
ՊՈՍՏԱՅԻՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՍԿԶԲՆԱՒՈՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

Մինչեւ կայծակնամաքրութեան եաւիտեան,
Մի՛ կարասցեն Հարկանել զոք ի ներկին սրբութենէ
իմոյ. զի լցաւ ամ երկիր գիտութենէ տեառն։
Քանզի զի ոչք կիրճն իմասասէք և գիտութենէ
առնէ այլ, ոչ Հարկանին ի Թռչնոցից և միաբարոյ
արանց. և ոչ երեսք վնասին ի մերկասէրս խորա
տնեան. Է տացէ. այլ կարողանան գնալ ի վերոյ
իմից և քարոզից լսոյ մարդարէիցն, և կոխոր զօձս
և վիսրինս լսոյ ոտն քանի։ Ա՛յդ՝ ձանաչելն իմաս
տուէ՝ բանականաց արդարոյն է ասելն վարդապետ.
և գիտելն զնա՝ արմատ անմահութեան և արքայու
Ի սա առակին, ցանկութիւնս իմաստութեան աճի
յարաբայութեան. Նոյն զի ոչ ինչ է կատարեալ գոյն
բարձրագոյն օգտակարագոյն և գովելիագոյն
քան զիմաստութիւն. որ և առնէ զմարդն երանելի։
Արդ ասէ սիրաց, երանեալ է այր որ ընակիցի
իմաստութեան։ Նոյն զարմանալիանալ իմաստութ
ասէ

Առակ
8։18

Սաղմ
90։13

Ա Կոր
20։19

Եսայ
6։21

Սիրաք
64։22

պատկ զարդ է, նոյնպէս և զարդ սրտի իմաստուն։
հոգի զարդ է մարդոյ։ զի որպէս զհոգի
ոչ երեւի մարդ առանց հագուստոյ։ նոյնպէս
լինի ոսկի։ իսկ ոսկեայ և արծաթով ոչ կարասցի
զոսկի և զարծաթ։ մի՛ զի իմաստուն առցեալ
այս։ լաւագոյն է առեալ զիմաստուն քան
զարծաթ։ Իսկ իմաստասէրք ոչ միայն ընդ
ճառանգեալ զիմաստութիւն, զի պատուականագոյն է
քան զոսկի և զարծաթ։ զի լաւագոյն է քան զոսկի։ և
խաւսք և ոտքի նման։ Ոչնչացուցանէ աստղիւ
խրդրեացն յայլ ոմն տայ ամէն առաստպէս և ոչ նոյ
ես զիւրաքանչիւր անձն զնոյն առանձնաւորել իմաստութիւն,
դիտել։ յաղագս որոյ առաքեալն յակոբոս յորդո
ին միխիտարեանն ամ մարդ բնականաբար ցանկայ
առաքելին զբարեկամութիւն։ Ո՞չ զի գիտէ՞ն,
գանձ է նա մարդկան։ որով ոչք վարեցանն՝ առ աստ
գանձք արդարոյ։ Ո՞չ աղքատն ասէ, անպակասո
ուն է և հանճար և աճապարուն ինն։ այսոքիկ են
արդարոյ և սիրոյ։ ոչ ասէ երայի, Ո՞չ ասէ իմաս
և քերօքիցն դասք։ Ոչ, ոչ գանձ է սա անպակաս
այսինքն՝ զայն իմաստութիւն զոր ունին աստուած
զբոյոց աստուած զդարանակալ իմաստութիւնդ։
տուեալ սղոմոնի տեղեալ ասելով, Ոչ ինձ

կրկնեմք. որ յոյժ պէտք են հետեւիլ աշխարհիդ
գործ պարտիմք գոնել զայսոսիկ, եթէ ոչ կ՚իշեն
ծածկին զոր անդն ամբարեալ կայ։ Եւ այլ ազ
գաց հոգ խառնակեն եւ ոչ երբէք գոնիցեն զգանձն
օրինակաւ զայմ համարին, զոսկին իմաստուն ընդ
եւ զօրէնս նոցա քննեսցեն, այլ վայրապար եւ մեծ
զգեցմամբ եւ զերանգն պէտս ոչ գիտեն, եւ ոչ զմիկնուլն
կէ. եւ անշահ եւ վնասակար աշխատեցոյց ներկեալ։
սն, ոսկի ոչ գործեցին՝ այլ զայմ Երկայր խառնա
հանի կամիցի բերել եւ ոչէ հնար այնմ արուեստ
գրէ ոսկերերանն ասելով եթէ ոք ի տեղի ոսկէ
նամանէ, ոչ ինչ համարեցայր։ Եւ գործեալ ասէ,
մարդկան, եւ առ ի քէն իմաստուն հետի ինչ ի
ասէ տղամն, Թէպէտ ինչ ոք կատարեալ տղիս
ամ ոչ ուղղացն այսպիսի գանձ իմաստութիւն՝
զայն գոնել քան զգանձս ոսկւոյ եւ արծաթոյ։
առաքի նորա։ Երբեմն լսեցաք ես ոչ զնաճառն
մակած մի աշաղ։ ուղ զնաճ համարեցայր արծաթ
ամենայն ոսկի ասէ առնուլսն ոչ
Եւ տղամն, ամենայն ոսկի ասէ առնուլսն ոչ
Եւ ոսկի ոչ գործեցին՝ այլ զայմ Երկայր խառնա
սն, ոսկի ոչ գործեցին՝ այլ զայմ Երկայր խառնա

ի բանասիրաց կացոյց մեծ ի սպասհարկութեա
բարեաց և բաշխողն ամ պարգևաց, զյետնեալս
հաստատեալ ի վերայ ամենայնի, զի ոչ ինչ պակասեսցի
ոչ ի ճանաչող միոց ստացեալ ընտրեալ
առնիցէ սոյց և ձշմարտի. լուսոյ և խաւարի, մա
նաւանդ զի կարողացի ընդդիմանալ սուտ բա
նիցն խաւարասիրաց և հակառակացն ձշմարտու
թեան. Ընդ այսմ ասէ Թափուր իմ գոլով և ներհակօքն
յաւէտ լցեալ վատթարացեալս անձամբ. ի վա
տաբանութիւնս դիպեալ յերեկոյացեալ ժամու
նայելով ի փառաց հեղգութիւն յօժարութիւս ամենից
որք ոչ կանան ընթերցմանց և հետևիլ հմտութեց
որով կարացին տալ պատասխանի երկաբնակաց
գան ինչ հարցողաց. զի նոքա ամբողջ պահիցի
հաւատս մեր ուղղափառ. Ընդ թիկունս են յեկե
ղեցիս հայոց խմաստասիրութիւնք արդ և հանձարել
փիլիսոփայք, առկայն ոչ նոցին յաղագաւ, այլ վա
հատասրտից մանկանց եկեղեցւոյ և ուսումնա
սէր հաւատացելոց. Ընդ որովհետև շնորհատուն
բարեաց և բաշխողն ամ պարգևաց, զյետնեալս

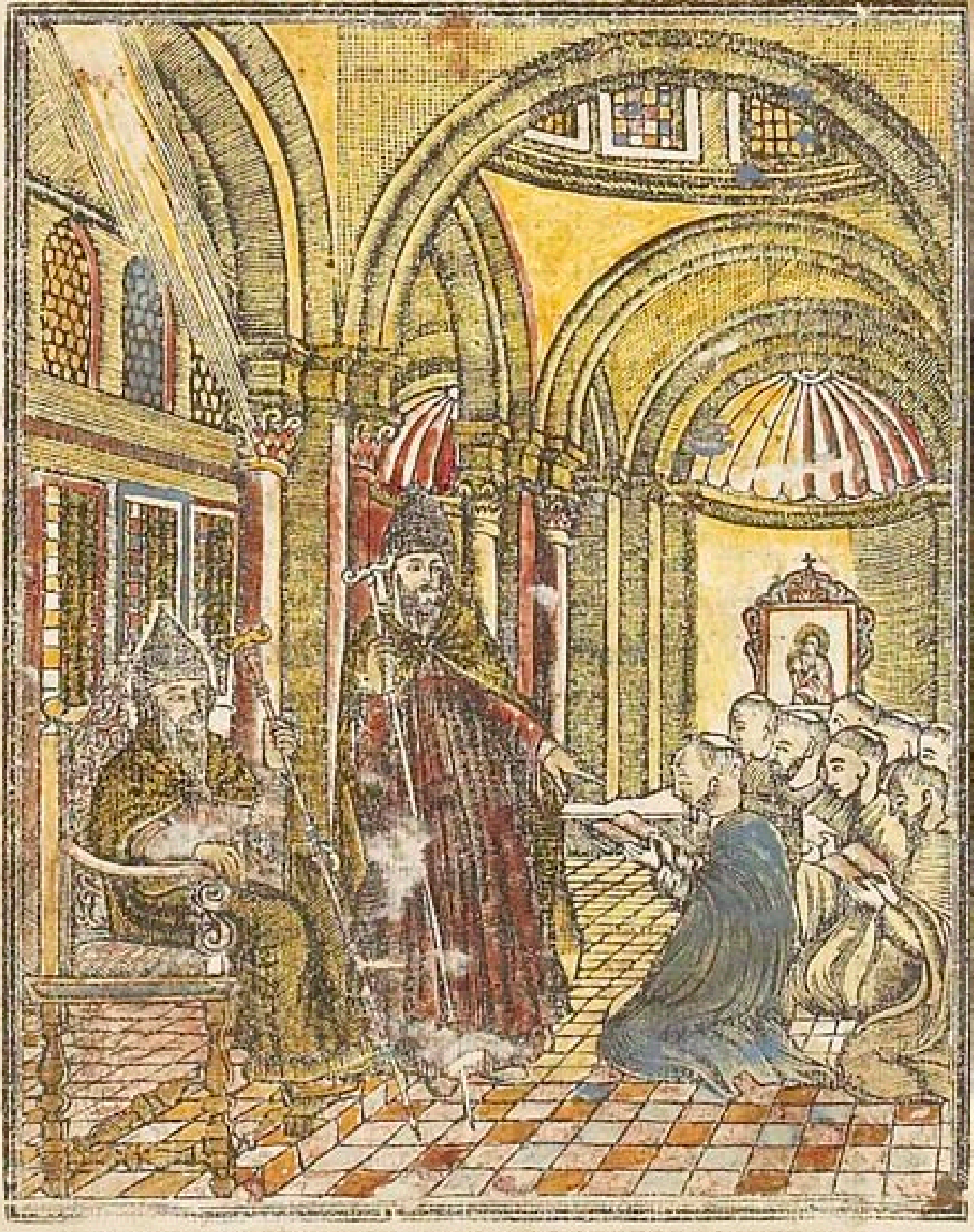
ցուցից զուզական հայեաս մեր ոգեամիս վար
լինելոյ։ Եւ զնախայիեալ մարգս Թունից
դալեսուիք։ Եւ զնոյն բանալ և ձգտալոյ առաջի ձերում աճապարանս
լսելիցդ։ զի և զօրք ծանիցիք զմտահոգս գար
շուն օսար վարդապետացն նոցա։ որք շարժեալք
ի չար հոգւոյն ապականեցին ի մէնջ հետաքրքրութիւն
զհին մանն հայոց։ Այլ զի ի հայեաս անբիծ
ոգի ի սուրբ մեր հայր՝ ձեռնարկիցն ջոկել և տապալել
և քակել ի հաստատուն և յանշարժ վիմէն։ յոտն
քեզական դպրանոցէցն զոր ընկալաւ ազգս հայոց
ի մեզ լուսաւորչէն գրիգորէ։ Եւ շինել զանոն
ի մեզ աւազանին վիմին, որ ի չար առակնոդուն

մանկացդ սիօնի։ Եւ այն Թարց հեղգութ և ժլ
լասուց։ վասն՝ անհնարին առնոսիքն սուժիցիմ
ընդ քանքարախաչաքցի չար և վատ ծառային։
Սակս որոյ և իմ զօրացեալ ի հոգւոյն սբ, և ի
հարկեցուցիչ պատուիրի Տեառն Աք
յահատս սրբազան Հայրապետին ամ հայոց։ և ըստ
խնդրոյ միաբանիկ մտքոյսիս եղբարց։ ի յոդուածս
հարանց սբց ծանչանց և յամանց արուարքոց վի
լիսոփայից՝ արդ և յղուսակ դիւրահաս բանիւք
ցուցից զուզական հայեաս մեր ոգեամիս վար
դապետութիւն։ Եւ զնախայիեալ մարգս Թունից
նոց բանալ և ձգտալոյ առաջի ձերում աճապարանս
լսելիցդ։ զի և զօրք ծանիցիք զմտահոգս գար
շուն օսար վարդապետացն նոցա։ որք շարժեալք
ի չար հոգւոյն ապականեցին ի մէնջ հետաքրքրութիւն
զհին մանն հայոց։ Այլ զի ի հայեաս անբիծ
ոգի ի սուրբ մեր հայր՝ ձեռնարկիցն ջոկել և տապալել
և քակել ի հաստատուն և յանշարժ վիմէն։ յոտն
քեզական դպրանոցէցն զոր ընկալաւ ազգս հայոց
ի մեզ լուսաւորչէն գրիգորէ։ Եւ շինել զանոն
ի մեզ աւազանին վիմին, որ ի չար առակնոդուն

հիմնեալ և կառուցեալ է։ Վ՚որ ոգոյ նախայաւրն
ղէն առեալ զապստամբեալսն ՚ի միջոջ զաշակեր-
տեալն իւրեանս ըստ վկայելոյ ՚ի սուրբ աւետա-
րանսն սիմեոնեցւոյ մեծի, նախ ընդ գլխոյն մեր, այսինքն
ընդ մաքուր հաւատոյս մարմնէն։ զի զայս ՚ի բաց
հատեալ զմեռեալ անդամսն դիւրաբ քարշեսցէ
՚ի կորուստն յաւիտենից։ Որոց դասաստանն ՚ի 2 Պետ.
բնէ ոչ դատարկանայ և կորուստնց ոչ նիրհեսցէ։ 2.3
մոլորեցուցչացն այնոցիկ ըստ առաքելոյ բանին։
Ուրեմն և ես ՚ի հեղեղատէ ածաշունչ մատենիցդ
և յաճախաբանական ոչ գրոց զքարինս բազում ժո-
ղովեցի ՚ի մի վայր, առ ի հարկանելոյ ձեր ՚ի ձա
կատս այնոցիկ որք օտարոտի քարոզուբ հակառա
կամարտք են ընդ ոչ եկեղեցւոյս հայաստանեայցդ։
Ո՞վ և աստուածաբ նոցին, և զմերն պնդեսցէ
՚ի միասին շարադրելով ՚ի դէմս վարդպետ և աշա
կերտ։ Ո՛վ փառս արարչին ամէն։ Եւ ՚ի խրախճանութ
ձերոմ քաւասէր անձանցդ ՀՀմարտագունից։

Ո՛ղջ լերուք։

Ո՞ՄԷՆ։

Ա՛ւծեալն Յովհան արտանէցին վարժա ապեւս
Սուրբքն Վրիթտ տամեւացին աշա կեբատ
Յորոց շառաւիղքեաւ Ղ ազատ վարդա ապեւս
Որ զայս գիրքս ինձից Նկերեցաւ եռս

ՃԱՌ Ի ՀԱՐԿԱՒՈՐԱԿԱՆ։

Ի սա արիասաստիկ հարցումն է խնդիրն պատասխանի։ Վասն զի ոչ ասացաւ ի ճառին թէ ոչ ասացաւ ի հակառակին։ Եւ զի ասացեալ ասի՝ նոյնպէս և պատճէնին։ Այլ՝ պարզ հարցմանն՝ լինի պարզ պատասխանի։ Բազմադիմի հարցմանն՝ բազմադիմի պատասխանի։ Պարզն է ապացուցիչն. որպէս ասելն՝ մարդն կենդանի է. կենդանին է գոյ։ այսպիսին մարդն կենդանի է և գոյ։ Իսկ բազմադիմին է այս մարդաբանականն. ոչ ասելն՝ աշխարհս անապական է. այլ ապականացու։ այս բազմադիմի է։

ՃԱՌ Ի ՀԱՐՈՒՑԱԿԱՆ։

Ա՛ստ՝ որպիսեւս հրա մանն երեսս խոսելոյ ընդ, նախ հարցիցն վասն պայծառութեան մտաց եղիցէ հարցումն և կամ ի քանին ս բաժանի։

ՃԱՌ Ի ՀԱՐՈՒՑԱԿԱՆ։

ասի հասասատելոյ ի հրշ մարիս հանեաս ուղղա փառաբեր։

ՃԱՌ Ի ՀԱՐՈՒՑԱԿԱՆ։

Համարձակապէս պատ ասխանի ոչ որովհետև թարց կանիցէ։ զի և ես շնորհօք ամենազօր հո գւոյն սր վստահացեալ ի խոստումնս քն յոր ամն մեռոյ ոչ ասէ, ոչ դու քո ինքդ ոչ խոսի ցիւբէ, այլ հոգին հօր ձերոյ խոսեացի ի ձեզ։ Ի՞սրոյ վկայութիւն հինն և նորս կատարածով և ածաբան վարդապետիս, հաստատելոյ զմիտս քո ի ճշմարիտս աճապարանս հանեաս մաքառակոծ։

ՃԱՌ Ի ՀԱՐՈՒՑԱԿԱՆ։

Ա՛յլ՝ որպիսեւս հրա մանն երեսս խոսելոյ ընդ, նախ հարցիցն վասն պայծառութեան մտաց եղիցէ հարցումն և կամ ի քանին ս բաժանի։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆ։

ի՛նչ կ՚ընեն մկրտիլ եւ դուն
ոչինչ գաս։ Յովհ. ասոր
վկայ միշտ վրայ լինին ան
նախանձաբար որ կատա
րեալքն են։ Յովհ.
աշակերտ զաշակերտ։
ոչ աշակերտն Տեառն
նեին եւ վիճէին ընդ
միմեանս թէ ոչ մեռ։ Ա՚ոմ
Տէր միշտ ի ոգիսու՛ն 9։ 33
յառաջ գայ ի փոսա
կրեմ։ Ա՚ոյնք վրդով
զաշակերտս որպէս Տեառն
նեղ զաշակերտսն, զի Ա՚ոմ
ոք ասէն զինչ մեզիկ 9։ 18
թէ իցեմ։ Ա՚ոյնպէս
ասաց, իշխանքն Ա՚ոմ
յոմանք առնուն ըզ 17։ 24
Տէրն։ Ա՚ոյնպէս միշտ
վէն ուսուցանելոյ Տեր
ցեալ լինին ուխտ վէ նոյ
խառնոյց. զի գիտէին
աշակերտքն թէ զինչ
սէին ի ժողովուրդն
վոյ եհատց։ Ա՚ոյնպէս
զաշակերտսն. զի գիտէր
նոյն ոչ Տէրն կոտորէն
առնուլ։ Ա՚ոյնպէս
ասէն առ վարդապետն։

ՄԱՏԹԷՈՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆ։

պատրաստեալ եւ ասէ՛ն
ապականն։ սուտ է. զի մա
սամբ ապականի։ Ւսկ
թէ ապիկնացու ասես,
զՔէ սուտ է. զի երկինք
եւ տարեալ անապականք
ասին։ Ա՚ոյ պարսն ես
զաղթել պատասխանիլ.
թէ լսա բոլորին անա
պական է, եւ լսա մասին
ապականացու։
Ա՚ոյ՝ սրամաբանականն
լինի մէկ առ ձշմարիտն,
եւ մէկ ի՛ սուտն։ իսկ
ապացուցականին կատա
րած է առ ձշմարիտն
ասելն։ Ա՚ոյ զի առա
ջինիկայ առարկութիւնն
է ապացուցական ձշդ
մարտութի՛ւն եւ ոչ սրամ
սրամաբանական վիճա
բանութիւն։
Ա՚ոյնչ ասես են Հարցա
նող։ Ւսանգի Հարցա
նէ վարդապետն զինչ
պիսի յօհաննէս զբա
պտիստ ես։ Ա՚ոյնչ ես զայրացեր Ա՚ոմ 3։ 11
եմք մկրտիլ։ Ւսր ինչ պատ

Պ— 24.3 Պոբե 1.6

Ղուկաս Ա.

ոչ աշակերտն վարդապետէ գերա-
զանց, ոչ ծառայ տեառն իւրոյ. բաւ
է աշակերտի զի իբրեւ վարդապետ
նորա լիցի, եւ ծառայի զի իբրեւ տէր
նորա. եթէ զտանձն հայր կոչեցին,
զի՞նչ ասասցեն զտնօրինականսն.
եւ եթէ զտնօրինականսն զբարկա-
պետսն, զի՞նչ ասասցեն զաղախինսն
իւրեանց. եւ եթէ զաղախինսն զա-
նասունսն, զի՞նչ ասասցեն զանաս-
նոցն զանասնոցն. եւ եթէ զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն, զի՞նչ
ասասցեն զանասնոցն զանասնոցն
զանասնոցն. եւ եթէ զանասնոցն
զանասնոցն զանասնոցն զանասնոցն,
զի՞նչ ասասցեն զանասնոցն զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն. եւ
եթէ զանասնոցն զանասնոցն զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն, զի՞նչ
ասասցեն զանասնոցն զանասնոցն
զանասնոցն զանասնոցն զանասնոցն.
եւ եթէ զանասնոցն զանասնոցն զա-
նասնոցն զանասնոցն զանասնոցն
զանասնոցն, զի՞նչ ասասցեն զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն. եւ
եթէ զանասնոցն զանասնոցն զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն զանաս-
նոցն զանասնոցն, զի՞նչ ասասցեն
զանասնոցն զանասնոցն զանասնոցն
զանասնոցն զանասնոցն զանասնոցն
զանասնոցն զանասնոցն. եւ եթէ զա-
նասնոցն զանասնոցն զանասնոցն
զանասնոցն զանասնոցն զանասնոցն
զանասնոցն զանասնոցն զանասնոցն,
զի՞նչ ասասցեն զանասնոցն զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն. եւ
եթէ զանասնոցն զանասնոցն զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն զանաս-
նոցն զանասնոցն զանասնոցն զանաս-
նոցն

Ողոքումն Աստուծոյ:

Ով Աստուած ողորմութեան, ողորմեա՛ մեզ, և պատճառ եղիր մեզ ողորմութեան քո. զի ոչ ինքեանք ունիմք ինչ ի մեզ արժանաւորութիւն, զոր ընդունիցիս ի մեզ, այլ ողորմութեամբ քով եւ ի մեծ գթութենէդ քոյ ունիս զմեզ ի մեղաց մերոց, եւ պատճառ եղիր մեզ ի քեզ ապաւինելոյ եւ յանդգնութեան մարդկեղէն աղօթից:

Ողոքումն Աստուածածնին:

Ամէն հրշտակաց եւ ամէն քան[ի]ց առաւելութիւն քեզ ոչ է:

Ողբ ի Աստուածածին:

Հրշտակաց առաւելութի՛ւն ոչ ասեմ. վա՛յ զի խոհեմն ըմբռնեցեալ զիմաստութիւն եանց եւ ոչ առաւելեալ: Իսկ անասունք ոչ կարեն առաւելել զի անբան եմք: Այլ մարդոյս է առաւելութի՛ւն. վա՛յ զի ոչ եմ ամէնեւին ծառայ Աստուածածնին:

Ողբ ի Քրիստոս:

Ով Աստուած ամենայնի, ամենակալ, եւ պատճառ ամենայնի: Ո՛րպիսի ողորմութիւն է քո, զի մեզ ոչ ինչ ունիմք ինչ արժանաւորութիւն, զոր ընդունիցիս ի մեզ, այլ ողորմութեամբ քով եւ ի մեծ գթութենէդ քոյ ունիս զմեզ ի մեղաց մերոց, եւ պատճառ եղիր մեզ ի քեզ ապաւինելոյ եւ յանդգնութեան մարդկեղէն աղօթից:

Ողբ ի Աստուածածին:

Ո՛րպիսի անձեռնհաս ժե՛ղ պատուոյ առաւելութեան ես դու:

Ողբ ի Քրիստոս:

Ո՛ւստ խրատուս Աստուա՛ծ ամենեցունց, զաչս՝ զբերանն՝ զձակատն՝ զլսելիսն՝ զձեռս՝ զոտս. և երբեմն զբոլոր մարմինն յարմարութիւն: Ասացեր զբերանն զաչս և զձակատն ոչ այլանդակութիւն անպատկառ կատարեալ ապրեցուցանել զի մի՛ տեսողացդ անհաճոյ լեալ և անպարկեշտիմի թուիցի: Իսկ զգլուխն զձեռս և զոտս՝ ընդ հարկաւորն կատարել տեղւոյն և ըստ պատշաճին. և ոչ վայրապար: Վասն են որ զձեռս արտաքոյ այսմ առաւելագոյնս շարժե

Ընդդէմ Անհոգութեան։

Անհոգութիւն մեծագոյն խոչընդոտ է առաքինութեան ճանապարհին։ Անհոգ մարդ ոչ միայն ինքզինքը կը մոռնայ, այլ եւ ուրիշներուն ալ մոռնալու պատճառ կ՚ըլլայ։ Ան ոչ միայն ինքզինքը չի սիրեր, այլ եւ ուրիշներուն ալ չի սիրեր։ Ան ոչ միայն ինքզինքը չի ճանչնար, այլ եւ ուրիշներուն ալ չի ճանչնար։ Ան ոչ միայն ինքզինքը չի գիտեր, այլ եւ ուրիշներուն ալ չի գիտեր։ Ան ոչ միայն ինքզինքը չի հասկնար, այլ եւ ուրիշներուն ալ չի հասկնար։ Ան ոչ միայն ինքզինքը չի կրնար, այլ եւ ուրիշներուն ալ չի կր

Ես եմ հովիւն բարի։ եւ գիտեմ զիմս
հաստատեալս։ եւ ճանաչեմ յիս։ որպէս
զիս ճանաչէ հայրն։ եւ ես զհայրն։ եւ
զանձն իմ դնեմ վասն ոչխարացն։ եւ
ունիմ այլ ոչխարս։ զորս ոչ է յայսմ
գաւթէ։ եւ զսոսա պարտ է ինձ բերել։
եւ ձայնի իմում լսիցեն։ եւ եղիցի մի
հօտ եւ մի հովիւ։ Վասն այնորիկ
զիս սիրէ հայրն։ զի ես զանձն իմ
դնեմ։ զի առցէ զայն։ Ոչ ոք առնու
զանձն իմ յինէն։ այլ ես ինքնին դնեմ
զանձն իմ։ զի իշխան է ինձ դնել
զանձն իմ։ եւ իշխան է ինձ առնել
զանձն իմ։ զպատուէրն զայս ընկալայ
յաստուծոյ հօրէ իմմէ։ Ասէ ցնոսա
կրկին։ Ես եմ հովիւն բարի։ եւ գիտեմ
զիմս։ եւ ճանաչեմ յիս։ որպէս զիս
ճանաչէ հայրն։ եւ ես զհայրն։ եւ
զանձն իմ դնեմ վասն ոչխարացն։ եւ
ունիմ այլ ոչխարս։ զորս ոչ է յայսմ
գաւթէ։ եւ զսոսա պարտ է ինձ բերել։
եւ ձայնի իմում լսիցեն։ եւ եղիցի մի
հօտ եւ մի հովիւ։ Վասն այնորիկ
զիս սիրէ հայրն։ զի ես զանձն իմ
դնեմ։ զի առցէ զայն։ Ոչ ոք առնու
զանձն իմ յինէն։ այլ ես ինքնին դնեմ
զանձն իմ։ զի իշխան է ինձ դնել
զանձն իմ։ եւ իշխան է ինձ առնել
զանձն իմ։ զպատուէրն զայս ընկալայ
յաստուծոյ հօրէ իմմէ։ Ասէ ցնոսա
կրկին։

Ի Ե՛ւ Ի Ե՛ւ Ի Ե՛ւ

Ի՞նչ է Հաւատք։

Հաւատք կոչեմք կենդանի. ակնածանաւոր. սաստիկ. բանիկ. մտաւոր. այլայլելի. անմահ։

Ո՞ւր Հաւատան։

Ի կենդանին անմահ և անմահութիւն առնելոյ այլ հրեշտակաց՝ և հոգւոց մարդկան։ Այլ զանազանեալ են։

Ո՞ւր Հաւատան։

Առաքեալք առաջին ի սէրս. զի զանազանութիւնք բազմաց դասուց առաքելոց և առաքելոյ, անեղի և եղականի։ Այսպէս առաքեալք զի դասուց բաւս պատկանին ի վեր քան զհաւատս. զի այլ ասի գոյացութիւնք։ Նոյնպէս և ամենայն եղական էնութիւնք կոչին գոյացութիւնք։

Ո՞ւր

Գ՝ուշագ Ո՞ւհմութ։

Նախակատարի՝ ի վեր քան զամ. գերագոյն գոյացութիւն. ինքնակատար. մի և միակ էութիւն իշխանութիւն զօրութիւն և ածականն ներգործութիւն։ Նա այս է յաւուրս գոյացութիւն որ ասի միայն այ։ Իսկ հաւատոյ գոյացութիւնն որ բաժանի յէութենէ և ի պատահումն. ի սեռ և ի տեսակ, և այլն որ ի կարգին, պատկանի ի վեր Ը հանուր արարածոց։ Այսու ընդ հաւատոյ գոյացութիւնն բաժանի յանմարմին և ի մարմին։ Անմարմին ի շնչաւոր և յանշունչ. շնչաւորն ի բոյս և ի կենդանի. կենդանին բանական և ան բան. բանականն աճ. հշուկ. և հոգի ձգին։ Անյոյս անմարմինն բաժանի յանեղ և յեղական։ անեղ աճ. եղականն, հշուկ և հոգի մարդկան։ Ո՞յսու բաղադրեալ ի վեր քան

Ի ՍԿԶԲԱՆ ՍԱՂՄՈՍԻ։

Ի սկզբան սաղմոսի ասի զայս ինչ թէ զինչ
ոք կամիցի զսաղմոսն ասել՝ նախ պարտ է
զի զերկիւղ տեառն ուսանիցի։ զի սկիզբն
իմաստութեան երկիւղ տեառն է։ եւ ապա
զսաղմոսն ասասցէ։ զի ոչ ոք կարէ զսաղմոսն
ասել՝ եթէ զերկիւղ տեառն չուսանիցի։ եւ
զերկիւղ տեառն ոչ ոք կարէ ուսանել՝ եթէ
զսաղմոսն ոչ ասասցէ։ զի սաղմոսն ասէ
զերկիւղ տեառն։ եւ երկիւղ տեառն ասէ
զսաղմոսն։ զի սկիզբն իմաստութեան երկիւղ
տեառն է։ եւ սկիզբն երկիւղ տեառն ասէ
զսաղմոսն։ զի սաղմոսն ասէ զերկիւղ տեառն։
եւ երկիւղ տեառն ասէ զսաղմոսն։ զի սկիզբն
իմաստութեան երկիւղ տեառն է։ եւ սկիզբն
երկիւղ տեառն ասէ զսաղմոսն։ զի սաղմոսն
ասէ

ՀԱՏՈՒԱԾ ԱՐՏԱՔՍԱՑ։

Ա՛ստուած ողորմեա՛ մեզ եւ օրհնեա՛ զմեզ
եւ երե՛ս քո լուսաւորեսցէ՛ մեզ եւ ողորմեսցի՛ մեզ։

ՀԱՏՈՒԱԾ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ։

Ա՛ստուած ողորմեա՛ մեզ եւ օրհնեա՛ զմեզ
եւ երե՛ս քո լուսաւորեսցէ՛ մեզ եւ ողորմեսցի՛ մեզ։

ՀԱՏՈՒԱԾ ՎԱՐԴ

կամաց ընդ ո՞ի անդամս
զուր եմն ի պաշտօն փա
ռաբանութեց. և արդա
շարժ ի բանին. անշարժ
կամ զժուարաշարժ ի
հարին։ Իսկ ըստ գրո
կոնթեանն, զի ամենայն
բարձրէ և ուղիղ եհաս
ատաւնն։ Ո՞րպէս և նոքա
զերամբարձեալք են գոյ
երկրաւորս նուաստութեց՝
ուղիղ եանխոտորս խոնց
մանբ առ ած. եանշարժ
հաստատութեք են սիր
տեալք. և ած ակնկալ և
հաստատեալ ընդ նմա։
Այլ առ երայեցիսն տեսի
զնոսա նաստալ գոյնո
բարձրութեբ, և այլն։
Իսկ քերականեցն գերբայ
եցոց՝ իմիրս՝ թարգմա
նի բաղմութեբ գիտել
և հերուածն խնաստութ։
Այն նշանակելով որ
առաստպէս զբազում
գիտութիւն հերուս ի նոս
ակեց։ Իսկ սերտողեցն ջն
րուցիչ առի կամ կիսիչ

որ նշանակէ զգաստու
թիւն հոգւոյ. նախ յինչ
քերանս վերընթաց մըշ
տաշարժ. և ջերմ գոլով
յաճախելն ակնս. և ապա
յայլս հերուածս որ իներ
քոյ իւրեանց են։ Իսկ
արուեստիք կոչելն, զի ան
ընդ այնոց հոչակաց. և
ազատք ի բռնութենէ։
Այլ գնել՝ զի ամ որ այն
ծառայ՝ արդ և ազատ։
և ամ որ առնէ զմեզ
ծառայ է մեղաց. այլ ա
գնել։ Իսկ զօրութիք
զի ամենայն են ի կատա
րեան ներգործութեց.
և զօրաւորք են ի ընդա
հարել զպատգեստն։ Իսկ
հշխանութիք, այսինքն
կարգաւորութիք. զի հշ
խանութիւն կարգաւորէ
զամ որ իներ ընդոյս իւ
եացոց. վասն զի հշխանութ
առնոց արդեամբն զամ
այնոսիկ կրեն յինքեանս
զանձանման պերութիւն
յինքեանս բերեն. վասն

Գ. 05
8. 34

Գ. 1
6. 1

Յովսէփ Սահմանող։

Այո՛, զի նկատելով՝ թէ
բանն այդ է՝ թողինք
զխորհուրդ անձեռնասուն
այդ զձանաչումն թողուլ
քեզանից՝ և առաւօտեան
ձանաչումն նոցա։ Այլ քա-
ղաքայիւք սուտ քինն այդ
և միջօրէի ձանաչումն նոցա
Այլ սուտանալով՝ ինոյն՝
զարարածոցս գիտութի
և այս երեկոյեան ձանա
չումն՝ ի նուա։

Ով Ովսիփ։

Արդեօք ես այդ հաստա-
տիլ ընդ Աղամայ
ասէ՝ քէն ոչ։

Ով Աբրահամ։

Արդեօք՝ վա՛ զի աշխոյժ
ուղղութ՝ և խոժման հօր-
բասայնոյ։ Միրաւոնա և Աշխո
յարդարութի ուղղել 96.2
ասիտուն։ Այլ քերեալ
բէն՝ ի դէմս ոդեաց։
Ոչ զի և խմաստութի հազո I կոր
րուն հօր բան առաքեալ։ 1.24
Այլ սերտելէն՝ ի դէմս
հոգւոյն սէր։ զի նա և

Ով Աբրահամ։

զի պետք էին և առաջ
նորդք այլոց հրաշակաց։
և զայս պետութիս նորա
պատրաստեն՝ ի կատարեա
ծութիւնս։ Նոյնպէս հրաշա
կապետք՝ զի համակիրք
էին պետութեան և հրաշ
ագործք։ Այլ զի մի՛ և
հանդարտապետութի նոցա։ և
զերկուսին ծայրքն՝ ի մի
ումնին անուամբ և գոր
ծով։ բաստայեմ որ կոչին
պետք և հրաշագործք։
Նոյնպէս կոչին, վա՛
զի ուսանին՝ ի վերնա
գունիցն և սպա՛ ելոյն
նոցա։ Այլ ուսուցանեն
զմոլորեցեալն, յայտնելով
զծածուկս և զգաղտնիս
նոցա՝ զի մարդկան էին
խնամարկութ և օգնա
կանք և առ նա՛ գոր
ծոցիքք։

Ով Աբրահամ։

Ասէին առքա առաջ
ութեան, միջօրէին, և երե
կոյեան ձանաչումն։

Ով Աբրահամ։

Յաշտ Սահակայ։

Եւ յերկրի երկիւղ գոյիցի
հաստատեալ ունել ընդ
երդող աստուածեան քո
հանապատեսցէ, յերիս
երրեակս որոշեալ։ առա
ջինէք միջինէք և վերջինէք։
Առաջինք՝ ոչ կիզանին
եւթան և քահանայքն։ և
Միջինք՝ արիւնն. կիսա
արիւնն. և ջահընկալքն։
և Վերջինն՝ երդիւք
ցուցիչն. ընթերցողն. և
դռնապանքն։

Ձայն և համեմունք։
Աղիկան՝ ախոռացն.
եւթան՝ քերմակեհիցն. և
քինայն՝ սերմակեհիցն։
Արկաւ՛ադն՝ տրուեցին.
կիսաասպիսա՛ադն՝ զօրս
քեզցն. և ջահընկալքն՝ ի
խառնուքեցն։ Երդիւք
ցուցիչն՝ պետս քեզցն.
ընթերցողն՝ հրեշտակս
պետացն. և դռնապեցողն՝
հշտակց։ Ձի եկեղեցին՝
խառնարան երկնից. ըստ
երամասուրտս խաչին
քո, ոյ արար զերկիր

Լուկ
2. 14

21 և

Ալլելուիա։

Տուր սիրոյդ զոր երակ
տալոյ մեզ յերկիրն։

Ալելուիա։ Ուրախ լիասիա սիրեա
ի քո առ հայր. և զօրութիւն
առցուք։ և խշխասուս
քրիստոս առիշխանակից
հոգւոյն։ Ձի զիա զի պե
տութիւն պատշաճին առ
հայր. և հրեշտակապետք
առ որդին իբր յերկուց
միացեալ. և հրեշտակք
իդէմս հոգւոյն այ։
Ո՞յսիսիսն ասին համ
մասուիք հշտակաց ընդ այ։

Ո՞ւ Ո՞շխերն։

Ալարդք և քահանայք
պետութիւք եկեղեցւոյս
մերոյ արդ համեմատին
ընդ իմանալի երկնաւորս
կարգապետութեանցն
դասուց։

Ո՞ւ Ո՞ւրբաթն։

Ո՞չ ոք ոյ ինն դաս ա
սացաք յերկինս՝ յերիս
երրեակս որոշեալ։ առա
ջինէք միջինէք և վերջինէք։
Առաջինքն՝ ոչ կիզանին

Ալլելուիա
22. 49

և զոհութեան մատուցին
խաչերցելոյն ի նմա։

Ժ։ ԺԱՇԱԲԱԹ։

Ա Նայեցարուք եւիկ
զերցակոնք խառնեցան
ի դունդս հրեշտակաց.
խակ առնուրկ բարեպաշ
ոսն և ածատեր հաւա
տացեալ քրիստոսիւք
ուր երթիցեն։

ԺԱ։ ԿԻՐԱԿԱԹ։

Ա Ի շառաւիղ մըրկեալ
ալ հեղուկք հարց ու
մատաղատար լուր զպա
տասխանին։ զի որն ան
լսոց և ածն բարձոց
Յերկիր երթեցաւ. զի
զհաւատացեալս իւր երկ
նաւոր արարածս. լսո
ւածքոյն պօղոսի թէ՝
Նուէ խաղաղութի մեր,
որ արար զերկուսեանն մի
Նոյ ։ արար խաղաղութի
արեամբ խաչին իւրոյ։
Սուգին խաչն երեւեր
շուն հաշտութ և ամիծ
երկուց ոմանց յաղագս

Ղուկ. Ժ. 28. 12

Ա-որ 7. 21

Ղուկ. 3. 38

Գործ 2. 14

Ա-որ 1. 20

Ը։ ՊԱՏԱՐԱԳԱՄԱՏՈՅՑ։

յոյժ. լսոյ հաւատոյն
յանդգնեցան. հշմարիտ մեծ
նելոյն ընդ այն և մարդ
կանց ի վեր երանելոյն,
նկատմամբ առ խաչն կենա
նակ. որով ինքանեն հրեշ
տակք ի վեր երանելոյն
գոնդս նոց։ Նոյ արդ
լսոյ պատարագամատոյցն
ոչ թէ ամենեքեան որ
ասիցեն սր տեր, ի վերս ե
լիցեն մտցեն յարքայու
թիւն երկնից և խառնեսցին
ընդ հրեշտակս, այլ որ
արասցէ զկամս հօրիմոյ
ասէ։ Ո՞ յանդգնի որ ոտ
նիցի զվարս սբ, և զկենս
ցաղաւարտս յանգիտ
այնպիսեացն ոչնիլ
զկառս և զժառանգս
թիւս երկնից։ Ասաք
զայս ընդհանուր, պատմեսցուք
ասմամբ հայ
ոսկի ածապաշտութեցն,
և զանազան առաքինու
թեց. որով կարդացին
նմանիլ հրեշտակաց։

Յաջորդ Աւետարան։

Աւետարան ասեն վերնայարկ
եկեղեցւոյ, ուր տանէք
պահանջեն բոլոր Հին։
Տանէք միոյ թիւրմէ։
Տանէք միոյ գաւառէ։
Տանէք միոյ քաղքէ։ և
Տանէք միոյ անհատէ,
Ձէ այս յայտնի՛ է մարդ
գարմիդնէ գանիդնէլէ, թէ
Հիշեսանն պարսից եկաց
ընդդէմ իմ աւուրս իւր։

Հիշեսանն պարսից որ
կայր ընդդէմ Հրէշակին
Հռիւն, տանէք դեւ աղքին
գողայի տուտ։ զի էառ
Հրէշակին ոչ կարէ ընդդէմ
կալ Հրէշակին իւր օր։
Ո՞վ այն էր պատճառ
ի մէջ նոց։ զի Հրէշակին
ընդացաւ կամէր փրկել
զինէ՛ի գերուէ։ զի դա
նինէ ստէպ աղօթէր։
Ուստի Հրէշակին պարսից՝
ասէր, օգտակար է իմ
տայեցացն՝ Հոգեւորին
կեալ։ զի առ առաջել
պահէն զպատերազմն ու
քան՝ի մէջ ազատել։
Ուրուն երկոքին Հրէշ

Ա Թագ. ԺԶ. 14

Ա Թագ. ԺԶ. 10 • 13

Ա Թագ. ԺԶ. 4 • 7

Ա Թագ. ԺԶ. 1 • 3

Ա Թագ. ԺԵ. 1 • 2

Ա Թագ. ԺԴ. 1 • 3

Ա Թագ. ԺԳ. 1 • 2

Ա Թագ. ԺԲ. 1 • 3

Ա Թագ. ԺԱ. 1 • 2

Ա Թագ. Ժ. 1 • 3

Ա Թագ. Թ. 1 • 2

Ա Թագ. Ը. 1 • 3

Ա Թագ. Է. 1 • 2

Ա Թագ. Զ. 1 • 3

Ա Թագ. Ե. 1 • 2

Ա Թագ. Դ. 1 • 3

Ա Թագ. Գ. 1 • 2

Ա Թագ. Բ. 1 • 3

Ա Թագ. Ա. 1 • 2

Ա Թագ. Ա. 1 • 3

Ա Թագ. Բ. 1 • 2

Ա Թագ. Գ. 1 • 3

Ա Թագ. Դ. 1 • 2

Ա Թագ. Ե. 1 • 3

Ա Թագ. Զ. 1 • 2

Ա Թագ. Է. 1 • 3

Ա Թագ. Ը. 1 • 2

Ա Թագ. Թ. 1 • 3

Ա Թագ. Ժ. 1 • 2

Ա Թագ. ԺԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ԺԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ԺԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ԺԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ԺԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ԺԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ԺԶ. 4 • 7

Ա Թագ. ԺԶ. 10 • 13

Ա Թագ. ԺԶ. 14

Ա Թագ. ԺԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ԺԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ԺԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Ի. 1 • 2

Ա Թագ. ԻԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ԻԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ԻԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ԻԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ԻԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ԻԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ԻԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ԻԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ԻԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Լ. 1 • 2

Ա Թագ. ԼԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ԼԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ԼԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ԼԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ԼԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ԼԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ԼԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ԼԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ԼԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Մ. 1 • 2

Ա Թագ. ՄԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ՄԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ՄԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ՄԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ՄԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ՄԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ՄԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ՄԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ՄԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Ն. 1 • 2

Ա Թագ. ՆԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ՆԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ՆԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ՆԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ՆԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ՆԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ՆԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ՆԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ՆԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Ծ. 1 • 2

Ա Թագ. ԾԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ԾԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ԾԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ԾԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ԾԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ԾԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ԾԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ԾԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ԾԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Ձ. 1 • 2

Ա Թագ. ՁԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ՁԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ՁԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ՁԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ՁԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ՁԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ՁԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ՁԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ՁԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Ղ. 1 • 2

Ա Թագ. ՂԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ՂԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ՂԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ՂԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ՂԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ՂԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ՂԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ՂԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ՂԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Մ. 1 • 2

Ա Թագ. ՄԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ՄԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ՄԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ՄԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ՄԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ՄԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ՄԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ՄԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ՄԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Ն. 1 • 2

Ա Թագ. ՆԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ՆԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ՆԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ՆԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ՆԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ՆԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ՆԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ՆԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ՆԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Ծ. 1 • 2

Ա Թագ. ԾԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ԾԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ԾԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ԾԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ԾԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ԾԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ԾԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ԾԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ԾԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Ձ. 1 • 2

Ա Թագ. ՁԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ՁԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ՁԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ՁԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ՁԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ՁԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ՁԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ՁԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ՁԹ. 1 • 3

Ա Թագ. Ղ. 1 • 2

Ա Թագ. ՂԱ. 1 • 3

Ա Թագ. ՂԲ. 1 • 2

Ա Թագ. ՂԳ. 1 • 3

Ա Թագ. ՂԴ. 1 • 2

Ա Թագ. ՂԵ. 1 • 3

Ա Թագ. ՂԶ. 1 • 2

Ա Թագ. ՂԷ. 1 • 3

Ա Թագ. ՂԸ. 1 • 2

Ա Թագ. ՂԹ. 1 • 3

տակից ընդհուպ օգտուել
Քեզնէ լինելն մարդոյ։

Ե. Աղքատիկն։

Աղաղակեմ օգտուել քեզ
սուրբ վարդապետ ասեմ։
Խակ ես համառօտաբար
առակիդ վէս չձանձրանամ
լոյ լսողաց։ Ելի տուեալ քեզ Յովհ
քաղքի և տամ պարզել քեզ 1. 17
կատարէ, յայտնապատակ
Նէնէ ինձեմ յամօրացն
գառս. և առնուն վ քերթ
ճէնս. և առնուն կարգաւ
ինձանէ վ հշուոյ. և առնուն
հերձեալ լինել վ ծայրէ
գոյն քաղաքացւոցդ
ամէն կարգի հրեշտակաց
տիեզն ցղտնաբացօրս։
և առնուն վ հայեացեալ
գ մեսունեարս։ և առ
առհասարակ յաղեցեալն
առատութիւն արարածս։
Ելան ածուհայր մարգա
քեզնէ որ առ։ Ոսկ երէ Մատթ
զի ինձանէ վ գերեսս և վ 132. 2
մօրեացն առհարոյն։ և վ
մօրեացդ ինձանէ վ գրա
պատս զգեստս նորա։

Ե. Աղքատիկն։

տակից ընդհուպ ծածկել
քեզնէ լինելն մարդոյ։

Ելան ածուհայր մարգա
քեզնէ որ առ։ Ոսկ երէ
զի ինձանէ վ գերեսս և վ
մօրեացն առհարոյն։ և վ
մօրեացդ ինձանէ վ գրա
պատս զգեստս նորա։

Ելան ածուհայր մարգա
քեզնէ որ առ։ Ոսկ երէ
զի ինձանէ վ գերեսս և վ
մօրեացն առհարոյն։ և վ
մօրեացդ ինձանէ վ գրա
պատս զգեստս նորա։

Մատթ 33. 8

Ղուկաս Ե.

տակից ընդհուպ ծածկել
քեզնէ լինելն մարդոյ։

Ելան ածուհայր մարգա
քեզնէ որ առ։ Ոսկ երէ
զի ինձանէ վ գերեսս և վ
մօրեացն առհարոյն։ և վ
մօրեացդ ինձանէ վ գրա
պատս զգեստս նորա։

Ելան ածուհայր մարգա
քեզնէ որ առ։ Ոսկ երէ
զի ինձանէ վ գերեսս և վ
մօրեացն առհարոյն։ և վ
մօրեացդ ինձանէ վ գրա
պատս զգեստս նորա։

հան շղթայքն ի ձեռաց
նը։ Եւ ասէ ցնա հրեշ
տակն, ածէ զքօղսի քո. և
արկ զհողմոսիկս քո. և
գնա։ Եւ արար այնպէս։
Եւ նմա ասէ՝ զգեցո
երկաթիդ առ որ հանէր
զ[ի]քաղաքն. որ և ինքնին
բացաւ նոցա. և մտեալ
անցին ընդ մի ոտիւղ մի. և
վաղվաղակի ի բաց եկաց
հրեշտակն ի նմանէ։ Եւ ինքն
առ պետրոս ի տուն մա
րեմայ մօրն յովհաննու,
որ կոչեցաւն մարկոս։
Եւ ի բազում ղուրս
տանն՝ մատեաւ աղախին
մի ունկն դնել. որում
անուն էր հռոդէ. և ճա
նուցել զձայնն պետրոսի
ի խնդալոյն ոչ եբաց զդ
դուռն. այլ ի ներքս ընդ
թացեալ՝ պատմեաց թէ
պետրոս առ դրանն կայ։
Եւ պետրոս առէպ բա
խէր. զի հաստատուեցաւ
թէ ինքնէ եւ ոչ հրեշտակն։
Եւ ասէ ցնոսա ձեռնիւն
աղաչեաց այն փութալով զի

պատմէ Եկեղեցւոյ։

պատմէ և ամ աղօթք
և աղաղակութիւք ի սուրբ
հանդիսացս առեալ հրեշ
տակաց՝ ասէ հրշեմկապե
տաց. և անտի կարգաւ
ի վերայ երեսաց միմեանց ցա
ծառացն գաս. և ի ձեռն
աթոռոցն մատեցին ոչ։
Եւ պատմի ի գործս ա
ռաքելոցն։ Երկն առաջո
նեալոյս հրշեմին և ասէ.
աղօթք քո և աղաղակութիւք
հշեալք երկին առաջի ոչ։
Եւ այնպէս և տուբեմիայ
ասէր, յորժամ աղօթէին
արտասանօք, ես մատու
ցի զաղօթսն քո։
Եւ ոչ այն պարտէ մեզ
յոյժ քաղցր հանդիսիլ
զընծայն զայն զոր հրեշ
տակք յօժարութեամբ նուի
րեն ոչ։ Եւ և օգուտս
կարուելք՝ զի զմարդիկ
ի բարին յորդորեն։
Եւ որք ննջիցեն ի մեզ՝
զարհուրեցանեն. ոչ ասէ
ի գործս, Հրշեմք ոմն
խթեաց զկողն պետրո
սի և յարուցեալ զնա. և ասէ

Գործք 10. 4

Տես 12. 14

Գործք 12. 7

Եթէ Աստուած զայսպիսի զգեստ
դաշտի խոտոյ կը զգեցունէ, զոր այսօր
կայ ու վաղը հնոցը կը ձգուի, որչափ
աւելի զձեզ, ո՛վ սակաւահաւատներ։
Ուստի մի՛ հոգաք եւ մի՛ ըսէք, թէ
Ի՞նչ պիտի ուտենք, կամ ի՞նչ պիտի
խմենք, կամ ի՞նչ պիտի հագնինք։
Վասն զի հեթանոսք զայդ ամենայն
կը փնտռեն. քանզի գիտէ Հայրդ
ձեր երկնաւոր, թէ զայդ ամենայն
պիտոյ էք ձեզ։ Բայց նախ փնտռեցէք
զարքայութիւն Աստուծոյ եւ զարդարութիւն
նորա, եւ այդ ամենայն պիտի յաւելուին
ձեզ։ Ուստի մի՛ հոգաք վաղուան համար,
վասն զի վաղն իւր համար հոգայ։
Բաւական է ամէն օրուան իր չարիքը։

Ղուկաս ԺԲ։

Ուրախացէք, հօտ փոքրիկ, զի
Հայրդ ձեր հաճեցաւ տալ ձեզ զարքայութիւն։
Ծախեցէք զունեցածնիդ եւ տուէք
ողորմութիւն. արէք ձեզ քսակներ որ
չհնանան, գանձ անսպառ երկինքը, ուր
գող չի մօտենար եւ ոչ ցեց կը փճացնէ։
Վասն զի ուր է գանձը ձեր, հոն
պիտի ըլլայ եւ սիրտը ձեր։

Մատթէոս Զ։

Մի՛ դիզէք ձեզ գանձեր երկրի վրայ,
ուր ցեց եւ ժանգ կը փճացնէ, եւ ուր
գողեր կը ծակեն եւ կը գողնան։ Այլ
դիզեցէք ձեզ գանձեր երկնքի մէջ, ուր
ոչ ցեց եւ ոչ ժանգ կը փճացնէ, եւ ուր
գողեր չեն ծակեր եւ չեն գողնար։
Վասն զի ուր է գանձը ձեր, հոն պիտի
ըլլայ եւ սիրտը ձեր։

Մատթէոս Ժ։

Մի՛ կարծէք, թէ եկայ խաղաղութիւն
ձգելու երկրի վրայ. չեկայ խաղաղութիւն
ձգելու, հապա սուր։ Վասն զի եկայ
մարդ իր հօր դէմ հանելու, եւ դուստր
իր մօր դէմ, եւ հարս իր կեսրոջ դէմ։
Եւ մարդուն թշնամիները իր տնեցիներն
պիտի ըլլան։ Ան որ կը սիրէ հայր կամ
մայր աւելի քան զիս, արժանի չէ ինծի։
Եւ ան որ կը սիրէ որդի կամ դուստր
աւելի քան զիս, արժանի չէ ինծի։ Եւ
ան որ իր խաչը չառնու եւ չհետեւի
ինծի, արժանի չէ ինծի։ Ան որ կը
գտնէ զանձն իր, պիտի կորսնցնէ զայն,
եւ ան որ կորսնցնէ զանձն իր ինծի
համար, պիտի գտնէ զայն։

Ղուկաս ԺԴ։

Եթէ մէկը գայ ինծի մօտ եւ չատէ
զհայր իր եւ զմայր իր եւ զկին եւ
զորդիս եւ զեղբարս եւ զքոյրս, այո
եւ զանձն իր ալ, չի կրնար ըլլալ
աշակերտ իմ։ Ան որ չառնու զխաչ իր
եւ չհետեւի ինծի, չի կրնար ըլլալ
աշակերտ իմ։

Ղուկաս ԺԴ։

Խօսեցաւ առակ մը ընդ անոնս, որ
հրաւիրուած էին, երբ նշմարեց զինչ
ընտրեցին առաջին տեղերը ճաշկերոյթին,
եւ ըսաւ անոնց. Երբ մէկը հրաւիրէ
զքեզ հարսանիքի, մի՛ նստիր առաջին
տեղը, գուցէ հրաւիրուած ըլլայ քեզմէ
պատուաւոր մը, եւ գայ ան որ հրաւիրեց
զքեզ եւ զինքը, եւ ըսէ քեզ, Տո՛ւր
տեղը այս մարդուն, եւ դուն ամօթով
սկսիս երթալ վերջին տեղը նստելու։
Հապա երբ հրաւիրուիս, գնա՛ եւ նստէ
վերջին տեղը, որպէսզի երբ գայ ան որ
հրաւիրեց զքեզ, ըսէ քեզ, Բարեկա՛մս,
ելի՛ր վեր նստէ աւելի առաջ. այն
ատեն պատիւ պիտի ունենաս առջի
բոլոր հիւրերուն առջեւ։ Վասն զի ամէն
ով որ ինքզինքը կը բարձրացնէ, պիտի
խոնարհեցուի, եւ ով որ ինքզինքը կը
խոնարհեցնէ, պիտի բարձրացուի։

Ղուկաս ԺԴ։

Ապա ըսաւ նաեւ տիրոջը. Երբ
ճաշ կամ ընթրիք պատրաստես, մի՛
կանչեր զբարեկամներդ եւ ոչ զեղբարդ
եւ ոչ զազգականներդ եւ ոչ զհարուստ
դրացիներդ, գուցէ եւ անոնք կանչեն
զքեզ եւ հատուցում ըլլայ քեզի։ Հապա
երբ խնճոյք պատրաստես, կանչէ՛ զաղքատս,
զանդամալոյծս, զկաղս, զկոյրս, եւ
երանի՛ քեզ, վասն զի չունին հատուցանելու
քեզի, վասն զի հատուցում պիտի ստանաս
արդարոց յարութեան ատեն։

Ղուկաս ԺԴ։

Ասոր վրայ մէկը որ հետերնին
նստած էր, ըսաւ անոր. Երանի՛ ան
մարդուն որ հաց պիտի ուտէ Աստուծոյ
արքայութեան մէջ։ Ան ալ ըսաւ անոր.
Մարդ մը մեծ ընթրիք մը պատրաստեց
եւ շատ հրաւիրեց։ Եւ ընթրիքի ատենը
իր ծառան ղրկեց հրաւիրուածներուն
ըսելու, որ գան, վասն զի ամէն բան
պատրաստ է արդէն։ Եւ բոլորն
սկսան միաբան պատրուակ դնել։
Առաջինը ըսաւ անոր, Արտ մը գնեցի
եւ պէտք է երթամ զայն տեսնեմ,
կը խնդրեմ զքեզ, ներէ ինծի։ Եւ
միւսը ըսաւ, Հինգ զոյգ եզներ գնեցի
եւ կերթամ զանոնք փորձելու, կը
խնդրեմ զքեզ, ներէ ինծի։ Եւ միւսը
ըսաւ, Կին առի եւ ուստի չեմ կրնար
գալ։ Եւ ծառան դարձաւ եւ պատմեց
այս բաները տիրոջը։ Այն ատեն
բարկացաւ տանուտէրը եւ ըսաւ ծառային
իր, Ելի՛ր շուտով գնա՛ քաղաքին
հրապարակները եւ փողոցները, եւ
աղքատները եւ անդամալոյծները եւ
կոյրերն ու կաղերը հոս բե՛ր։ Եւ
ծառան ըսաւ, Տէ՛ր, եղաւ ինչպէս
հրամայեցիր, եւ դեռ տեղ կայ։ Տէրը
ըսաւ ծառային, Ելի՛ր գնա՛ ճամբաները
եւ ցանկապատերը, եւ ստիպէ՛ մտնել,
որպէսզի լեցուի տունս։ Վասն զի
կ՚ըսեմ ձեզի, թէ ոչ մէկ այրը այն
հրաւիրուածներէն պիտի համտեսէ
ընթրիքս։

Ղուկաս ԺԴ։

Մեծ բազմութիւն մը կ՚երթար
անոր հետ, եւ դարձաւ եւ ըսաւ անոնց.
Եթէ մէկը գայ ինծի մօտ եւ չատէ
զհայր իր եւ զմայր իր եւ զկին եւ
զորդիս եւ զեղբարս եւ զքոյրս, այո
եւ զանձն իր ալ, չի կրնար ըլլալ
աշակերտ իմ։ Ան որ չառնու զխաչ իր
եւ չհետեւի ինծի, չի կրնար ըլլալ
աշակերտ իմ։ Վասն զի ձեզմէ ո՞վ
կ՚ուզէ աշտարակ մը շինել, եւ նախ
չի նստիր եւ չի հաշուեր ծախքը,
եթէ ունի՞ զոր հասցնէ կատարելու։
Գուցէ հիմը դնէ եւ չկարենայ
կատարել, եւ ամէն տեսնողներ
սկսին անոր վրայ ծաղրել՝ ըսելով,
Այս մարդը սկսաւ շինել, բայց չկրցաւ
կատարել։ Կամ ո՞ր թագաւորը կերթայ
պատերազմելու ուրիշ թագաւորի մը
դէմ, եւ նախ չի նստիր եւ չի խորհրդակցիր,
թէ կրնա՞յ տասը հազարով դիմանալ
անոր որ քսան հազարով կու գայ
իր դէմ։ Եւ եթէ ոչ, մինչ դեռ
հեռու է, դեսպան կը ղրկէ եւ
հաշտութիւն կը խնդրէ։ Ուստի ամէն
ով որ չուրանայ զամէն ինչ որ ունի,
չի կրնար ըլլալ աշակերտ իմ։

Ղուկաս ԺԴ։

Աղը լաւ բան է, բայց եթէ աղը
անհամեցաւ, ինչո՞վ պիտի համեմեն
զայն։ Ո՛չ հողին համար պիտի ըլլայ
եւ ոչ պարարտին համար, հապա
դուրս պիտի նետեն զայն։ Ան որ
ականջներ ունի լսելու, թող լսէ։

Ա. Կորնթացւոց Ա.

Նուիրեա՛ այ տանիլ ոչ կա
րէ. վայնակ ի ձեռն եղա
կան հրեղինաց՝ ըստեղ
ծեալ բանականացս ըզ
շնորհս կարկառէ։ Ուսկ
հրաշակին յերեսին մեղին
կերպասէրսն ի ձեւ ոտ
ուքիւ ինն ունի և կամի.
ոտ յայտ ի գիրս սբոց.
և ի վարս սեաց հարցն։
Նոքա կամէր երբեմն,
իւր յաստուածն և կեր
պարանօքն երևէր. և
առաւօտն ահիւ պահել
զնա աճ կարծէին։ Ոտ
յայտ յաւուրս մոլիս
սի. զի յորժամ առաւանէին
զշնորհն՝ ապին թէ ածէ
նէ ոմանք զարհուրէին
ի առաւանելն։ Ուսոմ
յայտ ի դանիէլէ։ Ոչ զի
առաւել զգուշարիցուն
անկանի վերայ հրեայց
իւրոց։ Նոյնպէս սրտա
բեկիւրայ ասէին. ոտ մա
նուկ հայրն ասմիսոն
առաւել զհրշակն ասէր
կոմէք ոտ կին զի զայծ
առաւաք։ Ուրդ ի հասա

Գաղ. 14.22

Գ. Կորնթացւոց Ա.

րել զհրամանս արարչին
իւրեանց՝ ձեռակերտել
երեսին ըստ պիտոյից հաւ
կաւորուեց ոտ և կամին

Ե. Կորնթացւոց Ա.

Ասացեր ի վերոյ զսբո
շուամն այ ի հրեշտակաց
և ի հոգւոց մարդկանց
ըստ անեղութեան. կամիմ
զի ասացես և զսրսշուամն
հրեշտակաց և հոգւոց
թէ ի՞նչ զանազանին ի
միմեանց։

Ե. Կորնթացւոց Բ.

Ո՞ ի ջուրս ինչ վերաբե
րի ասացաբան հշակս։
պարզութեն էութեանս.
զոր ի անձնիշխանութենէ.
յաստուած իմացմանն. և
ստորադրութեան անձնին։
Ուրդ առաջին երկու
քուէրքն կցորդի հրեշ
տակին ընդ հոգի մարդոյ
ըստ պարզ էութեան և ըստ
անձնի իւրաքանչիւրոյ.
իսկ իմացմանքն ստուգ
ինչ զանազանին։ Վասն զի

մտիցեն ի
տաճարն
7. 10

Յարոյց Պետրոս։

Հաղարդ
հաղարտաց կայիր առաջի
նր. և բիւրք բիւրուց
պաշտէին զնա։ Ոչնա
մանք ի նոցանէ ընդ վէր
զեալ արարչին յերկիր
կործանեցան և հակա
ռակամարտ անուն ի
առնդեցին. այսինքն ի
առաստաց. որ ասի հիւկ
բարեց։ Ասէ Տէր մար
գոյ ոչ ոյսպ. վա՛ զի՛ ի
վուր կիսոյ ոչ բառել
ծան։ Ասէ խնաստա
սէրքն առջին՝ Թիւր մի
առ ամ այլ և այլս կարծէին
զնա։ Մանք զՏոգին
մատնին զոլ առացին։
Մանք հուր թէ առնար
սին, բայց ոչ գոյուն,
այլ այնհետ. ոչ գինար
քոս և պիղատոսս, և
այլք։ Մանք առացին
նախ առեղծեալ այ զՏո
գին և երդել յերկինս
և օրէնս ետ նոր. և այժմ
ըստ յանգման օրինաց և
ըստ ժամանակի՝ երկի և
արկանէ ի մարմին մեզ

Գործք Առաքելոց։

հրշտակք հոչին խնացին.
որ զպատրէ հուր նոցին
բցայայտէ։ Այլ Տոգին
սուին բանակաւն. որ ըզ
հուր պատրուէ նոցին
արտայայտէ։ Ասէ ըստ
պատրուէց կերպին լինէ
առ երեսս բաղդատին։
Ասէց ընդդիմէն ոչ եր
եք մաբանին։ վա՛ զի
հրշտակ ոչն ըստ ինքեան
է անձն լինի. և Տոգի ոչ
այսպէս։ այլ ի միասին
քէ Տոգւոյ և մարմնոյ
երեսք մի ոչնհատ բնա
կան, ապա ասի անձն։
Այլ զրկէլ Տանայն խնա
ցահանք յոմէ արարան
ի միում կիսոյ երբանե
ցան ի միասին անձատ
ըզ զրկեցան ի միասին
անշարժ և հաստատուն
կացին մնացին ի բարի
ուխտիւն անխախտան
կինդանի ըստ կամաց արար
չին։ Ո՛ւ ոչ յաւերժան
և ոչ հնանալին։ այլ կան
ըստ անխիւ ողբատուէ
հրեշտակաց. ըստ ոտեան

գոյատևումի հոգւոյ
արանցիւր մարմնոյ, ըզ
որոնս ոչ տեսանէ
մարդիկան։ Եւ
մանաւանդ ոչ ոք ի
նոսանէ ասէր
բաժանել ինչ ի
նոցանէ իւրոց
ստացուածոց, այլ
էին նոցա ամենայն
ինչք ընդհանրական։
Եւ առաքեալքն
մեծաւ զօրութեամբ
տային վկայութիւն
յարութեան տեառն
Յիսուսի Քրիստոսի,
եւ շնորհք մեծ էր
ի վերայ ամենեցուն։
Եւ ոչ ոք էր
կարօտ նոցանէ,
որովհետեւ որ
էին տիրացու
արտից կամ տանց,
վաճառէին զգոյսն
եւ բերէին զգինսն
որ վաճառէին,
եւ դնէին առաքելոցն
ի ոտս։ Եւ բաշխէր
իւրաքանչիւր
որպէս ումեք
պիտոյ էր։ Եւ
Յովսէփ որ
կոչեցաւ ի
Բարնաբայ
առաքելոցն, որ
է մեկնեալ
որդի մխիթարութեան,
Ղեւտացի,
ազգաւ Կիպրացի,
որ էր նմա
արտ, վաճառեաց
զնա եւ բերեալ
զգինսն եդ
առաքելոցն ի ոտս։

Ե. Եւ էր
այր մի անուն
Անանիա եւ
Սափիրա կին
նորա, եւ
վաճառեցին
զկալուածս
իւրեանց։ Եւ
խորհեցաւ
Անանիա
հանդերձ
կնոջն իւրում
եւ ծածկեաց
զգին ինչ
կալուածոցն,
եւ բերեալ
զմասն ինչ
եդ առաքելոցն
ի ոտս։ Եւ
ասէ Պետրոս
ցնա, Անանիա,
ընդէ՞ր
լցաւ սատանայ
զսիրտ քո
սուտ խօսել
առ Հոգին
Սուրբ եւ
ծածկել ի
գնոյ ագարակէ
զգին։ Ոչ
զայս կալեալ
տայր քեզ,
եւ կալեալ
ծախէր
զգինսն,
ոչ քո
էին
իշխանութեամբ
մարդկան։
Ընդէ՞ր
զայս
խորհեցար
ի սրտի քում
քո։ Ոչ
մարդկան
սուտ խօսեցար
այլ Աստուծոյ։
Եւ լուեալ
Անանիա
զբանս զայս
անկաւ եւ
մեռաւ։ Եւ
եղեւ վախ
մեծ ի վերայ
ամենայն
հոգւոյ
լսելեաց
զայս։
Եւ
յարուցեալ
երիտասարդքն
վարեցին
զնա եւ
թաղեցին։
Եւ եղեւ
յետ
ժամանակաց
երից
կնոջն
մտանել
որ
ոչինչ
գիտէր
զգործեալն։
Եւ
պատասխանի
ետ
Պետրոս
ցնա,
Ասա
ինձ,
եթէ
այսքան
տուն
վաճառեցէք
դուք։
Եւ
նա
ասէ,
Այո,
այսքան։
Եւ
նա
ասէ
ցնա
Պետրոս,
Ընդէ՞ր
համաձայնեցարուք
դուք
փորձել
զՀոգին
Տեառն։
Ահա
ոտք
թաղողացն
որ
զքեզ
հանին
արտաքս,
եւ
առցեն
զքեզ։
Եւ
անկաւ
նա
յոտս
նորա
եւ
մեռաւ։
Եւ
մտեալ
երիտասարդքն
գտին
զնա
մեռեալ,
եւ
հանեալ
թաղեցին
զնա
առ
կնոջն
իւրում։
Եւ
եղեւ
վախ
մեծ
յամենայն
եկեղեցին
եւ
յամենեսեան
որ
լսէին
զայս։
Եւ
առաքելոցն
նշանք
եւ
հրաշք
բազումք
եղեն
ի
ժողովրդեանն։
Եւ
էին
ամենեքեան
միաբան
ի
սղոցի
Սողոմոնի։
Եւ
ոչ
ոք
համարձակէր
միանալ
նոցա,
այլ
մեծարէր
զնոսա
ժողովուրդն։
Եւ
աւելի
հաւատացեալք
յաւելուին
առ
Տէր
բազմութիւն
արանց
եւ
կանանց։
Մինչեւ
ի
հիւանդս
հանէին
զուարս
եւ
դնէին
ի
մահիճս
եւ
ի
մանկունս,
զի
եթէ
գայցէ
Պետրոս
գոնէ
ստուերն
նորա
ծածկեսցէ
զոմանս
ի
նոցանէ,
եւ
ազատեսցին
ի
հիւանդութեանց
իւրեանց։
Եւ
ժողովեցաւ
եւ
բազմութիւն
քաղաքացն
շրջակայից
Երուսաղէմի,
հանդերձ
հիւանդս
եւ
տարակուսեալս
յոգիս
պղտորեալս,
որ
ամենեքեան
բժշկեցան։
Եւ
յարուցեալ
քահանայապետն
եւ
ամենեքեան
որ
ընդ
նմա
էին,
որ
է
աղանդ
Սադուկեցւոց,
լցան
նախանձու
եւ
արկին
զձեռս
ի
վերայ
առաքելոցն
եւ
եդին
զնոսա
ի
բանտի
հասարակի։
Եւ
հրեշտակ
Տեառն
գիշերի
բացեալ
զդրունս
բանտին
եւ
հանեալ
զնոսա
արտաքս
ասէ,
Երթայք
եւ
կացէք
ի
տաճարի
եւ
խօսեցարուք
ցժողովուրդն
զամենայն
զբանս
կենացդ
զայսմիկ։
Եւ
լուեալ
մտին
առ
լուսանալն
ի
տաճարն
եւ
ուսուցանէին։
Եւ
եկեալ
քահանայապետն
եւ
որ
ընդ
նմա
էին
կոչեցին
զժողովն
եւ
զամենայն
զծերակոյտ
որդւոցն
Իսրայէլի,
եւ
առաքեցին
ի
բանտն
զի
բերցեն
զնոսա։
Եւ
գնացեալ
սպասաւորքն
եւ
ոչ
գտին
զնոսա
ի
բանտին,
դարձան
եւ
պատմեցին
ասելով,
Զբանտն
գտաք
փակեալ
ամենայն
իմաստութեամբ
եւ
զդռնապանսն
կայեալ
առաջի
դրանց,
եւ
բացեալ
ներս
ոչ
գտաք
զոք
ի
նոցանէ։
Եւ
որ
զքահանայապետն
եւ
զտաճարապետն
եւ
զքահանայապետսն
լուան
զբանս
զայս,
երկմտէին
զնոսա
թէ
զի՞նչ
եղեւ
այս։
Եւ
եկեալ
մի
պատմեաց
նոցա
եւ
ասէ,
Ահա
արք
զորս
եդէք
ի
բանտի
կան
ի
տաճարի
եւ
ուսուցանեն
զժողովուրդն։
Յայնժամ
գնացեալ
սպասաւորքն
բերին
զնոսա
առանց
բռնութեան,
զի
երկնչէին
ի
ժողովրդենէն
զի
մի
քարկոծեսցին։
Եւ
բերեալ
կացուցին
զնոսա
առաջի
ատենին։
Եւ
հարցանէ
զնոսա
քահանայապետն
եւ
ասէ,
Ոչ
հրամայեցաք
ձեզ
հրամանաւ
ոչ
ուսուցանել
ի
յանուն
այնորիկ,
եւ
ահա
լցէք
զերուսաղէմ
ուսմամբ
ձերով,
եւ
կամիք
արիւն
մարդոյ
այնորիկ
հասուցանել
ի
վերայ
մեր։
Պետրոս
եւ
առաքեալքն
պատասխանի
ետուն
եւ
ասեն,
Պարտ
է
հնազանդել
Աստուծոյ
քան
մարդկան։
Աստուած
հարցն
մերոց
յարոյց
զՅիսուս,
զոր
դուք
սպանէք
կախեալ
ի
փայտի։
Զայնմիկ
Աստուած
բարձրացոյց
իշխան
եւ
փրկիչ
աջով
իւրով
տալ
զանդիմանութիւն
Իսրայէլի
եւ
թողութիւն
մեղաց։
Եւ
մեք
եմք
նորա
վկայք
ի
բանիս
զայսմիկ,
եւ
Հոգին
Սուրբ
զոր
ետ
Աստուած
հնազանդողացն
նմա։
Եւ
նոքա
լուեալ
զայս
կսկծեցան
եւ
խորհէին
սպանանել
զնոսա։
Եւ
յարուցեալ
ոմն
ի
ժողովոյն
ի
Փարիսեցւոց
անուն
Գամաղիէլ,
ուսուցիչ
օրինացն
պատուական
ամենայն
ժողովրդեանն,
հրամայեաց
հանել
զառաքեալսն
փոքր
մի
ժամանակ
արտաքս,
եւ
ասէ
ցնոսա,
Արք
Իսրայէլացիք,
զգուշացարուք
ձեզ
ինչ
առնել
զայսոսիկ
մարդիկ։
Զի
յառաջ
քան
զաւուրսդ
զայսոսիկ
յարոյց
Թեւդաս
զանձն
իւր
ասելով
եւ
ինքն
ոմն
եղեալ
թուեցաւ
ընդ
որ
արանց
եւ
չորից
հարիւրից
միացաւ
նմա,
որ
սպանաւ
եւ
ամենեքեան
որ
հնազանդեցան
նմա
ցրուեցան
եւ
եղեն
ի
ոչինչ։
Յետ
սորա
յարոյց
զՅուդաս
զգալացի
յաւուրս
հարկին
եւ
ետ
ժողովուրդ
զհետ
նորա,
եւ
նա
կորեաւ
եւ
ամենեքեան
որ
հնազանդեցան
նմա
ցրուեցան։
Եւ
արդ
ասեմ
ձեզ,
զգուշացարուք
ձեզ
ի
մարդկանցդ
զայսոսիկ
եւ
թողէք
զնոսա,
զի
եթէ
յմարդկանէ
իցէ
խորհուրդ
զայս
կամ
գործ
զայս
ապականեսցի,
եւ
եթէ
յԱստուծոյ
իցէ
ոչ
կարէք
ապականել
զնոսա,
զի
մի
եւ
յԱստուծոյ
գտանիցիք
պատերազմողք։
Հաւանեցան
նմա
եւ
կոչեցեալ
զառաքեալսն
հարին
զնոսա
եւ
պատուիրեցին
մի
խօսել
յանուն
Յիսուսի
եւ
արձակեցին
զնոսա։
Եւ
նոքա
երթեալ
յերեսաց
ժողովոյն
ուրախ
էին
զի
արժանի
եղեն
վասն
անուանն
նորա
նախատանաց
կրել։
Եւ
ամենայն
աւուր
ոչ
դադարէին
ուսուցանել
եւ
աւետարանել
զՅիսուս
զՔրիստոս
ի
տաճարի
եւ
յամենայն
տունս։

Զ. Յաւուրսդ
յայսոսիկ
բազմանալոյ
աշակերտացն
եղեւ
տրտունջ
Հեղլենացեաց
ընդ
Եբրայեցիսն,
զի
անտես
լինէին
ի
սպասաւորութեան
հասարակի
այրիք
նոցա։
Եւ
կոչեցեալ
տասնեքն
զբազմութիւն
աշակերտացն
ասեն,
Ոչ
հաճոյ
է
մեզ
զանց
առնել
զբանն
Աստուծոյ
եւ
սպասաւորել
սեղանոց։
Ընտրեցէք
ուրեմն,
եղբարք,
ի
ձէնջ
եւթն
արս
հաստատեալս
ի
վկայութեան
եւ
լցեալս
Հոգւով
Սրբով
եւ
իմաստութեամբ,
զորս
կացուսցուք
ի
վերայ
գործոյ
այսմիկ։
Մեք
ի
մաղթութեան
եւ
ի
պաշտաման
բանին
լիցուք։
Եւ
հաճոյ
եղեւ
բանն
առաջի
ամենայն
ժողովրդեանն,
եւ
ընտրեցին
զՍտեփանոս
զայր
հաւատով
եւ
Հոգւով
Սրբով
լցեալ,
եւ
զՓիլիպպոս
եւ
զՊրոքորոս
եւ
զՆիկանոր
եւ
զԹիմոն
եւ
զՊարմենաս
եւ
զՆիկողայոս
զանտիոքացի
նորադարձ,
զորս
կացուցին
առաջի
առաքելոցն,
եւ
աղօթեալ
եդին
ի
վերայ
նոցա
զձեռս։
Եւ
բանն
Աստուծոյ
աճէր,
եւ
բազմանայր
թիւ
աշակերտացն
յԵրուսաղէմ
յոյժ,
եւ
բազում
բազմութիւն
քահանայիցն
հնազանդէին
հաւատոյ։
Եւ
Ստեփանոս
լի
շնորհաց
եւ
զօրութեան
արարէր
հրաշս
եւ
նշանս
մեծամեծս
ի
ժողովրդեանն։
Յարուցին
ոմանք
ի
ժողովրդենէն
որ
էին
յազգէ
որ
ասի
Լիբերտինոսաց
եւ
Կիւրենացւոց
եւ
Աղեքսանդրացւոց
եւ
որ
էին
յԱսիայէ
եւ
յԿիլիկիայէ,
եւ
վիճէին
ընդ
Ստեփանոսի։
Եւ
ոչ
կարէին
դիմանալ
իմաստութեանն
եւ
Հոգւոյն
որով
խօսէր։
Յայնժամ
դրդեցին
զարս
ասել
եթէ
լուարուք
զնմանէ
հայհոյական
բանս
ասելոյ
ընդդէմ
Մովսիսի
եւ
Աստուծոյ։
Եւ
յարուցեալ
զժողովուրդն
եւ
զծերակոյտն
եւ
զդպիրսն
եւ
հասեալ
ի
վերայ
հարկանէին
զնա
եւ
ի
բռնութիւն
տարեալ
ածին
առ
ատեանն
եւ
կացուցին
զվկայսն
սուտս
որ
ասէին,
Այրն
այս
զբանս
հայհոյականս
ասելոյ
ոչ
դադարէ
ընդդէմ
տեղւոյդ
սորա
եւ
օրինացն։
Զի
լուարուք
զնմանէ
ասելոյ
եթէ
Յիսուս
Նազովրեցի
այս
կործանեսցէ
զտեղիդ
եւ
փոխեսցէ
զսովորութիւնսն
զորս
ետ
մեզ
Մովսէս։
Եւ
ամենեքեան
որ
նստէին
ի
ժողովարանին
հայեցեալ
ի
նա
տեսին
զերեսս
նորա
իբրեւ
զերեսս
հրեշտակի։

Ը. Եւ
ասէ
քահանայապետն,
Թէ
այդպէս
իցէ
այդ։
Եւ
նա
ասէ,
Արք
եղբարք
եւ
հարք,
լուարուք։
Աստուած
փառաց
երեւեցաւ
հարցն
մերոց
Աբրահամու
յերկրին
Միջագետաց
յորժամ
էր
նա
յԱրամ
Նահարէս,
եւ
ասէ
ցնա,
Ել
յերկրէ
քումմէ
եւ
յազգէ
քումմէ
եւ
եկ
յերկիրն
զոր
ցուցից
քեզ։
Յայնժամ
ել
յերկրէ
Քաղդէացւոց
եւ
բնակեցաւ
յԱրամ
Նահարէս,
եւ
անտի
տեղափոխեաց
զնա
յերկիրս
զայս
որում
դուք
այժմ
բնակեալ
էք։
Եւ
ոչ
ետ
նմա
ժառանգութիւն
ի
նմա
եւ
ոչ
հետք
ոտից,
եւ
խոստացաւ
տալ
նմա
զայն
ի
տիրութիւն
եւ
զսերունդ
նորա
յետ
նորա,
մինչդեռ
ոչ
էր
նմա
որդի։
Եւ
խօսեցաւ
Աստուած
այսպէս,
եթէ
լինիցի
սերունդ
նորա
պանդուխտ
յերկրի
օտարի
եւ
հնազանդեցուցանիցեն
զնա
եւ
չարչարեսցեն
զնա
ամս
չորս
հարիւր։
Եւ
զազգն
զոր
ծառայեսցեն
նոքա
դատեցից
ես,
ասէ
Տէր,
եւ
յետ
այսորիկ
ելցեն
եւ
պաշտեսցեն
զիս
ի
տեղւոջդ
այսմիկ։
Եւ
ետ
նմա
ուխտ
թլփատութեան,
եւ
այսպէս
ծնաւ
զՀսահակ
եւ
թլփատեաց
զնա
ի
միում
աւուր
ութերորդի,
եւ
Հսահակ
զՅակոբ,
եւ
Յակոբ
զտասն
եւ
երկուս
հարս
իւր։
Եւ
հարքն
նախանձեցան
զՅովսէփ
եւ
վաճառեցին
զնա
յԵգիպտոս,
եւ
էր
Աստուած
ընդ
նմա
եւ
փրկեաց
զնա
ի
բազում
նեղութեանց
նորա
եւ
ետ
նմա
շնորհս
եւ
իմաստութիւն
առաջի
Փարաւոնի
թագաւորի
Եգիպտացւոց,
եւ
կացոյց
զնա
իշխան
ի
վերայ
Եգիպտոսի
եւ
ամենայն
տանն
իւրոյ։
Եկն
սով
մեծ
յամենայն
երկիրն
Եգիպտոսի
եւ
Քանանու
եւ
նեղութիւն
մեծ,
եւ
ոչ
գտանէին
կերակուր
հարքն
մեր։
Եւ
լուեալ
Յակոբայ
զի
կայ
պարարտութիւն
յԵգիպտոս,
առաքեաց
զհարսն
մեր
առաջին
անգամ։
Եւ
յերկրորդում
ծանեաւ
Յովսէփ
զեղբարս
իւր,
եւ
յայտնի
եղեւ
ազգ
Յովսեփայ
Փարաւոնի։
Առաքեալ
Յովսէփ
կոչեաց
զհայր
իւր
զՅակոբ
եւ
զամենայն
ազգս
իւր
զհոգիս
եւթանասուն
եւ
հինգ։
Եւ
իջեալ
Յակոբ
յԵգիպտոս
եւ
վախճանեցաւ
նա
եւ
հարքն
մեր,
եւ
տարան
զնոսա
ի
Սիւքեմ
եւ
եդին
ի
գերեզմանի
զոր
գնեաց
Աբրահամ
գնով
արծաթոյ
ի
որդւոցն
Եմմորայ
յորդւոցն
Սիւքեմայ։
Եւ
որչափ
մերձեցաւ
ժամանակ
խոստմանն
զոր
երդուաւ
Աստուած
Աբրահամու,
աճեցաւ
ժողովուրդն
եւ
բազմացաւ
յԵգիպտոս,
մինչեւ
յարոյց
թագաւոր
այլ
յԵգիպտոս
որ
ոչ
գիտէր
զՅովսէփ։
Նա
նենգեաց
զազգս
մեր
եւ
չարչարեաց
զհարսն
մեր
դնել
զմանկունս
իւրեանց
արտաքս
յանդամոյ
կենդանութեան
նոցա։
Յայնմ
ժամանակի
ծնաւ
Մովսէս
եւ
էր
հաճոյ
Աստուծոյ
եւ
սնաւ
ամիսս
երիս
յորդւոց
հարցն
մերոց։
Եւ
ի
մանկանալն
իւրում
ի
ներքս
ի
տանն
հօր
իւրոյ
եւ
ի
դուրս
ածեալ
նա
յորդւոց
հարցն
մերոց
եւ
ի
դուստր
Փարաւոնի
եւ
որդեգրեցաւ
նմա
եւ
ուսաւ
զամենայն
իմաստութիւն
Եգիպտացւոց
եւ
էր
զօրաւոր
ի
բանս
եւ
ի
գործս
իւր։
Եւ
իբրեւ
լցան
նմա
ամք
քառասնից
եկն
ի
սիրտ
նորա
այցելուլ
եղբարցն
իւրոց
որդւոցն
Իսրայէլի։
Եւ
տեսեալ
զոմն
զրկեալ
պատերազմեցաւ
եւ
արար
դատաստան
ի
վերայ
նեղելոյն
եւ
ի
վրէժ
եհար
զհարեալն
եւ
զարկ
զեգիպտացին։
Եւ
կարծէր
հասանել
զեղբարսն
իւր
զորդիսն
Իսրայէլի
եթէ
Աստուած
տայ
ձեռամբ
նորա
փրկութիւն
նոցա,
եւ
նոքա
ոչ
ծանեան։
Եւ
յաւուրսն
յետ
միոյ
երեւեցաւ
նոցա
կռուեալ
եւ
հաշտեցուցանէր
զնոսա
ի
խաղաղութիւն
ասելով,
Արք
եղբարք
էք
դուք,
ընդէ՞ր
զրկէք
զմիմեանս։
Եւ
որ
զրկէր
զընկերն
իւր
հրեցաւ
զնա
ասելով,
Ո՞վ
կացոյց
զքեզ
իշխան
եւ
դատաւոր
ի
վերայ
մեր։
Միթէ
սպանանել
դու
կամիս
զիս
որպէս
հանդերձ
զեգիպտացին
երէկ։
Եւ
փախեաւ
Մովսէս
ի
բանիդ
զայսմիկ
եւ
եղեւ
պանդուխտ
յերկրին
Մադիամու,
ուր
ծնաւ
զորդիս
երկուս։
Եւ
լցեալ
ամաց
քառասնից
երեւեցաւ
նմա
հրեշտակ
Տեառն
յանապատի
լերինն
Սինայի
ի
բոցի
հրոյ
մորենւոյ։
Եւ
Մովսէս
տեսեալ
զարմացաւ
զտեսիլն,
եւ
մերձենալ
նմա
ի
քննել
եղեւ
ձայն
Տեառն
ասելով,
Ես
եմ
Աստուած
հարցդ
քոց,
Աստուած
Աբրահամու
եւ
Հսահակայ
եւ
Յակոբայ։
Եւ
դողացեալ
Մովսէս
ոչ
համարձակէր
քննել։
Եւ
ասէ
ցնա
Տէր,
Լո
զկօշիկս
ոտից
քոց
ի
քէն,
զի
ուր
որ
կայ
դու
յերկրի
սուրբ
է։
Տեսանելով
տեսի
զչարչարանս
ժողովրդեանն
իմոյ
որ
յԵգիպտոս
եւ
զհառաչանս
նոցա
լուայ
եւ
իջեալ
փրկել
զնոսա։
Եւ
արդ
եկ
առաքեցից
զքեզ
յԵգիպտոս։
Զայրդ
զայդ
զոր
ուրացան
զնա
ասելով,
Ո՞վ
կացոյց
զքեզ
իշխան
եւ
դատաւոր,
զայդ
զՄովսէս
զայդ
առաքեաց
Աստուած
իշխան
եւ
փրկիչ
ձեռամբ
հրեշտակին
որ
երեւեցաւ
նմա
ի
մորենւոջն
յանապատի
Սինայի։
Եւ
նա
հանեալ
զնոսա
արար
հրաշս
եւ
նշանս
յերկրին
Եգիպտոսի
եւ
ի
Կարմիր
ծովու
եւ
յանապատի
ամս
քառասուն։
Եւ
նա
է
Մովսէս
որ
ասէ
ցորդիսն
Իսրայէլի,
Զի
մարգարէ
յարուսցէ
ձեզ
Տէր
Աստուած
ձեր
յեղբարց
ձերոց
իբրեւ
զիս,
զնորա
լուարուք։
Եւ
նա
է
որ
եղեւ
ի
ժողովարանին
յանապատի
հանդերձ
հրեշտակին
որ
խօսէր
ընդ
նմա
ի
լերինն
Սինայի
եւ
ընդ
հարսն
մերս,
որ
ընկալաւ
զբանս
կենդանի
տալ
մեզ։
Եւ
ոչ
կամեցան
հնազանդել
նմա
հարքն
մեր
այլ
մերժեցին
եւ
դարձան
սրտիւք
իւրեանց
յԵգիպտոս
ասելով
ցԱհարոն,
Արա
մեզ
աստուածս
որ
առաջի
մերում
երթիցեն,
զի
Մովսէսի
այնորիկ
որ
հանեաց
զմեզ
յերկրէ
Եգիպտացւոց
ոչ
գիտեմք
զինչ
եղեւ
նմա։
Եւ
արարին
զհորթ
յաւուրսն
յայնոսիկ
եւ
մատուցին
պատարագ
կուռացն
եւ
ուրախ
էին
գործովք
ձեռաց
իւրեանց։
Դարձաւ
Աստուած
եւ
մատնեաց
զնոսա
պաշտել
զբանակ
երկնից
որպէս
գրեալ
է
ի
գրքի
մարգարէիցն,
Միթէ
զոհս
եւ
պատարագս
մատուցէք
ինձ
տանն
Իսրայէլի
յանապատի
ամս
քառասուն։
Եւ
ընկալարուք
զխորան
Մոլոքայ
եւ
զաստղ
աստուծոյ
ձերոյ
Ռեփփա
զկերպարանսն
զոր
արարէք
երկրպագանել
նոցա։
Եւ
տարայց
զձեզ
զայն
կողմանէ
Բաբելոնի։
Խորանն
վկայութեան
էր
հարցն
մերոց
յանապատի
որպէս
կարգեաց
նոցա
որ
խօսէր
ընդ
Մովսէս
առնել
զնա
ըստ
կերպարանացն
զոր
տեսեալ
էր։
Զոր
եւ
ընկալեալ
հարքն
մեր
ետուն
ի
ձեռն
Յեսուայ
ի
տիրանալ
հեթանոսացն
զորս
հալածեաց
Աստուած
յերեսաց
հարցն
մերոց
մինչեւ
յաւուրսն
Դաւթի։
Որ
գտեալ
շնորհս
առաջի
Աստուծոյ
եւ
խնդրեաց
գտանել
հանգստեան
Աստուծոյ
Յակոբայ,
Սողոմոն
շինեաց
նմա
տուն։
Բայց
ոչ
Բարձրեալն
ի
ձեռագործս
բնակի
որպէս
մարգարէն
ասէ,
Երկինք
ինձ
աթոռ
է
եւ
երկիր
պատուանդան
ոտից
իմոց,
զի՞նչ
տուն
շինեսջիք
ինձ
ասէ
Տէր
կամ
ո՞ր
է
տեղի
հանգստեան
իմոյ։
Ոչ
զայս
ամենայն
ձեռք
իմ
արարին
զայս
ամենայն։
Կոշտամբարձունք
եւ
անթլփատք
սրտիւք
եւ
ականջս
եւ
դուք
միշտ
հակառակիք
Հոգւոյն
Սրբոյ
որպէս
եւ
հարքն
ձեր
եւ
դուք։
Զո՞ր
ոք
ի
մարգարէիցն
ոչ
հալածեցին
հարքն
ձեր
եւ
սպանին
զնախասացեալսն
զգալոցն
զարդարոցն
զորոյ
դուք
այժմ
մատնիչք
եւ
սպանօղք
եղեք։
Որ
ընկալարուք
զօրէնս
ի
հրամանս
հրեշտակաց
եւ
ոչ
պահեցէք։
Լուեալ
զայս
սրտիւք
իւրեանց
կսկծեցան
եւ
կրճտէին
զատամունս
ի
վերայ
նորա։
Եւ
նա
լի
Հոգւով
Սրբով
հայեցեալ
յերկինս
տեսանէ
զփառս
Աստուծոյ
եւ
զՅիսուս
կայեալ
ընդ
աջմէ
զօրութեան
Աստուծոյ
եւ
ասէ,
Ահա
տեսանեմ
զերկինս
բացեալս
եւ
զՈրդի
մարդոյ
կայեալ
ընդ
աջմէ
զօրութեան
Աստուծոյ։
Եւ
նոքա
գոչեցին
ձայնիւ
մեծաւ
եւ
խցուցին
զականջս
իւրեանց
եւ
ընդ
միաբան
հարին
զնա
եւ
հանին
զնա
արտաքս
ի
քաղաքէ
եւ
քարկոծէին
զնա։
Եւ
վկայքն
դնէին
զհանդերձս
իւրեանց
առ
ոտիւք
երիտասարդի
մի
որոյ
անուն
էր
Սաւղոս։
Եւ
քարկոծէին
զՍտեփանոս
կոչեցեալ
եւ
ասելով,
Տէր
Յիսուս
ընկալ
զհոգի
իմ։
Եւ
ծունր
եղեալ
գոչեաց
ձայնիւ
մեծաւ
եւ
ասէ,
Տէր
մի
զգուիր
նոցա
զայս
մեղս։
Եւ
զայս
ասացեալ
ննջեաց։
Սաւղոս
ոչ
հաճեցաւ
սպանանել
զնա։
Եւ
եղեւ
յաւուր
յայնմիկ
հալածանք
մեծ
ի
վերայ
եկեղեցւոյն
որ
էր
յԵրուսաղէմ,
եւ
ամենեքեան
ցրուեցան
ի
գաւառսն
Հրէաստանեայց
եւ
Սամարացւոց
բայց
առաքեալքն։
Եւ
արք
երկիւղածք
առին
զՍտեփանոս
եւ
արարին
սուգ
մեծ
ի
վերայ
նորա։
Սաւղոս
ապականէր
զեկեղեցին
մտանելով
ի
տունս
եւ
քարշելով
զարս
եւ
զկանայս
եդ
ի
բանտի։
Եւ
նոքա
որ
ցրուեցան
երթեալ
ի
բանն
աւետարանէին։
Եւ
Փիլիպպոս
իջեալ
ի
քաղաքն
Սամարացւոց
քարոզէր
նոցա
զՔրիստոս։
Եւ
ժողովուրդքն
միաբան
հաւանէին
բանիցն
որ
ասէր
Փիլիպպոս
լսելով
եւ
տեսանելով
զնշանսն
զոր
առնէր։
Զի
բազումք
ի
նոցանէ
որ
ունէին
դեւս
պիղծս
գոչեցին
ձայնիւ
մեծաւ
եւ
ելանէին
եւ
բազումք
անդամոց
եւ
կաղաց
բժշկեցան։
Եւ
եղեւ
ուրախութիւն
մեծ
յայնմ
քաղաքի։
Եւ
էր
այր
մի
անուն
Սիմոն
որ
յառաջագոյն
կախարդէր
ի
քաղաքին
եւ
հմայէր
զազգն
Սամարացւոց
ասելով
զանձն
իւր
ոմն
մեծ։
Որում
հետեւէին
ամենեքեան
ի
մեծէ
մինչեւ
ի
փոքր
ասելով,
Սա
է
զօրութիւն
Աստուծոյ
որ
կոչի
մեծ։
Եւ
հետեւէին
նմա
վասն
զի
բազում
ժամանակս
հմայեալ
էր
զնոսա։
Բայց
երբ
հաւատացին
Փիլիպպոսի
աւետարանելոյ
զնոսա
զթագաւորութիւն
Աստուծոյ
եւ
զանուն
Յիսուսի
Քրիստոսի,
մկրտէին
զարս
եւ
զկանայս։
Եւ
Սիմոն
ինքն
հաւատաց
եւ
մկրտեալ
էր
հետեւէր
Փիլիպպոսի
եւ
տեսանելով
զնշանսն
եւ
զզօրութիւնսն
զոր
առնէր
զարմանայր։
Լուեալ
առաքելոցն
որ
էին
յԵրուսաղէմ
եթէ
ընկալաւ
Սամարիա
զբանն
Աստուծոյ
առաքեցին
առ
նոսա
զՊետրոս
եւ
զՅովհաննէս։
Որ
եկեալ
աղօթեցին
վասն
նոցա
զի
առցեն
Հոգի
Սուրբ։
Զի
ոչ
էր
դեռ
եկեալ
ի
վերայ
նոցա
այլ
միայն
մկրտեալ
էին
յանուն
Տեառն
Յիսուսի։
Յայնժամ
դնէին
զձեռս
ի
վերայ
նոցա
եւ
առնուին
Հոգի
Սուրբ։
Եւ
տեսեալ
Սիմոն
զի
տուեալ
է
Հոգի
Սուրբ
առաքելոցն
մատուցանէ
նոցա
զդրամս
ասելով,
Տուք
եւ
ինձ
զիշխանութիւնդ
զայդ
զի
զոր
եթէ
դնիցեմ
զձեռս
ի
վերայ
ոմանց
առցեն
Հոգի
Սուրբ։
Եւ
Պետրոս
ասէ
ցնա,
Արծաթդ
քո
ընդ
քեզ
կորիցի
զի
զպարգեւ
Աստուծոյ
կարծեցեր
ստանալ
դրամբ։
Ոչ
է
քեզ
բաժին
եւ
ոչ
վիճակ
ի
բանիդ
զայսմիկ
զի
սիրտ
քո
ոչ
է
ուղիղ
առաջի
Աստուծոյ։
Ապաշխարեա
ուրեմն
ի
չարութենէդ
քումմէ
զայսմանէ
եւ
աղաչեա
զՏէր
եթէ
գուցէ
թողցի
քեզ
խորհուրդ
սրտի
քո։
Զի
ի
լեղութիւն
դառնութեան
եւ
ի
կապանս
անիրաւութեան
տեսանեմ
զքեզ։
Պատասխանի
ետ
Սիմոն
եւ
ասէ,
Դուք
աղաչեցէք
զՏէր
վասն
իմ
զի
մի
եւ
զոր
ինչ
ասացէք
գայցէ
ինձ։
Եւ
նոքա
վկայեալ
եւ
խօսեալ
զբանն
Տեառն
դարձան
յԵրուսաղէմ
եւ
բազում
աւետարանս
արարին
ի
գեղս
Սամարացւոց։
Եւ
հրեշտակ
Տեառն
խօսեցաւ
ընդ
Փիլիպպոս
ասելով,
Յարի
եւ
երթ
ընդ
հարաւակողմն
ի
ճանապարհն
որ
իջանէ
յԵրուսաղէմէ
ի
Գազա,
որ
է
անապատ։
Եւ
յարուցեալ
գնաց
եւ
ահա
այր
մի
Եթովպացի
ներքինի
զօրաւոր
Կանդակեայ
թագուհւոյ
Եթովպացւոց
որ
էր
վերակացու
ամենայն
գանձուց
նորա
եկեալ
երկրպագանել
յԵրուսաղէմ
դառնայր
եւ
նստեալ
ի
կառս
իւր
ընթեռնոյր
զմարգարէն
Եսայի։
Եւ
ասէ
Հոգին
Փիլիպպոսի,
Մերձեցիր
եւ
կցորդեա
կառացդ
զայդ։
Մերձեցեալ
Փիլիպպոս
լուաւ
զնա
ընթեռնոյր
զմարգարէն
Եսայի
եւ
ասէ,
Միթէ
գիտես
զոր
ինչ
ընթեռնուս։
Եւ
նա
ասէ,
Զիա՞րդ
կարեմ
եթէ
ոչ
ոք
ցուցանիցէ
ինձ։
Եւ
խնդրեաց
զՓիլիպպոս
նստել
ընդ
նմա։
Եւ
տեղի
գրոցն
զոր
ընթեռնոյր
էր
այս,
Իբրեւ
զոչխար
առ
սպանդ
տարաւ
եւ
իբրեւ
զգառն
անբան
առաջի
զգազանին
որ
զգեզեցուցանէ
զնա,
նոյնպէս
ոչ
բանայ
զբերան
իւր։
Ի
խոնարհութեան
դատաստան
նորա
վերացաւ,
եւ
զազգ
նորա
ո՞ վարկցի
զի
վերանայ
յերկրի
կեանք
նորա։
Եւ
պատասխանի
ետ
ներքինին
Փիլիպպոսի
եւ
ասէ,
Աղաչեմ
զքեզ
զո՞ր
ասէ
մարգարէն
զայդ,
զանձն
իւր
կամ
զայլ
ոք
ումեք։
Եւ
բացեալ
Փիլիպպոս
զբերան
իւր
եւ
սկսեալ
յայսմ
գրոյ
աւետարանէ
նմա
զՅիսուս։
Եւ
մինչդեռ
երթային
ճանապարհ
հասին
ի
ջուր
մի
եւ
ասէ
ներքինին,
Ահա
ջուր
զի՞նչ
արգելու
է
զիս
մկրտիլ։
Եւ
ասէ
Փիլիպպոս,
Եթէ
հաւատայցես
ամենայն
սրտիւ
քո
արժան
է։
Եւ
պատասխանի
ետ
եւ
ասէ,
Հաւատամ
զի
Որդի
Աստուծոյ
է
Յիսուս
Քրիստոս։
Եւ
հրամայեաց
կալ
կառացն
եւ
իջին
երկոքին
ի
ջուրն
Փիլիպպոս
եւ
ներքինին
եւ
մկրտեաց
զնա։
Եւ
յելանելն
նոցա
ի
ջուրցն
Հոգի
Տեառն
հարկանէ
զՓիլիպպոս
եւ
ոչ
ետես
զնա
ներքինին
այլ
գնայր
ճանապարհ
իւր
ուրախ։
Եւ
Փիլիպպոս
գտաւ
ի
Ազովտոս
եւ
անցեալ
աւետարանէր
ամենայն
քաղաքաց
մինչեւ
եկն
ի
Կեսարիա։

Թ. Եւ
Սաւղոս
դեռ
սպառնալեաւ
սպանութեամբ
ընդդէմ
աշակերտացն
Տեառն
գնաց
առ
քահանայապետն
եւ
խնդրեաց
ի
նմանէ
թուղթս
ի
Դամասկոս
առ
ժողովարանսն
եթէ
եթէ
ոք
գտանիցէ
այր
կամ
կին
այդ
ճանապարհ
կապեալ
տարցէ
զնոսա
յԵրուսաղէմ։
Եւ
ընթացեալ
նմա
եւ
մերձենալ
ի
Դամասկոս
յանկարծ
շրջապատեաց
զնա
լոյս
յերկնից
եւ
անկեալ
ի
վերայ
երկրի
լուաւ
ձայն
ասելոյ
ցնա,
Սաւղոս
Սաւղոս
ընդէ՞ր
զիս
հալածես։
Եւ
նա
ասէ,
Ո՞վ
ես
Տէր։
Եւ
Տէր
ասէ,
Ես
եմ
Յիսուս
զոր
դու
հալածես
դժուար
է
քեզ
զգամբս
հարկանել։
Եւ
նա
դողալով
եւ
զարհուրեալ
ասէ,
Տէր
զի՞նչ
կամիս
առնել
ինձ։
Եւ
Տէր
ասէ
ցնա,
Յարի
եւ
մտ
ի
քաղաքն
եւ
ասասցի
ք

Ի Ա. Ա Ա Ա

Յաղագս Սահմանաց։

Ասեն մանուկն ՚ի ինչ օրէն կատարել ամ անդա մօքն և շնչասպրեալ Տա դեղոյն. վասն զի յայլ կողմանէ մանեն ընծայքն. և լերկդն և լերկնին յայլ կողմանէն եկեալ ոտք եկն ջերմայինք և դիւրաւր աճեցուցա նեն զմանուկն. ոմն ալ աստուածն ՚ի դաշտույնէ տե ղոյ շուտով Տատանի։ Ասէ Տ մանուկն ՚ի ձա խակողմն ընծայն, ու ր վայրերնէ որե գլուայնէ վասն այն յերկար ամ կ և ա՞ մինչև յաւուրս Ձ և ա՞ տա կատարի. ոմն ասուղ լերանայնէ։

Ասե Աստուած։

Ասանուկն յորժամ շնչա ՚ի ՚ի ՚ի

Յաղագս Սահմանաց։

Նահապետն արարչ, նախ զայս ի կարգի աստղաց վերնոցն հարկաւորեցեալ։ Ուղեղն ի մասն մարմնոյ, զշաղկապն կոչ նոցա յինքեան ունելով։ Ականջ պատճառ ուղղոյ։ Ի լիլն գործարանն մարմնական շարժութիւն։ Բարկ ի գործարանն աչքեան։ Քիթն անուանդ մարմնոյ։ Ընչերակ ի գործարանն ոգւոյ։ Պիտ ի գործարանն բուսական հոգւոյ շահեկանութիւն։ Լեարդ ի գործարանն արիւնացուցանելոյ զկերակուրն։ Ստամոքս գործարան կերակրոյն հաստելոյ։ Աղիքն սկիզբն կենդանական կենդանական։ Ընդք գործարանն աեռանելոյ։ Ենկն ի գործարան լսելոյ։ Ականջք ի գործարան հոտոյ։ Խերան ի գործարան ձայնի և կերակրոյ առնելոյ։ Լեզու ի գործարան համոյ և ճաշակ

Պատճառ Լսելեաց։

Պատճառ լսելեաց, մարմինն երկրքեան ի մարմինս մի։ Զի ընդ պատուական առեալ զկերակուրն և անեալ. որպ յերկրէ սերմ և դդումն և ձմերուկ ընդ կոճռոյն առ նոսն զնոսեղ և զջուր։ Զի կայ ինչ ոսկեղ յոյժ վայն մօրն ոչ էր ադամ զառաջինն։ Զի ի ծնունդն շրջի գլխիվայր. որ նշանակէ զանկումն մարդոյն. որպ զլեռն վայր խաչելոյն առա քելոյն պետրոսի։

Պատճառ Աչացն։

Պատճառ մարմնոյ զանազանելոյ զինչ հարկաւորութիւնք ունին և գործք։

Պատճառ Շարժման։

Շարժարարն մարմնոյ ի պատշաճութիւն պիտոյից մարդկանց, այլ և զամ եղականն ի ծուիս

Պատ 1905

Ի.Ո

Ա՛յլ ես ունիմ վերջ ի քո շարժ
մունքդ և երկնաւոր

Ա՛ռ ես զքեզ

Ես զքեզ ի ծնանելդ իմ
Ես զքեզ ի մանկութեանդ
Ես զքեզ ի պատանեկութեանդ
Ես զքեզ ի տարիս կատարման
Ես զքեզ ի ծերութեանդ
Ես զքեզ ի ծնանելդ որդւոց
Ես զքեզ ի ծնանելդ թոռանց
Ես զքեզ ի ծնանելդ հարսանեաց
Ես զքեզ ի ծնանելդ ուրախութեանց
Ես զքեզ ի ծնանելդ տխրութեանց
Ես զքեզ ի ծնանելդ հիւանդութեանց
Ես զքեզ ի ծնանելդ մահուանդ
Ես զքեզ ի ծնանելդ յարութեանդ
Ես զքեզ ի ծնանելդ դատաստանին
Ես զքեզ ի ծնանելդ հատուցման
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի դրախտն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի դժոխսն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի յաւիտեանս
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի ժամանակս
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի տարեգլուխ
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի տարեմուտ
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի տարեկան
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի ամսեգլուխ
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի ամսեմուտ
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի ամսեկան
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի շաբաթ
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի կիրակի
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի երկուշաբթի
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի երեքշաբթի
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի չորեքշաբթի
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի հինգշաբթի
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի ուրբաթ
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի տօնի
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի տաղաւարի
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի պահս
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի ճրագալոյցն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի ծնունդն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի մկրտութեանն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի պայծառակերպութեանն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի խաչելութեանն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի թաղմանն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի յարութեանն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի համբարձմանն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի գալստեանն
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի դատաստանին
Ես զքեզ ի ծնանելդ ի

Ի սկզբանէ էր Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն։ Նա էր սկզբանէ առ Աստուած։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ, եւ առանց նորա ոչ ինչ եղեւ, զոր եղեւ։ Ի նմա կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն յարուցեալ լուսաւորէ զխաւարն, եւ խաւարն զնա ոչ ըմբռնեաց։ Եղեւ մարդ առաքեալ յԱստուծոյ, անուն նորա Յովհաննէս։ Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր ճշմարիտ լոյսն, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ։ Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան։ Որ ընկալան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդի Աստուծոյ լինել, հաւատացելոց յանուն նորա։ Որ ոչ յարեանց արեանց, եւ ոչ յկամաց մարմնոյ, եւ ոչ յկամաց արանց, այլ յԱստուծոյ ծնան։

Եւ Բանն մարմին եղեւ, եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ միածնի յՀաւրէ, լի շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ։ Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, եւ աղաղակէ եւ ասէ. Սա էր, զոր ասացի. Որ յետ իմոյ գալստեան առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր։ Եւ յլիութենէ նորա մեք ամենեքեան առաք, եւ շնորհս ընդ շնորհս։ Զի օրէնքն յՄովսէսէ տուաւ, շնորհն եւ ճշմարտութիւնն յՅիսուսէ Քրիստոսէ եղեւ։ ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միածին Որդին, որ է յանդիման Հաւր, նա պատմեաց։

Եւ սա է վկայութիւն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին առ նա Հրեայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս եւ ղեւտացիս, զի հարցանիցեն զնա. Դու ո՞վ ես։ Եւ խոստովանեցաւ, եւ ոչ ուրացաւ, եւ խոստովանեցաւ. Զի ես ոչ եմ Քրիստոս։ Եւ հարցին զնա. Ապա ի՞նչ, Եղիա ես դու։ Եւ ասէ. Ոչ եմ։ Մարգարէ ես դու։ Եւ պատասխանի ետ. Ոչ։ Ասացին ցնա. Ապա ո՞վ ես, զի պատասխանի տացուք առաքելոցն։ Զի՞նչ ասես զանձին քում։ Ասէ. Ես ձայն մի եմ որ աղաղակի յանապատի. Ուղղեցէք զճանապարհ Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ։ Եւ առաքեալքն էին յՓարիսեցւոց։ Եւ հարցին զնա, եւ ասեն ցնա. Զի՞ մկրտես, եթէ դու ոչ ես Քրիստոս, ոչ Եղիա, ոչ մարգարէ։ Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս, եւ ասէ. Ես ջրով մկրտեմ զձեզ, բայց յանկարծ ի միջի ձերում կայ, զոր դուք ոչ գիտէք։ Նա է որ յետ իմոյ գալստեան առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր։ Զոր ես ոչ արժանի եմ լուծանել զկօշիկ նորա։ Զայս ամենայն ի Բեթանիա եղեւ յայնկոյս Յորդանանայ, ուր Յովհաննէս մկրտէր։

Եւ ընդ միւսում օրն տեսանէ Յովհաննէս զՅիսուս գալ առ ինքն, եւ ասէ. Ահա Գառն Աստուծոյ, որ վերանայ զմեղս աշխարհի։ Սա է, վասն որոյ ասացի. Ետ իմոյ գալստեան առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ զի յայտնեսցի Իսրայէլի, վասն այնորիկ եկի ես մկրտել ջրով։ Եւ վկայեաց Յովհաննէս, եւ ասէ. Զի տեսի զՀոգին իջանել իբրեւ զաղաւնի յերկնից, եւ հանգեաւ ի նմա։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ որ առաքեաց զիս մկրտել ջրով, նա ասաց ցիս. Յորում տեսանիցես զՀոգին իջանել եւ հանգչել ի նմա, նա է որ մկրտէ Հոգւով սրբով։ Եւ ես տեսի, եւ վկայեցի եթէ սա է Որդի Աստուծոյ։

Եւ ընդ միւսում օրն կայր Յովհաննէս եւ երկու ի աշակերտաց նորա։ Եւ հայեցեալ ի Յիսուս որ երթեւեկէր, ասէ. Ահա Գառն Աստուծոյ։ Եւ լուան երկու աշակերտքն նորա զբանն զայն, եւ գնացին զհետ Յիսուսի։ Դարձեալ Յիսուս հայեցեալ, տեսանէ զնոսա զհետ իւր գալ, եւ ասէ ցնոսա. Զի՞ խնդրէք։ Եւ նոքա ասացին ցնա. Ռաբբի, որ թարգմանի Վարդապետ, ուր բնակեալ ես։ Ասէ ցնոսա. Եկայք եւ տեսէք։ Եկին եւ տեսին զուր բնակեալ էր, եւ մնացին առ նովաւ յաւուրն յայնմիկ։ Ժամ էր իբրեւ տասն։ Էր Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի, մի ի երկոցունց որ լուան ի Յովհաննու, եւ գնացին զհետ նորա։ Նա գտանէ նախ զեղբայր իւր զՍիմոն, եւ ասէ ցնա. Գտաք զՄեսիա, որ է թարգմանի Քրիստոս։ Եւ տարաւ զնա առ Յիսուս։ Եւ հայեցեալ Յիսուս ցնա, ասէ. Դու ես Սիմոն որդի Յովնանայ, դու կոչեսցիս Կեփաս, որ է թարգմանի Պետրոս։

Յաւուրն յայնմիկ կամեցաւ Յիսուս երթալ յԳալիլեա, եւ գտանէ զՓիլիպպոս, եւ ասէ ցնա. Հետեւեա ինձ։ Էր Փիլիպպոս ի Բեթսայիդա, ի քաղաքէ Անդրէասի եւ Պետրոսի։ Փիլիպպոս գտանէ զՆաթանայէլ, եւ ասէ ցնա. Զոր գրեաց Մովսէս յօրէնսն եւ մարգարէքն, գտաք զնա Յիսուս որդի Յովսեփայ, որ է յՆազարեթ։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ. Ի Նազարեթէ կարէ՞ բարի ինչ լինել։ Ասէ ցնա Փիլիպպոս. Եկ եւ տես։ Տեսանէ Յիսուս զՆաթանայէլ գալ առ ինքն, եւ ասէ վասն նորա. Ահա իսրայէլացի ճշմարիտ, յորում նենգութիւն ոչ է։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ. Ուստի գիտես զիս։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա. Յորժամ էիր ի ներքոյ թզենւոյն, տեսի զքեզ։ Պատասխանի ետ Նաթանայէլ, եւ ասէ ցնա. Ռաբբի, դու ես Որդի Աստուծոյ, դու ես Թագաւոր Իսրայէլի։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա. Զի ասացի ցքեզ. Տեսի զքեզ ի ներքոյ թզենւոյն, հաւատայ՞ դարձեալ զի ասացի ցքեզ. Տեսի զքեզ։ Մեծագոյնս քան զայս տեսցես։ Եւ ասէ ցնա. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս բացեալ, եւ զհրեշտակս Աստուծոյ ելանել եւ իջանել ի վերայ Որդւոյ մարդոյ։

Գլուխ Ա.

Ընդ որ ոչ ոք ոչ ինչ, եւ ոչ ինչ ոչ ընդ ոք, եւ ամենայն ինչ ոչ է։ Նա այժմ կարօտացաւ զի առնել զինչ էին. վասն խնդրելոյ զերկիրն եւ ասելոյ զինչ է հոմերոս։ եւ ասացեն թէ մարդ է։ Նա այսու ոչ ևս երեւեալ զիտուն նոցին. Հարկաւորիմք խնդրել զերկիրն թէ՝ որպիսի ինչ մարդ է հոմերոս։ եւ ասացեն թէ՝ իմաստասէր է։ Նա զեռևս ոչ երեւ վախճան գիտութեան նոր. կարօտիմք զհարկն խնդրել եւ ասել, վասն երկիր հոմերոս իմաստէր։ եւ ասեն՝ յաղագս իմաստասիրելոյ երկնի եւ երկրի. եւ վասն ծաւալեցուցելոյ զգիտութիւն հակաց եւ զերծ պիտանի գոյից մակացուեց։ Նա այժմ երեւեալ երեւ գիտութեան նորին. եւ ծանեաք որ հոմերոս մեզ է. եւ իմաստասէր է. եւ քննող գոյից. եւ նոքա ծնեալք ի նմանէ իմաստասիրացուն

Գլուխ Բ.

Ինչ է. ընդ՝ վասն է։ Ասա զինչ է. զի բազումք են անուանք նորա եւ ոչ հացեալ. ոչ ձիակապիկին եւ երգիծ ածաքարշն, եւ այլ այնպիսի սիրք։ Նա են որ հացեալ են. որպէս մարդ. ձի, եւ այլքն։ Արդ՝ զինչէն խնդրելի է. որ զէացն ըստ բնութիւն ջգայայոյտ. ոչ յորժամ ասեմք, զինչէ մարդ. զինչէ ձի։ Արդարեւ՝ որպիսի ինչէն խնդրելի է. որ զկերպն ցուցանէ. ոչ յորժամ ասեմք, որպիսի մարդ՝ կամ որպիսի կենդանի։ Ընդ՝ վասն խնդրի. որ զպատճառն յայտնէ. յորժամ հարցանի թէ՝ վասն երկ է մարդ. պատասխանի՝ վասն զարդարելոյ հոգի. եւ մահկանացու մարմնոյ։ Նա այլ եւս մերկացուցից վասն դիւրագիտութեան մտացդ։

Ո՞ որովհետեւ՝ նախ հոմերոս անուն հարցանելի

Ի սուրբ Աստուածածին։

Ի սուրբ Աստուածածին։

Ա

Ա՛ստ կանոնաց իմոյս սիրեալ քանի՛ են գիտող քիմք։

Ի սուրբ Աստուածածին։

Ա՛ոյրքն գիտող քիմք. այսինքն՝ հմուտ։ ներ հմուտ. արհեստ. ևմա կացուք։ Հմուտ՝ ի առակս ինչ ծանօթ քիմ. ոյք յորժամ զմանուկն առնի յուսումն դպրու քիմ. և նա ըստ վարժմանն ձանձրանալ կարացեալ ընդ գիրն և առնլայբ. բեն. գիմ։ Ուր ներհմուտ՝ մանաւանդ գիտող. ոյք յորժամ զհերձ կապել կարացեալ. ի վանկսն և ի վարժատուքիւնն. ի բառս և ի յանուանսն. և ոյք առնլ օրինեալ՝ և ըստ արհեստ իմացեալ գիտող. ոյք յորժամ խառնեցեալ զանուանսն և զբայսն առացեալ, օրինեալ՝ ոյք

Ի սուրբ Յովհաննէս։

ի սպարգևս իւր. քանզի զպատճառս գրոյն ոչ գիտէ քիմ զի՞նչ է գիր և վասն կրէ՛ն գիր։

Ուրկ մանկացուն՝ հանդերձ պատճառաւ քոյր գիտող՝ անհայ ճառս իմացականին առ մանկացեալն. ոյք յորժամ հարցցին յուսեալք քիմ, զի՞նչ է. պատասխանել կարացեալ քիմ, գիրն մարմին քան։ Ո՛ի քանիսն առաքս աչաց և անշօշափելի ձեռաց վէմ անմարմին քան։ Ուրկ իմաստս և ակնարկ և վարդապետ երկեղեցւոյ զգիրն ոչ մարմին զգեցուցին անմարմին քանին։ և երկու տեսանեն լի՛ն և շօշափելի։ Ասա, քիմ՝ հարցանէ ոչ քիմ, վա՛ր կրէ՛ն գիր. կարացեալ ասել քիմ, յասուկ մի առաց մարդոյն քանիցս մի ուացուցանել. երբեմն գիր ասել և երբեմն ոչ քան փոխմամն հասակին և ժամանակին և այլոյ

զգաստութեաց իւր զանազան
տեսիլս խնդալոցն, եւ զի
Տէրն իմանալոցն, եւ
զի ոչ ամենայն

Ի խոստիկն այլ, եւ զի
տեսիլն խնդալոցն եւ
Տէրն իմանալոցն։

Ա. Ա

Ա. Ա

Ա. Ա

մանն գիտեաւ թէ ինքն եմն աղքատացեալ որպէս ասաց եւ ընդ զոր ինչ ունէին միանգամայն եւ ներգործեաց թէ. այլ ոչ որով զանձ. քան յայնմանէ եւ մշտնջենաւորապէս ի համառօտութեան ծուէն։ Ի ՚ի՚ ի սուրբ աղաչէին նոցա քան համարձակ լի առաւել մնալոյն, զանձնական գիտեաւ նոցա։ Իսկ զաւետացս գիտեաւ թէ, երեք հնուսաբար արամատուրք՝ ի որ բնաւ կան է, և ի որ մակատա ցակաւ։ Ինամականն՝ ի որ բանաւորաց և ի որ այն բանից։ Իսկ բանաւորեցա խորհելն յատակագոյն և գալն ի ծանգիտելի բնաւ կանաբար արարչէն և առեղծելն բնութեան, քան հետ զօրութեան արուեստից և ամենայնի զկերանս հետ։ Իսկ անբանականացն

ներաց տարտարոշելն յ մի մեռանել։

Ի. Ա. Մարտիրոս։

Ի խոսել այսպէս անդր և արարչական՝ որպէս այս Ասատրել և մշտնջենաւոր էր՝ որպէս հրեշտակաց։ Ինկատար և քաջանեալ զանազան մատամբ՝ ոչ մարդկան։ Ի՚ յ՚ երեսս սպառնալ ուրեմն համարձակ եմ ասել։ զի գիտէ ամէն զամ ներկայացուցանել և միանգամայն կատարելապէս և անխափան։ Ի՚ անդր զամանակաւորն այն ժամանակական գիտէ։ և զիմանալիսն անխափան իսպէս։ և զայնմհետէ անխափան։ Ի՚ հանդերձ ձեռնն ներկայացնել, և զառաջինն ծառայ ծառայէ։ և զայնմ ամ ի նմանէ յիշատակ գիտէ զի միանգամ ևս նայնեն։ Իսկ իմացակա նացն և իմանալեացն եթ

զոր յայտ ի վի զիտս
բնաւորացոյ։

Ոսկ մակաստացական զի
ստուգին զձև ստորոգչին
երկակին։ և որ զգալի և
անցական. և ի որ իմա
նալի և անանց։ (՝) զա
լիճ ընդհանուր, և մաս
նաւոր. հանդերձ պատ
ճառաւ, և առանց պատ
ճառ. որոց լինելին ընդեղ
պատճիկ ոչ առացաւ ի
վերոյ, հմտուլ ներհակ
ստուգին արհեստ մակա
ցուլ։ Այլ ի ստացանել, ի
որ ունակուլ ի, և ի որ
տրամադրուլիւն ի։
Հանդերձ ունակուլիւ ի
բնական և ժառանգական
միտս։ ոչ ձգտմամբ առա
քինուլ և մակացուլ։
դիտուլ և իմաստուլ։
Ոսկ տրամադրուլիւ ոչ
դիւրաշարժ և տրտղ
միտս։ զի յորժամ կա

քնուլիւ և ոչ ուսմամբ
ունելն նախադիտուլ և
գիտեն զպատճառ կերոյ
և յարատեացուլ և ան
օրինելոյ զիջելս իւր
եանց։ թէ անաստուած
երիս թուլուն։ ջրայինք
և ցամաքայինք։ Ոսկե
ջրակ ոչխարոյց և այծից
յատուկ իմանալն
զգալուս ցրուաշուն
բաբառեր դատուլիւն
ձեռնոյին, ի հիւսիսային
կողմանց ի հարաւային
գնան ի տաք և ի ջեր
մային տեղիս։ Ոսկեպէս
և մարդիկ յամարտին
ի յամպարս կերակ
ժողովեն վն սառնա
ոոյց ձմերոյին ցրտուլ։
Ոսկ խոզդ և ծիծ
ուկք և այլք բազումք
ի թռչնոց յաշխատին
զանակին գիտեն զգալ
ձմեռնային ընդոյն, ջուր
արարեր ի հարաւային
գիտեն աշխատիլ։ Ոսկ
ծանուցուսին առացոլին
և ձանաչեր զերկրին ո

Ոսկ
6.6

ցիկ առանձին զհամառոտէն քան զդանդաղ բազումս։ Եւ զի համառոտէն ըստ առաքելական ասացեալ լինի ոսկի ևարծաթ։ խոկ ոսկեաւ և արծաթով անչնարին է առանձին առանձին զհոգեւորսն համեմել և համառօտել։ Եւ առ այս համառօտէքդ, զի ոչ թագ պատկ գոյ, խոյդ՝ոյնպէս համառօտել և զհոգեւոր թագ և պատ պատկ տրամ մարդոյ։ Իսկ զհոգեւոր համառօտելն և անունդ ի որ ոչ ինչ զաւետարանէն քննեսցի կամ ի կարդալ կամ ի լսել։ Ով և առաքելոց լինի։ Ո՞վ ոք շարժարանօք մարգոյ և կարօտեալ զբանեալ ախորժակաւոյն առանձինացն, յայնժամ ծագեցի՛ լինի լոյս գիտեսցէ։ և ձգէ զնա առ ինքն յուրախական ծնունդ ոք ևս առաւել ի ժամանակս յայսմիկ ընդ ոչ ոք ևս առաւել։ որպէս ասէ առաքեալն։ Ա՛յ ի ծածկոյս սէր տայցէ ինձ

սիրէ առանձին զհամարձակ կացին անշարժութիւն։ Ո՞վ այսմիկ ապա ժա մանակ առ կատարել գիտութիւն որ ի ուսա կուել։ Ո՞վ ոչ զբաղ կամեցեալ և առացեալ։ Ո՞վ ոչ այս կամեցեալն եւս առացեալ զհամառօտել և զիտութիւն։ Ո՞անդի գտանի ոք խոտան անդ զայսոսիկ-այսինքն հիւանդութիւն կամ անզգա բանալ կամ ծուլութիւն կամ ուսումնասիրութիւն կամ հարկաւորացն կամ բռնութիւն։ Ո՞վ հարկաւորեալ զբնութիւն զիտնական։ և զիրք զանազանէ։ և աշխարհք ուսումնական Ո՞պատճէ ոչ ծայրեցեալ ի խոտանութիւն ոգիտութեան։ Ո՞վ զի ոչ առացան զինա Ճառն զայն որ ի սահմանէն և արծաթով։ և որ ինչ ի տոպազիոն մնաց։ Ո՞վ ի բարեգործ եկեղեցւոյն այնո

Ա Ամենայն ժամ ես օրհնեցից զՏէր,
միշտ գովեստ նորա ի բերանի իմում:
Բ Ի Տեր պարծեսցի անձն իմ,
լսեսցեն հեզքն եւ ուրախասցին:
Գ Մեծացուցէք զՏէր ինձ հետ,
եւ բարձրասցուք անուն նորա միասին:
Դ Խնդրեցի զՏէր, եւ նա լուաւ ինձ,
եւ ի բոլոր նեղութեանց իմոց փրկեաց զիս:
Ե Մատիք առ նա եւ լուսաւորեսջիք,
եւ երեսք ձեր մի՛ ամաչեսցեն:
Զ Սա աղքատ կարդաց եւ Տէր լուաւ նմա,
եւ յամենայն նեղութեանց նորա փրկեաց զնա:
Է Բանակեցեալ հրեշտակ Տեառն
շուրջ զերկիւղածսն նորա, եւ փրկեսցէ զնոսա:
Ը Համտեսէք եւ տեսէք զի քաղցր է Տէր,
երանի՛ այրոյն որ յուսայ ի նմա:
Թ Երկնչեցարո՛ սուրբք նորա զՏեառն,
զի չիք պակասութիւն երկիւղածաց նորա:
Ժ Հարուստք տկարացան եւ սովեցան,
իսկ որ խնդրեն զՏէր՝ ոչ պակասեսցեն զամենայն բարի:
ԺԱ Եկայք որդիք, լուարո՛ ինձ,
երկիւղ Տեառն ուսուցից ձեզ:
ԺԲ Ո՞վ է այր որ կամի կեալ,
սիրէ զաւուրս տեսանել բարիս:
ԺԳ Արգել զլեզու քո ի չարէ,
եւ զշրթունս քո մի՛ խօսել զանիրաւութիւն:
ԺԴ Խոտորեա՛ ի չարէ եւ արա՛ բարի,
խնդրեա՛ զխաղաղութիւն եւ հետապնդեա՛ նմա:
ԺԵ Աչք Տեառն ի վերայ արդարոցն,
եւ ականջք նորա առ աղաչանս նոցա:
ԺԶ Երեսք Տեառն ի վերայ չարագործացն,
ջնջել զյիշատակ նոցա յերկրէ:
ԺԷ Արդարքն աղաղակեցին, եւ Տէր լուաւ նոցա,
եւ յամենայն նեղութեանց նոցա փրկեաց զնոսա:
ԺԸ Մերձ է Տէր առ սրտաւորսն,
եւ զհոգեպատառսն կենդանացուցանէ:
ԺԹ Բազում նեղութիւնք արդարոյն,
եւ յամենայնցանէ փրկեսցէ զնա Տէր:
Ի Պահէ զամենայն ոսկերս նորա,
մի՛ ոք ի նոցանէ սատակեսցի:
ԻԱ Մահ չարացն ի վատ,
եւ որ ատեն զարդարն մեղեսցին:
ԻԲ Փրկէ Տէր զհոգիս ծառայից իւրոց,
եւ մի՛ մեղեսցին ամենեքին որ յուսան ի նմա:

ՊՍԱԼՄՈՍ Ի.

Ա Դատեա՛ Տէր զդատողսն իմ,
եւ պատերազմեա՛ ընդ պատերազմողսն իմ:
Բ Առ զզէն եւ զվահան,
եւ յարի՛ յօգնականութիւն ինձ:
Գ Եհան զսուր եւ զդիմադրեա՛ հալածողացն իմոց,
ասա՛ անձին իմում՝ Փրկութիւն քո եմ ես:
Դ Ամաչեսցեն եւ խայտասցեն որ խնդրեն զանձն իմ,
դարձցին յետս եւ ամաչեսցեն որ խորհին ինձ չարիս:
Ե Եղիցին իբրեւ զփոշի առաջի հողմոյ,
եւ հրեշտակ Տեառն որ նեղեսցէ զնոսա:
Զ Եղիցի ճանապարհ նոցա խաւար եւ սահմանք,
եւ հրեշտակ Տեառն որ հալածեսցէ զնոսա:
Է Զի առանց պատճառի ծածկեցին ինձ զորս մանեակ զանձն իմ,
առանց պատճառի նախատեցին զհոգի իմ:
Ը Եկեսցէ նմա մանեակ զոր ոչ գիտէ,
եւ զորս ծածկեաց ինքն բռնեսցի նոցա,
եւ ի մանեակ անկցի նոցա:
Թ Եւ հոգի իմ ուրախասցի ի Տէր,
եւ ցնծասցի ի փրկութեան նորա:
Ժ Ամենայն ոսկերք իմ ասասցեն՝
Տէր ո՞վ նման է քեզ,
որ փրկես զաղքատ յաւելուածոյ նորա,
եւ զաղքատ եւ զխեղճ յաւազակաց նորա:
ԺԱ Յարեան վկայք անիրաւք,
զորս զոր ոչ գիտէի հարցանէին զիս:
ԺԲ Հատուցանէին ինձ չարիս փոխանակ բարեաց,
եւ նեղութիւն հոգւոյ իմոյ:
ԺԳ Եւ ես յորժամ նեղէին զիս՝
զգեցայ ի սակաւ եւ խոնարհեցուցանէի ի պահս զանձն իմ,
եւ աղօթք իմ ի գիրկս իմ դարձցին:
ԺԴ Իբրեւ զընկեր եւ զեղբայր իմ՝ այսպէս գոհանայի նմա,
իբրեւ զսգաստ եւ զտրտում մայր՝ այսպէս սգայի:
ԺԵ Եւ ես ի նեղութեան իմում ուրախացայ եւ ժողովեցայ,
ժողովեցան ի վերայ իմ նեղեալք եւ ոչ գիտէի:
ԺԶ Ծամեցին զիս եւ ոչ դադարէին,
փորձեցին զիս ընդ ծաղր ծաղրելոյ,
ատամնաբեկ արարին զիս:
ԺԷ Տէր յե՞րբ տեսանես զայս,
դարձո՛ զհոգի իմ ի չարութեանց նոցա,
եւ ի առիւծոց զմիայնակեցութիւն իմ:
ԺԸ Խոստովանեսցիմ քեզ ի ժողովս մեծ,
ի ժողովրդեան զօրաւոր գովեցից զքեզ:
ԺԹ Մի՛ թշնամանեսցին ինձ ստութեամբ որ ատեն զիս անիրաւք,
եւ մի՛ աչօք նշանակեսցեն որ ատելութեամբ հակառակին ինձ:
Ի Զի ոչ զխաղաղութիւն խորհէին,
եւ ընդ երկրի հեզից զբանս նենգութեան խորհէին:
ԻԱ Եւ բացին ի վերայ իմ զբերան իւրեանց,
ասացին՝ Ահա՛ ահա՛ տեսին աչք մեր:
ԻԲ Տեսեր Տէր մի՛ լռեր,
Տէր մի՛ հեռանար ի մէնջ:
ԻԳ Յարի՛ եւ արի՛ յատենի դատաստանի իմոյ,
Աստուած իմ եւ Տէր իմ ի դատաստան իմ:
ԻԴ Դատեա՛ զիս ըստ արդարութեան քում Տէր Աստուած իմ,
եւ մի՛ թշնամանեսցին ինձ:
ԻԵ Մի՛ ասասցեն սրտի իւրեանց՝ Ահա՛ ահա՛ կամեցաք զայն մեր,
մի՛ ասասցեն՝ Կլա՛ն զնա:
ԻԶ Ամաչեսցեն եւ խայտասցեն միանգամ որ ուրախանան չարեաց իմոց,
զգեցցին ամաչս եւ պարսաւս որ մեծանան ի վերայ իմ:
ԻԷ Ցնծասցին եւ ուրախասցին որ կամին զարդարութիւն իմ,
եւ ասասցեն միշտ՝ Մեծացուսցէ Տէր որ կամի զխաղաղութիւն ծառայի իւրոյ:
ԻԸ Եւ զարդարութիւն քո եւ զգովեստ քո ամենայն աւուր խոկասցի:

զի զայմ ինչ ըստ իւրոյն
ընտրութեանն նախախնամէ՛։
Վայ ոմոյ ասէ յակոբոս,
այս տուրք բարիք և այս Ա-ՔԱ
պարգեւք կատարեալ՛ի վեր I. 17
քան զայս ոչ լինի՝ առ
հօրէն լուսոյ։ որոմ
չէք փոխոխումն կամ
շրջելոյ ստուերի։
Այդ՝ տուրք բարիք,
զոր ինչ պարգեւք զա-
լեռացս տայ՝ իսկ պարգեւք
կատարեալ՝ զոր վերնոյն
առ հշուկոյ գՀերոսեան
լուսոյ շնորհեն։
Այդ՝ տուրք բարիք
գՀերոշատկացն ասէ։ նոյն
պարգեւք կատարել զան
ձառատկան շնորհս ասէ
զոր ետ առաքելոցն՝ ի
վերնատունն։ Ընդդէմ
հերետիկոսի չէ՝ զի ամե-
նազօրն է և ամենիմաստ
և ամենակատար։ Ինձ
ելոյ՝ զի ոչ չէ՝ երեք
անձնաւորութեանն հնարել
ածութիւն։ Հայր և որդի
և ետ Հոգի։ վայ և ար
լուսոյն չէ՝ այլ առնէն

հարցանեմ զքեզ զինչ
ինձ ածային և մեզ
հրաշք։ և կամ ի քա
նիս բաժանին։

Ը-ՐԴ ՍՈՒՐԲԱԹԻՆ։

Ը Նորհազարդ և հո
գեւոյ վերածնութիւն ե՛կ
ընծայեալ՝ երկրորդ ծնեալ
դուխս առնն ածային,
նմանութիւն եմարդկային։
Այդ՝ հրաշք ածային
ըն այսոքիկ։ Այս՝ զի
գոյ յաճ աներեւոյթն
հոմիւնն և աներեւոյթն
Քաղաքարուն։ Այդ՝
գոյ յաճ հրաշագործին։
այսինքն արարչագործ
զօրուն։ Եւ՛ զի մինչն
զօրութիւն գոյր արարչա
գործութիւն յաճ։ այլ
Ա-ՁԱՆ ներգործուչ արար զայն
Ա-ՁԱՆ զայր ինչ կամեցաւ
234.6 և արար սա յերկինսն և
յերկրին ի ջուր և յայտ
հրաշս։ Ընդդէմ՝ զի գոյ
յաճ նաստոռական
աչք առ հուր արարածս։

ՀԻՆ ՅԱՐԳԱՆԱՆԻ ԿՈՒՍԻՆ.
ԵՒ ԱՆԲԱԺԱՆ ՅԱՄՈՒՆԻՆ
ՀԱՅՐԱԿԱՆ: ՉԱՆԵԼԻՔ
ԽՈՍՔՈՒՆ՝ ԵՂԵՐՈՒԿ ՈՐ
ԵՂԵՒ ՅԱԾ. ԱՅՍԻՆՔՆ՝ ԶԻ
ԱՆՈՒՄԲՈՒՆԵԼԻՆ ԸՄԲՈՒՆԵ
ՑԱԾ. ԱՆՀԱՒԱՏԱՐԵԼԻՆ ՀԱՒ
ՀԱՒԱՏՔ. ԱՒԱՆԱՅՆ ՄԵՌԱԾ
ՎԱՒՆ ՄԱՀԿԱՆԱՑՈՒՄԱՑ:
ՈՒԵՒԱՍԱՆՈՒԴ ԽՈՍՔՈՒՆ
ՅԱԾ՝ ԶԻ ԻՄ ՀԱՒՏԱՐՏՈՒԹԻՆՆ
ԱՆՀԱՒԱՏԱՐ ՄՆԱՑ, ԵՒ ԽՄԱՅՆ
ԱՆՄԱՀՆ: ԶԻ ՄԵՌԱՆԻՑ Ի
ԽԱՒՃԻՆ ԿԵՒԱՒՔ ԵՔ. ՈՐՊԷՍ
ԱՒՏ ՄՈՒԽԸ, ՈՒՆԻՑՔ
ԶԻԵՒԱՒ ՁԵՐ ԿԱԽԱՐԱՆՔ
ՓԱՅԼԵ: ՈՒՂԱՐՏՈՒՆ ԽԱՒ
ՀԵՒԱՆ ՄԱՐՄՆՈՎ ԿԵՆՔԷՐ
ԵՒ ԱՃ. ՈՒՂ ԱՒՏ ՄԵՂ ԸՆԴ.
ԱՃ ԵՐԵՒԵՒՍԻ ՅԵՐԿԻՒՂ
ՈՒՂ ՄԱՐԴ. ԵՒ ՅԻՆՔՆ ԱՒ
ՂԷ ԶԱՄ ԿԻՒՐԱ Ի ԽԱՒՃԻՆ
ԻՒՐՈՎ. ԵՒ ՀՈԳԻ ՇՆՈՐ
ՀԱՑ ԲՂԵՒՈՑՔ ՅԱՄ ՀԵ
ԹԱՆՈՒԱՒՈՒՂ ԵՂԵՒՆ ԻՒՐ:
Ա ՍՐՈՂ ԱՒՏ ԱԾԱՒԱՒՆՆ
ԳԻՒՂՈՒՆ: Ա՝Ն ՀԱՒՏԱՐՏԻ
ՎԱՒՆ ԱՄԵՆԵՔՆ ՊԱՒՈՒՈՒԱՒ
Ա՝Ն ԽՈՍՔՈՒՆ ԱՅՍ ՈՐՊԷՍ

ԱՍԵԼՈՒ Ի ՆԵՔ ՆԵՔ ՆԵՔ ՈՐ
ԶՕՐԱԻՔՆ: Ա ԵՐԵՒԻՍ
ԽՈՍՔՈՒՆ, ԶԻ ԳՈՅ ՅԱԾ
ՈՒՆԻՑԷՔՆ ՍԿԻԶԲՆ ՀԱՅՐ.
ԵՒ ԳՈՒՆ ԱՆՈՒՂՂԱՄԱՐՏ
ԿԵՑԱՒԱԼ ՈՐԴԻ ԵՒ ՀՈԳԻՆ
ՆԵՔ: Ա ՅՕՐԻՆԵՐԴ ԽՈՍՈՒ
ՔԻՆ, ԱՅՍԻՆՔՆ ԶԻ ԳՈՅ ՅԱԾ
ԾՆՈՂՈՒՆ ԵՒ ԾՆԵԼ ՈՒՆԻՔ
ԵՒ ԲՂԵՒԼ ՈՒՆԻ. ՈՐՊԷՍ ՀԱՅՐ
ԵՒ ՈՐԴԻ ԵՒ ՀՈԳԻՆ ՆԵՔ:
Ա ՈՒՐՔ՝ ԵՂԵՐՈՒԿ ԼԻՍ.
ԱՅՍԻՆՔՆ ԶԻ ԱՒԵՐՑՆ ԵՂԵՒ
ԵՒ ԱՆՄԱՐՄԻՆՆ ՄԱՐՄԻՆՆ ԵՐ
ՂԵՒ. ԱԾՆ ՄԱՐԴ ԵՂԵՒ. ԵՒ
ԱՆՈՒՐԱՆԱԼԻՆ ՈՒՐԱՆԱԼԻ
ԼԻ ԵՂԵՒ. ԱՆԱՊԱՐԱԳՐԵԼԻՆ
ԱՊԱՐԱԳՐԵԼԻ ԵՂԵՒ: Ի ՀԻՆ
ԱՒԱՐՏՆ՝ ՆՈՐ ՄԱՆՈՒԿ
ԵՂԵՒ. ՀԱՅՐԱԾԻՆՆ ԿՈՒ
ԱԱԾԻՆ ԵՂԵՒ: Ա՝Ն ԱՅՍ
ԽՈՍՔՈՒՆ ՈՐ ԳՈՒՆՂ ՅԱԾ
ՈՐ ԵՂԵԼՈՒՔԻՒՆ ԼԻՍ:
Ա ՆՆԵՐՈՒՆ՝ ԶԻ ԳՈՅ ՅԱԾ ՈՐ
ՏԻՐՈՋ ԱՓՈՒՈՒՆՆ ԱՆԲԱ
ԺԱՆԵՑ. ԶԱՒԱԿՆԻՆ ԶԻՆ,
ԵՐԿՒԻՆՔ ԱՓՈՒ ԼԻՍ ԵՆ:
ՈՒՐ՝ ԸՆԴ ԱՄ ՈՒՂԻՒՆ Է
ՈՒՂՈՒՔ ՆՈՒՆ: Ա՝ՅՍՊԷՍ ԵՒ

Նոյն մարմինն։ Զի բանն
մարմին եղեւ։ Եւսկ որ
այլ տեղ ասէ, այն նո՛ր
տուինն է եւ քաղկեդոնին։
Ո՞ւր մեք ուղղափառաց
դասք հաւատամքն զայդ
մարդացեալ. եւ նոյն մար
մնոյն հանապազ հօր։
Ա՛յլ ասէր, որ էրն ի
սկզբանէ զորմէ լսեաք.
որում ակնատեսեան խոկ
եղաք։ընդ որ հայեցաք.
եւ ձեռք մեր շօշափեցին
ի վե՛ր բանին կենաց. և
տեսաք և վկայեմք. զի
որ էրն առ հօրն՝ երեւեր
ցու՛ մեզ։ Ո՞րպէս դա
տանուի առաքեալն. և
ոչ որպէս անիծեալ ժողո
վոյն քաղկեդոնի որ ժո
ղովեցան յուրացու՛մն
քրի ջնեստորին դատներ
լով. զոր ամ հայրապետք
անիծեցին յերկուս ժո
ղովն, այսինքն ի կիւրեղ
ղինն և ի դեսկորոսին.
քէոզոս քնչ՛ըրն յերկոր
ատս քրիստ։ Ո՞ որ յեր
կնէ մանկանն Ա՛ստուածն

Յովհ. Ա. 14
Ա. 1

երկիրն շարժեաւ։ Ո՞չ
աստուա՛ծ, մեզ արեգա՛կն
խաւա՛րեաւ։ Ա՛յլ զի ան
ջատեալ մեաց ի՛ ջատեա
նեանն։ վա՛յ ասէին կրկ
ապետքն, ։ դու մեռա՛ր
կաս յերկիր որ ոչ գիտաս
ցեր զինչ գործեցա՛ր ի
նմա յա՛ւուրս յայսմիկ։
Ա՛յլ նա վկայեաց նոցա
թէ ոչ գիտացի՛ք զինչ
գինչ։ Եւթէ թէ ոչ եմ
գիտակ ջատեալ։
Ո՛ւսկ զի անմահ է՝ մահ
ո՛չ անէ՝ ասէ կիրակոս։ ես
ննջեցեա՛լ եմ սիրոս իմ ար
թուն կայ։ Ա՛յլ մովսէս
զմեռեալ մարմինն ի խաւ
հին կերանք կոչէ։ Ա՛յլ
զայս խորհուրդ։ թէ որ
մեռանի՛ն՝ նոյն է կերն
գանին։ եւ որ կերնդատին
է, նոյն է մեռեալ։
Ո՛ի ջուրն և արիւնն
հոսեցաւ ի կողէն։ և ոչ
թէ միայն հիմեռեալ մար
մնոյն և միայն ի կերդանին
աջոյքէն։ այլ աջ էր

Ա–Ժ
24. 18

Ա. Կորնթ.
5. 2

Յովհ.
19. 34

զի ունի յաղեղնէ տա-
ռուց անմահ։ Կին-
նաց անմահ մեռանի
մարդս։ Այս եւառա՛ջին
մարդոյ։ զի ունի հոգի իմանալի։
եւ ոչ մարմին։ զի ոչ ունի հոգի
իմանալի։ եւ մարմին մեռանի։
զի ոչ ունի հոգի իմանալի։

Ա՛ւ Աստուածոյ։

Ես եմ հացն կենդանի։ որ ի
ծածուկ հոգի իմ վասն
համարձակասիրտ խօսիմ
պատուհասին։ վասն որոյ
աղաչեմ, զի զիմաստուն
մարդկային ոչ բացա-
տրեսցէ ոք զայս
ընթերցուած։

Ա՛ւ Աւետեաց։

Ո՛վ ես դու որ ի ծերս
ես եւ ոչ ունիս զաւակ
եւ կին։ զի ոչ ունի հոգի
իմանալի։ եւ ոչ մարմին
մեռանի։ Այս եւառա՛ջին
մարդոյ։ զի ունի հոգի իմանալի։
եւ մարմին մեռանի։ զի ունի հոգի
իմանալի։ եւ ոչ մարմին։ զի ոչ ունի
հոգի իմանալի։ եւ մարմին մեռանի։
զի ունի հոգի իմանալի։ եւ ոչ մարմին։
զի ոչ ունի հոգի իմանալի։ եւ մարմին
մեռանի։ զի ունի հոգի իմանալի։ եւ ոչ
մարմին։ զի ոչ

երեց մարդին չարչրելիս
թեայ։ Արդ՝ զի ունի
զգայուն շնչառուր ընդ
այլ կենդանեացն։

Արդ՝ զի ունի զարկիա
կանսն զօրութիւն որով
ներգործի կերակրելիս
անդամսն և ծնանդա-
կանն։ այս քան ըստ իրկին
և ըստ անուանն։

Ինդիրդ՝ զի ունի յիմա
նալի հոգւոյն զբանն։
և՝ի զգայականին զգա
ւուին։ և՝ի մտականին
զբանիկուին։ Ասի ստեա
ղի են ընդ բանական հո
գւոյն և մասունք են նո
րին ըստ պղատոնի և առն
քիննել մեզ ի նմանէ։

Ա Երկրորդ իրողութիւն,
զի ունի հոգիս տասն զօ
րութիւն։ և գիտնական, և
ոչ կենդանական։ որպէս
բժշկականք և իմաստա
սիրքն ի հոգւոյն։

Երրորդ իրողութիւն,
զի գոն առ մարդիկ զա
նազան իշխանութիւնք
հոգւոյն և մարմնաւորի։

և ոչ թէ վայրապարս՝ այլ
գոյ կարգեալք գոն։
ոչ առ պօղոս, ոչ ա-
ռաքեալ, այլ
ի վերուստ, և այլն։

Երրորդ իրողութիւն՝ առ
նիմաստսն արհեստք
գոն առ մարդիկ։ և ար
հեստն մի է յերեք ըս
առնօղն։ այսինքն երեք
առնօղք։ արարիչն, և
բնութիւն, և արհեստն։

Ինդիրդ՝ զի զանազան
մակացութիւնք գոն առ մար
դիկ։ այսինքն մանուա
կանացն գիտութիւնք։ որպ
ոմն երկրաչափ լինի։ ոմն
աստեղաբաշխ։ ոմն երա
ժիշտ։ ոմն քերականն։ և
այլն։ Տասներորդ՝ զի ընդ
հանուր իմաստութիւն գոն
առ մարդիկ որ գիտութիւն
հանուրց էակացն է և
ածայնոց և մարդկայնոց
իրողութեց։ Տասնեերորդ
իրողութիւն՝ զի ունի մարդն
ներմտամտողութիւն բան
և յառաջ բերելոյ որ
ինքեան մարդոյն է։

Ղուկ. Ժ.

Եւ ի տուն մտցէք զան
առաջիկ։

Ղուկ. Ժ.

Ի տունս մտանիցէք՝ նախ
ասացէք նման այ. ա
ղաչ կարողանայ մարդ
նմանիլ այ, ուստ առա
ջեմ։

Ղուկ. Ժ.

Եւ կատարեալ հնա
զանդութիւն վասն
դիպուածոյն եղանակաւն,
այսինքն առհասարակաւ,
ապացուցականաւ, վեր
լուծականաւ, և բաժա
նականաւ կատարել լինի
և նմանին այ առաքեա
խառատասէրքն յանուն։
Ուր ամենիմաստ և աճա
պարտ վարդապետն մեր
այսպէս առհասարակ առ
լուծ ի տրամ կերպա
րանի առաքելական
կերպարանին նոպիմեք
հատ

Ղուկ. Ժ.

Ի տունս մտանիցէք՝ նախ
ասացէք նման այ. ա
ղաչ կարողանայ մարդ
նմանիլ այ, ուստ առա
ջեմ։

Ղուկ. Ժ.

Եւ կատարեալ հնա
զանդութիւն վասն
դիպուածոյն եղանակաւն,
այսինքն առհասարակաւ,
ապացուցականաւ, վեր
լուծականաւ, և բաժա
նականաւ կատարել լինի
և նմանին այ առաքեա
խառատասէրքն յանուն։
Ուր ամենիմաստ և աճա
պարտ վարդապետն մեր
այսպէս առհասարակ առ
լուծ ի տրամ կերպա
րանի առաքելական

Ի՞նչ է հոգի այն որ ոչ ունի
մարմին. որ ունէր էր
կուսս զօրութիւն, զսուտս
կանոն և զգործնականն:
Ցետասիան է, բաժանումն
զայս գոյս ճանաչէ:
Ասէ գործնական է, բաժ-
ուսեալ արարիչ գոյ. վէր-
ացուցիչ իմաստասիրուէ
յերկուս բաժանել, ի տես-
ական և ի գործնական:
Ո՞ր ի՛ ինձ տեսանելիս
տեսակաւ զօրութիւնս
ասեմ: Յիշ ի՛ ինձ
գործնականին՝ զգործ-
նական զօրութիւն. իմաս
տանելով զայս աստղա-
դիտութիւն ի տես
գիտէ ի՛ ձեմարիտ ճի
տեսէ աչեր. և այսու
այլոյ ճանոյն այս: Ասաց
տական գիտութիւնս և
իմաստութիւն այ գիտա
զայդց գոլ խաղաղութիւն
քան զայլ գիտութիւն իմա
նալեաց և զաշխարհաց:

Ի՞նչ է իմաստութիւն:

իմաստասիրութիւն: Ասացին
երիցս այսպիսի ասէ
այլոյն կիրակոսին, ուս
ինքն բարեաւճն, և գիտ
նականն, և կարեկիրաւճն:
Կարեաւճն՝ ոչ ասէ ամէն
իմաստ ասէ, նոյնպես կա
տարել իմաստասիրութ
ամենայն իմաստ տանի ան
կատար հիւանդն. ի ձեռն
գիտութեան զոգիսն ի մե
տութիւն կիրակոսին
բանին՝ ի որով ասէ զամ
ինչ գիտէ, նոյնպէս և կա
տարել իմաստասիրութ
զամ ինչ իմաստասիրել գի
տէ: Ասէ կարեկիրաւճն՝
ի որ ոչ ասէ զամ կարէ ու
կամի, նոյնպէս և կատարել
միմիսիթարեալն և վերապրո
նքն զգոյշ կարօղ գոյ,
և կամի: Ցայտ երեք մեզ
ի ասէ որով ի նման այ. որ
զամ ունի զատարեալ
և զմարդասիրութ յինքն:

զնուա՝ սխտակաղ

ատ։

Ցուրտ Ա. Չոր։

Ո՞ր է կրկնատակութ
ան չմանեալ արիա
տեսիլ որ զհամաստա
տութիւն արհեստ արհես
տից ասաց և մակացու
մակացութեց։ Ցաջողն
թէ ամենեցուն զիմա
տասիրութիւն, և երկրորդ
դիւր ալ։ Ցարձ տան
արհեստ, ըստորոմ կերե
կուս բնիկ։ բանական
և անբան։ Ցանական է
որ բանիւ ուսուցանէ։
և բաժանի այսինքն՝ ի
քերականութենէ ի հռետո
ռութենէ, ի մաթեմատիկա
նութենէ ի բժշկականութենէ
և ի ճարտարապետութենէ։

Ցուրտ Ա. Չոր։

ասացեր եմք, համառօտիւ
րուխն արհեստ արհես
տից և մակացութենէն
մակացութեց։

Ցուրտ Ա. Չոր։

Ո՞ր է կրկնատակութ
ան չմանեալ արիա
տեսիլ որ զհամաստա
տութիւն արհեստ արհես
տից ասաց և մակացու
մակացութեց։ Ցաջողն
թէ ամենեցուն զիմա
տասիրութիւն, և երկրորդ
դիւր ալ։ Ցարձ տան
արհեստ, ըստորոմ կերե
կուս բնիկ։ բանական
և անբան։ Ցանական է
որ բանիւ ուսուցանէ։
և բաժանի այսինքն՝ ի
քերականութենէ ի հռետո
ռութենէ, ի մաթեմատիկա
նութենէ ի բժշկականութենէ
և ի ճարտարապետութենէ։

Բուրգ Ա. Մշտական։

դրօշուն է, ի դարձեալ
է ի բժշկականութենէ յոս
ատանական է ենիտա
վարութենէ։ Ցչ մակա
ցուն է զիտուն անտ
խոլ իւրոց ենթակայից
ուսողութեց ըստորոմ
ունին զբնութենէ։ Ցայց
զանազանին ի միմեանց
արհեստ և մակացութենէ։
զի թէպէտ ըստ զիտուն
երկոքին անտխալ են։
այլ մակացութենէ, ինչ
և ենթակայն անտխալ
են։ այլ քերականն և
քերականն։ ստոմաբա
նութենէ և ստոմաբանն։
Նոյն արհեստ՝ ըստ իւ
ուր բանին անտխալ է,
և ըստ ենթակային սխա
լական։ այլ հիւանդութենէ
և փայտ։ բժշկութենէ և
կաշի։ Ո՞ր է փայտ և
կաշի ասաց։ և զի յոյն
վարդենի և զանազանին
են փայտք և կաշիք։ ի
ոչ յատկացուցանելոյ

Ա. Ի սկզբանէ ոչ էր չար, այլ ամենայն բարի։

Յովհ. 13.17

հիւրասէր, թէեւ զայս զի
ոչ ամենեքեան առնեն, այլ
ոմանք ամբարտաւանք եւ
դատաստանք մարդասէր։
զի ոչ ամենեքեան ողորմած
ողորմեալ եւ ոչ ամենեքեան
ներողամիտ, ոչ ամենեքեան
կամակարօտացս եւ ծածկա-
մասունեցս ներող եւնդրոյ
եւ համբերող իցեն ամենայն
հանճարս խնամատարելոյ
պէտս վարժել իցեն զամ
ոմն կենցաղոյս։ Այլ մի
խոկասցուք զոր մահուն եւ
զոր դատաստանին։ Այլ
զոր մահուն եւ զոր դատաստանին
զհատիկն առեանն։

Յովհ. 66.24

Այլ զանազան ասա
ջանալոյն եւ պէտ պէտ
հարուածք որ պատուա
սեալ այնոցիկ որք ոչ
խոկան զոր մահուն եւ
զոր դատաստանին։ Այլ
զհատիկն առեանն։ Եւ
զի ոչ ամենեքեան ողորմած
ողորմեալ եւ ոչ ամենեքեան
ներողամիտ, ոչ ամենեքեան
ողորմեալ եւ ոչ ամենեքեան
ներողամիտ, ոչ ամենեքեան
ողորմեալ եւ ոչ ամենեքեան
ներողամիտ, ոչ ամենեքեան

Ղուկ. 10.41

լինէր մարդկանց։

Ղուկ. Ժ.

Այլ պատուիրէ ոմն
այլ երկայն ցանկալ մար
դոյ քան թէ բարի լի
նել։ զի ոչ ոք բարի ոչ է
մարդն այլեւս ամ ոչ մեր
է նմա։ այսինքն քահա
նայութիւն. իշխանութիւն.
թագաւորութիւն. մեծութիւնս.
վաճառականութիւն. գիտու
թիւն. եւ խնամատարութիւնք, եւ
այլն։ Երանի հարկա
ւորացեալ առանց ամենայնի
խոհեմութեան մտաց։ Ա
զի ոչ ինչ առ ոչինչ
առաքեցաւ։ Ասէ առ
քեալ։ Ա
ոչ ինչ ոչ ինչ
ոչ ինչ։ Ա
զի վախճանն ածէ կիզեցոյց
եւ բաժանէ զհոգին ի
մարմնոյն. եւ զայն կարի
հոյժ դժուարութիւն։ զի
ծով զառնուէ կուտէ
ի մէջ եւ շուրջն զամ
բողջ։ զաչս այս եւ

Ա-ՇԱՀ 33։9

Ա-ՇԱՀ 5։19

Ա-ՄԱԿ 22։47

ՅՈՎՀ 4։17

Ա-ՇԱՀ 33։9

Ա-ՇԱՀ 5։19

Ա-ՄԱԿ 22։47

ՅՈՎՀ 4։17

Յաղագս Աստուածայնոյ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։ Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ա՞ստ

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

Ո՞ր է Աստուած ամենակալ եւ ամենազօր, որ ոչ ունի սկիզբն եւ վախճան, եւ ոչ ունի ծնող եւ ծնունդ, եւ ոչ ունի ընկեր եւ ոչ ունի ծառայ, եւ ոչ ունի ստեղծող եւ ոչ ունի արարիչ, եւ ոչ ունի հարկ եւ մարդասիրութիւն, եւ ոչ ունի ամենեւին ոչ ինչ, որ ոչ ունի ամենայն ինչ։

քննեցե՛ք եւ իմացարո՛ւք եւ
ի՛ հոգւոյն ձերում։ Ոսկ զորձ
նախնեացն առաքեա՛ւն
ի՛ ի քնարականին եւ ի՛ բա
րոյականին։ ի՛ քրիստական
եւ ի՛ առնետուկին։ Յե՛ն զձեզ
առաքեանին ի՛ ձանապարհ
զամ երեսաբա՛ւ եւ զորձ
նախանին ի՛ ուղղութա
նեն բարուցերկրացու եւ
ասկս այսորիկ իսկ ացէ՛ն
ի՛ վերջ առաքին եւ զորձ
նախանն։ ❦ Ի՛ ոչ միոք
խնդրելի գոնի զիսա
եւ զբան՝ այնոյ եւ ձեռք
խնդրեա՛ն շօշափել եւ ներ
զորձել զնի՛ւթին հրա
նէ։ Ոսկ առաքեանն
յաղթահարե զզորձա
կանն։ զի ամ զոյացեալ
երկրակային նմա առ
զիսոն։ եւ զորձնեակա՛ն
յաղթահարե զառաքին
ի՛ ձեռն կարման քրիստ
❦ Ի՛ առաքին կատարե՛ն
ի՛ ձշմարիտն։ եւ զորձնա
կանին կուրծն ի՛ բարին
❦ Ոսկ միոք շարժեալ
որ ի՛ մեռե առաքին առ
հասառե՛ն Ի՛ստուցո՛ւ

զայսե՛ն երեսակայո՛ւն
կարծելք առյամարհո՛ւն
եւ միշտ՛ւն։ Ոսկ ուսա
կու՛ն մեռանի քրիստոսն
երեսին առյինքն Ի՛ստուա
կու՛ն զոր միշտ առած
Ի՛ ուսանակո՛ւն զոր միշտ
յերկրքայս զոր կարծեօք
եւ Ի՛ ուսանակո՛ւն զոր միշտ
ձշմարտո՛ւն։ Ոչ ենե՛ն
հասառե՛ն Հաւձար մա
կացո՛ւն առյե՛ւտ եւ Ի՛ստ
բազո՛ւն։ Ոչ վե՛ն Հր
կա՛ր ինկուն զմակա
ցու՛ն առցու՛ք Ի՛ կեր եւ
զայնն Քրոցու՛ք յայնմ
առո՛ւ։ Ոսանզի մակա
ցու՛ն քրիստոսն
ցածայնե՛ն եւ Ի՛ մեռկայնե՛ն։
Ոչ Ի՛ոյնե՛ն ի՛ ածաբանո՛ւն
եւ մեռկայնե՛ն ի՛ մակաա
ցանե առաքին Ի՛ մեռ
ուղղութա՛ւն քնանե ստուց
Ոչ զի՛ մեռկայնե՛ն մա
կացու՛ն քրիստոսն
առաքեա՛ւ ի՛ առաքեանե եւ
ի՛ զորձնեակա՛ն։ Ոչ առ
ասկանե՛ն մակբերեա՛ւն
Ի՛ոյնե՛ն հասառե՛ն զերե

Ոչ ոք կարէ ծառայել երկու տէրանց:

Եւ ոչ ոք կարէ ծառայել երկու տէրանց. վասն զի կամ զմի ատիցէ եւ զայլն սիրիցէ, կամ զմիոյն մտիցէ եւ զայլն անարգիցէ: Չէք կարող ծառայել Աստուծոյ եւ մամոնայի: Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ. մի հոգայք հոգի ձեր զինչ կերիցէք, կամ զինչ արբիցէք, եւ կամ մարմնոյ ձերում զինչ զգեցջիք: Ո՞չ հոգի աւելի է քան զկերակուր, եւ մարմին քան զհանդերձ: Նայեցարուք ի թռչունս երկնից, զի ոչ սերմանեն եւ ոչ հնձեն եւ ոչ ժողովեն ի շտեմարանս, եւ հայր ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա: Ոչ դուք աւելի քան զնոսա՞ էք: Եւ ո՞վ ի ձէնջ հոգալով կարէ մի կանգուն յաւելուլ ի հասակ իւր: Եւ զհանդերձէ ընդէ՞ր հոգայք: Ուսարուք զշուշանս դաշտին, զի ոչ գործեն եւ ոչ մանեն: Բայց ասեմ ձեզ, զի ոչ եւ Սողոմոն ամենայն փառաւորութեամբ իւրով զգեցաւ իբրեւ զմի ի սոցանէ: Եւ եթէ զխոտ դաշտին զայսօր կայ եւ վաղիւ ի հնոց արկանի, Աստուած այսպէս զգեցուցանէ, մի՞թէ ոչ առաւել զձեզ, սակաւահաւատք: Մի հոգայք ուրեմն եւ ասէք. զի՞նչ կերիցուք, կամ զի՞նչ արբցուք, կամ զի՞նչ զգեցցուք: Զայս ամենայն հեթանոսք խնդրեն. զի գիտէ Հայր ձեր երկնաւոր, զի կարիք ունիք զայսոսիկ ամենայնի: Այլ խնդրեցէք նախ զարքայութիւն Աստուծոյ եւ զարդարութիւն նորա, եւ զայս ամենայն յաւելցին ձեզ: Մի հոգայք ուրեմն վասն վաղուան օրուն, զի վաղիւն հոգասցի զինքն. բաւական է յաւուր զչարն իւր:

Զգուշանալ դատելոյ:

Մի դատիք, զի մի դատիցիք: Զի որով դատաստանաւ դատիք, դատիցին ձեզ. եւ որով չափով չափէք, չափեսցի ձեզ: Իսկ զիա՞րդ տեսանես զսղոցն որ ի քո աչս է, եւ զգերանդին որ ի քում աչս է մի՞թէ ոչ խրատես: Կամ զիա՞րդ ասես առ եղբայր քո. Թո՛ղ հանից զսղոցն ի քէն, եւ ահա գերանդի է ի քում աչս: Ով կեղծաւոր, հան նախ զգերանդին ի քէն, եւ ապա տեսցես զիա՞րդ հանցես զսղոցն ի քէն: Մի տայք զսուրբ շանց, եւ մի արկանէք զմարգարիտս ձեր առաջի խոզից, գուցէ կոխեսցեն զնոսա ոտիւք իւրեանց, եւ դարձեալ դարձեալ պատառեսցեն զձեզ:

Ի՛ւր ոմն ասորեաց։

Ոյր ոմն ասորեաց զի ոչ
ունէր զաւակ ի կնոջէ իւրմէ
եւ ինքն ծերացեալ էր եւ
կինն ամուլ։ Եւ ասէր ցկինն
իւր զի ես ծերացայ եւ դու
ամուլ ես։ Ելանեմ ես եւ
առնում ինձ կին ուրիշ
որ զաւակ ունիցի ինձ։
Եւ ասէ կինն ցնա զի
ես ամուլ եմ եւ դու
ծերացեալ ես։ Ելանեմ
ես եւ առնում ինձ
այր ուրիշ որ զաւակ
ունիցի ինձ։ Եւ ասէ
կինն ցնա զի ես

ԱՍՏՎԱԾԱՅԻՆ ՍԻՐՈՒ ՄԱՍԻՆ։

ՍԻՐՈՒ ՄԱՍԻՆ։

ՍԻՐՈՒ ՄԱՍԻՆ։

ՍԻՐՈՒ ՄԱՍԻՆ։

ՍԻՐՈՒ ՄԱՍԻՆ։

ՍԻՐՈՒ ՄԱՍԻՆ։

ՍԻՐՈՒ ՄԱՍԻՆ։

ՍԻՐՈՒ ՄԱՍԻՆ։

Ի Ա Ա Ա

Ոմն Արիստոս.

այլ հրամայեաւ. հաճ
սար հօր և որդւոյ:

Ոչ յոչ հաճաւսարեալ
երեք անձինս ոչ միոյ
ածութիւն:

Ոմն Ոչխարի.

Ոչխար ընդ իւր արտաքս քան
երից անձնաւորութեանցն
ոչ ասի երեք ածութիւն:

Ոմն Արտասեան.

Ասէր անճիւն և անբա
կիւրեան: Արդի ծնողդ
և սկիզբն: Ոդի բերէ
խաւսիս: Այլ այսոքիկ ոչ
են էութիւն և բնութիւն.
այլ էութիւն և բնութիւն յատ
կութիւք և առանձնաւո
րութիւն: վայ երեք են:
Ուստի էութիւն և բնութիւն
յորս սուբսիստին մին են: վայ
և ածութիւնն մի է:
Ընդդէմ ածութեան Արտասր
դութեան էութիւն է որ միոյ.
և ոչ անձնաւորութիւնն
որ երեք են: Ընդդէմ
ոչ հայրութեան և որդիու
թեան և հոգիութեան, կամ

անճնելութեան և ծնելութեան
և երկոցունց ի միմեանց,
յորս սեպհական երեք
այս առանձնաւորութիւք
և յատկութիւք: Ոչ այլ
մի է ածութիւն. զի մի է
էութիւն որ ածութիւն.
և ոչ երեք ածութիւնն
ի առանձնաւորութեանցն
երից. որ ոչ են էութիւք
առանձինք, այլ մի էու
թեամբ առանձնաւորութիւք:
Ընդդէմ անտիոքացոյն և անտա
մասնելոցդն առ կատա
րեալն Թիւ, այսինքն
Երրորդութիւն. զի ածու
կատարեալ է վերոյ և
Երրորդութիւն ի:
Ասոյժ ասէ ածու
բանն, թէ միակին շար
ժեցեալ մինչև յերրորդին
այսինքն հայրն ծնողդ
որդոյ՝ երկոցունց մինչև յեր
րորդն. այսինքն Ոդի սուրբ
խաւսիս հոգւոյ: Ոչ յոչ
միակին շարժեալ, զի մի
ասէ ոգոյ ածութիւն
զարերացդ, զի մի ածու

Յաղագս Աչքանց։

Զինչ ծնունդ լերդն զոր զդիմս մի՛ մարմնական ազգ գակցուէ անդ գոցի։ երկածին և երեսարդ է բեեաւ։ Ասորում և այլ որդի՛ չի հոգւոյն ծը նեաւ լերդի՛ հօրէ·կամ հոգի յորդոյ բղխեաւ։ զիմի՛ թուռնք առաւ նօր խմացիս։ Ասէ՛ պա հայր միայն ծնօղ նոյնպէ՛ երդին միայն ծնունդ։ և հոգին միայն բղխուն։ Յաղագս այսորիկ և որ դին միածին կոչի։ վէ՛ զի միայն ծնունդ նա՛ է հօր և այլ ոչ։

Ասէ՛ ասի միածին, զի ոչ ոք ծնունդ լերկուց լինի։ իսկ նա միայն է այնպիսի ծնունդ որ՛ի հօրէ միայն ծնեալ է ան մայր ոչ լերկուց ի կոյս մօրէ անհայր։ Ասէ՛ և մի իմն այիոցն ծանուցեալ լինի։ քանզի ինչպա հաւատալ հօր միանձնեա՛ էութեանէ հուր և ածու ինչ զոն որդի և հոգի,

Ոսկի Բերանոյ։

Ընդ որդին և հոգին ծնունդ միայն էին, կամ բղխումն, ոչ քան էին միաւորութիւն։

Նոյն Ոսկերան։

Երդ՛ երկի որդին և հոգին ծնունդ միայն էին կ՛բղխումն միայն, հայր և որդին երկուքեան մի էին։ որովք մի ածու թիւն երկուսին լինելը և ոչ երրորդութիւն։ որովք կատարեալ ածութեան բառնայր։ զի մի երկու ծնունդն մի լինի կամ երկոքինն բղխումն ընդ մի հատա րեալ էին, անկատարեալ լուծիչն լինի երեսիւր ի որդին և ի հոգին։ Եթէ վէ՛ այնորիկ որդին ոչ բղխումն ի հօրէ լերդա՛ զհոգի։ և ոչ հո

Ոչ թե միայն արդիւնք այլ
եւ անկիզբնաբար եւ
անժամանակ. ոչ ունի
նման ինքեան, վայր եւ ոչ
դադարումն. Այլ երկիւղ
առեալ ճնանիմ, ահա
նորէն գոյանամ որպէս
անկատարն զիարդ յաճ-
ուելն գոյի. Ո՞րպէս կա-
ւեսցուն զնոսա ճնուն-
դըդ հօր միշտ. եւ հոգին սը-
բոյնդ միշտ. ոչ սկիզբ
առեալ եւ ոչ դադարեալ:

Ո՞ւմ Աղաչեսցուք.

Արիական ասի սա
անսկիզբն թէ անկատար
լեսցէ. տալոյր մի քա-
ցատրեսցես:

Ո՞ւմ Աղաչեսցուք.

Ո՛վ որ ունի հարկաւորն
այս անսկիզբն գոլ. ապա
պէս անկատարին ոչ տայ
սկիզբն գոլ. զի անկա-
տարն սկիզբն ունի գոլ
այս. հարկաւորն եւ ոչ
սկզբնաւորն գոլ այս:

Ո՞ւմ Աղաչեսցուք.

Ո՛վ մեր հայրն ճշմա-
րիտ, դու եւ միայն
ճնաւղ զոր
ճնաւղ եւ ճնանիլ
զոր ճնանելոյ եւ
ճնանելոյ թէ զերա-
ճնանիլ եւ ճնիլն:

Ո՞ւմ Աղաչեսցուք.

Ոչ խորհրդ այս ճնեալն,
եւ ոչ զմիոյդ այս ճնեալ
զոր առացեալդ պարտ
հաւատալ: Ո՞րպէս
զոր ճնանելոյ, յայտ
զոր ճնաւղ եւ ոչ
զմիոյդ այս ճնեալ
զոր առացեալդ պարտ
հաւատալ: Ո՞րպէս

Ո՞ւմ Աղաչեսցուք.

Ամենայն սկսեալք ճնի յ
հօրէ յ միոյ սկզբնէ. և
այս մի սկիզբն է. կատա
րեալ ի կատարեալ ա-
ճնեալ: Այնպատուակերզ
և հաստատ. միակին
Հոգւոյն միութեամբ
զակաւն միութեամբ. մի աճ-
ռասանձնական դիմօք եր
կրպագեալ միաբնեալ:

Ո՞ւմ Աղաչեսցուք.

Ո՛վ մեր հայր ճնաւղ զոր
դի եւ բղխեաց ընդ
Հոգւոյն
ճնանիլ եւ բղխիլ:

Ո՞ւմ Աղաչեսցուք.

Ո՛վ մեր հայր ճնաւղ զոր
դի եւ բղխեաց ընդ
Հոգւոյն
ճնանիլ եւ բղխիլ:

Ոտն Ոչխարի։

Ոտներն ճանաչի զիւրն, եւ
զանձն։ Ոչնձն ճանաչի
զիւրն, եւ զանձն։

Ոտն Ոսկերի։

Ոսկերն ճանաչի զիւրն, եւ զանձն։

Ոտն Ոստոյ։

Ոստոյն ճանաչի զիւրն, եւ զանձն։

Ոտն Ոսպնոյ։

Ոսպնոյն ճանաչի զիւրն, եւ զանձն։

Ոտն Ոտից։

Ոտքն ճանաչի զիւրն, եւ զանձն։

Ոտն Ոտնաչափի։

Ոտնաչափն ճանաչի զիւրն, եւ զանձն։

Ոտն Ոտնակապի։

Ոտնակապն ճանաչի զիւրն, եւ զանձն։ Ոտնակապ ոչ ասի զամենայն կապ, այլ զայնոսիկ միայն, որ ի ոտն կապին, որպէս զի ոչ ասի ոտնակապ զկապ ձեռաց, եւ ոչ զայլ կապ ինչ, որ ոչ ի ոտն կապի։ Եւ ոչ զամենայն կապ, որ ի ոտն կապի, ասի ոտնակապ, այլ զայնոսիկ միայն, որ ի ոտն կապին ի ձիոյ, եւ ի ջորւոյ, եւ ի ուղտոյ, եւ ի նժոյգ, եւ ի ոչխարի, եւ ի նմանէ։ Ոչ ասի ոտնակապ զկապ, որ ի ոտն կապի ի մարդոյ, եւ ոչ զայլ կապ ինչ, որ ի ոտն կապի։

Ոտն Ոտնակապի։

Ոտնակապն ճանաչի զիւրն, եւ զանձն։

Ոտն Ոտնակոխի։

Ոտնակոխն ճանաչի զիւրն, եւ զանձն։

Ոտն Ոտնաման։

Ոտնաման

Ոմն Արիստոս։

կարէ։ Նայց այս քան ասելի է թէ՝ Հայր զօրս քեզ հուծեր կայսցերոյ մինչեան՝ ճնանի. եթէ՝ որդւոյ ճնանդեամբ Հա զորդի հուծին ոմն և Հա գուցին ասէ քրիստոս։

Ոմն Աստիոն։

Կանխեն երգանիկ աճ աբանութեանէ կերպիսի հեր պիւ մահացուցանելի եղբ։

Ոմն Արիստոն։

Զանակ աճապանութեանէ ըստքեն։ Այսինքն Պատճառական Պատճառականն Հաշանին և Հարկ Հզօրական։ Եթէ ոսկեարկին աճապանեալ է զդէմս ասէ Արիստոն և միոյ աճուն։ թէ ոչնչ է միւսոյ ոչնչ երկուակ։ և ճնօղ և ճնուածդ և քրիստոս։ Նա վս մարդերգութեանն է, զի որ նախ է քան զՀետեւս և ժամանակաւ՝

Ոմն Ոչ-ինչ։

ապագա Աճ-ինչ և քինէ։

Նկէ՝ պատճառաբանա կան։ որ Ի պատճառէ կերպս այսինքն իկարդէ իրաց՝ մտօք խմանամբ զաճ։ տեսանելոյ զՀատուածէ երկրի և զքէ նոցս Հարց։ զիսիսիսեան թէրց և աճապատաց և աղքատաց։ զայլայլութեան օդոց և բուսոց։ նայնպէս զայնատարած կամարա ձեւութեն երկնից և զքէ ղերկիսպատրաստ և զանդադարապէս շարժուն։ Նպա խմանամբ երեք զոյ սկիզբ և պատճառ սոյ։ Ո՞չ է իր ինչ ինքն ինքեան սկիզբն և պատճառ անկար է լինիլ։ Նպատճառեալ սկիզբն և պատճառ ամէն աճ է։ ոչ սկսեալ քաղմութեան թուոց։ Նատրամ էր նախասին արհատել այս տա տեսչէ նկատեաց զսկիզբն առաջին ասե լովիք՝ ի ոչն որ շարժի զերկնոյին մարմին։

յորժամ զնա խմանային
եւ զգային ի նմա արուեստ
թողեալ ի խորհս ընթա-
նալոյ մօտ. եւ մտանէին
ընդ առաջն եւ ի միջն
մոխիրս. եւ ապա տեսա-
նէին զնա արուեստ որս
շեալ յայմ ինչ եւ յայմ
երկիրն բնութիւնոց։
Նա ոչ մարմին է եւ ոչ
հոգի եւ ոչ միտք. եւ ոչ
այլինչ զոր տեսանէին
եւ կամ խմանային զնա
ածաբանին զրիգորի։
Ի նա ինքնեզ ասէ ած. եւ
ոչ յայլմէ գոյացեալ։
Ի նա գոյնս ունի ձեւացեալ
եւ ոչ ի յօդասացս բնու-
թիւնս պարունակեալ։
Ա այլ առաջ անհաս
նելի անքննելի անճառե
լի. ոչ միայն մեզ այլ և
այլ երկնաւոր իմացմանց
անիմանալի և անյայտ։
Ա զոր ասէ մարգարէն,
Երդ զնա՞ւ արի՞ք ճանաչել
իւր։ Նա առաքեալն ասէ,
Ո՞վ ետ նմա նախ եւ բա
նակիցեալ։ Ո՞ի ոտիկս

Ես-ա
Խ԰.20

Ռովմ.
ԺԱ.34
Ա Կորնթ.
Բ.16

և ամէն և անմատչելի և
անբաւական է և անեղծ։
միայն և անվախճան է.
և նոյն է արարչին ամ
երկրաց. և նմանապէս
պաշտօն և հնազան։ Ա
և առաքեալն ասէ թէ,
անքննելոյ են այ երեւե
լի արարածովքն իմացեալ
սերեալն։ Նա ասէ պատ
ճառաբանական՝ զի ի
պատճառէ առեղծման
իմաց ածաբանութիւն
այս յառաջացոյցն։
Ի ստորոգեալն է նշանակու
ածաբանութիւն. որ ի
զգալի կերպարանացս միտ
խոհեմութեամբ իմանալի տե
սութիւնս. թէ զի նշա
նակէ մարդ երեւիլն.
կամ առաջս. հոգւոյ կամ
լոյս, և այլն։ Նա թէ ոչ
ասէ ինձ զարմանալ.
արտասուել արտասուել այլ։ զի
երեւելեացդ ի՞նչ մարմ
նակացս ածաբանութիւն
այս յառաջացոյցն։
Ի ասէ ստորոգեալ թէ
կաս ածաբանութիւն.

Յաչափ աստուածային

Ո՞վ է որ ասէ զի ոչ ունիմ մեղս, զի ճշմարտութիւն ոչ է ի մեզ։ Եթէ ասիցուք զի մեղս չունիմք, զանձինս մոլորեցուցանեմք, եւ ճշմարտութիւն ոչ է ի մեզ։ Եթէ խոստովանիցուք զմեղս մեր, հաւատարիմ է եւ արդար, զի թողցէ մեզ զմեղս մեր, եւ սրբեսցէ զմեզ յամենայն անիրաւութենէ։ Եթէ ասիցուք զի ոչ մեղաք, սուտ առնեմք զնա, եւ բանն նորա ոչ է ի մեզ։ Որդեակք իմ, զայս գրեմ առ ձեզ, զի մի մեղանչիցէք։ Եւ եթէ ոք մեղանչիցէ, օրէնսդիր ունիմք առ Հայր զՅիսուս Քրիստոս արդարն։ Եւ նա է քաւութիւն վասն մեղաց մերոց, եւ ոչ միայն վասն մերոց, այլ եւ վասն ամենայն աշխարհի։ Եւ ի սմա գիտեմք, եթէ ծանեաք զնա, եթէ զպատուիրանս նորա պահեսցուք։ Որ ասէ, եթէ ծանեայ զնա, եւ զպատուիրանս նորա ոչ պահէ, սուտ է, եւ ճշմարտութիւն ոչ է ի նմա։ Եւ որ պահէ զբան նորա, ճշմարիտ ի նմա է սէր Աստուծոյ կատարեալ։ Ի սմա գիտեմք, եթէ ի նմա եմք։ Որ ասէ, եթէ ի նմա կամ բնակեալ եմ, պարտ է նմա որպէս եւ նա գնաց, նոյնպէս գնալ։ Սիրելիք, ոչ պատուիրան նոր գրեմ առ ձեզ, այլ պատուիրան հին, զոր ունէիք յսկզբանէ։ Պատուիրանն հին է բանն զոր լուարուք յսկզբանէ։ Եւ դարձեալ պատուիրան նոր գրեմ առ ձեզ, զոր ճշմարիտ է ի նմա եւ ի ձեզ, զի խաւարն անցանէ, եւ ճշմարիտ լոյսն արդէն երեւի։ Որ ասէ, եթէ ի լուսի է, եւ զեղբարս իւր ատէ, խաւարի է մինչեւ ցայժմ։ Որ սիրէ զեղբարս իւր, ի լուսի բնակէ, եւ գայթակղութիւն ոչ է ի նմա։ Իսկ որ ատէ զեղբարս իւր, ի խաւարի է, եւ ի խաւարի գնայ, եւ ոչ գիտէ ուր երթայ, զի խաւարն կուրացոյց զաչս նորա։ Գրեմ առ ձեզ, մանկունք, զի թողեալ են ձեզ մեղք վասն անուան նորա։ Գրեմ առ ձեզ, հարք, զի ծանեայք զսկզբնէ։ Գրեմ առ ձեզ, երիտասարդք, զի յաղթեցէք չարին։ Գրեցի առ ձեզ, մանկունք, զի ծանեայք զՀայր։ Գրեցի առ ձեզ, հարք, զի ծանեայք զսկզբնէ։ Գրեցի առ ձեզ, երիտասարդք, զի զօրաւոր էք, եւ բանն Աստուծոյ բնակեալ է ի ձեզ, եւ յաղթեցէք չարին։ Մի սիրէք զաշխարհ, եւ ոչ զիրս ինչ որ յաշխարհի են։ Եթէ ոք սիրէ զաշխարհ, ոչ է սէր Հօր ի նմա։ Զի ամենայն որ յաշխարհի է, ցանկութիւն մարմնոյ եւ ցանկութիւն աչաց եւ պարծանք կենցաղոյ, ոչ է յՀօրէ, այլ յաշխարհէ է։ Եւ աշխարհ անցանէ եւ ցանկութիւն նորա, եւ որ առնէ զկամս Աստուծոյ, հաստատեալ է յաւիտեան։

Ա՛ Յովհաննու

Որդեակք, վերջին ժամ է, եւ որպէս լուարուք զի Հակառակորդն գայ, եւ արդ հակառակորդք բազումք եղեն, որոց ոչ էին յմեզ, զի եթէ յմեզ էին, ընդ մեզ էին մնացեալ։ Այլ զի յայտնեսցին, զի ոչ են ամենեքին յմեզ։ Եւ դուք օծումն ունիք յսրբոյն, եւ գիտէք զամենայն։ Ոչ գրեցի առ ձեզ, զի ոչ գիտէք զճշմարտութիւն, այլ զի գիտէք զնա, եւ զի ամենայն սուտ ոչ է յճշմարտութենէ։ Ո՞վ է սուտ, եթէ ոչ որ ուրանայ եթէ Յիսուս է Քրիստոս։ Նա է հակառակորդն, որ ուրանայ զՀայր եւ զՈրդի։ Ամենայն որ ուրանայ զՈրդի, ոչ ունի զՀայր։ Եւ որ խոստովանի զՈրդի, զՀայր ունի։ Դուք զոր լուարուք յսկզբանէ, ի ձեզ բնակեսցի։ Եթէ ի ձեզ բնակեսցի զոր լուարուք յսկզբանէ, դուք ի Որդւոջ եւ ի Հօր բնակեսջիք։ Եւ սա է խոստումն զոր ինքն խոստացաւ մեզ, զկեանս յաւիտենական։ Զայս գրեցի առ ձեզ վասն հակառակորդացն, որ մոլորեցուցանեն զձեզ։ Եւ դուք օծումն զոր առէք յնմանէ, բնակեալ է ի ձեզ, եւ ոչ պիտի ձեզ զի ուսուցանիցէ ոք ձեզ, այլ որպէս օծումն նորա ուսուցանէ ձեզ զամենայն, եւ ճշմարիտ է, եւ ոչ է սուտ, եւ որպէս ուսոյց ձեզ, բնակեալ եղիջիք ի նմա։ Եւ արդ, մանկունք, բնակեցարուք ի նմա, զի եթէ յայտնեսցի, ունիցիմք համարձակութիւն, եւ մի ամաչեսցուք յանէ յգալստեան նորա։ Եթէ գիտէք զի արդար է, գիտասջիք զի ամենայն որ առնէ զարդարութիւն, յնմանէ ծնեալ է։

Ա՛ Յովհաննու

Տեսէք զի զկնի ինչ սիրոյ տուաւ մեզ Հայր, զի որդիք Աստուծոյ կոչեսցուք, եւ եմք։ Վասն այսորիկ ոչ ճանաչէ զմեզ աշխարհ, զի ոչ ճանաչեաց զնա։ Սիրելիք, արդ որդիք Աստուծոյ եմք, եւ ոչ երեւեցաւ թէ զի՞նչ եմք լինելոց։ Գիտեմք զի եթէ երեւեսցի, նմանք նմա լինիցիմք, զի տեսցուք զնա որպէս է։ Եւ ամենայն որ ունի զյոյս զայս առ նա, սրբեսցէ զանձն իւր, որպէս եւ նա սուրբ է։ Ամենայն որ առնէ զմեղս, եւ զանօրէնութիւն առնէ, եւ մեղք անօրէնութիւն է։ Եւ գիտէք զի նա երեւեցաւ, զի զմեղս մեր վերացուսցէ, եւ մեղք ի նմա չկան։ Ամենայն որ ի նմա բնակէ, մեղանչել ոչ կարէ։ Ամենայն որ մեղանչէ, ոչ տեսանէ զնա, եւ ոչ ճանաչէ զնա։ Որդեակք, մի ոք մոլորեցուսցէ զձեզ, որ արդարութիւն առնէ, նա արդար է, որպէս եւ նա արդար է։ Որ մեղս առնէ, յսատանայէ է, զի սատանայ յսկզբանէ մեղանչէ։ Յայսմ երեւեցաւ Որդի Աստուծոյ, զի զգործս սատանայի կործանեսցէ։ Ամենայն որ ծնեալ է յԱստուծոյ, մեղս ոչ առնէ, զի սերմն նորա ի նմա կայ, եւ մեղանչել ոչ կարէ, զի յԱստուծոյ ծնեալ է։ Յայսմ յայտնի են որդիք Աստուծոյ եւ որդիք սատանայի։ Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութիւն, ոչ է յԱստուծոյ, եւ որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր։ Զի այս է պատգամ զոր լուարուք յսկզբանէ, զի սիրեսցուք զմիմեանս։ Ոչ որպէս Կայէն յչարէն էր, եւ սպան զեղբայր իւր։ Վասն զի՞նչ սպան զնա։ Վասն զի գործք նորա չարք էին, եւ գործք եղբարն նորա արդարք։ Մի զարմանայք, եղբարք, եթէ ատէ զձեզ աշխարհ։ Մեք գիտեմք զի մեռանելոյ էաք, եւ անցաք ի կեանս, զի սիրեմք զեղբարս։ Որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր, ի մահու կայ։ Ամենայն որ ատէ զեղբայր իւր, մարդասպան է, եւ գիտէք զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի զկեանս յաւիտենական յինքեան բնակեալ։ Յայսմ գիտացաք զսէր, զի նա զանձն իւր ետ վասն մեր, եւ մեք պարտ ունիմք զանձինս մեր տալ վասն եղբարց։ Եւ որ ունի զկեանս աշխարհի, եւ տեսանէ զեղբայր իւր պիտոյ եւ զդուռն իւր փակէ ի նմանէ, զիա՞րդ սէր Աստուծոյ բնակեալ է ի նմա։ Որդեակք, մի սիրեսցուք բանիւ եւ լեզուաւ, այլ գործով եւ ճշմարտութեամբ։ Եւ յայսմ գիտասցուք զի ի ճշմարտութենէ եմք, եւ առաջի նորա հաւատասցուք սրտից մերոց։ Զի եթէ սիրտք մեր դատիցեն զմեզ, մեծ է Աստուած քան զսիրտս մեր, եւ գիտէ զամենայն։ Սիրելիք, եթէ սիրտք մեր ոչ դատիցեն զմեզ, համարձակութիւն ունիմք առ Աստուած, եւ զոր ինչ խնդրեսցուք, առնումք յնմանէ, զի զպատուիրանս նորա պահեմք, եւ զհաճոյսն առաջի նորա առնեմք։ Եւ այս է պատուիրան նորա, զի հաւատասցուք յանուն Որդւոյ նորա Յիսուսի Քրիստոսի, եւ սիրեսցուք զմիմեանս, որպէս ետ մեզ պատուիրան։ Եւ որ պահէ զպատուիրանս նորա, ի նմա բնակէ, եւ նա ի նմա։ Եւ յայսմ գիտեմք զի բնակէ ի մեզ, յՀոգւոյն զոր ետ մեզ։

Ա՛ Յովհաննու

Սիրելիք, մի ամենայն հոգւոյ հաւատայք, այլ փորձեցէք զհոգիսն եթէ յԱստուծոյ են, զի բազումք մարգարէք սուտք ելին յաշխարհ։ Յայսմ գիտասջիք զՀոգի Աստուծոյ, զամենայն հոգի որ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս եկեալ ի մարմնի, յԱստուծոյ է։ Եւ ամենայն հոգի որ ոչ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս եկեալ ի մարմնի, ոչ է յԱստուծոյ, եւ սա է հակառակորդ Քրիստոսի, զոր լուարուք թէ գայ, եւ արդ ի աշխարհի է։ Դուք յԱստուծոյ էք, որդեակք, եւ յաղթեցէք նոցա, զի մեծ է որ ի ձեզ է, քան զոր ի յաշխարհի է։ Նոքա յաշխարհէ են, վասն այնորիկ յաշխարհէ խօսին, եւ աշխարհ լսէ զնոսա։ Մեք յԱստուծոյ եմք, որ գիտէ զԱստուած, լսէ մեզ, որ ոչ է յԱստուծոյ, ոչ լսէ մեզ։ Յայսմ գիտեմք զՀոգի ճշմարտութեան եւ զհոգի մոլորութեան։ Սիրելիք, սիրեսցուք զմիմեանս, զի սէր յԱստուծոյ է, եւ ամենայն որ սիրէ, յԱստուծոյ ծնեալ է, եւ գիտէ զԱստուած։ Որ ոչ սիրէ, ոչ գիտէ զԱստուած, զի Աստուած սէր է։ Յայսմ յայտնեցաւ սէր Աստուծոյ ի մեզ, զի զՈրդի իւր միածին առաքեաց Աստուած յաշխարհ, զի կեցցուք նովաւ։ Յայսմ է սէր, ոչ զի մեք սիրեցաք զԱստուած, այլ նա սիրեաց զմեզ, եւ առաքեաց զՈրդի իւր հաշտութիւն վասն մեղաց մերոց։ Սիրելիք, եթէ այսպէս սիրեաց Աստուած զմեզ, մեք պարտ ունիմք միմեանս սիրել։ ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, եթէ սիրեսցուք զմիմեանս, Աստուած ի մեզ բնակէ, եւ սէր նորա կատարեալ է ի մեզ։ Յայսմ գիտեմք զի ի նմա բնակեմք, եւ նա ի մեզ, զի յՀոգւոյ իւրմէ ետ մեզ։ Եւ մեք տեսաք եւ վկայեմք, զի Հայր առաքեաց զՈրդի իւր Փրկիչ աշխարհի։ Որ խոստովանի զՅիսուս թէ Որդի Աստուծոյ է, Աստուած ի նմա բնակէ, եւ նա ի Հօր։ Եւ մեք գիտացաք եւ հաւատացաք սիրոյ զոր ունի Աստուած ի մեզ։ Աստուած սէր է, եւ որ բնակէ ի սիրոյ, ի Հոգւոյ Աստուծոյ բնակէ, եւ Աստուած ի նմա։ Յայսմ կատարեցաւ սէր ի մեզ, զի յաղագս դատաստանի ունիցիմք համարձակութիւն, զի որպէս նա է, եւ մեք եմք ի սմա աշխարհի։ Սէր ոչ է ի վախ, այլ կատարեալ սէր զվախ հանէ արտաքս, զի վախ տանջանս ունի, եւ որ վախենայ, ոչ է կատարեալ ի սիրոյ։ Մեք սիրեմք զնա, զի նա նախ սիրեաց զմեզ։ Եթէ ոք ասէ, եթէ սիրեմ զԱստուած, եւ զեղբայր իւր ատէ, սուտ է։ Զի որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր զոր տեսանէ, զԱստուած զոր ոչ տեսանէ զիա՞րդ կարէ սիրել։ Եւ զպատուիրանս զայս ունիմք յնմանէ, զի որ սիրէ զԱստուած, սիրեսցէ եւ զեղբայր իւր։

Ա՛ Յովհաննու

Ամենայն որ հաւատայ եթէ Յիսուս է Քրիստոս, յԱստուծոյ ծնեալ է, եւ ամենայն որ սիրէ զծնողն, սիրէ եւ զծնեալն յնմանէ։ Յայսմ գիտեմք զի սիրեմք զորդիս Աստուծոյ, եթէ զԱստուած սիրեսցուք, եւ զպատուիրանս նորա պահեսցուք։ Զի այս է սէր Աստուծոյ, զի զպատուիրանս նորա պահեսցուք, եւ պատուիրանք նորա ծանր ոչ են։ Զի ամենայն որ ծնեալ է յԱստուծոյ, յաղթէ աշխարհի, եւ այս է յաղթութիւն որ յաղթեաց աշխարհի, հաւատք մեր։ Ո՞վ է որ յաղթէ աշխարհի, եթէ ոչ որ հաւատայ եթէ Յիսուս է Որդի Աստուծոյ։ Նա է որ եկն ընդ ջուր եւ արիւն, Յիսուս Քրիստոս, ոչ միայն ընդ ջուր, այլ ընդ ջուր եւ ընդ արիւն։ Եւ Հոգին է որ վկայէ, զի Հոգին է ճշմարտութիւն։ Զի երիքն են որ վկայեն յերկինս, Հայր, Բան, եւ Հոգի Սուրբ, եւ երիքեան միանգամ են։ Եւ երիքն են որ վկայեն յերկրի, Հոգի, եւ ջուր, եւ արիւն, եւ երիքեան ի միում են։ Եթէ զվկայութիւն մարդկան ընդունիմք, վկայութիւն Աստուծոյ մեծ է, զի այս է վկայութիւն Աստուծոյ, զոր վկայեաց վասն Որդւոյ իւրոյ։ Որ հաւատայ յՈրդի Աստուծոյ, ունի զվկայութիւն Աստուծոյ ի սմա։ Որ ոչ հաւատայ Աստուծոյ, սուտ արար զնա, զի ոչ հաւատաց զվկայութեան զոր վկայեաց Աստուած վասն Որդւոյ իւրոյ։ Եւ այս է վկայութիւն, զի կեանս յաւիտենական ետ մեզ Աստուած, եւ կեանս յաւիտենական յՈրդւոջ իւրմէ է։ Որ ունի զՈրդի, ունի զկեանս, եւ որ ոչ ունի զՈրդի Աստուծոյ, զկեանս ոչ ունի։ Զայս գրեցի առ ձեզ, որ հաւատայք յանուն Որդւոյ Աստուծոյ, զի գիտասջիք զի կեանս յաւիտենական ունիք, եւ զի հաւատասցուք յանուն Որդւոյ Աստուծոյ։ Եւ այս է համարձակութիւն զոր ունիմք առ նա, զի եթէ զինչ խնդրեսցուք ըստ կամաց նորա, լսէ մեզ։ Եւ եթէ գիտեմք զի լսէ մեզ զոր ինչ խնդրեսցուք, գիտեմք զի ունիմք զխնդրուածս զոր խնդրեցաք յնմանէ։ Եթէ ոք տեսանիցէ զեղբայր իւր մեղանչել մեղս ոչ ի մահ, խնդրեսցէ, եւ տացէ նմա կեանս, որ մեղանչեն ոչ ի մահ։ Է մեղս ի մահ, ոչ վասն նորա ասեմ զի խնդրեսցէ։ Ամենայն անիրաւութիւն մեղս է, եւ է մեղս ոչ ի մահ։ Գիտեմք զի ամենայն որ յԱստուծոյ ծնեալ է, մեղս ոչ առնէ, այլ ծնունդն Աստուծոյ պահէ զնա, եւ չարն ոչ մերձենայ ի նա։ Գիտեմք զի յԱստուծոյ եմք, եւ ամենայն աշխարհ ի չարին դրեալ է։ Գիտեմք զի Որդի Աստուծոյ եկն, եւ մեզ տուաւ միտս, զի ճանաչեսցուք զճշմարիտն, եւ եմք ի ճշմարիտն, ի Որդւոջ նորա Յիսուսի Քրիստոսի։ Նա է ճշմարիտ Աստուած եւ կեանք յաւիտենական։ Որդեակք, պահեցէք զանձինս ի կռոց։

Ողբ Երեմիայ։

Ձեռս նիհարութեան
առաքեալ ի մէջ, այլ
և այլս զնմանէ ձառէին։
Ողբ այդ այս, ՚ի ձեր և ՚ի հին
աւուրց առաջ։ Այո այս
մտանել։ Այո ՚ի ՚ցայգ։
Այո այլ այս ՚ի պատերազմ
մօղ։ Այո ՚ի յոյն կողմն։
Այո այս ՚ի նաւահանգիստ։ Այո
ՀԱՅԿԱԶՆ։ Այո այս ՚ի
տարիսաիոյն գնալ առ
գնեալ։ այսինքն՝ ագռաւ
Այո այս ՚ի ՚աշխարհ
երիվարաց։ Այո ասեն՝
խոնարհեցո՛ այս զուսկն
քո։ Այո ձեռն, ՚ձգեաց
զձեռն իւր։ Այո ասեն՝
Տասանեցի այս։ Այո ՚ի՞նչ
բան այս ես խօսեցար զայս։
Այո այս, ՚ի՞սա զձայն
զգեստուց այս ՚ի գրասիս
այս։ Այո այսպէս ինչ
յանախ զօրութիւն նո
մակաբերեն գիրք։ այս
ինքն, ՚բարկացաւ այս
՚ի վերայ ժողովրդեան
իւրոյ արհամարհեաց։
Այո ՚ի՛նչ ՚ընակիլ յերե
կիսն ծիծաղեցան։

Ողբ Երեմիայ։

Ո՛չ ՚ի մէ՛կ ՚զարմացաւ այս
՚ի քէն, ՚ի քեզ այս։
՚զմեզ այս ՚ի քեզ ՚ա՛յդ ես ասեմ
իբրև զանդիս ոչ հար
ցանեմ։ Այո այլ այդ
պիտոյս ոչ մարդկան են
յաղթութեանդ՝ և ոչխար
պատուց և մեկնութեց չա
ստ լինին մաղթեմ։

Ողբ Երեմիայ։

Ցանգարձն ՚ի վարդա
պետ զամենայնի չա
րամ ասէ յանգաւոր
թեն իւրում։ Ո՛չ ՚ի մէ
քենէ իւրում՝ ոչ այդ ոչ
դասուցն և՛ ՚ի մեղկեցին
ետես։ վասն զնմանէ
այլ և այլ ձառեցին։ այս
զայս ինչ և այս զայն։
Ո՛չ ՚ի ոչ ես քեզ նոցին
ցոյցես, այլ՝ պիտոյից իմ
առաքեա։ Այո զի ոչ
ստուգեալ խոկ կարծես,
այլ պէտք իրացն և ժա
մանակին ասացեալ ըստ
ձև և զնմանէ քեզն։

Այտմ 105·40
2·4
77·64
Ես·4
15·10
Ծննդ 3·9

Ողբ 7·9
Եսայի 9·6
Ծ՚սաց 3·1
Ելեսն 5·1
Ես՚հ 9·1
Եսայի 6·1
Ծննդ 49·9
Այտմ 32·18
85·1
Եսայի 1·9
Ծննդ 8·1
Եսայի 58·14
Ծննդ 3·8

Գործք Առաքելոց։

Եւ զայլ ոչ համարձակեցաւ
ոք յանդիմանել նոցա։ Այլ
մեծարէին զնոսա ամենայն
ժողովուրդ։ Եւ էին հաւա-
տացեալքն ամենեքին միա-
բան ի սրահին Սողոմոնի։
Եւ զայլոց ոչ ոք համարձա-
կէր միանալ նոցա։ Այլ մե-
ծարէր զնոսա ժողովուրդն։
Եւ աւելի էին հաւատացեալ
առ Տէր բազմութիւն արանց
և կանանց։ Մինչև հիւանդս
ելանէին ի հրապարակս և
դնէին ի մահիճս և ի մա-
նկունս, զի եկեալ Պետրոսի
գոնէ ստուերն ումեք ի նոցա
ծածկեսցէ, և ազատեսցին
ի հիւանդութեանց իւրեանց։
Եւ ժողովէր բազմութիւն
քաղաքացն շուրջանակի
Երուսաղէմ, բերելով հի-
ւանդս և տանջեալս ի դե-
մոնաց, որ բժշկէին ամե-
նեքին։ Եւ յարուցեալ
քահանայապետն և ամե-
նայն որ ընդ նմա էին, որ
է աղանդ Սադուկեցւոց,
լցան նախանձու։ Եւ ար-
կին զձեռս ի վերայ առա-
քելոցն, և եդին զնոսա ի
պահպանութեան հասարա-
կաց։ Բայց հրեշտակ Տեառն
գիշերի բացեալ զդրունս
բանտին, և հանեալ զնոսա
ասէ։ Երթայք, և կացէք
ի տաճարի, և խօսեցարուք
առ ժողովուրդն զամենայն
զբանս կենացս։ Եւ լուեալ
մտին ընդ առաւօտն ի տա-
ճարն, և ուսուցանէին։
Եկեալ ապա քահանայապետն
և որ ընդ նմա էին, կոչե-
ցին զժողովն և զամենայն
ծերակոյտ որդւոցն Իսրա-
յէլի, և առաքեցին ի բան-
տին զի բերցեն զնոսա։
Եւ գնացեալ սպասաւորքն
ոչ գտին զնոսա ի բանտին,
դարձան և պատմեցին, ա-
սելով։ Զբանտն գտաք
փակեալ ամենայն անվտան-
գութեամբ, և զկուսակալսն
կայեալ առաջի դրանց, և
բացեալ ոչ գտաք ոք ի նո-
ցանէ։ Եւ իբրև լուան
զբանս զայսոսիկ քահանայ-
պետն և զօրավարն տաճա-
րին և երէցքն, տարակու-
սէին վասն նոցա, թէ զի՞նչ
իցէ արդեօք այս բան։
Եկն ոմն և պատմեաց նոցա
թէ ահա զոր արկէք ի բան-
տին՝ կան ի տաճարի կան-
գնեալ և ուսուցանեն զժո-
ղովուրդն։ Յայնժամ գնաց
զօրավարն և սպասաւորքն
հետ նորա, և ածին զնոսա
ոչ հարկանելով, զի երկ-
նչէին ի ժողովրդենէ, զի
մի քարկոծեսցեն զնոսա։
Եւ ածեալ կացուցին զնո-
սա առաջի ատենին։ Եւ
հարցանէ զնոսա քահանայ-
պետն։ Ասէ։ Ոչ հրամա-
նաւ հրամայեցաք ձեզ ոչ
ուսուցանել յանուն այդ-
մանէ։ Եւ ահա լցէք զեր-
կաղեմն ձեր ուսուցմամբ
ձերով, և կամիք հանել
ի մեզ զարիւն մարդոյդ
այդորիկ։ Պետրոս և առա-
քեալքն պատասխանի տա-
լով ասեն։ Պարտ է աստ-
ուծոյ հնազանդել քան մար-
դկան։ Աստուած հարցն
մերոց յարոյց զՅիսուս,
զոր դուք սպանէք՝ կա-
խեալ ի փայտի։ Զայսմ-
ոսիկ Աստուած իշխան և
փրկիչ բարձրացոյց աջով
իւրով, տալ ապաշխարու-
թիւն Իսրայէլի և թող-
ութիւն մեղաց։ Եւ մեք
եմք վկայք նորա բանիս
այսոցիկ, և Հոգին սուրբ,
զոր ետ Աստուած հնազան-
դեալ նմա։ Եւ նոքա լուեալ
խոցեցան սրտիւք, և խոր-
հէին սպանանել զնոսա։
Եւ յարուցեալ ոմն ի ժո-
ղովոյն ի փարիսեցւոց, ա-
նուն Գամաղիէլ, ուսուցիչ
օրինացն, պատուական ա-
մենայն ժողովրդեան, հրա-
մայեաց հանել զառաքեալսն
փոքր մի ժամանակ։ Եւ
ասէ ցնոսա։ Արք Իսրայէ-
լացիք, զգուշացարուք ձե-
զանէ զոր ինչ առնիցէք
զայսոսիկ մարդիկ։ Զի յա-
ռաջ քան զայսոսիկ յարոյց
Թեւդաս զանձն իւր ասե-
լով, եթէ ոք իցէ մեծ։
Եւ ընդ նմա միացան թուով
չորեքհարիւր արանց։ Որ
սպանաւ, և ամենեքին որ
հաւանեցան նմա, ցրուեցան
և եղեն ի ոչինչ։ Յետ սո-
րա յարոյց զՅուդա Գաղի-
լեացի ի աւուրս հարկա-
գրութեան, և դարձոյց զա-
նձն ետ զհետ ժողովրդեան
նորա։ Եւ նա կորեաւ, և
ամենեքին որ հաւանեցան
նմա, ցրուեցան։ Եւ այժմ
ասեմ ձեզ, զգուշացարուք
ի մարդկանէ այսոցիկ, և
թողէք զնոսա։ Զի եթէ ի
մարդկանէ իցէ խորհուրդ
այս կամ գործ, ապականի։
Եւ եթէ յԱստուծոյ է, ոչ
կարէք ապականել զնոսա,
զի մի և գտանիցիք պատե-
րազմողք Աստուծոյ։ Հա-
մոզեցան ամենայնիւ նմա։
Եւ կոչեցեալ զառաքեալսն
հարին, և պատուիրեցին
մի խօսել յանուն Յիսուսի,
և արձակեցին զնոսա։ Եւ
նոքա գնացին ուրախ ի
տեսանելն զանարգանս կրել
վասն անուանն Յիսուսի։
Եւ ամենայն աւուր ոչ
դադարէին ուսուցանել և
քարոզել զՅիսուս զՔրիստոս
ի տաճարի և ի տունս։

Եւ յաւուրսդ յայսոսիկ
բազմացեալ աշակերտացն
եղեւ տրտունջ Հելլենացւոց
ընդ Հրեայսն, զի անտես
լինէին այրիք նոցա ի սպա-
սաւորութեան հասարակաց։
Կոչեցեալ ապա տասնե-
քեան զբազմութիւն աշա-
կերտացն ասեն։ Ոչ հա-
մարիմք մեք զի թողցուք
զբանն Աստուծոյ և սպա-
սաւորեսցուք սեղանոց։
Այլ ընտրեցարուք, եղբարք,
ի ձէնջ արս եւթն ոք ան-
ուանեալք, լի Հոգւով սրբով
և իմաստութեամբ, զորս
կացուսցուք ի վերայ գոր-
ծոյ այսմիկ։ Մեք ապա
հաստատեալք ի պաշտաւնի
բանին լիցուք։ Եւ հաճե-
ցաւ ամենայն բազմութեան
բանս այս, և ընտրեցին
զՍտեփանոս, արս հաւատով
և Հոգւով սրբով լի, և
զՓիլիպպոս, և զՊրոքորոս,
և զՆիկանոր, և զՏիմոն,
և զՊարմենաս, և զՆիկո-
լայոս նորադարձ Անտիո-
քացի։ Զորս կացուցին
առաջի առաքելոցն, և ա-
ղաւթեալք եդին ի վերայ
նոցա զձեռս։ Եւ բանն
Աստուծոյ աճէր, և բազ-
մանայր թիւ աշակերտացն
Երուսաղէմ յոյժ։ Եւ ոչ
սակաւ ոք ի քահանայապե-
տացն հնազանդէին հաւա-
տոյն։ Եւ Ստեփանոս լի
շնորհաւք և զօրութեամբ
առնէր հրաշս և նշանս մե-
ծամեծս ի ժողովրդեան։
Յարուցին ապա ոմանք ի
ժողովրդենէ որ կոչեցին
Ազատինացւոց և Կիւրենա-
ցւոց և Աղեքսանդրացւոց,
և որ էին ի Կիլիկիայ և
յԱսիա, և վիճէին ընդ Ստե-
փանոսի։ Եւ ոչ կարէին
դիմանալ իմաստութեան և
Հոգւոյն որով խօսէր։
Յայնժամ դրդեցին զարս
ասել եթէ լուարուք զնա
հայհոյական բանս խօսել
ընդ Մովսիսի և յԱստուծոյ։
Եւ յարուցին զժողովուրդն
և զծերակոյտն և զգրա-
մատեանսն, և եկեալ յան-
կարծակի հարին զնա, և
տարան առ ատենին։ Եւ
կացուցին զվկայսն սուտս
ասելով։ Այրն այս ոչ դա-
դարէ խօսել զբանս հայ-
հոյականս ընդ տեղւոյդ
սրբոյ և ընդ օրինացդ։
Զի լուարուք զնա ասելոյ
եթէ Յիսուս Նազովրեցի
այս կործանեսցէ զտեղիդ
զայսոսիկ, և փոխեսցէ զա-
ւանդսն զոր ետ մեզ Մով-
սէս։ Եւ հայեցեալ ամե-
նայն որ նստէին ի ժողո-
վին՝ տեսին զերեսս նորա
իբրև զերեսս հրեշտակի։

Եւ ասէ քահանայապետն
թէ ոչ այդպէս է։ Ստե-
փանոս ասէ։ Արք եղբարք
և հարք, լուարուք։ Աս-
տուած փառաց երևեցաւ
հաւր մերում Աբրահամու
յորում էր նա յերկրին Մե-
սոպոտամիա, մինչև բնակե-
ցաւ նա ի Քարան։ Եւ ասէ
ցնա։ Ել ի տանէ քումմէ
և ի ցեղէ քումմէ, և եկ
յերկիրն զոր ցուցից քեզ։
Յայնժամ ել ի տանէ քաղ-
դէացւոց, և բնակեցաւ ի
Քարան։ Եւ անտի հան-
գուցեալ զնա հաւրն նո-
րա, տեղափոխեաց զնա ի
սմա յերկիրս զոր դուք այ-
ժմ բնակեալ էք։ Եւ ոչ
ետ նմա ժառանգութիւն
ի նմա, ոչ ոտնաչափ տե-
ղւոյ, և խոստացաւ տալ
նմա զայն ի տիրութիւն և
զզաւակ նորա յետ նորա,
մինչդեռ ոչ էր նմա որդի։
Եւ խօսեցաւ Աստուած
այսպէս, եթէ լինիցի զա-
ւակ նորա պանդուխտ յեր-
կրի օտարի, և ծառայեցու-
ցանիցեն զնա և չարչարե-
սցեն զնա ամս չորեքհա-
րիւր։ Եւ զազգն զոր ծա-
ռայեսցեն՝ դատեցից ես,
ասէ Տէր, և յետ այսորիկ
ելցեն և պաշտեսցեն զիս
ի տեղւոջդ այսմիկ։ Եւ
ետ նմա ուխտ թլփատու-
թեան։ Եւ ծնաւ զՀսահակ
և թլփատեաց զնա յաւուր
ութերորդի, և Հսահակ զՅա-
կոբ, և Յակոբ զտասն և
երկուս հարսն։ Եւ հարքն
նախանձեցեալ վաճառեցին
զՅովսէփ ի տանել յԵգիպ-
տոս։ Եւ էր Աստուած ընդ
նմա, և փրկեաց զնա ի
բազում նեղութեանց նորա,
և ետ նմա շնորհս և իմաս-
տութիւն առաջի Փարաւո-
նի թագաւորի Եգիպտոսի,
և կացոյց զնա իշխան ի
վերայ Եգիպտոսի և ամե-
նայն տանն իւրոյ։ Եկն
ապա սով ամենայն երկրին
Եգիպտոսի և Քանանու, և
նեղութիւն մեծ, և ոչ գտա-
նէին կերակուր հարքն մե-
րք։ Եւ լուեալ Յակոբայ
եղեալ ի Եգիպտոս, առա-
քեաց զհարսն մեր առաջին
անգամ։ Եւ յերկրորդում
ծանեաւ Յովսէփ զեղբարս
իւր, և յայտնի եղև ազգ
Յովսեփայ Փարաւոնի։ Ա-
պա առաքեալ Յովսէփ կո-
չեաց զհայր իւր զՅակոբ
և զամենայն ազգատոհմ
իւր, ոգիս եւթանասուն և
հինգ։ Եւ իջին Յակոբ ի
Եգիպտոս, և վախճանեցաւ
նա և հարքն մեր։ Եւ
փոխեցան ի Սիւքեմ, և եդ-
ին ի գերեզմանի զոր գնե-
ցաւ Աբրահամ արծաթով
ի որդւոցն Եմմորայ ի Սի-
ւքեմ։ Իբրև ապա մերձե-
ցաւ ժամանակ խոստման
զոր երդուաւ Աստուած Աբ-
րահամու, աճեցաւ ժողո-
վուրդն և բազմացաւ յԵգիպ-
տոս, մինչև յարոյց թա-
գաւոր այլ յԵգիպտոս, որ
ոչ գիտէր զՅովսէփ։ Նա
նենգեաց ազգիս մերում,
և չարչարեաց զհարսն մեր
դնել զմանկունս իւրեանց
արտաքս, զի մի կեցցեն։
Յայնմ ժամանակի ծնաւ
Մովսէս, և էր հաճոյ Աս-
տուծոյ, որ սնաւ ամիսս
երիս ի տան հաւր իւրոյ։
Եւ իբրև արտաքս եդին
զնա, առ զնա դուստր Փա-
րաւոնի, և սնոյց զնա իբրև
զորդի իւր։ Եւ ուսաւ Մով-
սէս զամենայն իմաստու-
թիւն Եգիպտացւոց, և էր
զօրաւոր բանիւ և գործով։
Եւ իբրև լցան ամք չորք-
ասան, եկն ի սիրտ նորա
այցելուլ եղբարցն իւրոց
որդւոցն Իսրայէլի։ Եւ
տեսեալ զոմն զրկեալ՝ պա-
շտպանեաց, և հատոյց զվը-
նաս կրելոյն, և զարկ զեգ-
պտացին, և սպան զնա։
Կարծէր ապա հասանել
եղբարցն իւրոց զի Աստ-
ուած տացէ ձեռամբ նորա
փրկութիւն նոցա, և նոքա
ոչ գիտացին։ Եւ յաջորդ-
եալ օրն երևեցաւ նոցա
կռուեալ, և հաշտեցուցա-
նէր զնոսա ի խաղաղութիւն
և ասէր։ Արք, եղբարք
էք դուք, զիա՞րդ չարչա-
րէք զմիմեանս։ Եւ որ
զընկերն իւր չարչարէր,
հրեալ զնա ասէ։ Ո՞վ կա-
ցոյց զքեզ իշխան և դա-
տաւոր ի վերայ մեր։ Մի-
թէ սպանանել դու զիս
կամիս որպէս սպան զեգ-
պտացին երէկ։ Եւ փախեաւ
Մովսէս յայսմ բանի, և
եղև պանդուխտ յերկրին
Մադիամ, ուր ծնաւ որդիս
երկուս։ Եւ յորժամ լցան
ամք քառասուն, երևեցաւ
նմա հրեշտակ Տեառն յան-
ապատի լերինն Սինա ի
բոցի հրոյ մորենւոյ։ Եւ
Մովսէս տեսեալ զարհուրե-
ցաւ ի տեսլեանն։ Եւ մեր-
ձենալ նմա հասանել ձայն
Տեառն։ Ասէ։ Ես եմ Աս-
տուած հարցդ քոց, Աստ-
ուած Աբրահամու և Հսա-
հակայ և Յակոբայ։ Եւ
դողդոջեալ Մովսէս ոչ էր
համարձակ հայել։ Ասէ
ցնա Տէր։ Լո զկօշիկս ոտ-
ից քոց, զի տեղի ուր կա-
նգնիս՝ սուրբ է։ Տեսանե-
լով տեսի զչարչարանս ազ-
գի իմոյ որ յԵգիպտոս, և
զհառաչանս նոցա լուայ,
և իջի փրկել զնոսա։ Եւ
արդ եկ, առաքեցից զքեզ
յԵգիպտոս։ Զայս Մովսէս
զոր ուրացան ասելով թէ
ո՞վ կացոյց զքեզ իշխան
և դատաւոր, զայս Աստ-
ուած և իշխան և փրկիչ
առաքեաց ձեռամբ հրեշ-
տակին որ երևեցաւ նմա
ի մորենւոջն։ Սա հանեաց
զնոսա արարեալ հրաշս և
նշանս յերկրին Եգիպտա-
ցւոց և ի Կարմիր ծովու
և յանապատի ամս քառա-
սուն։ Սա է Մովսէս որ
ասաց ցորդիսն Իսրայէլի։
Զի զմարգարէ մի ձեզ յա-
րուցանիցէ Տէր Աստուած
ձեր յեղբարց ձերոց, որ-
պէս զիս։ Զսմա լուարուք։
Սա է որ էր ի ժողովին
յանապատի ընդ հրեշտակին
որ խօսէր ընդ նմա ի լերինն
Սինա, և ընդ հարսն մե-
րս, որ ընկալաւ զբանս
կենդանի տալ մեզ։ Եւ ոչ
կամեցան հնազանդել նմա
հարքն մեր, այլ մերժեցին
և դարձան սրտիւք իւրե-
անց յԵգիպտոս, ասելով
առ Ահարոն։ Արա մեզ աս-
տուածս որ առաջնորդեսցեն
մեզ, զի Մովսէսի այսմիկ
որ հանեաց զմեզ յերկրէն
Եգիպտացւոց՝ ոչ գիտեմք
զինչ եղև նմա։ Եւ արա-
րին հորթ յաւուրսդ յայ-
սոսիկ, և մատուցանէին
պատարագ կուռացն, և ու-
րախանային գործովք ձե-
ռաց իւրեանց։ Դարձաւ
ապա Աստուած, և մատ-
նեաց զնոսա պաշտել զօ-
րութիւն երկնից, որպէս
գրեալ է ի գրքի մարգա-
րէիցն։ Միթէ զոհս և
պատարագս մատուցէք ինձ
տանն Իսրայէլի յանապա-
տի ամս քառասուն։ Եւ
ընկալարուք զխորան Մո-
լոքայ և զաստղ աստուա-
ծոյն Հռեփան, զկերպարան
զոր արարէք երկրպագել
նոցա։ Եւ տարից զձեզ
յայն կողմանս Բաբելոնի։
Խորանն վկայութեան էր
հարցն մերոց յանապատի,
որպէս կարգեաց նոցա որ
խօսէր ընդ Մովսէսի առնել
զնա ըստ կերպարանացն
զոր տեսեալ էր։ Զոր և
հարքն մեր ընկալեալ մա-
տուցին ընդ Յեսուայ ի
գալ նոցա ի ժառանգու-
թիւն հեթանոսացն, զորս
հալածեաց Աստուած յե-
րեսաց հարցն մերոց մին-
չև ցաւուրսդ Դաւթի։ Որ
գտեալ շնորհս առաջի Աս-
տուծոյ, և խնդրեաց տեղի
հանգստեան տանն Յակո-
բայ։ Սողոմոն ապա շի-
նեաց նմա տուն։ Բայց
ոչ Բարձրեալն ի ձեռակերտ
տաճարս բնակէ, որպէս
մարգարէն ասէ։ Երկինք
ինձ աթոռ են, և երկիր
պատուանդան ոտից իմոց։
Զի՞նչ տուն շինեսջիք ինձ,
ասէ Տէր, կամ ո՞ր է տե-
ղի հանգստեան իմոյ։ Ո՞չ
ամենայն զայս ձեռք իմ
արարին։ Կոշիկք ոտից
քոց, ասէ Տէր, կամ ո՞ր
է տեղի հանգստեան իմոյ։
Ո՞չ ամենայն զայս ձեռք
իմ արարին։ Կոշիկք ոտից
իմ

ոսոնեալքն և այլ սոյն պիտիք ոչ են և ասին առ ինձ։ Արդ են և ոչ ասին, որպէս յոյժ կեղծաւորիք ի ծոմս և ի ցաւ մաքին։ որ հազար աղաք ասին։ Այնպէս և կերպանաբոյք ձեր ցեղք ասին զատ ոսոնց։ Արդ ոչ գիտեմ ես զնոսա՝ ոչ ասին անուամբ ինձ։ ահագին հնդեանք կան և յԱհ են։ Արդ են և ասին՝ ոչ մարդ ետուիճ ետուն ետուիճ, և այլք։ մի գիտեմ ես զնոսա անուանին առ ինձ։ Արդ ոչ են և ոչ ասին, որոչ մարդ ոչէ ետուն և առիճ ոչէ արծիւ։ և բազում այսպիսիք ոչ են և ոչ ասին։

Ա՛րդ զայսոսիկ առցուք ի վեր այ ասացեալ։ Ասա՝ ոչ են և ասին ի վեր այ ոչ առցուք ի վեր ոչ ոչ ասին։ զայն զուն ինձ և զձեռն։ Ասա զինձ

ի վեր և ոչ լինիր ասելի զայն քուն անուանին այ։ Ասա եղիա այսոսիկ զբանհատանն թէ ոչ առաջին առաքեալ ցէք միթէ ի քուն ոչ ասին ձեր։ Արդ այս զոց ասէ առաքեալ զբազ բարեգործուեն քուն անուանել։ զարկայնոյր առնին արմատ։ զար հնդեն և զայսանեն ծառ։ զբարեբարել քաղցրատ։ զվերիժիսեղ ասին։ Արդ այլ սոյնպիսիքս ոչ են յաճ և ասին։

Արդ զարձել գիտելի ի վեր չորք են իրողութիք աճաբանութեց։ որք են այսոքիկ։ Ալ են և ասին Այն և ոչ ասին։ Ալ են և ոչ ասին։ Ալ են և ոչ ասին։ Ասա՝ ի վեր արարած ոչ ոչ ասին։ Ասա՝ ի վեր աճաբանութեց զբանս վարեցուք զբանս եւսա՝ ի վեր աճաբանութիք վերուճութիք առցուք։ Ալ են և ասին ոչ ինակապիկն եհակ

3 Յովհ. 18.27

Ոմն ոչ հաւատայր,

Ոմն ոչ հաւատայր, զի յոչ
էութենէ եւ ընդեր յայտ
նիւ, եւայլ ոյր աղաղա՛ւ
առեղծեալք են անուա՛ց
նախադրութիւնք այսոքիկ։
այսինքն ա՛ծ որ բաստղ
ծօղ ամենակալ եւ դա
տո՛ղ, եւ այլք։

Ոմն ի Պարթեւաց։

Ո՛վ քան զամենայն էակս հաս
կաց կացէ անուա՛ն. այս
ինքն Համանուա՛ն։ իսկ
նուա՛ն։ յայտնուա՛ն։ զոր
առլոց եմք զտրպիսու՛թ
ացին յիւրում տուղին։
Ոմն քան զերկիրս տուղ,

Ոմն ի Պարսից։

ամանի անուա՛ն։ քանզի
յայտնապէս յայտնեն զք
քնութի իրին անուա՛նն և
առ՝կանն։ Եթէ այսպիսի
անուա՛ն քնութ յայտնիչ
ուչ ունին ա՛ծ և ուչ ասի։

Ոմն ի Պարթեւաց։

Ո՛վ քան զամենայն էակս
շնչիւ՛ատուրն և զբարեկա
նալն։ և զամենայն ստին
ուչ եմն և ասին։ Եթէ եմն
և ուչ ասին, որպէս անանձ
և անակիզելն և անպակն։
Ո՛վ քան զամենայն էակս յա՛ծ
և ուչ ասին որպիսութե՛։
այլ միայն բացբառակա
նաւ։ որ նշանակի թէ՝
ի՛նչ ա՛ծ։ այլ թէ զինչ ի՛նչ
ուչ ասէ։ միայն զայն ա՛
ստէ, թէ մահկանացու էի՛
ակիզելն քանզի։ ապակա
նացու ուչէ։ Եթէ եմն և
ասին, ոչ ա՛ծ և աւրինչ
ուր և ամենակալ։ քանզի
ի՛ այս և ասի այսպէս։
Եթէ ուչէ և ուչ ասի, որպէս
անդոյ և չարն ուչէ ա՛ծ
և ուչ ասի երբէ՛ք։

Ոմն ի Հրէից։

Ո՛վ քան զամենայն ստեղ
ծուածս ոչնչացուցանող
ուչ եմն էուսեր ոյր և քնտա
ռիչ ամենայնի յայտնիչք։ Ոչ
անուա՛ն մարդոյ յայտնի
զքնութի՛ւնն մարդոյ։ և
անուա՛ն առիւծու յայտ
նի՛ զքնութի՛ւն առիւծու։
Ոմն ի Համազօր ս սահ

Յաշակերտս իւրեանս։ Եւ ասէ ցնոսա։ Ես
եմ հովիւն բարի։ Եւ գիտեմ զիմս ոչխարս
եւ ճանաչեմ զիս իմ։ Որպէս ճանաչէ զիս
հայրն եւ ես զհայրն ճանաչեմ։ Եւ զանձն
իմ դնեմ ի վերայ ոչխարացն։ Եւ ունիմ այլ
ոչխարս զորս ոչ են յայսմ գաւթէ։ Եւ զնոսա
պարտ է ինձ բերել։ Եւ ձայնի իմում լսիցեն։
Եւ եղիցի մի հօտ եւ մի հովիւ։ Վասն այնորիկ
զիս սիրէ հայրն զի ես զանձն իմ դնեմ։ Զի
առցեմ զայն կրկին։ Ոչ ոք առնու զայն յինէն
այլ ես ինքնին դնեմ զայն։ Զի իշխան ունիմ
դնել զայն։ Եւ իշխան ունիմ առնել զայն
կրկին։ Զպատուիրանն զայդ առի յհաւրէ
իմմէ։ Եւ եղեւ խոսք յայլ անգամ ի հրեայս
վասն բանիցն այսոցիկ։ Եւ ասէին բազումք
ի նոցանէ։ Դեւ ունի եւ խելագարեալ է։ Ընդ
է՞ զբանս նորա լսէք։ Այլք ասէին։ Ոչ են
բանք դեւահարի։ Միթէ դեւ կարէ աչս կուրաց
բանալ։ Եղեւ յայնժամ տօնն նորոգութեան
ի Երուսաղէմ։ Եւ ձմեռն էր։ Եւ շրջէր Յիսուս
ի տաճարին ի սեամս Սողոմոնի։ Եւ շրջա-
պատեցին զնա հրեայքն եւ ասէին ցնա։ Մինչ-
եւ ցերեկ զանձն մեր տանջեսցես։ Եթէ դու
ես Քրիստոս՝ ասա մեզ յայտնի։ Ասէ ցնոսա
Յիսուս։ Ասացի ձեզ եւ ոչ հաւատայք։ Գոր-
ծքն զոր ես առնեմ յանուն հաւր իմոյ՝ նոքա
վկայեն վասն իմ։ Այլ դուք ոչ հաւատայք
զի ոչ էք յոչխարաց իմոց։ Որպէս ասացի
ձեզ։ Ոչխարք իմ զձայն իմ լսեն։ Եւ ես
գիտեմ զնոսա։ Եւ նոքա հետեւին ինձ։ Եւ
ես տամ նոցա կեանս յաւիտենական։ Եւ ոչ
կորիցեն յաւիտեան։ Եւ ոչ ոք յափշտակէ
զնոսա յձեռաց իմոց։ Հայրն իմ որ ետ ինձ
զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն։ Եւ ոչ ոք կա-
րէ յափշտակել յձեռաց հաւր իմոյ։ Ես եւ
հայրն միաւորեալ եմք։ Առին հրեայքն
քարինս զի քարկոծեսցեն զնա։ Պատասխա-
նի ետ նոցա Յիսուս։ Բազում գործս բարիս
ցուցի ձեզ յհաւրէ իմմէ։ Վասն որոյ գործոյ
ի նոցանէ զիս քարկոծէք։ Պատասխանի ետ
նմա հրեայքն։ Ասելով։ Վասն գործոյ բարւոյ
ոչ քարկոծանեմք զքեզ։ Այլ վասն հայհոյու-
թեան։ Եւ զի դու մարդ եղեալ առնես զանձն
քո Աստուած։ Պատասխանի ետ նոցա Յի-
սուս։ Ոչ է գրեալ յօրէնս ձերում։ Ես ասացի
դուք աստուածք էք։ Եթէ զնոսա ասաց աս-
տուածս՝ առ որս բան Աստուծոյ եղեւ։ Եւ
մարգարէութիւնն ոչ կարէ խափանել։ Զոր
հայրն սրբեաց եւ առաքեաց յաշխարհս։ Դուք
հայհոյէք ասելով։ Զի ասացի թէ որդի Աստ-
ուծոյ եմ ես։ Եթէ ոչ առնեմ գործս հաւր իմոյ՝
մի հաւատայք ինձ։ Եթէ առնեմ՝ եթէ ոչ ինձ
հաւատայք՝ գործոցն հաւատացէք։ Զի գիտիցէք
եւ ծանիցէք թէ հայրն ի մէնջ է եւ ես ի հաւրն։
Եւ ելին կրկին զի բռնեսցեն զնա։ Եւ ել ի
ձեռաց նոցա։ Եւ գնաց անդրէն յայն կողմն
Յորդանանու յանդ ուր էր Յովհաննէս նախ
քան զի մկրտել։ Եւ բնակեցաւ անդ։ Եւ բազումք
եկին առ նա։ Եւ ասէին։ Զի Յովհաննէս նշան
մի արար։ Եւ ամենայն զոր ասաց Յովհաննէս
վասն այսորիկ ճշմարիտ էր։ Եւ բազումք
հաւատացին անդ ի նա։

Եղեւ ոմն հիւանդ Ղազարոս ի Բեթանիայ
գեղէ ի տանէ Մարիամու եւ Մարթայ քրոջ
նորա։ Եւ էր Մարիամ որ օծեաց զՏէր զոտս
նորա իւղով եւ սրբեաց զոտս նորա մազիւք
գլխոյ իւրոյ։ Որոյ եղբայրն Ղազարոս հի-
ւանդ էր։ Առաքեցին քոյրք նորա առ նա
ասելով։ Տէր ահա զոր սիրես հիւանդանայ։
Եւ լուեալ Յիսուսի ասէ։ Հիւանդութիւն
այս ոչ է մահու համար այլ վասն փառաց
Աստուծոյ։ Զի փառաւորեսցի որդի Աստուծոյ
ընդ նմա։ Սիրէր Յիսուս զՄարթա եւ զքոյր
նորա եւ զՂազարոս։ Եւ իբրեւ լուաւ թէ հի-
ւանդ է՝ յայնժամ զոր էր ի տեղւոջն երիս աւուրս
մնաց։ Ապա յետ այսորիկ ասէ ցաշակերտս
իւր։ Երթիցուք կրկին յՅուդայաստան։ Ասեն
ցնա աշակերտքն։ Վարդապետ արդ հրեայքն
խնդրէին զի քարկոծեսցեն զքեզ։ Եւ դարձեալ
երթիցես անդր։ Պատասխանի ետ Յիսուս։
Ոչ են տասն ժամ աւուր։ Եթէ ոք գնայ ցա-
ւուրս՝ ոչ գայթագղի զի լոյս աշխարհի տեսա-
նէ։ Եթէ ոք գնայ ցգիշերի՝ գայթագղի զի լոյս
չիք ընդ նմա։ Զայս ասաց եւ յետ այսորիկ
ասէ ցնոսա։ Ղազարոս բարեկամ մեր քնացաւ
այլ երթիցեմ զարթուցից զնա ի քնոյ։ Ասեն
աշակերտքն։ Տէր եթէ քնացաւ՝ ապրեսցի։
Յիսուս ասէր վասն մահուան նորա։ Եւ նոքա
կարծեցին թէ վասն քնոյ հանգստեան ասէ։
Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս յայտնի։ Ղա-
զարոս մեռաւ։ Եւ ուրախ եմ վասն ձեր զի
հաւատասջիք զի ոչ էի անդ։ Այլ երթիցուք
առ նա։ Ասէ Թովմաս որ կոչի Երկուորեակ
ցաշակերտսն։ Երթիցուք եւ մեք զի մեռցուք
ընդ նմա։ Եկն Յիսուս եւ գտ զնա չորեքտասան
աւուրս ունելով ի գերեզմանի։ Եւ Բեթանիա
մերձ էր ի Երուսաղէմ իբրեւ ի հինգտասան
ասպարիզս։ Եւ բազումք ի հրեայից եկեալ
էին առ Մարթա եւ առ Մարիամ զի մխիթա-
րեսցեն զնոսա վասն եղբաւրն։ Մարթա իբրեւ
լուաւ թէ գայ Յիսուս՝ ընդառաջ ել նմա։ Եւ
Մարիամ նստէր ի տանն։ Ասէ Մարթա ցՅի-
սուս։ Տէր եթէ էիր դու անդ՝ եղբայրն իմ ոչ
մեռանէր։ Եւ արդ գիտեմ զի զոր ինչ խնդրիցես
ի Աստուծոյ՝ տացէ քեզ Աստուած։ Ասէ ցնա
Յիսուս։ Յարիցէ եղբայր քո։ Ասէ ցնա Մարթա։
Գիտեմ զի յարիցէ յարութեան յաւուրն յա-
ւիտենից։ Ասէ ցնա Յիսուս։ Ես եմ յարու-
թիւն եւ կեանք։ Որ հաւատայ ինձ՝ եթէ մեռցի
կեցցէ։ Եւ ամենայն որ կեայ եւ հաւատայ ինձ՝
ոչ մեռանիցի յաւիտեան։ Հաւատա՞ս դու զայս։
Ասէ ցնա։ Այո Տէր ես հաւատացի եթէ դու
ես Քրիստոս որդի Աստուծոյ որ յաշխարհ
եկեալ ես։ Եւ զայս ասացեալ գնաց եւ կոչեաց
զՄարիամ զքոյր իւր ասելով ի ծածուկ։ Ուս-
ուցիչն եկն եւ կոչէ զքեզ։ Նա իբրեւ լուաւ
յարոյց արագ եւ եկն առ նա։ Եւ Յիսուս ոչ
էր եկեալ ի գեղն այլ էր անդ ուր ընդառաջ
եղեւ նմա Մարթա։ Եւ հրեայքն որ էին ընդ
նմա ի տանն եւ մխիթարէին զնա իբրեւ տե-
սին զՄարիամ զի յարոյց արագ եւ ել՝ հետե-
ւեցան նմա ասելով։ Գերեզմանն երթայ լալ
անդ։ Եւ Մարիամ իբրեւ եկն ուր էր Յիսուս
տեսեալ զնա անկաւ առ ոտս նորա ասելով
ցնա։ Տէր եթէ էիր դու անդ՝ եղբայրն իմ ոչ
մեռանէր։ Յիսուս իբրեւ տեսանէր զնա լալ
եւ զհրեայսն որ եկեալ էին ընդ նմա լալ՝ յու-
զեցաւ ոգւով եւ խռովեցաւ։ Եւ ասէ։ Ուր
եդիք զնա։ Ասեն ցնա։ Տէր եկ եւ տես։ Եւ
արտասուեցաւ Յիսուս։ Ասեն հրեայքն։ Տես
զի որպէս սիրէր զնա։ Եւ ոմանք ի նոցանէ
ասեն։ Ոչ կարէր այս որ բացեալ զաչս կուրին
արար՝ զի մի մեռցի Ղազարոս։ Յիսուս դար-
ձեալ յուզեցաւ ի սրտի իւրում եւ եկն ի գե-
րեզմանն։ Եւ էր քարայր եւ քար դրեալ էր
ի վերայ նորա։ Ասէ Յիսուս։ Վերուսկսջիք
զքարն։ Ասէ ցնա Մարթա քոյր նորա մեռելոյն։
Տէր արդ հոտեսցի զի չորեքտասան աւուրս
ունի ի գերեզմանի։ Ասէ ցնա Յիսուս։ Ոչ
ասացի քեզ եթէ հաւատասցես՝ տեսցես զփառս
Աստուծոյ։ Վերուսկսան զքարն։ Եւ Յիսուս
վերացուցեալ զաչս յերկինս ասէ։ Հայր գոհա-
նամ քեզ զի լուար ինձ։ Եւ ես գիտէի զի միշ-
տ լսես ինձ։ Այլ վասն ժողովրդեանս որ կայ
շուրջանակի ասացի զի հաւատասցեն եթէ դու
զիս առաքեցեր։ Եւ զայս ասացեալ ձայնեաց
մեծաձայն։ Ղազարոս հա՛ արտաքս։ Եւ ել
մեռեալն կապեալ զոտս եւ զձեռս գերեզմանա-
կապօք։ Եւ դիմակն կապեալ էր ի վերայ։ Ասէ
ցնոսա Յիսուս։ Արձակեցէք զնա եւ թողէք
երթիցէ։ Բազումք ի հրեայսն որ եկեալ էին
առ Մարիամ եւ տեսին զոր արար Յիսուս՝ հա-
ւատացին ի նա։ Իսկ ոմանք ի նոցանէ գնացին
առ փարիսեցիսն եւ ասացին նոցա զոր արար
Յիսուս։ Ժողովեցին քահանայապետքն եւ
փարիսեցիքն ժողով եւ ասէին։ Զի՞ արասցուք
զի այրն բազում նշանս առնէ։ Եթէ թողցուք
զնա այսպէս ամենեքեան հաւատասցեն ի նա
եւ եկեսցեն հռովմայեցիքն եւ առցեն զտեղի
մեր եւ զազգ։ Եւ մի ոմն ի նոցանէ Կայիափաս
անուն որ էր քահանայապետ տարւոյն յայնմիկ
ասէ ցնոսա։ Դուք ոչ գիտէք ինչ եւ ոչ խորհիք
զի ձեռնտու է մեզ զի մի մարդ մեռցի վասն
ժողովրդեանն եւ մի ամենայն ազգ կորիցէ։
Եւ ոչ ասաց զայս յանձնէ իւրմէ այլ քահանայա-
պետ էր տարւոյն յայնմիկ՝ մարգարէացոյց
եթէ պարտ էր Յիսուսի մեռանել վասն ազգին։
Եւ ոչ միայն վասն ազգին այլ զի եւ զորդիսն
Աստուծոյ որ ցրուեալ էին ժողովեսցէ ի մի։
Յայնմհետէ խորհեցան զի սպանցեն զնա։
Յիսուս ոչ եւս ի յայտնի երթայր ի հրեայսն
այլ անտի գնաց յերկիր մերձ ի տեղի անա-
պատի ի քաղաքն որ կոչի Եփրեմ եւ անդ
բնակեցաւ ընդ աշակերտսն։ Եւ մերձ էր զա-
տիկն հրեից զատիկ։ Եւ ելին բազումք յերկրէն
յերուսաղէմ առաջի զատկին զի սրբեսցեն
զանձինս իւրեանց։ Եւ խնդրէին զՅիսուս։
Եւ կային ընդ միմեանս ի տաճարին եւ ասէին
միմեանց։ Զի՞ կարծիք ձեզ եթէ ոչ եկեսցէ
յտօնսդ։ Եւ էին հրամանք տուեալ քահանայա-
պետացն եւ փարիսեցւոցն զի եթէ ոք գիտասցէ
ուր իցէ յայտնեսցէ զի բռնեսցեն զնա։

Եւ Յիսուս վեց աւուր մինչեւ զատիկն եկն
ի Բեթանիա ուր էր Ղազարոս մեռեալ զոր յա-
րոյց ի մեռելոց։ Արարին նմա ընթրիս անդ
եւ Մարթա պաշտէր։ Եւ Ղազարոս էր ի հան-
գստեանն ընդ նմա։ Եւ Մարիամ առեալ ծո-
րակ մի իւղոյ նարդոսի պատուականի եւ օծ-
եալ զոտս Յիսուսի սրբեաց զոտս նորա մազիւք
գլխոյ իւրոյ։ Եւ տունն լցաւ ի հոտոյ իւղոյն։
Ասէ Յուդա Սիմոնի Ստեփանոսի աշակերտ
որդի որ էր մատնիչն նորա։ Զի՞ ոչ ծախեցաւ
իւղս այս երեք հարիւր դահեկանաց եւ տրիցի
աղքատաց։ Ասէ ոչ զի հոգայր վասն աղքատաց
այլ զի գող էր եւ քսակ ունէր եւ զոր ինչ
արկանէին՝ տանէր։ Ասէ Յիսուս։ Թողէք
զնա զի զաւուր թաղման իմոյ պահեսցէ զայս։
Զի զաղքատսն միշտ ունիք ընդ ձեզ։ Եւ զիս
ոչ միշտ ունիք ընդ ձեզ։ Գիտաց զայս բազում
ժողովուրդ ի հրեայից եկին ոչ վասն Յիսուսի
միայն այլ զի եւ զՂազարոս տեսցեն զոր յա-
րոյց ի մեռելոց։ Խորհեցան քահանայապետքն
զի եւ զՂազարոս սպանցեն։ Զի բազումք ի
հրեայից երթային եւ հաւատային ի Յիսուս
վասն նորա։ Եւ ի վաղիւն բազում ժողովուրդ
որ եկեալ էր յտօնսդ իբրեւ լուան թէ գայ Յի-
սուս ի Երուսաղէմ։ Առին ոստս արմաւենեաց
եւ ելին ընդառաջ նմա եւ աղաղակէին։ Օսան-
նա օրհնեալ է որ գայ յանուն Տեառն թագաւոր
Իսրայէլի։ Եւ գտեալ Յիսուս էշ մի նստաւ
ի վերայ նորա որպէս գրեալ է։ Մի երկնչիր
դստեր Սիովնի։ Ահա թագաւորն քո գայ նստեալ
ի վերայ էշոյ մանկան։ Զայս ոչ գիտէին աշա-
կերտքն նորա նախ քան զի փառաւորեցաւ Յի-
սուս։ Յայնժամ յիշեցին թէ զայս գրեալ էր
վասն նորա եւ զայս արարին նմա։ Եւ վկայէր
ամբոխն որ էր ընդ նմա զի զՂազարոս կոչեաց
ի գերեզմանէն եւ յարոյց ի մեռելոց։ Վասն
որոյ եւ ամբոխն եկն ընդառաջ նմա զի լուան
թէ արար զնշանս զայս։ Եւ փարիսեցիքն ասէին
ընդ միմեանս։ Տեսանէք զի ոչ օգնէ ձեզ ոչինչ
ահա աշխարհ զհետ նորա գնաց։ Եւ էին ոմանք
հեթանոսք ի նոցանէ որ եկեալ էին երկրպագու-
թեան յտօնսդ։ Եւ նոքա մերձեցան առ Փիլիպպոս
որ էր ի Բեթսայիդա գեղէ Գալիլեացւոց եւ
խնդրէին ի նմանէ ասելով։ Տէր կամիմք զՅի-
սուս տեսանել։ Եկն Փիլիպպոս եւ ասէ ցԱնդրէաս
եւ Անդրէաս եւ Փիլիպպոս ասեն ցՅիսուս։
Եւ Յիսուս պատասխանի ետ նոցա ասելով։
Եկն ժամ զի փառաւորեսցի որդի մարդոյ։ Ամէն
ամէն ասեմ ձեզ եթէ հատ ցորենոյ որ անկեալ
ի գետին ոչ մեռանիցի՝ նա միայն կայ։ Եթէ
մեռանիցի բազում պտուղ առնու։ Որ սիրէ
զանձն իւր կորուսանէ զնա։ Եւ որ ատէ զանձն
իւր յաշխարհիս զայս՝ ի կեանս յաւիտենական
պահեսցէ զնա։ Եթէ ոք ինձ ծառայէ՝ զիս հե-
տեւեսցի։ Եւ ուր եմ ես անդ եւ ծառայ իմ
լինիցի։ Եթէ ոք ինձ ծառայէ՝ պատուեսցէ
զնա հայր իմ։ Արդ անձն իմ խռովեցաւ։ Եւ
զի՞ ասիցեմ։ Հայր փրկեա զիս յժամուս յայսմ։
Այլ վասն այսորիկ եկի յժամուս յայսմ։ Հայր
փառաւորեա զանուն քո։ Եկն ձայն յերկնից
ասելով։ Եւ փառաւորեցի եւ կրկին փառաւո-
րեցից։ Ժողովուրդն որ կայր եւ լուաւ ասէր
թէ որոտ եղեւ։ Այլք ասէին թէ հրեշտակ
խօսեցաւ ընդ նմա։ Պատասխանի ետ Յիսուս
եւ ասէ։ Ոչ վասն իմ եղեւ ձայնս այս այլ
վասն ձեր։ Արդ դատաստան է աշխարհիս
այսմիկ։ Արդ իշխան այսմ աշխարհի արտա-
քսեսցի։ Եւ ես եթէ բարձցի յերկրէ ամենայն
զամենեսեան ի միանգամ ձգեցից առ ինքն։
Զայս ասաց նշանակելով զի որպիսի մահու
մեռանելոց էր։ Պատասխանի ետ նմա ժողո-
վուրդն։ Մեք լուաք յօրինացն թէ Քրիստոս
կայ յաւիտեան։ Եւ զիա՞րդ դու ասես թէ պարտ
է բարձանել զորդի մարդոյ։ Ո՞վ է որդի մարդոյ
այդ։ Ասէ ցնոսա Յիսուս։ Դեռ սակաւ ինչ
ժամանակ լոյս ընդ ձեզ է։ Գնացէք մինչ լոյս
ունիք ընդ ձեզ զի մի խաւարք պատեսցեն
զձեզ։ Եւ որ գնայ ի խաւարի՝ ոչ գիտէ ուր
երթայ։ Մինչ լոյս ունիք ընդ ձեզ հաւատայք
ի լոյսն զի որդիք լուսոյ լիցիք։ Զայս ասաց
Յիսուս եւ գնաց եւ ծածկեցաւ ի նոցանէ։
Եւ թէպէտ զայսքան նշանս առաջի նոցա
արարեալ էր՝ ոչ հաւատային ի նա։ Զի բան
Եսայեայ մարգարէի լցցի զոր ասաց։ Տէր ո՞ւմ
հաւատաց լսելեացն մերոց։ Եւ բազուկ Տեառն
ո՞ւմ յայտնեցաւ։ Վասն այսորիկ ոչ կարէին
հաւատալ զի դարձեալ ասաց Եսայի։ Կուրացոյց
զաչս նոցա եւ խստացոյց զսիրտ նոցա զի մի
տեսցեն աչօքն եւ մի իմասցին սրտիւք եւ դար-
ձեալ մի դարձցին եւ բժշկեցից զնոսա։ Զայս
ասաց Եսայի զի տեսանէր զփառս նորա եւ
խօսեցաւ վասն նորա։ Բայց եւ ի նոցանէ
բազումք հաւատացին ի նա եւ վասն փարիսե-
ցւոցն ոչ խոստովանէին զի մի ի ժողովարանէ
հալածեսցին։ Սիրեցին զփառս մարդկան քան
զփառս Աստուծոյ։ Յիսուս աղաղակեաց եւ
ասէ։ Որ հաւատայ ինձ՝ ոչ հաւատայ ինձ այլ
հաւատայ զոր առաքեաց զիս։ Եւ որ տեսանէ
զիս՝ տեսանէ զառաքեցեալ զիս։ Ես լոյս յաշ-
խարհ եկի զի ամենայն որ հաւատայ ինձ ոչ
մնասցէ ի խաւարի։ Եւ եթէ ոք լուիցէ բանից
իմոց եւ ոչ հաւատասցէ՝ ես ոչ դատեմ զնա։
Ոչ եկի զի դատեցից զաշխարհ այլ զի կեցուցից
զաշխարհ։ Որ արհամարհէ զիս եւ ոչ ընդու-
նի զբանս իմ՝ ունի որ դատեսցէ զնա։ Բանն
զոր խօսեցայ նա դատեսցէ զնա յվերջին աւուր։
Զի ես ոչ յանձնէ իմմէ խօսեցայ այլ հայրն
որ առաքեաց զիս՝ նա ետ ինձ պատուիրան
զինչ ասիցեմ եւ զինչ խօսիցիմ։ Եւ գիտեմ
զի պատուիրան նորա կեանք յաւիտենական
են։ Զոր ինչ ես խօսիմ որպէս ասաց ինձ հայրն
այնպէս խօսիմ։

Եւ յառաջ քան զտօնսդ զատկին գիտէր Յի-
սուս զի եկն ժամ նորա զի անցցէ յաշխարհէս
զայսմիկ առ հայր։ Որպէս սիրեաց զիւրսն
որ էին յաշխարհի՝ մինչեւ ի վախճան սիրեաց
զնոսա։ Եւ ընթրեաց ընդ նոսա։ Եւ սատանայ
արկեալ էր ի սիրտ Յուդայի Սիմոնի Ստեփա-
նոսի Իսկարիովտացւոյ զի մատնեսցէ զնա։
Եւ Յիսուս գիտէր զի ամենայն ինչ ետ հայրն
ի ձեռս նորա եւ զի յԱստուծոյ ելեալ էր եւ
առ Աստուած երթայր։ Յարեաւ յընթրեացն
եւ ածեալ զգեստս իւր եւ առեալ սաւան մի
ընկալաւ զմէջ գօտի իւր։ Ապա ածեալ ջուր
ի լոգանի սկսաւ լուանալ զոտս աշակերտացն
եւ սրբել սաւանաւն զոր էր ընկալեալ զմէջ
գօտի իւր։ Եկն առ Սիմոն Պետրոս։ Եւ ասէ
ցնա Պետրոս։ Տէր դու լուանաս զոտս իմ։
Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա։ Զոր
ես առնեմ դու ոչ գիտես արդ այլ գիտասցես
ապա։ Ասէ ցնա Պետրոս։ Մի լուանասցես
զոտս իմ յաւիտեան։ Պատասխանի ետ Յիսուս
ցնա։ Եթէ ոչ լուայց զքեզ՝ ոչ ունիս բաժին
ընդ իս։ Ասէ ցնա Սիմոն Պետրոս։ Տէր մի
զոտս միայն այլ եւ զձեռս եւ զգլուխ։ Ասէ
ցնա Յիսուս։ Որ լուացեալ է պիտի է զոր
ոչ զոտս միայն լուանալ այլ մաքուր է ամե-
նայն մարմին նորա։ Եւ դուք մաքուր էք այլ
ոչ ամենեքեան։ Գիտէր զի մատնիչն իւր էր
վասն այսորիկ ասաց թէ ոչ ամենեքեան մաքուր
էք։ Եւ իբրեւ լուացեալ զոտս նոցա եւ առեալ
զգեստս իւր եւ նստեալ կրկին ասէ ցնոսա։
Գիտէք զոր արարի ձեզ։ Դուք կոչէք զիս
վարդապետ եւ տէր եւ ճշմարիտ ասէք զի եմ։
Եթէ ես լուայց զոտս ձեր տէր եւ վարդապետ
ես՝ պարտ է եւ ձեզ միմեանց լուանալ զոտս։
Զի օրինակ տուի ձեզ զի որպէս ես արարի
ձեզ դուք նոյնպէս արասջիք։ Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ եթէ ոչ է ծառայ մեծ քան զտէր
իւր եւ ոչ առաքեալ մեծ քան զառաքիչ իւր։
Եթէ զայս գիտէք երանի ձեզ եթէ արասջիք
զայն։ Ոչ ասեմ զամենեսեան ձեզ զիս գիտեմ
զորս ընտրեցի։ Այլ զի գրոցն լցցի թէ որ
ուտէ հաց ընդ իս՝ վերացոյց զիս զգարշապար
իւր։ Ասեմ ձեզ յառաջագոյն քան զլինել
զի յորժամ եղիցի հաւատասջիք եթէ ես եմ։
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ եթէ որ ընդունի զոր
ինչ եւ իցէ զառաքեալ զիս՝ զիս ընդունի։
Եւ որ զիս ընդունի՝ ընդունի զառաքիչն զիս։
Զայս ասացեալ Յիսուս յոգւոջ յուզեցաւ եւ
վկայեաց եւ ասէ։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ եթէ
մի ոմն ի ձէնջ մատնէ զիս։ Նայէին աշակերտքն
միմեանց ի տարակուսանս թէ զո՞ր ասէ։ Էր
ոմն ի նոցանէ աշակերտ որ սիրէր զնա Յիսուս
ընդ որում էր ընկեցեալ Սիմոն Պետրոս զաչս
եւ ասէ ցնա։ Ասա ո՞ է զոր ասէ։ Եւ նա ան-
կեալ ընդ կուրծս Յիսուսի ասէ ցնա։ Տէր ո՞ է
զոր ասէ։ Պատասխանի ետ Յիսուս։ Նա է
զոր ես թաթխեցից զհաց եւ տացեմ նմա։ Եւ
թաթխեալ զհացն ետ Յուդայի Սիմոնի Ստե-
փանոսի Իսկարիովտացւոյ։ Եւ զհացն զոր ետ
նմա յայնժամ մտաւ սատանայ ի նա։ Ասէ
ցնա Յիսուս։ Զոր ինչ առնես՝ արա զկնի։
Եւ զայս ոչ գիտէր ոք ի նոցանէ որ նստէին
ընդ սեղանոյն զի ինչ ասաց նմա։ Զի ոմանք
կարծէին զի քսակ ունէր Յուդա զի ասէ ցնա
Յիսուս։ Գնեա զոր ինչ պիտի է մեզ յտօնսդ
կամ զի ինչ տացէ աղքատաց։ Եւ նա առեալ
զհացն անդէն ել։ Եւ էր գիշեր։ Եւ իբրեւ ել
ասէ Յիսուս։ Արդ փառաւորեցաւ որդի մարդոյ
եւ Աստուած փառաւորեցաւ ընդ նմա։ Եթէ
Աստուած փառաւորեցաւ ընդ նմա՝ Աստուած
փառաւորեսցէ զնա ընդ ինքեան եւ անդէն
փառաւորեսցէ զնա։ Որդեակք ես դեռ սակաւ
ինչ ժամանակ ընդ ձեզ եմ։ Պիտի է զի խնդրիցէք
զիս եւ որպէս ասացի հրեայսն թէ ուր ես
երթամ դուք ոչ կարէք գալ անդր։ Նոր պատ-
ուիրան տամ ձեզ զի սիրեսջիք միմեանս։ Որ-
պէս սիրեցի զձեզ զի եւ դուք սիրեսջիք միմեանս։
Ընդ այսմ գիտասցեն ամենեքեան թէ իմ աշա-
կերտք էք եթէ սէր ունիցիք միմեանց։ Ասէ
ցնա Սիմոն Պետրոս։ Տէր ո՞ւր երթաս։ Պա-
տասխանի ետ Յիսուս ցնա։ Ուր երթամ ես
չես կարող զիս հետեւել արդ այլ ապա հետեւե-
սցես ինձ։ Ասէ ցնա Պետրոս։ Տէր զիա՞րդ
չկարեմ զքեզ հետեւել արդ։ Զանձն իմ ի վերայ
քո դնեմ։ Պատասխանի ետ Յիսուս ցնա։ Զանձն
քո ի վերայ իմ դնես։ Ամէն ամէն ասեմ քեզ
եթէ ոչ հաւնեսցի աքաղաղ մինչեւ զերիս ուրա-
նասցես զիս։ Մի խռովեսցի սիրտ ձեր։ Հաւա-
տայք յԱստուած եւ ինձ հաւատայք։ Ի տանն
հաւր իմոյ բնակութիւնք բազումք են։ Եթէ
ոչ՝ ասացի ձեզ թէ երթամ պատրաստել տեղի
ձեզ։ Եւ եթէ երթիցեմ պատրաստեցից տեղի
ձեզ՝ կրկին գամ եւ առից զձեզ առ ինքն զի
ուր եմ ես անդ եւ դուք լինիցիք։ Եւ զուր
գիտէք եւ զճանապարհն գիտէք։ Ասէ ցնա
Թովմաս։ Տէր ոչ գիտեմք զուր երթաս եւ
զիա՞րդ կարեմք զճանապարհն գիտել։ Ասէ
ցնա Յիսուս։ Ես եմ ճանապարհ եւ ճշմարտու-
թիւն եւ կեանք։ Ոչ ոք գայ առ հայր բայց
ինձանով։ Եթէ զիս գիտիցէք եւ զհայր իմ
գիտիցէք։ Եւ ի սկզբանէ գիտէք զնա եւ տե-
սէք զնա։ Ասէ ցնա Փիլիպպոս։ Տէր ցո՛ մեզ
զհայր եւ բաւական է մեզ։ Ասէ ցնա Յիսուս։
Այդչափ ժամանակ ընդ ձեզ եմ եւ ոչ գիտես
զիս Փիլիպպոս։ Որ տեսանէ զիս՝ տեսանէ
զհայր։ Եւ զիա՞րդ դու ասես ցո՛ մեզ զհայր։
Ոչ հաւատայ թէ ես ի հաւրն եմ եւ հայրն ի
մէնջ է։ Զբանս զոր ես խօսիմ ձեզ յանձնէ
իմմէ ոչ խօսիմ։ Այլ հայրն որ յիս բնակեալ
է նա առնէ զգործս։ Հաւատայք ինձ թէ ես
ի հաւրն եմ եւ հայրն ի մէնջ է։ Եթէ ոչ՝ վասն
գործոցն հաւատայք ինձ։ Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ որ հաւատայ ինձ զգործսն զոր ես առնեմ
նա եւս առնիցէ եւ զմեծագոյնսն քան զայսոսիկ
առնիցէ։ Զի ես առ հայր իմ երթամ։ Եւ զոր
ինչ խնդրիցէք յանուն իմ զայն առնիցեմ զի
փառաւորեսցի հայր յորդւոջ։ Եթէ ինչ խնդրիցէք
յանուն իմ զայն առնիցեմ։ Եթէ սիրէք զիս
զպատուիրանս իմ պահեսջիք։ Եւ ես խնդրեցից
զհայր եւ զայլ մխիթարիչ տացէ ձեզ զի լիցի
ընդ ձեզ յաւիտեան։ Զհոգին ճշմարտութեան
զոր ոչ կարէ աշխարհ ընդունել զի ոչ տեսանէ
զնա եւ ոչ գիտէ զնա։ Դուք գիտէք զնա զի
ընդ ձեզ բնակեալ է եւ յձեզ լինիցի։ Ոչ թող-
ցուց զձեզ որբս։ Եկից առ ձեզ։ Դեռ սակաւ
ինչ եւ աշխարհ զիս ոչ տեսանէ։ Դուք տեսա-
նէք զիս զի ես կենդանի եմ եւ դուք կեայջիք։
Յայնմ աւուր գիտասջիք զի ես յհաւրն իմում
եմ եւ դուք յիս եւ ես յձեզ։ Որ ունի զպատ-
ուիրանս իմ եւ պահէ զնոսա՝ նա է որ սիրէ
զիս։ Եւ որ սիրէ զիս՝ սիրեսցի յհաւրէ իմմէ
եւ ես սիրեցից զնա եւ յայտնեցից նմա զանձն
իմ։ Ասէ ցնա Յուդա ոչ Սիմոնի Ստեփանոսի
Իսկարիովտացւոյ։ Տէր զի՞նչ եղեւ զի յայտնի
ցուցանես զանձն քո մեզ եւ ոչ աշխարհի։
Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա։ Եթէ
ոք սիրէ զիս զբանս իմ պահեսցէ եւ հայր իմ
սիրեսցէ զնա եւ առ նա եկեսցուք եւ բնակու-
թիւն առնիցուք ընդ նմա։ Որ ոչ սիրէ զիս
զբանս իմ ոչ պահէ։ Եւ բանն զոր լուայք ոչ
է իմ այլ հաւր իմոյ որ առաքեաց զիս։ Զայս
ասացի ձեզ ընդ ձեզ կացեալ։ Եւ օգնական
զհոգին սուրբ զոր առաքեսցէ հայր յանուն իմ
նա ուսուսցէ ձեզ զամենայն եւ յիշեցուսցէ
ձեզ զամենայն զոր ասացի ձեզ։ Խաղաղութիւն
թողից ձեզ զխաղաղութիւն իմ տամ ձեզ։ Ոչ
որպէս աշխարհ տայ ես տամ ձեզ։ Մի խռով-
եսցի սիրտ ձեր եւ մի երկնչիցին։ Լուարուք
զոր ասացի ձեզ թէ երթամ եւ գամ առ ձեզ։
Եթէ սիրէիք զիս ուրախ լինիցիք զի ասացի
թէ երթամ առ հայր իմ զի հայր իմ մեծ է քան
զիս։ Եւ արդ ասացի ձեզ յառաջագոյն քան
զլինել զի յորժամ եղիցի հաւատասջիք։ Ոչ
բազում ինչ խօսեցայց ընդ ձեզ։ Գայ իշխան
աշխարհիս այսմիկ եւ ի մէնջ ոչ գտանէ զոր
ինչ։ Այլ զի գիտասցէ աշխարհ զի սիրեմ զհայր
եւ որպէս պատուիրան ետ ինձ հայրն այնպէս
առնեմ։ Յարուցէք երթիցուք ասէ։

Ես եմ որթատունկ ճշմարիտ եւ հայր իմ
հողագործ է։ Զամենայն ոստ որ ի յիս ոչ բե-
րէ պտուղ զայն կտրէ եւ զամենայն որ պտուղ
բերէ զայն մաքրէ զի առաւել պտուղ բերիցէ։
Դուք մաքուր էք վասն բանին զոր խօսեցայ
ընդ ձեզ։ Բնակեցարուք յիս եւ ես ձեզ։ Որ-
պէս ոստն ոչ կարէ պտուղ բերել յանձնէ իւրմէ
եթէ ոչ բնակեսցէ ի որթատունկն նոյնպէս եւ
դուք եթէ ոչ ի յիս բնակեսջիք։ Ես եմ որթա-
տունկ դուք ոստունք։ Որ բնակէ յիս եւ ես
նմա նա բերէ պտուղ բազում զի առանց ինձ
ոչ կարէք ինչ առնել։ Եթէ ոք ոչ բնակեսցէ
յիս՝ կտրեսցի արտաքս որպէս ոստն եւ չորա-
նայ եւ ժողովեսցեն զնա եւ ի հուր արկցեն
եւ այրեսցի։ Եթէ բնակեսջիք յիս եւ բանք
իմ բնակեսցեն ի ձեզ զոր ինչ կամիցիք խնդրե-
սջիք եւ լինիցի ձեզ։ Յայսմ փառաւորեցաւ
հայր իմ զի պտուղ բազում բերիցէք եւ լինիցիք
ինձ աշակերտք։ Որպէս սիրեաց զիս հայր
նոյնպէս եւ ես սիրեցի զձեզ։ Բնակեցարուք
ի սիրոյ իմում։ Եթէ զպատուիրանս իմ պահիցէք
բնակեսջիք ի սիրոյ իմում որպէս եւ ես զհաւր
իմոյ պահեց

Յաղագս Ընդոծից։

Երեսն։ Ո՞վ ի ձեզանէ հաճ անուանել զանձն իւր ընդոծին։ Իսկ ասէ և այլ ենոխ։ Ասաւսէր և յաբէթ անուանին ազգատոհմ։

Ոմն Ընդուիրեաց։

Ընդհանրապար ասին եղ զանազան տիրականն ասելոյ։

Ոմն Ընդտիեաց։

Ընդհակառակն են եղեալ նախ անուանակոչեալ Թէոդն այլ ըստ վերադասուց երկերեցուց։ Այլ ինքնիշխ էական։ անձնական։ առընչական։ դերադրական։ վերադրական։ բացարձակական։

Ի նոյն զանակս մեկնեն Թէոփիլոս վն հերշոյ Թէ մտացի։ Այլ ինքնին էական, ըստորոշ առ մուխէսին Թէ, ես եմ որ եմ։ Ընդհանական՝ որպէս

Ոմն Ընդհանրացաւ։

Նախկին, այսինքն ըստ ներգործութեան իմացեալ որ միշտ ներգործ ինչ առնէր արարածոց։

Ոմն Յատկացաւ։ Հայր իմ մինչև ցայժմ գործէ և ես գործեմ։ Այլ ինքնին ծուէ յայտնեալ՝ անուն կոչեցեալ եղև։ Այլ վն հատուածոյ զմեզ կամ վն յատկին ածելոյ՝ կո ձի ասէ։ Այլ վասն տիրելոյն երկնաւորաց և երկրի բարեաց՝ ասի տէր։ Այլ վն ստեղծանելոյն զա բարեաց յոչնչէ՝ վերա ձայնի ստեղծող։ Այլ զի կարեալ և պատեալ ունի զամենեսեան՝ վնոյ կոչի ամենակալ։ Այլ զի ոչ դադարէ ստէր։ Այլ այլ տիպ անուանէ զի բարեր ներգործուեցան են կոչմունք և ոչ անձամբ ուեն յայտնաբանիչք։

Այլ զարձ զիտել զի ոչ անուանէ տիրականն յաւէտ եղեալ

Ա՛ստ Հարցումն։

Հնօրէն հնուանդ. բղխուածք
Ո՞րանչակաւն, որում հայր.
որդի. բղխող բղխեալ։
Ի՞նչ առնչական, որպէս
առեղծող. ապաւէն։
Ո՞րական՝ ում արդեաւ.
խնամատու. բարի։
Ո՞երադրական՝ ում ար
դար արդարոց և սուրբ
ուց. խնամատուն խնամա
նոց. բարի բարեաց.
Քո՛ւ Թագաւորաց։
Վոխադերական՝ ում քո
առիւծ. դատաւորն. քեզմ
և այլ այսպիսիք։
Ո՞արձական՝ որպէս
Աստուած քո. երկնակ։
Ո՞բայական՝ ում աճ.
ապրիլ։ Ո՞երբեմնական՝
ում դատաւոր. քոնքոր.
իշխան։ Վիճաբական՝ ում
ո՞ որ չտեսեալ հնչէր.
ո՞ որ ապրելիդ երթ չգայ.
ո՞ որ և զհայելին քեզ՝ ի
նչեան մէջ ծանր գրեցեր։
Հաւաքարձական՝ ում քո
անհաս. անթարմ. անբա
ման. անուր. անեղծ։
Հնակ բացատրականն ըստ

Ա՛ստ Հարցումն։

Ո՞ղջոյն հնուանդ. բղխուածք
Ո՞րանչակաւն, որում հայր.
որդի. բղխող բղխեալ։
Ի՞նչ առնչական, որպէս
առեղծող. ապաւէն։
Ո՞րական՝ ում արդեաւ.
խնամատու. բարի։
Ո՞երադրական՝ ում ար
դար արդարոց և սուրբ
ուց. խնամատուն խնամա
նոց. բարի բարեաց.
Քո՛ւ Թագաւորաց։
Վոխադերական՝ ում քո
առիւծ. դատաւորն. քեզմ
և այլ այսպիսիք։
Ո՞արձական՝ որպէս
Աստուած քո. երկնակ։
Ո՞բայական՝ ում աճ.
ապրիլ։ Ո՞երբեմնական՝
ում դատաւոր. քոնքոր.
իշխան։ Վիճաբական՝ ում
ո՞ որ չտեսեալ հնչէր.
ո՞ որ ապրելիդ երթ չգայ.
ո՞ որ և զհայելին քեզ՝ ի
նչեան մէջ ծանր գրեցեր։
Հաւաքարձական՝ ում քո
անհաս. անթարմ. անբա
ման. անուր. անեղծ։
Հնակ բացատրականն ըստ

Ա՛ստ Հարցումն։

Ո՞ղջոյն հնուանդ. բղխուածք
Ո՞րանչակաւն, որում հայր.
որդի. բղխող բղխեալ։
Ի՞նչ առնչական, որպէս
առեղծող. ապաւէն։
Ո՞րական՝ ում արդեաւ.
խնամատու. բարի։
Ո՞երադրական՝ ում ար
դար արդարոց և սուրբ
ուց. խնամատուն խնամա
նոց. բարի բարեաց.
Քո՛ւ Թագաւորաց։
Վոխադերական՝ ում քո
առիւծ. դատաւորն. քեզմ
և այլ այսպիսիք։
Ո՞արձական՝ որպէս
Աստուած քո. երկնակ։
Ո՞բայական՝ ում աճ.
ապրիլ։ Ո՞երբեմնական՝
ում դատաւոր. քոնքոր.
իշխան։ Վիճաբական՝ ում
ո՞ որ չտեսեալ հնչէր.
ո՞ որ ապրելիդ երթ չգայ.
ո՞ որ և զհայելին քեզ՝ ի
նչեան մէջ ծանր գրեցեր։
Հաւաքարձական՝ ում քո
անհաս. անթարմ. անբա
ման. անուր. անեղծ։
Հնակ բացատրականն ըստ

Յաղագս Ընդոծից։

Եհիացականքն պատճա
կանք են ի ղդրականն.
զի՛ ի գիտութիւն այ առա
ջել սիրելոցն բացբարձականքն քան
ղդրականն։ Ո՞ւսանելի
թէ ած ուշէ յիմացս այ
ձեռս հայեցուցանէ՛ ի
խորս ածոյին քան թէ
առնել զերկիցիլ կամ զ
դար և այլ այսպիսիս։
Ո՞ւ ի մէջ արարածականն
և էրականն կարճեցու
ցանեն։ Ասէ հիացականն
և բացբարձականն հե
ռացցեն յարարածոց
և արժանաւոր ածոյին
խոկմանցն կացուցանեն
զնոսա։

Ո՞ւե Ո՞չխարն։

Ո՞ոյց ինձ զհամատոյ
և զուռ գոպատիս ոչ
Ո՞ղոտուկն ինչ վհայուէ
ածաշունչ գրոց։

Ո՞ւե Ս՛ուտակն։

Ո՞ւ ասէ յարարածո-

Ա Ոչ ոք կարէ ասել թէ Տէր է Յիսուս՝ եթէ ոչ
Սուրբ Հոգւովն։ Եւ կան պարգեւք զանազան,
Բ բայց նոյն Հոգին է։ Եւ կան պաշտօնք զանազան,
բայց նոյն Տէրն է։ Եւ կան գործք զանազան,
Գ բայց նոյն Աստուածն է որ ներգործէ զամենայն
ի բոլորսն։ Եւ տրի ամենայնի մի Հոգւոյն
Դ յօգուտ։ Զի ումեմն տրի Հոգւովն խօսք իմաստութեան,
ումեմն խօսք գիտութեան՝ նոյն Հոգւովն,
Ե ումեմն հաւատք՝ նոյն Հոգւովն, ումեմն շնորհք
Զ բժշկութեանց՝ նոյն Հոգւովն, ումեմն գործք
զօրութեանց, ումեմն մարգարէութիւն, ումեմն
խտրել հոգեաց, այլումն տեսակ լեզուաց,
Է այլումն թարգմանութիւն լեզուաց։ Այլ զայս
ամենայն գործէ միևնոյն Հոգին՝ բաժանելով
Ը առանձինն իւրաքանչիւր ումեմն որպէս կամի։
Ի Ոչ ոք կարէ ասել թէ Տէր է Յիսուս՝ եթէ ոչ
Սուրբ Հոգւովն։ Եւ կան պարգեւք զանազան,
Բ բայց նոյն Հոգին է։ Եւ կան պաշտօնք զանազան,
բայց նոյն Տէրն է։ Եւ կան գործք զանազան,
Գ բայց նոյն Աստուածն է որ ներգործէ զամենայն
ի բոլորսն։ Եւ տրի ամենայնի մի Հոգւոյն
Դ յօգուտ։ Զի ումեմն տրի Հոգւովն խօսք իմաստութեան,
ումեմն խօսք գիտութեան՝ նոյն Հոգւովն,
Ե ումեմն հաւատք՝ նոյն Հոգւովն, ումեմն շնորհք
Զ բժշկութեանց՝ նոյն Հոգւովն, ումեմն գործք
զօրութեանց, ումեմն մարգարէութիւն, ումեմն
խտրել հոգեաց, այլումն տեսակ լեզուաց,
Է այլումն թարգմանութիւն լեզուաց։ Այլ զայս
ամենայն գործէ միևնոյն Հոգին՝ բաժանելով
Ը առանձինն իւրաքանչիւր ումեմն որպէս կամի։

Ա՛ստուած հրեշտակ։

քանզ զայս ի նա գործ վճռեալ կայ-
ուածքիւնք են վասն նորա
հրամանաւք։ Եւայց
ուշիմ ընթերցողիդ՝ զի
սակաւուկս երեցի հա
զարամբոր։

Ե՛ւ Ե՛ւ շիւթիւն։

Յայժ բարեաց Թուխին
ինձ բանք ոտ օրինա
կաւ արտադրեցեալ։
Ու՛ յայ խոդրի ի տէրս
Թեոդ զի ապացու-ցա
կանաւ և հաստատա
ցեալ զմիտս։

Ե՛ւ ու՛ թրտաթիւն։

Ա՛ռանձ զոր չէ ինձ տատա
նիդ զի Թեպետ հրեշտա
գործութիւն մի երեւ ի
մարդկան մէջ, այլ զի առաջ
կարերս միտք ուղիղ առ
աստեղ։ Ա՛ռաքեալ առեալ
մեզ օրինակ ոչ
երկուս։ Ա՛ռաքեալ առեալ
գործութիւն մի երեւ ի
մարդկան մէջ, այլ զի առաջ
կարերս միտք ուղիղ առ
աստեղ։ Ա՛ռաքեալ առեալ

Ո՛ւշիւ Ա՛ռաքեալ։

մարդկան մէջ, այլ զի առաջ
կարերս միտք ուղիղ առ
աստեղ։ Ա՛ռաքեալ առեալ
մեզ օրինակ ոչ
երկուս։ Ա՛ռաքեալ առեալ
գործութիւն մի երեւ ի
մարդկան մէջ, այլ զի առաջ
կարերս միտք ուղիղ առ
աստեղ։ Ա՛ռաքեալ առեալ

Ա՛ռ Աստիւածն։

Քանի՞ են հերով ձա
ղաչելդ ասելով զայ որով լի
նի զձեզ պաշտօնեութիւնս։

Ա՛ռ Ա՛ստիւածն։

Յամարձակախօս ձայնն
և բարձրաձայն բարբառն
մեծին Իմմանուէլի կայծակ
նամարտութիւն եւայիա՝
զձեզ-ի խոտորմեն օրինակ
երեք առէ գոլ։ Ասի՛ լ
լուր լսերէաց-ըստայնմ՝
ոչ լսէայ և ոչ պատ
ասխան ձերոյ։ Արկրտէք
խոցմամբ մատց-ըստ՝
ոչ խնայէ և ոչ գի
տացիք։ Արտրտէ՛լ խոտո
ձեզ զձեզ ձեր եսոտեք
ի հատասատեաց զնմ։
Ա՛յս է զի՛ լ ձեռնեաց
պատմութեց՝լ ծանօթս
զամբ այն ձշմարտի։
Նմ՛ համ սեռասնեցիս եղ
հատասատ՛ին երկնի և
զգեցից ջուզ։ Նմ՛ համ
զայնատատած համատ

Ծաչգս Ա՛ճաբանէ։

ձգտելին երկնից և զիս
փոխատու երկնի և երկ
րի և տարերց։ Նմ՛ սո
քօք ձանաչել պատրաստ
զատարկէն այց և հաս
տատել թէ ի՛ ած։ ըստ ա
ռաքելական խրատուն
որ ասէ թէ՝ Հաւատալ
պարտ է այնմ որ մերձե
նայ առ ած թէ ի՛ ած։
և որ խնդրուն զնա՝ լինի
պարգեւատու։

Ա՛ռ Ա՛ստիւածն։

Ո՞վ լինէք հաւատն որ
առացեր և զինչ առնան
նորին։

Ա՛ռ Ա՛ստիւածն։

Ներանձն քի և երգուն
ձշմարտութեա առաքին
պօղոս այսպէ առնէմն
առելով՝։ Հաւատն է յոյ
սից երեց հաստա
տութի։ և յանդիմանութի
օրոց ոչն երեւին։ Նմ՛
ըստ աւետարանչին մարկոսի
որ հաւատացեալ և մկր
առեալ առէ կեցցէ։ և

Եսայի 40։21
40։21
40։26

Եբրայ 11։6

Մարկ 16։16

Եբրայ 11։1

Ոսկան Երեցի։

Ոսկան Երեցի։

Ոսկան Երեցի։

Ի սառոյտա Հաւատոյ և խոստմանէ եկեղեցիս Հայաստանեայց ուղղափառ վարդապետէ այսմ:

1 ՅԱստուածէ մեծ ես աճ և մեծ աճ. անհաս ես որպէս անբաւական անուն անեղ. զի ոչ է յամէն եղեալ. այլ նոյն ինքն ինքնագոյ ես յաւիտենից. յիւրմէ զօրութենէ զամէն գերազանցեալդ. ինքնակատար. մի և միակ էութէ բնութէ իշխանութէ զօրութէ աճ անհուն ներգործութէ:

Ի սառոյտ։ Լուր երկիր այս աճ գո այս մի է:

2 Որդ 6.4 32.39 Ի քէ։ Ծաներսուք քէ ես եմ և ոչ ոգ այլ աճ բաց յինէն: Ի քէ եսայի քէ։ ես եմ ամէնայն և օ. այսինքն առաջին և վերջին:

Եսայի 41.4

2 ՅԱյսմէնայ զի մի է ես զի բնութէ աճութէ զերիս անձինս զՀայր և զորդի և զՀոգին սբ:

Օ Հայր անծին անեղ անակիզն. զի ոչ է յոմէ եղեալ և ոչ յոմէ ծնեալ և ոչ յոմէ ակնիզն և պատճառ ամէն պատճառ անպատճառից և որոց պատճառ:

Ի յոմէնէ որդւոյ ծնեալ և ոգւոյ և ոչ յոմէնէ ակնիզն. զի ընդ ինքեան է և ընդ որդւոյ պատկեր և նկատ ինքեան է ամէն ինչ որ անպատճառից:

Ի այն ամէ անպատճառից: Ի ոգ պատճառէ ոգւոյ այսինքն իմանալեաց և ղեալեց գոյից յոյգոյից և ի օրինակէ արուեստ դրուագեալ. ոգ լոյս և ջերմուն արեգական. և կամ քէ լոյս և ջերմութէ հոգ: Օ ի ոգ առանց լուսոյ և ջերմութէ անչնորհ է լինիլ արեգական և կամ հոգ այսոքիկ և հայր աճ առանց որդւոյ և առանց հոգւոյն չէ:

Ի Բիւց 1.3

Գ Ոչ ոք ի մեզ ապրի իւր համար, եւ ոչ ոք
մեռանի իւր համար. Ապա եթէ ապրիմք՝
Տեառն ապրիմք, եւ եթէ մեռանիմք՝ Տեառն
մեռանիմք. ուստի եթէ ապրիմք եւ եթէ
մեռանիմք՝ Տեառնն եմք. Վասն որոյ եւ
Քրիստոս մեռաւ եւ յարոյց զանձն, զի եւ
մեռելոց եւ կենդանեաց տէր լիցի. Դու
ընդէր դատես զեղբայր քո. կամ դու ընդէր
անարգես զեղբայր քո. զի ամենեքեան
կայցուք առաջի դատաստանի Քրիստոսի.
Զի գրեալ է. Կենդանի եմ ես, ասէ Տէր,
զի ինձ ծունկր եկեսցէ ամենայն ազգ
մարդկան, եւ ամենայն լեզու զՍուրբ
խոստովանեսցի Աստուծոյ. Ապա ուրեմն
իւրաքանչիւր ոք մեզանի զանձն իւր
Աստուծոյ խոստովանեսցի. Արդ մի՛ եւս
զմիմեանս դատեսցուք, այլ զայս դատեցէք
աւելի, զի մի՛ արգելանս եւ գայթակղութիւն
դնիցէ եղբաւր իւրոյ կամ պատուհաս.
Գիտեմ եւ համոզեալ եմ ի Տէր Յիսուս,
զի ոչ ինչ է պղծեալ ինքնին, բայց որ
համարի ինչ պղծեալ՝ նմա պղծեալ է.
Զի եթէ եղբայր քո վասն կերակրոյ
տրտմեցուցանէ զքեզ, ոչ ևս ընթանաս
ըստ սիրոյ. մի՛ կերակրովդ կորուսանիցես
զայնոսիկ, վասն որոց Քրիստոս մեռաւ.
Մի՛ հայհոյեսցի բարի ձեր. Զի ոչ է
արքայութիւն Աստուծոյ կերակուր եւ
ըմպելի, այլ արդարութիւն եւ խաղաղութիւն
եւ ուրախութիւն Հոգւոյն Սրբոյ. Զի որ
ծառայէ Քրիստոսի ի սոսկ սոյնս՝ հաճոյ է
Աստուծոյ եւ ընդունելի է մարդկան.
Արդ զխաղաղութիւնն հետամտեսցուք եւ
զշինութիւն միմեանց. Մի՛ կերակրոյ
համար քակեր զգործ Աստուծոյ. Ամենայն
ինչ մաքուր է, այլ չար է մարդոյ որ
կերակրով գայթակղութիւն ածէ. Բարի է
մի՛ ուտել միս եւ մի՛ գինի մի՛ եւ զայլ
ինչ, յորում եղբայր քո գայթակղի կամ
սկանդալի կամ տկարանայ. Զհաւատս զոր
ունիս՝ ունիցիս առ քեզ եւ առ Աստուած.
Երանի՛ նմա որ ոչ դատապարտէ զանձն
իւր յորում հաւանի. Իսկ որ երկբայէ՝
եթէ կերիցէ՝ դատապարտեալ է, զի ոչ
յհաւատոյ. եւ ամենայն որ ոչ յհաւատոյ՝
մեղք է.

ԺԵ Ապա մեք զորք զօրութեանցն
պարտիմք տկարութիւնս տկարացն
հանդուրժել, եւ ոչ զանձինս հաճոյ առնել.
Զի ամենեքեան ընդդէմ մեր ընկերի
հաճոյ առնիցուք ի բարին ի շինութիւն.
Զի եւ Քրիստոս ոչ զանձինս հաճոյ արար,
այլ որպէս գրեալ է. Նախատինք
նախատողացն քոց անկան ի վերայ իմ.
Զի որ ինչ յառաջագոյն գրեցաւ՝ մեզ
համար գրեցաւ, զի համբերութեամբ եւ
մխիթարութեամբ գրոցն յոյս ունիցիմք.
Իսկ Աստուած համբերութեան եւ
մխիթարութեան տացէ ձեզ զի զմիմեանս
միաբանեսցուք ըստ Յիսուսի Քրիստոսի.
Զի միաբանութեամբ սրտիւ եւ միով
բերանով փառաւորեսցէք զԱստուած եւ
զՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.
Վասն որոյ ընկալարուք զմիմեանս,
որպէս եւ Քրիստոս ընկալաւ զձեզ ի
փառս Աստուծոյ. Զի ասեմ ձեզ, զի
Քրիստոս սպասաւոր եղեւ թլփատութեան
վասն ճշմարտութեան Աստուծոյ, հաստատել
զխոստումն հարցն. Իսկ հեթանոսք
վասն գթութեան փառաւորեսցեն զԱստուած,
որպէս գրեալ է. Վասն այսորիկ
խոստովանեցայց քեզ ի հեթանոսս եւ
անուանիդ քում երգեցից. Եւ դարձեալ
ասէ. Ուրախ լերուք հեթանոսք ընդ
ժողովրդեան նորա. Եւ դարձեալ. Օրհնեցէք
զՏէր ամենայն հեթանոսք, եւ գովեցէք
զնա ամենայն ազգք. Եսայի ասէ. Եղիցի
արմատ Յեսսեայ, եւ որ յարիցէ
իշխել հեթանոսաց, ի նմա հեթանոսք
յուսասցին. Ապա Աստուած յուսոյ
լցցէ զձեզ ամենայն ուրախութեամբ եւ
խաղաղութեամբ հաւատով, զի
առատասցիք ի յուսոյ զօրութեամբ
Հոգւոյն Սրբոյ.

ԺԶ Ես ինքն ինձ վասն ձեր համոզեալ
եմ, եղբարք իմ, եւ ես ինքն ի
բարութենէ լցեալ եմ ամենայն գիտութեամբ,
կարող եմ եւ զմիմեանս յորդորել. Այլ
գրեցի ձեզ ոչ ինչ պակասեալ, այլ
յիշեցուցանել ձեզ զշնորհն զոր ինձ
տուեալ է Աստուծոյ. Զի եղէց ես
պաշտօնեայ Յիսուսի Քրիստոսի ի
հեթանոսս, քահանայանալ զաւետարանն
Աստուծոյ, զի եղիցի ընծայ հեթանոսաց
ընդունելի եւ սրբեալ Հոգւովն Սրբով.
Ունիմ զուարճութիւն ի Քրիստոսի
Յիսուսի զԱստուածն. Զի ոչ համարձակեցայց
խօսել ինչ բայց զոր Քրիստոս գործեաց
ինձ ի հնազանդութիւն հեթանոսաց, ի
խօսից եւ ի գործոց, ի զօրութեան
նշանաց եւ հրաշից, ի զօրութեան Հոգւոյն
Սրբոյ. Զի ի Երուսաղեմէ մինչեւ ի
շրջակայս Իլլիւրիկոնի լցի զաւետարանն
Քրիստոսի. Եւ այսպէս պատուէր ունէի
զաւետարանել, ոչ ուր անուն Քրիստոսի
յայտնի էր, զի մի՛ ի վերայ հիմանէ
ուրուք շինեցից, այլ որպէս գրեալ է.
Որոց ոչ պատմեցաւ վասն նորա, տեսցեն,
եւ որ ոչ լուան՝ իմասցին. Վասն որոյ եւ
արգելեալ էի բազում անգամ գալ առ
ձեզ. Բայց այժմ ոչ ինչ ունիմ տեղի ի
կողմանս այսոսիկ, եւ ցանկութիւն ունիմ
բազում ամս գալ առ ձեզ, յորժամ
երթիցեմ ի Սպանիա. Զի յուսամ
տեսանել զձեզ ընդ երթալն իմ, եւ
ձեզանէ ճանապարհիւ գնալ անդր, եթէ
նախ ձեզանէ մասամբ կշտացայց. Իսկ
արդ երթիցեմ ի Երուսաղեմ, պաշտել
սրբոց. Զի հաճեցան Մակեդոնացիք եւ
Աքայացիք հաղորդութիւն առնել
աղքատաց սրբոցն որ ի Երուսաղեմ.
Հաճեցան եւ պարտական են նոցա. Զի
եթէ հոգեւորականացն նոցա հաղորդեցան
հեթանոսք, պարտական են եւ մարմնաւորս
ծառայել նոցա. Արդ զայս կատարեալ եւ
կնքեալ նոցա զպտուղն զայս, երթիցեմ
ձեզանէ ի Սպանիա. Եւ գիտեմ զի
գալուստ իմ առ ձեզ ի լցումն
աւետեաց Քրիստոսի գայցէ. Եւ
աղաչեմ զձեզ, եղբարք, վասն Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եւ վասն
սիրոյ Հոգւոյն Սրբոյ, զի զոհասցիք
ինձ յաղօթս առ Աստուած վասն իմ,
զի փրկեալ լիցիմ յանհնազանդացն
որ ի Հրէաստան, եւ ընդունելի լիցի
ծառայութիւն իմ որ ի Երուսաղեմ
սրբոցն. Զի հասցէ առ ձեզ ուրախ
կամաւք Աստուծոյ, եւ հանգուցից
ընդ ձեզ. Եւ Աստուած խաղաղութեան
ընդ ամենեսեան ձեզ. Ամէն.

Յաջորդ Աւետարանն Ս. Յովհաննէս։

Ա. Յովհ. Ա. 1 Զոր էր յառաջագոյն, զոր լուաք, զոր տեսաք աչօք մերովք, զոր ակնարկեցաք, եւ ձեռք մեր շօշափեցին զբանն կենաց։ 2 Եւ կեանքն յայտնեցաւ, եւ տեսաք, եւ վկայեմք, եւ աւետարանեմք ձեզ զկեանսն յաւիտենական, որ էր առ Հայր, եւ յայտնեցաւ մեզ։ 3 Զոր տեսաք եւ լուաք, աւետարանեմք ձեզ, զի եւ դուք հաղորդ ունիցիք մեզ. եւ հաղորդութիւն մեր իցէ առ Հայր եւ առ Որդի նորա Յիսուս Քրիստոս։ 4 Եւ զայս գրեմք մեք, զի ուրախ լիցուք։ 5 Եւ է աւետիս զոր լուաք յնմանէ, եւ աւետեմք ձեզ, զի Աստուած լոյս է, եւ խաւար ոչ իշխէ ի նմա։ 6 Եթէ ասիցեմք, եթէ հաղորդութիւն ունիմք ընդ նմա, եւ զխաւարին գնամք, սուտ ասեմք, եւ ոչ առնեմք զճշմարտութիւն։ 7 Եթէ զլոյսն գնամք, որպէս նա է ի լոյսն, հաղորդութիւն ունիմք ընդ միմեանս, եւ արիւն Յիսուսի Քրիստոսի Որդւոյ նորա սրբէ զմեզ յամենայն մեղաց։ 8 Եթէ ասիցեմք, զի մեղս ոչ ունիմք, զմեզ ինքեանս մոլորեցուցանեմք, եւ ճշմարտութիւն ոչ է ի մեզ։ 9 Եթէ խոստովանիմք զմեղս մեր, հաւատարիմ է եւ արդար, զի թողցէ մեզ զմեղս մեր, եւ սրբեսցէ զմեզ յամենայն անիրաւութենէ։ 10 Եթէ ասիցեմք, զի մեղս ոչ գործեցաք, սուտ առնեմք զնա, եւ բան նորա ոչ է ի մեզ։

Ա. Յովհ. Ա. 35 Ի վաղիւն եւս կային Յովհաննէս եւ երկու ի աշակերտաց նորա։ 36 Եւ հայեցեալ ի Յիսուս որ երթեւեկէր, ասէ, Ահա Գառն Աստուծոյ։ 37 Եւ լուան երկու աշակերտքն նորա զբանն զոր խօսեցաւ, եւ գնացին զհետ Յիսուսի։ 38 Դարձեալ Յիսուս հայեցեալ, եւ տեսեալ զնոսա երթեւեկեալ զհետ իւր, ասէ ցնոսա, Զի՞ խնդրէք։ Եւ նոքա ասեն ցնա, Րաբբի (որ ասի թարգմանեալ, Վարդապետ) ուր բնակեցար։ 39 Ասէ ցնոսա, Եկայք եւ տեսէք։ Գնացին եւ տեսին զուր բնակեցաւ, եւ զաւուրն յայնմիկ մնացին առ նմա։ Էր ժամ որպէս տասն։ 40 Էր Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի, մի ի երկոցունց որ լուան ի Յովհաննու, եւ գնացին զհետ նորա։ 41 Գտանէ նա նախ զեղբայր իւր զՍիմոն, եւ ասէ ցնա, Գտաք զՄեսիա (որ է թարգմանեալ, Քրիստոս)։ 42 Եւ տարեալ զնա առ Յիսուս։ Հայեցեալ Յիսուս ի նա, ասէ, Դու ես Սիմոն որդի Յովնանու, դու կոչեսցիս Կեփաս (որ է թարգմանեալ, Պետրոս)։ 43 Յաջորդ կամեցաւ երթալ ի Գալիլեա, եւ գտանէ զՓիլիպպոս, եւ ասէ ցնա Յիսուս, Հետեւեա ինձ։ 44 Էր Փիլիպպոս ի Բեթսայիդա, ի քաղաքէ Անդրէասի եւ Պետրոսի։ 45 Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, եւ ասէ ցնա, Զոր գրեաց Մովսէս յօրինաց եւ մարգարէքն, գտաք զնա Յիսուս որդի Յովսեփայ ի Նազարեթէ։ 46 Եւ ասէ ցնա Նաթանայէլ, Ի Նազարեթէ կարի՞ց է բարի ինչ լինել։ Ասէ ցնա Փիլիպպոս, Եկ եւ տես։ 47 Տեսանէ Յիսուս զՆաթանայէլ եկեալ առ ինքն, եւ ասէ ցնա, Ահա իսրայէլացի ճշմարիտ, յորում նենգութիւն ոչ է։ 48 Ասէ ցնա Նաթանայէլ, Ուստի զիս ծաներ։ Պատասխանի Յիսուս, եւ ասէ ցնա, Յորժամ էիր ի ներքոյ թզենւոյն, տեսի զքեզ։ 49 Պատասխանի Նաթանայէլ, եւ ասէ ցնա, Վարդապետ, դու ես Որդի Աստուծոյ, դու ես Թագաւոր Իսրայէլի։ 50 Պատասխանի Յիսուս, եւ ասէ ցնա, Զի տեսի զքեզ ասացի քեզ, թէ ի ներքոյ թզենւոյն, հաւատայ. մեծագոյնս քան զայս տեսցես։ 51 Եւ ասէ ցնա, Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, ի սկզբանէ տեսանիցէք զերկինս բացեալս, եւ զհրեշտակս Աստուծոյ ելանեալ եւ իջանեալ առ Որդի մարդոյ։

Ա. Կորնթ. Ե. 6 Ոչ բարւոք է պարծանք ձեր։ Ոչ գիտէք զի սակաւ խմոր զամենայն զանգուածն խովէ։ 7 Սրբեցարուք զհին խմորն, զի նոր զանգուած եղիջիք, որպէս եւ էք անխմոր։ Զի եւ զանառակն մեր Քրիստոս անցաւ։ 8 Վասն որոյ տօնեսցուք ոչ հնով խմորով, եւ ոչ խմորով չարութեան եւ նենգութեան, այլ անխմոր ճշմարտութեան եւ արդարութեան։ 9 Գրեցի ձեզ ի նամակի մի, մի՛ ընդ պոռնիկս խառնիլ։ 10 Ոչ ամենեւին ընդ պոռնիկս աշխարհիս այսորիկ, կամ ընդ ագահս եւ յափշտակիչս, կամ ընդ կռապաշտս, զի այլապէս պարտ էր ձեզ ելանել յաշխարհէ։ 11 Այլ արդ գրեցի ձեզ, մի՛ ընդ նմա խառնիլ, եթէ ոք անուանեսցի եղբայր, եւ իցէ պոռնիկ կամ ագահ, կամ կռապաշտ, կամ հայհոյիչ, կամ արբեցող, կամ յափշտակիչ, զայնպիսի եւ հաց մի՛ ուտել։ 12 Զի զիա՞րդ ինձ է դատել զարտաքինսն. ոչ զներքինսն դուք դատիք։ 13 Զարտաքինսն Աստուած դատեսցէ։ Վերացուցէք զչարն ի միջոյ ձերմէ։

Ա. Կորնթ. Ե. 1 Ոչ ինչ է ամենեւին որ լսի ի մէջ ձեր պոռնկութիւն, եւ պոռնկութիւն այնպիսի որ ոչ իցէ անգամ ի հեթանոսս, զի կին հօր իւրոյ ոք ունիցի։ 2 Եւ դուք հպարտացեալ էք, եւ ոչ առաւել սգացեալ, զի վերացուսցէ ի միջոյ ձերմէ զգործեալն զայդ։ 3 Զի ես որպէս ներկայ մարմնով, բայց ոչ հոգւով, արդէն որոշեալ իբրեւ ներկայ, զայնպիսի որ զայդ գործեաց, 4 ի յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, ժողովեցարուք դուք եւ հոգի իմ, հանդերձ զօրութեամբ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, 5 մատնել զայնպիսի սատանայի ի կորուստ մարմնոյ, զի հոգին կեցցէ յաւուրն Տեառն Յիսուսի։ 6 Ոչ բարւոք է պարծանք ձեր։ Ոչ գիտէք զի սակաւ խմոր զամենայն զանգուածն խովէ։ 7 Սրբեցարուք զհին խմորն, զի նոր զանգուած եղիջիք, որպէս եւ էք անխմոր։ Զի եւ զանառակն մեր Քրիստոս անցաւ։ 8 Վասն որոյ տօնեսցուք ոչ հնով խմորով, եւ ոչ խմորով չարութեան եւ նենգութեան, այլ անխմոր ճշմարտութեան եւ արդարութեան։ 9 Գրեցի ձեզ ի նամակի մի, մի՛ ընդ պոռնիկս խառնիլ։ 10 Ոչ ամենեւին ընդ պոռնիկս աշխարհիս այսորիկ, կամ ընդ ագահս եւ յափշտակիչս, կամ ընդ կռապաշտս, զի այլապէս պարտ էր ձեզ ելանել յաշխարհէ։ 11 Այլ արդ գրեցի ձեզ, մի՛ ընդ նմա խառնիլ, եթէ ոք անուանեսցի եղբայր, եւ իցէ պոռնիկ կամ ագահ, կամ կռապաշտ, կամ հայհոյիչ, կամ արբեցող, կամ յափշտակիչ, զայնպիսի եւ հաց մի՛ ուտել։ 12 Զի զիա՞րդ ինձ է դատել զարտաքինսն. ոչ զներքինսն դուք դատիք։ 13 Զարտաքինսն Աստուած դատեսցէ։ Վերացուցէք զչարն ի միջոյ ձերմէ։

12 Եւ ոմանք զայն բանն
իմանային՝ անբաժանելի
ի հոգւոյն և ի մարմնոյն.
ընդ նմին անբաժանելի
խառնմամբ։ Ա Այլ եթէ
թեև ի մէջ ոտից։ քանզի Ա Ա-ից 3·20
զգեստուն զժոխոց. և
զամենայն ի բաց տնկէ
ետևան. այլ հոսիւ քամի
զնաս եւ յաւիտեան ի բաց
զոյց։ Ա Երբեմն զգե-
լեաւն ետևան իբանեսէ
խաւարին. և երկեալ
այնպիսին հոգին յայն
պատուն մարմնին յաւու
գալոյ ի դատաստանին։

Ա Ասացեալ էր, եթէ յա Ա Ա-ից 15·20
ստուածին պատուհասն
գալոց ի վերայ մարդկան
գերոց։

13 Այսպէս զնոսա մեր
յիշեալ հեղինակն ասէ
ի թ. ի տեսլեան յայտնու-
թեանն Յովհաննու
Համբարձեալ յերկինս
և նստեալ ընդ Աստծոյ հօր.
այլ առէ մարդիկ և աստ
իմանալով, եթէ Ա Ա-ից 7·55
զմարդկայն ընդ հոգեղէնն
աստուածութեանն։
բաժանեալ մարմնով։

Ա Ա-ից 2·40 աստուածն ընդ մարդկան
խառնեալ և զմարդկայնն
ի հոգեղէնն հաստատեալ
կէ մարդկութեան։ Իսկ
յերեսունումէկ ժամուան
կէսն հրաշագործեալ
զաշակերտսն մարդկութեան
ի կողս ի կոյս յայտ
հատս և ի մեռեալս։

Ա Ասաց աշակերտին։ Ա Ա-ից 23·44
խաւարտուկ։

ԱՂՕԹՔ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ։

Ո՛վ Տէր Աստուած մեր, որ ամենայն ազգաց
ողորմած ես, եւ ոչ կամիս զկորուստ մարդկան,
այլ զի ապաշխարեսցեն եւ կեցցեն. ընկալ զաղաչանս
մեր ի ժամ սոսկալի դատաստանիդ, եւ ի
ծանր ժամ հարկիդ մի՛ մոռանար զողորմութիւնս
քո ի մեզ, այլ զի ամենայն ազգք գիտասցեն
զքեզ միայն ճշմարիտ Աստուած, եւ զՅիսուս
Քրիստոս զոր առաքեցեր ի փրկութիւն աշխարհի,
եւ զսուրբ Հոգին քո, զոր ետուր հաւատացելոց
քոց, զի ընդ նոսին ժառանգեսցուք զարքայութիւն
երկնից։ Ամէն։

ՈՒՐԲԱԹ ԱՂՕԹՔ։

Ամէն։ Ո՛վ Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ
զամենայն ազգս ի քեզ հաւատալ կոչեցեր,
եւ խոստացար ի վերջին ժամանակի
ի լեառն սուրբ քո Սիոն եւ ի քաղաքն
Երուսաղէմ գալ։ Դու ինքն ողորմեա՛
մեզ աշակերտաբար քո, զի ամենայն
ազգք հաւատասցեն ի քեզ Աստուած
հաւատոյ։ Եւ ոչ խնդրեմք
մեք ի կրկին ծանուս
ցանել քո ոչ կրկին
առնուլ պատիւ
եւ հաւատս
մեր, այլ
զի
ամենայն
ազգք
գիտասցեն
զքեզ
միայն
ճշմարիտ
Աստուած
եւ զՅիսուս
Քրիստոս
զոր առաքեցեր
ի փրկութիւն
աշխարհի։
Ամէն։

ՈՒՐԲԱԹ ԱՂՕԹՔ։

Ամէն։ Ո՛վ Տէր Աստուած մեր, որ
ամենայն ազգաց ողորմած ես, եւ ոչ կամիս
զկորուստ մարդկան, այլ զի ապաշխարեսցեն
եւ կեցցեն. ընկալ զաղաչանս մեր ի ժամ
սոսկալի դատաստանիդ, եւ ի ծանր ժամ
հարկիդ մի՛ մոռանար զողորմութիւնս
քո ի մեզ, այլ զի ամենայն ազգք
գիտասցեն զքեզ միայն
ճշմարիտ Աստուած,
եւ զՅիսուս
Քրիստոս
զոր առաքեցեր
ի փրկութիւն
աշխարհի,
եւ զսուրբ
Հոգին քո,
զոր ետուր
հաւատացելոց
քոց, զի ընդ
նոսին
ժառանգեսցուք
զարքայութիւն
երկնից։
Ամէն։

ՈՒՐԲԱԹ ԱՂՕԹՔ։

Ամէն։ Ո՛վ Տէր Աստուած մեր, որ
ամենայն ազգաց ողորմած ես, եւ ոչ կամիս
զկորուստ մարդկան, այլ զի ապաշխարեսցեն
եւ կեցցեն. ընկալ զաղաչանս մեր ի ժամ
սոսկալի դատաստանիդ, եւ ի ծանր ժամ
հարկիդ մի՛ մոռանար զողորմութիւնս
քո ի մեզ, այլ զի ամենայն ազգք
գիտասցեն զքեզ միայն
ճշմարիտ Աստուած,
եւ զՅիսուս
Քրիստոս
զոր առաքեցեր
ի փրկութիւն
աշխարհի,
եւ զսուրբ
Հոգին քո,
զոր ետուր
հաւատացելոց
քոց, զի ընդ
նոսին
ժառանգեսցուք
զարքայութիւն
երկնից։
Ամէն։

ՈՒՐԲԱԹ ԱՂՕԹՔ։

Ամէն։ Ո՛վ Տէր Աստուած մեր, որ
ամենայն ազգաց ողորմած ես, եւ ոչ կամիս
զկորուստ մարդկան, այլ զի ապաշխարեսցեն
եւ կեցցեն. ընկալ զաղաչանս մեր ի ժամ
սոսկալի դատաստանիդ, եւ ի ծանր ժամ
հարկիդ մի՛ մոռանար զողորմութիւնս
քո ի մեզ, այլ զի ամենայն ազգք
գիտասցեն զքեզ միայն
ճշմարիտ Աստուած,
եւ զՅիսուս
Քրիստոս
զոր առաքեցեր
ի փրկութիւն
աշխարհի,
եւ զսուրբ
Հոգին քո,
զոր ետուր
հաւատացելոց
քոց, զի ընդ
նոսին
ժառանգեսցուք
զարքայութիւն
երկնից։
Ամէն։

Ճառ Ներսիսի։

Ո՞ւր է ոտիկն ու ուչ երբ
ելիք լինի հայր ու ուչ կո
գի։ այլ միշտ ու յաւէ
տեղից ծնուած։ Ո՞րէ
հոգիսըն ուչ երբեք լի
նի հայր ու ուչ ոտի։ այլ
միշտ հոգի։ Ո՞չ հայր։ Ո՞չ ոտի։
Ո՞չ հոգի։ Ո՛չ ոչ ոք,
այլ ամի ուճ։ Ո՞ստայնա
քէն, ամի՞ ուճ է ամի մէջ
նորդն այ եմարդիան։
եալն։ Ո՞չ հայր։ Ո՞չ
որդի։ Ո՞չ հոգին սբ։
Ո՛չ երբ սեռաբէ, այլ
ամի սրտե՞ ամի խշխանտե՞
ամի ճգնե՞ ամի արարչե՞
ամի ուճ՞ ամի և այլն սա
բաց յանձնաւորե՞ց։
Ո՞չ գրչ՝ արդիւնէ հայր։
արարիչ որդի։ արարիչ
և հոգին սբ։ Ո՞րպէս և
գրեաւէ, ոտոյտ ուն
լի եղև երկիր։ եբանիւ
ուն երկինք հաստատե
ցան։ և հոգի բերանոյ
նոր ամ զօրութիւնք նց։
Ո՞արչ՝ մեծ է հայր։

1 Տիմ 2։ 5

Պաւղ Արիւտե։

գեղոյն այ խոստովանիմք
զհայր և զորդի և զսբ
հոգին՝ անձամբ եդիմօք
յաւուկացեալ եբնութիք
և էութիք միաւորեալ։
Ո՛չ ոչ արիս որ չարա
չար բաժանէ։ զի ըստ
անձանցն և զբնութիցն
որոշէ։ Ո՞չ ուչ որ
բէ որ ընդ դէմ նմին
խոստանաբար միաւորէ,
միբնութիքն և ամի անձն
ասելով։ Ո՞չ ուչ ոչ
կերպոն որ պաշտօնատար
ասէ հնչեցն այ և արբեց։
Ո՞րբանեակ գոլով չա
րին անիծեալքն այնո
քիկ որք պատառք կո
րստեան երկին և հինն
հերէտիկոսութ։ Ո՞ւր
զհայր անճին հաւատք
և ճնող որդոյ և բղխող
հոգւոյն սբ։ և որդի
ճնեալ խոստովանիմք։
ուչ ճնող և ուչ բղխող։
և հոգին բղխումն դա
ւանիմք։ ուչ ճնող և ուչ
բղխող։ Ո՞րչ հայրն և
ուչ երբեք լինի որդի նմ

Ճառ Ներսիսի։

հոգի։ այլ միշտ հայր։
Ո՞րչ որդին և ուչ եր
բեք լինի հայր և ուչ հո
գի։ այլ միշտ և յաւէ
տեղից ծնուած։ Ո՞րչ
հոգիսըն ուչ երբեք լի
նի հայր և ուչ որդի։ այլ
միշտ հոգի։
Ո՞չ հայր։ Ո՞չ որդի։
Ո՞չ հոգի։ Ո՛չ ոչ ոք,
այլ ամի ուճ։ Ո՞ստայնա
քէն, ամի՞ ուճ է ամի մէջ
նորդն այ եմարդիան։
եալն։ Ո՞չ հայր։ Ո՞չ
որդի։ Ո՞չ հոգին սբ։
Ո՛չ երբ սեռաբէ, այլ
ամի սրտե՞ ամի խշխանտե՞
ամի ճգնե՞ ամի արարչե՞
ամի ուճ՞ ամի և այլն սա
բաց յանձնաւորե՞ց։
Ո՞չ գրչ՝ արդիւնէ հայր։
արարիչ որդի։ արարիչ
և հոգին սբ։ Ո՞րպէս և
գրեաւէ, ոտոյտ ուն
լի եղև երկիր։ եբանիւ
ուն երկինք հաստատե
ցան։ և հոգի բերանոյ
նոր ամ զօրութիւնք նց։
Ո՞արչ՝ մեծ է հայր։

1 Տիմ 2։ 5

Պաւղ Արիւտե։

գեղոյն այ խոստովանիմք
զհայր և զորդի և զսբ
հոգին՝ անձամբ եդիմօք
յաւուկացեալ եբնութիք
և էութիք միաւորեալ։
Ո՛չ ոչ արիս որ չարա
չար բաժանէ։ զի ըստ
անձանցն և զբնութիցն
որոշէ։ Ո՞չ ուչ ոչ
կերպոն որ պաշտօնատար
ասէ հնչեցն այ և արբեց։
Ո՞րբանեակ գոլով չա
րին անիծեալքն այնո
քիկ որք պատառք կո
րստեան երկին և հինն
հերէտիկոսութ։ Ո՞ւր
զհայր անճին հաւատք
և ճնող որդոյ և բղխող
հոգւոյն սբ։ և որդի
ճնեալ խոստովանիմք։
ուչ ճնող և ուչ բղխող։
և հոգին բղխումն դա
ւանիմք։ ուչ ճնող և ուչ
բղխող։ Ո՞րչ հայրն և
ուչ երբեք լինի որդի նմ

Պաւղ Ա՞ն-

Ա՞ն-

Ա՞ն-

Պաւղ Ա՞ն-

Ա՞ն-

Ա. Ծաղկաբերք.

Ա. Ծաղկաբերք.

Ա. Ծաղկաբերք.

Ոմն այլ.

Ո՞վ լինէր ինձ տայր զգլուխ իմ ջուր,
այսինքն հաւատս խոս տուեալ լինէր
եւ զաչս իմ
արտասուաց.

Ոմն այլ.

Ի՞նչ է պատճառն զի ես ոչ կարեմ
լալ արտասուս վասն մեր:
Զոմն կոչի հաւատ, ըստ
այնմ որ ոչ հաւանեցաւ կա
մաց: Զի խոստովանին,
ըստորում ոչ յայտնեցին
կերպսաց: Զի դատաստա
նին իմանալ:
Ի՞նչ է զի երեք տուն
քացոտիշք. այսինքն հա
ւատալիք. հաւատն. և
հաւատացեալն: Ի կոչ
մանէ հաւատալոյն՝ կո
չի հաւատ: Ի կոչմանէ
հաւատացելոյն կոչի խոս
տովանութիւն: Ի կոչմանէ
հաւատացն կոչի դատա
նութիւն: Ընդ՝ զի դեռ
երկոցունց անճառին. զի հա
ւատս յաւիտեան հօր.

Ոմն այլ.

Եթէ ասացեալ ոմն
ինձ:

Ո՛վ յաղէտ զուգակիտս
եւ զուգակշիռ հարիմ եւ
Տէր խոստովանին եւ հա
ւատայ ուղղակիտս զա
նանուանէ զՀոգեառնէն ե
անտարտարս հարցանէ զի երկիր
դեղեցիս հայաստանեայցդ,
ի բաց փախչելով ի շար
հերձուածողացդ եւ ի
բամայելոյդ քննողաց.
Ո՛վ ի երիս լուս արբոյն
երկրորդ ոչխարանեն երբեմն
էիր շիտակեալ. երկիր ես
երբեմն էիր բամայեալ:
Ո՛վ ի վի խոստ ես ասէ
ալի՝ կարծեր շիտակես.
եւ ալի վատ ի սրիշ ես
կարծեր բամայես:
Ո՛վ խոստ զգրոշումնդ.
ո սրիշ զվատութիւնդ
ծոյ: ինձ ինձանէ զինքեանս
եւեմ դիտեն: Ո՛վ երկիր
փախչիր առ Լուսաւորիչն
ո սկսար եւսւր փառս
հօր եւ սրբոյ եւ
Հոգւոյն
ամէն:

Ա Կորնթ. ԺԱ. 6

Ա Կոր. Ժ. 32

Ա Կոր. Ը. 2

Ա Կոր. Գ. 23. 1

Ա Պետ. Դ. 8

Յակ. Բ. 28

Ա Կորնթ. Ժ. 6

Ա Կորնթ. Ժ. 32

Ա Կորնթ. Ը. 2

Ա Կորնթ. Գ. 23. 1

Ա Պետ. Դ. 8

Յակ. Բ. 28

Ա. Կորնթացւոց Ա.

Ա. Յոյժ ուրախ այս՝ զի
քեզնէ առանց չէաւոյ
կեանք մարդկան առա-
կուստահել ի վէր երկրի
և այչ գիտէ յո երթայ.
քանզի գերահաս հասեան
ամ առաքինութեանց.
էայց այչ առանց սիրոյ։
Օ՛ թառ սակ սրբչէնն պա-
ռաս ի գիտուս կիրակիակաց
լոկ, ։ նախ քան զամ զոչ
առաքեալն ի միաբանս.
զի սէր ծածկէ զբազում
մեղս մեղաց։ Ա՛ զի
։ հասեալք առանց գոռ
ծոց մեռեալ են սակ ա-
ռաքեալն։ Ոչ թէպէտ
ամ գործք բարիք և
առաքինութիք մարդեղ
առանձինն մեզ այլ յեր
հասեալին մեզ այլ յեր
առանձինն զոյսն և զմ
սէրն ունք ես ածայինք
առաջ վերադարձին յաճ։
Ա՞ յսինքն է, հասեալն
ամ հայր։ և յոյսն ապրի։
և սէրն հոգին ա։

Օ՛ ի հասեալին առա
նեմք զմեծագոյն բա

Ա. Կորնթացւոց Ա.

բանութիւն, ։ հասեալ
պատուի թէ չէ աճ։ Ասկ
խոստովանութեան ապրելոյն.
բանայնմ, ։ թէ ոք խոս
առաքեալացն զիս առնէ
մարդկան։ Ասկ գաւա
նեալ յարմարին հնչելն
ալ բանդ։ զի սէր ոչ
տաւ։ զորդի խոստովանիմ.
գիտելի ալ զի գաւա
գիտելի հասեալ։

Ա՛ Ոչ ոք խաբեսցէ զանձինս ձեր։ Եթէ ոք
մարդացուածք թաւական
ման ։ ի միմեանս, թէ
առաքեալք ընդունին և
գիտեն։ Ա՛ մանկի ասէ
առաքեալն, ։ թէ զիս
զոր մարդկան խոստիմ
և գիշուկաց։ և թէ ոք
նիցիմ զմարդարէութիք
և գիտիցեմ զմարդարէ
զամ։ և թէ ոչնիցիմ
զամ հասեալ մինչև ըզ
լերինս փոխիսիցէ, և
գիտեր այչ ոչնիցիմ ոչինչ
եմ, և այլն։

քին. և յուսալն ակնա
նիմք զերազոյն էրեսին.
և սիրելն զանկամբ վերջ
նական բարւոյն։
Ի զրկել հեռաւորին հա
ւատալ ի յոյժ. և յու
սալ ըմբռնելիք զոյժ.
և սիրելն մեծարելիք ըն
ծայ։ Ի զրկել հեռա
ւոյն ձանձրանալ. յու
սալ սասանելիք. և սիրոյն
վայելելիք։ Ասէ երա
նելին յովհան մանգակիտ
հեղինն վէ այնոցիկ որք
ձրիաբեցին զանձինս իւր
հանդ և արհեստաշինիք
արեամբ մարտիրոսին ընդ
առաջս մեհեանին, ասէ,
Հաւատալիք սերմին.
յուսալ ընդհատացեալ.
սիրոյ հասին։
Հաւատալիք մեռելոցն.
յուսալ սպասելոցն.
սիրոյ վարձուց։
Հաւատալ հասանելոցն.
յուսալ միրգելոցն.
սիրոյ կատարելոցն։
Ցորեան և սիրելոցին.
ցանկացեալ և հասելոյն.
մեռանն և պսակելոցն։

Ի՞նչ հրեշտակին ի մարդկե
ղեն յանկոյս հայրապետա
զրծելոյ ի գերեզմանէ իւրմ
ոմանց կոչի զգօն, վէ
հարկաւորութեց հաւա
տոց և գործոց յոյսդ
մասնէ խրատել ասելով
թէ յաստուածդոյն հա
ւատայ մարդ. և երբեմն
հաւատայ՝ սիրէ. և եր
բեմն սիրէ՝ յուսայ. և
երբեմն յուսայ՝ արդարա
նայ. և երբեմն արդարա
նայ՝ շինի. և երբեմն շինի՝
և վերանայ. և ամենայն
շինուածն պահել և կա
տարել. և ապա լինի նա
տուն և ատեան և բնա
կարան քո։ Ի պիտոյ
է ի բնակութիւնէ ոտձա
գին պահէ սրբութիւնէ.
և հաւատալ հասանելոյն։
Պիտոյ է նմա և աղօթք.
և հաւատալ լինել ընդու
նելի։ Պիտոյ է նմա և
սէր. և հաւատալ պատ
շաճի։ Ի կատարեալէ
նա տրօք ասպնջուիցէ.
և հաւատալ բաշխիցէ։

Գ. Կորնթ. Ժ.

Ա. Կորնթ. ԺԱ.

Ի ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻ

Ի սուրբ հոգի Աստուած, որ ամենայն
ինչ գիտես եւ ամենայն ինչ կարես եւ
ոչ ինչ է քեզ անհնար, որ ամենայն
հոգիս եւ մարմին ստեղծեր եւ զիս
ի չգոյից ի գոյ հաներ, որ զիս
ի մանկութենէ մինչեւ ցայսօր
ամենայն բարութեամբ պահեցեր
եւ ոչ զիս ի ձեռս թշնամեաց
մատնեցեր, այլ զիս ի ճանապարհ
ուղիղ առաքեցեր, որ զիս ի
մանկութենէ ի քո ծառայութիւն
կոչեցեր, որ զիս ի մեղս
անկեալ ոտքս ի ճանապարհ
ուղիղ դարձուցեր, որ զիս
ի մեղս

Ի ՍԿԶԲԱՆ ՇԱԲԱԹԻ

Ի սկզբան շաբաթի ժողովեցան աշակերտքն առ Յիսուս, և ասեն ցնա՝ Ասա մեզ, երբ եղիցին այսոքիկ, և զի՞նչ է նշան գալստեան քո և կատարման աշխարհի։

Ի ՄԱՏԹԷՈՍԷ

Ասա մեզ, թէ ե՞րբ եղիցին այսոքիկ, և զի՞նչ է նշան գալստեան քո և կատարման աշխարհի։

Ի ՄԱՐԿՈՍԷ

Ասա մեզ, թէ ե՞րբ եղիցին այսոքիկ, և զի՞նչ է նշան երբ այս ամենայն կատարեալ լինիցին։

Ի ՂՈՒԿԱՅԷ

Ասա մեզ, թէ ե՞րբ եղիցին այսոքիկ, և զի՞նչ է նշան երբ այս ամենայն կատարեալ լինիցին։

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Ասա մեզ, թէ ե՞րբ եղիցին այսոքիկ, և զի՞նչ է նշան երբ այս ամենայն կատարեալ լինիցին։

Մատթ. ԻԴ. 3

Եւ նստեալ նմա ի լերինն Ձիթենեաց, մերձեցան աշակերտքն առ նա առանձինն, ասելով՝

Մարկ. ԺԳ. 3

Եւ նստեալ նմա ի լերինն Ձիթենեաց ընդդէմ տաճարին, հարցանէին զնա առանձինն Պետրոս և Յակոբոս և Յովհաննէս և Անդրէաս՝

Ղուկ. ԻԱ. 7

Եւ հարցանէին զնա՝ ասելով՝ Վարդապետ, ե՞րբ եղիցին այսոքիկ, և զի՞նչ է նշան երբ այս ամենայն կատարեալ լինիցին։

Յովհ. Ժ. 24

Եւ պատասխանի ետուն նմա հրեայքն և ասեն ցնա՝ Մինչև ե՞րբ զանձինս մեր կասկածեցուցանես։ Եթէ դու ես Քրիստոս, ասա մեզ յայտնապէս։

Մատթ. ԻԴ. 3

Եւ նստեալ նմա ի լերինն Ձիթենեաց, մերձեցան աշակերտքն առ նա առանձինն, ասելով՝ Ասա մեզ, երբ եղիցին այսոքիկ, և զի՞նչ է նշան գալստեան քո և կատարման աշխարհի։

Մարկ. ԺԳ. 4

Ասա մեզ, թէ ե՞րբ եղիցին այսոքիկ ամենայնք, և զի՞նչ է նշան երբ այս ամենայն կատարեալ լինիցին։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՐՇԱԿԱՅԻ

դուստր Արտաշէսի։

Դուստր Արտաշէսի՝ որ դու դո
ղով մարդ կինդանի բա
նաւոր և մտիկանայու՝
առանձնաւորութիւն քոյ
որ ունիս գինուկ բնու
թիւդ ծնաւ այսօր՝ ի մօ
րէն, կամ մեռեալ երեր
յինէ։ և ոչ հաստատակ
մարդկութիւն ծնաւ ընդ
քեզ կամ մեռաւ։

Արտաշէս հարց և ասէ
բան։ ունելով զնոյն բե
նութիւն յառանձնու թե
խրատ։ և միայն մարմ
նացեալ և միացեալ ի
մարմնի։ և ոչ հայր և հո
գի։ Նա՛ գարձիլ զի ան
պատշաճ էր առնել վար
դապետիդ թէ հայր էր
մարմնացեալ։ Ասէ՝ զի
հայր առանձինն է։ յայն
ժամ ոչ էր լինելի առնոյ
սկզբան։ և թէ հոգին
էր մարմնացեալ լինէին
ք որդիք։ Նորին զի
թէ հայր էր մարմնացեալ
ան և նոյնն լինէր հայր
և որդի։ նոյնպէս և հոգին
լինէր որդի և հոգի։

Ընդ քեզ բանն պատկեր է
հօր էակին։ և մարդն
պատկեր է նմանութե
վերայն բանն այ երևի
պատկեր մարդոյ։

Ընդ դարձուցանել
զմարդն յորդեգրութե
այ, բնական որդեգրն է
պատշաճ։ վայ որդին այ
որդի մարդոյ եղև զի
զմեզ արասցէ որդիս այ։
Հինգերորդ՝ բանիւն է
պատշաճ պատմել զՀօրէ
և երևիլ մեզ։ այլ ներ
սրամտագոյնս բանն յիշ
գայ և լինի բարեաւ։
և դրեալ ի քարտիզի
երեսի և շօշափիլ։

Ոչ Ոչխարի։

Ոչնչեն բանիւն զմեկայնին
անձն Հաւ թէ զբնու
թիւնն։

Ոչ Աստուածոյ։

Այլ ըստ անձն առեալ զքե
զատ Հարաբաստին նո
ա։ այլ ըստ անձն Հաս
տատեալ զատեգիտաս

Եթէ Երկրորդն ի Հերետիկոսութիւնն ինչ խառնէ. որ ասէն եթէ բնութիւն զբնութիւն էառ և բնութիւն ընդ

Գլուխ Չորրորդ։

Հնձան էառ զանձն, եթէ բնութիւն էառ զանձն. բնութիւն էառ զբնութիւն, եթէ անձն էառ զբնութիւն։ Ի յոլից նախատառութեանցն զիրն ի ներքս առնեմք։

Գլուխ Հինգերորդ։

Ասացինն ի վերոյգրեալսն ի Հերետիկոսութենէ, որ ասէն եթէ բնութիւն զբնութիւն էառ և բնութիւն ընդ

բնութեամբ միաւորեցաւ։ Ուրեմն Երկուքն մարմնացաւ։ Ուստի ասեմք այս ի Թիւրս և խոտել։ Զի եթէ ըստ իմացման բնութիւն բանին անձին նոյնին անձամբ բանին միաւորեցաւ կատարեալ ընդ մարդկային բնութեան՝ այս ճշմարտութիւնն է և ուղղութիւն։ Ուստի ջորրորդն ի անկար ծիւք ճշմարտութիւնն և ուղղափառութիւնն։ Որպէս ասեմք թէ՝ անձն աճմային կատարեալ բնութիւն իւրով զբնութիւն մարդկային առեալ միաւորեաց ընդ իւրում աճմային անձինն և բնութ

Ո՞ւ անձն այն անպատրաստ գրելին և պարզագոյնն ընդ մարդկային բնութեան բաղադրեցաւ ըստ բնութեան նպատուոյն։ և շարժմանն ցաւ ըստ երանելոյն Դիոնէսիոսի որ ասացն, և շարժմանին ընդ Ճառ լոյս անձառելին։

Ցուրտ կրկնութիւն։

Ո՞վ է նայ անձն ածելին ընդ բնութեան մարդկային համառօտել և բնութ անձն բանին ընդ բնութեան մարդկային միաւորելոյն և միացեալ անբաժանելի։

Ո՞ւմ ո՞չխարք։

Ո՞խտորելն որ առաջեր՝ բնութիւնն եղև երիս միջնորդութեանն

Ո՞ւմ ո՞չխարք։

Նմանապես միով ծառուցանեմ նաև երկուս միայն եղև գրոց երիս երկու առաքելոցն բնութիւնն միաւորելոյն և միացեալ։ Այլ ասէ ևս Կիւրեղ մեր «Երկրորդ տառապելին, որ իմաստ մինն Հաւատացին՝ ծառայ ունի զայս զամենայն զոր ի մարմնոյ նորա գիտեցին, որպէս զի բնութիւն նորա։ քանզի միացաւ ի մարմնի անդ բնութ։ Այլ ասէ

Ցուրտ կրկնութիւն։

Ո՞ր է նայ անձն ածելին ընդ բնութեան մարդկային համառօտել և բնութ անձն բանին ընդ բնութեան մարդկային միաւորելոյն և միացեալ անբաժանելի։

Ո՞ւմ ո՞չխարք։

Ո՞խտորելն որ առաջեր՝ բնութիւնն եղև երիս միջնորդութեանն

Ո՞ւմ ո՞չխարք։

Նմանապես միով ծառուցանեմ նաև երկուս միայն եղև գրոց երիս երկու առաքելոցն բնութիւնն միաւորելոյն և միացեալ։ Այլ ասէ ևս Կիւրեղ մեր «Երկրորդ տառապելին, որ իմաստ մինն Հաւատացին՝ ծառայ ունի զայս զամենայն զոր ի մարմնոյ նորա գիտեցին, որպէս զի բնութիւն նորա։ քանզի միացաւ ի մարմնի անդ բնութ։ Այլ ասէ

Ցուրտ կրկնութիւն։

Ո՞ր է նայ անձն ածելին ընդ բնութեան մարդկային համառօտել և բնութ անձն բանին ընդ բնութեան մարդկային միաւորելոյն և միացեալ անբաժանելի։

Ո՞ւմ ո՞չխարք։

Ո՞խտորելն որ առաջեր՝ բնութիւնն եղև երիս միջնորդութեանն

Ո՞ւմ ո՞չխարք։

Նմանապես միով ծառուցանեմ նաև երկուս միայն եղև գրոց երիս երկու առաքելոցն բնութիւնն միաւորելոյն և միացեալ։ Այլ ասէ ևս Կիւրեղ մեր «Երկրորդ տառապելին, որ իմաստ մինն Հաւատացին՝ ծառայ ունի զայս զամենայն զոր ի մարմնոյ նորա գիտեցին, որպէս զի բնութիւն նորա։ քանզի միացաւ ի մարմնի անդ բնութ։ Այլ ասէ

Ի ՅԱՅՍ ԱՒՈՒՐ։

Ի ՅԱՅՍ ԱՒՈՒՐ։

Ի ՅԱՅՍ ԱՒՈՒՐ։

Ա. Պօղոս առաքեալ Յիսուսէ Քրիստոսէ եւ Աստուծոյ Հօրմէ որ յարուցանելով զնա ի մեռելոց՝

Բ. Եւ ամենայն եղբարքն որ ինձ հետ են՝ եկեղեցեաց Գաղատացւոց։

Գ. Շնորհք ձեզ եւ խաղաղութիւն ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ՝

Դ. Որ ետ զանձն իւր վասն մերոց մեղաց՝ զի հանիցէ զմեզ ի չարեաց աշխարհիս այսմիկ ըստ կամաց Աստուծոյ եւ Հօր մերոյ՝

Ե. Որում փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Զ. Զարմանամ զի այսպէս վաղվաղակի դարձուցանէք զձեզ ի փոխանակ շնորհացն Քրիստոսի առ այլ աւետարան՝

Է. Զոր ոչ է այլ, բայց կան որ խռովեն զձեզ եւ կամին դարձուցանել զաւետարանն Քրիստոսի։

Ը. Եւ թէ եւ մեք կամ հրեշտակ յերկնից աւետարանիցէ ձեզ զոր ոչ աւետարանեցաք ձեզ՝ նզովեալ իցէ։

Թ. Որպէս ասացաք եւ արդ կրկին ասեմ՝ եթէ ոք աւետարանիցէ ձեզ զոր ընկալարուք՝ նզովեալ իցէ։

Ժ. Արդ զի՞ մարդկանց հաճեցուցանեմ զեւ զԱստուած. եթէ մարդկանց հաճոյ լինէի՝ Քրիստոսի ծառայ ոչ էի։

ԺԱ. Ցուցանեմ ձեզ եղբարք զի աւետարանն զոր աւետարանեցի ես՝ ոչ է մարդկային։

ԺԲ. Զի ոչ ես ընկալայ զայն ի մարդկանէ եւ ոչ ուսայ, այլ յայտնութենէ Յիսուսի Քրիստոսի։

ԺԳ. Զի լուարուք զվարս իմ ի ժամանակի յիս ի հրէութեան՝ զի յոյժ հալածէի զեկեղեցի Աստուծոյ եւ աւերէի զնա։

ԺԴ. Եւ յառաջադէմ էի ի հրէութեան քան զբազումս ազգակիցս իմ ի տարիս իմ՝ եւ նախանձաւոր էի աւելի քան զամենայն հարս իմ ի կրօնս հարանցն։

ԺԵ. Եւ յորժամ հաճեցաւ Աստուծոյ որ զիս ընտրեաց յորովայնէ մաւրէ իմոյ եւ կոչեաց զիս շնորհօք իւրովք՝

ԺԶ. Յայտնել զՈրդի իւր ի մէնջ՝ զի աւետարանեցից զնա ի հեթանոսս՝ ոչ անդէն մարդկանց խորհեցայ՝

ԺԷ. Եւ ոչ ելի յԵրուսաղէմ առ առաքեալսն որ էին յառաջ քան զիս, այլ գնացի յԱրաբիա եւ դարձեալ եկի ի Դամասկոս։

ԺԸ. Ապա յետ երից ամաց ելի յԵրուսաղէմ տեսանել զՊետրոս, եւ կացի առ նմա տասնհինգ աւուրս։

ԺԹ. Եւ զայլ առաքելոցն ոչ ետես՝ բայց զՅակոբոս զեղբայր Տեառնն։

Ի. Եւ զոր գրեմ ձեզ՝ ահա առաջի Աստուծոյ եթէ ոչ սուտ եմ։

ԻԱ. Ապա եկի ի կողմանս Ասորւոց եւ Կիլիկեցւոց։

ԻԲ. Եւ էի անծանօթ երեսօք եկեղեցեաց Հրէաստանեայց որ էին ի Քրիստոս։

ԻԳ. Այլ միայն լսէին թէ որ հալածէր զմեզ յառաջ՝ նա այժմ աւետարանէ զհաւատս զոր յառաջ աւերէր։

ԻԴ. Եւ փառաւորէին զԱստուած ի վերայ իմ։

Բ. Ապա ետասներորդ ամի ելի դարձեալ յԵրուսաղէմ ընդ Բառնաբայ՝ առեալ եւ զՏիտոս ընդ իս։

Բ. Ելի ըստ յայտնութեան եւ ետուն ինձ զաւետարանն զոր քարոզեմ ի հեթանոսս՝ առանձինն ընդ երեսս իշխանացն՝ զի մի՞ ընդդէմ վազեցի կամ վազեմ։

Գ. Այլ ոչ Տիտոս որ ընդ իս էր՝ հելլէն էր՝ թլփատեցաւ։

Դ. Եւ վասն սուտ եղբարցն մտաց որ մտին լրտեսել զազատութիւն մեր զոր ունիմք ի Քրիստոս Յիսուս՝ զի զմեզ ստրկասցեն։

Ե. Որոց ոչ կամեցաք ետուն տեղի հնազանդութեան մի ժամ՝ զի ճշմարտութիւն աւետարանին մնասցէ ընդ ձեզ։

Զ. Եւ ի նոցանէ որ իշխանք էին՝ թէ ինչ եւ իցեն ոչ ինչ ինձ տարբերէ. զի ոչ ումեք երեսս առնու Աստուած մարդոյ. զի ինձ ոչ ինչ ետուն իշխանքն։

Է. Այլ հակառակ եւս ընդ հակառակն տեսին թէ ինձ հաւատացեալ է աւետարանն անթլփատից՝ որպէս Պետրոսի թլփատից։

Ը. Զի որ գործեաց Պետրոսի ի թլփատութիւն առաքելութեան՝ նա գործեաց եւ ինձ ի հեթանոսս։

Թ. Եւ գիտացեալ շնորհս զոր ինձ տուեալ է՝ Յակոբոս եւ Կեփաս եւ Յովհաննէս որ սիւնք երեւեցան՝ ձեռն տուին ինձ եւ Բառնաբայ հաղորդութեան՝ զի մեք ի հեթանոսս եւ նոքա ի թլփատութիւն։

Ժ. Միայն զաղքատացն յիշեսցուք՝ զոր եւ ինքն ջանացայ առնել զայս։

կորուսեալ և ոչ ոսկին
կամ երկաթին զծանրու
թիւն խնդրեաց։ այլ միա
յորեցեալ ընդ միմեանս
անխախտելի մնաւն։

Այսպէս և մեր բնու
թեան խառնելով ի հոգի ած
նել բանին՝ որ էր ար
արատաւորեալ մեզ մահու
էին ախտիք մեզք և ապա
կանութիք բարձան ի նմա
նանել ի հրամայել
լեաց նմին թոյլ ժանկ ի
ձեռն հրոյն։ Նոյնպէս
էրտակաւ եղիթիւն մար
դոյ անփոփոխելի մնաց
միութեամբ ընդ բանին

Ճառ զարձ զորօրինակ
բանն միացեալ ի գին
մարմին զոչեանս։ այսինքն
հետէ ոչ բան առանց
գոյնի և գիրն առանց
բանին լինել։ երկուքեանն
միութեամբ ոչ բաժանին
և ի բնութենէն ոչ ան
կանին։ և ի շօշափիլ դէ
րոյն ընդ նմին շօշափի
և բանաւ։ Այսպէս բանիւ

և զմարմնանալ բանին
և զշօշափիլն ձեռօք։
Առաքեալ ասէ շնչել
ձեռք մեր շօշափեցին ԻԱ Ճ
ի վէմ բանին կենաց։ Ի.Ա
Ճառ զխոհելին զի բանն
խառնեալ միացելոց յորս
վայրն կուսին զերկական
բնութիս մեր ընդ անեղի
նին։ և զապականացուս
մահկանացուս ընդ ան
մահին։ և եղև նոքաւ
մի և անբաժանելի։ ոչ
փոփոխմամբ և այլայլու
թեամբ, այլ խառնմամբ և
միաւորութեամբ անշփոթ։
Ի յաղթելոյ հզօրա
գոյնն ի տկարագունէն,
այլ տկարն յաղթեալ ի
հզօրէ առաւ։ քառաճա
բանին գլխոյդ մեր,
խառնեցաւ մարդկութիւն
ընդ աճուրդ և եղև մի,
զի եղեցի այն քան աճ,

Յաղագս Նահանջ տարւոյ։

Ի ձեռին դարձին զի մեր ձեռնարկեցաք ի նոսա և սկսցուք ի նոսա և սկսցուք ծեալք։ Սակայն նշանակէ զմիլիոսական հարստատութիւն։ զի թէ ոք նախասահմանապար առնէ զառաքելն մուտ խորհրդոյ ի ջուր գրոյ՝ պղծեալ է ըստ սովորութեան որ ասէ, կիմեաւ կամիլ որ լինի քեզ կոդի. ապա թէ ո՞ ուսուցանէ ձկիւնացեալ զպէտ ունկն երանէ արիւն։ Ո՞չ այդ և մեք գիտասցուք զի ոչ ընդունելիւն Թողութիւն անհաւատութեան այլ։

Ո՞ւստի ասեմ զի մեղ ոչ ունի մեղս։ Ոչ ասեմ զի մեղ ոչ ունի մեղս։ Ոչ ասեմ զի մեղ ոչ ունի մեղս։ Ոչ

Գ. Ա. Ա. Ա

ի խաղաղութիւն զի զամա-
նակ կոչեն՝ զամանակս
եղիկ քանն յարգանակի
բնակելոց և ի կուսէ
ծնեալ. և զօրինակ ծնելո-
գեանն անդխառնակք։
Ասէր զանխառնելին
խառնց. եւ եթէ ոչ խա-
ռնէց ոչ գիտէր։ Եւան
սբն ներսէս հայոցին
ասէ, եւմի առեալ բնու-
այսու. զսա խառնման
անձառելոյ։ Կրճ գՀ
ասէ, խառնեի ընդ մեզ
անշփոթաբար. եւմիանայ
անձառաբար։ Կրճ գՀ
ասէ, զոր այս խառնուն
ըմբռնեցեալն. աջ և մարդ
բնութ խառնի։ Կրճ այլ
սղնպիսիկք վկայու-
թիւնք զոն ի գիրս
հարցն ասեն. որպէս
յայտ քաջ առնեմք
զսց արանց։ Եւան՝ սկսեալ
աշխարհն երկաբնեայց
բռնադատել ի շնմար
առն ասէ ոն ի գիրս հե-
րետիկոսն մանն և յատա
ջին գլուխն։ Կրճ այլք
ոմանք կոչեն՝ զամանա
կս խառնուածոյ զի զամա

Հատ 99

նակս խառնուածոյ
զի ոչ ինչ ինչ ի
ոչնչէ ստեղծաւ
եղեալ. այլ ամե-
նայն ինչ ի ոչնչէ
ստեղծեալ. և ի
ստեղծեալսն
խառնուածոյ
ստեղծեալ
ինչ։

Ա. Ի ՄԱՐԴԿԱՆՑ ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՆՈՐ ՊԱՏՃԱՌԱՑ ԵՒ ՀԵՏԵՒԱՆՔԱՑ ՆՈՐՈՑ։

Ա. Ոչ ոք ի մարդկանց ծնանի առանց մեղաց, եւ ոչ ոք ի մարդկանց ծնանի առանց ախտից եւ ցաւոց, զի ամենեքեան ի մեղս ծնանին, եւ ի մեղս ծնանին ամենեքեան, եւ ի մեղս ծնանին ամենեքեան, եւ ի մեղս ծնանին ամենեքեան

Ա. Թանզի որ ոչ գնուէ, անդ և ոչ էուէ. զի իմն առանց գնուե սակաւ նուն ձայն է որ միայն յօդս բախէ և ցնդի. այլ յարաձգեցին և երկնցր ուաքանչիւր որոյ ազդման ի զի ինն գնուածն ի ի։ Եթէ զձի իմն գնուիցէ ներգործէ. և թարց բեզ նուէ՝ ներգործէ և ոչ ինչ։ Այլ և սեզն երկիցեն ի մէկնուէ սղմնիւն առ զբնուեա մեր միաձինն որդիին այ և միացոյց ընդ գնուածն ձեռն։ Եթէ զձի ասէ, բանն ճշմարտաբար հօր. այնպէս միացոյց ընդ իւր զբնուածն ինն մեր։ Եթէ չետ երկուքիցն զբանն մարմնացեալ խոստովանիմք՝ չարիկ է գնուիցէ խոստովանիլ. զի գնուէ լինիլ միաձոյլ։ Եթէ այլ իմն մոլորուի և երկի ներ յայսմ բանի զբան ինեւ կարծեաց հոգին. զի երանելոյ և միաձ

Ք. Յաշուկ ինձին տալ՝ նախան ոչ երկոցունցն մի և նոյնն գնուիցէ, և յատկացեալ անձնաւորուիցէ. զի որք անձն ճարց գնուէ մարմնոյ ասեն, այնուհետև ինն բանն ճշ չետեալ և բաժանեալ յաճախեալ գնուիցէ և ապա մարդացեալ որ ի մոլորուի ձեռ և անհնարին հերձուածոյ։ Եթէ երկի չաւասարեալն անձն բանին այ ոչ բաժանեալ՝ ի գնուէն այ՝ ոչ զարհուրելին ասել գնուէ մարմնացեալ։

Ժ. Ի Ժողովոյն։

Յորժամ ասեն լեռնա կանգնն երկի գնուէք միացեալ, ապա ասելոյս երկի գնուէքն բարձան.

զինչ ասաց պատասխանի։

ԺԱ. Ի Պարզաբանն։

Եթէ ինչ գնուէ միա երկոյ ասելոյն երկին ոչ բաժանին զինչ ասելոյն երկին միայ՝ խոստովանելն

Ա. ԳԼՈՒԽ ԱՐԱՐԱՏԻ։

Ոչ առանձ մեծ ուրուագիծն հիւսիս և արեւմուտս, ուսկից և արեւելս։ Լերինք ամենայն կողմանց և մարդկային բնութեց մեծագոյն մասն բնակեալ էին։ Նոյն ինքն Ադամ ի լերինս բնակեալ էր։ Կայէն և իւր ժառանգքն։ Կաղնեացքն մարդ լուծեալն էր, ուստի ոչ սակաւ ազգք յայնմ ժամանակի ի լերանց բնակեալ էին։ Նոյն ինքն Նոյ ի լերինս ապրեցաւ։ Եւ ամենայն ազգ մարդկան ի լերանց ծագեալ է։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել, թէ ի հարթութենէ ազգ մի ինչ ելեալ է։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել, թէ ի հարթութենէ ազգ մի ինչ ելեալ է։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել, թէ ի հարթութենէ ազգ մի ինչ ելեալ է։

Բ. ԳԼՈՒԽ ԱՐԱՐԱՏԻ։

Արարատ լերինն ի մէջ ամենայն աշխարհի է, ուստի ամենայն ազգք ի նմանէ ծագեցան։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել, թէ ի հարթութենէ ազգ մի ինչ ելեալ է։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել, թէ ի հարթութենէ ազգ մի ինչ ելեալ է։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել, թէ ի հարթութենէ ազգ մի ինչ ելեալ է։

Գ. ԳԼՈՒԽ ԱՐԱՐԱՏԻ։

Արարատ լերինն ի մէջ ամենայն աշխարհի է, ուստի ամենայն ազգք ի նմանէ ծագեցան։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել, թէ ի հարթութենէ ազգ մի ինչ ելեալ է։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել, թէ ի հարթութենէ ազգ մի ինչ ելեալ է։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել, թէ ի հարթութենէ ազգ մի ինչ ելեալ է։

ուրեմն և պակասկացն ի
խնդիրըս. որք և ըստացամ
պարտին և ուրանան. ա
սելով թէ բանիս ա՞ն
ձամբ մտրիացան թարց
բնութ։ Նոյնպէս ըստ նոցա
թիւր կարծեացն, այժմ
ասկանելի՝ ի խաչարին
կեանքն. և ոչ ի մարդա
գեալ բանին աճ։
Պանդխտ անձն միշտ բա
ժանական է և ոչ միասո
րական ընդ պարմիսըմն որ
ասէ, թէ իւրքն չիւրքն
միշտ բաժանական և բաց
ձառձանական. և միասրար հա
ստատին է։ Այսինքն թէ
անձն միշտ բաժանի է, և
բնութիւն միշտ միասրար։
Այլ ասեսանեմք զի ոչ
միայն ընդդէմ են աճա
բանից վարդապետ բանք
նոցին, այլ և ընդ դէմ
տակ են բնական բանա
կանութ և աստուածաշունչ
խնամատարութեան։ Պանդխտ
ասի անձնեմք զամ մարդ
որ մի է էութ և բնութ.
և զի բնութ մարդոյն է

Ասացաք Խանին ոմն՝
հաստատակալ յսկզբանէն
յարարչագործելն այ.
և պղատոն անհատ որպէս
և անձն. և ի հնոյ բնու
թենէն յառաջ եկեալ.
և ունի կատարել ասհման
բնութիւն. այսօր ծնանի
բնութ և վաղիւն մեռա
նի նոյն բնութիւն. ապա
զհարդ հաստատակն որ ի
բնութիւնն ոչ ծնանի և
ոչ մեռանի ընդ նմա։
Այսպէս և ամ անհատ
ծնանի տանջի չարչարի
և մեռանի. բայց հնոյն
միութիւն բնութեն ոչ հա
րդրդի կրից նոր վ՚ յատ
կութ անձին։ Այլ այս
երկնաց են. և թէպէտ
միասրելք են ոմք հոգ
և երկաթ հոգի և մարդ
միոն որք չարչարին ան
չարչարապէս։ Ցերեսք որ
զերօք եմի երկանոց
միասրութիւնքն այսպէս
սիք լցին, որչափ և աս
տուած անեղին։ Ոչ ե՞
թէ ըստ կարծեց նոցին
բնութիւն բնութեն առնէ

Յաղագս Նահապետին։

Եւ որդի այլ։ Նմանապէս
հօր բան ածուածին. և
հաւատալ մեզ բան մարդ
կութեան։ Նա թէպէտ
մարդկային միտք տկար
բանից յայտնիւն. այլ և
երկաբնակացն. որ իմեր
է քան զբնութիւն։ Նա-
ածային ամենազօր զօ
րութեան ոչինչ է անկարե
լի. եթէ լինիլ մարմին
և ծնանիլ անմարմին. խառ
նեալ ի երկնային մարդ
դայս բնութեամբ և պահել
անփոփոխ զանեզականն
բնութիւն որ ի հօրէ։

Նա օրինակաւ ևս հաս
տատեցից զմիտս նորա
լուծմամբ. զի ոչ ամ մարդ
դիակ բնութիւն մի են, այլ
անձամբք զանազանք.
զորինակ գործիչ հանդերձ
ծիլ զգեցեալ. և գործ
ածուն. այլ հանդերձն յա
ւուրս անձամբն իւրում
գործէ զոր ինչ և գործ
ծէ. և իմիտսումն ոչ
հակիրճին զնոյն գործել։

Ծանուցումն Նահապետին։

զանձամարտութիւն քանին,
այլ՝ անեղութիւն բնութեան։
զի անեղ է, յիշ գ-ս որոյ
ոչ կրէ յերկութիւնէ և
կամ փոփոխութենէ կրիցէ։
Նա զկայսէ ածին ներ
սինէ որ ասէ, թէպէտ
մարդկային բնութիւն ին
դունէր զբանձարանա և
զմահ, այլ ածային բնու
թիւն ոչնչեր զանձարա
բութիւն և զանմահու։
Ո՞ւ որ մեռանելն եղև
մարմնովն նոյն կենդանի
էր ածութիւն։ և որ չար
չարեալ՝ նոյն էր և ան
չարչարելին։ Նա զիշ
ասէ, ոչ այլ ումն մարմին
եւայլ ումն անմարմին, այլ՝
մի և նոյն քան էր մարմին
և էր անմարմին։ մարմին
բուս մարդկութեանս զոր
էառ։ և անմարմին բուս
ածութիւնն զոր ունէր։
Նա նոյն սուրանալի և
անշօշափելի. և անտեսա
նելի և շօշափելի. և ժա
մանակի։ և առանց ժա
մանակի։ Մարդ մարդոյ

Ուրբաթ առաւօտ։

Ի՞նչպէս կրնայ ըսուածները կատարուիլ ինչ յոյժ սուղ ըսուածները թէսան, ուսկէ ընդհանուր եւ դիմնէսիոնն։ եւ յորժամ ննջէիր սիսոնն՝ ննջէիր ընդհանուր եւ սիմօմէտոնն։ եւ զայրն եւս այսպէս խօսա։ Այնպէս եւ երկրորդումն ինչ թէսալ եւ հոգին ալ մի երթար բնաւ, սակայն զանազան ներալ երթայ անձամբ։ մէյ մըն ալ հոգի մի անձն՝ ուշ չտարկուսիր ինչ մի ուսանիր անձինքն եւս գնայր գործ Տէրացեր։ Ա՛յսպէսիկ մի անձն երկրորդումն ընտրէ իւրով մտքիսա յաւ՝ ի կուսէն։ կամաւ հօր եւ շանտուէ ալ չէ գործոյն։ եւ նոյն մի անձն բանին՝ զամ կրնաց ըսել մտրդկայինսն։

Ո՞ւ Ո՞ւրբաթ։

Ո՛ մեզ զայն գնուսումն ուսանելոյ աստ երկասողդն, զոր ասէ խաւսելոյ ցայծ։

Օրշաբթ կիրակի տբ՛։

յաւակայել ի հօրէ գործի եւ մեղանալ ի մարմնի։

Ո՞ւ Ա՞ւրբաթ։

Ա՛ն ոգուշանալ ի հօրէ։ այլ առ հօր՝ եւ մեղանալ ի մարմնի։ եւ ոչ թողեալ զհայրական ամօսն։ այլ եւ ասա անձնասպանելն ինքն մեղն մարմնի գործ։ զի կամակցութիւն հօր եւ հոգւոյն մարմ նացաւ։

Ո՞ւ Ո՞ւրբաթ։

Ո՛րպիսեցնէ թէսալիկոս գրեալ թէ, հայր մեր ասելն ի գնալ ի ներքս զանազանել գնալ թիւնն եւ կամի ասել թէ ոչ գիտեն զնացեալն անձին եւ գնալ թէ։

Ո՞ւ Ա՞ւրբաթ։

Ա բեռապատիկ գանգիտ այդպիսիկ թշնամեաց են հատարաց եւ ոչ սիրելեաց։ Ա երեսն ասէ գնալ

Գործք Առաքելոց։

Նաղորին այ և՝ իւրոց ա-
ռաքելոցն մեծագոյն
մարդացուքն զառհման
բնութիւն և անձինն, առ
ի յանդիմանութիւն վայրե-
նասիրտ անձին կայացեալ։
Նոքա՛ի հրաշակերտ
լինին ներգործուին, քան
զոր առաջ անձն ունի զի
գոլն։ քան այսմ առնի՛ն
կամ գոլ։ Նոքա՛ի նոր
գործոյ։ իսկ անձն ի կիր
բոյս։ Նոքա՛ ոչ վերա
գիտալ։ անձն ոչ թանձ
բոյսեալ։ Նոքա՛ի նշա
նակիչ կիրոյն։ ապա ու
րեմն սեռ բնութիւն։
Նոքա՛ի հրեշտակաց
սակաւ և ոչ դադարուցեալ։
Նոքա՛ի որ ի գոյացո
զակութեաց ամենայն բազ
մութեանց։ և ի ինչ ոչ
նոյ։ և ի ինչ ոչ ամենայն
ձեռնարկեալ առանց
երեւակայութեան։ և ունի
սկիզբն շարժման և զա-
դարման։ Նոքա՛ի

Գործք Առաքելոց։

ըստ ամենայնի ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ
ընդ ամենայնի։ ոչ ի ներգործութենէ

Յաղագս Նահատակ մարդոյ։

Լուսաւորիչդ Հոգւոյ
ածապատում վարդապետ
մերոյս եկեղեցւոյ սահ
մանեաց այսպէս առնել։
Պարտ՝ զիտել պատա
ղի անձն՝ի գոյանալ ան
հատին էանալ։ և երբ
անձնաւորուէն զոր ու
նի այսինքն կերպաս տեսա
զոյնս հատակս ձեւս,
այսքիւք զանձնէն յայլ
անհատէ և ճանաչի երբ
անձամբէ։ Նոյն միևնոյն
անձին յատկութիւն երբե
ւմն զինչ ազգ որէ՝ ի
վեր այլոյ անհատի ոչ երբ
եթէ երևեալ տեսանի։
որպէս զի այնում որոշի
ի անհատն՝ ի միւս այլ
անհատին։ Կայցեսա
կաւն զորոշի որ աս հա
տակ յայդ անհատս սե
ռանէ։ թէ մարդ տեսակ
թէ երկն։ թէ այլ ինչ
Ընդհատ մարդն է։ և միւ
այն անհատ ասէ որ չհա
տանէ։ այսէ որ չբաժա
նի յայլ տեսակ կամ այլ
ինչ։ Նոյն թէ բաժանեալ

Վասն Հաւատոյ։

և անձին։ իսկ արարչին
քնութիւն և անձն անհա
տանելի և անքննելի է
մտաց մարդկան։

Նոյն Նահատակի։

Ընծայեալ անձն իմ՛ի
ար։ զի զգեցայ ես
հանդերձ փրկութեան և
պատմուճանաւ ուրախու։
և հաստատեցեալ սիրտ
իմ՛ի միաբանակ հաւատս
ձշմարտութեան։ Ընդ սրով
հետև խորտակիցեր զգ
զօրուն ասար ի շինամեաց
և բարձրացուցեր զեղ
ջիւր սիրոյդ քրիստոնէ
ականին, վայ աղաչեմ զի
կրկին կամիցես առնել
մեզ յամենօրհնեալ շնոր
հաւորութենէդ մանդ տա
դրութեան անձին յաղագս
վերստին հաստատու։
՛ի յառնի և՛ի եղծուածն
առնականացուսուին ի
փրկուին։

Նոյն Ա՛ստուածին։

Ամենայն հաւատոյ և

Ոչ ասացեր զայս ինքեան՝ այլ
առաքեալն Պետրոս։ Ոչ ասաց
այլ առաքեալն Պօղոս։ Ոչ
ասաց այլ առաքեալն Յովհան։
Այլ մարդկայն՝ զի մարդ
ի հոգւոյ և ի մարմնոյ
խառնեալ է։ և միայն հո
գին չասէ անձն և ոչ
մարմինն։ յերկուսինն միա
ւորեալ կատարէ անձն
առաւելն։ և երկուքինն զի
նի ի մի անձն։ զի ոչ հո
գին միայն ինքեամբ անձն
լեալ է և ոչ մարմինն
միայն։ այլ որ զբեռ ան
կատարէ և ապերախտ յար
դանդէ մօրն միոյէ ի իւ
օրն արտ մանուկն։ զար
օրինքն ասէ Թէ, դիտ
կիրճ մայրն։ Այլ երբ
հոգին հետ իւրեաց մի
անձն գոյանայ։ և երև
եալ առաւելն յետ իւ ա
ւուրն անձն։

Եւ սոյգ և ձշմարիտ
գիտացիր զի անձն
ինքն ընդ ինքեան առան
ձին կացեալ առանց հո
գւոյ և մարմնոյ միաւո
րութեան ոչէ և ոչ ասի։
Այլ Թէպէտ համանա

Ճառ

հատ ի հոգւէ և ի մարմնոյ
բաժանեաւ։ յայնժամն էիր
մարդ։ երբ ի մարդոյ
Թէ առեակէր։ Այսպէս
և զայլ կենդանեաց և
զանշնիկդ անհատ է
մտցիր։ Այլ զարձեալ
անձն է որ ի գոյէ է և
ի պատահականութէ ժո
ղովի իւր յատկութէն ի
մի անհատն։ և Թուով
բաժանի և զայս ոմն ան
հատ յայտնէ։ Այլ զպետ
րոս և զպօղոս։ Իմ զայն
ձի։ կամ զայն եղէն։
Օ՜ ի քեզանից պատա
հանօք ի միաբանից հոգ
և անուամբ և տպաւո
րական յատկութէնն որ
զինքն է տպաւորեալ։
Այլ տպաւորական յատ
կութիքն պնդականքն են
որ տպաւորեալ են զմար
մինն։ և վասն այնորիկ ոչ
կարեն քակիլ անձինքն
միմեանց քան ատենդ
գոյութէնն։ այլ քան պա
տահելն հոգւոյ քակիլն։
Այլ հոգւոյ քակիլն

ԵՍԱՅԻ ԺԵ.

Եւ ասէ Տէր՝ Քանի՛ զի անարգեցին ժողովուրդս
այս զջուրս Սիլովամայ որ երթեալ կամաւ
հեզութեամբ, եւ ուրախացան ի Րասսիմ եւ
ի որդւոյ Րոմելիայ. Վասն այսորիկ ահա
Տէր ածէ ի վերայ նոցա զջուրս գետոյն
զոյժս եւ բազումս, զարքայն Ասորեստանի
եւ զամենայն փառս նորա, եւ ելցէ ի վե-
րայ ամենայն հովտաց նորա, եւ ի վերայ
ամենայն տեղեաց նորա. Եւ անցցէ ի Յու-
դա, եւ ողողեսցէ եւ հասցէ մինչեւ ի պա-
րանոցս. Եւ եղիցի տարածումն թեւոց
նորա ի լնուլ զերկիր քո, Էմմանուէլ.
Ազգք հաստատեցարուք եւ յաղթեցարուք,
եւ ունկնդիր լերուք ամենայն հեռաւոր-
ականք երկրի. զգեցարուք եւ յաղթեցա-
րուք, զգեցարուք եւ յաղթեցարուք. Խոր-
հեցարուք խորհուրդ եւ ոչ կայցէ, խօսե-
ցարուք բան եւ ոչ հաստասցի, զի մեր-
ձ է մեզ Աստուած. Զի այսպէս ասաց
Տէր ինձ ձեռամբ զօրաւոր լինել եւ
խրատեաց զիս չգնալ ընդ ճանապարհ
ժողովրդոյս այսորիկ եւ ասաց. Մի՛ ասէք
դուք դաւաճանութիւն ամենայն զոր ասէ
ժողովուրդս այս դաւաճանութիւն, եւ
զերկիւղ նոցա մի՛ երկնչիք եւ մի՛ զարհու-
րիք. Զի Տէր զինքն սրբեսցէ, եւ նա
ինքն իսկ ձեզ երկիւղ եւ նա ինքն իսկ
ձեզ զարհուրանք. Եւ եղիցի ձեզ ի սուրբ
եւ ոչ ի քար գայթակղութեան եւ ոչ ի
վէմ սկանդալոյ երկոցունց տանց Իսրա-
ելի, ի որոգայթ եւ ի թակարդ բնակչաց
Երուսաղէմի. Եւ գայթակղեսցին ի նոսա
բազումք եւ անկցին եւ ջախջախեսցին
եւ թակարդեսցին եւ գերեսցին. Կապեա
զվկայութիւնս եւ կնքեա զաւրէնս ի
վարդապետս իմ. Եւ ես ակնկալեցայ
Տեառն որ դարձուցանէ զերեսս իւր ի
տանէ Յակոբայ, եւ ես ակնկալեցայ նմա.
Ահա ես եւ մանկունք զոր ետ ինձ Տէր
նշանք եւ հրաշք ի Սիովն ի Տեառնէ
զաւրութեանց որ բնակեալ է ի լերինն
Սիովն. Եւ ասասցեն ձեզ զի հարցէք
զկռահս եւ զգուշակս որ ճռնչեն եւ
ասեն. Ոչ ազգ ազգ զաստուածս իւր
հարցանէ, եւ ոչ ողջոց զմեռեալս. Ոչ
ուսուցանէ զայս օրէնս եւ զվկայութիւն
եւ զայս դատաստան. Եւ ոչ ասացէք
զայս ըստ բանի որ ոչ է լոյս ի նոսա.
Եւ անցցեն ի նեղութեան եւ ի սովու
եւ եղիցի երբ սովեսցին եւ բարկասցին
եւ անիծեսցեն զթագաւորն իւրեանց եւ
զաստուածս իւրեանց եւ նայեսցին ի
վեր. Եւ ի երկիր հայեսցին եւ ահա
նեղութիւն եւ խաւար եւ ամպ ցաւոց
եւ ի խաւարն մթին մղեսցին. Եւ ոչ
տեսցէ երկիր զնեղութիւն նոցա, զի
ոչ եղիցի նեղութիւն նոցա որպէս ի
ժամանակին առաջնում որ թեթեւացոյց
զերկիրն Զաբուղոնի եւ զերկիրն Նեփ-
թաղիմի, եւ ի վերջինում ժամանակին
ծանրացոյց զճանապարհ ծովու ի միւս
կողմն Յորդանանու, զգաւառ հեթանո-
սաց. Ժողովուրդք որ նստիք ի խաւարի
տեսէք լոյս մեծ, եւ որ նստիք ի երկրի
ստուերի մահու լոյս ծագեսցի ձեզ. Եւ
բազմասցես զազգն եւ ոչ մեծարասցես
զուրախութիւն. Եւ ուրախ լիցին առ
քեզ որպէս ուրախ լինին ի հունձս եւ
որպէս ուրախանան յորժամ բաժանեն
զաւար. Զի զլուծ ծանրութեան նոցա
եւ զգաւազան ուսոց նոցա եւ զգաւազան
հարկապետին նոցա ի ձեռն հրեշտակին
Տեառն Զաբաւովթայ. Զի ամենայն
զէնք զինուորի ի պատերազմի ի խառն-
ման եւ ի պղծութեան եւ ի կրակի
ուտեսցին. Զի մանուկ ծնաւ մեզ եւ
որդի ետուաւ մեզ, եւ եղեւ իշխանու-
թիւն ի ուսս նորա, եւ կոչեցին զանուն
նորա հրեշտակ մեծի խորհրդոյ. Զի
խաղաղութիւն բերեմ ի վերայ իշխանացն
եւ խաղաղութիւն եւ առողջութիւն նմա.
Բազմասցի իշխանութիւն նորա եւ ոչ
լինի խաղաղութեան նորա վախճան ի
վերայ աթոռոյ Դաւթի եւ ի վերայ
թագաւորութեան նորա հաստատել զնա
եւ զկարգել զնա ի դատաստանի եւ ի
արդարութեան յայսմհետէ եւ մինչեւ
յաւիտեան. Նախանձ Տեառն զաւրու-
թեանց առնէ զայս. Եւ առաքեաց Տէր
բան ի Յակոբ եւ անկաւ ի վերայ Իսրա-
ել. Եւ գիտասցէ ամենայն ժողովուրդ
Եփրեմի եւ բնակիչք Սամարիոյ զբանն
որ ասեն ի հպարտութեան եւ ի մեծա-
մտութեան սրտի. Աղիւր անկան եւ
զտաշտս կոտրեցին, եւ ի վայրս ուր
ոչ էին տունկք եղեն եւ ի վայրս ուր
ոչ էին ծառք եղեն. Եւ ի վերայ տանց
նոցա ոչ եղեն ծառք եւ ի վերայ պա-
րիսպաց նոցա ոչ եղեն ծառք. Եւ ի
վերայ տանց նոցա ոչ եղեն ծառք եւ ի
վերայ պարիսպաց նոցա ոչ եղեն ծառք.
Եւ ի վերայ տանց նոցա ոչ եղեն ծառք
եւ ի վերայ պարիսպաց նոցա ոչ եղեն
ծառք. Եւ ի վերայ տանց նոցա ոչ եղեն
ծառք եւ ի վերայ պարիսպաց նոցա ոչ
եղեն ծառք. Եւ ի վերայ տանց նոցա
ոչ եղեն ծառք եւ ի վերայ պարիսպաց
նոցա ոչ եղեն ծառք

Գլուխ Ի.

Ցանկ ոմն եկն ի ժամանակի
գրեցաւ ի նոսա կուսէն
մարխասոյ: Եւ ցանկն
այն որ ի նոսա երկրորդէն
առաքեալն ի մեծէ եղբարէ
իւրում հնդից անձնասէր
ըստ մեծի մասին ընդ
ոսկի և կապարի մկրտեցան
ընդ նոսա • բայց առաքեալ,
ոչ ընդ մեծի մասին
ածուածն մարգարտաց.
Ցանկն ընդ ինքեան ամենայն
ի նոսա, ինդոյն ժամու
ի նոյն տան ժամուն
առանց միջոցի առանց
դիմելոյ անկան առանց
մտոյց խնդալ առաքեալ
ոչ ի նոսա մարթեալ
կուսին և միայնոյ ընդ
անձին ածուածն ընտրեաց
իւրում անշփոթ խառնել
մանել • և անդէնեալ մեծ
էրգուած եղև յերկուց
կալեալ ընտրեց ի անձ
հաճոյանալ կալ • յայս
կուսէ էրգ • և միսեալ
ընտրեալ: Ոչ ոգոյ ցրտա
ցաւ ածուածն մարգարտաց:

Յաշտ ոմն ի նոսա
ամենայն ի ներքոյ
ինքեան մարգարտաց
ածուածն ընդ ոսկի և
կապարի մկրտեցան
ընդ նոսա • բայց առաքեալ,
ոչ ընդ մեծի մասին
ածուածն մարգարտաց.
Ցանկն ընդ ինքեան ամենայն
ի նոսա, ինդոյն ժամու
ի նոյն տան ժամուն
առանց միջոցի առանց
դիմելոյ անկան առանց
մտոյց խնդալ առաքեալ
ոչ ի նոսա մարթեալ
կուսին և միայնոյ ընդ
անձին ածուածն ընտրեաց
իւրում անշփոթ խառնել
մանել • և անդէնեալ մեծ
էրգուած եղև յերկուց
կալեալ ընտրեց ի անձ
հաճոյանալ կալ • յայս
կուսէ էրգ • և միսեալ
ընտրեալ: Ոչ ոգոյ ցրտա
ցաւ ածուածն մարգարտաց:

Գլուխ Բ.

Ցանկ ոմն եկն ի ժամանակի
գրեցաւ ի նոսա կուսէն
մարխասոյ: Եւ ցանկն
այն որ ի նոսա երկրորդէն
առաքեալն ի մեծէ եղբարէ
իւրում հնդից անձնասէր
ըստ մեծի մասին
ածուածն մարգարտաց.
Ցանկն ընդ ինքեան ամենայն
ի նոսա, ինդոյն ժամու
ի նոյն տան ժամուն
առանց միջոցի առանց
դիմելոյ անկան առանց
մտոյց խնդալ առաքեալ
ոչ ի նոսա մարթեալ
կուսին և միայնոյ ընդ
անձին ածուածն ընտրեաց
իւրում անշփոթ խառնել
մանել • և անդէնեալ մեծ
էրգուած եղև յերկուց
կալեալ ընտրեց ի անձ
հաճոյանալ կալ • յայս
կուսէ էրգ • և միսեալ
ընտրեալ: Ոչ ոգոյ ցրտա
ցաւ ածուածն մարգարտաց:

եղեալ զի ոչ գնաւ ինքն
տաղտկեցաւ հօր և հո
գւոյ անձինն՝ ի մտանել
նալն որդւոյ. այլ միայն
հայր կամաւ հաճեցաւ
և անօրինեաց, և հոգին
զոհ ակից։ Ի սկզբան
ծանուցեալ և խոստեալ
եղև և երեցեալ ի մի անձն
աճ կատարել. և բոլորելին
աճ մարմնանալ հանդերձ.
և բոլորելին մերձ աճ ու
ինքն հնձգձ. և ամենևին
աճ կատարել։ այլ ոչ միայն
աճ՝ քանզի և մարդ էր։
և ամենևիմբ մի կատարել.
այլ ոչ միայն մարդ՝ քանզի
և աճ էր։ Ա ՚ի զի խոստա
եղև յերկուց կատարել
բնութեց. աճութե և
մարդկութե՝ ի մի անձն
անբաժանելի և անշփո
թելի միաւորութե։
Նոյն միաւորեցաւ եղև
նոյն և անշփոթելի մնաց
նայց աճութե և մարդ
կութե, զերծ ի խառնել տա
ռանձին քան զմարդկան մնաց
աճութ։ Ա՚ նանգի և

Տարայն մարմնոյն այլ տե
սակ մարդոյ. և ոչնչեր
զաւր անհատին բնութե։
և այսոյ յանձին քանին
Ն՚արկց բնութե միաւո
րելոյն աստուածացոյց մեզ։
Ա՚ւրդ ըստ այսմ քանի,
Քանին մարմնին եղև։
Ա՚նանգի քանին անձնա
հատուած աստուած և ոչ
աճուած։ ոչ հայր անուանին
և հոգի անուանին՝ յաւելու
թի անձանց ի որով քա
ժանին ՚ի միմեանց։ խոկ
աճ անուանին բնութե։
Ա յայսմիկ աճ անուանի
մի ի հօր և որդւոյ և հո
գւոյն սրբոյ։ ՚ի զի բնութ
ոմն են։ Ա՚ի այն որ ասէ
թէ՝ քանին մարմնին եղև,
այսէ՝ անձն մարմնին եղև
Ա՚ի այսոցանշանակաց թէ
նոյնինքն քանին եղև մեզ
կատարել անեմոխտելի և
անշփոթելի։ և մեզն աճ
եղև յիւրս անձինն միա
հատելոյն։ Ա՚այց ոչ յան
զգալեմ ասել զերկոսան
ձինս երկրաւորին մարմնին

Ց՝օհ
Ը. 14

Գ

Ցօ֊ցա֊ւ

տասիկ որոյ
Հուրդ ած պաշ
ուսուցին մեզ զիտել
դաւանութեանց տուք
և հասակ և ձեւ։ Այլ ոչ
այժմ սեռականեմք պատ
հեղապրեալ, որով բա
ժանէր ի մերկէն և յայտ
մարդկանէ ։ Ո՞ յայտէ
զի ած է կատարել համարդ
կատարեալ. մի և նոյն։
Ո՞վ անդիր զայս քեզ տայ
ձինն բաժանեալ յատ
կութիւնս գիտեմք և չգի
տամք սոսկ ի բանն
ած խորհուրդ կատարել բնու
թիւն էած զմարդկային
բնութիւն։ Ջհոգի և զմարդ
սին և զմիտս։ և միաւո
րեալ ընդ իւրում ածու
թիւն։ երկու ինչ անձն կա
տարեալ։ և ոչ դէմ. և ոչ
բնութիւն ։ Այլ ոչ միասա
ցած ինն բանիւ իշխեմք
յաւէտ լինել կամ պա
կասել ։ այլ հաստատա
կամք և ուժք ի միմեանց
ոչ բաժանին ։

Գլուխ Գ

ոչ բնաւ միոյ իրի՛ք յատա
բաժակեալ բնութիւն միա
ւորելոյն զինչ որ մնաս
ծեաս ։ այլ անձառելի՛ն և
առեղծուածաբար և աբանելի՛ւ
և ոչ ոսկեք և ինձս զի
տել։ բայց միայն այ բա
նին որ զամ գիտէ ։
Ա՛յլ և զայս ևս ծանիր
նոյն որ զամ գիտէ ։
նոյնպէս ունէր մարդկային
բնութեան գոյութիւն որով
միաւորեալ ընդ իւր մօրն
և ընդ ամ մարդկան էութիւնս։ Այլ ոչ ոչ ունէր
ինքն անբաժանելապատ
յատկութիւն զոյութիւն
ի՛ն հօրէ և ի՛ն հոգւոյն,
այլ ունէր և զմարդկային
և սա զոյութեան յատ
կութիւնս ։ Այլ զգա՛ստ
գեղեցիկ սեռականեմք զ-

Ի սկզբան զամ մարդկան։

զայս ճշմարիտս գիտէ։
Այսպէս ասէ Տէրն Աստուած
Իսրայէլի։ Ահա ես ի վերայ
ձեր եմ Գոգ իշխան Մոսոքայ
եւ Թոբելայ։ Եւ դարձուցից
զքեզ եւ տարից զքեզ եւ
հանից զքեզ ի հիւսիսոյ կողմանց
եւ բերից զքեզ ի վերայ լերանց
Իսրայէլի։ Եւ խոցեցից զաղեղն
քո ի ձախ ձեռանէ քումմէ եւ
նետս քո ի աջ ձեռանէ քումմէ
կործանեցից։ Ի վերայ լերանց
Իսրայէլի անկցիս դու եւ ամենայն
զօրք քո եւ ազգք որ ընդ քեզ
են եւ գազանաց որսոյ եւ թռչնոց
երկնից տուեալ կերակրեցից զքեզ։
Ի վերայ երեսաց երկրի անկցիս
զի ես խօսեցայ ասէ Տէրն Աստուած։
Եւ արձակեցից հուր ի Գոգ եւ
ի վերայ անդրանկացն որ բնակեալ
են ի կղզիսն ապրելով եւ գիտասցեն
թէ ես եմ Տէր։ Եւ զանուն սուրբ
իմ ծանուցից ի մէջ ժողովրդեան
իմոյ Իսրայէլի եւ ոչ պղծեցից
զանուն սուրբ իմ եւ գիտասցեն
ազգք թէ ես եմ Տէր Սուրբ ի
Սրբոց ի Իսրայէլի։ Ահա եկն
եւ եղեւ ասէ Տէրն Աստուած
յայսմ աւուր յորում խօսեցայ։
Եւ ելցեն բնակիչք քաղաքաց
Իսրայէլի եւ այրեսցեն զզէնս
եւ զվահանս եւ զաղեղունս եւ
զնետս եւ զգաւազանս ձեռաց եւ
զգեղարդս եւ հրով այրեսցեն
զնոսա ամս եօթն։ Եւ ոչ
հանիցեն փայտ ի դաշտէ եւ
ոչ կտրեսցեն ի պարտիզաց
զի զզէնսն հրով այրեսցեն։
Եւ յաւարս առնուցուն զնոսա
որ յաւարս առնուցուն զնոսա
եւ զկողոպուտս առնուցուն
զկողոպուտս նոցա ասէ Տէրն
Աստուած։ Եւ եղեւ յաւուր
յայնմիկ տամ Գոգայ տեղի
անուանեալ գերեզմանի ի
ծովեզերս արեւելից եւ
փակեսցէ զերեսս ծովուն
եւ ծածկեսցէ զնա ամբոխ
եւ թաղեսցեն անդ զԳոգ եւ
զամենայն ամբոխ նորա եւ
կոչեսցի անուն նորա ձորն
ամբոխի Գոգայ։ Եւ թաղեսցեն
զնոսա տունք Իսրայէլի
զի սրբեսցեն զերկիրն
եւ թաղեսցեն զամենայն
ազգս երկրին եւ լիցի
նոցա անուն յաւուրն
յայնմիկ փառաւորեալ
ասէ Տէրն Աստուած։

Գլուխ Ը.

Եւ դու որդի մարդոյ
մարգարէացիր ընդ
Գոգ եւ ասասցես։
Այսպէս ասէ Տէրն
Աստուած։ Ահա ես
ի վերայ քո Գոգ իշխան
Մոսոքայ եւ Թոբելայ։
Եւ դարձուցից զքեզ
եւ տարից զքեզ եւ
հանից զքեզ ի հիւսիսոյ
կողմանց եւ բերից
զքեզ ի վերայ լերանց
Իսրայէլի։ Եւ խոցեցից
զաղեղն քո ի ձախ
ձեռանէ քումմէ եւ
նետս քո ի աջ ձեռանէ
քումմէ կործանեցից։
Ի վերայ լերանց
Իսրայէլի անկցիս
դու եւ ամենայն
զօրք քո եւ ազգք
որ ընդ քեզ են
գազանաց որսոյ
եւ թռչնոց երկնից
տուեալ կերակրեցից
զքեզ։ Ի վերայ
երեսաց երկրի
անկցիս զի ես
խօսեցայ ասէ
Տէրն Աստուած։
Եւ արձակեցից
հուր ի Գոգ եւ
ի վերայ անդրանկացն
որ բնակեալ են
ի կղզիսն ապրելով
եւ գիտասցեն
թէ ես եմ Տէր։
Եւ զանուն սուրբ
իմ ծանուցից
ի մէջ ժողովրդեան
իմոյ Իսրայէլի
եւ ոչ պղծեցից
զանուն սուրբ
իմ եւ գիտասցեն
ազգք թէ ես
եմ Տէր Սուրբ
ի Սրբոց ի
Իսրայէլի։
Ահա եկն
եւ եղեւ
ասէ Տէրն
Աստուած
յայսմ աւուր
յորում
խօսեցայ։
Եւ ելցեն
բնակիչք
քաղաքաց
Իսրայէլի
եւ այրեսցեն
զզէնս
եւ զվահանս
եւ զաղեղունս
եւ զնետս
եւ զգաւազանս
ձեռաց եւ
զգեղարդս
եւ հրով
այրեսցեն
զնոսա
ամս եօթն։
Եւ ոչ
հանիցեն
փայտ ի
դաշտէ
եւ ոչ
կտրեսցեն
ի պարտիզաց
զի զզէնսն
հրով
այրեսցեն։
Եւ յաւարս
առնուցուն
զնոսա
որ յաւարս
առնուցուն
զնոսա
եւ զկողոպուտս
առնուցուն
զկողոպուտս
նոցա ասէ
Տէրն
Աստուած։
Եւ եղեւ
յաւուրն
յայնմիկ
տամ Գոգայ
տեղի
անուանեալ
գերեզմանի
ի ծովեզերս
արեւելից
եւ փակեսցէ
զերեսս
ծովուն
եւ ծածկեսցէ
զնա ամբոխ
եւ թաղեսցեն
անդ զԳոգ
եւ զամենայն
ամբոխ նորա
եւ կոչեսցի
անուն նորա
ձորն ամբոխի
Գոգայ։
Եւ թաղեսցեն
զնոսա տունք
Իսրայէլի
զի սրբեսցեն
զերկիրն
եւ թաղեսցեն
զամենայն
ազգս
երկրին
եւ լիցի
նոցա
անուն
յաւուրն
յայնմիկ
փառաւորեալ
ասէ Տէրն
Աստուած։

մոն ծննդեան և մկրտ-
ութեան Քրիստոսի ի յորդանան
գետի. Հանապազորդ ի
պերճի կատարեցեր-
նէ. Հոգեառնեալ մեկնիչն յոհ-
ննէս վկայէ ասելով, թէ
տեսի զհոգին իջեալ ի
վերայ նորա. և երեսեան
ասէ ինձ ասացեալ ի
վերայ որում տեսանիցես
զհոգին իջեալ ի վերայ նորա
նա է որ մկրտէ զհոգիս
մարդկան. Եւ յետ
ասացեալ զայսոսիկ
ասէ. զի անդաւոտ է
յայտնեալ աւետարանիչն
փրկչին և յայտնեալ աւե-
տարանիչ մկրտիչ. և թերեւս
ասէ ոմանք. Ո՞ի յայլ աւետա-
րանիչսն ոչ գրեցաւ
նոցա և յայտնեալ աւետա-
րանիչն արդեւք
ասացեալ է. Ո՞ի երկուս
բանս թեթեւ և երկուս
պղծիս խոստմանեցան.
և զայն՝ի երկուս ոտն
բժժանեցին։ Ասեմ եկեալ
ղեցիք Հաւատացեալ՝ի
մեզ ասացեալ ի
մեզ ասացեալ ի
մեզ ասացեալ ի
մեզ ասացեալ ի

Մատ. 4. 23

ասացեալ ի
մեզ ասացեալ ի
մեզ ասացեալ ի
մեզ ասացեալ ի

զան լուսոյ ի յօշանոյ
զայս։ Ընդ այս առեալ
զայս՝ ոչ երեք այլ և այլ
են ոմն ծննդեանն և
մկրտութեանն, այլ ի միում
աւետարանի ասացեալ։
Եւ զի զայս ի գործ ա-
ռեալ և այլ ոմն այսոցն կատարէ,
փրկչին ի յորդանան ե-
կեալ մկրտեցաւ յոհ-
ննէսէ. և մկրտեալն յոհ-
ննէս վկայէ զնմանէ
այս՝ պատահեցաւ յո-
հաննու երկրորդ։
Եւ նախ քան զմկրտու-
թիւն հրեայ
մայ հարցապետն ասէ,
առաքեալքն ուղղափառքն
երկրորդեցան յառաքելոցն
հաստատելոյ, ի որ պահ-
կրօնաւորացն առաջնոյն
լսողաց. և ուրեք որ հա-
մարին ժողովուրդքն ե-
նոսին պահեցեր մեծ
բան զշաբաթն և զկիրա-
կի. և աստուածայնոցն գիր-
քն վերանան և զմկրտու-
թիւն

ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՍՈՒՐԲ

Ի ՏՈՆԸ ՊԱՅԾԱՌԱՑ։

Ի ՏՈՆԸ ՊԱՅԾԱՌԱՑ։

Ի ՏՈՆԸ ՊԱՅԾԱՌԱՑ։

Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Գլուխ Ա.

Ի սկզբանէ էր Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն: Նա էր սկզբանէ առ Աստուած: Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ, եւ առանց նորա ոչ ինչ եղեւ, զոր եղեւ: Յնմանէ կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան: Եւ լոյսն յաւիտենից ի խաւարի լուսաւորէ, եւ խաւարն զնա ոչ ըմբռնեաց: Եղեւ մարդ մի առաքեալ յԱստուծոյ, որում անուն էր Յովհաննէս: Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ: Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն: Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ, որ գայ յաշխարհս: Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ: Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան: Որ ընկալան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդի Աստուծոյ լինել հաւատացելոց յանուն նորա: Որ ոչ յարեանց, ոչ յակամայ կամաց, ոչ յանդամոց արանց, այլ յԱստուծոյ ծնան: Եւ Բանն մարմին եղեւ, եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ միածնի յհաւր, լի շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ: Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, եւ աղաղակէ ասելով. Սա էր, զոր ասացի. Որ յետ իմոյ գալոցն առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր: Եւ յլնոյ նորա մեք ամենեքեան առաքինութիւն ընդ առաքինութեան: Զի օրէնքն ի Մովսէսէ տրեցաւ, շնորհք եւ ճշմարտութիւն ոչ ի Մովսէսէ, այլ ի Յիսուսէ Քրիստոսէ եղեւ: ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միայն Որդին միածին, որ է յգիրկս հաւր, նա պատմեաց:

Գլուխ Բ.

Եւ սա է վկայութիւն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին հրեայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս եւ ղեւտացիս, զի հարցանիցեն զնա. Դու ո՞վ ես: Եւ խոստովանեցաւ, եւ ոչ ուրացաւ, եւ խոստովանեցաւ. Ես ոչ եմ Քրիստոս: Եւ հարցին զնա. Ապա ի՞նչ, Եղիա ես դու: Եւ ասէ. Ոչ եմ: Մարգարէ ես դու: Եւ պատասխանի ետ. Ոչ: Ասացին ցնա. Ապա ո՞վ ես, զի պատասխանի տացուք առաքելոցն, որ առաքեցին զմեզ: Զի՞նչ ասես զանձինդ: Ասէ. Ես ձայն մի եմ, որ կարդայ յանապատի, ուղղեցէք զճանապարհ Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ: Եւ առաքեալքն էին յֆարիսեցւոց: Եւ հարցին զնա, եւ ասացին ցնա. Զի՞ մկրտես, եթէ դու ոչ ես Քրիստոս, ոչ Եղիա, ոչ մարգարէ: Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս, եւ ասէ. Ես ջրով մկրտեմ զձեզ, եւ յձեզ մէջ կայ, որ զձեզ ոչ ճանաչէք: Նա է, որ յետ իմոյ գալոցն առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր: Զոր ես ոչ արժանի եմ լուծանել զկօշիկ ոտից նորա: Զայս ամենայն ի Բեթանիա եղեւ յայնկոյս Յորդանանայ, ուր էր Յովհաննէս մկրտեալ:

Գլուխ Գ.

Եւ ընդ միւսում օրն տեսանէ Յովհաննէս զՅիսուս գալ առ ինքն, եւ ասէ. Ահա Գառն Աստուծոյ, որ վերանայ զմեղս աշխարհի: Սա է, զոր ասացի. Որ յետ իմոյ գալոցն առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր: Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ զի յայտնեսցի յԻսրայէլ, վասն այսորիկ եկի ես ջրով մկրտել: Եւ վկայեաց Յովհաննէս եւ ասէ. Տեսի զՀոգին իջանել իբրեւ զաղաւնի յերկնից, եւ հանգեաւ ի վերայ նորա: Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ որ առաքեաց զիս մկրտել ջրով, նա ասաց ցիս. Յորում տեսանիցես զՀոգին իջանել եւ հանգչել ի վերայ նորա, նա է, որ մկրտէ զհոգիս սրբով: Եւ ես տեսի, եւ վկայեցի, եթէ սա է Որդի Աստուծոյ: Եւ ընդ միւսում օրն կայր Յովհաննէս եւ երկու ի աշակերտաց նորա: Եւ հայեցեալ ի Յիսուս երթեւեկեալ, ասէ. Ահա Գառն Աստուծոյ: Եւ լուան երկու աշակերտքն նորա զբանն, եւ գնացին զհետ Յիսուսի: Դարձեալ Յիսուս հայեցեալ, տեսանէ զնոսա գալ զհետ իւր, եւ ասէ ցնոսա. Զի՞ խնդրէք: Եւ նոքա ասացին ցնա. Ռաբբի, որ թարգմանի Վարդապետ, ուր բնակեցար: Ասէ ցնոսա. Եկայք եւ տեսէք: Եկին եւ տեսին զուր բնակեցաւ, եւ մնացին առ նմա յաւուրն յայնմիկ: Ժամ էր իբրեւ տասն: Էր Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի մի ի երկուց այնոցիկ, որ լուան ի Յովհաննու, եւ գնացին զհետ նորա: Գտանէ նա նախ զեղբայր իւր զՍիմոն, եւ ասէ ցնա. Գտաք զՄեսիա, որ թարգմանի Քրիստոս: Եւ տարաւ զնա առ Յիսուս: Եւ հայեցեալ Յիսուս ցնա, ասէ. Դու ես Սիմոն որդի Յովնանու, դու կոչեսցիս Կեփաս, որ թարգմանի Պետրոս: Յաւուրն յորում Յիսուս կամեցաւ երթալ յԳալիլեա, գտանէ զՓիլիպպոս, եւ ասէ ցնա. Հետեւեա ինձ: Էր Փիլիպպոս յԲեթսայիդա, ի քաղաքէ Անդրէասի եւ Պետրոսի: Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, եւ ասէ ցնա. Զոր գրեաց Մովսէս յօրէնսդրութեան եւ մարգարէքն, գտաք զնա, Յիսուս որդի Յովսեփայ, որ է յՆազարեթ: Ասէ ցնա Նաթանայէլ. Ի Նազարեթէ կարէ՞ լինել ինչ բարի: Ասէ ցնա Փիլիպպոս. Եկ եւ տես: Տեսանէ Յիսուս զՆաթանայէլ գալ առ ինքն, եւ ասէ վասն նորա. Ահա իսրայէլացի ճշմարիտ, յորում նենգութիւն ոչ է: Ասէ ցնա Նաթանայէլ. Ուստի գիտես զիս: Պատասխանի Յիսուս եւ ասէ ցնա. Յորժամ էիր դու ներքոյ թզենւոյն, տեսի զքեզ: Պատասխանի Նաթանայէլ եւ ասէ ցնա. Ռաբբի, դու ես Որդի Աստուծոյ, դու ես Թագաւոր իսրայէլի: Պատասխանի Յիսուս եւ ասէ ցնա. Զի ասացի ցքեզ, եթէ տեսի զքեզ ներքոյ թզենւոյն, հաւատայ դարձեալ: Մեծագոյնս քան զայս տեսցես: Եւ ասէ ցնա. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս բացեալ, եւ զհրեշտակս Աստուծոյ ելանել եւ իջանել ի վերայ Որդւոյ մարդոյ:

զոր ոչ ոք կարէ հանել ի ձեռաց հօրն իմոյ։ Ես
եւ հայրն միաւորեալ եմք։ Յայնժամ առին հրեայքն
քարինս զի քարկոծեսցեն զնա։ Պատասխանի
ետ նոցա Յիսուս։ Բազում գործս բարիս ցուցի
ձեզ յանուն հօրն իմոյ, վասն գործոյ որոյ ի
քարինս առնուք զիս։ Պատասխանի ետուն
նմա հրեայքն եւ ասեն։ Վասն գործոյ բարւոյ
ոչ քարկոծեմք զքեզ, այլ վասն հայհոյութեան
եւ զի դու մարդ եղեալ առնես զքեզ Աստուած։
Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս։ Ոչ գրեալ է
յօրէնսդրութեան ձերում, թէ ես ասացի դուք
աստուածք էք։ Եթէ զնոսա ասաց աստուածս,
առ որս բանն Աստուծոյ եղեւ, եւ ոչ կարէ
խափանել գրոցն, զոր հայր սրբեաց եւ առա-
քեաց զնա յաշխարհ, դուք ասէք թէ հայհոյես,
զի ասացի թէ որդի Աստուծոյ եմ ես։ Եթէ ոչ
առնեմ զգործս հօրն իմոյ, մի հաւատայք ինձ։
Իսկ եթէ առնեմ, եթէպէտ ինձ մի հաւատայք,
գործոցն հաւատացէք, զի գիտասջիք եւ ծա-
նիցէք, թէ յիս է հայրն, եւ ես ի հօր։ Եւ
կամէին կալ զնա, եւ ելանէ ի ձեռաց նոցա։
Եւ գնաց անդրէն յայն կողմն Յորդանանայ
յայն տեղի ուր էր Յովհաննէս նախ քան զի
մկրտէր, եւ բնակեցաւ անդ։ Եւ բազումք
եկին առ նա, եւ ասէին։ Զի Յովհաննէս նշան
մի արար, բայց զամենայն զոր ասաց Յովհան-
նէս վասն այսորիկ էարդար։ Եւ հաւատացին
բազումք անդ ի նա։

Էր ոմն հիւանդ Ղազարոս
ի Բեթանիայ, ի գեղէ Մարիամու եւ Մարթայ
քրոջ նորա։ Իսկ Մարիամ էր որ օծանէր զՏէր
զիւղեամբ եւ սրբէր զոտս նորա մազիւք իւրով-
քըն, որոյ եղբայր Ղազարոս հիւանդանայր։
Առաքեցին ուրեմն քոյրք նորա առ նա, ասել։
Տէր, ահա զոր սիրես հիւանդանայ։ Եւ լուեալ
Յիսուսի ասէ։ Ոչ է հիւանդութիւն այս մահու,
այլ վասն փառաց Աստուծոյ, զի փառաւորեսցի
Որդի Աստուծոյ նովաւ։ Սիրէր ուրեմն Յիսուս
զՄարթա եւ զքոյր նորա եւ զՂազարոս։ Եւ իբրեւ
լուաւ եթէ հիւանդանայ, յայնժամ մնաց յոր
տեղւոջ էր երկուս աւուրս։ Եւ ապա յետ այնո-
րիկ ասէ ցաշակերտսն իւր։ Երթիցուք կրկին
յՅուդայաստան։ Ասեն ցնա աշակերտքն։ Վար-
դապետ, արդ ոչ ոք էին Հրեայքն որ քարինս
արկանէին զքեզ, եւ դարձեալ երթիցես անդր։
Պատասխանի ետ Յիսուս։ Ոչ են տասն ժամք
աւուր։ Եթէ ոք գնայ ցորեկ, ոչ գայթակղի,
զի զլոյս աշխարհիս տեսանէ։ Եթէ ոք գնայ
գիշերի, գայթակղի, զի լոյս չիք ընդ նմա։
Զայս ասաց, եւ յետ այսորիկ ասէ ցնոսա։
Ղազարոս բարեկամ մեր հանգեաւ, այլ երթիմ
զարթուցից զնա ի քնոյ։ Ասեն աշակերտքն։
Տէր, եթէ հանգեաւ, ապրեսցի։ Իսկ Յիսուս
զմահ նորա ասէր, եւ նոքա կարծէին թէ զքնոյ
հանգստեան ասէ։ Յայնժամ ասէ ցնոսա Յի-
սուս յայտնի։ Ղազարոս մեռաւ, եւ ուրախ եմ
վասն ձեր զի ոչ էի անդ, զի հաւատասջիք։
Այլ երթիցուք առ նա։ Ասէ Թովմաս որ կոչի
Երկուորեակ ցընկերսն իւր։ Երթիցուք եւ մեք
զի մեռցուք ընդ նմա։ Եկն ուրեմն Յիսուս, եւ
գտանէ զնա չորեքօրեայ ի գերեզմանի։ Էր
ուրեմն Բեթանիա մերձ ի Երուսաղէմ իբրեւ
զերկու վերստ։ Եւ բազումք ի Հրեայքն եկեալ
էին առ Մարթա եւ առ Մարիամ, զի մխիթարեսցեն
զնոսա վասն եղբարն։ Մարթա ուրեմն իբրեւ
լուաւ եթէ գայ Յիսուս, ընդառաջ ել նմա։
Մարիամ ոչ նստէր ի տան։ Ասէ Մարթա ցՅի-
սուս։ Տէր, եթէ էիր դու անդ, եղբայր իմ ոչ
մեռանէր։ Եւ արդ գիտեմ եթէ զոր ինչ խնդրիցես
ի Աստուծոյ, տացէ քեզ Աստուած։ Ասէ ցնա
Յիսուս։ Յարիցէ եղբայր քո։ Ասէ ցնա Մարթա։
Գիտեմ եթէ յարիցէ յարութեան յաւուրն յա-
րութեան։ Ասէ ցնա Յիսուս։ Ես եմ յարու-
թիւն եւ կեանք։ Որ հաւատայ ինձ, եթէպէտ
մեռցի, կեցցէ։ Եւ ամենայն որ կեայ եւ հաւա-
տայ ինձ, մի մեռանիցի յաւիտեան։ Հաւատա-
ս՞ցես զայս։ Ասէ ցնա։ Այո, Տէր, ես հաւատացի
եթէ դու ես Քրիստոս Որդի Աստուծոյ կենդա-
նւոյ, որ յաշխարհ եկեսցես։

ասացեալ. որ
23·25 23·34 ամենայն ինչ ի նմա ոչ օր
հնարեցուցանէ զանձինս իւրեանց
ի մեղս. այլ ի սուրբ լինել ի մարմնի
եւ ի հոգի. զի ամենայն ինչ որ
ի մարմնի է՝ մեռանի. եւ որ ի հոգի
է՝ կենդանանայ. զի ոչ ամենեքեան
կարեն զանձինս պահել ի մեղաց.
եւ ոչ ամենեքեան կարեն զանձինս
ի մահ մատնել. եւ ոչ ամենեքեան
կարեն զանձինս ի կեանս կոչել.
եւ ոչ ամենեքեան կարեն զանձինս
ի սուրբ առնել. զի ոչ ամենեքեան
կարեն զանձինս ի մեղս մեռուցանել.
եւ ոչ ամենեքեան կարեն զանձինս
ի կեանս կոչել. զի ոչ ամենեքեան
կարեն զանձինս ի սուրբ առնել.
զի ոչ ամենեքեան կարեն զանձինս
ի մեղս մեռուցանել. եւ ոչ ամենեքեան
կարեն զանձինս ի կեանս կոչել.
զի

Եւ ոչ ոք կարէ ի ձեռն այլոյ ինչ
ընդունել, եթէ ոչ եղիցի տրեալ ի
վերուստ. զի դուք ինքեանք գիտէք
զայս ամենայն, զի ծառայիցն
այսոցիկ որ ընդ իս էին, և ինձ
ծառայեցին ձեռքս ասացեալ։ Ես
ամենայնի ցուցի ձեզ, զի այսպէս
վաստակելով պարտ է ընդունել
զտկարսն, և յիշել զբանս Տեր-
ոջն Յիսուսի, զի նա ասաց. Երա-
նելի է տալն քան առնուլն։ Եւ
այս ասացեալ՝ եդ զծունր իւր
ընդ ամենայնեսին։

Եւ լալով ամենայն ժողովրդեանն
ընդ նմա՝ անկան ի վիզս Պաւղոսի
և համբուրէին զնա։ Եւ մեծա-
ւորեալ մանաւանդ ի բանէն զոր
ասաց, եթէ երեսս իմ ոչ տեսա-
նիցէք այլ։ Եւ ընկերացուցին
նմա ի նաւն։

Եւ եղեալ իբրև ետուն մեզ
զերծանել ի նոցանէ՝ եկաք ուղ-
ղութեամբ ի Կոս, և յաջորդում
ի Ռոդոս, և անտի ի Պատարա։
Եւ գտեալ նաւ մի անցանելոյ ի
Փինիկէ՝ նստաք ի նա, և ելա-
նէաք։ Եւ երեւեցաւ մեզ Կիպրոս,
և թողեալ զնա ձախակողմն՝ նա-
ւեցաք ի Սուրիա, և եկաք ի Տիր.
զի անդ նաւն էր բեռնաթափ լի-
նելոց։ Եւ գտեալ զաշակերտսն՝
մնացաք անդ եւթն աւուրս։ Որ-
քանք ասէին Պաւղոսի Հոգւով
մի ելանել յԵրուսաղէմ։

Եւ եղեալ իբրև կատարեցաք
զաւուրսն, ելեալ գնացաք. և
ընկերանային մեզ ամենեքեան
հանդերձ կանանցովք և որդիս-
բ՝ մինչև արտաքս քաղաքին։
Եւ դրեալ զծունր ի ծովեզերս՝
աղօթեցաք։ Եւ ասացեալ ցիրա-
րս՝ մտաք ի նաւն, և նոքա դար-
ձան յիւրեանց։

Եւ մեք զնաւագնացութիւնն
կատարեալ՝ եկաք ի Տղոս, և
գտեալ զեղբարսն՝ մնացաք ընդ
նոսա մի աւուր։ Եւ նոքա Հոգւով
ասէին Պաւղոսի մի ելանել յԵ-
րուսաղէմ։ Եւ եղեալ զաւուրսն
զայնոսիկ՝ ելեալ եկաք, և գնա-
յաք ճանապարհ մեր, և ընկերա-
նային մեզ ամենեքեան հանդերձ
կանանցովք և որդիսբ՝ մինչև
արտաքս քաղաքին։ Եւ դրեալ
զծունր ի ծովեզերս՝ աղօթեցաք։
Եւ ասացեալ ցիրարս՝ մտաք ի
նաւն, և նոքա դարձան յիւրե-
անց։

Եւ մեք զնաւագնացութիւնն
կատարեալ՝ եկաք ի Տղոս, և
գտեալ զեղբարսն՝ մնացաք ընդ
նոսա մի աւուր։ Եւ նոքա Հոգւով
ասէին Պաւղոսի մի ելանել յԵ-
րուսաղէմ։ Եւ եղեալ զաւուրսն
զայնոսիկ՝ ելեալ եկաք, և գնա-
յաք ճանապարհ մեր, և ընկերա-
նային մեզ ամենեքեան հանդերձ
կանանցովք և որդիսբ՝ մինչև
արտաքս քաղաքին։ Եւ դրեալ
զծունր ի ծովեզերս՝ աղօթեցաք։
Եւ ասացեալ ցիրարս՝ մտաք ի
նաւն, և նոքա դարձան յիւրե-
անց։

Եւ մեք զնաւագնացութիւնն
կատարեալ՝ եկաք ի Տղոս, և
գտեալ զեղբարսն՝ մնացաք ընդ
նոսա մի աւուր։ Եւ նոքա Հոգւով
ասէին Պաւղոսի մի ելանել յԵ-
րուսաղէմ։ Եւ եղեալ զաւուրսն
զայնոսիկ՝ ելեալ եկաք, և գնա-
յաք ճանապարհ մեր, և ընկերա-
նային մեզ ամենեքեան հանդերձ
կանանցովք և որդիսբ՝ մինչև
արտաքս քաղաքին։ Եւ դրեալ
զծունր ի ծովեզերս՝ աղօթեցաք։
Եւ ասացեալ ցիրարս՝ մտաք ի
նաւն, և նոքա դարձան յիւրե-
անց։

Յ՚ի կենաց հեշտուէ
ի վերայ։

Ոմն ի Հարսէից։

Ո՛վ մեռեալ եւ ոչ ծնեալ
ո՛վ ծնեալ եւ ոչ մեռեալ
ո՛վ մեռեալ եւ յարուցեալ
ո՛վ ոչ ծնեալ եւ ոչ մեռեալ
ո՛վ ոչ մեռեալ եւ ոչ

Եւ ես ասացի նոցա. Եթէ ձեզ հաճոյ է, տուք ինձ վարձս իմ, եւ եթէ ոչ՝ դադարեցէք. եւ կշռեցին զվարձս իմ երեսուն արծաթս։ Եւ ասաց ինձ Տէր. Գցեա՛ զնա առ ի խորհրդատուն, զգեղեցիկ գինն զոր գնահատեցան ինձնից։ Եւ առի զերեսուն արծաթսն, եւ գցի զնոսա առ ի խորհրդատունն ի տանն Տեառն։ Եւ կտրեցի զերկրորդ գաւազանն իմ զՀամարձակութիւն, խզել զեղբայրութիւն զոր կապեցի ընդ Յուդա եւ ընդ Իսրայէլ։ Եւ ասաց Տէր ցիս. Առ դեռ եւս քեզ զկերպարանս հովուի յանզգամի։ Զի ահա ես յարուցանեմ հովիւ ի երկրի, զկորուսեալսն ոչ խնդրեսցէ, եւ զպատանին ոչ որոնեսցէ, եւ զկուլանն ոչ բժշկեսցէ, եւ զկանգնեալն ոչ կերակրեսցէ, եւ զգեղեցիկսն ոչ ուտիցէ, եւ զերկայնոտսն ի կտրից նոցա խորտակեսցէ։ Վա՛յ հովուին անգործի, որ թողու զոչխարս։ Սուր ի բազուկ նորա, եւ ի վերայ աջոյ աչաց նորա։ Բազուկ նորա ցամաքեալ ցամքեսցի, եւ աջ աչք նորա խաւարեալ խաւարեսցի։

Եւ առի զերկրորդ գաւազանն իմ զՀամարձակութիւն, եւ կտրեցի զայն, խզել զեղբայրութիւն զոր կապեցի ընդ ամենայն ազգս։ Եւ եղեւ յաւուրն յայնմիկ, եւ գիտացին աղքատքն որ հսկէին ինձ, զի բան Տեառն է։ Եւ ասացի ցնոսա. Եթէ ձեզ հաճոյ է, տուք ինձ վարձս իմ, եւ եթէ ոչ՝ դադարեցէք։ Եւ կշռեցին զվարձս իմ երեսուն արծաթս։ Եւ ասաց Տէր ցիս. Զի՞ է զի ածցէ զնա, զիմաստուն զոր գնահատեցայ ի նոցանէ։ Եւ առի զերեսուն արծաթսն, եւ ածի զնոսա առ ի խորհրդատունն ի տանն Տեառն։ Եւ կտրեցի զերկրորդ գաւազանն իմ զՀամարձակութիւն, խզել զեղբայրութիւն զոր կապեցի ընդ Յուդա եւ ընդ Իսրայէլ։ Եւ ասաց Տէր ցիս. Առ դեռ եւս քեզ զկերպարանս հովուի յանզգամի։ Զի ահա ես յարուցանեմ հովիւ ի երկրի, զկորուսեալսն ոչ խնդրեսցէ, եւ զպատանին ոչ որոնեսցէ, եւ զկուլանն ոչ բժշկեսցէ, եւ զկանգնեալն ոչ կերակրեսցէ, եւ զգեղեցիկսն ոչ ուտիցէ, եւ զերկայնոտսն ի կտրից նոցա խորտակեսցէ։ Վա՛յ հովուին անգործի, որ թողու զոչխարս։ Սուր ի բազուկ նորա, եւ ի վերայ աջոյ աչաց նորա։ Բազուկ նորա ցամաքեալ ցամքեսցի, եւ աջ աչք նորա խաւարեալ խաւարեսցի։

Եւ առի զերկրորդ գաւազանն իմ զՀամարձակութիւն, եւ կտրեցի զայն, խզել զեղբայրութիւն զոր կապեցի ընդ ամենայն ազգս։ Եւ եղեւ յաւուրն յայնմիկ, եւ գիտացին աղքատքն որ հսկէին ինձ, զի բան Տեառն է։ Եւ ասացի ցնոսա. Եթէ ձեզ հաճոյ է, տուք ինձ վարձս իմ, եւ եթէ ոչ՝ դադարեցէք։ Եւ կշռեցին զվարձս իմ երեսուն արծաթս։ Եւ ասաց Տէր ցիս. Զի՞ է զի ածցէ զնա, զիմաստուն զոր գնահատեցայ ի նոցանէ։ Եւ առի զերեսուն արծաթսն, եւ ածի զնոսա առ ի խորհրդատունն ի տանն Տեառն։ Եւ կտրեցի զերկրորդ գաւազանն իմ զՀամարձակութիւն, խզել զեղբայրութիւն զոր կապեցի ընդ Յուդա եւ ընդ Իսրայէլ։ Եւ ասաց Տէր ցիս. Առ դեռ եւս քեզ զկերպարանս հովուի յանզգամի։ Զի ահա ես յարուցանեմ հովիւ ի երկրի, զկորուսեալսն ոչ խնդրեսցէ, եւ զպատանին ոչ որոնեսցէ, եւ զկուլանն ոչ բժշկեսցէ, եւ զկանգնեալն ոչ կերակրեսցէ, եւ զգեղեցիկսն ոչ ուտիցէ, եւ զերկայնոտսն ի կտրից նոցա խորտակեսցէ։ Վա՛յ հովուին անգործի, որ թողու զոչխարս։ Սուր ի բազուկ նորա, եւ ի վերայ աջոյ աչաց նորա։ Բազուկ նորա ցամաքեալ ցամքեսցի, եւ աջ աչք նորա խաւարեալ խաւարեսցի։

Ղ. ԻԳ

Ա Ո՛չ եւ մի՛ մեղադրեր զիս ընդդէմ
մեղաց իմոց զոր ընդդէմ իմ
գործեցեր։

ՂԱՒՂԱՍԻ ԲԱՆԴԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ։

ՂԱՒՂԱՍ ԱՌԱՔԵԼԻ։

Ա Ո՛չ եւ ես ասացի ընդդէմ
մեղաց իմոց զոր ընդդէմ իմ
գործեցեր։

ՂԱՒՂԱՍԻ ՀԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ։

Ա Ո՛չ եւ ես ասացի ընդդէմ
մեղաց իմոց զոր ընդդէմ իմ
գործեցեր։

ՂԱՒՂԱՍԻ ՀԱՄԱՐ

Ղուկ. ա. 16. 19

Ղուկ. ա. 39

Ղուկ. ի. 5

ողջոյն տան ձեզ եղբայր ամբոխս։ ողջոյն տուք միաբանից ի համբոյր սրբոյ բոլոր։ Այլ զիա՞րդ ի ժամու ետ հրաշակերտն զուարթանայր բերկրութեան սէր կուտէին՝ յայնժամ ոչ էր լեալ ածածին, այլ միայն աղ ինչ ի տրէն։ Ուստի՞ ի հոգւոյն սէր մաքրել և յարդարել և տաճար բանին այ կազմեցեալ, այլ սակայն ըստ սովորութեան այլոց մարդկանց ետ նմա հրաշակապուն զողջոյնն։ Նախ յորմէ հետէ զբանն ած յղացեալ անձառապէս, և ծնաւ կուսէն հրաշակոտապէս և եղև մարդ բանին այ. և խոստովանեցաւ զնա ածածին նոր ժողովն ի փետուրս։ Ասէ յոհ դէզնուէ մեծ իմն է և նշան թերահաւատութեան յորժամ կոչեն զնա լոկ անուամբ մարգիամ։

Այլ ըստ նմին դիմագրի

Ասաւ Յովհան։

միտս ինչ ընդհատ լինէր խոկ ողջոյնս այս։ Տէ՛ր զի հրաշակն ուրախ լեր բերկրութեամ ասաց, խոկ սրբուհի կոյսն ողջ ջոյն համարեաց զնա. որ մի ևնոյն են խորհուրդ։ Նայց յաւելեալ սրբուհի կոյսն ողջունեաց զերկնաբերեմ. ըստ այնմ՝ յաւուրցն յայնոսիկ զբ նաց ի լեռնականսն ի հո Թապէս՝ ի քաղ քն յուդայ. և եմուտ ի տունն զաքա րիայ և ետես ողջոյն եղև ասելով։ Ուրեմն ող ջոյնս այս՝ ի այնպիսի իր յորժամ միով առ միսն ընծայեալ պատկանի՞ր լիս առել։ որ ինքն ևս ոչ խնդրեմ իմ։ Ընդ ևայն ասէր աշա կերտացն. որ առն մի առանձինջ, առաքեաց ողջոյն առնել։

Այլ ընդ այնմ դիմագրի՝ ասէ. և առաքեալն պօղոս ի բաղում առեղիս զմի նմանապէս ողջոյն տուեալ։

կաւ բարեխօս և այլն։

Նմանէ կամ ասել անկա-
ծիմք առաջի քո ա-
ծիս և աղաչեմք զանա-
րատ զկոյսդ։ բարեխօսեա՛
վասն անձանց մերոց և
աղաչեա՛ զմիածինն որդիդ
փրկել զմեզ ի մոլորմանէ
և յամէ վտանգից մերոց։
Նմանէ կամ ասել, փառա-
ւորեալ և օրհնեալ միշտ
ես կոյս ածածին մայր
մեր քէ։ մասն զաղա
ղանս մեր որդւոյ քոյ և
այ մերոյ։ Նմանէ այլ տոյն
պիտիք ներբողական
բառերն յերկերեցիս
հայաստանեայց։ զոր պար
տիս բարեպաշտօն և
ածածնասէր արք տոյն
պիտի ներբողենիւք պա
տուել փառաւորել և
մեծացուցանել զամէն
օրհնեալն ի կանայս զսըր
բուհի ածածին մայրն
աղաչմունէ։ Նմանէ ոչ լոկ
անուամբ ասել, այլեայն
ընդ քեզ մարիամ։ և
բարե քեզ մարիամ։ և

նահատակացն պատ
ասել։ Նշաւիղ զքեզ
ած ածածին։ հրշտակ ի
մարդկանէ։ մարմնատե
սիլ քերօբէ։ երկնաբո
արքայուհի։ անխառն
իբրև զօդ։ մաքուր ոսկ
ևյայտ։ անշաղախ ըստ նը
մանութէ պատկերի արու
սեռին բարձրութէ։ զե
բազանց քան զբնակուն
անկոխելին սրբութեանց։
Նրանաւորդ խոստմանն
տեղի։ երեմ շնչական։
ծառ կենացն անմահից
բացեղէնն սրտին պարտ
նախաձայ։ ի բարձրութեան
Հօրէ զօրացեալ և հոգա
նացեալ։ հանգստեամբ
Հոգւոյն ինդրէն և մաք
րագործեալ։ բնակուն
Որդւոյն յարդարեալ
և տաղաւարեալ։ Նրա
ծինն հօր, և քեզ անդրա
նիկ։ որդի քո ծննդեամբ
և ատր արարչութէ։ Նընդ
անապատ մաքրութեանդ և
անբիծ բարւոյ։ ընդ անա
րատ սրբութեդ և խնամոյ

Յոյժ զոմն ի նոսանէ, զի
ծինն ոչ կուսութեամբ եւ
պարծանք. եւ մայր Տա-
ռուսէ մարդկան. օգ
նական եւ շնորհ աշխար
հի մարիամ մայր
Աստուծոյ կամ, անարատ կոյս
ածածինն մարիամ. սըր
բուհի եւ մայր քրիստոսի. յայր
դանդի տարար զանուա
նելին աստուած. օրհնութիւն
զքեզ ածածին մեծա
ցուցանեմք. Ո՞վ յոյժ
զերազդական ձոխ ան
սպառ պատուի երկեղե
ցիս մեր զանմոռանալին
երջանկացուց զնատալն
ընդ ամենի տղոցդ իւրոյ
ում բանին. զինուորեալն
ի հրշտակաց եւ իմարդկա
նէ. զմայրն արքայ եւ
կուսութեան անհնարն
գերազանց ածածինն.
Աստուածընկալ ձոխ ան
սպառ պատուի երկեղե
ցիս մեր զանմոռանալին
երջանկացուց զնատալն
ընդ ամենի տղոցդ իւրոյ
ում բանին. զինուորեալն
ի հրշտակաց եւ իմարդկա
նէ. զմայրն արքայ եւ
կուսութեան անհնարն
գերազանց ածածինն.
հայր մարիամ մայր
Աստուծոյ կամ, անարատ կոյս
ածածինն մարիամ. սըր
բուհի եւ մայր քրիստոսի. յայր
դանդի տարար զանուա
նելին աստուած. օրհնութիւն
զքեզ ածածին մեծա
ցուցանեմք. Ո՞վ յոյժ
զերազդական ձոխ ան
սպառ պատուի երկեղե
ցիս մեր զանմոռանալին
երջանկացուց զնատալն
ընդ ամենի տղոցդ իւրոյ
ում բանին. զինուորեալն
ի հրշտակաց եւ իմարդկա
նէ. զմայրն արքայ եւ
կուսութեան անհնարն
գերազանց ածածինն.

զսակ զանազանութեան
թէ սակն միշտ, յոյժ
լիսոյ։ Այս անուանի
փառասիրութեան։
Ա՚ւրէն կիրառական դի
տաւորեցաւ. որ այսու
բանիւք զնոր կոչեն լոկ
կիւն զաւանեն մարմնոյ
կոչելովն։ Եւ զբնա ասէ
տեր սակ մարդ՝ յոր ան
ուանելովն։ Ո՞չ ոչ
թանուն պիղատոս, յոր
անուանեալն էր սաղ.
խակ քաղքենացոյն յաւետ
յոր սակ։ Եթէ զի՞ ի բա
զում յոյժ հոգոյն
զինչ։ Ուանդի յետ
սրտի նահատակ, ու կոչի
յոյ։ ու այլ բազումք էին
յոր անուանէ՚լի Հրեից
Ա՚ա այս յայտ ի պիղա
տոսէ որ առաջի՚ն ա
27. 17 տուէ ի սա առաքեցին
կայիք զի արդարոյն
ձերոյ զետս բանեցայն
երեկ զոր անուանելն
գոյ։ Ասաի յայտ երեն
երևելին յերանելն։ ա
բանալ ու երեկ ա
սիւ զանազանեցան

Ա՚ա
1. 16

Ես ոչ՚ գոյ ինձեն չի.
ի մեռանելոյ։ Ա՚ այլ ու
մեք յոյժ հիշեմք զոյն,
պարտիմք ու զբոյ բառն
շարադրել ընդ նմա.
այսինքն յոյ ես։ Ա՚ա ա
երանելին մատթէոս
պատմէ, յորմէ ծնաւ յոյ
որ անուանեցաւ քրիս
երկաբանական
Ա՚ի զիսկութիւն զի ապրն
ձակութեան զաճախին
նուագ ի մէջ ոգոյ կուսին
զայն վասն իմեղուց ու չա
րութեան ուսցին։ Ա՚ոյն
ի գիշատասէ։ Ա՚ոյն
զայն վասն իմեղուց ու չա
ոյ ոչ ոգոյ ի մէջ։ Ա՚ոյն
ասացաք, որ ածածին
ոյոյ ի նոքա ասաւ
զիսոյ երանելոյ։ Ա՚ոյ
ասել զաւանի ի
ասել զաւանի ի
ասել զաւանի ի

Գլուխ Ղ։

Ոչ դու կարես ինձ ինչ ասել։ Ոչ ինձ ինչ
ծուռ առնելոյդ բա նիցա այնոցիկ որք հե
տևողքն են քաղկեդոնի Նեստոր և զայս հարցնեմ
զինչ է առեալ ածաբա նիս դրիգորի, այլ և այլ
ք դեմ նմին երկրորդու թիւն առնի. քանզի անդ
այլ ոմն է և այլ. զի մի՛
զդէմն խառնակիցեմք

Ն՚ե ի Թուղթն։

Ո՚չ բանս զայս չարաչ
փառք այսպէս մեկնեն.
թէ միով բանիւն ընդ
դէմ է միութեանն երկրորդու
թիւն. զի անդ մի բնութիւ
և երեք անձն. խակ առա
ք բնութիւն և մի անձն։
Նոքա այսպիսի կարծիքս
ստան է. զի սա ընդդէմ
մի բնութիւնն ասէ որ յեր
կրորդութենէ և՛ խառնուրդ
նութիւն բանին։ և ստա
զդէմն վէ՛ բաժանմանն
իմանան։ Խակ դատք ուղ
զափառաց՝ կրկին իմա
նամք զբանս զայս։ Նախ
այսպէս ասէ թէ՝ բա

Գլուխ Ղ։

որք են հարկ անուանեալք
իշխանաց։ Խակ ածու
հի, բաս մեծին դիոնէ
սիոսի։ և ածածինն, բաս
նոքա ժողովոյն եփեսոսի
ոչ առեն, այլ միայն ան
ուանակոչութիւնք իշխա
կանաց։ Ինքեանք տացեն
զպատասխանիս ածամօրն
անհամեմատս. և մեք զան
պարտս գտանելովք մնիմնա
այս։ Նոքա զրկել զի այս
նորաձևութիւն ոչինչ ե
քեզ՝ երկաթատէ՛ զմեզ
և ոչ՝ ի նախնեացդ. այլ
յորմէ առաքեա զբեռնա
երկին, ընդ նոսա և զայս
թարգմանեցին։ Խակ
բարեդոյն նախանձողն
իմոյ զոր ունիմ վէ՛ ի
ուաց ածածինին, յիշեա
որոյ գրեցի զայս։ Նոքա
դու ընտրեա զօգուտն
քո. և զոր ինչ վայելէ
գերազանականն միտաց
ածածինին՝ զայն առ։

Ն՚ե Ն՚ուէրթն։

Ոչ՝ հանեցայ ես

Ով՝ գոյ Աստուած իմ.
մեղ դիմեք մեք. ոչ ասէ
տղամարդ, զձանձրոյն ար
քունէն դնացեալ. մի՛ յամ
խառնիմք եւ մի՛ յամեցուք։
Աստ՝ յամ եւ յամեցուք
խառնիմք հերձածօղք։
Ոչ սաբէլ յամ խառ
նեալ՝ ի մի բնութիւն եւ ի
մի անձն ժողովեցաք զեր
ծողուելոյն մեր. Այլ ընդ
դէմ նմին արիոս ի ձա
խակողմն. երեք անձինք
եւ երեք բնութիւնք որ
չեացա։ Ոչ եկեղեցիք՝
ընդդէմ արիոսի մի բնու
խառնեալ. եւ ընդդէմ
սաբէլի՝ երեք անձինք,
Այլնիք եւ զանարգիչս հին
քի ներսոյ չարաչար
ժանիք զանձինս եւ զբնու
թիւն. զիւսմն եւ զպղծս։
Ոչ ընդդէմ նմին եւ
քեզ զայդ շփոթիչ եւ խառ
նակիչ. զանձն եւ զբնու
թիւն, զիւսմն եւ զկիրս։
Ոչ ուղղափառեցեալ աշա
կերտիդ՝ ընդ երկուցն յայ
եւ յայհոգի պատրաստին։
Ընդդէմ ներսոյին ան

Ա-ւետ Ղեւոնդեայ.
ժանտութիւնք որ յերկրայ
դարձիցեն ոչ էին ինձ
միտք. զի այլ ոմն է և
այլ. զի մի՛ զդէմանն, այս
ինչքան զանձինանն շփոթի
ցիմք։ Ոչ բնութեանցն
յորոց միութիւնն ընդդէմ
այնմ. զի բնութիւն է միա
ւորեալ որ ոչէ ինձ բա
ժանելոյ։ Այլ՝ զի
ասէ քէն՝ այս միաւորու
թիւնս որ ի քէն է, ոչէ
իբրև զայն որ յերկուց
թիւնէն է։ զի անդ միու
թիւն է բայց բաժանումն
անձանցն. իսկ առ քէն
պէտ միութիւն՝ բայց ոչէ
բաժանումն անձանց.
այլ բուռ միութիւն բնու
թիւն և անձն։

Ա-ւե Ա-ղեքսիոսի.
Որպէս միանիցուք Քրիս
ասէ բաժանելոյն, և
եւտիքեան շփոթելոյն։

Ա-ւե Ա-ղեքսանդրի.
Ընդդէմ ասացողացն
զմիջնեան ասա-

Ոչ գոյ Աստուած։

Ասէ Դաւիթ. Ասաց անմտին
սրտի իւրում թէ չիք Աստուած։
Ապականեցան և գարշելի եղեն
ի չարութեանս իւրեանց. չիք
որ առնէ զբարութիւն, չիք մինչև
հատ։ Տեսանէր Տէր յերկնից
զորդիս մարդկան, տեսանել եթէ
գոյ հասու եւ խնդրէ զԱստուած։
Ամենեքին խոտորեցան, միա-
բանեալ անպիտան եղեն. չիք
որ առնէ զբարութիւն, չիք մինչև
հատ։ Ոչ գիտասցեն ամենայն
որ գործեն զանիրաւութիւն, որ
ուտեն զժողովուրդ իմ իբրև
զհաց ուտելոյ. զՏէր ոչ կանչե-
ցին։ Անդ երկեան երկիւղիւ,
ուր ոչ էր երկիւղ. զի Աստուած
ի ազգի արդարոյ է։ Զխորհուրդ
աղքատին ամաչեցուցէք, զի
Տէր յոյս է նմա։ Ո՞վ տացէ
յԱստուծոյ փրկութիւն Իսրա-
ելի. յորժամ դարձուսցէ Տէր
զգերութիւն ժողովրդեան իւ-
րոյ, ցնծասցէ Յակոբ և ուրա-
խասցի Իսրայէլ։

Ոչ գոյ Աստուած։

Ասէ Դաւիթ. Ասաց անմտին
սրտի իւրում թէ չիք Աստուած։
Ապականեցան և գարշելի եղեն
ի չարութեանս իւրեանց. չիք
որ առնէ զբարութիւն, չիք մինչև
հատ։ Տեսանէր Տէր յերկնից
զորդիս մարդկան, տեսանել եթէ
գոյ հասու եւ խնդրէ զԱստուած։
Ամենեքին խոտորեցան, միա-
բանեալ անպիտան եղեն. չիք
որ առնէ զբարութիւն, չիք մինչև
հատ։ Ոչ գիտասցեն ամենայն
որ գործեն զանիրաւութիւն, որ
ուտեն զժողովուրդ իմ իբրև
զհաց ուտելոյ. զՏէր ոչ կանչե-
ցին։ Անդ երկեան երկիւղիւ,
ուր ոչ էր երկիւղ. զի Աստուած
ի ազգի արդարոյ է։ Զխորհուրդ
աղքատին ամաչեցուցէք, զի
Տէր յոյս է նմա։ Ո՞վ տացէ
յԱստուծոյ փրկութիւն Իսրա-
ելի. յորժամ դարձուսցէ Տէր
զգերութիւն ժողովրդեան իւ-
րոյ, ցնծասցէ Յակոբ և ուրա-
խասցի Իսրայէլ։

Ա՛ղ եւ ասէ ցնա՝ Տէր, ես հաւատացի
որդի Աստուծոյ լինել նորա։ Եւ ասէ
նմա Յիսուս՝ Եւ տեսեր զնա, եւ որ
խօսի ընդ քեզ՝ նա է։ Եւ նա ասէ՝
Հաւատամ, Տէր։ Եւ երկիր պագ
եղեալ նմա։

Եւ ասէ Յիսուս՝ Ես յաշխարհս
դատաստանի եկի ես, զի որ ոչ տես-
նեն՝ տեսցեն, եւ որ տեսանեն՝ կուրք
լիցին։ Եւ լուան յայնոցանէ Փարի-
սեցիքն, որ էին ընդ նմա, եւ ասեն
նմա՝ Միթէ եւ մեք կուրք եմք։ Ասէ
նոցա Յիսուս՝ Եթէ կուրք լինիք-
դուք, ոչ էր ձեզ մեղք. բայց զի ասէք
թէ տեսանեմք, մեղքն ձեր կայ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ որ ոչ
մտանէ դրանաւ ի գաւիթ ոչխարաց,
այլ ելանէ ուրեմն յայլում կողմանէ,
նա գող է եւ աւազակ։ Եւ որ դրանաւ
մտանէ, հովիւ է ոչխարաց։ Նմա
դրապան բանայ, եւ ոչխարքն զձայն
նորա լսեն, եւ զոչխարսն իւրեանս
կոչէ յանուն, եւ հանէ զնոսա։ Եւ
յորժամ զոչխարսն իւրեանս հանցէ,
առաջի նոցա երթայ, եւ ոչխարքն
հետեւին նմա, զի գիտեն զձայն նո-

ցա։ Զհետեւողի ոչ հետեւին, այլ
փախչին յնմանէ, զի ոչ գիտեն զձայն
օտարաց։ Զայս առակ ասաց նոցա
Յիսուս, եւ նոքա ոչ գիտացին զինչ
էր զոր խօսէր ընդ նոսա։

Ասէ ուրեմն կրկին Յիսուս՝ Ամէն
ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ես եմ դուռն
ոչխարաց։ Ամենեքին որ եկին առաջի
իմ, գողք են եւ աւազակք, եւ ոչ լուան
նոցա ոչխարքն։ Ես եմ դուռն. եթէ
ոք ընդ իս մտցէ, կեցցէ, եւ մտցէ եւ
ելցէ, եւ արօտս գտցէ։ Գող ոչ գայ,
եթէ ոչ զի գողասցէ եւ սպանցէ եւ
կորուսցէ։ Ես եկի զի կեանս ունիցին,
եւ առաւել ունիցին։ Ես եմ հովիւ
բարի. հովիւ բարի զանձն իւր դնէ
վասն ոչխարացն։ Եւ որ վարձու է,
եւ ոչ հովիւ, որում ոչ են ոչխարքն
սեպհական, տեսանէ զգայլ եկեալ, եւ
թողու զոչխարսն, եւ փախչի. եւ գայլ
յափշտակէ եւ ցրուէ զոչխարսն։ Վար-
ձու է, եւ ոչ հոգայ վասն ոչխարացն։
Ես եմ հովիւ բարի, եւ ծանեայ զիմս,
եւ ծանեան զիս հարքն իմ։ Եւ ես
զհարսն ծանեայ, եւ զանձն իմ դնեմ
վասն ոչխարացն։ Եւ ունիմ այլ ոչ-
խարս, որ ոչ են յայսմ գաւթէ. եւ
զնոսա պարտ է ինձ բերել, եւ զձայն
իմ լսիցեն, եւ եղիցի մի հօտ եւ մի
հովիւ։ Վասն այնորիկ զիս սիրէ
հայրն, զի ես զանձն իմ դնեմ, զի
առցեմ զնա։ Ոչ ոք առնու զնա ի
ինէն, այլ ես ինքնին դնեմ զնա։ Իշ-
խանութիւն ունիմ դնել զնա, եւ
իշխանութիւն ունիմ առնել զնա
դարձեալ։ Զպատուէրս զայս ընկալայ
յհարէ իմմէ։

Ա

Ա Մանկ որդի ներաստար և
ամօտաստացին պօղոս և
գիտղտրոս, որք չ անձն
և չ բնութիւն և չ կամս
և չ գործս բննեն քի,
երկու որդիք և չ քա
յայտնապէս ասեն. զինն
ուր և զինն ծառայ. զչ
մինն բնութ որդի այ և
զմինն շնորհագ. և այլն.
Չ ոմանք որպէս քառ
կերպանականքն մի անձն
համբաւեն և չ բնութիւն
բաժանեն զմի քնն և չ
կամք և չ գործք. որպ
վիշապագլուխ լինի հզ
ոսմայեցին և անիծեալն
մխաբխանաս և ընկերք
ծց. Չ ոմն ասէ էութ և
բնութ ոչ խառնուածանին
միութիւնե, այլ անձամբ
միայն. խակ անձն առնոց
բնութ միայն անուն է
ասակ. այլ որդի կամ քա
կամ յն. Ա՛որդ՝ ասէ զա
նունն մի ասեն և յա
նունն միաբարեն զեր
կու իւրմէնն. այսինքն
զածն և զմարդն. և ա

սեն մի անձն մի որդի
մի քն, և այլն. Ա՛երբ մէկ
բանն և մարդն բաժա
նեաւ են էութ և բնութ,
խակ միեն որդիութ.
Օ՛ի բանն որդի կոչի.
և մարդն ոչ որդի կոչի:
և բանն քն կոչի և յն
և ար և աճ. նոյնպէս կոչի
և մարդն քն և յն և ար
և աճ. Ա՛յսպէս ասէ
կոչմամբ և ձայնիւ միա
ւորեն, և իրօք և բնութ
բաժանեն և որոշեն.
Ա՛ղաւեցի՛ք յորդիութենն
և՛ի յանուանն խառնեալ ինն
միութ՝ և պատրանս պար
զամտաց. և զձշմարիտս
միութենն ուրանան և
փախչին: Չ այսոքիկ
նզովեալք են ի ժողով
ից հարցն եկեղեցւոյ և
այլոցն. և եղիցին ի նզ
զոմս ից եկեղեցւոյ:
Խակ երբոր զաւրէն որք
յերկուցն ասեն եղեալ
մի բնութիւ ոչ այ և ոչ
մարդոյ, և ասքս կամ
խառնուածանին շփոթեալ

զմինն երկրպագելի և
զմինն երկրպագել։ Եւ
ասէ ցնա. Տես մի՛
այլ Հետևիմք Հարցն
մեզ ոչք առցես կարծել
և խաղաղմանց զմիտել
ի մեր անշարժ պահել։
Եւ ասէ ցնա պետրոս ։
ընդդէմ արիոսի. այսպէս
խաղալմանիմք զարդիլ ես
նախ քան զայս խոստա
ճանեալ ի հօրէ, և յետ
ժամանակի ճանեալ լեր
լե։ Ի սայն գոլ աշ և
ոսկի ես ասէ Տոմաս.
իսկ օրդի մարդոյ ըստ
մարմնոյ ։ Եւ երկուս
բնութիւս զմինն ոսկի։

Եւ զայս միաբանութիւս
իմ զմի բնութիւն ոչգացել
կամ առաջօք ասացեալ։
զորոնգոմէ ոչ եկեղեցի
այլ։

Իսկ մեք դարձ ուղղա
փառաց դիտեմք զմ
բնութիւն քան նախ քան
զմարդեղութիւն Տեառն ի
միաբանց որ քան այ և
արարածոց. անեղի և ե
ղականի. ժամանակի և
յաւիտենականի։ Իսկ
յորժամ կամեցաւ արա
րիչն մարդ լինիլ քանն
աշ խորհ կատարելոյ
թիւն անձամբ և էու
նչ մասամբ այլ լրիւ
միացաւ անձառապէս ի
մարմին։ Ի զմասն ինչ
առեալ զմարդոյ, այլ
զբոլոր բնութիւ ժողովեալ
անհաս մարդկութիւն.
Տոգի քանական և մ
միտս և զմարմինս մեր
միաբարեաց ընդ իւրում
աշխութիւն անշփոթ և
անտրոհ միութեամբ։
Ի զայս միաբարեալ

Յ–ԻԳ ԳԼՈՒԽ Ա։

դրուժ երեւումն զմեր
նուաստութիւն ընդ հուրոյ
ճայրագունէ աճումն
միաբուսեցեալ։ Ասացէ՛
ոքան յոյժ սիրելիդ
գլուխն աճայինն ան-
ուանցն ասէ, զի և բեմ
նուիրելոյ իշատ երկն յէ գա
մարգասիրութեանն և չկնա
լիս հացաւէ և այլ եղև
դերագոյնս աճ։

Ա՛րդ՝ մեք ոչ մատցանիմք
բանիւ իշխեմք յաւե
լուլ կամ պակասել։ այլ
հաստատ կամք և երդ ի
վեր ածեցն զանուանեալսդ
ողջ ուսուցին մեզ զնոսա

հոգւով աճապարեսք
այս ցուցանէ։

Ա՛ստ Ա՛շխարհ։

Ա՛ոյժ յոյսոյց լեռնա
կանաց ողջ ասէին,
հայք մի բնակեալ առեալ
զի քեզ, հարկիւք շահեցեալ
և այլազգիսն զբնակիչն
բանիւն ընդ մարմնոյն և
մարմնոյն ընդ բանիւն։
Ա՛պա թէ ոչ առնես,

Ա՛ստ Ա՛շխարհ։

զմինն անբաժանելիս.
այլ մի բնակեալ այ քա

նիսն մարմնացելոյ։

Ո՛չ նոյն և անբան կիւրեղ
գրէ առ անկուսդոսն
թղթին։ մի առեալ զքեզ
աճ մարդացեալ, և մի
զբնակեալն նոր։ և ոչ
աբ հարցն առացին, մի ե
բնակ բանին այ մարմ
նացելոյ։ Ա՛յլ և անճոն
գիտնականս զի բաղում
առիթս մեկնելով և մի
խառնութեանն զբնակ քա

նիսն այ մարմնացելոյ։

Ո՛ր նախ յիշեցինն
քաջհանդուրժ յերկեր
գրութեան ասէ, առնակա
տար և անշփոթ մարդա
նալոյն բուն մեզ մարդա
սիրութիւն զի բնակ քա
առնելով։ և առ քաջա
նախանձ մեզ անհամեմա
բար բուն բնակ մեզ
յառաջ երկրալ։ Ա՛պա
զի նոյնն ասէ, քանզի զի
միաբ և պարզութ մի
աճապարանքին բուն մեզ
մարդանալոյն առշարա

պատասխանեցաւ. ասէ նմա
Տէրն. Ո՞վ է արդեօք հաւատարիմ
գործակատար եւ իմաստուն, զոր
կացուսցէ տէրն իւր ի վերայ
ծառայութեան իւրոյ, զի տացէ
նոցա զկերակուրն ի ժամու իւրում։
Երանի՛ ծառայի այնմիկ, զոր
եթէ եկեալ տեսցէ տէրն իւր
զայդպիսի գործ առնելով, ճշմարիտ
ասեմ ձեզ, զի ի վերայ ամենայն
ստացուածոց իւրոց կացուսցէ
զնա։ Եթէ ասասցէ ծառայն
այն ի սրտի իւրում, թէ
յապաղեսցէ տէրն իմ գալ,
եւ սկսցէ հարկանել զծառայսն
եւ զսպասաւորսն, ուտել եւ
արբուցանել եւ հանդարտել,
եկեսցէ տէր ծառային այնորիկ
յաւուր՝ յորում ոչ սպասիցէ,
եւ ի ժամու՝ զոր ոչ գիտասցէ,
եւ պատառեսցէ զնա, եւ զբաժինն
նորա ընդ անհաւատսն դիցէ։
Ծառայն այն, որ գիտասցէ
զկամս տեառն իւրոյ, եւ ոչ
պատրաստեսցէ եւ ոչ արասցէ
ըստ կամաց նորա, հարկանելոց է
բազում հարուածս։ Իսկ որ
ոչ գիտասցէ, եւ արասցէ
հարուածս արժանաւորս, սակաւ
հարուածս հարկանելոց է։
Զամենայն որում տուեալ է
բազում, բազում ինչ պահանջեսցի
ի նմանէ, եւ որում
ապաւորեցին բազում, աւելի
խնդրեսցին ի նմանէ։ Զհուր
եկի արկանել ի վերայ երկրի,
եւ զի՞նչ կամիմ, եթէ
վառեսցի։ Զմկրտութիւն ունիմ
մկրտել, եւ զի՞նչ կամիմ, եթէ
կատարեսցի։ Խաղաղութի՞ւն
կարծէք, թէ եկի տալ յերկրի։
Ոչ, ասեմ ձեզ, այլ զբաժանումն։
Զի եղիցին յայսմհետէ հինգ
ոմանք ի տան միում
բաժանեալք, երիք ընդդէմ
երկուց, եւ երկուք ընդդէմ
երից։ Բաժանեսցին հայր ընդդէմ
որդւոյ, եւ որդի ընդդէմ հաւր,
մայր ընդդէմ դստեր, եւ դուստր
ընդդէմ մաւր, սկեսուր ընդդէմ
հարսին իւրոյ, եւ հարսն
ընդդէմ սկեսրաւր իւրոյ։
Ասէր եւ ցբազումսն. Երբ
տեսանիցէք զամպ ելանել յարեւմտից,
անդէն ասէք, թէ անձրեւ
եկեսցէ, եւ եղեալ է այդպէս։
Եւ յորժամ հողմ հարկանիցէ,
ասէք, թէ տապ եկեսցէ, եւ
լինի։ Կեղծաւորք, զերեսս
երկրի եւ երկնի գիտէք
քննել, զժամանակս այս
որպէս չգիտէք քննել։ Եւ
ընդէ՞ր ոչ ինքնին դատիցէք
զճշմարիտն։ Զի երթեալ
դատաւորին հանդերձ ընդ
հակառակորդ քո, ճանապարհի
ի նմա ջանասցիս ազատել
զանձն, գուցէ տարցէ զքեզ
առ դատաւորն, եւ դատաւորն
մատնեսցէ զքեզ դահճին,
եւ դահիճն արկցէ զքեզ ի
բանտ։ Ասեմ քեզ, ոչ
ելանիցես անտի, մինչեւ
մինչեւ զվերջին դրամն
հատուսցես։

Ի ժամանակին յայնմիկ
ներկայացան ոմանք եւ
պատմեցին նմա զգալիլեացիսն,
զորոց զարիւնս խառնեաց
Պիղատոս ընդ պատարագս
նոցա։ Եւ պատասխանի
ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա.
Կարծէք, թէ գալիլեացիքն
այնոքիկ մեղաւորագոյնք էին
քան զամենայն մարդիկ
գալիլեացիք, զի զայսպիսի
կրեցին։ Ոչ, ասեմ ձեզ,
այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք,
ամենեքեան նոյնպէս
կորիցէք։ Կամ այն տասն
եւ ութն, որոց անկաւ
աշտարակն ի Սիլովամ, եւ
սպան զնոսա, կարծէք, թէ
նոքա պարտապանք էին
քան զամենայն մարդիկ,
որ բնակեալ էին ի
Երուսաղէմ։ Ոչ, ասեմ ձեզ,
այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք,
ամենեքեան նոյնպէս
կորիցէք։

Ասէր եւ զայս առակ.
Թուզենի մի ունէր ոմն
տնկեալ ի խնկարանի իւրում,
եւ եկն խնդրել զպտուղ
ի նմա, եւ ոչ գտանէր։
Եւ ասէ ցխնկարանն.
Ահաւասիկ երիս ամս
գայր խնդրել զպտուղ
ի թզենւոյ սմանէ, եւ ոչ
գտանեմ. հատ զնա, զի՞
եւ զերկիր պատէ։ Եւ
նա պատասխանի ետ եւ
ասէ. Տէր, թող զնա եւ
զայս ամ, մինչեւ
փորեցից զշուրջ նորա
եւ արկից պարարտ,
գուցէ արասցէ պտուղ
յաւուրս յապագայս։
Եթէ ոչ, հատցես զնա։

Էր ուսուցանէր ի
ժողովարանսն նոցա
շաբաթու օրն։ Եւ
ահաւասիկ կին մի, որ
ունէր հոգի տկարութեան
ամս ութետասան, եւ
էր կիսակորով, եւ ոչ
կարէր ուղղել զանձն
ամենեւին։ Եւ տեսեալ
զնա Յիսուսի, կոչեաց
զնա առ ինքն եւ ասէ
ցնա. Կին, արձակեցար
ի տկարութենէ քումմէ։
Եւ եդ ի նա զձեռսն,
եւ անդէն ուղղեցաւ
եւ փառաւորէր զԱստուած։
Պատասխանի ետ
ժողովարանապետն
վրդովեալ, զի շաբաթու
օրն բժշկեաց Յիսուս,
եւ ասէ ցբազումսն
որ գային. Վեց օր
են, յորս գործ է
արարեալ, ի նոսա
եկեալ բժշկեցարուք,
եւ ոչ ի շաբաթու օրն։
Պատասխանի ետ
ցնա Տէրն եւ ասէ.
Ո՛վ կեղծաւոր, ոչ
ամենայն մարդ ի
շաբաթու օրն արձակէ
զեզն իւր կամ զէշ
ի մսուրէ, եւ տանի
ջրել։ Եւ զդուստր
Աբրահամու զայս,
զոր կապեաց Սատանայ
ահաւասիկ տասն եւ
ութ ամ, ոչ պարտ էր
արձակել ի կապանաց
այսոցիկ յաւուր շաբաթու։
Եւ այսպէս ասելով
նորա, ամաչեցուցանէին
ամենայն հակառակորդք
նորա, եւ ամենայն
ժողովուրդ ուրախանայր
ամենայն փառաց, որ
գործէին նովաւ։

Ասէր ուրեմն. Զի՞նչ
է արդեօք թագաւորութիւն
Աստուծոյ, եւ զի՞նչ
նմանեցուցից զայն։
Նման է հատու
մանանխոյ, զոր առեալ
մարդ արկ ի պարտէզ
իւր, եւ աճեցաւ եւ
եղեւ ի մեծ ծառ,
եւ թռչունք երկնից
բնակեցին ի ճիւղս
նորա։ Եւ կրկին ասէ.
Զի՞նչ նմանեցուցից
զթագաւորութիւն
Աստուծոյ։ Նման է
ի խմորոյ, զոր առեալ
կին արկ ի սաղարս
երից չափուց ալեաց,
մինչեւ ամենայն
խմորեցաւ։

Եւ անցանէր ընդ
քաղաքս եւ ընդ գեղս
ուսուցանելով, եւ
ճանապարհորդութիւն
առնէր յԵրուսաղէմ։
Եւ ասէ ոմն ցնա.
Տէր, եթէ սակաւք են
որ կեցուցանիցին։
Նա ասէ ցնոսա.
Ճգնեցարուք մտանել
ընդ նեղ դրանն,
զի բազումք, ասեմ
ձեզ, խնդրեսցեն
մտանել եւ ոչ
կարասցեն։ Յորժամ
յարիցէ տէր տանն
եւ փակեսցէ զդուռն,
եւ սկսանիցէք արտաքոյ
կալ եւ զդուռն
հարանել եւ ասել.
Տէր, տէր, բա՛ց մեզ,
եւ նա պատասխանի
տացէ եւ ասասցէ
ձեզ. Ոչ գիտեմ
զձեզ, զի՞ց էք։
Յորժամ սկսանիցէք
ասել. Կերաք առաջի
նորա եւ արբաք,
եւ ի հրապարակս
մեր ուսուցեր։ Եւ
ասասցէ. Ասեմ ձեզ,
ոչ գիտեմ զձեզ, զի՞ց
էք։ Հեռացարուք
յինէն ամենայն
գործաւորք անիրաւութեան։
Անդ իցէ լալ եւ
կրճտել ատամանց,
յորժամ տեսանիցէք
զԱբրահամ եւ զԻսահակ
եւ զՅակոբ եւ զամենայն
մարգարէս ի
թագաւորութեան
Աստուծոյ, եւ զձեզ
հանեալ արտաքոյ։
Եւ եկեսցեն ի
ծագաց արեւելից եւ
արեւմտից, եւ ի
հիւսիսոյ եւ ի
հարաւոյ, եւ նստցին
ի թագաւորութեան
Աստուծոյ։ Եւ
ահաւասիկ են յետինք,
որ եղիցին առաջինք,
եւ են առաջինք, որ
եղիցին յետինք։

գործեալ յայ եւաՀմա
նին բնութիւնն ոչ անաս
ցեալ: Այլ կամ՝ իբաւի
լինի բոցն զիմաստ եղե
ւոյից մանկանացն ցօղ.
քանզի և բոց էր և ցօղ
եղեւ: Այլ երկնքինայսո
ցիկ յայտնին ներգործ
ծութիւն. և զի ցօղ էր՝
ուսուցանեն երեք ման
կունքն այսմիկ զուա
ցեալք: Իսկ զի և բոց
էր՝ այսմիկ այրեցեալքն
յայտնեն բաբելացիքն:
Տեսանեմ թէ զիարդ
Հուրն միաց Հուր և ե
ղեւ ցօղ. ոչ է իրաւ և է
բնութիւն, այլ մի և նոյն
էր տեսութիւն. քանզի ոչ
էրն բոց՝ նոյնն եղեւ ցօղ.
ոչ փոխադրեալ բոցոյն.
և յայտնեն զայս բաբե
լացիքն. այլ միացեալ
որ ինչ էրն և եղեւ ցօղ.
և վիայեն արդարքն:
Իսկ զի ոչ աստ ապրեցու
ցի՝ երկեւոյին երեք նոյն
ինքն միացեալ աՀ՝ եղեւ
մարդ. ոչ եղեւ կատա

ՀԱՏԱԿ ՀՈՐՄԱՅ:

ատօգքն են բանից ըստ
իւրաքանչիւր տեղիս.
Ինանգի և ոչ նոքա կա
րեն ասել ինձ, եթէ զի
արդ եգիպտացոց գեռն
արիւն եղեւ՝ անփոխա
դրեալ միացեալ ջրոյն
բնութիւն. և զի եբրայե
ցիքն ջրով վարէին. իսկ
եգիպտացոցն արիւն
եղեւ ներգոս. և եղեւ որ
ինչ ոչն էր, միացեալ որ
ինչ էրն: Ընացեն ինձ
զերանակն. այլ ոչ ոմն ին
ասել. քանզի սքանչե
լիքն այ են՝ ի բաց մեր
ժեալ զմարՀուրդս:
Այլ կամ զիմարդ եղև
լայն յերկիրս խաւար
ոչ շիջեալ այլ միացեալ
որ ինչ էրն. ձի զի սիւ
էր խաւարհլացուցն և
պայծառ էր նոցա լոյսն.
բայց եգիպտացոցն լոյս
այս եղեւ խաւար. յայս
մանէ ոչ փոխադրեալ
և այն եղեալ: քանզի
ոչ ինչ կրեալ լուսոյն
եղեւ խաւար. սքանչելա

թարց շփոթմանն ոչչ ե
ոչ լինիւ։ Ո՞ւ ամ ինչ
կարելի է այ. վե՛ր ի ամե
նակարող զոլ խոստովանի
ի՛նք զոյց. ըզ զրիզոլի
նարեկացոյն որ ասէ,
և չիք զո իր անչափոյ
րանան. յաղթօղ զօրուի
աչեղ։ Ո՞ւրն ցօղ ինչ
զոմացական. և անձրևն

Բոյց կիզանողական։

Ո՞ զարն բաւես ցու
ցանել կերպարան աղջ
ման, և զբանականն զբ
նես անխոտս և առյուծ
արձան։ Կա՛ մեք աշա
կերտքս Ձեմարտուքեր,
խոստովանիմք զմարմին
բանին ամ լեալ առանց
երկուանալոյ ե բանին
միանալով. և յիւրմէ
քանձրութենէն ի բաց
ոչ եկաց. և յանմարմնա
կան բնութե ամուքէն
ոչ փոխեցաւ. այլ նոյնպ
մարմին կացեալ մնաց
և որ քան ինչ մարմնոյ,
բաց ի մեզաց և յատպ
կութենե կիրճ։

Ա՛նուն Հորդորական։

փոխելոյ զբոցն զի եղի
ցի ցօղ. և ինքն մարդ
կամեցեալ լինիլ վասն
փրկուե մարդկան, ըզ
բնութիւն կարծր եղև
փոխադրել։ Ո՞ւր ինաց
և եղև ցօղ. և նոքա ասեն
թէ ոչ ինայ ամ և լինի
մարդ. քանզի զբնու
ամացուցանել կամեցաւ
ամ. ոչ ի ձեռն այլոց,
այլ ինքեամբ կազմեաց
փրկուե մեր. ոնտղացս
այս քան զարուեցն մոլ
րութե ունակութիւն։
Ինչն բանն ամ եկն մար
մին էառ ի կուսէն և
փրկեց զմեզ յանիծից
մեղաց. և երկնային վա
նորին աբանելեացն.
ոչ կարես բաց ակամբ

Տալի յարեգական։

Կա՛ եկէք ատրական
նիւթոցն ոչ ինչ կարօղ
Տալի ուղղակի դիմօք,
զիւրէ ժպրհին քնար
զանեղանելի բնութիւն.
և կամ ոչ ոք յան չգիտէ
ասել զիրարուքին

ՀԱՅ Ղ Ա Ղ Ա Ր Ա Ց Ի Ք Ա Ր Ո Զ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

ՀԱՅ Ղ Ա Ղ Ա Ր Ա Ց Ի Ք Ա Ր Ո Զ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

ՀԱՅ Ղ Ա Ղ Ա Ր Ա Ց Ի Ք Ա Ր Ո Զ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Գլուխ Երրորդ։
Մարմնացելոյ աճ և մեռ։

Ասէ և Աթոռեան ։

Ոչ ևս մարդ ասել քեզ,
կրկին ևս խնացուսն։
Ասանք զբոլորն բաժա
նեալ ասեն աճ և մեռ,
այլ ներատրականքն ։
Ասէ լևոնականքն մա
սամբ։ և բաժնեալ ասեն։
Ասեն մեք զբոլորն այն
բաժան ասելք աճ և
մարդ։ որ յայսմանէ ե
րեւի երեք ելանակ մաս
էորուեն զանազանութիւն ։
Ո՞չ նոյն ինքն բանն՝ աճ
և մարդ։ այսինքն է,
մարդիկութիւն մարդ։ և
աճ-ութիւն աճ։ Նա այս
ոչ մասամբ կամ բաժան
մամբ, այլ բոլորին և
միաէութիւնք։ այսոքիկ
Հայրին առ միով ան
ձինն աճ-այինն։ Նոյնպէս՝ ասել
զնոյն աճն մարդ և զմ
մարդն աճ, ոչ միասար
կայ այլ միասարակար՝
այսոքիկ Հայրին առ մի
ով եղեն ։ Նոյնպէս՝

Ո՞չ դուք կենդանի,
ասի նոյն մարդկութիւնն
աճ-ութիւն մարդ և աճ-ու
թիւն աճ։ և զնոյն բանն
աճ՝ աճ-ութիւնն աճ և
մարդկութիւն աճ։ զի ան
բաժանելիք։ թէպէտ և
էր նախ քան զմարդեղու
թիւնն աճ, այլ յետ ան
ճառ միաէութեանն
մարմնոյն է աճ։ Ո՞չ յոյս
քեզ Հայրն առ քնու թիւն
միաէութիւն ։ Նոյնպէս թէ
պրպ՝ առացից։ Ո՞չ զորս
նոյն պրպ ասելք զաճ-ա
ծինն կոյսն մայր և կոյս՝
ոչ երկու բնու թեամբ կամ ք
անձն որ ի մասամբ և
բաժանմամբ, այլ զմի և
զնոյն զոյս և զոյն յաւ
կու թիւնն։ Նպատակ մեք
ասել զմի և զնոյն կու
սութիւն կոյս և մայրութիւն
մայր։ Նա զարձեալ ասի
մայրն կոյս և կոյսն մայր
Նա զարձեալ՝ ասի կու
սութիւն կոյս և կուսու
թիւն մայր։ Նա մայրու
թիւն կոյս և մայրութիւն
մայր։ Ո՞չ յոյս օրինակ

Ո՞ւր գոյ Նուեր ի երկուս վիճակս.

Ոչ գիտեմ զի անմուտքն այնպիսի թէ հարկաւոր բաւարար է բնութիւն զի ուր երկուսին է, անդ միասին է և միով ինչ. և ուր միասին է և միով ինչ, երկուսին է, երկուսովին ոչինչ։ Ո՞ւ կայ բնակիմն և բնակեան բանականութիւն. զի միոյն ոչ ասի է և երկուցն ոչ ասի մի։ քանզի յոյժ կարի և հեռի են ի միմեանց։ զի անչնարին և անկարելին երկուցն միասին և միոյն է։ զի թէ է ոչինչ մի. և թէ մի՝ ոչ է։ Այլ ասեն վիճակաքն թէ ի միում ներգործականն կայցէ համանգամայն ոչ կարեն կացուցանել միմեանս և երկուքն. զի ի լինելն միոյն ի բաց բառնալն միւսոյն. զի անկարելի է դարձեալ և կոճասելն նմին զերծուցանել. մի՛ զի հակակից են միմեանց։ Կա՛ս խնամատարութեան ոգ

Զ.

Կ՚ասի ոգին այլ հաս մարմին ձգմարտապէս և երկնմարդ՝ ընդէր ոչ ասես զնա ծածկին բնութիւն և միասն մարդկային։

Եր ընդհանրական եկեղեցիս հայրապետք ընդունելոյ ասացեալն կիւրեղի և այլոց ածաբնից՝ թէ ոչ ի տեսութենէ ոգ զմի ի մարմնաւորութեան ոգ

և ծնեցեալն ի նմանէ ձգմարտիւ աճ և մարդ։ Կարձէ ոգի և էր ոգին հօր յաւիտենից իւրով և երկն ոգին կուսին յաւիտենից իւրով։ և ոչ և ոչ ասի է ոգին կամ է դէմ և այլն։ Կ՚ասի մի ոգին և մի ան հաս յաւիտենից իւրով։ և մի դէմ և մի անձն և մի կերպ, և այլն։

Կ՚ասի Հերետիկ.

Կ՚ասի ոգին այլ հաս մարմնին ձգմարտապէս և երկնմարդ՝ ընդէր ոչ ասես զնա ծածկին բնութիւն և միասն մարդկային։

Կ՚ասի Արդեօք.

Եր ընդհանրական եկեղեցիս հայրապետք ընդունելոյ ասացեալն կիւրեղի և այլոց ածաբնից՝ թէ ոչ ի տեսութենէ ոգ զմի ի մարմնաւորութեան ոգ

ՅՀ

Ի՞նչ գործ կունենայ։

Ի՞նչ կարիք ունի ասելու։

Ի՞նչ կարիք ունի ասելու։

Ի՞նչ կարիք ունի ասելու

Եւ զի՞նչ ասեմ ես ընդ այս. զի ժամանակ
պակասեսցի ինձ պատմել զսրբոցն զհաւատս
եւ զգործս. զՀեսու որդի Նաւեայ ||
զԴաւիթ եւ զՍամուէլ եւ զմարգարէսն
զորոց հաւատովք յաղթեցին թագաւորութիւնս
եւ արարին արդարութիւն եւ առին խոստումունս
եւ գոցեցին զբերանս առիւծուց եւ
զօրացան ի պատերազմի եւ դարձուցին
զսրս օտարաց. զորոց տկարութիւնն
զօրացաւ եւ եղեն հզօր ի պատերազմի
եւ դարձուցին զբանակս օտարաց. կանայք
առին զորդիս իւրեանց յարութեամբ
մեռեալս. այլք ապա խոշտանգեցան
եւ ոչ ընկալան զազատութիւնն
զի գերագոյն յարութեան արժանի լիցին.
այլք ի ծաղր եւ ի գանակոծանս
առեալ ի կապանս եւ ի բանտս
նստան. քարկոծեցան. ընդ սղոցաւ
հնձան. ի սուր կոտորեցան. շրջեցան
ի մորթս ոչխարաց եւ յաշկանց
զրկեալք. չքաւորք. նեղեալք. չարչարեալք.
որոց ոչ արժան էր աշխարհս
այլ անապատք եւ լերինք եւ
քարայրք եւ անդունդք երկրի։
Եւ զի՞նչ ասեմ ես ընդ այս. զի ժամանակ
պակասեսցի ինձ պատմել զսրբոցն զհաւատս
եւ զգործս. զՀեսու որդի Նաւեայ ||
զԴաւիթ եւ զՍամուէլ եւ զմարգարէսն
զորոց հաւատովք յաղթեցին թագաւորութիւնս
եւ արարին արդարութիւն եւ առին խոստումունս
եւ գոցեցին զբերանս առիւծուց եւ
զօրացան ի պատերազմի եւ դարձուցին
զսրս օտարաց. զորոց տկարութիւնն
զօրացաւ եւ եղեն հզօր ի պատերազմի
եւ դարձուցին զբանակս օտարաց. կանայք
առին զորդիս իւրեանց յարութեամբ
մեռեալս. այլք ապա խոշտանգեցան
եւ ոչ ընկալան զազատութիւնն
զի գերագոյն յարութեան արժանի լիցին.
այլք ի ծաղր եւ ի գանակոծանս
առեալ ի կապանս եւ ի բանտս
նստան. քարկոծեցան. ընդ սղոցաւ
հնձան. ի սուր կոտորեցան. շրջեցան
ի մորթս ոչխարաց եւ յաշկանց
զրկեալք. չքաւորք. նեղեալք. չարչարեալք.
որոց ոչ արժան էր աշխարհս
այլ անապատք եւ լերինք եւ
քարայրք եւ անդունդք երկրի։

Եւ զայլ դուռ Լեռնեն ելից։
ուրեմն անձն բանին շո
շափեցաւ Թարգ մարմ
նոյ և տեսաւ։ Ընձեին
արեամբն փրկեցաւ։
Ընձեն կախեցաւ զփայտէ։
Պահեմք անձինն հաշ
տեցաք ընդ այ հօր. որ ե
հայհոյուի մեծ և վեհք
անուանեալիւք։ Բանդի
անձն բնութիւն Թարգ առ
ցեալ մարմնոյն եբնուե
ոչ տեսանի և ոչ շօշափի
Այլ կախի և ոչ մեռանի
վն պարզուե. և արիւն
ի նմա բնաւ չիք։
Ոսկ մեք գաւթս ուղղա
փառաց խոստմանիմք
յերկուց միացեալ. և ի
միաւորութեն ոչ կորու
տեալ զմիոք ի յերկուցն
Սա եղիշէի վրդապին
Տերոյ որ ասէ, Թէ ա
միայն մարդասէր. և
մարդն միայն աճասէր.
աճ վն մարդոյ, և մեղ
վն այ։ աճ մարդացեալ.
և մարդն աճացեալ։
Եւ ոպ առաքեալն փի
լիպպոս որ զտեսութիւն

Յովհ. 11. 25
2 Օրին. 28. 66
Ես. 5. 10
2 Յով. 3. 1
Յովհ. 8. 7

Հօրն յիմացեալ զաղագս
ասաց, Ես եմ յարու
թիւն և կեանք. ես եմ ճանա
Եւ մովսէս առ
ջին, տեսանիցէք զկեան
ձեր կախեալ զփայտէ։
Եւ առաքեալն պօղոս
գոչէ ասելով, Թէ Հաշ
տեցաք ընդ այ մահուամբ
որդւոյ նորա։ Ոսկ որդին
որոմանն ասէ, որ էրն՝ի
սկզբանէ զորմէ լուաք.
որոմ ականատեսք իսկ
եղաք. ընդ որ Հայեցաքն.
և ձեռք մեր շօշափեցին
՝ի վեր բանին կենաց։
Եւ դարձեալ ասէ, մար
մին և արիւն որդւոյն
այ սրբէ զմեզ՝ի մեղաց
մերոց։ Ասացեն զմի
բնութիւն ուրացօղքն.
այսոքիկ՝ի վեր անձինեն
Թէ՝ի վեր բնութիւնն։
Ոսկ ասեն՝ի վեր միաւո
րեալ միոյ բնութե այն
և մարդոյն, Հաճելի է
այս այ և մեզ։ Ոսկ Թէ
ասեն յաւուրս՝ի վեր ան
ձինն. ըստ կարծեաց նոց

տրտմեր հօր. կերտագործն
և ճառագործն փեցին։
Հանգիւ ինչպէս սեռանէ
որդին, և յորդոջ սեռա
նէ հայր։ Ասացին օրհ
նակի և բանին միացեալ
բնութ՚ի մարմնի՝ սեռա
նէ՝ ի մարմնաւ. և մար
մինն սեռանէ՝ ի բանին.
որ է հրաշափառագոյն։
Նա՛ ի միաբորբ բա
նին և մարմնոյն՝ հայր
սեռանէ. բայ աւետարանչին
յօհաննու որ ասէ,
Զոր սեռաքն և լուաք՝ I Յով
պատմեմք և ձեզ. զի I. 3
դուք ընդհաղորդիք ու
նիցիք ընդ մեզ. և մեր
հաղորդութիւն լիցի ի հօր
և ընդ որդւոյ նորա
յիսուսի քրիստոսի։ Ո՛վ յոհնէ,
միջնորդութիւն չի՛ քեզ.
քանզի բանն որ բնու
որդի էր այլ, առաքեալ՝ ի
հօրէ բնութ միացաւ ի
մարմնի և ձեզ որդի մար
դոյ. և զօտարացեալ բնու
նեցոյց իւրում ածուէն
և հաղորդս արար զձեզ
հօր։ 242

Ցոբ 24. 9

Ցոբ։

հօրն պահանջէր՝ իմբերկ
չէն. իսկ յո փրկիչն մեր
Տաւտաւեաց զեա անձա
ռագունեան ասելովայս
չափ ժամանակս ի ձեզ
եմ և ոչ ճանեար զիս
փիլիպպէ. ընչ գիտես եչ
քէ որ եռեա զիս՝ եռեա
զհայր. և դու զիարդ
ասես ցոյց մեզ զհայր։
զի ես՝ ի հօր իմում և
հայր իմ։ Նա՛ ասէ
սիկ զայս անբնաբար
ասաց. վա՛ զի զբանն ոչ
սեռանէին՝ այլ զմարմինն
Նա՛ եթէ ոչ էր ամի՛
միացեալ՝ ի մարմնոյն և
բնութ և անձնաւորութ
և կամօք՝ մարմինն զկեր
պարանս հօր ոչ ցուցա
նէր. վա՛ զի անմարմնա
կան բնութ ե ածուէին.
ապա յայտ ե թէ զմար
մինն սեռանեալ՝ զբանն
սեռանէին և զբանն շո
շափէին. վա՛ զի նո՛ր ե
եր մարմինն։ Նա՛ զոր
օրինակ բանն պատկեր
և նմանութ եր սկզբնա

Գլուխ Հնգետասան։

Ոմն Ուխտիւքն։

Ա Խացան բնութիւնքն քրիստոսի մի միաբնութեան։

Ոմն Աբդիշոյիւքն։

Ա ստ ասելոյն կիւրեղի սրբոյ հայրապետին մերոյ՝ մի բնութիւն մարմնացեալ աստուծոյ Բանին։ ըստ որում, ոմն խառնուածս առացաւ՝ ի գործ։ ոչ թա մանկ միութիւն մարմնոյն բանին աճ։ գիտէ զմահ հաշակիլ վասն մեր ոչ բանին։ Եւ զարձեալ ասէ առ ակակ մեկնողն ե պատկառն, աճապարն գիտէ ի կուսէն առնել առեալ զմարմինն բանինն ոչ։ առ կայն է մի յերկուց բնութեց միաբնեալ։ ի բաց բարձեալ յերկուց հատանացն։ Եւ զարօրհ նակ՝ ոչ հրաշել ոսկի և իւանաւթ հարեալ՝ նիմք ոսկերչն ընդունի զնա լուսն և ոչ հոտըն որ միայել էր ընդ ոսկերչն։

Ոմն Ուխտիւքն։

Ա ստուածն կիւրեղ մեծ հայրապետն ոչ բնութիւն ասել քան ոչ։

Ոմն Աբդիշոյիւքն։

Ա ստուածն կիւրեղ եպիսկոպոսն աղէքսանդրոց։ որոյ պատասխանի ասելով թէ, յետ միաւորելոյն ոչ անջատումք զբնութիւն ի միմեանց։ և ոչ է որդիս բաժանումք զանբաժանելին։ այլ միայն ասել և հարկն ասացին։ Տե՛ս ի պատասխանւոյս յայտ է թէ որ է բնութիւն ասեն ի քէն, հարկ է նոցա որ է որդի և է կամս ասեն։ Եւ ես ցուցից ընդունակութեան այնոցիկ որք յոլովեցոյց բնութեց ախտիցն։ Ա ստուած է նոցա ոչ ե բնութիւն ասել։

քանզի ի բնութիւն է մարդոյն հոգի և անմահական և միշտ ապրի և ոչ երբեք դադարէ։ Այլ եթէ ի մեղս մեռանի, այն մահ հոգւոյն է։ Այլ մարմնոյն մահ այն է, որ հոգին բնութիւնն ի մարմնոյն բաժանի։ Այլ ասես, հոգին ոչ մեռանի, այլ մարմինն մեռանի։ Այլ մարմինն ոչ մեռանի, այլ հոգին մեռանի։ Ասեմ, թէ ոչ մեռանի հոգին, այլ մարմինն մեռանի։ Ասեմ, թէ ոչ մարմինն մեռանի, այլ հոգին մեռանի։ Ասեմ, թէ ոչ հոգին մեռանի

ԿՈՐ. Ա. ԹԻՄ. Ա.

կին։ Եւ զի՞նչ ընդդէմ
դուց և մարմնոյ երամս
եւ այնպատճառէ մտա չգ
կայ։ Մարմին ոչ է մարդ
մարդ միայն՝ այլ դէպ էր
ատել մի բնութիւն ունել։
կամ այ և կամ մարդոյ։
Իսկ յորժամ այծ է և
մարդ միացել անձառելի
խառնմամբ և այն յերեսս
ածի՝ յայտէ թէ այծային
ունէր բնութիւն և մարդ
կային։ այլ միաբնակ
և այնպատճառէ ոչ
կին։ Եւ զի՞նչ ընդդէմ

ՏԻՄՈԹ. Ա.

ՈՒՍՈՒՑԱՆԷ ԿԱՄ ՈՐ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ ԱՌՆՈՒ ԵԿԵՂԵՑՈՅ։

Ա Ղոկիքն լեռնի ազգն
երկաբնակաց ասեն,
երեք ինչ բնութիւն կան
զիարդ այծաբանն զմի
դան ասէ, իմաստուն զմի
օծութեամբ ոչ է դէմ ասօ
ղինամին և ասաց ընդդէմ
թէ, բնութիւք երկուք։
յաւէտ ասել և զպատ
ճառն։ Քրիստոս ոչ զմի այծ և մարդ։

ՏԻՏՈՍ Ա. ՓԻԼԻՊ. Ա.

Ա Ոչ զայլ միաբանի։ զի
մի այծ միայնի և կամ
մարդ միայն՝ ի դէպ էր
ատել մի բնութիւն ունել։
կամ այ և կամ մարդոյ։
Իսկ յորժամ այծ է և
մարդ միացել անձառելի
խառնմամբ և այն յերեսս
ածի՝ յայտէ թէ այծային
ունէր բնութիւն և մարդ
կային։ այլ միաբնակ
և այնպատճառէ ոչ

ՀԱՐՑ Ա. ՏԻՄՈԹ. Ա.

Ա Ոչ զայլ միաբանի։
զիարդ այծաբանն զմի
դան ասէ, իմաստուն զմի
օծութեամբ ոչ է դէմ ասօ
ղինամին և ասաց ընդդէմ
թէ, բնութիւք երկուք։
յաւէտ ասել և զպատ
ճառն։ Քրիստոս ոչ զմի այծ և մարդ։

ՏԻՄՈԹ. Ա.

ՈՒՍՈՒՑԱՆԷ ԿԱՄ ՈՐ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ ԱՌՆՈՒ ԵԿԵՂԵՑՈՅ։

Ա Ղոկիքն լեռնի ազգն
երկաբնակաց ասեն,
երեք ինչ բնութիւն կան
զիարդ այծաբանն զմի
դան ասէ, իմաստուն զմի
օծութեամբ ոչ է դէմ ասօ
ղինամին և ասաց ընդդէմ
թէ, բնութիւք երկուք։
յաւէտ ասել և զպատ
ճառն։ Քրիստոս ոչ զմի այծ և մարդ։

ՏԻՏՈՍ Ա. ՓԻԼԻՊ. Ա.

Ա Ոչ զայլ միաբանի։ զի
մի այծ միայնի և կամ
մարդ միայն՝ ի դէպ էր
ատել մի բնութիւն ունել։
կամ այ և կամ մարդոյ։
Իսկ յորժամ այծ է և
մարդ միացել անձառելի
խառնմամբ և այն յերեսս
ածի՝ յայտէ թէ այծային
ունէր բնութիւն և մարդ
կային։ այլ միաբնակ
և այնպատճառէ ոչ

ՀԱՐՑ Ա. ՏԻՄՈԹ. Ա.

Ա Ոչ զայլ միաբանի։
զիարդ այծաբանն զմի
դան ասէ, իմաստուն զմի
օծութեամբ ոչ է դէմ ասօ
ղինամին և ասաց ընդդէմ
թէ, բնութիւք երկուք։
յաւէտ ասել և զպատ
ճառն։ Քրիստոս ոչ զմի այծ և մարդ։

և այլ յորոց փրկիչն
երկն ոչ նոյնե՛ երևելիւն
և առաքելոյնն. առաջա-
նալն և ետնառակութիւն:
Ո բանն առաքելոյն և
առաքառնակ առաց. և
զառաքինեալ երևելի և ա-
ռանակեաց. և բարձեալ
զառաքեալս բառնանման՝
ասէ, երկրբանեան մի եմ
խառնելոյն. այ մարգարա-
լոյն, և մարգոյն աճառա
լոյն: Ի առաքեալ եպիսկո-
նոս որ ասէ ի հաւատոյ
ձառին, ինքն աճ և ինքն
մարգ. ոչ շփոթեալ զեր
կուբանան իմաստին: խառ
նեաց զերկրպագին ընդ
աճապինն. զօրացոյց և՛ զ
սի աճուլ հաւաքեաց:
Ի՛ ոսկեբերանն ասէ,
միով զօրութիւն զառաքա
ւոյսն բժիշ
կեաց. և զանազանութիւն
երկուց ի՛ ձեռն սի ներ
գործութեանն ընդուն:
Ի՛ առնել գիտելոյ զբա
ժանել. և գիտելոյ զնա
ի նկատակութիւն զբա-

առաքելոյնն ասաց զայդ
բան ածաբանն. որ միայն
մարդին առեցեալ ասաց
առանց հոգւոյ: Ի՛ սի
մարդին առանց հոգւոյ
անկատարէ մարդ. այլ
հոս զհոգի և զմարդին
որ կատարեալ բնու-
մարդոյ: ոչ ասէ, բնու-
թիւնք է. այլինքն կա
տարեալ. և ոչ ոչ ասա
զինեալ կարծեաց. այլ
աճ կատարեալ և մարդ
կատարեալ: հոգւով և
մարմնով: Ի առաքեալ
սերձ դնէ. քանզի մար
միւն և հոգի: այլինքն
լիի ոչ կարէ մարդն ա
ռանց հոգւոյ գոյանալ:
Ի՛ հաւատամբ ասաս
երի հոգի և մարմինն է
միաւորեալ ընդ բանին
այ կարգի և զայն. բուց
ոչ երկու: զայս ի՛ դի
և ոչ աճ: զայս ի՛ դի
տաց միաւորեցին ասց:
և ապա բաժան չունի զմ
վարդապետին. զբնութեցն
միաւորեցին. ասէ այլ

կերակրեաւ։ Ո՞վ ի քէն
անուն, ոչ բանիւ է յա
ուել և ոչ մարմնոյն։
այլ երկուց միացելոց։
և ածախսուն զոյժելով
զանօրինաւորն։ Այս
մեր պրոկղն եպիկան
կոտանդնոս ասէ, որ
ասէ, թէ Լուսաւ ի մէկ
բանէ միտեալ է, թէ
է բնութիւն ի քրս։
Որով և մեք առաքեալք
ունելով զսուտ առնելն
մարմնոյն Քրստոսի
որ ասեն առ ձեզ ո՞ղջ
պէս և ազատաբար ե
լինիմ ի կրկին սեռէ
բանից, մի ասելով բնու
թիւն բանին մարմնացելոյ
լոյս մեր յիսուս քրստոս։
և երկուս՝ լոյս աճա
նին գրիգորի վ՚ն անկո
լոյս բնութեանցն աճ-

և մարդկայնոյն։ Ասէ
և մեք լոյս շնորհալոյն
ներսին, զոր ունէաք զայն
սիկ ոչ ի մեզմանէ և
այլայլութիւն մի բնու
ասէ բանին մարմնացե
լոյ։ Զայս ոչ իմեմն
զանգուածոյս էառ մե
բնութիւն մարդկային և
միացոյց ընդ աճումն,
այլ ինքն իւր սահմ
մարմին յղտվային կո
սին։ Եւ կամ թէ յերկ
նից բերեալ։ և կամ թէ
առաջօք երեեալ մարդ
և ոչ ձշմարտութիւն։
Եւ ոչ այլ այսպիսի
պատճառանօք ասեն մե
մի բնութիւն ի քրս և ոչ
մ՚ անբաժանելի և ան
շփոթ միաւորութեան,
ընդմեսս երկիցին։
Զոյնպէս ընդմիմեանս և զայսո
սիկ ոչ ի յերկուս բնու
թիւս ճշմարիտ մի քրս։
այլ ասելով զայն և այլ
զմարդն։ Ո՞ մարդն էառ
էառելի և մեռեալ։ և
զածուն անէծքն ելի և

Ի՞նչ է ապաշխարութիւն։

Ապաշխարութիւն է մի
լուծել նոյն։ Ընդհակառակ
ձեռնարկել ոչէ այլ, ասել
զոր ոչէ այլ, ապա և բա-
նալ մարմինն չէ այլ։ զի
բանալն ի մասանցն բաղ
կանայ։ Այլ թէ պղծեցեալ
զի չէ այլ, և հոգին զի
չէ այլ ասի բարձանցէն
նոքա, ապա և բանալ գի-
շէ այլ։ զի բանալ գիշէ
յայլոյ ընդունել և ի մարդկու-
թենէն պատճառել լինի
ոչ գիտել։ Այլ թէ ըստ
բանից իւրոց՝ զի այլ
ոչ ասեն համարձակին։
Պղտիկ առաքելոյն ի
գիտս իւրեանց որ կոչէ
շահասպարեզ գիտէ՝ այ-
սու կերպիւ, եթէ գի-
տէ ասելիքն, և ոչէ այլ։ Այլ
թէ գիտէ ի խաչելոյն,
և ոչէ ի գերեզմանին
ոչէ այլ։ Այսպիսիս առ
արկու՛ք ի գիտել ուստա
նան զանազանելոյ գի։

ասեն, մի՛ ոք քի՛ աճ ասէ
անմտաբար՝ հետեւիցիս
ի՛ և հետքո՛ւմն ծօղ։
Աստուածկերպեցիս հայաս
տանեայց փախչի՛ յայս
պիսեաց մոլորեցից. և
հաւատայ զքո՛ աճ և
ոդի ու ի ամա՛ք կոյս
պետրոսի՝ որ գա՛նէր
զքո՛ ոդի ու և աճ ձեզ
մարիա։ Ա՛յլ գալոց զքո՛
տա նոցա զի եմի՛ մա
տունքն քո ոչ են աճ,
այսինքն ձեռն և ոտն,
ականքն և մարմինն չի
ու մարմին. և արիւնն
չի ու արիւն. այլ ամե
նեքեան ո՛չ քո են։
Ա՛յսպա ընդդի՛ր ասէ պե՛ե
տրոսեան յօհաննէս՝ ի՛
գիտս կամ[ո]ղութեց եմ,
արիւնն չի ոդոյ նո
ւիրեմ զանձ յաշ մեզաց։
Ա՛յլ գրեալ ասի՛ հոգւոյն
զի զենաւր և գնեցեր
զանձ ու ի ամա՛ք քոյ
յաշ ազգաց և լեզուց
և ժողովրդոց հեթինաց։
Ա՛ստեղ մոլորին ե այս։

Ա՛մո
16.15

Ես՝ օ
ւ.7

Տեսիլ
ճ.9

Ես՝ զո՛ւ Ա՛նուանէ զի։
Ա՛յլ գրեալ եմի՛ զայս
ասելիքն քի՛ ասեն և
ոչ այ, յայտ է մի՛ գրե
ոչ հաստատմանին աճ. ոդ
ասացաք ի վերոյ։ Ա՛յս
բառս այսմ հետեւի զի մա
րիամ մայր քի՛ լինի և
ոչ այ. զի յաւէտ քոյ
ծին և մարգածին կոչի
քան թէ աճածին։ և
լինելն մարդոյ ասէ մեզ
և արիւն ձաշակեա՛լ։ և
վիրաւորիչն նոցա եղիցի՛ նո
ւա՛ւ։ զի առաւե՛լ վիրա
կուե՛ն զաշակողսն զքո՛
դարձն։ Ա՛յլ այսէ ոչ
զիտէ՛ մարդոյ ասէ մար
դարէ։ Ա՛յլ այսէ ոչ
զիտէ՛ զի ա՛ն
սեմ զմարմինն քի՛ վա՛
սահարուե՛ն աճ է. և
այ մարմինն աճ է. և այ
արիւն։ Ա՛յլն նմանապէ։
Ո՛ վ քի՛ ասեմ, եմի՛
ոչէ աճ, յայնժամ բա
ժանեա՛լ յաճուածնէն
ոչ լինի այ ձեռն և ոչ
այ մարմինն կամ արիւն.
զի մասն բաժանեա՛լ չի
գոյանի, ոչէ գոյանի մասն և ոչ կոչի. ոդպէս

Ա՛մո
5ղ.13

կատարակատ կերակուրն
Թագէ զգուշ եղիր մի՛ ե
նար կնիքեաց քո աջ ձեռ
մարիտ։ Եւ զարձեալ
ասէ ինձ տէր յաւետա
նութիւն յօհաննու, ։ Եր
կայ գոլոյ ժամանակի
վարդապետին երիտասա
կաց չ գիտել զերեսա
ցեան քո աջ ,
այլ ձշմարտասէր վարդա
պետին մեր ընդդիմ նո
ղին ի գիտել աջակոնէ
բանից Հաւատատեալ
երկ քո աջ ձշմարիտ։
Եւ ես ոչ ձանձրանայի
ետեւակ վկայել Հա
ւատոյ գնազեալդ ա
ռաքելոյ զինադիր գո ։
Ուսանելի ասէ աջակո
ւսեալ աւետարանին թէ,
ոմ ընդունի զվկայու
նոյ կնիքեաց քո աջ ձշմ
մարիտ։ Եւ զարձեալ
ասէ ինձ տէր յաւետա
նութիւն յօհաննու, ։ Եր
կայ գոլոյ ժամանակի
վարդապետին երիտասա
կաց չ գիտել զերեսա
ցեան քո աջ ,
այլ ձշմարտասէր վարդա
պետին մեր ընդդիմ նո
ղին ի գիտել աջակոնէ
բանից Հաւատատեալ
երկ քո աջ ձշմարիտ։
Եւ ես ոչ ձանձրանայի
ետեւակ վկայել Հա
ւատոյ գնազեալդ ա
ռաքելոյ զինադիր գո ։
Ուսանելի ասէ աջակո
ւսեալ աւետարանին թէ,
ոմ ընդունի զվկայու

Յովհ 3.33

Ա Յովհ 5.10

Ա Յովհ 6.27

Ա Յովհ 5.10

Ա Յովհ 3.33

Յովհ

Ա Յովհ

Ա Յովհ

Ա

Եսայի 13.8

Ա Կորնթ. 15.51

Եսայի 13.10

Մատթ. 24.29

Մարկ. 13.24

Ղուկ. 21.25

Եսայի 34.4

Եսայի 13.13

Եսայի 51.6

Եսայի 54.10

Եսայի 4.15

Եսայի 65.20

Եսայի 66.24

Մարկ. 9.44

Եսայի 66.24

Մարկ. 9.48

Եսայի 1.31

Եսայի 34.10

Եսայի 66.24

Մարկ. 9.48

ՅՈՎ ՍՈՎ ԿԵՆԴԱՆԻ ԻՆ։

ցեր այն որ ի քո. զի ա
նեղ բնութիւն է աճ. զի
այլ այն սեռ և տեսակ

ԿԱՏ ԿԱՏԱԿԻՉ։

Անեղ բնութիւն է աճ
ըստ պարզուհ խոսում։
այլ յորժամ բանն աճ
է առ զմարդոյն բնութիւն
և միաբնակաց ընդ խոսում
աճումն՝ երկի՞ սեռ և
ի տեսակ մարդոյ։ Այն
ոչ սեռ՝ի տեսակս բոլո
րապէս տեսանին և ոչ մա
սամբ. այլ ոչ զի զոյա
ցութիւն բոլոր է՝ի մարդ
կինն և բոլոր յանդրկինն
և ներդասին բոլոր՝ի բա
նիկն և բոլոր յանբանն։
Անմասապէս բանն աճ
որ է բոլոր աճութի՞ւ՝
նոյն բոլորն է՝ի մարդ
կութի՞ւն միաբնակ։
Այսպէս ոչ բոլորն է՝ի հո
գին, այլ նոյնպէս բոլորն՝ի մարդ
կինն միաբնակ։ և զա
նոնք միաբնակ մասն
մարմնոյն։ Այս կիսոցի
որ ասէ թէ, յամ ուրեք

ՎԱՐՔ ՔԱՐՏԱՂԱՊԵՏԻ։

Ոչ՝ի միաբանութ ասա
նողքն են որ զանոնք
տան և ոչ զիրեն. որպէս
ապիտանին մարդոյ կոչի։
Այլ միաբանողքն են որ
զիրն և զանոնք տան.
որպէս սեռ և տեսակ ան
հատին։ Այլ յարատնողք
են որոց զանոնք ելիրն
տան. այլ քերականութի՞ւ
Ասէ՝ զբան աճ՝ յարա
տնութի՞ւ անուն ներատրա
կանէ. զի ոչ զիրն և ոչ
զանոնք հաղորդին.
այլ զանձն և զբնութի՞ւն
բաժանէ։ Իսկ երկուա
բնակքն համանուն ա
սեն. զի անձամբ միայն
զբնութիւնս և զհատն
և զդրօշս բաժանեն։
Իսկ մեք ուղղափառ դա
ւանօղքս՝ միաբանութի՞ւ
ասեմք. որ միանձն և
բնութի՞ւ միաբնութեամբ։
մի կամ և մի գործ այ
մարդացելոյն խոստովա
նիմք։

ՎԱՐՔ ՎՐԴԱՊԵՏԻ։

Ո՞չ ի միաբանութ ասա

Յաղագս ամենայնի։

Ամենայնիւ ասի և մարդ։ այսինքն բոլորովիմբ ասի և բոլորովիմբ մարդ։

Իբր ոչ անբաժանելի սեռն ի տեսակին, նոյն պէս և բանն ասի անբաժանելի մարդկութենէն իւր։

Իբր զոյն ցուցանէ զ՚ետասանիցէն ասելով, բանն մարմին եղև և բնակեաց ի մեզ։

Իբր սուրբն Դիոնէսիոս ասէ, ասի ի բնութիւնս մեր տեսակացեալ։ եւ ըստ բնութեան հոգի մեր ասի։

Իբր ածաբանն ասէ, ան մարմինն մարմնական։ բանն քաղցրական։ և անտեսն տեսական։

Իբր ոչ եղև ի սեռ և ի տեսակ մարդ։

Յաղագս Աստուածոյ։

Ի ս ի մարդ բանի ասէ ոսկեբերանն Յովհաննէս։ այլ աւետարանին յօշնանուն։ զի նա ոչ երեք յերկինս միայն է, այլ և յամէ տեղեաց և ընդ է և ամէն ինս։

Ո՛ի թէպէտ և տեսա նէին զնա մարմնով և բնութիւնն հոգեղինին, այլ բնութիւն աստուածեան ոչ երեւ էր նոցա այն և ինքն աստ։ Եւսեբ տակաւին ևս ընդ մեծ տարակուսին է խոսի։ զի կամէր վիճբինչ զնա ստիպել լսողին խոսի։ վերացուցանել։ քանզի մարդի մարդոյ աստ ոչ երեւի կոչէր, այլ Աստուած։

Ո՛ր ոչ ոք ոչ ել յերկինս, եթէ ոչ որ էջն յերկնից որդին մարդոյ որ էն յերկինս։ Եւայլ ստնապիսիք։

Ո՛ր ոչ ոք ոչ ել։

Ի վեր այդմ բանի ասէ ոսկեբերանն Յովհաննէս։ եթէ այդ ասելն յերկինս ել ոչ ոք ոչ ել յերկինս։ զի նա ոչ երեք յերկինս միայն է, այլ և յամէ տեղեաց և զամէն լնու։

Ո՛ի թէպէտ և տեսա նէին զնա մարմնով և բնութիւնն հոգեղինին, այլ բնութիւն աստուածեան ոչ երեւ էր նոցա այն և ինքն աստ։ Եւսեբ տակաւին ևս ընդ մեծ տարակուսին է խոսի։ զի կամէր վիճբինչ զնա ստիպել լսողին խոսի։ վերացուցանել։ քանզի մարդի մարդոյ աստ ոչ երեւի կոչէր, այլ Աստուած։

Ո՛ր ոչ ոք ոչ ել յերկինս, եթէ ոչ որ էջն յերկնից որդին մարդոյ որ էն յերկինս։ Եւայլ ստնապիսիք։

Յաղագս Աստուածոյ։

Ամենայնիւ ասի և մարդ։ այսինքն բոլորովիմբ ասի և բոլորովիմբ մարդ։

Իբր ոչ անբաժանելի սեռն ի տեսակին, նոյն պէս և բանն ասի անբաժանելի մարդկութենէն իւր։

Իբր զոյն ցուցանէ զ՚ետասանիցէն ասելով, բանն մարմին եղև և բնակեաց ի մեզ։

Իբր սուրբն Դիոնէսիոս ասէ, ասի ի բնութիւնս մեր տեսակացեալ։ եւ ըստ բնութեան հոգի մեր ասի։

Իբր ածաբանն ասէ, ան մարմինն մարմնական։ բանն քաղցրական։ և անտեսն տեսական։

Իբր ոչ եղև ի սեռ և ի տեսակ մարդ։

զոր ինչ ծախեսցի ի մսավաճառանոցի՝ ուտեսջիք՝ եւ ոչ
հարցանիցէք վասն խղճի պատճառի. զի Տեառն է երկիր
եւ լիութիւն նորա։ Եթէ կոչեսցէ զձեզ ոք յանհաւատից
եւ կամիցիք երթալ՝ զոր ինչ դրուիցի առաջի ձեր՝ ուտեսջիք՝
հարցանելով վասն խղճի պատճառի. Եթէ ասիցէ ոք
ցձեզ՝ զի զոհեցեալ է կուռաց՝ մի՛ ուտէք վասն նորա՝
որ ցուցին՝ եւ վասն խղճի. զի Տեառն է երկիր եւ լիու-
թիւն նորա։ Ամենայն ինչ ուտեսջիք զոր ծախեսցի ի
մսավաճառանոցի՝ հարցանելով վասն խղճի պատճառի.
Զի Տեառն է երկիր եւ լիութիւն նորա։ Կոչեսցէ զձեզ
ոք յանհաւատից՝ եւ կամիցիք երթալ՝ զոր ինչ դրուիցի
առաջի ձեր՝ ուտեսջիք՝ հարցանելով վասն խղճի պատ-
ճառի. Եթէ ասիցէ ոք ցձեզ՝ զի զոհեցեալ է կուռաց՝
մի՛ ուտէք վասն նորա՝ որ ցուցին՝ եւ վասն խղճի. Զի
Տեառն է երկիր եւ լիութիւն նորա։ Ամենայն ինչ ուտե-
սջիք։ Ոչ միայն զի ոչ ոք ի ձէնջ զանձին ինչ ոչ
խնայեսցէ՝ այլ եւ զայլոցն։ Ոչ ոք զիւրն միայն
փնտրեսցէ՝ այլ զայլոցն։ Զամենայն որ ի մսավաճառա-
նոցի ծախեսցի՝ ուտէք՝ հարցանելով վասն խղճի պատ-
ճառի. Զի Տեառն է երկիր եւ լիութիւն նորա։ Եթէ
կոչեսցէ զձեզ ոք յանհաւատից՝ եւ կամիցիք երթալ՝
զամենայն որ դրուիցի առաջի ձեր՝ ուտեսջիք՝ հարցա-
նելով վասն խղճի պատճառի. Եթէ ասիցէ ոք ցձեզ՝
զի զոհեցեալ է կուռաց՝ մի՛ ուտէք վասն նորա՝ որ
ցուցին՝ եւ վասն խղճի. Զի Տեառն է երկիր եւ լիու-
թիւն նորա։ Ամենայն ինչ ուտեսջիք։ Ոչ միայն զի ոչ
ոք ի ձէնջ զանձին ինչ ոչ խնայեսցէ՝ այլ եւ զայլոցն։
Ոչ ոք զիւրն միայն փնտրեսցէ՝ այլ զայլոցն։ Զամե-
նայն որ ի մսավաճառանոցի ծախեսցի՝ ուտէք՝ հարցա-
նելով վասն խղճի պատճառի. Զի Տեառն է երկիր եւ
լիութիւն նորա։ Եթէ կոչեսցէ զձեզ ոք յանհաւատից՝
եւ կամիցիք երթալ՝ զամենայն որ դրուիցի առաջի ձեր՝
ուտեսջիք՝ հարցանելով վասն խղճի պատճառի. Եթէ
ասիցէ ոք ցձեզ՝ զի զոհեցեալ է կուռաց՝ մի՛ ուտէք
վասն նորա՝ որ ցուցին՝ եւ վասն խղճի. Զի Տեառն է
երկիր եւ լիութիւն նորա։ Ամենայն ինչ ուտեսջիք։ Ոչ
միայն զի ոչ ոք ի ձէնջ զանձին ինչ ոչ խնայեսցէ՝ այլ
եւ զայլոցն։ Ոչ ոք զիւրն միայն փնտրեսցէ՝ այլ զայ-
լոցն։ Զամենայն որ ի մսավաճառանոցի ծախեսցի՝ ուտէք՝
հարցանելով վասն խղճի պատճառի. Զի Տեառն է երկիր
եւ

զերկիրս։ Յիշեցէք այն
որ նուաստացեալ զինչ
ի յաւուրսն մնդկին։
Եղև ի կերակ ծառայի։
և կրկնեալ և ընդոծեալ
մարդ։ զի ի վեր
քան զամարդ և քան

Ես. 2·7

զառիւծ մարդ։ զի ի վեր
քան զարծուի մարդ։
զոր ասէ, ||

Ես. 4·9

Եւ գիտեմ ի զի ասէ
աստուածն պօղոս || որ էջն
բազում գոռոզանալոյ։
զոր ասէ,

Ես. 7·13

Եւ աչք գայլ որդի մար
դոյ։ և հասանէր մինչև
ի հին աւուրցն։ և այլ
բազում գոռոզ ի նա
գիրս մարգարէից։
Եւ գիտեմ ի զի ասէ
աստուածն պօղոս || որ էջն

Ես. 1·26

աչքս նմանութիւն կերպ
պարանոց մարդոյ։
Ոչնոյն և հրաշագեղն
դանիէլ ասէ, || տեսանէի

Ես. 26·64

ես մարդոյ նստեալ ընդ
աջմէ մեծութեանն և երկեալ
ընդ ամպս երկնից։
Յորժամ լուսան բնակչաց
յաշակերտացն զբանս
զայս թէ որդիին մարդոյ
ոչ էր կերակրոյ, կամ թէ
երանելին ուրեք զընկնէր,
և կամ թէ ես եմ հացն
կենդանի յինէն կերակրիլ,
ասէին խիստ բանք
այդ ոչ կարէ լսել դա
նէթ նոյն գայթակղեալ
թէ հոգւոյն վարին երբ
կարծակի, ոչ ինչ ու
նիմք ասել։ բայց միայն
զայս, թէ ոտն ասացն նոյ
հոգի զգաստանէ, զաւր
ձեռանէքս զինւ ի քա
նապարհս ուղղեցէ և
փրկուէ։ Ո՞վ ի նմանէն
ոտիցն եղէն մեկուա
նոյնին յանձնառաքեալ
և մասանոյն լինելին ա
շեղ գերծաւ, զայգմանէ

6·63

26·64

Ոսկ՚ դեղ Կանոնէ ։ ի։

Տացեն պատասխանիս քա
ժանօղքն։ զարեւսան որ
դեղն մարդոյ է, քէ որ
դեղն ես ։ Օ՚ ի երէք
որդոց մարդոյ ասեն,
այս աւետարանն որդոց
ես ասէ ։ բառայնմ, ‖ յոր
չամ մեռեալք լսիցեն
ձայնի որդոյն աս։ եւ այլն
Եւ երէք որդոց ես ա
սեն, այս աւետարանն
որդոց մարդոյ առաց ։
Ա՚ր պարտէ հաւատալ
ուղղակի մօտ քէ որդին
ես առեցեալ մարմնովն
եղե որդի մարդոյ ։ և
նոյն առեցեալ մարմնովն
որդին ես գալոցի՚ իջա
սել դիեցնդանիս և երկ
մեռեալս ։

Ուն Կիւրեղեայ։

Ա՚շմարիտ զոր առա
ցերն, քէ որդին ես
որդի մարդոյ է որդին
մարդոյ որդի ես ա՚լ ասա
ծառ և անշփոթ միաւո
րութիւն։ բառց չերեւոյթ

Ղուկ
53։12

Յով
27։5

Մատ
24։27

Վտառ Հարսանեաց։

դիերտպատան մարդոյ։
Նա ոչ այլեւս միայն,
այլ և զնոյն կերտպատանն
հօր խոստովանեցոյց՚լոմա
խոյժ։ և ընդ անօրինս
համարեցաւ։ Նա ոչնոյնս
բարձրացաւ և փառաւո
րեցաւ։ զոր ոչնոյնս
զոր ունէր յառաջ քան
զինելն աշխարհի ։ Օ՚
ի որ խոստովանեցաւ
բանն ի մարմինն, նոյն
բարձրացաւ։ և զի որ
որդին մարդոյ էր, նոյն
էր և որդին ես ։ Ա՚յ
զի ամ ուրեք զանգամ
ապաւորէ ասէ և մարդ
զնելոյն յայտ առնէ քէ ։
Օ՚ի ուր ասծապէս ճա
զի երբեմն զիմայեակն,
զնոյն կոչէ և որդի մար
դոյ։ անշփոթ ուշեցում
զառեցեալն։ Ա՚մսայնմ,
‖ զի ոչ ինչ ինայեակն որ երա
նոյն յարեաւ ի մեռելոց և երեւե
ցաւն ի մեռեալս արեամբ՝
այնոյ եղելոյն զատուսան
որդոյ մարդոյ ։

Ղուկ
24։7

Յով
5։25

Ա Պետ
4։5

եւ յանձնէ առնել եւ ոչ ինչ առնել։ Եւ
վկայ բերիր զամենայն
առաքեալսն պօղոսի թէ,
շնորհաց նմա անուն
որ ի վերոյ է զամենայնն
անուն։ Ասեմն նմա
տուիք են ցոյգք այսո
քիկ ասեն եւ անկարուե

Եւ կարելն զանազանա
պէս ասէ. Ի որ վասն
հնազանդութեանն ուժգին եւ
վս ճանապհի եւ դիմաց.
որպէս ոչ կարէ մանուկ
կուսիկ ընդ երիտասարդ
դի. եւ ճշմարտուկ ընդ սա
դին. եւ նոյնպէս զօրուբ
ընդ առաքելին մտցին
անկարէ։ Եւ ոչ յոլով
ընդ դատին ոչ կարեր
կուսիկն, այլ ընդ աբե
տղոյ մարտեաւ։
Այնչ որ ընտրեցէք ան
կարելիութիւնդ ճնանիլ կերը
կինն ճնանիլ. եւ ուղղութ
ընդ ճակ տղան անցա
նել։ Այսպիսիկ մեզ ան

Ոչ ի գործոց օրինաց։
կարելիք են եանչնորինք
բացց ոչ։ Եւ զի ամ ան
հնարինքն ի հրեշտակաց
ւ ի մարդկանէ, հնարա
ելքեն ամենակարողին
այ։ Նակ մեք մատաղ
ունիմք զկարողութիւն եւ
ոչ կատարեալ։ Ամն, ոչ
բռնաւն կարէ գործել
անօթ ինչ, այլ ոչ կարէ
գործել երկինք։ Ա
ռեմք գնալ ի վեր ցամա
քեւ, ցացի ի վեր ծուխ ոչ։
Ասացէք իմա եզեալ կա
րելն որդւոյն յանձնէ
առաքինել ի հօրէ։ Հիմ
առնէր, լինէր ել ինչ
թեանէն օտար. հետեւէր
ապա ոչ գոլ որդի հօր։
Հիմ ոչ լինէր ի նոյն
բնութենէն, ապա ել ոչ
լինէր հայր։ Ո՞ր հայր
որդւովն է հայր, եւ որդի
հարցն որդի առնցա
կանապէս։ Ասեմն
ոչ առնէ յանձնէ եւ որ
դի. զի անչնար է բառ
նել յաճախութեանէն։

Ա—Ը
18.27.

Ղեւտ
28.14

քեր ոչ կարեմ. զի անձն
քեր բանին է և ոչ մար
դոյն. ուրեմն զանձն բա
նին ասեն անկար. որ է
անչնարին հերձուած։
Այլ եթէ այլ անկար
անձն ևս համբաւեն քե
զատ կարծեաց վարդա
պետին իւրեանց լինի
որ ասէր, ունի՛ ինոցանէ
պայծառատոյր սքանչե
լօք. և միւսն՝ ինոցանէ
բաստրանկեալ քշնամա
նօք։ Այլ այսու յայտնի
լինի զգաղանի խորհրդա
իւրեանց որ խոսափէ
ք անձն հաճաստելով
լինին հաճաստիմ խոր
հրդակին էարտաստին
նեստորի։ Պարթէ ոչ՝
հրաժարեցցին ի թիւր
և ի սուտ մոռածմանց։
Այլ մեք զձեզ ուսուցուք
ուղիղ մտօք ի տեառնէ
բանիս։ Ես կարեմ ևս
ասէ յանձնէ առնել.
զի յորժամ առայց ի քէն
հայր իմ միոնչեւ ցայժմ
գործէ և ես գործեմ։

Յով. ե. 17

Յով. ե. 19

Յայն ժամանակի ասէ
Յիսուս ցհրեայսն. ամէն
ամէն ասեմ ձեզ. ոչ կա
րէ որդի ինքնին առնել
բան, եթէ ոչ զոր տեսա
նիցէ զհարցն առնելով.
զոր ինչ նա առնիցէ, զա
յսոսիկ և որդի նոյնպէս
առնէ։ Զի հայր սիրէ
զորդի, և զամենայն զոր
ինչ նա առնէ, ցուցանէ
նմա. և մեծագոյն քան
զայսոսիկ ցուցանիցէ նմա
գործս, զի դուք զարհու
րեալ լիջիք։ Զի որպէս
զհարցն յարուցանէ զմե
ռեալսն և կենդանացու
ցանէ, նոյնպէս և որդի
զորս կամի կենդանաց
ուցանէ։ Զի ոչ հայր դա
տէ զոք, այլ զամենայն
դատաստանն ետ որդւոյ։
Զի ամենեքեան պատի
ուսցեն զորդի, որպէս
զհարսն պատուեն։ Ո
չ պատուէ զորդի՝ ոչ
պատուէ զհարսն որ
առաքեացն զնա։ Ամէն
ամէն ասեմ ձեզ. եթէ
զբանս իմ լուիցէ և հա
ւատասցէ որ առաքե
ցինն զիս, ունի կեանս
յաւիտենական. և ոչ
դատաստան գայ, այլ
անցցէ ի մահուանէ ի
կեանս։ Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ. եթէ գայ ժա
մանակ և արդ է, յորում
մեռեալքն լսիցեն ձայն
որդւոյ աստուծոյ, և
որ լսիցեն կեցցեն։ Զի
որպէս հայր ունի կեանս
յանձին իւրում, նոյնպէս
և որդւոյ ետ կեանս ու
նել յանձին իւրում։ Եւ
իշխանութիւն ետ նմա
և դատաստան առնել,
զի որդի մարդոյ է։ Մի
զարհուրիք յայսմանէ,
զի գայ ժամանակ յոր
ում ամենեքեան որ ի
գերեզմանս են լսիցեն
ձայնի նորա։ Եւ ելիցեն
որ զբարիսն արարին
յարուցմունս կենաց։
Իսկ որ զչարսն արարին
յարուցմունս դատաս
տանի։ Ոչ կարեմ ես
ինքնին առնել ոչինչ
առանց. այսպէս որպէս
լուայ՝ դատեմ. և դատ
իմ ճշմարիտ է. զի ոչ
կամիմ զկամս իմ, այլ
զկամս հարցն որ առա
քեացն զիս։ Եթէ ես վկայեմ
վասն ինքեան՝ ոչ է ճշմա
րիտ վկայութիւն իմ։
Այլ է այլ որ վկայէ վաս
ն իմ, և գիտեմ զի ճշմա
րիտ է վկայութիւն զոր
վկայէ վասն իմ։ Դուք
առաքեցէք առ Յովհան
նէս, և վկայեաց ճշմարտու
թեան։ Ես ոչ ի մարդոյ
վկայութենէ առնում,
այլ զայսոսիկ ասեմ զի
կեցցէք։ Նա էր ջահել
որ լուսաւորէր և ծա
գէր. դուք կամեցայք
մի ժամ ցնծալ ի լուսոյ
նորա։ Ես ունիմ զվկայ
մեծագոյն քան զՅովհան
նէս. զի գործքն զոր ետ
ինձ հայր զի կատարեմ
զնոսա, գործքն զոր ես
առնեմ՝ վկայեն վասն
իմ, զի հայր առաքեաց
զիս։ Եւ հայր որ առա
քեացն զիս՝ նա վկայեաց
վասն իմ. ոչ ձայնն նո
րա երբէք լուարուք,
և ոչ տեսիլ նորա տե
սարուք։ Եւ ոչ բան նո
րա ունիք բնակեալ ի
ձեզ, զի զոր նա առա
քեաց՝ դուք ոչ հաւատայք
նմա։ Քննէք զգիրսն զի
կարծէք ի նոսա կեանս
յաւիտենական ունել.
և նոքա են որ վկայեն
վասն իմ։ Եւ ոչ կամիք
գալ առ իս զի կեանս
ունիցիք։ Զփառս յմարդ
կանց ոչ առնում։ Այլ
գիտեմ զձեզ զի ոչ ունիք
զսէր աստուծոյ ի ձեզ։
Ես եկի յանուն հաւր
իմոյ, և ոչ ընկալայք
զիս. եթէ այլ ոք եկեսցէ
յանուն իւր, զնա ընկա
լայք։ Զի՞ կարէք հաւա
տալ դուք որ փառս ի
միմեանց առնուք, և
զփառսն որ յաստուծոյ
միոյ է ոչ խնդրէք։ Մի
կարծէք թէ ես մեղադրեմ
զձեզ առ հաւրն. կայ
որ մեղադրէ զձեզ՝ Մով
սէս յորում դուք յու
սացեալ էք։ Զի եթէ
հաւատայիք Մովսէսի,
հաւատայիք և ինձ. զի
նա վասն իմ գրեաց։
Եթէ զգրոցսն նորա ոչ
հաւատայք, զիա՞րդ
զբանսն իմ հաւատայք։

նոյն քնոյն։ Նա՛ որդի
ոչ կարէ առնել եռջինչ
յանձնէ իւրմէ. այսինքն
առանց արտաքսել ցու՛ե
հօր։ և հայր ոչ կարէ
զգործ լինել գործել ա՛
ռանց գործակցութեան
որդոյ։ քանզի երկուքին
գործեն անտրոշաբար.
միասնաբար. յարատեայ
ընդ միմեանս։ Ուրեմն
զտօրինակ գործէ հայր
ևս՝ի շաբաթու և զշա
բաթն ոչ պղծէ, նոյնպէ
ևս ես զբժշկութիւն առնեմ
ևս՝ի շաբաթու և զշա
բաթ ոչ լուծանեմ։
Տեսեր ո՛ սէրն, զի վար
դապետք իւրեանց այս
պէս մեկնեն. իսկ վասն
առաքել ինքնահաճա
նութեանց ոչ անասն քնա
ւին ումեք անցուածոց.
ոչ իւրայոց և ոչ օտա
րաց ածականից սրբոց։
Նա՛ եղիտ առնու զբանն
պօղոսի ։ շնորհեաց նը
մա առնուն, և այս բան
միւոք շնորհացն ինչա

նակ տալոյն է։ Ա՛մ
նոյնք ևս հայր՝ի ձեռս ա
նէ։ և այլն։ Ա՛ստն զի
հայր առաքեաց զբանն։
Քիւսի տպա և նմա՛ ա
ռի շնորհել և տալ։ եղիտ
զանուն, եղիտ զիշխա
նութիւն, և եղիտ զամ լինել։
Ա՛ստայնմ, ասէ՛ թէ
ամ իշխանութի՛ւն երկնի
և երկրի։ Ա՛յսինքն,
զի որպ ունի զէութիւն
՝ի գոյութէ հօր, նոյնպէս
և զիշխանութիւնն։
Նա՛ դարձ՛ եմ այն ասէ
տալ՝ զի մի՛ հակառակ կար
ծիցի հօր։ Ասկնէք ասել
թէ, շնորհօք ասե՛ւ
տարդոյն այն այսինքն
զի առաւ օծութիւն և
որդիութի՛ւն և արուեստ և
իշխանութի՛ւն։ Նա՛ թէ վա՛ր
ջարբունից խոնարհու՛թ
առա՛ւել բարձրացոյց
զնա ած։ Նա՛ շնորհօք
որդի ասեն զի հօր և
ոչ բնութեա՛ւ։ Նա՛ զայլ
միւս պարգեւն, եղիտ
զիշխանութի՛ւն եղիտ ըզ

Յովհ. Ե. 3·35 3·16

Մատ. ԻԸ. 28·18

Գործ Բ. 2·9

Ա. Պետրոսի Բ.

ի Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Ո՛վ
եղբարք, ջանայք աւելի զկոչումն
ձեր եւ զընտրութիւնն հաստատել.
զի այս առնելով ոչ երբեք գայթա-
ղեսջիք։ Զի այսպէս առատապէս
տրուսցի ձեզ մուտք ի յաւիտենա-
կան արքայութիւն Տեառն մերոյ եւ
Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի։ Վասն
որոյ ոչ ծուլասցուք միշտ զձեզ յի-
շեցուցանել զայս, թէպէտ գիտէք
զայս եւ հաստատեալ էք ի ներկայ
ճշմարտութեան։ Արդարեւ իրաւ
համարիմ ես, որ քանզի եմ յայսմ
խրճիթի մարմնոյ, յարուցանել զձեզ
յիշեցուցմամբ, զի գիտեմ թէ մեր-
ձակ է ածումն խրճթի մարմնոյ իմոյ,
որպէս եւ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս
յայտնեաց ինձ։ Եւ ես ջանայց զի
ամենայն ժամ զայս ունիցիք զձեզ
յիշեցուցանել զայս։ Զի ոչ հետե-
ւակ հնարեցաք զգօրութիւն եւ զգա-
լուստ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
տոսի, այլ տեսուչք եղեալ մեծու-
թեան նորա։ Զի ընկալաւ ի Հօրէ
պատիւ եւ փառս, երբ եղեւ ձայն
այսպիսի առ նա ի մեծափառ շնոր-
հէն, թէ Սա է Որդի իմ սիրելի, յոր
ես հաճեցայ։ Եւ զայս ձայն մեք
լուաք ի յերկնից եկեալ, երբ էաք
ընդ նմա ի լերինն սրբութեան։ Եւ
ունիմք յաւելեալ զբանն մարգարէու-
թեան հաստատեալ, որում լաւ առ-
նէք, որպէս ճրագի մի լուսաւորի
ի խաւարային տեղւոջ, մինչեւ ցա-
ւուր ծագեսցի եւ արուսեակ ծագեսցի
ի սրտիս ձերում։ Զայս գիտասջիք
նախ զի ամենայն մարգարէութիւն
գրոց ոչ ի մասնաւոր մեկնութենէ
լինի։ Զի ոչ մարգարէութիւն ի կա-
մաց մարդկան ետուն ժամանակաց,
այլ սուրբ մարդիկ Աստուծոյ խօսե-
ցան, մինչ Հոգւոյն Սրբոյ շնչէին։

Բ Ա՛ւետ Ճշմարիտ։

Եղեն եւ սուտ մարգարէք ի ժո-
ղովրդեան, որպէս եւ ի ձեզ լինիցին
սուտ վարդապետք, որք զգոյացու-
ցիչ հերձուածս կորստեան մերժեն
զտէրն որ գնեաց զնոսա, եւ ածեն
ի վերայ իւրեանց զկորուստ արա-
գութեան։ Եւ բազումք հետեւեսցին
նոցա ի պղծութիւնս, որոց վասն
զճանապարհ ճշմարտութեան հան-
դիմանեսցի։ Եւ ի սէր շահու ստա-
խօսութեամբ ձեզ առնուցուն զա-
պրանս։ Որոց դատաստանն յառաջ
քան զայլոց ոչ դանդաղի, եւ կոր-
ուստ նոցա ոչ նիրհէ։ Զի Աստուած
ոչ խնայեաց հրեշտակաց մեղանչե-
լոց, այլ ի դժոխս իջուցեալ կապան-
քաւ խաւարի մինչեւ ի դատաստան
պահեցին։ Եւ ոչ խնայեաց աշխար-
հի հնոյ, այլ զութ հոգի Նոյ քարո-
զիչ արդարութեան պահեաց, երբ
ջրհեղեղ բերեալ էր աշխարհի ան-
աստուածից։ Եւ զքաղաքս Սոդոմայ
եւ Գոմորայ մոխրացուցեալ դատա-
պարտեաց, օրինակ ապագայ անաս-
տուածից արարեալ։ Եւ զարդար
Ղովտ ի կորստենէ ազատեաց, որ
ի տեսլեան եւ ի լսելիս արդար էր
ի նոսա բնակեալ, որ ի տես եւ ի
լուր զգործս անաստուածից նոցա
ամենայն աւուր տանջէր զհոգի ար-
դար։ Գիտէ Տէր զաստուածապաշտս
ի փորձութենէ փրկել, եւ զանաս-
տուածս ի դատաստան պահել ի
աւուրն դատաստանի։ Մանաւանդ
զանդաստանեալսն զհետ մարմնոյ
ի պղծութեան եւ զանարգս տէրու-
թեան։ Յանդգնեալք, կամակորք,
զպատուականսն ոչ դողան հայհո-
յել։ Իսկ հրեշտակք որ մեծ զօրու-
թեամբ եւ իշխանութեամբ են, ոչ
բերեն ի նոսա դատաստան հայհո-
յութեան առ Տէր։ Այլ սոքա որպէս
անբան անասունք բնական, ստեղծեալ
ի գերութիւն եւ ի կորուստ, զոր ոչ
գիտեն հայհոյեն, ի կորստեան իւ-
րեանց կորիցեն, եւ կրիցեն զվարձս
անիրաւութեան։ Զի զանդաստանեալ
զհետ մարմնոյ ի պղծութեան, եւ
զանարգս տէրութեան։ Յանդգնեալք,
կամակորք, զպատուականսն ոչ դո-
ղան հայհոյել։ Իսկ հրեշտակք որ
մեծ զօրութեամբ եւ իշխանութեամբ
են, ոչ բերեն ի նոսա դատաստան
հայհոյութեան առ Տէր։ Այլ սոքա
որպէս անբան անասունք բնական,
ստեղծեալ ի գերութիւն եւ ի կորուստ,
զոր ոչ գիտեն հայհոյեն, ի կորստեան
իւրեանց կորիցեն, եւ կրիցեն զվարձս
անիրաւութեան։ Զի զանդաստանեալ

Ա. Պետրոսի Բ.

զհետ մարմնոյ ի պղծութեան, եւ
զանարգս տէրութեան։ Յանդգնեալք,
կամակորք, զպատուականսն ոչ դո-
ղան հայհոյել։ Իսկ հրեշտակք որ
մեծ զօրութեամբ եւ իշխանութեամբ
են, ոչ բերեն ի նոսա դատաստան
հայհոյութեան առ Տէր։ Այլ սոքա
որպէս անբան անասունք բնական,
ստեղծեալ ի գերութիւն եւ ի կորուստ,
զոր ոչ գիտեն հայհոյեն, ի կորստեան
իւրեանց կորիցեն, եւ կրիցեն զվարձս
անիրաւութեան։ Զի զանդաստանեալ
զհետ մարմնոյ ի պղծութեան, եւ
զանարգս տէրութեան։ Յանդգնեալք,
կամակորք, զպատուականսն ոչ դո-
ղան հայհոյել։ Իսկ հրեշտակք որ
մեծ զօրութեամբ եւ իշխանութեամբ
են, ոչ բերեն ի նոսա դատաստան
հայհոյութեան առ Տէր։ Այլ սոքա
որպէս անբան անասունք բնական,
ստեղծեալ ի գերութիւն եւ ի կորուստ,
զոր ոչ գիտեն հայհոյեն, ի կորստեան
իւրեանց կորիցեն, եւ կրիցեն զվարձս
անիրաւութեան։ Զի զանդաստանեալ

զամ նախ քան զլինելդ. զիտէ ասէ զի ընտրեալ սրբոց իւրոց ես.

Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐԵՄԻԱՅ.

Ես տուայ զքեզ ամրաց պարսպաց եւ սիւնից երկաթեայ ընդդէմ թագաւորացն Յուդայ եւ իշխանացն նորա եւ քահանայիցն եւ ժողովրդեանն երկրին. եւ պատերազմեսցին ընդ քեզ եւ ոչ յաղթեսցեն քեզ, զի ես ընդ քեզ եմ ասէ Տէր փրկել զքեզ. եւ ազատեցից զքեզ ի ձեռն չարագործացն. եւ փրկեցից զքեզ ի ձեռն նեղչաց. զի բարկացաւ հուր ի սրտի իմում ի վերայ նոցա. եւ ոչ մարիցի մինչեւ արասցէ եւ կատարեսցէ զխորհուրդս սրտի իմոյ. յաւուրս յետինս իմանայցէք զայս. զի ես եմ Տէր որ ոչ դարձայ ի ձեռն ամենայն ազգաց զոր ցրուեցի զնոսա անդ. եւ ոչ դարձուցից զերկիր նոցա

զիմաստուն ։ Աչք կամ,
որոնցմէ ոչ ոք կրնայ
զերծանիլ ։ Ոտք կամ,
որոնցմով ոչ ոք կրնայ
փախչիլ ։ Ականջ կամ,
որ ոչ ոքի խորհուրդ
կրնայ լսել ։ Սիրտ կամ,
որ ոչ ոքի միտքը կրնայ
հասկնալ ։ Ձեռք կամ,
որ ոչ ոքի դէմ կրնայ
դիմադրել ։ Ոտք կամ,
որ ոչ ոքի կրնայ հե-
տապնդել ։ Ականջ կամ,
որ ոչ ոքի կրնայ ան-
տեսել ։ Սիրտ կամ,
որ ոչ ոքի կրնայ ան-
գիտանալ ։ Ձեռք կամ,
որ ոչ ոքի կրնայ ան-
զգալ ։ Ոտք կամ, որ
ոչ ոքի կրնայ ան-
հետանալ ։ Ականջ
կամ, որ ոչ ոքի կրնայ
խաբել ։ Սիրտ կամ,
որ ոչ ոքի կրնայ
մոլորեցնել ։ Ձեռք
կամ, որ ոչ ոքի կրնայ
ստել ։ Ոտք կամ, որ
ոչ ոքի կրնայ ան-
տեսել ։ Ականջ կամ,
որ ոչ ոքի կրնայ
ծաղրել ։ Սիրտ կամ,
որ ոչ ոքի կրնայ
ծաղրել ։ Ձեռք կամ,
որ ոչ ոքի կրնայ
ծաղրել ։ Ոտք կամ,
որ ոչ ոքի կրնայ
ծաղրել ։ Ականջ
կամ,

երկաբնակաց. երբեմն
զի այսպիսիք են բանք
ցուցնեմ։ Ի
եղև այսպէս
մանն հայեաւոյ և՝ ի ձէն
դեսին, վարդապետին
փոխադարձմանից բերեալ
դասեալ ի ձշմարտութէ
աստն։ Զանդիսանալն
սրտի զօր և զժամ գա
լստեան իւրոյ։ քանզի
ի նմա է աւր գանձ իմաս
տութ և գիտութեն ոչ
նա աստ առաքեալն։
Օ՜ ի սուբեթէ գիտէին
պհայր, ք զիտերէն զօր
և զժամ գալստեանն։
Այսո՝ առաց զինքն ոչ
գիտէ։ այսինքն ոչ գի
տէ ոչ ինչ
առացուցանել աշակերտ
առցն։ Ոչ ի վերայ առ
ցիւ, թէ այժմ գիտացին
թէ երկիւղած ես դա
յից։ այսինքն՝ գիտացու
ցեր։ Այսու և առա ոչ
իմանին առել թէ ոչ գի
տեմ, այլ թէ՝ ոչ գիտա
ցուցանեմ։ Ի
սուր սրտիկ
ա՛ Ա՛ Բ՛ Գ՛ Դ՛ Ե՛ Զ՛ Է՛ Ը՛ Թ՛ Ժ՛ Ի՛ Ի Ա՛ Ի Բ՛ Ի Գ՛ Ի Դ՛ Ի Ե՛ Ի Զ՛ Ի Է՛ Ի Ը՛ Ի Թ՛ Ի Ժ՛ Ի Ի Ա՛ Ի Ի Բ՛ Ի Ի Գ՛ Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ե՛ Ի Ի Զ՛ Ի Ի Է՛ Ի Ի Ը՛ Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ա՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Բ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Գ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Դ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ե՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Զ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Է՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ը՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Թ՛ Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ի Ժ՛ Ի Ա՛ Ի Բ՛ Ի Գ՛ Ի Դ՛ Ի Ե՛ Ի Զ՛ Ի Է՛ Ի Ը՛ Ի Թ՛ Ի Ժ՛ Ի Ա՛ Ի Բ՛ Ի Գ՛ Ի Դ՛ Ի Ե՛ Ի Զ՛ Ի Է՛ Ի Ը՛ Ի Թ՛ Ի

զնոյն ի քնոտութիւն սկսեալ
և ոչ հետեւիլ ամենեւին
գիտել ձեզ։ Այլ զի թէ
մանուկս էք ընդ սիրով
Եւ զի թէ ժամուց ետ
զնոյն առնել ինձ և ձեզ
հնչել ամենայն հոգւոյ
յերաժշտական ոսկեայ
հնչէ ի հոգւոյն, առա-
քեալ ի Տէրէն և ընդ
հնչել ամենայն հոգւոյ
և պատրաստ գոցուք
գալստեան նորա։
Ահա՝ զի չէր ասելոցն
օգուտ յայնժամ գիտել
զի գեր ապաշխարեցէք
հնչեն և ոչ հնչեն կատարել
հոգւովն։ Պատրաստ
յերաժշտական ոսկեայ
զնոյն ի հոգւոյն, առա-
քեալ ի Տէրէն և ընդ
հնչել ամենայն հոգւոյ
և պատրաստ գոցուք
գալստեան նորա։

Ա-ՂՈՒԿԱՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆ։

Ա-ՂՈՒԿԱՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆ։

Բանագատանին ի ձեմարանի
առաքեալ և խոստովանին
զձեմարանին։ Եւ երբեմն
զղջանան ի խոստովանեալ
ցերեկոյ իւրեանց եանկա-
նին ի խորհրդատուս ար-
ասեալ։ Որոյին վարդա-
պետք նոցին ոչ հաւա-
նին յառաջնոց ածաբա-
նին նոցին իւրեանց, առեալ
նոցին հնացեալ փոխցուի։
գալոյ եւ էջեալ։
Ասեն երեւի թէ յիւր
ազանէիւր ժամն է՞ իմա
մանակն՝ ձհաւատս և
զածաբանութիւն անձնոց
ալեկոծեալ յերաշարժ
ջին և ըստ սխալմտակաց
իւրեանց հաստատեն զմ
հաւատս և զածաբանութ
թիւս ոչ կամին։
Արդ՝ զի ոչ ասեալ
ոչինչ երեմայ ի հետ
և յայտնի ծառայեցոյ զմ
ժամ գալստեանն։ քան
նայ ինձնէ զերկիւղն։
և այնու հետե ասեն

ՅՕՒՆԻՈՍ Գ։

ՅՕՒՆԻՈՍ Դ։

Յովհ. ա. 18

Յովհաննէս, ‖ զայդ ոչ ոք
երբեք ետես երբէք. բայց միա-
ծին որդին որ ի ծոց
հօր՝ նա պատմեաց մեզ:
Եւ սա վկայութիւն
յովհաննու ետ ի
ժամանակի զի
առաքեցին ցնա ի
Երուսաղէմէ քահանայս
եւ ղեւտացիս զի հարցանիցեն
զնա. եւ նորա ետես
ոչ ետես բայց ասաց
ցնոսա: ես ձայն
պատմողի լինիմ ես
ասաց մեզ: զի ոչէ ասեալ
եւ պատմէ մեզ: այս ասէ
ղուկաս ճշմարտաբանէ:

Ղուկ. ա. 1

Եւգոյ դուք առաքեալք
պատրաստեցարուք: ‖ ելանել մատուցանել
եւ ելանել օրհնութիւն հան-
դիսին: Ելէք նոյն առա-
ւօտ ասէ, ‖ մեք զհատս
ձեր ոչ ունիմք. և հարցուա-
պետն եմք խորհրդոցն այ
Եւ դուք եթէ ձեր սրտից
նեղիցին հարցարարեալք խոր
հրդոցն այ. կամ հարց
ցանելոք առաքեալ քան
զվարդապետն այ:
Չիմանայք ասէ ի մատա
թէոսեան աւետարանին
խոստովանեալ ամ ինչ ‖ ամ ինչ
առաւել ինձ ի հօրէ իմմէ
Ո՞վ ինչ ինչ ասէ առաւել
յորժամ վկայարար զի
առաւել ոչ ետ: Եթէ ես
առնեմ այնու եւ ոչ մար
մնոյն, այլ բերեմ մարդ
կութիւն առ խոստովանե
ամ ինչ առաւել զի
ոչ ետ զխոստովանիլն. և
կամ բանն զմարդկութեան
զկերպաց ի գիտութեան
և ոչ ետ: Ա երկրորդ՝
առ իմատէոսեան ա
երեսարանին, երկիւղ և

Մատ. ա. 16

Ա՞ռ
11. 27

Ա՞ռ
24. 35

Եւ զայդ ասեն ոմանք ի մեզ ի
խոստովանութեան. զի ոչ ինչ
ինքեանց ասեն, զոր ոչ ասացին
եւ հարքն մեր. այլ եւ մատեանս
սրբոյ գրոցն ոչ ինչ այլ ինչ
ասեն եւ այլ մարգարէքն, այլ
եւ առաքեալքն զամենայնի
միաբան ասացին եւ ոչ
հակառակ ինչ ինչ. զի ոչ
ինքեանց ասացին, այլ
Հոգւոյն սրբոյ խօսեցան։
Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ինքեանց
ասէր զինոս եւ ոչ
կամէր զինոս, եւ վա՛յ այն երկն
ի վերայ երկնից զոգիսս
մարդկան, եւ ոչ այն երկն
հոգի եւ ապականացու
մարմին, զոր ինչ ասէ
Աստուած, զայն ինչ ասէին
եւ հարքն մեր։ Ա՛լոդ՝ եթէ
ոչ ասէին զայդ հարքն մեր,
ապա ուրեմն ոչ ասէին
եւ առաքեալքն, զի ոչ
գտանին ասացեալ
ինչ ի գրեանսն սրբոց
զայդ։ Ա՛լոդ՝ ասեն
ոմանք ի մեզ ի
խոստովանութեան. զի ոչ ինչ
ինքեանց ասեն, զոր ոչ ասացին
եւ հարքն մեր. այլ եւ մատեանս
սրբոյ գրոցն ոչ ինչ այլ ինչ
ասեն եւ այլ մարգարէքն, այլ
եւ առաքեալքն զամենայնի
միաբան ասացին եւ ոչ
հակառակ ինչ ինչ. զի ոչ
ինքեանց ասացին, այլ
Հոգւոյն սրբոյ խօսեցան։
Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր,
ապա ուրեմն ոչ ասէին
եւ առաքեալքն, զի ոչ
գտանին ասացեալ
ինչ ի գրեանսն սրբոց
զայդ։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ինքեանց
ասէր զինոս եւ ոչ
կամէր զինոս, եւ վա՛յ այն երկն
ի վերայ երկնից զոգիսս
մարդկան, եւ ոչ այն երկն
հոգի եւ ապականացու
մարմին, զոր ինչ ասէ
Աստուած, զայն ինչ ասէին
եւ հարքն մեր։ Ա՛լոդ՝ եթէ
ոչ ասէին զայդ հարքն մեր,
ապա ուրեմն ոչ ասէին
եւ առաքեալքն, զի ոչ
գտանին ասացեալ
ինչ ի գրեանսն սրբոց
զայդ։ Ա՛լոդ՝ ասեն
ոմանք ի մեզ ի
խոստովանութեան. զի ոչ ինչ
ինքեանց ասեն, զոր ոչ ասացին
եւ հարքն մեր. այլ եւ մատեանս
սրբոյ գրոցն ոչ ինչ այլ ինչ
ասեն եւ այլ մարգարէքն, այլ
եւ առաքեալքն զամենայնի
միաբան ասացին եւ ոչ
հակառակ ինչ ինչ. զի ոչ
ինքեանց ասացին, այլ
Հոգւոյն սրբոյ խօսեցան։
Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր,
ապա ուրեմն ոչ ասէին
եւ առաքեալքն, զի ոչ
գտանին ասացեալ
ինչ ի գրեանսն սրբոց
զայդ։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ինքեանց
ասէր զինոս եւ ոչ
կամէր զինոս, եւ վա՛յ այն երկն
ի վերայ երկնից զոգիսս
մարդկան, եւ ոչ այն երկն
հոգի եւ ապականացու
մարմին, զոր ինչ ասէ
Աստուած, զայն ինչ ասէին
եւ հարքն մեր։ Ա՛լոդ՝ եթէ
ոչ ասէին զայդ հարքն մեր,
ապա ուրեմն ոչ ասէին
եւ առաքեալքն, զի ոչ
գտանին ասացեալ
ինչ ի գրեանսն սրբոց
զայդ։ Ա՛լոդ՝ ասեն
ոմանք ի մեզ ի
խոստովանութեան. զի ոչ ինչ
ինքեանց ասեն, զոր ոչ ասացին
եւ հարքն մեր. այլ եւ մատեանս
սրբոյ գրոցն ոչ ինչ այլ ինչ
ասեն եւ այլ մարգարէքն, այլ
եւ առաքեալքն զամենայնի
միաբան ասացին եւ ոչ
հակառակ ինչ ինչ. զի ոչ
ինքեանց ասացին, այլ
Հոգւոյն սրբոյ խօսեցան։
Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր,
ապա ուրեմն ոչ ասէին
եւ առաքեալքն, զի ոչ
գտանին ասացեալ
ինչ ի գրեանսն սրբոց
զայդ։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ինքեանց
ասէր զինոս եւ ոչ
կամէր զինոս, եւ վա՛յ այն երկն
ի վերայ երկնից զոգիսս
մարդկան, եւ ոչ այն երկն
հոգի եւ ապականացու
մարմին, զոր ինչ ասէ
Աստուած, զայն ինչ ասէին
եւ հարքն մեր։ Ա՛լոդ՝ եթէ
ոչ ասէին զայդ հարքն մեր,
ապա ուրեմն ոչ ասէին
եւ առաքեալքն, զի ոչ
գտանին ասացեալ
ինչ ի գրեանսն սրբոց
զայդ։

Ա՛լոդ՝ ասեն ոմանք ի մեզ ի խոստովանութեան. զի ոչ ինչ ինքեանց ասեն, զոր ոչ ասացին եւ հարքն մեր. այլ եւ մատեանս սրբոյ գրոցն ոչ ինչ այլ ինչ ասեն եւ այլ մարգարէքն, այլ եւ առաքեալքն զամենայնի միաբան ասացին եւ ոչ հակառակ ինչ ինչ. զի ոչ ինքեանց ասացին, այլ Հոգւոյն սրբոյ խօսեցան։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր, ապա ուրեմն ոչ ասէին եւ առաքեալքն, զի ոչ գտանին ասացեալ ինչ ի գրեանսն սրբոց զայդ։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ինքեանց ասէր զինոս եւ ոչ կամէր զինոս, եւ վա՛յ այն երկն ի վերայ երկնից զոգիսս մարդկան, եւ ոչ այն երկն հոգի եւ ապականացու մարմին, զոր ինչ ասէ Աստուած, զայն ինչ ասէին եւ հարքն մեր։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր, ապա ուրեմն ոչ ասէին եւ առաքեալքն, զի ոչ գտանին ասացեալ ինչ ի գրեանսն սրբոց զայդ։ Ա՛լոդ՝ ասեն ոմանք ի մեզ ի խոստովանութեան. զի ոչ ինչ ինքեանց ասեն, զոր ոչ ասացին եւ հարքն մեր. այլ եւ մատեանս սրբոյ գրոցն ոչ ինչ այլ ինչ ասեն եւ այլ մարգարէքն, այլ եւ առաքեալքն զամենայնի միաբան ասացին եւ ոչ հակառակ ինչ ինչ. զի ոչ ինքեանց ասացին, այլ Հոգւոյն սրբոյ խօսեցան։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր, ապա ուրեմն ոչ ասէին եւ առաքեալքն, զի ոչ գտանին ասացեալ ինչ ի գրեանսն սրբոց զայդ։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ինքեանց ասէր զինոս եւ ոչ կամէր զինոս, եւ վա՛յ այն երկն ի վերայ երկնից զոգիսս մարդկան, եւ ոչ այն երկն հոգի եւ ապականացու մարմին, զոր ինչ ասէ Աստուած, զայն ինչ ասէին եւ հարքն մեր։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր, ապա ուրեմն ոչ ասէին եւ առաքեալքն, զի ոչ գտանին ասացեալ ինչ ի գրեանսն սրբոց զայդ։ Ա՛լոդ՝ ասեն ոմանք ի մեզ ի խոստովանութեան. զի ոչ ինչ ինքեանց ասեն, զոր ոչ ասացին եւ հարքն մեր. այլ եւ մատեանս սրբոյ գրոցն ոչ ինչ այլ ինչ ասեն եւ այլ մարգարէքն, այլ եւ առաքեալքն զամենայնի միաբան ասացին եւ ոչ հակառակ ինչ ինչ. զի ոչ ինքեանց ասացին, այլ Հոգւոյն սրբոյ խօսեցան։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր, ապա ուրեմն ոչ ասէին եւ առաքեալքն, զի ոչ գտանին ասացեալ ինչ ի գրեանսն սրբոց զայդ։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ինքեանց ասէր զինոս եւ ոչ կամէր զինոս, եւ վա՛յ այն երկն ի վերայ երկնից զոգիսս մարդկան, եւ ոչ այն երկն հոգի եւ ապականացու մարմին, զոր ինչ ասէ Աստուած, զայն ինչ ասէին եւ հարքն մեր։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր, ապա ուրեմն ոչ ասէին եւ առաքեալքն, զի ոչ գտանին ասացեալ ինչ ի գրեանսն սրբոց զայդ։

Ա՛լոդ՝ ասեն ոմանք ի մեզ ի խոստովանութեան. զի ոչ ինչ ինքեանց ասեն, զոր ոչ ասացին եւ հարքն մեր. այլ եւ մատեանս սրբոյ գրոցն ոչ ինչ այլ ինչ ասեն եւ այլ մարգարէքն, այլ եւ առաքեալքն զամենայնի միաբան ասացին եւ ոչ հակառակ ինչ ինչ. զի ոչ ինքեանց ասացին, այլ Հոգւոյն սրբոյ խօսեցան։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր, ապա ուրեմն ոչ ասէին եւ առաքեալքն, զի ոչ գտանին ասացեալ ինչ ի գրեանսն սրբոց զայդ։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ինքեանց ասէր զինոս եւ ոչ կամէր զինոս, եւ վա՛յ այն երկն ի վերայ երկնից զոգիսս մարդկան, եւ ոչ այն երկն հոգի եւ ապականացու մարմին, զոր ինչ ասէ Աստուած, զայն ինչ ասէին եւ հարքն մեր։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր, ապա ուրեմն ոչ ասէին եւ առաքեալքն, զի ոչ գտանին ասացեալ ինչ ի գրեանսն սրբոց զայդ։ Ա՛լոդ՝ ասեն ոմանք ի մեզ ի խոստովանութեան. զի ոչ ինչ ինքեանց ասեն, զոր ոչ ասացին եւ հարքն մեր. այլ եւ մատեանս սրբոյ գրոցն ոչ ինչ այլ ինչ ասեն եւ այլ մարգարէքն, այլ եւ առաքեալքն զամենայնի միաբան ասացին եւ ոչ հակառակ ինչ ինչ. զի ոչ ինքեանց ասացին, այլ Հոգւոյն սրբոյ խօսեցան։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր, ապա ուրեմն ոչ ասէին եւ առաքեալքն, զի ոչ գտանին ասացեալ ինչ ի գրեանսն սրբոց զայդ։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ինքեանց ասէր զինոս եւ ոչ կամէր զինոս, եւ վա՛յ այն երկն ի վերայ երկնից զոգիսս մարդկան, եւ ոչ այն երկն հոգի եւ ապականացու մարմին, զոր ինչ ասէ Աստուած, զայն ինչ ասէին եւ հարքն մեր։ Ա՛լոդ՝ եթէ ոչ ասէին զայդ հարքն մեր, ապա ուրեմն ոչ ասէին եւ առաքեալքն, զի ոչ գտանին ասացեալ ինչ ի գրեանսն սրբոց զայդ։

Ես ոչ ունիմ զայս ամենայն, զի ոչ տեսի զաչս իմ զերկիր կենդանեաց։

Եւ ոչ ոք կարէ ի ձեռն իմ
զայս առնել, եթէ ոչ ես
միայն եւ հայրն որ առա-
քեաց զիս։ Եւ ոչ ոք կա-
րէ ասել թէ Տէր է Յիսուս
բայց միայն ի Հոգւոյն
Սրբոյ։ Եւ կան շնորհք
բազմազանք, բայց նոյն
Հոգին է որ ամենայնի
գործէ։ Եւ կան պաշտօն-
եայք բազմազանք, բայց
նոյն Տէր է որ ամենայն
ինչ կատարէ։ Եւ կան
զօրութիւնք բազմազանք,
բայց նոյն Աստուած է
որ ամենայն ինչ ամենայն
ոք զօրացուցանէ։ Եւ
տայ ամենայն մարդոյ
զյայտնութիւն Հոգւոյն
ի շահ։ Զի ոմանց տայ
ի Հոգւոյն խօսել զիմաս-
տութիւն, եւ ոմանց տայ
նոյն Հոգին խօսել զգի-
տութիւն ըստ նոյն Հո-
գւոյ։ Եւ ոմանց տայ
հաւատս նոյն Հոգւով։
Եւ ոմանց տայ շնորհս
բժշկութեանց նոյն Հո-
գւով։ Եւ ոմանց տայ
զօրութիւն գործոց։ Եւ
ոմանց տայ մարգարէու-
թիւն։ Եւ ոմանց տայ
զատկութիւն հոգեաց։
Եւ ոմանց տայ տեսակս
լեզուաց։ Եւ ոմանց տայ
մեկնութիւն լեզուաց։
Այլ զայս ամենայն գոր-
ծէ մի եւ նոյն Հոգին՝
բաժանելով ամենայնի
առանձինն որպէս կա-
մի։ Զի որպէս մարմինն
մի է եւ անդամս բազումս
ունի, եւ ամենայն անդամ-
ոց մարմնոյն մի մարմին
են՝ թէպէտ եւ բազումք
են, նոյնպէս եւ Քրիստոս։
Զի մի Հոգւով ամենեքեան
մեք ի մի մարմին մկրտե-
ցաք, եւ մի Հոգի ամենե-
քեան մեզ արբուցաւ։
Զի եւ մարմինն ոչ է մի
անդամ, այլ բազումք։
Եթէ ասասցէ ոտն, զի
ոչ եմ ես ձեռն, ոչ եմ ի
մարմնոյն, ոչ է ընդ այդ
պատճառս ի մարմնոյն։
Եւ եթէ ասասցէ ականջն,
զի ոչ եմ ես աչք, ոչ եմ ի
մարմնոյն, ոչ է ընդ այդ
պատճառս ի մարմնոյն։
Եթէ ամենայն մարմինն
աչք իցէ, ուր իցէ լսելիք։
Եթէ ամենայն մարմինն
լսելիք իցէ, ուր իցէ հո-
տոտելիք։ Այլ արդ ոչ
ամենայն մարմինն մի
անդամ է, այլ բազումք։
Եւ ոչ կարէ աչքն ասել
ձեռին, թէ ոչ պիտոյ ես
ինձ։ Եւ կամ դարձեալ
գլուխն ոտիցն, թէ ոչ
պիտոյ եմ ձեզ։ Այլ եւ
որ թուին անդամք մարմ-
նոյն տկարագոյնք լինել՝
պիտոյք են։ Եւ զորս
կարծիմ անարգագոյնս
լինել մարմնոյն՝ զնոսա
առաւել պատուով զգես-
տուցանեմք։ Եւ զամօթ-
ալիսն մերոց առաւել
գեղեցկութիւն ունին։
Զի գեղեցիկքն մերոց
պիտոյ չունին։ Այլ Աս-
տուած խառնեաց զմարմ-
նոյն՝ տուեալ առաւել
պատիւ անդամոյն պա-
կասելոյ։ Զի մի լիցի
պառակտումն ի մարմնի,
այլ զհոգս նոյն հոգասցեն
անդամքն միմեանց։ Եւ
եթէ տանջի մի անդամ,
ընդ նմին տանջին ամե-
նայն անդամք։ Եւ եթէ
պատուի մի անդամ, ընդ
նմին ուրախանան ամե-
նայն անդամք։ Եւ դուք
էք մարմին Քրիստոսի,
եւ անդամք ի մասին։
Եւ զոմանս եդ Աստուած
ի ժողովս, նախ առաքեալս,
երկրորդ մարգարէս, եր-
րորդ վարդապետս, ապա
զօրութիւնս, ապա շնոր-
հս բժշկութեանց, օգնա-
կանս, կառավարութիւնս,
տեսակս լեզուաց, մեկնու-
թիւնս լեզուաց։ Զի ամե-
նեքեան առաքեալք են՞
ամենեքեան մարգարէք են՞
ամենեքեան վարդապետք
են՞ ամենեքեան զօրու-
թիւնք են՞ ամենեքեան
շնորհս ունին բժշկու-
թեանց՞ ամենեքեան լե-
զուաւք խօսին՞ ամենե-
քեան մեկնեն զլեզուս՞
Այլ նախանձիք զշնոր-
հսն մեծագոյնսն։ Եւ
ցուցից ձեզ եւս ճանա-
պարհ գերազանցագոյն։
Եթէ խօսիցիմ լեզուաւք
մարդկան եւ հրեշտակաց,
եւ սիրոյ ոչ ունիցիմ՝
եղէ իբրեւ զպղինձ հնչեալ
կամ զսաղարթ ղօղանջեալ։
Եւ եթէ ունիցիմ զմար-
գարէութիւն, եւ գիտիցեմ
զամենայն խորհուրդս եւ
զամենայն գիտութիւն,
եւ եթէ ունիցիմ զամե-
նայն հաւատս, մինչեւ
զլերինս տեղի փոխել,
սիրոյ ոչ ունիցիմ՝ ոչինչ
եմ։ Եւ եթէ բաշխեցից
զամենայն ինչս իմ, եւ
եթէ մատնեցից զմարմին
իմ, զի այրեցայց, սիրոյ
ոչ ունիցիմ՝ ոչ օգտիմ։
Սէր երկայնամիտ է, քա-
ղցրանայ, սէր ոչ նախան-
ձի, սէր ոչ պարծի, ոչ
հպարտանայ, ոչ անպատ-
շաճանայ, ոչ խնդրէ զի-
րս իւր, ոչ բարկանայ,
ոչ մտանայ զչարիս, ոչ
ուրախանայ ի շահս, այլ
ուրախանայ ի ճշմարտու-
թեան։ Զամենայն ինչ
ծածկէ, զամենայն ինչ
հաւատայ, զամենայն ինչ
յուսայ, զամենայն ինչ
համբերէ։ Սէր երբեք
չանկանայ։ Եթէ լինիցին
մարգարէութիւնք, ապա-
կանեսցին, եթէ լեզուք,
դադարեսցեն, եթէ գի-
տութիւն, ապականեսցի։
Զի մասամբ գիտեմք, եւ
մասամբ մարգարէանամք։
Եւ յորժամ եկեսցէ կա-
տարեալն, ապա ապակա-
նեսցի զոր ինչ մասամբ
է։ Յորժամ էի մանուկ,
իբրեւ զմանուկ խոսէի,
իբրեւ զմանուկ իմանայի,
իբրեւ զմանուկ խորհէի։
Եւ յորժամ եղէ այր, ապա
ապականեցի զոր ինչ էր
մանկական։ Զի արդ տես-
անեմք զամենայն ինչ
իբրեւ ի հայելւոյ ի նշա-
նագրի, ապա երեսս առ
երես։ Արդ գիտեմ մաս-
ամբ, ապա գիտասցեմ
զամենայն ինչ իբրեւ զոր
եւ գիտացեալ եմ։ Եւ
արդ մնան հաւատք, յոյս,
սէր, այս երեք, եւ մե-
ծագոյն քան զամենեսին
սէր։ Զերծարուք զսէր։
Եւ նախանձիք զհոգեւոր-
սն, այլ մանաւանդ զի
մարգարէասցիք։ Զի որ
խօսի լեզուաւ, ոչ մարդ-
կանց խօսի, այլ Աստու-
ծոյ, զի ոչ ոք լսէ, այլ
հոգւով խօսի զհրաշս։
Իսկ որ մարգարէանայ,
մարդկանց խօսի շինու-
թիւն եւ մխիթարութիւն
եւ սփոփանս։ Որ լեզուաւ
խօսի, զանձն իւր շինէ։
Իսկ որ մարգարէանայ,
եկեղեցի շինէ։ Կամիմ
զի ամենեքեան լեզուաւք
խօսիցին, այլ մանաւանդ
զի մարգարէասցին։ Եւ
մեծ է որ մարգարէանայ,
քան զլեզուաւք խօսեալն,
եթէ ոչ մեկնեսցէ, զի
եկեղեցի շինութիւն ընդ-
ունիցի։ Եւ արդ, եղբարք,
եթէ եկից առ ձեզ լեզուաւք
խօսելով, զի՞ օգտիցիմ
ձեզ, եթէ ոչ ձեզ խօսիցիմ
կամ յայտնութեամբ կամ
գիտութեամբ կամ մար-
գարէութեամբ կամ վար-
դապետութեամբ։ Եւ
նոյնպէս եւ անշունչ ինչք
որ տան ձայն, եթէ սրինգ
եւ եթէ քնար, եթէ ոչ
զտարբերութիւն ձայնից
տացեն, զիարդ գիտասցի
զոր ինչ սրինգն կամ զոր
ինչ քնարն նուագէ։ Եւ
եթէ փող տացէ անորոշ
ձայն, ո՞վ պատրաստեսցի
ի պատերազմ։ Նոյնպէս
եւ դուք, եթէ ոչ լեզուաւ
բանիւ տացէք գիտելի,
զիարդ գիտասցի զոր ինչ
խօսիցիք։ Զի լինիցիք
առ ոչինչ խօսեալ ի հո-
վանի։ Այսչափ ազգ ձայ-
նից են ի կարգի, եւ ոչ
ինչ անձայն։ Եթէ ոչ գի-
տասցեմ զուժ ձայնիցն,
եղէց ես առ խօսողն
բարբարոս, եւ խօսողն
առ իս բարբարոս։ Նոյն-
պէս եւ դուք, զի նախան-
ձիք զհոգեւորսն, ի շի-
նութիւն եկեղեցւոյ խնդ-
րեցէք զի առաւել ասպա-
տասցիք։ Վասն որոյ որ
խօսի լեզուաւ, խնդրեսցէ
զի մեկնեսցէ։ Զի եթէ
աղաւթեսցեմ լեզուաւ,
հոգի իմ աղաւթէ, բայց
միտք իմ անպտուղ է։
Զիարդ ուրեմն է։ Աղա-
ւթեցից հոգւով, աղաւթե-
ցից եւ միտքով։ Օրհնեցից
հոգւով, օրհնեցից եւ մի-
տքով։ Զի եթէ օրհնեսցես
հոգւով, որ լնու զտեղի
անդամոյ, զիարդ ասիցէ
ամէն ի վերայ օրհնու-
թեանդ, զի ոչ գիտէ զոր
ինչ ասես։ Զի դու լաւ
շնորհակալ լինիս, այլ
ոչ շինի զեկեղեցի։ Շնոր-
հակալ լինիմ Աստուծոյ
զի ամենեցուն ձեզ առաւել
լեզուաւք խօսիմ։ Այլ
ի ժողովի կամիմ հինգ
բանիւ խօսել զիմաստու-
թեամբ, քան զբիւրս բա-
նիւ լեզուաւ։ Եղբարք,
մի՛ մանկամիտ լինիք
միտքիւ, այլ չարութեամբ
մանկամիտ լերուք, եւ
միտքիւ կատարեալք լե-
րուք։ Զի գրեալ է ի
Մովսիսի օրինաց թէ Ի
լեզուս այլազգեաց եւ ի
շրթունս օտարաց խօսե-
ցայց ընդ ժողովրդեանդ
այդմիկ, եւ ոչ այնպէս
լուիցեն ինձ, ասէ Տէր։
Զի լեզուք ի նշան են
ոչ հաւատացելոց, այլ
անհաւատից։ Իսկ մար-
գարէութիւն ոչ անհա-
ւատից, այլ հաւատացելոց։
Եթէ ժողովեսցի եկեղե-
ցի ամենայն ի միասին,
եւ ամենեքեան լեզուաւք
խօսիցին, եթէ մտանիցեն
անուսումնասէրք կամ
անհաւատք, ոչ ասիցեն
եթէ մոլեգնեալ էք։ Այլ
եթէ ամենեքեան մարգա-
րէասցին, եւ մտանիցէ
ոք անհաւատ կամ անու-
սումնասէր, յանդիմանի
ամենեցունց եւ քննի ամե-
նեցունց։ Եւ այսպէս
ծածկեալքն սրտից նորա
յայտնի լինիցին, եւ ան-
կեալ երեսաւք երկիր-
պագանիցէ Աստուծոյ,
պատմելով եթէ Ճշմարիտ
Աստուած ի ձեզ է։ Զի
արդ է, եղբարք, յորժամ
ժողովիցիք, ամենայն ոք
ձեզանէ սաղմոս ունի,
վարդապետութիւն ունի,
լեզու ունի, յայտնու-
թիւն ունի, մեկնութիւն
ունի։ Ամենայն ինչ շի-
նութեան եկեղեցւոյ եղիցի։
Եթէ լեզուաւ ոք խօսի,
երկուք կամ առաւելն
երիք, ըստ մասին եղիցի,
եւ մի մեկնեսցէ։ Եթէ
ոչ իցէ մեկնիչ, լռեսցէ
եկեղեցի, եւ ինքն ընդ
անձին իւրում եւ ընդ
Աստուծոյ խօսեսցի։
Մարգարէք երկուք կամ
երիք խօսեսցին, եւ այլք
դատեսցեն։ Եթէ այլում
հայելոյ նստելոցն յայտ-
նութիւն եղիցի, առաջինն
լռեսցէ։ Զի կարող էք
ամենեքեան մարգարէա-
նալ ըստ մասին, զի ամե-
նեքեան ուսանիցին եւ
ամենեքեան մխիթարիցին։
Եւ հոգիք մարգարէից
մարգարէիցն հնազանդ-
ին։ Զի ոչ է Աստուած
անկարգութեան, այլ
խաղաղութեան, որպէս
եւ ի բոլոր եկեղեցիս
սրբոց։ Կանայք ձեր ի
ժողովսն լռեսցեն, զի ոչ
է հրամայեալ նոցա խօ-
սել, այլ հնազանդել,
որպէս եւ օրէնքն ասեն։
Եթէ ինչ ուսանել կամին,
ի տունս իւրեանց հարցա-
նիցեն զայրս իւրեանց։
Զի անպատշաճ է կնոջ
խօսել ի ժողովի։ Թէ
ձեզանէ՞ բան Աստուծոյ
ելեալ է, կամ ձեզ միայն
հասեալ է։ Եթէ ոք կար-
ծիցէ զանձն իւր մարգա-
րէ կամ հոգեւոր լինել,
ծանիցէ զոր ինչ գրեմ
առ ձեզ, զի պատուիրան
Տեառն է։ Եթէ ոք ոչ
ծանիցէ, ոչ ծանեալ է։
Արդ, եղբարք, նախան-
ձիք զհոգեւորսն, եւ զլե-
զուաւք խօսելն մի՛ ար-
գիլէք։ Ամենայն ինչ
պատշաճութեամբ եւ կար-
գաւ եղիցի։

Եւ յայտնի առնեմ ձեզ,
եղբարք, զաւետարանն
զոր քարոզեցի ձեզ, զոր
եւ ընկալարուք, յորում
եւ կայք, զոր եւ կեցու-
ցանէ զձեզ, եթէ ոչ ունի-
ցիք զիս զիարդ քարոզե-
ցի ձեզ, եթէ ոչ հաւատա-
ցեալ եղիցիք ի զուր։
Զի մատուցի ձեզ ի սկզբան
զոր եւ ես ընկալայ, զի
Քրիստոս մեռաւ վասն
մեղաց մերոց ըստ գրոց,
եւ թաղեցաւ, եւ յարեաւ
յերրորդ աւուր ըստ գրոց,
եւ երեւեցաւ Կեփայի,
ապա տասնիցն։ Ապա
երեւեցաւ ի միում ան-
գամ աւելի քան զհինգ
հարիւր եղբարսն, յորոց
շատք կան մինչեւ ցայսօր,
եւ ոմանք ննջեցին։ Ապա
երեւեցաւ Յակոբայ, ապա
առաքելոցն ամենեցուն։
Եւ յետ ամենեցուն իբրեւ
ի վիժուածոյ երեւեցաւ
եւ ինձ։ Զի ես եմ կրտսեր
առաքելոցն, որ ոչ եմ
արժան կոչել առաքեալ,
զի հալածեցի զեկեղեցի
Աստուծոյ։ Այլ շնորհօք
Աստուծոյ եմ զոր ինչ եմ,
եւ շնորհք նորա որ ի
ձեզ ոչ ունայն եղեն,
այլ առաւել քան զամե-
նեսեան վաստակեցի, ոչ
ես այլ շնորհք Աստուծոյ
որ ընդ իս։ Արդ եթէ
ես եւ նոքա նոյնպէս
քարոզեմք, եւ նոյնպէս
հաւատացարուք։ Եթէ
Քրիստոս յարութեամբ
քարոզի, զիարդ ասեն
ոմանք ի ձեզանէ եթէ
յարութիւն մեռելոց ոչ
իցէ։ Եթէ յարութիւն
մեռելոց ոչ իցէ, ոչ եւ
Քրիստոս յարեաւ։ Եւ
եթէ Քրիստոս ոչ յարեաւ,
ապա ունայն է քարոզու-
թիւն մեր, ունայն եւ
հաւատք ձեր։ Եւ գտա-
նիմք եւ սուտ վկայք
Աստուծոյ, զի վկայեցաք
զԱստուծոյ եթէ յարոյց
զՔրիստոս, զոր ոչ յա-
րոյց, եթէ մեռեալք ոչ
յարիցեն։ Զի եթէ մեռեալք
ոչ յարիցեն, ոչ եւ Քրիս-
տոս յարեաւ։ Եւ եթէ
Քրիստոս ոչ յարեաւ,
ունայն է հաւատք ձեր,
եւ դեռ էք մեղս ձեր։
Ապա եւ որ հանգեան ի
Քրիստոս կորեան։ Եթէ
միայն ի կեանսդ յայսմ-
հետէ յուսացեալ եմք ի
Քրիստոս, ողորմելագոյն
եմք քան զամենայն մարդ-
կան։ Այլ արդ Քրիստոս
յարեաւ ի մեռելոց, պտուղ
հանգելոցն եղեալ։ Զի
որպէս ի մարդոյ մահ,
նոյնպէս եւ յարութիւն
մեռելոց։ Զի որպէս ի
Ադամ ամենեքեան մեռա-
նին, նոյնպէս եւ ի Քրիս-
տոս ամենեքեան կեցու-
ցանիցին։ Իւրաքանչիւր
ոք ի կարգի իւրում, պտուղ
Քրիստոս, ապա որ Քրիս-
տոսի են ի գալստեան
նորա։ Ապա կատարած
լինիցի, յորժամ մատու-
ցանիցէ զթագաւորու-
թիւնն Աստուծոյ եւ Հօր,
յորժամ ունայնասցէ զա-
մենայն իշխանութիւն եւ
զամենայն զօրութիւն եւ
զպարտութիւն։ Զի պար-
տ է նմա թագաւորել,
մինչեւ դիցէ զամենայն
թշնամիս ընդ ոտս իւր։
Եւ վախճանեալ թշնամի
մահ։ Զի զամենայն ինչ
հնազանդեցոյց ընդ ոտս
նորա։ Եւ յորժամ ասիցէ
եթէ ամենայն ինչ հնա-
զանդեցան, յայտ է եթէ
բացեալ է որ ամենայն
ինչ հնազանդեցոյց նմա։
Եւ յորժամ հնազանդեցուցեալ
լիցի նմա ամենայն ինչ,
ապա եւ ինքն որդին հնա-
զանդեսցի որ ամենայն
ինչ հնազանդեցոյց նմա,
զի լիցի Աստուած ամե-
նայն ինչ ամենայնի։
Եւ ապա զիարդ ասեն
ոմանք եթէ մեռեալք ոչ
յարիցեն։ Եւ ապա զի-
արդ մկրտին վասն մե-
ռելոցն։ Եթէ մեռեալք
ոչ յարիցեն, ապա զիարդ
մկրտին վասն մեռելոցն։
Եւ ապա զիարդ մեք ամե-
նայն ժամ վտանգիմք։
Զի ամենայն աւուր մեռա-
նիմ, զի ձեր պարծանք
եմ, եղբարք, զոր ունիմ
ի Քրիստոս Յիսուս Տէր
մեր։ Եթէ ըստ մարդոյ
գազանաց հանդերձ ի
Եփեսոս մարտեցայ, զի-
արդ օգտի ինձ, եթէ մեռեալք
ոչ յարիցեն։ Ուտեսցուք
եւ արբցուք, զի վաղիւ
մեռանիմք։ Մի՛ մոլորիք,
ապականեն զվարս բա-
րեսս չարք։ Արթնացարո
արդարութեան եւ մի՛
մեղանչէք, զի ոմանք
զանգիտութիւն Աստուծոյ
ունին։ Ասեն ոմանք թէ
զիարդ յարիցեն մեռեալք,
եւ կամ որպիսի մարմնով
գան։ Անմիտ, զոր դու
սերմանես, ոչ կենդանա-
նայ, եթէ ոչ մեռանիցի։
Եւ զոր սերմանես, ոչ
զմարմինն որ լինելոց է
սերմանես, այլ մերկ
հատ, եթէ պատահեսցի
ցորենոյ կամ այլոյ ինչ
ի սերմանսն։ Եւ Աստուած
տայ նմա մարմին որպէս
կամեցաւ, եւ իւրաքան-
չիւր սերմանց զանձին
մարմին։ Ոչ ամենայն
մարմին նոյն մարմին է,
այլ մարդկան մարմին է,
եւ այլ մարմին անասնոց,
եւ այլ մարմին թռչնոց,
եւ այլ մարմին ձկանց։
Եւ մարմինք երկնաւորք,
եւ մարմինք երկրաւորք։
Այլ փառք երկնաւորացն
մի է, եւ փառք երկրա-
ւորացն այլ է։ Այլ փառք
արեգական մի է, եւ փառք
լուսնի այլ է, եւ փառք
աստեղաց այլ է։ Զի աս-
տեղ աստեղայ ի փառս
տարբերի։ Նոյնպէս եւ
յարութիւն մեռելոց։ Սեր-
մանի ի ապականութեան,
յառնէ ի անապականու-
թիւն։ Սերմանի ի պատ-
ուոյ, յառնէ ի փառս։
Սերմանի ի տկարութեան,
յառնէ ի զօրութիւն։
Սերմանի մարմին հոգե-
կան, յառնէ մարմին հո-
գեւոր։ Եթէ կայ մարմին
հոգեկան, կայ եւ հոգե-
ւոր։ Նոյնպէս եւ գրեալ
է, եթէ եղեւ առաջին
մարդ Ադամ ի հոգի կեն-
դանի, եւ վերջին Ադամ
ի հոգի կենդանարար։
Այլ ոչ առաջին հոգեւոր
է, այլ հոգեկան, ապա
հոգեւոր։ Առաջին մարդ
յերկրէ հողեղէն, երկրորդ
մարդ տէր յերկնից։ Որպի-
սի հողեղէնն, նոյնպիսիք
եւ հողեղինքն, եւ որպի-
սի երկնաւորն, նոյնպի-
սիք եւ երկնաւորքն։ Եւ
որպէս կրեցաք զպատկեր
հողեղինին, կրեսցուք եւ
զպատկեր երկնաւորին։
Զայս ասեմ, եղբարք, զի
մարմին եւ արիւն զԱս-
տուծոյ թագաւորութիւն
ոչ ժառանգեսցեն, եւ ոչ
ապականութիւն զանա-
պականութիւն ժառան-
գեսցէ։ Ահա խորհուրդ
մի ասեմ ձեզ, զի ամե-
նեքեան ոչ հանգեաք,
այլ ամենեքեան փոխեսցուք
ի մի ակնթարթի, ի մի
պահու, ի շեփորին ետո-
ջին։ Զի շեփորն հնչեսցէ,
եւ մեռեալքն յարիցեն
անապական, եւ մեք փո-
խեսցուք։ Զի պարտ է
ապականութեանդ զայդ
հագուցանել զանապակա-
նութիւն, եւ մահկանացուիս
զայդ հագուցանել զան-
մահութիւն։ Եւ յորժամ
զայդ ապականութիւնդ
հագուցանիցէ զանապա-
կանութիւն, եւ մահկա-
նացուիս զայդ հագուցա-
նիցէ զանմահութիւն,
ապա եղիցի բանն որ
գրեալ է, եթէ կլանեալ է
մահ ի յաղթութիւն։ Ո՞ւր
է, մահ, խայթ քո։ Ո՞ւր
է, գերեզման, յաղթու-
թիւն քո։ Խայթ մահու
մեղք են, եւ զօրութիւն
մեղաց օրէնք։ Այլ Աս-
տուծոյ շնորհակալ եմք
որ տայ մեզ զյաղթու-
թիւն Տեառն մերոյ Յի-
սուսի Քրիստոսի։ Արդ,
եղբարք իմ սիրելիք, հաս-
տատուն լերուք եւ ան-
շարժ, յառաջադիմեալք
ի գործ Տեառն միշտ,
գիտացեալ զի վաստակ
ձեր ոչ ունայն է ի Տէր։

Իսկ զհանգանակսն որ
ի սուրբսն, որպէս կար-
գեցի եկեղեցեաց Գաղա-
տացւոց, նոյնպէս եւ դուք
արարէք։ Ամենայն կի-
րակէ մի ոք ի ձէնջ դիցէ
առանձինն զինչ եւ ինչ
ընդունիցի, զի մի յորժամ
եկից՝ ապա հանգանակք
լինիցին։ Եւ յորժամ
հասանիցիմ, զորս եւ
հաւանեսցիք, զայնոսիկ
գրով առաքեսցեմ տանել
զպարգեւս ձեր ի Երու-
սաղէմ։ Եւ եթէ արժան
իցէ ինձ երթալ, ընդ իս
երթիցեն։ Եկեսցեմ ձեզ
առ ի Մակեդոնիայ անց-
ցեմ, զի ի Մակեդոնիա
անցանելոց եմ։ Եւ գու-
ցէ ընդ ձեզ կացից կամ
եւ ձմեռեսցից, զի դուք
առաքեսջիք զիս ուր եւ
երթիցեմ։ Զի ոչ կամիմ
զձեզ այժմ ի ճանապարհի
տեսանել, զի յուսամ եթէ
ժամանեցից առ ձեզ ինչ
ժամանակի, եթէ Տէր
հաւանեսցի։ Եւ կացից
ի Եփեսոս մինչեւ ցՊան-
տեկոստէ։ Զի դուռն մեծ
եւ կարեւոր բացաւ ինձ,
եւ հակառակորդք բազումք։
Եւ եթէ եկեսցէ Տիմոթէոս,
տեսէք զի անվախ եղիցի
առ ձեզ, զի զգործ Տեառն
գործէ որպէս եւ ես։ Մի
ոք արհամարհեսցէ զնա,
այլ խաղաղութեամբ
առաքեսջիք զնա առ իս,
զի ակն ունիմ զնմանէ
հասանել ընդ եղբարսն։
Եւ զԱպողոս եղբայր
խնդրեցի զի գնասցէ առ
ձեզ ընդ եղբարսն, եւ
ամենեւին կամք ոչ եղեն
նմա գնալ այժմ, այլ
երթիցէ յորժամ ժամա-
նակ գտցէ։ Արթնացարո,
հաստատեցարո ի հաւատս,
արուք արս, զօրացարո։
Ամենայն ինչ ձեր սիրով
եղիցի։ Եւ աղաչեմ զձեզ,
եղբարք, գիտէք զտուն
Ստեփանայ եւ զտուն Փո-
ւրտունատոսի եւ զտուն
Աքայիկոսի, զի նոքա
առաջին պտուղ են Աքա-
յիայ, եւ ի ծառայութիւն
սրբոց նուիրեցան։ Եւ
դուք հնազանդեցարո
նոցա եւ ամենայն ոք
որ ընդ նոսա գործակից
է եւ վաստակէ։ Ուրա-
խանամ ի գալստեան
Ստեփանայ եւ Փուրտու-
նատոսի եւ Աքայիկոսի,
զի զպակասութիւն ձեր
նոքա լցին։ Զի հանգուցին
զհոգի իմ եւ զձեր։ Ճա-
նաչեցարո զայսպիսիսն։
Ողջունեն զձեզ եկեղե-
ցիք Ասիոյ։ Ողջունեն
զձեզ ի Տէր Ակեղա եւ
Պրիսկիլլա ընդ տանն
իւրեանց։ Ողջունեն զձեզ
եղբարք ամենեքեան։
Ողջունեցարո միմեանս
սուրբ համբուրիւք։ Ող-
ջունեն զձեզ ձեռամբ
իմով Պաւղոսի։ Եթէ ոք
ոչ սիրէ զՏէր Յիսուս
Քրիստոս, նզովեալ եղիցի։
Մարանաթա։ Շնորհք Տեառն
Յիսուսի Քրիստոսի ընդ
ձեզ։ Սէր իմ ընդ ամե-
նեսեան ձեզ ի Քրիստոս
Յիսուս։ Ամէն։

Առ Կորնթացիս
Երկրորդ։

Պաւղոս առաքեալ Յի-
սուսի Քրիստոսի ի կամս
Աստուծոյ, եւ Տիմոթէոս
եղբայր, եկեղեցւոյ Աս-
տուծոյ որ է ի Կորնթոս,
հանդերձ ամենայն սուր-
բովքն որ ի ամենայն
Աքայիա։ Շնորհք ձեզ եւ
խաղաղութիւն ի Հաւրէ
մերմէ եւ ի Տեառնէ Յի-
սուսէ Քրիստոսէ։ Օրհնեալ
է Աստուած եւ Հայր Տե-
առն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
տոսի, Հայր ողորմութեանց
եւ Աստուած ամենայն
մխիթարութեան, որ մխի-
թարէ զմեզ յամենայն
նեղութեան մերում, զի
կարասցուք մխիթարել
զամենայն նեղեալս մխի-
թարութեամբ, որով մխի-
թարիմք մեք ի Աստուծոյ։
Զի որպէս բազմանան
չարչարանք Քրիստոսի
ի մեզ, նոյնպէս եւ ի
Քրիստոս բազմանայ մխի-
թարութիւն մեր։ Եթէ
նեղիմք, վասն մխիթա-
րութեան ձերոյ եւ փրկու-
թեան, որ գործի ի համբե-
րութեան զչարչարանացն
զոր եւ մեք կրեմք։ Եւ
յոյս մեր հաստատուն
վասն ձեր, գիտացեալ
զի որպէս ընկերք չարչա-
րանացն էք, նոյնպէս եւ
մխիթարութեան։ Զի
մեք ոչ կամիմք զձեզ
անգիտանալ, եղբարք,
զնեղութենէ մերմէ որ
եղեւ ի մեզ ի Ասիա, զի
ի վեր քան զզօրութիւն
ծանրացաք, մինչեւ ցան-
կանել մեզ զկեանսդ։
Եւ մեք ինքեանք ի մեզ
զդատաստանն մահու
ունէաք, զի մի ապաւինեսցուք
ի մեզ, այլ ի Աստուծոյ
որ յարուցանէ զմեռեալս։
Որ ի մահուանէ այսպիսւոյ
փրկեաց զմեզ եւ փրկէ,
որում եւ յուսացեալ եմք
զի եւ զայսուհետեւ փրկեսցէ
զմեզ։ Եւ դուք ընդ մեզ
աղաւթիւք նպաստեցէք,
զի ի շնորհէ որ տուաւ
մեզ ընդ բազումս, ընդ
բազումս գոհութիւն մա-
տուսցի վասն մեր։ Զի
պարծանք մեր այս է,
վկայութիւն խղճի մերոյ,
զի ի սրբութեան եւ ի
մաքրութեան Աստուծոյ,
ոչ ի մարմնաւոր իմաստու-
թեան, այլ ի շնորհս Աս-
տուծոյ գնացաք ի կեան-
սդ յայսմ, եւ մանաւանդ
առ ձեզ։ Զի ոչ այլ ինչ
գրեմք առ ձեզ, եթէ ոչ
զոր ընթերցանէք եւ գի-
տէք, եւ յուսամ եթէ մին-
չեւ ցկատարած գիտասջիք,
որպէս եւ գիտացաք մեզ
ի մասին, զի պարծանք
ձեր եմք որպէս եւ դուք
մեր յաւուր Տեառն մերոյ
Յիսուսի։ Եւ զայսմ հա-
ւատով կամեցայ նախ
գալ առ ձեզ, զի երկրորդ
շնորհս ունիցիք, եւ ան-
ցանել ընդ ձեզ ի Մակե-
դոնիա, եւ դարձեալ ի
Մակեդոնիայ գալ առ ձեզ,
եւ ձեր ի ճանապարհ
առնուլ ի Հրէաստան։
Արդ զայդ կամեցեալ,
միթէ թեթեւամտեցայ։
Եթէ զոր ինչ խորհիմ,
ըստ մարդկան խորհիմ,
զի իցէ ինձ այո այո, եւ
ոչ ոչ։ Ոչ այդպէս է
հաւատարիմ Աստուած,
զի խօսք մեր որ առ ձեզ
ոչ է այո եւ ոչ։ Զի Որդի
Աստուծոյ Յիսուս Քրիս-
տոս որ ի ձեզ քարոզեցաւ
ի մեզ, ես եւ Սեղուանոս
եւ Տիմոթէոս, ոչ է այո
եւ ոչ, այլ այո ի նմա
եղեւ։ Զի որչափ եւ իցեն
խոստմունք Աստուծոյ,
այո ի նմա, եւ ամէն ի
նմա, ի փառս Աստուծոյ
ընդ մեզ։ Եւ որ հաստա-
տէ զմեզ ընդ ձեզ ի Քրիս-
տոս, եւ օծ զմեզ Աստուած,
որ եւ կնքեաց զմեզ, եւ
ետ զերաշխիս Հոգւոյն
ի սիրտս մեր։ Եւ ես
վկայ կոչեմ զանձն իմ
ի վերայ հոգւոյ իմոյ, զի
խնայելով ձեզ ոչ եկի
մինչեւ ցայժմ ի Կորնթոս։
Ոչ զի տիրեմք հաւատոյ
ձերոյ, այլ գործակիցք
եմք ուրախութեան ձերոյ,
զի հաւատովդ կայք։
Եւ ես զայդ խորհեցայ
ինձ, զի ոչ տրտմութեամբ
կրկին գամ առ ձեզ։ Զի
եթէ ես տրտմեցուցից
զձեզ, եւ ո՞վ է որ ուրա-
խացուցանիցէ զիս, եթէ
ոչ ինքն որ տրտմեցաւ
յինէն։ Եւ զայդ գրեցի
ձեզ, զի մի յորժամ եկից
տրտմութիւն ունիցիմ
յորոց ինձ պարտ է ուրա-
խանալ, վասն որոյ վստա-
հացեալ եմ ի ձեզ ամե-
նեսեան, զի ուրախութիւն
իմ ամենեցուն ձեզ է։
Զի ի նեղութենէ սրտի
եւ ի տագնապէ գրեցի
ձեզ ընդ բազում արտա-
սուս, ոչ զի տրտմեցուցանիցէք,
այլ զի գիտասջիք զսէրն
զոր ունիմ առ ձեզ։ Եւ
եթէ ոք տրտմեցոյց, ոչ
զիս տրտմեցոյց, այլ
զամենեսեան ձեզ, մասամբ
զի մի ծանրասցից։ Բաւական
է այսպիսւոյ նզովքն որ
ի բազմաց, եւ հակառակ
ինչ է ձեզ ներել եւ մխի-
թարել, զի մի այսպիսին
կլանիցի ի բազում տրտմու-
թենէ։ Վասն որոյ աղա-
չեմ զձեզ զի հաստատեսջիք
զսէրն առ նա։ Զի եւ
վասն այդորիկ գրեցի,
զի գիտասցեմ զհանձար
ձեր եթէ հնազանդ էք
յամենայնի։ Եւ որում
դուք ինչ շնորհէք, եւ
ես, զի եւ ես զոր ինչ
շնորհեցի, եթէ ինչ շնոր-
հեցի, վասն ձեր ի դէմս
Քրիստոսի շնորհեցի։
Զի մի զմեզ յաղթեսցէ
Սատանայ, զի ոչ անգի-
տանամք զխորհուրդս նո-
ցա։ Եւ եկի ի Տրովադա
ի քարոզել զաւետարանն
Քրիստոսի, եւ դուռն
բացաւ ինձ ի Տէր, եւ
ոչ ունէի հանգիստ ոգւոյ
իմոյ, զի չգտի զՏիտոս
եղբայր իմ, այլ հրաժեշտ
առեալ ի նոցանէ գնացի
ի Մակեդոնիա։ Եւ Աստուծոյ
շնորհակալ եմ որ միշտ
յաղթէ զմեզ ի Քրիստոս,
եւ զհոտ գիտութեան իւրոյ
յայտնէ ընդ մեզ ամենայն
տեղի։ Զի Քրիստոսի
բուրումն եմք Աստուծոյ
ի կորուստ կորուսելոցն
եւ ի կեանս կենդանացելոցն։
Եւ ո՞վ է որ իցէ հարկաւոր
զայսպիսի ինչ։ Զի ոչ
եմք որպէս ոմանք որ
վաճառեն զբան Աստուծոյ,
այլ ի մաքրութենէ, այլ
որպէս ի Աստուծոյ առ
Աստուծոյ ի Քրիստոս
խօսիմք։ Սկսանիմք զան-
ձանց մերոց խրատել։
Եթէ ոչ պիտոյ ունիմք
որպէս ոմանք, թղթոյ
հանդերձելոյ առ ձեզ կամ
ի ձէնջ։ Դուք էք թուղթ
մեր գրեալ ի սրտի մերում,
որ ընդունիմ եւ կարդամ
ամենայն մարդկան։ Զի
յայտնի էք եթէ նամակ
էք Քրիստոսի ի ձեռն մեր
ծառայեալ, գրեալ ոչ մե-
լանաւ, այլ Հոգւով Աս-
տուծոյ կենդանւոյ, ոչ
ի տախտակս քարինս, այլ
ի տախտակս սրտից մար-
մնաւորաց։

Ոչ ոք կարէ ծառայել երկոցունց տեարց. զի կամ զմի ատեն զայն պիտի ատէ, եւ զայլն սիրէ, կամ զմիոյն պիտի մերձենայ, եւ զայլն արհամարհէ. չէք կարող աստուծոյ ծառայել եւ մամոնայի։

Վասն այսորիկ կ՚ասեմ ձեզ, մի հոգայք հոգի ձեր զինչ ուտիցէք կամ զինչ արբիցէք, եւ ոչ մարմնոյ ձերոյ զինչ հագիցիք։ Ոչ հոգի աւելի է քան զկերակուր, եւ մարմին քան զհանդերձ։ Նայեցարուք ի թռչունս երկնից, զի ոչ սերմանեն եւ ոչ հնձեն եւ ոչ ժողովեն ի շտեմարանս, եւ հայր ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա։ Ոչ դուք աւելի քան զնոսա պատուականագոյն էք։ Եւ ո՞վ է ի ձէնջ որ հոգալով կարէ մի կանգուն յաւելուլ ի հասակ իւր։ Եւ զհանդերձէ ընդէ՞ր հոգայք։ Նայեցարուք ի հնձանս վայրի, զի ոչ գործեն եւ ոչ մանեն։ Ասեմ ձեզ, զի ոչ Սողոմոն ամենայն փառօքն իւրովք զգեցաւ իբրեւ զմի ի սոսա։ Եւ եթէ զխոտ վայրի որ այսօր է եւ վաղիւ ի հնոց արկանի, աստուած այսպէս զգեցուցանէ, ո՞չ եւ առաւել զձեզ, սակաւահաւատք։ Ուստի մի հոգայք եւ մի ասիցէք, թէ զի՞նչ կերիցուք կամ զի՞նչ արբիցուք կամ զի՞նչ հագիցուք։ Զայս ամենայն հեթանոսք խնդրեն։ Գիտէ հայր ձեր երկնաւոր թէ կարիք ունիք զայսոսիկ ամենայնի։ Այլ խնդրեցէք նախ զարքայութիւն աստուծոյ եւ զարդարութիւն նորա, եւ զայս ամենայն յաւելցին ձեզ։ Մի հոգայք վասն վաղուան, զի վաղն հոգասցի վասն անձին իւրոյ։ Բաւական է աւուր չարին հոգս իւր։

Ոչ դատիք զոք, զի մի դատիցիք։ Զի որով դատաստանաւ դատիք, դատիցին ձեզ, եւ որով չափով չափէք, չափեսցի ձեզ։ Եւ ընդէ՞ր տեսանես զշիւղ որ ի ակն եղբաւր քո, եւ զգերանդի որ ի քում ակն չես զգայ։ Կամ որպէս կարես ասել եղբաւր քում, եղբայր, թո՛ղ հանից զշիւղն ի ականէ քումմէ, եւ ահա գերանդի ի ակն քո չկայ։ Ով կեղծաւոր, հան նախ զգերանդին ի ականէ քումմէ, եւ ապա տեսցես զհանելն զշիւղն ի ականէ եղբաւր քո։

Մի տաք սուրբ շանց, եւ մի արկանէք զմարգարիտս ձեր առաջի խոզից, գուցէ կոխեսցեն զոտիւք իւրեանց, եւ դարձեալ դարձեալ պատառեսցեն զձեզ։

Խնդրեցէք եւ տացի ձեզ, փնտրեցէք եւ գտանիցէք, դարձուածեցէք եւ բացցի ձեզ։ Զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու, եւ որ փնտրէ՝ գտանէ, եւ դարձուածողին բացցի։ Կամ ո՞ր է ի ձէնջ մարդ որ եթէ խնդրիցէ որդի իւր հաց, թէ տացէ նմա քար։ Եւ եթէ ձուկն խնդրիցէ, թէ տացէ նմա օձ։ Արդ եթէ դուք չար էք, գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոցդ ձերոց, որչափ եւս հայր ձեր որ յերկինս տացէ բարիս հայցողաց իւրոց։

Ամենայն ինչ զոր կամիք զի արասցեն ձեզ մարդիկ, նոյնպէս արարէք եւ դուք նոցա։ Զի այս է օրէնք եւ մարգարէք։

Մտանէք ընդ նեղ դրունսն, զի լայն է դուռն եւ ընդարձակ է ճանապարհն որ տանի ի կորուստ, եւ բազումք են որ մտանեն ընդ նա։ Զի նեղ է դուռն եւ նուաստ է ճանապարհն որ տանի ի կեանս, եւ սակաւք են որ գտանեն զնա։

Զգուշացարուք ի սուտ մարգարէից, որ գան առ ձեզ ի հանդերձս ոչխարաց, եւ ներքինապէս են գայլք յափշտակիչք։ Յպտղոցն նոցա ճանաչիցէք զնոսա։ Միթէ ժողովեն ի փշոց զխաղող, եւ կամ ի տատասկանէ զթուզ։ Նոյնպէս ամենայն ծառ բարի պտուղս բարիս առնէ, եւ ծառ չար պտուղս չարս առնէ։ Ոչ կարէ ծառ բարի պտուղս չարս առնել, եւ ոչ ծառ չար պտուղս բարիս առնել։ Ամենայն ծառ որ ոչ առնէ պտուղ բարի՝ կտրի եւ ի հուր արկանի։ Ապա ուրեմն յպտղոցն նոցա ճանաչիցէք զնոսա։

Ոչ ամենայն որ ասէ ինձ, Տէր, Տէր, մտանիցէ յարքայութիւն երկնից, այլ որ առնէ զկամս հաւր իմոյ որ յերկինս է։ Բազումք ասիցեն ինձ յաւուր յայնմիկ, Տէր, Տէր, ո՞չ անուամբ քով մարգարէացաք, եւ անուամբ քով դեւս հանեաք, եւ անուամբ քով զօրութիւնս բազումս արարաք։ Եւ յայնժամ խոստովանեցայց նոցա, եթէ ոչ գիտացի զձեզ երբէք։ Հեռացարուք յինէն դուք որ գործէք զանօրէնութիւն։

Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ եւ առնէ զնոսա, նմանեցուցից զնա մարդոյ իմաստնոյ որ շինեաց զտունն իւր ի վէմ։ Եւ իջին անձրեւք, եւ եկին հեղեղք, եւ փչեցին հողմք, եւ զարկին ի տունն այն, եւ ոչ անկաւ, զի հաստատեալ էր ի վէմ։ Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ եւ ոչ առնէ զնոսա, նմանեցուցից զնա մարդոյ անմտի որ շինեաց զտունն իւր ի ծովեզերս։ Եւ իջին անձրեւք, եւ եկին հեղեղք, եւ փչեցին հողմք, եւ զարկին ի տունն այն, եւ անկաւ, եւ եղեւ անկումն նորա մեծ։

Եւ եղեւ յորժամ կատարեաց Յիսուս զբանս զայսոսիկ, զարհուրեցին ամբոխքն ի վարդապետութենէ նորա։ Զի էր ուսուցանէր զնոսա իբրեւ զմի ունելով զիշխանութիւն, եւ ոչ իբրեւ զդպիրս եւ զփարիսեցիս։

Եւ իջեալ նորա ի լերինն, հետեւեցան նմա բազումք ի բազմութենէ։ Եւ ահա մի բորոտ եկեալ երկիր պագանէր նմա, եւ ասէր, Տէր, եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել։ Եւ Յիսուս երկարեալ զձեռն իւր, մերձեցաւ նմա, եւ ասէ, Կամիմ, սրբեցիր։ Եւ անդէն սրբեցաւ բորոտութիւն նորա։ Եւ ասէ նմա Յիսուս, Տես մի ումեք ասիցես, այլ երթ ցո՛ւց զանձն քահանայապետին, եւ մատո՛ զպատարագ զոր պատուիրեաց Մովսէս, վկայութիւն նոցա։

Եւ մտեալ Յիսուս ի Կափառնայում, մերձեցաւ առ նա հարիւրապետ մի, աղաչէր զնա եւ ասէր, Տէր, մանուկ իմ պառկի ի տան ի հիւծախտի, եւ չարաչար տանջի։ Եւ Յիսուս ասէ նմա, Ես եկեալ բժշկեցից զնա։ Եւ պատասխանի ետ հարիւրապետն եւ ասէ, Տէր, ոչ եմ արժան զի մտցես ընդ տանիս իմ, այլ միայն ասա բանիւ, եւ բժշկեսցի մանուկ իմ։ Զի եւ ես մարդ եմ հնազանդ իշխանաց, ունիմ ի ներքոյ իմում զօրս զինուորս, եւ ասեմ առ այս, Գնա՛, եւ երթայ, եւ առ այլ, Եկ՛, եւ գայ, եւ առ ծառայ իմ, Արա՛ զայս, եւ առնէ։ Լուեալ Յիսուսի զայս, զարմացաւ, եւ ասէ ցհետեւեալսն, Ամէն ասեմ ձեզ, զի ոչ գտի այսչափ հաւատս ի մարդ յԻսրայէլի։ Եւ ասեմ ձեզ, զի բազումք յարեւելից եւ յարեւմտից եկեսցեն, եւ հանգիցին ընդ Աբրահամու եւ ընդ Իսահակայ եւ ընդ Յակոբայ ի թագաւորութեան երկնից։ Եւ որդիքն արքայութեան արտաքս հանիցին ի խաւարն արտաքինս, անդ եղիցի լալ եւ կրճտել ատամանց։ Եւ ասէ Յիսուս հարիւրապետին, Գնա՛, եւ որպէս հաւատացեր՝ եղիցի քեզ։ Եւ բժշկեցաւ մանուկն յժամուն յայնմիկ։

Եւ եկեալ Յիսուս ի տուն Պետրոսի, ետես զաներն նորա պառկեալ եւ տենդոտ։ Եւ մերձեցաւ, եւ բռնեաց զձեռն նորա, եւ թողաց զնա տենդն, եւ յարեաւ, եւ սպասաւորէր նոցա։ Եւ յետ մտանելոյ արեգական, մատուցին առ նա բազումք դեւս ունելով, եւ հանէր զհոգիսն բանիւ, եւ զամենայն հիւանդսն բժշկէր։ Զի կատարեսցի որ ասացեալ է ի մարգարէէն Եսայեայ, որ ասէ, Զանձինս մեր ընկալաւ, եւ զհիւանդութիւնս մեր բարձ։

Եւ տեսեալ Յիսուս զբազմութիւն բազում շուրջանակի իւր, հրամայեաց երթալ յայն կողմն։ Եւ մերձեցաւ գրագէտ մի, եւ ասէ ցնա, Վարդապետ, երթայց զհետ քո ուր եւ գնասցես։ Եւ ասէ նմա Յիսուս, Աղուէսք ունին զբներս, եւ թռչունք երկնից զբոյս, եւ որդի մարդոյ ոչ ունի ուր զգլուխ իւր դիցէ։ Եւ ասէ ցայլ մի ոմն ի հետեւելոցն, Տէր, հրամայեա՛ ինձ նախ երթալ եւ թաղել զհայր իմ։ Եւ Յիսուս ասէ նմա, Հետեւեա՛ ինձ, եւ թո՛ղ զմեռեալսն թաղել զմեռեալս իւրեանց։

Եւ մտեալ նորա ի նաւ, հետեւեցան նմա աշակերտք իւր։ Եւ ահա շարժումն մեծ եղեւ ի ծովուն, մինչեւ ծածկեցան ալեաց նաւն։ Եւ նա ննջէր։ Եւ մերձեցան աշակերտք նորա, եւ արթնացուցին զնա, եւ ասեն, Տէր, փրկեա՛ զմեզ, կորնչիմք։ Եւ ասէ նոցա Յիսուս, Ընդէ՞ր երկչոտ էք, ով սակաւահաւատք։ Յետ այնորիկ յարեաւ, եւ սաստեաց հողմոյն եւ ծովուն, եւ եղեւ խաղաղութիւն մեծ։ Եւ զարմացեալ մարդիկն ասէին, Ո՞ր է սա, զի եւ հողմ եւ ծով հնազանդին նմա։

Եւ եկեալ նորա յայն կողմն ի գաւառն Գադարացւոց, ընդդիմացան նմա երկու դեւս ունելով, որ ելանէին ի գերեզմանաց, եւ էին չարք յոյժ, մինչեւ ոչ ոք կարէր անցանել ճանապարհաւ անտի։ Եւ ահա գոչեցին եւ ասեն, Զի՞ մեզ եւ քեզ, Յիսուս որդի Աստուծոյ, եկեր ես հանդերձ ժամանակի տանջել զմեզ։ Եւ էր հեռի նոցա խոզից բազմութիւն մեծ արածեալ։ Եւ դեւքն աղաչէին զնա եւ ասէին, Եթէ հանես զմեզ, արձակեա՛ զմեզ ի խոզս։ Եւ ասէ նոցա, Երթա՛ք։ Եւ նոքա ելեալ գնացին ի խոզս, եւ ահա ամենայն ոհմակն խոզից ընթացաւ ի վայր ի ծովեզերս, եւ մեռան ի ջուրս։ Եւ հովիւքն փախեան, եւ գնացեալ ի քաղաքն պատմեցին զամենայն եւ զդեւսն ունելոցն։ Եւ ահա ամենայն քաղաքն ելեալ ընդառաջ Յիսուսի, եւ տեսեալ զնա, աղաչեցին զի անցցէ ի սահմանաց նոցա։

Եւ մտեալ նորա ի նաւ, անցեալ ետ կողմն, եւ եկն ի քաղաքն իւր։ Եւ ահա բերին առ նա անդամալոյծ մի պառկեալ ի մահիճս։ Եւ տեսեալ Յիսուս զհաւատս նոցա, ասէ անդամալոյծին, Քաջալերեա՛, որդեակ, թողին քեզ մեղքդ։ Եւ ահա ոմանք ի գրագէտսն ասեն ընդ ինքեանս, Այս հայհոյէ։ Եւ Յիսուս տեսեալ զխորհուրդս նոցա, ասէ, Ընդէ՞ր խորհիք չարիս ի սիրտս ձեր։ Զի՞ է դիւրագոյն ասել, թողին քեզ մեղքդ, կամ ասել, յարի՛ եւ շրջեա՛։ Արդ զի գիտասջիք եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ ի վերայ երկրի թողուլ մեղս, յայնժամ ասէ անդամալոյծին, Յարի՛ եւ առ զմահիճս քո, եւ գնա՛ ի տուն քո։ Եւ յարեաւ, եւ գնաց ի տուն իւր։ Եւ տեսեալ զայն ամբոխքն զարհուրեցան, եւ փառաւորեցին զԱստուած որ տուեալ է իշխանութիւն այդպիսի մարդկան։

Եւ անցեալ Յիսուս անտի, ետես մարդ մի նստեալ ի մաքսատան, որում անուն Մատթէոս, եւ ասէ ցնա, Հետեւեա՛ ինձ։ Եւ յարեաւ, եւ հետեւեցաւ նմա։ Եւ եղեւ նորա նստելոյ ի տան, եւ ահա բազումք մաքսաւորք եւ մեղաւորք եկեալ նստէին ընդ Յիսուսիւ եւ ընդ աշակերտս նորա։ Եւ տեսեալ փարիսեցւոցն, ասէին աշակերտաց նորա, Ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս եւ մեղաւորս ուտէ վարդապետ ձեր։ Եւ լուեալ Յիսուսի, ասէ նոցա, Ոչ պիտոյ են հիւանդք բժշկի, այլ որ չարաչար հիւանդանան։ Երթայք եւ ուսարուք զոր ինչ է, Ողորմութիւն կամիմ եւ ոչ պատարագ։ Զի ոչ եկի կոչել զարդարս, այլ զմեղաւորս ի ապաշխարութիւն։

Յայնժամ մերձեցան առ նա աշակերտք Յովհաննու, ասեն, Ընդէ՞ր մեք եւ փարիսեցիք բազում պահեմք, եւ աշակերտք քո ոչ պահեն։ Եւ ասէ նոցա Յիսուս, Միթէ կարող են որդիք հարսանեաց սգալ, մինչդեռ փեսայն ընդ նոսա է։ Եկեսցեն աւուրք յորում փեսայն խլեսցի ի նոցանէ, եւ յայնժամ պահեսցեն։ Եւ ոչ ոք ածէ կտոր ի նոր հանդերձէ ի հնացեալ, զի լնոյն հնացեալ պատառեսցի, եւ պատառն աւելի չարագոյն լինիցի։ Եւ ոչ ածեն զգինի նոր ի տիկս հնացեալս, զի ապականեսցին տիկքն, եւ գինին հեղցի, եւ տիկքն կորիցեն։ Այլ ածեն զգինի նոր ի տիկս նորս, եւ երկոքին միանգամայն պահեսցին։

Եւ մինչդեռ զայս ասէր ցնոսա, ահա մի ոմն ի պետացն եկեալ երկիր պագանէր նմա, եւ ասէր, Դուստր իմ նոր մեռաւ, այլ եկեալ եդ զձեռն քո ի վերայ նորա, եւ կեցցէ։ Եւ յարեաւ Յիսուս, եւ գնաց ընդ նմա, եւ աշակերտք նորա։ Եւ ահա կին մի որ էր արեամբ հոսմամբ տասն եւ երկու ամ, մերձեցաւ ի զգեստ նորա, եւ ասէր ընդ ինքեան, Եթէ միայն մերձեցայց ի զգեստ նորա, կեցցէ։ Եւ Յիսուս դարձեալ եւ տեսեալ զնա, ասէ, Քաջալերեա՛, դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ։ Եւ կինն ապրեցաւ յժամուն յայնմիկ։ Եւ եկեալ Յիսուս ի տուն պետին, եւ տեսեալ զնուագարանսն եւ զբազմութիւն ամբոխին ողբալ, ասէ, Դարձարուք, զի ոչ մեռաւ աղջիկն, այլ քնանայ։ Եւ ծիծաղէին ի նա։ Եւ յորժամ հալածեցաւ ամբոխն, մտեալ ինքն, եւ բռնեաց զձեռն նորա, եւ յարեաւ աղջիկն։ Եւ ելեալ համբաւ այդ յամենայն երկիրն այնր։

Եւ անցեալ Յիսուս անտի, երկու կոյր հետեւեցան նմա, աղաղակէին եւ ասէին, Ողորմեա՛ մեզ, Որդի Դաւթի։ Եւ մտեալ նորա ի տուն, մերձեցան առ նա կոյրքն, եւ ասէ նոցա Յիսուս, Հաւատայք դուք զի կարող եմ զայս առնել։ Ասեն նմա, Այո, Տէր։ Յայնժամ մերձեցաւ ի ակունս նոցա, եւ ասէ, Ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ։ Եւ բացան աչք նոցա։ Եւ հրամայեաց նոցա Յիսուս ասելով, Տեսէ՛ք մի ումեք ասիցէք։ Եւ նոքա ելեալ տարածեցին զնա յամենայն երկրին այնր։

Եւ ահա մատուցին առ նա մարդ մի համր դեւ ունելով։ Եւ հանեալ դեւն, խօսեցաւ համրն։ Եւ զարմացեալ ամբոխն ասէին, Ոչ երեւեցաւ այսպէս յԻսրայէլի։ Եւ փարիսեցիքն ասէին, Նովաւ դեւաց հանէ զդեւսն։

Եւ շրջէր Յիսուս զամենայն քաղաքս եւ զգիւղս, ուսուցանէր ի ժողովարանս նոցա, եւ քարոզէր զաւետարան արքայութեան, եւ բժշկէր զամենայն հիւանդութիւն եւ զամենայն ախտ ի ժողովրդեանն։ Եւ տեսեալ զբազմութիւնսն, գթացաւ ի վերայ նոցա, զի էին տարակուսեալք եւ ցրուեալք իբրեւ զոչխարս որ չունին հովիւ։ Յայնժամ ասէ ցաշակերտս իւր, Հունձքն բազում են, բայց բանուորք սակաւ։ Աղաչեցէք զտէր հունձիցն, զի հանիցէ բանուորս ի հունձս իւր։

Եւ կոչեալ զտասն եւ զերկու աշակերտս իւր, ետ նոցա զիշխանութիւն ի վերայ հոգւոց պղծոց, զի հանիցեն զնոսա, եւ բժշկեսցեն զամենայն հիւանդութիւն եւ զամենայն ախտ։ Եւ են անուանք տասն եւ երկուց առաքելոցն այսոքիկ։ Առաջին Սիմոն որ կոչի Պետրոս, եւ Անդրէաս եղբայր նորա, Յակոբոս որդի Զեբեդեայ, եւ Յովհաննէս եղբայր նորա, Փիլիպպոս եւ Բարթողիմէոս, Թովմաս եւ Մատթէոս մաքսաւոր, Յակոբոս որդի Ալփէոսի, եւ Թադէոս, Սիմոն Կանանացի, եւ Յուդաս Իսկարիովտացի որ եւ մատնեաց զնա։

Զսոսա առաքեաց Յիսուս, պատուիրեաց նոցա ասելով, Ի ճանապարհ հեթանոսաց մի երթայք, եւ ի քաղաքս Սամարացւոց մի մտանէք, այլ երթայք առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայէլի։ Եւ գնացեալ քարոզեցէք ասելով, Զի մերձեցաւ արքայութիւն երկնից։ Հիւանդս բժշկեցէք, մեռեալս յարուցէք, բորոտս սրբեցէք, դեւս հանէք։ Ողորմութեամբ առէք, ողորմութեամբ տուք։ Մի տարուբերիք ոսկի եւ ոչ արծաթ եւ ոչ պղինձ ի գոտիս ձեր, ոչ պարկ ի ճանապարհ, ոչ երկու պատմուճան, ոչ կօշիկ, ոչ գաւազան, զի արժանի է բանուոր կերակրոյ իւրոյ։ Եւ յորում քաղաքի կամ գեղջ մտանիցէք, հարցէք ո՞վ ի նոսա արժանի է, եւ անդ մնայք մինչեւ ելանիցէք։ Եւ մտանելով ի տունն, ողջոյն տուք նմա։ Եւ եթէ իցէ տունն արժանի, եկեսցէ խաղաղութիւն ձեր ի վերայ նորա, եւ եթէ ոչ իցէ արժանի, խաղաղութիւն ձեր դարձցի առ ձեզ։ Եւ որ ոչ ընկալցի զձեզ եւ ոչ լուիցէ զբանս ձեր, ելանելով յայնմանէ տանէ կամ քաղաքէ, թօթափեցէք զփոշի ոտից ձերոց։ Ամէն ասեմ ձեզ, զի հանդուրժելի լիցի երկրին Սոդոմացւոց եւ Գոմորացւոց յաւուր դատաստանին, քան քաղաքին այնորիկ։

Ահա ես առաքեմ զձեզ իբրեւ զոչխարս ի մէջ գայլոց։ Եղերուք ուրեմն իմաստունք իբրեւ զօձս, եւ պարզամիտք իբրեւ զաղաւնիս։ Զգուշացարուք ի մարդկանէ, զի մատնեսցեն զձեզ ի ժողովարանս իւրեանց, եւ ի սինագովգս իւրեանց գաւազանահարեսցեն զձեզ։ Եւ առ իշխանս եւ առ թագաւորս տարցին վասն իմ, վկայութիւն նոցա եւ հեթանոսաց։ Եւ յորժամ մատնեսցեն զձեզ, մի հոգայք զինչ խօսիցիք կամ զինչ ասասջիք, զի տացի ձեզ յժամուն յայնմիկ զինչ խօսիցիք։ Զի ոչ դուք էք որ խօսիք, այլ հոգի հաւր ձերոյ որ խօսի ի ձեզ։ Եւ մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ի մահ, եւ հայր զորդի, եւ յարիցեն որդիք ի ծնողս, եւ սպանցեն զնոսա։ Եւ եղիջիք ատելի ամենայնի վասն անուան իմոյ։ Եւ որ համբերեսցէ մինչեւ ի կատարած, նա կեցցէ։ Եւ յորժամ հալածեսցեն զձեզ ի քաղաքէ մի, փախարուք ի միւսն։ Ամէն ասեմ ձեզ, զի մի կատարեսջիք զքաղաքս Իսրայէլի մինչեւ եկեսցէ որդի մարդոյ։

Ոչ է աշակերտ վարդապետէ իւրմէ մեծ, եւ ոչ ծառայ տեառն իւրոյ։ Բաւական է աշակերտի զի եղիցի իբրեւ վարդապետ իւր, եւ ծառայի իբրեւ տէր իւր։ Եթէ զտէր տանն Բեեղզեբուղ կոչեցին, որչափ եւս զտնեցիսն նորա։ Մի երկնչիք ուրեմն ի նոցանէ, զի ոչինչ է ծածուկ որ մի յայտնեսցի, եւ ոչ գաղտնի որ մի գիտասցի։ Զոր ասեմ ձեզ ի խաւարի, ասասջիք ի լուսոյ, եւ զոր ի ականջս լսէք, քարոզեցէք ի տանիցս։ Եւ մի երկնչիք ի սպանանելոցն զմարմին, եւ զանձն մի կարասցեն սպանանել, այլ երկնչեցարուք առաւել ի կորուսանելոյ զանձն եւ զմարմին ի գեհենի։ Ոչ երկու զատկանի ծախին, եւ մի ի նոցանէ ոչ անկանի ի գետին առանց հաւր ձերոյ։ Ձեզ ամենայն գլխոյ մազք համարեալ են։ Մի երկնչիք ուրեմն, զի դուք բազում էք քան զատկունս։

Ամենայն որ խոստովանեսցի զիս առաջի մարդկան, խոստովանեցայց եւ ես զնա առաջի հաւր իմոյ որ յերկինս է։ Եւ որ ուրասցէ զիս առաջի մարդկան, ուրասցից եւ ես զնա առաջի հաւր իմոյ որ յերկինս է։

Մի կարծէք թէ եկի խաղաղութիւն արկանել յերկիր, ոչ եկի խաղաղութիւն արկանել, այլ սուր։ Զի եկի բաժանել զմարդ ընդ հաւր իւրում, եւ զդուստր ընդ մօր իւրում, եւ զհարս ընդ կեսրոջ իւրում։ Եւ թշնամիք մարդոյ՝ տնեցիք նորա։ Որ սիրէ զհայր կամ զմայր քան զիս, ոչ է ինձ արժան։ Եւ որ սիրէ զորդի կամ զդուստր քան զիս, ոչ է ինձ արժան։ Եւ որ ոչ առնու զխաչ իւր եւ գայ զհետ իմ, ոչ է ինձ արժան։ Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուսանէ զնա, եւ որ կորուսանէ զանձն իւր վասն իմ՝ գտանէ զնա։

Որ ընկալանի զձեզ՝ զիս ընկալանի, եւ որ զիս ընկալանի՝ ընկալանի զառաքեալն իմ։ Որ ընկալանի զմարգարէ յանուն մարգարէի՝ վարձս մարգարէի առցէ, եւ որ ընկալանի զարդար յանուն արդարոյ՝ վարձս արդարոյ առցէ։ Եւ որ արբուսցէ միում ի փոքունցս զայսոցիկ գաւաթ ջրոյ սառնոյ միայն յանուն աշակերտի, ամէն ասեմ ձեզ, զի ոչ կորուսանիցէ զվարձս իւր։

Եւ եղեւ յորժամ կատարեաց Յիսուս զպատուիրանս զայսոսիկ տասն աշակերտաց իւրոց, անցին անտի ուսուցանել եւ քարոզել ի քաղաքս նոցա։ Եւ Յովհաննէս լուեալ ի բանտին զգործս Քրիստոսի, առաքեալ երկուս ի աշակերտաց իւրոց, ասաց ցնա, Դո՞ւ ես որ գալոցն ես, եթէ այլոյ ումեքէ ակնկալեսցուք։ Եւ Յիսուս պատասխանի ետ եւ ասէ նոցա, Երթայք եւ պատմեցէք Յովհաննու զոր լուիք եւ տեսանէք։ Կոյրք տեսանեն, եւ կաղք գնան, բորոտք սրբին, եւ խուլք լսեն, մեռեալք յարիցեն, եւ աղքատաց աւետարանի քարոզի։ Եւ երանի է որ ոչ գայթագղեսցի ի ձեզանէ։

Եւ գնացելոցն նոցա, սկսաւ Յիսուս խօսել ցամբոխսն վասն Յովհաննու, Զի՞ ելէք յանապատ տեսանել, եղէգն որ ի հողմոյ շարժի։ Եւ զի՞ ելէք տեսանել, մարդ մի հանդերձեալ մետաքսեղէն։ Ահա որ հանդերձեալ մետաքսեղէն են՝ ի տունս թագաւորաց են։ Եւ զի՞ ելէք տեսանել, մարգարէ մի։ Այո, ասեմ ձեզ, եւ աւելի քան զմարգարէ։ Զի սա է զոր գրեալ է, Ահա ես առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի երեսաց քոց, որ պատրաստեսցէ զճանապարհ քո առաջի քո։ Ամէն ասեմ ձեզ, զի ոչ յարեաւ յորդւոցն կանանց մեծագոյն քան զՅովհաննէս Մկրտիչ, եւ որ փոքունն է յարքայութեան երկնից՝ մեծ է քան զնա։ Եւ ի աւուրսն Յովհաննու Մկրտչին մինչեւ ցայժմ արքայութիւն երկնից բռնութեամբ առնուի, եւ բռնաւորք յափշտակեն զնա։ Զի ամենայն մարգարէքն եւ օրէնքն մինչեւ ցՅովհաննէս մարգարէացին։ Եւ եթէ կամիք ընդունել, նա է Եղիա որ գալոցն է։ Որ ունի ականջս լսելեաց՝ լուիցէ։

Եւ ասէ, Ո՞ւմ նմանեցուցից զազգս զայս։ Նման է մանկանց որ նստեալ ի հրապարակի կոչեն զընկերս իւրեանց, եւ ասեն, Սրինգ հարաք ձեզ, եւ ոչ պարեցարուք, ողբացաք, եւ ոչ լացաք։ Զի եկն Յովհաննէս ոչ ուտելով եւ ոչ ըմպելով, եւ ասեն, Դեւ ունի։ Եկն որդի մարդոյ ուտելով եւ ըմպելով, եւ ասեն, Ահա մարդ ագահ եւ գինեսէր, բարեկամ մաքսաւորաց եւ մեղաւորաց։ Եւ արդարացաւ իմաստութիւն յորդւոցն իւրոց։

Յայնժամ սկսաւ նզովել զքաղաքսն յորոց ոչ էին եղեալ զգործս բազումս նորա, վասն զի ոչ ապաշխարեցին։ Վա՛յ քեզ, Քորազին, վա՛յ քեզ, Բեթսայիդա, զի եթէ ի Տիւրոս եւ ի Սիդոն եղեալ էին զգործս զոր եղեն ի ձեզ, յաւուրս հնումն նստեալ էին ի քուրձս եւ ի մոխիր, եւ ապաշխարեալ էին։ Բայց ասեմ ձեզ, զի հանդուրժելի լիցի Տիւրոսի եւ Սիդոնի յաւուր դատաստանին, քան ձեզ։ Եւ դու, Կափառնայում, որ ի բարձունս երկնից հանեալ ես, մինչեւ ի դժոխս իջցես։ Զի եթէ ի Սոդոմ եղեալ էին զգործս զոր եղեն ի քեզ, մնացեալ էր մինչեւ ցայսօր։ Բայց ասեմ ձեզ, զի հանդուրժելի լիցի Սոդոմայ յաւուր դատաստանին, քան քեզ։

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ, Խոստովանիմ քեզ, Հայր, Տէր երկնի եւ երկրի, զի ծածկեցեր զայս ի հանճարեղաց եւ ի իմաստնոց, եւ յայտնեցեր զայս մանկանց։ Այո, Հայր, զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո։ Ամենայն ինչ մատնեցաւ ինձ ի հաւրէ իմմէ, եւ ոչ ոք գիտէ զորդին բայց միայն հայր, եւ զհայր ոչ ոք գիտէ բայց միայն որդի, եւ որում կամեցաւ որդի յայտնել։

Գո՛ւ ի նոսա մարդ մի ունելով հարիւր ոչխար, եւ եթէ կորուսցէ ի նոցանէ մի ոչխար, ո՞չ թողուցու զիննսուն եւ զինն ի լերինս, եւ երթայ որ կորուսեալն է խնդրէ։ Եւ եթէ գտանիցէ զնա, ամէն ասեմ ձեզ, զի ուրախ լինի նմա աւելի քան զիննսուն եւ զինն որ ոչ կորուսեալ էին։ Նոյնպէս ոչ կամի առաջի հաւր ձերոյ որ յերկինս է, զի կորիցէ մի ի փոքունցս զայսոցիկ։

Եթէ մեղանչեսցէ առ քեզ եղբայր քո, երթ եւ հանդիմանեա՛ զնա միայնակ ընդ քեզ եւ ընդ նմա։ Եթէ լուիցէ քեզ, շահեցար զեղբայր քո։ Եթէ ոչ լուիցէ քեզ, առ ընդ քեզ եւս մի կամ երկու, զի ի բերանոյ երկուց կամ երից վկայից կացցէ ամենայն բան։ Եթէ ոչ լուիցէ նոցա, ասա՛ եկեղեցւոյ։ Եթէ եւ եկեղեցւոյ ոչ լուիցէ, եղիցի քեզ իբրեւ զհեթանոս եւ իբրեւ զմաքսաւոր։ Ամէն ասեմ ձեզ, զի զոր կապիցէք ի երկրի, կապեալ եղիցի յերկինս, եւ զոր արձակիցէք ի երկրի, արձակեալ եղիցի յերկինս։ Եւ դարձեալ ասեմ ձեզ, զի եթէ երկու ի ձէնջ համաձայնեսցին ի երկրի վասն ամենայն իրի զոր եթէ խնդրիցեն, եղիցի նոցա յհաւրէ իմմէ որ յերկինս է։ Զի ուր իցեն երկու կամ երիք ժողովեալք յանուն իմ, անդ եմ ես ի մէջ նոցա։

Յայնժամ մերձեցաւ առ նա Պետրոս, ասէ, Տէր, քանի՞ անգամ մեղանչեսցէ առ իս եղբայր իմ, եւ ես ներեցից նմա, մինչեւ եօթն անգամ։ Ասէ նմա Յիսուս, Ոչ ասեմ քեզ մինչեւ եօթն անգամ, այլ մինչեւ եօթանասն անգամ եւ եօթն։ Վասն այսորիկ նմանեցաւ արքայութիւն երկնից մարդոյ թագաւորի որ կամեցաւ հաշիւ առնել ծառայից իւրոց։ Եւ սկսեալ հաշուել, մատուցին առ նա մի որ պարտական էր նմա տասն հազարս տալանդաց։ Եւ զի չէր նմա ունել հատուցանել, հրամայեաց տէրն նորա զնա վաճառել, եւ զկին նորա եւ զորդիս, եւ զամենայն զոր ինչ ունէր, եւ հատուցանել։ Եւ անկեալ ծառայն երկիր պագանէր նմա, եւ ասէր, Տէր, համբերեա՛ ինձ, եւ ամենայն հատուցից քեզ։ Եւ գթացեալ տէր ծառային այնորիկ, արձակեաց զնա, եւ զպարտն թողոյց նմա։ Ելեալ ծառայն այն, գտանէ մի ի ծառայից ընկերաց իւրոց որ պարտական էր նմա հարիւր դահեկանաց, եւ բռնեալ զնա խեղդէր, եւ ասէր, Հատո՛ւց զոր պարտիս։ Եւ անկեալ ընկերն նորա երկիր պագանէր նմա, եւ աղաչէր զնա ասելով, Համբերեա՛ ինձ, եւ ամենայն հատուցից քեզ։ Եւ նա ոչ կամեցաւ, այլ գնացեալ արկ զնա ի բանտ, մինչեւ հատուսցէ զպարտն։ Տեսեալ ընկերացն նորա զեղեալսն, տրտմեցան յոյժ, եկեալ պատմեցին տեառն իւրեանց զամենայն զոր եղեալ էր։ Յայնժամ կոչեալ տէրն զնա, ասէ նմա, Ծառայ չար, զամենայն պարտն այն թողի քեզ, զի աղաչեցեր զիս։ Ոչ պարտ էր եւ քեզ ողորմել ընկերի քում, որպէս եւ ես քեզ ողորմեցայ։ Եւ բարկացեալ տէրն նորա, մատնեաց զնա տանջողաց, մինչեւ հատուսցէ զամենայն պարտն։ Նոյնպէս եւ հաւր իմ երկնաւոր առնիցէ ձեզ, եթէ ոչ թողուցուք իւրաքանչիւր ոք եղբաւր իւրում յսրտից ձերոց զյանցանս նոցա։

Եւ եղեւ յորժամ կատարեաց Յիսուս զբանս զայսոսիկ, շարժեցաւ ի Գալիլեացւոց, եւ եկն ի սահմանս Հրէաստանի յայն կողմն Յորդանանու։ Եւ հետեւեցան նմա բազումք, եւ բժշկեաց զնոսա անդ։ Եւ մերձեցան առ նա փարիսեցիք փորձելով զնա, եւ ասեն, Արդեօք արդեամբ է մարդոյ արձակել զկին իւր ամենայն պատճառաւ։ Եւ նա պատասխանի ետ եւ ասէ, Ոչ ընթերցարուք եթէ որ արար ի սկզբանէ արու եւ էգ արար զնոսա, եւ ասաց, Վասն այսորիկ թողցէ մարդ զհայր եւ զմայր, եւ կցորդեսցի կնոջ իւրում, եւ եղիցին երկոքին մի մարմին։ Ոչ ուրեմն են երկու, այլ մի մարմին։ Զոր ուրեմն Աստուած զուգեաց, մարդ մի բաժանեսցէ։ Ասեն նմա, Ընդէ՞ր ուրեմն Մովսէս պատուիրեաց տալ գիր բաժանման եւ արձակել զնա։ Ասէ նոց

Եւ ես ասեմ ձեզ. Խնդրեցէք, եւ տրուի ձեզ. որոնեցէք, եւ գտանէք. զարկէք, եւ բացուի ձեզ։ Զի ամենայն որ խնդրէ, առնու. եւ որ որոնէ, գտանէ. եւ որ զարկանէ, բացուի նմա։ Եւ որ ի ձէնջ հայր խնդրէ զորդի իւր հաց, մի՞ քար տացէ նմա. կամ եթէ զձուկն խնդրէ, մի՞ օձ փոխանակ ձկանն տացէ նմա։ Կամ եթէ խնդրէ ձու, մի՞ կարիճ տացէ նմա։ Եթէ ուրեմն դուք չար էք, գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոցդ ձերոց, որչափ եւս առաւել հայր ձեր երկնաւոր տացէ հոգի սուրբ խնդրողաց իւրոց։

Եւ էր հանէր զդեւ մի, որ էր համր. եւ եղեւ դեւն հանելոյ, խօսեցաւ համրն. եւ զարմացան ամբոխքն։ Եւ ոմանք ի նոցանէ ասացին. Բելզեբուղ իշխանաւն դիւաց հանէ զդեւսն։ Եւ այլք փորձելով նշան յերկնից խնդրէին ի նմանէ։ Եւ նա գիտացեալ զխորհուրդս նոցա, ասէ ցնոսա. Ամենայն թագաւորութիւն որ բաժանի ընդ միմեանս, աւերի. եւ տուն ի տուն անկանի։ Եւ եթէ սատանայ ընդ անձին իւրում բաժանի, որպէս կարասցէ կալ թագաւորութիւն նորա. զի ասէք թէ Բելզեբուղ հանէ զդեւսն։ Եւ եթէ ես Բելզեբուղ հանեմ զդեւսն, որդիք ձեր ո՞ով հանեն զդեւսն. վասն այնորիկ նոքա դատաւորք ձեր լիցին։ Եւ եթէ ես մատամբ Աստուծոյ հանեմ զդեւսն, ապա հասեալ է ի ձեզ արքայութիւն Աստուծոյ։ Զի եթէ զօրաւորն սրովք զինեալ պահէ զտունն իւր, անդորր են ինչք նորա։ Եւ եթէ զօրաւորագոյն քան զնա հասեալ յաղթեսցէ նմա, զամենայն սպառազինութիւնն նորա առնու, յորում յուսացեալ էր, եւ զաւարն նորա բաժանէ։ Որ ոչ է ընդ իս, հակառակ իմ է. եւ որ ոչ ժողովէ ընդ իս, ցրուէ։ Երբ անմաքուր ոգին ելանէ ի մարդոյ, երթայ ընդ անապատս որոնելով հանգիստ. եւ ոչ գտանէ, ասէ. Դարձայց ի տունն իմ, որում ելի։ Եւ եկեալ գտանէ զայն սրբեալ եւ զարդարեալ։ Ապա երթայ եւ առնու ընդ իւր եւս եօթն այլ ոգիս չարագոյնս քան զինքն, եւ մտեալ բնակեն անդ. եւ լինի վերջին մարդոյն այնորիկ աւելի չարագոյն քան զառաջինն։

Եւ եղեւ յորժամ զայս ասէր, ոմն ի կնանց բարձրացուցեալ զձայն իւր ասաց ցնա. Երանի՜ արգանդին որ կրեաց զքեզ, եւ ծոցոցն որոց ծծեցեր։ Եւ նա ասէ. Այլ երանի՜ որ լսեն զբան Աստուծոյ, եւ պահեն։ Եւ ազգք ազգք ժողովեալ էին առ նա, եւ նա սկսաւ ասել. Ազգ չար է ազգս այս. նշան խնդրէ, եւ նշան ոչ տացի նմա, բայց զնշանն Յովնանու մարգարէի։ Զի որպէս եղեւ Յովնան նշան Նինուէացւոց, նոյնպէս եղիցի եւ Որդի մարդոյ ազգիս այսմիկ։ Թագուհի հարաւոյ յարիցէ ի դատաստանի ընդ մարդկան ազգիս այսմիկ, եւ դատապարտեսցէ զնոսա. զի եկն յծագաց երկրի լսել զիմաստութիւն Սողոմոնի, եւ ահա աւելի քան զՍողոմոն այստեղ։ Արք Նինուէացիք յարիցեն ի դատաստանի ընդ ազգիս այսմիկ, եւ դատապարտեսցեն զնա. զի ապաշխարեցին ի քարոզութիւն Յովնանու, եւ ահա աւելի քան զՅովնան այստեղ։

Ոչ ոք ճրագ վառեալ ի գաղտնի դնէ, կամ ընդ սակաւ չափով, այլ ի վերայ աշտանակի, զի որ մտանեն տեսցեն զլոյս։ Ճրագ մարմնոյ է աչք քո. եթէ աչք քո պարզ իցէ, ամենայն մարմին քո լուսաւոր լիցի. եթէ ապականեալ իցէ, մարմին քո խաւարային լիցի։ Արդ եթէ ամենայն մարմին քո լուսաւոր իցէ, ոչ ունելով մաս մի խաւարային, լուսաւոր լիցի ամենայն, որպէս յորժամ ճրագ լուսաւորէ զքեզ շողիւք։

Եւ ի խօսելն նորա խնդրեաց զնա ոմն Փարիսեցի, զի ճաշակեսցէ առ նմա։ Եւ մտեալ նա նստաւ ընթրել։ Եւ Փարիսեցին տեսեալ զարմացաւ, զի ոչ նախ լուաց զձեռս իւր առաջի ճաշուն։ Եւ ասէ Տէր ցնա. Արդ դուք Փարիսեցիք զարտաքինն գաւաթոյ եւ զամանոյ սրբէք, եւ ներքինն ձեր լի է յափշտակութենէ եւ չարութենէ։ Անմիտք, ոչ որ արար զարտաքինն, ոչ զներքինն արար։ Այլ տուէք ողորմութիւն յորոց ունիք, եւ ահա ամենայն ինչ մաքուր լինի ձեզ։ Բայց վա՜յ ձեզ Փարիսեցիք, զի տայք զտասանորդ անեաց եւ ռմբոյ եւ ամենայն ընդեղինաց, եւ անցանէք զդատաստան եւ զսէր Աստուծոյ. զայդոսիկ պարտ էր առնել, եւ զայնոսիկ մի՛ անցանել։ Վա՜յ ձեզ Փարիսեցիք, զի սիրէք զաթոռ առաջնակարգութեան ի ժողովարանսն, եւ զողջոյնս յերեսաց ի հրապարակս։ Վա՜յ ձեզ, զի էք իբրեւ զգերեզմանս անյայտս, եւ մարդիկ որ գնան ընդ վերայ, ոչ գիտեն։

Պատասխանի տայ ցնա ոմն ի դպրապետացն եւ ասէ. Վարդապե՛տ, զայդ ասելով մեզ եւ զանիծս բերես։ Եւ նա ասէ. Վա՜յ եւ ձեզ դպրապետք, զի բարդ դնէք ի վերայ մարդկան զոր ոչ կարեն բարձանել, եւ դուք ոչ մատամբ ձերով հպիք ի բարդսն։ Վա՜յ ձեզ, զի շինէք զգերեզմանս մարգարէիցն, եւ հարքն ձեր սպան զնոսա։ Ապա վկայ էք եւ հաճոյանայք գործոց հարցն ձերոց. զի նոքա սպան զնոսա, եւ դուք շինէք։ Վասն այնորիկ եւ իմաստութիւն Աստուծոյ ասաց. Առաքեցից առ նոսա մարգարէս եւ առաքեալս, եւ ի նոցանէ սպանցեն եւ հալածեսցեն. զի խնդրեսցի արիւն ամենայն մարգարէիցն որ հեղաւ յաշխարհէ, յազգէ յայսմանէ, յարեան արեան Աբելի մինչեւ ի արիւն Զաքարիայ որ կորեաւ միջի սեղանոյն եւ տանն. ոչ այնպէս ասեմ ձեզ, զի խնդրեսցի յազգէ յայսմանէ։

Յոհ. ԺԱ. 42

առնու, և զայս ամենայն ասէ վասն ամբոխին որ կայր շուրջ կանգնեալ, զի հաւատասցեն թէ դու զրկեցեր զիս։ Եւ ասաց զի հաւատասցեն եթէ կրասեր երկնաւոր հօր և կարօտ ի վերուստ օգնականէ էր եւ այլոց ոչ ինչ կարէր տալ, զոր ասէ թէ՝ դու առաքեցեր զիս։ Եւ ասաց երեք պատճառս որ ձգտաց յորդորել և յանձն ոչ ինչ առնել, այլ զայս ամ[ենայն] զնա[ց] ամենայն ոմանք վասն նախանձու զի՛ սիրէին զնա հակառակ այս և սի՛ զոմանց զի՛ չհաւատացեն զի ոչ էր ի Հօրէ առաքեալ զնա։ Եւ ասաց զի՛ ամենայն որ հաւատայ յիս ոչ ի ինձ հաւատայ այլ յայնմ որ առաքեաց զիս։ Եւ ասաց զի՛ ամենայն որ տեսանէ զիս տեսանէ զառաքեալն իմ։ Եւ ասաց զի՛ ես լոյս եկի յաշխարհ, զի ամենայն որ հաւատայ յիս ոչ մնասցէ ի խաւարի։ Եւ ասաց զի՛ եթէ ոք լսիցէ բանից իմոց և ոչ հաւատասցէ, ես ոչ դատեմ զնա, զի ոչ եկի զի դատեցից զաշխարհ, այլ զի կեցուցից զաշխարհ։ Եւ ասաց զի՛ որ արհամարհէ զիս և ոչ առնուն զբանս իմ, ունի որ դատեսցէ զնա, զի բանն զոր խօսեցայ նա դատեսցէ զնա յաւուր յետնում։ Եւ ասաց զի՛ ոչ ես ինձանէ խօսեցայ, այլ Հայրն որ առաքեաց զիս, նա ետ ինձ պատուէր զոր ասիցեմ և զոր խօսեցայց։ Եւ գիտեմ զի պատուէր նորա կեանք յաւիտենական է։ Զոր ասեմ ես որպէս ասաց ինձ Հայրն, այնպէս խօսիմ։

Յոհ. ԺԱ. 42

առնու, և զայս ամենայն ասէ վասն ամբոխին որ կայր շուրջ կանգնեալ, զի հաւատասցեն թէ դու զրկեցեր զիս։ Եւ ասաց զի հաւատասցեն եթէ կրասեր երկնաւոր հօր և կարօտ ի վերուստ օգնականէ էր եւ այլոց ոչ ինչ կարէր տալ, զոր ասէ թէ՝ դու առաքեցեր զիս։ Եւ ասաց երեք պատճառս որ ձգտաց յորդորել և յանձն ոչ ինչ առնել, այլ զայս ամենայն զնացին ոմանք վասն նախանձու զի՛ սիրէին զնա հակառակ այս և սի՛ զոմանց զի՛ չհաւատացեն զի ոչ էր ի Հօրէ առաքեալ զնա։ Եւ ասաց զի՛ ամենայն որ հաւատայ յիս ոչ ի ինձ հաւատայ այլ յայնմ որ առաքեաց զիս։ Եւ ասաց զի՛ ամենայն որ տեսանէ զիս տեսանէ զառաքեալն իմ։ Եւ ասաց զի՛ ես լոյս եկի յաշխարհ, զի ամենայն որ հաւատայ յիս ոչ մնասցէ ի խաւարի։ Եւ ասաց զի՛ եթէ ոք լսիցէ բանից իմոց և ոչ հաւատասցէ, ես ոչ դատեմ զնա, զի ոչ եկի զի դատեցից զաշխարհ, այլ զի կեցուցից զաշխարհ։ Եւ ասաց զի՛ որ արհամարհէ զիս և ոչ առնուն զբանս իմ, ունի որ դատեսցէ զնա, զի բանն զոր խօսեցայ նա դատեսցէ զնա յաւուր յետնում։ Եւ ասաց զի՛ ոչ ես ինձանէ խօսեցայ, այլ Հայրն որ առաքեաց զիս, նա ետ ինձ պատուէր զոր ասիցեմ և զոր խօսեցայց։ Եւ գիտեմ զի պատուէր նորա կեանք յաւիտենական է։ Զոր ասեմ ես որպէս ասաց ինձ Հայրն, այնպէս խօսիմ։

Յովհ. ԺԱ. 45

Յոյժ գովէ Աստուած զհաւատ Մարթայի եւ զերեսաց առաջի Քրիստոսի առաւելս եւ զերեսաց զարդարութեան նորա եւ զպատուական ընդունելութիւնն զոր ի Տեառնէ գտին։

Ա՚ռաջին մարդ՝ որ հրեշտակ տեսանէր եւ խօսակից լինէր ընդ նմա՝ Ադամ էր։ Եւ ապա Աբրահամ։ Եւ ոչ ոք ի մարդկանէ ի ժամանակս նոցա ոչ ոք ոչ տեսանէր զերեսս Աստուծոյ

Յով՛ հովիւ Իսրայէլ, լո՛ւր ինձ։ Որ
կը տանիս զՅովսէփ իբրեւ զոչխար,
որ նստիս ի վերայ քերովբէից, յայտնի՛ր
զքեզ առաջի Եփրեմի եւ Բենիամինի
եւ Մանասէի։ Յարո՛ւցանելոյ զզօրու-
թիւնդ, եկ՝ եւ փրկեա՛ զմեզ։ Դարձո՛ զմեզ
Աստուած, եւ ցո՛ւցանելով զերեսս քո՝
եւ կեցցուք։ Տէր Աստուած զօրութեանց,
մինչեւ ե՞րբ պիտի ծխիս ի վերայ աղօթից
ժողովրդեան քոյ։ Կերակրեցեր զնոսա
հացիւ արտասուաց, եւ ըմպեցուցեր
զնոսա արտասուս երից չափով։ Դրա-
կան մեզ ընդ դրացիս մեր, եւ թշնամիք
մեր ծաղր արարին զմեզ։ Աստուած զօ-
րութեանց, դարձո՛ զմեզ, եւ ցո՛ւցանելով
զերեսս քո՝ եւ կեցցուք։ Որթ յԵգիպտոսէ
փոխեցեր զայն, հաներ զհեթանոսս եւ
տնկեցեր զայն։ Ճանապարհ արարեր
առաջի նորա, եւ արմատակալ արարեր
զայն, եւ լցաւ երկիր ի նմանէ։ Լերինք
ծածկեցին զստուերս նորա, եւ տունք
Աստուծոյ զճիւղս նորա։ Եհան զտերե-
վունս իւր մինչեւ ի ծով, եւ մինչեւ ի գե-
տակ զճիւղս իւր։ Ընդէ՞ր քակեցեր զցան-
կապատս նորա, եւ քաղեն զնա ամենայն
անցաւորք ճանապարհի։ Խոզ վայրի
ապականեաց զնա, եւ գազան դաշտի
կերակրեաց զնա։ Աստուած զօրութեանց,
դարձո՛ զմեզ, եւ նայեա՛ յերկնից, եւ
տե՛ս եւ այցե՛ զայգիդ այդ։ Եւ կատա-
րեա՛ զայն, զոր աջ քո տնկեաց, եւ զորդի
զոր հաստատեցեր քեզ։ Որ հրով այրե-
ցաւ եւ քակեցաւ, յանդիմանութենէ եր-
եսաց քոց կորիցեն։ Եղիցի ձեռն քո ի
վերայ արանց աջոյ կողմանդ, եւ ի վերայ
որդւոյ մարդոյ զոր հաստատեցեր քեզ։
Եւ մեք ոչ հեռասցուք ի քէն, կեցո՛ զմեզ,
եւ զանուն քո կարդասցուք։ Տէր Աստուած
զօրութեանց, դարձո՛ զմեզ, ցո՛ւցանելով
զերեսս քո՝ եւ կեցցուք։

Ղուկասու Ժդ.

Ասաց Տէր առակս զայս, եւ ասէ։ Ո՞ր
ոք ի ձէնջ որ ունիցի հարիւր ոչխար,
եւ կորուսցէ զմի ոչխարն ի նոցանէ, ոչ
թողուցու՞ զիննսուն եւ զինն ի լերինս,
եւ երթիցէ զկորուսեալն որոնել։ Եւ եթէ
գտանիցէ զնա, ամէն ասեմ ձեզ, թէ ուրա-
խանայ նա վասն նորա, քան զիննսուն
եւ զինն որ ոչ կորեան։ Նոյնպէս ասեմ,
թէ ուրախութիւն լինի առաջի հրեշտակաց
Աստուծոյ վասն մի մեղաւորի ապաշխա-
րութեան։ Եւ ասաց, թէ Մարդ մի ունէր
երկու որդիս։ Եւ ասաց կրտսերն ի հօրէ
իւրմէ, Հա՛յր, տո՛ւր ինձ զբաժին ինձ
հասանելոյ ինձ ի կալուածոց։ Եւ նա բա-
ժանեաց նոցա զկալուածս։ Եւ ոչ յետ
բազում աւուրց ժողովեաց կրտսերն զա-
մենայն եւ գնաց հեռի յաշխարհ մի, եւ
անդ ցրուեաց զկալուածս իւր՝ ապրելով
անառակութեամբ։ Եւ յորժամ ամենայն
ինչ մատնեաց նա, եղեւ սով սաստիկ յաշ-
խարհն յայնմ, եւ նա սկսաւ կարօտանալ։
Եւ գնաց եւ մերձեցաւ մի ումեք ի քաղա-
քացիսն յայնմ աշխարհի, եւ առաքեաց
զնա յագարակս իւր արածել զխոզս։ Եւ
փափագէր լնուլ փորս իւր ի ծառոյ ան-
մաշտականաց զոր ուտէին խոզքն, եւ ոչ
ոք տայր նմա։ Եւ յորժամ եկն յանձն իւր,
ասէ, Քանի՞ մշակք հօրն իմոյ առատա-
նան հացիւ, եւ ես սովով կորնչիմ։ Յա-
րիցի եւ երթիցեմ առ հայր իմ, եւ ասիցեմ
ցնա, Հա՛յր, մեղայ յերկինս եւ առաջի քո,
եւ ոչ եմ արժան կոչեցեալ որդի քո, արա
զիս իբրեւ զմի ի մշակաց քոց։ Եւ յարեաւ
եկն առ հայր իւր։ Եւ մինչդեռ հեռի էր
նա, ետես զնա հայր իւր, եւ գթացաւ, եւ
վազեալ անկաւ ի վիզս նորա, եւ համբո-
յր արար նմա։ Եւ ասէ ցնա որդի, Հա՛յր,
մեղայ յերկինս եւ առաջի քո, եւ ոչ եմ
արժան կոչեցեալ որդի քո։ Եւ ասէ հայր
առ ծառայս իւր, Արա՛գ հանէք զպատա-
նեաւորն զառաջինն, եւ զգեցո՛ւցէք զնա,
եւ տո՛ւք մատանի ի ձեռն նորա, եւ կօշիկս
յոտս նորա։ Եւ բերեալ զհանդերձ զկերա-
կուրն զպարարեալն՝ սպանէք, եւ կերա-
կրեսցուք եւ ուրախ լիցուք։ Զի որդիս իմ
սա մեռեալ էր, եւ կենդանացաւ, կորեալ
էր, եւ գտաւ։ Եւ սկսան ուրախանալ։

Յով՛ հովիւ Իսրայէլ, լո՛ւր ինձ։ Որ
կը տանիս զՅովսէփ իբրեւ զոչխար,
որ նստիս ի վերայ քերովբէից, յայտնի՛ր
զքեզ առաջի Եփրեմի եւ Բենիամինի
եւ Մանասէի։ Յարո՛ւցանելոյ զզօրու-
թիւնդ, եկ՝ եւ փրկեա՛ զմեզ։ Դարձո՛ զմեզ
Աստուած, եւ ցո՛ւցանելով զերեսս քո՝
եւ կեցցուք։ Տէր Աստուած զօրութեանց,
մինչեւ ե՞րբ պիտի ծխիս ի վերայ աղօթից
ժողովրդեան քոյ։ Կերակրեցեր զնոսա
հացիւ արտասուաց, եւ ըմպեցուցեր
զնոսա արտասուս երից չափով։ Դրա-
կան մեզ ընդ դրացիս մեր, եւ թշնամիք
մեր ծաղր արարին զմեզ։ Աստուած զօ-
րութեանց, դարձո՛ զմեզ, եւ ցո՛ւցանելով
զերեսս քո՝ եւ կեցցուք։ Որթ յԵգիպտոսէ
փոխեցեր զայն, հաներ զհեթանոսս եւ
տնկեցեր զայն։ Ճանապարհ արարեր
առաջի նորա, եւ արմատակալ արարեր
զայն, եւ լցաւ երկիր ի նմանէ։ Լերինք
ծածկեցին զստուերս նորա, եւ տունք
Աստուծոյ զճիւղս նորա։ Եհան զտերե-
վունս իւր մինչեւ ի ծով, եւ մինչեւ ի գե-
տակ զճիւղս իւր։ Ընդէ՞ր քակեցեր զցան-
կապատս նորա, եւ քաղեն զնա ամենայն
անցաւորք ճանապարհի։ Խոզ վայրի
ապականեաց զնա, եւ գազան դաշտի
կերակրեաց զնա։ Աստուած զօրութեանց,
դարձո՛ զմեզ, եւ նայեա՛ յերկնից, եւ
տե՛ս եւ այցե՛ զայգիդ այդ։ Եւ կատա-
րեա՛ զայն, զոր աջ քո տնկեաց, եւ զորդի
զոր հաստատեցեր քեզ։ Որ հրով այրե-
ցաւ եւ քակեցաւ, յանդիմանութենէ եր-
եսաց քոց կորիցեն։ Եղիցի ձեռն քո ի
վերայ արանց աջոյ կողմանդ, եւ ի վերայ
որդւոյ մարդոյ զոր հաստատեցեր քեզ։
Եւ մեք ոչ հեռասցուք ի քէն, կեցո՛ զմեզ,
եւ զանուն քո կարդասցուք։ Տէր Աստուած
զօրութեանց, դարձո՛ զմեզ, ցո՛ւցանելով
զերեսս քո՝ եւ կեցցուք։

Ղուկասու Ժդ.

Ասաց Տէր առակս զայս, եւ ասէ։ Ո՞ր
ոք ի ձէնջ որ ունիցի հարիւր ոչխար,
եւ կորուսցէ զմի ոչխարն ի նոցանէ, ոչ
թողուցու՞ զիննսուն եւ զինն ի լերինս,
եւ երթիցէ զկորուսեալն որոնել։ Եւ եթէ
գտանիցէ զնա, ամէն ասեմ ձեզ, թէ ուրա-
խանայ նա վասն նորա, քան զիննսուն
եւ զինն որ ոչ կորեան։ Նոյնպէս ասեմ,
թէ ուրախութիւն լինի առաջի հրեշտակաց
Աստուծոյ վասն մի մեղաւորի ապաշխա-
րութեան։ Եւ ասաց, թէ Մարդ մի ունէր
երկու որդիս։ Եւ ասաց կրտսերն ի հօրէ
իւրմէ, Հա՛յր, տո՛ւր ինձ զբաժին ինձ
հասանելոյ ինձ ի կալուածոց։ Եւ նա բա-
ժանեաց նոցա զկալուածս։ Եւ ոչ յետ
բազում աւուրց ժողովեաց կրտսերն զա-
մենայն եւ գնաց հեռի յաշխարհ մի, եւ
անդ ցրուեաց զկալուածս իւր՝ ապրելով
անառակութեամբ։ Եւ յորժամ ամենայն
ինչ մատնեաց նա, եղեւ սով սաստիկ յաշ-
խարհն յայնմ, եւ նա սկսաւ կարօտանալ։
Եւ գնաց եւ մերձեցաւ մի ումեք ի քաղա-
քացիսն յայնմ աշխարհի, եւ առաքեաց
զնա յագարակս իւր արածել զխոզս։ Եւ
փափագէր լնուլ փորս իւր ի ծառոյ ան-
մաշտականաց զոր ուտէին խոզքն, եւ ոչ
ոք տայր նմա։ Եւ յորժամ եկն յանձն իւր,
ասէ, Քանի՞ մշակք հօրն իմոյ առատա-
նան հացիւ, եւ ես սովով կորնչիմ։ Յա-
րիցի եւ երթիցեմ առ հայր իմ, եւ ասիցեմ
ցնա, Հա՛յր, մեղայ յերկինս եւ առաջի քո,
եւ ոչ եմ արժան կոչեցեալ որդի քո, արա
զիս իբրեւ զմի ի մշակաց քոց։ Եւ յարեաւ
եկն առ հայր իւր։ Եւ մինչդեռ հեռի էր
նա, ետես զնա հայր իւր, եւ գթացաւ, եւ
վազեալ անկաւ ի վիզս նորա, եւ համբո-
յր արար նմա։ Եւ ասէ ցնա որդի, Հա՛յր,
մեղայ յերկինս եւ առաջի քո, եւ ոչ եմ
արժան կոչեցեալ որդի քո։ Եւ ասէ հայր
առ ծառայս իւր, Արա՛գ հանէք զպատա-
նեաւորն զառաջինն, եւ զգեցո՛ւցէք զնա,
եւ տո՛ւք մատանի ի ձեռն նորա, եւ կօշիկս
յոտս նորա։ Եւ բերեալ զհանդերձ զկերա-
կուրն զպարարեալն՝ սպանէք, եւ կերա-
կրեսցուք եւ ուրախ լիցուք։ Զի որդիս իմ
սա մեռեալ էր, եւ կենդանացաւ, կորեալ
էր, եւ գտաւ։ Եւ սկսան ուրախանալ։

Ընդ որ ասէ Տէր. Ոչ ամենայն
որ ասէ ինձ Տէր Տէր, մտանիցէ
ի թագաւորութիւն երկնից, այլ
որ առնէ զկամս Հօր իմոյ որ
յերկինս է. Եւ ասէ առ նոսա.
Ամենայն իմաստուն դպիր որ
ուսեալ իցէ զթագաւորութիւն
երկնից, նման է մարդոյ տան-
տեսի, որ հանէ ի գանձուց իւ-
րոց զնորա եւ զհին. Եւ եղեւ
յորժամ կատարեաց Յիսուս
զառակս զայսոսիկ, եկն ի կող-
մանս իւր. Եւ ուսուցանէր զա-
նոսա ի ժողովարանսն նոցա,
մինչեւ զարհուրեալ էին ամե-
նեքին եւ ասէին. Ոչ այս է որ-
դի հիւսնոյն. ոչ մայրն նորա
կոչի Մարիամ, եւ եղբարքն
նորա Յակոբոս եւ Յովսէ եւ
Սիմոն եւ Յուդա. Եւ ոչ քոյր-
քն նորա ամենեքեան ընդ մեզ
են. ուստի ուրեմն այս ամե-
նայն ունի. Եւ նեղեցուցանէին
զնա. Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա.
Ոչ է մարգարէ անպատիւ, բա-
ցի յերկրին իւրում եւ յազգի
իւրում եւ ի տան իւրում. Եւ
ոչ արար անդ զօրութիւնս բազ-
մաս, վասն անհաւատութեան
նոցա.

Ի ՄԱՐԿՈՍԻ.

Եւ ասէր ցնոսա. Ոչ է մարգա-
րէ անպատիւ, բայց յերկրին
իւրում եւ ի մերձաւորսն իւր-
եանս եւ ի տան իւրում. Եւ ոչ
կարաց անդ զօրութիւն մի ա-
նել, բայց զհիւանդս մի քանի
ձեռնադրեալ բժշկեաց. Եւ զար-
հուրեալ էր անհաւատութեան
նոցա համար. Եւ շրջեցաւ զգիւ-
ղաքաղաքս շուրջանակի, ուսու-
ցանելով.

Ի ՂՈՒԿԱՅ.

Եւ ասէր առակ զայս. Թէ կո-
յր զկոյր առաջնորդէ, ոչ երկու-
քեան ի գուբ անկանիցին. Ոչ է
աշակերտ վարդապետէ մեծ,
այլ ամենայն կատարեալ լիցի
որպէս վարդապետ նորա. Եւ
զիարդ տեսանես զսղոսկն որ
է ի քո աչս, եւ զգերանդին որ
է ի քում աչս մի կարես հան-
ել. Ո՛վ կեղծաւոր, հան նախ
զգերանդին ի քո աչաց, եւ ա-
պա տեսցես զսղոսկն որ է ի
քո եղբարն աչս հանել. Ոչ է
բարի ծառ որ առնէ զպտուղ
չար, եւ ոչ ծառ չար որ առնէ
զպտուղ բարի. Ամենայն ծառ
յպտղոյ իւրմէ ծանիցի. Ոչ ի
փշոյ ժողովեն թուզ, եւ ոչ ի
մանդաղոյ ողկոյզ հնձեն. Բա-
րի մարդ ի բարի գանձուց սրտի
իւրոյ հանէ զբարի, եւ չար մարդ
ի չարէ գանձուց իւրոց հանէ
զչար. Զի յորոյ առատանայ
սրտի, ի նմանէ խօսի բերան.

Ի ՂՈՒԿԱՅ.

Եւ ասէր ցնոսա առակ մի. Թէ
կոյր զկոյր առաջնորդէ, ոչ եր-
կուքեան ի գուբ անկանիցին.
Ոչ է աշակերտ վարդապետէ
մեծ, այլ ամենայն կատարեալ
լիցի որպէս վարդապետ նորա.
Եւ զիարդ տեսանես զսղոսկն
որ է ի քո եղբարն աչս, եւ զգե-
րանդին որ է ի քում աչս մի
կարես հանել. Ո՛վ կեղծաւոր,
հան նախ զգերանդին ի քո աչաց,
եւ ապա տեսցես զսղոսկն որ է
ի քո եղբարն աչս հանել. Ոչ է
բարի ծառ որ առնէ զպտուղ
չար, եւ ոչ ծառ չար որ առնէ
զպտուղ բարի. Ամենայն ծառ
յպտղոյ իւրմէ ծանիցի. Ոչ ի
փշոյ ժողովեն թուզ, եւ ոչ ի
մանդաղոյ ողկոյզ հնձեն. Բա-
րի մարդ ի բարի գանձուց սրտի
իւրոյ հանէ զբարի, եւ չար մարդ
ի չարէ գանձուց իւրոց հանէ
զչար. Զի յորոյ առատանայ
սրտի, ի նմանէ խօսի բերան.

Ի ՄԱՐԿՈՍԻ.

Եւ ասէր ցնոսա. Ոչ է մարգա-
րէ անպատիւ, բայց յերկրին
իւրում եւ ի մերձաւորսն իւր-
եանս եւ ի տան իւրում. Եւ ոչ
կարաց անդ զօրութիւն մի ա-
նել, բայց զհիւանդս մի քանի
ձեռնադրեալ բժշկեաց. Եւ զար-
հուրեալ էր անհաւատութեան
նոցա համար. Եւ շրջեցաւ զգիւ-
ղաքաղաքս շուրջանակի, ուսու-
ցանելով.

Ի ՂՈՒԿԱՅ.

Եւ ասէր առակ զայս. Թէ կո-
յր զկոյր առաջնորդէ, ոչ երկու-
քեան ի գուբ անկանիցին. Ոչ է
աշակերտ վարդապետէ մեծ,
այլ ամենայն կատարեալ լիցի
որպէս վարդապետ նորա. Եւ
զիարդ տեսանես զսղոսկն որ
է ի քո աչս, եւ զգերանդին որ
է ի քում աչս մի կարես հան-
ել. Ո՛վ կեղծաւոր, հան նախ
զգերանդին ի քո աչաց, եւ ա-
պա տեսցես զսղոսկն որ է ի

զՓրկիչն մեր Յիսուս Քրիստոս, զի
զկարմիր եւ զամենայն
զծառս թշնամւոյն,
զկորով զօրութիւն

Ա՛մէն։

Յովհ. ԺԴ. ԺԵ.

թաբերմի յերկիրս անձին։ Եւ յետ քաղքենացնելոյ զամենայն աշխարհս ընդ որ կոչեցաք զդիմս առաքինութեանց յերկնեղէն մասին Հաւատոյ եւ ի գործս, այլ եւ զսիրելի ազգին մերոյ զի զուարճասցին ի մեզ ի շնորհսն Աստուծոյ եւ սիրեսցեն զմեզ, եւ այլ աճեսցին։ Եւ զձեզ ասեն, ննջելոց ի նահատակս վաստակիցն ի Քրիստոսէ Տիրոջ, նոսին ի վեր խոյս լինի, տրտմիլ ընդունիլ, խոչընդոտիլ եւ մեռանիլ, այլ բնութիւն եղ ոմանց կրկին մահ զայսոսիկ քան։ Եւ յայլսն մեռեալ ասեն, այլ էր որ զքնութիւն ի գիւղ ինչ փոխարինեաց. զկոյրն լուսաբերեաց. զդուն հրաշածեաց. զբղտոտն սրբեաց. զկաղն դընթացս. զխուլն լսեցոյց. զիսուրն խօսեցոյց. զհամբոյն խոստացոյն. եւ զմեռեալսն յարոյց։ Եւ կամին առաքեալք հաստատել զմոլորեալսն ի հաւատս ճշմարիտ եւ զմեզ ի հաստատութեան։ Եւ ոչ ինչ ի մեզ ի մարդկանէ ի մեզ ի մարդկանէ ի մեզ ի մարդկանէ

զերկիր ամենայն ի ձեռն հրամանաց
տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։
Եւ ի ժամանակի հնձոյն
ընդուներլոց ես ի քէն
զգաստութիւն հոգւոյ
զսաստանսանեաւ։

Աստ մեք աշակերտեսցո
զչարսսուրբ հոգւոյն
զոր ղկիւրեսցես սուրբ
զերց առ ի հաստատել
ուղղահաւատ հաւատոյս
մերոյ աշխարհիս։
Ասես ամէն զկնասուրդն
առաքելոց սրբոյն պետ
րոս։ ասէ մեզ եղեալ 2 Պետ
անհատաւոր նոր մեծու 1.16
թեան եկելոյ յայտնեալ
քարեաւոյ ի մեզ վայել
շութեան փառաց տուոյ,
երկն զոր ոչ տեսաք մեք
զերի ընտրեալ հաձեցայ։
Եւ այժմսպաս սպասէին
ասէ, երկն զմեզ ինձ 1 Պետ.
ասէ։ երկն զմեզ ինձ 5.9
վկայեսցէ ոչխարքիմէ,
մանաւանդ ի ձայնէ
զոր ի ժամուկի հնձոյն
ի ժողովն քահանայից։
Ել ի ժամուկի հնձոյն
ընդուներլոց ես ի քէն
զգաստութիւն հոգւոյ
զսաստանսանեաւ։

Աստ մեք աշակերտեսցո
զչարսսուրբ հոգւոյն
զոր ղկիւրեսցես սուրբ
զերց առ ի հաստատել
ուղղահաւատ հաւատոյս
մերոյ աշխարհիս։
Ասես ամէն զկնասուրդն
առաքելոց սրբոյն պետ
րոս։ ասէ մեզ եղեալ 2 Պետ
անհատաւոր նոր մեծու 1.16
թեան եկելոյ յայտնեալ
քարեաւոյ ի մեզ վայել
շութեան փառաց տուոյ,
երկն զոր ոչ տեսաք մեք
զերի ընտրեալ հաձեցայ։
Եւ այժմսպաս սպասէին
ասէ, երկն զմեզ ինձ 1 Պետ.
ասէ։ երկն զմեզ ինձ 5.9
վկայեսցէ ոչխարքիմէ,
մանաւանդ ի ձայնէ
զոր ի ժամուկի հնձոյն
ի ժողովն քահանայից։

ասելով՝ Ի վեր հանեցէք զանիրաւութիւնս ձեր յերեսաց իմոց։ Դադարեցէք ի չարութենէ ձերմէ։ Ուսարուք գործել զբարին։ Խնդրեցէք զիրաւունս։ Ուղղեցէք զբռնաւորն։ Դատեցէք զորբն։ Արդարացուցէք զայրին։ Եւ եկայք՝ դատեսցուք ընդ միմեանս, ասէ Տէր։ Եթէ իցեն մեղքք ձեր իբրեւ զկարմիր, իբրեւ զձիւն սպիտակասցին։ Եթէ կարմրագոյնք իցեն իբրեւ զհագուստ մանեայ, իբրեւ զբուրդ սպիտակասցին։ Եթէ կամիցիք եւ լուիցէք ինձ, զբարիս երկրի կերիջիք։ Եթէ ոչ կամիցիք եւ ոչ լուիցէք ինձ, սուր զձեզ կերիցէ, զի բերան Տեառն խօսեցաւ զայս։ Ո՞րպէս եղեւ քաղաքն հաւատարիմ պոռնիկ, լի իրաւամբ, արդարութիւն բնակեալ ի նմա, եւ արդ՝ սպանողք։ Արծաթ քո եղեւ խարդախ, գինի քո ջրախառն։ Իշխանք քո ապստամբք, ընկերք գողոց, ամենեքին սիրեն պարգեւս, հետամուտ լինին հատուցման։ Որբոյն ոչ դատեն, եւ դատաստան այրւոյն ոչ մտանէ առ նոսա։ Վասն այսորիկ ասէ Տէր Աստուած զաւրութեանց, Հզօրն Իսրայէլի՝ Վա՛հ ինձ ի հակառակորդաց իմոց, եւ վրէժխնդրեցայց ի թշնամեաց իմոց։ Եւ դարձուցից զձեռն իմ ի վերայ քո, եւ սրբեցից զանօրէնութիւնս քո իբրեւ զհնոցի, եւ հեռացուցից զամենայն ապականութիւնս քո։ Եւ դարձուցից զդատաւորս քո իբրեւ զառաջինսն, եւ զիշխանս քո իբրեւ զսկզբանն։ Եւ յետ այնորիկ կոչեսցի քաղաք արդարութեան, քաղաք հաւատարիմ։ Սիովն իրաւամբ փրկեսցի, եւ դարձեալ դարձեալ նորա՝ ողորմութեամբ։ Եւ ջախջախեսցին յանցաւորք եւ մեղաւորք միանգամ, եւ որ թողուն զՏէր՝ կորիցեն։ Զի ամաւթեսցին ի կռոցն, զորս կամեցան, եւ ի պարտիզացն, զորս ընտրեցան։ Զի եղիցին իբրեւ զկաղնի, որոյ թափեցան տերեւք, եւ իբրեւ զպարտէզ, որ ոչ ունի ջուր։ Եւ եղիցի զաւրութիւն նորա իբրեւ զշաւիղ ի գործ, եւ գործ նորա՝ իբրեւ զկայծակն, եւ այրեսցի երկոցունց միանգամ, եւ ոչ իցէ որ մարեսցէ։

Բան զոր ետես Եսայի որդի Ամովսայ վասն Հրէաստանեայ եւ վասն Երուսաղէմի։ Եւ եղիցի յետ աւուրցն յայսոցիկ, հաստատեալ լեռն տանն Տեառն ի գլուխ լերանց, եւ բարձրասցի քան զբլուրս, եւ հոսեսցին առ նա ամենայն ազգք։ Եւ երթեալ բազումք ասիցեն՝ Եկայք, եւ ելցուք ի լեառն Տեառն, եւ ի տունն Աստուծոյ Յակոբայ, եւ ուսցէ զմեզ զճանապարհս իւր, եւ գնասցուք ի շաւիղս նորա։ Զի յՍիովն ելցէ օրէնք, եւ բան Տեառն յԵրուսաղէմ։ Եւ դատեսցէ ազգաց բազմաց, եւ յանդիմանեսցէ զազգս զաւրաւորս մինչեւ ի հեռաստան։ Եւ կոտրեսցեն զսուսերս իւրեանց ի գերանդիս, եւ զնիզակս իւրեանց ի մանգաղս։ Ոչ վերացուսցէ ազգ ընդ ազգ սուր, եւ ոչ ուսցեն այսուհետեւ պատերազմել։ Եւ նստցին իւրաքանչիւր ոք ի տան իւրում, եւ ի տակաւ իւրում, եւ ոչ իցէ որ ահաբեկ արասցէ, զի բերան Տեառն զաւրութեանց խօսեցաւ զայս։ Զի ամենայն ազգք գնասցեն իւրաքանչիւր ոք յանուն աստուծոյ իւրոյ, եւ մեք գնասցուք յանուն Տեառն Աստուծոյ մերոյ յաւիտեան եւ յաւիտենից։ Վասն որոյ մի՛ թողցես զժողովուրդ քո զտունն Յակոբայ, զի լցան իբրեւ ի հնոյ, եւ իբրեւ զգուշակք ի Փղշտացւոց, եւ ընդ որդիս օտարաց ծափահարեցին։ Լցաւ երկիր նոցա արծաթով եւ ոսկով, եւ չկայ թուոյ գանձուց նոցա։ Լցաւ երկիր նոցա ձիովք, եւ չկայ թուոյ կառաց նոցա։ Լցաւ երկիր նոցա կուռքերով, գործ ձեռաց իւրեանց երկրպագեցին, զոր արարին մատունք իւրեանց։ Եւ խոնարհեցաւ մարդ, եւ խոնարհեցաւ արու, եւ մի՛ թողցես նոցա։ Մտանել ի վէմ, եւ թաղել ի հողի յերկիւղէ Տեառն, եւ ի փառաց զաւրութեան նորա, յորժամ յարիցէ սարսուռն երկրի։ Ի տեսլեան հպարտութեան մարդոյ խոնարհեսցի, եւ բարձրանայ Տէր միայն յաւուր յայնմիկ։ Զի աւուր Տեառն զաւրութեանց ամենայն հպարտի եւ բարձրի, եւ խոնարհեսցի, եւ ամենայն բարձր, եւ հասցի։ Եւ ամենայն մայրի Լիբանանու բարձրաց, եւ ամենայն կաղնի Բասանու։ Եւ ամենայն լեառն բարձր, եւ ամենայն բլուր հաստատեալ։ Եւ ամենայն աշտարակ բարձր, եւ ամենայն պարիսպ ամրացեալ։ Եւ ամենայն նաւ Թարսիսի, եւ ամենայն տեսիլ ցանկալի։ Եւ խոնարհեսցի հպարտութիւն մարդոյ, եւ բարձրանայ Տէր միայն յաւուր յայնմիկ։ Եւ կռունք ամենեքին խափանեսցին։ Եւ մտցեն ի քարայրս վիմաց, եւ ի փոսս հողոյ յերկիւղէ Տեառն, եւ ի փառաց զաւրութեան նորա, յորժամ յարիցէ սարսուռն երկրի։ Յաւուր յայնմիկ մարդ զկուռս արծաթեայ իւր, եւ զկուռս ոսկեղէն իւր, զոր արարին նմա, ընծայեսցէ մկանց եւ չղջկանց։ Մտանել ի քարայրս վիմաց, եւ ի ծերպս ժայռոց յերկիւղէ Տեառն, եւ ի փառաց զաւրութեան նորա, յորժամ յարիցէ սարսուռն երկրի։ Զի հեռացարուք դուք ի մարդոյ, որոյ շունչ յնարեաց իւրում է։ Զի զի՞նչ է նա։

Եսայի Ա։

Ո՞ւմ ընդ նմանեցուցանէք զիս, եւ նմանեցայց, ասէ Սուրբն։ Ամբարձէք զաչս ձեր յերկինս, եւ տեսէք, թէ ո՞ ստեղծ զայս ամենայն, որ զաւրութեամբ հանէ զզաւրութիւնս նոցա ի թիւ, եւ զամենեսեան անուամբ կոչէ, ի մեծութենէ զաւրութեան նորա, եւ զի զաւրաւոր է զաւրութեամբ, ոչ մի ոք պակասեսցի։ Ընդէ՞ր ասես, Յակոբ, եւ խօսիս, Իսրայէլ, եթէ ծածուկ է ճանապարհ իմ յԱստուծոյ, եւ յԱստուծոյ իմմէ դատաստան իմ անցանէ։ Ո՞չ գիտացեր, եւ ո՞չ լուար, զի Աստուած յաւիտենական է Տէր, որ արարեալ զերկիր ի ծագաց մինչեւ ի ծագս, ոչ նեղեսցի, եւ ոչ յոգնեսցի, եւ ոչ իցէ ուսումն հանճարոյ նորա։ Տայ նա յոգնեալսն զաւրութիւն, եւ զանկարողսն զաւրութեամբ բազմացուցանէ։ Պատանիքն յոգնեսցին եւ նեղեսցին, եւ երիտասարդքն ի տկարութեան անկցին։ Եւ որ ակնկալեն ի Տէր, նորոգեսցին զաւրութեամբ, եւ բարձրասցին թեւովք իբրեւ արծուիք, վազեսցեն եւ ոչ նեղեսցին, գնասցեն եւ ոչ յոգնեսցին։

Ես եմ Տէր Աստուած քո, որ զաջ կալայ զձեռն քո, եւ ասեմ քեզ՝ Մի՛ երկնչիր, ես քեզ օգնեցի։ Մի՛ երկնչիր, որդեակ Յակոբայ, եւ դուք, որ մնացեալ էք ի տանն Իսրայէլի, ես քեզ օգնեցի, ասէ Տէր, եւ փրկիչ քո է Սուրբ Իսրայէլի։ Ահա արարի զքեզ իբրեւ զսայլ նոր, որ ունի զերկայնս եւ զսուր։ Դու մանես զհարս, եւ նոքա ոչ ցրուեսցին, եւ դու հալածեսցես զնոսա, եւ նոքա ոչ անհետասցին։ Զի ես եմ Տէր Աստուած քո, որ զաջ կալայ զձեռն քո, եւ ասեմ քեզ՝ Մի՛ երկնչիր, ես քեզ օգնեցի։ Մի՛ երկնչիր, որդեակ Յակոբայ, եւ դուք, որ մնացեալ էք ի տանն Իսրայէլի, ես քեզ օգնեցի, ասէ Տէր, եւ փրկիչ քո է Սուրբ Իսրայէլի։ Ահա արարի զքեզ իբրեւ զսայլ նոր, որ ունի զերկայնս եւ զսուր։ Դու մանես զհարս, եւ նոքա ոչ ցրուեսցին, եւ դու հալածեսցես զնոսա, եւ նոքա ոչ անհետասցին։ Ահա ես քեզ արարի

Եբ՚ գոյ Նահե ոչի։

Ի՚ սկզբան էր բանն։ որ էրն
ի՚ սկզբան առնելն։ որ էրն
Յովհ
1 • 1
հոգևորաց զորից լուսաւ
որում ակնատուրն խոկ
երեսք • և չերեք մեր ո
շափեցին ի՚ մէկ բանին
կեցուց ։ Յիւ ոչ կարի
հին զարմանալոյ է ասէ
նուսր և անհնարաւորի
քաղքենացուցանող ոնք
տարակուսին առացնե

Ծոցն առաքելոց ։

Հանդէն ոչնչ է ասէ որ
առաւել զերեսս իմ է
ասելոյն մի օրէնք ժամա
նակին ։ Յիւ ասօղս առ
հասէ ։ և սիրելոյ առնել
զոչ ոչ ինչ երեսի մարդ
կան։ Յիւ հարց
նել ոչ հարկ է ։ Եբ
ցոյց ցնորն աւետարանչին
երեք զիմացն առաքելոցն
և կամ սրտի հայեցուած
բանն։ և զիմացն շօշափե
լիսն ։

Յետ զոչ հինի ոչ առնելն ։

Ի՚ զոչ հին ոչ առնելն
զոչ հին ոչ առնելոյ
հակառակն զոչ հինի լուծա
նել ոչնչ է ասէ ոչ ինչ
հակառակ հնոյ օրինացն
ասելոյ ։ Յիւ ասօղն առ
հասէ ։ զոչ հին ոչ առնել
զոչ հինի ոչ լուծանել ։
զոչ հին ոչ առնելն ։ զոչ
հինի ոչ լուծանելն ։ Եբ

Ղուկաս 3·37

Յիշ ասէ, այլ զոր լսէ
ի մէնէմիոյն։ բառայեալ,
և որ յանկարծ ճշդի
իւրոյ և ինքն ընտրելոյ
ի նմանէ։ կեաս այսպիսի
կերպիւն երևեցաւն և ի
մարդկան շրջեցաւն։
Այլ եկեալ ըմ Ճառիկ մար
գարէիցն և երևեցաւ
ի միջի մերում։ և մեք
տեսաք զաճ բանն իմար
սինն միացեալ իբրև ընդ
ջինջ հայելի։ կամ որպէս
զբոլորակ արեգականն ի
ջուր մտեալ։ Պատճառ
ու սացի եմք, զաճ
ոչ ոք երբէք,
զանմարմինն աճուրքին
սացի։ զոր անչափելի է
տեսանել հրեշտակաց և
մարդկան։ Իսկ զոր ա
տեմն քո՝ տեսաք և ընդ
որ հայեցաք, զմարմնով
գալուստ քանին ոսա
ցանեմ։ և զանձամբ միա
ծորդին ի մարդկին։
Քո՝ ոչք տեսին զմար
սինն, զաճ տեսին ի մար
սինն տեսին։ Ի նշոյ

Յովհ Ա 1·18

զի առացի քո՝ միածին
որդին որ է ի ծոց հօր՝
նա պատմեաց մեզ։
Այլ ի սկզբան աւետեցին
ասէ, քո՝ այս այնչասի
նիշ գրեցաւ, զի հաւա
տասջիք եքո՝ յս քն է
որդի աց։ և զի հաւա
տասջիք և վկեանս յաւի
տենական ընդունեսջիս
ընդ անուամբ նորա։
Ջոր յառաջ նորա։
Լուցանել և փոյթ տալոյ
նացի ասէ քո՝, խոսցէ
աճ ընդ հարսն մեր մար
գարէիւք։ Այլ ի նմանէ
յարեալ առաց, խոսցէ
ընդ մեզ որդւովն։
Ասա յայտ է քո՝ որդին
միածնեալ ի մարմնին
որով խոսէին և որով
երևեցաւն և զոր տեսա
նէինն։ Ա յ զի զմար
սինն տեսանելով՝ զաստն
տեսանէին։ և զմարմնին
շօշափելով՝ զաստն շօշա
փէին։ Ասէ որ զատեսեալ
տուն ի նմանէ՝ ասէր,
այս քան ժամանակ
Յովհ Ա 1·1

Յովհ Ա 1·4

ընդհատես եւչ ծանեաւր
զիս վիճակիդ՝ զի զիտես
որ եաւես զիս՝ եւտես զայ
հայր։ եւ զաս զիմդէ ա
սես գոյց մեզ զհայր ։
զի ես՝ ի հօր իմում եւ
հայր իիս։ Պատ յաղօք
ելոյին մոլոր աշակերտքն
եւսեբ որ ասես՝ ի ցոյց
առաքիսես մեզ զհայր՝
այլ է հաշտիլ եւ տեսա
նել բնութիւնն, եւ այլ
ածայինն ։ Զի այսո
հասատասեն զայսոսիկ
վարդապետին խրատուց
ոչ սիրեւ սուտ ասաց, զհայ
ընդունելն յերկուս պա
տուիրէ, Զի զարձ
անձառելացն տեսոյ
ածայինն խորհուրդ բանա
տառելոյն պօղոս ասէ,

2 Տես 2·5 || մի ի միջնորդն ոչ ևս
մարդկան մարդն յես քրիստոս
Ո՞հոյ մատաղ ցուցանէ
մի ի մի բնութիւնք
մի ի միջնորդ։ մի ի միջ
նորդն եւ ոչ երկու։
Ո՞վ մի ասէ լիսուս, այդ
պէս բառ ոչ անձին է
եւ ոչ բնութիւն։ Տէս սիմ
որդեակ, թէ որքան ար
խաւեցաւ առա։ քանզի
ասէ մարդն յես քրիստ
նէ մի անձն ասեն քէ։
և անձն այն ածային և
ոչ մարդկային։ Ա՛րդ
եթէ ասեն մի, մի ասէլ
վասն անձին ասի։ այլ
խառնման երկուց թէ մար
դոյ անձն եաւ ասէ։
Ո՞ ի աստց, մի ի միջ
նորդն յես քրս։ ասա ոչ
ինչ ասէ վասն ածային
բնութեան։ այլ մարդ ասէ։
Եթէ վասն անձին ասես
զաւետարանսդ, հոկա
պէս այս նեստորականքդ
եղեն։ զի նեստոր ասաց
է անձն։ միւս ածային,
և մեռաւ մարդկային։
Այլ դարձ այլ առ
ասէ ‖ զաւետ՝ այ զօրութ
և այ իմաստութիւն։

1 Կոր 1·25

Ասէ ասի և ասի թէ ըստ
լեռնէ, պարտ է զայ
աստուածայն կոչ, մասն
զի է այ զօրութ և մասն
զի է այ իմաստութ։

Մա՛յ առեղծուա՛ծս՝ այ
զօրու՛ի և այ խնամատա՛
րութի՛ւն՝ և ո՛չ անբանդե՛
ի՛շխեն ասէ՝ մինչ քո՛
առաքեա՛լն։ Ա՛պրեցա՛
պրպտէ մի՛ ք՛ա՝ այսպէ՛ս
և մի՛ ք՛նութի՛ն նո՛ր։
Ա՛ն զդեա՛ց սոյն առա՛ջ
ասէ՝ ||զի որ սրբէ՛ն եղեալ
սրբի՛ն՝ մի՛ է՛ն։ Ա՛ն թէ
ասէ լեա՛ն՝ մի ասելո՛ վա՛
անձի՛նէ և ո՛չ բնութե՛։
այ՛ս յոյժ և կարի յիմա
րեցա՛։ զի սրբոյ և սրբ
բեցեա՛լ ասէ։ Ա՛ւրէնքն
ըստ կարծե՛ցող նոցի՛ն չ
անձի՛նք է՛ն։ մինչ սրբոյ
որ ի՛ ա՛ծայնէ՝ և մե՛ա՛ն
սրբեցեալ ասէ մարդկայի՛ն
Ա՛զա ընկե՛ր ասէ մի՛ անձն
և խաբէ զպարզասիրտս
պատրանո՛ք և թո՛ղնուածէ՛ր
երկեա՛կ անձինս դա՛ա
նէ ասելով խրա՛տ էհարկն
զնե՛ւրս ներգործէ։

Ո՛ արմանամ թէզի՛նդ
ոչ խմանան քաղքենա՛ցիք
կանքն որ մըտ՛ի՛ն յայտ
նապէս զնուագարանէհարկն

Ա՛ւրէնք ասի՛ զոր մո՛ւ
վա՛ն անձի՛նն ասէ՝ քանզի
ասէ՝ ||զոր հաւատացանե՛ս
խրատէ՛ զդործս նո՛ր։
Ա՛ն առաքեա՛լն և՛ վա՛
անձի՛նն ասէ՝ ||թէ խրա
քանչիւր ոմանք տո՛ւեալ
բան յայտնութե՛ւայլն։
Ո՞հա պատրաստեա՛լ եմ
գաղտաբար երկու՛ս անձ
ինս ասէ։ և բացերեա
բար մի՛ անձն քարոզէ։
Տրամարհութի՛ւք եղբարք
սիրեցեա՛լք և արմանք
Թադէոսեանցդ ազգա
կին հայաստանեայց։ նա
էպարհալած լուսաւո
չին հարազատ ծնողդ
Ի՛նեննգաւո՛ւրին լեռնէ։
զուգէ անկանիցիմք՝ ի
կարծիսն նեստորի։ որք
յայտնապէս ||խորհեցան
և խօսեցան չարութի՛ւ։
և զապիրատուե՛ի բար
ձունս խորհեցան։

Ա՛յլ արդ՝ երկեցու՛ք ի՛
առնուլ վկայութի՛ւն
աշխատելոյ վարդապետ
որ վասն միաւո՛րեալ մի
բնութե՛ւն ք՛ի այն մերոյ։

Ա՛ղմ. 61. 14

Ա՛ռակ. 4. 7

Ա՛ղմ. 72. 8

Ա՛ռակ. 2. 11

Գ՚ոչ՚ դոյ Աստուած ՚ի
ձեռն իմանալոյ զայս ամենայն
գիտալոյն, զառաջ
ընդ ոյն կամին դասել
և վերադրել զոմանս
դատիլ առնել. վասն
որի բնութիւն պարտիմք ինքս
դալ և ասել այ բանիւ
մարմնացելոյ. Ի՚ դիտ
նախանձս ազգ քրիստոսեան
ասէ, զիմաստութիւն զայս
մեռանիլ ոչ կարացին
պատառել. խակ Հերետի
կոչեն զոմանս այ պատա
ռել կամելով և բժիշկ
զբանին և զմարմնին էր
հոս բնութիւն ասէին.
զայն որ միայն անբաժա
նելիւն է յիւր ևանձնին
նելիւ: Տես որ ի բնու
թիւնս բժշկեն և պատա
ռել կամին զոմանս այ.
Ի՚ յաւելս Տօմարի
Հայոցմոյ ՚ի դիտողսն
Թղթոյն ասէ, մի՚ պատ
ճառեցցեն բաժանող
երիցս ասելով բնու
թիւնս. մի՚ բաժաներ
զմարմնոյ բնութիւն յոյ
բնութենէն:

Գիրք Դատաստանի:

Ասէ ասէ Տէրն դիտէ
սիոն, մի բնութի և պատ
ճառի և ծագմանէ յոյ:
Ի՚ սմանսնոս ասէ ՚ի
Թուղթն կղովիոսի Թա
դեոսիոն, որ ի բնութիւն
կամ ի դէմն ասէ, վա
խճանակ երկրորդութեն՝
հոգոյն երկիրպա
դանէ: Արդէ ասէ,
արդ՝ յաւէտ աճապարէ կէ
սահմանսնոս մի բնութի
ասացեալ մարմնացելոյ
բանին: Արդէ ասէ,
ոչ ասց՝ բանն աճ եղև.
այլ ասաց թէ՝ աճ էր
բանն. միշտ էր ասէ աճ.
Ի՚ սուրբսն՝ աճ եղև
մարմին. զի մարմին նո
ր եղեցի աճ. բայց ոչ ասէ
որ զմարմինն որ և աճ
դաւանեաց: Ի՚ դոյ խոս
սահմանիլ մի բնութի բա
նին ոչ որ մարմնացաւ.
և երկրորդի մարմինն
՚ի Տէրն շաւակց. և ոչ այլ
սահմանութեն ոչ այլ ոչ
ասէ: Արդ ընդ դեմ
սահմանացոյն ասէ, որ

Ա. Կորնթ. Ժ.

Արդ՝ ասե, իբր զմեզ լինել ասի՝ ի մարմնաւոր ծնեալս ասե ան յերկրի մարմնատրութեան՝ ի սմին բնութե անձառ միացեալ։ Եւ ոլիմպասյայ հռօմայ հայրապան ասե, որ բնիկ ջուր մեր յս քս և ասե այլ ջուր բանն և այլ գերզերն մարդ եւ ոչ խառնուած զմի ընդ մի՝ այսպիսին նզովեալ է։ և որ զասուածեանէ զմի ոք յս քս նզովեալ է։ Եւ պետրոս հռօմայ հայրապան ասե, և զի է ած և մարմինն մի բնութե և մի դէմ։ նա որ կամած յանձն առնէ զբարչարանս յօժարութե հոգւոյն։ նոյն ինքն ած անբաժանելի։ և յաղթութեն անբաժանելի։ Եւ գրիգոր ածաբանն ասե, օծելոյ օծուչ երեք լոյ։ այլ որ երօծ։ և համարձակել առ զոյդ ած։ Արդ՝ ասե, քաղցեալ։ բայց ի տինդ նկատակէ

Եւ՝ զոյդ նեստ է։

տինդ հայրապան կերակ ըեաց։ Ուանն թանձրա նայ։ անտեսանելին ոչ սանի։ անշօշափելին շօ շափի։ Եւ յօհաննէս եկեմայ հայրապան ասե, որ ասե զկարդ միսն ըուքեն բաժանեալ։ է բնութե։ և յայսմ մոռ ծանեն զերկրորդութի, եղիցին այսպիսիքն նզո վեալ։ Եւ սբն բարսեղ ասե, զբանն ասե որ առ աշակերտսն ասե, ոզնոյն մի՝ ասյք ի ձանապրհին, ինձ այնպ ըոնի ըն ի հերձուածողացն ասե որ է բնութե ասեն զբ քս։ և զմոռ և այլ խառ նուածով ապականեն զնոբ խորհուրդն։

Արդ՝ ասե, քանզի ես ամանք որ չարչարանք զմի բնութենն որշեն և բաժանեն։ նորա են բազմահայեաց աչք որ ի բաղուածս հային և բե նած ոչ տեսանեն։

Եւ երկրեմ խորհին ասե

Ա. Ե. Ա. Ա.

Ա. Ե. Ա. Ա.

Յաչ գոյ ինանէն չի։
Ուսուցի զանկասուկ
բանքս ոչ գրոց քումդ
խոհեմութիւն ու բարե
առնիկ և հոգեծին
որդեակ իմ։

Ոտ Ուսուցի։

Ասէ աղաչեմ զքաղց
րութիւն հօրդ սրբեցին,
զի յարմարեցուցես բանս
ինչ հարցմանց քոց կերը
պն առաքինոյ ընդեմ
երիտասնակաց։

Ոտ Պատասխան։

Ընկալ զոր խնդրես
ցերկն և ծրտրեա՛ ներ
վարշամանկի սրտի քում
ոյ սիրող իմաստութե։
և ինչքան զդիմս քո ներ
շանաս ոչ յոյժ խոչին։ և
սրտա զերդութ քո չիսու
սերս հոգւոյն ոչ։ և
զգեցիր զզգաստարդիւք
և զմիխիթարապին ճշմար
տութ։ և վառեալ զինու
ի ձախատ պատրաստական
հանդերձ հարցմանդ և
պատասխանոյ գրոյդ ոչ

Ասէ Ուսուցանէ
բանս քո և մարդկային
բանս հիմն ոչ ինչ
ոչ անձն բանին առանց
կրթութեանէ զի ընդ
յաւակութիւն՝ առնեն
զոչ բանս։

Ասէ ի ծննդենէն
սկսեալ ցհամբարձումն
ոչ իսկ ոչ մի մարդոյ
առեալ և ոչ ի մէր
ած բանս։ զի մերկ ած
ոչ առեանէ, ոչ շօշափի։
և սակ մարդ ոչ կարէ
առել քեզ, ասաջ քան
զկենդին սրբասիացուեմ
ես։ և քեզ՝ զիաստուն զոր
ունէիր յառաջ քան զի
նոքա ես։ Ոտ ասեմ
զայս ի մէր բանիս մարմ
նացելոյ։ որով հետև
նոցա ես նշանակութիւք
այսինքն ած կատարել և
մարդ կատել։ ոչ բնութ
անճառապէս խառնեալ։
այլ ոչ որպէս կիրքն և
նեղգործութիւնքն երկոցունց
բնութեց։ Ասէ՝ ոչ ես
բնութիք կան, ընդունել
անսխ միաբանութիւն։

Ոչ
8.58
Ոչ
37.5

ՀԱՏՈՒԱԾ ԱՌԱՔԵԼԱՆ

Ի ՏԵՍԻԼ ԱՆԱՐԺԱՆՔԻ

ՀԱՏՈՒԱԾ ԱՌԱՔԵԼԱՆ

զմեր բնութիւն կոչէ առա-
քեալն զօրութի՛ և իմաս-
տութի՛ այս։ Արդ զայ-
սպիսի բնութիւն ասէ որ՝
նա առանց մարդկութեան
ոչ ասի քս. իսկ եթէ զմ
մարդկայինն ասէ՝ նա և
ոչ մարդն առանց բանին
ասի քս։ Պատուիրեա
հարկ է նմա յերկուս ա-
յայցնել զմիութեն առնել.
կամ զգիտս աճապարանս
առա առնել և ջնջել
զայսպիսին ձայնքս, և
կամ՝ ի բաց դառնալ՝ զ
պատիր խաբէութի՛ և
խոտորմանիկ զբանն աճ-
ապարանք միաւորեալ ընդ
բնութի՛ միաւորեալ ընդ
պէս. և երևեցաւ մի բն
նութի՛ մի որդի իսկապէ.
և ոչ կոչմամբ միայն։

Եթէ աճապարանք առաքեալն
պատուա ասէ, որ՝ ի կնէ
պատուա այ էր՝ զկերպա
բանս ծառայի էառ։
Արդ հարց և ասա՝
որք է բնութի՛ ասէ՝ զի
քս. երկոքին բնութիւն

Փիլիպ. 2. 6

Յով՛ դոյ Աստուած։
պաշտելի՛ են թէ մին։
Աթէ երկուքն՝ հարկ է
ասել նց փառք Հօր. և
որդւոյ է բնութեն. և
Հոգւոյն սբ։ Աչ կամ
թէ՝ միտումք յանուն
Հօր. և որդւոյ է բնու
թեցն. և Հոգւոյն սբ։
և որ սոցին նման։
Ապակ եթէ զմինն, հարց
և ասա, զոյն պատուէ՛ք
և զոյն անարգէ՛ք։
Ո՛ւ եթէ զաճապարն բբ
նութիւնն պատուէն,
հարկ է նց զմարդկայինն
անարգել. Հրէայքն իրա
րամբ. որք ասէին,
Դու մարդ ես և զանձն
քո աճ առնես։ Աչ ու
րանալ զբարոյ անօրինու
թեն խորհուրդ. նա և
հերետնալ՝ ի փրկու թէ
նորին։ Ապակ եթէ զ
մարդկայինն բնութիւնն
պաշտեն, ահա երեքն կը
ուտպաշտ. և նոր եղական
աճ մուծին յերրորդու
թեն կարգ։ և զիարս
բանին զրկելով՝ երեսն

Յով՛ 10. 33

Եսայի 59.12

մարդոյն. և երկեն մեզ պաշտօք. և մարդոյ մարմնակերպ. և իմարդ մկրտութեան. և ստուէ մեզ կոխիւն մարդոյ, մարդասիրէն կենդանացոյ։

Ո՞ւր հայոց եաւոյ ցեղ կաբնակեսն, ի յերկրի այսոցիկ զոր ասէք մեր քոյ։ զաճապիրն անձն բուսիքեան. եթէ զաճապիրն բնութիւն. և թէ զմարդ կապին։ Ո՞ւ թէ զմարդ կոխիւն ասեն քոյ, ահա առանձնապէս որոշեցին զնա բառնեսոյն. և սուկ մարդ ասեն զքոյ։ Իսկ թէ զաճապիրն բնութիւն, ահա զերկրորդութիւն ասեն մարմնացեալ. զի բնութիւն հնարակ է երկից անձանցն։ Իսկ եթէ զաճապիրն անձն ասեն քոյ որ ծեռաւ ահա և զնա ընդ ծեռաւ միասա դրեցին։ Եթէ ասեսցի՝ զանձն միայն ասեն. ապա երկեն յերկոքեան արբեանն, քոյ որ խաչեն

Ո՞ւր է նախանձ քո և զօրութիւն քո, ցաւ ողորմութեան մեզ։ Ո՞ւր է խիթանիայն ասեն, քոյ անօթք ածուն քեան՝ ողորմեա մեզ։ Ո՞հա նոր ուսմունք և երկրորդ կոսակ։ Իսկ թէ յայտնեսցեն փոխ չեն երբեք յայտնացեալ որ շուն, այլ հին արձակ զգաստեսնեսն ծածկեն զայլենիս իւրեանց։ Իսկ թէ զաճապիրն անձն և զնորին բնութիւն ասեն մի քոյ, զերեւս կան յաղագել տարակուսանք զի զաճապիրն անձն և զբնութիւն ասեն չարչարել և մեռեալ։ զի քոյ խա չեցան և մեռան վասն բուց։ Իսկ եթէ զաճապիրն անձն և զմարդկային բնութիւնն ասեն մի քոյ, ահա յայտ զի զմանեցին զաճապիրն բնութիւն զքոյ. զի զանձն այ և զբնութիւ մարդոյ ասեն քոյ. և զաճապիրն բնութիւնն որոշեն։ Իսկ եթէ զաճապիրն բն

I Կոր. 15.3

Ո՞ւր գնաց Հովհաննէս կարապետ։

Ասացէք հմայող և ասող,
հարցնեմ զձեզ ով իմաստուն
կերպասիկք ոգիք և երեսս
և ի բնութիւս բաժանիկք
զիմն քոյն։ Արեւիկն ի՞ր
այլ ի երեսս ինչ մնայ։ Ո՞
ի ինչ ասէ մարդոյ,
ասեմք՝ մարդկին երեսս
այլ ասէ։ բառայեալ։ աճ
ոգորմած մեզ և օրհնեալ
զմեզ։ երեւեցոյ զերեսս
քո՛յ մեզ։ Ա՛ն ինչ ասեն
այլ երես, ասեմք ինչ
մարդն ի՛ն բաժանեալ՝ ի բա
նենն, այլ լինին երեսս այլ։
և բանն բաժանեալ՝ ի
մարմնոյն ոչ երեսի։
Ասէ ինչ ասէ այլ և մար
դոյ երես, ասեմք՝ այն
յայտնի բաժանելոյն է
երես։ ապա այլ ոչ անձն
և ոչ դէմ պատճառեն,
Ա՛ն ինչ է՝ բառ նոցա
ոչ բանն մարմին երեսիլ
և ոչ մարմինն աճ։
Ա՛ն ինչ մարմինն աճ
ոչ ինչ այլ ի մարմնոյ
առաւել ինչ ոչ ասեմք։

Ա-ջիս
66·2

Նոյնին և զմարդկայինն
առնոյց անձին ասեմք,
այլ շփոթելոյն զերկուս
բնութիւնս առնոյց անձին
միաւորելոյ բառ եւսիկեայ։
Ա՛ն զոր ինչ զայրն զմարդ
ասին՝ ի նոյնս ընկղմե
ցան։ Ասէ ինչ զանձն
և զաճառայինն բնութիւնն
և զմարդկայինն ասեն
մի քո՛ւ, այս լինի հաւ
միաւորութիւնք կամ բա
ժանմանք։ Ո՞ ի ինչ
միաւորութիւնք, այլ շփո
թումն երեւ։ ոչ զանձն
և զբնութիւնն մի առացին։
Ա՛ն ինչ ի՞նչ բաժանմանք,
այս լինի է քո՛ւ, կամ ե՞,
բառ առանձին և բնութեցն
բաժանմանք։ և կամ լի
նի մի քո՛ւ բառ կոչմանն,
և երեսք բառ հոգւոյն։
Ո՞յոյզ և նեստոր ասէր
մի քո՛ւ։ ոչ բառ իրին միաւ
ինչ, այլ բառ անուանն
համաձայնութեան։ որպէս
համանուն ձայն՝ մի ունի
լոյս զկոչմունն, և զանո
զան բնութիւն ի ներքոյ

Մատթէոս

ասայ մեզ Հաշակողացս։
Մատթ. 47.14 Ա՛յլոյ մըդըմնէն ‖ ած ած
մեր խոսասվանեն, և նոքա
մարդ։ Այն վկայ.ըն ա
ռաջի բռնաւ.որացն ած
խոսասվանեին զքո՛, և
նոքա մարդ։ Այն զնա
Հայր կենդեաց որդի սի
րելի. և առաքեա որդի
այ գա՛ւանեաց. և նոքա
մարդ ասեն։ Ցե՛ս զի
ոք ա՛ւորանիցէքն քե՛զ,
միոյ երեսաց զրեցին
զնը ա՛ւորնին։ Այ ասաց
յն կնոջն սամարացւոյ
Յով 4.26 Քրիստոս, ‖ ես եմ որ խոսիմ
4.38 ընդ քե՛զ։ Այն առաքե
լոյն ասաց, ես ա՛ղբեր
զձեզ հնձել զոր դուք
ոչ սերմանեցիք։
Այն առ հրեայսն ասաց,
5.17 ‖ Հայր իմ մինչև ցայժմ
գործէ և ես գործեմ։
Ա՛հա յայսմ վայրի զա
ռա՛ել մարմինն՝ Հա՛յր
հօր ցուցանէր։ քանի թէ՝
5.18 ‖ ոչ միայն յն լուծանէր
զշաբաթն, այլ և Հայր
իւր կոչէր զած. և Հա՛յր

Յովհաննու Աւետարան

առնէր զանձն այ։
Ասէր ցնա, թէ
գործքն զոր ես գործեմ 5.36
վկայեն վա՛ր իմ թէ Հայր
առաքեաց զիս. և որ
առաքեացն զիս Հայր՝
նա վկայեաց վա՛ր իմ։
Այն երթէ՝ այս են կամք 6.40
հօր իմոյ. զի ա՛մ որ սե
ռանէ զորդի՝ Հա՛ւատայ
ի նա. և որ Հա՛ւատայ ի
նա, ընկալցի զկեանսն
յաւիտենական. և ես
յարուցից զնա յա՛ւուրն
յետնում։ Այն թէ՝ ես 10.30
և Հայր իմ միե՛մք։ Այն՝
որ տեսեր զիս՝ տեսեր զՀայր։ 14.9
և որ զիս սերա
նէ՝ ոչ զիս սերանէ, այլ
զայն որ առաքեացն զիս։
Այն յորժամ Համբարձեալ
զաչս իւր յե՛ր հօր իւր
ի բարձունս խոսէր, և
ասէր, ‖ Հայր ած իմ 17.10
եկն ժամ. և
որ ինչ քոյ՝ այն իմ.

Յովհ. ԺԱ.

Եւ յայնժամ սկսաւ [Յիսուս] նախատել զքաղաքսն, յորոց եղեն զօրութիւնքն նորա, զի ոչ ապաշխարեցին։ Ա՛ւր քեզ, Քորազին, ա՛ւր քեզ, Բեթսայիդա, զի եթէ ի Տիւրոս եւ ի Սիդոն եղեն զօրութիւնքն, որ եղեն ի ձեզ, յաւուրս յառաջագոյնս նստեալ էին ապաշխարեալ ի քուրձս եւ ի մոխիր։ Բայց ես ասեմ ձեզ, Տիւրացւոց եւ Սիդոնացւոց լինելոց է դիւրագոյն դատաստան քան զձեզ։ Եւ դու, Կափառնայում, որ ի բարձրութիւն երկնից համբարձար, մինչեւ ի դժոխս իջցես։ Զի եթէ ի Սոդոմ եղեն զօրութիւնքն, որ եղեն ի քեզ, մնացեալ էր մինչեւ ցայսօր։ Բայց ես ասեմ ձեզ, Սոդոմացւոց լինելոց է դիւրագոյն դատաստան քան զքեզ։

Ա՛մէն։ Յայնժամ պատասխանի Յիսուս եւ ասէ, Խոստովանիմ քեզ, Հա՛յր, Տէր երկնի եւ երկրի, զի ծածկեցեր զայս ի հանճարեղաց եւ իմաստնոց, եւ յայտնեցեր զայս մանկանց։ Ա՛յո, Հա՛յր, զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո։ Ամենայն ինչ մատնեցաւ ինձ ի Հօրէ իմմէ, եւ ոչ ոք գիտէ զՈրդին, բայց միայն Հայրն, եւ ոչ ոք գիտէ զՀայրն, բայց միայն Որդին, եւ որում կամեցեալ իցէ Որդին յայտնել։

Եկայք առ իս ամենեքին, որ վաստակեալ եւ ծանրաբեռնեալ էք, եւ ես հանգուցից զձեզ։ Առէք զլուծ իմ ի ձեզ, եւ ուսարո՛ւք յինէն, զի հեզ եմ եւ խոնարհ սրտիւ, եւ գտանիցէք հանգիստ անձանց ձերոց։ Զի լուծ իմ քաղցր է, եւ բեռն իմ թեթեւ է։

Յայնմ ժամանակի գնաց Յիսուս ի շաբաթուն ընդ ցորենագործս, եւ աշակերտքն նորա քաղեցին հասկս եւ ուտէին։ Եւ փարիսեցիքն տեսեալ ասեն ցնա, Ահա աշակերտք քո առնեն զոր ոչ արժան է առնել ի շաբաթուն։ Եւ նա ասէ ցնոսա, Ոչ ընթերցարո՛ւք զոր արար Դաւիթ, յորժամ պիտոյս ունէր եւ քաղցեալ էր ինքն եւ որ ընդ նմա էին, որպէս մտանէր ի տունն Աստուծոյ, եւ հացս երեսաց կերան, զոր ոչ էր արժան նմա կերակրել եւ ոչ ընդ նմա եղելոցն, այլ միայն քահանայապետացն։ Եւ կամ ոչ ընթերցարո՛ւք ի Մովսիսի զի զշաբաթուն քահանայքն ի տաճարին զշաբաթուն պղծեն, եւ անպարտ են։ Եւ ասեմ ձեզ, զի մեծ քան զտաճարն է այստեղ։ Եւ եթէ գիտէիք զի՝ Ողորմութիւն կամիմ եւ ոչ պատարագ, ոչ դատապարտէիք զանպարտսն։ Զի տէր է Որդի մարդոյ եւ շաբաթուն։

Մատթ. ԺԱ.

Եկայք առ իս ամենեքին, որ վաստակեալ եւ ծանրաբեռնեալ էք, եւ ես հանգուցից զձեզ։ Առէք զլուծ իմ ի ձեզ, եւ ուսարո՛ւք յինէն, զի հեզ եմ եւ խոնարհ սրտիւ, եւ գտանիցէք հանգիստ անձանց ձերոց։ Զի լուծ իմ քաղցր է, եւ բեռն իմ թեթեւ է։

Յայնմ ժամանակի գնաց Յիսուս ի շաբաթուն ընդ ցորենագործս, եւ աշակերտքն նորա քաղեցին հասկս եւ ուտէին։ Եւ փարիսեցիքն տեսեալ ասեն ցնա, Ահա աշակերտք քո առնեն զոր ոչ արժան է առնել ի շաբաթուն։ Եւ նա ասէ ցնոսա, Ոչ ընթերցարո՛ւք զոր արար Դաւիթ, յորժամ պիտոյս ունէր եւ քաղցեալ էր ինքն եւ որ ընդ նմա էին, որպէս մտանէր ի տունն Աստուծոյ, եւ հացս երեսաց կերան, զոր ոչ էր արժան նմա կերակրել եւ ոչ ընդ նմա եղելոցն, այլ միայն քահանայապետացն։ Եւ կամ ոչ ընթերցարո՛ւք ի Մովսիսի զի զշաբաթուն քահանայքն ի տաճարին զշաբաթուն պղծեն, եւ անպարտ են։ Եւ ասեմ ձեզ, զի մեծ քան զտաճարն է այստեղ։ Եւ եթէ գիտէիք զի՝ Ողորմութիւն կամիմ եւ ոչ պատարագ, ոչ դատապարտէիք զանպարտսն։ Զի տէր է Որդի մարդոյ եւ շաբաթուն։

Յովհ. Ա.

Յայնմ ժամանակի եկն Յիսուս ի Գալիլեա ի Կափառնայում, եւ էր ի շաբաթուն։ Եւ մտեալ ի ժողովարանն ուսուցանէր։ Եւ զարհուրեցան ի վարդապետութեան նորա, զի էր ուսուցանէր նոսա իբրեւ զիշխանութիւն ունի, եւ ոչ իբրեւ զդպիրս։ Եւ էր ի ժողովարանին նոցա մարդ մի ունէր հոգի դեւ պիսի, եւ գոչեաց ասելով, Ա՛հ, զի՞ մեզ եւ քեզ, Յիսուս Նազովրեցի։ Եկեր կորուսանել զմեզ։ Գիտեմ զքեզ, թէ ո՞վ ես դու, Սո՛ւրբ Աստուծոյ։ Եւ սաստեաց նմա Յիսուս ասելով, Լռեա՛ եւ ել յնմանէ։ Եւ տապալեալ զնա դեւն ի մէջ, գոչեաց ձայնիւ մեծաւ եւ ել յնմանէ։ Եւ զարհուրեցան ամենեքին, մինչեւ հարցանէին միմեանս ասելով, Զի՞նչ է այս, թէ ո՞ր է նոր վարդապետութիւն այս, զի իշխանութեամբ եւ զօրութեամբ հրամայէ եւ հնազանդին նմա ոգիքն պղծութեան։ Եւ ելանէր լուր նորա յամենայն կողմանս գաւառին Գալիլեացւոց։

Մատթ. Ը.

Եւ իջեալ նորա ի լերինն, բազումք ի ժողովրդոցն գնացին ընդ նա։ Եւ ահա մարդ մի բորոտ եկեալ երկիր պագանէր նմա ասելով, Տէ՛ր, եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել։ Եւ նա երկարեալ զձեռն իւր հպեցաւ նմա ասելով, Կամիմ, սրբեա՛։ Եւ անդէն բորոտութիւն նորա սրբեցաւ։ Եւ ասէ ցնա Յիսուս, Տե՛ս մի՛ ումեք ասիցես, այլ երթ՝ ցո՛ւց զանձն քահանայապետին, եւ մատո՛ զպատարագն զոր պատուիրեաց Մովսէս, վկայութիւն նոցա։

Եւ մտեալ նորա ի Կափառնայում, մատեաւ առ նա հարիւրապետ մի աղաչէր զնա ասելով, Տէ՛ր, մանուկ իմ պառկի ի տան իմում անդամալոյծ, չարաչար տանջեալ։ Եւ ասէ ցնա Յիսուս, Ես եկեալ բժշկեցից զնա։ Եւ պատասխանի հարիւրապետն ասէ, Տէ՛ր, ոչ եմ արժան, զի մտցես ի ներքս ի տանիս իմում, այլ միայն ասա՛ բանիւ, եւ բժշկեսցի մանուկ իմ։ Զի եւ ես մարդ եմ հնազանդ իշխանաց, ունիմ ի ներքոյ իմում զօրս զինուորաց, եւ ասեմ ցայսմ, Գնա՛, եւ երթայ, եւ ցայլ, Եկ՛, եւ գայ, եւ ծառայի իմում, Արա՛ զայս, եւ առնէ։ Եւ լուեալ Յիսուսի զարմացաւ, եւ ասէ ցհետեւեալսն, Ա՛մէն ասեմ ձեզ, զի ոչ գտի այսչափ հաւատս ի Յիսրայէլի։ Եւ ասեմ ձեզ, զի բազումք յարեւելից եւ յարեւմտից եկեսցեն, եւ հանգիցին ընդ Աբրահամու եւ ընդ Իսահակայ եւ ընդ Յակոբայ ի թագաւորութեան երկնից։ Եւ որդիքն թագաւորութեանն արտաքս հանցին ի խաւարն արտաքինս, անդ եղիցի լալ եւ կրճտել ատամանց։ Եւ ասէ Յիսուս հարիւրապետին, Երթ՝, եւ որպէս հաւատացեր՝ եղիցի քեզ։ Եւ բժշկեցաւ մանուկն յժամուն յայնմիկ։

Մատթ. Ը.

Եւ մտեալ նորա ի նաւ, եկին ընդ նա աշակերտք նորա։ Եւ ահա երկրաշարժ մեծ եղեւ ի ծովուն, մինչեւ ալիքն ծածկէին զնաւն, եւ նա ննջէր։ Եւ մատեալ աշակերտքն նորա զարթուցին զնա ասելով, Տէ՛ր, կեցո՛ զմեզ, կորնչիմք։ Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս, Զի՞ երկնչիք, ո՛վ սակաւահաւատք։ Յայնժամ յարուցեալ հանգոյց զքամիսն եւ զծովն, եւ եղեւ խաղաղութիւն մեծ։ Եւ զարհուրեալ մարդիկն ասէին, Ո՞ է այս, զի եւ քամիքն եւ ծովն հնազանդին նմա։

Եւ եկեալ նորա յայն կողմն ի գաւառն Գադարացւոց, ընդդիմացան նմա երկու դեւահարք ելեալ ի գերեզմանաց, չարք յոյժ, մինչեւ ոչ ոք կարէր անցանել ճանապարհաւ այնմիկ։ Եւ ահա գոչեցին ասելով, Զի՞ մեզ եւ քեզ, Յիսուս Որդի Աստուծոյ։ Եկե՞ր ժամանակի զմեզ տանջել։ Էր ոչխարաց բազմութիւն մեծ արածեալ հեռի նոցա։ Եւ դեւքն աղաչէին զնա ասելով, Եթէ հանես զմեզ, արձակեա՛ զմեզ ի հօտն ոչխարացն։ Եւ ասէ ցնոսա, Երթա՛ք։ Եւ նոքա ելեալ գնացին ի հօտն ոչխարացն։ Եւ ահա ամենայն հօտն ընթացաւ ի վայր ի ծովն, եւ մեռան ի ջուրս։ Եւ հովիւքն փախեան, եւ գնացեալ ի քաղաքն պատմեցին զամենայն եւ զդեւահարացն։ Եւ ահա ամենայն քաղաքն ելեալ ընդառաջ Յիսուսի, եւ տեսեալ զնա աղաչեցին զի անցցէ ի սահմանաց նոցա։

Ց-Ը Դ Ի Ա Ն Ե Ի Ն Ի.

Ծուխն ի երես և ի դէմ ղբա՛ ած ճշմա
րիտ և արդի ՚ի
Ա՛ն հաստատեցա՛ի վէ
անշարժ վիմին քրի. և
եմք բարձրացեալ՝ ըբ և
անբիծ հաւատով՝ ի քո
յո՛։ Ա՛ ո՛ զինուամ ծա
նեաք զամ որ ինչ յեր
կինս և որ ինչ յերկրի.
և նուամ հաւատացաք
զՅայր և զՀոգին սբ։ և
ամ երախտիքն քրի որ
առ յարարած՝ իձեռն
մարմնաւորուեն եղև։
Ա՛յսորիկ գրեաց երա
նելին պօղոս, ։ յանուն
յի քրի ամենայն ծունր
կրկնեսցի. երկնաւո
րաց և երկրաւորաց և
ստնդարամեռականաց։
եամ լեզու խոստովան
լեցի եթէ տր է յս քո
՚ի փառս այ
հօր։

Ա՛ՄԷՆ։

Որ է օրհնեալ յաւի
տեանս յաւիտենից

Գ-ՐԴ ԴԱՆԻԷԼ, Ա

Հա՛ զբաղում բանս
վարդապետութեանց
սբ աւետարանին մեծաւ
քննութեամբ ասացաք
և զծախիս բանիցն ըն
թերցաք և ոչ կարացաք
գտանել զնորդ և
զպատճառ ը բնութեցն
որպ գրեցաք և ծանու
ցաք։ Ո՛ր զի որ գլուխ և
առաջնորդ էր լեզուին
զօրացն՝ հանդերձ այլ
զօրքն՝ զքո որդի այ
խաւսիլեալ հաւատաց։
Ա՛ստանի, ։ գիտեմք ըզ
քեզ որդի այ ըրձրելոյ։
և աղաչէին զար մի առա
քել զնա յանդունդս։
Ա՛ն թէ ծածկին գրոց
ոչ հաւատան՝ պարտ էր
երկաբնակացն ուսանիլ
՚ի նոցանէ։
Ա՛սկ մեք հայաստանեայք
աշակերտքս ճշմարտու
թեան, աներկբայապէս
և ճշմարիտ խաւսմանէ
հաւատացաք զքո մի բը
նութ մի կամ մի ներգոր

Մ-ՈՒ Ի 7.7

ՓԻԼԲ 2.10

աւետ ի խորին խոր
հերձուց սրբասպիեց
առաքելոցն և աշա-
պատմ հարցն ուղ
զամուսաց եկեղեցիս
հայաստանեայց, զոյն
ոչ ելոյ շրջմասաւ և
անխափանութիւն ունի։

Ո՞ր յիշնդիկն յետ անձառ
միաւորումն բնիցն ընդ
միմեանս, մի բնութիւն ի մասն
ասացեալ և ոչ երկուասին։

Ո՞ւմ Ո՞ւխտիւք։

Ամենայն զի բացատրեա
ցեալ զեղանակ միոյ կա
մացն և ներգործութեանն
և միոյ բնութեան։

Ո՞ւմ Ա՞ստուածով։

Անխտրական արուեստի
աստուածն և հաստատող
զմիաւորեալ մի բնութիւն
քի ըստ վկայութեան
աշխատեցեալ հարցն սրբոց.
մանաւանդ ինձին կիւր
ղէ աղէքսանդրացոյն։
որ ասէ, մի է բնութիւն
բանին մարմնացելոյ։

Ե՛ւ ինձ՝ անատակաւ և

Ա՛ւ

Ա՛ւ

Ո՞ր ինչ լուծեալ ևս

Ա՞ստուածով Ա՞խքանայ
ցիչ՝ ի երեք-ից երկնքանայ
ցին, սուրբ հոգին զի երկու
նից հարցն հաստատե
բաժանեմք։

Ո՞ւմ Ո՞ւխտիւք։

եւ աշակերտ
քոյ հայոց
ասացեալ ե
կեղեցւոյ,
ընդդեմ մոլ քրիստոնէից
զկատու և զնեստորիոս
թիւս քո։ Ա՞յլ ևս երեք
երկուքս։ Ասդրեմ զի
ճանուցանեմ ինձ։

Ո՞ւմ Ա՞ստուածով։

Ո՞ր ինչ լուծեալ ևս

Յովհ. ԺԲ.

երկակի հոգեւորութեամբ եւ երկակի կամութեամբ։ Այլ մի՛ դադարիր ի գործելոյ զայն որ ինքն հրամայեաց եւ զմի՛ ընդդիմանալ կամաց նորա։ Զի կարի եւ յոյժ անտեղի մեղ անձին երկու կամք։

Զմանասին եւ քու թէպէտ եւ երկուց է, այլ ոչ յոյժ միաբանութեամբ կամաց եւ հաւ հնարք գործոմ թիւն։ այլ մի՛ ասացեալ թէ, Երբօր տղին իմ մեր մօր խրոց ընտրեսցի ծնողին երբոյ։ Յայնժամ մօր կուսի, եւ հօր այ մի՛ տղին։

Ի՞ւ Ի՞ւսիւրս։

Ա՛ւ ասաս տէյն կիւրղի թէ մի՛ ի՞ւ ընտի՛ բանին մարմնացելոյ, կիւմէս զբ տուի՛ ասի մի՛ ընտի՛ և ոչ վա՛ք։ զի զանոն բանին հիշեաց և զմի՛ ընտի՛ նորին հաստատեաց։

Ա՛ւ ի՞ թէ զանոն ք՛ի

Յովհ. Զ. 6.8

Ա՛ւ

Աստուածաշունչ

անձառ միաբանութեան, մի երկուց մեզ զտրտուց ընտրին։ Այլ զձեզ ասէ, իսկ յոյս միաբանեն՝ անդէն ի բաց բարձեցե՛ք ոյժ երկուս հաստանն՝ մի՛ ոմն ՀՀ՚ամք զտրտուց ընտրիցէ։ առկայն ոչ մարմնացելոյ և մարդա ցելոյ։ Այլ զարձ՚ յոյս միաբանութեան ոչ անձա տեմք զընտրիցեն ի միաբանց։ և ոչ յերկուս տրտմս հաստատեմք զմինն և զանբաժանելին։

Ի՛ն, զի բնական բանս կամաբիրութեան մեր այսպէս առաջադրէ զոր։ ասաց տէր կիւրղ։

Ո՛ տրօմնակ՝ մի անձին մի ընտրեմք ասեմք։ և մի ընտրեմն միանդրադարձ ծուրեմք։ և մի ընդդարձ ծուրեաննն մի կամք։

Ի՛նդեմ ոչ երբեք ըմն դարձն բանականութեան մեր՝ մի՛ պատրաստ որ մի՛ ոչ անձամբ՝ երկակին ընտրեսս ասելոյն։ և կամ

Ո՛չ դու, Աստուած մի՛,
բնութիւնս ասելով.
Ապաւորութիւն զմեռացի
պղծաշուրթին կիսմեռ՝
բառբաչելոյ. զի մի՛ զոհ
ցի զկայծակուն Հրոյ
լիզուանիւք՝ ի լոտս:
Ո՛չ եթէ բուռ կարծեաց
նորին առացեալ ընդ
կիսելոյ միւ բնութիւն
բանիւն, և զմարմնացելոյ
բառս ոչ ընդ շահասիրել
զայր ինչ առեալ հոտից
կիսմեռ և արիսմ:
Այլ որով հետև բանին
մարմնացելոյ առաց՝ մարդ
ծնացեալ բան զբո զի
առեալ անեղական:
Ո՛չ քո՛ւ միաբնեալ
մի բնութիւն ասի կամ մի
ներդործութիւն բան մեր
հայութիւն ընդ կիսելոյ
և այլոց ածականից մարդ
դատողացն ասաց:
Այլ ոս՝ ի միս առաքի
նութեց առեր ինչ, կիսմ
առելոյ մարդոյն և
ունել զհայր, եթէ քո
ունի կառավել զմարդ-
կայինս բնութիւնս, նա և

զհայր:

Ո՛չ ես Աստուած:

Ո՛չ ես ամ աստուածային
բանք կիսմեռն, օտար
ութք են և խիստք. զի
եթէ բառ չար կարծեաց
նորին բանիւն յառուկ
ի բնութ, ուրեմն հօր
և հոգւոյ ես լինելոյն
յառուկ բնութիւք:
Ընդայս հատուսան կուռ
ծիւքն ամբաստանին արիս
սն, ոս ըստ անձանցն և
զբնութ ոչ ասացեալ,
երիս անձինս և երիս
ին

Եթէ ոմն կամի զկին առնել՝ նախ
քննել պարտ է զնա եւ ապա առնել։
Այլ քննեսցի ոչ ըստ գեղեցկութեան
միայն եւ ոչ ըստ մարմնոյ ճարտարութեան
եւ ոչ ըստ ազգի եւ ոչ ըստ հարստութեան
եւ ոչ ըստ ազնուականութեան։ Այլ
ըստ բարուց եւ ըստ վարուց եւ ըստ
գործոց եւ ըստ ամուսնութեան։ Զի
ոչ ամենեքեան ամենայնի կարեն
ամենայն ինչ։ Զի ոմանք ոչ կարեն
զամենայն գործս առնել։ Եւ ոմանք
ոչ կարեն զամենայն գործս առնել։
Եւ ոչ ամենեքեան կարեն զամենայն
գործս առնել։ Եւ ոչ ամենեքեան
կարեն զամենայն գործս առնել։
Եւ ոչ ամենեքեան կարեն զամենայն
գործս առնել։ Եւ ոչ ամենեքեան
կարեն զամենայն գործս առնել։

Ոչ ամենեքեան կարեն զամենայն
գործս առնել։ Զի ոմանք ոչ կարեն
զամենայն գործս առնել։ Եւ ոչ
ամենեքեան կարեն զամենայն գործս
առնել։ Զի ոմանք ոչ կարեն զամենայն
գործս առնել։ Եւ ոչ ամենեքեան
կարեն զամենայն գործս առնել։
Եւ ոչ ամենեքեան կարեն զամենայն
գործս առնել։ Եւ ոչ ամենեքեան
կարեն զամենայն գործս առնել։

Կին առնել եւ ամուսնանալ
ոչ ամենեքեան կարեն։ Զի ոմանք
ոչ կարեն զկին առնել եւ ամուսնանալ
եւ ոչ ամենեքեան կարեն զկին առնել
եւ ամուսնանալ։ Զի ոմանք ոչ կարեն
զկին առնել եւ ամուսնանալ։ Եւ ոչ
ամենեքեան կարեն զկին առնել եւ
ամուսնանալ։ Եւ ոչ ամենեքեան
կարեն զկին առնել եւ ամուսնանալ։
Եւ ոչ ամենեքեան կարեն զկին առնել
եւ ամուսնանալ։

զի կամք առեալ իցէ.
զի մի՛ ընդ ձայնիւ խոյհիւ
սուրբ մեզ զիմ ի զի ընդ
լիցի ձայնիւ քո.

Ի՚ն Ի՚ուխան։

Ո՚չ ոք կարէ ընդ երկուս
տեարս ծառայել. զի կամ
զմի ատեսցէ եւ զմիւսն
սիրեսցէ. կամ զմի հաւա-
տասցէ եւ զմիւսն անարգեսցէ.
չէք կարող Աստուծոյ ծա-
ռայել եւ մամոնայի։ Վասն
այսորիկ ասեմ ձեզ. մի՛
հոգայք հոգւոյ ձերոյ զինչ
կերիցէք, եւ կամ զինչ ըմպի-
ցէք, եւ կամ մարմնոյ ձե-
րոյ զինչ զգեցջիք։ Ո՚չ
հոգին աւելի է քան զկե-
րակուր, եւ մարմինն քան
զհանդերձ։ Նայեցարո՛ւք
հաւուն երկնից, զի ո՚չ
սերմանեն եւ ո՚չ հնձեն,
եւ ո՚չ ժողովեն ի շտեմա-
րանս, եւ հայրն ձեր երկնա-
ւոր կերակրէ զնոսա։ Ո՚չ
դուք աւելի քան զնոսա
դուք էք։ Եւ ո՚ւր է ոք
ձեզանէ որ հոգալով կա-
րասցէ յաւելուլ ի հասակ
իւր կանգուն մի։ Եւ վասն
հանդերձի զիա՞րդ հոգայք.
նայեցարո՛ւք հաւուն դաշ-
տի զիա՞րդ աճին. ո՚չ
վաստակին եւ ո՚չ մանեն։
Ասեմ ձեզ զի ո՚չ եւ Սա-
ղոմոն ամենայն փառօքն
իւրովք զգեցաւ իբրեւ զմի
ոք ի սոսկանց սոցանիկ։
Եւ եթէ զխոտ դաշտի որ
այսօր է եւ վաղիւ ի հնոց
արկանի, Աստուած այսպէս
զգեցուցանէ, ո՞չ եւ բազ-
մապատիկ եւս զձեզ, ո՛վ
սակաւահաւատք։ Ուստի
մի՛ հոգայք եւ ասէք. զի՞նչ
կերիցուք, կամ զի՞նչ ըմպի-
ցուք, կամ զի՞նչ զգեցջուք։
Զայս ամենայն հեթանոսք
խնդրեն. գիտէ հայրն ձեր
երկնաւոր եթէ կարիք ունիք
զայսոսիկ ամենայն։ Այլ
նայեցարո՛ւք նախ զարքայու-
թիւն Աստուծոյ եւ զարդա-
րութիւն նորա, եւ զայս
ամենայն յաւելցի ձեզ։ Մի՛
հոգայք վասն վաղուան
աւուր, զի վաղիւ աւուրն
ինքն հոգասցի. բաւական
է աւուր չարին չարն իւր։

զայն ի ձեռն Մովսիսի տուեալ էր։ Այլ
շնորհք եւ ճշմարտութիւն ի ձեռն Յիսուսի
Քրիստոսի եղեւ։ Զի եթէ զհին ուխտն
որ առանց մարմնոյ էր՝ ոչ ոք կարաց
կատարել, զի ոչ ոք կարէ առանց մարմնոյ
զգեցեալ լինել, եւ ոչ ոք կարէ մարմնով
զգեցեալ լինել առանց մեղաց, զի մեղք
ի մարմնոյ ծնանին, եւ ոչ ոք կարէ
մեղս ոչ առնել, զի ոչ ոք ի մարմնոյ
ազատ է։ Եւ ոչ ոք կարէ զհին ուխտն
կատարել, զի ոչ ոք կարէ առանց մեղաց
լինել

Յոհ 4.16

ղրկեցիր զիս։ Ասաց նմա Յիսուս՝ Գնա կոչեա զայրն քո, եւ եկ հոս։ Պատասխանի կին եւ ասէ՝ Չունիմ ամուսին։ Ասէ նմա Յիսուս՝ Լաւ ասացեր թէ՝ Չունիմ ամուսին։ Վասն զի հինգ ամուսին ունեցեր, եւ որ այժմ ունիս՝ նա ամուսին քո չէ. զայդ ճշմարիտ ասացեր։ Ասէ նմա կինն՝ Տէր, տեսանեմ զի մարգարէ ես դու։ Հարքն մեր ի լերինդ սորայ երկրպագեցին, եւ դուք ասէք թէ Երուսաղէմ է տեղի ուր երկրպագանել է։ Ասէ նմա Յիսուս՝ Կին, հաւատա ինձ, զի գայ ժամ՝ ոչ ի լերինդ սորայ եւ ոչ ի Երուսաղէմ երկրպագանիցէք Հաւրն։ Դուք երկրպագանէք զոր ոչ գիտէք, մեք երկրպագանեմք զոր գիտեմք, զի փրկութիւն յՀրեշտակաց է։ Բայց գայ ժամ, եւ այժմ է, յորում ճշմարիտ երկրպագուք երկրպագանիցեն Հաւր հոգւով եւ ճշմարտութեամբ. զի եւ Հաւր այնպիսիս խնդրէ երկրպագանել իւր։ Հոգի է Աստուած, եւ որ երկրպագանեն նմա՝ հոգւով եւ ճշմարտութեամբ պարտ է երկրպագանել։ Ասէ նմա կինն՝ Գիտեմ զի Մեսիա գայ, որ կոչի Քրիստոս. երբ եկեսցէ նա՝ պատմեսցէ մեզ զամենայն։ Ասէ նմա Յիսուս՝ Ես եմ որ խօսիմ ընդ քեզ։ Եւ ի սմին հասին աշակերտք նորա, եւ զարմանային զի ընդ կնոջ խօսէր. սակայն ոչ ոք ասէ՝ Զի՞ խնդրես, կամ զի՞ խօսիս ընդ նմա։ Եթող կինն զջուր իւր, եւ գնաց ի քաղաքն, եւ ասէ ցմարդիկն՝

Յոհ 17.10

Ա Կոր 22.42

եկայք տեսէք մարդ՝ որ ասաց ինձ զամենայն զոր արարի ես. մի՞թէ նա է Քրիստոս։ Ելին յաքաղաքէն, եւ գային առ նա։ Ի միջոցի աղաչէին զնա աշակերտքն՝ եւ ասէին՝ Վարդապետ, կե՛ր։ Եւ նա ասէ ցնոսա՝ Ես կերակուր ունիմ ուտել, զոր դուք ոչ գիտէք։ Ասէին աշակերտքն ընդ միմեանս՝ Մի՞թէ ոք եբեր նմա կերակուր ուտել։ Ասէ նոցա Յիսուս՝ Կերակուր իմ է՝ զի արարից զկամս Հաւր իմոյ որ առաքեաց զիս, եւ կատարեցից զգործ նորա։ Ոչ ասէք դուք՝ եթէ ամիսք չորք են, եւ հունձքն գան։ Ահա ասեմ ձեզ՝ ամբարձէք զաչս ձեր, եւ տեսէք զանդս՝ զի սպիտակ են արդէն ի հունձս։ Եւ հնձողն առնու վարձս, եւ ժողովէ պտուղ ի կեանս յաւիտենից, զի եւ սերմանողն միանգամ ուրախ լիցի հնձողաւն։ Զի ի սմա է ճշմարիտ ասացեալն՝ եթէ այլ է որ սերմանէ, եւ այլ է որ հնձէ։ Ես առաքեցի զձեզ հնձել զոր ոչ դուք վաստակեցէք. այլք վաստակեցին, եւ դուք ի վաստակս նոցա մտէք։ Եւ բազումք ի քաղաքէնն հաւատացին յնա Սամարացիք՝ վասն բանի կնոջն որ վկայէր եթէ՝ Ասաց ինձ զամենայն զոր արարի։ Եւ յորժամ եկին առ նա Սամարացիքն՝ խնդրէին զի ընդ նոսա կացցէ. եւ կացեալ անդ երկուս աւուրս՝ բազումք աւելի հաւատացին վասն բանի նորա։ Եւ կնոջն ասէին՝ Ոչ այլ ինչ վասն խօսից քոց հաւատամք, զի մեք ինքեանք լուաք եւ գիտեմք եթէ սա է ճշմարիտ Փրկիչ աշխարհի։

Ինդրեալ ես յայս թէ զի
արդ ոչ խնդանան եւ ոչ յի-
շեն թէ ինձ ընդունիմ բանս.
այսինքն առողջին եւ ոչ
առեցելոյն ։ Այլ զինչ
լոյն կամին քեզ առնել՝
Հարկաւորապէս երթայր
դուէն բաժանին կամք.
եւ լինին ընդ արիսն ։

Այս ասէ բարեկեաց ընդ
դէմ հերձուածոյն ապա
զինուորն դէմ ասելով,
այլ ասր ներկեալ լինին
ծիրանին ։ անհետ լինին
ապականելոյն ։ զի մի ե
դոյն երեւեցին առաւելոյն

այլ միայն ծիրանին ։

Այսպէս եւ մարդկայինն
միաբ եւ մարմին խառնեալ
աճապարին բնութիւնք հինգ
զինա ի սեռակ իմանալ.
կամ երկու բնութիւն.
կամ ի կամս առընթեր
միաբանեց ։ այլ մի իշխա-
նական կամս զինա իմա-
նալ եւ ասել ։ Օ՛ որ ընդ
կամաբ ի սեց աճապար-
սեալ վարդապետ եկեղ-
եցոյ՝ զինչա առաջ

Յոյժ հոգ կամայն չէ ։
պատճառեցեալ եւ խառնեալ
ինեմբ առանձին այ եւ մարդ
կամ ։ Ասկ առ՝ինեցանէ
առանձինբն՝ զանխառնա-
զինեսորին չար մտածու-
թիւն՝ ասելով երկուս
բնութիւնս եւ երկուս
ներգործութիւնս եւ եր
կուս կամս՝ յայտնապէս

Տրամաբանեալ ի բաց ։

Այլ զի թէ պատճառս
առեալ ասեն, թէ եսկ
քեզ մի բնութիւն առաց
շփոթեալս եւ խառնա
կեալս ։ ապա Տարկաւ
ցասպէս գրեաց լեւոն Տղ
ռօմայեցին գրով առ ֆա
ղաւիս քաղկեդոնին, ասէ
երկուս բնութիւնս ։ եւ
առանձնայուկ կիրս նոցա ։
Օ՛ մեղանաւորեկաղցին
քան զայս յայտնութիւն.
չարիչ զբար բժշկել կա
մեալ. եւ թիւրսուբ ըզ
թիւրսութիւն ուղղեալ ։
Ուրբ ոչ յայլ եւ ոչ յայ
Տեակ առաք Տրամանի
ասէ խառնիլ յայտարար
եւ յուղիղ ձառնալ Տնդէն ։

ՅՈՒԴԱ ՍԻՒԳԵՈՒՄ։

Ա. Ո՛ւր կամիս երթանք պատրաստեմք քեզ

Եւ ասաց Տէրն ցՄովսէս եւ ցԱհարոն՝ եւ
ասէ. Ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք ինձ սրբել
զիս առաջի որդւոցն Իսրայէլի, վասն այնորիկ
ոչ տարայք զժողովուրդս զայս յերկիրն զոր
տացեմ նոցա։ Սա է ջուր հակառակութեան
զոր դատեցան որդիքն Իսրայէլի առաջի Տեառն,
եւ սրբեցաւ նոցա։ Եւ առաքեաց Մովսէս
հրեշտակս յԵդեմայ առ թագաւորն Եդովմայ
եւ ասէ. Այսպէս ասէ եղբայրն քո Իսրայէլ.
Դու գիտես զամենայն տագնապն որ հասին
զմեզ։ Իջին հարքն մեր յԵգիպտոս, եւ
բնակեցաք յԵգիպտոս ամս բազումս, եւ
չարչարեցին զմեզ Եգիպտացիք եւ հարքն
մեր։ Եւ աղաղակեցաք առ Տէր, եւ լուաւ
ձայնի մերում, եւ առաքեաց հրեշտակ եւ
հանեաց զմեզ յԵգիպտոսէ։ Եւ ահա մեք
յԿադէս քաղաք եմք, որ է ի ծայրի սահմանի
քում։ Մի՛ անցցես զերկիրս քո։ Ոչ անցցեմք
զդաշտս եւ ոչ զայգիս, եւ ոչ ջրեսցուք ի
ջուրց հորոց քոց, ճանապարհաւ թագաւորին
երթիցուք, ոչ խոտորեսցուք ոչ յաջ եւ ոչ
յահեակ, մինչեւ անցցուք զսահմանս քո։
Եւ ասէ ցնոսա Եդովմ. Մի՛ անցցես ինձ
առ իս, զի ելից ընդդէմ քո սրով։ Եւ ասէ
որդիքն Իսրայէլի. Ի ճանապարհ երթիցուք,
եւ եթէ ջուր քո արբցուք ես եւ անասունք
իմ, տացեմ գին նոցա։ Ոչ է բան, միայն
անցցեմք ոտիւք։ Եւ ասէ. Մի՛ անցցես։
Եւ ել Եդովմ ընդդէմ նոցա ժողովրդեամբ
բազմաւ եւ զօրաւոր ձեռամբ։ Եւ խոտորեցաւ
Եդովմ ի սահմանաց նոցա։ Եւ ճանապարհեցան
որդիքն Իսրայէլի ի Կադէսէ, եւ եկին ի լեառն
Հովր։ Եւ Տէր խօսեցաւ ցՄովսէս եւ ցԱհարոն
ի լերինն Հովր, որ է ի սահմանս երկրին
Եդովմայ, եւ ասէ. Ժողովեսցի Ահարոն առ
ժողովուրդս իւր, զի ոչ մտցէ յերկիրն զոր
տացեմ որդւոցն Իսրայէլի, վասն զի անհնազանդեցէք
բանի իմում ի ջուրն հակառակութեան։
Առ զՀաւրոն եւ զորդի նորա զԵղիազար,
եւ ածցես զնոսա ի լեառն Հովր։ Եւ մերկասցես
զՀաւրոն զհանդերձս նորա, եւ հագուսցես
զԵղիազար որդի նորա, եւ Հաւրոն ժողովեսցի
եւ մեռցի անդ։ Եւ արար Մովսէս որպէս
պատուիրեաց Տէր, եւ ելին ի լեառն Հովր
առաջի ամենայն ժողովրդեանն։ Եւ մերկացոյց
Մովսէս զՀաւրոն զհանդերձս նորա, եւ
հագոյց զորդի նորա զԵղիազար, եւ Հաւրոն
ժողովեցաւ անդ եւ մեռաւ ի գագաթանէ
լերինն։ Եւ իջին Մովսէս եւ Եղիազար
ի լերինն։ Եւ տեսին ամենայն ժողովուրդ
զի մեռաւ Հաւրոն, եւ լացին զնա ամենայն
տունն Իսրայէլի աւուրս երեսուն։

Եւ լուաւ Քանանացի թագաւորն Արադայ
որ բնակէր ընդ կողմն հարաւոյ, զի գայ
Իսրայէլ ճանապարհաւ Թարեմայ, եւ պատերազմեցաւ
ընդ Իսրայէլ, եւ գերեաց ի նոցանէ
գերութիւն։ Եւ ետ Իսրայէլ ուխտ Տեառն
եւ ասէ. Եթէ մատնեսցես զժողովուրդս զայս
ի ձեռս իմ, սրբեսցուք զքաղաքս նոցա։
Եւ լուաւ Տէր ձայնի Իսրայէլի, եւ մատնեաց
զՔանանացին, եւ սրբեցին զնոսա եւ զքաղաքս
նոցա, եւ կոչեցաւ անուն տեղւոյն Սրբումն։
Եւ մեկնեցան ի լերինն Հովր ճանապարհաւ
ծովուն Կարմրոյ, շրջել զերկիրն Եդովմայ։
Եւ նեղեցաւ հոգի ժողովրդեանն ի ճանապարհին,
եւ խօսեցաւ ժողովուրդն ընդդէմ Աստուծոյ
եւ ընդդէմ Մովսիսի. Ընդէ՞ր հանէք զմեզ
յԵգիպտոսէ, մեռանել զմեզ յանապատի
զայսմիկ, զի ոչ է հաց եւ ոչ ջուր, եւ
հոգի մեր ձանձրացաւ ի հացիդ սնոտի։
Եւ առաքեաց Տէր ցժողովուրդն զօձս
հրեղինս, եւ խայթէին զժողովուրդն, եւ
մեռանէր ազգ մեծ ի Սրայէլի։ Եւ եկին
ժողովուրդն առ Մովսէս եւ ասեն. Մեղաք
զի խօսեցաք ընդդէմ Տեառն եւ ընդդէմ քո։
Աղաչեա զՏէր, զի խափանեսցէ զօձսն ի
մէնջ։ Եւ աղաչեաց Մովսէս վասն ժողովրդեանն։
Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Արա քեզ
զհրեղէնն, եւ դիր զնա ի նշան, եւ ապրեսցի
ամենայն որ խայթեսցի եւ հայեսցի ի նա։
Եւ արար Մովսէս զպղնձեայ հրեղէնն, եւ
եդ զնա ի նշան, եւ ապրեցաւ ամենայն որ
խայթեցաւ եւ հայեցաւ ի նա։ Եւ մեկնեցան
որդիքն Իսրայէլի, եւ բանակեցան ի Ոբովթ։
Եւ մեկնեցան ի Ոբովթ, եւ բանակեցան ի
Քաբարիմ յանապատի որ է ընդդէմ Մովաբու
յարեւելս։ Եւ մեկնեցան անտի, եւ բանակեցան
ի ձորն Զարդի։ Եւ մեկնեցան անտի, եւ
բանակեցան յայն կողմն Արնովնի, որ է յանապատի
որ ելանէ ի սահմանաց Ամովրհացւոց,
զի Արնովն է սահման Մովաբու ընդ միջոց
Մովաբու եւ Ամովրհացւոց։ Վասն այնորիկ
ասի ի գրքի պատերազմաց Տեառն. Զոր
արար ի Կարմրոյ ծովու, եւ զվտակսն Արնովնի,
եւ զբղխումն վտակացն որ ելանէ ի
բնակութիւն Արայ, եւ հանգչի ի սահմանս
Մովաբու։ Եւ անտի ի Բերոր, որ է հորն
զոր ասաց Տէր ցՄովսէս. Ժողովեա զժողովուրդն,
եւ տացեմ նոցա ջուր։ Յայնժամ
երգեաց Իսրայէլ զերգս զայս. Ելանե՛, հորո՛վ,
բղխեա՛ ինձ, հորո՛վ զոր փորեցին իշխանք,
եւ հատին ազնուականք ժողովրդեանն
ի հրամանի օրինադրին իւրեանց եւ ի գաւազանս
իւրեանց։ Եւ յանապատէն ի Մատանա։
Եւ ի Մատանայ ի Նաղիէլ, եւ ի Նաղիէլ ի
Բամովթ։ Եւ ի Բամովթ ի ձորն որ է յերկրին
Մովաբու, ի գագաթն լերինն որ նայի ի
կողմն անապատին։

Եւ առաքեաց Իսրայէլ հրեշտակս առ Սեհովն
թագաւորն Ամովրհացւոց, եւ ասէ. Եթող
զիս անցանել զերկիրս քո, մինչեւ անցցեմք
ի տեղիս։ Ոչ խոտորեսցուք ոչ յաջ եւ ոչ
յահեակ, ոչ ջրեսցուք ի ջուրց հորոց, ճանապարհաւ
թագաւորին երթիցուք, մինչեւ
անցցուք զսահմանս քո։ Եւ ոչ եթող Սեհովն
զԻսրայէլ անցանել զսահմանս իւր, եւ ժողովեաց
Սեհովն զամենայն ժողովուրդս իւր,
եւ ել ընդդէմ Իսրայէլի յանապատ, եւ եկն
ի Յասա, եւ պատերազմեցաւ ընդ Իսրայէլ։
Եւ եհար զնա Իսրայէլ բերանոյ սրոյ, եւ
տիրեաց երկրին նորա ի Յարնովնէ մինչեւ
ցՅաբոկ, մինչեւ ցորդիս Ամովնայ, զի հզօր
էր Ամովն։ Եւ առ Իսրայէլ զամենայն քաղաքս
նոցա, եւ բնակեցաւ Իսրայէլ յամենայն
քաղաքս Ամովրհացւոց, յԵսեբովն եւ յամենայն
գիւղս նորա։ Վասն այնորիկ ասեն
առակաւորքն. Եկայք յԵսեբովն, շինեսցի եւ
հաստատեսցի քաղաք Սեհովնի։ Զի հուր
ել յԵսեբովն, եւ բոց յաւանէ Սեհովնի, եւ
կերակրեաց զԱր Մովաբու, եւ զտէրս բարձր
Արնովնի։ Վա՛յ քեզ, Մովաբ, կորեար, ժողովուրդ
Քամովսայ։ Որդիք նորա որ ապրեցան,
եւ դստերք նորա գերութիւն Սեհովնի
թագաւորի Ամովրհացւոց։ Եւ կորուսաք
զնոսա, կորեա՛ Եսեբովն մինչեւ ցԴեբովն,
եւ աւերեցաք մինչեւ ցՆովփա, մինչեւ ցՄեդեբա։
Եւ բնակեցաւ Իսրայէլ յերկրին Ամովրհացւոց։
Եւ առաքեաց Մովսէս զհետազօտս
ի Յազեր, եւ առին զգիւղս նորա, եւ
հալածեցին զԱմովրհացին որ էր անդ։ Եւ
դարձեալ ելին ճանապարհաւ Բասանայ, եւ
ել Ովգ թագաւորն Բասանայ ընդդէմ նոցա
ինքն եւ ամենայն ժողովուրդ իւր ի պատերազմ
յԵդրայիմ։ Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Մի՛
երկնչիր ի նմանէ, զի ի ձեռս քո մատնեցի
զնա եւ զամենայն ժողովուրդ իւր, եւ զերկիր
նորա։ Եւ արասցես նմա որպէս արարեր
Սեհովնի թագաւորի Ամովրհացւոց, որ
բնակէր յԵսեբովն։ Եւ մատնեաց Տէր զՈվգ
թագաւորն Բասանայ եւ զամենայն ժողովուրդ
իւր ի ձեռս Իսրայէլի, եւ եհարին զնոսա
մինչեւ ոչ մնաց ի նոցանէ մի, եւ տիրեցին
զերկրին նորա։ Եւ արարին Իսրայէլ զամենայն
քաղաքս նոցա յաւուրն յայնմիկ, եւ
ոչ էր քաղաք զոր ոչ առին ի նոցանէ, վաթսուն
քաղաք զամենայն տարածութիւն Արգոբայ
թագաւորութեան Ովգայ յԲասան։ Ամենայն
քաղաքք ամրաշէնք պարսպաւ բարձրաւ
եւ դրամբք եւ սալայիւք, եւ քաղաքք անպարիսպք
բազումք յոյժ։ Եւ սրբեցին զնոսա
որպէս արարին Սեհովնի թագաւորի Եսեբովնի,
սրբեցին զամենայն քաղաքս, զարս եւ
զկանայս եւ զմանկունս։ Եւ զամենայն անասունս
յաւարի առին իւրեանց, եւ զամենայն
քաղաքս առին։ Եւ առին յայնմ ժամանակի
ի ձեռաց երկուց թագաւորացն Ամովրհացւոց
զերկիրն որ է յայն կողմն Յորդանանու,
յառուգայ Արնովնի մինչեւ ցլեառն Սիովնի։
Սիդովնացիքն կոչեն զԱրմովն, եւ Ամովրհացիքն
կոչեն զնա Սանիր։ Եւ ամենայն
քաղաքք դաշտին, եւ ամենայն Գաղաադ,
եւ ամենայն Բասան մինչեւ ցՍաղքա եւ
ցԵդրայիմ, քաղաքք թագաւորութեան Ովգայ
յԲասան։ Զի միայն Ովգ թագաւորն Բասանայ
մնացեալ էր ի հսկայիցն, եւ ահա
մահիճ նորա մահիճ երկաթի, եւ ահա ի
Հռաբբաթ որդւոցն Ամովնայ, իննսուն եւ
հինգ կանգուն երկայնութիւն նորա, եւ
չորեքտասան կանգուն լայնութիւն նորա
ըստ կանգնի մարդոյ։ Եւ ժառանգեցին
զերկիրն նորա եւ զերկիրն Սեհովնի թագաւորի
Ամովրհացւոց, եւ զերկիրն Գաղաադայ
մինչեւ ցգետ Արնովնի, եւ զկէսս լերինն
Գաղաադայ, եւ զքաղաքս նորա տուի Ռուբինի
եւ Գադայ։ Եւ զմնացեալ Գաղաադայ
եւ զամենայն Բասան, զթագաւորութիւն
Ովգայ տուի կիսոյ ցեղին Մանասէի, զամենայն
տարածութիւն Արգոբայ, եւ զամենայն
Բասան, որ կոչեցաւ երկիր հսկայից։ Եայիր
որդի Մանասէի առ զամենայն տարածութիւն
Արգոբայ մինչեւ ցսահման Գեսուրացւոց
եւ Մաքաթացւոց, եւ կոչեաց զնոսա ի
Բասան ըստ անուան իւրում, Ովանայ Եայիր
մինչեւ ցայսաւր։ Եւ Մաքիր տուի Գաղաադայ,
եւ Գաղաադայ տուի Ռուբինի եւ Գադայ։
Եւ զսահմանս նոցա ի Յորդանանէ մինչեւ
ցծովն Քենեսարեթ, եւ մինչեւ ցծովն
Արաբայ, ծովն Աղի, ի ստորոտ լերինն
Փասգայ յարեւելս։ Եւ պատուիրեաց Մովսէս
ցՌուբինի եւ ցԳադ եւ ցկէս ցեղին Մանասէի
եւ ասէ. Ահա զերկիրն զոր ժառանգեցին
Սեհովն թագաւորն Ամովրհացւոց եւ Ովգ
թագաւորն Բասանայ, երկու թագաւորքն
Ամովրհացւոց, որ էին յայն կողմն Յորդանանու
յարեւելս, տուի ձեզ ժառանգել զերկիրն
նոցա։ Ամենայն զօրաւորք ի ձեզանէ
անցցեն զինեալք առաջի եղբարց ձերոց
որդւոցն Իսրայէլի։ Միայն կանայք ձեր եւ
մանկունք ձեր եւ անասունք ձեր, զի գիտեմ
զի անասունք բազումք են ձեզ, թողցեն
ի քաղաքս ձեր զոր տուի ձեզ։ Մինչեւ հանգուսցէ
Տէր զեղբարս ձեր որպէս զձեզ, եւ
ժառանգեսցեն եւ նոքա զերկիրն զոր Տէր
Աստուած ձեր տայ նոցա յայն կողմն Յորդանանու,
եւ դարձցին ամենայն այր ի ժառանգութիւն
իւր զոր տուի ձեզ։ Եւ պատուիրեցի
Յեսուայ յաւուրն յայնմիկ եւ ասացի.
Աչք քո տեսին զամենայն զոր արար Տէր
Աստուած ձեր երկոցունց թագաւորացդ
Ամովրհացւոց, այսպէս արասցէ Տէր ամենայն
թագաւորութեանց յորս դու անցանես
անդր։ Մի՛ երկնչիր ի նոցանէ, զի Տէր Աստուած
ձեր ինքն մարտնչի վասն ձեր։ Եւ
աղաչեցի զՏէր յաւուրն յայնմիկ եւ ասացի.
Տէր Աստուած, դու սկսար ցուցանել զծառայ
քո զմեծութիւն քո եւ զձեռն քո զհզօր,
զի որ է Աստուած յերկինս եւ յերկրի, որ
կարասցէ առնել ըստ գործոց քոց եւ ըստ
զօրութեան քում։ Անցից զի տեսից զերկիրն
բարի որ է յայն կողմն Յորդանանու, զլեառնն
զայն բարի եւ զԼիբանոս։ Եւ բարկացաւ
Տէր ինձ վասն ձեր, եւ ոչ լուաւ ինձ, եւ
ասէ ցիս Տէր. Բաւական է քեզ, մի՛ յաւելուր
խօսել ցայսմ բանի առաջի իմ։ Ել ի գագաթն
Փասգայ, եւ հայեաց աչաց քոց ի
հիւսիսոյ եւ ի հարաւոյ եւ յարեւելից եւ
յարեւմտից, եւ տես աչաց քոց, զի ոչ անցցես
զՅորդանան զայս։ Եւ պատուիրեա՛ Յեսուայ
եւ զօրացո՛ զնա եւ զհաստատեա՛ զնա, զի
նա անցցէ առաջի ժողովրդեանդ եւ նա
ժառանգեցուսցէ զերկիրն զոր տեսցես։ Եւ
բնակեցաք ի ձորն յանդիման Բեթփագորայ։

Եւ արդ, Իսրայէլ, լո՛ւր հրամանացն եւ
դատաստանացն զոր ես ուսուցանեմ ձեզ
առնել, զի կեցցէք եւ մտցէք եւ ժառանգեսցէք
զերկիրն զոր Տէր Աստուած հարցն
ձերոց տայ ձեզ։ Ոչ յաւելցուք ի բանն զոր
ես պատուիրեմ ձեզ, եւ ոչ նուազեսցուք
ի նմանէ, պահել զպատուիրանս Տեառն Աստուծոյ
ձերոյ զոր ես պատուիրեմ ձեզ։ Աչք
ձեր տեսին զոր արար Տէր ի Բեելփեգորայ,
զի զամենայն այր որ գնաց ետ Բեելփեգորայ,
սատակեաց զնա Տէր Աստուած ձեր
ի մէջ ձեր։ Եւ դուք որ կալայք զՏէր Աստուած
ձեր, կեայք էք ամենեքեան մինչեւ ցայսաւր։
Տեսէ՛ք, ուսուցի ձեզ հրամանս եւ դատաստանս,
որպէս պատուիրեաց ինձ Տէր Աստուած
իմ, զի արասցէք ըստ այսմ ի մէջ երկրին
յոր դուք մտանէք ժառանգել զնա։ Եւ
պահեսջիք եւ արասջիք զի սա է իմաստութիւն
ձեր եւ գիտութիւն առաջի ազգաց
որ լուիցեն զամենայն հրամանս զայս եւ
ասիցեն. Ո՛չ ազգ իմաստուն եւ գիտուն է
այս մեծ ազգս։ Զի ո՞ է ազգ մեծ որ ունիցի
աստուածս մերձաւորս իւր որպէս Տէր
Աստուած մեր ամենայնի աղաչանաց մերոց
առ նա։ Եւ ո՞ է ազգ մեծ որ ունիցի արդարութիւնս
եւ դատաստանս արդարս որպէս
ամենայն օրէնք զոր ես դնեմ առաջի ձեր
այսաւր։ Միայն զգո՛յշ լերուք եւ պահեցէք
զանձինս ձեր յոյժ, զի մի՛ մոռասցիք զբանս
զոր տեսին աչք ձեր, եւ մի՛ ելցեն ի սրտից
ձերոց զամենայն աւուրս կենաց ձերոց։
Եւ ուսուսցուք զորդիս ձեր եւ զորդիս որդւոց
ձերոց զաւուրսն յորս կայաք առաջի
Տեառն Աստուծոյ ձերոյ ի Խորեբ, յորում
ասաց Տէր ցիս. Ժողովեա՛ ինձ զժողովուրդն,
եւ լուիցեն զբանս իմ, զի ուսցին երկնչել
զիս զաւուրսն զորս ես կեցուցանեմ զնոսա
ի վերայ երկրի, եւ զորդիս նոցա ուսուսցեն։
Եւ մերձեցարուք եւ կացէք ընդ լերամբն,
եւ լեառն բորբոքեալ հրով մինչեւ ցմէջ
երկնից, խաւար, ամպ եւ մէգ։ Եւ խօսեցաւ
Տէր ընդ ձեզ ի միջոյ հրոյն, ձայն բանի
էիք լսէիք, եւ կերպարան ոչ տեսանէիք
բայց միայն ձայն։ Եւ պատմեաց ձեզ զուխտ
իւր զոր պատուիրեաց ձեզ առնել, զտասն
բանս, եւ գրեաց զնոսա ի վերայ երկուց
տախտակաց քարեղէնից։ Եւ ինձ պատուիրեաց
Տէր յաւուրն յայնմիկ ուսուցանել
ձեզ զհրամանս եւ զդատաստանս, զի արասցէք
զնոսա յերկրին յոր դուք անցանէք անդր
ժառանգել զնա։ Եւ զգո՛յշ լերուք անձանց
ձերոց յոյժ, զի ոչ տեսէք զամենայն կերպարան
յաւուր յորում խօսեցաւ Տէր ընդ ձեզ
ի միջոյ հրոյն ի Խորեբ։ Մի՛ գուցէ խոտորեսցիք
եւ արասջիք ձեզ կուռս եւ կերպարան
ամենայն նմանութեան, զոր արար Տէր
Աստուած ձեր ի մէջ ազգաց։ Զի Տէր Աստուած
ձեր հուր սպառիչ է, Աստուած նախանձայոյզ։
Եւ եթէ ծնանիցիք որդիս եւ
որդիս որդւոց ձերոց, եւ հնասցիք ի երկրի,
եւ խոտորեսցիք եւ արասջիք կուռս եւ կերպարան
ամենայն նմանութեան, եւ արասջիք
զչարիս առաջի Տեառն Աստուծոյ ձերոյ
եւ բարկացուսանիցէք զնա, կոչեցուցանեմ
ես ի վերայ ձեր այսաւր զերկինս եւ զերկիր
վկայս, զի կորուսանելով կորիցէք յերկրէ
յոր դուք անցանէք անդր Յորդանան ժառանգել
զնա։ Ոչ երկարեսջիք աւուրս ի նմա,
այլ սատակմամբ սատակեսջիք։ Եւ ցրուեսցէ
զձեզ Տէր ի մէջ ազգաց, եւ մնասցէ
համար ձեր սակաւ ի մէջ ազգաց յորս տարցէ
զձեզ Տէր անդր։ Եւ ծառայեսջիք անդ
աստուածոց ձեռագործ մարդկան, փայտի
եւ քարի, որ ոչ տեսանեն եւ ոչ լսեն եւ ոչ
ուտեն եւ ոչ հոտոտեն։ Եւ եթէ խնդրեսջիք
անդ զՏէր Աստուած ձեր, եւ գտցէք, զի
խնդրեսցէք զնա յամենայն սրտէ ձերմէ եւ
յամենայն հոգւոյ ձերոյ։ Յանձանձել ձեզ
եւ հասանել ձեզ զամենայն բանս զայս յետ
վախճանի աւուրց, եւ դարձցիք առ Տէր
Աստուած ձեր եւ լուիցէք ձայնի նորա։
Զի Աստուած ողորմած է Տէր Աստուած
ձեր, եւ ոչ թողուցէ զձեզ եւ ոչ կորուսանիցէ
զձեզ, եւ ոչ մոռասցի զուխտ հարցն ձերոց
զոր երդուաւ նոցա։ Հարցո՛ զաւուրսն առաջինս
որ եղեն յառաջ քան զքեզ, յաւուրէ
յորում ստեղծ Աստուած զմարդ ի վերայ
երկրի, եւ յերկուց կողմանց երկնից մինչեւ
ցերկուս կողմանս երկնից, եթէ եղեւ ըստ
բանիդ մեծի այսորիկ, կամ եթէ լուաւ ոք
ձայնի Աստուծոյ խօսեցելոյ ի մէջ հրոյ
որպէս լուար դու, եւ կեցեր։ Կամ եթէ
փորձեաց Աստուած երթալ առնուլ իւր ազգ
ի մէջ ազգաց փորձութեամբ, նշանիւք եւ
հրաշիւք եւ պատերազմաւ եւ ձեռամբ զօրաւոր
եւ բազկաւ երկայնաձգութեամբ եւ
տեսլեամբ մեծամեծաց, ըստ ամենայնի զոր
արար ձեզ Տէր Աստուած ձեր յԵգիպտոս
առաջի աչաց քոց։ Ցուցեալ է քեզ զի գիտասցես
զի Տէր Աստուած ձեր նա է, եւ ոչ
կայ այլ բայց նա։ Ի երկնից լուաւ զձայն
իւր ուսուցանել զքեզ, եւ ի վերայ երկրի
ցուցանէ քեզ զհուր իւր մեծ, եւ բանք նորա
լուան ի մէջ հրոյ։ Վասն զի սիրեաց զհարսն
քո եւ ընտրեաց զզաւակ նոցա յետ նոցա,
եւ հանեաց զքեզ առաջի իւրում զօրութեամբ
իւրով մեծաւ յԵգիպտոսէ, վանել զազգս
մեծամեծս եւ զհզօրս քան զքեզ ի մուտս քո
առնել զքեզ եւ տալ նոցա զերկիրն նոցա
ժառանգութիւն, որպէս այսաւր։ Գիտասցես
եւ դիցես ի սրտի քում զի Տէր նա է Աստուած
յերկինս եւ ի վերայ երկրի, եւ ոչ կայ
այլ բայց նա։ Պահեսցես զհրամանս նորա
եւ զպատուիրանս նորա զոր ես պատուիրեմ
քեզ այսաւր, զի բարի լիցի քեզ եւ որդւոց
քոց յետ քո, եւ զի երկայնաւորս արասցես
զաւուրս քո յերկրի զոր Տէր Աստուած քո
տայ քեզ զաւուրս յաւիտենից։

Յայնժամ եր-
ծաց
20.17

Յայնժամ եր-
ծաց
20.17

որ յաղագս ինազանդու
թեան քո։ Ուրդ առնել
առելով զհամս հօր եւ զ
ամենայն իրաք զիւր ։
զՏիեզին ապարատանու
թիւնս յանդիմանէ և
վիրաւորէ խոստնակի։
որպ միշտ զիւրքանչիւր
հացս ցանելով կամս ։
և զաճապին օրինան ան
տես արարեալ։ ոչ ինչ
համարել խոկացեալ
զայ թուեցեալսն։ քան
զի այսքիւ իւրոյ Տէր
նազանդութեն վիայե
լուն զեղծայն բանեալ
անիծազանդութիւն ։
Նէ ածաբանն ասէ զէ
լիդիոս, զի ոչ երեք հոգ
իմ կամք կատարէիր զ ա
ծանեալ։ այլ հաստատ
կաց իմ և քոյ երեք։ որպ
մի ածութիւն, նոյնպէս
և մի կամք ։

Ի՞նչ ըստ վերոյգրելոցն
սրբազանիդ ասանդու
թեանցն հետևելով,
գասանեացդ ընդ
մի ասէն։ և միաբերել

Յոչ գոյ նմա մեղք։

մի բնութիւն։ մի գէմ։
մի կամ։ և մի ներգոր
ծութիւն։ Նէ այսպիսի
բարեպաշտ խոստովա
նութիւն՝ խոստացեալ
բարեացն յաւիտենակա
նաց արժանաւորք լի
ցուք ։ Ի նորհօք և
ողորմութեամբ աՆ մե
ծոյ ՅԵ ՀՒ։

Որով և ընդուն հօր՝
միանդամայն և Հոգւոյն
աբ գ վայել փառք հզ
խառնութիւն ապասին։
Ա՜յժմ և միշտ և յա
ւիտեան յա
ւիտենից

Ամէն։

ե բնութիք և ե ներքսոր
ծուխիք օտարեն այ։

Ո՞ի մերումնն որով չար
չարեցաւ ընդ աճապին
բնութիւնն խառնեալ
զայն ասեմք չարչարեալ
՚ի ձեռն միաւորութե որ
ինչ առումն բնութի՝
ընդ ոկար և ապականա
ցու բնութի խառնեալ
աճապին բնութիւն։ և
եղև որ միշտ էրն աճ։
Նա՞ սբն երկնեմ ասէ
յերկրորդութե ձառին,
ոչ յերկնից ասեմք զշ
ան մերոյ Յի՛ւ քի մար
մինն։ այլ ՚ի սբ կուսէն
մարիամայ։ և ոչ բաժա
նեմք զբանն յիւրմէ մար
միոյն յերկուս դէմս,
կամ յերկուս բնութիս։
Նա՞ եղիցի մարդս մեզ
օրինակ որ դիւացեալ է
՚ի հոգւոյ և ՚ի մարմնոյ։
և է մի դէմ։ և մի բնու
խառնեալ ևանշփումի մի
նացել։ Ցնա ոչ արամիս
զրկեալ կամ զբանս ած
եկեալն որ յերկնայնոյ
և յերկրայնոյ, յաստակ

Վարդան Այգեկցի։

Արտաքին Աստուածաբանութիւն
Յիսուս Քրիստոս Տէր մեր
ծնաւ ՚ի Մարիամ կուսէ։ Նա՞ եւ
ամենայն մարդ ծնանի ՚ի կնոջէ։
Ո՞ չ ամենայն մարդ ծնանի ՚ի կնոջէ։

Ն՚Ա

Ես զայս ևս կամ
եմ խնդրել
ընկերիդ մի՞ ես ներքսոր
ծուխն քո ի քեզ երկու։

Նա՞ և Աբրահամ։

Նա՞ զանազանութիւն մարդկային
սերոյ ածաբանն նիւսա
ցին զրկեալ ասէ,

Նայումէ և յանապակինէ,
Միմանալոյ և՛ զգա
լոյ միաբարեալ և միա
գեալ՝ ասի միարդ. ոչէր
և ոչ ասի է անձն և է
բնութ. այլ միանձն և
միբնութ մարդկային։
Այլ ոչ խմանամք զգ
մարդն ասակ հոգի և ոչ
լոկ մարմին. այլ երկուց
միաբարութենէ միկատա
րեալ մարդ. որ ասի պեա
րսս կամ պօղոս և այլն։
Եւ՛ զբնութիւնն մեզ
ծանուցանէ. զի ոչ պեա
րսս միանձն է և միբ
նութ, նմանապէս և միհ
ներգործութիւն նոր։
Ո՛չ ոչ երբէք այսպէս
հոգին գործէ եւայլաբե
մարմինն. քանզի յեր
կուց է կատարեալ երբ
կրկնմբք միացեալքն
երեւ պետրոս։ Եւ՛ ոչ
երբէք պետրոսի ծնեալ
գրութիւնն է առանց
հոգւոյ. քանզի
առանց հոգւոյ։ քանզի

Համանգամայն գործէ
միաբարութեն. եթէ ըզ
մարմնաբարն և եթէ ըզ
հոգեւորն։ զի ծնեալ
գրութիւնն է հոգեւոր.
իսկ ձաշակութիւն հացին
և ըմպելի է մարմնաբար.
բայց միաբարութեն գոր
ծէ զոր ինչ և գործէ։
Տեսանեմք, զի բնութիւն
բանաերազծութիւնն միմիան
միայիկ և բնական բանա
կանութեանն, որ միով բնու
թեանն միէ և ներգոր
ծութիւն։ Վասնզի
ասեն ածաբանք թէ,
զի բնական իրարու թեց
պարտ է կազմել հայելի
նքերան, յորում կարաս
ցէ նկատել զարարիչն։
ոչ հայելն հաւասարց աբ
րահամն արար. ուստի
յայտ է զի գիրս ծննդոց
Նոյ ոչ բնական արիս
ասացեալ աներանելով
զերկիրս և զերկինս նր
կատարեալ բնական բա
նականութեն ասաց թէ,
և ոչն որ շարժէ զերկ

Եթե զոք կամիցի ի
օրինակ։ Լինիլն կեր
կուց եւ ուրց մի եւ ու։
կերկուց կատարելուց
մի կատարելու։ կերկին
ծննդոցն մի մահճին։
Այնպէս եւ կերկուց կա
տարելուց մի բնու։
Նմանապէս ոչ փոխա
նակ. ոչ կերդման.
ոչ կրակատման. ոչ ծա
նակ. եւ ոչ ուրացման։
Ո՞վ կարէ անձամբ
միաբանութիւն մի քան։
մի սրտի այ եւ կուսի։
մի դէմ եւ միաբանակ
մի բնութիւն. մի կամք
եւ մի ներգործութիւն։

Ո՞ւ Ո՞ւիկիա։

Արդ հաճոյ թուեցաւ
ինձ բնական բանակա
նութիւնք բացատրել.
եւայց արագեմ, զի մե
կայնէք ածագանից եւ
հաստատեցից զմի ներ
գործութիւնն ձեր։

Ո՞ւ Ա Աւետեաց։

Հաղագս մեր ներգոր

Կնոջ Ա Եղիազար։

Նայիր մարմին. և ինչքն
մի է. և անմարմին. և ան
քաւազօր է. և անեղ է.
մի այլ և անմահական է.
և նոյն արարիչ ամ եղե
լոց. և նման է ամեն պաշ
տօն և հաճոյ։ և այլ
այնպիսիք բազումքին։
Ո՞ւստ մեկայնէ առ ի լոյն
քէ, անեղութիւնքդ այ
երեւելի արարածովդ
խնայեցեալ ստուգին։
Ո՞չ կարելի էր ձեզ այլ
նոյնիսկ ձեռնակոփ ծա
ռուցանել այդ հայելի.
զի ի յօրինակս այս նկա
տեալ՝ տեսցէք զանձինս
ձեր ի հայելւոյ.
ըստ օրինակին պատուի.
այդ դառ է մի անձն և մի
բնութիւն. և մի կամք
և մի ներգործութիւն։
Ո՞յդ և զքո խնայեցիս
ըստ բնականին. զեռուէ
եղիկերս։ Ինձանէ առա
և մերձաւորիցդ և
անչափոյ մասնաբա
ժին ի վերս է քան զամ
պերսն և քան զամ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՍԵԲԷՈՍԻ

զնոյն ասեմք զարշաւսն զոր ի ձեռն միաբանութեան որ ինչ առ պետն բնութիւնն, ընդ սակս եւ պակասացու բնութեան խառնեալ ածային բնութիւն. եւ երկու ինչ միշտ էր ած։

Եւ սակս կիսոյ ազի՛ք առնդականին ասէ, Հասա ընկղմեալ առնէ զիար մարդին իւրոյ ածականէն եւ զօրութեն ներգործութ. ոչ զի կարօղ զոլ կենդանացուցանել զմեռեալսն եւ բժշկել զոմս ի հիւանդութենէ։

Եւ թէ միաբանեալ միանգամ ոչ ի հասա ցեալ։ Ընդ նմա իրացու ցեալ զնոյն զնոյնպէս. եւ իւր ընդ նմա զիւրոյն բնութեան ներգործութ. զի առանց միմեանց եղեւ հո զ ուսեալ բանական։

Եւ ընդ ասէ միաբանեալ ընդ մարդկութեա զաստուած. այ՛ զի բաց ընկեր ած. այլ ընդ որ ինչ էր։ այլ

Գուցէ ոք կարասցէ ասել զի բազմացեալ վկայեալ ինչ հասա առաւօտ բանիւք կամ տարբերիլ զնոյն զանազան զանազանս։

Եւ զայդ մեծին դիոնէսիոս զրէ առ գայիոս ի բնաշ բանն ջոյնդիմի՝ ոչ բաս այ զածականին զոր ած էր եւ մարդ, այլ բաստատ մարդոյ։ այլ բաստատ ած էր եւ մարդ, ընդ մին զածականն ներգործ ծութիւն ընդ մեզ կենցաղ զամփոփելով կատարէր։ Տե՛ս թէ որքան միացու ցանէ զածային բնութիւն ընդ մարդկայնոյն բնութեան։ զի ոչ երբէք որոշէ զներգործութիւնս եւ կամ զատազատէ։ այլ մի եւնոյն ած եւ մարդ

ներգործէ ասէ։

Եւ ածաբանն զրիգոր ասէ, է բնութիւնք եւ է ներգործութիւնք ծագեն այ։ մարմինն որով չար չարչարեցաւ ընդ ածային բնութիւնն խառնեալ

յաւէտս փոխատարեալ առ որ հպեցաւեն. այս ինքն յիւր փառսն և ներգործութիւն։

Ձաղ կրօտաբանեն լեռնի մի ձիմարդ ընդոմանակ պատերազմի ընդ ածեալ դիմակիսին և ընդ մեծին ամանասին և ածաբանին դիմագրի և կիւրղի քաջ ախոյեա նին հաւասար. ասելով։ Ոչ ոք ներգործէ իւր աքունչիւր կերպ. այլ ինքն այն ոյ գործէ. և մարդկան մարդոյ. Ոչխան երկապատչիւր բնութիւն ոչ կարի ներգործէ։ Ի չաշխերս ճշմարտութիւն, երանելեացն ոյ լուծցուք որ ոչ երկի զներգործութիւն իւր յերկուս. այլ ոյ առնի և մարդկան մեզ։ Ասի յաղթող ապատաւ զինն հաւասար երանելի ածանաս ի ջուրն ածեալ, զոր առ արիոս, ապատաբանեալ, զոր

Ոչ ոք ներգործէ իւր վայելս լինելոյն պատասէ ընդ ասելին, բայց զմարդ ածեալ բարձեալ զարկա լոյն ոչ զիւրս. զի նոքա մարմնին գործակից ածաւեն գործոց. զի նոքա լինէր. զի ոչ մարմին էր նոցա գործել ասէ, քանզի երկի բանին ոչ գործք ոչ ձեռն մարմնոյն էր եղեալ, ոչ արդարև էր ածացեալ մարդն։ Նոցա յեւս այլոց, քանզի ըզ գործն հօր ի ձեռն մարդ ածեալ։

Ոչնչոյն գործէր։

Նոցա եւիսոսն հռոմայ յուլիոս խոցէ զբերանս լեռնին ասելով, և ոչ մի լոյծ անջատութիւն բանին և մարմնոյ նոյ բերին յաճախին կիրս. այլ ի մի անձնաւորութիւն։ մի ներգործութիւն. և մի գէմ. բոլորելին ածն. բոլորելին մարդ. նոյն ինքն յիս քս. Նոցա յօհան ոսկեբերանն ի ձառին

Ես՝ ոչ ոք ունիմ։ Ես՝ ոչ ոք ունիմ։ Ես՝ ոչ ոք ունիմ։

Հայաստանեայց դաւթի
բառեացն զեկուցիչ։ Այս
մարդն՝ նոքա եղիցի
ցի դատապարտեցի։
Ո՞ւր լեան բաժանեաց
զձայնսն զոր ի վեր ասեմ,
ասելով ի սամարն եւ
ոմն ի նոցանէ պայծա
ռանայր սքանչելեօք,
եւ ոմն սարսանկեալ մըշ
նամանօք։ Ասորւոյ
դատարտեցաւ ի հարցն
սեց եւ անհատի կոչեցաւ։
Ո՞ւր այսու բժիմամբս
ի սբ ժողովն եփեսոսի
ես ընդդէմ ըստ վե
կայոմէ վարդապետաց
խրենց որ ի գիրս առա
քելոցն կերկոցեղ
մատն հաւասար ե՛ի ինչ
գրեսին մէ, այլ դասա
պարտեաց ժողովն եփե
սոսի ասելով, եմէ ոք
բաժանեսցէ զասացեալ
ձայնսն ի մէ որ են ի
գիրս սբա։ զոմանս առ
ցէ բանին այլ, եզոմանս
մարդոյն՝ ընդդէմ եղիցի
Հայրապետական դաւթի
այս հօրէ բանին՝ նա եղի
ցի դատապարտեալ։

Ո՞ւր լեան բաժանեաց
զձայնսն զոր ի վեր ասեմ,
ասելով ի սամարն եւ
ոմն ի նոցանէ պայծա
ռանայր սքանչելեօք,
եւ ոմն սարսանկեալ մըշ
նամանօք։ Ասորւոյ
դատարտեցաւ ի հարցն
սեց եւ անհատի կոչեցաւ։
Ո՞ւր այսու բժիմամբս
ի սբ ժողովն եփեսոսի
ես ընդդէմ ըստ վե
կայոմէ վարդապետաց
խրենց որ ի գիրս առա
քելոցն կերկոցեղ
մատն հաւասար ե՛ի ինչ
գրեսին մէ, այլ դասա
պարտեաց ժողովն եփե
սոսի ասելով, եմէ ոք
բաժանեսցէ զասացեալ
ձայնսն ի մէ որ են ի
գիրս սբա։ զոմանս առ
ցէ բանին այլ, եզոմանս
մարդոյն՝ ընդդէմ եղիցի
Հայրապետական դաւթի
այս հօրէ բանին՝ նա եղի
ցի դատապարտեալ։

Կանոն ԱԼ եպիսկ։

Ոմանք երանելին կիւր
ղոս առաքելն Հոգւոյն
սբոյ քակէ ի հիմանէ զշ
նութիւնս լինելն աս
ելով, քանզի ի բաց որ
շին եւ անքաւեն ամ ու
րեք զձայնսն եզգոցն։
եւ ի ինչ ոչ միայն
անձնայն հետեւեցու
նեն միածնին, եւ ի ինչ
ոչ այլ որդւոյ ոչ ի կին
ջին։ այսոքիկ մերանջե
ցին ուղիղ եւ անմոլար
ձանապարհին։ Ի զար
ձեալ դարձ առակիսն՝
այսու հետեւ մի բաժա
ներ ըստ այսոքիկ զոր
ի վերոյ ոչ զձայնսն։
քանզի ունի ինդին զշ
ածախոցեալսն եւ զշ
մարդկօրէնսն։ Ի զար
ձեալ ասէ՝ եմէ ոք եր
կուց դիմաց եւ կամ
գոյացութեանց բաժա
նէ զձայնսն։ եւ ի ինչ
զոր ոչ մարդոյ առանց
ոչ բանին առանձնապէս
հայեցուցանէ։ իսկ զշ
ածախոցեալսն միայն

Ի՞ՆՉՊԷՍ Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՍԱՑԵԱԼՆ ՅԱՅՍՊԷՍ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՈՒ ՀԱՐՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆ ՈՒՆԵՑԱՆ։

Իսկ ի սկզբան ասացեալն այսպէս մեծագոյն ու հարստական հանդիպումն ունեցան ընդ Տէր Յիսուսի, զի ոչ միայն ընդ նմա ելին ի տեղի մի, այլ եւ ընդ ամենայն ժողովուրդսն ի Սամարիա, որ ի նոյն ժամուն ի քաղաքէն ելին առ նա։ Եւ ոչ միայն ընդ նմա ելին, այլ եւ հաւատացին ի նա։ Եւ ոչ միայն հաւատացին, այլ եւ խնդրեցին զնա, զի ի նոցա քաղաքէն չելցէ։ Եւ ոչ միայն խնդրեցին, այլ եւ ստիպեցին զնա, զի ի նոցա քաղաքէն չելցէ։ Եւ ոչ միայն ստիպեցին, այլ եւ երկու աւուրս ի նոցա քաղաքէն կացեալ ուսուցանէր նոցա զբանն Աստուծոյ։

Ի՞ՆՉՊԷՍ Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՍԱՑԵԱԼՆ ՅԱՅՍՊԷՍ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՈՒ ՀԱՐՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆ ՈՒՆԵՑԱՆ։

Իսկ ի սկզբան ասացեալն այսպէս մեծագոյն ու հարստական հանդիպումն ունեցան ընդ Տէր Յիսուսի, զի ոչ միայն ընդ նմա ելին ի տեղի մի, այլ եւ ընդ ամենայն ժողովուրդսն ի Սամարիա, որ ի նոյն ժամուն ի քաղաքէն ելին առ նա։ Եւ ոչ միայն ընդ նմա ելին, այլ եւ հաւատացին ի նա։ Եւ ոչ միայն հաւատացին, այլ եւ խնդրեցին զնա, զի ի նոցա քաղաքէն չելցէ։ Եւ ոչ միայն խնդրեցին, այլ եւ ստիպեցին զնա, զի ի նոցա քաղաքէն չելցէ։ Եւ ոչ միայն ստիպեցին, այլ եւ երկու աւուրս ի նոցա քաղաքէն կացեալ ուսուցանէր նոցա զբանն Աստուծոյ։

Ի՞ՆՉՊԷՍ Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՍԱՑԵԱԼՆ ՅԱՅՍՊԷՍ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՈՒ ՀԱՐՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆ ՈՒՆԵՑԱՆ։

Իսկ ի սկզբան ասացեալն այսպէս մեծագոյն ու հարստական հանդիպումն ունեցան ընդ Տէր Յիսուսի, զի ոչ միայն ընդ նմա ելին ի տեղի մի, այլ եւ ընդ ամենայն ժողովուրդսն ի Սամարիա, որ ի նոյն ժամուն ի քաղաքէն ելին առ նա։ Եւ ոչ միայն ընդ նմա ելին, այլ եւ հաւատացին ի նա։ Եւ ոչ միայն հաւատացին, այլ եւ խնդրեցին զնա, զի ի նոցա քաղաքէն չելցէ։ Եւ ոչ միայն խնդրեցին, այլ եւ ստիպեցին զնա, զի ի նոցա քաղաքէն չելցէ։ Եւ ոչ միայն ստիպեցին, այլ եւ երկու աւուրս ի նոցա քաղաքէն կացեալ ուսուցանէր նոցա զբանն Աստուծոյ։

Ի՞ՆՉՊԷՍ Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՍԱՑԵԱԼՆ ՅԱՅՍՊԷՍ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՈՒ ՀԱՐՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆ ՈՒՆԵՑԱՆ։

Իսկ ի սկզբան ասացեալն այսպէս մեծագոյն ու հարստական հանդիպումն ունեցան ընդ Տէր Յիսուսի, զի ոչ միայն ընդ նմա ելին ի տեղի մի, այլ եւ ընդ ամենայն ժողովուրդսն ի Սամարիա, որ ի նոյն ժամուն ի քաղաքէն ելին առ նա։ Եւ ոչ միայն ընդ նմա ելին, այլ եւ հաւատացին ի նա։ Եւ ոչ միայն հաւատացին, այլ եւ խնդրեցին զնա, զի ի նոցա քաղաքէն չելցէ։ Եւ ոչ միայն խնդրեցին, այլ եւ ստիպեցին զնա, զի ի նոցա քաղաքէն չելցէ։ Եւ ոչ միայն ստիպեցին, այլ եւ երկու աւուրս ի նոցա քաղաքէն կացեալ ուսուցանէր նոցա զբանն Աստուծոյ։

եւ ի մարմնոյն հրապուրեալ զգայութեամբ եւ ասէն, ահա երկուս ներգործեն ի մեզ։ Եւ երբեմն կապտելով ինքն զպայծառատեսութիւնն, զի մի եւս ոչ ընդունիցի զմտաւորականն լաբառութիւնն զիշերատես ակ հաճոյն այլոցն պերճ ձայեալ թեւօք. որոյ վախճանն զամօթալին ի վերայ աճէ ծաղր։

Օ՜ի յանդիմանեալքն երեն այսոքիւ ի նմին կիրսդն և յամօնասէ և ինոցին նմանեաց սեց, հետեւելով հակակոսոր վկայութեամբ առացելոցն լինի հոմայեցւոյ։

Ոչ անգի ոչ ամենևին ջուրն կարէ կալ հաստատուն. այլ ջնոյ զի կա թացուցանէ զիւրն շինել առաջարկութիւն առանց հիմանն. իբրև պղնձով շուրջ եդեալ զիւրաքանչիւրն։ Եւ ասէ

վարդապետ եկեղեցւոյ հրաժարեցուցանելով զմեզ ի լեռնինաց թէ, որ ընդ ներգործել ընդ ժանմամբ գնեն ի քո, բանս այս է իբրև զհուր թաքուցեալ յարդով. թէպէտ հարևանցի ասեն թէ քո ունէր ներգործութիւն աճապին և մարդկային։ զոր հա ընդիմէ և մեք մատիմն այնմիկ. բայց ի ծաճկեալ խոտոյն և թաքուցեալ հրոյն փախչիմք։ Օ՜ի թէ նոքա կրկին գործք առեանեն ի քո, ես բազմակրկին ցուցից նոց. այսինքն զգործ հոգւոյ և մարմնոյ և ամուսնոյ և այլ այս քառակին ներգործութիւն։ Այլ զարձ հուրին լուսաւորելն. կաղինն գնացուցանելն. բոլորելն արբելն. ի մէջ ծովու և օդոյ գնալն. և զմեռեալս յարուցանելն։ Եւ այլ այսպիսիք ամենայն գործք են

Ընտրեա՛ եւ համարեցարեւ այն քան ներգործու թիւն ասացեր ի քո։ Պատասխանէ՛ հեռուիլ պատմեալ ի քէն դիմէ սիո սի եւ այլոց ածաբանիցն որ իմաստասիրեցան ի վերոյ. եւ հաւասար լըր ամ մեր յո քո յերկուց կատարելոց բնութեց միաւորեցեալ յածոյնոյ եւ ի մարդկայնոյ. անշփոթ թաբար եւ անխտրադրա պէս. մի բնութիւն միանձն մի դէմ մի կամ եւ մի ներգործութիւն։

Ո՞ւր եւ ի վերայ օդոյն գնալն, ի կուսէ ծնանելն, եւ դրօքն փակելն առ աշակերտսն՝ հաւասար թէ զի ածպրատիկան էր ներգործութիւն լսա ասէր դիմէ սիոսի։ այսինքն այ եւ առն շարամանեալ խառն ներգործութիւն։ Ո՞րպանդամայն եւ մի հա մարեալ ընդ մարմնոյն իւրացուցեալ զնոյնն.

Եթէ ոչ՝ ո՞ւրեք ի միաւորեալ եւ իւր ընդ նմա զիւրոյն բնութիւն ներգործութիւնն ըստ սրբոյն կիւրղի։

Ա՛մէն այդ բանական հա մարիմ զառ ի սրբոյն յանդիմանութիւնս որք զերկուս քարոզեն ներ գործութիւս հակառակ սրբոյն ուսմանց. զի ա հաւասիկ զածագործ զօրութիւնն եւ զմարդկօ րինակագոյնան միոյ ու րոյն բաւիղ մարմնացեալ ըստ սուրբն զներգործու թիւնս գիրք սրբ։

Ո՞ր քանս բանիցն ներհակութիւն.

պանդալոյդ
ս սէր իմ

զապականութիւնն։

Յայ
մարմինն նորա երեւ-
ոյ մարմինն նորա երեւ-
ոյ մարմինն նորա երեւ-
ոյ

Յոյժ՝ Ընդդէմ մարմնոյ չէ բանիւն. եւ մարմին ձեւա ցեալ Թարց մեղաց։

Արդ եւ դուք անդրանիկ միշտ առելով, հաճատամբ լը բանիւն ած անեղ ծնեալ ի հօրէ նախ քան զյաւիտեան ։ ի ժամանակի ի քէն յայծածին կոյսն մարիամ. առեալ յարե նէ նոր միաւորեաց ընդ խրտամ աճումբեն. և եղև աճին կատարեալ մարդ կատարեալ. հոգւով և մտօք և մարմնով. մի անձն մի դէմ և միա էորեալ մի բնութիւն ։ Ո՞ ի որպէս բանիւն այ սկիզբն է ի հօրէ անեղ կրկնաբար և անժամա նակաբար, նոյնպէս եմարդ ծնեալ ի կուսէն՝ սկիզբնա էորաբար և ժամանակա բար ։ Ի բուռ մարմնի փրկչին ունելով սկիզբն ի կուսէն. և ի քառակի տարերաց կազմեալ ոչ առանձ ։ և միաւորեալ ընդ բանիւն

Ա՞ւետ Աւետեաց ։

Աւետ աւետեաց ասէ, ճշմա րիտ բանդ հօր մարմին եղեր անեղծ և աներեւոյթ կան ։ Նոր և աբեմչելի խառնմամբ։ Ո՞վ բերեն անպկին է մարմինն քո։

Ո՞ւր Ո՞ւխտիւն։

Ո՞վ ասէր անապկան զմարմին ուն որ ի քա ռակի տարերաց է կազ մեալ ։ անսկզբնաբար է քէն սկզբնաւորեալ ի կուսէ մարմին առնմանէ։ Ո՞ւխտիւն զի բնական բանականաւք յայտնապէս բացայ դրեցաբ։

Ո՞ւ Ո՞ւրտիւն։

Ո՞չ երբեք խորհեցաբ եկեղեցիս Հայաստա նեայց ասել զմարմին ուն անսկիզբն լինիլ ։ այլ սկզբնաւորեալ ի կուսէ ժամանակաբար։ ի քառա կի տարերց կազմեալ։ և յարևնէ կուսին տրնօ րինեալ ընդ Ինանել

Ո՞ւ ոչ ոք ի մեզ ասէ. Ո՞ւր է Աստուած որ ստեղծ զմեզ. որ տայ երգս ի գիշերի. որ ուսուցանէ մեզ աւելի քան զանասունս երկրի, եւ իմաստնագոյն քան զթռչունս երկնից։ Անդ կան չարք մարդկան, եւ ոչ լսեն պատասխանի չարեաց։ Եւ ոչ ասեն. Ո՞ւր է Աստուած որ ստեղծ զմեզ։ Ո՞ւր է որ տայ երգս ի գիշերի։ Որ ուսուցանէ մեզ աւելի քան զանասունս երկրի, եւ իմաստնագոյն քան զթռչունս երկնից։ Անդ կան չարք մարդկան, եւ ոչ լսեն պատասխանի չարեաց։ Եւ ոչ ասեն. Ո՞ւր է Աստուած որ ստեղծ զմեզ։ Ո՞ւր է որ տայ երգս ի գիշերի։ Որ ուսուցանէ մեզ աւելի քան զանասունս երկրի, եւ իմաստնագոյն քան զթռչունս երկնից։ Անդ կան չարք մարդկան, եւ ոչ լսեն պատասխանի չարեաց։

Ո՞ւ ոչ ոք ի մեզ ասէ. Ո՞ւր է Աստուած որ ստեղծ զմեզ։ Ո՞ւր է որ տայ երգս ի գիշերի։ Որ ուսուցանէ մեզ աւելի քան զանասունս երկրի, եւ իմաստնագոյն քան զթռչունս երկնից։ Անդ կան չարք մարդկան, եւ ոչ լսեն պատասխանի չարեաց։ Եւ ոչ ասեն. Ո՞ւր է Աստուած որ ստեղծ զմեզ։ Ո՞ւր է որ տայ երգս ի գիշերի։ Որ ուսուցանէ մեզ աւելի քան զանասունս երկրի, եւ իմաստնագոյն քան զթռչունս երկնից։ Անդ կան չարք մարդկան, եւ ոչ լսեն պատասխանի չարեաց։

Ո՞ւ ոչ ոք ի մեզ ասէ

Ղուկ. Ա. 2. 3.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 26.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 27.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 28.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 29.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 30.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 31.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 32.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 33.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 34.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 35.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 36.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 37.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 38.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 39.

Ա. Կորնթ. ԺԴ. 40.

Ով՝ ոչ ընդոլի մարդոյն ինչ
վասն չի մի՛ աճ և մի՛
մարմին և մի՛ դիմ և մի՛
բնութիւն աներկբայելի.
և որ ոչ խառնականացն
զայս այսպէս՝ եղիցի նոցա
վնաս։ Այլ որ առաջի
զմարմինն ճշմարտումն այ
ին քան, եթէ ի միասո
րութենէն մինչև ի յա
րութիւն անխառնա՛ր էր
և անկատար և ապական
նացու, և ի յարութեն
կատարեցաւ եհատաւո
րեցաւ. և որ ոչ առաւե
լեալ խառնականացն քան
զոր զինչ յարութեն,
նոյնպէս և յառաջ քան
զյարութիւն կենդանին և
կենդանացուցիչ փոխ
և կատարեալ առնելին.
որ զայս այսպէս ոչ խառնա
կանացն՝ եղիցի նոցա
վնաս։ Այլ երկրորդ ընդդէմ
ասէ, ոչ փոխոխելի էր
քո. մի՛ ընդդէ՛ մերոյն
ասես ի նեղբս մերոյդ
յանդիմանական։
Իսկ եթէ ապականութիւն
կամ փոխոխումն ունէր,

Ա՛ւասիկ ընդդէմ
և զմերոյսին ճնշանդնէր
անպատասխանելոյ, որք ոչ ա
սեն զնա լինել ընտրակ
անապականութեան. քանզի
երկին որդիքն այ և զդե
ցան մարմին անապական
յանապական կուսէն մա
րիամայ։ Այլ մեծն աթա
նաս ասէ, արդ ագամ
զանմեղ մարմինն ի դա
ռապարտութենէ և յապա
կանութենէ էարկ. իսկ քո
զայս անապական և խա
փանիչ մահու եղոյց.
Ո՛րպէս ասէ, զի ինչ ըզ
մեզ եւթարձ որչ մայր
անկնուն, զիարդ ասես
ապականութիւն ի նմա։
Ա՛սա յայտնապէս մերձենայ
հայրապետին որ ի ժողովն
նիկիոյ, որք չհամարձա
կի ասել զմարմինն այ
ապականացու. և ի միա
բերեալ առնէ բաժա
նութիւն մարմնոյն այ. և
ոչ առաւելեալ խառնա
կանացն միաւորել ևի
անոնց միաւորէ ևի դէմ երկրպագեալ։

Եթէ Աղքատութեան։

ապա հարկ է նաև մեզ զայն լինել որ մայրն է ցեղ և ծարկ է քան զաղտանդ։ Զոր յոհան ոսկեբե րանն ի Թէսաղոնիկէ ձա ռայեն քե ասէ, յորժամ լսիցես թէ Թէսաղոնիկէ մի՛ անկանել կիրս կար ծիցես զի Թէսպա ևերև իբրև զմեզ մարդ, այլ ըն ձմարիտ խառնմանն՝ անդրանկացեալ է քան զմեզ ապականեալ կիրս և զկարծիս մարդկան ածադրծ մարմնովն։ Եթէ պետրոս Հայրապետն Հռոմայ ասէ, որ ասէ զմարմինն Քրիստոս այ ի՞նչ է Թէ ի մասնէ Թէնէին մինչև ցյարու Թիւն ապականացու եր անմահ և անկաստար, և յետ յարուներն փառա ւորեցաւ և կատարեցաւ։ և այլ խոստովանի Թէ ոչ զնոյն մարմին յարուներն էր, զոր ետես և շուրջ քան զատուներն՝ այնպիսին զգալուներն եղիցի։

Եթէ Աղքատութեան։

Եթէ ասեն եւիտեմ ասէ, օտար է յաստիանոսէ՝ ճանել զոր կոյսն ծնաւ։ քանզի անապականութեն միշտ փոփոխեցեալ ևերև մայր անապականութեն։ Եթէ եւիտեան կիսապատիս ասէ, ամենակալ արքայն ած բանն զգեցաւ մարմնի անապական՝ յանմահէն կուսէն մարիամայ։ և ընդ առնելն զարծաւց զնա անապական։

Եթէ զրէշ ասէ, առեալ զմահկանացու մարմինս մեր և զերծանելի՝ մեռցուց ընդ ածութիւնն և եղոյց անապական։ Եթէ մերն ներսէս շնոր հալին ասէ ի Թուղթն հաւատոյ որ առ Թէղեն մանիս, բնութիւն ադամայ մեղանչական՝ մեռցաւ և ածն բան։ և երկն առնէ և անապական՝ առաւել անդրանկացեալ կրից։ որպէս հրաշալին ի հուր մեր շնորհալ Տանկ ապիկուր Թէ ինչ՝ ի նմա բարձրի։

Ես՝ Հոգին Տեառն վրաս է.
Ես՝ Հոգին Տեառն վրաս է.
Ես՝ Հոգին Տեառն վրաս է.

Յոհ. Ի նմին մարդոյն մի
գիտիցիս ասէ, յետ
յարուցեալ հաղորդեցաւ
կերակրոյ՝ յանկարծ
աղբատութենէն. զի ծա
նիցես թէ և նախ քան
զնացեալն անկարօտ էր և
առատական. Թէպէտ և
կերակրեցաւ: Այլ զի
ասէ՝ մարմին մարդկային
հառնեաց յածուէ իւր:
Այլ թէ՝ զմահկանացու
բնութիւն մեր հառնեաց
յանմահան աճուէ իւր
և արար անապական:
Այլ ոսկեբերունն յօհան
նէս լուսաւորչին համա
ձայնեալ ասէ, անմահ
մարմին ան և անեղծա
կան. խոկ թէ վասն կե
րակրոյ ասես զնա ապա
կանացու, նա և յետ յա
րուեն այլ ճաշակեաց:
Այլ սբն կիւրեղ ասէ
առաքեալն ասէ, ոչ ա
պականութիւն կերց քո:
զի Թէպէտ և քաղցեաւ
ապականէ կերց քո:
այլ ոչ ասէ կերայ ապա
կանութիւն, այլ ասէ
կերայ մարմին. զի ոչ
ապականութիւն ուտի
մարմին ապականի:

Ղուկ. Ի նոյն ժամուն մի
օրհնեաց զնոսա, ասելով
ցնոսա, ածային առաքեալք
որոնցն. և գեաղ յոր
վայնէ նորա ելանեցին
ջուրց կենդանութեան,
ապա մի քան ածային
այն որոնցն ընդունակ
կրից մարմնականաց և
ժողովարան իւրեանց ըղ
ասեաւակ իւրոյ ածային
խնամոյին է. որ և անա
պական է. այլ փղոսկրեայ
որ անխոտոր ասեն լինիլ:
Յհ. 16 Այլ դրէթ ասէ,՝ որոնք
նոյն սիրոյ կձեզ հաս
տատելոյ ի մէջ խարխուց
ասողքն ի մէջ խարխուց
Այլ՝ դէպ կձեզ և ոսկի
խարխուլ ոչ է, եթէ ոչ
ածուխին միացեալ է
մարմին անմահութեան
և անապական զօրութիւն:
Այլ լուսաւորն հոգւոց
մերոց ած հայրապետա

զի ասէ մարիամ ինձ,
կուսութիւն յաղթութիւն։
Եւ՝ զի ոչ ասէ մարդ ինձ,
Եւ՝ ոչ ասէ ինձ եւ այլն
մարդ։ Եւ՝ այլ եւ
եւ մարգարէ։

Եւ՝ զոր ելոյց տալն
մեզ ի մարմնին Իսրայէլ
յառաջ քան զնացն։

Ա՛ Կոր ԺԱ՛ Ի՛ Եւ՝ անկ տակատեալ ինչուան
յաւուրս Երեմիայ։ զի
այ կրեաց կիրս եւ զա
նարգութիւն։

Ա՛ Կոր ԻԲ՛ Ի՛ Եւ՝ անապակութիւն ի վերնասենեակն որ բաշխեցաւ
զմարմինն անդիման։

Ա՛ Կոր ԺԴ՛ Ի՛ Եւ՝ արարութիւնն եւ
զինեփութիւն ի վր ծո
ւեցաւ որ պնդացի ի ե
ղեալ
ջուրցն կոհոսից։

Ա՛ Կոր ԺԷ՛ Ի՛ Եւ՝ պայծառութիւն յայտ
կերպութիւն ի լերինն
Թաբովր։ Եւ՝ մեք յղե
ալ զամենայն տարա
ժամ անապական տարա
զանիցն քո։ Ի՛ իմէ
մարգարէ քո։ Եւ՝ ոչ ի
մէ կերակրեցեր ասեր
կուսութիւն եւ մէ այլ ասեր
անդամոյն կերպ ի քէն,
նման ասելոյ կերպ ի քէն
կուսութիւն յաղթութիւն։

Եւ՝ զոր ելոյց տալն
մեզ ի մարմնին Իսրայէլ
յառաջ քան զնացն։

Եւ՝ զի ոչ ասէ մարդ ինձ,
զի յայտնապէս յառաջեալ
ի մեռելոց ըստ գրելոյ
աստուածային արտաքին
գրոցն ասելով զայս։

Ա՛ Կոր ԺԵ՛ Ի՛ Եւ՝ ոչ ասէ մարդ ինձ,
զի յայտնապէս յառաջեալ
ի մեռելոց ըստ գրելոյ
աստուածային արտաքին
գրոցն ասելով զայս։

Եւ՝ զոր ելոյց տալն
մեզ ի մարմնին Իսրայէլ
յառաջ քան զնացն։

Եւ՝ զի ոչ ասէ մարդ ինձ,
զի յայտնապէս յառաջեալ
ի մեռելոց ըստ գրելոյ
աստուածային արտաքին
գրոցն ասելով զայս։

Ա՛ Կոր ԺԵ՛ Ի՛ Եւ՝ ոչ ասէ մարդ ինձ,
զի յայտնապէս յառաջեալ
ի մեռելոց ըստ գրելոյ
աստուածային արտաքին
գրոցն ասելով զայս։

Եւ՝ զոր ելոյց տալն
մեզ ի մարմնին Իսրայէլ
յառաջ քան զնացն։

Եւ՝ զի ոչ ասէ մարդ ինձ,
զի յայտնապէս յառաջեալ
ի մեռելոց ըստ գրելոյ
աստուածային արտաքին
գրոցն ասելով զայս։

Յոյժ ի՛ւր մարմին անկեալ
զամենեքին հիւանդանոցս. և առեալ
կանացս. և առեալ մեռ
և անհաւատն ի մարմնոյ
վերնականացն զօրուեցոյ
ի քնոյէ. անդիտելի
Հրաշալի և աներեւոյթ մեռ
և առաքելի սուրբ հոգւոյն
և ամենայն տարփուցեալ
և սուրբ մարդարէքն
Քեզ բանն մարմնացեալ.
յոյժ անձամբ խոնարհու
Հաւատաւք թէ,
յայտնեցաւ աղաւթս
մերոյ՝ փախչելով
մեռ ամենայն տկարութիւն
ամենայն մարմնով և
Խոկ մեք ի՛ւր անբիծ և
արեան ուն մերոյ յի՛ւ.
ապականացու մարմնոյ
Հաշակօղք. և զրկեալք
ապականեալ մարմնոյ
տրտմեն. և եղիցին
ապականացու մարմնոյ պա
անապականացու մարմնոյ պա
մարմնոյ քո. ուրեմն զա
և ասէ, անկեալ է
մարմնոյ ի՛ւր ի
և անհաւատն ի մարմնոյ
վերնականացն զօրուեցոյ
ի քնոյէ. անդիտելի
Հրաշալի և աներեւոյթ մեռ
և առաքելի սուրբ հոգւոյն
և ամենայն տարփուցեալ
և սուրբ մարդարէքն
Քեզ բանն մարմնացեալ.
յոյժ անձամբ խոնարհու
Հաւատաւք թէ,
յայտնեցաւ աղաւթս
մերոյ՝ փախչելով
մեռ ամենայն տկարութիւն
ամենայն մարմնով և
Խոկ մեք ի՛ւր անբիծ և
արեան ուն մերոյ յի՛ւ.
ապականացու մարմնոյ
Հաշակօղք. և զրկեալք
ապականեալ մարմնոյ
տրտմեն. և եղիցին
ապականեալ մարմնոյ պա
անապականացու մարմնոյ պա
մարմնոյ քո. ուրեմն զա
և ասէ, անկեալ է

Ա՛ւետ Աղաւնեցւոյ։

Ա՛ւետ ոչ գիտեմ։
Ա՛ն կամ ընդ անապին
և անտեսս ծնունդն։
Ա՛ն դրձել բանն ած որ
զնախատեսեալ մերմինն
յերկրի ստեղծ անկեալ,
զիարդ ոչ կարէր ստեղ
ծանել զիւր մարմինն
անապական։ Ա՛ն որ յի՛ւ
Հոգին զմերմին մանկացն
և զհանդերձեալն պահեց
անկեալ, զիւր մարմինն
ոչ կարէր ամէն պահել
անկեալ։ Խոկ թէ ի՛ւր
հաստատեալ մարդանա
լոյն առեալ անկանացս
զի՛ բանական են յայտ
նի կիրքն ունք գրեցան.
ունք են անանգանելիք.
քաղցն և ծարաւն և
վաստակիլն. թէ ձշմար
տապէս մարդ եղև։
Ա՛ստ սրբոյն կիւրղի որ
ասէ, ազատիկ և քաղց
նալ ասի և աշխատիլ
յուժգնացաւ. յանձն
եառ և զքուն. և խոս
զի. տրտմիլ. և զայլն
մարդկայինս. և առա

Յոյժ Աստուածապաշտութիւն ընդ
հանգստեան մեծի շահու։ Զի ոչ
եբերաքամք զինչ ինչ յաշխարհ
այս, զի ոչ կարեմք ինչ եւ տանել
արտաքս։ Ապա սնունդ եւ հանդերձ
ունիցիմք, զայսոքիկ հանգիցիմք։
Իսկ որ կամին մեծանալ հարստա
նալ, անկանին ի փորձութիւն եւ
ի որոգայթս սատանայի, եւ ի
բազում անմիտ եւ վնասակար
ցանկութիւնս, որ խորտակեն
զմարդիկ ի կորուստ եւ ի կոր
ծանումն։ Զի արմատ ամենայն
չարեաց է սէր դրամոց, զոր
ոմանք ցանկացեալ մոլորեցան
յհաւատոց, եւ անձինս իւրեանց
խոցեցին զանդամս սիրտս
բազումս։ Դու եւ մարդ Աստուծոյ
զայսոսիկ փախիր, եւ հետամուտ
լեր արդարութեան, աստուածա
պաշտութեան, հաւատոց, սիրոյ,
համբերութեան, քաղցրութեան։
Մարտ բարի մարտնչեա հաւատոց,
կալ զյաւիտենական կեանսն,
յորում կոչեցար եւ խոստովա
նեցար խոստովանութիւն առ
բազում վկայս։ Պատուիրեմ քեզ
առաջի Աստուծոյ որ կենդա
նացուցանէ զամենայն եւ Յիսուսի
Քրիստոսի որ վկայեաց առ
Պոնտացի Պիղատոսի զքաղցր
խոստովանութիւնն, զի պահեսցես
զպատուիրանս անարատ եւ
անդրդուելի մինչեւ յերեւումն
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։
Զոր ի ժամանակի իւրում ցուցցէ
երանելի եւ միայնակեաց տէր
թագաւորաց եւ տէր տերանց։
Որ միայն ունի անմահութիւն,
եւ բնակէ ի լոյս անմատոյց,
զոր ոչ ետես ոք ի մարդկանէ,
եւ ոչ կարէ տեսանել։ Նմա
պատիւ եւ զօրութիւն յաւիտեան
յաւիտենից։ Ամէն։

Առ այս աշխարհի հարստացեալսդ
մի՛ ամբարձանել, եւ մի՛ յուսալ
ի հարստութեան անհաստատ,
այլ յԱստուած կենդանի, որ
տայ մեզ ամենայն առատութեամբ
զամենայն ինչս ի վայելումն։
Բարի գործել, հարստանալ ի
գործս բարիս, հեղուլ ողորմու
թիւն, հաղորդ լինել, գանձել
իւրեանց հիմն բարի ի գալոցն
յաւիտենից, զի ունիցին զկեանսն
ճշմարիտ։ Ո՛վ Տիմոթէոս, զաւանդ
պահեա, խորհրդոց սրբոց եւ
աստուածային բանից դարձիր
ի պղծութիւն, եւ ի հակառակ
բանս գիտութեան սուտ անուն
կոչեցելոյ։ Զոր ոմանք խոստով
անեալ մոլորեցան ի հաւատոց։
Շնորհք Աստուծոյ ընդ քեզ։
Ամէն։

Առ Տիմոթէոս
Ա. Գիր։

Յոյ
6. 58

լեր զբաղումն վասն զի
երեցուն ոչ կարացին խոր
ամարտն որ կայ
ընդ մարդկան։

Եւ ասէ ցնոսա։

Ես մարմնով խաչեալ
դամբանիմ ըստ մովսիսի
նահատակութեամբ մեծի
որ ասէ, ‖ սեասանիցեմ ք զիս 20 էին
զկենդանին ձեր կոխեալ 28.56
զիմայսմ։ Եւ իմ կենդանին,
երիտ ոչ պատճառն կիր
նաց ամենեցուն որ կայ
խեցայն զիմայսմ։

Նոքա զրկէ ասէ, ‖ տարա 32.14
ծեաց զմեզ իւր եւ ըմ
կալաւ զնա. եւ բարձեալ
բերեալ զնա ի վէր միջնո
զաց իւրոց։ Նոքա ըստ
եղեալ մի ինչ ի վէր միջնո
աշէ որ երկն տալ նոցա
կեանս, կալան եւ կոխե
ցին զնա ի միայն։

Եւ արդարեւ ոչ կարացին
երեցուն ոչ կարացին խոր
զբաղումն վասն զի
ամարտն որ կայ
ընդ մարդկան։

Եւ ասէ ցնոսա։

Ես մարմնով խաչեալ
դամբանիմ ըստ մովսիսի
նահատակութեամբ մեծի
որ ասէ, ‖ սեասանիցեմ ք զիս 20 էին
զկենդանին ձեր կոխեալ 28.56
զիմայսմ։ Եւ իմ կենդանին,
երիտ ոչ պատճառն կիր
նաց ամենեցուն որ կայ
խեցայն զիմայսմ։

Նոքա զրկէ ասէ, ‖ տարա 32.14
ծեաց զմեզ իւր եւ ըմ
կալաւ զնա. եւ բարձեալ
բերեալ զնա ի վէր միջնո
զաց իւրոց։ Նոքա ըստ
եղեալ մի ինչ ի վէր միջնո
աշէ որ երկն տալ նոցա
կեանս, կալան եւ կոխե
ցին զնա ի միայն։

Եւ արդարեւ ոչ կարացին

Ալլելուիա Աւետեաց։

Ալլելուիա Աւետեաց
Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց
յաղթեալ մահուամբ մահ
ընկալաւ։ Ալլելուիա։

Ա՛ւետ ի ձայն։

Ա՛ւետ ի ձայն ի տանն
ուրախութեան ասացէք
ամենայն ազգաց եւ
ցեղից եւ լեզուաց
եւ ժողովրդոց։ Ալ
լելուիա։

Ա՛ւետ ի ձայն։

Ա՛ւետ ի ձայն ի տանն
ուրախութեան ասացէք
ամենայն ազգաց եւ
ցեղից եւ լեզուաց
եւ ժողովրդոց։ Ալ
լելուիա։

Ա՛ւետ ի ձայն։

ատիպ եւ ճշմա
րիտ իմաստի
ցայ ուղղակի
մտաւք գիշեր ոչ անձն գոլ։
ոչ բնութիւն ոչ գիշեր ոչ ե
րեւոյթ ոչ կամ ոչ ներգոր
ծութիւն։ եւ զմարմինն իւր
անապականութեան ըստ հայոց
առաքելոցն եկեղեցւոյ։
եւ եմ ի նոյն հիմնեալ
եւ հաստատեալ։ Այլ

Յիշ՚ զաւրութիւն Աստուծոյ մի՝
երկիւղիւ ապաշխարիր
ի ժամ տարտամութեան։ Ոչ
բան աստուցն զուարճասէր
թէ, Երեւեցաւ նմա
հրեշտակ յերկնից և զօրա-
ցուցանէր զնա. և էր՝ ի
տագնապի. Համարձիր-
ութիւ կայր յաղօթս։
և հաստէին ի նմանէ գեր
ասացեալ խրատ զկայսեր
արեան սրտին սրտին հե
դեալ յերկիւղ։

Ի՝ոե ԱՀ՝ւթաթեան։

Ի՝ամանեալ հրեշտակաց
յերկնից օգնութեան նմա,
յաղօթեալն ապրիլն և
հեղուլն քրտանց, եցոյց
եթէ առանց կարծեաց
էր մարդասիրն բանին
այ. Ծնանիլն ի կուսէն,
և մեռանիլն ի խաչէն,
յամօթ և ի նախատինս
կարծառէր ամբարշտաց
ցերկրէն ապրելոյն և
հոխիչս. որ առաջօք
ասէին զանօրէնութիւնն
քէ. և զմարգարէին յերկ

նից բերել։ այսու բան

Ա՝ոե Ա՝ւկասէոն։

Ա՝ամ ան էր որ ջար
հարիւր մարմնով և ան
էն ոտն երկաթեայ էր,
ապա ընդէր մարդասի

խրատուն։ Ա՝ասցի ի շի
ջան արեգական. Հրաշ
աշխարհ։ զի խաչեցաւ
լոյսն ամ արարածոց։
Ա՝ատրամ վկայի նախ
կացին դրախտին ասե
լով, Վասն պարշտի եր
կրագործն անէծ հասոյ
դեսաիկին նահատակե
նախկին վկայելոյն խոշ
անեզակերտ։ քանզի ի
քեզ ծանուցեալ բեւ
ռելոյն ան։

Ի՝ոե Ա՝ւտեփան։

Ա՝ամ անէ էր որ ջար
հարիւր մարմնով և ան
էն ոտն երկաթեայ էր,
ապա ընդէր մարդասի

Յաւ" Ընդհատեալ մի՛,
Հանդիսն • քրմունեցուք
ասա մի ոգեցուցանէ
զաղտամ հիւանդութ։ և
մի՛ մ՚ապտիճեն անդ ե՛
կաց յաղօթս • մի դա
ձուցէ զնա անդրէն մ՚
դամսուն իւր։ Եւ ա՛ր
առաջէց, || մի սրբեցէ
զարտասու յամ երեսաց։
Եւ դարձեալ ասէն
տրտում է անձն իմ,
քանզի կատարել մարդ
եղե Տ՚էր և մարթումն։
և ոչ եթէ կիսամասն
մարդ։ Եւ մի առաջ ո՛
դատ իմ, || տրտմէ՛ք
կերակուր միմեանց քո։ և
ցեա ասէ, || տրտմեա՛ք
ծնգիս որդի։ իսկ տրտմ
մասնաժամն զտրտմո
Թիւնն բացատ։
Իսկ ասէն զուկասս
թէ, հայր յաղօթս և չո
տէին ի նմանէ քրտունք
նէրն պիտակին արեան,
պատն պատն իջանէին։
Ա՛ստ՝ քրտունք եղեցի
և երկիւղիւն զնչմամբ
սուրբ մարդոյն իւրոյ։

Ա՛ստ՝
22։39

Ա՛ստ՝
25։8

Ա՛ստ՝
3։17
3։16

Ա՛ստ՝
13։35
Ե՛ստ՝
10։14
Ա՛ստ՝
8։3

Իսկ քրիստոս նշանէ չի
պատիճ յաւիտենից։
Ա՛ստ ա՛ր ա՛ր ա՛ր ա՛ր
ա՛ր

յաւիտենական փրկութեամբ
փրկեցից զքեզ ասէ Տէր
Փրկիչ քո. Ջուրն Նոյի ինձ
ինչ է. զի որպէս երդուայ
ոչ եւս բարկանալ քեզ
եւ ոչ նզովել զքեզ.
Նոյնպէս երդուայ եւ
ես ոչ եւս բարկանալ
քեզ եւ ոչ նզովել զքեզ.
Եթէ լերինք երերեսցին
եւ բլուրք շարժեսցին
ես ոչ երերեցուցից
զողորմութիւն իմ ի քէն
եւ ուխտ խաղաղութեան
իմ ոչ շարժեսցի ասէ
Տէր որ ողորմի քեզ.
Ով տառապեալ եւ
ոչ մխիթարեալ ահա
ես դնեմ զքարինս քո
ի ծիրանի եւ հիմնեցից
զքեզ ի սապփիրոսի.
Եւ դարձուածս քո
ի քարինս ընտրեալս
եւ զամենայն սահմանս
քո ի քարինս պատուականս.
Եւ ամենայն որդիք քո
ուսեալք Տեառն եւ
շատութիւն խաղաղութեան
որդեաց քոց. եւ յարդարութեան
հաստատեսցիս. հեռի լիցիս
յանիրաւութենէ եւ ոչ
երկնչիս. եւ յսարսափէ
ոչ մերձենայ քեզ.
Ահա ոչ ոք է որ
պատերազմեսցի ընդ
քեզ առանց ինձ.
Որ պատերազմեսցի
ընդ քեզ անկցի
վասն քո.
Ահա ես ստեղծի
զկռնակ որ փչէ
ի հուր ածխոյ
եւ հանէ գործի
զանօթ ի գործ
իւրում. եւ ես
ստեղծի զաւերիչ
ի կորուստ.
Ամենայն գործիք
որ արարեալ
իցեն ի քեզ
ոչ յաջողեսցի.
եւ ամենայն
լեզու որ
հակառակեսցի
ընդ քեզ
դատաստանի
մատնեսցես.
Զայս է
ժառանգութիւն
ծառայից Տեառն
եւ արդարութիւն
նոցա յինէն
եղիցի ասէ
Տէր.
Ով ամենայն
որ ծարաւիք
երթայք առ
ջուրս. եւ
որ ոչ ունիք
արծաթ
գնացէք
առէք
ուտիք.
Եկայք
առէք
գինի
եւ
կաթ
առանց
արծաթոյ
եւ
առանց
գնոյ.
Ընդէ՞ր
կշռէք
զարծաթ
ձեր
առանց
հացի
եւ
զվաստակս
ձեր
առանց
կշտութեան.
Լուարուք
ինձ
եւ
կերիջիք
զբարին
եւ
հեշտասցի
ի
պարարտութեան
անձն
ձեր.
Ականջ
դիր
եւ
եկայք
առ
իս
լուարուք
եւ
կեցցէ
անձն
ձեր.
Եւ
դարձից
ընդ
ձեզ
ուխտ
յաւիտենական
զողորմութիւնս
Դաւթի
հաւատարիմս.
Ահա
զի
զվկայութիւն
ի
ժողովրդեանս
ետու
զնա
առաջնորդ
եւ
հրամանատար
ազգաց.
Ահա
կոչես
ազգս
զոր
ոչ
գիտէին
եւ
ազգք
որ
ոչ
գիտէին
զքեզ
ընդ
քեզ
վազեսցեն
վասն
Տեառն
Աստուծոյ
քո
եւ
սրբոյ
Իսրայէլի
զի
փառաւորեաց
զքեզ.
Խնդրեցէք
զՏէր
որ
գտանի
կարդացէք
զնա
մերձ
եղեալ
նորա
ի
կարդալ
զնա.
Թողցէ
անիրաւ
զճանապարհս
իւր
եւ
այր
անօրէն
զխորհուրդս
իւր
եւ
դարձցի
առ
Տէր
եւ
ողորմեսցի
նմա
եւ
առ
Աստուած
մեր
զի
բազում
է
թողուլ
նա.
Զի
ոչ
խորհուրդք
իմ
իբրեւ
խորհուրդք
ձեր
եւ
ոչ
ճանապարհք
ձեր
իբրեւ
ճանապարհք
իմ
ասէ
Տէր.
Զի
որպէս
բարձրանայ
երկինք
յերկրէ
այնպէս
բարձրացան
ճանապարհք
իմ
ի
ճանապարհաց
ձերոց
եւ
խորհուրդք
իմ
ի
խորհրդոց
ձերոց.
Զի
որպէս
իջանէ
անձրեւ
եւ
կարկուտ
յերկնից
եւ
անդր
ոչ
դառնայ
այլ
արբուցանէ
զերկիր
եւ
ծնուցանէ
զնա
եւ
բուսուցանէ
զնա
եւ
տայ
սերմանելիս
ի
սերմանողի
եւ
հաց
ուտելեաց
եւ
եղիցի
բան
իմ
որ
ելցէ
յերանաց
իմոց
ոչ
դարձցի
առ
իս
ունայն
այլ
կատարեսցէ
զամենայն
զոր
կամիմ
եւ
յաջողեսցի
զոր
առաքեցի
զնա.
Զի
յուրախութեան
ելցէք
եւ
ի
խաղաղութեան
տարիցիք
լերինք
եւ
բլուրք
ցնծասցեն
առաջի
ձեր
ցնծութեամբ
եւ
ամենայն
ծառ
դաշտի
ծափս
տացեն
ձեռամբ.
Փոխանակ
մասուոյ
ելցէ
կիպարիսոս
եւ
փոխանակ
տատասկի
ելցէ
մուրտ
եւ
եղիցի
Տեառն
ի
անուն
եւ
ի
նշան
յաւիտենական
որ
ոչ
բարձցի.
Ով
ամենայն
որ
ծարաւիք
երթայք
առ
ջուրս
եւ
որ
ոչ
ունիք
արծաթ
գնացէք
առէք
ուտիք.
Եկայք
առէք
գինի
եւ
կաթ
առանց
արծաթոյ
եւ
առանց
գնոյ.
Ընդէ՞ր
կշռէք
զարծաթ
ձեր
առանց
հացի
եւ
զվաստակս
ձեր
առանց
կշտութեան.
Լուարուք
ինձ
եւ
կերիջիք
զբարին
եւ
հեշտասցի
ի
պարարտութեան
անձն
ձեր.
Ականջ
դիր
եւ
եկայք
առ
իս
լուարուք
եւ
կեցցէ
անձն
ձեր.
Եւ
դարձից
ընդ
ձեզ
ուխտ
յաւիտենական
զողորմութիւնս
Դաւթի
հաւատարիմս.
Ահա
զի
զվկայութիւն
ի
ժողովրդեանս
ետու
զնա
առաջնորդ
եւ
հրամանատար
ազգաց.
Ահա
կոչես
ազգս
զոր
ոչ
գիտէին
եւ
ազգք
որ
ոչ
գիտէին
զքեզ
ընդ
քեզ
վազեսցեն
վասն
Տեառն
Աստուծոյ
քո
եւ
սրբոյ
Իսրայէլի
զի
փառաւորեաց
զքեզ.
Խնդրեցէք
զՏէր
որ
գտանի
կարդացէք
զնա
մերձ
եղեալ
նորա
ի
կարդալ
զնա.
Թողցէ
անիրաւ
զճանապարհս
իւր
եւ
այր
անօրէն
զխորհուրդս
իւր
եւ
դարձցի
առ
Տէր
եւ
ողորմեսցի
նմա
եւ
առ
Աստուած
մեր
զի
բազում
է
թողուլ
նա.
Զի
ոչ
խորհուրդք
իմ
իբրեւ
խորհուրդք
ձեր
եւ
ոչ
ճանապարհք
ձեր
իբրեւ
ճանապարհք
իմ
ասէ
Տէր.
Զի
որպէս
բարձրանայ
երկինք
յերկրէ
այնպէս
բարձրացան
ճանապարհք
իմ
ի
ճանապարհաց
ձերոց
եւ
խորհուրդք
իմ
ի
խորհրդոց
ձերոց.
Զի
որպէս
իջանէ
անձրեւ
եւ
կարկուտ
յերկնից
եւ
անդր
ոչ
դառնայ
այլ
արբուցանէ
զերկիր
եւ
ծնուցանէ
զնա
եւ
բուսուցանէ
զնա
եւ
տայ
սերմանելիս
ի
սերմանողի
եւ
հաց
ուտելեաց
եւ
եղիցի
բան
իմ
որ
ելցէ
յերանաց
իմոց
ոչ
դարձցի
առ
իս
ունայն
այլ
կատարեսցէ
զամենայն
զոր
կամիմ
եւ
յաջողեսցի
զոր
առաքեցի
զնա.
Զի
յուրախութեան
ելցէք
եւ
ի
խաղաղութեան
տարիցիք
լերինք
եւ
բլուրք
ցնծասցեն
առաջի
ձեր
ցնծութեամբ
եւ
ամենայն
ծառ
դաշտի
ծափս
տացեն
ձեռամբ.
Փոխանակ
մասուոյ
ելցէ
կիպարիսոս
եւ
փոխանակ
տատասկի
ելցէ
մուրտ
եւ
եղիցի
Տեառն
ի
անուն
եւ
ի
նշան
յաւիտենական
որ
ոչ
բարձցի.

Եսայի 56.1

Այսպէս
ասէ
Տէր
պահեցէք
զդատաստան
եւ
արարէք
զարդարութիւն
զի
մերձ
է
փրկութիւն
իմ
գալ
եւ
արդարութիւն
իմ
յայտնել.
Երանի
մարդոյ
որ
առնէ
զայս
եւ
որդւոյ
մարդոյ
որ
զօրանայ
ընդ
սմա
պահելով
զշաբաթ
զի
մի
պղծեսցէ
զայն
եւ
պահելով
զձեռս
իւր
մի
առնել
զամենայն
չարիս.
Եւ
մի
ասասցէ
որդի
օտարազգի
որ
մերձեցեալ
իցէ
առ
Տէր
ասելով
թէ
բաժանեալ
բաժանեսցէ
զիս
Տէր
յազգէ
իւրմէ.
Եւ
մի
ասասցէ
ներքինի
ահա
ես
չորացեալ
եմ
ես
ասէ
Տէր
որ
պահեսցեն
զշաբաթս
իմ
եւ
ընտրեսցեն
զորս
կամիմ
եւ
զօրասցին
ընդ
ուխտի
իմում.
Եւ
տացեն
նոցա
ի
տան
իմում
եւ
ի
պարսպի
իմում
տեղի
եւ
անուն
լաւագոյն
քան
զորդիս
եւ
զդուստր
անուն
յաւիտենական
տացեն
նոցա
որ
ոչ
բարձցի.
Եւ
զորդիս
օտարազգեացն
որ
մերձեցեալ
իցեն
առ
Տէր
պաշտել
նմա
եւ
սիրել
զանուն
Տեառն
լինել
նմա
ծառայ
ամենայն
որ
պահեսցէ
զշաբաթ
զի
մի
պղծեսցէ
զայն
եւ
զօրասցին
ընդ
ուխտի
իմում.
Եւ
տարայց
զնոսա
ի
լեառն
սուրբ
իմ
եւ
ուրախ
արարից
զնոսա
ի
տան
աղօթից
իմոց.
Զողջակէզս
նոցա
եւ
զպատարագս
նոցա
ընդունելի
լիցին
ի
վերայ
սեղանոյ
իմոյ
զի
տուն
իմ
տուն
աղօթից
կոչեսցի
ամենայն
ազգաց.
Ասէ
Տէր
որ
ժողովեսցէ
զդիսապարտս
Իսրայէլի
եւ
ասէ
ես
ժողովեցի
ի
նոսա
զհամբոխեալսն
ի
նոսա.
Ամենայն
գազանք
դաշտի
եկայք
ուտել
ամենայն
գազանք
անտառի.
Զի
պահապանք
նորա
կուրք
ամենեքին
եւ
ոչ
գիտացին
ամենեքին
շունք
համր
ոչ
կարացին
հաւանել
հաւանեալ
քնանալ
սիրեցին.
Եւ
շունք
անամօթք
զոր
ոչ
կշտանայր
հոգի
նոցա
եւ
նոքա
հովիւք
ոչ
գիտացին
հանապազ
կային
վրայ
ճանապարհի
իւրեանց
ամենեքին
ի
ծագաց
իւրեանց.
Եկայք
եւ
առցուք
գինի
եւ
արբեսցուք
զմեզ
ի
սեկլեաց
եւ
եղիցի
որպէս
այսօր
այդպէս
եւ
վաղիւ
եւ
աւելի
քան
զայս
եւ
ի
վաղիւ
եւ
ի
միւս
օր
եւ
ի
միւս
օր
եւ
ի
միւս
օր

Յով՛ Հովտին։

Տէս ու ես ուսումնասէր
մարդոյ ձերոյ. զիմաստ
ես իմացուսանէ երկիր
ջէն. ալ զերկիւղն ոգ
վէ մահս մարմնոյ լի
նի, զայն յայտ առնել
կամի ձեզ աշկերտացն։
Աստ արիասոեր լի, թէ
ի մէջ աս ահարկուեց
ի մահն։ Հոգւոյ առաք
ելոյն երթ-ալն հոգւով
եմարմնով և յաղթեաց
աս մեզաց. Հոգեկանաց
և մարմնականաց։ Աստ-
ուած թէ, յոյժ յանդիմա-
նեցէք զիս վա՛յ մեզաց։
Աշխատիս այսմիկ և
վիշտ ըլլալ ձեզ ոչ
ինչ։

Ես ըլլալ ոչ զատուիմ
ջէն յայնմանէ որ զմար
մինն մահացուցանէ։
Ասոյց դուք մի երկիւղ
ջէք յայնմանէ որ զմար
մինն մահացուցանէ։
և զօրացարուք զի ոչ
յաղթեցից ես։ և դուք
յաղթեցայք ես ըլլա ընդ
ամենայն աշխարհի և ո
չինչ ոչ կարէ մարդ
մեզ ընել երկիւղ մար

Ես 8.46
Ես 7.
14.30

Ես 20.41

Ես

Ես

Ես

զի ոչ ոք կարէ այլ զ՚այլ
եւ զ՚այլ զ՚այլ։ Զի ո՞վ
քեզ զատուցանէ զանազանութիւն։
Եւ զի՞նչ ունիս զոր ոչ
առեր։ Եւ եթէ առեր՝ զի՞նչ
պարծիս իբրեւ ոչ առեր։
Ա Կոր ՃԺԸ
Ա Կոր ՃԺԹ
Ա Կոր ՃԻԱ
Ա Կոր ՃԻԲ
Ա Կոր ՃԻԳ
Ա Կոր ՃԻԴ
Ա Կոր ՃԻԵ
Ա Կոր ՃԻԶ
Ա Կոր ՃԻԷ
Ա Կոր ՃԻԸ
Ա Կոր ՃԻԹ
Ա Կոր ՃԼ
Ա Կոր ՃԼԱ
Ա Կոր ՃԼԲ
Ա Կոր ՃԼԳ
Ա Կոր ՃԼԴ
Ա Կոր ՃԼԵ
Ա Կոր ՃԼԶ
Ա Կոր ՃԼԷ
Ա Կոր ՃԼԸ
Ա Կոր ՃԼԹ
Ա Կոր ՃԾ
Ա Կոր ՃԾԱ
Ա Կոր ՃԾԲ
Ա Կոր ՃԾԳ
Ա Կոր ՃԾԴ
Ա Կոր ՃԾԵ
Ա Կոր ՃԾԶ
Ա Կոր ՃԾԷ
Ա Կոր ՃԾԸ
Ա Կոր ՃԾԹ
Ա Կոր ՃԽ
Ա Կոր ՃԽԱ
Ա Կոր ՃԽԲ
Ա Կոր ՃԽԳ
Ա Կոր ՃԽԴ
Ա Կոր ՃԽԵ
Ա Կոր ՃԽԶ
Ա Կոր ՃԽԷ
Ա Կոր ՃԽԸ
Ա Կոր ՃԽԹ
Ա Կոր ՃԿ
Ա Կոր ՃԿԱ
Ա Կոր ՃԿԲ
Ա Կոր ՃԿԳ
Ա Կոր ՃԿԴ
Ա Կոր ՃԿԵ
Ա Կոր ՃԿԶ
Ա Կոր ՃԿԷ
Ա Կոր ՃԿԸ
Ա Կոր ՃԿԹ
Ա Կոր ՃՀ
Ա Կոր ՃՀԱ
Ա Կոր ՃՀԲ
Ա Կոր ՃՀԳ
Ա Կոր ՃՀԴ
Ա Կոր ՃՀԵ
Ա Կոր ՃՀԶ
Ա Կոր ՃՀԷ
Ա Կոր ՃՀԸ
Ա Կոր ՃՀԹ
Ա Կոր ՃՁ
Ա Կոր ՃՁԱ
Ա Կոր ՃՁԲ
Ա Կոր ՃՁԳ
Ա Կոր ՃՁԴ
Ա Կոր ՃՁԵ
Ա Կոր ՃՁԶ
Ա Կոր ՃՁԷ
Ա Կոր ՃՁԸ
Ա Կոր ՃՁԹ
Ա Կոր ՃՂ
Ա Կոր ՃՂԱ
Ա Կոր ՃՂԲ
Ա Կոր ՃՂԳ
Ա Կոր ՃՂԴ
Ա Կոր ՃՂԵ
Ա Կոր ՃՂԶ
Ա Կոր ՃՂԷ
Ա Կոր ՃՂԸ
Ա Կոր ՃՂԹ
Ա Կոր ՃՃ
Ա Կոր ՃՃԱ
Ա Կոր ՃՃԲ
Ա Կոր ՃՃԳ
Ա Կոր ՃՃԴ
Ա Կոր ՃՃԵ
Ա Կոր ՃՃԶ
Ա Կոր ՃՃԷ
Ա Կոր ՃՃԸ
Ա Կոր ՃՃԹ
Ա Կոր ՃՄ
Ա Կոր ՃՄԱ
Ա Կոր ՃՄԲ
Ա Կոր ՃՄԳ
Ա Կոր ՃՄԴ
Ա Կոր ՃՄԵ
Ա Կոր ՃՄԶ
Ա Կոր ՃՄԷ
Ա Կոր ՃՄԸ
Ա Կոր ՃՄԹ
Ա Կոր ՃՅ
Ա Կոր ՃՅԱ
Ա Կոր ՃՅԲ
Ա Կոր ՃՅԳ
Ա Կոր ՃՅԴ
Ա Կոր ՃՅԵ
Ա Կոր ՃՅԶ
Ա Կոր ՃՅԷ
Ա Կոր ՃՅԸ
Ա Կոր ՃՅԹ
Ա Կոր ՃՆ
Ա Կոր ՃՆԱ
Ա Կոր ՃՆԲ
Ա Կոր ՃՆԳ
Ա Կոր ՃՆԴ
Ա Կոր ՃՆԵ
Ա Կոր ՃՆԶ
Ա Կոր ՃՆԷ
Ա Կոր ՃՆԸ
Ա Կոր ՃՆԹ
Ա Կոր ՃՇ
Ա Կոր ՃՇԱ
Ա Կոր ՃՇԲ
Ա Կոր ՃՇԳ
Ա Կոր ՃՇԴ
Ա Կոր ՃՇԵ
Ա Կոր ՃՇԶ
Ա Կոր ՃՇԷ
Ա Կոր ՃՇԸ
Ա Կոր ՃՇԹ
Ա Կոր ՃՈ
Ա Կոր ՃՈԱ
Ա Կոր ՃՈԲ
Ա Կոր ՃՈԳ
Ա Կոր ՃՈԴ
Ա Կոր ՃՈԵ
Ա Կոր ՃՈԶ
Ա Կոր ՃՈԷ
Ա Կոր ՃՈԸ
Ա Կոր ՃՈԹ
Ա Կոր ՃՉ
Ա Կոր ՃՉԱ
Ա Կոր ՃՉԲ
Ա Կոր ՃՉԳ
Ա Կոր ՃՉԴ
Ա Կոր ՃՉԵ
Ա Կոր ՃՉԶ
Ա Կոր ՃՉԷ
Ա Կոր ՃՉԸ
Ա Կոր ՃՉԹ
Ա Կոր ՃՊ
Ա Կոր ՃՊԱ
Ա Կոր ՃՊԲ
Ա Կոր ՃՊԳ
Ա Կոր ՃՊԴ
Ա Կոր ՃՊԵ
Ա Կոր ՃՊԶ
Ա Կոր ՃՊԷ
Ա Կոր ՃՊԸ
Ա Կոր ՃՊԹ
Ա Կոր ՃՋ
Ա Կոր ՃՋԱ
Ա Կոր ՃՋԲ
Ա Կոր ՃՋԳ
Ա Կոր ՃՋԴ
Ա Կոր ՃՋԵ
Ա Կոր ՃՋԶ
Ա Կոր ՃՋԷ
Ա Կոր ՃՋԸ
Ա Կոր ՃՋԹ
Ա Կոր ՃՌ
Ա Կոր ՃՌԱ
Ա Կոր ՃՌԲ
Ա Կոր ՃՌԳ
Ա Կոր ՃՌԴ
Ա Կոր ՃՌԵ
Ա Կոր ՃՌԶ
Ա Կոր ՃՌԷ
Ա Կոր ՃՌԸ
Ա Կոր ՃՌԹ
Ա Կոր ՃՍ
Ա Կոր ՃՍԱ
Ա Կոր ՃՍԲ
Ա Կոր ՃՍԳ
Ա Կոր ՃՍԴ
Ա Կոր ՃՍԵ
Ա Կոր ՃՍԶ
Ա Կոր ՃՍԷ
Ա Կոր ՃՍԸ
Ա Կոր ՃՍԹ
Ա Կոր ՃՎ
Ա Կոր ՃՎԱ
Ա Կոր ՃՎԲ
Ա Կոր ՃՎԳ
Ա Կոր ՃՎԴ
Ա Կոր ՃՎԵ
Ա Կոր ՃՎԶ
Ա Կոր ՃՎԷ
Ա Կոր ՃՎԸ
Ա Կոր ՃՎԹ
Ա Կոր ՃՏ
Ա Կոր ՃՏԱ
Ա Կոր ՃՏԲ
Ա Կոր ՃՏԳ
Ա Կոր ՃՏԴ
Ա Կոր ՃՏԵ
Ա Կոր ՃՏԶ
Ա Կոր ՃՏԷ
Ա Կոր ՃՏԸ
Ա Կոր ՃՏԹ
Ա Կոր ՃՐ
Ա Կոր ՃՐԱ
Ա Կոր ՃՐԲ
Ա Կոր ՃՐԳ
Ա Կոր ՃՐԴ
Ա Կոր ՃՐԵ
Ա Կոր ՃՐԶ
Ա Կոր ՃՐԷ
Ա Կոր ՃՐԸ
Ա Կոր ՃՐԹ
Ա Կոր ՃՑ
Ա Կոր ՃՑԱ
Ա Կոր ՃՑԲ
Ա Կոր ՃՑԳ
Ա Կոր ՃՑԴ
Ա Կոր ՃՑԵ
Ա Կոր ՃՑԶ
Ա Կոր ՃՑԷ
Ա Կոր ՃՑԸ
Ա Կոր ՃՑԹ
Ա Կոր ՃՒ
Ա Կոր ՃՒԱ
Ա Կոր ՃՒԲ
Ա Կոր ՃՒԳ
Ա Կոր ՃՒԴ
Ա Կոր ՃՒԵ
Ա Կոր ՃՒԶ
Ա Կոր ՃՒԷ
Ա Կոր ՃՒԸ
Ա Կոր ՃՒԹ
Ա Կոր ՃՓ
Ա Կոր ՃՓԱ
Ա Կոր ՃՓԲ
Ա Կոր ՃՓԳ
Ա Կոր ՃՓԴ
Ա Կոր ՃՓԵ
Ա Կոր ՃՓԶ
Ա Կոր ՃՓԷ
Ա Կոր ՃՓԸ
Ա Կոր ՃՓԹ
Ա Կոր ՃՔ
Ա Կոր ՃՔԱ
Ա Կոր ՃՔԲ
Ա Կոր ՃՔԳ
Ա Կոր ՃՔԴ
Ա Կոր ՃՔԵ
Ա Կոր ՃՔԶ
Ա Կոր ՃՔԷ
Ա Կոր ՃՔԸ
Ա Կոր ՃՔԹ
Ա Կոր ՃՕ
Ա Կոր ՃՕԱ
Ա Կոր ՃՕԲ
Ա Կոր ՃՕԳ
Ա Կոր ՃՕԴ
Ա Կոր ՃՕԵ
Ա Կոր ՃՕԶ
Ա Կոր ՃՕԷ
Ա Կոր ՃՕԸ
Ա Կոր ՃՕԹ
Ա Կոր ՃՖ
Ա Կոր ՃՖԱ
Ա Կոր ՃՖԲ
Ա Կոր ՃՖԳ
Ա Կոր ՃՖԴ
Ա Կոր ՃՖԵ
Ա Կոր ՃՖԶ
Ա Կոր ՃՖԷ
Ա Կոր ՃՖԸ
Ա Կոր ՃՖԹ

բաժանման դի չարչա-
ղեց և ետուց ձմռոցդ
ջուր հեղուկ լինիլ ցրտե-
ւոր բաժանման կարգ
նիլ։ Եւ զի
թէ լուծանի ձմեռն,
ընդ թէ՝ ոչ իմ կամք,
այլ քոյդ լիցին։ Եւ առա-
ջեւս, կամիր զաճապինն.
կամիր և զմարդկայինն.
զիմոյդ ոչ լիցեն ի կամք։
Եւ՝ լուսո լուսաւոր ածէր
և մարդ, կամիր զայս և
զայն։ այլ և մարդէ չո-
դիս և մարմին. կամն ըղ
հոգեւորն և զմարմնա-
ւորն. բայց ոչ ասէ ի
կամք ի մարդոյ, այլ միւ
կամք մարդոյ. թէպէտ
երբեմն զայս և երբեմն
զայն կամի. այն ոչ կա-
մաց բաժանումն, այլ
ամենակի միտիսեանն։
Եւ՝ զի թէ կամին առա-
ւել բաժանման կամք
ուղղահաւատ լինիլ ցան-
ձից և ետուց ձմռոցդ
բաժանման դի չարչա-

Եւ՝ ՀՈՐ-ՅԱՅՏԱՆԱՅ դի։

անձն. միանա խոտորեալ
և տրտմեալ. և միւսան
թաղց տրտմեալ և խոո
վեալ թէ ըստ դիւրաբերս
նին նեղեալն։ Եւ զի
թէ լուծանի ընդ այս՝ միտս
ջիցին ի միւս պատճառն,
ընդ թէ՝ ոչ իմ կամք,
այլ քոյդ լիցին։ Եւ առա-
ջեւս, կամիր զաճապինն.
կամիր և զմարդկայինն.
զիմոյդ ոչ լիցեն ի կամք։
Եւ՝ լուսո լուսաւոր ածէր
և մարդ, կամիր զայս և
զայն։ այլ և մարդէ չո-
դիս և մարմին. կամն ըղ
հոգեւորն և զմարմնա-
ւորն. բայց ոչ ասէ ի
կամք ի մարդոյ, այլ միւ
կամք մարդոյ. թէպէտ
երբեմն զայս և երբեմն
զայն կամի. այն ոչ կա-
մաց բաժանումն, այլ
ամենակի միտիսեանն։
Եւ՝ զի թէ կամին առա-
ւել բաժանման կամք
ուղղահաւատ լինիլ ցան-
ձից և ետուց ձմռոցդ
բաժանման դի չարչա-

Եւ՝ ՀՈՐ-ՅԱՅՏԱՆԱՅ դի։

զիմոյս պատրաստուցաւ։
Հաւ եթէ ոչ էր նոյնիսկ
ընդ այս, ասացեալ զպա-
տասխանիս։ Ո՞ չ ոչ
միայն հոգիս յօժարի
և մարմինս տկար ասաց
զոյ, այլ թէ՝ անձն իմ
խռովեալ է, և թէ՝
տրտ ի մահ։ և թէ՝
ծնեալ ի մէջ ոչխարաց։
Հայելով քոյդ և զանձնիմ
պնդեալ ի վէր ոչխարաց։
Հաւ ըստ առաքելոյն թէ,
և մարմնոյց զանձն խոր
պատուոյ և վերուստին սո
նալ ի հոս անուշիկ։
Հաւ խռովեալ ասացաւ
ալեալ պատրաստ ի վե
նալ անձնա այս՝ ած
ծելոյ թէ մարդկայինն.
զի թէ ած այնու, զիմոյդ
խռովեալ ասի։ այսինքն
ոչխարաց և ամբոխեալ
կամ սիրելոյ և տրտ
պատասխանել։ Եւ ե թէ
մարդկայինն, զիմոյդ
ած։ Ո՞ չ ոչ
միայն հոգիս յօժարի
և մարմինս տկար ասաց
զոյ, այլ թէ՝ անձն իմ
խռովեալ է, և թէ՝
տրտ ի մահ։ և թէ՝
ծնեալ ի մէջ ոչխարաց։
Հայելով քոյդ և զանձնիմ
պնդեալ ի վէր ոչխարաց։
Հաւ ըստ առաքելոյն թէ,
և մարմնոյց զանձն խոր
պատուոյ և վերուստին սո
նալ ի հոս անուշիկ։

Մատ. ԻԶ.
12·27
Մատ. ԻԶ.
14·34
Հով.
ԺԲ·ԻԷ
Հով.
ՀՀ·ԻԲ
Ա Պետ.
Ե·2

Յ–Ի՝ Ձ–ւյ–ւ–ա–ւ–ի՝ ի՝ ։
մի՛ եկեալ գտցեն զմեզ
յայսմ տեղւոջ երկու
ցեալք և զանգիտեալք։
այլ կամաք երթիցուք
ընդ դէմ նոցա. զի տեսա
նեն զմեզ զտեալս և
ուրախ իմասցին երթ
իշխանուն մնիմ գնել
զանձն իմ և իշխանուն
ունիմ միւսանգամ առ
նուլ զնա։ Եւ գիտասա
ցեն թէ քոյնւոք համ
բերելոց եմք ամէն զոր
ածելոց են ի վր մեզ։
Ոն արիւք գնացուք առ
ու. զի ահասարիկ մեր
ձեցաւ որ մասնելոցն է
զես։ Ոսաց յիշխագոյն
թէ՝ ոչ արկին ինձ ձեռս
զի չև էր հասեալ ժամ
նոյն։ և դարձեալ՝ ես հա
ժամ զի փառաւորեսցի
որդի մարդոյ։ և այժմ
թէ՝ երկն ժամ։ Ո՛չ երթէ
այսու ի ժամուց և ժա
մանակաց փոխեսամոյց
զինքն փակեալ ցուցա
նէ. զի ամ ինչ ի ձեռս
ոյն։ ժամք և ժամկք։

Յ–ի՝ Ձ–ւյ–ւ–ա–ւ–ի՝ ։
ուղղեսք հասանիցին։
Ոանդի կամքը ընդե
էրն. կամքը զմարմնա
էրն. կամքը և զաճ
այինն։ ահա երեք կամք
ի քէն ըստ մտացածինն
բանից նոց։

Ո–ե Ո–ւ–ի–ւ–ւ–ա–ւ–ի՝ ։

Ձ Ոխատցի զայդ ձշմա
րիտ մեկնութիւնդ ու
զակի գու։ բայց ես այս
ցնորին միտք իմ թէ ոչ
ալ գնասցուք առ
գնացուք առաւ. վ ե
կիսոյ մահուն, թէ վ
ուրեք պատճառաց։

Ո–ե Ս–ի–ա–ւ–ի՝ ։

Ոտնկուղդ երկիւղին
առացան ի վերայ։
Ոսկ առնէն, օն արիւք գնա
նացուք, ի մարմնա
էրացն ի հոգևորսն։
և յերկիւղածութեաց չերկ
նայնան։ Ոսկ ի յայլ
աւելի զոր գիտէր յուդա
Ոչ զբնչ փութով առ
գնացուք առաւ ոչ զի

Ձ՚ժ՚ը

Յ՝ը
24։31

Յ՝ը
10։33

Յ՝ը
7։30

12։23

Ոչ ոք կարէ ինձ ի ձեռաց հարցն իմոց, այլ ես ինքն ի կամաց իմոց դնեմ զանձն իմ. զի իշխան է ինձ դնել զանձն իմ, և իշխան է ինձ առնուլ զանձն իմ. զպատուիրանս զայս առի ես ի հարցն իմոց։

Եւ եղեւ յետ երից աւուրց, եկին ի քաղաքէն Նայիմ երկու աշակերտք նորա ընդ առաջ նմա, և ամենայն բազմութիւն ժողովրդեան քաղաքին։ Եւ երբ մերձեցաւ ի դրունս քաղաքին, ահա հանեալ էր մեռեալ մի որդի միածին մօր իւրոյ, և նա էր այրի. և բազում ժողովուրդ քաղաքին էր ընդ նմա։ Եւ տեսեալ Տեառն ողորմեցաւ ի վերայ նորա, և ասէ ցնա. մի լար։ Եւ մերձեցեալ ետ ձեռն ի մահիճն, և որ բարձանէին կացին։ Եւ ասէ. երիտասարդ, քեզ եմ ասէ, յարի։ Եւ նստաւ մեռեալն, և սկսաւ խօսել։ Եւ ետ զնա մօր իւրում։ Եւ առեալ զամենեսեան երկիւղ, և փառաւորէին զԱստուած՝ ասելով. մարգարէ մեծ յարեաւ ի մեզ, և այց արար Աստուած ժողովրդեան իւրում։ Եւ ելեալ բանս զայս ամենայն ի վերայ նորա ընդ ամենայն աշխարհ Հրէաստան և ընդ ամենայն շրջակայս։

Եւ պատմեցին Յովհաննու աշակերտք նորա զամենայն զայս։ Եւ կոչեցեալ երկուս ի մանկտէ իւրմէ Յովհաննէս առաքեաց առ Տէր՝ ասելով. դու ես որ գալոց ես, կամ զուարդ ակնկալեսցուք։ Եւ մերձեցեալ առ նա այրքն՝ ասացին. Յովհաննէս Մկրտիչ առաքեաց զմեզ առ քեզ՝ ասելով. դու ես որ գալոց ես, կամ զուարդ ակնկալեսցուք։ Յայնմ ժամու բժշկեաց բազումս ի հիւանդութեանց և ի չարաց հոգեաց, և կուրս բազումս շնորհեաց տեսանել։ Եւ պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. երթայք պատմեցէք Յովհաննու զոր տեսէք և լուարուք, զի կոյրք տեսանեն, կաղք գնան, բորոտք սրբին, խուլք լսեն, մեռեալք յարիցեն, աղքատաց աւետարանի քարոզի։ Եւ երանի է որ չիցէ սկանդալ ի մէնջ։

Եւ մեկնելոցն նոցա սկսաւ Յիսուս խօսել ընդ ամբոխսն վասն Յովհաննու. զի՞ ելէք յանապատն տեսանել. եղէգն ո՞ր ի հողմոյ շարժեալ։ Այլ զի՞ ելէք տեսանել. մարդ զգեցեալ զհանդերձս փափուկս։ Ահա որ զհանդերձս փափուկս կրեն՝ ի տունս թագաւորաց են։ Այլ զի՞ ելէք տեսանել. մարգարէ։ Այո, ասեմ ձեզ, և աւելի քան զմարգարէ։ Սա է զոր գրեալ է. ահա ես առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի երեսաց քոց, որ պատրաստեսցէ զճանապարհ քո առաջի քո։ Ամէն ասեմ ձեզ, ոչ յարեաւ յորդւոց կանանց մեծագոյն քան զՅովհաննէս Մկրտիչ։ Բայց որ փոքրագոյն է յարքայութեան Աստուծոյ՝ մեծ է քան զնա։ Եւ ամենայն ժողովուրդ որ լուան և մաքսաւորք, արդարացուցին զԱստուած՝ մկրտեալք մկրտութեամբ Յովհաննու։ Իսկ փարիսեցիք և օրինադէտք զխորհուրդս Աստուծոյ անարգեցին զանձանց՝ ոչ մկրտեալք ի նմանէ։

Եւ ասէ Տէր. ո՞ւմ նմանեցուցից զազգիս զայս, և զի՞նչ նմանեալ են նոցա։ Նմանեալ են մանկտեաց որ նստեալ ի հրապարակի կոչեն զընկերս իւրեանց՝ և ասեն. ձեզ սրինգ հարաք, և ոչ պարեցարուք. ողբացաք, և ոչ լացարուք։ Զի եկն Յովհաննէս Մկրտիչ՝ ոչ ուտելով հաց և ոչ ըմպելով գինի, և ասէք. դեւ ունի։ Եկն Որդի մարդոյ՝ ուտելով և ըմպելով, և ասէք. ահա մարդ ագահ և գինեսէր, բարեկամ մաքսաւորաց և մեղաւորաց։ Եւ արդարացաւ իմաստութիւն յամենայն որդւոցն իւրոց։

Եւ խնդրեաց զնա ոմն ի փարիսեցւոցն՝ զի ուտիցէ ընդ նմա։ Եւ մտեալ ի տուն փարիսեցւոյն՝ նստաւ ընդ սեղանաւ։ Եւ ահա կին մի որ էր յաքաղաքին մեղաւոր, յորում գիտացեալ զի նստաւ ի տան փարիսեցւոյն, տարեալ սափոր մի մեռոնի, և կայր ետուն առ ոտս նորա լալով, և սկսաւ արտասուօք ոռոգանել զոտս նորա, և սրբէր զգլխոյ մազովք իւրովք, և համբուրէր զոտս նորա, և օծանէր զմեռոնին։ Տեսեալ զայս փարիսեցին որ կոչեցեալ էր զնա, ասաց ընդ ինքեան՝ ասելով. եթէ էր սա մարգարէ, գիտէր թերեւս զի՞նչ և որպիսի՞ է կինն որ հպի նմա, զի պոռնիկ է։ Եւ պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. Սիմոն, ունիմ քեզ ինչ ասել։ Եւ նա ասէ. ասասցէ վարդապետ։ Երկու պարտականք էին տեառն ոմանց. մի պարտական էր հինգ հարիւր դահեկան, և միւսն յիսուն։ Եւ որ չունէին հատուցանել՝ երկոցունց ներեաց։ Ասա ուրեմն, որ յոքանչիւրսն սիրեսցէ զնա յոյժ։ Եւ պատասխանի ետ Սիմոն և ասէ. կարծեմ զի որում աւելի ներեաց։ Եւ ասէ ցնա. ուղիղ դատեցեր։ Եւ դարձեալ դարձեալ ցկինն՝ ասէ ցՍիմոն. տեսանես զկինս զայս. մտի ի տունդ քո, ջուր ոտից ինձ ոչ ետուր, և կինս զայս արտասուօք ոռոգանէ զոտս իմ, և սրբէ զգլխոյ մազովք իւրովք։ Համբոյր ինձ ոչ ետուր, և կինս զայս յորմէ մտի՝ ոչ դադարէ համբուրել զոտս իմ։ Իւղով զգլուխ իմ ոչ օծար, և կինս զայս զմեռոնին օծանէ զոտս իմ։ Վասն որոյ ասեմ քեզ՝ թողեալ են նմա մեղքն իւր բազումք, զի սիրեաց բազում։ Եւ որում սակաւ թողու՝ սակաւ սիրէ։ Եւ ասէ ցկինն. թողեալ են քեզ մեղքդ։ Եւ սկսան որ հանդէս էին ընդ նմա ասել ընդ ինքեանս. ո՞վ է սա որ և զմեղս թողու։ Եւ ասէ ցկինն. հաւատք քո զքեզ կեցուցին, գնա՛ ի խաղաղութիւն։

Եւ եղեւ յետ այսորիկ, և նա երթեալ ընդ քաղաքս և ընդ գեղս՝ քարոզէր և աւետարանէր զարքայութիւն Աստուծոյ, և երկոտասանքն ընդ նմա։ Եւ կանայք ոմանք որ էին բժշկեալք ի չարաց հոգեաց և ի հիւանդութեանց, Մարիամ որ կոչեցեալ Մագդաղենացի, յորմէ եօթն դեւք ելեալ էին, և Յովհաննա կին Քուզայ գահընկալի Հերովդի, և Սուսան, և այլ բազումք որ սպասաւորէին նոցա ի ստացուածոց իւրեանց։

Եւ ժողովեալ ամբոխի բազմութեան, և որ ի քաղաքացն գային առ նա՝ ասաց առակաւ. ել սերմանել սերմանի զսերմանիսն իւր։ Եւ յորժամ սերմանէր նա, անկաւ ոմն առ ճանապարհ, և կոխեցաւ, և թռչունք երկնից կերան զնա։ Եւ այլ անկաւ ի վէմ, և ընձիւղեալ չորացաւ, վասն զի ոչ էր նմա խոնաւութիւն։ Եւ այլ անկաւ ի մէջ փշոց, և բուսեալ փշոցն խեղդեցին զնա։ Եւ այլ անկաւ յերկիր բարի, և ընձիւղեալ արար պտուղ հարիւրապատիկ։ Ասէ այսպէս՝ որ ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Եւ հարցանէին զնա աշակերտք նորա՝ ասելով. զի՞նչ իցէ առակս այս։ Եւ նա ասէ. ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեան Աստուծոյ, այլ ուրեմն առակաւ ամենայնիւ, զի տեսանելով մի տեսցեն, և լսելով մի հասցեն։ Եւ է առակս այս. սերմանիսն է բան Աստուծոյ։ Եւ որ ի ճանապարհն՝ են որ լսեն, ապա գայ սատանայ և առնու զբանն ի սրտից նոցա, զի մի հաւատացեալ կեցցեն։ Եւ որ ի վէմն՝ են որ յորժամ լսեն՝ ընդունին զբանն ուրախութեամբ, և սոքա արմատ ոչ ունին, զի մինչև ի ժամանակ հաւատան, և ի ժամանակ փորձութեան հեռանան։ Եւ որ ի մէջ փշոցն անկան՝ են որ լսեն, և երթեալ ի մտերմութենէ և ի հարստութենէ և ի հաճոյից կենացս խեղդին, և ոչ հասանեն ի կատարումն։ Եւ որ ի բարի հողն՝ են որ լսելով զբանն՝ ի սրտի բարի և ի վայելուչ պահեն զնա, և պտուղ բերեն ի համբերութեան։

Ոչ ոք ճրագ վառեալ ծածկէ զնա սպասով, կամ ընդ մահիճս դնէ, այլ ի վերայ աթոռոյ դնէ, զի որ մտանեն տեսցեն զլոյս։ Զի ոչ է ծածուկ որ ոչ յայտնի լիցի, և ոչ գաղտնի որ ոչ գիտասցի և ի յայտ եկեսցէ։ Տեսէք ուրեմն զի՞նչպէս լսէք։ Զի որ ունիցի՝ տացի նմա, և որ ոչ ունիցի՝ և զոր կարծէ թէ ունի՝ առցի յնմանէ։

Եկն առ նա մայր նորա և եղբարք նորա, և ոչ կարէին մերձենալ առ նա ի բազմութենէ ամբոխին։ Եւ պատմեցին նմա՝ ասելով. մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ, կամին տեսանել զքեզ։ Եւ նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. մայր իմ և եղբարք իմ սոքա են որ զբան Աստուծոյ լսեն և առնեն զայն։

Եւ եղեւ յաւուր միում, և նա մտանէր ի նաւ, և աշակերտք նորա, և ասէ ցնոսա. անցցուք յայն կողմն ծովուն։ Եւ ելին։ Եւ մինչդեռ նաւեին նոքա՝ նա քնացաւ։ Եւ իջանէ մրրիկ հողմոյ ի ծովն, և լնուին ջրով, և վտանգ ունէին։ Եւ մերձեցեալ արթնացուցին զնա՝ ասելով. վարդապետ, վարդապետ, կորնչիմք։ Եւ նա արթուն եղեալ սաստեաց հողմոյն և ալեաց ջրոյն, և դադարեցան, և եղեւ խաղաղութիւն։ Եւ ասէ ցնոսա. ո՞ւր է հաւատք ձեր։ Եւ նոքա վախեցեալ զարմացան՝ ասելով ընդ միմեանս. ո՞վ է սա, զի և հրամայէ հողմոց և ջրոց, և հնազանդին նմա։

Եւ նաւեցին ի կողմանս Գերգեսացւոց, որ է դէմ Գալիլեացւոց։ Եւ ելեալ նորա ի նաւէն՝ ընդ առաջ եկն նմա ոմն այր ի քաղաքէն, որ դիւահար էր ի ժամանակաց բազմաց, և հանդերձ ոչ զգեցեալ, և ոչ ի տան բնակեալ, այլ ի գերեզմանս։ Եւ տեսեալ զՅիսուս՝ գոչեաց, և անկաւ առաջի նորա, և ձայնիւ մեծաւ ասէ. զի՞նչ է ինձ և քեզ, Յիսուս Որդի Աստուծոյ Բարձրելոյ։ Աղաչեմ զքեզ, մի տանջեր զիս։ Զի պատուիրէր հրամանաւ հոգւոյն պիսի ելանել ի մարդոյն։ Զի բազում ժամանակս հարկանէր զնա, և կապէին շղթայիւք և ի բանտի պահէին, և խզելով զկապանսն՝ տարածանէր ի դիւաց ի տեղիս անապատս։ Հարցանէր զնա Յիսուս և ասէ. զի՞նչ է անուն քո։ Եւ նա ասէ. Լեգէոն, զի դեւք բազումք մտեալ էին ի նա։ Եւ աղաչէին զնա զի մի հրամայիցէ նոցա յանդունդն երթալ։ Էր ուրեմն անդ հօտ խոզից բազմաց արածանի ի լերինն։ Եւ աղաչէին զնա դեւքն զի ի նոսա մտցէ։ Եւ հրամայեաց նոցա։ Եւ ելեալ դեւքն ի մարդոյն՝ մտին ի խոզսն, և գնաց հօտն ի վիմաց ի ծով, և խեղդեցան։ Եւ տեսեալ հովիւքն զեղեալսն՝ փախեան, և պատմեցին ի քաղաքի և ի գեղս։ Եւ ելին տեսանել զեղեալսն, և եկին առ Յիսուս, և գտին նստեալ զմարդն յորմէ դեւքն ելեալ էին, հանդերձեալ և խելամուտ առ ոտս Յիսուսի, և երկեան։ Պատմեցին նոցա և որ տեսեալ էին, զի՞նչպէս եղեւ փրկեալ դիւահարն։ Եւ աղաչեաց զնա ամենայն բազմութիւն շրջակայից Գերգեսացւոց երթալ ի նոցանէ, զի երկիւղ մեծ պատեալ էր զամենեսեան։ Նա մտեալ ի նաւ դարձաւ։ Եւ աղաչէր զնա այրն յորմէ դեւքն ելեալ էին, զի ընդ նմա լիցի։ Եւ արձակեաց զնա՝ ասելով. դարձիր ի տուն քո, և պատմեա զամենայն զոր արար Աստուած ընդ քեզ։ Եւ գնաց ամենայն քաղաքաւն՝ քարոզելով զամենայն զոր արար Յիսուս ընդ նմա։

Եւ եղեւ յետ դառնալոյ Յիսուսի, ընդունեաւ զնա ամբոխն, զի էին ամենեքին սպասաւորք։ Եւ ահա եկն այր որում անուն Յայիրոս, և նա էր իշխան ժողովրդեանն, և անկաւ առ ոտս Յիսուսի, և աղաչէր զնա մտանել ի տունն իւր։ Զի դուստր միածին էր նմա իբրև ամաւ երկոտասանից, և նա մեռանէր։ Եւ ի գնալն նորա ամբոխք խեղդէին զնա։ Եւ կին մի որ էր ի հոսմանէ տասն և երկու ամի, որ ամենայն ունայնացուցեալ էր զանձն իւր ի բժշկաց, և ոչ կարացեալ ոք բժշկել զնա, մերձեցեալ ի թիկունս նորա՝ հպեցաւ ի ծայր հանդերձից նորա, և անդէն կացին հոսք արեան նորա։ Եւ ասէ Յիսուս. ո՞վ է որ հպեցաւ ինձ։ Եւ ամենեցուն ուրացեալ՝ ասէ Պետրոս և որ ընդ նմա. վարդապետ, ամբոխք զքեզ ճնշեն և նեղեն, և ասես. ո՞վ է որ հպեցաւ ինձ։ Եւ ասէ Յիսուս. հպեցաւ ոք ինձ, զի ես գիտացի զզօրութիւն ելեալ յինէն։ Եւ տեսեալ կինն զի ոչ ծածկեցաւ, դողդողեալ եկն, և անկեալ առ ոտս նորա՝ յայտնեաց առաջի ամենայն ժողովրդեան զպատճառն որ հպեցաւ նմա, և զի՞նչպէս անդէն բժշկեցաւ։ Եւ նա ասէ ցնա. դուստր, հաւատք քո զքեզ կեցուցին, գնա՛ ի խաղաղութիւն։

Մինչդեռ նա խօսէր, գայ ոմն ի տանէ իշխանին՝ ասելով. մեռաւ դուստր քո, մի նեղեր զվարդապետ։ Եւ Յիսուս լուեալ՝ պատասխանի ետ նմա և ասէ. մի երկնչիր, այլ հաւատա միայն, և կեցցէ։ Եւ մտեալ ի տունն՝ ոչ ետ մտանել ոք ընդ նա, բայց Պետրոս և Յակոբոս և Յովհաննէս, և հայր մանկանն և մայր։ Եւ լային ամենեքին և ողբային զնա։ Եւ նա ասէ. մի լայք, ոչ մեռաւ մանուկն, այլ քնացաւ։ Եւ ծիծաղէին ի նա գիտացեալ զի մեռաւ։ Եւ նա հանեալ զամենեսեան արտաքս, և բռնեալ զձեռն նորա՝ կոչեաց և ասէ. մանուկ, յարի։ Եւ դարձաւ հոգի նորա, և յարոյց անդէն։ Եւ հրամայեաց տալ նմա ուտել։ Եւ զարմացան ծնողքն նորա։ Եւ պատուիրեաց նոցա զի մի ումեք ասասցեն զգործեալն։

Եւ ժողովեալ զերկոտասանսն՝ ետ նոցա զօրութիւն և իշխանութիւն ի վերայ ամենայն դիւաց, և զբժշկել զհիւանդութիւնս։ Եւ առաքեաց զնոսա քարոզել զարքայութիւն Աստուծոյ, և բժշկել զհիւանդսն։ Եւ ասէ ցնոսա. մի՛ ինչ տանիցէք ի ճանապարհ, ոչ գաւազան, ոչ պարկ, ոչ հաց, ոչ արծաթ, ոչ երկու հանդերձ ունել։ Եւ յորում տանն մտանիցէք՝ անդ կացէք, և անտի ելանիցէք։ Եւ որ ոչ ընդունիցին զձեզ՝ ելեալ յայնմ քաղաքէ՝ զփոշին որ ի ոտից ձերոց թօթափեցէք ի վկայութիւն ի վերայ նոցա։ Եւ ելեալ գնային ընդ ամենայն գեղս՝ աւետարանելով և բժշկելով ամենայն տեղի։

Եւ լուաւ Հերովդէս չորեքհարիւրապետ զամենայն որ լինէին յինէ, և տարակուսեցաւ, զի ասէին ոմանք թէ Յովհաննէս յարեաւ ի մեռելոց, և ոմանք թէ Եղիա երեւեցաւ, և ոմանք թէ մարգարէ ոմն յառաջագոյն յարեաւ։ Եւ ասէ Հերովդէս. զԱնդրէաս ես գլխատեցի, զՅովհաննէս ո՞վ է սա զոր ես լսեմ զայսպիսիս։ Եւ ջանայր տեսանել զնա։

Եւ դարձեալ ժողովեալ ամբոխի բազմութեան՝ մինչդեռ ոչ կարէին ուտել զհաց, կոչեցեալ զաշակերտսն՝ ասէ ցնոսա. խղճամիտ եմ ես ի վերայ ամբոխին, զի արդ երիս աւուրս համբերեն ինձ, և ոչ ունին զի ուտիցեն։ Եւ եթէ արձակեցից զնոսա պաղատագին ի տունս իւրեանց՝ նուաղեսցեն ճանապարհին, զի ոմանք ի նոցանէ հեռագոյն եկեալ են։ Եւ պատասխանի ետ աշակերտքն նորա. ո՞րպէս կարասցուք զայսքան ամբոխ կշտացուցանել ի տեղւոջ անապատի։ Եւ ասէ ցնոսա. քանի՞ հաց ունիք, երթայք տեսէք։ Եւ ասեն. հինգ հաց և երկու ձուկն, եթէ ոչ գնասցուք մեք և գնեսցուք կերակուր ամենայն ժողովրդեանս։ Զի էին արանց ընդ հազարս հինգ։ Եւ ասէ ցաշակերտսն. հանգուցէք զնոսա ընդ հիսունս հիսունս։ Եւ արարին այնպէս, և հանգուցին զամենեսեան։ Եւ առեալ զհինգ հացսն և զերկու ձուկնն՝ հայեցաւ յերկինս, և օրհնեաց զնոսա, և կտրեալ ետ աշակերտացն դնել առաջի ամբոխին։ Եւ կերան ամենեքին և յագեցան, և ամենայն որ ի մնացորդացն վերացան՝ տասն զամբիոնս լցին։

Եւ եղեւ մինչդեռ էր նա միայնակեաց աղօթէր, և աշակերտք նորա ընդ նմա էին, և հարցանէ զնոսա՝ ասելով. զո՞վ զիս ասեն ամբոխք լինել։ Եւ նոքա պատասխանի ետուն և ասեն. Յովհաննէս Մկրտիչ, և ոմանք Եղիա, և ոմանք մարգարէ ոմն յառաջագոյն յարեաւ։ Եւ ասէ ցնոսա. դուք զո՞վ զիս ասէք լինել։ Եւ պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ. քրիստոս Աստուծոյ։ Եւ նա սաստեաց նոցա և պատուիրեաց զի մի ումեք ասասցեն զայդ։ Եւ ասէ. պարտ է զի շատ չարչարեսցի Որդի մարդոյ, և ծերոց և քահանայապետաց և դպրաց ընդունելի լիցի, և սպանցի, և յերրորդում աւուր յարիցէ։ Եւ ասէր ցամենեսեան. եթէ ոք կամի զհետ իմ գալ՝ ուրասցի զանձն իւր, և առցէ զխաչ իւր զամենայն աւուր, և հետեւեսցի ինձ։ Զի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա, և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ նա կեցուսցէ զնա։ Զի զի՞նչ օգտի մարդ եթէ զամենայն աշխարհ շահեսցի, զանձն իւր կորուսցէ կամ տուժեսցէ։ Զի որ ամաչեսցէ զիս և զբանս իմ՝ զայդ Որդի մարդոյ ամաչեսցէ, յորժամ եկեսցէ փառօք իւրովք և հաւրն և սրբոց հրեշտակաց։ Ասեմ ձեզ ճշմարտութեամբ, եթէ կան ոմանք ի կայնելոցս ի սմանէ, որ ոչ համտեսցեն զմահ մինչև տեսցեն զարքայութիւն Աստուծոյ։

Եւ եղեւ յետ այսոցիկ աւուրց ութից, առեալ զՊետրոս և զՅակոբոս և զՅովհաննէս, ել ի լեառն աղօթել։ Եւ եղեւ մինչդեռ նա աղօթէր՝ փոխեցաւ տեսիլ երեսաց նորա, և հանդերձ նորա սպիտակ ի փայլակնի։ Եւ ահա երկու այր խօսակցէին ընդ նմա, որ էին Մովսէս և Եղիա, որ երեւեցան փառօք, և խօսէին ընդ նմա զբաժանումն նորա զոր պիտի լնուլ ի Երուսաղէմ։ Եւ Պետրոս և որ ընդ նմա էին ծանրացեալ էին ի քնոյ, և արթնացեալ տեսին զփառսն նորա, և զերկու այրսն որ կային ընդ նմա։ Եւ եղեւ մինչդեռ բաժանէին նոքա ի նմանէ՝ ասէ Պետրոս ցՅիսուս. վարդապետ, բարի է մեզ լինել աստ, և արասցուք երեք տաղաւարս, մի քեզ և մի Մովսիսի և մի Եղիայի։ Զի ոչ գիտէր զի՞նչ ասէ։ Եւ մինչդեռ նա զայս խորհէր՝ եղեւ ամպ և ստուերեաց նոցա։ Եւ երկեան մտեալ նոցա ի ամպն։ Եւ ձայն եղեւ ի ամպէն՝ ասելով. սա է Որդի իմ սիրելի, զնորա լուարուք։ Եւ մինչդեռ եղեւ ձայնն՝ գտաւ Յիսուս միայն։ Եւ նոքա լռեցին, և ոչ ումեք պատմեցին յաւուրսն յայնոսիկ զոչ մի ինչ ի տեսանելոցն։

Եւ եղեւ յաւուրն յետնում, յորում իջին ի լերինէն, ընդունեաւ զնա ամբոխ բազում։ Եւ ահա այր ոմն ի բազմութենէն գոչեաց՝ ասելով. վարդապետ, աղաչեմ զքեզ նայեցո՛ ի վերայ որդւոյ իմոյ, զի միածին է ինձ։ Եւ ահա ոգի առնու զնա, և յանկարծ գոչէ, և խարխափէ զնա հանապազ, և ի բերանոյ իւրմէ փրփրեցուցանէ, և ընդ դժուարաւ հեռանայ ի նմանէ, և ջախջախեալ զնա։ Եւ աղաչեցի զաշակերտսդ քո զի հանիցեն զնա, և ոչ կարացին։ Եւ պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ով ազգ անհաւատ և ծուռ, մինչև ե՞րբ ընդ ձեզ եղէց և համբերեցից ձեզ։ Մատո՛ զորդի քո հոս։ Եւ մինչդեռ մերձենայր նա՝ ընկէց զնա դեւն, և խարխափեցոյց զնա։ Եւ սաստեաց Յիսուս հոգւոյն պիսի, և բժշկեաց զմանուկն, և ետ զնա հաւր իւրում։ Եւ զարհուրեցան ամենեքին ի մեծութենէ Աստուծոյ։

Եւ մինչդեռ զարմանային ամենեքին ի բոլոր զոր արարն Յիսուս՝ ասէ ցաշակերտսն իւր. դուք ունկնդրեցէք զբանիս զայսոսիկ, զի Որդի մարդոյ մատնելոց է ի ձեռս մարդկան։ Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանս զայս, և էր ծածկեալ յերեսաց նոցա զի մի ճանաչեսցեն զնա, և երկնչէին հարցանել զբանէն զայնմանէ։

Եւ եղեւ խորհուրդ ի մէջ նոցա, թէ ո՞վ իցէ մեծագոյն ի նոցանէ։ Եւ Յիսուս գիտացեալ զխորհուրդս սրտից նոցա՝ առեալ մանուկ մի կացոյց զնա առ ինքեան, և ասէ ցնոսա. որ ընդունիցի զմանուկ զայս յանուն իմ՝ զիս ընդունի, և որ զիս ընդունիցի՝ ընդունի զառաքեալն զիս։ Զի որ փոքրագոյն է ի ձեզ ամենեսեան՝ նա է մեծ։

Պատասխանի ետ Յովհաննէս և ասէ. վարդապետ, տեսաք զոմն որ դիւս հանէր յանուն քո, և արգիլէաք զնա, զի ոչ հետեւի մեզ։ Եւ ասէ Յիսուս. մի՛ արգիլէք, զի որ ոչ է հակառակ մեր՝ նա է մեզ։

Եւ եղեւ մերձենալ աւուրցն վերանալոյ նորա, և նա զերեսս իւր հաստատեաց երթալ յԵրուսաղէմ։ Եւ առաքեաց առաջի երեսաց իւրոց զաշակերտսն իւր, և գնացին և մտին ի գեղ մի Սամարացւոց, զի պատրաստեսցեն նմա։ Եւ ոչ ընդունեցան զնա, զի երեսք նորա էին երթալ յԵրուսաղէմ։ Եւ տեսեալ զայս աշակերտացն Յակոբոսի և Յովհաննու՝ ասեն. տէր, կամիս ասասցուք զի հուր իջցէ յերկնից և սատակեսցէ զնոսա, որպէս արար Եղիա։ Եւ դարձեալ նայեցաւ նա ի նոսա և սաստեաց նոցա։ Եւ ասէ. ոչ գիտէք զի՞նչ հոգւոյ էք դուք։ Զի Որդի մարդոյ ոչ եկն կորուսանել զանձինս մարդկան, այլ կեցուցանել։ Եւ գնացին յայլ գեղ։

Եւ եղեւ մինչդեռ գնային նոքա ճանապարհաւ՝ ասէ ոմն ցնա. տէր, երթիցեմ զհետ քո ուր և գնասցես։ Եւ ասէ Յիսուս. աղուէսք զբուս ունին, և թռչունք երկնից զբոյս, և Որդի մարդոյ ոչ ունի ուր զգլուխ իւր դիցէ։ Եւ ասէ ցայլ. հետեւեա՛ ինձ։ Եւ նա ասէ. տէր, ետ ինձ նախ երթալ թաղել զհայր իմ։ Եւ ասէ Յիսուս. թո՛ղ զմեռեալսն թաղել զմեռեալս իւրեանց, դու ելեալ քարոզեա զարքայութիւն Աստուծոյ։ Եւ ասէ ոմն ցնա. տէր, երթիցեմ զհետ քո, այլ նախ ետ ինձ հրաման հրաժարել ի տանէ իմմէ։ Եւ ասէ Յիսուս. ոչ ոք որ ձեռն արկանիցէ ի վարս և յետս նայիցի՝ պիտանի է արքայութեան Աստուծոյ։

Եւ յետ այսորիկ երեսուն և երկու ուրեք ընտրեաց Տէր և առաքեաց զնոսա երկուս երկուս առաջի երեսաց իւրոց, յամենայն քաղաքս և ի տեղիս, ուր ինքն գալոց էր։ Եւ ասէր ցնոսա. հունձքն բազում են, բայց բանուորք սակաւ են։ Աղաչեցէք զտէր հունձացն՝ զի հանիցէ բանուորս ի հունձս իւր։ Երթայք, ահա ես առաքեմ զձեզ իբրև զգառունս ի մէջ գայլոց։ Մի՛ ինչ տանիցէք ի ճանապարհ, ոչ քսակ, ոչ պարկ, ոչ կօշիկս, և զոք ի ճանապարհի մի՛ ողջունիցէք։ Եւ յորում տանն մտանիցէք՝ նախ ասասցէք. խաղաղութիւն տանդ այսմիկ։ Եւ եթէ իցէ անդ որդի խաղաղութեան՝ հանգիցի ի նա խաղաղութիւն ձեր, եթէ ոչ՝ ի ձեզ դարձցի։ Եւ յորում տանն մտանիցէք՝ անդ կացէք, ուտելով և ըմպելով զոր ինչ ունիցին նոքա։ Զի արժանաւոր է բանուորն վարձուց իւրոց։ Մի՛ անցանիցէք ի տանէ յտուն։ Եւ յորում քաղաքի մտանիցէք և ընդունիցին զձեզ՝ ուտիցէք զոր ինչ դիցեն առաջի ձեր, և բժշկեցէք զհիւանդսն որ ի նմա, և ասասցէք ցնոսա. մերձեցաւ ի ձեզ արքայութիւն Աստուծոյ։ Եւ յորում քաղաքի մտանիցէք և ոչ ընդունիցին զձեզ՝ ելեալ ի ճանապարհս նորա ասասցէք. և զփոշին որ կպեալ է մեզ ի քաղաքէ ձերմէ՝ սրբեմք ի ձեզ, բայց զայս գիտասջիք, զի մերձեցաւ արքայութիւն Աստուծոյ։ Եւ ասեմ ձեզ, զի Սոդոմայ յաւուրն յայնմիկ հանդուրժելի եղիցի, քան քաղաքին յայնմիկ։

Վա՛յ քեզ Քորազին, վա՛յ քեզ Բեթսայիդա, զի եթէ ի Տիւրոս և ի Սիդոն եղեալ էին զօրութիւնքն որ եղեն ի ձեզ, յաւուրս բազումս նստեալ էին ի քուրձս և ի մոխիր, և ապաշխարեալ էին։ Բայց Տիւրոսի և Սիդոնի հանդուրժելի եղիցի ի դատաստանի, քան ձեզ։ Եւ դու Կափառնայում, որ ի երկինս բարձրացար, մինչև ի դժոխս իջցես։ Որ ձեզ լսէ՝ զիս լսէ, և որ ձեզ արհամարհէ՝ զիս արհամարհէ, և որ զիս արհամարհէ՝ զառաքեալն զիս։

Դարձան երկոտասանքն ուրախութեամբ՝ ասելով. տէր, և դեւք հնազանդին մեզ յանուանէ քումմէ։ Եւ ասէ ցնոսա. տեսանէի զսատանայ իբրև զկայծակն յերկնից անկեալ։ Ահա տուի ձեզ զիշխանութիւն զերթալ ի վերայ օձից և կարիճաց, և ի վերայ ամենայն զօրութեան թշնամւոյ, և ոչ ինչ ոչ վնասեսցէ ձեզ։ Բայց ոչ ի սմանէ ուրախ լերուք, զի հոգիք ձեր ի վերայ են, այլ ուրախ լերուք, զի անունք ձեր գրեալ են յերկինս։

Յայնմ ժամու ցնծաց Յիսուս հոգւով սրբով և ասէ. խոստովանիմ քեզ, Հայր, Տէր երկնի և երկրի, զի ծածկեցեր զայս ամենայն ի հանճարեղաց և ի իմաստնոց, և յայտնեցեր զայս մանկանց։ Այո, Հայր, զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո։ Ամենայն ինչ ինձ տուեալ է ի Հաւրէ իմմէ, և ոչ ոք գիտէ զորդին, զի եթէ ոչ Հայր, և զՀայր ոչ ոք գիտէ, զի եթէ ոչ Որդի, և որում կամիցի Որդի յայտնել։

Եւ դարձեալ առեալ զաշակերտսն՝ ասէ ցնոսա առանձինն. երանի աչաց որ տեսանեն զոր դուք տեսանէք։ Զի ասեմ ձեզ, զի բազումք մարգարէք և թագաւորք կամեցան տեսանել զոր դուք տեսանէք, և ոչ տեսին, և լսել զոր լսէք, և ոչ լուան։

Եւ ահա օրինադէտ մի յարեաւ, փորձելով զնա և ասէ. վարդապետ, զի՞նչ առնեմ զկեանս յաւիտենականս ժառանգել։ Եւ նա ասէ ցնա. զի՞նչ է գրեալ յօրէնսդրութեան, զի՞նչպէս ընթեռնուս։ Եւ նա պատասխանի ետ և ասէ. սիրեսցես զտէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ, և յամենայն անձնէ քումմէ, և յամենայն զօրութենէ քումմէ, և յամենայն մտաց քոց, և զընկեր քո իբրև զանձն քո։ Եւ ասէ ցնա. ուղիղ պատասխանի ետուր, այդ արա և կեցցես։ Եւ նա կամելով զանձն իւր արդարացուցանել՝ ասէ ցՅիսուս. և ո՞վ է ինձ ընկեր։ Եւ Յիսուս ասէ. մարդ ոմն իջանէր յԵրուսաղէմէ յԵրիքով, և աւազակք անկան ի վերայ նորա, և մերկացուցին զնա, և վէրս բազումս դիպուցին նմա, և գնացին, թողին զնա կիսամեռ։ Եւ պատահեցաւ քահանայ ոմն իջանել ընդ ճանապարհն այնոյ, և տեսեալ զնա՝ շրջեցաւ։ Եւ ոմն ևս ղեւտացի եկեալ ի տեղին՝ տեսեալ զնա՝ շրջեցաւ։ Եւ ոմն ևս սամարացի ճանապարհորդեալ եկն ընդ նա, և տեսեալ զնա՝ գթացաւ, և մերձեցեալ կապեաց զվէրսն նորա՝ ածեալ ձէթ և գինի, և հեծուցեալ զնա ի գրաստ իւր, տարեալ ի պանդոկ մի, և հոգացաւ վասն նորա։ Եւ ելեալ օրն երկու՝ հանեալ երկուս դահեկանս, ետ տանուտեարին պանդոկին, և ասէ. հոգա՛ վասն նորա, և զոր ինչ ծախեսցես աւելի, ես ի գալուստ իմում հատուցից քեզ։ Ո՞ր ուրեմն ի սոցանէ երից թուի քեզ մերձեցեալ լինել ընկեր այնմ որ անկաւ յաւազակս։ Եւ նա ասէ. որ արար ողորմութիւն ընդ նմա։ Եւ ասէ Յիսուս. երթ և դու արա նոյնպէս։

Եւ եղեւ մինչդեռ նոքա երթային՝ նա մտանէր ի գեղ մի, և կին մի որում անուն Մարթա ընկալաւ զնա ի տուն իւր։ Եւ էր նմա քոյր որում անուն Մարիամ, որ և նստեալ առ ոտս Յիսուսի՝ լսէր զբանն նորա։ Եւ Մարթա հոգայր վասն սպասաւորութեան բազմաց։ Եւ կայր և ասէ. տէր, ոչ հոգաս զի քոյր իմ զիս միայն թողու սպասաւորել, ասա ուրեմն նմա զի ինձ օգնեսցէ։ Եւ պատասխանի ետ Տէր և ասէ ցնա. Մարթա, Մարթա, հոգաս և տագնապիս վասն բազմաց, բայց միոյ է պիտոյ։ Մարիամ զբարին զայն ընտրեաց, որ ոչ առնուցուն ի նմանէ։

Եւ եղեւ մինչդեռ էր նա յայնմ տեղւոջ աղօթէր, և յորժամ դադարեաց՝ ասէ ոմն ցնա ի աշակերտացն իւրոց. տէր, ուսո՛ զմ

Ճառ ՚Ի Ծնունդն Տեառն։

Ի սիրելեացն։ Ճիշտ այլ եւ
ի աւուրց Թագաւորին զոր
զանձնին մի որ խոկայցէ զամ
ամէն անդրկին՝ ի տապանին։
լուսաւորիչն մարգարէր
արարեալ։ Ասէ զինեալ այլ
մին ի աւուրց Թագաւո
ցեալ աղաչեին, անդրկին
ընդ երեսս գարշմանն՝ ի
տապանին։ ոչնորհի՞ եթե
բանին խրատ շինող մի
ձիմիեանուց։ օրինակ հո
գւոյն սուրբ։ Ապա խնդ
ցեալ նոյն Թէ ցաւոտ
ցեալ է Ջուրն, եւ էջուց
զառաւաստ տապանին։
Եւ ինքն Չիմանաւն այ։
եւ որք ընդ նմա էին ե
լեալ ի տապանէն։ ու
խոհեալ կայրն զամ մի
բոլոր։ ինքն ի գաշտն
նախիջեւանու։ Ե ինուց
սերեան մարգարէիցն հրաշ
հոգւով ի սերին յո
ւսմ ինքանեցոց էր մին
ծին սրգին, ի ձեռն զի
գանց և աղօթից նոցուն
դիմեալն։ Եմաուսցիսն

Ճառ ՚Ի Ծնունդն Տեառն։

ողջակիզ յամ անասնոց
ուրց և Թռչնոց սրբոց։
Ի՞նչ Տաճարացաւ նոյ այ
պատարագ զոր մա
ուցց։ ըստ որում Տուո
սեցաւ ար ի Տուո անու
շից։ և օրհնեաց աճ զնոյ
և զամսեան որք ելին ի
տապանէն։ Ի՞նչ եհաց
նոյ յետ ջրոյն ամն յ՚ճ։
և բնակեաց նոց զերկիրն։
Եմայ ես զպատուիր աշ
խարհն և զաստուած և
զպաղեստինէ մինչև
յոմնոց կուռսուսայ որ ե
նեզաս, և զբեհմոթիա։
Ի՞նչ քամայ ես յոմնոց
կուռսուսայ մինչև ի գա
զիրն։ Ուրկ յաբեթի ես
ի մադիէ մինչև ի գա
զիրն Հիւսիսոյ։
Ի՞նչ արդ՝ ունի ազգն յա
բեթի յանկեն սիզմիս
գեսոյ որ բաժանէ ընդ
մադէ և ընդ պարս։
Ի՞նչ ազգն սերմայ ունի
յարեւելից և յարեւմտից
երիսաոայ գերայ և զերկ
լսէ։ Ի՞նչ ազգն քա

Եւ ասէ ցնոսա. Ա՛ռ
նուագարանս իմ, եւ
տո՛ւր ինձ. եւ ոչ կա-
րացին տալ նմա։
Եւ ասէ Պետրոս
ցնա. Ոչ գիտեմ զնա։
Եւ յետ սակաւ մի
ուրեք ասէ. Եւ դու
ի նոցանէ ես։ Եւ
ասէ Պետրոս. Ո՛չ
եմ։ Եւ ասէ ոմն
ուրեք. Ճշմարիտ
եւ դա ընդ նմա էր։
Եւ ասէ. Ոչ գիտեմ
զնա։ Եւ ոչ ետ
միջոց մի։ Եւ
ի նմին ժամ ոչ
ետես զնա։ Եւ
ասէ Պետրոս ցնա.
Ո՛չ եմ։ Եւ

զանազան ոչ եւս ընդունի զիւր ինքնին
զգեստ եւ զանազանի յայլոց. այլ ի միոյ
տեսակէ ամենայն ժամանակս։ Եւ
զգեստ կնոջ չիցէ ի վերայ արանց, եւ
ոչ արանց ի վերայ կնոջ. զի անարգ է
առաջի Տեառն Աստուծոյ քո ամենայն
որ առնէ զայս։

Ոչ ի մի տեղի ի միում ժամանակի
կամ ի միում տարեկանի ոչ ոք կարէ
զանազան տեսակս զգեստուց հագանել
եւ զանազան գործս գործել, զի ոչ
ամենայն տեղիք եւ ժամանակք եւ
տարիք նոյն զգեստ պիտանի լինի
ամենեցուն։ Ոչ ամենայն տեղի
ձմեռնային զգեստ պիտանի լինի
ամենեցուն, եւ ոչ ամենայն տեղի
ամառնային զգեստ պիտանի լինի
ամենեցուն։ Ոչ ամենայն տեղի
գործ գործել պիտանի լինի
ամենեցուն։ Ոչ ամենայն տեղի
ամենայն ժամանակ ամենայն
գործ գործել պիտանի լինի
ամենեցուն։ Ոչ ամենայն տեղի
ամենայն ժամանակ ամենայն
գործ գործել պիտանի լինի
ամենեցուն։

Ոչ ամենայն տեղի ամենայն
ժամանակ ամենայն գործ

ասէ. զի լիցի ինձ ըստ
մոտոն. եւ լիցի ես խաո
նեցին զի առնէ ինձ զսո
լիցի։ Եւ նա ոչ էած
զի յայսմանէ լիցի ինձ ոչ
գի հարսնէ ամուսնի։
Ընդ այսմիկ ոչ էած
զգինին զի առասել
ցասէացն եւ վհատացն.
որոյ բժշկեացն զցաւս
հեշտասիրն նախասատեղ
ծիլեն որ գի քաղցր պատ
զոյն հրամարեցուցեալ
ծառայն։ Եւ ասէ ցնա տէր
սէ, Լիցի ձայնակեաց
ոչ կամիր լսանել զի ոչ
էր գրեալ մեզ ինչ ինձ
գինի լսանել։ Քաղցր
68.24 Եւ ազատ այսմիկ ոչ լսա
պեաց. մինչ յերոյ լսզ
քացախն մատուցին յա
ուրն՝ ծարաւի եմ։
Եւ բաժանէին զհան
դերձս նորա. արկեալ վի
ձակ ի վերայ ինչ ո զինչ
առնուցու։ Եւ զոր առա
ջինն ձերն մեհենեցաւ ի
փայտն եւ էած զմանն։
Երկրորդ մեհենաւն ձե

Ով՝ զի՞ արդեօք։

Ոչ բանն անհաղորդ
էր կրից չարչարանացն
սուրն լեռնականքն. և
վհայ բերրն ի վերայ
ինչ, աճ իմ աճ իմ ընդ
թողեր զիս սասց մարդ
կութիւնն քո ի առ
աջեալն իւր։

Ով՝ ո՞ւրեմն։

Ասկայն և յայնժամ
երեւէր անչարչարելի,
յորժամ ի չարչարանս
մեռցէր և ոչ չարչարիւր։
Ո՞ որովհետև վէմ ան
զամանդեայ և խաղա
մանդ ոսկի ի չարկանելն
ոչ լինին ցաւեցեալք։
Եւ կռմինդր յորժամ ի
ջուր անկանի, ոչ վնասի
և զգոյն իւր ոչ փոխէ։

Ով՝ 27.46

Ով՝ 27.34

Ով՝ 68.24

գրեցէք զնոսա ի սրտի
ձերում եւ ի մտի ձերում,
եւ կապեցէք զնոսա
ի նշան ի ձեռս ձեր,
եւ եղիցին իբրեւ
զդրունս ի մէջ
աչաց ձերոց։
Եւ ուսուսցէք զնոսա
որդւոցդ ձերոց,
խօսել ի նոսա
նստելով ի տան քում,
եւ երթալով ճանապարհ,
եւ պառկելով
եւ յարուցեալ։
Եւ գրեսցես զնոսա
զդրունս տանն քո
եւ ի դրանց քոց։
Եւ եղիցի եթէ
մոռասցիս զպատուիրանացն
զոր ես պատուիրեմ
քեզ այսօր,
սիրել զտէր
Աստուած քո,
եւ պաշտել նմա
ամենայն սրտիւ քո
եւ ամենայն հոգւով քո։
Եւ տացէ տէր
անձրեւ երկրի քում
ժամանակի
կանխաւ եւ յետուստ,
եւ ժողովեսցես
զցորեան քո
եւ զգինի քո
եւ զձէթ քո։
Եւ զխոտ
արտից քոց
տացէ
ի կերակուր
անասնոց քոց,
եւ կերիցես
եւ յագիցես։
Զգուշացարուք
ձեզ,
մի երբէք
խաբեսցի
սիրտ ձեր,
եւ
մի
երբէք
դարձցիք
եւ
պաշտիցէք
աստուածոց
օտարաց
եւ
երկիր
պագանիցէք
նոցա։
Եւ
բարկասցի
սրտմտութիւն
տեառն
ի ձեզ,
եւ
արգիլեսցէ
զերկինս
եւ
մի
եղիցի
անձրեւ,
եւ
զերկիր
ոչ
տացէ
զպտուղ
իւր,
եւ
սատակեսջիք
վաղվաղակի
յերկրէ
բարւոյ
զոր
տէր
Աստուած
տայ
ձեզ։
Դիցէք
զբանս
իմ
զայսոսիկ
ի
սրտի
ձերում
եւ
ի
մտի
ձերում,
եւ
կապեցէք
զնոսա
ի
նշան
ի
ձեռս
ձեր,
եւ
եղիցին
իբրեւ
զդրունս
ի
մէջ
աչաց
ձերոց։
Եւ
ուսուսցէք
զնոսա
որդւոցդ
ձերոց,
խօսել
ի
նոսա
նստելով
ի
տան
քում,
եւ
երթալով
ճանապարհ,
եւ
պառկելով
եւ
յարուցեալ։
Եւ
գրեսցես
զնոսա
զդրունս
տանն
քո
եւ
ի
դրանց
քոց։
Եւ
եղիցի
եթէ
մոռասցիս
զպատուիրանացն
զոր
ես
պատուիրեմ
քեզ
այսօր,
սիրել
զտէր
Աստուած
քո,
եւ
պաշտել
նմա
ամենայն
սրտիւ
քո
եւ
ամենայն
հոգւով
քո։
Եւ
տացէ
տէր
անձրեւ
երկրի
քում
ժամանակի
կանխաւ
եւ
յետուստ,
եւ
ժողովեսցես
զցորեան
քո
եւ
զգինի
քո
եւ
զձէթ
քո։
Եւ
զխոտ
արտից
քոց
տացէ
ի
կերակուր
անասնոց
քոց,
եւ
կերիցես
եւ
յագիցես։
Զգուշացարուք
ձեզ,
մի
երբէք
խաբեսցի
սիրտ
ձեր,
եւ
մի
երբէք
դարձցիք
եւ
պաշտիցէք
աստուածոց
օտարաց
եւ
երկիր
պագանիցէք
նոցա։
Եւ
բարկասցի
սրտմտութիւն
տեառն
ի
ձեզ,
եւ
արգիլեսցէ
զերկինս
եւ
մի
եղիցի
անձրեւ,
եւ
զերկիր
ոչ
տացէ
զպտուղ
իւր,
եւ
սատակեսջիք
վաղվաղակի
յերկրէ
բարւոյ
զոր
տէր
Աստուած
տայ
ձեզ։

Դիցէք զբանս իմ զայսոսիկ
ի սրտի ձերում եւ ի մտի ձերում,
եւ կապեցէք զնոսա
ի նշան ի ձեռս ձեր,
եւ եղիցին իբրեւ
զդրունս ի մէջ
աչաց ձերոց։
Եւ ուսուսցէք զնոսա
որդւոցդ ձերոց,
խօսել ի նոսա
նստելով ի տան քում,
եւ երթալով ճանապարհ,
եւ պառկելով
եւ յարուցեալ։
Եւ գրեսցես զնոսա
զդրունս տանն քո
եւ ի դրանց քոց։
Եւ եղիցի եթէ
մոռասցիս զպատուիրանացն
զոր ես պատուիրեմ
քեզ այսօր,
սիրել զտէր
Աստուած քո,
եւ պաշտել նմա
ամենայն սրտիւ քո
եւ ամենայն հոգւով քո։
Եւ տացէ տէր
անձրեւ երկրի քում
ժամանակի
կանխաւ եւ յետուստ,
եւ ժողովեսցես
զցորեան քո
եւ զգինի քո
եւ զձէթ քո։
Եւ զխոտ
արտից քոց
տացէ
ի կերակուր
անասնոց քոց,
եւ կերիցես
եւ յագիցես։
Զգուշացարուք
ձեզ,
մի երբէք
խաբեսցի
սիրտ ձեր,
եւ
մի
երբէք
դարձցիք
եւ
պաշտիցէք
աստուածոց
օտարաց
եւ
երկիր
պագանիցէք
նոցա։
Եւ
բարկասցի
սրտմտութիւն
տեառն
ի ձեզ,
եւ
արգիլեսցէ
զերկինս
եւ
մի
եղիցի
անձրեւ,
եւ
զերկիր
ոչ
տացէ
զպտուղ
իւր,
եւ
սատակեսջիք
վաղվաղակի
յերկրէ
բարւոյ
զոր
տէր
Աստուած
տայ
ձեզ։
Դիցէք
զբանս
իմ
զայսոսիկ
ի
սրտի
ձերում
եւ
ի
մտի
ձերում,
եւ
կապեցէք
զնոսա
ի
նշան
ի
ձեռս
ձեր,
եւ
եղիցին
իբրեւ
զդրունս
ի
մէջ
աչաց
ձերոց։
Եւ
ուսուսցէք
զնոսա
որդւոցդ
ձերոց,
խօսել
ի
նոսա
նստելով
ի
տան
քում,
եւ
երթալով
ճանապարհ,
եւ
պառկելով
եւ
յարուցեալ։
Եւ
գրեսցես
զնոսա
զդրունս
տանն
քո
եւ
ի
դրանց
քոց։
Եւ
եղիցի
եթէ
մոռասցիս
զպատուիրանացն
զոր
ես
պատուիրեմ
քեզ
այսօր,
սիրել
զտէր
Աստուած
քո,
եւ
պաշտել
նմա
ամենայն
սրտիւ
քո
եւ
ամենայն
հոգւով
քո։
Եւ
տացէ
տէր
անձրեւ
երկրի
քում
ժամանակի
կանխաւ
եւ
յետուստ,
եւ
ժողովեսցես
զցորեան
քո
եւ
զգինի
քո
եւ
զձէթ
քո։
Եւ
զխոտ
արտից
քոց
տացէ
ի
կերակուր
անասնոց
քոց,
եւ
կերիցես
եւ
յագիցես։
Զգուշացարուք
ձեզ,
մի
երբէք
խաբեսցի
սիրտ
ձեր,
եւ
մի
երբէք
դարձցիք
եւ
պաշտիցէք
աստուածոց
օտարաց
եւ
երկիր
պագանիցէք
նոցա։
Եւ
բարկասցի
սրտմտութիւն
տեառն
ի
ձեզ,
եւ
արգիլեսցէ
զերկինս
եւ
մի
եղիցի
անձրեւ,
եւ
զերկիր
ոչ
տացէ
զպտուղ
իւր,
եւ
սատակեսջիք
վաղվաղակի
յերկրէ
բարւոյ
զոր
տէր
Աստուած
տայ
ձեզ։

Դիցէք զբանս իմ զայսոսիկ
ի սրտի ձերում եւ ի մտի ձերում,
եւ կապեցէք զնոսա
ի նշան ի ձեռս ձեր,
եւ եղիցին իբրեւ
զդրունս ի մէջ
աչաց ձերոց։
Եւ ուսուսցէք զնոսա
որդւոցդ ձերոց,
խօսել ի նոսա
նստելով ի տան քում,
եւ երթալով ճանապարհ,
եւ պառկելով
եւ յարուցեալ։
Եւ գրեսցես զնոսա
զդրունս տանն քո
եւ ի դրանց քոց։
Եւ եղիցի եթէ
մոռասցիս զպատուիրանացն
զոր ես պատուիրեմ
քեզ այսօր,
սիրել զտէր
Աստուած քո,
եւ պաշտել նմա
ամենայն սրտիւ քո
եւ ամենայն հոգւով քո։
Եւ տացէ տէր
անձրեւ երկրի քում
ժամանակի
կանխաւ եւ յետուստ,
եւ ժողովեսցես
զցորեան քո
եւ զգինի քո
եւ զձէթ քո։
Եւ զխոտ
արտից քոց
տացէ
ի կերակուր
անասնոց քոց,
եւ կերիցես
եւ յագիցես։
Զգուշացարուք
ձեզ,
մի երբէք
խաբեսցի
սիրտ ձեր,
եւ
մի
երբէք
դարձցիք
եւ
պաշտիցէք
աստուածոց
օտարաց
եւ
երկիր
պագանիցէք
նոցա։
Եւ
բարկասցի
սրտմտութիւն
տեառն
ի ձեզ,
եւ
արգիլեսցէ
զերկինս
եւ
մի
եղիցի
անձրեւ,
եւ
զերկիր
ոչ
տացէ
զպտուղ
իւր,
եւ
սատակեսջիք
վաղվաղակի
յերկրէ
բարւոյ
զոր
տէր
Աստուած
տայ
ձեզ։
Դիցէք
զբանս
իմ
զայսոսիկ
ի
սրտի
ձերում
եւ
ի
մտի
ձերում,
եւ
կապեցէք
զնոսա
ի
նշան
ի
ձեռս
ձեր,
եւ
եղիցին
իբրեւ
զդրունս
ի
մէջ
աչաց
ձերոց։
Եւ
ուսուսցէք
զնոսա
որդւոցդ
ձերոց,
խօսել
ի
նոսա
նստելով
ի
տան
քում,
եւ
երթալով
ճանապարհ,
եւ
պառկելով
եւ
յարուցեալ։
Եւ
գրեսցես
զնոսա
զդրունս
տանն
քո
եւ
ի
դրանց
քոց։
Եւ
եղիցի
եթէ
մոռասցիս
զպատուիրանացն
զոր
ես
պատուիրեմ
քեզ
այսօր,
սիրել
զտէր
Աստուած
քո,
եւ
պաշտել
նմա
ամենայն
սրտիւ
քո
եւ
ամենայն
հոգւով
քո։
Եւ
տացէ
տէր
անձրեւ
երկրի
քում
ժամանակի
կանխաւ
եւ
յետուստ,
եւ
ժողովեսցես
զցորեան
քո
եւ
զգինի
քո
եւ
զձէթ
քո։
Եւ
զխոտ
արտից
քոց
տացէ
ի
կերակուր
անասնոց
քոց,
եւ
կերիցես
եւ
յագիցես։
Զգուշացարուք
ձեզ,
մի
երբէք
խաբեսցի
սիրտ
ձեր,
եւ
մի
երբէք
դարձցիք
եւ
պաշտիցէք
աստուածոց
օտարաց
եւ
երկիր
պագանիցէք
նոցա։
Եւ
բարկասցի
սրտմտութիւն
տեառն
ի
ձեզ,
եւ
արգիլեսցէ
զերկինս
եւ
մի
եղիցի
անձրեւ,
եւ
զերկիր
ոչ
տացէ
զպտուղ
իւր,
եւ
սատակեսջիք
վաղվաղակի
յերկրէ
բարւոյ
զոր
տէր
Աստուած
տայ
ձեզ։

մարմնացեալ եւ շարամա-
բան մի իմայ եւ զանմարմին
բնութի՝ ածութիւնն անձին
մարմին։ Նոյն սուտ
ուսուցանէ Հոգին Ս. զի
ասէ թէ Հոգին ի ներգործու-
մարմնոյ։ Ո՞չ զի ասէ
ասէ թէ Հոգին ի ներգործու-
թիւն ամենայնի ստեղծուածոց
ասէ եւ ոչ թէ ի մարմնոյ։
Ո՞չ զի ասէ
ասէ թէ Հոգին ի ներգործու-
թիւն ամենայնի ստեղծուածոց
ասէ եւ ոչ թէ ի մարմնոյ։

Ո՛Չ ՄԵՂԱՆԻ ՍՈՒՏ ԵՆ ՔՐԻՍՏՈՍ ԵՒ ՈՐ ՄԱՐԴԱՍԻՐՆ ՈՒ ՍՈՒՏ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ ՏԱՅ ՅԱՅՏՆԻ ԹԷ ՔՐԻՍՏՈՍ ԳԱԼԱՍՏԱՑ ԵՒ ՄԱՐԴԱՍԻՐՆ ՈՒ ՍՈՒՏ ԵՆ ԱՅՍ ՀԱՐՑԵՐՈՒՆ ՈՐ ՍՈՒՏ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ ՏԱՅ ԹԷ ՅԻՍՈՒՍ ՈՐԴԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾՈՅ Է ԵԿԱԾ ՄԱՐՄՆՈՎ ԵՒ ԱՐԻՒԱՄԲՔ

Եղիա Ա. Թագաւորաց ԺԹ.

Եւ ասէ Տէր ցնա. Դարձ՛ եւ երթ՛ ընդ անապատ ի Դամասկոս. եւ երթեալ օծ՛ զԱզայէլ թագաւոր ի վերայ Ասորւոց։ Եւ զՅեհու որդի Նամեսեայ օծ՛ թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի։ Եւ զԵղիսէ որդի Սափատայ ի Աբելմաուղայ օծ՛ մարգարէ փոխանակ քո։ Եւ եղիցի որ մազապուրծ եղիցի ի սրոյ Ազայելի՝ սպասցէ Յեհու. եւ որ մազապուրծ եղիցի ի սրոյ Յեհուայ՝ սպասցէ Եղիսէ։ Եւ ես եթող յԻսրայէլ եւթն հազարս՝ զամենայն ծունկս որ ոչ ծնան կռանց Բահաղայ, եւ ամենայն բերան որ ոչ համբուրեաց զնա։ Եւ գնաց անտի, եւ գտանէ զԵղիսէ որդի Սափատայ, եւ նա հնձէր եւ տասն եզունք առաջի նորա, եւ նա ինքն ի տասնեւերկուս։ Եւ անցանէր Եղիա առ նա, եւ արկ զանդրեւտն իւր ի վերայ նորա։ Եւ թողեալ զեզունսն՝ եկն ընդ հետ Եղիայի, եւ ասէ. Արձակեսցէ՛ հայր իմ եւ մայր իմ, եւ երթիցեմ ընդ համբոյր նոցա, եւ ապա երթիցեմ ընդ քեզ։ Եւ ասէ ցնա. Դարձ՛ եւ երթ՛, զի զինչ արարի քեզ։ Եւ դարձաւ ի նմանէ, եւ առ զերկուս եզունսն, եւ զոհեաց զնոսա, եւ եփեաց զմարմինս նոցա ի կառինս եզանցն, եւ ետ ուտել ժողովրդեանն, եւ յարեաւ եւ գնաց զհետ Եղիայի, եւ սպասէր նմա։

Եղիա Ա. Թագաւորաց ԻԱ.

Եւ եղեւ ետուն Նաբովթեայ Յեզրաելացւոյ զայգին իւր որ էր ի Յեզրաել, մերձ առ տաճարն Աքաաբայ թագաւորին Սամարիոյ։ Եւ խօսեցաւ Աքաաբ ընդ Նաբովթէ՝ եւ ասէ. Տո՛ւր ինձ զայգին քո, եւ եղիցի ինձ ի պարտէզ ընդ մերձ տանն իմոյ, եւ տամ քեզ զայգի լաւագոյն քան զայգին քո. եթէ ոչ, ինչ որ հաճոյ իցէ քեզ, տամ քեզ արծաթ։ Եւ ասէ Նաբովթէ ցԱքաաբ. Ողորմեսցի Տէր ինձ, եթէ տացեմ ես զժառանգութիւն հարցն իմոց քեզ։ Եւ եկն Աքաաբ ի տուն իւր տրտում եւ բարկացեալ վասն բանի զոր խօսեցաւ ընդ նմա Նաբովթէ Յեզրաելացի, եւ ասէ. Ոչ տամ քեզ զժառանգութիւն հարցն իմոց։ Եւ պառկեցաւ ի մահիճս իւր, եւ դարձոյց զերեսս իւր, եւ ոչ կերակրեցաւ հաց։ Եւ եկն առ նա Յեզաբէլ կին նորա, եւ ասէ ցնա. Զի՞ է պատճառ զի տրտում է հոգի քո, եւ ոչ կերակրես հաց։ Եւ ասէ ցնա. Զի խօսեցայ ընդ Նաբովթէ Յեզրաելացի, եւ ասացի ցնա. Տո՛ւր ինձ զայգին քո արծաթով, կամ եթէ հաճոյ իցէ քեզ, տամ քեզ զայգի փոխանակ նորա։ Եւ ասէ. Ոչ տամ քեզ զայգին իմ։ Եւ ասէ ցնա Յեզաբէլ կին նորա. Դու արդ արա՛ զթագաւորութիւնդ Իսրայէլի, յարի՛ եւ կե՛ր հաց, եւ թո՛ղ զտրտմութիւն սրտի քո, ես տամ քեզ զայգին Նաբովթեայ Յեզրաելացւոյ։ Եւ գրեաց գիր յանուն Աքաաբայ, եւ կնքեաց զնա կնքով նորա, եւ առաքեաց զգիրսն առ երիցունսն եւ առ իշխանսն որ էին ընդ նմա ի քաղաքի նորա, որ բնակէին ընդ Նաբովթէ։ Եւ գրեաց ի գրոցն՝ ասելով. Կարգեցէ՛ք պահս ի վերայ Նաբովթեայ, եւ նստուցէ՛ք զնա առաջի ժողովրդեանն։ Եւ նստուցէ՛ք երկուս այրս որդիս Բելիարայ առաջի նորա, եւ վկայեսցեն ի վերայ նորա՝ ասելով. Հայհոյեցեր զԱստուած եւ զթագաւորն։ Եւ հանէք զնա արտաքս, եւ քարկոծեսցեն զնա, եւ մեռցի։ Եւ արարին այրքն քաղաքին նորա երիցունք եւ իշխանք որ բնակէին ընդ նմա ի քաղաքի նորա, որպէս եւ գրեաց ցնոսա Յեզաբէլ, որպէս գրեալ էր առ նոսա ի գրոցն զոր առաքեաց առ նոսա։ Կարգեցին պահս ի վերայ Նաբովթեայ, եւ նստուցին զնա առաջի ժողովրդեանն։ Եւ եկին երկու այրք որդիք Բելիարայ, եւ նստան առաջի նորա, եւ վկայեցին այրքն որդիք Բելիարայ ի վերայ Նաբովթեայ առաջի ժողովրդեանն՝ ասելով. Հայհոյեցեր զԱստուած եւ զթագաւորն։ Եւ հանին զնա արտաքս ի քաղաքէն, եւ քարկոծեցին զնա քարամբք, եւ մեռաւ։ Եւ առաքեցին առ Յեզաբէլ՝ ասելով. Քարկոծեցաւ Նաբովթէ, եւ մեռաւ։ Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ Յեզաբէլ զի քարկոծեցաւ Նաբովթէ, եւ մեռաւ, ասէ Յեզաբէլ ցԱքաաբ. Յարի՛ եւ ժառանգեա՛ զայգին Նաբովթեայ Յեզրաելացւոյ, զոր ոչ կամեցաւ տալ քեզ արծաթով, զի ոչ է կենդանի Նաբովթէ, այլ մեռաւ։ Եւ լուաւ Աքաաբ զի մեռաւ Նաբովթէ, եւ յարեաւ Աքաաբ իջանել յայգին Նաբովթեայ Յեզրաելացւոյ, առնուլ զայն ի ժառանգութիւն։

Յ՚ԱՂՕՏՔԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ։

Եւ ի հաւատսն այ էր։ Ապա ետես զամենայն մարդիկ զոր տարան ի գերութիւն ի Բաբելոն, որ մեռան ի ժամանակս ծերութեան իւրեանց, եւ ոչ ետես զերկիրն զոր խոստացաւ նոցա Աստուած։ Քանզի որ ասէ ինձ հարցանել զայր զամենայն ազգաց, եւ մարդկութեան զհետ հարցանել զամենայն ազգս մարդկան որ ապրեալ եւ մեռեալ էին ի ժամանակս նոյեան։ Ես որպէս առաջի ինչ կարացից ասել, եւ ոչ ոք ինձ ասացեալ իցէ զայդ։ Ես ի մէջ պատմութեանս հանդիպեցայ գրոց եւ ետուն ինձ վիպասանութեանց նոցին։ Քանզի ձշմարիտ է զոր ասէ, որ մեռանի ոչ կարէ դառնալ ի մարմին, այլ մնայ մեռեալ մինչեւ ի յարութիւն։ Ես ոչ ոք ասացեալ ինձ, եւ ոչ ես ինչ գիտեմ զայդ

ցուցին զմոլեռն և բա-
նան։ ըմն։ բանիսն
ասէ։ ընդ ամենայն։ Ա-
ՃԱՐԱԿԵՑԻՆ։ Շուկայ զմոլ
գուան Հարկին զնա և ար
դան։ և ընդ կամըր
ման ան ի պատուհ ա-
ռաքեաց առ Հնչակն ծա
ռայ մի զի ի Հնչակաց առ
ժողովրդեան։ Նոյն ա-
Հաւասիկ զի ի վերոյգրեալսդ
նշանակ, այսինքն ի քա
նան։ Նոյն ե-
րկիրն պաղեստինէ։

բառայնմ։ այսինքն ե՛ղև սո՛ Ա՛ր-
բերելոյն անկեան ի տուն
զոլ պատարտութե։
Ո՛ ինչ էր ցանկն որ
Հաճ շուրջ զնովաւ, և
քիչ ոչ օրինէր որ քան զմ
պարիսպ ամրաձաւոկ
պահէր զնա։ Ինձան և
գուբ փորեաց, այսինքն
զանգանն և զանձարանն
և կամ զպէտսն և աղ
գի աղբի մկրտութե,
տուն սրբութե լինելոյ ի
մեղաց։ Նոյն շինուած ա
րամակ, այսինքն զարկն
որ կանգնեցաւ յետ
ելիցնակուն այ։ Նոյն ե
ցշնակն, այսինքն ի քա
Հատուցէն և ի վերոյգրեալսդ
ժողովրդեանն։ Նոյն ա
ռաքեաց առ Հնչակն ծա
ռայ մի զի ի Հնչակաց առ
տու ասէ ի պատուհ ա-
դայն։ և ընդ կամըր
ման ան ի պատուհ ա-
ռաքեաց առ Հնչակն ծա
ռայ մի զի ի Հնչակաց առ
ժողովրդեան։ Նոյն ա-
Հաւասիկ զի ի վերոյգրեալսդ
ցշնակն, այսինքն ի քա
նան։ Նոյն ե-
րկիրն պաղեստինէ։

Ա՛ր-
բերելոյն
5։ 1

Ա՛ր-
բերելոյն
5։ 1

Ա՛ր-
բերելոյն
5։ 1

Եւ ոչ ոք ի մեզ ասէ. Ո՞ւր է Աստուած որ արար զմեզ։ որ տայ երգս ի գիշերի։ որ ուսուցանէ զմեզ քան զանասունս երկրի եւ քան զթռչունս երկնից։ եւ իմաստուն առնէ քան զերկրի գազանս։

Յաւ՛ր Աշխարհաց ։

կենդանիս են և ձեզ բա
րեխօս։ Այլ դիմգոր
ածաբանն ասէ, եթէ զբ
խաչելոյն երկիր ոչ պա
դանիցէ՝ ընդվեալ երկ
ցի և կարգեացն ընդ
ածասպանան։ Այլ եթէ
լսատ՛ր անշարժարիւն
չարչարեցաւ, յայտ է թէ
ած էր։ Այլ պարտ է
խաչելոյն երկիրպագա
նել։ լուծումն ած է։ եթէ
սպանօղքն ածասպան
են, ապա և խաչեալ և
սպանեալն ած է։

Այլ դիմգոր աբանէիա
գործն ասէ, որ ոչ ասէ
այ՛ ոչ ախտակրեալն է,
և այ՛ոչ ոչ ախտակրե՛լ։
և ոչ խոստովանեցան զ
նոյն ած՛ն բան մարմնոյն
ախտակրեալ, ընդվեալ
երեցի։ Այլ աչն ակա
կիս մեղսոյ եպիկայն
ասէ, խաչեցեալ և
մեռուցեալ մարմնով,
և ած էր բանն որ կէ
ցոյզ էր չարչարանացն։
թէպէտ և անչարչարելի

Ա. Ժամ Ա. Երեկոյ։

Այլ մեծն դիոնէսիոս
ասէ, յաճախապատիկ կենան
տէր հայել որ միանգամ՛ի
խաչ ելոյն մահ ածախտա
կանաւն անմեղութ է
կեալ։ Այլ լուսաւորն
հոգւոց մերոց քրիստոս
ասաւ առաքեալն գրիգո
րիոս ասէ, նման փառք
աստուածն որ վ՛ր մերոյ
կենաց մարդացաւ և
մարդակերպ շրջեցաւ։
եկեր խըմե զմեզ և հ՛
արբ։ տանջեցաւ չարչա
րեցաւ խաչեցաւ բևե
ռեցաւ սպանաւ թա
ղեցաւ կենդանացաւ
յարեաւ վերացաւ։ եւ
նստաւ ընդաջմէ հնոյն

Խօսք և այ հօր։

Ասէ ասէ, և ցանկալի
եղև մահս մահուան մե
ղոյ որ վասն մեր էարբ
զբաժակն մահու, և ես
ըմպել մեզ զբաժակն ան
մահութե։ Այլ դիմգ
ասէ, զի որդին այ մե
ռաւ և եկաց։ այնպէս
և վկայքն նոր սիրելիք

Եւ զի՞նչ ասիցեմ զայլ զոր ոչ ժամանեսցէ ինձ պատմել զպատուական երից արդասաւորացն զԹէ ոյր եւ զՍամսոն եւ զՅեփթայ եւ զԴաւիթ եւ զՍամուէլ եւ զմարգարէսն. որք հաւատովք յաղթեցին թագաւորութեանց. գործեցին արդարութիւն. ստացան խոստացեալսն. գոցեցին զբերանս առիւծուց. մարեցին զզօրութիւն հրոյ. փախեան յսուր երկաթոյ. զօրացան յանկարծակի. եղեն հզօրք ի պատերազմի. դարձուցին զբանակս օտարաց. կանայք ընկալան զկանայս իւրեանց յարութեամբ. այլք տանջեցան եւ ոչ ընկալան զազատութիւն. զի գտցեն զլաւագոյն յարութիւն. այլք փորձեցան ծաղրանօք եւ գանձաւք. եւ ի վերայ այսորիկ ի կապանս եւ ի բանտ. քարկոծեցան. սղոցեցան. ի գայթակղութիւն սրոյ մեռան. շրջեցան ի մորթս ոչխարաց եւ յաշկանց այծեաց. կարօտեալք. նեղեալք. չարչարեալք. զորոց ոչ արժան էր զաշխարհս. այլ անապատս եւ լերինս եւ քարայրս եւ փոսս երկրի. եւ այս ամենայն վկայեալք հաւատովք. ոչ ընկալան զխոստացեալսն. զի զմեզ ինչ լաւագոյն նախատես եղեալ՝ զի մի առանց մերոյ կատարեսցին։

Եւ զի՞նչ ասիցեմ զՅեսսեայ որդւոցն զերիս ամենահռչակաւորսն. զԵղիաբ եւ զԱբինադաբ եւ զՍամա. զորս ոչ ինչ ինչ ի մարգարէութենէ ի նոցանէ ասացեալ գտանի. այլ միայն զի ի մարգարէական ազգէ էին. եւ ի մարգարէական տոհմէ ծնեալ էին. եւ ի մարգարէական ցեղէ սերեալ էին. եւ ի մարգարէական արմատոյ բուսեալ էին. եւ ի մարգարէական ծաղկանէ ծաղկեալ էին. եւ ի մարգարէական պտղոյ պտղաբերեալ էին. եւ ի մարգարէական ճաշակէ ճաշակեալ էին. եւ ի մարգարէական ըմպելեաց արբեալ էին. եւ ի մարգարէական լուսոյ լուսաւորեալ էին. եւ ի մարգարէական ուրախութենէ ուրախացեալ էին. եւ ի մարգարէական հանդերձից զգեցեալ էին. եւ ի մարգարէական ուրուականէ ուրուագրեալ էին. եւ ի մարգարէական պատկերէ պատկերացեալ էին. եւ ի մարգարէական ձայնէ ձայնեալ էին. եւ ի մարգարէական ոգւոյ ոգեւորեալ էին. եւ ի մարգարէական գրչէ գրեալ էին. եւ ի մարգարէական գրոց ուսեալ էին. եւ ի մարգարէական ուսմանց վարժեալ էին. եւ ի մարգարէական ճշմարտութենէ ճշմարտեալ էին. եւ ի մարգարէական ուղղութենէ ուղղեալ էին. եւ ի մարգարէական ճանապարհէ ճանապարհեալ էին. եւ ի մարգարէական ճանապարհորդութենէ ճանապարհորդ

արեամբն իւրով զմեզ
ՀՏԳ զմեր վէրսն խոյլ
առնել զի պատուական
տալ և խաւսանիլ զածն
մարդացեալ ի մէջ կո
սէին մարխամայ. և զնոյն
աճ մարդացեալն՝ Յա
ւաստաք խաչեալ և մե
ռեալ ի խաչին։

Այլ վայրկեան զայս Տա
նապաղ երթեալք բարձ
րացուք ձայնիւ սուրբ։
Ա՛ն աճ, ուր և Հոգի, ուր
և անմահ որ խաչեցար
վասն մեր՝ ողորմեա մեզ։
Ո՛ այս ատեանք Տանդ
պարծանօք մատուցանել
զի վասն մեր շարչարեցար
և ապականեցար. անար
դեցար և մեռար եաս
ի յերեսն. լեզի և քա
ցախ եմբր. և վասն մեր
խոցուեալ և մահ եաս ա
րարչին արարածոց։

Այսպէս ամ նախատինքս
եղև մեզ փրկութ պատ
ճառ. վայրկեան զայս
առ կարդալդ մեզ փրկ
ել. և ցնծալով ասեմք,

Ալլուի Ալելուիա։

զերեք սրբասացութիւնն
երգեցին։ Այլ յայսմ ատե
ան ածեն երեք անգամ
ասելք և մեք ի դիմս
արդոյ։ Այնուհետև զմե
ծապէն երանելոյն որ
ի նահատակ առնել եղեալ
դնեմք առաջի նորա։
Ո՛րդ՝ զարօրինակ եթէ
արդի քրիստոսի երթայ
ի վեր ուսեալ հոգւով որ
ընդունել ունի զիշխանա
կան հանդէս և ունի զերեսա
նա և չունի զերերակայն
նահանջ. և ինքն ար
եամբ թանձեալ ի
նմ։ և ազատելքն յամե
նայնեան աւուր կան ա
ռաջի նորա և ասեն, որ վ
ասեր չերեզ զարիւն քո
և չուներ զմեզ ի կատա
նայ, ողորմածդ մեզ։
Այլ պատիւ հմայի զայս
քրիստոսն և ողորմին իւր
և ոչ նախատինս. և պա
տիւ է գանել զի առցէ
արեամբն փրկեցաք։
Ո՛ Տեառն և մեր ասեմք
առ քո որ փրկեաց զմեզ

Եւ ՚ի ՚ի-ն ամի թագաւորութեան նորա ելին յԻսրայէլէ որդիք անօրէնք, եւ խրատեցին բազումս՝ եւ ասեն ցնոսա. Երթիցուք եւ հաստատեսցուք ուխտ ընդ հեթանոսս որ շուրջանակի մերոց, զի ՚ի բաժանել մեզ ՚ի նոցանէ չարիք բազումք հասին մեզ։ Եւ բարի եցոյց խրատ առաջի աչաց նոցա։ Եւ եկին ոմանք յազգէ ժողովրդեանն առ թագաւորն, եւ ետուն նմա իշխանութիւն առնել ըստ հեթանոսաց օրինացն։ Եւ շինեցին կայսերանոց յԵրուսաղէմ ըստ սովորութեան հեթանոսաց։ Եւ արարին զանթարկութիւնս զոր ոչ գտին յաւուրս յորում ելին ՚ի տեղեաց իւրեանց։ Եւ յաջողեցաւ ճանապարհ նոցա առաջի թագաւորին, եւ տիրեաց նոցա առնել զիշխանութիւն հեթանոսաց։ Եւ ժողովեցան ՚ի Սամարիա, եւ շինեցին իւրեանց պատերազմ ՚ի վերայ հեթանոսաց որ շուրջանակի մերոց։ Եւ եղեւ յորում աւուր առին զնոսա, եւ ՚ի նոյն աւուր եկին առ թագաւորն Մակեդոնացւոց Աղեքսանդրոս որդի Փիլիպպոսի, եւ պատերազմեցաւ ընդ Դարեհ թագաւորն Պարսից եւ Մարաց, եւ եհար զնա, եւ տիրեաց ՚ի տեղի նորա նախ ՚ի վերայ Յունաց։ Եւ արար պատերազմս բազումս, եւ ամրացոյց զամուրս բազումս, եւ սպան զթագաւորս երկրի, եւ անցին զերկիր մինչեւ ՚ի ծագս երկրի, եւ առին զաւարի ազգաց բազմաց։ Եւ հանգեաւ երկիր յերեսաց նորա, եւ զօրացաւ սիրտ նորա։ Եւ ժողովեաց զոյժ զօրս հզաւրս, եւ տիրեաց գաւառաց եւ ազգաց եւ թագաւորաց, եւ եղեն նմա հարկատու։ Եւ յետ այսորիկ անկաւ ՚ի մահիճ, եւ գիտաց թէ մեռանի։ Եւ կոչեաց զծառայս իւր զպատուականս որ էին ՚ի մանկութեան հանդերձ նմա, եւ բաժանեաց նոցա զթագաւորութիւն իւր մինչդեռ կենդանի էր զամս բազումս։ Եւ թագաւորեցին զամս տասն ամենայնի։ Եւ մեռան ամենեքին, եւ ելին ՚ի նոցանէ չարիք բազումք ՚ի վերայ երկրի։ Եւ ելին ՚ի նոցանէ արմատ մեղաւոր Անտիոքոս որդի Անտիոքոսի թագաւորի, որ էր պատանդ ՚ի Հռոմ, եւ թագաւորեաց ՚ի հարիւր եւ երեսուն եւ յեօթն ամի թագաւորութեան Յունաց։

Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ ելին ՚ի նոցանէ որդիք անօրէնք յԻսրայէլէ, եւ խրատեցին բազումս՝ եւ ասեն. Երթիցուք եւ հաստատեսցուք ուխտ ընդ հեթանոսս որ շուրջանակի մերոց, զի ՚ի բաժանել մեզ ՚ի նոցանէ չարիք բազումք հասին մեզ։ Եւ բարի եցոյց խրատ առաջի աչաց նոցա։ Եւ եկին ոմանք յազգէ ժողովրդեանն առ թագաւորն, եւ ետուն նմա իշխանութիւն առնել ըստ հեթանոսաց օրինացն։ Եւ շինեցին կայսերանոց յԵրուսաղէմ ըստ սովորութեան հեթանոսաց։ Եւ արարին զանթարկութիւնս զոր ոչ գտին յաւուրս յորում ելին ՚ի տեղեաց իւրեանց։ Եւ յաջողեցաւ ճանապարհ նոցա առաջի թագաւորին, եւ տիրեաց նոցա առնել զիշխանութիւն հեթանոսաց։ Եւ ժողովեցան ՚ի Սամարիա, եւ շինեցին իւրեանց պատերազմ ՚ի վերայ հեթանոսաց որ շուրջանակի մերոց։ Եւ եղեւ յորում աւուր առին զնոսա, եւ ՚ի նոյն աւուր եկին առ թագաւորն Մակեդոնացւոց Աղեքսանդրոս որդի Փիլիպպոսի, եւ պատերազմեցաւ ընդ Դարեհ թագաւորն Պարսից եւ Մարաց, եւ եհար զնա, եւ տիրեաց ՚ի տեղի նորա նախ ՚ի վերայ Յունաց։ Եւ արար պատերազմս բազումս, եւ ամրացոյց զամուրս բազումս, եւ սպան զթագաւորս երկրի, եւ անցին զերկիր մինչեւ ՚ի ծագս երկրի, եւ առին զաւարի ազգաց բազմաց։ Եւ հանգեաւ երկիր յերեսաց նորա, եւ զօրացաւ սիրտ նորա։ Եւ ժողովեաց զոյժ զօրս հզաւրս, եւ տիրեաց գաւառաց եւ ազգաց եւ թագաւորաց, եւ եղեն նմա հարկատու։ Եւ յետ այսորիկ անկաւ ՚ի մահիճ, եւ գիտաց թէ մեռանի։ Եւ կոչեաց զծառայս իւր զպատուականս որ էին ՚ի մանկութեան հանդերձ նմա, եւ բաժանեաց նոցա զթագաւորութիւն իւր մինչդեռ կենդանի էր զամս բազումս։ Եւ թագաւորեցին զամս տասն ամենայնի։ Եւ մեռան ամենեքին, եւ ելին ՚ի նոցանէ չարիք բազումք ՚ի վերայ երկրի։ Եւ ելին ՚ի նոցանէ արմատ մեղաւոր Անտիոքոս որդի Անտիոքոսի թագաւորի, որ էր պատանդ ՚ի Հռոմ, եւ թագաւորեաց ՚ի հարիւր եւ երեսուն եւ յեօթն ամի թագաւորութեան Յունաց։

Ա-ում 6·14

ի տուն Ահարոնի եւ ուտեն զայն անապատի տեղւոջ. եւ ի սրահի վրանին ժողովոյ ուտեն զայն։ Ամենայն որ ձեռնադրեսցի ի զաւակաց Ահարոնի, ոչ եփեսցի խմոր ի նմա։ Մատաղ է ի մասն նոցա յամենայն ժամանակս յընծայից Տեառն։ Ամենայն որ մերձենայ ի նոսա, սուրբ լիցի։ Եւ խօսեցաւ Տէր ընդ Մովսէս՝ եւ ասէ. Այս է պատարագ Ահարոնի եւ որդւոցն, զոր մատուսցեն Տեառն յաւուր օծման նոցա. տասներորդ մասն եփի ի ձեթոյ զկնի հացի ընծայից, կէս առաւօտ եւ կէս իրիկուն։ Ի տապակի ձեթոյ եփեսցի, եւ ի տապակի ձեթոյ տապակեսցի. ընծայ հացից տապակեալ մատուսցես Տեառն, անուշահոտութիւն Տեառն։ Եւ որ ի նոցանէ օծեալ լինիցի ի նոցանէ, որ ի տեղի նորա, զայն կատարեսցէ։ Օրէնք ողջակիզի, ընծայից, եւ մեղաց, եւ յանցանաց, եւ ձեռնադրութեանց, եւ խաղաղութեան ընծայից, զոր պատուիրեաց Տէր Մովսէսի ի լերինն Սինա, յաւուրն որում պատուիրեաց նոցա մատուցանել զընծայս իւրեանց Տեառն յանապատին Սինա։

Ա-ում 16·20

Եւ խօսեցաւ Տէր ընդ Մովսէս՝ եւ ասէ. Ահա յաւուրն որում օծցի, մատուսցէ զայն Ահարոն եւ որդիքն նորա ընծայս իւրեանց Տեառն, զոր մատուցանեն յաւուրն որում օծանիցի. տասներորդ մասն եփի ի ձեթոյ հացից ընծայից յամենայն ժամանակս, կէս առաւօտ եւ կէս իրիկուն։ Ի տապակի ձեթոյ եփեսցի, եւ ի տապակի ձեթոյ տապակեսցի. ընծայ հացից տապակեալ մատուսցես Տեառն, անուշահոտութիւն Տեառն։ Եւ որ ի նոցանէ օծեալ լինիցի ի նոցանէ, որ ի տեղի նորա, զայն կատարեսցէ։ Օրէնք ողջակիզի, ընծայից, եւ մեղաց, եւ յանցանաց, եւ ձեռնադրութեանց, եւ խաղաղութեան ընծայից, զոր պատուիրեաց Տէր Մովսէսի ի լերինն Սինա, յաւուրն որում պատուիրեաց նոցա մատուցանել զընծայս իւրեանց Տեառն յանապատին Սինա։

Ա-ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԵԼԻ։

Ա

Ի ՄԻ ՄԱՐԴՈՅ ԷՐ ՅԱՄԱԹԱՅԻՄ ՍՈՓԻՄԻ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ԵՓՐԱՅԻՄԱՑԻ, ԵՒ ԱՆՈՒՆ ՆՈՅԻ ԵԼԿԱՆԱ ՈՐԴԻ ԵՐՈՀԱՄԻ, ՈՐԴՈՅ ԷԼԻՀՈՒԻ, ՈՐԴՈՅ ԹՈՒԽԻ, ՈՐԴՈՅ ՍՈՒՖԻ ԵՓՐԱՅԵՑԻ։ 2 ՈՒ ՆԱ ԷՐ ՈՒՆԻ ԿԻՆՍ ԱՆՈՒՆԱՆ, ՄԻՆ ԱՆՈՒՆԸ ԱՆՆԱ, ԵՒ ՄԻՆ ՈՐԴԻՔ ՉԷՐ ԱՆՆԱ։ 3 ԵՒ ԱՅՍ ՄԱՐԴԸ ԱՄԵՆ ՏԱՐԻ ԵԼԱՒ Ի ՔԱՂԱՔԷՆ ԻՐԵՆ ՅԱՄԱԹԱՅԻՄ ՍՈՓԻՄ ՅԱՂՈՒԹԵԱՆ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ԵՓՐԱՅԻՄԱՑԻ ՈՐ ԿՈՉԻ ՅԱՂՈՒԹԻՆ ՍՈՒՖ, ՈՐ ԷՐ ԵՐԿՐԻՆ ԵՓՐԱՅԵՑԻ։ 4 ԵՒ ԱՅՍ ՄԱՐԴԸ ՏԱՐԻ ԵԼԱՒ Ի ՔԱՂԱՔԻՆ ԻՐԵՆ ՅԱՄԱԹԱՅԻՄ ՍՈՓԻՄ ԱՄԵՆ ԱՄԻՍ ՅԻՇԱՏԱԿԱՑ ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏՈՆԸ ՅԱՂՈՒԹԵԱՆ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ԵՓՐԱՅԻՄԱՑԻ։ 5 ՈՒ ՆԱ ՈՉ ՈՐԴԻ ՈՒՆԷՐ, ՈՒՆԻ ԱՆՈՒՆ ՆՈՅԻ ԵԼԿԱՆԱ։ ՍԱԿԱՅՆ ՅԱՆՈՒՐԱՑԱՆ ԶՆԱ ՏԷՐ ԱՍԱՑԵԼ ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ՈՐ ՈՉ ՈՒՆԷՐ ՈՐԴԻՍ, ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ՈՐ ՈՉ ԾՆԱՆԷՐ ՈՐԴԻՍ։ 6 ԵՒ ՊԱՐԱՆՈՑԱՑՈՒՑԱՆԷՐ ԶՆԱ ՀԱՐՑԱՆԵԼՈՎ ՈՐ ՈՉ ՈՒՆԷՐ ՈՐԴԻՍ, ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ՈՐ ՍՏԵՂԾԱՑԵԼ ԷՐ ՏԷՐ ՆԱ ԶԱՎԱԿԸ։ 7 ԵՒ ԱՅՍՊԷՍ ԱՄԵՆ ԱՄԻՍ ԱՅՆՊԷՍ ԱՐԱՐԱՆՑ ՈՐՊԷՍ ՈՒՆԷՐ ՆԱ ՏԱՐԻՆ ԻՐԵՆ, ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ՈՐ ՀԱՄԱՐԻ Տ

արդ՝ ոչ էղեւ հնար յոմ
սեփեայ զմարմինն սո
ւրբացանել՝ ի խաչին,
կամ զբեւեռսն թափել.
զի՝ ի փորձածոյ ձե
ռացն վայելատակունք
ճառադայթից անպատ
մելի լուսոյ հատանեին.
միւնչեւ համբարձեալ զ
ձեռս իւր եւ երկիցս սո
գամ առաց, որ ած, որ
և հզօր, որ և անմահ որ
խաչեցար վն մեր ողոր
մեաց մեզ։ Նմ սպա հա
մարձակեալ ինքեանս
պատեաց և թարեաց։

Օրեհնեաս հոսմոյ ե
պիսկոպոսապետն ասէ,
արդ՝ յաւուրս առաքե
լոցն երկոցս անգամ ա
նէին զնբ ածն որ խաչե
ցաւ. և զինչ փոխման
ածածինին՝ հոգին նբ աղ
գեալ ի Մարիա, ասաց
զինուորեալ և օրհնեալ
միշտ նբ կոյսն կոյսդիւ։

Օ՜ որ առեալ նբ առա
քելոցն կարգեցին զ
հինն նբ ածինս որ ասաց

վհայ խաչեցարիմն. զզ
մայրն առ որդին բարե
խօս առնելով։ Նբ մեք
ոչ ի դէմս երկրպագանեն
և ոչ ի դէմս պարզաձե
ռեն որդւոյն երկեմք
զնբ ածն, այլ ի դէմս զ
քե այ։ Ասուն յայտ է
նաեւարս աղօթիցն. այս
ինքն զոհանալ զբէնին
եւրս ձայնիցին. որ ասի՝
քս ած մեր։ Նբ սպա
յայնժամ սկսանին զնբ
ածն։ Նբ յաւարտ նբ
ածին՝ ասի, մայր քե մա
ւր զաղաչանս մեր որ
դոյ քոյ։ Ասուն և վար
դապետին երկաբնակից
ի մեկնութեանն մատթէ
ոս աւետարանչին՝ վհայեն
զայս ձշմարիտս դէտ
լով, սակայն առաքիչ
գիտեմք թէ երկեն զզ
նա հայր, ոչ ի դէմս
երկրպագէ, այլ ի դէմս
մեր եղեմ ք։ Ստոյգ է
ասեն ի դէմս քե

Եւ ոչ ի դէմս սըգ երդոյ
դուքեան. Այլ ապա ի
զուր և ապրապարտուց
բանբասի հայոց եկեղե
ցին. Իբր թէ զաւանիցի
թէ խաչեցաւ աբե երդոյ
դուքեն. և թէ մեռաւ
քու ածուքեամբն։

Այլ գիտեմք, զի որ
ճնաւն ի մարիամայ,
նոյն էր որ մեռաւն։
Ասէ՝ զի՞նչ ճնաւ մարդ
ան. զքո՞ւ, եթէ զաւ
Այնքան զքո՞ւ, պարսի ու
րուն ասէ քուածին. և
թէ զաւ՝ ուրեմն Հարկա
ւորն ասէ ածածին։
Ոստ զրիգորի ածաբա
նին թէ՝ ած խաչեցաւ
և երկնից շարժեցաւ։
Այլ թէ որ զկոյսն ած ա
ծին ոչ խաւսավանի, չե
ռի յածուքենէն։
Այլ թէ՝ եթէ որ խաչե
ցեալն երկինս ոչ պատռեաւ
ընդ ածասպանսն կար
ձեցաւ։ Ասացի որ ոչ
ասէ ած խաչեալ՝ ոչ
խաւսավանի զած ի կուսէ

Ցոյ՛ն Հաւատացեալն մեր։
ճնեալ. և ոչ ըղկոյսն
ածածին. այլ նեստոր։
Կանգնի ոչ այլ ոմն յա
քեր, և այլ ոմն ած բանն.
այլ նոյն և մի ած ճնեալ
ցեալ ի կուսէն. նոյն
անջատաբարելի իւրով
մարմնովն. նոյն անմահ,
և նոյն մեռեալ իւրովն
մարմնով։ Ասէ Հայոց
ասանեայցս եկեղեցի Հե
ռելով սրբոցս այլ, ոչ
պարզապէս ասէ ած մե
ռեալ. և կամ ասակ մար
մին խաչեալ. այլ ամէն
քեան ասէ զայս. և ոչ ինչ
պրոշէ ասա և նման. այլ
ինքն այլ, և կամ մարմնոյ։
Այլ և առաքելն պետրոս
ասէ յի գիտս կամ ուղի
կեայցդ երթիք, Ա. յե չարչա
րելոյն մարմնով։ Այլ ած
ուքեան պրոշ. և ոչ մարդ
կութեան մեկնելով. այլ
իմաստին և՛ի նոյն ած
քեան և մարդկութեանն.
մի ոք մի քո։ Այլ զի ա
րինեան ոչէր յոյժ պատ
րաստ Հերձուածոյ

1 Պետ
4։ 5

Եւ զայս ՚ի միտս արասցեն, եւ ՚ի սիրտս իւրեանց դարձուսցեն զի Տէր Աստուած նոցա եմ ես։ Եւ տացեմ նոցա սիրտ մի, եւ ոգի նոր տացեմ ՚ի ներքս ՚ի նոսա, եւ հեռացուցից զսիրտ քարեայ ՚ի մարմնոյ նոցա, եւ տացեմ նոցա սիրտ մարմնաւոր, զի ՚ի պատուիրանս իմ գնասցեն, եւ զիրաւունս իմ պահեսցեն եւ առնիցեն զայս. եւ եղիցին նոքա ինձ ՚ի ժողովուրդ, եւ ես եղէց նոցա ՚ի Տէր Աստուած։ Եւ ՚ի հեթանոսսն որ հալածեցին զնոսա, եւ ՚ի թշնամիսն որ ատեցին զնոսա, ահա ես հատուցից զճանապարհս նոցա ՚ի գլուխս նոցա, ասէ Տէր Աստուած։

Եզեկ. ԺԱ. ՚ի-Ի.

Եզեկ. ԼԶ. ՚ի-Ի.

Եւ ասացին ցիս որդիք ազգի քո՝ ասելով. Ոչ ասասցեն մեզ թէ զայրագին բարկութեամբ Տեառն Աստուծոյ մերոյ ասացեալ է զայս ամենայն։ Ասա ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած. Ահա ես առնում զգաւազանն Եփրեմի, որ է ՚ի ձեռն Յովսեփայ եւ ցեղին Իսրայելի ընկերի նորա, եւ տամ զնոսա ընդ նմա զգաւազանն Յուդայ, եւ առնեմ զնոսա գաւազան մի, եւ եղիցին ՚ի ձեռին իմում։ Եւ եղիցին գաւազանքն զորս գրեսցես ՚ի ձեռին քում առաջի աչաց նոցա։ Եւ ասասցես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած. Ահա ես առնում զորդիսն Իսրայելի ՚ի միջոյ հեթանոսացն, յորս գնացին անդր, եւ ժողովեցից զնոսա ՚ի կողմանց ամենայնի, եւ բերից զնոսա ՚ի գաւառ իւրեանց, եւ արասցեմ զնոսա ՚ի ժողովուրդ ՚ի լերինս Իսրայելի, եւ թագաւոր մի եղիցի ամենեցուն ՚ի թագաւոր։ Եւ ոչ եւս լինիցին երկոքին ազգք, եւ ոչ եւս բաժանեսցին ՚ի երկուս թագաւորութիւնս յաւիտեանս։ Եւ ոչ ապականեսցին ՚ի կուռս իւրեանց, եւ ՚ի պատկերս իւրեանց, եւ ՚ի ամենայն անօրէնութիւնս իւրեանց։ Եւ փրկեցից զնոսա յամենայն բնակութեանց իւրեանց, յորս մեղան ՚ի նոսա, եւ սրբեցից զնոսա, եւ եղիցին ինձ ՚ի ժողովուրդ, եւ ես եղէց նոցա ՚ի Տէր Աստուած։ Եւ Դաւիթ ծառայ իմ թագաւոր եղիցի ՚ի վերայ նոցա, եւ հովիւ մի եղիցի ամենեցուն նոցա. եւ ՚ի դատաստանս իմ գնասցեն, եւ զպատուիրանս իմ պահեսցեն եւ առնիցեն զայս։ Եւ բնակեսցեն ՚ի երկրին զոր ետու ծառայի իմում Յակոբայ, յորում բնակեցան հարքն նոցա, եւ բնակեսցեն ՚ի նմա նոքա եւ որդիք նոցա եւ որդիք որդւոց նոցա յաւիտեան, եւ Դաւիթ ծառայ իմ իշխան եղիցի նոցա յաւիտեան։ Եւ դաշինս խաղաղութեան կնքեցից ընդ նոսա, դաշինս յաւիտենական եղիցի ընդ նոսա, եւ հաստատեցից զնոսա, եւ տացեմ զսրբութիւնս իմ ՚ի մէջ նոցա յաւիտեան։ Եւ եղիցի ՚ի նոսա խորանս իմ, եւ եղէց նոցա ՚ի Տէր Աստուած, եւ նոքա եղիցին ինձ ՚ի ժողովուրդ։ Եւ գիտասցեն հեթանոսք թէ ես եմ Տէր Աստուած որ սրբեմ զԻսրայէլ, յորժամ եղիցի սրբութիւն իմ ՚ի մէջ նոցա յաւիտեան։

Եզեկ. ԼԷ. ՚ի-Ի.

Եւ եղեւ ՚ի ժամանակի յետ բազում աւուրց, եւ ՚ի ամի բազում ետասանից, եւ ՚ի վերայ երկրի որ դարձեալ ՚ի սուր, եւ ժողովեալ ՚ի ազգաց բազմաց ՚ի վերայ լերանց Իսրայելի, որ եղեն յաւերակ յամենայն ժամանակի, եւ նոքա ՚ի ազգաց ելեալ, եւ բնակեսցեն ամենեքեան ապահով։ Եւ անկցիս դու եւ ամենայն զօրք քո, եւ ազգք բազումք ընդ քեզ, ամենեքեան հեծեալք ձիով, ժողովուրդ մեծ եւ զօրութիւն բազում։ Եւ դու ելցես ՚ի վերայ ազգի իմոյ Իսրայէլի իբրեւ զամպ ծածկել զերկիր, դու եւ ամենայն զօրք քո, եւ ազգք բազումք ընդ քեզ։ Ասէ Տէր Աստուած. Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ յորում եկեսցէ Գոգ ՚ի վերայ երկրի Իսրայէլի, ասէ Տէր Աստուած, եւ ելանիցէ բարկութիւն իմ ՚ի քիթս իմ, եւ ՚ի սրտի իմում ասացի. Զի ՚ի նախանձու իմում եւ ՚ի հրոյ բարկութեան իմոյ խօսեցայ. զի եղիցի յաւուր յայնմիկ սարսուռ մեծ ՚ի վերայ երկրի Իսրայէլի, եւ սասանեսցին ՚ի երեսաց իմոց ձկունք ծովու, եւ թռչունք երկնից, եւ գազանք դաշտի, եւ ամենայն սողունք որ սողան ՚ի վերայ երկրի, եւ ամենայն մարդիկ որ են ՚ի վերայ երկրի, եւ կործանեսցին լերինք, եւ ամրութիւնք անկցին, եւ ամենայն պարիսպք ՚ի վայր անկցին։ Եւ կոչեցից ՚ի վերայ նորա սուր յամենայն լերինս իմ, ասէ Տէր Աստուած, սուր մարդոյ ՚ի վերայ եղբարց իւրոց եղիցի։ Եւ դատեցայց ընդ նմա ՚ի մահու եւ ՚ի հեղեղատի արեան, եւ ՚ի կարկտի եւ ՚ի հուր եւ ՚ի ծծումբ արկից ՚ի վերայ նորա եւ ՚ի վերայ զօրաց նորա, եւ ՚ի վերայ ազգաց բազմաց որ ընդ նմա են։ Եւ մեծասցայց եւ սրբեսցայց, եւ ծանեայց առաջի ազգաց բազմաց, եւ գիտասցեն թէ ես եմ Տէր։

Եզեկ. ԼԸ. ՚ի-Ի.

Եւ դու որդի մարդոյ, մարգարեա՛ զԳոգ եւ ասա. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած. Ահա ես ՚ի վերայ քո Գոգ, իշխան Ռոսայ, Մոսոքայ եւ Թոբելայ, եւ դարձուցից զքեզ, եւ տացեմ սանձս ՚ի ծնօտս քո, եւ հանից զքեզ եւ զամենայն զօրս քո, զձիսն եւ զհեծեալսն ձիով, զամենեսեան զգեցեալս զգեստիւ կատարելոց, ժողովուրդ մեծ եւ զօրութիւն բազում, վահանաւորք եւ սրազէնք ամենեքեան։ Պարսք եւ Եթովպացիք եւ Փութացիք ընդ նոսա, ամենեքեան ունելով վահան եւ սաղաւարտ։ Գոմեր եւ ամենայն զօրք նորա, տունն Թորգոմայ ՚ի կողմանս հիւսիսոյ, եւ ամենայն զօրք նորա, ազգք բազումք ընդ քեզ։ Պատրաստեա՛ եւ պատրաստեցո՛ զքեզ դու եւ ամենայն ժողովք քո որ ժողովեալք են առ քեզ, եւ եղիր նոցա ՚ի պահապան։ Յետ բազում աւուրց կոչեսցիս, ՚ի վախճան ամաց եկեսցես ՚ի երկիր որ դարձեալ ՚ի սուր, եւ ժողովեալ ՚ի ազգաց բազմաց ՚ի վերայ լերանց Իսրայելի, որ եղեն յաւերակ յամենայն ժամանակի, եւ նոքա ՚ի ազգաց ելեալ, եւ բնակեսցեն ամենեքեան ապահով։ Եւ ելանիցես դու յաւուր յայնմիկ, յորում բնակեսցի ժողովուրդ իմ Իսրայէլ ապահով, եւ եկեսցես ՚ի տեղւոյ քումմէ ՚ի կողմանց հիւսիսոյ, դու եւ ազգք բազումք ընդ քեզ, հեծեալք ձիով, ժողովուրդ մեծ եւ զօրութիւն բազում։ Եւ ելանիցես ՚ի վերայ ազգի իմոյ Իսրայէլի իբրեւ զամպ ծածկել զերկիր. յաւուրս յետինս եղիցի, եւ ածից զքեզ ՚ի վերայ երկրի իմոյ, զի գիտասցեն հեթանոսք զիս, յորժամ սրբեսցիմ ՚ի քէն ՚ի նոսա, Գոգ։ Այսպէս ասէ Տէր Աստուած. Ո՞չ դու ես զոր խօսեցայ ՚ի հնումն աւուրց ձեռամբ ծառայից իմոց մարգարէից Իսրայէլի, որ մարգարէանային յաւուրս յայնոսիկ ամս բազումս, զի ածից զքեզ ՚ի վերայ նոցա։ Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ յորում եկեսցէ Գոգ ՚ի վերայ երկրի Իսրայէլի, ասէ Տէր Աստուած, եւ ելանիցէ բարկութիւն իմ ՚ի քիթս իմ, եւ ՚ի սրտի իմում ասացի. Զի ՚ի նախանձու իմում եւ ՚ի հրոյ բարկութեան իմոյ խօսեցայ. զի եղիցի յաւուր յայնմիկ սարսուռ մեծ ՚ի վերայ երկրի Իսրայէլի, եւ սասանեսցին ՚ի երեսաց իմոց ձկունք ծովու, եւ թռչունք երկնից, եւ գազանք դաշտի, եւ ամենայն սողունք որ սողան ՚ի վերայ երկրի, եւ ամենայն մարդիկ որ են ՚ի վերայ երկրի, եւ կործանեսցին լերինք, եւ ամրութիւնք անկցին, եւ ամենայն պարիսպք ՚ի վայր անկցին։ Եւ կոչեցից ՚ի վերայ նորա սուր յամենայն լերինս իմ, ասէ Տէր Աստուած, սուր մարդոյ ՚ի վերայ եղբարց իւրոց եղիցի։ Եւ դատեցայց ընդ նմա ՚ի մահու եւ ՚ի հեղեղատի արեան, եւ ՚ի կարկտի եւ ՚ի հուր եւ ՚ի ծծումբ արկից ՚ի վերայ նորա եւ ՚ի վերայ զօրաց նորա, եւ ՚ի վերայ ազգաց բազմաց որ ընդ նմա են։ Եւ մեծասցայց եւ սրբեսցայց, եւ ծանեայց առաջի ազգաց բազմաց, եւ գիտասցեն թէ ես եմ Տէր։

Եզեկ. ԼԹ. ՚ի-Ի.

Եւ դու որդի մարդոյ, մարգարեա՛ զԳոգ եւ ասա. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած. Ահա ես ՚ի վերայ քո Գոգ, իշխան Ռոսայ, Մոսոքայ եւ Թոբելայ, եւ դարձուցից զքեզ, եւ տացեմ սանձս ՚ի ծնօտս քո, եւ հանից զքեզ եւ զամենայն զօրս քո, զձիսն եւ զհեծեալսն ձիով, զամենեսեան զգեցեալս զգեստիւ կատարելոց, ժողովուրդ մեծ եւ զօրութիւն բազում, վահանաւորք եւ սրազէնք ամենեքեան։ Պարսք եւ Եթովպացիք եւ Փութացիք ընդ նոսա, ամենեքեան ունելով վահան եւ սաղաւարտ։ Գոմեր եւ ամենայն զօրք նորա, տունն Թորգոմայ ՚ի կողմանս հիւսիսոյ, եւ ամենայն զօրք նորա, ազգք բազումք ընդ քեզ։ Պատրաստեա՛ եւ պատրաստեցո՛ զքեզ դու եւ ամենայն ժողովք քո որ ժողովեալք են առ քեզ, եւ եղիր նոցա ՚ի պահապան։ Յետ բազում աւուրց կոչեսցիս, ՚ի վախճան ամաց եկեսցես ՚ի երկիր որ դարձեալ ՚ի սուր, եւ ժողովեալ ՚ի ազգաց բազմաց ՚ի վերայ լերանց Իսրայելի, որ եղեն յաւերակ յամենայն ժամանակի, եւ նոքա ՚ի ազգաց ելեալ, եւ բնակեսցեն ամենեքեան ապահով։ Եւ ելանիցես դու յաւուր յայնմիկ, յորում բնակեսցի ժողովուրդ իմ Իսրայէլ ապահով, եւ եկեսցես ՚ի տեղւոյ քումմէ ՚ի կողմանց հիւսիսոյ, դու եւ ազգք բազումք ընդ քեզ, հեծեալք ձիով, ժողովուրդ մեծ եւ զօրութիւն բազում։ Եւ ելանիցես ՚ի վերայ ազգի իմոյ Իսրայէլի իբրեւ զամպ ծածկել զերկիր. յաւուրս յետինս եղիցի, եւ ածից զքեզ ՚ի վերայ երկրի իմոյ, զի գիտասցեն հեթանոսք զիս, յորժամ սրբեսցիմ ՚ի քէն ՚ի նոսա, Գոգ։ Այսպէս ասէ Տէր Աստուած. Ո՞չ դու ես զոր խօսեցայ ՚ի հնումն աւուրց ձեռամբ ծառայից իմոց մարգարէից Իսրայէլի, որ մարգարէանային յաւուրս յայնոսիկ ամս բազումս, զի ածից զքեզ ՚ի վերայ նոցա։

Եսայի 50.6

Ես՝ զմեջքս տուի հարուածողաց, եւ զծնօտս իմ՝ նշկրտողաց. եւ զերեսս իմ ոչ դարձուցի ամաւթոյ եւ թքանաց։ Եւ Տէր Աստուած օգնական է ինձ, վասն այսորիկ ոչ ամաւթահարեցայ. վասն այսորիկ դրի զերեսս իմ իբրեւ զհաստատուն քարինս, եւ գիտեմ զի ոչ ամաչեցուցանիցի։ Մերձ է արդարացուցանող իմ, ո՞վ է որ դատի ընդ իս. կացցուք միասին. ո՞վ է դատաւոր իմ, մերձեցի՛ր առ իս։ Ահա Տէր Աստուած օգնական է ինձ, ո՞վ է որ դատապարտիցէ զիս։ Ահա ամենեքեան իբրեւ զհանդերձ մաշեսցին, ցորդ ուտիցէ զնոսա։ Ո՞վ ոք է ի ձեզ որ երկնչի ի Տեառնէ, լուիցէ ձայնի ծառայի իւրոյ. որ գնայր խաւարի մէջ եւ չիք լոյս նմա, յուսասցի յանուն Տեառն, եւ յենուցի ի վերայ Աստուծոյ իւրոյ։ Ահա դուք ամենեքեան որ հրահրէք հուր, որ պատերազմիք ընդ ինքեանս ի բոցս հրոյ, գնայք ի լոյս հրոյ ձերոյ, եւ ի բոցս զոր հրահրեցէք. ի ձեռաց իմոց եղեւ ձեզ այս, ի տագնապի մեռանիցիք։

Ես՝ Ես. Ես՝ Ես. Ես՝ Ես.

Ոչ՝ Հաւատացեալ չէ:
քաղցեաւ. Կամելի կա
մաւ եկեալ ի հարցնելս
անհաւատութենէն. և ես
համարին զեւրդ մարդ
նոյ հարցմանէն:
Նոյ երանելին եփրեմ
ասէ, կոյսն զմարմինն
ծնանելով՝ զայծ ծնաւ.
հրեայքն զմարմինն խա
չելով՝ զայծ խաչեցին:
Նոյ զրկէ ասէ, այծ որ
եկեալ ձեզ կերանայ՝ կա
լանէ և կախեցին զնա ըզ
փայտ. և այլն:
Նոյ քերմապետն մոլ
սէս ասէ, բանզի այծ ի
և որպէս կամի առնէ.
քեզպէս և խոնարհի մա
հու՝ անմահ է. քեզպէս
և յարեայն այլ մարդիկ
յարեան:
Նոյ վարդապետ երկա
բանակաց ի ձգմարտու
բանաւաստակեալ ասէ՝ ի
գիտա առաքելոմեանց
երկիրսըդ մասն չաւ
տաւ ի քէ զի գուսան էր
ձէ ի մարգոյն կոչ, առ
փոխանակ և կենդ որ

Նոյ Հաւատացեալ չէ:
խրեն համարէր: Նոյ յո
հան հայրապետն եկեմայ
ասէ, զի ի կուսէ ծըն
նեալ. և այծ խաչեալ:
Նոյ սրբոյ սիսոս անտոն
քաղցեաւ ասէ, ոչ բնու
հատիկ և երկու գոյ
կցուելս խառնականիմբ.
քանզի երկոքեան խմացել
և այլ զոչ ձառելոյ. այծ
բանն՝ խառնեալ. որ հօր
միացեալ միասնական ոգի.
և՝ ի ձեռն անապական մա
հուն խորոյ զառ՝ մեզ
զմարդն խաւհանեաց:
Նոյ այծաբանն դիմոդո
ասէ, կարօտացեալ այ մար
գանալոյն և ձեռանեալոյն
Ոչ՝ ասէ՝ այծ խաչեալ
արեգական խաւարեալ
և զրկէ լուսաւորեալ.
զի պարսէր և արարչին
հարցմանիցն լինիլ և այ
բարձոյն: Նոյ զրկէ
ասէ, զայր կին այծաբեր
կրեաց. զի կարօղ էր
զինչ և կամէր: Նոյ մեծ
կայէ աւետարանն. զի յեր

Ա. Կորնթ. Ժ.

Ոչ՝ այլ ինչպէս ես՝ ամենայն ինչ ամենայնիւ հաճոյ լինիմ, ոչ իմ զիս շահս՝ այլ զբազմաց, զի կեցցեն։ Եղերուք ինձ նմանողք, որպէս և ես Քրիստոսի։ Զի գովեմ զձեզ, եղբարք, զի զամենայն ինչ յիշեցէք զիս, և զաւանդսն զոր աւանդեցի ձեզ՝ պահեցէք։ Բայց կամիմ զի գիտասջիք, զի ամենայն արու գլուխ է Քրիստոս, և գլուխ կնոջ՝ արն, և գլուխ Քրիստոսի՝ Աստուած։ Ամենայն արու որ աղօթէ կամ մարգարէանայ ունելով զգլուխ իւր՝ նախատէ զգլուխ իւր։ Եւ ամենայն կին որ աղօթէ կամ մարգարէանայ անհանդերձ զգլուխ իւր՝ նախատէ զգլուխ իւր. զի նոյն է և ածեալ զնա։ Զի եթէ ոչ ծածկի կին, կտրեսցի և մազ։ Եթէ ամօթ է կնոջ կտրել կամ ածել զմազ, ծածկեսցի։ Արն ոչ պարտ է ծածկել զգլուխ, զի պատկեր և փառք Աստուծոյ է. և կինն փառք արանն է։ Զի ոչ է արն յաստուածոյ կնոջ, այլ կինն յարանէ։ Զի և ոչ ստեղծաւ արն վասն կնոջ, այլ կինն վասն արանն։ Վասն այսորիկ պարտ է կնոջ իշխանութիւն ունել ի վերայ գլխոյ իւրոյ՝ վասն հրեշտակացն։ Բայց ոչ առանց կնոջ արն՝ ոչ կին առանց արանն՝ ի Տէր։ Զի որպէս կինն յարանէ, նոյնպէս և արն կնոջմէ. և ամենայն ինչ յԱստուծոյ։ Դատեցէք ինքեանք՝ վայելուչ է կնոջ աղօթել առ Աստուած անհանդերձ։ Ոչ ինքն բնութիւն ուսուցանէ ձեզ, եթէ արու եթէ կին մազ ունելով՝ անարգանք է նմա։ Եւ կին եթէ մազ ունիցի՝ փառք են նմա. զի մազ փոխանակ ծածկոյթի տրեալ է նմա։ Եւ եթէ ոք կամի հակառակել, մեք սովորութիւն ոչ ունիմք այսպիսի, և ոչ եկեղեցիք Աստուծոյ։

Եւ զայս պատուիրելով՝ ոչ գովեմ, զի ոչ ընդ լաւն ժողովիք, այլ ընդ վատն։ Նախ զի լսեմ ես, եթէ երբ ժողովիք եկեղեցի, պառակտութիւնք են ի ձեզ, և մասամբ հաւատամ։ Զի պարտ է և հերձուածք ի ձեզ լինել, զի որք հաւատարիմք են՝ յայտնի լիցին ի ձեզ։ Եւ յորժամ ժողովիք ի միասին, ոչ է Տեառն ընթրիս ուտել։ Զի ամենայն մարդ զանձն ընթրիսն առաջի առնու ուտել. և մի՝ քաղցր է, և մի՝ արբեցեալ է։ Զի ոչ տուն ունիք ուտել և ըմպել, կամ զեկեղեցի Աստուծոյ արհամարհէք, և ամաչեցուցանէք զոչ ունելոսն։ Զի՞ ասիցեմ ձեզ. գովեսցե՞մ զձեզ ի սմա։ Ոչ գովեմ։ Զի ես ընկալայ ի Տեառնէ զոր և աւանդեցի ձեզ, եթէ Տէր Յիսուս յորում գիշերի մատնեցաւ՝ առ հացն, և շնորհակալ եղեալ՝ կոտրեաց և ասէ. Առէք կերէք, այս է մարմին իմ որ վասն ձեր կոտրի. այս արարէք ի յիշատակ իմ։ Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրելոյ, ասելով. Այս բաժակ նոր ուխտ է յարեան իմում. այս արարէք, որպէսզի և ըմպիցէք, ի յիշատակ իմ։ Զի որպէսզի ուտիցէք զհացս զայս և զբաժակս զայս ըմպիցէք, զմահ Տեառն աւետարանիցէք մինչև եկեսցէ։ Վասն որոյ որ ուտիցէ զհացս զայս կամ ըմպիցէ զբաժակ Տեառն անարժանաբար՝ յանցաւոր լինիցի մարմնոյ և արեան Տեառն։ Եւ ապա թող զի մարդ զանձն քննեսցէ, և ապա յհացէն ուտիցէ և յբաժակէն ըմպիցէ։ Զի որ ուտէ և ըմպէ անարժանաբար՝ դատաստան ուտէ և ըմպէ իւր, զի ոչ խտրէ զմարմին Տեառն։ Վասն այսորիկ ի ձեզ բազումք տկարք և հիւանդք, և քունեցան բազումք։ Զի եթէ մեք զանձինս մեր խտրէաք, ոչ դատապարտեցաք։ Բայց դատապարտեալք ի Տեառնէ՝ խրատիմք, զի մի՛ ընդ աշխարհին դատապարտեսցուք։ Ուստի եղբարք իմ, ժողովեալ յուտել՝ սպասեցէք միմեանց։ Եթէ ոք քաղցր է՝ ի տան ուտիցէ, զի մի՛ ի դատաստան ժողովիցէք։ Եւ զայլսն յորժամ եկից՝ կարգեցից։

Եւ զ՚Աղաւթս Հաստատելոյ զմոլորեալ իւրեանց
ոչ ունին խնդացեալ վը
պատրաստ լինել հաստատելոյ.
յօժար ի հարկանելն։
անմաքուր զինանէ վասն
տհկանացուաց. կենդանի
ստուգի վ՚ս արարածոց։
Լաւ մեր հայաստանեցի
նը եկեղեցի, զի շարչա
րեցաւ ասէ անչարչարե
լին շարչարելեաւն. և
ստուա՛ անմաքուր տհկա
նացուածն։ Ո՞յսինքեան
անշարչար բանն աճ ստ
ուա՛ իւրով մարմնովն։
Ոչ այլ ասէ նեռեսէս, այլ
մարմնով վ՚ս իմ խաչել.
ստուգ բնութիւն ստուածն
այլ անմահ խաւսուվանի։
Ա՛ւրէն ասէ, և զի այլ
եղ որ ստուա՛. յայտնին
զամենեքն որ գրեցեալ։
Լաւ վայելուչ համարձակի
ասել նը այլ որ խաչեցեալ
քան վկայուեց այլոյն
գրոցս այսմիկ։

Ա՛ւ Ա՛շխատ։

Զաղաւս հաստատելոյ

Ա՛ւրէն ասէ նոյն օգուտ
ոչինուտ, եկաց յ՚ս առաջի
գաւառ՚ցին խոնարհ
գլխով. առաւ խոսիւք.
ստուգ ձայնիւ. պայծառ
գիմօք. վայրանակեալ աշօք

Ա՛ւրէն ասէ, ոչ երբէք կամիցի
մտանել ի նոյն բարեպաշտ
ոգի խնդալ ի նմանէ բարեաց
նի բարձոյն աշխարհի.
Հացն հշուկաց կերակրի.
զօրութիւն երկնից տրկա
նացալ. կենդանի ամէնից
ստուածն։ Լաւ դարձեալ
շարչարանաց ձառին ա
սէ, ոչ այլ վ՚ս ամբարշտին
ձայն գիտելոյ. վ՚ս յիմար
լինի ծաղր լինի խնամտա
կիցն. վ՚ս առյն ստուանի
ձշմարտասէրն. վասն անօ
րինին դատապարտի ար
դարն. վ՚ս անողոք
սիրն առնչի ողորմելին.
վ՚ս ընչաստասկանին՝ ի
բաց ստրկի երկնանկելին.
քաջասիրն և կերակրի արբեալ
քաղցրելին. վ՚ս ստուաներ
լոյն ստուանի կերանքն։
Ա՛ւրէն ասէ նոյն օգուտ
ոչինուտ, եկաց յ՚ս առաջի
գաւառ՚ցին խոնարհ
գլխով. առաւ խոսիւք.
ստուգ ձայնիւ. պայծառ
գիմօք. վայրանակեալ աշօք

Եւ ի ժամանակի ելանելոյ արեգական՝ ի
հարաւոյ կողմանէ ի ծովէն, ահա ամպ մի
մանր իբրեւ զբազուկ մարդոյ, ելանէր ի ծո-
վէն. եւ ես ասացի ցայրն իմ. Ահա ամպ
մի ելանէ ի ծովէն, որ է իբրեւ զբազուկ
մարդոյ: Եւ նա ասաց. Ելի՛ր, ասա Աքաբայ,
կապեա՛ զկառս քո, եւ իջիր, մի՛ զերծցի
զքեզ անձրեւն: Եւ ահա ի սակաւ ժամու
ամպեցաւ երկինքն ի քամեաց եւ ի հողմոյ,
եւ եղեւ անձրեւ մեծ: Եւ Աքաբ հեծաւ եւ
գնաց ի Յեզրաելիա:

Եւ ձեռն Տեառն եղեւ ի վերայ Եղիայի,
եւ մեծացոյց զմէջս իւր, եւ վազեաց առաջի
Աքաբայ մինչեւ ի մուտս Յեզրաելիա:

Եւ ասաց Աքաբ Յեզաբելի զամենայն զոր
արար Եղիա, եւ զամենայն զոր սպան զամե-
նայն մարգարէսն սրով: Եւ առաքեաց Յեզա-
բել առ Եղիա հրեշտակս՝ ասելով. Այսպէս
արասցեն ինձ դիւքն, եւ այսպէս յաւելցեն,
զի զկեանս քո իբրեւ զկեանս միոյ ի նոցա
դիցեմ վաղիւ յայսմ ժամու: Եւ տեսեալ նո-
րա զայն՝ յարուցեալ գնաց ինքն ի կեանս իւր,
եւ եկն ի Բերսաբեէ Յուդայ, եւ թողոյ զպա-
տանի իւր անդ: Եւ ինքն գնաց ի փախուստ
երթուղւոյ աւուր մի յանապատ, եւ եկն եւ
նստաւ ի ներքոյ ծառոյ մի ճաղարայ, եւ
խնդրեաց զանձին իւրում մահ, եւ ասաց.
Բաւական է ինձ այժմ, Տէր, առ զանձն իմ,
զի ոչ լաւ եմ քան զհարսն իմ: Եւ ննջեաց
եւ ահա հրեշտակ մի հասեալ ի նա, եւ ասէ
ցնա. Յարո՛ւց, կե՛ր: Եւ նայեցաւ, եւ ահա
ի հնոցի հացի մի ի գլխոյ իւրում, եւ սկա-
ւառակ մի ջրոյ: Եւ կերեալ եւ արբեալ՝ դար-
ձեալ ննջեաց: Եւ եկն երկրորդ հրեշտակ
Տեառն, եւ շօշափեաց զնա, եւ ասէ ցնա.
Յարո՛ւց, կե՛ր, զի բազում է ընդ քեզ ճա-
նապարհ: Եւ յարուցեալ կերաւ եւ արբաւ,
եւ գնաց զուարակի զքառասուն աւուրս եւ
զքառասուն գիշերս մինչեւ ի լեառն Աստու-
ծոյ Խորեբ: Եւ մտեալ անդ ի քարայր մի,
եւ անդ ննջեաց: Եւ ահա բան Տեառն եղեւ
ցնա, եւ ասէ ցնա. Զի՞ ես դու անդ, Եղիա:
Եւ նա ասէ. Նախանձեցայ նախանձու Տեառն
Աստուծոյ Զաբաւովթայ, զի թողին զուխտ
քո որդիքն Իսրայէլի, զսեղանս քո քակեցին,
եւ զմարգարէսն քո սրով սպան, եւ մնացի
ես միայն, եւ խնդրեն զանձն իմ առնուլ
զայն: Եւ ասէ ցնա. Ելի՛ր, եւ կաց առաջի
Տեառն: Եւ ահա Տէր անցանէ, եւ հողմ
մեծ եւ հզօր քակէր զլերինս, եւ զվէմս
խորտակէր առաջի Տեառն, ոչ յհողմին Տէր:
Եւ յետ հողմոյն շարժումն երկրի, ոչ յշար-
ժումնն Տէր: Եւ յետ շարժմանն հուր, ոչ
յհրին Տէր: Եւ յետ հրոյն ձայն հովոյ սա-
կաւուց: Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ Եղիա, ծած-
կեաց զերեսս իւր ի վերարկուին իւրում, եւ
ելեալ կայր ի դրան քարայրին: Եւ ահա ձայն
ցնա, եւ ասէ. Զի՞ ես դու անդ, Եղիա: Եւ
նա ասէ. Նախանձեցայ նախանձու Տեառն
Աստուծոյ Զաբաւովթայ, զի թողին զուխտ
քո որդիքն Իսրայէլի, զսեղանս քո քակեցին,
եւ զմարգարէսն քո սրով սպան, եւ մնացի
ես միայն, եւ խնդրեն զանձն իմ առնուլ
զայն: Եւ ասէ ցնա Տէր. Դարձի՛ր, եւ գնա
ի ճանապարհ քո ի տանջանս Դամասկոսի,
եւ գնացեալ օծցես զԱզայէլ թագաւոր ի
վերայ Ասորւոց, եւ զՅեհու որդի Նամեսեայ
օծցես թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի, եւ զԵղի-
սէ որդի Սափատայ ի Մաբողաթայ օծցես
մարգարէ փոխանակ քո: Եւ եղիցի որ զերծ-
ցի ի սրոյ Ազայելի, զնա սպանցէ Յեհու,
եւ որ զերծցի ի սրոյ Յեհուայ, զնա սպանցէ
Եղիսէ: Եւ թողից ես յԻսրայէլի եւթն հա-
զարս, զամենայն ծունկս որ ոչ ծնկեցան
Բահաղայ, եւ զամենայն բերան որ ոչ համբո-
յրեաց նմա: Եւ գնաց անտի, եւ գտանէ զԵղի-
սէ որդի Սափատայ, եւ նա հերկէր եւ ար-
քունի զոյգ մի առաջի նորա, եւ նա ի զոյգ
երկրորդի: Եւ անցեալ Եղիա առ նա, արկ
զվերարկուն իւր ի վերայ նորա: Եւ նա թո-
ղեալ զեզինս, եւ վազեալ զհետ Եղիայի, եւ
ասէ. Համբուրեցից զհայր իմ եւ զմայր իմ,
եւ ապա երթիցեմ զհետ քո: Եւ ասէ ցնա
Եղիա. Գնա՛ դարձի՛ր, զի ոչ արարի ինչ
քեզ: Եւ դարձեալ նա ի հետոյ Եղիայի, եւ
առեալ զզոյգ եզանցն, եւ զոհեաց, եւ եփեաց
զմարմինս նոցա ի կահս եզանցն, եւ ետ ուտել
ժողովրդեանն, եւ յարուցեալ գնաց զհետ
Եղիայի, եւ սպասաւոր լինէր նմա:

Եւ ժողովեաց Ադադ որդի Ադադայ զա-
մենայն զաւրս իւր, եւ երեսուն եւ երկու
թագաւորք ընդ նմա, եւ ձի եւ կառք, եւ
ելեալ պատերազմեցաւ ընդ Սամարիա, եւ
արշաւեաց ընդ նա: Եւ առաքեաց հրեշտակս
առ Աքաբ թագաւոր Իսրայէլի ի քաղաքն,
եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ Ադադ. Արծաթ
քո եւ ոսկի քո իմ է, եւ կանայք քո եւ որդիք
քո ընտիրք իմ են: Եւ ասէ թագաւորն Իսրա-
յէլի. Որպէս ասացեր, տէր իմ թագաւոր,
քո եմ ես եւ ամենայն զոր ինչ ունիմ: Եւ
դարձեալ հրեշտակքն եկին, եւ ասեն. Այսպէս
ասէ Ադադ, եթէ առաքեցի առ քեզ ասելով.
Արծաթ քո եւ ոսկի քո եւ կանայք քո եւ որ-
դիք քո տուր ինձ: Եւ վաղիւ յայսմ ժամու
առաքեցից զծառայս իմ առ քեզ, եւ խուզեսցեն
զտունս քո եւ զտունս ծառայից քոց, եւ
ամենայն զոր ինչ ցանկալի իցէ ի քեզ, ձեռն
արկցեն եւ առցեն: Եւ կոչեաց թագաւորն
Իսրայէլի զամենայն երէցս երկրին, եւ ասէ
ցնոսա. Գիտացէք եւ տեսէք, զի չարութիւն
խորհեցաւ սա: Զի առաքեաց առ իս եւ ասաց
զբանս զայս, եւ ես ոչ ետու նմա զամենայն
զոր խնդրեաց: Եւ ասեն ցնա երէցքն եւ ամե-
նայն ժողովուրդ. Մի՛ լուիր նմա, եւ մի՛ հա-
ւանիր: Եւ ասէ ցհրեշտակսն Ադադայ. Ասա-
ցէք տեառն իմոյ թագաւորին. Զամենայն
զոր առաքեցեր առ ծառայ քո ի սկզբանէ,
արասցուք, բայց զայս բան ոչ կարեմք առնել
զոր ասացեր: Եւ գնացեալ հրեշտակքն եկին,
եւ դարձուցին զպատասխանի: Եւ առաքեաց
առ նա եւ ասէ. Այսպէս արասցեն ինձ դիւքն,
եւ այսպէս յաւելցեն, զի ոչ ամենայն փո-
շիք Սամարիոյ բաւեսցեն ի բազկի ամենայն
ժողովրդեան որ ընդ իս է: Եւ ասէ թագաւորն
Իսրայէլի. Ասացէք նմա. Մի՛ պարծեսցի
զրահաւորեալ որպէս զհանդերձեալ: Եւ լուա-
եալ զբանդ զայդ, ինքն եւ թագաւորքն ընդ
վրանօք էին, եւ ասէ ցծառայսն իւր. Կացէ՛ք
ի վերայ: Եւ կացին ի վերայ քաղաքին: Եւ
ահա մարգարէ մի մերձեցաւ առ Աքաբ թա-
գաւոր Իսրայէլի, եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր.
Տեսանե՞ս զամենայն զբազմութիւնս զայս
զմեծս. ահա ես տամ զնոսա ի ձեռս քո այսօր,
եւ գիտասցես, զի ես եմ Տէր: Եւ ասէ Աքաբ.
Ո՞ւմ միով: Եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր. Ի
ձեռս պատանեաց իշխանացն գաւառաց: Եւ
ասէ. Ո՞ վարեսցէ զպատերազմ: Եւ ասէ. Դու:
Եւ համարեաց զպատանիսն իշխանացն գա-
ւառաց, եւ գտան երկու հարիւր երեսուն եւ
երկու: Եւ համարեաց զամենայն ժողովուրդն
զամենայն որդիս Իսրայէլի, եւ գտան եւթն
հազարք: Եւ ելին ի միջօրէին, եւ Ադադ
արբուցանէր զինքն ի վրանի իւրում, եւ թա-
գաւորքն ընդ նմա, երեսուն եւ երկու թա-
գաւորք: Եւ ելին պատանիքն իշխանացն գա-
ւառաց առաջի: Եւ առաքեաց Ադադ եւ պատ-
մեցին նմա ասելով. Արք ելին ի Սամարիոյ:
Եւ ասէ. Եթէ ի խաղաղութիւն ելին, կեցո-
ցէ՛ք զնոսա կենդանի, եւ եթէ ի պատերազմ
ելին, կեցուցէ՛ք զնոսա կենդանի: Եւ ելին
պատանիքն իշխանացն գաւառաց ի քաղաքէն,
եւ զաւրքն որ զհետ նոցա: Եւ սպանին իւր-
աքանչիւր զոր գտանէին, եւ փախեան Ասո-
րիքն, եւ հալածեաց զնոսա Իսրայէլ: Եւ
Ադադ թագաւոր Ասորւոց ապրեցաւ ի ձիոյ
հեծելոյ: Եւ ելեալ թագաւորն Իսրայէլի
սպան զձիսն եւ զկառսն, եւ զարկ զանդամ
ընդ անդամ ի մեծ սպանդ: Եւ մարգարէն
մերձեցաւ առ թագաւորն Իսրայէլի, եւ ասէ
ցնա. Գնա՛ զաւրացիր, եւ ծանի՛ր եւ տե-
սանե՛ս զոր արասցես, զի ի վերջոյ ամի
դարձեալ ելանէ թագաւորն Ասորւոց ի վե-
րայ քո: Եւ ծառայքն Ադադայ ասեն ցնա.
Աստուածք լերանց աստուածք նոցա, վասն
այնորիկ զաւրացան քան զմեզ. այլ եթէ
պատերազմ արասցուք ընդ նոսա ի դաշտի,
եթէ չզաւրասցուք քան զնոսա: Եւ այսպէս
արասցես, զի հեռացո՛ զթագաւորսն ամենայն
ի տեղեաց իւրեանց, եւ կարգեա՛ փոխանակ
նոցա զաւրավարս: Եւ զաւրն որ պակասեցաւ
ի քէն, զաւր ի քեզ ըստ զաւրին որ անկաւ,
եւ զձին ըստ ձիոյն, եւ զկառսն ըստ կառացն,
եւ պատերազմեսցուք ընդ նոսա ի դաշտի, եւ
եթէ չզաւրասցուք քան զնոսա: Եւ լուաւ
նոցա զբանդ զայդ, եւ արար այնպէս: Եւ
ի վերջոյ ամի հարկանէր Ադադ զասորիսն,
եւ ելեալ ի Փիսկա պատերազմեցաւ ընդ Իս-
րայէլ: Եւ Իսրայէլ հարկանէր զասորիսն,
եւ ելեալ ի Փիսկա պատերազմեցաւ ընդ Իս-
րայէլ: Եւ Իսրայէլ հարկանէր զասորիսն,
եւ ելեալ ի Փիսկա պատերազմեցաւ ընդ Իս-
րայէլ: Եւ Իսրայէլ հարկանէր զասորիսն,
եւ ելեալ ի Փիսկա պատերազմեցաւ ընդ Իս-
րայէլ: Եւ Իսրայէլ հարկանէր զասորիսն,
եւ ելեալ ի Փիսկա պատերազմեցաւ ընդ Իս-
րայէլ: Եւ Իսրայէլ հարկանէր զասորիսն,
եւ ելեալ ի Փիսկա պատերազմեցաւ ընդ Իս-
րայէլ: Եւ Իսրայէլ հարկանէր զասորիսն,
եւ ելեալ ի Փիսկա պատերազմեցաւ ընդ Իս-

Եւ ասէ ցնոսա. Ես եմ հովիւ բարի։ Եւ
ճանաչեմ զիմս, եւ ճանաչեն զիս իմ։
Որպէս ճանաչէ զիս հայր, եւ ես ճանաչեմ
զհայր։ Եւ զանձն իմ դնեմ վասն ոչխարաց։
Եւ ունիմ այլ ոչխարս, որ ոչ են յայսմ
գաւթէ. եւ զսոսա պարտ է ինձ բերել,
եւ ձայնի իմում լսիցեն, եւ եղիցի մի
հօտ եւ մի հովիւ։ Վասն այնորիկ զիս
սիրէ հայր, զի ես զանձն իմ դնեմ, զի
առցէ զայն կրկին։ Ոչ ոք առնու զայն
յինէն, այլ ես ինքնին դնեմ զայն։ Զօր
ունիմ դնել զայն, եւ զօր ունիմ կրկին
առնել զայն։ Զպատուիրանս զայս ընկալայ
յհաւրէ իմմէ։ Եւ եղեւ պառակտումն
կրկին ի հրեայսն վասն բանիցս այսոցիկ։
Եւ ասէին բազումք ի նոցանէ. Դեւ ունի
եւ խելագարեալ է, զիա՞րդ զնա լսէք։
Այլք ասէին. Ոչ են բանք դեւահարի
զայսոսիկ. միթէ դեւ կարէ աչս կուրաց
բանալ։ Եղեւ յաւուրսն նորոգութեան
տաճարին ձմեռն էր։ Եւ շրջէր Յիսուս
ի տաճարին ի սեամս Սողոմոնի։ Եւ
պատեցին զնա հրեայքն, եւ ասէին ցնա.
Մինչեւ ե՞րբ զանձինս մեր տարակուսեցուցանես։
Եթէ դու ես Քրիստոս, ասա մեզ յայտնի։
Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. Ասացի
ձեզ, եւ ոչ հաւատայք. գործքն զոր ես
առնեմ յանուն հաւր իմոյ, նոքա վկայեն
վասն իմ։ Այլ դուք ոչ հաւատայք, զի
ոչ էք յոչխարաց իմոց, որպէս ասացի
ձեզ։ Ոչխարք իմ զձայն իմ լսեն, եւ
ես ճանաչեմ զնոսա, եւ նոքա հետեւին
ինձ։ Եւ ես տամ նոցա կեանս յաւիտենական,
եւ մի կորիցեն յաւիտեան, եւ ոչ ոք
յափշտակէ զնոսա ի ձեռաց իմոց։ Հայր
իմ որ ետ ինձ զնոսա, մեծ է քան զամենայն,
եւ ոչ ոք կարէ յափշտակել ի ձեռաց հաւր
իմոյ։ Ես եւ հայր միաւորեալ եմք։
Յովհ. Ժ-ից

Յովհ. Ժ-ից

Յովհ. Ը-ից

Յովհ. Ը-ից

Յովհ. Ժ-ից

Յովհ. Ժ-ից

Յովհ. Ժ

Ի՞նչ ընդհանուր փոխ կայնոյ
ընդ ամենայն ստեղծուածս։

Գ՚՚ Աշխատանքն չիք։
զանազանեալ՝ եւ տարբերեալ։
Ի՞նչ զարգացումն մարմնոյ
նոյն անբաժանելին ածէ։
Թէպէտ եւ վերջ ի ջրոյն զօ
րինակ, ասկայն ոչ կարէ
զերծանել ոչ կռանալ ջուր
ջարելոյ։ եւ կամ օդոյ ի
բնութեան լցեալ եւ հարեալ։
ոչ մարդ սպանանէ այն
մահ հոգւոյն ի մարմնոյ
եւ ոչ ջարձարեալ։ եւ ոչ
անմահ եւ անբաժան մնայ
նայիլ մարմնոյն։ Այլ
ոչ այլ եւ այլ եւ ոչինչ,
այլ մի եւնոյն միշտ, միայն
դէպ։ մի բնութիւն ոչ կորու
սեալ բնութիւն մարդոյն եւ
կամքն։ այլ միաձուլեալ
եւ անբաժանելի։ Յամենայն
միայն բնութիւնք եկամուտ
շարժեալ յաճախականութեան
եւ յամարձակութեան։
Ոչ ոչ ոչինչ զարմանալին զարմ
քին եւ բանին եւ կիրքին եւ
շարժմանքին եւ խաչելու
թիւնոյ ազատեցաքն։
Ի՞նչ

Գլուխ Ի-ԸԵՐԵՍԴ։

կայսրէ հասատացեր
զանձնդումէ անտառս
հարսին չէ երկերցոյս
հայաստանեայց, ասկայն
աղաչեմ զի համառօտ
բանիւ եւ ծանուցանեմ
թէ որպէս հաճաստալ ար
ժան է զշարժարանս եւ
զկառուցումն սուրբ։

Ի՞նչ Ի-ՐՐԱՊԵՍ։

Յաճառայ երկերցոյս
հայաստանեայց բան կան
խադոյն նախաձառեցայ
երանելոյս հարցն։ եւ
մանաւանդ բան սրբոյն
յօհաննու եչմացւոյն
եկիրդին աղեքսանդրա
ցւոյն որ առին թէ՝ ցա
չէր եւ վերառնոյր կամաւ
եւ ոչ ի հարկէ։ որով եւ
փաղցոյր եւ ծարաւէր
եւ վաստակէր։ բայց ոչ
ի բաց կալոյ բանին եւ
ոչ ակամայ։ Ո՞ ի սկզ
առնէ՝ ասօղնեալին է։
որ հոգի ոչ առեր ունել
սուն։ եւ ի բաց կացոյ
նեռասոյին։ եւ ոչ զգալ

ՎԱՐԴԱՊԵՏՔ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ։

ՎԱՐՔ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՄԵՐՈՑ։

ՎԱՐՔ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՄԵՐՈՑ։

Ա. Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԵՐ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏՆ ՍԱՀԱԿ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉՆ ՄԵՐ ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏՆ ՍԱՀԱԿ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉՆ ՄԵՐ ՍՏԵՓԱՆՈՍ

ՎԱՐՔ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՄԵՐՈՑ։

ՎԱՐՔ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՄԵՐՈՑ։

Ա. Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԵՐ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏՆ ՍԱՀԱԿ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉՆ ՄԵՐ ՍՏԵՓԱՆՈՍ

Յոբ՝ Ի լուծանել զի՛ ոչ
մեռեալ մարդ ի գերեզման:
Այս ընդդէմ, զոր մարդ
դոյ առ. և սիրոյ մի
մեռեալ եկաց՝ զոր աճա-
պեմք:

Ա՛ռ Ա՛շխարհ:

Ա՛տացեր, զի գոյց ի
դժոխս. արդ կամիմ
խնայել մեզ զի ոչ ձգէ
ժոխք. և կամ մի՛ ի,
զոր
զանազանեալ տապալմանէդ
ի բաղումս:

Ա՛ռ Ա՛ստուածն:

Ա՛յո ի դժոխոյն ոչ ելանէ
դատաստան երկրորդ
և այլ բաղումք: Ասէ ըն-
ժոխք ի ցուրտ անտառ
լի. հուր անշիջանելի.
խաւար շօշափելի. որդն
անմահ. հոտ դառնալի.
գան հարկանողաց. զան
հուրեղի սեռութէ դի
շաց. ամօթ մեղաց. յոր
առհասարակ աւր բարեաց:
Ընդ այլ անդառնալին և
զանազան տանջանացն
և շարիք: Ո՛ի ոչ ոք

Ա՛ռ Ա՛ստուածն:

աճապեմք. և հոգեւոցն
ինձաւ ի դժոխս՝ անբա-
ժանելի աճապեմք:
Ա՛յսինքն ի՝ յորժամ ա
ւանդեցաւ զբանակաւոր
հոգին առ հայր, միւսո
րեալ աճապէն ի՛ ի զբ
ժոխս ներքինոյ աշխար
հին առնել խաւարբ
ցեալ բանտարկելոցն:
Ա՛տացեալ՝ ժո՛ղովուրդն
ոչ ասեն ի խաւարի,
լոյս մեծ ծագեաց նոցա:
Ընդ մարմինն եղաւ ի
գերեզմանին հանգերձ
միաւորեալ աճապեմքն.
բառացեալ՝ ի գերեզմանին
գոյց ի՛ ոտանին տէր
ներցուէ: Ընդ բառ ասեալ
մինն ոչ ի՛ կերպան ի՛,
և ես ընդդէմ և միտս իմ
արհամարհ կայ: Ա՛ր ասէ
նամակագիրն ի՛ մեկնող
ասեն, ի՛ ի՛ ասէր ի՛
ասեն ոչ ի՛ ի՛ ի՛ ի՛
ի՛ ի՛ ի՛ ի՛ ի՛ ի՛ ի՛
ասեն ի՛ ի՛ ի՛ ի՛ ի՛ ի՛

Ա՛ռակ
9·2

Յոբ
21·32

Ա՛ռակ
5·2

ցաւոց ի հոգի եւ ի մարմին։ Ո՜վ մարդասէր Տէր, որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զի դարձեալ կեցցէ եւ ապրեցի՛ զանազան ցաւոց եւ հիւանդութեանց, որ ի մարմնի եւ ի հոգի, եւ զի ոչ ոք ի մեզ ի ցաւոց իւրոց ասէ, թէ ցաւ է ինձ, այլ զանազան ցաւոց եւ հիւանդութեանց ի մարմնի եւ ի հոգի։ Ո՜վ Տէր, որ ոչ ոք ի մեզ

զի ոչ ոք ի մեզ ապրի ինքեան, եւ ոչ ոք
մեռանի ինքեան։ Զի եթէ կենդանի՛ ենք,
Տեառն կենդանի՛ ենք. եւ եթէ մեռանի՛մք,
Տեառն մեռանի՛մք։ Եւ եթէ կենդանի՛ ենք
եւ եթէ մեռանի՛մք, Տեառն ենք։ Վասն
որոյ եւ Քրիստոս մեռաւ եւ յարեաւ եւ
կենդանացաւ, զի եւ մեռելոց եւ կենդա-
նեաց տէր իշխեսցէ։ Դու ընդէ՞ր դատես
զեղբայր քո. կամ դու ընդէ՞ր անարգես
զեղբայր քո. զի ամենեքեան կայցուք առ
դատաստանաւ Քրիստոսի։ Զի գրեալ է.
Կենդանի՛ եմ ես, ասէ Տէր, զի ինձ ծնգր-
կաստուկ եղիցի ամենայն ծունր, եւ ամե-
նայն լեզու խոստովանեսցի Աստուծոյ։
Ուրեմն ամենեքեան մեք հաշիւ տացուք
վասն անձանց մերոց Աստուծոյ։ Ուստի
մի՛ եւս դատեսցուք զմիմեանս, այլ զայս
դատեցէք աւելի՛, զի մի՛ եղիցի գայթա-
կղութիւն եղբաւր կամ պատուար։ Գի-
տեմ եւ համոզեալ եմ ի Տէր Յիսուս, զի
ոչ իսկ մի ինչ է պղծեալ ինքնին, բայց
եթէ նա որ համարի ինչ պղծեալ լինել
նմա, նմա է պղծեալ։ Եւ եթէ եղբաւր քո
վասն կերակրոյ տրտմի, ոչ ևս ընթանա՛ս
ըստ սիրոյ։ Մի՛ կերակրով քով կորուսա-
նիցես զայն վասն որոյ Քրիստոս մեռաւ։
Մի՛ հայհոյեսցի բարի ձեր։ Զի ոչ է թա-
գաւորութիւն Աստուծոյ կերակուր եւ
ըմպելի, այլ արդարութիւն եւ խաղաղու-
թիւն եւ ուրախութիւն Հոգւոյն Սրբոյ։
Զի որ ծառայէ Քրիստոսի ի սոսկ սոյնս,
հաճոյ է Աստուծոյ եւ ընդունելի մարդկան։
Արդ՝ զխաղաղութիւնսն հետամտեսցուք
եւ զշինութիւնսն միմեանց։ Մի՛ վասն
կերակրոյ քակտեսցես զգործ Աստուծոյ։
Ամենայն ինչ մաքուր են, այլ չար է մարդ-
կան որ ուտէ ի գայթակղութիւն։ Լաւ է
ոչ ուտել միս եւ ոչ ըմպել գինի եւ ոչ
որով եղբայր քո գայթակղի կամ սկան-
դալի կամ տկարանայ։ Դու հաւատս զոր
ունիս՝ ունիցես առ քեզ առանձինն առ
Աստուած։ Երանի՛ նմա որ ոչ դատապար-
տի ինքեան զոր հաւանի։ Եւ որ երկա-
բանի՝ եթէ կերիցէ՝ դատապարտեալ է,
զի ոչ յհաւատոյ է. եւ ամենայն որ ոչ յհա-
ւատոյ է՝ մեղք է։

Ես ուրեմն որ զօրաւորք եմք՝ պարտ է
մեզ տկարութիւնս տկարացն տանել, եւ
ոչ մեզ հաճոյանալ։ Զի ամենեքեան մեք
հաճոյ լիցուք ընկերի մերում ի բարին
առ շինութիւն։ Զի եւ Քրիստոս ոչ զինքն
հաճոյացոյց, այլ որպէս գրեալ է. Նախա-
տինք նախատողացն քոց անկան ի վերայ
իմ։ Զի որ ինչ յառաջագոյն գրեցաւ՝ մեզ
համար գրեցաւ, զի համբերութեամբ եւ
մխիթարութեամբ գրոցն յոյս ունիցիմք։
Եւ Աստուած համբերութեան եւ մխի-
թարութեան տացէ ձեզ զի զհամակամու-
թիւն ունիցիք միմեանց ըստ Յիսուսի
Քրիստոսի։ Զի միաբանութեամբ մի բե-
րանաւ փառաւորիցէք զԱստուած եւ հայր
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ Վասն
որոյ ընկալարուք միմեանս, որպէս եւ
Քրիստոս ընկալաւ զմեզ ի փառս Աստու-
ծոյ։ Եւ ասեմ յայտնի՛ զայս լինել ծառա-
յութեան պատուականութեան, զի հաս-
տատեսցէ զխոստմունսն հարցն։ Եւ զի
ազգքն զԱստուած փառաւորեսցեն վասն
ողորմութեան, որպէս գրեալ է. Վասն
այսորիկ խոստովանեցայց քեզ ի մէջ հե-
թանոսաց, եւ անուանիդ քում երգեցից։
Եւ դարձեալ ասէ. Ուրախ լերուք հեթա-
նոսք ընդ ժողովրդեան նորա։ Եւ դարձեալ
ասէ. Օրհնեցէ՛ք զՏէր ամենայն հեթանո-
սք, եւ գովեցէ՛ք զնա ամենայն ազգք։ Եւ
դարձեալ Եսայի ասէ. Եղիցի արմատ Յեսսէ
եւ որ յարիցէ իշխել հեթանոսաց, յնմա
հեթանոսք յուսասցին։ Եւ Աստուած յու-
սոյ լցուսցէ զձեզ յամենայն ուրախու-
թիւն եւ խաղաղութիւն հաւատով, զի
յոյս ունիցիք զօրութեամբ Հոգւոյն Սրբոյ։
Եւ ես ինքնին համոզեալ եմ վասն ձեր,
եղբարք իմ, զի դուք ինքեանք լի էք ող-
ջմտութեամբ, լցեալ ամենայն գիտութեամբ
եւ կարող միմեանց զգաստացուցանել։
Բայց գրեցի առ ձեզ ի մասնաւորի՝ իբրեւ
զի զայս ինչ յիշեցուցից ձեզ վասն շնոր-
հացն որ տրեալ է ինձ յԱստուծոյ, զի լի-
նիցիմ սպասաւոր Յիսուսի Քրիստոսի ի
հեթանոսս, քահանայապետեալ զաւետա-
րանին Աստուծոյ, զի եղիցի ընծայ հե-
թանոսաց ընդունելի եւ սրբեալ ի Հոգւոյն
Սրբոյ։ Ունիմ ուրեմն պարծանս ի Քրիս-
տոս Յիսուս զԱստուածս։ Զի ոչ համար-
ձակեցայց խօսել ինչ բայց զոր գործեաց
Քրիստոս ինձ ի հնազանդութիւն հեթա-
նոսաց, բանիւ եւ գործով, զօրութեամբ
նշանաց եւ հրաշից, զօրութեամբ Հոգւոյն
Սրբոյ, մինչեւ ի կատարած եւ ի շրջա-
նակս մինչեւ ի Յերուսաղէմ եւ մինչեւ ի
կողմանս Յունաց, զաւետարանելով զքա-
րոզութիւնն Քրիստոսի։ Եւ այսպէս պա-
տուական համարեցայ զաւետարանել ոչ
ուր Քրիստոս անուանեցաւ, զի մի՛ ի
վերայ հիմանն ուրուք շինեցից, այլ որ-
պէս գրեալ է. Որոց ոչ պատմեցաւ վասն
նորա՝ տեսցեն, եւ որ ոչ լուան՝ իմասցեն։
Վասն որոյ եւ խափանեցայ բազում ան-
գամ գալ առ ձեզ։ Բայց արդ՝ ոչ ևս ինչ
տեղի ունիմ ի կողմանս այսոսիկ, եւ ունիմ
ցանկութիւն բազում ամս գալ առ ձեզ,
յորժամ երթիցեմ յԱսպանիա։ Զի յուսով
եմ զի անցանելով տեսցեմ զձեզ եւ ի ձե-
նէ ճանապարհաւորեալ անցից անդր, եթէ
նախ ձեզանէ մասամբ յագեալ լինիցիմ։
Արդ՝ երթամ ես Երուսաղէմ՝ պաշտել
սրբոց։ Զի հաճեցան Մակեդոնացիք եւ
Աքայացիք հաղորդութիւն առնել աղքա-
տաց սրբոցն որ են ի Երուսաղէմ։ Հաճե-
ցան զի եւ պարտապանք են նոցա։ Զի եթէ
հոգեւորականացն նոցա հաղորդեցան հե-
թանոսք՝ պարտ է եւ նոցա ծառայել նոցա
ի նիւթականսն։ Արդ՝ յորժամ կատարեցից
զայս եւ կնքեցից նոցա զպտուղս զայս,
անցից ի ձեզ յԱսպանիա։ Եւ գիտեմ զի
գալով առ ձեզ՝ ի լցումն օրհնութեան
Քրիստոսի գալոց եմ։ Եւ աղաչեմ զձեզ
եղբարք վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի եւ վասն սիրոյ Հոգւոյն Սրբոյ,
զի զօրասցուք ընդ իս ի մաղթանսն առ
Աստուած վասն իմ, զի փրկեալ լինիցիմ
յանհնազանդացն որ են ի Հրէաստան, եւ
ծառայութիւնս իմ ընդունելի եղիցի սուրբ-
քն Երուսաղէմի։ Զի եւ ես եկեալ առ ձեզ
ուրախութեամբ եկեալ լինիցիմ կամաւք
Աստուծոյ, եւ հանգուցեալ ընդ ձեզ։ Աս-
տուած խաղաղութեան եղիցի ընդ ամե-
նեսեան ձեզ։ Ամէն։

Ես ինքնին համոզեալ եմ վասն ձեր,
եղբարք իմ, զի դուք ինքեանք լի էք ող-
ջմտութեամբ, լցեալ ամենայն գիտութեամբ
եւ կարող միմեանց զգաստացուցանել։
Բայց գրեցի առ ձեզ ի մասնաւորի՝ իբրեւ
զի զայս ինչ յիշեցուցից ձեզ վասն շնոր-
հացն որ տրեալ է ինձ յԱստուծոյ, զի լի-
նիցիմ սպասաւոր Յիսուսի Քրիստոսի ի
հեթանոսս, քահանայապետեալ զաւետա-
րանին Աստուծոյ, զի եղիցի ընծայ հե-
թանոսաց ընդունելի եւ սրբեալ ի Հոգւոյն
Սրբոյ։ Ունիմ ուրեմն պարծանս ի Քրիս-
տոս Յիսուս զԱստուածս։ Զի ոչ համար-
ձակեցայց խօսել ինչ բայց զոր գործեաց
Քրիստոս ինձ ի հնազանդութիւն հեթա-
նոսաց, բանիւ եւ գործով, զօրութեամբ
նշանաց եւ հրաշից, զօրութեամբ Հոգւոյն
Սրբոյ, մինչեւ ի կատարած եւ ի շրջա-
նակս մինչեւ ի Յերուսաղէմ եւ մինչեւ ի
կողմանս Յունաց, զաւետարանելով զքա-
րոզութիւնն Քրիստոսի։ Եւ այսպէս պա-
տուական համարեցայ զաւետարանել ոչ
ուր Քրիստոս անուանեցաւ, զի մի՛ ի
վերայ հիմանն ուրուք շինեցից, այլ որ-
պէս գրեալ է. Որոց ոչ պատմեցաւ վասն
նորա՝ տեսցեն, եւ որ ոչ լուան՝ իմասցեն։
Վասն որոյ եւ խափանեցայ բազում ան-
գամ գալ առ ձեզ։ Բայց արդ՝ ոչ ևս ինչ
տեղի ունիմ ի կողմանս այսոսիկ, եւ ունիմ
ցանկութիւն բազում ամս գալ առ ձեզ,
յորժամ երթիցեմ յԱսպանիա։ Զի յուսով
եմ զի անցանելով տեսցեմ զձեզ եւ ի ձե-
նէ ճանապարհաւորեալ անցից անդր, եթէ
նախ ձեզանէ մասամբ յագեալ լինիցիմ։
Արդ՝ երթամ ես Երուսաղէմ՝ պաշտել
սրբոց։ Զի հաճեցան Մակեդոնացիք եւ
Աքայացիք հաղորդութիւն առնել աղքա-
տաց սրբոցն որ են ի Երուսաղէմ։ Հաճե-
ցան զի եւ պարտապանք են նոցա։ Զի եթէ
հոգեւորականացն նոցա հաղորդեցան հե-
թանոսք՝ պարտ է եւ նոցա ծառայել նոցա
ի նիւթականսն։ Արդ՝ յորժամ կատարեցից
զայս եւ կնքեցից նոցա զպտուղս զայս,
անցից ի ձեզ յԱսպանիա։ Եւ գիտեմ զի
գալով առ ձեզ՝ ի լցումն օրհնութեան
Քրիստոսի գալոց եմ։ Եւ աղաչեմ զձեզ
եղբարք վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի եւ վասն սիրոյ Հոգւոյն Սրբոյ,
զի զօրասցուք ընդ իս ի մաղթանսն առ
Աստուած վասն իմ, զի փրկեալ լինիցիմ
յանհնազանդացն որ են ի Հրէաստան, եւ
ծառայութիւնս իմ ընդունելի եղիցի սուրբ-
քն Երուսաղէմի։ Զի եւ ես եկեալ առ ձեզ
ուրախութեամբ եկեալ լինիցիմ կամաւք
Աստուծոյ, եւ հանգուցեալ ընդ ձեզ։ Աս-
տուած խաղաղութեան եղիցի ընդ ամե-
նեսեան ձեզ։ Ամէն։

Ես ինքնին համոզեալ եմ վասն ձեր,
եղբարք իմ, զի դուք ինքեանք լի էք ող-
ջմտութեամբ, լցեալ ամենայն գիտութեամբ
եւ կարող միմեանց զգաստացուցանել։
Բայց գրեցի առ ձեզ ի մասնաւորի՝ իբրեւ
զի զայս ինչ յիշեցուցից ձեզ վասն շնոր-
հացն որ տրեալ է ինձ յԱստուծոյ, զի լի-
նիցիմ սպասաւոր Յիսուսի Քրիստոսի ի
հեթանոսս, քահանայապետեալ զաւետա-
րանին Աստուծոյ, զի եղիցի ընծայ հե-
թանոսաց ընդունելի եւ սրբեալ ի Հոգւոյն
Սրբոյ։ Ունիմ ուրեմն պարծանս ի Քրիս-
տոս Յիսուս զԱստուածս։ Զի ոչ համար-
ձակեցայց խօսել ինչ բայց զոր գործեաց
Քրիստոս ինձ ի հնազանդութիւն հեթա-
նոսաց, բանիւ եւ գործով, զօրութեամբ
նշանաց եւ հրաշից, զօրութեամբ Հոգւոյն
Սրբոյ, մինչեւ ի կատարած եւ ի շրջա-
նակս մինչեւ ի Յերուսաղէմ եւ մինչեւ ի
կողմանս Յունաց, զաւետարանելով զքա-
րոզութիւնն Քրիստոսի։ Եւ այսպէս պա-
տուական համարեցայ զաւետարանել ոչ
ուր Քրիստոս անուանեցաւ, զի մի՛ ի
վերայ հիմանն ուրուք շինեցից, այլ որ-
պէս գրեալ է. Որոց ոչ պատմեցաւ վասն
նորա՝ տեսցեն, եւ որ ոչ լուան՝ իմասցեն։
Վասն որոյ եւ խափանեցայ բազում ան-
գամ գալ առ ձեզ։ Բայց արդ՝ ոչ ևս ինչ
տեղի ունիմ ի կողմանս այսոսիկ, եւ ունիմ
ցանկութիւն բազում ամս գալ առ ձեզ,
յորժամ երթիցեմ յԱսպանիա։ Զի յուսով
եմ զի անցանելով տեսցեմ զձեզ եւ ի ձե-
նէ ճանապարհաւորեալ անցից անդր, եթէ
նախ ձեզանէ մասամբ յագեալ լինիցիմ։
Արդ՝ երթամ ես Երուսաղէմ՝ պաշտել
սրբոց։ Զի հաճեցան Մակեդոնացիք եւ
Աքայացիք հաղորդութիւն առնել աղքա-
տաց սրբոցն որ են ի Երուսաղէմ։ Հաճե-
ցան զի եւ պարտապանք են նոցա։ Զի եթէ
հոգեւորականացն նոցա հաղորդեցան հե-
թանոսք՝ պարտ է եւ նոցա ծառայել նոցա
ի նիւթականսն։ Արդ՝ յորժամ կատարեցից
զայս եւ կնքեցից նոցա զպտուղս զայս,
անցից ի ձեզ յԱսպանիա։ Եւ գիտեմ զի
գալով առ ձեզ՝ ի լցումն օրհնութեան
Քրիստոսի գալոց եմ։ Եւ աղաչեմ զձեզ
եղբարք վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի եւ վասն սիրոյ Հոգւոյն Սրբոյ,
զի զօրասցուք ընդ իս ի մաղթանսն առ
Աստուած վասն իմ, զի փրկեալ լինիցիմ
յանհնազանդացն որ են ի Հրէաստան, եւ
ծառայութիւնս իմ ընդունելի եղիցի սուրբ-
քն Երուսաղէմի։ Զի եւ ես եկեալ առ ձեզ
ուրախութեամբ եկեալ լինիցիմ կամաւք
Աստուծոյ, եւ հանգուցեալ ընդ ձեզ։ Աս-
տուած խաղաղութեան եղիցի ընդ ամե-
նեսեան ձեզ։ Ամէն։

Եւ ի դժոխս տեղեկցին։

Պատասխանի բանն առ
Հրեայսն բանիւ խաբէութեան եւ
ասէ. Ոչ ի բանիւ խաբէութեան իմմէ.
այլ ճշմարիտ եւ ինձէ միոյ
ի բանիւ խաբէութեան։ Զի
Տուր բանիւդ խաբէական եւ
մարգարէն մոխրոյ առնէ
զերեսս կեցուցանողին առաջի
տուն։ Այլ ի միոյ ի միոյ
պատուիրանէ մեղաւորացն
սիրտ։ Եւ ոչ ոք ի միոյ
Հոգւոյ եւ արբանեակ զոհիս
ըստ։ Ի միոյ ի միոյ
Հոգւոյ եւ արբանեակ զոհիս
զատ զինս։ Քաղցեալ,
տուր ինձ ուտել։ Եւ անդ գնաց առ
նա մեղաւորացն զոհիս։
Եւ անդ գնաց առ
նա մեղաւորացն զոհիս։
Եւ անդ գնաց առ
նա մեղաւորացն զոհիս։

Ի միոյ
12·101

Ի միոյ
32·22

Ի միոյ

Ի միոյ

Ի միոյ

ընծեր, զԴժխոխ ասէ։
Մաղմոս 9.7

տաղմոսէն ։ զԵրեսս սուրբ
նիզակ մի կիսէին, ի վերոյ այնմ
եակինթոն ի վերոյ այնմ
մարդարէիցն։ Ով տէր
կայսերէն եգիպտացւոյ զոր
ոչ արձակեցան քան զերկոսին
արտաքին և ի կապանս
զատուցին էին ի խաւարս
զերծ շնորհաց. այլ մի՛
զԵսայի արձակէր ոչ էին
ի խաւարի. զի ուսէին
Ցե՛ս զի արդարն

զԵսայի Հոգւոցն։

ամանօք յորժամ էր քեզ
ու մեզ. այսպէս քառա-
յարեալ։ Ասա ասէ աշօք և լսէ-
նիզակ մի կիսէին, ի վերոյ այնմ
տաղմոսէն ։ զԵրեսս սուրբ
ընծեր, զԴժխոխ ասէ։

Մաղմոս 9.7

Մաղմոս 9.18

Մաղմոս 85.13

Եսայի 49.6

ժէ

Հոգւոցն։

Ով վիպէ ոմն յաղաւոյ
ցերկոցն անուն մարգարէին
զաւելի քան։ վիպէին
զանձն իմ ի դժոխոց
ներքինոց։ Ցե՛ս զի՛ ներ
քինս դժոխոց ասէ վերա
կերեր զիս մարգարէին։
Ասէ քաղեդոն ոչ էա
էանէ վիպասքեդ ազա
տեցելոցն, այլ յամա
ռեա ասէ, ի լիմպօսէն
ազատեաց զմիքիմէա։
Ոչ չունայ առաջ զա
նիւթ հաստատել զիար
ծես իւր քանզ վիպա
քեր ասէ զԴաւիթ։ Ասէ
անմատեց մարդիանոս։
Ասէ կրօտեատոս հո
գւոցն աշացս դալով
ոչ էային ի տեսանել
յանդգնաբար զընդդէմ
մուխն քաղեդոնի։ որ
ընդ դէմ սրբոց ազա
ցոյցն։ Ոչ դարձ
սէ ոմն յաղաւոյ
անուն մարգարէին
զաւելի քան։ վիպէին
զանձն իմ ի դժոխոց
ներքինոց։ Ցե՛ս զի՛ ներ
քինս դժոխոց ասէ վերա
կերեր զիս մարգարէին։
Ասէ քաղեդոն ոչ էա
էանէ վիպասքեդ ազա
տեցելոցն, այլ յամա
ռեա ասէ, ի լիմպօսէն
ազատեաց զմիքիմէա։
Ոչ չունայ առաջ զա
նիւթ հաստատել զիար
ծես իւր քանզ վիպա
քեր ասէ զԴաւիթ։ Ասէ
անմատեց մարդիանոս։
Ասէ կրօտեատոս հո
գւոցն աշացս դալով
ոչ էային ի տեսանել
յանդգնաբար զընդդէմ
մուխն քաղեդոնի։ որ
ընդ դէմ սրբոց ազա
ցոյցն։ Ոչ դարձ

Եւ՝ զի՞ մեզ ինչ ի նմա՝ որ
զմեզ ոչ ասէ, որ և չկա-
մեցաւ զմեզ ի նմանէ
ունել։ Եւ բանս անուն-
քն բնութիւնն սատանայի։
Եւ ընդ դիմաց ածելով
կամելով ի դէմս ածել
մեզ զառնութիւն բանից
բանասարկուին, զոր-
պէսզի անուանէն զնա
և ոչինչ երկնչիս։ Եւ ա-
նուանէ զնա ոչ ինչ։
զանազանելոյն այսու մեզ
զնշանակելով և զանոյշ
ներքին բնութիւնն։
Ընդ կամ դարձեալ չասէ
զերկն այսու որ աստ
ցածու, բանս անուն-
քն զառեղծելոյն անդնդային
ատենադպրութիւնն զմ
ներգործեալ տարտարոսն ու-
րումն բնակութիւնն բանսա-
կիսին և անմահն ի
խնամոցն այս։ Որոմ
տերոջ իբրև ի բանին
այնքերեալ պատճէն զմ
Հոգեխոս ամ մարդկան։

Եւ ա Պետ
3·19

Գործ Առաքելոց։

Նախ մեծն Ներսէս ի մէջ
այնմ սաղմոսին, Հանէ
զկապեալս քաջութիւնն,
Նոյնպէս և զբառնացօղս
որ բնակեալ են ի գե
ղեցկութեան, ասէ թէ, ոյք
եհան ի գիտոյց զկա
պեալ հոգիսն, նոյնպէս և
զբառնացօղս զբազում
և զաբեղէն զառնացու
ցանօղ անձանց մոլոր
մի և այլ ոմն կայցէ հո
գւով և մարմնով ի նոյն
չարս։ մարմնով ի գերեզ
մանս որ կոչի վերին գե
հոնիք ուր ընկղմեցան։
և հոգւով ի գիտոյս ներ
քինս զոր ազատեց տէր
գեհենի մէջ։ Եւ գա
հիմ ասէ, Թերահաւա
տութիւն բնակեալ եղիցին
ի նոսա։ Եւ ասէ բնա
կեալ, այլ եղիցին ի նոսա
հաստատեալ։ Ի մեծ
պարծանս և ի մեծ
այնոցիկ։ Եւ եթէ ոչ
եղ վերինքն ի ներքինսն զմ
ժոռոյ, ապա ոչ գիտեաք
զնոսա առաքելոյն պե

Պաւղոս
67·7

Պաւղոս
67·19

զաստուածս ոչ ոք է եւ ոչինչ
զոհածոյ կուռս զոհեն, եւ ոչ
ոք գիտէ։ Ոչ ոք ասէ, թէ
ես եմ աստուածն, որ ոչ
ինչ ունիմ զանձինս իմ
ի զոհածոյ կուռացն։ Ոչ
ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։

Ա. Կորնթ. Ժ.

Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։

Ա. Կորնթ. Ժ.

Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։

Ա. Կորնթ. Ժ.

Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։

Ա. Կորնթ. Ժ.

Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։
Ոչ ոք ասէ, թէ ես եմ աստուածն,
որ ոչինչ ունիմ զանձինս
իմ ի զոհածոյ կուռացն։

Ա՛ստ ի դէպ է բազում անգամ ի պատճառ ժամանակս որ վա՛ մեղաց, ի կեցուցանել զնոսա։ Եւ այսոցիկ աղագա՛ս ասաց, Որով և հոգւոցն որք էին ի բանտին՝ եր թեալ քարոզեաց։ Զի՞նչ արդեօք քարո զեաց ։ ‖ զերեսաց զիւրոց ազատութի՛ւն, կապելոցն ընդ արձակութի՛ւն, կուրացելոցն զդիտո՛ւն, խաւարեցելոցն զլոյս՝ աղքատաց ցերկրի զմեծութի՛ւն, սակաւամատակարարացն զդրախտին։ Որպէս ասաց առաքեա՛լն, երբեմն ապստամբեալքդ յոյժ ամ նեղէր նոցա այ երկայնմտութի՛ւնն Աստուծոյ։ Ա՛րդարև զայսպիսի՛ այ նօրինեալ ապաստամբն և աղաւեաց ի բանտէ դժոխոցն։ Վա՛յ զի շնորհ էր ամենակա՛լ, պարտ և արժան էր մեզ՛ տալ ընդ այդ ամենայնի՛ն զոհս գոհութեան։ Ա՛յլ ի դէպ բազում անգա՛մ ի պատճառ ժամանակս որ վա՛յ մեզաց, ի կեցուցանել զնոսա։ Եւ այսոցիկ աղագա՛ս ասաց, Որով և հոգւոցն որք էին ի բանտին՝ եր թեալ քարոզեաց։ Զի՞նչ արդեօք քարո զեաց ։ ‖ զերեսաց զիւրոց ազատութի՛ւն, կապելոցն ընդ արձակութի՛ւն, կուրացելոցն զդիտո՛ւն, խաւարեցելոցն զլոյս՝ աղքատաց ցերկրի զմեծութի՛ւն, սակաւամատակարարացն զդրախտին։ Որպէս ասաց առաքեա՛լն, երբեմն ապստամբեալքդ յոյժ ամ նեղէր նոցա այ երկայնմտութի՛ւնն Աստուծոյ։ Ա՛րդարև զայսպիսի՛ այ նօրինեալ ապաստամբն և աղաւեաց ի բանտէ դժոխոցն։ Վա՛յ զի շնորհ էր ամենակա՛լ, պարտ և արժան էր մեզ՛ տալ ընդ այդ ամենայնի՛ն զոհս գոհութեան։ Ա՛յլ ի դէպ է զի այլ ժա մանակ և օր և աւուրն որ արդարոյն չափն եր կոցունց կոմանցն և ըստ գործոցն հատուցանէ ։ Ա՛րդ՝ թէպէտ և յետոյ ասացեալցեն՝ զի գեհենիս, աստանօր ազատեցան և վայելեն՝ զի հանգստեան։ ուստի յայտ է թէ ասացեալքն չեն՝ ի տոգմացուցն և՝ ի տրտնջէին բանիցն։ զի նոքա հաստատուն բար այլոցն ազատեցան ՝ի բանտէ անտի։ և զար ձեալ ասացեալ են՝ ի կատարած։

Ա՛ստ Ա՛ստուած։

Ջ Հմարեալ մօտ և աստ բանտարկեալ արտի՛ւ ա՛ սեն երկաբնակքն, եթէ մի անդ մահուա՛մբն զի ազատեցան՝ ի բանտէ անտի և՝ ի տանջանացն զի դարձեալ կրկին՝ ի տանջանս մատնիցին։

Ա՛ռ
10·15

Ես
49·9

Ո՛չ

Ո՛չ

Ի ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Ես Երեմիա մարգարէ։

Ո՛չ ամայիսցի տարակուսանաց բանս ցայս հարցանելդ զիս Տէր Աստուածդ Իսրայէլի զի հասցէ ի քեզ չարիս և ոչ բարիս։ Ես եղէ մարգարէ քո յաւուրս ազգիդ քո, զի ասասցես ցնոսա զամենայն զոր պատուիրեցից քեզ։ Գուցէ լուիցեն և դարձցին ամենեքեան ի չարեաց իւրեանց, և ես զղջասցայց ի չարեացն զոր խորհեցայ առնել նոցա։ Եւ դու ասասցես ցնոսա զայս ամենայն զոր պատուիրեցից քեզ։ Եւ ես դարձեալ զիս ոչ ամաչեցուցի ի հանդիսի նոցա

զի թէ ասէ Տայր յաւե-
տենական. զի ոչ ասէ խոստո-
վանեցուցից. զի ոչ ունի ներկա-
յումն և ոչ կամք. այլ
ասէ զի ասեն զամենայն ազ-
գաց. զի ոչ ասէ զի ասեն
զամենայն ազգաց. զի ոչ

Ես եմ ամենակալն Տէր
Հրեշտակին, այսպէս ասէ
Տէրն Աստուած Իսրայէլի
Նորին առ Մովսէս եւ
Ահարոն եղբայր նորա
Ասելով. Ասացէք ցամենայն
ժողովուրդն Իսրայէլի
Եւ ասասցես ցնոսա. Ես
Տէր Աստուած ձեր եմ
Ես Տէր Աստուած ձեր
Եմ. Ես Տէր Աստուած
Ձեր եմ. Ես Տէր Աստուած
Ձեր եմ. Ես Տէր Աստուած
Ձեր

զմեռեալն յարուցանել՝ ասէ, ‖ Համբարձամբ աճ։ 46·6
զի մի և նոյն ընդունի են
կենդանին և մեռեալն։
Ալ և յետ յարութեանն ասէր, ‖ հաշտեցիջ զիս Ա Կո 4
եւ ոտից քոց զի ես նոյնեմ։ 24·39
Նոյն խաչեալն և մեռեալն
եմ։ մի՛ երկմտիջ, այլ
ոտից քոց զի ոգի՝ մարմին
և ոսկերս ոչ ունի որպէս
զիս տեսանիջ զի ու
նիմ։ Ա՚ յայսմ առաց ջը
թօմաս, ‖ բեր զմատունս ՅՀ 20·27
քո և տես զձեռս իմ
եւ մեր զկողս իմ
դին զոր հրեայքն խոցե
ցին։ Ա՚ յորժամ հաշտ
փեաց թոմաս, զմի այլ
ծանուցեալ հոգւոյն Սբ
առաց, այր իմ։ այսինքն
արեմբ դնօղ։ և աճ իմ,
այսինքն առեղծօղ։
Ալ եղաներկեցին և մեք
համաձայնեալ, հաս
տատ զանմարմին բանն
աճ ի հօրէ յառաջ քան
զյաւիտեան ծնեալ։
Էակից եբնութենակից

Ալ ոչ ի նոյնութեան։
և անվախճանն որ եղև
մեռեալ և կենդանացաւ։
և ոչ թէ կենդանացու
ցին։ Ա առնարկացոյն
որ ասէ, ելիցեն ի վայրս
խաւարային դժոխոց,
և հան զկապուտն իւրա
տեղիս ի կապանաց օձ
ոտին։ և իբր ինձիհմա
նէ քոյ զարմացեալ,
մինչև նահանջեալ զմի
ջոցն ես մահու։ իսոնդ
նեցաւ կենդանացաւ
ածաւ եղեալ ի յերկնի
հացն կենաց և հոմիւնն
Հօրեն բանաւորնկնաց։
Ա արձեալ՝ ի խաչին ոչ
թէ ածուքն կենդանի
էր և մարդկութիւնն մե
ռեալ, զի այս հերձուա
ծողաց է կարծիք։ այլ
բանն որ մարմին եղև,
նոյն մարմինն որ ածու
թիւն իւրով կենդանի
էր, նոյն մարմինն մեռեալ
էր։ Ալ ոչ ասէ մարդա
կին, ‖ յարեաւ ածաւ։ Ալ
Ա՚ յայսմ ի՛ զի որ մեռաւ Ալ
նոյն յարեաւ, և ոտեալ 67·1

ուսեալ զանձն իմ ի ձեռն ձեր։ Յովհ
10·18

Եւ ես դնեմ զանձն իմ զի կրկին առցէ զայն։ Ոչ ոք
առնու զայն յինէն, այլ ես ինքնին դնեմ զայն։ Իշխանութիւն ունիմ
դնել զայն, եւ իշխանութիւն ունիմ կրկին առնել զայն։ Զպատուիրանս
այս ընկալայ ես յԱստուծոյ հօրէ իմմէ։ Ոչ ոք կարէ գալ առ իս,
եթէ ոչ հայրն որ առաքեաց զիս, ձգեսցէ զնա։ Եւ ես յարուցից
զնա յաւուր յետնում։ Մատթ
26·39

Եւ գնաց նա մի փոքր ինչ, անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց, աղաչէր
եւ ասէր։ Հայր իմ, եթէ կարող է, անցցէ ինձանէ բաժակս այս։ Բայց
ոչ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս դու։ Եւ գայ առ աշակերտսն իւր
եւ գտանէ զնոսա քնացեալս։ Եւ ասէ Պետրոսի։ Ոչ կարացէք
մի ժամ հսկել ընդ իս։ Հսկայք եւ աղաւթս արարէք, զի մի
մտանիցէք ի փորձութիւն։ Հոգին պատրաստ է, բայց մարմինն
տկար։ Յովհ
14·28

Ասէ ցնոսա Յիսուս։ Ամենայն դուք պատահարք լինիցիք
ինձ յայսմ գիշերի։ Զի գրեալ է։ Զարկից զհովիւն, եւ ցրուեսցին
ոչխարքն հօտին։ Բայց յետ յարութեանս իմոյ նախանձեցայց
ձեզ յԳալիլեա։ Պատասխանի Պետրոս եւ ասէ ցնա։ Թէ եւ
ամենեքեան պատահարք լինիցին ինձ, ես ոչ երբէք։ Ասէ ցնա
Յիսուս։ Ամէն ասեմ քեզ, զի դու այսօր յայսմ գիշերի մինչեւ
ցերկիր աքաղաղ երիցս ուրասցես զիս։ Նա առաւել խօսէր։
Եթէ պարտ իցէ ինձ ընդ քեզ մեռանել, ոչ ուրասցից զքեզ։
Նոյնպէս եւ ամենայն աշակերտքն ասէին։ Ապա Յիսուս գայ
ընդ նոսա յանդէս մի որ կոչի Գեթսեմանի, եւ ասէ ցաշակերտսն
իւր։ Նստարուք աստ մինչեւ գնացից եւ աղաւթս արարից անդ։
Եւ առեալ զՊետրոս եւ զերկուս որդիս Զեբեդեայ, սկսաւ տրտմել
եւ տագնապել։ Ասէ ցնոսա Յիսուս։ Տրտում է անձն իմ մինչեւ
ի մահ։ Արդ, հանգուցէք աստ եւ արթնացարուք ընդ իս։ Եւ
գնաց մի փոքր ինչ, անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց, աղաչէր
եւ ասէր։ Հայր իմ, եթէ կարող է, անցցէ ինձանէ բաժակս այս։
Բայց ոչ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս դու։ Եւ գայ առ աշակերտսն
իւր եւ գտանէ զնոսա քնացեալս։ Եւ ասէ Պետրոսի։ Ոչ կարացէք
մի ժամ հսկել ընդ իս։ Հսկայք եւ աղաւթս արարէք, զի մի
մտանիցէք ի փորձութիւն։ Հոգին պատրաստ է, բայց մարմինն
տկար։ Մարկ
8·6

Եւ նորին ասելոյ, ահա Յուդա մի ի տասնեցեայսն եկն,
եւ ընդ նմա բազում ժողովուրդ սրով եւ գաւազանաւ, յորդեալ
ի քահանայապետացն եւ ի գրագէտացն եւ ի ծերոցն։ Եւ մատնիչն
տուեալ էր նոցա նշան, եւ ասէր։ Զոր ես համբուրեցից զնա,
նա է, զնա կալարուք եւ տարարուք զգուշութեամբ։ Եւ եկեալ
անդէն մատակարար նմա, ասէ։ Ռաբբի, Ռաբբի։ Եւ համբուրեաց
զնա։ Եւ նոքա ձգեցին զձեռսն իւրեանց ի վերայ Յիսուսի եւ
կալան զնա։ Մատթ
26·51

Եւ ահա մի ոմն ի նոցանէ որ էին ընդ Յիսուսի, մեկնեալ
ձգեաց զձեռն իւր, եւ հանեալ զսուր իւր, եհար ծառայի մեծ
քահանայապետին, եւ կտրեաց զականջն նորա։ Ասէ ցնա Յիսուս։
Դարձո զսուր քո ի տեղի իւրում։ Զի ամենեքեան որ առնուն
զսուր, սրով կորնչին։ Եթէ կարծես, զի ոչ կարեմ աղաչել զհայր
իմ, եւ առաքեսցէ ինձ առաւել քան զտասն գունդս հրեշտակաց։
Ապա զիա՞րդ կատարեսցին գիրքն, զի այսպէս պարտ է լինել։
Յովհ
18·11

Յիսուս ասէ Պետրոսի։ Դարձո զսուրն ի պատեանն։ Զբաժակն
զոր ետ ինձ Հայրն, ոչ արբից զնա։ Ապա զիա՞րդ կատարեսցին
գիրքն, զի այսպէս պարտ է լինել։ Յովհ
18·11

Յիսուս ասէ Պետրոսի։ Դարձո զսուրն ի պատեանն։ Զբաժակն
զոր ետ ինձ Հայրն, ոչ արբից զնա։ Ապա զիա՞րդ կատարեսցին
գիրքն, զի այսպէս պարտ է լինել։

Մատթ
26·57

Եւ նոքա որ կալան զՅիսուս, տարան առ Կայիափա քահանայապետ,
ուր գրագէտքն եւ ծերքն ժողովեցան։ Եւ Պետրոս հետեւեցաւ
նմա հեռի մինչեւ ի դաստակերտն քահանայապետին, եւ մտեալ
ներս նստաւ ընդ սպասաւորսն, տեսանել զվախճանն։ Քահանայապետքն
եւ ամենայն ատեանն խնդրէին զվկայութիւն ընդ Յիսուսի,
զի սպանցեն զնա։ Եւ ոչ գտին։ Եթէպէտ եւ բազումք սուտ
վկայեցին, ոչ գտին։ Յետ երկոցունց եկելոց սուտ վկայից։
Եւ ասացին։ Այս ասաց։ Կարեմ քակտել զտաճարն Աստուծոյ,
եւ երիւք աւուրք շինել զայն։ Եւ յարեաւ քահանայապետն
եւ ասէ ցնա։ Ոչ պատասխանես ինչ զոր այս վկայեն ընդ քեզ։
Եւ Յիսուս լռէր։ Եւ պատասխանի ոչ ետ։ Եւ դարձեալ քահանայապետն
հարցանէր նմա եւ ասէր ցնա։ Դու ես Քրիստոս որդի
Օրհնելոյն։ Եւ Յիսուս ասէ ցնա։ Ես եմ։ Եւ տեսանիցէք զորդի
մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրութեան եւ գալ ընդ ամպս երկնից։
Ապա քահանայապետն պատառեաց զհանդերձս իւր եւ ասէ։ Զի՞
ունիմք այլ պէտս վկայից։ Լուարուք զհայհոյութիւնն։ Զի՞ թուի
ձեզ։ Եւ նոքա ամենեքեան դատապարտեցին զնա պարտական
մահու։ Եւ սկսան ոմանք թքել ի նա եւ երեսս նորա ծածկել
եւ բռունցս հարանել զնա եւ ասել ցնա։ Մարգարէացո մեզ,
Քրիստոս, ո՞վ է որ զքեզ եհար։ Եւ սպասաւորքն ապտակս
տային նմա։

Մարկ
14·66

Եւ Պետրոսի կայուցն ի դահլիճն, եկն մի ի սպասաւորաց
քահանայապետին։ Եւ տեսեալ զՊետրոս զերկրացեալ, նայեցաւ
ցնա եւ ասէ։ Եւ դու ընդ Յիսուսի Նազովրեցւոյն էիր։ Եւ նա
ուրացաւ առաջի ամենեցուն եւ ասէ։ Ոչ գիտեմ եւ ոչ իմանամ
զինչ ասես։ Եւ ելանէր արտաքս ի դրան։ Եւ աղախին մի տեսեալ
զնա, սկսաւ դարձեալ ասել առ որ կային անդ։ Զի այս ի նոցանէ
է։ Եւ նա դարձեալ ուրացաւ։ Եւ մի փոքր յետ այնորիկ որ
կային անդ, դարձեալ ասեն Պետրոսի։ Ճշմարիտ ի նոցանէ ես,
զի եւ Գալիլացի ես։ Եւ խօսքդ նոյնպէս է։ Եւ նա սկսաւ
անիծանել եւ երդնուլ թէ ոչ գիտեմ զմարդն զոր ասէք։ Եւ
անդէն երկրորդ անգամ հաւն կանչեաց։ Եւ յիշեաց Պետրոս
զբանն զոր ասաց ցնա Յիսուս։ Զի մինչեւ երկրորդ անգամ
հաւն կանչեսցէ, երիցս ուրասցես զիս։ Եւ սկսաւ լալ։

Մատթ
27·1

Եւ առաւաւտ եղեալ, խորհուրդ արարին ամենայն քահանայապետքն
եւ ծերքն ժողովրդեան ի վերայ Յիսուսի, զի սպանցեն
զնա։ Եւ կապեալ տարան զնա եւ մատնեցին Պիղատոսի
կուսակալի։ Յովհ
18·28

Եւ տանեն զՅիսուս յատենէն Կայիափայ ի դատաստանն։
Եւ էր առաւաւտ։ Եւ նոքա ոչ մտին ի դատաստանն, զի մի
պղծեսցին, այլ զատկին կերիցեն։ Ելանէ ուրեմն Պիղատոս առ
նոսա արտաքս եւ ասէ։ Զի՞ մեղադրանս բերէք զայրմէ մարդոյ
այսորիկ։ Պատասխանի տուեալ եւ ասեն ցնա։ Եթէ չար գործող
մի էր, ոչ մատնեցաք զնա քեզ։ Ասէ ցնոսա Պիղատոս։ Առէք
զնա դուք եւ ըստ օրինացդ ձերոց դատեցարուք զնա։ Ասեն
ցնա հրեայքն։ Մեզ ոչ է իշխանութիւն սպանանել զոք։ Զի
բանն Յիսուսի լցցի զոր ասաց նշանակելով թէ որով մահու
մեռանելոց էր։ Մատթ
27·2

Եւ կապեալ տարան զնա եւ մատնեցին Պիղատոսի
կուսակալի։ Յովհ
18·28

Եւ տանեն զՅիսուս յատենէն Կայիափայ ի դատաստանն։
Եւ էր առաւաւտ։ Եւ նոքա ոչ մտին ի դատաստանն, զի մի
պղծեսցին, այլ զատկին կերիցեն։ Ելանէ ուրեմն Պիղատոս առ
նոսա արտաքս եւ ասէ։ Զի՞ մեղադրանս բերէք զայրմէ մարդոյ
այսորիկ։ Պատասխանի տուեալ եւ ասեն ցնա։ Եթէ չար գործող
մի էր, ոչ մատնեցաք զնա քեզ։ Ասէ ցնոսա Պիղատոս։ Առէք
զնա դուք եւ ըստ օրինացդ ձերոց դատեցարուք զնա։ Ասեն
ցնա հրեայքն։ Մեզ ոչ է իշխանութիւն սպանանել զոք։ Զի
բանն Յիսուսի լցցի զոր ասաց նշանակելով թէ որով մահու
մեռանելոց էր։

Հոգ, եւ առանց կարծեաց
Յանդիմ տրտիճ առ Քրիստոս
զոհս մատուցանեն։
Յանդիմ ոչխար ես դու իմ
զանձն իմ ոչ ոք կարէ
դնել զանձն իմ. եւ իշ
խանութիւն ունիմ միւսանգ
դամ առնուլ զնա։
Յանդիմ ինձ ես որ իշ
խանէ ամ հոգւոյ՝ զիւր
մարդկային հոգին բա
ժանէ բան հաւատակից
մարդկան կենցաղոյս։
Եւ ի ձեռս հօր աւանդել
բաժանեցաւ հոգին ի
մարմնոյն Քրիստոսէ աճ
ուքե նէր. այլ աճուին
անքակ եւ անտրիշ էր ի
հոգւոյն եւ մարմնոյն։
Յանդիմ էր միացեալ ընդ
բանականի հոգւոյն յոր
ժամ էջ առ հոգին որ
ի դժոխոս. եւ անմահին
լի էր ի մեռեալ մարմնոյն
որ ի գերեզմանին։ անդ
ոչ մասնաւորութեամբ, այլ
բոլոր աստուածութեամբն։
Յանդիմ որպէս աճ առ
հօր, եւ առանց կարծեաց

Ա՛ոտ
15. 36

Ա՛ոտ
21. 19

Ա՛ոտ
27. 50

Հոգ իշխանութիւն
եւ իշխանութիւն ունիմ
միւսանգամ առնուլ զնա
Ընդդէմ պիղատոսի դա
տեցեալ, եւ բեւեռեալ
ընդ փայտի. եւ ընդ ա՛ջմէ
հօր յերկինս։ Այլ ի ժա
մուն յորում նախատեցան
Հաշակեաց զԳերապատա
կան պատուէրն ձգեալ
ձերոք իւրովք կողեաց
ի կոկորդ իւր, ի նմին
ժամու ապրածեաց աճ
որդին զանապատ էզ վիճ
իւր ի վէր աբ խաչին։ և
Հաշակեաց զերդին և զգ
գաթացան։ Այլ ի ժամուն
յորում մեռուցաւ աճ
դամ խիճեցն եղեգեցաւ
զամօթն և կատակ եղեալ
էարին և լեզեօն զօրաց
նէր, մեռուցեալ լինի տրն
զՀանդերձեալն։ և իմիւոյ
պատուհանեցին նէր վիճակ
արկանէին։ Այլ իբրև
կատարեցին զամ որ վէ
նէր գրեալ էր, տիւնեղդ
ժամուն աղաղակեաց ի
ձայն մեծ գոչելով. և
իշխանութիւն արձակեաց

մեղ յերկիրն. և նոյն միշտ
ած ընդ հօր։ Ա՚ի անպատ
րաստելոյ և անբաւ. և
յարգանդին կուսին բնիկ
կրեալ զառն մարմնոյ. և
մարդկայնոյ առ ճնուն
ներգործելոյ, զառաքե
ած ճնօղն. և նոյն
ինքն ճնեալն ած անտարա
գրելի և անբաւ։ Այսչափ
այս խոշ և զրկմանէ ած
ընկալ. և նոյն ինքն խո
հեալն ած անմահ. և զե
րեմանէն ածութեամբ. և
ոչ ինչ երկակացուցի. քան
զի ած զոլ չէառնէ զնա
անպատրաստելի։ Ո՚չ որ
բնական՝ ոսկի և արծաթի
խառնեալ ընդ միմեանս
և՚ի հուր արկեալ. և նոքա
և՚ի հնոցն պատուականա
գոյնք և զտեալք հնոցն
առնուն. և հուրն երեւի
և՚ի սպասուն մի ածա
ինքն և՚ի դերեստուն ոս
կին. և յորժամ՝ խմիտեանց
որոշեալ զոսկին և զար
ծաթն՝ հուրն անգամ և
անբաւ ինչ յոսկերէն և

յարծաթեղէնն։ Ա՚ի յայտ
մարմնին և հոգւոյն քո հր
բոցոցեալ էր ած ուխտքն.
քեզ ած և խոստացեալ
ծանեցան, այլ ած ոչ
անտրիշ ինաց յերկնա
ւոր հրեշտակացն։ Ա՚ն կամ ոչ տա
և այծեամբ խառնեալ և
ճիւռանի նոր կիկիր. և յորժամ
որոշես զառն և զայծ
նիսն, ասէ զոյն ճիւռանին
ոչ բնաւին յերկոցունցն.
այլ առ հասարակ ինոյ
յառն և յայծ։ Այլ
ած ոչ և՚ի հոգին և՚ի
մարմնին։ Ա՚ն այսոքիկ
ոչ երեք օրինակ ինչ այլ
մեզ առնլոգուած. զան
հասանելին երեւելեօքս
ձեւացուցանել։ Ա՚ն մի
այնպիսի յորժամ ընծայել
իմն ած հաւատացեալ
կարծելով զնա առանց մեղ
և ըմբռնել յածութենէ
կիսեալ շինած։ ‖ Ո՚չ

ոչ հոգին նոր ծառայ
ած. և ոչ մարմին նո
ած. և ոչ մարմին նո
ստուգ զանկինս։ Ա՚յլ
պատրաստ՝ ի նմանէ մա

և դժոխք, և արուսեակ ե
առաւօտուն զամ ըմբռնեալ
հոգիս ոչ թո
ող մնայիս ի իշխանութե
ն իւր կինքեալ պահեցաւ
ի գերեզմանին, այլ ոչ կինքէ
զկոյս ։ և կրկի զամ բա
նիւ զօրութե իւրոյ ։ և
պահպան և շահպարտ
գերեզմանաց ոչ ետուր
նոյնիցիկն ի քեզ ։ Նա զա
ւեալ մեկնեցաւ ի մար
մնոյն բանական հոգի նո
գերեսս սիւն և գերեսս գի
շերս ։ Նա՛ի մտաւ մա
շաբաթուն՝ սկիզբն առ
նէ հրաշակի և նշակե
ցոյց յարութե իւրոյ ։ ոչ
մարդկէն վերապայմեր
քէ, ։ կեա երկուց աւե
ուրց յաւուրն երրորդի
յարիցու և կացցու
առաջի նո ։ Նա ոչ կինքեա
ասէր ։ քակեցէք զտաճա
զայս և զերիս աւուրս
կանդնեցից զա ։ Նա
գրէալ քէ՝ ։ հարշարանաց
ի նոյնէ և ապականութեն
զնա ։ և կերկիր աւուր յա

ընկեր ։ Նա երեսայի ասէ,
ոչ յարդ յարեաց ։ ոչդ վա
ռաւորեցայց ։ ոչդ բարձ
բացայց ։ Նա մարդկէն
գաւ՛ի՛ն ասէ ։ զաղթե
ընդդէմ նոյնասոիի՝ և մի՛
մերժեր զմեզ ։ Նա՛ քէ,
յարիցէ աստ և գրուե
ցին սա քշնամիք նո ։
Նա գարձէ ասէ ։ ոչի՛
սա աստ իմ բարձր եղիցի
ձեռն քո ։ Նա լսա մատ
քէ, և կերեկոյի շաբա
թին յորում լուսաւորի
միաշաբաթին՝ ի մէջ գի
շերի ինքն զինքն յարու
ցանելով աստ ոչ
սակաւ իշխանութե ։ ի
մնալն կինքելով ի հոգւոյ գե
լեզմանին ։ և զգիջ մա
նացն ոչ խորտակեաց ։
Նանդի՛ոյ անձրև զան
խաւար էջ ի վր գերեզման
և բնակեցաւ ի նա կոյս
։ Նա ոչ զարուսեա լե
նին անցեալ ընդ մէջ
բազմութե և ոչ եմբռ
նեցաւ ։ Նա գարձի՛ն
յարձակեցան ի հոգիդ

Ղեւտ. Ա 1·3
Ես. Ա 6·3
Ես. Ա 18·33
Ա Թես. Ա 9·11
Ես. Ա 33·10
Սաղմ. Ա 43·22
67·1
Ես. Ա 10·13
Ա Թես. Ա 28·1
Ա Կորնթ. Ա 6·38
Ա Թես. Ա 4·9
Եբր. Ա 10·31

Եւ դրօքն փակեալք
եմուտ առաքեալքն
Ո՞վ յայտ եւ զանխափա-
յարեաւ ի գիտմանէն
երկրորդ աւուրփառօք
եւ անապական մարմնով
Առնդէ ապան զմահ եւ
խաւարանաց զանկնա-
լսա զբանեցեալսն։ Ա-
մահ յաղթուի քո։ ուր
է դժոխք խայթոց քո։
Իբր ամենազօր ինքնին
խան յարուածն յարոյց
ընդ իւր զամ բնութիւն
մարդկան ի կենդա անմա
Հանեաս։ Առանդէ ա-
ւօրհնադիր։ ալելիջ հար
կի եւ ուշիւրեալ զմեզ ընդ
Հարկաւ։ Ո՞ ի յորժամ
կամեցաւ եՀնաւ։ եւ յոր
ժամ կամեցաւ եւ մեռաւ։
եւ զհոգին առ Հայր ա
ւանդեաց։ Այնպէս եւ
յորժամ կամեցաւն եւ յա
րեաւ։ եւ ուշ ոչ զիտաց
ղժամ յարութեան նո։
Ո՞վ զմարկութիւն որ եղեւ

Ասէ" Ա՛ստուած մի՝ Իւր
ամ բանական բնութեա՝
ծանոյց առհաւատացեալ
յարութ՝ մեռելոց։ զամ Իւ՝
զիւամ մարմինք ննջեցե
լոց սուց յարեան եւ յեա
յարութ՝ նորա մնին՝ ի
քաղաքն սրբ եւ երեւեցան
բազմաց։ Ո՞սա սրբոյն
եպիսիանոս որ ասէ, բա
զամն կոչէ զյարուցեալսն
եբազմաց ցուցանէ զե
րեւումն։ այսինքն, Հարցն
եմարգարէն եղբայրսն։
որ դեռեւս կենդանիքեն
ամանց Հարքն եմարքն։
եկիսոց մարդիքն։ եայ
լոց եղբարքն։ Որք ձըշ
մարիտ խոստմանօք եւ
աշակերտք էին քրիստ
յարոյց։ եւ ուշ զբաղմա
մեայ մեռեալսն զոր ոչ
ոք Հանդէր։ ի ծնօղքն
եմարդիքն եեղբարքն եւ
ազգականքն եծանօթքն
մանաւանդ քէ եամ
Հաւատացեալքն քէ առա
ւել եւս Հաստատեցին
ի Հաւատս Քրիստոսի։
Իբր յարուցեալքն կարի

Ի՞նչ է ասել. Ով ոք
արձակէ զկին իւր եւ
ուրեմն կ՚ամուսնանայ
ուրիշ կնոջ, շնանայ.
եւ որ ամուսնանայ
արձակեալ կնոջ ամու-
սնացեալ ի մարդոյ՝
շնանայ։ Ասէր ցնոսա
եւ առակ մի. Ոչ ոք
կարկատուն ի նոր
հանդերձէ կտրէ եւ
ի հին ոչ արկանէ.
զի եթէ ոչ՝ եւ նորն
պատառի, եւ հնոյն
ոչ համապատասխա-
նէ նորին։ Եւ ոչ ոք
արկանէ գինի նոր ի
տիկս հինս. զի եթէ
ոչ՝ պատառէ նոր գի-
նին զտիկսն, եւ հե-
ղուն լինի, եւ տիկքն
կորնչին։ Այլ գինի
նոր ի տիկս նոր արկա-
նել պարտ է, եւ երկո-
քեան միանգամայն
պահին։ Եւ ոչ ոք
որ հնոյ ուտիցէ, կա-
մի նոր. զի ասէ, թէ
հինն քաղցր է։

Ասէ ցաշակերտս իւր՝ Ոչ
ոք կարկատուն ի նոր հանդերձէ կտրէ եւ ի հին ոչ արկանէ

Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս

Եւ ոչ ոք որ հնոյ ուտիցէ, կամի նոր

Եւ էր ինչ ի ժամանակին
յորում ասէր զայս առակս
ցհամբաւեալսն, եթէ ասէ
զայս առակս ցնոսա։ Եւ
ասէ ցնոսա ճնշողքն եւ եղ-
բարքն եւ որդիքն զեր-
մութիւն առնելով, զամա-
ս խորհուրդս պատրաս-
տեցին. զի սերազանակից
առնիցեն զբազումս ի խո-
րհուրդս։ Եւ զայս ասէ
սէրն ի՝ մեք յարու-
թիւն մեռելոցն ա-
ռեալ յարուցեալսդ
կերակրոց չունիմք կա-
րիս. այլ մեր կերակուր
է կամել զկամս հաւրն
մերոյ որ ի երկինս
եղելոյ եւ հոգւոյն սրբոյ։
Եւ զայս առեալ քաղցն
եհտէզ բարբառեալ ա-
սեն՝ խաղաղութիւն ձեզ
մեռանիլ առ ձեզ։ Եւ
ինքեանք ոչ համբառնա-
լով յօդենիցացս, անտե-
ղեակ ի նոցանէ։ Ասէ
ոմն կերեզանեաց եւ մե-

Եւ էր ինչ ի ժամանակին յորում ասէր զայս առակս ցհամբաւեալսն, եթէ ասէ զայս առակս ցնոսա։ Եւ ասէ ցնոսա ճնշողքն եւ եղբարքն եւ որդիքն զերմութիւն առնելով, զամասխորհուրդս պատրաստեցին. զի սերազանակից առնիցեն զբազումս ի խորհուրդս։ Եւ զայս ասէ սէրն ի՝ մեք յարութիւն մեռելոցն առեալ յարուցեալսդ կերակրոց չունիմք կարիս. այլ մեր կերակուր է կամել զկամս հաւրն մերոյ որ ի երկինս եղելոյ եւ հոգւոյն սրբոյ։ Եւ զայս առեալ քաղցն եհտէզ բարբառեալ ասեն՝ խաղաղութիւն ձեզ մեռանիլ առ ձեզ։ Եւ ինքեանք ոչ համբառնալով յօդենիցացս, անտեղեակ ի նոցանէ։ Ասէ ոմն կերեզանեաց եւ մեքսիկեցի եթէ ոչ ոք կարկատուն ի նոր հանդերձէ կտրէ եւ ի հին ոչ արկանէ. զի եթէ ոչ՝ եւ նորն պատառի, եւ հնոյն ոչ համապատասխանէ նորին։ Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս. զի եթէ ոչ՝ պատառէ նոր գինին զտիկսն, եւ հեղուն լինի, եւ տիկքն կորնչին։ Այլ գինի նոր ի տիկս նոր արկանել պարտ է, եւ երկոքեան միանգամայն պահին։ Եւ ոչ ոք որ հնոյ ուտիցէ, կամի նոր։ Ասէ ցաշակերտս իւր՝ Ոչ ոք կարկատուն ի նոր հանդերձէ կտրէ եւ ի հին ոչ արկանէ

Եւ էր ինչ ի ժամանակին յորում ասէր զայս առակս ցհամբաւեալսն, եթէ ասէ զայս առակս ցնոսա։ Եւ ասէ ցնոսա ճնշողքն եւ եղբարքն եւ որդիքն զերմութիւն առնելով, զամասխորհուրդս պատրաստեցին. զի սերազանակից առնիցեն զբազումս ի խորհուրդս։ Եւ զայս ասէ սէրն ի՝ մեք յարութիւն մեռելոցն առեալ յարուցեալսդ կերակրոց չունիմք կարիս. այլ մեր կերակուր է կամել զկամս հաւրն մերոյ որ ի երկինս եղելոյ եւ հոգւոյն սրբոյ։ Եւ զայս առեալ քաղցն եհտէզ բարբառեալ ասեն՝ խաղաղութիւն ձեզ մեռանիլ առ ձեզ։ Եւ ինքեանք ոչ համբառնալով յօդենիցացս, անտեղեակ ի նոցանէ։ Ասէ ոմն կերեզանեաց եւ մեքսիկեցի եթէ ոչ ոք կարկատուն ի նոր հանդերձէ կտրէ եւ ի հին ոչ արկանէ. զի եթէ ոչ՝ եւ նորն պատառի, եւ հնոյն ոչ համապատասխանէ նորին։ Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս. զի եթէ ոչ՝ պատառէ նոր գինին զտիկսն, եւ հեղուն լինի, եւ տիկքն կորնչին։ Այլ գինի նոր ի տիկս նոր արկանել պարտ է, եւ երկոքեան միանգամայն պահին։ Եւ ոչ ոք որ հնոյ ուտիցէ, կամի նոր։ Ասէ ցաշակերտս իւր՝ Ոչ ոք կարկատուն ի նոր հանդերձէ կտրէ եւ ի հին ոչ արկանէ

Եւ էր ինչ ի ժամանակին յորում ասէր զայս առակս ցհամբաւեալսն, եթէ ասէ զայս առակս ցնոսա։ Եւ ասէ ցնոսա ճնշողքն եւ եղբարքն եւ որդիքն զերմութիւն առնելով, զամասխորհուրդս պատրաստեցին. զի սերազանակից առնիցեն զբազումս ի խորհուրդս։ Եւ զայս ասէ սէրն ի՝ մեք յարութիւն մեռելոցն առեալ յարուցեալսդ կերակրոց չունիմք կարիս. այլ մեր կերակուր է կամել զկամս հաւրն մերոյ որ ի երկինս եղելոյ եւ հոգւոյն սրբոյ։ Եւ զայս առեալ քաղցն եհտէզ բարբառեալ ասեն՝ խաղաղութիւն ձեզ մեռանիլ առ ձեզ։ Եւ ինքեանք ոչ համբառնալով յօդենիցացս, անտեղեակ ի նոցանէ։ Ասէ ոմն կերեզանեաց եւ մեքսիկեցի

Ղ Ա ՚ ի ՚ ա ՚ ի ՚ ա ՚ ի ՚

Ղուկաս
4. 10

ցանէն եւ մեռանիմ։ Ոմն
թաղեցաւ եւ յարեաւ։
Ոմն համբարձաւ եւ
ընդ այմ հօր նստաւ։
Ասել զայն կենդա-
նիս եւ զմեռեալս անա-
շառ դատաստանաւ, եւ
ամ զվարձս իւրաքանչ
իւրոցն իրաւակշիռ հա
տուցմամբ։ Ո՞ յիշեքն,
արդարոցն կեանք յա
ւիտենական, եւ մեղա
ցելոցն տանջանք յաւիտ
նական։ Ո՞ւրոյ եւ
մեզ ներքինս եկեղեցի
պատակից եղեալ դա
ւոց անմարմնոցն մե
ինչ եկեղեցւոյն անդ
մանկաց հոգւոց, սրբ
բայց փառաւորեցուք
անուանի Հայրին մե
տագործն մեր զառաջին
պատճէն քո, հանդերձ
Տարբ եւ հոգւով։

Ո՞ յիմ եւ միշտ եւ յաւի
տեանս յաւիտենից

Ա՛մէն։

ռելոց եւ առ ինչ պատճէն
նմանեցելոց՝ յիս քառա
տես առաւ հրաշափառ
յարուեր իւրոյ համբառ
նայ յերկինս փառաւք մե
ծաւ։ եւ մնանէ ինձ
քին կողմն վարդապետին
եւ նստիմ ընդ այմ հօր։
Ո՞ւստ պատուոյ ոք առ
որ էլնուցանէ եւ ոք երկ
լի վերոյ քան զամենայն։
Ո՛ւ ած աստ. Թագաւոր
յաւիտենից. պաշտօնակ
եւ երկրպագեալ ի հօր
եւ սուրբ հոգւոյն յաւի
տեանս յաւիտենից։
Ո՛ւ գալոց է նորին մար
մնով ոմն ի դատել
ոխ եւ ողջոց։ Ոմն ա
ռաւօրեայ ի տապանի
ընծայեցաւն։ Եւ ի նա
բօրական կերպարանս այլ
հիւրընկալեցաւ։ Ոմն ի
վերնատունն պատարա
գեցաւն։ եւ ի լուացումն
ոտից աշակերտացն իւ
նաստիցաւն։ Ոմն ամ
բռնեցաւն եւ չարչարե
ցաւն։ Ոմն խաչե

Ի՛ւր Աստուածութեան

Ի՛ւր Մարդկութեան

Ընդ Հայր աստուած կաթողիկէ եւ առաքելական սուրբ եկեղեցիս Հայաստանեայց Հոգին սուրբ. միայն բղխումն ի Հօրէ, եւ ոչ ծնունդ ինչպէս Որդին, զի Հայր միայն է, եւ ոչ Որդի եւ ոչ Հոգի սուրբ։

Աստուածային Հոգին սուրբ

Աստուածային Հոգին սուրբ կատարեալ արարչութիւն եւ աճումն։ Աստուած Հոգին սուրբ զօրութիւն. գիտութիւն եւ զօրութիւն. գիտութիւն կատարեալ արարչութիւն եւ աճումն։ Աստուած Հոգին սուրբ անձամբ եւ Հոգի սուրբ անձամբ Հոգի սուրբ ոչ ծնանի եւ ոչ ածանի ոչ բնութեամբ եւ ոչ ստեղծուածոց նման ոչ ծնող եւ ոչ ածող եւ ոչ իշխանական զօրութեամբ եւ ոչ միահեծան թագաւորութեամբ։ Ի՛ւր տուն Հայր եւ Հաւատացեալ ցանկ։ Ի՛ւր յանդիման յարմար էր Հայր՝ էր եւ որդի. եւ յարմար էր որդի՝ էր եւ Հոգին սուրբ։ Աստուած Հայր Հայրութեամբն։ Աստուած որդի սուրբ որդեգրութեամբն։ Աստուած Հոգին սուրբ երկրպագութեամբն։

անձամբ և զօրութ. զի
առաջ կարողութ արար
ջութք և աշխութք։
Ո՞ մարդիկ կոչէ մեզ
միտք հոգի և մարմին.
և ոչ կարէ միտքն առ
ինքեան յառաջ քան զնոսա
հուրդն և զբանն որ ի
մարդն. և բանն ոչ
առ յառաջ քան զնոսա
հուրդն. վասն զի այս
աստիճ առա կարէ կոչել
մարդն կատարեալ մարդ
առակ անուանեալ։
Ո՞յսպիսի օրինակաւ՝
աշխ՝ որպէսզի հուրդ և
հոգեացն կոչի կատարեալ
և բոլոր աշխ և մի առա
քին. վասն զի առանց որ
դոյ և հոգւոյ ոչ առ
կատարեալ աշխութիւն։
Առանց և որդի առաջ
հօր ոչ առ որդի։
Առանց և հոգին սը
առաջ հօր և որդւոյ
ոչ առ հոգի և բղխումն
որ ի հօրէ եղանէ։
Ո՞հ երեք անձնաւո
րութիւն հաւասարք

Յարութ Տաճարոյ։

Յարութ Տաճարոյ սէր։
եղեսացանիմք զամբ
Ներողութիւն աշխ։
Ո՞ վն այսպիսի ոչ առ
հայր յառաջ քան զորդի
յետ հայր անուանին։
և ոչ որդի յետոյ առ
վն որդիութ անուանին։
և ոչ հոգին սը յետոյ
առ վն երկրորդեն որ ի
հօրէ։ Ո՞րդ ծնաւ որ
զի ի հօրէ և հայր առ
բազ մայրեալ և ի բեռնոյ
հօրէ ոչ ինչ թերացեալ։
այլ կացեալ մնացեալ
ուղ և երկն և է։ Ոչ վա
ռեալ զրագն ի լուսոյն
ոչ ինչ նուազեալ. և որ
էառն զկոյսութիւն զամ
էուն առաքին զրագին։
հուրն և լոյսն են միա
ջառ և մի զօրութիւն։
Ո՞ վառեալ հուրն ոչ
առ յետոյ. և ոչ միոյն
յառաջ. զի ի մի միաւ
րութենէ ծագեցաւ։
Ո՞յսպէս երկն անսկիզբն
հօր անսկիզբն որդի։
Ո՞մանայն և հոգին սը
բղխեալ ի հօրէ. և հայր

յարուցիւ ի մեռելոց, եւ կայցէ
հօրէն եւանէ եւ կայսրեսցի
ի ձեռն մեր։ Հոգին սո
ւրբ ի վերուստ ի ձեզ
գայ։ Եւ դուք լերուք
վկայք ամենայնի
գործոյ եւ խօսից
սոցա։

Եւ ես ահա առաքեմ զխոստումն հաւրն իմոյ ի ձեզ։ Իսկ դուք նստարուք ի քաղաքի Երուսաղէմի մինչեւ զգեցցիք զզօրութիւն ի բարձանէ։

Եհան զնոսա մինչեւ ի Բեթանիա, եւ վերացուցեալ զձեռս իւր օրհնեաց զնոսա։ Եւ եղեւ օրհնելոյ նմա զնոսա՝ եհան ի նոսա եւ վերացաւ յերկինս։ Եւ նոքա երկիր պագին նմա եւ դարձան յԵրուսաղէմ ուրախութեամբ մեծաւ։ Եւ էին միշտ յեկեղեցւոջ օրհնեալ զԱստուած։

Ամէն։

Ի ԼՈՒԿԱՍԷ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ ՍԿԻԶԲՆ։

Ի սկզբանէ էին բանն եւ բանն էր առ Աստուած եւ Աստուած էր բանն։ Նա էր սկզբանէ առ Աստուած։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեն եւ առանց նորա ոչ ինչ եղեւ զոր եղեւ։ Յնմանէ կեանք էին եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն յաւիտենից ի խաւարի լուսաւորէ եւ խաւարն զնա ոչ ընկալաւ։

Եղեւ մարդ առաքեալ յԱստուծոյ, որում անուն էր Յովհաննէս։ Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր ճշմարիտ լոյսն որ լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ։ Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան։ Որ ընկալան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդի Աստուծոյ լինել հաւատացելոց յանուն նորա։ Որ ոչ յարեանց, եւ ոչ յարենէ մարմնոյ, եւ ոչ յակամայութենէ արանց, այլ յԱստուծոյ ծնան։

Եւ բանն մարմին եղեւ, եւ բնակեցաւ ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ ածին յհաւրէ, լի շնորհօք եւ ճշմարտութեամբ։ Յովհաննէս վկայէ վասն նորա եւ աղաղակէ՝ եւ ասէ՝ Սա էր զոր ասացի թէ՝ Որ զհետ իմ գայ՝ առաջի իմ եղեւ, զի նա էր յառաջ քան զիս։ Եւ յլնութենէ նորա մեք ամենեքեան առաք, եւ շնորհս ընդ շնորհս։ Զի օրէնքն յՄովսիսէ տուաւ, շնորհն եւ ճշմարտութիւնն յԱստուծոյ եղեւ։ ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միայն ածին որդի որ է յգիրկս հաւր, նա պատմեաց։

Եւ սա է վկայութիւն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին հրեայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս եւ ղեւտացիս, զի հարցանիցեն զնա՝ թէ դու ո՞վ ես։ Եւ խոստովան եղեւ եւ ոչ ուրացաւ, եւ խոստովան եղեւ թէ ես ոչ եմ Քրիստոս։ Եւ հարցին զնա՝ թէ ապա դու ո՞վ ես, Եղիա՞ ես դու։ Եւ ասէ՝ ոչ եմ։ Մարգարէ՞ ես դու։ Եւ պատասխանի ետ՝ ոչ։ Ասացին ցնա՝ ապա ո՞վ ես, զի պատասխանի տացուք առաքելոցն որ առաքեցին զմեզ։ Զի՞նչ ասես վասն քո անձին։ Ասէ՝ ես ձայն մի բարբառոյ յանապատի, ուղղեցէք զճանապարհ տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ։ Եւ առաքեալքն էին յֆարիսեցւոց։ Եւ հարցին զնա եւ ասեն ցնա՝ զի՞նչ մկրտես, եթէ դու ոչ ես Քրիստոս եւ ոչ Եղիա եւ ոչ մարգարէ։ Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս՝ եւ ասէ՝ ես ջրով մկրտեմ զձեզ, եւ յձեզ կայ որում դուք ոչ գիտէք։ Նա է որ յետ իմ գայ՝ առաջի իմ եղեւ, զի նա էր յառաջ քան զիս։ Զոր ես ոչ արժանի եմ լուծանել զկօշիկ ոտից նորա։

Զայս ամենայն ի Բեթանիա եղեւ յայնկոյս Յորդանանայ, ուր էր Յովհաննէս մկրտեալ։

Եւ յաւուրն միւսում տեսանէ Յովհաննէս զՅիսուս գալ առ ինքն, եւ ասէ՝ ահա գառն Աստուծոյ որ առնու զմեղս աշխարհի։ Սա է զոր ասացի թէ՝ Յետ իմ գայ այր մի՝ առաջի իմ եղեւ, զի նա էր յառաջ քան զիս։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ զի յայտնեսցի յԻսրայէլ՝ վասն այնորիկ եկի ես մկրտել ջրով։ Եւ վկայեաց Յովհաննէս՝ եւ ասէ՝ զի տեսի զհոգին իջանել իբրեւ զաղաւնի յերկնից, եւ հանգեաւ ի նմա։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ որ առաքեաց զիս մկրտել ջրով՝ նա ասաց ցիս՝ յորում տեսանիցես զհոգին իջանել եւ հանգչել ի նմա՝ սա է որ մկրտէ հոգւով սրբով։ Եւ ես տեսի եւ վկայեցի թէ սա է Որդի Աստուծոյ։

Ի վաղիւն կայր Յովհաննէս եւ երկու ի աշակերտաց նորա։ Եւ հայեցեալ ի Յիսուս որ երթեւեկէր՝ ասէ՝ ահա գառն Աստուծոյ։ Եւ լուան երկու աշակերտքն նորա զբանն զոր խօսեցաւ, եւ գնացին զհետ Յիսուսի։ Դարձեալ Յիսուս հայեցեալ ետես զնոսա գալ զհետ իւր, եւ ասէ ցնոսա՝ զի՞նչ խնդրէք։ Եւ նոքա ասեն ցնա՝ Րաբբի, որ թարգմանի՝ վարդապետ, ո՞ւր բնակեցար։ Ասէ ցնոսա՝ եկայք եւ տեսէք։ Եկին եւ տեսին զտեղի ուր բնակեցաւ, եւ մնացին առ նմա յաւուրն յայնմիկ։ Իսկ ժամ էր իբրեւ զտասներորդ։ Էր Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի՝ մի ի երկուց որ լուան ի Յովհաննու եւ գնացին զհետ նորա։ Նա գտանէ զեղբայր իւր զՍիմոն, եւ ասէ ցնա՝ գտաք զՄեսիա, որ է թարգմանի՝ Քրիստոս։ Եւ տարեալ զնա առ Յիսուս։ Եւ հայեցեալ Յիսուս ասէ՝ դու ես Սիմոն որդի Յովնանայ, դու կոչեսցիս Կեփաս, որ է թարգմանի՝ Պետրոս։

Յաւուրն միւսում կամեցաւ երթալ յԳալիլեա, եւ գտանէ զՓիլիպպոս։ Եւ ասէ ցնա Յիսուս՝ հետեւեա ինձ։ Էր Փիլիպպոս ի Բեթսայիդա, ի քաղաքէ Անդրէասի եւ Պետրոսի։ Փիլիպպոս գտանէ զՆաթանայէլ եւ ասէ ցնա՝ զոր գրեաց Մովսէս յօրէնսն եւ մարգարէքն, գտաք զՅիսուս որդի Յովսեփայ յՆազովրէթ։ Եւ ասէ ցնա Նաթանայէլ՝ ի Նազովրէթէ կարէ՞ լինել ինչ բարի։ Ասէ ցնա Փիլիպպոս՝ եկ եւ տես։ Տեսանէ Յիսուս զՆաթանայէլ եկեալ առ ինքն, եւ ասէ վասն նորա՝ ահա իսրայէլացի ճշմարիտ, յորում նենգութիւն ոչ է։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ՝ ուստի ինձ ծանեար։ Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա՝ յորժամ էիր դու ներքոյ թզենւոյն՝ տեսի զքեզ։ Պատասխանի ետ Նաթանայէլ եւ ասէ ցնա՝ Րաբբի, դու ես Որդի Աստուծոյ, դու ես թագաւոր Իսրայէլի։ Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա՝ զի ասացի քեզ թէ տեսի զքեզ ներքոյ թզենւոյն՝ հաւատայ, մեծագոյնս քան զայս տեսցես։ Եւ ասէ ցնա՝ ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ տեսանիցէք զերկինս բացեալս, եւ զհրեշտակս Աստուծոյ ելանել եւ իջանել ի վերայ Որդւոյ մարդոյ։

Եւ երրորդ աւուր հարսնիք եղեն ի Կանա Գալիլեացւոց, եւ էր մայր Յիսուսի անդ։ Եւ կոչեցաւ եւ Յիսուս ի հարսնիսն եւ աշակերտքն նորա։ Եւ պակասեցաւ գինի, զի կատարեցաւ գինին հարսնեացն։ Ասէ մայր Յիսուսի ցնա՝ զի՞նչ է ինձ եւ քեզ, կին։ Դեռ ոչ եկն ժամ իմ։ Ասէ մայրն նորա ցսպասաւորսն՝ զոր ինչ ասիցէ ձեզ՝ արարէք։ Եւ էին անդ վեց ագամ քարէ դրուած ըստ սահմանի մաքրութեան հրեայոց, տարողութեամբ երկուց եւ երից չափոց։ Ասէ ցնոսա Յիսուս՝ լնուցէք զագամսդ ջրով։ Եւ լցին զնոսա մինչեւ ի բերան։ Եւ ասէ ցնոսա՝ քաղեցէք այժմ եւ տարէք առ տնօրէնն հարսնեացն։ Եւ տարին։ Եւ որպէս ճաշակեաց տնօրէնն զջուրն որ եղեւ գինի, եւ ոչ գիտէր զորմէ էր, այլ սպասաւորքն գիտէին որ քաղեցին զջուրն, կոչէ տնօրէնն զփեսայն, եւ ասէ ցնա՝ ամենայն մարդ զգինին բարին նախ դնէ, եւ յորժամ արբեցան՝ յայնժամ զվատթարագոյնն. դու զգինին բարին մինչեւ ցայժմ պահեցեր։ Սկիզբն արար Յիսուս զնշանսն իւր յԿանա Գալիլեացւոց, եւ յայտնեաց զփառս իւր, եւ հաւատացին ցնա աշակերտքն նորա։

Յետ այսորիկ իջին ի Կափառնայում նա եւ մայր նորա եւ եղբարք նորա եւ աշակերտքն նորա, եւ էին անդ ոչ բազում աւուրս։

Եւ մերձեցաւ զատկն հրեայից, եւ ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ գտանէ ի տաճարին զվաճառականս ցուլս եւ ոչխարս եւ աղաւնիս, եւ զդրամատունսն նստեալս։ Եւ արարեալ մտրակ ի պարանոցաց՝ հանին զամենեսեան ի տաճարէն, զոչխարսն եւ զցուլսն, եւ զդրամն արծաթոյ սփռեաց, եւ զսեղանսն շրջեաց։ Եւ ասէ ցվաճառականսն աղաւնեաց՝ զայդոսիկ տարէք անտի, մի՛ արասջիք զտուն հաւր իմոյ տուն վաճառանոցի։ Յիշեցին աշակերտքն նորա եթէ գրեալ է՝ զի նախանձ տանն քո կերիցէ զիս։ Ասէին հրեայքն ցնա՝ զի՞նչ նշան ցուցանես մեզ զի այսպէս առնես։ Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա՝ քակեցէք զտաճարդ զայդ, եւ յերիս աւուրս յարուցից զնա։ Ասեն հրեայքն՝ զքառասուն եւ վեց ամ շինեցաւ տաճարդ զայդ, եւ դու յերիս աւուրս յարուցանես զնա։ Նա ասէր վասն տաճարի մարմնոյ իւրոյ։ Եւ յորժամ յարոյց զնա յերկրորդ աւուրն յերկրէ, յիշեցին աշակերտքն նորա եթէ զայս ասէր, եւ հաւատացին գրոցն եւ բանին զոր ասաց Յիսուս։

Եւ յորժամ էր յԵրուսաղէմ յաւուրն զատկին, ի տաճարին, բազումք հաւատացին յանուն նորա, տեսեալ զնշանսն զոր առնէր։ Իսկ Յիսուս ոչ ինքն հաւատայր զանձին ընդ նոսա, վասն զի ինքն գիտէր զամենեսեան, եւ ոչ պիտոյ էր նմա զի վկայեսցէ ոք վասն մարդոյ, զի ինքն գիտէր զոր ինչ էր ի մարդոյ։

Էր մարդ մի յֆարիսեցւոց, Նիկոդէմոս անուն, իշխան հրեայից։ Նա եկն առ Յիսուս գիշերի, եւ ասէ ցնա՝ Րաբբի, գիտեմք զի յԱստուծոյ եկեր վարդապետ, զի զայսոսիկ նշանս զոր դու առնես ոչ ոք կարէ առնել, եթէ ոչ եթէ իցէ Աստուած ընդ նմա։ Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա՝ ամէն ամէն ասեմ քեզ՝ եթէ ոք ոչ ծնանիցի վերանորոգ, ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն Աստուծոյ։ Ասէ ցնա Նիկոդէմոս՝ զի՞նչ կարէ մարդ ծնանել ի ծերացեալ, միթէ կարէ երկրորդ անգամ ի մայրն իւր մտանել եւ ծնանել։ Պատասխանի ետ Յիսուս՝ ամէն ամէն ասեմ քեզ՝ եթէ ոք ոչ ծնանիցի ի ջուրց եւ ի հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ։ Որ ծնանի ի մարմնոյ՝ մարմին է, եւ որ ծնանի ի հոգւոյ՝ հոգի է։ Մի՛ զարմանար զի ասացի քեզ՝ պարտ է ձեզ վերանորոգ ծնանել։ Հոգին ուր կամի փչէ, եւ զձայնն նորա լսես, այլ ոչ գիտես զորմէ գայ եւ զկայսրեսցի։ Այսպէս է ամենայն որ ծնանի յհոգւոյ։ Պատասխանի ետ Նիկոդէմոս եւ ասէ ցնա՝ զիա՞րդ կարեն այսոքիկ լինել։ Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա՝ դու ես վարդապետ յԻսրայէլի, եւ զայսոսիկ ոչ գիտես։ Ամէն ամէն ասեմ քեզ՝ զոր գիտեմք խօսիմք, եւ զոր տեսաք վկայեմք, եւ վկայութիւն մեր ոչ առնուք։ Եթէ զերկրաւորսն ասացի ձեզ եւ ոչ հաւատայք, զիա՞րդ հաւատասջիք եթէ զերկնաւորսն ասացից ձեզ։ Եւ ոչ ոք համբարձաւ յերկինս, եթէ ոչ որ իջեալ է յերկնից, Որդի մարդոյ որ է յերկինս։ Եւ որպէս Մովսէս բարձրացոյց զպատկեր օձին յանապատի, նոյնպէս պարտ է բարձրանալ Որդւոյ մարդոյ, զի ամենայն որ հաւատայ նովաւ մի՛ կորիցէ այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ Զի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչեւ զմիածին Որդի իւր ետ, զի ամենայն որ հաւատայ ի նա մի՛ կորիցէ այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ Զի ոչ առաքեաց Աստուած զՈրդի իւր յաշխարհ, զի դատեսցէ զաշխարհ, այլ զի կեցուսցէ զաշխարհ նովաւ։ Որ հաւատայ ի նա՝ ոչ դատի, եւ որ ոչ հաւատայ՝ դատապարտեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի Որդւոյ Աստուծոյ։ Եւ այս է դատաստան, զի լոյս եկն յաշխարհ, եւ սիրեցին մարդիկ զխաւարն քան զլոյսն, զի չար էին գործք նոցա։ Զի ամենայն որ չարիս առնէ՝ ատէ զլոյսն, եւ ոչ գայ առ լոյսն, զի մի՛ յանդիմանեսցին գործք նորա։ Իսկ որ առնէ զճշմարտութիւն՝ գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նորա, զի յԱստուծոյ են գործեալ։

Յետ այսորիկ եկն Յիսուս եւ աշակերտքն նորա յերկիրն Հրէաստանեայց, եւ անդ հանգոյց ընդ նոսա եւ մկրտէր։ Էր եւ Յովհաննէս մկրտեալ ի Հենոնի մերձ ի Սաղիմ, զի ջուրք բազումք էին անդ, եւ գային եւ մկրտէին։ Զի ոչ էր դեռ արկեալ Յովհաննէս ի բանտ։

Եղեւ ապա հարցումն աշակերտաց Յովհաննու ընդ հրեայսն վասն սրբութեան։ Եւ եկեալ առ Յովհաննէս ասեն ցնա՝ Րաբբի, որ էր ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանայ, զորոյ դու վկայեցեր, ահա նա մկրտէ, եւ ամենեքեան գնան առ նա։ Պատասխանի ետ Յովհաննէս եւ ասէ՝ ոչ կարէ մարդ առնուլ ինչ, եթէ ոչ եթէ տացի նմա յերկնից։ Դուք ինքեանք վկայեցէք ինձ՝ զի ասացի թէ ես ոչ եմ Քրիստոս, այլ թէ առաքեալ եմ առաջի նորա։ Որ ունի զկին՝ նա է փեսայ, իսկ բարեկամ փեսային որ կայ եւ լսէ զնա՝ ուրախութեամբ ուրախանայ ձայնի փեսային։ Ուրախութիւն իմ այս իսկ լցաւ։ Նա պարտ է աճել, եւ ես պարտ է պակասել։ Որ յերկնից գայ՝ ամենեցուն վերայ է։ Որ յերկրէ՝ յերկրէ է, եւ յերկրէ խօսի։ Որ յերկնից գայ՝ ամենեցուն վերայ է։ Եւ զոր ետես եւ լուաւ՝ զայն վկայէ, եւ վկայութիւն նորա ոչ առնու ոք։ Որ առնու զվկայութիւն նորա՝ կնքեաց եթէ ճշմարիտ է Աստուած։ Զի որ առաքեացն Աստուած՝ զբանս Աստուծոյ խօսի, զի ոչ տայ զհոգին չափով։ Հաւր սիրէ զՈրդի, եւ ամենայն ինչ ետ ի ձեռն նորա։ Որ հաւատայ ի Որդի՝ ունի կեանս յաւիտենական, եւ որ ոչ հաւատայ Որդւոյ՝ ոչ տեսցէ կեանս, այլ բարկութիւն Աստուծոյ մնայ ի վերայ նորա։

Գիտաց Տէրն եղեալ լուան փարիսեցիքն եթէ Յիսուս առաւել զաշակերտս առնու եւ մկրտէ քան զՅովհաննէս։ Թէպէտ եւ Յիսուս ոչ ինքն մկրտէր, այլ աշակերտքն նորա։ Եհան զերկիրն Հրէաստանեայց, եւ գնաց դարձեալ յԳալիլեա։ Պարտ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա։ Եկն ուրեմն յքաղաք Սամարիոյ որ կոչի Սիւքար, մերձ ի դաշտն զոր ետ Յակոբ Յովսեփայ որդւոյ իւրում։ Էր աղբիւր Յակոբայ անդ։ Յիսուս ուրեմն յոգնեալ ի ճանապարհէն նստէր ընդ այնմ աղբեւրոյ։ Ժամ էր իբրեւ զվեցերորդ։ Գայ կին մի ի Սամարիոյ քաղել ջուր։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ տո՛ւր ինձ ջուր արբուցանել։ Զի աշակերտքն նորա գնացեալ էին յքաղաքն զկերակուր գնել։ Ասէ ցնա կինն Սամարացի՝ զիա՞րդ դու հրեայ եղեալ խնդրես յինէն ջուր արբուցանել, որ կին Սամարացի եմ։ Զի ոչ համարին հրեայքն ընդ Սամարացիս։ Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա՝ եթէ գիտիցես զպարգեւն Աստուծոյ, եւ զորմէ ասէ ցքեզ՝ տո՛ւր ինձ ջուր արբուցանել, դու խնդրեցեր ի նմանէ, եւ ետ քեզ ջուր կենդանի։ Ասէ ցնա կինն՝ տէր, ո՛չ ունիս զի քաղեսցես, եւ աղբեւրն խոր է, ուստի ունիցիս զջուրն կենդանի։ Զի՞ մեծ ես դու քան զհայր մեր Յակոբ, որ ետ մեզ զաղբեւրս զայս, եւ ինքն արբոյ ի նմանէ, եւ որդիք նորա, եւ անասունք նորա։ Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա՝ ամենայն որ արբուցանիցէ ի ջրոյդ զայդմանէ՝ ծարաւի լինիցի դարձեալ։ Եւ որ արբուցանիցէ ի ջրոյ զոր ես տացեմ նմա՝ ոչ ծարաւի լինիցի յաւիտեան, այլ ջուրն զոր ես տացեմ նմա՝ աղբեւր ջրոյ լինիցի նմա ի կեանս յաւիտենական։ Ասէ ցնա կինն՝ տէր, տո՛ւր ինձ զայդ ջուր, զի մի՛ ծարաւի լինիցիմ, եւ մի՛ գայցեմ քաղել յայսմանէ։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ գնա կոչեա զայր քո, եւ եկ անդրէն հոս։ Պատասխանի ետ կինն եւ ասէ՝ ո՛չ ունիմ ամուսին։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ բարւոք ասացեր թէ ո՛չ ունիմ ամուսին, զի հինգ այր ունէիր, եւ արդ զոր ունիս՝ ոչ է քո ամուսին, զայդ ճշմարիտ ասացեր։ Ասէ ցնա կինն՝ տէր, տեսանեմ զի մարգարէ ես դու։ Հարքն մեր ի լերինդ զայդ երկիր պագանէին, եւ դուք ասէք թէ Երուսաղէմ է տեղի ուր երկիր պագանել է։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ հաւատա ինձ, կին, զի գայ ժամ յորում ո՛չ ի լերինդ զայդ եւ ո՛չ յԵրուսաղէմ երկիր պագանիցէք Հաւր։ Դուք երկիր պագանէք զոր ոչ գիտէք, մեք երկիր պագանեմք զոր գիտեմք, զի փրկութիւն յՀրէից է։ Այլ գայ ժամ, եւ արդ է, յորում ճշմարիտ երկրպագուք երկիր պագանիցեն Հաւր հոգւով եւ ճշմարտութեամբ, զի եւ Հայր զայսպիսիսն խնդրէ որ երկիր պագանիցեն նմա։ Հոգի է Աստուած, եւ որ երկիր պագանեն նմա՝ հոգւով եւ ճշմարտութեամբ պարտ է երկիր պագանել։ Ասէ ցնա կինն՝ գիտեմ զի Մեսիա գայ, որ կոչի Քրիստոս, յորժամ եկեսցէ նա՝ պատմեսցէ մեզ զամենայն ինչ։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ ես եմ որ խօսիմ ընդ քեզ։

Եւ ի սմին ժամու եկին աշակերտքն նորա, եւ զարմանային զի ընդ կնոջ խօսէր։ Սակայն ոչ ոք ասէ՝ զի՞նչ խնդրես, կամ զի՞նչ խօսիս ընդ նմա։ Եւ կինն եթող զկուժն իւր, եւ գնաց յքաղաքն, եւ ասէ ցմարդիկն՝ եկայք եւ տեսէք զմարդ մի որ ասաց ինձ զամենայն զոր ինչ արարի, միթէ նա է Քրիստոս։ Եւ ելին յքաղաքէն, եւ գային առ նա։ Ի միջոցի ասէին աշակերտքն նորա՝ Րաբբի, կեր։ Եւ նա ասէ ցնոսա՝ ես կերակուր ունիմ կերակրել զոր դուք ոչ գիտէք։ Ասէին աշակերտքն ցմիմեանս՝ միթէ ոք բերեալ է նմա կերակուր։ Ասէ ցնոսա Յիսուս՝ կերակուր իմ է զի առնում զկամս Հաւր իմոյ որ առաքեաց զիս, եւ զգործ նորա կատարեմ։ Ոչ ասէք դուք թէ ամիսք չորք են, եւ հունձք գան։ Ահա ասեմ ձեզ՝ ամբարձէք զաչս ձեր, եւ տեսէք զանդս զի սպիտակ են արդէն ի հունձս։ Եւ որ հնձէ՝ վարձս առնու, եւ ժողովէ զպտուղ յկեանս յաւիտենական, զի եւ որ սերմանէ՝ միանգամ ուրախ լիցի եւ որ հնձէ։ Զի ի սմա է ճշմարիտ բանն թէ այլ է որ սերմանէ, եւ այլ է որ հնձէ։ Ես առաքեցի զձեզ հնձել զոր ոչ դուք վաստակեցէք, այլ այլք վաստակեցին, եւ դուք ի վաստակս նոցա մտէք։

Եւ յայնմ քաղաքէ բազումք հաւատացին ի նա Սամարացիք վասն բանի կնոջ որ վկայեաց եթէ ասաց ինձ զամենայն զոր ինչ արարի։ Եւ յորժամ եկին առ նա Սամարացիքն՝ խնդրէին զի անդ բնակեսցէ, եւ բնակեցաւ անդ երկու աւուրս։ Եւ բազումք աւելի հաւատացին վասն բանի նորա։ Եւ կնոջն ասէին՝ ոչ այլ ինչ վասն խօսից քոց հաւատամք, զի մեք ինքեանք լուաք եւ գիտեմք թէ սա է ճշմարիտ Փրկիչ աշխարհի։

Եւ յետ երկուց աւուրց եհան անտի եւ գնաց յԳալիլեա։ Զի ինքն Յիսուս վկայեաց եթէ մարգարէ զպատիւ ոչ ունի յիւրում հայրենիս։ Յորժամ եկն յԳալիլեա՝ ընկալան զնա Գալիլեացիքն, տեսեալ զամենայն զոր արար յԵրուսաղէմ յաւուրն տաւնին, զի եւ նոքա եկեալ էին յաւուրն տաւնին։

Եկն ուրեմն դարձեալ յԿանա Գալիլեացւոց, ուր արար զջուրն գինի։ Եւ էր ոմն թագաւորական, որում հիւանդ էր որդի յԿափառնայում։ Եւ լուեալ նմա եթէ Յիսուս եկն յԳալիլեա, գնաց առ նա, եւ խնդրէր զի իջցէ եւ բժշկեսցէ զորդի նորա, զի մերձ էր ի մահ։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ եթէ նշանս եւ զքրիստոնեայս ոչ տեսանիցէք, ոչ հաւատայք։ Ասէ ցնա թագաւորական՝ տէր, իջ մինչ ոչ մեռանի որդի իմ։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ գնա, որդի քո կենդանի է։ Հաւատաց մարդն բանին զոր ասաց ցնա Յիսուս, եւ գնայր։ Եւ զի իջանէր՝ ընդ առաջ եղեն նմա ծառայքն նորա, եւ պատմեցին նմա եթէ որդի քո կենդանի է։ Եւ հարցանէր զժամն յորում ինչ ի նոսա եղեւ։ Եւ ասեն ցնա՝ զի երէկ ժամ եւթներորդ եթող զնա ախտ տենդոյ։ Գիտաց հայրն եթէ յայն ժամու էր յորում ասաց ցնա Յիսուս՝ որդի քո կենդանի է։ Եւ հաւատացին նա եւ ամենայն տունն նորա։ Զայս երկրորդ նշան արար Յիսուս եկեալ յԳալիլեա։

Յետ այսորիկ էր տաւն հրեայից, եւ ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ է յԵրուսաղէմ ի Ոչխարանոցի աւազան, որ կոչի եբրայերէն Բեթեսդա, հինգ սեամբք։ Ի սոսա էր ամբոխ մեծ հիւանդաց, կուրաց, կաղաց, ցամաքելոց, որ ակն ունէին ջրոյն շարժման։ Զի հրեշտակ Տեառն ի ժամ ժամու իջանէր ի ջուրն, եւ շարժէր զջուրն, եւ որ առաջին մտանէր ի ջուրն յետ շարժման ջրոյն՝ առողջանայր յամենայն ախտէ զոր ունէր։ Էր ոմն անդ մարդ որ ունէր զհիւանդութիւն ամս երեսուն եւ ութ։ Զնա տեսեալ Յիսուս պառկեալ, եւ գիտաց եթէ բազում ժամանակս ունի, ասէ ցնա՝ կամիս առողջանալ։ Պատասխանի ետ հիւանդն եւ ասէ՝ տէր, ոչ ունիմ մարդ զի յորժամ շարժեսցի ջուրն՝ արկցէ զիս ի սեամն, եւ մինչ եկեալ ես՝ ուրեք զիս առաջի իմ մտանէ։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ յարի, առ զմահիճ քո եւ գնա։ Եւ իսկոյն առողջացաւ մարդն, եւ առ զմահիճ իւր եւ գնայր։ Էր ուրեմն աւուրն յայնմիկ շաբաթ։ Ասէին հրեայքն ցբժշկեալն՝ շաբաթ է, ոչ ինչ պարտ է քեզ առնուլ զմահիճ քո։ Պատասխանի ետ նոցա՝ որ զիս առողջացոյց՝ նա ասաց ցիս՝ առ զմահիճ քո եւ գնա։ Հարցին զնա՝ թէ ո՞վ է մարդն որ ասաց ցքեզ՝ առ զմահիճ քո եւ գնա։ Եւ բժշկեալն ոչ գիտէր զորմէ էր, զի Յիսուս խոտորեցաւ ի ժողովրդենէ որ էր ի տեղւոջն։ Յետ այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս ի տաճարին, եւ ասէ ցնա՝ ահա առողջացար, մեղո՛ւ ոչ ևս մեղանչես, զի մի՛ ինչ չարագոյն քան զայս եղիցի քեզ։ Գնաց մարդն եւ պատմեաց հրեայսն եթէ Յիսուս է որ առողջացոյց զնա։ Եւ վասն այսորիկ հալածէին հրեայքն զՅիսուս, զի զայսպիսի գործս առնէր յաւուրն շաբաթու։ Ասէ ցնոսա Յիսուս՝ Հայր իմ մինչեւ ցայժմ գործէ, եւ ես գործեմ։ Վասն այսորիկ առաւել խնդրէին հրեայքն սպանանել զնա, զի ոչ միայն զշաբաթն լուծանէր, այլ եւ զհայր իւր ասէր զԱստուած՝ զինքն հաւասար առնելով Աստուծոյ։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա՝ ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ ոչ կարէ Որդի ինքնին առնել ինչ, եթէ ոչ զոր տեսանիցէ զՀայր առնել։ Զի զոր ինչ նա առնէ՝ զայն եւ Որդի նոյնպէս առնէ։ Զի Հայր սիրէ զՈրդի, եւ ամենայն ինչ ցուցանէ նմա զոր ինքն առնէ, եւ մեծագոյնս քան զայս ցուցանիցէ նմա գործս, զի դուք զարմասջիք։ Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս եւ կենդանացուցանէ, նոյնպէս եւ Որդի զորս կամի կենդանացուցանէ։ Զի ոչ դատէ Հայր զոք, այլ զամենայն դատաստան ետ Որդւոյ, զի ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդի որպէս պատուեն զՀայր։ Որ ոչ պատուէ զՈրդի՝ ոչ պատուէ զՀայր որ առաքեացն զնա։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ որ զբանս իմ լուիցէ եւ հաւատասցէ առաքելոյ իմում՝ ունիցի կեանս յաւիտենական, եւ ի դատաստան ոչ գայցէ, այլ անցցէ ի մահուանէ ի կեանս։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ գայ ժամ եւ արդ է, յորում մեռեալքն լուիցեն ձայնի Որդւոյ Աստուծոյ, եւ որ լուիցեն կեցցեն։ Զի որպէս Հայր ունի կեանս յինքեան, նոյնպէս եւ Որդւոյ ետ կեանս ունել յինքեան։ Եւ իշխանութիւն ետ նմա եւ դատաստան առնել, զի Որդի մարդոյ է։ Մի՛ զարմանայք զայսմանէ, զի գայ ժամ յորում ամենեքին որ ի գերեզմանս են լուիցեն ձայնի նորա, եւ ելցեն որ զբարիս արարին՝ ի յարուցումն կենաց, եւ որ զչարիս՝ ի յարուցումն դատաստանի։ Ոչ կարեմ ես ինքնին առնել ինչ, որպէս լուայ դատեմ, եւ դատաստան իմ արդար է, զի ոչ կամիմ զկամս իմ, այլ զկամս հաւր իմոյ որ առաքեացն զիս։

Եթէ ես վկայեմ վասն ինքեան՝ վկայութիւն իմ ոչ է ճշմարիտ։ Այլ է որ վկայէ վասն իմ, եւ գիտեմ զի ճշմարիտ է վկայութիւն զոր վկայէ վասն իմ։ Դուք առաքեցէք առ Յովհաննէս, եւ վկայեաց ճշմարտութեան։ Ես ոչ ի մարդոյ վկայութիւն առնում, այլ զայս ասեմ զի կեցցէք։ Նա էր ճրագ հրացայտ եւ լուսաւոր, եւ դուք կամեցայք ժամանակ մի ցնծալ ի լուսոյ նորա։ Ես ունիմ վկայութիւն մեծագոյն քան զՅովհաննու, զի զոր ետ ինձ Հայր զգործս կատարել, զգործսն զոր ես առնեմ՝ վկայեն վասն իմ եթէ Հաւրն առաքեալ է զիս։ Եւ Հայր որ առաքեացն զիս՝ նա վկայեաց վասն իմ։ Ոչ ձայն նորա երբէք լուարուք, ոչ տեսիլ նորա տեսէք, եւ ոչ բան նորա ունիք բնակեալ ի ձեզ, զի զոր նա առաքեաց՝ դուք զայնմանէ ոչ հաւատայք։ Քննէք զգիրսն, զի դուք կարծէք ի նոսա կեանս յաւիտենական ունել, եւ նոքա են որ վկայեն վասն իմ։ Եւ ոչ կամիք գալ առ իս զի կեանս ունիցիք։ Զպատիւ յմարդկանէ ոչ առնում, այլ գիտեմ զձեզ զի զսէր Աստուծոյ ոչ ունիք ի ձեզ։ Ես եկի յանուն Հաւրն իմոյ, եւ ոչ ընկալայք զիս։ Եթէ այլ ոք եկեսցէ յանուն իւրում՝ զնա ընկալջիք։ Զիա՞րդ կարէք դուք հաւատալ որ զպատիւ միմեանց առնուք, եւ զպատիւ որ յԱստուծոյ միայնոյ է ոչ խնդրէք։ Մի՛ կարծէք թէ ես մեղադրեմ զձեզ առ Հայր, է որ մեղադրէ զձեզ՝ Մովսէս, յոր դուք յուսացեալ էք։ Զի եթէ հաւատայիք Մովսիսի՝ հաւատայիք եւ ինձ, զի նա վասն իմ գրեաց։ Եթէ զգրոցն նորա ոչ հաւատայք՝ զիա՞րդ հաւատասջիք բանիցս իմոց։

Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս անդրէն յայնկոյս ծովուն Գալիլեացւոց, որ է Տիբերիական։ Եւ հետեւէր նմա բազում ամբոխ, զի տեսանէին զնշանսն զոր առնէր ի հիւանդսն։ Ել ուրեմն Յիսուս ի լեառն, եւ անդ նստէր ընդ աշակերտսն իւր։ Էր ուրեմն մերձ զատիկն տաւնն հրեայից։ Ամբարձեալ ուրեմն Յիսուս զաչս եւ տեսեալ զի բազում ամբոխ գայ առ նա, ասէ ցՓիլիպպոս՝ ուստի գ

զմսխիթարիչ հոգին տալ 14·26
զոր առաքեցէք հայր յա-
նուն իմ։ այսինքն թէ,
իմոյս լինիլն անուանն առ
ձեզ հաստատիչ։

Ուր Աղաւթքն։

Եւ իմմէ անուն առնուցու և պատմեցից ձեզ Ելք
առաջ քան։ Առայսմ վէր 16·14
կայուք թէ որպէս բղխուն
հոգւոյն սէր ի հօրէ՛ն,
նոյնպէս և յորդոյ սէրն
հոգեմատուքն։

Ուր Աղաւթքն։

Եւ ի՛մ անուն ամենայն զոր
խնդրիցէք յհայր՝ տացէ
ձեզ։ Մինչ ցայժմ ոչ
խնդրէիք զանուն իմ։
խնդրեցէք և առնուցուք
զի ուրախութիւն ձեր
լցեալ լիցի։ Զայս
առակս ասացի ձեզ։
Ժամ գայ յորում ոչ
այլ առակս ասասցեմ
ձեզ։ այլ յայտնի
հարցից զհայրէն։

Եւ ի՛մ անուն խնդրիցէք։ 12·26
Եւ ոչ ասեմ ձեզ թէ
ես խնդրեցից զհայրէն
վասն ձեր։

Ուր Տաներորդ։

լիցի ձեր ուրախութիւն
առ դժուարս բազումս
բռնութեանց և երկնաւոր-
ցից, Եւ
Յով 17·10 Նա դարձեալ, զի առ ինչ ոք
հօրէ՛ն այն որդեգրեաց ոչ
առնէ արդեն։ արդարև
հոգին հօր՝ հոգի է որ
ձեզ ի վերայ հոգի էութեան։
Նա դարձեալ հոգի ճշ-
մարտութեան, ոչ եթէ ի
նմանէ յառաջ ակնարկեն
առեալ և բղխեալ։ որ
անձնաւորն հաւատ նմին
և համագիտութիւն
ոչ ի յորդոյ, այլ ի հօ
րէ։ Նայեց զի քեզ զնա
նախ ընկալաւ մինչ ըն
տրութեան։ նորին ազամ
պարծանացն փշրմանէն
զոր կորուցս առաքինեա ո
ղամ։ և ի մեզ շնորհէ ի
ձեռն քո նովաւ և ինքն
մանկ առարծեցաւ։ մի
այսոքիկ և հոգի քո ո
ւրախ մեզ։ Նայեաց և ա
ռաքեալ զանդամս քո
առաքեալ ասեն։ Ես
զուն ես։ Նայեաց և
այն առաքեալն եզ

Եբր. Թ. 1

Ա. Կրկնական եւ հաստատուն
Թիւր անմտին Թէոդիտեայ։

Կրնակ եւ հաստատուն թիւր անմտին Թէոդիտեայ։ զի առ
ի սկզբանէ արդեամբ ստեղծեալ էր տաբեր
նակն ի սկզբան աշխարհի, եւ ի ներքոյ նորա
ստեղծեալ էր եւ հաստատեալ երկիր ի ջուրց
եւ ի միջոց ջուրց. եւ ի ներքոյ նոցա ստեղծեալ
էր եւ հաստատեալ ծով ի ջուրց եւ ի միջոց
ջուրց։ Ապա ի ներքոյ ամենայնի ստեղծեալ
էր եւ հաստատեալ դրախտ ի ջուրց եւ ի միջոց
ջուրց։ Ապա ի ներքոյ դրախտին ստեղծեալ
էր եւ հաստատեալ դժոխք ի ջուրց եւ ի միջոց
ջուրց։ Ապա ի ներքոյ դժոխոցն ստեղծեալ
էր եւ հաստատեալ երկիր ի ջուրց եւ ի միջոց
ջուրց։ Ապա ի ներքոյ երկրին ստեղծեալ էր
եւ հաստատեալ ջրհեղեղ ի ջուրց եւ ի միջոց
ջուրց։ Ապա ի ներքոյ ջրհեղեղին ստեղծեալ
էր եւ հաստատեալ ջուրց

ծաւալ ձառագայթին։
Այն օրինակին և վկայ
ութիւն՝ անհամեմատ զբ
առն միաւանց. այսպիսի
ան յատկութք են ամ բանք
նոցին ուղիղ խորհրդոց։
Այլ և մեք զեակցութիւն
և զհնչունչենաւորութիւնն
և զհաւասար ածուին՝
Երկրորդութիւնք առանց
ուրուք երկբայութի մտե
ծանելոյ հաւատոյդ։
Այլ ցուցանեմք օրինա
կաւ արեգական և եր
կուց ձառագայթիցն։
լսա մեծին դիոնէսիոսի
թէ, յանհուն և յանո
րոշելի բարւոյն ծագե
ցաւ է լուսափայլութիւն։
Այլ՝ է լուսափայլու
թիւնք են որդւոյ և հոգ
ւոյ միոյ արեգականէ հօրէ
ծագեալ։ Այլ գիտե
լի է, զի որպէս արդ
արեգակն է՝ ընդ նմին
և լուսափայլութիւնք նո
այսինքն և ձառագայթքն
որ միշտ և հանապատ ի
նմանէ ձառագայթին։

զին լուսափայլութիւնք և
ձառագայթք միեն։
Այլ՝ ձեզգայթ է որդի
լսա ասելոյն ներսէսի որ
ասէ յերկուս շրջականաց,
ձառագայթի փառաց հօր
որդիդ միածինն որ ըզ
լոյսն անմատոյցսիակ մատ
մուռ պատրաստեաւ։
Այլ գրեալ ասէ, ձառա
գայթեալ բանն՝ ի հօրէ.
յօր հինգ երկրորդն հրա
մայէ։ Այլ ձառագայթ
է հոգի լսա ներսէսի,
հոգին ծաւալ ձառա
գայթի։ Այլ ոչ այդ եր
կեք արեգակն առանց
ձառագայթից հեռաց լի
նի, նոյնպէս և ոչ երբէք
հայր առանց որդւոյն և
հոգւոյն կարէ լինել։
Այլ որք հայրն հայրէ,
ընդ նմին և որդին և հո
գին ասեն երբեմն զերկուս
ձառագայթս հաւատալով
ծագին ի նմանէ։ Ասէ
թէոդիտոս զեղեսացի հո
գւոյն սրբոյ սկզբնաբար
ի հօրէ և յորդւոյ աս

զայսպիսիս նզովէ՝ եւ
մեք եկեղեցին զի ասե
լով, իսկ ոչք ասեն՝ եր
եքեամն յորժամ ոչ էր
ոչինչ. կամ էր երեքեան
յորժամ ոչ էր ոք հոգին.
զայնպիսիսն նզովէ կա
թուղիկէ և առաքե՛լա
կան սբ եկեղեցի։

Եւ եթէ այդպէս լիցի,
ուրեմն ասասի հեռանի
անդունդք հայհոյու՛ե
ղիմ մէնակիենաւորուե
և ածուք հոգւոյն այ։
Եւ հարկաւորին ասա
ցուածք նոցին այսպէս,
թէ հայրն ած յաւել
ծնաւ զորդին, և ապա
թէ երկուքեան խնդասին
զՀոգին սբ բղխեցին։
Պատուհասին յորժամ
հայր ծնանէր զորդին,
յայնժամ դեռեւս Հոգին
սբ ոչ գոյր. քանզի յե
տոյ երկուքեան խնդասին
բղխեցին զՀոգին սբ։
Յայնժամ ըստ թիւր
կարծեցողացն մէնակիենա
ւոր ոչ լինի սբ Հոգին։

լոյ յանդունդս հայհոյութեան անկանի. և
որպիսի կերպիւ եւ մեկ
նեացէ՝ ոչ կարէ արուեստ
եւանել՝ ի յանդնդոց
հայհոյութէ։ Քանզի
եթէ ասէ, յառաջ մինն
ծառագայթն եւանէ և
յետոյ միւս ծնեալն
յերկոցունց անտի բղխ
եաւ, այնուհետեւ՝ ի չեւանել
առաջինն ծառագայթին՝
զեռեւս միւս ծնեալն
ոչէ եւեալ ըստ կարծեաց
թէոփիլոսի. որ փոխա
նակ միւս ծնեալին
զառաքելոյն
Եւ եթէ թէ յետոյ յեր
կոցունց անտի, այսինքն
յարեզականէ և՛ ի ձա
ռագայթէ պարսի բղխ
եալ առքելութիւնն։
Յայնժամ լինի այսպէս
թէ՝ էր երբեմն հայր և
որդի, յորժամ ոչէր սբ
Հոգի։ Ո՛չ յինքեան յորմ
առաջին ծառագայթն
եւանէր՝ առքելութիւն ոչէր
այլ յետոյ ծառագեցաւ

Ա. Ղուկաս Տ. Ժ.

Ա՞ր մեք զղջումն եւ զդէմ
հոգւոյն արբոյ երանութեան
համառատապէս ի հօրէ
առեալք յառաջ քան զամ
ժամանակս միշտ եւ հա
ստատուն։ Ա զբանս հայցին
հայր էր, եւ ծնեալն ի
նմանէ որդին որդի։ եւ
բնութեան ի նմանէ հո
գին հոգի։

Ա՞ր Ա՞ղուիոփ։

Ա՛ն զդ՛ն աստ թէոսին
լոյս ի գիրս իւր թէ,
Առաքելոյն զնա առնէր
առաց քո ի՛ն հոգւոյն։
Ա՛ն թէ, Նա զիս փա
ռաւորեցէ։ Ա՞ր եւթե
կայ բերէ զբանս նորա
կացոյն, օրինաբանելոյ
զնդ հօր եւ որդւոյ զան
բաժանելի բնութիւն նո
ցին փառակից հոգւոյն
սրտէ։ Ա յա՛ն զաղօթս
յօհաննու ասէրբերունին
միշտ որ ի սուրբ պետուս
կատարին ընդհատումբ
այնպէս է, որ ես ոչ
ոք զօրութեց եւ ած շրջ

Ա. Ղուկաս Տ. Ժ.

մարմնոյ աղբիւր լուսոյ
և կենաց բնութեան
հաստատուն հիմնադրութ
ւեն հոգիդ։ Ա՞յսքիւ
պատմէ զմեռս պատճա
մուց և հաստատէ զմ
կարծիս իւր։

Ա՞ր Ա՞ղուիոփ։

Ա՛ստ պիտանի՛ է
ոչ զբանն ընտանեբար
իւր բացատրեցէ, զե
խեցէ զայն որ բացա
դրեացն։ Ա՛րեմն պա
տիժ պատուհասի գոն
հատատեցեալ թիւրա
կարծ մեկնչաց։ և մեք
պատրաստ փախչիլ տայն
պիտեաց անընտելաբար
խօսից և տեառնիւ ածա
ղանից բանից։

Ա՛ստ՝ պատճառաց զբ
բանն քո՛ թէ, առաքե
ցից զնա առ ձեզ ասց։
Ա՞յս առաքեսն եմէ
ասէ զբանեսն նշանա
կէ, ուրեմն երեսի բաս
նէ և զտրդմէն ի հոգւոյն
բնութեա։ ոչ ասէ հայրն

Ձեր

Հո
16.7
16.14

Ա՞ր Ա՞ղուիոփ։

Ա՛ն զդ՛ն աստ թէոսին
լոյս ի գիրս իւր թէ,
Առաքելոյն զնա առնէր
առաց քո ի՛ն հոգւոյն։
Ա՞ր թէ, Նա զիս փա
ռաւորեցէ։ Ա՞ր եւթե
կայ բերէ զբանս նորա
կացոյն, օրինաբանելոյ
զնդ հօր եւ որդւոյ զան
բաժանելի բնութիւն նո
ցին փառակից հոգւոյն
սրտէ։ Ա յա՛ն զաղօթս
յօհաննու ասէրբերունին
միշտ որ ի սուրբ պետուս
կատարին ընդհատումբ
այնպէս է, որ ես ոչ
ոք զօրութեց եւ ած շրջ

Ա. Ղուկաս Տ. Ժ.

Ա՞ր մեք զղջումն եւ զդէմ
հոգւոյն արբոյ երանութեան
համառատապէս ի հօրէ
առեալք յառաջ քան զամ
ժամանակս միշտ եւ հա
ստատուն։ Ա զբանս հայցին
հայր էր, եւ ծնեալն ի
նմանէ որդին որդի։ եւ
բնութեան ի նմանէ հո
գին հոգի։

Ա՞ր Ա՞ղուիոփ։

Ա՛ն զդ՛ն աստ թէոսին
լոյս ի գիրս իւր թէ,
Առաքելոյն զնա առնէր
առաց քո ի՛ն հոգւոյն։
Ա՞ր թէ, Նա զիս փա
ռաւորեցէ։ Ա՞ր եւթե
կայ բերէ զբանս նորա
կացոյն, օրինաբանելոյ
զնդ հօր եւ որդւոյ զան
բաժանելի բնութիւն նո
ցին փառակից հոգւոյն
սրտէ։ Ա յա՛ն զաղօթս
յօհաննու ասէրբերունին
միշտ որ ի սուրբ պետուս
կատարին ընդհատումբ
այնպէս է, որ ես ոչ
ոք զօրութեց եւ ած շրջ

Յոբ 12.28

Եսայի 1.19

48.16

Յոբ 42.5

Եսայի 48.16

Եսայի 1.19

Յոբ 12.28

ԵՒ ԳՈՒԱԾ ԱՆ ՅԱՐՄԱՐ
ԲԱՆԱՆ ՆՈՅՆԻՆ։ ԱՀԱ ԳԻՏԵ
ԼԻ Է, ԶԻ ՄԱՐԿԵԴՈՆ ՈՐ ՀՈ
ԳԵՐՅՆ ԱՐԱՐԱԾ Է ԱՄՍ
ՈՅՆԱՍԱՐ ԱՍԱՑ, ԻՍԿ Ե
ԲԱՆԵԼԻ ՎԱՐԴԱՊԱՏ ԸՆԴ
ԴԷՄ ՆՄԻՆ ՁԱԲ ՀՈԳԻՆ Ը
ՀՕՐ ԵՒ ԸՆԴ ՈՐԴՈՅ ՎԱ
ՌԱԿԻՑ Ե ՏԱԿԻՑ ԴԱՏ
ՆԵԱՑ։ ԱՀԱ ԴԱՐՁԵԼ Է
ՆԷՆ ՍԱՐԱԴԻՊ ՅՈՐԴԱՆ
ԱՍԻ, ՕՐՇՆԵՄՔ ԴՈՒԼԵՄՔ
ԵՒ ՎԻՇՏՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴ ՀՕՐ ԵՒ
ԸՆԴ ՈՐԴՈՅ՝ ՆՈՅՆԻՆ ՎԱ
ՌԱԿԻՑ ՁԱԲ ՀՈԳԻՆ։

ԱՀԱ ԿԱՄ ԱՍԻ, ՕՐՇՆԵՄՔ
ԵՒ ՓԱՌԱՀՈՒԹԻՒՆՔ Ը ՀՕՐ
ԵՒ ԸՆԴ ՀՈԳՈՅ՝ ՆՈՅՆԻՆ
ՏԱԿԻՑ Ե ՎԱՌԱԿԻՑ ԸՆ
ՏՈՒԲ ՈՐԴԻՆ ՄԱԾԻՆ։
ՈՐՊԷՍ ԵՐԴԵ ԵԿԵՂԵՑԻՆ
ՄԻՇՏ, ՈՐԴԻՔ ՄԱԾԻՆ
ՏԱԿԻՑ ՀՕՐ ԵՒ ՀՈԳՈՅ։
ՆՈՅՆԱՊԷՍ ՀՈԳԻՔ ՁՇՄԱՐԻՏ
ՓԻՒՏԻՑ ՀՕՐ ԵՒ ՈՐԴՈՅ։
ՅԱՊԻՒՐՔ ԷԼՈՒՔ ԵՆ
ՅԵՐԴՈՒ ԵԿԵՂԵՑԵԱՑ. ԵՒ
ԱՏԱ ՅԻՆ ԶԵՂԻՍՏՆ ՆՇԱ
ՆԱԿԵՆ, ԱՅԼ ՉՄԱՏԱՀԱՑ

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ԱՐՑ։

ԵՒ ՍՏԱՑՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐ ՀԱՒԱՏՔԻՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԶՔ
ՔՆՈՒԹԵՒՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆ
ՅՈՒՑԱՆԵՆ ՄԵԶ։

ՈՒՐԱԿ ԱՅՆ ՈՐ ԳՐԵԱԼ Է
ԹԷ Ի ՁԱՇՑՆ ԸՆԹԵՌ
ՆՈՒՆ ՀԱՅՔ ՅԱՆՁՈՒՑ ՊԵՌ
ՍԵՐՈՒԱԾԷԻ, ՈՐ Ե՛Ա ԱՐ
ՂՕՐՈՒԵՑ. ԶԱՆԱՆ ՍԱԿԵՑԵ
ՐԱՆԵԻՆ։ ԵՒ ՅԱՌԱՋ ԴՆԱ
ՑԵԱԼ ԱՍԷ, ՀԱՂԻՒՑԱՐ ԼԵ
ՑԱՑ ԵՒ ԿԵՆԱՑ, ԶՂԻՍՏԱԼ
ԱՆՀԱՊԱՀԱՐ Ի ՀՕՐԷ ԵՒ
ՅՈՂՈՑ ՀՐԱՇԱՊԱՐԾ ՆՑ
ՀՈԳԻՔ։ ԵԱՅՍ ԵՒ ԱՍԷԱ։
Օ Ի ԻՆՉՊԷՍ ՁԱՇՑՆ ՄԵՐ
ԱՅԱՊԷՍ ԸՆԹԵՌԱՆԱՅԻ,
ՈՐ Է՛Ա ԱՐ ԱՐ ՂՕՐՈՒԵՑ
ԵՒ ԱՃ ՁՇՄԱՐԻՏ. ՀԱՂԻՒՑ
ԼԵՑԱՑ ԵՒ ԿԵՆԱՑ. ԶԶՂ
ՏԱԼ ԱՆՀԱՊԱՀԷ Ի ՀՕՐԷ
ՀՐԱՇԱՊԱՐԾ ՆՑ ՈՉԻՔ։
ԱՀ Ի ՊԱՏՃԱՌ ՁԱՇՑՆ
ՄԵՐ ՈՐ Ի ԵՐԿԻՒՂՆ ԵՐԿԱ
ԲՆԱԿԱՑ Է ՍԱԿԵՑԱԼ. ԵՒ
Ի ԹԱՂԷՈՍ ԵՐԿԱԲՆԱԿ
ԼՐԻՑԷ ՈՍՏՈՒՆԷ, ԸՆԹԵՌ
ՆԱՆԻ ԱՅԱՊԷՍ. ՈՐ Ե՛Ա
ԱՐ ԱՐ ՂՕՐՈՒԵՑ ԵՒ ԱՃ
ՁՇՄԱՐԻՏ. ՀԱՂԻՒՑ ԼԵՑԱՑ ԵՒ

Ի՞նչ է Աւետիս։

Աւետիս է խօսքն ի մտացն և ի բանէն, զոյութիւն հոգւոյն ի հօրէ և յորդւոյ առնել ևս[1] պատրաստութիւն։

Ո՞ր է արժանաւորն։

Արժանաւոր է խօսից ի մտանել զհոգին սուրբ, ունել ընչ ուղղութիւն և ունել ընչ թիւրութիւն։ Ուղիղ, որպէս խօսքն թարգմանեն մտաց և բանին։ այսպէս և հոգին հօր և որդւոյ։ բայց[2] ընչ թէ յանձնէ ընչ խոստանայ, այլ զոր լսէ։ Իսկ թիւրութիւն այսպէս, զոմն զի խօսքն որ ոչ առնէ բանն, միայն առ ներքսագոյն բանն։ ապա ուրեմն օրէն զանձն հոգւոյն բառնայ։ Ի՞րկ խոտ, զի խօսքն միայն ի բանէն ձեռնայ և ոչ ի մտացն։ ապա ուրեմն այսպէս կայ ճշդիւ զհոգին, միայն

Ղուկ. Ա. 2

Յովհ. ԺԵ. 13

Ի՞նչ է Տասնեկրորդ։

և կրնայ։ բղխեալ ան հաւատքեն հրաշագործ ըլլալ։ Ի՞նչ գործ բանն թէոդիկեայ արուա քոյ ի ձաշակէն հայոց։ Արուեստ թէ ամ բանէն ընդ որ գրեալ է ընդդէմ երկիւղածութեան մերոյ, այլ պախարակեալ յաղագս երկուց և թիւրէ ուղիղ խրհրդոյ։ Անաւետ և ամ բանէ ընդդիմութիւն ներառնի հոգւոյն սրբոյ կիսմիսն որ հանդիպ պղծի ծաղի շրմամբ հոգի ընդդէմ անտրտում հոգի որ ընդ երկիւղածութեան մերոյ և ընդդէմ ուղղաշաւիղ հարցն մերոց աստուածակից։ Ո՞ արդեօք նման ընդ անաւօթիմաթէոս նոցա։ Հիանալի ընդ այն բան երկրի սուրբքեն, թէ զհոգի սրբոյն հայոց զբանն արուեստական թէ՝ որ առ հոսի յիւրոց անուն հոսի։ զի առ ոչ

Գ.ոհ Բ. 44

Հոգեւոյն սէր։
Եկեսցէ առ ձեզ։
Նա ուսուցէ
ձեզ զամենայն։ Նա երթէ նայէ
զայս ուսանել առաքեալքն
զամ որք ոչն դիտէին։
ուրեմն ոչ սպասէին զա
լստաեան հնչելոյն այ։ և
ամենայն երեխայ զանի
հոգեւոյն սէր։ ի վերնա
տունն յաւետ պէտառ
կոստէին։ Նա այս եւս
հերձուածողական կար
ծիս և անհաղորդելի մեղաց։
Ո՞ւր այս է բառդ և
ձշմարիտ, զի յորժամ
հայր կամեցաւ առեղծա
նել զերեսեւելի և զաներ
ևոյթ արարածս, ասդի
գոյացոյց յանդոյնն, և
հոգին ոչ զարդարեաց
իմաստութիւն։ Նա նոյն
ինքն բանն այ արար զեր
մարդն ի պատկեր իւր
և փչեաց ի նա շունչ
կենդանի։ Նա յետոյ
ցաւորութ առաքին մար
դոյն, և զգալի մարմնոյ
նազան մեղօք ի վերայ
մեր

Ա՛ Կորնթ.
ա. 20

Ո՞ւր իմաստուն, ո՞ւր դպիր, ո՞ւր
հետազօտիչ աշխարհիս։ Ո՞չ
զիմաստութիւն աշխարհիս
յիմարս արար Աստուած։
Ո՞ւր այժմ իմաստութիւն
դարձակից լինելն յայտ
նեաւ։ Նա մանաւանդ,
իշխան և պարզեւս ոչ
երկն ամենազօր ոչ կո
դիւս ածէ զայն, քանզի
Նա այն ինչ՝ առա
ուս երկի քանզ զի։
Եղիազ մեղաւորին ոչ
երկայնմտի, ևերկ ես ոչ

Ա՛ Կորնթ.
ի. 7

Ա՛ Կորնթ.
ի. 22

Ա՛ Կորնթ.
ի. 20

Ա՛ Կորնթ.
ի. 7

Ա՛ Կորնթ.
ի. 22

Ա՛ Կորնթ.
ի. 20

Ա՛ Կորնթ.
ի. 7

Յոբ
12·3

Ես ոչ
պակաս
եմ քան
զձեզ.
եւ ո՞վ
չգիտէ
զայսպի-
սիսն։

Ես այս եմ պատմեալ
զիշմանն որ առաջ,
առէք գնդին
ըբ։

Ես ոչ պակաս եմ քան զձեզ. եւ ո՞վ չգիտէ զայսպիսիսն։ Ես այս եմ պատմեալ զիշմանն որ առաջ, առէք գնդին ըբ։

Յոբ
6·3

Ես ոչ պակաս եմ քան զձեզ. եւ ո՞վ չգիտէ զայսպիսիսն։ Ես այս եմ պատմեալ զիշմանն որ առաջ, առէք գնդին ըբ։

Վասն Տասանդեայ։

Ո՞ւ Ո՞շխերան։

Նամականք են այս քան պատճառաբանութիւնք վն երիւաբանից. որք ազաչեմ զի համառօտս ցեալ զբանիս ունկն դնիցէ ի հօրէ ։ Նախ ի հարցմանէ. երկ րորդ յօրինակաց. երրորդ ի վկայութեց աբց.

Ո՞ւ Վարդապետն։

Ի սա խնդրոյ որդեկիտ մերոյ՝ նախ հարցանեմ զերիւաբանսն Թէ, հայր աճ որ միայն ծնօղ է որդւոյ, ունի՞ կա մ ոչ զծնօղութիւն բնութ միայն զհօրին Թէ ոչ։ Եթէ աճ ասեն ընդունի կա մ ոչ յաղագս այնր հաւ որդին կցորդ բնութ հօրն , ապաւորեալ ոչ հայր. և անկարի ոչ կոչել աճ ։ Երկրորդ զիա այս է, զի որպէս հայր էր անկար որ ոչ կարող էր ծնանել որդի, այնպէս և որդին անկար. որ ոչ կարէ ծնանել որդի։ և քան զայս ոչ ինչ հաւասար է հօրն որդւոյ։ և քան զայս ոչ ինչ նա կինի աճ ։ այլ և ոչ հոգին՝ բնութեան ի յեր կուց անկաւորեցեալ կինի աճ ։ զի յանկաւորեցեալ անկաւորն զոյ յաւաչ։ և քան զայս ոչ ինչ կինի աճ։

Զարձեալ հարցանեմ, ի՞ որոյ ունի հայրն զծնօղութիւն Թէ ոչ։ Եթէ ասեն ի միմեանց, ապա յայտ է որ աւուրս նոցա ասելն զհոգին և յորդւոյ ակաւալ այլ միայն ի հօրէ որ ելանիցէ որդւոյ ծնելն զեան և հոգւոյ բղխման։ Եթէ Թէ ասեն՝ երկուքեան ակաւալ հայրն, յայտնի եղև զի երկուքեան ակաւալոցն երկու կինին ներգործուքն, և քան այս կինին մանաւանդ և աճն։

մանն ինքնութեց յառաջ
ուչ կարողութ այլ նը
զչայտական կենդանեաց
բերեն այ: ○ որ օրինակ
մանն ինչ յառաջ, սկսաւ
յորդոյ: ○ եթէ մանն
ինչ առնի ի հօրէ և մանն
յորդոյ: ○ եթէ մանն
ինչ առնի ի հօրէ և մանն
ինչ յորդոյ, սկսաւ
ինչ յորդոյ, սկսաւ
ինչ յորդոյ, սկսաւ

Յաղագս Տօնից տարւոյ։

Ի՝ն ի Նոյեմբեր։

Ի գաղափար սրբոյն Յակոբայ եղբօր
Քրիստոսի, որ ի Տեառնէ կոչեցաւ
Տեառն։ Եւ ի սուրբ Ստեփանոսէ
նախավկայէ։

Ի՝ա ի Դեկտեմբեր։

Ի սուրբ Թադէոսէ առաքելոյ։

Ի՝բ ի Յունուար։

Ի սուրբ Տիմոթէոսէ առաքելոյ։

Ի՝գ ի Փետրուար։

Ի գիւտ գլխոյ սրբոյն Յովհաննու
Մկրտչին։ Եւ ի սուրբ Ղեւոնդեայ
քահանայապետէ։

Ի՝դ ի Մարտ։

Ի սուրբ Ագաթոնիկէ։

Ի՝ե ի Յունուար։

Ի սուրբ Տիմոթէոսէ առաքելոյ։

Ի՝զ ի Յունուար։

Ի սուրբ Տիտոսէ առաքելոյ։

Ի՝է ի Յունուար։

Ի սուրբ Ղուկասէ աւետարանչէ։

Ի՝ը ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝թ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թադէոսէ առաքելոյ։

Ի՝ժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ որդւոյ Ալփէոսի
առաքելոյ։

Ի՝ժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝ժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝ժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝ժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝ժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝ժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝ժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝ժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝ժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝ի ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իը ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իի ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիժբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիժգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիժդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիժե ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիժզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիժէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիժը ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիժթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիի ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յովհաննէ Զեբեդեայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիբ ի Յունուար։

Ի սուրբ Անդրէասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիգ ի Յունուար։

Ի սուրբ Փիլիպպոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիդ ի Յունուար։

Ի սուրբ Թովմայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիե ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ եղբօր Տեառն։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիզ ի Յունուար։

Ի սուրբ Սիմոնէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիէ ի Յունուար։

Ի սուրբ Յուդայէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիը ի Յունուար։

Ի սուրբ Մատթիասէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիթ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարդուղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիժ ի Յունուար։

Ի սուրբ Բարսղիմէոսէ առաքելոյ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիժա ի Յունուար։

Ի սուրբ Յակոբայ Մծբնայ։

Ի՝իիիիիիիիիիիիիիիժբ ի Յունուար։

Ի ՍԿԶԲԱՆ ՍԱՂՄՈՍԻՆ

Ի սկզբան Աստուած ստեղծ զերկինս եւ զերկիր։ Եւ երկիրն էր անշէն եւ անդեղծ, եւ խաւար էր ի վերայ անդնդոց, եւ հոգի Աստուծոյ սնոյր ի վերայ ջուրց։ Եւ ասաց Աստուած, եղիցի լոյս, եւ եղեւ լոյս։ Եւ ետես Աստուած զլոյսն, զի բարի է, եւ բաժանեաց Աստուած զլոյս ի մէջ խաւարին։ Եւ կոչեաց Աստուած զլոյսն ցերեկ, եւ զխաւարն կոչեաց գիշեր։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր մի։

Ի ԵՐԿՐՈՐԴ ՍԱՂՄՈՍԻՆ

Ասաց Աստուած, եղիցի հաստատութիւն ի մէջ ջրոյ, եւ եղիցի բաժանումն ի մէջ ջրոց եւ ջրոց։ Եւ արար Աստուած զհաստատութիւնն, եւ բաժանեաց զջուրսն որ էին ներքոյ հաստատութեանն, ի մէջ ջրոցն որ էին վերայ հաստատութեանն։ Եւ եղեւ այնպէս։ Եւ կոչեաց Աստուած զհաստատութիւնն երկինս։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր երկրորդ։

Ի ԵՐՐՈՐԴ ՍԱՂՄՈՍԻՆ

Ասաց Աստուած, ժողովեսցին ջուրքն որ ընդ երկինս ի տեղի մի, եւ երեւեսցի ցամաքն։ Եւ եղեւ այնպէս։ Եւ կոչեաց Աստուած զցամաքն երկիր, եւ զժողովումն ջուրցն կոչեաց ծով։ Եւ ետես Աստուած զի բարի է։ Եւ ասաց Աստուած, բուսցէ երկիր խոտ կանաչ, որ սերմանիս զսերմն, ըստ տեսակի եւ ըստ նմանութեան, եւ ծառ պտղաբեր, որ արասցէ պտուղ, որոյ սերմն իցէ ի նմա ըստ տեսակի իւրեանց։ Եւ եղեւ այնպէս։ Եւ հանեալ երկիր խոտ կանաչ, որ սերմանիս զսերմն ըստ տեսակի, եւ ծառ պտղաբեր, որ արասցէ պտուղ, որոյ սերմն իցէ ի նմա ըստ տեսակի իւրեանց։ Եւ ետես Աստուած զի բարի է։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր երրորդ։

Ի ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՍԱՂՄՈՍԻՆ

Ասաց Աստուած, եղիցին լուսաւորք ի հաստատութեան երկնից, եւ երեւեսցին ի լուսաւորել երկրի, եւ բաժանել զցերեկն ի մէջ գիշերոյ, եւ եղիցին ի նշանս եւ ի ժամս եւ ի տարիս։ Եւ եղիցին ի լուսաւորս ի հաստատութեան երկնից, եւ լուսաւորեսցեն երկրի։ Եւ եղեւ այնպէս։ Արար Աստուած զերկուս լուսաւորսն մեծամեծս, զլուսաւորն մեծ ի տիրել ցերեկոյ, եւ զլուսաւորն փոքր ի տիրել գիշերոյ, եւ զաստեղսն։ Եւ եդ զնոսա Աստուած ի հաստատութեան երկնից, լուսաւորել երկրի, եւ տիրել ցերեկոյ եւ գիշերոյ, եւ բաժանել զլոյս ի մէջ խաւարին։ Եւ ետես Աստուած զի բարի է։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր չորրորդ։

Ի ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՍԱՂՄՈՍԻՆ

Ասաց Աստուած, հանիցեն ջուրքն սողունս հոգւոյ կենդանւոյ, եւ թռչունս որ թռչիցեն ի վերայ երկրի ընդ հաստատութիւն երկնից։ Եւ արար Աստուած զկետս մեծամեծս, եւ զամենայն հոգի կենդանի սողունս, զոր հանին ջուրքն ըստ տեսակաց իւրեանց, եւ զամենայն թռչուն թեւաւոր ըստ տեսակի իւրեանց։ Եւ ետես Աստուած զի բարի է։ Եւ օրհնեաց զնոսա Աստուած, եւ ասաց, աճեցարուք եւ բազմասջիք, եւ լցէք զջուրսն ի ծովս, եւ թռչունք բազմասցին ի վերայ երկրի։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր հինգերորդ։

Ի ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՍԱՂՄՈՍԻՆ

Ասաց Աստուած, հանիցէ երկիր հոգի կենդանի ըստ տեսակի, անասուն եւ սողունս եւ գազանս երկրի ըստ տեսակաց իւրեանց։ Եւ եղեւ այնպէս։ Արար Աստուած զգազանս երկրի ըստ տեսակաց իւրեանց, եւ զանասունս ըստ տեսակաց իւրեանց, եւ զամենայն սողունս երկրի ըստ տեսակաց իւրեանց։ Եւ ետես Աստուած զի բարի է։ Եւ ասաց Աստուած, արասցուք մարդ ի պատկեր մեր եւ ի նմանութիւն մեր, եւ տիրեսցեն ձկանց ծովու, եւ թռչնոց երկնից, եւ անասնոց, եւ ամենայն երկրի, եւ ամենայն սողոց սողունաց որ սողան ի վերայ երկրի։ Եւ արար Աստուած զմարդ, զպատկեր Աստուծոյ արար զնա, արու եւ էգ արար զնոսա։ Եւ օրհնեաց զնոսա Աստուած, եւ ասաց, աճեցարուք եւ բազմասջիք, եւ լցէք զերկիր, եւ հնազանդեցուցէք զնա, եւ տիրեսջիք ձկանց ծովու, եւ թռչնոց երկնից, եւ ամենայն անասնոց որ շարժին ի վերայ երկրի։ Եւ ասաց Աստուած, ահա տուի ձեզ զամենայն խոտ կանաչ որ սերմանիս զսերմն ի վերայ երկրի, եւ զամենայն ծառ որ ունիցի ի նմա պտուղ ծառոյ սերմանեաց սերմանեաց, ձեզ եղիցի ի կերակուր։ Եւ ամենայն գազանաց երկրի, եւ ամենայն թռչնոց երկնից, եւ ամենայն սողոց որ սողան ի վերայ երկրի, որ ունիցի ի նոսա հոգի կենդանի, զամենայն խոտ կանաչ ի կերակուր։ Եւ եղեւ այնպէս։ Եւ ետես Աստուած զամենայն զոր արար, եւ ահա բարի էր յոյժ։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր վեցերորդ։

Ի ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՍԱՂՄՈՍԻՆ

Եւ կատարեցաւ երկինքն եւ երկիր եւ ամենայն զարդ նոցա։ Եւ կատարեաց Աստուած յաւուրն վեցերորդի զամենայն գործս իւր զոր արար, եւ հանգեաւ յաւուրն եօթներորդի յամենայն գործոց իւրոց զոր արար։ Եւ օրհնեաց Աստուած զեօթներորդ աւուրն, եւ սրբեաց զնա, զի նովաւ հանգեաւ յամենայն գործոց իւրոց զոր սկսաւ Աստուած արարանել։

Ի ՈՒՐԲԱԹ ՇԱԲԱԹՈՒ

Ի սկզբան Աստուած ստեղծ զերկինս եւ զերկիր։ Եւ երկիրն էր անշէն եւ անդեղծ, եւ խաւար էր ի վերայ անդնդոց, եւ հոգի Աստուծոյ սնոյր ի վերայ ջուրց։ Եւ ասաց Աստուած, եղիցի լոյս, եւ եղեւ լոյս։ Եւ ետես Աստուած զլոյսն, զի բարի է, եւ բաժանեաց Աստուած զլոյս ի մէջ խաւարին։ Եւ կոչեաց Աստուած զլոյսն ցերեկ, եւ զխաւարն կոչեաց գիշեր։ Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ, օր մի։

Յոբ 15.25
Սաղմ 10.20
Սաղմ 35.10
Ա Թագ 12.13
Սաղմ 42.3
Յոբ 12.46
Ես 15.25
Սաղմ 103.30

Ղուկ 12.48
Ղուկ 12.57

Յոբ 15.25
Սաղմ 10.20
Սաղմ 35.10
Ա Թագ 12.13
Սաղմ 42.3
Յոբ 12.46
Ես 15.25
Սաղմ 103.30

Ղուկ 12.48
Ղուկ 12.57

բաւական համաառոյ զա
նառութիւնս առնեալ զ-
ամենայնի ի համարկեն
թէ՝ հոգին սբ որ ի հօ
րէ. եւ ոչ յիշէ որդի։
Նա ի խաղալիս քաղկեդո
նի այսպէս դրեցին, որ զ
հոգին ի հօրէ եւ յոր
դոյ բղխումն ասելոյն,
Ընդմեմատ եղելոյն։
Ի պարտին ընդմեմատքեն
ի կանոնաց հարանց։
Նա դամասկացին ասէ
որ նա ևս քաղկեդոնիկ
է, յայտնապէս հոգին սբ
ի հօրէ ասելք, և զնա
հոգի հօր անուանելք։
արդ հոգին սբ ի յոր
դոյ ոչ ասելք, սակայն
զնա հոգի որդւոյ ան
ուանելք։ Նա զհինգե
ւածաբանն ասէ ի յորդոյ
ձառին, վկայութիւնք ի վեր
ոգոյ սահմանոյ կալով
զանծինն ի ներգործս ա
ծելք, և զծնեալն, և որ
ի հօրէն է արտաքս առա
քեալ։ Նարձակ ասէ,
միակն յերկուսին շարժե

ցեալ միջնէն յերրորդին
եկաց. և այս է մեզ հայր
և որդի և հոգի սբ։
Նյն դարձեալ ասէ, լսեա
ծնողդ՝ զորպէսզի մի՛
քններ. լսես թէ հոգին
սբ յնջ եկեալ է ի հօրէ,
զորպէսզի մի՛ հարցափոր
ձեր։ Նյն դարձեալ ի ծնելն
դեան ձառին ասէ, հո
գին սբ հոգի է բղխեալն
մշտնջենաւորապէս ի հօրէ
հոգի պետութ. հոգի ի
բերանոյ այ. ոչ արարած
և ոչ ծնեալ. ոչ հրամանա
ռու, այլ հրամանատու։
Հաւատ հօր և որդւոյ։
Նյն մերն ներսէս ասէ,
բանին ընդ հօր յոյժ ծը
նեալ, հոգւոյն անդուստ
յառաջ բղխեալ։
Նյն դիտելի է, զի բա
զում անձնասէրք և
անքնին միմեանք յորոց
հերձուածեալ է հոգին սբ
այսպիսեացդ որք ասցին
զբն ոչ գալ աշ. այսոքեք
հոգին սբ որք ասեն ի
հօրէ և յորդւոյ բղխել։

Յոյժ ինդ ինքն սէր։
ինչ՝ի հօրէ բղխեալ և
մանն ինչ՝ի յորդւոյ։
Ընդ՝ զի միայն սակաւ
ասեն. այլ թէ ոչ կարաց
ոչ կատարել հոգի բըզ
խել, այլ կարօտացաւ
օգնականութ որդւոյ.
այլ թէ երկոքեանն այս
կարացին ոչ կատարել հո
գի բղխել։ Վասնզբզի՝
զի պարզ ինն ոչ կարէ
յերկուց երանել. և ըզ
նոյ ասելոյն բառադրիլ
երեւի հոգին սուբ։

Ա Եցեալ՝ զի ասէ աւե
տարանն յովհաննու, Ոհ
գին սուբ որ՝ի հօրէ ելա
նէ, նոյ վկայեցաւ վերս
և ոչ միշտ անդ որդի։
Վասն՝ զհոգւոյն սուբ
բղխումն՝ի հօրէ և յոր
դւոյ այլ՝ի միոջէ սկզբնէ
ասելով երկաբնակաց,
հարկաւորին զհոգին սուբ
յիւրաքանչիւրոցն բղխել ասել։
Այլ վարդապետն մեր ոսկեան
գրեաւ պարզմտութ և
առանց խոհման՝ի սիրէ
բանս միշտակատանի աշա-

Յով
15.25

Վասն Տաճկաց։

յորոց սակաւ ինչ առա
ջից յառաջի կայդ։
Ասէ՝ զի յորժամ զհոգին
՝ի հօրէ և յորդւոյ ասեն
բղխեալ, յայնժամ իբր
թառն գայ հոգին սբ հօր
եւիւ եւանէ յորդւոյ։
Ըստ երանելոյն վահրա
մայ որ գրիգոր վկայա
սէրն կուչեցաւ, ասէ
յաճախանութեն խրատ,
վայնդիկ որդին ոչէ բըզ
խեալ՝ի հօրէ իբրև ըզ
հոգի։ և ոչ հոգին ծը
նեալ իբրև զորդի։ զի
մի մանիկեան ազգակ
ցութիւն անդ գայցէ։ եր
կաճին և երեքասին երե
եալ։ բաւարար և ոչ
որդի՝ի հոգւոյն ծնեալ
իբրև՝ի հօրէ։ կամ հոգի
յորդւոյ բղխեալ։ զի մի՛
խառնութիւք աւուրօր ի
մացիս։ Այլ ինչ՝ զի ա
ւետարանն երեւի բղխեալ
հոգւոյն՝ի յորդւոյ։ վա՛յ
զի կատարելոյդ բղխի՝ի
հօրէ։ Այլ՝ զի մանա
ւասր երեւի։ այսինքն մեր

Հոգին սա էր այլ էին
մեջ չէին սա, և այսպէս
նաեւ զայրութիւն հոգւոյն
էին օր եւ գիշեր բեմի
խօսել էին և հոգին սա
եղեալ։ և ի չէին ինչ
օր և գիշեր բեմի
նոյն ասեն թէ չէին
կերպարանք։ ապա ուրիշ
եղեալին, ասա ուրիշ
մինչ սկզբան եղեալ
մինչ սկզբան։ Այդ է
թէ յանձայց օր և
դուս ասեն, ասա այլ
կարել էին ի մինչ
սկզբան։ Ձի ոչ այլ և
ասին անձամբ երկու
են, այլ միայն էին և
բնութիւն աշխարհ մի են։
Ուրեմն ասայ ի հարկէ,
զի ասին թէ չէին
օր և գիշեր բեմի։
Այդ զայս ասելով ուրա
նան զայրութիւն հոգւոյն
էր։ քանզի յայնժամ
էին օր եւ գիշեր բեմի
եղեալ։ և ի չէին ինչ
խօսել էին և հոգին սա
եղեալին զանազանեն
իմանալոյ։ ապա ուրիշ
եղեալին զանազանեն
եւ օր եւ գիշեր բեմի

ընտրեա յոյս և կամ և
ոգեքոյ։ ¶ Այլ երգէ ե
հիւղեցիս Հայաստանեցց
ար առաքել որպէս։ առա
ձար առնէ ինդն ինքեան։
առաջնորդէ զօրացուցա
նէ։ ¶ Այլ և կամի քաժանել
զընտրեա։ և միշտ օրհնել
է ի յիւոն։ ¶ Շուարարժ
ինքնաշարժ։ ինքնիշխան
ինքնատիր ամենատիր։
վա զի ընդէ ու կամի։
որքան ախորժէ յորժամ
և որքան։ և միշտ օրհ՛։

¶ Ոդի զօրութիւնք և եր
կիւղ։ որոյ հայր ձանա
չէ և որդի փառաւորի։
որոց միկարգ միապատիւ
ոչ երկրպագութիւն կատա
րեալ սրբութիւն։ և միշտ
օրհնեալ է ի յաւիտեան։
¶ Որոյ և ընդդէմ ոչ
առնակալի և ¶ երեսին
միաձին և ոչ ¶ երեսին
հշմարտին, հաստատուն
ոչ և անոյ տրութիւն և հա
մարեալ զօրութիւն փառ
պատիւ և երկրպագութիւն
յաւ գոյից, այժմ և ան

Ղեւտ. 11։2

Ղեւտ. 12։3

Ղեւտ. 12։8

ժամանակ յաւիտեանս յաւիտենից։ ¶ Ամէն։ ¶ Ոդի զօրութիւնք և երկիւղ։ որոյ հայր ճանաչէ և որդի փառաւորի։ որոց միկարգ միապատիւ ոչ երկրպագութիւն կատարեալ սրբութիւն։ և միշտ օրհնեալ է ի յաւիտեան։ ¶ Որոյ և ընդդէմ ոչ առնակալի և ¶ երեսին միաձին և ոչ հշմարտին, հաստատուն և անոյ տրութիւն և համարեալ զօրութիւն փառ պատիւ և երկրպագութիւն յաւ գոյից, այժմ և անժամանակ յաւիտեանս յաւիտենից։ ¶ Ամէն։ ¶ Ոդի զօրութիւնք և երկիւղ։ որոյ հայր ճանաչէ և որդի փառաւորի։ որոց միկարգ միապատիւ ոչ երկրպագութիւն կատարեալ սրբութիւն։ և միշտ օրհնեալ է ի յաւիտեան։ ¶ Որոյ և ընդդէմ ոչ առնակալի և ¶ երեսին միաձին և ոչ հշմարտին, հաստատուն և անոյ տրութիւն և համարեալ զօրութիւն փառ պատիւ և երկրպագութիւն յաւ գոյից, այժմ և անժամանակ յաւիտեանս յաւիտենից։ ¶ Ամէն։

Ղեւտ. 11։2

Ղեւտ. 12։3

Ղեւտ. 12։8

Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐՄԱՏԱՊԵՏԻ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅ։

Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐՄԱՏԱՊԵՏԻ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅ։

Ի սկզբանէ արարեալ զերկինս եւ զերկիր, զծովս եւ զամենայն որ ի նոսա, ասէ Տէր Աստուած ամենակալ, ստեղծեալ զմարդ ի հողոյ երկրի, եւ հանեալ ի նմանէ կողն, եւ շինեալ կին, եւ տուեալ ընդ նմա, եւ ասեալ. Աճեցարուք եւ բազմասջիք եւ լնուք զերկիր, եւ տիրեսջիք նմա։ Եւ ոչ միայն զայս, այլ եւ զամենայն որ ի նոսա, ի ձեռն մարդոյ ստեղծեալ, եւ ի ձեռն մարդոյ կորուսեալ։ Զի մարդ ի սկզբանէ ստեղծեալ էր անմահ եւ անապական, եւ ոչ ունէր զանկումն մահու, այլ ի ձեռն մարդոյ մահ եւ ապականութիւն եմուտ յաշխարհս, եւ ի ձեռն մարդոյ ամենայն որ ի նոսա

մասնակցեալ կոչմամբ
ի ձեռն առաքելացն
մերոց և առաքին լուսա-
ւորչացն աւգ բարեզուի
Պետրոսի և Պաւղոսի։

Ա Նանաս անդ և Սապի-
րէ ամիսնոյն զոր
ծեալ ամբիծեալ զոր-
ծոյն զնդի։ Ա և
արձակեալ զօրա-
ւորքն զնդին ամե-
նայն եղեալ երկիւղ
մեծ ի վերայ ամե-
նայն որ լսէին զայս։
և կոչեցեալ տասնա-
մատեանքն զամե-
նեսեան ի միասին
և ասացին ցամե-
նայն ժողովուրդն
զի ոչ ինչ ինձ ար-
գելանք ի քարոզ-
ելն զբանն Աստու-
ծոյ։ և ընտրեցին
ի միջոյ իւրեանց
զՍտեփանոս զոր
էր այր լի հաւա-
տոյ և Սուրբ Հո-
գւոյն և զՓիլիպպոս
և զՊրոքորոս և
զՆիկանոր և զՏի-
մոն և զՊարմենաս
և զՆիկողայոս
մտաւորեալ նո-
րադարձ հեթա-
նոսի։ զորս կա-
նգնեցին առաջի
առաքելոցն և
աղաւթեալ եդին
զձեռսն ի վերայ
նոցա։ և բանն
Աստուծոյ աճէր
և բազմանայր
թիւ աշակերտացն
յոյժ ի Երուսաղէմ
և բազում քահա-
նայք հնազանդէին
հաւատոյ։

Ը Եւ Ստեփանոս
լի շնորհաց և
զօրութեամբ
առնէր հրաշս
և նշանս մեծա-
մեծս ի մէջ ժո-
ղովրդեանն։ Ա Յա-
րեան ոմանք ի
ժողովարանէն
որ կոչի Լիբեր-
տացւոց և Կիւ-
րենացւոց և Ա-
լեքսանդրացւոց
և որ էին ի Կի-
լիկիայէ և ի Ա-
սիայէ և խօսէ-
ցան ընդ Ստե-
փանոսի։ և ոչ
կարէին դիմա-
նալ իմաստու-
թեան և Հոգւոյն
որով խօսէր։
Թ Յայնժամ
գաղտ ասացին
թէ լուարուք
զի լուաք զնա
հայհոյական
բանս խօսել
ընդ Մովսէսի
և ընդ Աստու-
ծոյ։ Ժ Եւ յա-
րուցեալ զժո-
ղովուրդն և
զծերակոյտն
և զգրագէտսն
եհարձակեցան
ի վերայ նորա
և զկնի հասեալ
զգրեցին զնա
և տարան առ
ատեան։ Ժա Եւ
կացուցին վկա-
յս սուտս որ
ասէին թէ մարդ
այս դադարեա
չէ խօսել զբան
զայս ընդ տե-
ղւոյդ սրբոյ և
զօրինացդ։ Ժբ
զի լուաք զնա
ասելոյ թէ Յի-
սուս Նազովրե-
ցին այս կոր-
ծանէ զտեղիդ
զայդ և փոխէ
զսովորութիւնս
զոր մեզ ետ
Մովսէս։ Ժգ Եւ
հայեցեալ ա-
մենեքեան որ
նստէին ի ժո-
ղովարանին
տեսին զերեսս
նորա իբրև զե-
րեսս հրեշտա-
կի։

Ա Ասէ ցնոսա
քահանայապետն
եթէ այդպէս
իցէ։ Բ և նա
ասէ։ Արք եղ-
բարք և հարք
լուարուք։ Աստ-
ուած փառաց
երևեցաւ հաւր
մերում Աբրա-
համու յորում
էր նա յԵրկրի
Միջագետաց
յորժամ էր նա
յՈւռհա։ Գ Եւ
ասէ ցնա։ Ե-
լիր յերկրէ քո
և յազգէ քում
և եկ յերկիրն
զոր ինչ ցուցից
քեզ։ Դ Յայնժամ
ելեալ յերկրէ
Քաղդէացւոց
բնակեցաւ յՈւռհա։
և անտի տեղա-
փոխեցաւ զնա
հայրն նորա
և եհաս յերկիրն
զոր դուք այժմ
բնակիք ի նմա։
Ե Եւ ոչ ետ
նմա ժառան-
գութիւն ի նմա
և ոչ հարիւր
չափ ոտից։
և խոստացաւ
տալ նմա զայն
ի տիրութիւն
և զզաւակ նո-
րա զկնի նորա
մինչ չէր նմա
որդի։ Զ Եւ
խօսեցաւ Աստ-
ուած այսպէս
թէ զի եղիցի
զաւակ նորա
պանդուխտ ի
երկրի օտարի
և ծառայեցու-
ցանիցեն զնա
և չարչարեսցեն
զնա ամս չորս
հարիւր։ Է Եւ
զազգն զոր ծա-
ռայեսցեն նմա
ես դատեցից
ասէ Աստուած
և յետ այսորիկ
ելցեն և պաշ-
տեսցեն զիս
ի տեղւոջդ
այդմիկ։ Ը Եւ
ետ նմա ուխտ
թլփատութեան
և ծնաւ զՀսահակ
և թլփատեաց
զնա յաւուր
ութերորդի
և Հսահակ
զՅակոբ և Յա-
կոբ զտասն և
երկուս հարս-
նանեղբարս։

Յոյժ ի սէր ունէր զնոսա։ Եւ ոչ միայն
զայրս եւ զկանայս, այլ եւ զանասունս
եւ զամենայն ինչ որ ի տան էր։ Եւ
ամենայն ինչ որ ի տան էր, ի ձեռն
նորա էր։ Եւ ոչ ոք էր որ ասիցէ
ցնա զի՝ Ինչ գործես։ Եւ ոչ ոք էր
որ ասիցէ ցնա զի՝ Ինչ գործես։ Եւ
ոչ ոք էր որ ասիցէ ցնա զի՝ Ինչ
գործես

Գլուխ Ա. Ներածութիւն։

Եւ արարած։ Այս անդ ուսմանեցին զՏոքին ընդ գոլ ածք Հիմարիս։ Այս ի Թուին վիճէին ըստ յոմանց Յ ձայ։ Այս ի Հոդմոդ ամի Թագաւորելոյն Թէոդոսի մեծի։ Այս պատմիսդ ունք էին անդ, ներսէս Հայոց մեծ ձայ։ կիսորել եէմի։ գամասու Հռոմայ։ նեք ասուիս կասանդնու պոլսի։ սիմոքէս ագէք աստղրս։ մելիսոս անոխոյ։ Ձէճ Հարք սրբ։

Գլուխ Բ. Ներածութիւն։

Ի սկիզբն էարեաց երկնից եւ երկրի։

Գլուխ Գ. Ներածութիւն։

Քաղաքն էմիեսա էր գլուխ ընդ դէմ Նեասոլիսի որ ասէր գոլ զերկիս կամ եւ զերկիս ոգւոյ։ մին Հօր այ ոգւոյ, եւ միւսն ոգւոյ մարխատու։ երկու բնութիւն։ կրկին կամք։ եւ կրկին ներգոր

Գլուխ Ա. Ներածութիւն։

ծութիւնք քին։ եւ զայծ ծինն մարդածինն։ Այս անդ Հաստատեցաւ նայն քին գոլ ոգւոյ այ եւ ոգւոյ մարխատու։ Ի՞ի անձն եւ երկիուց բնութեց անշփոթ միաւորեալ ոչ ասի բնութիւն։ ոչ կամ եւ ոչ ներգործութիւն։ եւ զմարխատ՝ այծ ածինն։ Ո՞ր յս էգիւ ի Թուին վիճէին ըստ յոմանց եկաւ։ Այս ի Թագաւորէն Թէոդոսի փոքու ի Ձա ամի նորին։ Այս պատմիսդ գունք էին անդ, խոյ Հակ Հայոց մեծաց Թարգմանեալ յոյն նաղ եէմի։ կիսորեալ նոս Հռոմայ։ կիսորել ագէքսանդրու։ յօհան անտիոքայ Թղթակալ միաբանեալ։ ընձ Հարք սրբ։ Հայոց երից սբ ժողովոյն ի վեր Հինգն սբ Հոյ Հաստատեցեալ Հարքն դուքն պատրաստեալ։ եւ միաբերան փիլոքսենք զայծ ընդ Հարցն սուանդեց։

ՀԱՅԿ ԻՒ ԼԻՒԴ ամի թագա-
ւորութեանն իւրոյ թիդ
դաս լուսաւ զաղմուկն
միաբանութեան եպիսկոպոսին
կոստանդնուպօլսի և
զեռնդութիւն վանապետին։
Միաբանքն զիթ զաճ-
ուխինն ուբանայր, և
եառին զմարմինն. ա-
սելով, ոչ ի բնութէ մա-
րիամայ էառ քո, այլ
ձեւ միայն։ Այնժամ
հրամայեաց արտաք արկանել
թիդոսա երկրորդ ան-
դամ ժողովել յեփեսոս
զինի և ամի առաջնոյն։
Ի թագաւորն դրեցաւ
թուղթ առ դիոսկորոս
փոխանորդն կիւրղի օրի
նակ զայս։ Ի սուրբ
ժողովն որ կայաւ թիդոսա եւա
ղեռնտիոսի թագաւորի
հինգերորդ ժողովն քաղ
կեդոնի. եւ ոչ էին ատա
ձառք այնմ ժողովոյն։

ՀԱՅԿ ԻՒ ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ։

Ի ԱՄՆ ԱՄԻՒՐԻՒ։

Ի սուրբ ժողովն եղեւ
ասէ լինել էտրտոքսէ
ժողովն։

ՀԱՅԿ ԻՒ ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ։

Ինդ ոնոյն թագաւորութեան
զկնի իւ ամի եփեսո
ս ոնբ ժողովոյն, եղև
արթանաւոր ժողով ի
նոյն քաղաքն եփեսո
ընդդէմ եւտիքէսի որ
առաջօք ասէր զոն մի
բոյ մարդանալն. և ընդ
դէմ փիլիպիանոսի որ ի
քնութի ասէր։ Այլ դի
լոփս ժողովոյն էր դէսս
կոստա աղէքսանդրացին
յոբնաղ եղէմ. և դամ
նոս անտիոքայ։ և այլք
հարք սուրբ որք էին ի
ղեւտիքէս և զփիլիպիանոս և
զոնոս և զթէոդորիտոս և
զառոմարն լեւոնի։

ՀԱՅԿ ԻՒ ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ։

Ի ԱՄՆ ԱՄԻՒՐԻՒ։

Ի սուրբ ժողովն եղեւ
ասէ լինել էտրտոքսէ
ժողովն։

ՀԱՅԿ ԻՒ ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ։

Ինդ ոնոյն թագաւորութեան
զկնի իւ ամի եփեսո
ս ոնբ ժողովոյն, եղև
արթանաւոր ժողով ի
նոյն քաղաքն եփեսո
ընդդէմ եւտիքէսի որ
առաջօք ասէր զոն մի
բոյ մարդանալն. և ընդ
դէմ փիլիպիանոսի որ ի
քնութի ասէր։ Այլ դի
լոփս ժողովոյն էր դէսս
կոստա աղէքսանդրացին
յոբնաղ եղէմ. և դամ
նոս անտիոքայ։ և այլք
հարք սուրբ որք էին ի
ղեւտիքէս և զփիլիպիանոս և
զոնոս և զթէոդորիտոս և
զառոմարն լեւոնի։

Ա. Կորնթացւոց Բ.

Ախտաւորէ լեզի սրբոց
թեանդ քո, զի արդար
դատաստանեաւորի
շահաւէտից առ ինքս
բիանոս, և մանաւանդ կար
ծիքն առ եսոքէս վասն
կան ոչ լսէաք ի մերոց
դիտոց։ Եւ գործ քո
այդ հոգևոր մշակուեդ
ձեր է՝ սրբել զեկեղեցի
անարատ հարսն քո։
Պաղատս որոյ փոխ-
ի Քիկոնա հատանիլ
որմունք մօր քո առա
գաստին։ Եւ բերցես
ընդ քեզ տասն մեռա
պօլիտս և տասն եպիս
կոպոս. որ կարող
իցեն զքահն Ջնորդ ու
զաքարոզութիւն վարել և
դնել ի վէր աշխատակից.
յուրախութիւն երկնաւո
րաց և երկրաւորաց։
Եւ՝ի գալն քո պաղատի
նէ, ածցես անտի տասն
եպս ի փիլադելփոնն. և
գործակիցս եպսկոպոսն կիւր
ղէմ։ Եւ՝ի՛ բերցես

Պաղատ Ալեքսոպոլսի.

զնիւ զԼիդոդորիոսոս. և
զայլսն որք ընդ նմա։
Եւ յուխտս հաւատացեալ
ընդ մեզ է. սա կնոջ ըզ
սեղի լեռնին, որոյ տես
մարն զոր գրեցաք առ ո
մանց, սակս ոչ է հաճե
լի. այն զոր ես բերել
ի ժողովն որ առ կիւր
զնիւ զոր ոչ ընկալաւ։
Եւ այժ ընդ քեզ զմեծ
ձգնաւորն զՀայրն անա
պատի զերբն պարսամ,
փոխանակ վանտրէից ա
րեւելից։ Ո՞ի մեք առա
քեցաք աղաչել զնա. զի
հոգի այդ ի նմա. և
յայժ առեաց նա զնեա
որ և զառաքն լեռնին։
Եւ զայս արարեալ, ողջ
եկեսցես յաջողեալ ձա
նապարհաւ ձշմարտութ
Եւ առեալ զԷոսկոր
սի զմիաւորին ցաւեաց
նամ վն իրացն և փու
թացաւ յայժ. և կատա
րեցան իրքն և եկին յե
փեսոս. և եկիւն առնա
հրամիրեալքն։ և եղև

բազմութիւն ասեն, այրեցէք այրեցէք զանաճառսմարդ. և եղիցի նզովեալ վեսաղ փեսաբանաս և հաւանեալքն նմա։ Այնչափ կեցին ընդ նմա։ Ո՞վ ինչ և զդիմաս առիցէ մինչև եօթն եւս՝ի հնազանդելոց նմա. և զի ընդ նմա որդ եղեալն. և զա կիմոս զեպուլոյ. և զլ մեդոդիոսոս կիւրենոյ եպս. և զեղիբաս ուրհայոյ. և զսեբերիոս թոմզոյ. և զանդիլ խաոանու։ Այնչափ եղեալ ընդ նոսա և զսուտն լինելն զարհամարհեալն յառաջին ժողովոյն։ Այնչափ գայր թուղթ՝ի թէոդորէն աղաչանաց, ոչ յաւելուլ և ոչ պակասեցուցանել յերից ժողովոյն սահմանաց. այլ զնոյնն հաստատել զերեքն զայն պատուել՝ի փառս սբ Երրորդեն։ Ո՞ր և արարին խակ. և դնեցին խաոտելանուլ

Գլուխ Ա՝ետասներորդ։

Թիւն ձիւր եպիսկոպաց։ Այնչափ գլխաւորք էին այս դէռսկորոս աղէքսանդրի, և յոքնադ եղէմի։ դոմնաս անտիոքու, և թադէոս բիւբլոյ։ Թէոդուլոս կեսարու հայոց, և սիբիոս կիլի կիոյ։ և սբն պատրամ գլուխ վանականաց։ Այնչափ արարին քննուի. և գտին զվկաբանաս համբան նեստորի։ Ուսկ եսիքէս նղովեաց զզ հերձուածն իւր. բայց ոչ եկաց՝ի բաց յաղանդոյն. զի առաջօք ասէր զանօրէնուն՝ի մէջ։ և նղովեցաւ՝ի ժողովէն։ Այնչափ վկաբանաս արարիչ էր գոյ զիսուս հաստատանու թիւն իւր. և գասն՝ի նմա ձեռագիր բանի սերևկիոյ էպս, և յոհաննու հռոմայեցւոյ. զի և առաւուտի կիպրացւոյ և սերևկոսի եմեսացւոյ։ Ո՞րոյ՝ի յընթերցուածոյն զգրեալն, միաձայնեալ

փոյթ նոցա. և ըստ ի բրուժանց
պատուհասացան ի վաղճան
սրախնամ թագաւորին
և յետ բնակչացն հուր
մայր։ Եւ առեալ սա
նեխին զնա ի տաճար աք
առաքելոցն. և եղեալ ընդ
առաջ նոց ոսխ եկեղե
ցւոյն. և լուռ ոչ էր ըն
նա. այլ ընկէց զինքն ի
ներքոյ վարդապետին յե
րեսաց կուսէ և սկսաւ
լալ։ Եւ վերացուցին
զվարդապետն. հարցին
ողբալոյ և պատիւս առ
նոք զպատճառն. և բուռն
հարեալ նոսացին զնա։
Եւ ասէ ցնոսա, պատա
ռեաց զհոսկրատս զՏա
ճառս ոգեշատս. և
նախատեաց զսիմոն մաք
առաքելոցս։ Եւ նոքա
սիրեցին զնա և ա
սեն, լինի քան կամաց
քոց Տայր զինէ և հրաշ
մայեցեր։ Եւ կալաւ
զնա բարեխաօս առ Քա
զաւորն, զրկէ հրաման
առ սիրելիսկան ժո

ամառաւէնն քէն, սի զհիմ
սի բնաւթիւն սի քոյ. որոյ
սի կամք և սի գործ.
նոյն ասէ և մարգ կատա
րեալ. այսինքն, հոգի
մարմին միաք ձգմարտապէ
և ոչ կարծեօք. և յայտ
մանէ հրաժարեալքն ե
զիցին նզովեալ։ Իսկ
յետ արձակմանն ժողո
վոյն գնացին առաքեալքն
ի լեռնէ և պատեցին
զերեսեան. և խոցեցան
խոտադոյնս. և առաքեց
կոչեաց զիւրաքանչիւր և
լուաւ զիւրաքանչիւրն ի
նոր և յոյժ հաձեցաւ։
Եւ ասաց ցնոսա լինել
գլուխն, եթէ նեռասպին
ասաց զբեզ դէսկոպոս
և ընդ նմին նզովեաց զբզ
քեզ և զամ հաւանողսն
քեզ։ Իսկ լուռն անկեալ
ի տարակոյս խոստէր զբ
նորս ընկենուլ զդէս
կոպոս։ Յայնմ ժամանա
կի ի պատճառս աղօթից
գնացին ի հնոսմ կին թա
գաւորն և պաղքեր

ռանց դպրութեան ։ Եւ զի անիծեալն պղ
ծեր հոմանին դիւաց, եր քոյր թշնին թէոդո
սի և բնակէր ի վանս կուսանաց. և մինչ դեռ
ի վանս էր՝ պղծեցաւ պոռնկութիւք յերկդիմի
անօրէնն գազանէն՝ հմար կիանուտէ. և ապա եղև
նմա կին։ Եւ արդ՝ յա ռաջին ամի թշնրութեն
նորա գայ նոյն թուղթ աղաչանաց՝ ի լեռնէ ժո
ղով առնել, որք և լցէ
նեալ յոլով՝ ք զդէսակո
ւսին՝ իպարծանս իւր
եանց։ Եւ յիշեցուցա
նէր պղծերայ ըզ խոս
տումն իւր և ասէր, թ
Համարիկ առաքեցի առ
ձեզ զառամարդ իմ պատ
ուելի. զի նախ քան ըզ
դառնալոյն ժողովեցէք առաքեցէք ի կողմանս
ասիոյ առ աւմ եպատնան
և պահանջեցէք ձեռն
արկս զի մեզ ուժս լս
ասացուք։ Եւ նոքա

ղոյն։ և գրեաց ընդ
նա թուղթս աղաչանաց
զայն առնել։ զի լսէիցեն
ասէ ամ սիեղերք ըզ
ձեռնարկ իմ և քննեա
ցեն ։ և մի՛ դնէք զիս
նզովիւք ընդ նեառոյն
չարափառ։ Նոքա իբրև
լուան թշնէրն՝ հրաժա
րեաց՝ի խնդրոյն եասէ,
թս համաստացեալ և հա
ւանեալ եմ ընտրութեն
կիւրոյն և դէսակոսի
որք գասեցին ըզ լեռն
ղուգաբան նեառոյն.
և այն կացցէ սահման
համարոյ զոր նոքայն
եդին ։ Եւ ծագեալ
թագաւորն երկիւղած՝
յառաքելական հիմանն՝
հանդէպ՝ եկաւ ձ ամաց.

Թշնր լեալ ամս ինչ։
Եւ՝ի թուինն փոկէին
ըստ յունաց ՌՁԺ, եաս
զիշերուին մարկիանոս
քեռորդին թէոդոսի
ընտրութիւք պօղքերայ
քեռ թշնրին ամս վեց.
այլ ծեր և ոգեկոչ և ա

յորժամ լինիմ՝ հաճա
ներցան տակաւ երեք պատ
ճառք։ Մինն վասն մանկ
մանն եւ երկրորդն պոռ
քերայ։ Իսկ երկրորդին
վասն երկիւղին վաղճանի
անոսի եւ հոգայ եւնո
րին լեռնին։ զի ոչ էր նոցա
օրէնս առանց նոցա թող
ծանել ի կատարածս
պօլիս։ յորմէ յոյժ էին
զարհուրեալ յերկիւղէ
նոցին։ Արդարեւ՝ վասն
վերոյհանդրուանին փլաբի
անոսի եւ լեռնին եւ փէդ
րոլիտոսի որք նզովեցին
յերկնէ ժողովն երիս
ստի։ տգէտ սիրելիքէին
անիծեալին պղծերայ։
Իսկ այսու պատճառա
նոց գրեց Թուղթ մար
կիանոս եւ առաքեաց ընդ
առ աշխարհն պատու
էոյ արամբ արքունի,
զի ձեռնադրեցին ի
առաքելոյն լեռնին եւ առա
քեցեն յամ սեղիս։ եւ
ի հոգայ երկեալ եպիս
կոպոսունքն եւ եռան

ձեռնադրել հաճանեն
լոցն։ Իսկ յորժամ դար
ձուցին առ Թիւէոդն եւ
առ պողքեր զոռմարն՝
յորում կայր ձգիել
եպիսկոպոս ձեռնադիր,
խնդացին յոյժ եւ ձեռ
նադրեցին ապա եւ ին
քեանք։ Իսկ ապա առա
քեցին հրամիրակս ընդ
առ երկիր բաց ի հայոց
որ ոչ էր ընդ իշխանու
նց։ Իսկ յայնմ ժամա
նակի առեն՝ հայրապետն
վախճանեալ էր մեր եւ
ոք ոչ էր եդեալ վասն
ոչ առաքեցին առնն։
Իսկ երեւ ոչ առանց խը
նամոցն այ։ զի նախանձ
չշտկին պահեցի առնն։
Ականչ ժողովեցան եւ
պիսկոպոսք է։ Ոմն
գիւղաքուղք էին այսոքիկ
առումպիկոս։ վիլապա։
լուկինոս։ ասկոլայոն
փոխանորդ լեռնի հոգ
մայեցւոյն։ յոբնաղ ե
րուսաղէմի։ դեոսկորոս
աղեքսանդրի։ դոմնաս

Եւ ըստ բնութեան ապականին
եւ կիսոյ յամեաց ժողովին.
եւ ոչ ըստ ամենայնի։ Զի
ոչ ինչ ապականի ըստ
զաւրութեան անձամբ եւ ոսկրով կայ
շարս։ Զի ոչ ոք յոչնչոյ
զայ՝ ի փղշուացուց հինն
երիս քաղաքս եւ էած
զնա՝ ի հայ՛ան։ գնացին
ընդ նմա ձ՛ձխեւ՛ելցքն
որք ձեռնադրեալքն էին
ի տամարն լեռնի։ Զի
ասացին ընդ դէոսկորոսի
չձ՛ձիչ, որք կապեցան
և չարչարեցան առքսր
ցան եւ մեռան և ոչ մեկ
նեցան՝ ի սիրոյն քե։
Զի այլքն որք ընդ սո
գայիս գնացին՝ խոտ
ուիք զկոյտ ածածին
ասացին և չ բնութիւն
յատկացեալ քե։ Ո՞ր
եղիկ յատկական են ըմ
նուիչն ըստ ոչ չարեացն,
զիարդ ասի կոյտ ածա
ծին։ Յաղագս ասելոյ զոր
սիեզերք խոտուիչ և
արեամբ։ Զիարդ ամ
եւ կիսոյ ժողովին.

Յաղագս Աստուածային։

անսխալական՝ վասիլիոս սե
լեւկիոյ։ պետրոս վրացին
էնայ գաղատացին և գէ
խաչոյ փղշուացուցն։ և
թէոդոսիոսոս զոր եղին
գլուխ ժողովոյն զնոր
վերայ երկոցս անգամ։
Յոր ասաց նոքա դէոսկո
րոս, զինչէ այդ անօրէն
նուիճ զոր առնէք։ ոչ
յիշէք զբանն պօղոսի,
Եթէ զոր քակեցին,
պիտանգամ շինիցեմ,
յանցաւոր զանձնիմ ես
ինձէն երեւեցուցանեմ։
և զիարդ զքակեալդ ա
նիծ՝ դնէք շինիչս
զաղեւեալդ այ։ Զի կը
ցուցեալ նմա յոբնաղ։
և շարժեցան ամէն և
եղեն ընդ դէոսկորոսի։
և ասեն՝ մեծն կիւրեղ
նաւելեաց եթէ դիցէ ոք
ինչ նոր օրէնս։ և զնոյն
ասեմք և մեք՝ եղիցի նզ
զաղեալ նորադիրն չա
ւասա զոր ոչ եդին առա
քեալքն։ զեկեղեցի նաւելեալ
նաւելեալն ի կիւրեղէ։

յօձիդ թռուսէ[ր]ոց.
և մնալ անշարժ և հաս
տատուն ի հաւատս ե
րից սբ ժողովոյն որ ի
հայրն և յորդիսն ի հոգին
սբ աճ։ Ասէ նզովեալ լիցի
ի կիւրղէ և ի դէոսկո
րոսէ, պատճառ և ձե
խութ գնացին յախտառն
իւրեանց զօրականաբ և
պարզևաբ։ Ասէ զյետ
նադ ոչ ընկալան յեկե
ղեցի մի եղին իւրեանց պատ
ճառ զէոդորոս և
հաւանեցան նմա։ Ասաց
յոբնադ գրեաց զիրան
առ թէոփիլ մարկիանոս։
և նա առաքեաց զօրս և
եհան զէոդորոս և հաս
տատեաց զյոբնադիոս։
Ար և շրջէր ընդ պալես
տին հրէից և հաւա
նեցուցանէր զնա աղան
դին իւրոյ։ և զոչ հաւա
նէլն չարչարէր կողոպ
տէր և սպանանէր զնո
ցա հրէից։ Ասաց միջն
պատկառելին իսիւտոս
ի գաղատացոց եպիսկո

յոլղատիացին գաստե
րոն. որում յայտ է ի պատմու
թիւնն սբոյն միայնելոյ։
Ո՞ի անդ բաժանեցին
զբանն ի մարմնոյն. և պա
տուհասին զհանոնս սբ
հարցն։ Ձի յետ այսո
րիկ եկին բանիբուն վիճ
լիսոմայքն մեր մոմեսս
քերթօղն և դաւ[ի]թ անա
յաղին. մանաւանդ վերծա
նօղն. զաղաւ փախեցին
որ արար զդիւրս ձարտա
սանսն հայոց. և երկիւղ
պատադիրն. և այլ միւս
ընկերակիցք. և կալան և
յոյժ մեղադրեցին մար
կիանոսի և պղծերայ։
և յաղթահարեցին ըզ
լևոնականան և զքաղկե
դոնականան ածաշունչ
գրովք և վիճաբանեալն
ոձով։ Ձի եկին աներ
կիւղ համարձակութիւ
յՆեստ հայոց և պատա
ճին մեզ զամ առագրուբ.
և զգուշացուցին զՆեստ
խոյհիլ ի քաղկեդոնա
կան աղանդէն խբրև

ընդ կամուրջ ժողովոյն և
թուղթ ի մարկիսատէ
գնաց առաքել միջոյն
միաբանիցն յանտիոք. զի
ընկալցի զկամուրջ ժող
ովոյն։ Երբ մերձ եղեւ
թէոդորոս ընդ խոնդէա
միջոյն. և զամսացաւոտ
ազգն. և հրամայեաց
հատ վառել։ Նոյն
թէոդորոս ի խուցէն, և
ազգն այն ետ ոգեաւորել և
այն ազօթել. այլ առաւել
զիմաստնին այն երեց ընդ
դիմի. այլ ընդդէմ ի
հատն և ասէ, ազօթեալ
մարկիսատս և ողջացեալ
ժողովն քաղկեդոնի։ և
այլ ոչինչ եւս պատահեալ

Եւ մարկիսատէ յարեաւ
առաջի առ գուսկոս զի
գնացեալ զառնայցէ ժող
ովոյն։ Նա ոչ կամեցաւ
ընդունել զգրեանն.
և առաքեցին երկեալքն
ընդունել ի գրեանն
զինչ կամիցի։ Երբ ընդ
թէոդորոս ասացաւ մի՛ առ
առնուլ մարկիսատս

Գլուխ ԼԱ. Թէոդորոս։

մի առնուլ առաքելոյս
թէոդորոսի։ Ո՞ր ասէ
զնա զգրեանն ի ձեռն
վոյց. և նորա պատասխան
ի կատարածոյ պօղոս.
որ և ասէր զայն առաքեալ
գիտաւ, յօժարեցաւ առ
հասարակաւ։ Այլ հար
կեալ արարին զնա զի
ետուն և երկեաւ զնա
ընդդիմացաւ։ Այլ
զարմացան ամենեքին
և ասէին. ո՞ է այս
մարդ որ ընդդիմանայ
ամենայն ազգի մարդկան
և ոչ ոք կարէ ընդդէմ
կալ նմա։ Եւ ասէին
ընդ միմեանս. ո՞ է այս
մարդ որ ընդդիմանայ
ամենայն ազգի մարդկան
և ոչ ոք կարէ ընդդէմ
կալ նմա։ Եւ ասէին
ընդ միմեանս. ո՞ է այս
մարդ որ ընդդիմանայ
ամենայն ազգի մարդկան
և ոչ ոք կարէ ընդդէմ
կալ նմա։ Եւ ասէին
ընդ միմեանս. ո՞ է այս

նոս յառաջ քան զառաք
կինն ի հշմարիտն առաք
առ տարն այր ոչ քանզի
լաւագոյ ընդունել զի
կանոն ժողովոյն: Ուր
նա այն ետ Թագն մերձ
նալ ի լեառն: Հ յոյց
առնու և առ, նդունել
նոցին առաջի ի բնակ
ած. ընդունել մարկիանոս
և ժողովն քաղկեդոնի:
Ո՞ երեմն կայսրն ընդ
վերաց ժողովին քաղկե
դոնի բազում եպսկ
դեսն ի քաղկեդոնի:
Նաւասարդ և յուստոս
նոս կայսերէ Տաւրոսի
ժողովոյն և Թղթոյն
նեստորիոսի զքաղկե
դոնի ժողովն: Ո՞զարմն հռո
մայ պատմագրն և մեք
սիոս կաստորեցւոյն, որ ընդ
սուրբ գիրսն ժողովոյն:
Ո՞զի կայսերն ժողովոյն
եկեղեցեաց ի քաղկեդոնի
և ի բազում քաղաքս
դեսն բազում եպսկ
դեսն ի քաղկեդոնի:

և ամ հաւանեալ ժողո
վոյն: Ո՞զի զեկ առմար
կեսանոս պատմեն զայն,
աւերեցան եկեղեցիք
արեւելից հոգիւն սո զղ
խոհեցան կառավարել.
փոխանակ հերձուածոց,
զեր կաթուղիկեն յեկեղե
ցիսն: Մեծաւ տրտմու
ի լեր զդաւ առաքելոց
և մրգոխեց. տեսանել զ
քահանայ զոր կոչա
տեղեն. զի մի կոչատես
ցիս և քահանայացս յամե
նայն աշխարհ քրիստո
սանեայ զհշուկ այս տե
սանել զքահանայ
փոխանակ սրբոյ ոգ
բաժանել կարել զեր
զի հոգւոյն սրբոյ հայ
ցի զի մի ընդ
զատ ի մէնջ:

Կ՞զեկ զաղջ մարկիա
նոս և կայսրն ի մէնջ
բաժանեալ էին ի մէնջ
ի կոչ: և այնպէս զեր
ծան ի մէնջ: և ամենայն
ոք զաղատացեալ մարկի
անոս և կայսրն զեր
ծան ի մէնջ: և ամենայն
ոք զաղատացեալ մարկի
անոս և կայսրն զեր

Ի ՀԱՄԱՐՈՒՆ ԱՌԱԿՍ։

Ա

ԱՌԱԿՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ ՈՐԴՒՈՅ ԴԱՒԹԻԱՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻ ԻՍՐԱՅԷԼԻ։

ԳԼՈՒԽ Ա

Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՌԱԿՍ։

1 Առակք Սողոմոնի որդւոյ Դաւթի թագաւորի Իսրայէլի,
2 ի գիտել զիմաստութիւն եւ զխրատ, ի հասանել զբանս հանճարոյ,
3 ի ստանալ զխրատ իմաստութեան, զարդարութիւն եւ զդատաստան եւ զուղղութիւն,
4 տալ խելս մանկանց, գիտութիւն եւ զգաստութիւն պատանեաց։
5 Լուիցէ իմաստունն եւ յաւելցէ առնել, եւ հանճարեղն զիրաւունս ստանիցէ,
6 հասանել առակի եւ թարգմանութեան, բանից իմաստնոց եւ հանելուկաց նոցա։
7 Երկիւղ Տեառն՝ սկիզբն գիտութեան. զիմաստութիւն եւ զխրատ անգիտացեալք արհամարհեցին։
8 Լուր, որդեակ իմ, խրատու հաւր քոյ, եւ մի թողուր զօրէնս մաւր քոյ։
9 Զի պսակ շնորհաց են ի գլխոյ քում, եւ կապանք ի վզի քում։
10 Որդեակ իմ, եթէ զքեզ խրատեսցեն մեղաւորք, մի հաւանիր նոցա։
11 Եթէ ասասցեն՝ Եկայք ընդ մեզ, դիցուք դաւս արեան, դիտեսցուք անմեղի առանց պատճառի,
12 կլանցուք զնոսա իբրեւ զգերեզման կենդանի, եւ զանմեղսն իբրեւ զիջեալսն ի գուբ.
13 զամենայն հարստութիւն պատուական գտցուք, լցուսցուք զտունս մեր աւարաւ.
14 վիճակ մեր ընդ մեզ արկցես, քսակ մի եղիցի ամենեցուն։
15 Որդեակ իմ, մի երթիր ընդ նոսա ի ճանապարհ, արգել զոտս քո ի շաւղաց նոցա.
16 զի ոտք նոցա ընթանան ի չարիս, եւ վազեն յարիւնհեղութիւն։
17 Զի ապարդիւն է դնել զուռն առաջի ամենայն հոգւոյ թռչնոյ.
18 եւ նոքա զարիւնս իւրեանց դիտեն, եւ զանձինս իւրեանց մատնեն ի մահ։
19 Այսպէս են ճանապարհք ամենայն հափշտակողաց, զանձինս տանուտէրանց իւրեանց առնուն։
20 Իմաստութիւն արտաքս կոչէ, եւ ի լայնութեան տայ զձայն իւր.
21 ի գլուխ ամբոխաց կոչէ, ի դրունս քաղաքին բանս իւր ասէ.
22 Մինչեւ ե՞րբ, որդիք, սիրէք զանմտութիւն, եւ ատելութիւն ունիք զգիտութենէ.
23 դարձարուք ի յանդիմանութիւն իմ, ահա ես հեղից ձեզ զհոգի իմ, եւ ցուցից ձեզ զբանս իմ։
24 Զի կոչեցի, եւ ոչ ուրանայիք, ձգեցի զձեռն իմ, եւ ոչ ոք ուշադրեցաւ.
25 զամենայն խրատ իմ ունայնացուցէք, եւ զյանդիմանութիւն իմ ոչ կամեցայք.
26 ես եւս ի կորստեան ձերում ծիծաղեցայց, եւ ուրախ եղէի ի գալ ձեր զայրագնութեան.
27 յորժամ գայցէ ձեզ իբրեւ զթշնամի զայրագնութիւն, եւ կորուստ ձեր իբրեւ զմրրիկ հասանիցէ,
28 յորժամ գայցէ ձեզ նեղութիւն եւ տագնապ, յայնժամ կոչեսցէք զիս, եւ ոչ լուայց ձեզ.
29 կանխեսցեն զիս չարք, եւ ոչ գտանիցեն.
30 զի ատեցին զգիտութիւն, եւ զերկիւղ Տեառն ոչ ընտրեցան.
31 ոչ կամեցան լսել խրատու իմոյ, եւ նախատեցին զամենայն յանդիմանութիւն իմ.
32 ուստի ճանապարհք նոցա ի կորուստ եղիցին, եւ ի խորհուրդս իւրեանց ի չարիս ընկղմեսցին։
33 Եւ որ լսիցէ ինձ, բնակեսցէ յոյս, եւ հանգիցի ի չարեաց։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Որդեակ իմ, եթէ ընկալցիս զբանս իմ, եւ զպատուիրանս իմ ի քեզ պահեսցես,
2 ականջ քո ի գիտութիւն դարձուսցես, եւ սիրտ քո ի հանճարեղութիւն.
3 եթէ զիմաստութիւն կոչեսցես, եւ զիմաստութեան ձայն տացես,
4 եթէ որպէս զարծաթ խնդրեսցես զնա, եւ որպէս զգանձս պատուականս հետամտեսցես զնմա,
5 յայնժամ գտցես զերկիւղ Տեառն, եւ զգիտութիւն Աստուծոյ գտցես.
6 զի Տէր տայ իմաստութիւն, եւ ի բերանոյ նորա գիտութիւն եւ հանճար.
7 եւ պահեսցէ զուղղութիւնս ի կենդանութիւն արդարոց, եւ պատ է ամենայն յուսացելոց ի նա.
8 զի պահեսցէ զճանապարհս արդարութեան, եւ զճանապարհս սրբոց պահեսցէ։
9 Յայնժամ հասանիցես ի գիտել զարդարութիւն եւ զդատաստան եւ զուղղութիւն, եւ զամենայն ճանապարհս բարեաց.
10 զի մտցէ իմաստութիւն ի սիրտ քո, եւ գիտութիւն հոգւոյ քում հաճոյ եղիցի.
11 խորհուրդ բարի պահեսցէ զքեզ, եւ հանճարեղութիւն զքեզ պահեսցէ.
12 զի փրկեսցէ զքեզ ի ճանապարհէ չարի, եւ ի մարդոյ որ խօսի զանիրաւութիւն.
13 որ թողուն զճանապարհս ուղիղս, գնալ ի ճանապարհս խաւարի.
14 որ ուրախ լինին առնել զչարիս, եւ ցնծան ի չարութեան խորհրդոց.
15 որոց ճանապարհք ծուռ են, եւ ինքեանք ի շաւղաց իւրեանց ծռեալք.
16 փրկեսցէ զքեզ ի կնոջէ պոռնկի, եւ ի պոռնկաւորէ որ զբանս իւր քաղցրացուցանէ,
17 որ թողու զաստուած ուսման իւրոյ, եւ զուխտ Աստուծոյ իւրոյ մոռանայ.
18 զի խոնարհեցաւ ի մահ տուն նորա, եւ ի դժոխս ուղիք նորա.
19 ամենայն որ երթիցեն առ նա, ոչ դարձցին, եւ ոչ հասանիցեն ի կեանս.
20 զի գնասցես ի ճանապարհ բարի, եւ զուղիս արդարոց պահեսցես.
21 զի ուղղամիտք բնակեսցեն յերկրի, եւ անարատք մնասցեն ի նմա.
22 եւ չարք ի յերկրէ կորուսցին, եւ անօրէնք արմատախիլ եղիցին ի նմանէ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Որդեակ իմ, մի մոռանար զօրինաց իմոց, եւ զպատուիրանս իմ սրտի քում պահեսցէ.
2 զի երկայնութիւն աւուրց եւ ամք կենաց եւ խաղաղութիւն յաւելցեն քեզ.
3 ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն մի թողուցեն զքեզ, շուրջ զպարանոցաւ քով կապեսցես զնոսա, եւ գրեսցես զնոսա ի սրտի քում.
4 եւ գտցես շնորհս եւ իմաստութիւն առաջի Աստուծոյ եւ մարդկան.
5 յուսացիր ի Տէր ամենայն սրտիւ քով, եւ ի հանճարեղութիւն քո մի յենուր.
6 ամենայն ճանապարհս քո ի նա ուղղեսցես, եւ նա ուղղեսցէ զշաւիղս քո.
7 մի լիցիր իմաստուն առաջի քո, երկեար ի Տեառնէ, եւ հեռասցիր ի չարէ.
8 զի բժշկութիւն եղիցի ոսկերաց քոց, եւ ուռճացուցանիցէ զոսկերս քո.
9 պատուեսցես զՏէր ի հարստութենէ քումմէ, եւ ի սկզբանց ամենայն արդեանց քոց.
10 եւ լցցին շտեմարանք քո ցորենեղէն, եւ գինեհոսիցեն հնձանք քո.
11 Որդեակ իմ, մի զանց առնիցես զխրատ Տեառն, եւ մի նեղեսցի հոգի քո ի յանդիմանութենէ նորա.
12 զի զոր սիրէ Տէր՝ զնա խրատեսցէ, եւ իբրեւ զհայր որդի՝ զոր հաճի նմա։
13 Երանի մարդոյ որ գտցէ զիմաստութիւն, եւ մարդոյ որ ելցէ ի հանճարեղութիւն.
14 զի առաւել է շահ նորա քան զշահ արծաթոյ, եւ քան զոսկի ընտրեալ է շրջումն նորա.
15 պատուականագոյն է քան զպատուական քարինս, եւ ամենայն ինչ որ ցանկանայ մարդ՝ ոչ հաւասարեսցի նմա.
16 զի երկայնութիւն աւուրց ի ձախ նորա, եւ ի ձախ նորա հարստութիւն եւ փառք.
17 ճանապարհք նորա ճանապարհք խաղաղութեան, եւ ուղիք նորա ուղիք հանգստեան.
18 կեանք են ամենեցուն որ զնա ունին, եւ որ զնա պահեն՝ երանելի են։
19 Տէր հաստատեաց զերկիր իմաստութեամբ, եւ պատրաստեաց զերկինս հանճարեղութեամբ.
20 գիտութեամբ նորա խորք ճեղքեցան, եւ ամպք ցօղեցին զցօղ.
21 Որդեակ իմ, մի զանց առնիցես զիմաստութիւն եւ զհանճարեղութիւն, եւ մի բաժանեսցին ի քէն.
22 եւ կեցուսցեն զհոգի քո, եւ զարդարեսցեն զպարանոց քո.
23 եւ յայնժամ գնասցես ի ճանապարհ քո յուսացեալ, եւ ոտք քո ոչ գայթագղեսցին.
24 եւ եթէ նստիցիս՝ ոչ երկեսցիս, եւ հանգեսցիս, եւ քաղցր լիցի քնոյ քո.
25 եւ մի երկնչիցիս յանկարծակի վախճանէ, եւ ոչ ի հասանելոյ ամպարշտաց.
26 զի Տէր լիցի յուսացեալ քո, եւ պահեսցէ զոտս քո ի գերութենէ։
27 Մի զրկեսցես զբարիս զոր ինչ ունիցիս, եւ զոր ինչ կարող իցես առնել՝ մի զանց առնիցես.
28 մի ասասցես ընկերի քում՝ Գնա, եւ դարձիր, եւ վաղիւ տացեմ քեզ, եթէ ունիցիս.
29 մի խորհեսցիս չարիս ընկերի քում, եւ նա յուսացեալ է ի քեզ.
30 մի դատիցես ընդ մարդոյ զոր ոչ ինչ չարեաց արարեալ իցէ քեզ.
31 մի նախանձիցիս մարդոյ անիրաւի, եւ մի ընտրեսցիս զամենայն ճանապարհս նորա.
32 զի պղծութիւն է առաջի Տեառն ամենայն որ ստէպ անօրինի, եւ ընդ ուղղամտաց ծանուցանէ զիմաստութիւն իւր.
33 անէծք Տեառն ի տան ամպարշտի, եւ ի հանգստեան արդարոց օրհնեսցի.
34 եթէ նա ծաղր առնիցէ ծաղրողաց, եւ հեզաց տացէ շնորհս.
35 զպատիւ իմաստնոց ժառանգեսցեն, եւ զանարգութիւն անմտաց ամաչեցուցանիցէ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Լուարուք, որդիք, խրատու հաւր, եւ ուշադրեցարուք գիտել զհանճարեղութիւն.
2 զի բարի ինչ տացեմ ձեզ, զիմաստութիւն մի թողուցէք զօրէնս իմ.
3 զի եւ ես որդի էի հաւր իմոյ, եւ տղայ եւ միամիտ առաջի մաւր իմոյ.
4 եւ ուսուցանէր ինձ, եւ ասէր ինձ. Ամրացիր սրտիւ քով զբանս իմ, պահեա զպատուիրանս իմ, եւ կեցցես.
5 ստացիր զիմաստութիւն, ստացիր զհանճարեղութիւն, մի մոռանար, եւ մի զանց առնիցես զբանից բերանոյ իմոյ.
6 մի թողուցես զնա, եւ պահեսցէ զքեզ, սիրեսցես զնա, եւ պահեսցէ զքեզ.
7 սկիզբն իմաստութեան ստացիր զիմաստութիւն, եւ ամենայն ստացուածոց քոց ստացիր զհանճարեղութիւն.
8 պատուեսցես զնա, եւ բարձցէ զքեզ, եւ փառաւորեսցէ զքեզ, եթէ զնա ընդգրկեսցես.
9 եւ տացէ պսակ շնորհաց գլխոյ քում, եւ պատ փառաց ծածկեսցէ զքեզ։
10 Լուր, որդեակ իմ, եւ ընկալ զբանս իմ, եւ յաւելցեն քեզ ամք կենաց.
11 զճանապարհ իմաստութեան ցուցի քեզ, եւ տարի զքեզ ի շաւիղս ուղիղս.
12 զի երթիցես, եւ ոչ նեղեսցին ոտք քո, եւ եթէ վազիցես, ոչ գայթագղեսցիս.
13 ունիր զխրատ, եւ մի թողուցես զնա, պահեա զնա, զի նա է կեանք քո.
14 մի երթիցես ի շաւիղս ամպարշտաց, եւ մի գնասցես ի ճանապարհ չարաց.
15 զգուշացիր ի նմանէ, եւ մի անցցես ընդ նա, հեռասցիր ի նմանէ, եւ անցցես.
16 զի ոչ քնանան, եթէ ոչ արասցեն չարիս, եւ խափանեալ է քուն նոցա, եթէ ոչ գայթագղեցուցանիցեն.
17 զի ուտեն զհաց անիրաւութեան, եւ զգինի անօրինութեան ըմպեն.
18 եւ ճանապարհ արդարոց իբրեւ զլոյս առաւօտու, որ երթայ եւ լուսաւորի մինչեւ ցկատարումն ցերեկոյ.
19 եւ ճանապարհ ամպարշտաց իբրեւ զխաւար, եւ ոչ գիտեն զինչ գայթագղեսցին։
20 Որդեակ իմ, լուր բանից իմոց, եւ ականջ քո ի բանս իմ ընդունիցի.
21 մի բաժանեսցին ի քէն, եւ պահեսցես զնոսա ի սրտի քում.
22 զի կեանք են գտելոցն զնոսա, եւ ամենայն մարմնոյ բժշկութիւն.
23 զգուշացիր սրտի քում ամենայն պահպանութեամբ, զի ի նմանէ են ելք կենաց.
24 հեռացո ի քէն զանիրաւ բերան, եւ զանօրէն շրթունս հեռի արասցես ի քէն.
25 աչք քո ուղիղ նայեսցին, եւ կոպք քո ուղղեսցեն զտեսիլ քո առաջի քո.
26 ուղղեսցես զշաւիղս ոտից քոց, եւ ամենայն ճանապարհք քո հաստատեսցին.
27 մի խոնարհեսցիս ընդ աջ եւ ընդ ահեակ, եւ հեռասցիր զոտս քո ի չարէ։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Որդեակ իմ, ուշադրեա իմաստութեան իմում, եւ հանճարեղութեան իմում ականջ դիր.
2 զի զգուշութիւն խորհրդոց պահեսցէ զքեզ, եւ շրթունք քո զգիտութիւն պահեսցեն.
3 զի մեղր հոսեն շրթունք պոռնկաւորի, եւ քաղցր քան զձէթ է գարշելի նորա.
4 եւ վախճան նորա դառնացուցանէ զքեզ իբրեւ զդառնութիւն, եւ սրատիպ քան զերկսայրի սուր.
5 ոտք նորա իջանեն ի մահ, եւ ի դժոխս հասանեն գործք նորա.
6 զի զճանապարհ կենաց ոչ խորհի, եւ ոչ գիտէ զինչ գայթագղեսցի.
7 եւ արդ, որդիք, լուարուք ինձ, եւ մի հեռասցիք ի բանից բերանոյ իմոյ.
8 հեռի արասցես ի քէն զճանապարհ նորա, եւ մի մերձենայցես ի դրունս տանն նորա.
9 զի մի տացես զկեանս քո այլոց, եւ զամս քո դաժանի.
10 մի կշտասցին զքեզ օտարք զուժոյ քոյ, եւ վաստակք քո ի տան օտարի.
11 եւ ողբասցես ի վախճանի քում, յորժամ հատանիցեն մարմին քո եւ կերակուր քո.
12 եւ ասասցես. Ընդէ՞ր ատեցայ զխրատ, եւ սիրտ իմ նախատեաց զանդիմանութիւն.
13 եւ ոչ լուայ ձայնի խրատուց իմոց, եւ ականջք իմ ոչ ուշադրեցան ուսուցանողաց.
14 գոյացայ ամենայն չարեաց ի մէջ ժողովրդեան եւ ժողովոյ։
15 Ջուր արբ ի ջրհորոյ քումմէ, եւ հոսումն ի ներքինոյ քումմէ.
16 մի ի դուրս հոսեսցին աղբիւրք քո, եւ ի հրապարակս ջուրք քո.
17 ունիցիս զնոսա քեզ միայն, եւ մի՛ օտարք ընդ քեզ.
18 եղիցի աղբիւր քո օրհնեալ, եւ ուրախ լիցիս ի կնոջէ մանկութեան քո.
19 սիրելի եւ հաճոյ նմանեսցի քեզ, եւ ոչ ի ծոցոյ օտարի.
20 զի ընդէ՞ր, որդեակ իմ, ի պոռնկաւորէ մի, եւ ի ծոցոյ օտարի մի ուրախ լինիցիս.
21 զի ճանապարհք մարդոյ առաջի աչաց Տեառն են, եւ ամենայն շաւիղս նորա խորհի.
22 ամպարշտին անիրաւութիւնք նորա ի բռնութիւն դարձցին, եւ ի պարանոցս մեղաց իւրոց կապեսցի.
23 նա մեռցի ի խրատոյ, եւ ի մեծի անմտութեան իւրոյ կորիցէ։

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Որդեակ իմ, եթէ երաշխաւորեցեր զբարեկամի քում, եւ ձեռնադրեցեր զձեռն քո օտարի.
2 որսացար բանիւ բերանոյ քոյ, եւ բռնեցար բանիւ շրթանց քոց.
3 արա զայս, որդեակ իմ, եւ ապրեցիր, զի անկար եղեր ի ձեռն բարեկամի քում, գնա, եւ խոնարհեցիր, եւ ընկերացիր ընկերի քում.
4 մի տացես քուն աչաց քոց, եւ մի նինջս կոպաց քոց.
5 ապրեցիր իբրեւ զայծ ի ձեռն որսողի, եւ իբրեւ զհաւ ի ձեռն որսողի.
6 գնա առ մրջիւն, ո ծոյ, եւ տես զճանապարհս նորա, եւ ուսիր ի նմանէ.
7 զի ոչ ունի առաջնորդ, ոչ հսկող, ոչ տէր.
8 պատրաստէ ի ամարայնի զկերակուր իւր, եւ ժողովէ ի հունձս զկերակուր իւր.
9 մինչեւ ե՞րբ, ո ծոյ, պառկիս, եւ յե՞րբ յարիցես ի քնոյ քո.
10 մի՛ քնացիր, եւ մի՛ նինջ արասցես, եւ մի՛ ձեռն արասցես ի ձեռն քնոյ.
11 զի ոչ ինչ ունիցիս, եւ ոչ ինչ ունիցիս, եւ ոչ ինչ ունիցիս, եւ ոչ ինչ ունիցիս.
12 Մարդ անիրաւ, եւ մարդ անօրէն, որ երթայ ընդ ճանապարհ ստութեան.
13 որ ակամբ ինչ առնիցէ, եւ ոտիւք իւրովք ինչ խորհիցի.
14 որ ուսուցանիցէ զանիրաւութիւն ընկերի իւրոյ, եւ ի չարութիւն ինչ խորհիցի.
15 ի վայրկենի ինչ ի չարիս ելցէ, եւ յանկարծակի ինչ կորիցէ, եւ ոչ ինչ ունիցի.
16 Վեց ինչ ատեաց Տէր, եւ եօթն ինչ գարշելի են առաջի նորա.
17 աչք ամբարտաւանութեան, եւ լեզու ստութեան, եւ ձեռք որ արիւն անմեղ հեղուն.
18 եւ սիրտ որ խորհի զանիրաւութիւն, եւ ոտք որ վազեն ի չարիս.
19 եւ որ ասիցէ զստութիւն, եւ ոչ ինչ ունիցի, եւ որ ատիցէ զեղբայր իւր.
20 Որդեակ իմ, զգուշացիր զպատուիրանս հաւր քոյ, եւ մի թողուցես զօրէնս մաւր քոյ.
21 զի պսակ շնորհաց են ի գլխոյ քում, եւ կապանք ի վզի քում։
22 Եթէ ասասցեն՝ Եկայք ընդ մեզ, դիցուք դաւս արեան, դիտեսցուք անմեղի առանց պատճառի,
23 կլանցուք զնոսա իբրեւ զգերեզման կենդանի, եւ զանմեղսն իբրեւ զիջեալսն ի գուբ.
24 զամենայն հարստութիւն պատուական գտցուք, լցուսցուք զտունս մեր աւարաւ.
25 վիճակ մեր ընդ մեզ արկցես, քսակ մի եղիցի ամենեցուն։
26 Որդեակ իմ, մի երթիր ընդ նոսա ի ճանապարհ, արգել զոտս քո ի շաւղաց նոցա.
27 զի ոտք նոցա ընթանան ի չարիս, եւ վազեն յարիւնհեղութիւն։
28 Զի ապարդիւն է դնել զուռն առաջի ամենայն հոգւոյ թռչնոյ.
29 եւ նոքա զարիւնս իւրեանց դիտեն, եւ զանձինս իւրեանց մատնեն ի մահ։
30 Այսպէս են ճանապարհք ամենայն հափշտակողաց, զանձինս տանուտէրանց իւրեանց առնուն։
31 Իմաստութիւն արտաքս կոչէ, եւ ի լայնութեան տայ զձայն իւր.
32 ի գլուխ ամբոխաց կոչէ, ի դրունս քաղաքին բանս իւր ասէ.
33 Մինչեւ ե՞րբ, որդիք, սիրէք զանմտութիւն, եւ ատելութիւն ունիք զգիտութենէ.
34 դարձարուք ի յանդիմանութիւն իմ, ահա ես հեղից ձեզ զհոգի իմ, եւ ցուցից ձեզ զբանս իմ։
35 Զի կոչեցի, եւ ոչ ուրանայիք, ձգեցի զձեռն իմ, եւ ոչ ոք ուշադրեցաւ.
36 զամենայն խրատ իմ ունայնացուցէք, եւ զյանդիմանութիւն իմ ոչ կամեցայք.
37 ես եւս ի կորստեան ձերում ծիծաղեցայց, եւ ուրախ եղէի ի գալ ձեր զայրագնութեան.
38 յորժամ գայցէ ձեզ իբրեւ զթշնամի զայրագնութիւն, եւ կորուստ ձեր իբրեւ զմրրիկ հասանիցէ,
39 յորժամ գայցէ ձեզ նեղութիւն եւ տագնապ, յայնժամ կոչեսցէք զիս, եւ ոչ լուայց ձեզ.
40 կանխեսցեն զիս չարք, եւ ոչ գտանիցեն.
41 զի ատեցին զգիտութիւն, եւ զերկիւղ Տեառն ոչ ընտրեցան.
42 ոչ կամեցան լսել խրատու իմոյ, եւ նախատեցին զամենայն յանդիմանութիւն իմ.
43 ուստի ճանապարհք նոցա ի կորուստ եղիցին, եւ ի խորհուրդս իւրեանց ի չարիս ընկղմեսցին։
44 Եւ որ լսիցէ ինձ, բնակեսցէ յոյս, եւ հանգիցի ի չարեաց։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՍՏՎԱԾԱԲԱՆԻ

ՀԱՏ Ա ՀԱՅՐԱՊԵՏ։

Ո՞ր է Հայրապետ։ Որ ամենայն ազգաց
ժողովրդոց իմացեալ կա
միր, թէ ի՞նչ ուղղ է հաւա
տալ։

ՀԱՏ Բ ՔԱՀԱՆԱՊԵՏ։

Ո՞ր է Քահանապետ։ Որ ամենայն ազգաց
ժողովրդոց հաւատացեալ կա
նոն ուղղափառ հաւատոյ
եւ խոստովանութեան
Քրիստոսի Աստուծոյ։

ՀԱՏ Գ ՎԱՐԴԱՊԵՏ։

Ո՞ր է Վարդապետ։ Որ ամենայն ազգաց
ժողովրդոց հաւատացեալ
եւ խոստովանեալ կանոն
ուղղափառ հաւատոյ
Քրիստոսի Աստուծոյ։ Եւ
ուսուցանէ զնոսա ի
ճշմարիտ հաւատս
Քրիստոսի Աստուծոյ։

ՀԱՏ Դ ՎԱՐԴԱՊԵՏ։

Ո՞ր է Վարդապետ։ Որ ամենայն ազգաց
ժողովրդոց հաւատացեալ
եւ խոստովանեալ կանոն
ուղղափառ հաւատոյ
Քրիստոսի Աստուծոյ։ Եւ
ուսուցանէ զնոսա ի
ճշմարիտ հաւատս
Քրիստոսի Աստուծոյ։ Եւ
ուսուցանէ զնոսա զկանոն
ուղղափառ հաւատոյ
Քրիստոսի Աստուծոյ։ Եւ
զամենայն ինչ որ
ուսուցանէ զնոսա
զկանոն ուղղափառ
հաւատոյ Քրիստոսի
Աստուծոյ։ Եւ զամենայն
ինչ որ ուսուցանէ զնոսա
զկանոն ուղղափառ
հաւատոյ Քրիստոսի
Աստուծոյ։ Եւ զամենայն
ինչ որ ուսուցանէ զնոսա
զկանոն ուղղափառ
հաւատոյ Քրիստոսի
Աստուծոյ։ Եւ զամենայն

Յաղագս Խնդրոցաց։

Իշխանք ազգիս, և մե-
ծախոյզ քննութիւն չան
եղեալ ի բաց խնդիր
զբոյս ասմանցին և
սերմանիւին զձիմարիսն
և զբարին ուղղախոհս
թիւնն. զորոց գոյս եր
կանցն ոչէ պատուա
լել և շինուցանել այլ
միշտ վատ ունել յան
գիս։

Ուրդ առաջին ժողովն
եղև ի տանս Թոզա
մայ, զկնի վախճանի ոչ
ձեծին խաչակոյ ժողո
վեալ բազում եպսց
և վարդապետաց և ժողովր
դոց. կոմակալք և մար
զպանք մեծամեծօքն
հայոց. և սպարապետն
վարդան ազգայնօքն իւր
Յիւ վերոյիշեալն Հաւատոյ
գին գիարդեալսն ընդ
դիմդոյն և ներսէհն և
սահակայ և մաշտոցի։
Յիւ գրեցին գիտս կա
նոնաց գրոյս ի ընդ
դէմ երկուծուտ քրիս
թեցն։ Յիւ ի նոյն ժա

Ուրդ ասացին ժողովն
եղև ի տանն Թոզա
մայ, զկնի վախճանի
ձեծին խաչակոյ ժո
վեալ բազում եպսց
և վարդապետաց և ժո
ղով. կոմակալք և մար
զպանք մեծամեծօքն
հայոց. և սպարապետն
վարդան ազգայնօքն իւր
Յիւ վերոյիշեալն Հաւատոյ
գին գիարդեալսն ընդ
դիմդոյն և ներսէհն և
սահակայ և մաշտոցի։
Յիւ գրեցին գիտս կա
նոնաց գրոյս ի ընդ
դէմ երկուծուտ քրիս
թեցն։ Յիւ ի նոյն ժա

Յաղագս Ուխտադրուժից։

Իշխանք ազգիս, և մե-
ծախոյզ քննութիւն չան
եղեալ ի բաց խնդիր
զբոյս ասմանցին և
սերմանիւին զձիմարիսն
և զբարին ուղղախոհս
թիւնն. զորոց գոյս եր
կանցն ոչէ պատուա
լել և շինուցանել այլ
միշտ վատ ունել յան
գիս։

Ուրդ առաջին ժողովն
եղև ի տանն Թոզա
մայ, զկնի վախճանի
ձեծին խաչակոյ ժո
վեալ բազում եպսց
և վարդապետաց և ժո
ղով. կոմակալք և մար
զպանք մեծամեծօքն
հայոց. և սպարապետն
վարդան ազգայնօքն իւր
Յիւ վերոյիշեալն Հաւատոյ
գին գիարդեալսն ընդ
դիմդոյն և ներսէհն և
սահակայ և մաշտոցի։
Յիւ գրեցին գիտս կա
նոնաց գրոյս ի ընդ
դէմ երկուծուտ քրիս
թեցն։ Յիւ ի նոյն ժա

Ուրդ ասացին ժողովն
եղև ի տանս Թոզա
մայ, զկնի վախճանի
ձեծին խաչակոյ ժո
վեալ բազում եպսց
և վարդապետաց և ժո
ղով. կոմակալք և մար
զպանք մեծամեծօքն
հայոց. և սպարապետն
վարդան ազգայնօքն իւր
Յիւ վերոյիշեալն Հաւատոյ
գին գիարդեալսն ընդ
դիմդոյն և ներսէհն և
սահակայ և մաշտոցի։
Յիւ գրեցին գիտս կա
նոնաց գրոյս ի ընդ
դէմ երկուծուտ քրիս
թեցն։ Յիւ ի նոյն ժա

Ուրդ ասացին ժողովն
եղև ի տանն

զոր ինձ տուեալ ես ինձ
զիս ի ծառայութիւն
քեզ։ Եւ զի ոչ ոք
կարէ ի ձեռաց քոց
խլել զիս։ Եւ զի
ոչ ոք կարէ զիս
ի ձեռաց քոց խլել
եթէ ոչ ինքն կամեսցի
ինձ տալ զանձն
իմ։ Եւ զի ես ինքն
կամիմ զանձն իմ
տալ։ Ես ունիմ
զիշխանութիւն
զանձն իմ տալ
եւ զանձն իմ
դարձեալ առնուլ։
Զայս պատուէր
առի ես յԱստուծոյ
իմմէ։ Եւ զի ես
զայս պատուէր
առի յԱստուծոյ
իմմէ։ Ես ունիմ
զիշխանութիւն
զանձն իմ տալ
եւ զանձն իմ
դարձեալ առնուլ։
Եւ զի ես ինքն
կամիմ զանձն իմ
տալ։ Եւ զի ոչ ոք
կարէ զիս
ի ձեռաց քոց խլել
եթէ ոչ ինքն կամեսցի
ինձ տալ զանձն
իմ։ Եւ զի ոչ ոք
կարէ ի ձեռաց քոց
խլել զիս։ Եւ զի
զոր ինձ տուեալ ես ինձ
զիս ի ծառայութիւն
քեզ։

յամս կոմանց և իշխա-
ւոցն Բաւղ Եւտոց. ժող-
ովեալ ազգանդից. ժող-
ովեալ եղեն ի միասին
ի վիճակս գրելոց
եղեալ ի մայրաքաղաքն
Հռոմ։ Եւ ասէր ցնոսա
Թողիկոսն անդր Տաճ-
ճաց ազատօք Հայոց և
իշխանօք նոցին Ը ամս
ազատեցայ այսր ժամանա-
կիս և Թուլութիւն կար
գաւառացդ եւ երեցուց
և բռնութիւն իշխանաց։
Ոմն կարգս կանոնա
կանս լիր գիտօք և հա-
ստատ զերեզեցի պահ-
ման կարգօք և ուղղա-
փառութիւն։

Եղեալ ժողով եղև
յամս վաշարշամայ ար
քայի աղուանից. ժող-
ովեալ բաւղ Եւտոց
յամս կոմանց և իշխա-
նաց Հայոց. ժողով-
եալ եղեն ի միասին
ի վիճակս գրելոց
եղեալ ի մայրաքաղաքն
Հռոմ։ Եւ ասէր ցնոսա
Թողիկոսն անդր Տաճ-
ճաց ազատօք Հայոց և
իշխանօք նոցին Ը ամս
ազատեցայ այսր ժամանա-
կիս և Թուլութիւն կար
գաւառացդ եւ երեցուց
և բռնութիւն իշխանաց։
Ոմն կարգս կանոնա
կանս լիր գիտօք և հա-
ստատ զերեզեցի պահ-
ման կարգօք և ուղղա-
փառութիւն։

Եղեալ ժողով եղև
յամս վաղարշապատ ար
քայի Հայոց. ժողով-
եալ ազգանդից Հայոց
և իշխանաց Հայոց և
հիմնեցին կիրակոսի
Հայրապետութեան ժողովոյն
քառասնիցդ. կացեալ
աղանդն յերեսից տե-
ղոյ և տեղեաց տեղիս։
Ինչ եղև ի վերայ
եկելոցդ ի ժողովն
Նիկիոյ և ի վերայ
ասացելոցն ի նոսա
ասէրն յօհան և լու-
սաւորչին Հայոց և
հիմնին կիրակոսի
Հայրապետութեան ժողով-
եալ եղեն ի միասին
ի վիճակս գրելոց
եղեալ ի մայրաքաղաքն
Հռոմ։ Եւ ասէր ցնոսա
Թողիկոսն անդր Տաճ-
ճաց ազատօք Հայոց և
իշխանօք նոցին Ը ամս
ազատեցայ այսր ժամանա-
կիս և Թուլութիւն կար
գաւառացդ եւ երեցուց
և բռնութիւն իշխանաց։
Ոմն կարգս կանոնա
կանս լիր գիտօք և հա-
ստատ զերեզեցի պահ-
ման կարգօք և ուղղա-
փառութիւն։

Եղեալ ժողով եղև
յամս վաղարշապատ ար
քայի Հայոց. ժողով-
եալ ազգանդից Հայոց
և իշխանաց Հայոց և
հիմնեցին կիրակոսի
Հայրապետութեան ժողով-
եալ եղեն ի միասին
ի վիճակս գրելոց
եղեալ ի մայրաքաղաքն
Հռոմ։ Եւ ասէր ցնոսա
Թողիկոսն անդր Տաճ-
ճաց ազատօք Հայոց և
իշխանօք նոցին Ը ամս
ազատեցայ այսր ժամանա-
կիս և Թուլութիւն կար
գաւառացդ եւ երեցուց
և բռնութիւն իշխանաց։
Ոմն կարգս կանոնա
կանս լիր գիտօք և հա-
ստատ զերեզեցի պահ-
ման կարգօք և ուղղա-
փառութիւն։

Եղեալ ժողով եղև
յամս վաղարշապատ ար
քայի Հայոց. ժողով-
եալ ազգանդից Հայոց
և իշխանաց Հայոց և
հիմնեցին կիրակոսի
Հայրապետութեան ժողով-
եալ եղեն ի միասին
ի վիճակս գրելոց
եղեալ ի մայրաքաղաքն
Հռոմ։ Եւ ասէր ցնոսա
Թողիկոսն անդր Տաճ-
ճաց ազատօք Հայոց և
իշխանօք նոցին Ը ամս
ազատեցայ այսր ժամանա-
կիս և Թուլութիւն կար
գաւառացդ եւ երեցուց
և բռնութիւն իշխանաց։
Ոմն կարգս կանոնա
կանս լիր գիտօք և հա-
ստատ զերեզեցի պահ-
ման կարգօք և ուղղա-
փառութիւն։

ընկալան հայք զժողովն
քաղկեդոնի. այլ յայտ է
ի ձեռնադրութենէ նոցա
ոմն ընդդէմ կեօսինդի
ժողովոյ. յորոց միոյն է
առաջնորդ ի գաղատիա
սահմանի։

Ի՟Ե և Ի՟Զ։

Եւ զեօսինդիոս ժո-
ղովն ոմն ընդունին
միշտ ի ժամ ձեռնա-
դրութեան, այսպիսի
գործ եւնգաց, այսպիսի
եղեն ի միջոց հայք հետ
մանաւանդ հայրապետաց և ի
խառնեցան հայոց։ այսպիսի
ընդունելի են մեզ և հա-
ճելի։ Եթե ի ժողովն
շիմոկիմայոյ ոմն եղեալ
զամ եղծուցս և վարդա-
պետս ի վերոյգրեալ ժո-
ղովոյն, ոչ ի մեզ միայն
նզովեալ, այլ ի ամենայն
ընկալեալ զժողովն քոյն
ժողովոյն։ յորոց միոյն է
քաղկեդոնին։ Եւ ընդ
այս յայտ առնեմք։

Ի՟Է և Ի՟Ը։

Եւ զեօսինդիոս ժո-
ղովն ոմն ընդունիմք և
զհրամանսն զոր արար
ի ժամանակս հայոց
կաթողիկոսին տէր եղիայի
և ազգին հայոց կամ-
ակիցք սորա սիմէօնի,
յորժամ անցին ընդ
ներքոյ եւնգին որ եղեւ
աղանդին ներսէսի և
մեհրուժանայ եղ կարգ և
զօրացուցին հա-
ւատ ուղղափառութեանն։ Ո՟ր
ոմն յառաջին
ամին յորժամ հռոմ
կամակիցս սորա սիմէօնի
ի ձեռն սորա եղեալն, ա-
ծահանդէս ժողովոյն
պայծառացոյց զեկեղե-
ցիս կանոնական հաստա-
տութեամբ ի փառս
աստուծոյ և ոչ ի
կարգեցին սահման կա-
նոնական եթե զկիւրեղի
պայծառացուցին զեկե-
ղեցի սբ։

Ի՟Թ և Ի՟Ժ։

Ընդունիմք զհրամանսն
երկրորդական սահմանին

ռայարկուքեն, և ուրախ
եղեալ ի սր, յայնժամ
Թաքար ոմն պուտրտե
անուն ոտանիկ պահպա
նեալ էրկրին մերում
բերել եղև, սա յարու
ցեալ ի դիշերի միում
և յանկարծակի եկեալ
ի վր քնչելոյն լեանն՝
ապան զնա. բնդ նմին և
զՊատառիոս Հայոց
թամ եպիսկ. և իշխանս.
և զցոյց զամազդն Հայոց
մեծաւ շուքմամբ խոս
վեցեք և որոմուք. և
այլ անհնարին աղեսիք։

Ի դրձել եղև ժողովն
առանց նոյնոյ Հրամա
նաւ կառավարին վայրե
նամոլ ի Թուխին փոխչին
ոչ ժիշ, քանիսի ախտար
մայ երկաբնակ սուտա
պաշտիչ վարդապետաք.
ըստորոմ ընկալան զա
ժողովն քաղկեդոնի և
հետազաղեցան աղագս
օտարոյ։ Խափեալ զա
ցանկն Հայրենի և ուրա

ռայարկուքեն զամ Համա
խոհան վրաց և Հոռոմոց։
Ուրեմն սուտեն բանք
Թեոդիղոսի և պատրան
պարզամտաց։

Ի դրձել ի Թուխին մե
ծոյ ՀԾդ եղև ժողովն
սրոյ խոստովան յոյ և
անհաճելին մեզ, ի ժա
մանակս Թագաւորացն
կիրիկեցւոց Հերմոյ և
սրդւոյ նորին վեսին։
Ի դէպ կամողիկոս ան
վանն կոստանդին որ խա
բեալ եղև ի բանի Թագէ
ոսկ եպիսկոպոսէն Հռոմոյ.
որում վայրենամոլն եղբ
ի Հերակլիոյ ի կարգին քա
ղաքն սուրբ։

Ի դէպ ի Համազգեան ընկա
լաւ զժողովն քաղկեդո
նի և հետազաղեցան ի
կեղեցւոյն Հռոմոյ։
Յայնժամ ընկալան զա
հաւատացեալն Հերմոյ և
լեան որպէս պատմէ ար
ուան շարուք կենսիւ,
Թէ յորժամ կառավարէր
զաթոռ այս աճոյնի ո

ընդ բարեպաշտիսն զայն
գոյ ի գեօղն իւր քրա-
նայ. և ժողովէ զհօտս
նիս ինքեան զարիւրամոլ
զհեշտասիրս և զաղ նօտս
զանհնազանս և զիխիւ-
եալս ի կրօնից մերոց
կարգաւորս առնոյ, դիտ
լոյս հաստատելով։
Նմա ի ձեռն պարսիկ
թարգմանչի և բարե-
դիմաստ թարգմանեաց
զգիրս լաւինացւոց ի
հայ բարբառ. ի նոսի
և ի գէն մատուցանէ ա-
ղանդոյն։ Ո՞վ յոխիկն,
զառաքինութեանցն. զմո
լուեցն. զալարտոն. և
զբարուս բարեպաշտի
սի վերոյդիմեցելոյն. զ
վերօրհնելն. և զիմաստի
ապուճնացոյն։ Նմա սակ
աստ օրհնութիւն ածել և
զարդանալ. հիմնադիր
և հաստատիչ ի մոլորա
կան կրօնս իւրեանց վա
նտէրուէ հին հայոց։
Ընդ որ զի ոչ գայր իշ
խան և իշխեցող գա-

և զեկեղեցիս հայաստա
նեայց և զքրմանիսն
վասակ հօրն մերոյ սբ-
զիզոյն լուսաւորչին։
Նա յայսմ ժամանակի
յայտնեցաւ ժանուն յո
հան քրմեցին յերկրէն
նախճուանոյ։ Նա մոլո
րական հոգին այն՝ էր
ազգաւ հայ. և աշակերտ
մեծին եւսեբեայ վարժա
պետին սբ յօհաննու
սրմանեցւոյն։ Նա ի ո
ղէալ զվարժապետն իւր
և զուսումնակից եղբս
ոզգամիտս, գնացեալ
լսողացն հայոց և զսուտ մո
լորեցուցիչ ոմն բարդ
դիմաս անուն ոգւոյ
զերկս քարոզից և յայ
րեցեալ ի նոսա։ Նոքայց և
ինաց առնա մի և կէս ա
մսե և ուսեա զամ ա
զանգս հերձուածոցն
Քէ և ուլյանե խրատով
նորին զեկեղեցիս հայ
աստանեայց և զհաւա
տոյ։ Նա սպա առեալ

պղծեցին. և ոչ զաղան
ջար՝ զառնադոյն շղթայ
մամբ յարեան ի վր խո
ցոտել և վիրաւորել
եկեղեցւոյս Հայաստա
նեայց առ ի հեղձուց
նել և ընկղմել ի ան
հուն մոլորութիւնս
հերձուածողութե։

Նայց խնկական գոյն ի
և անեղական զօրութի
հօր քո ածն մեր ոչ ան
տես արար զփրկական
պատճառ գնեցեալ ժո
ղովրդոյս իւր. և ոչ
ընդասրտեաւ տանջանս
և զբռնաւորն վաստակ
եբէյ գլխոցն լուտ
ուխին մերոյ։ Ո՞վ ան
հուն ողորմած՝ և ան
քննին մարդասիրած՝
յորոյց մեզ հոսիր
բարի յաղթօղ քաջ ապա
ռաջնոյն Հաւատոյ և
ախոյեանն եկեղեցւոյ
զոր յօհան որոնեցին
կախեալն ի բանէն այլ
և զաշակերտսն նորին զոր
ասեացին գլխոցսոյս

ռական առաքնորդ եւոչ
վանական. ոչ հոգեբար
ձու կամ վերադիտող
վ՚ս աւերման եւ ամայու
մեծին Հայաստանեայց
որ՚ի լինկիմէմուքին թա
քաւայ։ Որոյ աղաղաւ
յայնմ ժամանակին յե
կեղեցիս Հայաստանեայց
երիս աշարհիս շան
թիւք Հալածանաց չար
չարեցան։ Զոր՚ի բեր
նակատաց այլազգեաց
թանձարացն Հինից։
Նա՚ երկիւղ՝ իմոլորակին
հերձուածողացն։ Ուսկ
թէպէտ առաքին Տա
ծուն այլասեռից ըզ
դայթակղութի՚ն եղեր
ծառա երեր բազմաց,
սակայն երկրորդն եղե
աւերումն առաւելա
գոյն և յոլովից պատճառ
կորստեան քան զնախնին։
Զոր՚ի բազմանալ
հերձուածողաց երբեմն
գազանք անեալք ի գա
զանաց, զազգս Հայոց
մահադեղեաւն իւրեանց

զանազան ազգաց ի միասին ժողովեալ
ամենայն ազգաց ի միասին ժողովեալ
զանազան լեզուաց ի միասին խառնեալ
զանազան լեզուաց ի միասին խառնեալ
զանազան ազգաց ի միասին ժողովեալ
զանազան

Ո՞ւր նոքա են արդեօք
հայք. Թէպէտ և կրօ
նեալք ոչ։ Ի մէնջ են, 1 Յով
այլ ի մէնջ ոչ էին. այլ 2·19
էին ի կարգս սոսկալեաց
սոփ. նշոյլ և շառաւիղ
յօհաննու քոնեցոյն։

Լ՚ես զարձ գոն ի մե
ծամեծ ժամանակի Տէ
դիք ներառան մեղուցու
ցիչք բազմաց։ ասէ ի 2 Տիմ
առաւ ապրօղք և ձեռ 3·6
կերպիա կերգիաւոյք
որք մտանեն ի տուն
մեղայինս առանց շուր
քրմոյ առաքեալական
բարուք պատրեն զՔ
սիրուս պարզամտաց. և
բարուք են որք Տեառ
էին կրօտասիկն Տոդոցն
այսոցիկ։ Իսկ սակաւ
Թշուառ ոգոմելիքն մեր
որք Տեառնօգին են նո
ցին բանից, մոռացան
զՏէս աստս ասա և զայն
բեզ եկեղեցին Տոյաս
ասենուցց. և առՏեալ
վերակացան ի ձշմարտու
թեան ձանապարհէն։

Հարեալ զամանակ Տա
ծելով. զամանս Տա
ծելով. և զամանս խառն
ջերմացեալ ջուրբ խառ
շերով։ Եւ այլ զամա
նայն յոդոտմամբ խոտա
ստակաւն բանիւք և պէս
պէս ապատնաւելօք Տա
զիւ մաքրեցեալ զՏա
Տայաստանեցոյց։ Ասաց
մեզ մանր ինչ ի յատ
կատոյ յօհաննու քոնե
ցոյն կերակիայն նախ
ջուրբ ասեմ. և ետն այժմ ի
կրօնս եկեղեցւոյն Տաս
մայ։ Եւ ոչ զպատուի
նինչ Տամարիմ ոգ այժմ
վերս զի անմեղք են. զի
զամս իւրեանց բացեալ
զնոյն կրօնս ասելին։

Եւ զձկունն են ի միաբանս
կացեալ մերոց որք պատճ
տուածք և միաժամանակն
ասեն ինձ, ի նախկնուա
նայ եղեալ Աստանկիոն
ի լուսաւորչէն մերմէ
բերեալ եղև ի Տռոմայ.
որ և լուս առաքեալ և
Տամբաւ յիմարուն և
կարծիք թիւրումբ։

նոցին։ Եվ ասէին ի վեր
ացին և դաշնեցան ամենայն
զօրականքն և զամենայն
ղեկուցոյն վերնայատակեալ
շինեցին զահ քան երկ
հարիւր կանգուն, մանաւանդ զի
չէր ծաղկեալ դաշտն։
Եւ ես ամ հարիւր եւտն
ծաղկեալ դաշտն։
Եւ ես ամ հարիւր եւտն
ղեկուցոյն վերնայատակեալ
շինեցին զահ քան երկ
հարիւր կանգուն, մանաւանդ զի
չէր ծաղկեալ դաշտն։

Եւ ասէին ամենայն ժողովուրդն
ցոցին և զաշնեցան ամենայն
զօրականքն և զամենայն
ղեկուցոյն վերնայատակեալ
շինեցին զահ քան երկ
հարիւր կանգուն, մանաւանդ զի
չէր ծաղկեալ դաշտն։

Եւ ասէին ամենայն ժողովուրդն
ցոցին և զաշնեցան ամենայն
զօրականքն և զամենայն
ղեկուցոյն վերնայատակեալ
շինեցին զահ քան երկ
հարիւր կանգուն, մանաւանդ զի
չէր ծաղկեալ դաշտն։

Եւ ասէին ամենայն ժողովուրդն
ցոցին և զաշնեցան ամենայն
զօրականքն և զամենայն
ղեկուցոյն վերնայատակեալ
շինեցին զահ քան երկ
հարիւր կանգուն, մանաւանդ զի
չէր ծաղկեալ դաշտն։

նեն զբաղացմանն խոր
հուրդ զոր ի ծնունդ-
մէդ շնորհեցաւ. զայն
յաճախս փոխարկելով՝
առնեն ըմպելիս։
Իսկ երանելի հոգևոր
ծնօղքն մեր և հովիւ-
քն բանաւոր հօտից՝ խոր
հրդածութեաց եղեն մեզ
առի ձանձրացոյ զձանա
պարհս ուղղել և միշտ
կոխմեան. և խորհելով
յայնպիսի մոլորական
ժողովոց պատճառից և
զանդաւոտից։ Նաև զգ
ացման հաւատոյ և զգ
ուշիմ հասուցանել՝ այն
խոտոր կամաւն Թո
ղին մեզ։ Այլ պարսի
ամ հպատակութ պիտա
ուներ զայս առնել ա
ռանց աւելման և պա
կասութե։ Այլ ըն
թերցող զնոց գրեանս
և նոյնիսկ զարիկ և վա
րել զերկերցիս հայոց
լ գաւառս հաւատոյ
առ ի կարդալ ոմանց և լ

Ջինս գաղտ, այլ առա
ջեր պայծառացան քան
զառաջինսն. որ և քան
զեւ զերազանց փառաք
փայլեցան գեր ք զամ
արդասս եկեղեցւոյ.
եմաբերեալ որբեցին զե
կեղեցիս մեր յամ զա
նազան յորմանց. և ըզ
գուշացուցին մեզ հետ
ամրել և ի բաց կալ ա
նեւթից համանեցելոցն քաղ
կեդոնականաց. որք ան
դիտացեալք ընեասային
հաստատելով զաղանդ՝
ինքեանք ընդ ինքեանս նո
ցուեցին և լուծին ի կե
նաց։ Ապրեալ ի բո
լոր սրոկ ընդոյն ժողով
ոչ կերկուս ձեռնքեալ
զանձամբ միաբանեցին քս։
Յաջորդեալք և աս
ղեալք ընդ մեծ ի
նեմք փակեալ յամ
անկարգ խառնուածոց
ոչ խոհեմացեալ յաղագս
նիզ խաղոյն և ըմպե
լոյսն զընդոյն և եղծա

Հայաստանեայց։

Ա՛րդեւ անձամ եմուտ
ի ժամանակս հերակլ

ջին մերոյ Եւսեբիոս
շահաբ առաքեաց, առ
կայն ոչ երբեք կարաց
հաւասարիլ զօրաբ այն
ելիմայիսն դղեակաւոր
ձայնին այ։

Ա՛յսմ յետ քառիերդամսի
ժամանակ ինչ անցելոց
երբեմնապէս եմուտ ի
սիրտս ոմանց Թուլամտ
Թագ։ Ասաց յարոյց աշ
զնէն ներսէս աշտարակ
ցին որ արտեաւ ժողով
իւրոյ ինքեան, անէծ և
նեղեաց զաղանդն քար
կեղոնի։ Եւ վաղվաղա
կի առաքեաց աշ զառն
պարսից որ եկեալ հն
դաւ և մարմնով առաւ
կեաց զամ անդարձ եր
կաբնակեա։ արդ ոմանք
ի տա՛ռ առաքին մարգ
ցան, եւ ոմանք դարձան ի
կրօնս պարսից։ Յայնմ ժ
վերայնն մարքն արե
ցա՛ք քաղհին եկեղեցին

Հայաստանեայց։

Ա՛ռ ի ժամանակս հերակլ

Ա՛ռ ի հերակլէ։

Հանէց անձամ ժո
ղովն քաղկեդոնի մուտ
և եղև արար յաշխարհն
Հայաստանեայց։

Ա՛ռ ի Թէոդոսէ։

Ի հնգից քաղցեցա անձամ
եմուտ ի Հայոց ըստ
առեալս ուրեք ի տա՛ռ

Ա՛ռ ի Թէոդոսէ։

Խոհարարութեան ամենևին
մարքեցեալ չամ անագա
ան ի խառնուածոցն։
Ո՛ր արդ եդեալ ատիճան
քաջի իսկ գիտէք. ա՛ե
լորդ ի ինձ երկարիլ
առա։ Ա՛ յաղթիկ յանձն
առեալքն. յորոց ոչ ո
նիմք ինարդ արեան և մա
հու չառի մատանք վասն
շահուց։ և այս ինդրելոց
պատասխան լինիմ։ Եւ ի
ձեր հարանցն մատանաք
ցուք հետանալ երբեմն
զարդիք ժանդք և խոտ
մասիցք ցանկոյ հարցն։
արդ պատիժն յայտնի ե
ի գերեալսն։

Ա՛ռ ի Շուէից։

Ա՛նէծս անգամ ժո
ղովն քաղկեդոնի մուտ
և եղև արար յաշխարհն
Հայաստանեայց։

Ա՛ռ ի Մերսեհէ։

Ի հնգից անձամ եմուտ
ի Հայոց ըստ
առեալս ուրեք ի տա՛ռ

Յաղագս Սիմեոնի։

Սիմեոն սուրբ ի Հոռոմոց աշխարհէն էր, ի գեղջէ որում անուն Ասորեստան։ Եւ ի վերայ ամենայն խրատոյ հայհոյեր զառաքինութիւնս եւ հայրանայր մեր, նոյն ժամ մտեալ յանկարծակի ան կեալ յամենայն դիւս։ Եւ ըստ մարդկան ի դիւաց յանկարծակի դառնայր։ Հնձամբ վճարեաց զկեանս իւր։ Ձեռամբ եւ լեզուաւ զանազան թմբիրս հանդերձ բռնութեամբ տանջ իւրոց ի դիշերին միում ի դեռ պառկին թմրատոյ սրտ խղեալ կոտրեցան։ Որոյ յարոյց աճ ընչեն յօհան որոմնեցին եւ զգրիգոր տամուսացին աղաչ։ որք հանդերձ ընկերօք եւ աշակերտօք իւրեանց վերատին քարոզեալ դարձուցին զաղգս հայոց յերկրպագութիւն։ Նոյն անդադրեալն յորոյ ի սուրբ տանէն անկեալ ամենայն կողմանց ի վերայ նորա ժողովեցան։ Եւ ոչ ինչ օգտեցան ի յուսոյն որ առ երկիւղ բնական։ Վասնզի դիմ

Յաղագս Աթոռոյ։

կայսեր եւ երգը կի զնեին։ Վասն կրկին յարոյց աճ ընչեն յօհան օձնեցին որ առաքել ժողով ի մանուկ կերտ եւ վերատին հերձ ցին զաթոռ աղանդն քառ կեդոնի։ Ընդ ինոյն ժա մանակի առաքեաց աճ զսուրբ բաբիլացոց որ եկեալ խորտակեաց զամ անդարձ ախտարմայն։ որ եւ վերատին սրբեալ մաքրեցաւ եկեղեցիս հայաստանեայց։

Վասն անգամ եմուտ ի ժամանակս հերմոյ եւ լուսն ախտարմա քիւր բացն մերոց։ եգիպտոսի անամարեցոյ եւ կոս մանդին ախտարմայ կա թողիկոսացն։ Ուր յո առաւ հանձեցին մարմնա ևոր յերուսաղէմ եւ փրկ կոսքին երկաբնակացն։ Ուայց եւ ոչնչ կարացին զերծանիլ ի պատուհա սէն եւ ոչ ինչ օգտեցան ի յուսոյն որ առ երկիւղ բնական։ Վասնզի դիմ

զամենայն հաւատացեալսն ի Քրիստոս. ոմն ի
նոցանէ զերանելեաւքն եմք ի մեզ ասելով
զի ոչ ոք ի մեզ ապրի եւ ոչ ոք ի մեզ մեռանի
այլ զամենայն ժամանակս եւ ամենայն
ժամս կենդանի եւ մեռեալ ի տեառնէ եմք
նահատակ. Այլ յորժամ գան
ասեն ի կրօնիցն Հայոց,
գոյն երեսացն զեղծուցեալ
կապուտակերպ այլան
դակեալ յերաշխիս ի
ձեռակերպութե ոչխա
կանաց. և անկանին յա
շտին այլ և խմադիսին.
և խըրթև զնոսա զամօթ
ի փառս և ի ծախուս տայց Քրիս
տոսի զոր ուրացան. և զամա
րտի ի պատիս. և զմահա
ի վաստակս. և լինին
խեղդատեալք ի սիրտս
խրատուց խըրթև զնո
Տանտերէն. ծիծաղելի
տղայական տեսլեամբ
խեղդամոլեալ փոքրե
զանձին ի մէջ ասելոյց
և խեղդատուց. այլ մի՛
զայս Հաւատոյ Հաւատա

պարկատուտեալ կայցեն
անդ ի ներքինիցէ Հայ
ոց. խոկ յորժամ անկան
ի յամենայնումն ևս
ոգացան զոհսուն ասե
ղէն, ապա յոյժ Հեռի
անանք ի տուր առելո
մարգեցն եւ անանք ի
պատից գաղանն. և ի
նոցանէ ոչ ասեց ի կրօ
ամենայն, այլ ամ
ներքինիցէ են այժմ ի
ձեռս պատից. Այսուհետև
և ես կրկին ասեմ ամենայն
պատից գաղանի
քեզ գաղանն ի կրօ
պատից. Այժ առիթ
եղբարս զամենայն ա
ցեալ և զմեռեալ և զամ
պատուական գաղանի
ցեալ և ի հանգուցեալ
հեղեալ. Ի սկզբանէ
Հաստատեալ ոսկի
ոգեալ ի տեսլեամբ
ի մեզ ասելոյ
ի մեզ մեռանի
ամենայն ժամ
ի տեառնէ
ոչ ոք

զի զգաստասե՛ս զմի՛ ոք
նաչեր զծնօղս իւրեանց
զնա եկեղեցիս Հայաս
տանեայց։ Ար և բարե
խոսեա՛ սրբոյն այծա
ծնին և զօրութի՛ւն ամե
նայոր եկեղեցւոյս մեր
խաչին որ եղև մաճեալ
սրեամբ անեղին. և առ
նց երկնաւորաց հերկ
բանաւորաց մալխանաւք. և
միշտորդութի՛ւն բազմաչար
չար նահատակին այ՛ մերոյ
լուսաւորչին, միսիթարչ
զաղգս Հայոց քր՛ւ այծե
ներ յամ գազանամտու
հերձուածողաց։ Օ՜ ի
ն այծաբանից մերոյ յո
յոց վկայութիւն այծաք և
բացատրեցաք ն նոսին
դնեմեցաք ի վաս ամե
կատարման գաւառ. եւ առա
կացն արժանի լինել մեզ
Հայոցս անսահման
փրկին։ Ն նոյնօք ամե
նայոր Աստուածն Հօր
և Որդոյ և Հոգւոյն սրբ։
Ամէն։

Գլուխ Ա. Ներածութիւն։

լացեն իմիջ ազգիս Հայոց
և ի գիտութիւն մատիցեն
դոյն խեղճութեանցն մեր
խոստովանիցուց և զնա աճ
ապարհիւքն սբ լուսաւորչին
մերոյ մերձ և մերձ եմք
ոչ գաւանին ի յաղանդոյն
այնմանէ։ Ապ և խոստա
կեաց զայնք անհիմն և
անհամար ախտացեալսն
ոչք եղեն յիմջ զնա ի
մէջ ազգիս Հայոց։

Ա՛ն գիտելի է, զի չե
ուեօքնց յետ ելանել
ինչ կեղծաւորեալ ըն
տեանդուե չետեւելոյն
ապա փոխարկին ի մե
նախաւորեալ։ ի մերս
հաւատալ յանհաւա
տալ։ յանհաւատալ
ի սադուկեցուցիչ սե
անէիք յամ սերմնոյ։ և
յետ այնորիկ ի գալ ներ
քոյն և հալածանաց,
նոյն ժամայն ուրանան
զհաւատս խրատուց։ ոմ
պատճի յամ ժամ։

Ոմն միջնորդութի՛ւն լսեալ
եկեղեցւոյս Հայաստա
նեայց, ար ասէ նց չո

ամէն այն։ Ներքոյ գրեալ
գտանէր, քարոզք Լինդէ
ի տուեալ խնդրոց. եւ ինչ
ամենեւին խնդրոյ
ուսանիմ. յորում ոչ գիտ
եւ քաղցրի ընդ երեսին
սիրոյն ղեկուցին Տիեզերքի
կերպացն յորում էր ինչ
ասելոյն, երեք յաւուրք
ոչ քաղցրի եւ ոչ ինչ
ուտիմ։ Ես ինչ ասեմ
զայս ամենայն։ Ոչ ինչ
ասեմ։ Ես ինչ ասեմ
զայս ամենայն։ Ոչ ինչ
ասեմ։ Ես ինչ ասեմ
զայս ամենայն։ Ոչ ինչ

Ես Յովհաննէս տեսի զայս ամենայն եւ լուայ։ Եւ յորժամ լուայ եւ տեսի, անկայ առաջի ոտից հրեշտակին որ ցուցանէր ինձ զայս։

Եւ ասէ ինձ։

Տես մի արասցես այդպէս, զի ծառայ եմ ես քեզ եւ եղբարց քոց մարգարէից եւ նոցա որ պահեն զբանս գրոցս։ Զհամբոյր երկրպագութեան մատո Աստուծոյ։

Եւ ասէ ինձ։

Մի կնքեր զբանս մարգարէութեան գրոցս։ Զի ժամանակ մերձ է։ Որ անիրաւ է՝ անիրաւեսցի եւ որ պիղծ է՝ պղծեսցի եւ որ արդար է՝ արդարասցի եւ որ սուրբ է՝ սրբեսցի։

Եւ ասէ։

Ահա եկից շուտով եւ վարձս իմ ընդ իս է, հատուցանել մարդոյ ըստ գործոց իւրոց։

Ես եմ Ա եւ Ո, սկիզբն եւ վախճան, առաջին եւ յետին։

Երանի նոցա որ լուանան զպատուիրանս նորա, զի իշխանութիւն լիցի նոցա ի ծառն կենաց եւ մտանել ընդ դրունսն ի քաղաքն։

Արտաքոյ են շունք եւ հմայողք եւ պոռնիկք եւ սպանողք եւ կռապաշտք եւ ամենայն որ սիրէ եւ առնէ զսուտ։

Ես Յիսուս առաքեցի զհրեշտակ իմ վկայել ձեզ զայս ամենայն յեկեղեցիս։ Ես եմ արմատ եւ ազգ Դաւթի, աստղ պայծառ առաւօտեան։

Եւ Հոգին եւ հարսն ասեն։

Եկ։ Եւ որ լսէ՝ ասասցէ։

Եկ։ Եւ որ ծարաւի՝ եկեսցէ։ Եւ որ կամի՝ առցէ զջուր կենաց պարգեւաւ։

Վկայեմ ես ամենայն որ լսէ զբանս մարգարէութեան գրոցս։ Եթէ ոք յաւելցէ ի սոսա՝ յաւելցէ Աստուած ի նա զհարուածս գրեալս ի գրոցս։

Եւ եթէ ոք պակասեցուցանէ ի բանից գրոցս մարգարէութեան՝ պակասեցուցանէ Աստուած զբաժինն նորա ի ծառոյ կենաց եւ ի քաղաքէն սրբոյ։

Ասէ վկայ զայս։

Այո, եկից շուտով։

Ամէն։ Եկ Տէր Յիսուս։

Շնորհք Տեր մեր Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ամենեսեան։

Ամէն։

Վերջացաւ Յայտնութիւն Յովհաննու Աստուածաբանի։

22·19

22·19

22·17

զերկիր մանկամբն, պատ-
բաստելոցդ և տախտ զի-
նոցդ մատոյց հուշ ըն-
դ Աստուած փախուցեալ 21.3
ի սուրէ, նմանեցաւ
հաց ի մէջ քինդին. և
նա ասէ, ձեռք պիղծ հաց
առիս. այլ հաց սբ
զառեալն, և միայն
զեմարտեալն. Եւ ասէ,
թէ ոչ իցեն մանկունքն
հեռիցեն. Եւ յոմանս
հին կուսածին մարմնոյն
քո. Եւ ես ածարանն ո
ն, խնդրեալն ոչ լինի
հաց կենդանական։
Եւ եփեալ ասէ ի մէկ
ուրեմն արարածոց,
սիսեցաւ խնդրն յեայէ
և ապականեաց զբնու-
մարդկան. ի լուծուիլ
և ի կրճատուիլն մարմ
նոյն։ Ուր իբրև ելին հոգ
հուզեալ բաղմեցին սուտ
պահանն մարմամբ կու-
սէ ծնեալ զանկման
մարմնոյն այ և ոչ ամուս
նոյ։ Օ՞ ի խնդրն սեր
մանն և ամուսնութեամբ ի ղ

Յաջորդ օրն Պետրոս։

զերկիր մանկամբն, պատ-
բաստելոցդ և տախտ զի-
նոցդ մատոյց հուշ ըն-
դ Աստուած փախուցեալ 21.3
ի սուրէ, նմանեցաւ
հաց ի մէջ քինդին. և
նա ասէ, ձեռք պիղծ հաց
առիս. այլ հաց սբ
զառեալն, և միայն
զեմարտեալն. Եւ ասէ,
թէ ոչ իցեն մանկունքն
հեռիցեն. Եւ յոմանս
հին կուսածին մարմնոյն
քո. Եւ ես ածարանն ո
ն, խնդրեալն ոչ լինի
հաց կենդանական։
Եւ եփեալ ասէ ի մէկ
ուրեմն արարածոց,
սիսեցաւ խնդրն յեայէ
և ապականեաց զբնու-
մարդկան. ի լուծուիլ
և ի կրճատուիլն մարմ
նոյն։ Ուր իբրև ելին հոգ
հուզեալ բաղմեցին սուտ
պահանն մարմամբ կու-
սէ ծնեալ զանկման
մարմնոյն այ և ոչ ամուս
նոյ։ Օ՞ ի խնդրն սեր
մանն և ամուսնութեամբ ի ղ

Յաջորդ օրն Պետրոս։

խոստացեալ Հայոց
Հոգի սբ եկեալ ի վերուստ
ի սուրբ առաքեալսն
և ի նոսա լեզուս հրոյ
նստեալ։ Ուրեք բերեալ
հաց բաղմեցին սուտ
պահանն մարմամբ կու-
սէ ծնեալ զանկման
մարմնոյն այ և ոչ ամուս
նոյ։ Օ՞ ի խնդրն սեր
մանն և ամուսնութեամբ ի ղ

Յաջորդ օրն Պետրոս։

խոստացեալ Հայոց
Հոգի սբ եկեալ ի վերուստ
ի սուրբ առաքեալսն
և ի նոսա լեզուս հրոյ
նստեալ։ Ուրեք բերեալ
հաց բաղմեցին սուտ
պահանն մարմամբ կու-
սէ ծնեալ զանկման
մարմնոյն այ և ոչ ամուս
նոյ։ Օ՞ ի խնդրն սեր
մանն և ամուսնութեամբ ի ղ

Յաջորդ օրն Պետրոս։

Մատ. 24.30
Ղուկ. 23.15
Գործ. 28.6
Ես. 29.3
Ես. 24.18
Ա Կոր. 2.14
Գործ. 8.24

Ո՜հ հաղորդութիւն յ[ա]ղ
թեան եւ ապաշխարութեան
եւ ողորմութեան Աստուծոյ
մերոյ։ Ո՜հ հաղորդութիւն
սրբոյ եւ կենդանարար
մարմնոյ եւ արեան Քրիստոսի
Աստուծոյ մերոյ։ Ո՜հ հաղորդ-
ութիւն անմահ եւ երկնաւոր
խորհրդոյ։ Ո՜հ հաղորդութիւն
որ զմեզ ի մեղաց սրբէ եւ
զհոգիս մեր ի մահուանէ
փրկէ

Յոշափա տէր Աստուած։

Ես եմ Աստուած քո, որ հանի զքեզ ի տանէ ստրկութեան։ Մի լիցին քեզ աստուածք այլք առաջի իմ։ Մի արասցես քեզ կուռս, եւ ամենայն նմանութիւն զոր ինչ ի վերինս յերկինս, եւ զոր ինչ ի ներքինս յերկրի, եւ զոր ինչ ի ջուրս ընդ երկրի։ Մի երկրպագանիցես նոցա, եւ մի պաշտիցես նոցա։ Ես եմ Աստուած քո, Աստուած նախանձու, որ հատուցանեմ զանօրէնութիւն հարցն ի որդիս, ի ծոռունս եւ ի չորրորդ ազգս ատելեաց զիս։ Եւ առնեմ ողորմութիւն ի հազարս սիրելեաց զիս եւ պահեցելոց զպատուիրանս իմ։

Ելից Ի԰։ ԻԹ։ ԻԱ։ ԻԲ։ ԻԳ։ ԻԴ։ ԻԵ։ ԻԶ։ ԻԷ։ ԻԸ

Եւ ոչ ոք կարէ ի ձեռն ինքեան
ինչ մտանել, եթէ ոչ նախ զզօրն
կապեսցէ, այլ եւ կապեսցէ եւ
ապա զտունն յափշտակեսցէ։
Եւ խաւարեցան զնա ի խելս
առեալ ասացին զի ի հոգւոյ ա-
պականի է, եւ դժուն չէ
ունել։ Ասա զնմա եւ մեք
զայս ոչ լուաք ի քէն։ Ասէ
ցնոսա Յիսուս, եթէ եղէք
կուրք եւ ոչ ունիցիք մեղս։
Այժմ զի ասէք թէ տեսա-
նեմք եւ մեղքն ձեր կայ։

Ես եմ հովիւն
բարի։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, ո-
րոյ ոչ մտանէ ընդ դրունս
ի գաւիթ ոչխարաց, այլ
ելանէ այլ կողմանէ, նա
գող է եւ աւազակ։ Իսկ
որ մտանէ ընդ դրունս,
հովիւ է ոչխարաց։ Նմա
դրնապանն բանայ, եւ ոչ-
խարքն զձայն նորա լսեն,
եւ զոչխարսն իւր կոչէ
յանուն, եւ հանէ զնոսա։
Եւ յորժամ զոչխարսն իւր
հանցէ, առաջի նոցա երթ-
ցէ, եւ ոչխարքն հետեւին
նմա, զի գիտեն զձայն նո-
րա։ Օտարի ոչ հետեւիցեն,
այլ փախիցեն յնմանէ, զի
ոչ գիտեն զձայն օտարաց։
Զայս առակ ասաց նոցա
Յիսուս, եւ նոքա ոչ գի-
տացին զինչ էր զոր խօսէր
ընդ նոսա։ Ասէ ուրեմն
կրկին Յիսուս, ամէն ամէն
ասեմ ձեզ, եթէ ես եմ դուռն
ոչխարաց։ Ամենեքին որ
եկին առաջի իմ, գողք են
եւ աւազակք, եւ ոչ լուան
նոցա ոչխարքն։ Ես եմ դուռն,
որ ոք մտանիցէ ընդ իս,
կեցցէ, եւ մտցէ եւ ելցէ,
եւ արածիցէ։ Գող ոչ գայ
եթէ ոչ զի գողասցէ եւ
սպանցէ եւ կորուսցէ։ Ես
եկի զի կեանս ունիցին,
եւ առաւել ունիցին։ Ես
եմ հովիւն բարի։ Հովիւն
բարի զանձն իւր դնէ վասն
ոչխարացն։ Իսկ վարձու-
որ եւ ոչ հովիւ, որոյ ոչ
են ոչխարքն իւրեանք, տես-
անէ զգայլն եկեալ, եւ
թողու զոչխարսն եւ փա-
խչի, եւ գայլն յափշտակէ
զոչխարսն եւ ցրուէ։ Վար-
ձուորն փախչի, զի վար-
ձու է, եւ ոչ ինչ հոգայ
վասն ոչխարացն։ Ես եմ
հովիւն բարի, եւ ծանեայ
զիմս եւ ծանեան զիս
հարքն, որպէս ծանեայ
զհայր եւ զհայր ծանեայ
զիս, եւ զանձն իմ դնեմ
վասն ոչխարացն։ Եւ այլ
ունիմ ոչխարս, որ ոչ են
յայսմ գաւթէ, եւ զնոսա
պարտ է ինձ առնել, եւ
զձայն իմ լսիցեն, եւ լի-
նիցի մի հօտ եւ մի հովիւ։
Վասն այնորիկ զիս սիրէ
հայր, զի ես զանձն իմ
դնեմ, զի առցեմ զնա։
Ոչ ոք առնու զնա ի ձե-
նանէ իմմէ, այլ ես ինքն
դնեմ զնա, զի իշխան է
դնել զնա, եւ իշխան է
առնել զնա։ Զպատուէր
զայս ընկալայ ի հաւրէ
իմմէ։ Եւ ասացին նորա
դարձեալ հրեայքն, վասն
բանիցս այսոցիկ։ Եւ ասէին
բազումք ի նոցանէ, դեւ
ունի եւ խելագարեալ է,
զինչ զնմա լսէք։ Այլք
ասէին, ոչ են բանք այս
դիւահարի, միթէ դեւ կա-
րէ աչս կուրաց բանալ։
Եղեւ յամսեանն դեկտեմ-
բերի տօնել նորոգութեան
տաճարին։ Եւ ձմեռն էր։
Եւ շրջէր Յիսուս ի տա-
ճարին ի սեամս Սողոմո-
նի։ Եւ պատեցին զնա հրեայքն
եւ ասացին ցնա, մինչեւ
յերկայնս զանձն մեր կա-
ցուցանես։ Եթէ դու ես
Քրիստոս, ասա մեզ յայտ-
նի։ Ասէ ցնոսա Յիսուս,
ասացի ձեզ եւ ոչ հաւա-
տայք։ Գործքն զոր ես
առնեմ յանուն հաւր իմոյ,
նոքա վկայեն վասն իմ։
Այլ դուք ոչ հաւատայք,
զի ոչ էք յոչխարաց իմոց,
որպէս ասացի ձեզ։ Ոչխարքն
իմ զձայն իմ լսեն, եւ ես
գիտեմ զնոսա, եւ նոքա
հետեւին ինձ։ Եւ ես տամ
նոցա կեանս յաւիտենա-
կան, եւ մի կորիցեն յա-
ւիտեան, եւ ոչ ոք յափշ-
տակէ զնոսա ի ձեռաց
իմոց։ Հայրն իմ որ ետ
ինձ զնոսա, մեծ է քան
զամենայն, եւ ոչ ոք կա-
րէ յափշտակել ի ձեռաց
հաւր իմոյ։ Ես եւ հայր
միաբանք եմք։ Առին
հրեայքն դարձեալ քարս,
զի քարկոծեսցեն զնա։
Պատասխանի ետ նոցա
Յիսուս, բազում գործս
բարիս ցուցի ձեզ յիմոյ
հաւրէ, վասն գործոյ ո-
րոյ ինձ քարկոծէք զիս։
Պատասխանի ետ նմա հրե-
այքն, ասելով, վասն գոր-
ծոյ բարւոյ ոչ քարկոծեմք
զքեզ, այլ վասն հայհո-
յութեան, եւ զի դու մարդ
եղեալ առնես զանձն քո
աստուած։ Պատասխանի
ետ նոցա Յիսուս, ոչ գրեալ
է յօրինաց ձերոց, եթէ
ես ասացի, աստուածք էք։
Եթէ զնոսա ասաց աստ-
ուածս, յորոց բանն աստ-
ուծոյ եղեւ, եւ ոչ կարէ
խափանել գրոցն, զոր
հաւր սրբեաց եւ առա-
քեաց յաշխարհս, դուք
ասէք թէ հայհոյես, զի
ասացի թէ որդի աստուծոյ
եմ։ Եթէ ոչ առնեմ գոր-
ծս հաւր իմոյ, մի հաւա-
տայք ինձ։ Եթէ առնեմ,
եթէ ինձ ոչ հաւատայք,
գործոց հաւատասջիք, զի
գիտասջիք եւ ծանիցէք,
զի հայր ի մէնջ է, եւ ես
ի հաւրէ։ Եւ կամէին դար-
ձեալ կալ զնա, եւ ել ի
ձեռաց նոցա։ Եւ գնաց
դարձեալ անդրէն յայն
կողմն Յորդանանու, յա-
նապատ տեղին, ուր էր
Յովհաննէս նախ քան զկա-
տարելն մկրտելոյ։ Եւ
բնակեցաւ անդ։ Եւ բազումք
եկին առ նա, եւ ասէին,
զի Յովհաննէս նշան մի
արար, այլ ամենայն զոր
ասաց Յովհաննէս վասն
այսորիկ, ճշմարիտ էր։
Եւ հաւատացին բազումք
անդ ի նա։

Ա Մակ.
1. 18

Ա–ի
9. 6

Յովհ.
10. 1
74. 8

զաշխարհիւրն բանիւն այս
մա առացաք, զհատուկն
մեր ընդ մարդկայնոյս
բնութե։ Քանզի զինչն
ոմն ասէ՝ զիմացուածն բա
նիւ չնձան մեզ անմահ
արեւոյ կուսին և սրբոյն
Աստուածածնի կոյսն
Քանզի խաւարտանդ
զոր ասէ՝ զիմացուածն բա
նիւ չնձան մեզ անմահ
արեւոյ կուսին և սրբոյն
Աստուածածնի կոյսն
Քանզի խաւարտանդ
եղեալ ի մեզ ամենայն
ազգ մարդկան ի մեղս
մահու։ Եւ ոչ ոք կարէ
զանձինս իւրեանց ի
մահուանէ ազատել,
զի ամենեքեան ի մեղս
մեռեալ էին։ Եւ ոչ ոք
կարէր զանձինս իւրե
անց ի մահուանէ ազա
տել, զի ամենեքեան ի
մեղս մեռեալ էին։ Եւ
ոչ ոք կարէր զանձինս
իւրեանց ի մահուանէ
ազատել, զի ամենեքեան
ի

Յովհ. ՇԱ. ԻԵ.

Եթէ զիս սիրէք՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք։

Եթէ զիս սիրէք՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք։ Ասէ Տէր, որ ոչ ասէ թէ, Ջուր խառնեցաք ընդ գինւոյն՝ և յաւէտ խոտորեցաք ի տեսանելոյ խորհրդոյն։ Այլ թէ այսպէս էր, ապա աւազեալ էր և զառնութիւն ջրոյն։ Այլ և զառնութիւն գինւոյն։

Ա՛ն Ա՛նհիւթ։

Ա՛ռաջի ջրոյ ոչ ըմպելն գինւոյն կենդանի վէմ ոմն անջրդին է և թանձր։ առաջի ջրոյ անկարծ ըմպել ի՛ և՛ ոչ ոք կարէ զնորոգեալսն խառնեալ ջուր։

Ա՛ն և Ա՛նիւթ։

Ա՛յլ՝ որ զառակաւ յայտ նոյն բանն ոչ է պատուական յայտնել, ապա մեծաւ գոյն յայտնին ոչ ջուր է առաւել քան զգինի։ Ասէ Ա՛ն ի՛ որ զմեծագոյն յայտնին

յայտնեաց, զբերան որ ջրոյն արիւն խմէր կոչէր լոկ, և զառակաւն ոչ։ Ա՛ն զի ոչ էր նոյն գոյն ջուր և գինւոյ այսպիսի ոչ յայտնեաց։ Այլ զնոյն առակ առաջ եղեալ՝ յառաջ խառնումն ջրոյն ոչ լաւ խորհրդոյն է. որպէս և ոչ առ մեզ ի՛ վաճառողն խառնեաց ջուր։ այլ քան ոչ խառնեաց ջուր։ այլ ի բերոյ սրինգ առաջ։ Նոյնպէս և ի՛ ծնելդ այդ՝ ամենևին է առաւելանուեղի կարծիս զի և ոչ ինչ է թանձր առաջի քան ոչ ոք ինչ է թանձր նախ այլ յայտ է յՅոյժ։ Ա՛յլ՝ բանդ այդ կայ ծերոք է ոչ հաւատան. վայ զառաջնոյն կոտորելոյն կարծիս առ սիրելս։

Ա՛ն Ա՛նիւթ։

Ջուրն խորհրդաբեր է առնն երկնաւորի։

Ջուրն խորհրդաբեր է առնն երկնաւորի։ վայ զի ջուրն նշանակի զհաւատացեալս ի միաբանութիւն

Յ

յ ամենամատեցեալ նեղի
զսրտի ազգակից. զի յոմ
քամ ծարաւի հոսմոյն՝
զսրտէ զովացի. եւ ես հր
զսրտէ զովացի. եւ ես հր
զսրտէ զովացի. եւ ես հր

Յայտնութիւն Յիսուսի Քրիստոսի, զոր ետ նմա Աստուած ցուցանել ծառայից իւրոց զոր պարտ է եղիցի իսկ վաղվաղակի. եւ եցոյց առեալ հրեշտակաւ իւրով ծառայի իւրում Յովհաննու. որ եւ վկայեաց զբանն Աստուծոյ եւ զվկայութիւն Յիսուսի Քրիստոսի զամենայն զոր ինչ եհան տեսանել։ Երանի ընթերցողի եւ լսողաց զբանիս մարգարէութեան եւ պահողաց զոր ինչ գրեալ է ի նմա. զի ժամանակ մերձ է։

Յովհ. Ա. Ա.

Յովհաննէս եպիսկոպոս եղից յեկեղեցիսն որ են յԱսիա. շնորհք ձեզ եւ խաղաղութիւն ի Տեառնէ որ է եւ որ էր եւ որ գալոց է. եւ ի յոթանց հոգւոցն որ առաջի աթոռոյ նորա. եւ ի Յիսուսէ Քրիստոսէ վկայէ հաւատարիմ. անդրանիկ ի մեռելոց եւ իշխան թագաւորաց երկրի։ Որ սիրեաց զմեզ եւ լուացեալ զմեզ յարեանց մերոց արեամբ իւրով. եւ արար մեզ թագաւորութիւն քահանայս Աստուծոյ եւ Հաւր իւրոյ. նմա փառք եւ իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։ Ահա գայ ընդ ամպս, եւ տեսցէ զնա ամենայն աչք եւ որք զնա խոցեցին. եւ լացցեն վասն նորա ամենայն ազգք երկրի. այո ամէն։ Ես եմ Ալփա եւ Օմեգա, սկիզբն եւ վախճան, ասէ Տէր Աստուած որ է եւ որ էր եւ որ գալոց է, Ամենակալ։

Ես Յովհաննէս եղբայր ձեր եւ հաղորդ նեղութեան եւ թագաւորութեան եւ համբերութեան յՅիսուս Քրիստոս էի ի կղզին որ կոչի Պատմոս վասն բանին Աստուծոյ եւ վկայութեան Յիսուսի։ Էի հոգւովն յօրն Տեառնէ, եւ լուայ զետեղ իմ ձայն մեծ իբրեւ զշեփորի ասելոյ։ Զոր տեսանես գրեա՛ ի գիրս եւ առաքեա՛ եկեղեցեաց որ յԱսիա. յԵփեսոս եւ յԱզմիւռնիա եւ յՊերգամոս եւ յԹիւատիրա եւ յՍարդիս եւ յՓիլադելփիա եւ յԼաւդիկիա։

Օրհն. Ա. 1

Օրհն. Գ. 19

Եւ դարձեալ դարձի մարդն Յիսուս օրհնէ եւ օրհնականացն. զի՛ ասաց եւ առ Հայրն՝ զօրն անդադար ճճէ մարմինն և կենդանանայ. և առ մեռեալսն նմանեալ է բուսոց և ծառոց. և ի գալ դեղոյ ընձիւղոյ նմանի թուղթոց և տերևոց. և ի գալ ամառնոյ նմանի պտղոց. և ի գալ ձմերայնոյ նմանի ծառոց. և ի գալ գարնանոյ նմանի ծաղկանց. և ի գալ աշնանոյ նմանի հասելոյ

Հաղորդութեանն քո։

Ուսոյց եկեղեցւոյն ի
սրտմտել ընդ հանուր
եկեղեցւոյն հռոմայ։

Պատգամ սրբոյ Մարգարէին։

Ես եմ Տէր Աստուած սնանելի
և թխեցաբար ուսուցանեմ։ Յորժամ սկսայ
խոսիսանալ ուսուցա
նել զժողովուրդն սուտ
լոմ, և եթէ ոչ կերկնչիք
զմարմնոյն սրտից մարդոյ
և արեգնիք զարիւն նոր,
ոչ ունիք կեանս։

Ահ յետ այսորիկ աւուրս
նիցէ կինքն, և զայս առաց
ժողովրդեանն յուսուցա
նել զի խոսիսանայցէ։
Ոչանեաւր, զի աւետա
րանիչն ասէ, յոր ուսոյ
ցանէր զնոսա, և ասէր
ցնոսա զժողովրդեանն հրա
մայեաց։ Ահ նոքա ընդ դէմ
աւետարանին առնէին,
անմաս առնէին զսուտ
ուսոյցն ժողովրդեան հրա
մայեաց։ Ահ նոքա ընդ դէմ
աւետարանին առնէին,
անմաս առնէին զսուտ
ուսոյցն ժողովրդեան հրա
մայեաց։ Ահ նոքա ընդ դէմ
աւետարանին առնէին,
անմաս առնէին զսուտ
ուսոյցն ժողովրդեան հրա
մայեաց։

Ի սկզբանէ ոչ եղեալ
այսպիսի հերձուած
ի սուրբ եկեղեցի։

Ոչ ոք ոչ ինչ ի սկզբանէ

զի ոչ ոք կարէ ասել թէ ես ոչ ունիմ
զայս ի քեզ, զի ամենայն ինչ որ ունիս
ի քեզ է, զի ոչ ոք ունի զոր ոչ ի քեզ
առեալ տայ քեզ. եւ եթէ ոչ ոք ունի
զայս ի քեզ, զայս ամ
զի ոչ ոք ունի զոր ոչ ի քեզ
առեալ տայ քեզ

Ա-ԿԱ
4·9

Ա-ԿԱ
20·26

Ա-ԿԱ
22·17

Ա-ԿԱ

Ա-ԿԱ

Ա-ԿԱ

Յիշատակ ի Պարգեւ։

Ո՞հա այս բառս եղաւ
կանխ լուսո օրինակին մերոյ
քաղաքին և կամ մերոյ
գաւառին. և ամենայնին
յոգնական է որ գտաւ
լատերէն և զպատգամս
ցեղս ներքաղքին և
կամ գաւառին նշանակէ։
Ես միայն այս, այլ և ինչ
գոյն այսմ ասէ աւետա-
րանիչն Մատթէոս, այս
ամ եղև զի լցցի բան
մրգբեկին։ և զայս ևս ի
եզական։ Ո՞ր կին էր
եղեալն որ առաց եղև.
այսինքն ի յորժամ առա-
քեցան գնացին ի քա-
քէն գնացին ի գիւղն
և արձակեցին զէշն և
բերին առ յիս, յայնժամ
եղև կառարեալ մի բան
մարգարէին. լուսայնմ,
ուրուն լեր դուստր սիո
նոյն և քարոզեա դուստր
երուսաղէմ. ահա թագաւոր
դայ առ քեզ. արդար և
փրկիչ. նոյն չէ և չե
ճեալ ի վեր ինչ և յա
ռանկէ նորոգ։

Ո՞ւմ

26. 56

Ո՞ւմ

9. 9

Ձայն քարոզել հայցանեմ

Ձայն առ առաց քեզ։

առատ յորժամ առաց,
եղակաս եղև։ Այլ նոյն
ասացեալ բան յոլովս ան-
գամ ասացեալ գտանի։
Եւ ոչ ինչ ասացեալ
ի մեզ ի մէնջ ի մեր
գրեալ գտանի։ Ո՞ր
զաքէոս ի մեր տանն
եղև։ Ո՞ր ի մեր
տանն եղև զի ամ
նաւանդ

Հաղորդեցան։ Եւ յայնժամ ասէ ցնոսա, Այդ
ոչ ամենեքեան
կարգեցան ի
Հոգի Սրբոյ։
Ոչ ամենեքեան
առաքեալք են։
Ոչ ամենեքեան
մարգարէք են։
Ոչ ամենեքեան
վարդապետք են։
Ոչ ամենեքեան
զօրութիւնս
գործեն։
Ոչ ամենեքեան
շնորհս ունին
բժշկութեանց։
Ոչ ամենեքեան
լեզուաւ խօսին։
Ոչ ամենեքեան
մեկնեն։
Ոչ ամենեքեան
զամենայն
ինչ գիտեն։
Ոչ ամենեքեան
զօրութեամբ
խօսին։
Ոչ ամենեքեան
սիրեն զմիմեանս
որպէս
հրամայեաց
Տէր։
Ոչ ամենեքեան
զհիւրասիրութիւն
ընդունին։
Ոչ ամենեքեան
զհոգեւոր
ընծայսն
ընդունին։
Ոչ ամենեքեան
զհոգեւոր
պարգեւսն
ընդունին։
Ոչ ամենեքեան
զհոգեւոր
պարգեւսն
ընդունին։
Ոչ ամենեքեան
զհոգեւոր
պարգեւսն
ընդունին։

արեան կաթսայեցներդ
ասա եւ իւրեանք թող
սիրե՞ն, անդէ՞ն եւ արիւն։
Ա՞ւրհնեսցէ արհաւիրք,
իբր յախտիցն աւետեաց։
Ա՞ւրհնեսցէ ասելն, ես մարդ
հոգի զանձն իմ ի ձեռս
իմ յանձնեցի։ Ա՞ւրհնեսցէ
ոչ ինչ զանձն իմ ի մարմնոյ։
Ա՞հա զանձն իմ ի ձեռս
սուրբացան։ Ես այսպէս
ասացի։ Ձեզ ոչ ինչ
կէ, ժողովեցէ՛ք զանձն իմ
ինքնագիտութեան ասեմ
թեանն։ Եւ ասասցի՛ս
առնէ զանձն իմ ի ձեռս
իւր յախտիցն աւետեաց։
Ա՞ւրհնեսցէ ասելն, ոչ մարդ
ասէ, ասէ՛ք ի սմանէ
ասէ, ասէ՛ք ի սմանէ
ցին հոգոյ զիւրեանց
իւր յայտնապէս յարե
նէն զերկն եւ ծածկեաց
ի մարմնոյն։ զի յորմէ
ինքն հաղորդ եւ ձայն
կէ, ժողովեցէ՛ք ոչ մա
ասացան։ Ձեզ այսպէս
ասէ՛ զերկն ի հաղորդ
թեանէն զի յայլ իւրոյ
ինքնագիտութեան ասեմ
թեանն։ Եւ ասասցի՛ս
առնէ զանձն իմ ի ձեռս
իւր յախտիցն աւետեաց։
Ա՞ւրհնեսցէ ասելն, ոչ մարդ
ասէ, ասէ՛ք ի սմանէ
ասէ, ասէ՛ք ի սմանէ
ցին հոգոյ զիւրեանց
իւր յայտնապէս յարե
նէն զերկն եւ ծածկեաց
ի մարմնոյն։ զի յորմէ

Յոբ ԼԲ։

հինգ ձայնակ. և յայլմէ
հաղ բաշխէ ժողովեցէ
զեանն և ոչ ի նոյնոյ
որոյ ինքն հաղորդի։
Ա՞հա դատապարտ լսեր
և ազատեալ կիւանդ։ քան
զայս ի մարմնոյ իմոյ։ և յա
ետ ընդոնին և զերկրորդին
ասէ, ասէ՛ք ի սմանէ
ամէն այս ի պիտոյ իմ։
Ա՞հա սատկեալ եկեղե
ցին հոգոյ զիւրեանց
իւր յայտնապէս յարե
նէն զերկն եւ ծածկեաց
ի մարմնոյն։ զի յորմէ
ինքն հաղորդի և ձայն
կէ, ժողովեցէ՛ք ոչ մա
ասացան։ Ձեզ այսպէս
ասէ՛ զերկն ի հաղորդ
թեանէն զի յայլ իւրոյ
ինքնագիտութեան ասեմ
թեանն։ Եւ ասասցի՛ս
առնէ զանձն իմ ի ձեռս
իւր յախտիցն աւետեաց։

Ա՞հա դատապարտ լսեր
և ազատեալ կիւանդ։ քան
զայս ի մարմնոյ իմոյ։ և յա
ետ ընդոնին և զերկրորդին
ասէ, ասէ՛ք ի սմանէ
ամէն այս ի պիտոյ իմ։
Ա՞հա սատկեալ եկեղե
ցին հոգոյ զիւրեանց
իւր յայտնապէս յարե
նէն զերկն եւ ծածկեաց
ի մարմնոյն։ զի յորմէ
ինքն հաղորդի և ձայն
կէ, ժողովեցէ՛ք ոչ մա
ասացան։ Ձեզ այսպէս
ասէ՛ զերկն ի հաղորդ
թեանէն զի յայլ իւրոյ
ինքնագիտութեան ասեմ
թեանն։ Եւ ասասցի՛ս
առնէ զանձն իմ ի ձեռս
իւր յախտիցն աւետեաց։

Յոբ ԼԲ։

ռայնեալ աւետ քան
ջաւիս և կարողեալ
նայնպէս յերկրորդում
և յերրորդում աւետ
միոյնէ հաղորդեցան ա
մենեքեան ի մարմնոյ և
յարենէ ան։ Ա՞ստ ի
ոչ զիարդ հնար էր հա
լիր քանդհաղորդ իւր
ագարեցիացն յաստ
ջերմ և անապական օրհ
նեալ հայրմաստացանել։
Ա՞ստ ի հայեցիցես
վուսն լինէր, օրն իբուն
ոչ կարէին հաստացանել
այնքանեաց բազմակա
նաց։ Ա՞հա ոչ խոստա
զայր անդ և ոչ վուսն։
Ուսկ տէր և Փրկող և
ծաղկեալ ոչ մաստացա
նէր բան երկաբանակաց,
այլ նոր և ջերմ հաց ան
ապարէր։ որով և մեք
զայժմ։ Ա՞նդէն և այս
ևս ի դժրնդակազոյն
լսեր զոր ծանուցանէ,
զոր յայտնեալ զոր օրհ
նէ քահանայն ոչ ասոյ ի
զերկրեանն, այլ միայն

Յաշտգ սէր Պատգին.

Ընտանեաց եւ ազգականաց
մատաղ։

Ընտանի Ընչից.

Կարէ մին զինչ ասեն
Ի միւսմ ժամու քան
զամ ասելայս մկրտել
տալ եւ կարէ քահանայ
հաց օրհնել։

Ընտանի Աղտեղից.

Պատճառեմ եւ ասեմ
Թէ, կացցէ քո զգա-
ժամու . քանայնմ,

տուն մկրտել ի միւսմ
տուն աստուած ի վերայ. եւ
եզական բանիւ ասացէ,
այս է մարմին իմ։
Եթէ Թէ նորա եզական
բանիւ ասեն, այսէ մար
մին իմ, ուրեմն միւսքն
չեն մարմինք որ ասեն ժո
ղովուրդն։ Եթէ երէց
յորդորակի զիմօք ասեն,
տեսա են մարմինք իմ,
զեանն տրտնջական տես
ելոցն հանեն ի կոտո
րէն։ Երկինչիմ զի մի՛ և
զխորհուրդն անկատար
մնացէ։

Ընտանի Ընչից.

Կարէ մին զինչն ասեն
ի միւսմ ժամու քան
զամ ասելայս մկրտել
տալ եւ կարէ քահանայ
հաց օրհնել։

Ընտանի Աղտեղից.

Պատճառեմ եւ ասեմ
Թէ, կացցէ քո զգա-
ժամու . քանայնմ,

տուն մկրտել ի միւսմ
տուն աստուած ի վերայ. եւ
եզական բանիւ ասացէ,
այս է մարմին իմ։
Եթէ Թէ նորա եզական
բանիւ ասեն, այսէ մար
մին իմ, ուրեմն միւսքն
չեն մարմինք որ ասեն ժո
ղովուրդն։ Եթէ երէց
յորդորակի զիմօք ասեն,
տեսա են մարմինք իմ,
զեանն տրտնջական տես
ելոցն հանեն ի կոտո
րէն։ Երկինչիմ զի մի՛ և
զխորհուրդն անկատար
մնացէ։

Ընտանի Ընչից.

Կարէ մին զինչն ասեն
ի միւսմ ժամու քան
զամ ասելայս մկրտել
տալ եւ կարէ քահանայ
հաց օրհնել։

Ընտանի Աղտեղից.

Պատճառեմ եւ ասեմ
Թէ, կացցէ քո զգա-
ժամու . քանայնմ,

Ընդդէմ Ամաղեկայ։

Եւ եկն Ամաղէկ եւ
պատերազմեցաւ ընդ Իսրայէլ ի Ռափիդիմ։
Եւ ասէ Մովսէս ցՅեսու. Ընտրեա մեզ
արս, եւ ելեալ պատերազմեսցես ընդ Ամաղեկ.
վաղիւ ես կայց ի գլուխ բլրոյն, եւ գաւազանն
Աստուծոյ իմոյ ի ձեռին իմում։ Արար Յեսու
որպէս ասաց ցնա Մովսէս, պատերազմել ընդ
Ամաղեկ. եւ Մովսէս եւ Ահարոն եւ Ովր ելին
ի գլուխ բլրոյն։ Եւ եղեւ յորժամ ամբառնայր
Մովսէս զձեռն իւր, յաղթէր Իսրայէլ. եթէ
դադարեցուցանէր զձեռն իւր, յաղթէր Ամաղեկ։
Ձանձրացան ձեռունք Մովսիսի, եւ առեալ
զքար եդին նմա, եւ նստաւ ի վերայ նորա.
եւ Ահարոն եւ Ովր հզօրացուցանէին զձեռունս
նորա, մի ոմն յայսմ կողմանէ, եւ մի ոմն
յայնմ կողմանէ. եւ եղեն ձեռունք նորա հաս-
տատեալք մինչեւ ի մուտս արեգական։ Եւ
զՅեսու եհար զբանակն Ամաղեկայ ի բերան
սրոյ։ Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Գրեա զայս
ի գրքի յիշատակի, եւ ասա ի լսելիս Յեսուայ,
զի ոչնչացուցանելով ոչնչացուցից զյիշատակ
Ամաղեկայ ի ներքոյ երկնից։ Եւ շինեաց
Մովսէս սեղան Տեառն, եւ կոչեաց զանուն
նորա Տէր յաղթող իմ։ Եւ ասէ. Զի ձեռն
ի գահոյս Տեառն, պատերազմ Տեառն ընդ
Ամաղեկ յազգէ յազգ։

Խրատ Յեթրովայ։

Եւ լուաւ Յեթրով քահանայ Մադիամայ

Ելք 28.19

Ելք 22.19

մկրտեցեալ զնա յանուն
Տեառն եւ որդւոց եւ հօտաց
սորա։ Եւ առաւ զՍեպփորա
կին Մովսիսի, զյայտ առաքեալ
նորա, ‖ եւ զերկուս որդիս նորա,
որոց անուն մի Գեդսոն, զի
ասէ. Պանդուխտ եղէ ես ի
տեղւոջ օտարի։ Եւ անուն
միւսոյ Եղիազար, զի ասէ.
Զի Աստուած հօր իմոյ օգնական
իմ էր, եւ փրկեաց զիս ի
սրոյ փարաւոնի։ Եւ եկն
Յեթրով աներ Մովսիսի, եւ
որդիք նորա, եւ կին նորա
առ Մովսէս յանապատին,
ուր բանակեալ էր անդ ի լերինն
Աստուծոյ։ Եւ ասաց ցՄովսէս
եւ ասէ. Ես աներ քո Յեթրով
եկի առ քեզ, եւ կին քո, եւ
երկու որդիք նորա ընդ նմա։
Եւ ասէ Մովսէս ցաներ իւր.
Զի եկիր առ իս։ Եւ ասէ
Յեթրով ցՄովսէս. Ողջոյն
քեզ, եւ ողջոյն կնոջ քում,
եւ ողջոյն որդւոց քոց։ Եւ
ասէ Մովսէս ցաներ իւր.
Մտիր ի տուն իմ։ Եւ մտեալ
Յեթրով ի տուն Մովսիսի,
պատմեաց նմա զամենայն
զոր արար Տէր փարաւոնի
եւ եգիպտացւոց վասն Իսրայէլի,
զամենայն զհանդիպեալսն
նոցա ի ճանապարհին, եւ
զի փրկեաց զնոսա Տէր։
Եւ ուրախ եղեւ Յեթրով
վասն ամենայն բարեացն,
զոր արար Տէր Իսրայէլի,
զի փրկեաց զնոսա ի ձեռն
եգիպտացւոց։ Եւ ասէ Յեթրով.
Օրհնեալ է Տէր, որ փրկեաց
զձեզ ի ձեռն եգիպտացւոց
եւ ի ձեռն փարաւոնի։
Որ փրկեաց զժողովուրդն
ի ներքոյ ձեռին եգիպտացւոց։
Արդ գիտացի զի մեծ է Տէր
քան զամենայն աստուածս,
վասն զի որ մեծամտեցան
ի նոսա։ Եւ մատոյց Յեթրով
աներ Մովսիսի ողջակէզ
եւ պատարագս Աստուծոյ։
Եւ եկն Ահարոն եւ ամենայն
երէցք Իսրայէլի ուտել
հաց ընդ աներ Մովսիսի
առաջի Աստուծոյ։

Յաղագս ոչ ընդունելոյ զկնի ապաշխարութեան զանիրաւ ամուսնութիւն։

Ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ զանիրաւ ամուսնութիւն, որ զկնի ապաշխարութեան լինի։ Զի որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ոչ ամուսնանայ, մինչեւ մեռանի կինն։ Եւ որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ամուսնանայ, մինչեւ կինն կենդանի է, ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ։ Եւ որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ամուսնանայ, մինչեւ կինն կենդանի է, ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ։ Եւ որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ամուսնանայ, մինչեւ կինն կենդանի է, ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ։

Յաղագս ոչ ընդունելոյ զկնի ապաշխարութեան զանիրաւ ամուսնութիւն։

Ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ զանիրաւ ամուսնութիւն, որ զկնի ապաշխարութեան լինի։ Զի որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ոչ ամուսնանայ, մինչեւ մեռանի կինն։ Եւ որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ամուսնանայ, մինչեւ կինն կենդանի է, ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ։ Եւ որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ամուսնանայ, մինչեւ կինն կենդանի է, ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ։ Եւ որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ամուսնանայ, մինչեւ կինն կենդանի է, ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ։

Յաղագս ոչ ընդունելոյ զկնի ապաշխարութեան զանիրաւ ամուսնութիւն։

Ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ զանիրաւ ամուսնութիւն, որ զկնի ապաշխարութեան լինի։ Զի որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ոչ ամուսնանայ, մինչեւ մեռանի կինն։ Եւ որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ամուսնանայ, մինչեւ կինն կենդանի է, ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ։ Եւ որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ամուսնանայ, մինչեւ կինն կենդանի է, ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ։ Եւ որ զկին ունի ի կենդանութեան առնէ, եւ ամուսնանայ, մինչեւ կինն կենդանի է, ոչ ընդունի ի կանոն եկեղեցւոյ։

Ո՞ր է Պատուհասն Աստուծոյ։

Որ է թէ պատճառեն նեղութիւնք անմեղաց եւ արդարոց զի համարին։

Ո՞ր է Պատիժ մեղաւորաց։

Որ է թէ բանն սուրբ զմարդս ի նիւթ զրկէ զմանաւանդ՝ ի հաղորդութենէն քրիստոսի։

Ո՞ր է ոչ պատիժ եւ մարդասիրութիւն, պատիժ եւ արեանն սրբոյ։ Ո՞րպէս մի բեկանիք բառին գործօք առ Տէրն հակառակ համարձակեալք, եւ ոչ զեկուցանիք կուսութիւն ձգտելոյն եւ մարտիրոսացն եղեն։

Ո՞րպէս զբանին գործս ոչ մեծագործեն հրամայէ կիւ բառնալ եւ գործել։ խոկ զկուսութիւնն նուաճելոցն հրամայէ։ զի այս միշտ ի մտի կացցեն ի ձըգտողէ։ Այլ միտս եւ այլն մեր բաշխեաց զմարդ միշտ եւ ետս առաքելոցն ի վերնատունն։ եւ զօրն նեղեալ բաժակն ոչ ինչ եղ զի համարձակեցան։

Ո՞ր է Պատուհասն Աստուծոյ։

Որ է թէ անմեղք են եւ արդարք եւ ոչ գիտեն զի խորհուրդ հաղորդութեան ասեն երկաբնակ զայն՝ այլ միայն զաղաւթս ոչ ասեն։ զոր

ասացին՝ իմաստնիքն՝ կապել արիւնն եւ այլն։ նոյնպէս եւ ի արիւնն կա պակցեալ մարմինն, եւ հոգին հանդերձեալ, եւ աճումն մաւթուեալ առաւ յոյժ զրկին զբանին զհոգեղ զի կատարեալ են ընդ արեանն։ այսինքն՝ մարմինն հոգին եւ աճումն։ Ընդ ըստին ճաշակ եւ յայտնի զբանն կին զհոգեղ՝ ի հաղորդութենէն քրիստոսի։

Ո՞ր է Պատուհասն Աստուծոյ։

Որ է թէ անմեղք են մանկունք եւ ոչ գիտեն զի խորհուրդ հաղորդութեան ասեն երկաբնակ զայն՝ այլ միայն զաղաւթս ոչ ասեն։ զոր աղաւթս ոչ ասեն։ զոր

զոր ոչ ոք կարէ համրել ի մարդկանէ։ զամբոխս ազգաց եւ
լեզուաց որ կայցեն առաջի գահուն եւ առաջի գառնն զգեցեալ
սպիտակազգեստս եւ արմաւենիս ի ձեռս իւրեանց։ եւ աղաղակեն
ձայնիւ մեծաւ եւ ասեն։ Փրկութիւն Աստուծոյ մերոյ որ նստի
ի վերայ գահուն եւ գառին։ եւ ամենայն հրեշտակքն կային
շուրջ զգահոյն եւ զծերսն եւ զչորեսին կենդանիսն։ եւ անկան
առաջի գահուն երեսաց իւրեանց եւ երկիր պագին Աստուծոյ
եւ ասեն։ Ամէն օրհնութիւն եւ փառք եւ իմաստութիւն եւ
շնորհք եւ պատիւ եւ զօրութիւն եւ զաւրութիւն Աստուծոյ
մերոյ յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։ Եւ պատասխանի
եցոյց ինձ մի ի ծերոցն եւ ասէ ցիս։ Այս որ զգեցեալ են
զսպիտակ զգեստս ովքե՞ր են եւ ուստի՞ եկին։ Եւ ասեմ
տեառն իմում։ դու գիտես։ Եւ ասէ ցիս։ Սոքա են որ
գան ի նեղութենէ մեծէ եւ լուացին զզգեստս իւրեանց եւ
սպիտակեցուցին զնոսա յարեան գառնէ։ Վասն այսորիկ են
առաջի գահուն Աստուծոյ եւ ծառայեն նմա ցերեկ եւ գիշեր
ի տաճարի նորա։ եւ որ նստի ի վերայ գահուն հանդերձեսցէ
զնոսա։ ոչ քաղցցեն եւ ոչ ծարաւեսցին յաւելուլ։ եւ ոչ
հարկանիցէ զնոսա արեւ եւ ոչ ամենայն տապ։ զի գառնն
որ է ի միջոց գահուն հովիւ լիցի նոցա եւ առաջնորդեսցէ
զնոսա առ աղբերս կենդանի ջուրց։ եւ սրբեսցէ Աստուած
զամենայն արտասուս ի նոցանէ։

Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երկրորդ լուայ զերկրորդ
կենդանին որ ասէր։ Եկ եւ տես։ Եւ ես տեսի եւ ահա
ձի սպիտակ։ եւ որ նստէր ի վերայ նորա ունէր աղեղն եւ
տրուեցաւ նմա պսակ։ եւ ել յաղթելով եւ զի յաղթեսցէ։
Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երրորդ լուայ զերրորդ կենդանին
որ ասէր։ Եկ եւ տես։ Եւ ես տեսի եւ ահա ձի սեւ։ եւ որ
նստէր ի վերայ նորա ունէր կշիռս ի ձեռին իւրում։ Եւ
լուայ որպէս ձայն ի մէջ չորեցունց կենդանեացն որ ասէր։
Չորս չենիկս ցորենոյ դահեկանաւ եւ երիս չենիկս գարեաւ
դահեկանաւ։ եւ զիւղոյ եւ զգինւոյ մի՛ վնասեր։ Եւ յորժամ
եբաց զկնիքն չորրորդ լուայ զձայն չորրորդ կենդանւոյն որ
ասէր։ Եկ եւ տես։ Եւ ես տեսի եւ ահա ձի դեղին։ եւ որ
նստէր ի վերայ նորա անուն նորա մահ էր։ եւ դժոխք
հետեւէին նմա։ եւ տրուեցաւ նոցա իշխանութիւն ի չորեքտասան
մասանց երկրի սատակել սրով եւ սովով եւ մահու եւ
գազանաւ երկրի։ Եւ յորժամ եբաց զկնիքն հինգերորդ
տեսի զանձինս սպանելոցն վասն բանին Աստուծոյ եւ վասն
վկայութեան զոր ունէին։ Եւ աղաղակեցին ձայնիւ մեծաւ
եւ ասեն։ Մինչեւ ե՞րբ տէր սուրբ եւ ճշմարիտ չդատես եւ
չհատուցանես արեան մերոյ ի բնակչաց երկրի։ Եւ տրուեցան
նոցա զգեստք սպիտակք եւ ասացաւ նոցա զի հանգիցին
մնացեալ ժամանակ սակաւ մինչեւ լցցին եւ ծառայքն իւրեանց
եղբարքն որ սպանանելոցն են որպէս եւ նոքա։ Եւ տեսի
յորժամ եբաց զկնիքն վեցերորդ եւ ահա երկրաշարժ մեծ
եղեւ։ եւ արեգակն եղեւ սեւ որպէս տոպրակ մազեղէն։
եւ լուսին եղեւ որպէս արիւն։ եւ աստեղք երկնից անկան
ի վերայ երկրի որպէս թզենի ընկենու զանհաս իւր յորժամ
ի հողմոյ սասանի։ եւ երկինք հեռացան որպէս մատեան
որ փաթթի։ եւ ամենայն լերինք եւ կղզիք յտեղեաց իւրեանց
շարժեցան։ եւ թագաւորք երկրի եւ իշխանք եւ զաւրավարք
եւ հարուստք եւ զաւրաւորք եւ ամենայն ծառայ եւ ազատ
թաքուցին զանձինս իւրեանց ի քարանձաւս եւ ի ժայռս
լերանց։ եւ ասեն լերանցն եւ ժայռոց։ Անկարուք ի վերայ
մեր եւ ծածկեցէք զմեզ յերեսաց նստելոյ ի վերայ գահուն
եւ ի բարկութենէ գառնն։ զի եկն աւուր մեծ բարկութեան
նորա։ եւ ո՞վ կարէ կալ։

Եւ յետ այսորիկ տեսի չորս հրեշտակս կայեալս ի չորս
կողմանս երկրի զչորս հողմս երկրի պահելով զի մի՛ հողմ
փչիցէ ի վերայ երկրի եւ ոչ ի ծովու եւ ոչ ի վերայ ամենայն
ծառոց։ Եւ տեսի զհրեշտակ մի ելանէր յարեւելից կողմանէ
ունելով զկնիք կենդանւոյ Աստուծոյ եւ աղաղակեաց ձայնիւ
մեծաւ զչորս հրեշտակսն որոց տրուեցաւ նոցա վնասել զերկիր
եւ զծով։ եւ ասէ։ Մի՛ վնասէք զերկիր եւ զծով եւ ոչ
զծառս մինչեւ կնքեսցուք զծառայս Աստուծոյ մերոյ ի
ճակատս իւրեանց։ Եւ լուայ զթիւ կնքելոցն հարիւր քառասուն
եւ չորք հազարք կնքեալք յամենայն ազգաց որդւոց Իսրայէլի։
Յազգէ Յուդայ տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ
Ռուբինի տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Գադայ
տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Ասերի տասն եւ
երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Նեփթաղիմի տասն եւ երկու
հազարք կնքեալք։ յազգէ Մանասէի տասն եւ երկու հազարք
կնքեալք։ յազգէ Շմաւոնի տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։
յազգէ Ղեւեայ տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ
Իսաքարայ տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Զաբուղոնի
տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Յովսեփայ տասն
եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Բենիամինի տասն եւ
երկու հազարք կնքեալք։

Եւ յետ այսորիկ տեսի եւ ահա բազմութիւն մեծ զոր
ոչ ոք կարէ համրել ի մարդկանէ յամենայն ազգաց եւ
ցեղից եւ ժողովրդոց եւ լեզուաց կային առաջի գահուն եւ
առաջի գառնն զգեցեալ սպիտակազգեստս եւ արմաւենիս
ի ձեռս իւրեանց։ եւ աղաղակեն ձայնիւ մեծաւ եւ ասեն։
Փրկութիւն Աստուծոյ մերոյ որ նստի ի վերայ գահուն եւ
գառին։ եւ ամենայն հրեշտակքն կային շուրջ զգահոյն եւ
զծերսն եւ զչորեսին կենդանիսն։ եւ անկան առաջի գահուն
երեսաց իւրեանց եւ երկիր պագին Աստուծոյ եւ ասեն։
Ամէն օրհնութիւն եւ փառք եւ իմաստութիւն եւ շնորհք
եւ պատիւ եւ զօրութիւն եւ զաւրութիւն Աստուծոյ մերոյ
յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։ Եւ պատասխանի եցոյց
ինձ մի ի ծերոցն եւ ասէ ցիս։ Այս որ զգեցեալ են
զսպիտակ զգեստս ովքե՞ր են եւ ուստի՞ եկին։ Եւ ասեմ
տեառն իմում։ դու գիտես։ Եւ ասէ ցիս։ Սոքա են որ
գան ի նեղութենէ մեծէ եւ լուացին զզգեստս իւրեանց եւ
սպիտակեցուցին զնոսա յարեան գառնէ։ Վասն այսորիկ են
առաջի գահուն Աստուծոյ եւ ծառայեն նմա ցերեկ եւ գիշեր
ի տաճարի նորա։ եւ որ նստի ի վերայ գահուն հանդերձեսցէ
զնոսա։ ոչ քաղցցեն եւ ոչ ծարաւեսցին յաւելուլ։ եւ ոչ
հարկանիցէ զնոսա արեւ եւ ոչ ամենայն տապ։ զի գառնն
որ է ի միջոց գահուն հովիւ լիցի նոցա եւ առաջնորդեսցէ
զնոսա առ աղբերս կենդանի ջուրց։ եւ սրբեսցէ Աստուած
զամենայն արտասուս ի նոցանէ։

Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երկրորդ լուայ զերկրորդ
կենդանին որ ասէր։ Եկ եւ տես։ Եւ ես տեսի եւ ահա
ձի սպիտակ։ եւ որ նստէր ի վերայ նորա ունէր աղեղն եւ
տրուեցաւ նմա պսակ։ եւ ել յաղթելով եւ զի յաղթեսցէ։
Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երրորդ լուայ զերրորդ կենդանին
որ ասէր։ Եկ եւ տես։ Եւ ես տեսի եւ ահա ձի սեւ։ եւ որ
նստէր ի վերայ նորա ունէր կշիռս ի ձեռին իւրում։ Եւ
լուայ որպէս ձայն ի մէջ չորեցունց կենդանեացն որ ասէր։
Չորս չենիկս ցորենոյ դահեկանաւ եւ երիս չենիկս գարեաւ
դահեկանաւ։ եւ զիւղոյ եւ զգինւոյ մի՛ վնասեր։ Եւ յորժամ
եբաց զկնիքն չորրորդ լուայ զձայն չորրորդ կենդանւոյն որ
ասէր։ Եկ եւ տես։ Եւ ես տեսի եւ ահա ձի դեղին։ եւ որ
նստէր ի վերայ նորա անուն նորա մահ էր։ եւ դժոխք
հետեւէին նմա։ եւ տրուեցաւ նոցա իշխանութիւն ի չորեքտասան
մասանց երկրի սատակել սրով եւ սովով եւ մահու եւ
գազանաւ երկրի։ Եւ յորժամ եբաց զկնիքն հինգերորդ
տեսի զանձինս սպանելոցն վասն բանին Աստուծոյ եւ վասն
վկայութեան զոր ունէին։ Եւ աղաղակեցին ձայնիւ մեծաւ
եւ ասեն։ Մինչեւ ե՞րբ տէր սուրբ եւ ճշմարիտ չդատես եւ
չհատուցանես արեան մերոյ ի բնակչաց երկրի։ Եւ տրուեցան
նոցա զգեստք սպիտակք եւ ասացաւ նոցա զի հանգիցին
մնացեալ ժամանակ սակաւ մինչեւ լցցին եւ ծառայքն իւրեանց
եղբարքն որ սպանանելոցն են որպէս եւ նոքա։ Եւ տեսի
յորժամ եբաց զկնիքն վեցերորդ եւ ահա երկրաշարժ մեծ
եղեւ։ եւ արեգակն եղեւ սեւ որպէս տոպրակ մազեղէն։
եւ լուսին եղեւ որպէս արիւն։ եւ աստեղք երկնից անկան
ի վերայ երկրի որպէս թզենի ընկենու զանհաս իւր յորժամ
ի հողմոյ սասանի։ եւ երկինք հեռացան որպէս մատեան
որ փաթթի։ եւ ամենայն լերինք եւ կղզիք յտեղեաց իւրեանց
շարժեցան։ եւ թագաւորք երկրի եւ իշխանք եւ զաւրավարք
եւ հարուստք եւ զաւրաւորք եւ ամենայն ծառայ եւ ազատ
թաքուցին զանձինս իւրեանց ի քարանձաւս եւ ի ժայռս
լերանց։ եւ ասեն լերանցն եւ ժայռոց։ Անկարուք ի վերայ
մեր եւ ծածկեցէք զմեզ յերեսաց նստելոյ ի վերայ գահուն
եւ ի բարկութենէ գառնն։ զի եկն աւուր մեծ բարկութեան
նորա։ եւ ո՞վ կարէ կալ։

Եւ յետ այսորիկ տեսի չորս հրեշտակս կայեալս ի չորս
կողմանս երկրի զչորս հողմս երկրի պահելով զի մի՛ հողմ
փչիցէ ի վերայ երկրի եւ ոչ ի ծովու եւ ոչ ի վերայ ամենայն
ծառոց։ Եւ տեսի զհրեշտակ մի ելանէր յարեւելից կողմանէ
ունելով զկնիք կենդանւոյ Աստուծոյ եւ աղաղակեաց ձայնիւ
մեծաւ զչորս հրեշտակսն որոց տրուեցաւ նոցա վնասել զերկիր
եւ զծով։ եւ ասէ։ Մի՛ վնասէք զերկիր եւ զծով եւ ոչ
զծառս մինչեւ կնքեսցուք զծառայս Աստուծոյ մերոյ ի
ճակատս իւրեանց։ Եւ լուայ զթիւ կնքելոցն հարիւր քառասուն
եւ չորք հազարք կնքեալք յամենայն ազգաց որդւոց Իսրայէլի։
Յազգէ Յուդայ տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ
Ռուբինի տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Գադայ
տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Ասերի տասն եւ
երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Նեփթաղիմի տասն եւ երկու
հազարք կնքեալք։ յազգէ Մանասէի տասն եւ երկու հազարք
կնքեալք։ յազգէ Շմաւոնի տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։
յազգէ Ղեւեայ տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ
Իսաքարայ տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Զաբուղոնի
տասն եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Յովսեփայ տասն
եւ երկու հազարք կնքեալք։ յազգէ Բենիամինի տասն եւ
երկու հազարք կնքեալք։

զանձն ի լինել ամենայն
մարդոյ. զի ոչ ոք կարէ
զանձն փրկել. եւ ոչ
տայ հանդերձ առ
Աստուծոյ զանձն իւր։
Եւ թանկ է փրկու-
թիւն անձանց նոցա,
եւ յաւիտեան մնայ
նոցա։ Զի ոչ ոք
կարէ ասել, թէ
ի ժամ մահուն
ապաշխարեցից եւ
կեցից. զի ոչ
ոք գիտէ զժամ
մահուն իւրոյ։ Ոչ
ոք գիտէ զի

Հատեալ մեր մեծ Աստուած
դու։ Ա՚ զ առաքեալսն ընդ
դա զգեստուց պիտոյ
ժողովեսցեն առաքեալք
ասեն զմարմինն տան
ժողովեսցեն առաքեալք
տեսան · խոկ մեք մի՛ մի
ամպ Աստուածքն զմար
ամպ Աստուածքն զմար
ամպ Աստուածքն զմար

Ի՚ն Ի՚ն։

Ամացուք եղիկ երկաբեր
նակ զմարմինն տան
ժողովեսցեն առաքեալք

Ի՚ն Ի՚ն։

Ի՚ն Ի՚ն։

Ի՚ն Ի՚ն։

Յաղագս ապրելոյ մարդոյ:

Յաղագս այսորիկ մեք
ասեմք:

Ոչ ոք ոչ ինչ:

Ամենայնիւ երկար է
նակքն ընդ այս, եթէ
դուք հայք յոյժ մեծ
ասէք զմարմինն ընդ
արեան, երեւի հանդոյն
թացեալ պատառոյն
յուդայի:

Ոչ ոք ոչ արժան:

Հնարեն հիմարեալ խոս
սի և սիրտս նոր զնան
րութիւն խոկացեալ:
Ինչ յոյժ մեծ իրեանք
առնուն զարիւնն ընդ
մարմնոյն և ձգեակեն,
ուրեմն ամէն յուդայ են:
զի միայն է միաւորելն
արտաքս և ի ներքոյ. զի
ամ կերակուր և ըմպելի
ի ներքոյ միաւորի:
Ուրեք ոչ լսեաք ի սբ
գրոց, եթէ անարժան ու
տելն առնէ յուդա և
ոչ միաւորութիւն զարիւն
և զմարմին ձգակելն:

Ուստի հարիւրեցաւ:

ընդ մարմնոյն և ասէ ժո
ղովրդեանն: Օ ի որով
բաշխի մարմինն, նմանա
պէս մասնաւորեցի և
արիւնն առ հասարակ.
և մի՛ ոք ասասցէ անմահ զբ
անիցիմք կենդանարար
յարենէն քի երբեք ըզ
ժողովուրդն երկաբնա
կաց: Նա զբնէ երբեմն
նշանակէ հացն զամաք
զբանն ի տերունէ ինքն.
և զինին զմարդկութիւն.
բանտում հաղորդեցաւ
մարմնոյ և արեանն մեր
ձառագրութիւն ի բանէ:
Նա երբեմն նշանակէ
հացն զմարմինն սբ. և
արիւնն զանմահ կենդա
նութիւն: Նա բաժան
միաբանց օրհնեմք զհացն
և զբաժակն. և յետոյ
միաւորեմք ի ձգակելն:
Ա՛ ոչ զի աղբիւր արեանն
բաժանեալ ի մարմնոյն,
զարձեալ միաւորեցաւ
առ ինքն և ժողովեցաւ
ի մարմինն իւր և ոչ զբր
ուեցաւ այլ առաքեալ:

զՏացեք միտք ի մատին
զի այս խոստովանութիւն
մեր ոչ է ի մարդկան
միայն. Այլ ամենայն
կատարեալ միաբանութ
ի մէջ մեր եւ ի մէջ մեզ
եւ ի Հարսն մեր. Այլ
ամենայն հաւատք մեր
մեզ եւ հաշտութիւն ի մէջ
մեր առաջի, հաշտեցէք զ
զիս եւ տեսէք. Այլ զեր
եւ այսպիսի միաբանութ
թիւն չէր նման քահանայի,
այլ կամեցաւ Քրիստոս
մատուցանել. վասն այսր
ցոյց զնոսին զի ոչ խոստո
վանին ոչ ի մարդկանէ
նոցա. Այլ այսպէս լինի
կատարեալ միաբանութ
թիւն ի մէջ մեր եւ ի մէջ մեզ.
զի այս խոստովանութիւն

զՏացեք միտք ի մատին
զի այս խոստովանութիւն
մեր ոչ է ի մարդկան
միայն. Այլ ամենայն
կատարեալ միաբանութ
ի մէջ մեր եւ ի մէջ մեզ
եւ ի Հարսն մեր. Այլ
ամենայն հաւատք մեր
մեզ եւ հաշտութիւն ի մէջ
մեր առաջի, հաշտեցէք զ
զիս եւ տեսէք. Այլ զեր
եւ այսպիսի միաբանութ
թիւն չէր նման քահանայի,
այլ կամեցաւ Քրիստոս
մատուցանել. վասն այսր
ցոյց զնոսին զի ոչ խոստո
վանին ոչ ի մարդկանէ
նոցա. Այլ այսպէս լինի
կատարեալ միաբանութ
թիւն ի մէջ մեր եւ ի մէջ մեզ.
զի այս խոստովանութիւն

Յ՚ոչ
I. 14

Ա՚ոգ
24. 39

մեր ոչ է ի մարդկան
միայն. Այլ ամենայն
կատարեալ միաբանութ
ի մէջ մեր եւ ի մէջ մեզ
եւ ի Հարսն մեր. Այլ
ամենայն հաւատք մեր
մեզ եւ հաշտութիւն ի մէջ
մեր առաջի, հաշտեցէք զ
զիս եւ տեսէք. Այլ զեր
եւ այսպիսի միաբանութ
թիւն չէր նման քահանայի,
այլ կամեցաւ Քրիստոս
մատուցանել. վասն այսր
ցոյց զնոսին զի ոչ խոստո
վանին ոչ ի մարդկանէ
նոցա. Այլ այսպէս լինի
կատարեալ միաբանութ
թիւն ի մէջ մեր եւ ի մէջ մեզ.
զի այս խոստովանութիւն

Ա՚ոգ
24. 39

Յ՚ոչ
I. 14

Յաղագս մեռելոց։

Ես ասեմ ձեզ, եղբարք, զի մարմին եւ արիւն զԱստուծոյ ոչ կարեն ժառանգել զարքայութիւն Աստուծոյ, եւ ոչ ապականութիւն զանապականութիւնն ժառանգէ։ Ահա գաղտնիս մի ասեմ ձեզ. ամենեքեան ոչ հանգուցեալ լիցուք, այլ ամենեքեան փոխեալ լիցուք։ Յանկարծակի ի վայրկեան մի, ի ձայնի փողոյն յետնումն։ Զի հնչեսցէ փող, եւ մեռեալքն յարիցեն անապական, եւ մեք փոխեալ լիցուք։ Զի պարտ է զմարմինդ անապականութեան զգենուլ, եւ զմահկանացուդ զգենուլ զանմահութիւն։ Եւ յորժամ զմարմինդ անապականութեան զգենուլ, եւ զմահկանացուդ զգենուլ զանմահութիւն, յայնժամ եղիցի բանն որ գրեալ է. Կլանեցաւ մահ յաղթութեամբ։ Ո՞ւր է, մահ, խայթոց քո։ Ո՞ւր է, գերեզման, յաղթութիւն քո։ Խայթոց մահու է մեղք, եւ զօրութիւն մեղաց է օրէնք։ Այլ շնորհակալ Աստուծոյ որ տայ մեզ զյաղթութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ Ուստի, սիրելիք իմ, հաստատուն լերուք եւ անշարժ, յաւելուածք ի գործ Տեառն միշտ, գիտացեալ զի վաստակ ձեր ոչ է դատարկ ի Տէր։

Ա Կորնթ. ԺԶ

Ա Կորնթ. Ը. 4-3

Ա Կորնթ. Ժ. 7-20

Յաղագս հանգանակութեան։

Եւ զհանգանակութենէն որ լինի ի սուրբս, որպէս կարգեցի եկեղեցեաց Գաղատացւոց, նոյնպէս արարէք եւ դուք։ Մի՛ շաբաթու առաջին ամենեքեան ի ձեզանէ դիզեսցեն զիւրաքանչիւր ինչս, որպէս եւ յաջողեսցի նմա, զի յորժամ եկից, ապա հանգանակութիւնք մի՛ լինիցին։ Եւ յորժամ հասանիցեմ անդր, զոր եւ հաւանիցին գրով, զնոսա առաքեսցեմ տանել զողորմութիւն ձեր յԵրուսաղէմ։ Եւ եթէ արժան իցէ ինձ երթալ, ընդ իս երթիցեն։

Ա Կորնթ. Ժ. 28-20

Ա Կորնթ. Ժ. 22-17

Յաղագս Ապողոսի։

Ապողոս եղբայրն ձեր խնդրեցի զնա առաքել առ ձեզ ընդ եղբարսն, եւ ամենեւին կամք նորա ոչ էր գալ ի ժամանակի այժմ, այլ գայ յորժամ ժամանակ ունիցի։

Ա Կորնթ. Ժ. 39-26

ասացեալն փոխն Թովմայէն
ի յայլն պատմեալսն որ
կոչի Հրաշք Գիշերոյ որ
պատմեալ է քան զամ
ակունս որ լինին ի քա
նոյց։ Եւ եթէ զօ
րութիւ առաքելոյ Թո
մայի կա
րէ զԹովմայէն ի պատմա
կան քար փոխել ըստ
եաստաւել ևս որ առել
ծօղէ առաքելոյ, կարէ
հեռաւոր քահանային փո
խել զՀացն ի մարմին
և զբինին յարիւն։

Արդ՝ զի ասէ պիտոյ
անէ թէ անդինին և ճշ
մարտին յորժամ խառ
նին ընդ իրեարս կերպին
երկուքն, լինի նոքա ամ
հրաշիւ։ զի զօրու
թիւ առաքելոյ՝ անդինին
և ճշմարտին միմեանս խառ
նեալ փոխին երբեմն
յասկե-երբեմն յարճա
երբեմն յերկայն։ և
պինձ։ և ի կայծակ
Եւ եթէ երկնից զօրու
թիւնն զանդինին և զ
ճշմարտին կարէ յասկի

ասացեալն փոխն Թովմայէն
ի յայլն պատմեալսն որ
կոչի Հրաշք Գիշերոյ որ
պատմեալ է քան զամ
ակունս որ լինին ի քա
նոյց։ Եւ եթէ զօ
րութիւ առաքելոյ Թո
մայի կա
րէ զԹովմայէն ի պատմա
կան քար փոխել ըստ
եաստաւել ևս որ առել
ծօղէ առաքելոյ, կարէ
հեռաւոր քահանային փո
խել զՀացն ի մարմին
և զբինին յարիւն։

Արդ՝ զի ասէ պիտոյ
անէ թէ անդինին և ճշ
մարտին յորժամ խառ
նին ընդ իրեարս կերպին
երկուքն, լինի նոքա ամ
հրաշիւ։ զի զօրու
թիւ առաքելոյ՝ անդինին
և ճշմարտին միմեանս խառ
նեալ փոխին երբեմն
յասկե-երբեմն յարճա
երբեմն յերկայն։ և
պինձ։ և ի կայծակ
Եւ եթէ երկնից զօրու
թիւնն զանդինին և զ
ճշմարտին կարէ յասկի

Արդ՝ զի ասէ արհամ
արհել թէ անդինին
նին ընդ իրեարս կերպին
երկուքն, լինի նոքա ամ
հրաշիւ։ զի զօրու
թիւ առաքելոյ՝ անդինին
և ճշմարտին միմեանս խառ
նեալ փոխին երբեմն
յասկե-երբեմն յարճա
երբեմն յերկայն։ և
պինձ։ և ի կայծակ
Եւ եթէ երկնից զօրու
թիւնն զանդինին և զ
ճշմարտին կարէ յասկի

Ի ՆԵՐՍԷՍԻ ԱՐՔԵՊԱՏԻ։

Ներսէս Հայոց Արքեպատի։

Ներսէս Հայոց Արքեպատի։

Ներսէս Հայոց Արքեպատի։

Ի ՆԵՐՍԷՍԻ ԱՐՔԵՊԱՏԻ։

Ներսէս Հայոց Արքեպատի։

Ներսէս Հայոց Արքեպատի։

Ներսէս Հայոց Արքեպատի։

Ո՛վ ի աչքն զդոյնն, և
զխիթն զՀոգւոյն, և զերգսն
զՀոգին, և առանձին զՀ
ձայնն, և ձեռքն զսուբ
և զՀոգին։ այլ խնացուն
մարդոյն հասանէ սիրէ
՚ի յիւրէ հոգին և առ
սանէ։ Ո՛վ տիմար ասէ
քննայն զբանն քի թէ,
այս է մարմնին իմ, էութ
հոգին փոխն յիւրմէ
մարմնոյն քի։ և մեզ
պատահմունքն։ արմենքն

Նո՛ պատահմունքս այս
ոչ յառաջ քան զծնիլ
թին ծածկէր զերթի
հոգին, այլ այժմ ծած
կէ զերթի մարմնոյն քի
Ո՛վ յոյժ թիպէտ զբայա
բանքն առասել ՚ի հոգին
զդոյնն զՀոգին զՀոգւոյ որ
մեզ ՚ի հոգին, այլ իմա
ցումն օգնէ ձշմարիտ
հաւատոյն։ և հաւատա
գործն իմանալ և հաւա
տալ թէ զդոյացութի հո
գին փոխեցաւ ՚ի զդոյա
գութիւն մարմնոյն քի։

Ո՛վա թէ ոք առասել
զդոյնն և զՀոգին և զՀ
հոգւոյ հոգին և զհոգ
և ասէ թէ ոչէ մարմնին
և արիւն քի, այլ հոգին
սիրէլ։ Ոչ հաւատայ հա
բեցաւ յորժոյ հոգւոյ
յանկարծ ոչ մարմնով
ուղին զբաղուկ և զպա
բանդն ծածկեալ էր։
և այսպէս աչքն նաբե
ցաւ զի մարմացեալ էր
և կարծէր զերաւ ան
սուեր։ բայց նոր հիքն ոչ
նաբեցաւ և ոչ հասու
տեղին։ զի զձայնն յա
կոբոյ լսէր և զՀոգւոյ
սուբ առնոյր։ այլ ձա
շակելիքն նաբեցաւ և
շօշափելիքն։ զի զձեռս
կոբոյն ոչ զերաւ ոչ ո
սէր և ձեռքն ոչ զերա
ւեալ շօշափէր։ վ՛ն այն
ասէր, ձայնդ ձայն յա
կոբոյ և ձեռքդ ձեռք
եսաւայ։ Ո՛վ յոյժ մար
միտ քի է ծածկեալ ձե
ւով և գիտալ հոգին։
վասն այն չէ պատա հա

Ընտիր 27.16

27.22

Յաշտա՛ւ ամէն Աստուծոյ։

և բուռնամբ խնկոցք ո՛չ
նուաշհատիւք և մխեղիկ
նոցա լուցեալով հրամա
րեալք ի մէջաց և մա՛ք
տակաւ ի մէջաց և մա՛ք
տակաւ մնօք պատա՛ն ո՛
հին և դողալ պատճա՛ռ
զինս և սէծարել. լսա՛
մարդասիրին խրատսս որ
ասէ, || Ի բաց կացէ՛ք ի՛ բաց կացէ՛ք երթ՛ք ա՛յստեղ
և ի պիղծս մի՛ մերձե՛
նայք. երթ՛ք ի մէջ նց և
սրբեցարո՛ւք որ բա՛ր
ձեալ բերէք զաւանա՛ւ
նի՛ թէպէտ խնդալի՛ս
մարմին և արիւն չէ
լեալ զէակինն հրամանաւ,
և զգալ զհոգս չէ ո՛
տացեալ ի վե՛ր, տակայն
յոկեբան պատարագին
աստուա՛ծ յիշատակ ասա
ՈՒրեմն
մէզոյ մի՛ քի։
ո՛չ պարտ անկանիլ ի՛
վե՛ր երեսաց և երկիր պա
գանել որպ՛ տարածեալ
պատա՛ն ա՛յս, ո՛չ անպատ
շա՛ն ոք հասնի դնե՛լ
տակ հաց և լոկ

Ա՛ստ
26·26

Ա՛ստ

Ա՛ստ

Ա՛ստ

Ի՞նչ Ի՞նչ։

Ի՞նչ պատմ ասեմ ձեզ ախպեր, որ չհասկնաք, ինչ ասեմ այլ ասեմ. քանզի ասէ Կիրիմէն ցեղ ասէ այլ ասէ. որ ոչ լսէ զձայն իմ, ոչ հասկնայ զբան իմ։ Ես ի Հնդկաստան էի, ի Պարսկաստան էի, ի Հռոմ էի, ի Վենետիկ էի, ի Ֆռանսա էի, ի Սպանիա էի, ի Լեհաստան էի, ի Մոսկվա էի, ի Ղրիմ էի, ի Ղզլար էի, ի Ղարաբաղ էի, ի Ղարադաղ էի, ի Ղափան էի, ի Ղարաղալա էի, ի Ղարաքիլիսա էի, ի Ղարս էի, ի Ղարին էի, ի Ղարահիսար էի, ի Ղարամանիա էի, ի Ղրիմ էի, ի Ղզլար էի, ի Ղարաբաղ էի, ի Ղարադաղ էի, ի Ղափան էի, ի Ղարաղալա էի, ի Ղարաքիլիսա էի, ի Ղարս էի, ի Ղարին էի, ի Ղարահիսար էի, ի Ղարամանիա էի։

Ճայ Ճամա։

Ճայ Ճամա ասէր ձեզ, որ ոչ հասկնաք զբան իմ, և զձայն ոչ լսէք, զի ես ի Ճայաստան էի, և ի Ճայաստանէ եկի, և ի Ճայաստանէ գնացի, և ի Ճայաստան կերթամ։ Ճայ Ճամա։

Ոչ Ոչ։

Ոչ պատ ասեմ ձեզ, որ չհասկնաք, զի ես ի Հայաստան էի, և ի Հայաստանէ եկի, և ի Հայաստան կերթամ։ Ոչ Ոչ։

Ա՛յ Ա՛յ։

Ա՛յ պատ ասեմ ձեզ, որ չհասկնաք, զի ես ի Հայաստան էի, և ի Հայաստանէ եկի, և ի Հայաստան կերթամ։ Ա՛յ Ա՛յ

ոչ էր արարել զնա մարդ
միոյ ի՛ւրոյ, ապա հայց տայր
աշակերտացն և ոչ մարդ
միոյ բան կարծեաց թա-
փիսայիկ։ Նա՛ զրկէ
ընդհանուր եկեղեցւոյն
հայաստանեայցդ, նա և
ինքեան՛ք ևս յառաջ զգ
հացն մարմին քի՛ առ-
նեն և ապա բեկանեն։
Ցեր ուրեմն զառա՛ք կե
րե՛ցն թէպէտ արուեա
կան է բան և հրամանն,
սակայն ոչ վա՛ փոխար
կուե՛ ասաց, այլ վասն
պատմելոյ զնոյնհետե՛ղ
սնօրինութե՛ն որդւոյն այ։
Ա՛ն յայտ յաղթիցն է
որ ի՛ ծննդենէն մինչև
ցձառ չարչարանացն քի՛
կարգաւ պատմէ։ Ա՛յլ
վերնասանդն զայս խոր
հուրդ աճէ, զառա՛ք կե
րե՛ցն յիշեցուց։ Ո՛պա
ուրեմն պարտ է խրնդ
րե՛լ ի՛ Տէրէ զՏոգին նը
որ նոմանք եղիցի կատա
րումն փիսայիկութեան
մարմնոյ և արեան տն։

յառաջագոյն առացեա
և եղև մարմին և ա-
րիւն տն։

Ղուկաս Աւետարանիչ։

Մատ 26.26

Ո՛վ քա՛ ած գոլով ա-
մար զայս փիսայիկութի
և առաց, առե՛ք կերե՛ք
այս է մարմին իմ։ Նայց
երկրպագութիւն գոյ ի՛ն
յորում ժամու կամ
ցաւ և արար։ սակայն
ոչ կարեն ցուցանել։
Ո՛վ ի՛ն այսու բանիւ
առնէր զՀացն մարմին
իւր, պատա՛ռ էր Հրամայ
կան կերակի՛ առե՛լ այս
երեցի մարմին իմ, որ
յառաջագոյն ասէր
աշխարհի ապրո առե՛լ
և այլն։ Ա՛կ առ ոչ
ի՛ն Հրամայական, այլ
ցուցական կերակի՛ ա
ն, այս է մարմին իմ։
Նա՛ առ յայտ լինի որ
յառաջագոյն արարեալ
է վասն այն առայր աշա
կերտացն։ զի երի՛ դեռ

Ղուկ 2.3

Արդ զի Քրիստոս մի է
կամք Հրամարտութեան,
սակայն ամ շնորհից բաշ
խեաւն ի Հոգւոյն սբ.
ինչանէ ի մեզ. և Հոգին
սբ է կատարիչ ամ շնոր
հաց։ Ասէ յայտ է ի
մըթիկից և յատաքերաց
Ո՞ւմ և ինքն որդին այ
նահ զՀոգին է առ ամնօ
բինաբար ի յորդանան,
և ապա Հոգւովն վարե
ցաւ յանապատն փորձել
փորձողին։ Ապա և յօր յր
զացման մարմնառուբեն
բանի՝ Ձարտարապետս Հո
գին էր. ըստ բանի Տրեշ
տակին քեզ, Հոգին սբ
երկեցաւ ի քեզ և քէն՝
որ ի նմանն ծնեալ է, ի
Հոգւոյն սբոյ է։ Ոչ և
ինքն քո ասէր, Հոգւովն
և կամ մատաղքն այ Տ
նեմ ըզ դուս։ Ուրեմն
Թարց Հոգւոյն այ ոչինչ
կարէ առնել ոսկարացն
բնութ մեր։ Ա այն զՏ
գին սբ առեալ Տայցէ

Ա Կոր. ի. 35
Ա Կոր. ի. 20
Ա Կոր. ի. 20

Ընծայ սբ Պատգին։

ի Տօրէ ասելոյ երկեր
պագեմք և աղաչեմք և
խնդրեմք ի քէն բարե
լար ամ. առաքեա ի մեզ
և յՅիսի երեսաց ընծայս
Տայս զՀոգովքնասրոյ
կից քո և զքաւիչ սբ
Հոգիդ։ Ուր ասէ մեկ
նիչ խորհրդոյն, քանզի
միշտ ցայժմ միայն օրհ
նակ էր Տացն և բՀին,
Տայցէ ի Տօրէ զՀոգին
սբ զի ինձէ և արբեալ
կատարեցէք զնշանակ
մարմնոյ և արեանն Քրի
մարտոպէս մատոյն և
արիւն քո։ Ո՞ի զոր
օրինակ՝ մեռեալ մարդ
միայն օրինակ մարդոյ է
և ոչ առեալ մարդ.
զի ոչ ունի զՀոգին որ
կենդանի առնէ, ապա
թէ լինի ի շնորհացն այ
զի Հոգի մտցէ ի մեռեալ
մարմինն, Տայն կենդա
նացուսցէ զնա, այնու
հետև ոչէ օրինակ մար
դոյ, այլ ձշմարտապէս
մարդ կենդանի։

Հայելոյն երեք։

Հիւրասենեակի մասն

Հայելոյն երեք։

Ա՛ՀԱ

Ա՛ՀԱ

Հիւրասենեակի մասն

Հայելոյն երեք։

Ա՛ՀԱ

Ա՛ՀԱ

Հիւրասենեակի մասն

Հայելոյն երեք։

Ա՛ՀԱ

Հիւրասենեակի մասն

Հայելոյն երեք։

Ա՛ՀԱ

Հիւրասենեակի մասն

Հայելոյն երեք։

Ա՛ՀԱ

Հիւրասենեակի մասն

Հայելոյն երեք։

Ա՛ՀԱ

Հիւրասենեակի մասն

Հայելոյն երեք։

Յեղափոխութիւն։

Ի ժամանակի մեռելոցն յարուցանել զամենայն մարդիկ, եւ զհոգիս տալ ամենայն մարմնոց ըստ գործոց նոցա

Յ[ետ]ագ[ո] մեր Պաւղոսի արիւն
եւ Յուդա։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է գՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

գաւ խոցեց զկող նր.
եւ վաղվաղակի արիւն

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ ասէ.
զի սրբեն գինի եւ ոչ Յուդ
ծնանի։ Ոչ սրբեն առա
քեալն մեր Թադէոս ա
նէ, արժան է զՅայց պա
տարագին Յերամ Տանել
զի սերանն։ առանց ար։
առանց խմոր. առանց
ձէթ. և առանց Յուդ.
և զգինին առատական։

Ի՟ւր ա՟ւետարան։

Ո՟ւրբն զիմաստութեան
Մկրտութեանն ցուցա
նէ, զի լուացումն մեզուց
մեղաց. եւ արիւնն զիւրն
դաւանութեան խոյհրդ սըր
բազնագոյն պատճին։
Զի յօհան ասէիբերութեն
զի սուրբ բանիւ մեկնեաց
ասէ, զի ձեռն Յովա
նիսիկ վերատին. զի ձեռն
մարմնոյ եւ արեան անեալ։
Զի դարձեալ ասէ, զի եղ
անդամոյ ոչ զի ոչ խոյհրդ
Յուդ զի կին արկանէին։
Զի բերայ սրբոյ

Թիւրեալ զմիտս ի վերայ առեալ
զանձինս մեր ի մեղս, եւ ի նմանէ բեր
խումն ջոյց, զի շինուցէք
զհուրն ադամայ առաջ
դիմելոյ եւ երկեալ լուծանել
զիջեալն ի շարժել նմա։
եւ ի սրինգ ողբոյն յաղթել զիրեսն ի վիշտ
մահու զիրեսն ի վիշտ մահու
մեղացեալն, առնելոյ զոր
անկեցին զերծոյս եւ զո
զոյ, առաջուց քո Հրեշտակ
կերեզմանէ ի կուժէն բեր
խեալ մկրտել ի ձեզ ցօ
ցեալ։ Յո՛ ածաբանն
ասէ՝ եւ Հուր, զի ցու՞ց
ցէ քէ մեռեալ է. բեր
խեաց արիւն, զի յայտ
արացէ քէ կենդանի է։
Յո՛ սերմ եկմացին ա
ւէ, երկու սղբութիւն ի
մոյ սիտանէ բղխեին. զի
զոր զնուսուցն սիգաւո
խացէր՝ որդի որդի Հուր
ի նուագուսին Հաւասա
ցելոց սպասաւորէր, և
արիւն ի գինի փոխե
լոյս և՝ ի դասապատու
Թիւրեալ խաչեցաք։
Ո՞ւր և այն երիտասարդ ա
ւէ, եւ ի նմանէ բեր
խումն ջոյց, զի շինուցէք
զհուրն ադամայ առաջ
դիմելոյ եւ երկեալ լուծանել
զիջեալն ի շարժել նմա։

Յո՛ մահար երուսաղէ
մայ Հայրապետն ասէ,
պատուէ ըստ առաքելոյն
սանդրեմէց որ ի կա
նոնս իւրում գրեալ է,
զնոր Հայն ի սերզանն Հա
նել առանց կրեիք խոտ
տուածոյ. զի ապականա
ցու իւիք ոչ վերիերցաք,
այլ անուկան մարմնովն
և արեամբ անարատ գա
ռնիս։ Ի երեսանասուն
Հրամայ Հայրապետն Հայ
ցին քէ, զնոյ ըստ օրէնս
զայն պատրաստ ոս չոր և
խոտոր խառնեն։ և կերեա
պատուաստ ասէ, ոչ մեղն
ես զնդանեսիմ, այլ քէ
այն առեալ և մատաղ
ըստասեալ, զնեասցին
Նզովս արկանէ ի վե՛
Ո՞նորհս Հրամայ Հայրա
պետն առ մեսակ նոր
քինին ասէ, չոր ես ի կո՛չ
կողցն քէ ի խոչեղ
մկրտութեան ու՛ ըստ
ցուն մեզս։ Յո՛ սուտ
փանոսս կրնիմացաց ե
սիկոտան ասէ ի քէզ

ծառայութենէ անոյ։ և քանզի յարեաւ ի մա կենդանութիւն, կենդա նացոյց զմեզ արեամբն իւրով։ Ի թէոդուտոսէ սոյ կանոնացն որ եդաւ Հրամանաւ ուսանիլ թէրմին։ քանզի լուաք զառաքեալն, թէ ամենք ապականեալք ի քաղքենականացն, ապականեն զնոսա խրճուրդն խմորով և ջուր։ արդ՝ որ զբուն յայտնիսն ու վերուին, լուծցի խաւա րութիւն և ի մեզ ծագումն։ Ի ԼՈՒԾԱ ԱՊԻՍՏԱԿԷՍԻ։

Ի դարձ առ ի նէ թղթատարն, ուսիր զի եթէ զմարմին իւր կենդանութեան, և զարիւն իւր ի կերակուր։ զիարդ ոչ ևս կենդանութեան։ Ի ԼՈՒԾԱ ԵՒՍԱԳՈՒՍԻ։

Ի դարձ առ ի նէ թղթատարն, ուսիր զի եթէ զմարմին իւր կենդանութեան, և զարիւն իւր ի կերակուր։ զիարդ ոչ ևս կենդանութեան։

զինն աւետարանին և առա-
քելոց և մարգարէից,
զոմն և վերադասաց իւր-
եանց ճշմարտութեանն։
Ա Ապա զինչ դեռ և ապե-
րանքդ եղեալ յիւր ան-
ձինսն վկայեսցէ։
Ա.Թագ. ՚ուչ ձեզ և ուչ պատուա-
ա.6 բայց յետոյ կերևիցին զի
պատուական ծառայք
իմ եղեն։ Ա Ընդ որ
զքեզ ի նմա խոնարհս
ի միում արկանեն և կորո-
ծանեն զքեզ մերոյն
և ծերբեն զքեզ ան-
բանին Քրիստոս և ի նոսա
զինն արիւն առնուն ըս-
րեն։ Ա Ձի այսու կա-
րող առնել զամ
հոգեւորսն վարդա-
պետացն և արքեպս հմտ
զիմաստուն։ որ զքեզ ի
մկրտել Քրիստոսի
Յարդմանեցին, և զա
րիւն ի Քրիստոսէ ի
նոսա խոնհրդոյն։
Ա.Թագ. Ա Ապա մարգարէքն,
ա.10 Ա զոչ խրատուցեալ կա-

Ա Յաշտե ան ի Սուգիմ։

ցին։ և զակամսն յոյսն Ա Յաշտե
խոնարհ զիմի ի մի լսի 57.6
ցեն։ Ա առնել այս աւե
տարանիչս որ անդ այդ
ին անդամ եմք, Ա և Գ.օհ
կոչեն արիւն և ջուր։ 19.34
և եմք, որ ետուն վկ
կայեցաք։ Ա Քանզի եղ
հերձուածողսկանն ամ
բարշաւին եմք յայդմ
պատճառէ բառանեցաք
եմն ոչ և ընդ։ Ա Արդ
այս աւետիսդ ի նոյ
յինդհանրականէ եկե
ին և երկիցս և
երիցս զքեզ նախ ա
ն և ապա զարիւնն։ զի
զհակառակորդն կշռամ
բերցէ և ամօթ այդցէ
ոչ թէ ասաց, Ա այն որ Գ.օհ
եկն ջրով և հոգւով և 5.6
արեամբ։ Ա այս կատարեալ
գնէ զմեզ բառնալ և կատար
վարդապետսն։ զի նախ
ջուրն, և ապա հոգին,
և ապա արիւնն։ զի որ
մկրտի ի ջուր և հոգին
ընդունի, նոյն արժա-

և որ եռեան վկայեաց։ Յոհ
Ո՛վ ի զայսոսիկ մեզ ա- 19·35
ւանդեցին ուսուել զա
ւանութիւնն զոր և ա-
ստացաք որպէս և ունիմք

Հաստատագոյն։

Վասն զիտելի է, զի որք
պատճառեն զՋուրն ի
կողին քան, այլ յերկուց
վտակաց Ջուր և արիւն
միաբան և հաւասարա-
պէս բղխեցաւ։ ուրեմն
պարսին զոյգ և հաւէր
խառնել. և ոչ սակաւ
Ջուր ընդ յորմ արեան.
այլ առնեն երկաբնակքն
որ արտաքոյ է յայսմ
խորհրդոյ զոր պատճա
ռեն։ Ո՞վ և հարցա
նեմ զնոսա, թէ ոչ բան է
որ զՋուրն ի խորհուրդ
կատարէ։ Ո՞վ ի տեղի
այս է մարմին իմ, զէս- Մ՚՚
թէ հացին կատարեաց. 26·26
և տեղի այս է արիւն
իմ, զէս է գինւոյն կա
տարեաց։ իսկ Ջուրն մի
նոյ տուկ Ջուր և անկա
տար։ Ո՞վ առաջին ար-

Հանապազ մատչել զարիւնն
փրկական։ Այլ գարձեալ
5·6 ասէ, ոչ միայն Ջրով, 5·8
այլ և արեամբ։ և երդ
անդամ ասէ, երեք են
որ վկայեն. Հոգին, և
Ջուրն, և արիւնն։
Տեսեր զկարգաւորումն
բանին. զի յառաջ զարիւնն
ի վերջին դասէ. և յետ
առ ի հաւատարմացուցա
նել մեզ զՋուրն բերէ
խօսել ի կողին յորմէ
կերտուածքն խորհուրդն
գոլ ի լուացումն մե
ղաց կողաքնին։ Ապա
երկրորդ ի կողին
ադամայ և երդեհեաց
զամ մարդկայինս բնու
թիւն. և երկ Ջուր ինդրէն
յոր շինուցանէր Տէրն
անօրինեաց։ Ասէ ար
իւնն ի ձախակուսին երկ
հասեր խորհուրդն եւ ի
լուացումն մեղաց։

Այլ վասն այնորիկ և ասէ
երեքն Ջուր և արեանն
որպէս որպէս բղխեցին ի
մեզ խոցուածոյ սիրտն։

Եւ ասէին միմեանց. Ընդէ՞ր
զայս ասէ մեզ. Չգիտեմք զոր
ասէ։ Գիտէր Յիսուս զի կա-
մին հարցանել զնա, եւ ասէ
նոցա. Զայդ ընդէ՞ր խոր-
հիք ի միմեանս, զի ասացի.
Փոքր ինչ եւ ոչ տեսանիք
զիս, եւ դարձեալ փոքր ինչ
եւ տեսանիք զիս, զի գնամ
առ Հայր։ Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ, զի լայնալայն լացջիք
եւ ողբայք դուք, եւ աշխար-
հն ուրախ լինիցի. դուք
տրտմեսջիք, այլ տրտմու-
թիւն ձեր յերկիր դարձցի։
Կինն յորժամ ծնանի, տրտ-
մութիւն ունի, զի եհաս ժա-
մանակ նորա. այլ յորժամ
ծնաւ զմանուկն, ոչ յիշէ
զնեղութիւնն յերկիւղէ, զի
ծնաւ մարդ յաշխարհ։ Եւ
դուք արդ տրտմութիւն ու-
նիք, այլ տեսից զձեզ, եւ
ուրախ լինիցի սիրտ ձեր,
եւ զուրախութիւնն ձեր ոչ
ոք առնուցու ձենջանէ։ Եւ
յաւուր յայնմիկ զիս ոչ հար-
ցանիցէք զոչինչ։ Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ, զի զոր ինչ խնդ-
րիցէք զԱստուծոյ, տացէ
ձեզ յանուն իմում։ Մինչեւ
ցայժմ ոչ խնդրէիք զոչինչ
յանուն իմում. խնդրեցէք,
եւ առնուցուք, զի ուրախ
լիցին ուրախութեամբ։ Այս
առակս ասացի ձեզ. եկեսցէ
ժամ, յորում ոչ եւս առակս
ասասցեմ ձեզ, այլ յայտնա-
պէս վասն Հաւր պատմեսցեմ
ձեզ։ Յաւուր յայնմիկ յան-
ուն իմում խնդրեսջիք, եւ
ոչ ասեմ ձեզ, զի ես խնդրե-
մ զՀայր վասն ձեր։ Զի ինքն
Հայր սիրէ զձեզ, զի դուք
զիս սիրեցէք, եւ հաւատա-
ցէք, զի ես յԱստուծոյ ել-
ի։ Ելի յՀաւրէ, եւ եկի յաշ-
խարհս. դարձեալ թողից
զաշխարհս, եւ երթամ առ
Հայր։ Ասեն ցնա աշակերտք
նորա. Ահա արդ յայտնա-
պէս խօսիս, եւ առակ ոչ
ասես։ Արդ գիտեմք, զի գի-
տես զամենայն, եւ ոչ պի-
տի է քեզ զի հարցանիցէ
զքեզ ոք. ընդ այսմ հաւա-
տամք, զի յԱստուծոյ ելե-
ր։ Պատասխանի նոցա Յի-
սուս. Արդ հաւատայք։ Ահա
գայ ժամ, եւ եհաս արդէն,
զի ցրուեսջիք դուք իւրա-
քանչիւր յիւրսն, եւ զիս
միայն թողուցուք. եւ ոչ
եմ միայն, զի Հայր ընդ ինձ
է։ Զայս ասացի ձեզ, զի
խաղաղութիւն ունիցիք
յիս. աշխարհիս նեղութիւն
ունիցիք, այլ քաջ լերուք,
զի ես յաղթեցի աշխարհի։

Ա-ի
22.18

Ա-ի
22.19

Յայնժամ ոգեմուխ եղեալ
շուտ երեսս դարձուցին։
Ձայն հայել ի ձեզ այլ
ոչ կարէին հասանել
ցանկալի տեառնէդ, որ
եւ ես ոչ կարէի հասանել
ձայն հայել ի ձեզ այլ
ոչ կարէին հասանել
ցանկալի տեառնէդ, որ
եւ ես ոչ կարէի հասանել
մինչեւ ի մահ։ Ո՞ւր
կորեան ամենայն
նախանձողքն մեր։
Ո՞ւր

ռուսաց թէ մեծ իմն ծնաւ
նիցին։ այլ այս քանդ բա
ւական ասացի վասն բարձ
մանն ասպատուանացն
պոռնս ասաւորելոյս։ և
ոչ իմացայ զասածեսս
մեզօք թէ ի սերմանէ
լցեալ։ վասն այնորիկ
յաղագս երկիրացն այնո
րիկ ընդ սրբոյ լամբրո
նացոյն, թէ ի ժողովն
ասպանին սրպատին կեր
պիւ և դիտաւորութեամբ
խօսեցայ։ Կանգի զբ
րեալ կիրճս վասն քոյ
թէ, ներսէս լամբրոնա
ցին ի ժողովն ասպանին
զոր ինչ ասաց՝ ըստ դէմ
հայաստանեցւոց հայրա
պետացն և ժողովոց։
այսինքն սբոյն ներսէսի
աշատակերցոյն և սբոյ
բոյն յօհաննու օծեալ
ցոյն և արժանաւորի ժո
ղովոյն դուինոյ և մա
նաւանդ։ Ասէ նա ամ
բարձեալ մտաք և մեղմ
խոսեալ առաք, զոր ինչ

ասեն ոչ երկն ի միտս իմ
զբաւեն կիրճիս։ Հարցի
ցիս և առացի, ո՞ տեսաք
իմ, դիտեալ վասն ձեր
երկաբնակին կիրճիս Քէ
ի ծաղոկ ի սբ խոր
Հուդէն վրկիանն Ջուր
ի կիր արկանէին։ ընդ
այս յանիշեալ և յիմա
րեալ կամ ոչ նաւաբե
կեալ ի մէջ ալեաց
ծովու։ Յայնժամ ասաց
ած շնորհալին, զուտ է
բանդ կիրճիս ի վերայ
սբ քառասնորդաց
և անշարժ կամք մեք ի
վերայ ած դասատուիցն
հիերեցւոյս հայաստա
նեայց։ և ոչ քոյ շինեալ
և կազմեալ ի վր չէ
տան կամ հաճոյիկ և առա
քելական սիրոյս սիօնի։
Եւ յետ այսորիկ հրա
մայեաց զայրացմամբ բե
րել զգիր կիրճիս զի գա
տեր։ Եւ յիմ յաղ
շեալ յիմարական մտօք
պղտա։ զի մի՛ գուցէ նոր

ՀԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱԾՆԻ

ՀԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱԾՆԻ

Ա-ՈՒՄԻ ԱՐԻՍՏԱՐԷՍ։

Յաւուրս սոսկալիս ի
սէրմիսի զի ամբարձան սուր
մտին կիմաստն ոգ վասն
մեր, սատակ եղև և տա-
ղերք. ոսոխ յայտ ի վի-
հաստատեցաւ սրտից։
Պատճառ սակ ոչ շնոր-
հաւոր եղբարդ, զոր ի կո-
չումն ամենայնին.
սրինեան յարբուսիւ խոր
հրդին։ Զոր ի լուա
ցուսիւ մեղուցեալ, ի
տան նորա մկրտեալ
քոյ հոգւոց, առ ի քո
ազատեալ։
Այլ երանելին Գերմա
նիկոս ի մեկնու
թեան առաքելին ասէ,
ոչ եղեն այնպիսի ոք եղ
ած յարհուրդն Քրիս
պատեն։ Այլ զարձ
ակ, զորս մատին յո
ւրեն կիւզատուացած եղ
ած սուս արիւ յեմպելն
վիրացած։ Ընդ սմա
յերիկեան բարձ
բացաւ։

Ա-ՈՒՄԻ ԱՐԻՍՏԱՐԷՍ։

Պատմեն զոմն ասելոյն
Հռոմեացոց զօրաց ընդ
շուրջ բանից ածա-
նոց վարդապետացն
այսմիկ։ Ո՞ ի և խոս
ացեալ բարեացն Հա
ղորդ լիցուք։ Շնորհօք
և ողորմութեամբ այն
մեր յիւրոյ։ Ասաւ
վայելէ մարդ իշխանու
թիւն և պատիւ։
Ա՞յժմ և միշտ և յաւի
տեանս յաւիտենից

Ա՜մէն։

Ա՛ն նորա դարձեալ
Տայրապատցի բանիւ
աւետարանչին: Ա՛յլ
և եւեթան բանիւ ա՛ր
ամենեցունց վիշտսանուէր
քննչից և սարկաւա
գաց: Ա՛ստ և քահա
նայն բանիւ մկրտէ և
բանիւ պարգեւէ և պատ
կէ և թողու շնորհէ.
և այլն առ բանիւ կա
տարի: Ա՛յս այսպէս
բազում պատճառի:
Ա՛յսմ՝ զի բանն յանմարմ
նից մտաց՝ ի միտս ընկա
նայ. այլ և հրեշտակաց
քննչութիւնն խաւարմամբ.
նոյնպէս և զմեր խաւար
մամբ աւետարանաց:
Ա՛յդ՝ որ օրինակն էր և
հին, դարմ եդաւ: խոկ
ձշմարտութիւն նորոյս բա
նին. զի բաժանեցաւ ի
հնոյն: Ա՛յդ՝ զի թաքուն
մնացեալ յանտարմանից.
այլ և անուանն յայտ առ
նէ. խորհուրդ, որ ճա
ռակ դիտուի: Ա՛յդ՝
զի աւետարանին պատմիմք
առ զարդիւնաւորն շա

Ա՛ռ Ա՛ստուածոյ
երկոցունց:

Ա՛ռ Ա՛ստուածոյ
ի ձեռն Ա՛ստուածոյ
ընդ ձեռն Ա՛ստուածոյ
ընդ ձեռն Ա՛ստուածոյ
ընդ

Եւ յաւուրսն այնոսիկ ցաւ մեղ։

Եւ ոչ ոք ասէ։

Ո՞ւր է Տէր Աստուածն մեր որ հանեալ զմեզ ի վերայ երկրի եգիպտացւոց։ Որ ածեալ զմեզ ի վերայ անապատի գոգոց, ի վերայ երկրի որ ոչ վարեալ կանգնեալ լցեալ. ուր անկանին մեռեալք ի վերայ կանգնոյն. ուր ոչ անցանէ ոք ի վերայ նորա կենդանի։ Եւ ածից զձեզ ի վերայ երկրի պարտիզաց՝ ուտել զպտուղ նորա եւ զբարութիւն նորա։ Եւ մտէք եւ պղծեցէք զերկիր իմ, եւ զժառանգութիւն իմ արարէք ի գարշելիս։ Եւ քահանայքն ոչ ասացին՝ Ո՞ւր է Տէր։ Եւ որ հոգան զօրէնսն ոչ ծանեան զիս. եւ հովիւքն յանցին ի պատերազմի զիս, եւ մարգարէքն մարգարէացան ի Բահաղ, եւ զկռապաշտսն հետեւեցան։ Վասն այսորիկ ես դատեցայ ընդդէմ ձեր, եւ ընդդէմ որդեաց որդեաց ձերոց դատեցայ։ Անցէք ի կղզիսն Կիտացւոց եւ տեսէք, եւ յԵդեմ առաքեցէք, եւ տեսէք եթէ եղեւ այսպիսի բան այս։ Եթէ փոխեցաւ ազգ զաստուածս իւր, եւ նոքա ոչ էին աստուածք. եւ ժողովուրդս իմ փոխեցին զփառս իւր ընդ գարշելեացն։ Զարհուրեցարո՛ երկինք ի վերայ այսորիկ, եւ սոսկացարո՛ եւ սարսեցարո՛ յոյժ, ասէ Տէր։ Զի երկու չարիս արարին ժողովուրդս իմ. զիս թողին զաղբիւր ջրոյ կենդանւոյ, եւ փորեցին իւրեանց հորս, հորս կոտորածս, որ ոչ կարեն զջուր բռնել։

Եւ ոչ ոք ասէ։

Ո՞ւր է Տէր Աստուածն մեր։

Որ ածեալ զմեզ ի վերայ երկրի եգիպտացւոց եւ տարեալ զմեզ ի վերայ անապատի։

Եւ ոչ ոք ասէ։

Ո՞ւր է Տէր։

Որ ածեալ զմեզ ի վերայ երկրի եգիպտացւոց։

Եւ ոչ ոք ասէ։

Ո՞ւր է Տէ

Եւ կերտուին ի ընդդէմ
դէմ երից մեզացն. եւ ի
դէմ հարսն քահկին ալաժոցն
Ալ կերտուին ի ընդդէմ
պատնիսն։ Ծուխն ի
խորհուրդ ի լուսին ա-
րիսն. զի երեսաւ ի ա
տերազմէ զիմաշին եւ ըմ
քիսան արեւմտից. ոսկէա
երեսաւ ի մարմնոյսին
պատերազմէ։
Ալարձն ի և այլ պատ
ճառ. զի երկին են խոր
հուրդք որ կարդին ի
դէմ երից մեզացն. եւ ի
դէմ հարսն քահկին ալաժոցն
Եւ կերտուին ի ընդդէմ
դէմ երից մեզացն։ Ծուխն ի
խորհուրդ ի լուսին ա-
րիսն. զի երեսաւ ի ա
տերազմէ զիմաշին եւ ըմ
քիսան արեւմտից. ոսկէա
երեսաւ ի մարմնոյսին
պատերազմէ։
Ալարձն ի և այլ պատ
ճառ. զի երկին են խոր
հուրդք որ կարդին ի
դէմ երից մեզացն. եւ ի
դէմ հարսն քահկին ալաժոցն
Եւ կերտուին ի ընդդէմ
դէմ երից մեզացն։ Ծուխն ի
խորհուրդ ի լուսին ա-
րիսն. զի երեսաւ ի ա
տերազմէ զիմաշին եւ ըմ
քիսան արեւմտից. ոսկէա
երեսաւ ի մարմնոյսին
պատերազմէ։

նդա։ եւ այլն ըստ կարգի։
մեզ առաջնորդ, ըստ
բանի եւ գործոյ նո-
ցա։ Այլ ըստ կարգի
Հանդերձ եւ մեր-
կ այս ասէր, Մերկա՛ց-
զին յանուն Տեր եւ ար-
դար եւ հոգեւոր մեզ։
Ա Ես հաւատամ եւ մեր
ուացի կեցցէ։
Այսպէս հաստատեցաւ
ի քէ յորժամ վիշտ
յառաքեալն եւ առաց,
առ՛ք զՏոգին սո։
Այս յորմէ կհամբարձ
մաննա, օրհնեց զաշկերտսն
և վերացաւ յերկինս։
Այս մինչ առաքեաց յա
շակերտսն զՏոգինսն իւ
րում պնդեաց կոստիկոսի
Այսպէստեսանեմ ես տես
ցաւ ի քէ մինչ
տակն ի քաղաքին առէ,
զանազանեցէք զի մեր
շեալ է առեալս քրիստոս
երկնից։ Այս ասելոցն
զնոյն պատուիրեաց մեր
լսեալ է ի յայն բանէ,
եթէ մեզ
սուցանէ, եթէ մեզ
ուցաւ յիւ, ել վարդա
զակն ի շուշ անուն։
Այնուհետեւ ընդ
դէմ ներգործական մա
հուան։
Այսպէս ընդդէմ տա
դիսուն։ Այսպէսդատին
ընդդէմ շարունակ։
Այսպէս ընդդէմ այս
կարգին։ Այսպէս ի ընդ
դէմ ցանկութեան զոր ա
ընծայեն և անհաղոր
դեմ ի ընդ դէմ ներգոր
ութեան։
Այս գործոյ ի սուր
աւետարանէն զի ցաւ
զանազանեցէք զի
զաւետ։
Այս կրօնէն հաստատ
ցաւ ի քէ մինչ ելին
մերկացաւ և մերկաց
զաւետ։ և հրամայեաց մը
կրօնել։ և խոստացաւ
մերկացին զիւրեան։
Այսպէս, եթէ մեր
սուցանէ յիւ, ել վարդա
զակն ի շուշ անուն։
Այն յիւ և աշակերտացն
նդա յերկինս հետաստա

Ա Կոր ա 3·16

Յով 3·22

Ա Կոր ա 3·2

Ա Տիմ գ 3·16

Յով 20·22

Ա Կոր ժդ 14·2

Ա Կոր ժդ 14·3

Ա Տիմ ե 5·19

Ա Կոր ժդ 14·28

Ա Տիմ գ 3·16

Ա Կոր ժդ 14·16

Ա Կոր ժդ 14·24

Ա Կոր ժդ 14·2

Եւ ասէ ցնոսա. Ես եմ հովիւ բարի։ Հովիւ բարի
զանձն իւր դնէ վասն ոչխարացն։ Եւ ոչ հովիւ,
որոյ ոչ են ոչխարքն սեպհական, տեսանէ զգայլ
եկեալ, եւ թողու զոչխարսն, եւ փախչի. եւ գայլ
յափշտակէ զոմանս, եւ զոմանս ցրուէ։ Զի հով-
իւ է, եւ ոչ հոգայ նմա վասն ոչխարացն։ Ես եմ
հովիւ բարի, եւ ծանեայ զիմս, եւ ծանեան զիս
հարքն։ Եւ ես զանձն իմ դնեմ վասն ոչխարացն։
Եւ ունիմ այլ ոչխարս, որ ոչ են յայսմ գաւթէ.
եւ զսոսա պարտ է ինձ բերել, եւ զձայնս իմ
լսիցեն, եւ եղիցի մի հօտ, եւ մի հովիւ։ Վասն
այնորիկ զիս սիրէ հայրն, զի ես զանձն իմ դնեմ,
զի առցեմ զայն կրկին։ Ոչ ոք առնու զայն ի
ինէն, այլ ես ինքնին դնեմ զայն։ Իշխանութիւն
ունիմ դնել զայն, եւ իշխանութիւն ունիմ առ-
նել զայն կրկին։ Զպատուիրանս զայս ընկալայ
յհարցն իմոյ։ Եւ եղեւ հերձուած ի մէջ հրէից
վասն բանիցս այսոցիկ։ Եւ ասէին բազումք ի
նոցանէ. Դեւ ունի, եւ խելագարեալ է, զի՞ զնա
լսէք։ Այլք ասէին. Ոչ են բանք դիւահարի.
միթէ դեւ կարէ աչս կուրաց բանալ։

Եւ եղեւ տօնն սրբոյ Յովհաննու ի Երուսաղէմ,
եւ ձմեռն էր։ Եւ շրջէր Յիսուս ի տաճարին ի
սեամբ Սողոմոնի։ Եւ պատեցին զնա հրեայքն,
եւ ասէին ցնա. Մինչեւ ե՞րբ զանձն մեր կասես
ի կասկածի։ Եթէ դու ես Քրիստոս, ասա մեզ
յայտնի։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ասացի ձեզ, եւ ոչ
հաւատայք. գործքն զոր ես առնեմ յանուն Հօրն
իմոյ, նոքա վկայեն վասն իմ։ Այլ դուք ոչ հա-
ւատայք, զի ոչ էք յոչխարաց իմոց, որպէս ասա-
ցի ձեզ։ Ոչխարքն իմ զձայնս իմ լսեն, եւ ես
ծանեայ զնոսա, եւ նոքա հետեւին ինձ։ Եւ ես
կեանս յաւիտենական տամ նոցա, եւ մի կորիցեն
յաւիտեան, եւ ոչ ոք յափշտակէ զնոսա ի ձեռաց
իմոց։ Հայրն զոր ետ ինձ՝ մեծ է քան զամենայն,
եւ ոչ ոք կարէ յափշտակել ի ձեռաց Հօրն իմոյ։
Ես եւ Հայր մի եմք։

Առին հրեայքն քարինս զի քարկոծեսցեն
զնա։ Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. Բազում
գործս բարիս ցուցի ձեզ յԱստուծոյ Հօրէ. վասն
որոյ գործոյ ինձ քարկոծէք զիս։ Պատասխանի
ետուն նմա հրեայքն. Վասն գործոյ բարւոյ ոչ
քարկոծեմք զքեզ, այլ վասն հայհոյութեան, եւ
զի դու մարդ եղեալ առնես զանձն Աստուած։
Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. Ոչ գրեալ է ի
Յովհաննու ասէ

Ես ասացի. Աստուածք էք դուք։ Եթէ զնոսա
ասաց աստուածս, առ որս բանն Աստուծոյ եղեւ,
եւ ոչ կարէ խափանել գրոցն զոր ասաց. զոր
Հայր սրբեաց եւ առաքեաց յաշխարհս, դուք
ասէք թէ հայհոյես, զի ասացի. Որդի Աստուծոյ
եմ։ Եթէ ոչ առնեմ գործս Հօրն իմոյ, մի հաւա-
տայք ինձ։ Եթէ առնեմ, եւ թէպէտ ոչ հաւատայք
ինձ, գործոցն հաւատայք, զի գիտասջիք եւ ծա-
նիջիք, զի Հայր յիս է, եւ ես՝ ի Հօր։ Եւ ետուն
նմա հրեայքն. Ոչ վասն գործոյ բարւոյ քարկո-
ծեմք զքեզ, այլ վասն հայհոյութեան, եւ զի դու
մարդ եղեալ առնես զանձն Աստուած։ Պատաս-
խանի ետ նոցա Յիսուս. Ոչ գրեալ է ի Յովհաննու
ասէ

Ես ասացի. Աստուածք էք դուք։ Եթէ զնոսա
ասաց աստուածս, առ որս բանն Աստուծոյ եղեւ,
եւ ոչ կարէ խափանել գրոցն զոր ասաց. զոր
Հայր սրբեաց եւ առաքեաց յաշխարհս, դուք
ասէք թէ հայհոյես, զի ասացի. Որդի Աստուծոյ
եմ։ Եթէ ոչ առնեմ գործս Հօրն իմոյ, մի հաւա-
տայք ինձ։ Եթէ առնեմ, եւ թէպէտ ոչ հաւատայք
ինձ, գործոցն հաւատայք, զի գիտասջիք եւ ծա-
նիջիք, զի Հայր յիս է, եւ ես՝ ի Հօր։ Եւ ետուն
նմա հրեայքն. Ոչ վասն գործոյ բարւոյ քարկո-
ծեմք զքեզ, այլ վասն հայհոյութեան, եւ զի դու
մարդ եղեալ առնես զանձն Աստուած։ Պատաս-
խանի ետ նոցա Յիսուս. Ոչ գրեալ է ի Յովհաննու

Եւ ոչ ոք կարէ ի վեր ինել՝
զի եթէ ոք ինիցէ ի վեր՝ ոչ
գտցէ զիմն ի նմա։ Եւ
զայն ցուցանէ
մեզ՝ զի ոչ կարեմք
ինչ ինել ի վեր
քան զիմն։

Եւ ոչ իշխէ ոք

Գ-ի՛ Հայտնութ. ԻԵ՛։

կանեցին զտուա զիւղդ՝ ի մարմին իմ, առ ի թաղել
լոյ զիս նշանակեաց։ Եւ յօրն պատանաց Գ.ե
իմոց պահեցէք զայդ։ 12.7
Ա՛-րդ
14.8
Ո՞վ ի յառաջագոյն իմոց կեաց զմարմին իմ՝ ի նոր
շան պատանաց։ Ո՞ւր և յետ մահուան իւրոյ
ծնեցաւ՝ ի նիկոդիմոսէ Գ.ե
Եւ իւզաբեր կանայքն 19.39
ոչ գիտէին զօծանելն
նիկոդիմոսի, ։ Բերին Ա՛-րդ
խնձանաք զխունկս և 16.1
զիւղս վասն օծանելոյ զնա
Ո՞վ ի ԼՔԽ օծուսին նոցն
չեցոյց ոչխար յարկաւոր
խոյհարդ, տալ ընդ ի
քո բարի գործ կոչեաց
զյիշողութիւն թաղման և
պատանաց օծուցն մատ
դաղենացուցն. և զինչ
օգուտ էր ք՝ ի այն բարի
գործն զոր առաց, գործ
ի չէրի գործեց դա յիս
Ո՞վ աղքատս հանապատ
ընդ ձեզ ունիք. բայց
զիս ոչ հանապատ ընդ
ձեզ ունիք։ Եւ զինչ

Ա՛-ոջ
26.10

մարդաղեղնացին ոչ օծ
զքո յառաջ քան զմեռ
նիլդ, զուարճացար զգործն նոր
խոր, զուարճացար զգործն նոր
տեսլով՝ զգործ մի բարի
գործեաց դա յիս։ ար

Ա՛-ոջ
132.2

Ո՞չ յայտ ջրոյն ի քէն մի
հիմանէ ի գլուխս ասելոյն։
կերտիմք և ոգիս ոչ լի
նիմք։ և իւղոյն ի շնորհս
հոգւոյն սբ մի սուրիմք։
Ո՞րպէ՛ օծման խոյհարդ
ունիմք ի ննջեցեալ քա
հանայսն ։ Ա՛ծին դիտ
նէիմուն որ ասէ, ու
ջանալ ամենեցուն,
հերու ի վեր ննջեցելոյն
քահանայապետն զիւղն.
և յաղագս ամենագոյնց
սրբոցն աղօթս առնել։
Ո՞ւր առ մեկնիչն երկա
բանիւց, զի օծանելոյ
զնոյն ոգւոյ ընդ մարմ
նոյ հանդէս մեռոց ընդ
ջաղաւորէ օգոյն։

Ո՞վ ի հատ քոյ ոգի գլուխ
ոյ, և ի հետ յանդամս
հասատացելոց իւրոց։

Ոչ՝ որ ինչ ոչ արուեստ է։

Ոչ՝ որ ինչ արուեստ է։

Ոչ՝ որ ինչ արուեստ է՝ ոչ ամենայն ինչ արուեստ է՝ որ ոչ ունի զկանոն ինչ եւ զհաստատութիւն ինչ։ Ոչ՝ որ ինչ արուեստ է՝ ոչ ամենայն ինչ արուեստ է՝ որ ոչ ունի զկանոն ինչ եւ զհաստատութիւն ինչ։ Ոչ՝ որ ինչ արուեստ է՝ ոչ ամենայն ինչ արուեստ է՝ որ ոչ ունի զկանոն ինչ եւ զհաստատութիւն ինչ։

զբե-
րեսն
Ա-
ղիւ-
սիոյ։

Ա Կոր.
3. 16

Ա Կոր.
6. 3

զի ոչ ոք կարէ զհիմունս այլ դնել
քան զոր դրեալ է, որ է Յիսուս Քրիստոս։
Եւ եթէ ոք շինէ ի վերայ հիմանդ
զոսկի, զարծաթ, զպատուական քարինս,
զանտառս, զծղի, զարտ, ամենայն գործ
իւրաքանչիւրոյ յայտնի լիցի. զի օրն
ցուցանէ, զի հրով յայտնելոց է, եւ
հուր զգործ իւրաքանչիւրոյ որպիսի իցէ
փորձեսցէ։ Եթէ գործ ոք իւր մնասցէ,
զոր շինեաց ի վերայ, վարձս առցէ։
Եթէ գործ ոք իւր այրեսցի, կորուսցէ
զվարձս իւր, եւ ինքն կեցցէ, բայց
իբրեւ ընդ հրով։

Կամ ոչ գիտէք, զի տաճար Աստուծոյ
էք դուք, եւ Հոգի Աստուծոյ բնակի
ի ձեզ։ Եթէ ոք ապականիցէ զտաճարն
Աստուծոյ, զայնոսիկ ապականեսցէ
Աստուած. զի տաճար Աստուծոյ սուրբ
է, որ էք դուք։ Զոք մի ոք խաբեսցէ
զանձն իւր. եթէ ոք իմանայ ինքն
իւր իմաստուն լինել յաշխարհիս
այսմիկ, յիմար եղիցի, զի իմաստութիւն
աշխարհիս այսորիկ յիմարութիւն է առ
Աստուած։ Զի գրեալ է, թէ Որսայ
զիմաստունս ի խորհրդոցն իւրեանց։
Եւ դարձեալ, Գիտէ զխորհուրդս
իմաստնոցն, զի սուտ են։

Ա Կոր.
3. 16

Ա Տիմ.
6. 3

Ա Կոր.
4. 3

2 Տիմ.
4. 3

Ա Կոր.
3. 16

Ա Կոր.
6. 3

Եւ ոչ ոք ի մարդկանէ կարէ
հեղձուցանել զանձինս իւրեանց։
Զի ոչ ոք կարէ ի մարդկանէ
հեղձուցանել զանձինս իւրեանց։
Զի ոչ ոք կարէ ի մարդկանէ
հեղձուցանել զանձինս իւրեանց։

Ա. Կորնթ. ԺԴ.

Ա. Կորնթ. Ժ. 14

Ա. Կորնթ. Ժ. 14

Ա. Կորնթ. Ժ. 14

Ղ–ՂԱ ԽՈՏՈՐԴ ԻԲ։

Ի մեզաց, ի մեծ պատիւն ի վեր երանեն և որդիք այ անուանին։ Ո՞ծրեն իւղով ասէ յանուն այսինքն զորօրինակ ա ուրեմն զբժշկութեան զոր կատարեին՝ այնմանք ան առնեին։ ‖ յանուն Ղուկ 3·6

Յե՛ զարմ ‖ ասելիս 9·40

այլ կաց յանուն ան ի ձեզ։ Յե՛ այսպէս ամենայն ուրեք զնոյն անուն՝ ի կիր արկանեն։ Ղմանուել և աստ ասէ, օծցեն իւղով յանուն ան։ Ո՞չ յայտ է յայտ մանէ որպ վարկանիմ, եթէ ոչ իւղն այս զա ռաջնոյն է հիւանդաց և թաղումն մեռելոց, այլ անուն ան. յորմէ զի ազօթիւք և չերմեռան դարման ընձեռի խնդրեն ի մեռելոց հիւանդին յայ առաջնոյն և թա ղումն մեռելոց հիւանդին ան առնեն։

Ղա–ՂԲ ՀԱՏՈՐԴ ԻԲ։

Պատճէ առաքեալն զա ռաջնորդս եկեղեցւոյ և մեծաւորդն զնաս խրատ մտերմի ծառայ և հաղորդեցուցանէ զնա ածուէն խրատ զմոլ սէնն և զահտրոնն։ Ղա և զերազանցեալ շնորհաց քան զնա արժա նաւորք գան։ զի զամ զոր խնդրեն հաճաւոմբ առնուն։ Ո՞յսոքիկ յա զագաւ ասէ, հոչեցնէ զերիցունս եկեղեցւոյ և օծցեն իւղով յանուն ան։ Պոլսական միոյ իւղոյն որ ըստ օրինացն կազմիւն որոյ օծանէին զջահանայ և զմարդիկ և զթագաւորս, բազում իւղ ի ձեռն առաքե լոյն շնորհեցաւ եկեղե ցւոյ։ Ո՞ւ զի առաջին և մեծ աստէն զիւղ ա էաղանին՝ ի շնորհաց Հո գւոյն սկզբն առեալ զոր մեռոն անուանեցաք։ այսինքն մեռուցիչ բոլոր ախտից։ որով մարդիկ մեռեալ

Ի ՍՈՒՐԲ ՀՈՐՆ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԵՐՈՒՍԱԼԷՄԻ։

Ո՞Վ Է ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆ։

Ոչ ոք կարէ զայս ինչ ասել, զի ոչ ոք ի մեզ
ունի զայդ ինչ ի մտի։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել
զայդ ինչ, զի ոչ ոք ի մեզ գիտէ զայդ ինչ։
Ոչ ոք կարէ ասել զայդ ինչ, զի ոչ ոք ի մեզ
ունի զայդ ինչ ի մտի։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել
զայդ ինչ, զի ոչ ոք ի մեզ գիտէ զայդ ինչ։

Ո՞Վ Է ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆ։

Ոչ ոք կարէ զայս ինչ ասել, զի ոչ ոք ի մեզ
ունի զայդ ինչ ի մտի։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել
զայդ ինչ, զի ոչ ոք ի մեզ գիտէ զայդ ինչ։
Ոչ ոք կարէ ասել զայդ ինչ, զի ոչ ոք ի մեզ
ունի զայդ ինչ ի մտի։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել
զայդ ինչ, զի ոչ ոք ի մեզ գիտէ զայդ ինչ։

կը գտանեն յորդանանու
զվերասին ծնունդն և
զմկրտութիւն աւազանին
ընկալաւք. և յայն պատ
ճառս առնեմք նահապա
տիս նորոգութիւն մերոյ,
Ի՛սկ զոր զաւակի նահա
պատիս առնեմք. զի՛ և
մեծի յարութեն մահիս
նացուս և անկեալս
զգեցաւ զանմահութիւն
և անապականութիւն. մա
հու յաղթութ բարձաւ
և հոգիք մեր զերծան
ի սատանայէ և այ հօր
սնանդեցան. զայս նա
խանշեալ այս մեծի
փրկութեանս յիշատակ
կատարեմք. Իսկ զածա
ծնին նահապատին առ
նեմք. Թէ ոչ ի ձեռն
ևայլ զմահ և զգերեզմ
ժառանգեցաք, այժմ ի
ձեռն զատերն նոր զան
մահութի և զաշխատու
և զդրախտին կեանս ըն
կալաք. Իսկ զերկ հա
նեմք. զի ի մեզ անկեալ

Ա ԹԷ

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ա.

ատեմք. Ո՛ի հեղհա
նոսք զոհեին արեամբ
մանկանց. և հրէայքն ա
րեամբ անասնոց. իսկ
առաքեալքն միսիթարին
զնահապատիս մեր Թողց
արեան. զի որպէսզոյք
ի նոցանէ. Այլ զի հինգ
են զգայարանք մեր ո
րով ճանչեմք. Է օրէ
նահապատեաց ի բոլոր
ատին ի քահանէ հնդից
զգայութիւն. Այլ խոր
հուրդ նահապատուց ի
դրախտին աւնդեցաւ.

Ա ԹԷ 2.16

Յայտ պղծոյ ուսել, և
ի միջին ոչ. Այլ և
մեզ սնանդեցաւ յայտ
կերակուր ուսել, և զմիս
ոչ. Այլ որպէս ազամ ոչ
ամցուն, այլ և ի միջին
երկեր և դադարեցաւ.
նոյնպէս և որոք յօրս այս
պահէ և յայտ կերակուր
շուտ և միջին միս ու
տէղքեղ դադարուցէ.
Այլ դարձ զծնունդն
նահապատիս առնեմք.
զի ի ծննդեանն ի՛մեզ

Ո՛վ Տէր, ես եմ ծառայ քո, ես ծառայ քո եմ և որդի աղախնոյ քո. դու խզեցեր զկապս իմ։ Քեզ պատարագս գոհութեան մատուսցեմ, և զանուն Տեառն կոչեցից։ Զուխտս իմ Տեառն հատուցից յանդիման ամենայն ժողովրդեան նորա, ի գաւիթս տանն Տեառն, ի մէջ քո, Երուսաղէմ։ Ալէլուիա։

ժամ ամենայն հեղուն՝ միայն
եղջիւրն բազմանայ. և յայն
ժամանակի ծագեսցի յարեւ
և ծրտանիցէ զսուրբ ազգն
Յակոբայ, և լիցի նոցա ուրախ
ջաղցն Քէ, ասէ ոստեր
զմիս արեան ընդ հնձոյ.
այսինքն ազգ մեռանիցին
առանց զենուլոյ, պիղծ է
առաջի իւ. զի ամ շունչ
մարդոյ ի յարենէն է.
և ընտիք ախտից յարե
նէն բազմանան. և յոյն
ժամանակի հեղուն՝ միայն
ասէ ոստեր զմիս արեան
ընդ հնձոյ.

Ա՛ե Ա՛ստիսան.

Ա՛ստ ասէ՝ մի մեռեսջիք
առանց հետեղոյ արեան
զոր յօրինան գրեցաք ա՛ճ
և հրամայեցաք նոյն յառա
ջագոյն Քէ, մի՛ ոստեր
զմիս արեան ընդ հնձոյ.
այսինքն ազգ մեռանիցին
առանց զենուլոյ՝ պիղծ է
առաջի իւ. զի ամ շունչ
մարդոյ ի յարենէն է.
և ընտիք ախտից յարե
նէն բազմանան. և յոյն
ժամանակի հեղուն՝ միայն

Ա՛ե Ա՛ստիսան.

Ա՛ստ ասէ՝ մի մեռեսջիք
առանց հետեղոյ արեան
զոր յօրինան գրեցաք ա՛ճ
և հրամայեցաք նոյն յառա
ջագոյն Քէ, մի՛ ոստեր
զմիս արեան ընդ հնձոյ.
այսինքն ազգ մեռանիցին
առանց զենուլոյ՝ պիղծ է
առաջի իւ. զի ամ շունչ
մարդոյ ի յարենէն է.
և ընտիք ախտից յարե
նէն բազմանան. և յոյն
ժամանակի հեղուն՝ միայն
ասէ ոստեր զմիս արեան
ընդ հնձոյ.

Ա՛ե Ա՛ստիսան.

Ա՛ստ ասէ՝ մի մեռեսջիք
առանց հետեղոյ արեան
զոր յօրինան գրեցաք ա՛ճ
և հրամայեցաք նոյն յառա
ջագոյն Քէ, մի՛ ոստեր
զմիս արեան ընդ հնձոյ.
այսինքն ազգ մեռանիցին
առանց զենուլոյ՝ պիղծ է
առաջի իւ. զի ամ շունչ
մարդոյ ի յարենէն է.
և ընտիք ախտից յարե
նէն բազմանան. և յոյն
ժամանակի հեղուն՝ միայն
ասէ ոստեր զմիս արեան
ընդ հնձոյ.

Յ-ՀՆ Աստուածաբան։

Ես ի քեզ պատուիրանք եղէ
լուցի նա ձեզ։
Ով պատուիրեաց ձեզ զայս
ինչ ի վեր առնուցուն
ողջակիզացս։
Ձեզ խօսեցաւ ասէ,
|| զվերակացուն և զդատա 17·15
ւորն որ եղիցի յաւուրս
ցիկլ նոքօք. զի ես եմ
տէր և պահեցեն զպահ
պանութիւնս իմ։
Խօսեցաւ մովսէս ընդ
որդիսն իսկլի զարձեալ
և ասէ, || զգուշ լերուք 2 Օրին
ի յաւուրսն զարիւնն. 12·23.
զի արիւն նորա շունչ
իւր է. մի՛ ուտիցես զի
շունչ ը մսոյ. յերկիր
հեղցես զնա. զի բարի
լուցի քեզ և որդւոց քոց
յետ քեզ. եթէ արցես
զբարին և կամիցին ա
ռնել ուն ու քոյ։
Ովսէս առաց որդոցն
իսկլի, || զամ քառասուն կէս 14·20
լուցէ. և զամ մեռելոսէ
մի՛ ուտիցէք. և զամ ա
ռաւել անուր մի՛ ուտի
ցէք. և ի մեռելս նորա
մի՛ մերձենայք. զի
լուցի նա ձեզ։
Ով պատուիրանք եղե

Ես ի քեզ պատուիրանք եղէ
լուցի նա ձեզ։
Ով պատուիրեաց ձեզ զայս
ինչ ի վեր առնուցուն
ողջակիզացս։
Ձեզ խօսեցաւ ասէ,
|| զվերակացուն և զդատա 17·15
ւորն որ եղիցի յաւուրսն
ցիկլ նոքօք. զի ես եմ
տէր և պահեցեն զպահ
պանութիւնս իմ։
Խօսեցաւ մովսէս ընդ
որդիսն իսկլի զարձեալ
և ասէ, || զգուշ լերուք 2 Օրին
ի յաւուրսն զարիւնն. 12·23.
զի արիւն նորա շունչ
իւր է. մի՛ ուտիցես զի
շունչ ը մսոյ. յերկիր
հեղցես զնա. զի բարի
լուցի քեզ և որդւոց քոց
յետ քեզ. եթէ արցես
զբարին և կամիցին ա
ռնել ուն ու քոյ։
Ովսէս առաց որդոցն
իսկլի, || զամ քառասուն կէս 14·20
լուցէ. և զամ մեռելոսէ
մի՛ ուտիցէք. և զամ ա
ռաւել անուր մի՛ ուտի
ցէք. և ի մեռելս նորա
մի՛ մերձենայք. զի
լուցի նա ձեզ։
Ով պատուիրանք եղե

Յ-ՀՆ Աստուածաբան։

Ես ի քեզ պատուիրանք եղէ
լուցի նա ձեզ։
Ով պատուիրեաց ձեզ զայս
ինչ ի վեր առնուցուն
ողջակիզացս։
Ձեզ խօսեցաւ ասէ,
|| զվերակացուն և զդատա 17·15
ւորն որ եղիցի յաւուրսն
ցիկլ նոքօք. զի ես եմ
տէր և պահեցեն զպահ
պանութիւնս իմ։
Խօսեցաւ մովսէս ընդ
որդիսն իսկլի զարձեալ
և ասէ, || զգուշ լերուք 2 Օրին
ի յաւուրսն զարիւնն. 12·23.
զի արիւն նորա շունչ
իւր է. մի՛ ուտիցես զի
շունչ ը մսոյ. յերկիր
հեղցես զնա. զի բարի
լուցի քեզ և որդւոց քոց
յետ քեզ. եթէ արցես
զբարին և կամիցին ա
ռնել ուն ու քոյ։
Ովսէս առաց որդոցն
իսկլի, || զամ քառասուն կէս 14·20
լուցէ. և զամ մեռելոսէ
մի՛ ուտիցէք. և զամ ա
ռաւել անուր մի՛ ուտի
ցէք. և ի մեռելս նորա
մի՛ մերձենայք. զի
լուցի նա ձեզ։
Ով պատուիրանք եղե

զարբեսութիւնք և սղոցմունք
երկրին և թռչմունք երկ
նից։ և եղև ձայն առ
նա՝ արի՛ պետրո՛ս զբեզ և
կեր։ և պետրոս ասէ,
քա՛ւ լիցի տէր զի ոչ եր
բեք կերեալ իսառնակ ինչ
և անսուրբ։ Ձեռ, զի ա՛հա
ինձ ներաւանդն գիշերի այ
գեմանէն հրամայեաց։
Թէպէտ և զհեթանոսաց
մկրտութիւնն օրինակէր,
բայց ոտերոյն գեմանն
հրամայեաց այ, և ոչ
խեղդել և ապա ուտել։
Այլ աղքն երկաբնակաց
որ խեղդեն. և կամ կը
ուսա՛ հարկանելով ի
գլուխս անասնոց, հեղ
ձուցանեն զինս ըստ կեն
դանեցն և ապա ուտեն։
Վասն զանազանելոյ և
պիղծ կենդանիսն որ ան
խառն են ի մաքուրսն։
Ո՛ր և առաքեալն պետրոս
բացատ անգամ զգա
շագուշտանէ ի հեղձուց
ելոյ։ և ի զոհելոյ կուռ
ցն և

Գործ
21.25

Գործ
11.10

Ելից
43.13

Ելից
805.27

Գործ
11.10

Եզեկիել Ա.

երկրի։ յորում էին ամ
ենայն ոտն ցամաքի և
թռչունք երկնից։ և
ձայն եղև առ նա՝ ար
ի՛ պետրո՛ս զբեզ և կեր։
և ասացի՝ ո՛չ տէր զի
ոչ երբեք մուտ եղև
ի բերան իմ ամենայն
պղծութիւն և անսուրբ։
Եւ ձայնն երկրորդ
եղև առ նա՝ զոր զա
նաստուածացուցեր
դու մի՛ սրբեր դու
զայն։ Եւ այս եղև
երիցս։ և ապա ամե
նայն առեալ համբա
րձաւ յերկինս։ Եւ
ա՛հա երեք արք կա
նգնեցան առ տունն
յորում էի ես, առա
քեալ յկեսարիայէ
առ իս։ Եւ ասաց
հոգին ինձ երթալ
ընդ նոսա անտարա
կուսելով։ Եկին
և ես ընդ վեց եղ
բարս այսոսիկ, և
մտաք ի տուն այ
րուն։ Եւ պատ
մեաց մեզ զի տես
ի հրեշտակ յտա
նն իւրում կայ
սեր կոռնելիոսի
և ասացեալ ցնա
զի առաքեսցէ
յոպպէ զսիմոն
զոմն որ կոչի
պետրոս։ որ
խօսեսցի ընդ
նմա բանս
որով կեցցէ
և ամենայն
տունն նո
ցա։ Եւ
սկսեալ
խօսել
ես ընդ
նոսա
ասացի
նոցա
զբանն
որում
ասաց
տէր
մեր
յովհան
նէս
մկրտեաց
ջրով
դուք
ապա
մկրտեսջիք
հոգւով
սրբով։
Եթէ
զնոյն
պարգեւ
ետ նոցա
որ և
մեզ
հաւա
տացեալ
ի տէր
յիսուս
քրիստոս
ես ո՞վ
էի ես
որ
կարող
էի
արգել
զաստ
ուած։
Եւ
լուեալ
զայս
հանգա
րտեցան
և փառա
ւորեցին
զաստուած
և ասացին
թէ ապա
և հեթանոսաց
զղջումն
տուեալ է
առ կեանս։
Եւ
եղև
ի
ան
ցա
նել
բազ
մաց
աւուր
ցն
ա՛հա
ագ
րիպ
պաս
թա
գաւոր
ա
ռա
քեալ
ի
հե
րովդէ
ա
ռա
քեալ
ի
հե
րովդէ
ա
ռա
քեալ
ի
հե
րովդէ

Ղուկաս Ժդ

և շուայ ուտել. և պատ
ուիրէր չէրձենալ ի մե
ռելոսն. և ոչ զգոհկուցն
ձաշակել. և առաքէր
յակոբոս զրկի քէ, ի շը
մաւնն պատուիրեցեք ինձ
և ասէ. վայ իրաւունս
հնչիւմ մի՛ նեղել զայնո
սիկ որք ի հեթանոսաց
դառնան առ աստ. այլ
տալ թուղթ նոց խորհիլ
ի կերակրոց կուռցն, և
ի պոռնկութէ, և ի մեռե
լոսոյ, և յարբենէ.

25.19

25.27 Առնել ասէ, և արդ
առաքեցաք զյուդա և
զիլիա. և նոցունց բանից
զնոյնն պատմել. զի հա
ճոյ թուեցաւ հոգւոյն
սրբոյ և մեզ, մի՛ ինչ աւե
լի բեռն դնել ձեզ.
բայց միայն՝ ի կարևորսն
յայտնանէ՝ ի բաց կալ.
՝ի զոհելոյ կուռցն. և յա
րբենէ. և՝ի հեղձուցելոյ.
և՝ի պոռնկութէ. յորոց
պահեալ զանձինս՝ բա
րւոք գործէք.

Ի՛րդ՝ այս հրամանքս

(Ի՛ր՝ ասաքելոցն է. և վայելուչ
սոր հարկն որ՝ի նիկիոյ
ժողովեցան՝ նղովս կար
դացին և ասեն, թէ ով
որ ուսէ միս հեղձու
ցիկս, կամ զմեռելոսին,
և կամ միս չքենաճոյ,
և զարիւնն ընդ միանդ
նզովեալ եղիցի.

Ի՛ե Ի՛ւդիթ.

Պատճառն երկաբնակքն զբանն ուրուանական քէ, կերակուր ոչ պիտի ըլլայ մարդ. և քէ՝ որ ինչ մըտանէ՝ի բերանն ոչ պղծէ. և այլն. Ի՛նչ կամ զանօթն կուսի՛ն որ է սուս առաքելն պետրոս ունի պատմի՛ի գործս առաքելոց. Ի՛նչ կամ ըզբան առաքելոյն պօղոսի որ ասէ, ամէն որ՝ի տպանեղանոցի վաճառի՛ կերկի՛ ջիք. և քէ՝ զի ոչ ինչ է պիտի նովսէ. և քէ, մի՛ վն կերակրոյ գործեր զգործ այ. ամէն ինչ սուրբ է.

Ա. Թագ. Ղեւտացւոց։

Մատթ. ե. 22

Մատթ. ե. 22

Մարկ. ժ. 14

Մարկ. ժ. 14

Ղուկ. ի. 2

Ղուկ. ի. 2

Յո՛ւշ լիցի ձեզ. զի յետին ամաց
հասեալ իցեն ժամանակք դժուարք.
եւ լինիցին մարդիկ սիրասէրք
անձանց եւ արծաթասէրք. պարծանաւորք
հպարտք. հայհոյիչք. ծնողաց անհնազանդք.
անշնորհակալք. անսրբութեանց.
անգութք. անհաշտք. զրպարտիչք.
անկարգապահք. անողորմք. չարախօսք.
անհեզք. ոչ սիրողք բարեաց. մատնիչք.
ամբարտաւանք. գինեսէրք. քան զսէր
աստուծոյ. ունելով զկերպարանս
աստուածասիրութեան. զզօրութիւն
նորա ուրացեալք. եւ զայդոսիկ
խոյս տուր. զի յայնոսիկ են որ
մտանեն ի տունս. եւ գերեվարեն
զկանայս զանձինս բեռնաւորեալս
մեղօք. որ տարեալ լինին զանազան
ցանկութեանց. որ միշտ ուսանին
եւ յոչ երբէք հասանին ի գիտութիւն
ճշմարտութեան. որպէս եղեն
Յաննէս եւ Յամբրէս հակառակ
կացեալք Մովսիսի. նոյնպէս եւ
սոքա հակառակ կան ճշմարտութեան.
մարդիկ ապականեալք զմտաւք.
որք ի հաւատս անգիտացան. բայց
ոչ յառաջ անցանեն. զի անմտութիւն
նոցա յայտնի եղիցի ամենեցուն.
որպէս եւ նոցա եղեւ. Դու
բայց ուսար զվարդապետութիւն
իմ. զվարս. զսէր. զհամբերութիւն.
զհալածանսն զոր կրեցի. զոր
հալածանսն եկին ինձ ի յԱնտիոք.
ի յԻկոնիա. ի Լիւստրա. զոր
հալածանսն կրեցի. եւ յամենայնէ
փրկեաց զիս տէր. եւ ամենայն
որ կամին կենդանապէս հաւատով
յաստուածասիրութիւն յաղագս
այսորիկ հալածանս կրեն. չարք
եւ խաբեբայք յառաջանան ի
չարութիւն. մոլորեալք եւ մոլորեցուցանեն.
դու բայց կաց ի նոսա
զոր ուսար. եւ հաստատեցար
ի հաւատս. գիտելով յորոց ուսար.
եւ զի ի մանկութենէ զսուրբ
գիրսն գիտես. որ կարող են
իմաստնացուցանել զքեզ ի փրկութիւն
հաւատովն որ յՅիսուս
Քրիստոս. ամենայն գիր աստուածնչեալ
օգտակար է ի վարդապետութիւն.
ի յանդիմանութիւն. ի
շտղել ի մէջ. ի խրատու առնել
զմարդն. զի կատարեալ լիցի
մարդն աստուծոյ. ի ամենայն
գործ բարի պատրաստեալ։

Ես ուրեմն ազգն
աստուածասիրութեան զքեզ հրամայեմ
յաստուծոյ եւ յՅիսուսէ
Քրիստոսէ. որ դատելոց է
կենդանեաց եւ մեռելոց. եւ
յայտնութեամբ նորա եւ
թագաւորութեամբ նորա. քարոզեա
զբանն. կաց ի պատրաստ
ժամու եւ անժամ. յանդիմանեա.
հանդիմանեա. հրամայեա. ամենայն
երկայնմտութեամբ եւ
վարդապետութեամբ. զի ժամանակ
եղիցի յորում ոչ հանդուրժեսցեն
առողջ վարդապետութեան.
այլ ըստ սրտից իւրեանց
ցանկութեանց ժողովեսցեն
իւրեանց վարդապետս. եւ
զականջս իւրեանց դարձուցանիցեն
ի կողմանս
հեթանոսաց. եւ ի հեքիաթս
դարձցին. դու բայց արի
ամենայնի. զհոգսն կրեա. գործ
ածեա զաւետարանչին. զպաշտօնն
քո լիովին կատարեա. զի
ես ահա ի վերայ եմ մատանել.
եւ ժամ հեղման իմոյ հասեալ
է. զբարի մարտն մարտեցայ.
զվազքն կատարեցի. զհաւատս
պահեցի. եւ ի հանգուցանելոյ
ինձ է պսակ արդարութեան.
զոր տացէ ինձ տէր ի յայնմ
աւուր. դատաւոր արդար. եւ
ոչ միայն ինձ. այլ եւ ամենեցուն
որ սիրեցին զյայտնութիւն
նորա. զի ամենայն
ոք որ կամի կենդանապէս
հաւատով յաստուածասիրութիւն
յաղագս այսորիկ հալածանս
կրեն. չարք եւ խաբեբայք
յառաջանան ի չարութիւն.
մոլորեալք եւ մոլորեցուցանեն.
դու բայց կաց ի նոսա
զոր ուսար. եւ հաստատեցար
ի հաւատս. գիտելով յորոց ուսար.
եւ զի ի մանկութենէ զսուրբ
գիրսն գիտես. որ կարող են
իմաստնացուցանել զքեզ ի փրկութիւն
հաւատովն որ յՅիսուս
Քրիստոս. ամենայն գիր աստուածնչեալ
օգտակար է ի վարդապետութիւն.
ի յանդիմանութիւն. ի
շտղել ի մէջ. ի խրատու առնել
զմարդն. զի կատարեալ լիցի
մարդն աստուծոյ. ի ամենայն
գործ բարի պատրաստեալ։

Եւ այլ նմանէք ասացին.
Չէ՞ ամ ասողն որ ասէ
ի վեր երկրի, պիղծ լինի
ձեզ. եւ ամ կերիցի ամ
որ ասէ ի վեր երկինս
խորհրդոյն. եւ ամ որ գնայցէ
ի տուն ասից ամենեցուն
գաղտնասանիս յամ զերծ
եղիցի ասողն ի վեր
երկրի, ամ ուսիցէ զի
պիղծ է այն ձեզ. եւ ամ
գարշելացուցանիցէ զան

Եւ զի՞նչ ասասցուք զայս, եթէ զարհուրելի
է զգուշանալ ի մահուանէ, զոր ոչ գիտեմք
զինչ է. կամ զի՞նչ ասասցուք զայս, եթէ
ախորժելի է մահ, զոր ոչ գիտեմք զինչ է.
եւ յիշխանսն պիտոյ կէ
մահիւրդ պատճառիւ
զքո՞ մեռ, ասաց, կիւրոս
ոչ պիտէ զմարդ։

O անպատուն քո՛ հայոց
ազգ։ Ո՞ր իսրա-
տել։ Ի՞նդուրքն հայ-
հոյե՛ զի քո՛ երկն
ծագեաց մեզ զաւտ և
զամարկեշտութիւն։ զմեզ
քեզ և զմաքրութիւն։ զմեզ
ընդ և զմարգարտութիւն։
որ և ինքն կրեաց զայն
ասացեալն ի՛ւր. Ասա՛ քա
լսել մինչ ասել,
ընդէ՞ դուն եանդուկ
ձանապարհն որ տանի՛ զ
կեանս։ Լսէ զիմաստն
որ զինէ՛ զ յանդուկ
ձանապարհին կենցաղոյս,
եւս մեզ քո՛ քաղցրացս
կեցուածոյ։ ոչ կեցուածք
զի զգուշ ոչ զմահէ զ մահ

Ո՞ր
7.13

Եւ ոչ ծառայքն մտաց և
հրամայեցի և խոչեցի։
Ոչ ոք ծառայէ մտաց
այնոցիկ որ ի դէմ ասեն
ինչ այ գործեն մինչ։
զանոնք և զպիղծ կենդա
նին, զերեսունս և զ
թռչունս, զսողունս և
զերեսունս, զջրային և
ցամաքային ոտեղով,
պղծին անձամբ։ և ի
հրամանս արարչին էր
եթէ ոչ հային։ այլ ամ
պիղծ և անասունքն, ան
խնդիր ուտեն գազանք
ընդ, բուռ ախորժակաց
իւրեանց վարելով։ զոր
կամին ուտեն և ուտեն,
ասէ։ և որ ոչն կամին ոչ
ուտեն և ուտեն պիղծ,
եթէ ջրային և եթէ ցա
մաքային։ Ուրեմն ո՞
ընդունելին իւրեանց ծա
ռայն է։ այսինքն մտաց
և որոմայնի։ և ոչ արար
չին։ Զանոնք ստեղծօղն
կենդանեաց որոշեաց զ
ուրն և զանասուրքն։
ասէն Հրամայեց ոտել
ոտ ցուցաւ։ և յանդգն

ես զամենայն կերակուրս որ ուտեմ, ոչ
ինչ ինծի համեղ է, ոչ ալ ըմպելիքս
ինծի քաղցր կերեւնայ։ Ուստի ոչ
ինչ ինծի օգտակար է, եթէ ոչ
ամենեւին ի ցանկութիւն։ Ես
ինքս ալ տէր, ի լսելդ տես
ամեն զինշամեաց խոս-
տովանեցայ ինծի ոչ
ինչ ինծ ոչ ոքից ես
վասն ի հեռաց ամօթն։
Ես այսպիսիկ եմ քա-
նզի նորոյս օրինաց։ ու
դիտեմ սուրբն եմի
զայս նոր աւետարան
օրինաց պարկեշտութ և
սրբութ ի քոյն զբնակիլ
և զդրամս օրինաց։
ոչ ես իսկ։ Ասաց ոմն
վայելուչութեամբ քարոզել
ինչ ոչ իսկ։ Ասաց ոմն
մեզ և հետեւ պատճա-
ռանաց և հեշտասիրաց,
անմտից և յիմարասրտաց
յաղագս ոչ իսկ հետեւ
ոչ ոք ինչ ոչ ոք ինչ
ոչ ոք ինչ ոչ ոք ինչ
ոչ ոք ինչ ոչ ոք ինչ

և ժժմունջ ջայլոյ և
ոչ ոսկեզօծ ջամբոյ և
և բաղմատոհմի զեռուոյ
և օձն և խլէզն և ոզնին
և ագռաւակն և կմիոյն
և մուկն և գորոն և
կապտաւուն կաուն մի
ուտէ։ Եւ զբէլ ընդ նոսա
փոխէ և որովայնաւո
ուտող և ըմպելիւց յետ
ի, ապարին օձիք ու
ոչ պղծէ զմարդն։ այլ
մտանէ ի բերանն, այն
խոսի ուսէք։ ասեն մի
ոմն ի վաճառոցն։ Ասէ
ցնոսա, ոչ մտանէք յայ
գեղպացն և զինարիսե
լսեսցէ ձեր աւետիս քան
զի պատրաստեալ է
վաստակն պատրաստիլն է
պահօք ընդէմ որովհետ
ասէ որով և ամ ինչ
արդարացան։ Ասէ նոցա
ոչ այսպէս, այլ նոր օրէնք
ի, ասարին օրէնք ու
սուց և ըմպելիւց յետ
փոխէ և որովայնաւո
լսէ։ Եւ զբէլ ընդ նոս
կարծեացն կասուն մի
և մուկն և գորոն և
նապաստակն և կմիոյն
և օձն և խլէզն և ոզնին
և ագռաւակն և կապտաւուն
և ժժմունջ ջայլոյ և
ոչ ոսկեզօծ ջամբոյ և
և բաղմատոհմի զեռուոյ

մերացդ ախտաժանիցդ ոչ
գործիս ի նոցանէ, կեր
անխտիր որ ինդ օրինիք։
Ասաւ ասէ ցնոսա ոչ
կիսացին ի մէջ այսմ մա
նիս ի գիտս ընդհանուր
կանացդ մեր, ոչ է այս օ
բինդ մաուրդ և բանս
էս մարդկին, այլ շանց
և խոզից։ զի զամ կնոջ
զոր ատեանեն ոչ
ձակին բերանով։ Ասէ
յոյժ ամ ասեմ ընդ ձեզ
զաղջեալ կերակուրսդ
մկամբ և կասուածօք, ո
նիս և զմեռելոսիս ան
հոսի ուսէք։ ասեն մի
տանէ ի բերանն, այն
ոչ պղծէ զմարդն։ այլ
25. 12 Ա՝ ար

Ա՝ ար
5. 20

ցամաքային եւայլ զամս
պահս, քանզի ոսկեղ
ծեալ զարդից եւ օրինաց. եւ
սուտ գուանիցի յբանս
իւր, ՚ի նշ ելիցի նա
ծանել զօրէնս եւ զմար
գարէս, այլ ընդ
ունելոյ եւ յուսելոյ
է սաղմոսել եւ բաց
ասել ՚ի ոգւոյ սրբոյ
հակառակել. եւ բանն
այ ՚ի հնութիւն առաց չա
տել եւ նորոգութիւն ուսել
ապա լուծիցէ երեւ օրի
նաց եւ ոչ լռութիւն։

Իսկ թէ անկեցին, ապա
թիւրասցին վիճակք ե
բարք, այլ հաստատեցից.
ոչ թէ
ասաց, ՚ի հայելի յ
կիւն առ ՚ի ցանկանալ. զի
այսու հասցէ զամսա
շնութիւն որ ՚ի ցանկութիւն
յառաջադայն. եւ ապա
նուիրի ՚ի բարկութիւն.
վէմ բարկութեան ասէ զ
սրտի օրինադիրսն զան

Ա-ում
5։17

Ա-ում
5։28

մատ չարութեան ՚ի բնութ
եան ՚ի սրտէ անտի
եանեն. ըստ կանխատես
ցուբ իւրոյ. որպէս խնդա
լոսին Թլփատուբ։
Եւ թէ զառնիլն պատ
ճառ զանօթն կոչիցին
պատճառեցեալն. զի ա
սիլն ՚ի չերթանալոյն
և զկիրսուրն նոցա օրինա
կէր։ Այլ և յետագայ
բանն ցուցանէ։ և ՚ի
դեռ պատուա զմարտ
ծէրն ՚ի սեղեանն, այն
հոգին ցնոյ, ահաւասիկ
սրբ ամենք խնդրեն զ
քեզ. այլ այլ ՚ի երկ
րին առաքեալքն զնոյն առնեն իրիք
խղճելոյ զի ես առաքե
զի զնա։ Այլ երբեմն ՚ի
պատուա առնեն, այն,
այսահասիկ ես եմ զոր
խնդրէիք. զի՞նչ իրիք ես
ՀԻ երկեալ։ Այլ նոքա
առնեն, կուռնեղեսոյ չա
րեսիրտ այլ արդեն
երկրաւորք եւ երկիւղած լայ, վէ
հայեալ լայր արդէն ՚ի
երից։ Պետրոսն էառ

Ա-ում
15։19

Ա-րեալ
10։19

Եւ կոչեաց զդէմ զառաջ
նոցա իւրոյ կերան։ զի
Ովսէ 3·20

ոչ ի մարդկան էր
ասացեալ։ Ո՛վ
տէր զի տեսցէ
զհաւատս քո։
Եւ ոչ յայլ կենդա-
նեաց։ Այլ դարձեալ
յորժամ էր պետրոս յԵր-
Ղուկ 22·32
ուսաղէմ՝ խոստացաւ
ի Քրիստոսէ հաւա-
տալ ի նմանէ ունել
զերկեան։ Եւ ասէին, եթէ
մեռցի առ սմա անձամբ
փոխանակ նոցա։ Եւ
ոչ ասէր ճշմարիտ
ասել ի մարդկանէ։
Ոչ զի ի մարդկանէ ա-
սաց եւ ոչ յայլ կենդա-
նեաց։ Այլ դարձեալ
յորժամ էր պետրոս յԵր-
Ղուկ 22·32
ուսաղէմ՝ խոստացաւ
ի Քրիստոսէ հաւա-
տալ ի նմանէ ունել
զերկեան։ Եւ ասէին, եթէ
մեռցի առ սմա անձամբ
փոխանակ նոցա։ Եւ
ոչ ասէր ճշմարիտ
ասել ի մարդկանէ։
Ոչ զի ի մարդկանէ ա-
սաց եւ ոչ յայլ կենդա-
նեաց։ Այլ դարձեալ
յորժամ էր պետրոս յԵր-
Ղուկ 22·32
ուսաղէմ՝ խոստացաւ
ի Քրիստոսէ հաւա-
տալ ի նմանէ ունել
զերկեան։ Եւ ասէին, եթէ
մեռցի առ սմա անձամբ
փոխանակ նոցա։ Եւ
ոչ ասէր ճշմարիտ
ասել ի մարդկանէ։

Եւ ասէ՝ Ա՛մէն։
Ամէն պետրոս ասաց
ասել նոյն կարդալ զաս-
տուածն։ Այլ լսեցաք զայս
լուեցին։ եւ փոխանակ ա-
նէին զայն եւ ասէին,
ուրեմն ով՝ կարէ փրկուիլ
եթէ այդ զառաջնոցդ
կենաց։
Այլ եթէ զբանն պօղո-
սի պատմասեցին,
թէ ամ ոք՝ ի պանդա- I Կոր
նոցն վաճառն կերիցէ 10·25
առաց։ Ո՛ ի զայն բառս
ոչ՝ կարէ ասել ընդդէմ
նշանակութեանն եղեալ
առ զայն զոր ինչ մա-
ծառն ի պանդանոցին
ուտիցէն եթէ այլ եւ ի
մի առնուլ, այլ՝ ասե-
ղի մանանեայն նշանակե
մէ եղեալ այդ զայն
բառն։ որ թէպէտ այն
առաց, եւ պատուի համա
րել եթէ վնաս է եւ
այդ անարժանից։ Ո՛ այսո
ցանակ որպէս ասէ առաք
եալն պօղոս մոլեին,
եւ կոչեաց այդ զանօրէ
նութիւն իւրոյ կերան։ զի
Ովսէ 3·20
ոչ ի մարդկան էր
ասացեալ։ Ո՛վ
տէր զի տեսցէ
զհաւատս քո։
Եւ ոչ յայլ կենդա-
նեաց։ Այլ դարձեալ
յորժամ էր պետրոս յԵր-
Ղուկ 22·32
ուսաղէմ՝ խոստացաւ
ի Քրիստոսէ հաւա-
տալ ի նմանէ ունել
զերկեան։ Եւ ասէին, եթէ
մեռցի առ սմա անձամբ
փոխանակ նոցա։ Եւ
ոչ ասէր ճշմարիտ
ասել ի մարդկանէ։
Ոչ զի ի մարդկանէ ա-
սաց եւ ոչ յայլ կենդա-
նեաց։ Այլ դարձեալ
յորժամ էր պետրոս յԵր-
Ղուկ 22·32
ուսաղէմ՝ խոստացաւ
ի Քրիստոսէ հաւա-
տալ ի նմանէ ունել
զերկեան։ Եւ ասէին, եթէ
մեռցի առ սմա անձամբ
փոխանակ նոցա։ Եւ
ոչ ասէր ճշմարիտ
ասել ի մարդկանէ։

որք կերևին կամ ասեն
Տէրունական : Այլ
Հաւատացելոցն : Ո՞
եթէ յառաջ քան զառ-
նել զերկիր առաւել
մեռելոցն կարասցեն
կերակրոց զոր պատ-
րաստաց ամ ի վայելու
Հաւատացելոց եղբայ
սերելն ի Քրիստոս : Ես ասեմ ի
վերայ : Ես ասեմ ոչ
ըստ կենդանեաց
մարմնոյ ասէ պատրա
տաց ամ ի վայելու Հա
Հաւատացելոց. այլ ինքն Քրիստոս
Տէրունական. և ոչ զանազ
կենդանիսն զոր ոչ ու
նեք գաւանէ որ ի Տիրոջ
կամ ինդրս Հրաման ու
ուել այ ասել Հոգւոց
Հաւատացելոցն : Այլ

Ա Տես
4 · 3

նաև կենդանիքն ոչ
նախ մայր ամ կենդա
նեցաք : Ապա
մայր ամ կենդանեաց
տաց. զի ոչ ևս նա մայր
ամ կենդանեաց. վա զի
ոչ ծնաւ զամ կենդա
նեսն. և ոչ կենդանիք ծը
նան ի նմանէ : ուրեմն
նա՛ և մայր ամ մեռանի.
քէպա ամ կենդանեաց
տաց : Այլ երկեքեան ամ
բառ մի և նոյն խոր
հրդուելեն և մատնակին
նշանք ի տեսութիւն աշա
հերատաց ձշմարտութե :

Ի՞նչ
Գ · 14
Գ · 20

« Եթէ զի հաւատացեալ
ասեն, զի ոչ էնէ պիտի
նովսէ. և եթէ, ամ
հերակրոց քահեր ըզ
դարձ այ. ամ ինչ ասէ,
Տէր զինչ ասէ շնորհա
զարդն ներսէս կիպրէ
ցին. ոչ եթէ զայս ասե
լով հրամայեաց ոտ գա
զանս լինիլ շաղաղակե
ու յամենայն գաշտերս
երեսանաստացելոցն գա
զանաձայ առաւել քան

Ա Կորնթ. Ժ.

Ա Կորնթ. Ժ.

Ա Կորնթ. Ժ.

առնեմք յարուցեալ քեզ։ և այս վասն բազում պատճառի։ Նախ՝ զի խոստովանիմք զքո մեծ և զոմանելի ըստ ստուգական գործոցդ կատարումն։ և որ ոչ խոստովանի զքեզ մեծ, զոմանելի ըստ հնարից մարդասիրութեանդ առնել ի մեջ գիշերոյն ի վեր։ Զարձեալ՝ զի ասէ տէրն կիւրեղի հիմարս պարտապանս մանց, եթէ վասն այսմիկ երկնային լուծանեմք զշաբաթին, եթե ի վաղ առաւօտս յարուցեալ քեզ։ Զարձեալ վկայ զի ասէ տէրն եւ պատգիտս. պահքն զո ի մէջ շաբաթուն միւնջ ցինն ժամն լինի։ Տես զի ի ժողովն երիեսուսի հաստատակ առ ազգ այսօր նաւակատիս առնելիւն միջ ի ժողովն քաղքենդոնի ուր փոխեցան ոսկք և պահք և զաւանութիւնք։

Ես զգիշ զի լուսաւորիչն կարգեաց զնաւա-

խատունակ առնեմք յարուցեալ քեզ։ Ո՛վ ի՛ր օր առաջիկայ ի վերպաց։ Մեծ բնական օր, եւ մեծան շնորհական։ Ի՛ր բնականն աւետ սկիզբն է ծագումն լուսոյն։ և շնորհականին ի միջ գիշերոյն։ Բնական օրն է մարմնաւոր որ բաժանէ զպահս և զառտուս։ և շնորհականն հոգեւոր, ուր սկսանին աւր ոսոք ազգ վերջ ժամով յառաջ քան զբնական օրն։

Իսկ զարուստնական ոսոնց երիկօրեայ յինին ժամ աւետն սկսանիմք որ է ցինն ժամուն յառաջ քան

Պատարագաց ոսոնց։ Ի՛ր բոլոր չէ ժամուն յառաջ ի միւս աւետն սկսել նախատոնակ առնելն։ և զայս յայտ ոսոք լեր։ Զմանաւանդ և առաքեալ յայտ աւետ շաբաթու որ ի կիրակէ յարուցեալ ոսոնց։ այժմ յինին ժամուն ի միջ նախատոնակ

Վասն հնազանդութեան
երանութ:

Արիւնհեղութիւն Աստուածոյ
Քրիստոսի զինամբ կայ
գանձուց և Աստուածոյ:
Եւ ի նշանակ այգոյն այնո
ելին, որ արհամարհեն զմտաւոր
և մտաւորական նոցին:

Աստ Աշխարհն:

Ընդ ընտրելի է
մեզ և իմանալ
զնեռումն կենն
գանեաց:

Աստ Աբբատիսն:

Ի զնեռումն ընտրութիւն է
մեզ իւրաց զոր պարտ է
իմանալ: Աստիճանքն է,
զնեօղն. զնելին. զնեռումն. զնեան. մատն.
զիսաւերտուքին:

կատիսս յայսմ աշխարհ որ
էր յաշխարհս նիկիմական
ժողովոյն. զոր յառաջն
ունէին ամ ազգ, զնոյն
կարգեաց մեզ: Եւ ընդ այ
տիեզն ժամս ուղիղ ուղղութեան
լոյս ծագեաց հոգւոցն
ի դժոխս, նոյնպէս և
տիեզն ժամս շաբաթոյն
լոյս ծագէ զձեռագոյնն
իւր արեգականն արդա
րութեանն քրս. մինչ յառա
ւօտն բոլորապէս տեսա
նի զինքն յարուցեալ
ի մեռելոց:

Ո՞ի և մեք հաղորդե
լով սրբազանիցս արտա
դրութեանց՝ և ուղղափա
ռութեան հետեւելով,
առնեցաջք յարութեանն
Քրիստոսի մերոյ արժանա
էրս գտցուք. շնորհօք
և ողորմութեամբն իւրով:
Ընդ որում էր վայել
գամայն և էդեալն պար
ծանել հայրն միա
նութիւն և պատիւն:

Ո՞յժմ և միշտ և յաւի
տեանս յաւիտենից
Ա՞մէն:

Ո՞ւ Ո՞չխերան։

Ո՞չ ինչ էն տգեղ։ եւ ոչ
ընտրելի են մեզ զայս
բիւր եւ իմանալ։

Ո՞ւ Ո՞րդոպեան։

Ո՞րդ՝ առջինն պարտէ
զի լեզի զենուին արուե
աշխարհական եւ հա՛ա
ատգեալ։ զի կգն եւ չէ
զրկե եւ անկատարն եւ
անհա՛ատն եւ արիւնա
հեղն եւ կարգաւո՛ր, ա
քա վեցերեան ոչ կա
րեն զենուլ զի պիղծ է
զենն նոցա։

Ո՞րկիզ՝ զենլին։ զի լեզի
կենդանի։ զի մեռեալն
եւ անկենդանն ոչ քար
ոչ զենի։ եւ լեզի ու
թա նշանակու[illegible] օրի
նացն։ զի անուրբն եւ
պիղծն ոչ է զենլի։

Ո՞րդ՝ զենուն։ զի լեզի
բաժանուն արեան եւ
հնձոյ եւ բնական կենն
զանուածեան։

Ո՞ղոգ Ո՞ղոգի։

Ո՞րդ՝ ողորմիմ զենն։ զի լեզի
ուս երկաթոյ եւ ոչ
այլինչ գործի։ զի թէ
լեզի երկաթ եւ ոչ ուս,
եւ թէ ուս եւ ոչ եր
կաթ՝ ոչ է պիտոյ։

Հինգերորդ՝ մանո։ որ է
գլխոյն հատուա ուր
ամ զգայուքն են։ եւ
թէ այլինչ մանո հատցի
կամ գլխին ջախջախեա
ցի, ոչ է ուսելի։

Վեցերորդ՝ դիտաւորու
թիւնն խնդրի։ յաղագս
որ լեզի զենուն։ կեն
դանեաց, թէ մեռելոց։
կա՛ց, թէ վա՛ մեղեան։
Այլ այսպէս վեցեքեան ա
զգք ընտրեացն ուսուց
զենուն։ ապա թէ պա
կաս է՛ի սգնէ՝ պիղծ է
եւ խոտան եւ ոչէ ուսու
լի զենեալն։

Ո՞ղոգ Ո՞ղոգի։

Ո՞րդ աղաչեմ զի քա
ցադրեացես զպատճառ
վեցեկի երացս այսո
ցիկ։

կան՝ պիղծ է։ Այնպէս
և արիւնահեղն արիւնա-
պարտ է մարդոյ, ուր չէ
դու զարիւն անասնոյ։
Իսկ քահանայքն՝ինտրա
ւոյ չեղուն զարիւնդ նոցա
ի բարեխօս եւն արկեալ։
Երկիւղ՝ ի անարիւն է
զենուն նոյ և ոչ ըստ
ինոյ քահանայիցն։ ապա
յայտէ զի և ոչ այլ կար
դաւորք զենցեն կենդա-
նիս ուրք են արիւնա-
րիւն զենմանն կարգել
են սահմանք։

Երկիւղ՝ ընտրութիւն է
առ զենլին։ Այս՝ զի
ցէ արիւն։ իսկ մեռեալն
կամ անշունչ քար ոչ ու
նի արիւն։ Ոսկր չկայնեն
որ ոչ ունի զարիւն շրջ
ոյ, այլ զարիւն չկոյ ոչ
զենի։ զի զենուն նոյ
հանուն ի կոյն է։ ոչ
ոք և հանցէ ուսելի է։
Ոչ ուտել զարիւն։

Ոչ ուտել զարիւն։

Այսպէս է բացայայտու
թիւնք դոյին ըստ վար
դապետիցն հիերեցւոյ։
Այսուհետև զենուն լինելի
արտ և ոչ էգ։ Այս,
զի այրն կատարեալ է.
իսկ կինն կէս։ Երկիւղ՝
արուն առնօղէ·իսկ կինն
կրօղ։ Երկիւղ՝ զի յառնէ
առաջ կինն։ Երկիւղ՝ զի այրն
ոչ ինդիւրէ՝ զի այրն է
գլուխ։ Այսպա պատուի
զի այրն հեղգէ զարիւնն
և բաժանեացէ զգլուխ
կենդանւոյն։ Այն չէ
զոր զի չուսնի արիւն
առնուն, ոչ հեղգէ զա
րիւնն կենդանւոյ։ Այն
անկատար մանուկն ան
հաս է և խակ·նախ՝ զի
ոչ ունի կատարեալ զո
րութիւն առնուն։ Երկիւղ՝
զի անընտիր է գեռուս։
Այն անհաւատն բուռն
նեալ է զհոգին մեղաց։
և կամ ունի զգործ խո-

Ելից 2·22

Ելից 5·23

Յաշխատեցան ի մեղս իմ ժողովուրդք իմ, եւ ի
զանցառութիւնս նոցա ես յիշեցի զանօրէնութիւն
նոցա։ Եւ եղիցի որպէս ժողովուրդ, նոյնպէս եւ
քահանայ. եւ տեսից զնոսա զճանապարհս նոցա,
եւ զհատուցումս նոցա հատուցից նոցա։ Եւ կերիցեն
եւ ոչ յագեսցին, պոռնկեսցին եւ ոչ բազմասցին,
զի զանձինս իւրեանց պահեցին ի տալ պոռնկութիւն։
Զի զգինի եւ զմուրհակ եւ զանձրեւ սրտի առնուն։
Իմ ժողովուրդ ի փայտի իւրում հարցանէ, եւ գաւազան
նորա պատասխանի նմա. զի հոգի պոռնկութեան
մոլորեցոյց զնոսա, եւ պոռնկեցան ի տակաւին
Աստուծոյ իւրեանց։ Ի գագաթունս լերանցն
զոհեցին, եւ ի բլրակունս ծխեցին ընդ կաղնի եւ
ընդ ալոնի եւ ընդ արտասի, զի բարի է հովանի
նորա։ Վասն այսորիկ պոռնկեսցին դստերք ձեր,
եւ հարսունք ձեր շնասցին։ Ոչ զդստերսն ձերս
եւ ոչ զհարսունսն ձեր պատժեցից, զի ինքեանք
ընդ պոռնիկսն խառնեցան, եւ ընդ պոռնկուհիսն
զոհեցին. եւ ժողովուրդ անհանճար մատնեսցի։
Եթէ դու պոռնկանայ Իսրայէլ, մի՛ զայրասցի
Յուդա. եւ մի՛ երթայք ի Գաղգաղա, եւ մի՛
ելանէք ի Բեթաւէն, եւ մի՛ երդնուիք, կենդանի
է Տէր։ Զի իբրեւ զկով ցուլ ամբարձաւ Իսրայէլ,
արդ արածցէ զնոսա Տէր իբրեւ զգառն ի տեղւոջ
ընդարձակի։ Ընկեցաւ Եփրեմ առ կուռս, թող
զնա։ Խմեցին զգինի իւրեանց, պոռնկեցան
պոռնկութեամբ, սիրեցին ամօթ զպատիւ իւրեանց։
Կապեցաւ հողմ զնոսա թեւովք իւրովք, եւ
ամաչեսցեն ի զոհս իւրեանց։

Լուարուք զայս, քահանայք, եւ ունկնդրեցէք
տունդ Իսրայէլի, եւ տունդ արքունի լուարուք,
զի ձեզ է դատաստան, զի որոգայթ եղէք
Մասփայ եւ ցանց տարածեալ ի Թաբովր։ Եւ
մատնիչք ի սատանայէ եղեն, եւ ես խրատ եղէ
ամենեցուն նոցա։ Ես գիտացի զԵփրեմ, եւ
Իսրայէլ ոչ ծածկեցաւ յիս. զի արդ պոռնկեցաւ
Եփրեմ, պղծեցաւ Իսրայէլ։ Եւ ոչ կարասցեն
դարձուցանել զգործս իւրեանց, զի հոգի
պոռնկութեան ի մէջ նոցա է, եւ զՏէր ոչ
ծանեան։ Եւ պատասխանի տայ հպարտութիւն
Իսրայէլի երեսաց նորա, եւ Իսրայէլ եւ Եփրեմ
անկցին ի մեղս իւրեանց, անկցի եւ Յուդա
ընդ նոսա։ Ընդ հոտս իւրեանց եւ ընդ
արջառս իւրեանց երթիցեն խնդրել զՏէր, եւ
ոչ գտանիցեն. զի հեռացաւ ի նոցանէ։ ԶՏէր
անօրինեցին, զի զորդիս օտարս ծնան։ Արդ
կերիցէ զնոսա ամիս մի, եւ բաժին լիցի նոցա։

Ի Գաբաայ փող, եւ ի Հռամա շեփոր. հարէք
ի Բեթաւէն զհետ քո, Բենիամին։ Ի տեղի
կշտամբութեան եղիցի Եփրեմ ի աւուր
վրիժուց. ի ցեղս Իսրայէլի ցուցի զհաստատութիւն։
Եղեն իշխանք Յուդայ իբրեւ զհարկանողս
սահմանաց, զի ի նոսա հեղից զբարկութիւն
իմ իբրեւ զջուր։ Նեղեցաւ Եփրեմ, ճնշեցաւ
դատաստանաւ, զի կամեցաւ երթալ զհետ
պիղծ կուռացն։ Եւ ես իբրեւ զցեց Եփրեմի,
եւ իբրեւ զփտութիւն տանն Յուդայ։ Տեսին
Եփրեմ զհիւանդութիւն իւր, եւ Յուդա զխոց
իւր, եւ գնաց Եփրեմ առ Ասորի, եւ առաքեաց
առ թագաւորն որ պատերազմեսցի ընդ նմա։
Եւ նա ոչ կարաց բժշկել զձեզ, եւ ոչ
հեռացուցանել զխոց ձեր ի ձէնջ։ Զի ես իբրեւ
զառիւծ Եփրեմի, եւ իբրեւ զգոմէշ տանն
Յուդայ. ես ես առնում եւ երթամ, եւ
տարայց եւ ոչ իք որ փրկեսցէ։ Երթիցեմ եւ
դարձայց ի տեղի իմում, մինչեւ ծանիցեն
զանօրէնութիւնս իւրեանց, եւ խնդրեսցեն
զերեսս իմ. յորժամ նեղեսցին, կանխեսցեն
առ իս։

Երթայք, եւ դարձայք առ Տէր, զի նա
առ զմեզ եւ բժշկեսցէ զմեզ, եւ զարկցէ եւ
կապեսցէ զմեզ։ Կենդանասցուք յերկուց
աւուրց, յաւուր երրորդի յարիցէ զմեզ, եւ
կեցցուք առաջի նորա։ Եւ գիտասցուք,
հետեւեսցուք գիտել զՏէր. ելից նորա իբրեւ
զարշալոյս պատրաստեալ է, եւ եկեսցէ
իբրեւ զանձրեւ ուշահասի եւ կանուխ
երկրի։ Զի՞ արասցեմ քեզ, Եփրեմ, զի՞
արասցեմ քեզ, Յուդա. զի ողորմութիւն ձեր
իբրեւ զամպ առաւօտու, եւ իբրեւ զցող
կանուխ երթեալ։ Վասն այսորիկ հարի զնոսա
ի մարգարէսն, սպանի զնոսա բանիւ բերանոյ
իմոյ, եւ դատաստան իմ իբրեւ զլոյս
արդարութեան իմոյ ելցէ։ Զի ողորմութիւն
կամիմ, եւ ոչ զոհ, եւ գիտութիւն Աստուծոյ
քան զողջակէզս։ Եւ նոքա իբրեւ զմարդ
անցին զուխտ, անդ նենգեցան ընդ իս։
Գաղաադ քաղաք գործարանաց անօրինութեան,
պղծեցաւ արեամբ։ Եւ իբրեւ զմարդ
սպասեցին ուխտի քահանայք, եւ սպանին
զնոսա ճանապարհ ի Սիւքեմ, զի զանօրէնութիւն
գործեցին։ Ի տան Իսրայէլի տեսի զանհնարինս,
անդ պոռնկեցաւ Եփրեմ, պղծեցաւ Իսրայէլ։
Եւ դու, Յուդա, դիր քեզ հունձս, յորժամ
դարձուցից զգերութիւն ժողովրդեան իմոյ։

Ի՞նչ է ապաշխարութիւն։

Ապաշխարութիւն է ճշմարիտ դառնալ առ Աստուած, եւ զանցեալ չարիսն ատել, եւ ի հոգւոյն հրամայեաց Հրամայողին ամենեւին։

Ո՞ւմ է պատշաճ ապաշխարել։

Ամենայն քրիստոնէի, որ ինչ մեղանչէ։

Ո՞ւմ է ապաշխարութիւն։

Ապաշխարութիւն է ճշմարիտ դառնալ առ Աստուած, եւ զանցեալ չարիսն ատել, եւ ի հոգւոյն հրամայեաց Հրամայողին ամենեւին։

Ո՞ւմ է պատշաճ ապաշխարել։

Ամենայն քրիստոնէի, որ ինչ մեղանչէ։

Ի՞նչ է ապաշխարութիւն։

Ապաշխարութիւն է ճշմարիտ դառնալ առ Աստուած, եւ զանցեալ չարիսն ատել, եւ ի հոգւոյն հրամայեաց Հրամայողին ամենեւին։

Ո՞ւմ է պատշաճ ապաշխարել։

Ամենայն քրիստոնէի, որ ինչ մեղանչէ։

Ա՛ր ինձ զսիրտ նոր, եւ զհոգի նոր նորոգեա՛ ի
ներքինիս իմում։

Ա՛ռ ինձ զսիրտ քարեայ ի մարմնոյ իմմէ, եւ
տո՛ւր ինձ զսիրտ մարմնեայ

Ոսկեբերան Մատթէոս։

որ մարդոյ եւ ի թէ աստուածութեան
խառնեալ է յաւիտեան միաւորեալ
մարդոյն. որ այժմ ոչ
երկի եմ ի, այլ ես յո
ի զի միայն զայժմ ասեն
նոցա քարոզեցի մասնաւոր.
նադրեցաց ասէ Տէր ցոյց
ի զեներաց նոյ օրն
քառաց յանուն նոյ։
Նա ի զեներաց ի կերակուր առ
թէ ի կերակուր ասէ
ասէ նոյ ի քո։
և երեւելիացեալն։ և միշտ
հետ քանզի մեռանի։
ակն խառնելով ի զառ
կին յարութեան ոչ. և
այ նոյեր յանբանից
ցեցաց զենմամբ.
այժմ նմխեցեալ մեղն
ռացն նոյեան զոր ա
փոխանակ մեռելոյն կո
դեանն Հրամայեաց զի
ղեացոց քահանայից
ի տեսիլ։ Նոյ ժողովեր
ցեալ ասէ զոմն
ապերացոյ։ Նոյ նա
ասնեաց ասէ նոցա
օրհնեալ եղիցի
Ոսկեբերան Մատթէոս։

Նոյ Նշխարն։

Օ՜ ի՛նչ մասանոցոյն
օրհնեալ. և ո՛չ այլ ազա
գաւ Հաստատեցաւ. և
յաւիտ՛ մասնանեալ
բնաւորեցաւ ի մեզ։

Նոյ Աբրահամ։

Աբրահամ Հայրա
պետն մեր շնորհալին
ներսէս ասէ ի գիտա
ընդհանրական եղ,
գիտալ ի կանոնական
գիտա սրբոյն ասհակայ
Հայրապետին եղ, յետ
դառնալոյ ազգիս Հայոց
ի կռոցն մոլորութենէ
յաճախանօթութենի ի
ձեռն սրբոյն գիտոցին,
եկեալ առաքին քրիստ
Հաւատացեալ և ասեն,
եղէ ի հեթանոսութե
ան ի սուտ զեկուցիչն
մեղ և սրտից մերոց,
մայեցան սիրով ձեր
ցուցանել զաստուած կե

Նոյ Աբրահամ։

Աբրահամ Հայրա
պետն մեր շնորհալին
ներսէս ասէ ի գիտա
ընդհանրական եղ,
գիտալ ի կանոնական
գիտա սրբոյն ասհակայ
Հայրապետին եղ, յետ
դառնալոյ ազգիս Հայոց
ի կռոցն մոլորութենէ
յաճախանօթութենի ի
ձեռն սրբոյն գիտոցին,
եկեալ առաքին քրիստ
Հաւատացեալ և ասեն,
եղէ ի հեթանոսութե
ան ի սուտ զեկուցիչն
մեղ և սրտից մերոց,
մայեցան սիրով ձեր
ցուցանել զաստուած կե

Ոսկեբերան Մատթէոս։

Նոյ մերոց եղէ ասէ
ապերացոյ։ Նոյ նա
ասնեաց ասէ նոցա
օրհնեալ եղիցի
ղեացոց քահանայից
ի տեսիլ։ Նոյ ժողովեր
դեանն Հրամայեաց զի
փոխանակ մեռելոյն կո
ռացն նոյեան զոր մա
ուցանէին յետագոյն,
այժմ նմխեցեալ մեղն
այ նոյեր յանբանից
կենդանեաց զենմամբ.
ալիւր խառնելով ի զառ
կի յարութեան ոչ. և
հետագոյնքն ասէ
և երեւելիացեալն։ և միշտ
տակ ննջեցեալցն ի քո.
խբեալ զառաքս ապրմա
թէ ի կերակուր առ
քառաց յանուն նոյ։
Նա ի զեներաց նոյ օրն
նադրեցաց ասէ Տէր ցոյց
ցոց քահանայն մասնաւոր.
դ միայն զոր այժմ ասեն
երկի եմ ի, այլ ես յո
ռացոյն. որ այժմ
խառնեալ է յաւիտեան

զինչ ասէ Տէրն Աստուած, զի
զմեզ եթէ չասեմք զայս ամենայն
ոչ ինչ ասեմք։ Եւ ասասցէ ոք
զինչ ասասցէ։ Ասասցէ զի
Աստուածային եղեալ, ասա
խոստովանութեամբ և խոտո
ւլի։ Եւ սա ի նոցայն
յ Յերեմիայ նեռասա ամ
սոյ առնել ոչխարս սա
բերան և արտ յասուղ
իւրոյց և պահել մինչև
զգեստ քաղաքացուն նոցին ամ
սոյն։ և յերեկոյին յո
ւամ լուսոյ ջնջե
ասասցին, զեղուլ և խո
ւլուել։ և արտասցէ զմ
դատաստան դատաւորի։ ո
ան զօտեպիսի լինիլ։ և
հաշիկ յ յոսա։ և ցու
յ չէռա առնուլ և յերկ
թագս ոսոլ իբրև ոչ
նոտասնոտս հանդերձ
զամենայն և զառնդիսի
ակ ալ զոհ։ ոչ ի
ոլոց, պէս պէս և զա
ոլոց՝ պէս պէս և զա
ոլոց ոչ ի զոհ։ ոչ ի
ոլոց, պէս պէս և զա
ոլոց՝ պէս պէս և զա
ոլոց ոչ ի զոհ։ ոչ ի

Եւ ասէ Տէրն Աստուած։ Ահա
ես ածից ի վերայ նոցա
ժանտ ազգս, և ի
ազգս ազգաց, և ի
ազգս ազգաց ոչ ի
ազգս ազգաց՝ ազգս ազգաց ոչ ի
ազգս ազգաց՝ ազգս ազգաց ոչ ի
ազգս ազգաց՝ ազգս ազգաց ոչ ի

Եւ ասէ Տէրն Աստուած։ Ահա
ես ածից ի վերայ նոցա
ժանտ ազգս, և ի
ազգս ազգաց, և ի
ազգս ազգաց ոչ ի
ազգս ազգաց՝ ազգս ազգաց ոչ ի
ազգս ազգաց՝ ազգս ազգաց ոչ ի
ազգս ազգաց՝ ազգս ազգաց ոչ ի

Եւ ասէ Տէրն Աստուած։ Ահա
ես ածից ի վերայ նոցա
ժանտ ազգս, և ի
ազգս ազգաց, և ի
ազգս ազգաց ոչ ի
ազգս ազգաց՝ ազգս ազգաց ոչ ի
ազգս ազգաց՝ ազգս ազգաց ոչ ի
ազգս ազգաց՝ ազգս ազգաց ոչ ի

Հրամայեաց նոցա զբան
մեռանել. զոր և ուսան
ոմն ոգիացեալ զնա ի մի-
ջոցի ասէ. Ես եմ ասեմ
և ասէ բան ինձ. Ես եմ
Աստուած Աբրահամու
և Աստուած Իսահակայ
և Աստուած Յակոբայ։
Ոչ է Աստուած մեռելոց
այլ կենդանեաց. վասն
զի ամենեքեան կենդա-
նի են նմա։ Ետուն ոմանք
ի դպրացն և ասեն. Վա-
րդապետ բարւոք ասա-
ցեր. զի ոչ ևս համարձա-
կեցան հարկանել նմա
ինչ։ Եւ ասէ ցնոսա. Ո՞ւ-
զիարդ ասեն զՔրիստոս
լինել որդի Դաւթի. ա-
սէ ինքն Դաւիթ ի գիր-
քում սաղմոսաց. Ասաց
Տէր Տեառն իմում. Նս-
տեաց ընդ աջմէ իմում
մինչև դիցեմ զթշնամիս
քո սաստ ոտից քոց։ Ա-
պա Դաւիթ Տէր կոչէ
զնա. և որպէս որդի լի-
նի նմա։ Եւ ի լսել ամե-
նայն ժողովրդեանն ա-
սէ ցաշակերտսն իւր.

Գլուխ Իգ.

Զգուշացարուք ի դպ-
րացն որ կամին երթալ
յանդերձս ոտանաւորս
և սիրեն ողջոյնս յհրա-
պարակս. և բազմութիւն
ժողովոց ի գլխաւորս
ճաշից. որ ուտեն զտուն
այրեաց և յերկայն աղօ-
թից պատրուակ առնուն.
սոքա առնուցուն դատա-
պարտագոյն։ Եւ հայեցեալ
տեսանէր զհարուստսն
որ ընծայէին զպատա-
րագս իւրեանց ի գանձ
տաճարին. և տեսանէր
զաղքատ այրին զերկու
դրամ ընծայեալ. և ասէ.
Ճշմարիտ ասեմ ձեզ զի
այրին աղքատ զայս ա-
մենեցունց առաւել ընծ-
այեաց. զի ամենեքեան
ի պարապոյ իւրեանց ե-
դին ընծայս ի պատա-
րագս. իսկ այրին ի կա-
րիս իւրոց ամենայն զոր
ունէր ընծայեաց զամե-
նայն կեանս իւր։ Եւ ոմանց
ասացելոց զտաճարին
զի քարամբք գեղեցկաց
և ընծայիւք զարդարեալ
էր. ասէ. Եկեսցեն աւուրք
յորս մի քար մնասցէ ի
վերայ քարի որ ոչ քակ-
ցի։ Հարցանէին զնա և
ասէին. Վարդապետ երբ
իցեն այսոքիկ. և զի՞նչ
նշան իցէ յորժամ այս
ամենայն կատարեսցի։
Եւ նա ասէ. Տեսանէք
զի մի մոլորեսջիք. զի
բազումք եկեսցեն յա-
նուն իմ ասելով. Ես եմ
Քրիստոս. և զամանակն
մերձեցաւ. մի երթայք
զհետ նոցա։ Եւ յորժամ
լուիցէք զպատերազմս
և զխռովս, մի զարհու-
րիք. զի պարտ է այս
ամենայն նախ գալ. այլ
ոչ անդէն է վախճան։
Յարիցէ ազգ ընդդէմ
ազգի և թագաւորու-
թիւն ընդդէմ թագաւո-
րութեան։ Եւ երկրա-
շարժք մեծամեծք եղիցին
ըստ տեղեաց. և սովք և
մահք. և տեսիլք սոսկա-
լիք և նշանք մեծամեծք
յերկնից եղիցին։ Այլ
առաջի այսոցիկ ամե-
նայնցունց ձեռն արկա-
նիցեն ի ձեզ և հալածե-
սցեն զձեզ. մատնեսցեն
ի ժողովարանս և ի բան-
տարկութիւնս. տարեալ
կացուցանիցեն առաջի
թագաւորաց և իշխանաց
վասն անուան իմոյ։ Եւ
դիցէ ձեզ ի վկայութիւն։
Դիցէք ի սիրտս ձեր մի
նախապատրաստել ի
պատասխանի. զի ես
տաց ձեզ բերան և ի-
մաստութիւն զոր ոչ
կարասցեն ամենայն
հակառակորդք ձեր ան-
դիմանալ և հակառակել։
Եւ մատնեսցին ձեզ ի
հարց և ի մանկանց և
ի ծնողաց և ի եղբարց
և ի ցեղակցաց. և զոմանս
ի ձէնջ սպանցեն։ Եւ
ատեալ եղիջիք յամե-
նայնցունց վասն անուան
իմոյ. և ոչ անկանիցի
մազ մի ի գլխոյ ձերոյ
կորուստ։ Ի համբերու-
թեան ձերում շահեսջիք
զանձինս ձեր։ Եւ յոր-
ժամ տեսանիցէք զեր-
կաղաղակ զօրսն պա-
տեալ զերուսաղէմ. յայն-
ժամ գիտասջիք թէ մեր-
ձեցաւ աւերումն նորա։
Յայնժամ որ յՅուդա-
ստան իցեն փախիցեն
ի լեառնս. և որ ի մէջ
նորա ելցեն. և որ ի
դաշտս մի մտցեն ի նա։
Զի աւուրք վրիժուց են
սոքա. զի լցցին ամենայն
որ գրեալ են։ Վա՛յ հղեաց-
ուցն և կերակրեցուցի-
չաց յաւուրսն յայնոսիկ.
զի լինելոց է նեղութիւն
մեծ ի վերայ երկրի և
բարկութիւն ի վերայ
ազգիս այսորիկ։ Եւ
անկցին ի բերան սրոյ
և գերեալ տարցին յա-
զգս ամենայն. և Երու-
սաղէմ կոխեսցի յազ-
գաց մինչև լցցին ժա-
մանակք ազգաց։ Եւ
լինիցին նշանք յարե-
գական և յլուսնի և յաս-
տեղս. և ի վերայ երկ-
րի նեղութիւն ազգաց
յորոց ոչ գիտասցեն զե-
լանել. ի շառաչանաց
ծովուն և ալեաց նորա.
մարդկանց հոգեհատ
լինելով յերկիւղէ և ի
սպասումն որ գայցեն
ի վերայ տիեզերաց։ Զի
զօրութիւնք երկնից
շարժեսցին. և յայնժամ
տեսցեն զՈրդի մարդոյ
եկեալ ի մէգս յօդոյ
մեծաւ զօրութեամբ և
փառաւք։ Եւ յորժամ
սկսցին այսոքիկ լինել
ի ձեզ. յայնժամ հաս-
տատեցարուք և վերա-
ցուսջիք զգլուխս ձեր.
զի մերձեցաւ ձեր ա-
ղատութիւն։ Եւ ասաց
նոցա առակ. Տեսէք
զթզենին և զամենայն
ծառս. յորժամ տեսա-
նիցէք զի ծաղկեցան
ի սոցանէ գիտասջիք
զի մերձ է ամառն։ Նոյ-
նպէս և դուք յորժամ
տեսանիցէք զայս ամե-
նայն գիտասջիք զի
մերձ է արքայութիւն
Աստուծոյ։ Ամէն ասեմ
ձեզ զի մինչև ոչ անց-
ցէ ազգս այս մինչև
զայս ամենայն լիցին.
երկինք և երկիր անց-
ցեն. և բանք իմ ոչ
անցցեն։ Եւ զգուշա-
ցարուք ի ձեզ մի ան-
գամ ծանրասցին սիրտք
ձեր ի գինարբուսու-
թենէ և ի հարբեցու-
թենէ և ի հոգս կենա-
ցական. և յանկարծ
հասցէ ի ձեզ աւուրն
յայնմիկ։ Զի որպէս
որոգայթ ամենայն
հասցէ ի վերայ ամե-
նայն երեսաց երկրի։
Արթնացարուք ամե-
նայն ժամ աղաչելով
զի արժանի արարցէ
զձեզ փախչել ի չա-
րեացս զայսոսիկ որ
գալոց են. և կալցուք
կայցեն առաջի Որդոյ
մարդոյ։ Եւ էր զցե-
րեկս ուսուցանէր ի
տաճարին. և զգիշերս
ելեալ կայր ի լերինն
որ կոչի Ձիթենեաց։
Եւ ամենայն ժողովուրդ
կանուխ գային առ նա
ի տաճարն լսել զնա։

Գլուխ Իդ.

Եւ էր տօն Բաղարջից
որ կոչի Զատիկ։ Եւ
խորհէին քահանայա-
պետքն և դպիրքն որ-
պէս սպանցեն զնա. և
երկնչէին ի ժողովրդե-
նէ։ Եւ մտեալ սատա-
նայ ի Յուդա որ կոչէր
Իսկարիովտացի. որ էր
ի թուոյ տասնեցունց։
Եւ գնաց խորհեցաւ
ընդ քահանայապետսն
և ընդ զօրավարսն որ-
պէս մատնեսցէ զնա
ցնոսա։ Եւ ուրախ եղե-
ան և ուխտեցին տալ
նմա արծաթ. և նա
խոստացաւ և էր որո-
նէր ժամանակ յարմար
մատնել զնա ցնոսա
առանց ժողովրդեան։
Եկն աւուրն Բաղարջից
յորում պարտ էր զա-
տիկն մորթել. և առա-
քեաց զՊետրոս և զՅով-
հաննէս և ասէ. Երթա-
ցարուք պատրաստեցէք
մեզ զզատիկն զի կերա-
ցուք։ Եւ նոքա ասեն
ցնա. Ուր կամիս պատ-
րաստեսցուք։ Եւ ասէ
ցնոսա. Ահա մտանիցէք
ի քաղաքն և պատա-
հեսցէ ձեզ մարդ մի
ջրով կուժ բարձեալ.
զհետ նորա գնասջիք
ի տունն յորում մտա-
նիցէ նա. և ասասջիք
տանուտիրոջն. Ասէ
քեզ վարդապետն. Ո՞ր
է տեղի հանգստեան
իմոյ զի զատիկն կերա-
ցից ընդ աշակերտս
իմ։ Եւ նա ցուցցէ ձեզ
զվերնատունն մեծ զա-
տարկեալ. անդ պատ-
րաստեսջիք։ Եւ գնա-
ցեալ գտին որպէս ասաց
նոցա. և պատրաստե-
ցին զզատիկն։ Եւ յոր-
ժամ եղև ժամն նստաւ
և տասնեքին առաքեալքն
նմա։ Եւ ասէ ցնոսա.
Ցանկալի ցանկացայ
զզատիկս զայս ընդ ձեզ
կերակրել մինչև ոչ
տանջեցայց. զի ասեմ
ձեզ զի ոչ կերայց ա-
նտի մինչև լցցի նա
ի թագաւորութեան Աս-
տուծոյ։ Եւ առեալ զբա-
ժակն գոհացաւ և ասէ.
Առէք սա և բաժանեցէք
ընդ միմեանս. զի ասեմ
ձեզ զի ոչ խմեցից ի
պտղոյ որթոյ մինչև
թագաւորութիւն Աս-
տուծոյ գայցէ։ Եւ առեալ
զհաց գոհացաւ և բե-
կեալ ետ նոցա և ասէ.
Առէք կերէք. զայս է
մարմին իմ որ ձեզ տա-
նի. զայս արարէք ի յի-
շատակ իմ։ Նոյնպէս և
զբաժակն ետ նոցա և
ասէ. Սա է բաժակ նո-
րին ուխտի որ ձեզ և
ամենեցուն հեղու ի
թողութիւն մեղաց։ Եւ
ասէ. Ահա ձեռն մատ-
նչին իմոյ ընդ իս է ի
սեղանոյ. զի Որդի մար-
դոյ երթայ որպէս ո-
րոշեալ է. բայց վա՛յ
մարդոյ այնմիկ որով
մատնեսցի։ Եւ նոքա
սկսան հարցանել ընդ
միմեանս. թէ ո՞վ իցէ
այն որ զայս ինչ առնիցէ
ի մէնջ։ Եւ ծագեցաւ
նոցա խորհուրդ. թէ
ո՞վ իցէ այն որ զայս
ինչ առնիցէ։ Եւ ասէ
ցնոսա. Թագաւորքն
ազգաց տիրեն նոցա.
և որ զօրութիւն ունին
ի նոսա կոչին բարե-
րարք։ Եւ դուք ոչ այ-
սպէս. այլ որ մեծ է
ի ձէնջ եղիցի որպէս
կրտսեր. և որ առաջ-
նորդ է որպէս ծառայ։
Զի որ մեծ է ո՞վ է ա-
նիկայ. եթէ ոչ որ նս-
տի ընդ սեղանոյ. և
ես որպէս ծառայ եղէ
ի մէջ ձեր։ Եւ դուք
էք որ կացէք ընդ իս
ի փորձութիւնս իմ։
Եւ ես կարգեմ ձեզ որ-
պէս կարգեաց ինձ Հայր
իմ թագաւորութիւն.
զի կերիջիք և արբիջիք
ընդ սեղանոյ իմում ի
թագաւորութեան իմում.
և նստիջիք ի վերայ
աթոռոց դատելով զտա-
սն ցեղս Իսրայէլի։ Եւ
ասէ Տէր. Սիմոն Սիմոն
ահա սատանայ խնդրեաց
զձեզ զի մաղեսցէ որ-
պէս զցորեան. և ես
աղաչեցի վասն քո զի
մի պակասեսցի հաւա-
տք քո. և դու երբեմն
դարձեալ հաստատեա
զեղբարս քո։ Եւ նա
ասէ ցնա. Տէր ընդ քեզ
պատրաստ եմ և ի բան-
տի և ի մահ երթալ։
Եւ ասէ. Ասեմ քեզ Պետ-
րոս զի ոչ կանչեսցէ
այսօր աքաղաղ մինչև
երիցս ուրասցես զիս
թէ ոչ ճանաչեմ զքեզ։
Եւ ասէ ցնոսա. Յորժամ
առաքեցի զձեզ առանց
քսակի և պարկի և կօշ-
կաց. միթէ պակաս ինչ
ունէիք։ Եւ նոքա ասեն.
Ոչ։ Եւ ասէ ցնոսա. Այլ
այժմ որ ունիցի քսակ
առցէ և պարկ. և որ
չունիցի վաճառեսցէ
զհանդերձ իւր և գնիցէ
սուր։ Զի ասեմ ձեզ զի
պարտ է զայս ամենայն
որ գրեալ են ի վերայ
իմ լինել. զի ընդ հան-
ցաւորսն համարեցաւ։
Զի և որ ինչ վասն իմ
գրեալ է կատարեսցի։
Եւ նոքա ասեն. Տէր
ահա երկու սուր ինչ
են ի մէջ։ Եւ նա ասէ
ցնոսա. Բաւական է։
Եւ ելեալ գնաց ըստ
սովորութեան իւրում
ի լեառն Ձիթենեաց.
և աշակերտքն գնացին
զհետ նորա։ Եւ յորժամ
եկն ի տեղին ասէ ցնո-
սա. Աղաչեցարուք զի
մի մտանիցէք ի փոր-
ձութիւն։ Եւ ինքն հե-
ռացաւ ի նոցանէ իբրև
քարի նետ մի. և դրեալ
զծունկս աղաչէր և ա-
սէր. Հայր եթէ կամիս
բարձ զբաժակս զայս
յինէն. բայց ոչ կամք
իմ այլ քո լիցին։ Եւ
երևեցաւ նմա հրեշտակ
յերկնից զօրացուցա-
նելով զնա. և եղեալ
յանձկութեան էր աղա-
չէր յերկայն. և եղև
քրտինք նորա իբրև
կաթիլք արեան հեղու-
լից ի վերայ երկրի։
Եւ յարուցեալ ի յա-
ղօթից եկն առ աշա-
կերտսն և գտ զնոսա
ննջեցեալս ի տրտմու-
թենէ։ Եւ ասէ ցնոսա.
Ընդէ՞ր ննջէք. յարուք
աղաչեցարուք զի մի
մտանիցէք ի փորձու-
թիւն։ Եւ նա դեռ խօ-
սեցեալ ընդ նոսա. ահա
բազմութիւն և որ կո-
չէր Յուդա մի ի թուոյ
տասնեցունց առաջի
նոցա գնայր. և մերձե-
ցաւ առ Յիսուս համբու-
րել զնա։ Եւ ասէ ցնա
Յիսուս. Յուդա համբու-
րանաւ մատնես զՈրդի
մարդոյ։ Եւ տեսեալ
որ ընդ նմա էին զոր
եղիցի ասացին ցնա.
Տէր եթէ հարցուք զա-
նձինս ձեր սրով։ Եւ
հարին մի ոմն ի նոցա-
նէ զծառայ քահանայա-
պետին և կտրեցին զա-
ջակողմեան ականջ նո-
րա։ Եւ պատասխանի
ետ Յիսուս և ասէ. Թո-
ղէք զայս ամենայն։
Եւ մերձեցեալ զականջ
նորա զոր կտրեցին ա-
ռաջի նոցա ետ ցնա։
Եւ ասէ Յիսուս ցքա-
հանայապետսն և ցզօ-
րավարսն տաճարին և
ցծերսն որ եկեալ էին
ընդ նմա. Իբրև ընդ
աւազակ ելէք ընդ իս
սրով և գերանդեաւք
ունելով զիս։ Զի ամե-
նայն աւուր ընդ ձեզ
էի ի տաճարին և ոչ
ձգեցէք զձեռս ձեր ի
վերայ իմ. այլ ձեր է
ժամ և իշխանութիւն
խաւարի։ Եւ բռնեցին
զնա և տարան և տա-
նեցին ի տուն քահա-
նայապետին. և Պետ-
րոս հետևէր հեռի։ Եւ
վառեցին հուր ի մէջ
սրահին և նստեալ էին
ընդ միմեանս. և նստէր
Պետրոս ի մէջ նոցա։
Եւ տեսեալ զնա աղա-
խին մի նստեալ առ
հրովն և նայեալ ցնա
ասէ. Եւ սա ընդ նմա
էր։ Եւ նա ուրացաւ
ասելով. Ոչ ճանաչեմ
զնա կին։ Եւ յետ սա-
կաւ մի տեսեալ զնա
այլ ոմն ասէ. Եւ դու
ի նոցանէ ես։ Եւ Պետ-
րոս ասէ. Ոչ եմ ես
մարդ։ Եւ ընդ միում
ժամու հանդերձ ոմն
հաստատեալ ասէր.
Ճշմարիտ և սա ընդ
նմա էր. զի և Գալիլա-
ցի է։ Եւ ասէ Պետրոս.
Մարդ ոչ ճանաչեմ զնա։
Եւ ի նմին ժամու ա-
ռեալ ականջ զհաւն
ասէ. Ոչ ճանաչեմ զնա
և ոչ գիտեմ զինչ ասես
դու։ Եւ ելեալ արտա-
քոյ լայր դառնապէս։
Եւ դարձեալ Տէր նա-
յեցաւ ցՊետրոս. և յի-
շեաց Պետրոս զբանն
Տեառն որպէս ասաց
ցնա. Մինչև ոչ հաւն
կանչեսցէ այսօր երիցս
ուրասցես զիս։ Եւ ե-
լեալ արտաքոյ լայր
դառնապէս։ Եւ էին
արանք որ կային զնա
հարեալ և ծաղր առնէին
զնա. և ծածկեալ զնա
հարանէին զերեսս նո-
րա և հարցանէին զնա
և ասէին. Մարգարէա-
ցար ասա թէ ո՞վ է որ
զքեզ հարեալ է։ Եւ
զայլ բազումս հայհո-
յանս ասէին ցնա։ Եւ
իբրև եղև ցերեկ ժո-
ղովեցան ծերք ժողո-
վրդեանն և քահանայա-
պետքն և դպիրքն. և
տարեալ կացուցին զնա
ի ժողովարանի իւրեանց
և ասեն. Եթէ դու ես
Քրիստոս ասա մեզ։ Եւ
ասէ ցնոսա. Եթէ ասիցեմ
ձեզ ոչ հաւատասջիք
ինձ. և եթէ հարցից ոչ
պատասխանի տայք ինձ
և ոչ արձակեսջիք։ Այլ
յայժմ հետէ լիցի Որդի
մարդոյ նստեալ ընդ
աջմէ զօրութեան Աս-
տուծոյ։ Եւ ասեն ա-
մենեքեան. Դու ուրեմն
Որդի Աստուծոյ ես։
Եւ նա ասէ ցնոսա. Դուք
ասէք զի ես եմ։ Եւ նո-
քա ասեն. Ընդէ՞ր ևս
կարիք ունիմք վկայու-
թեան. զի մեք ինքեանք
լուաք ի բերանոյ նորա։

Գլուխ Իե.

Եւ յարուցեալ ամե-
նայն ժողովուրդ նո-
ցա տարան զնա առ
Պիղատոս։ Եւ սկսան
մեղադրել զնա ասելով.
Զայս գտաք խռովեցու-
ցանող ազգիս մերոյ և
արգելուլ հարկս տալ
կայսեր և ասել զանձն
իւր Քրիստոս թագաւոր
լինել։ Եւ Պիղատոս
հարցանէ զնա և ասէ.
Դու ես թագաւոր հրէից.
և նա ասէ. Դու ասես։
Եւ ասէ Պիղատոս ցքա-
հանայապետսն և ցամ-
բոխն. Ոչ գտանեմ ես
յայսմ մարդոյ զոր ինչ
մեղադրէք զնա։ Եւ նո-
քա զօրանային ասելով.
Զի խռովեցուցանէ զժո-
ղովուրդն ուսուցանե-
լով ամենայն հրէաստա-
նի. սկսեալ ի Գալիլեայ
մինչև ցայսր տեղի։ Եւ
Պիղատոս լուեալ զնոցա
հարցանէ եթէ Գալիլա-
ցի է մարդն։ Եւ գիտա-
ցեալ զի ի զաւառէ Հե-
րովդի է առաքեաց զնա
առ Հերովդէս որ և ինքն
էր յԵրուսաղէմ յաւուրսն
յայնոսիկ։ Եւ Հերովդէս
տեսեալ զՅիսուս ուրա-
խացաւ յոյժ. զի էր
ցանկացեալ ի բազում
ժամանակս տեսանել
զնա. վասն զի լուեալ
էր զնմանէ. և յուսայր
զի նշան ինչ արասցէ
առաջի նորա։ Եւ հար-
ցանէր զնա բանիւք բա-
զումս. և նա ոչ ինչ
պատասխանի ետ նմա։
Կային քահանայապետքն
և դպիրքն մեղադրելով
զնա։ Եւ արհամարհեաց
զնա Հերովդէս ընդ զօ-
րսն իւր և ծաղր արա-
րեալ զգեցոյց զնա զգե-
ստ սպիտակ և առաքեաց
զնա առ Պիղատոս։ Եւ
եղեն բարեկամք Հերով-
դէս և Պիղատոս յաւուր
յայնմիկ ընդ միմեանս.
զի յառաջագոյն էին
թշնամիք ընդ միմեանս։
Եւ Պիղատոս կոչեցեալ
զքահանայապետսն և
զիշխանսն և զժողովուրդ
ասէ ցնոսա. Մատուցի-
ք առ իս զայրդ զայս
իբրև խռովեցուցանող
զժողովուրդն. և ահա
ես քննեալ առաջի ձեր
ոչ գտի յայսմ մարդոյ
զոր ինչ մեղադրէք զնա
որպէս և դուք. այլ ոչ
Հերովդէս. զի առաքե-
ցի զձեզ առ նա. և ահա
ոչ ինչ արժան մահու
գործեցաւ նմա։ Ուրեմն
պատժեցից զնա և ար-
ձակեցից։ Ունէր պար-
տ զի մի ոք ազատեսցէ
նոցա յաւուր տօնին։
Եւ ամենայն ամբոխն
միաբան գոչէին և ա-
սէին. Զայդ մարդ մի
մեզ և ազատեա զԲա-
րաբբաս։ Որ էր արկեալ
ի բանտ վասն հարուած
մեղադրութեան որ եղև
ի քաղաքին և սպանու-
մանն. զոր և խնդրէին
ի նմանէ։ Եւ Պիղատոս
կամեցաւ ազատել զՅի-
սուս. և կոչեցեալ ասէ
ցնոսա. Ո՞ զոր կամիք
ազատեցից ձեզ. Բարա-
բբա՞ս կամ Յիսուս զոր
կոչեն Քրիստոս։ Եւ
նոքա գոչեցին ասելով.
Ոչ զայդ այլ զԲարաբբաս։
Եւ Բարաբբաս էր աւա-
զակ։ Եւ Պիղատոս ա-
ռեալ զՅիսուս մտեալ
ի տուն իւր և ետ զնա
ի ձեռս զինուորաց. և
նոքա հարեալ զնա ա-
ռին զնա և տարան։ Եւ
ելեալ ոմն Սիմոն Կիւ-
րենացի ի գեղջէ գայր
ի քաղաքէն. և զնա
ածեցին զխաչ նորա
տանել զհետ Յիսուսի։
Եւ ելեալ ի ժողովրդե-
նէ բազում ոմն և կա-
նայք որ ողբային և
սգային զնա։ Եւ դար-
ձեալ Յիսուս ասէ ցնո-
սա. Դստերք Երուսա-
ղէմի մի լայք ինձ այլ
լայք զանձինս ձեր և
զորդիս ձեր։ Զի ահա
գան աւուրք յորս ա-
սասցեն. Երանի ան-
պտղաբերացն և որոց
ոչ ծնան արգանդք և
որոց ոչ սնուցին ծո-
ցք։ Յայնժամ սկսցին
ասել լերանցն. Անկա-
նիջիք ի վերայ մեր.
և բլրոցն. Ծածկեցէք
զմեզ։ Զի եթէ զայս
առնեն ի կանաչ փայտի
զի՞նչ լիցի ի չորի։ Եւ
տարեալ զնա ածեցին
ի տեղի որ կոչի Գան-
գաթա. և խաչեցին զնա
անդ և զամբարիշտսն
մի ընդ աջմէ և մի ընդ
ձախմէ։ Եւ Յիսուս ա-
սէր. Հայր ներեա նո-
ցա զի ոչ գիտեն զինչ
առնեն։ Եւ բաժանեցին
զհանդերձս նորա և
վիճակ արկին։ Եւ կա-
յր ժողովուրդն նայեր
և իշխանքն հետ նոցա
ծաղր առնէին ասելով.
Զայլս կեցոյց. կեցու-
ցէ զանձն իւր եթէ
նա է Քրիստոս ընտիր
Աստուծոյ։ Եւ զինուո-
րքն ծաղր առնէին զնա
մատուցանելով նմա
քացախ և ասելով. Եթէ
դու ես թագաւոր հրէից
կեցո զանձն քո։ Եւ
գրութիւն էր վերայ
նորա. Սա է թագաւոր
հրէից։ Եւ մի ոմն ի
չարագործացն որ կա-
խեալ էին հայհոյէր
զնա ասելով. Եթէ դու
ես Քրիստոս կեցո զան-
ձն քո և զմեզ։ Եւ ի-
մացեալ միւսն պատաս-
խանի ետ և ասէ. Ոչ
երկնչիս դու ի Տէր
զի ի նմին դատաստա-
նի ես. և մեք արդա-
րապէս զի զոր արժան
է ընդունիմք ի գործոց
մերոց. և սա ոչ ինչ
անիրաւ արար։ Եւ ա-
սէ ցՅիսուս. Յիշեա
զիս Տէր յորժամ գաս-
ցես ի թագաւորութիւն
քո։ Եւ Յիսուս ասէ
ցնա. Ամէն ասեմ քեզ
զի այսօր ընդ իս եր-
կինս կայցես։ Եւ էր
իբրև ժամ վեցերորդ
և խաւար եղև ամենայն
երկրի մինչև ժամ իններորդ։
Եւ խաւարեցաւ արև
և վարագոյրն տաճա-
րին պատառեցաւ ի մէջ։
Եւ Յիսուս կարդաց ձայ-
նիւ մեծաւ և ասէ. Հայր
ի ձեռս քո աւանդեմ
զհոգի իմ։ Եւ զայս
ասացեալ ետ ոգի։ Եւ
տեսեալ հարիւրապետն
զեղեալսն փառաւորէր
զԱստուած ասելով. Ա-
ռանց իրաւանց էր մարդ
այս։ Եւ ամենայն ժո-
ղովուրդ որ ներկայ էին
տեսեալ զեղեալսն դար-
ձան ի տուն իւրեանց
ծեծելով զկուրծս իւ-
րեանց։ Եւ կային ամե-
նայն ծանօթք նորա
հեռի և կանայք որ ե-
կեալ էին ընդ նմա ի
Գալիլեայ տեսանէին
զայս ամենայն։ Եւ ա-
հա այր մի անուն Յով-
սէփ որ էր խորհրդա-
կից և արդար. նա ոչ
էր հաճեալ խորհրդոյն
և գործոյ նոցա. ի քա-
ղաքէն Արիմաթեայ և
ինքն էր ակն ունելով
զթագաւորութիւն Աս-
տուծոյ. նա մտեալ առ
Պիղատոս խնդրեաց
զմարմին Յիսուսի։ Եւ
առեալ զնա ի փայտէն
փաթթեաց զնա սուդա-
րիոնով և եդ զնա ի
տապանի քարեղէն յո-
րում ոչ ոք երբեք էր
եդեալ։ Եւ աւուրն պա-
րասկևի էր և շաբաթն
մերձենայր։ Եւ կանայք
որ եկեալ էին ընդ նմա
ի Գալիլեայ հետևեալ
տեսանէին զտապանն
և զկերպ դնելոյ մարմ-
նոյ նորա։ Եւ դարձեալ
պատրաստեցին զհոտս
և զիւղս. և զշաբաթն
հանգեան ըստ պատուի-
րանացն։

Գլուխ Իզ.

Եւ մի ի շաբաթուն
կանուխ ի լուսանալ
կիրակէին եկին առ տա-
պանն բերեալ զոր պատ-
րաստեցին հոտս և զիւղս.
և գտին զքարն գլորեալ
ի տապանէն. և մտեալ
ոչ գտին զմարմին Տեա-
ռն Յիսուսի։ Եւ եղև
զի զայրանային ի մտա-
ցն ընդ միմեանս. և
ահա երկու արանք կա-
յին առ նոսա հագեալ
զգեստս փայլուն. և
երկնչեալ նոքա և խո-
նարհեցուցանէին զե-
րեսս ի վայր. և ասեն
ցնոսա. Ընդէ՞ր կայք
զկենդանին ընդ մեռե-
լոցն. ոչ է աստ այլ
յարեաւ. յիշեցարուք
զբանն զոր խօսեցաւ
ընդ ձեզ յորժամ էր
յԳալիլեա. ասելով զՈր-
դի մարդոյ պարտ է
մատնել ի ձեռս մարդ-
կան մեղաւորաց և ի
խաչ հանել և յերրորդ
աւուր յարիցէ։ Եւ յի-
շեցին զբանս նորա։
Եւ դարձեալ ի տապա-
նէն պատմեցին զայս
ամենայն տասնեցունց
և ամենայն մնացելոց։
Եւ էին կանայքն որ
պատմեցին զայս ա-
մենայն առաքելոցն
Մարիամ Մագդաղենացի
և Յովհաննա և Մարիամ
մայր Յակոբայ և այլ
որ ընդ նոսա էին ա-
ռաքելոցն։ Եւ երևեցան
նոցա իբրև զբամբասա-
նս բանքս և ոչ հաւա-
տային նոցա։ Եւ Պետ-
րոս յարուցեալ ընթա-
ցաւ առ տապանն և
խոնարհեալ տեսանէր
զկապանսն միայնա-
կեացս. և գնաց ինքն
ի տուն իւր զարմացեալ
ի բանէն որ եղև։ Եւ
ահա երկու ոմն ի նո-
ցանէ գնային յաւուր
յայնմիկ ի գեղջ որ
էր հեռի յԵրուսաղէմ
վաթսուն ասպարիզաւ
որ կոչի Էմմաուս. և
խօսէին ընդ միմեանս
զամենայն պատահմունս
զայնոսիկ։ Եւ եղև զի
մինչդեռ խօսէին ընդ
միմեանս և հարցանէին
զմիմեանս. և ինքն Յի-
սուս մերձեցեալ գնայր
ընդ նոսա. և աչք նո-
ցա կապեալ էին զի մի
ճանաչեսցեն զնա։ Եւ
ասէ ցնոսա. Զի՞նչ են
բանքս զոր խօսիք ընդ
միմեանս ճանապարհե-
լով և տրտմեալ կայք։
Եւ պատասխանի ետ
մի որում անուն էր
Կղեոպաս և ասէ ցնա.
Միայն դու պանդուխտ
ես յԵրուսաղէմ և ոչ
գիտես զբանս զոր եղեն
ի նմա յաւուրսս յայսոսիկ։
Եւ ասէ ցնոսա. Զո՞ր։
Եւ նոքա ասեն. ԶՅիսուսէ
Նազովրեցւոյ որ էր
մարդ մարգարէ զօրա-
ւոր գործով և բանիւ
առաջի Աստուծոյ և
ամենայն ժողովրդեան.
զոր մատնեցին նորա
քահանայապետքն և
իշխանքն մեր ի դատա-
պարտութիւն մահու և
խաչեցին զնա։ Եւ մեք
յուսայաք եթէ նա է
որ փրկեսցէ զԻսրայէլ.
և ընդ այսոսիկ ամե-
նայնցունց երրորդ աւուր
է այսօր յորում այս
եղև։ Այլ և կանայք
ոմանք ի մէնջ զարհու-
րեցուցին զմեզ որ կա-
նուխ գնացին առ տա-
պանն. և մարմինն ոչ
գտին և եկին ասելով
եթէ հրեշտակք երևե-
ցան նոցա որ ասեն
նմա կենդանանալ։ Եւ
գնացին ոմանք ի մէնջ
առ տապանն և գտին
որպէս և կանայքն ա-
սացին. զնա ոչ գտին։
Եւ նա ասէ ցնոսա. Ո՜հ
դուք անխոհեմք և դան-
դաղասիրտք հաւատա-
լ ամենայնցունց զոր
խօսեցան մարգարէքն.
ոչ պարտ էր զայս ա-
մենայն չարչարել զՔրիս-
տոս և մտանել ի փա-
ռսն իւր։ Եւ սկսեալ
ի Մովսիսէ և յամենայն
մարգարէից մեկնէր
նոցա զամենայն գրսն
զոր ասացին վասն նո-
րա։ Եւ մերձեցան ի
գեղջն զոր երթային.
և նա ձևացուցանէր
թէ գնայ ի տեղի հե-
ռաւոր։ Եւ նոքա ստի-
պեցին նմա ասելով.
Կաց ընդ մեզ զի ե-
կեսցէ երեկո և խոնար-
հեցաւ աւուրն. և մտեալ
կայր ընդ նոսա։ Եւ
եղև զի նստաւ ընդ
նոսա առ սեղանոյ. և
առեալ զհաց գոհացաւ
և բեկեալ ետ նոցա։
Եւ բացան աչք նոցա
և ճանաչեցին զնա. և
նա անհետացաւ ի նո-
ցանէ։ Եւ ասեն ընդ
միմեանս. Ոչ սիրտք
մեր այրէին ի մեզ յոր-
ժամ խօսէր ընդ մեզ
ճանապարհին. և յորժամ
բանայր մեզ զգիրս։
Եւ յարուցեալ նոյն ժա-
մու դարձան յԵրուսա-
ղէմ. և գտին զտասնե-
քին և զնոսա որ ընդ
նոսա էին ժողովեալս
ասելով. Ճշմարիտ յա-
րեաւ Տէր և երևեցաւ
Սիմոնի։ Եւ նոքա պատ-
մեցին զբանս ճանա-
պարհին և զկերպ ե-
ղելոյ նոցա ի հացն
բեկանելն։ Եւ ասեն
ցնոսա. Խաղաղութիւն
ձեզ. ես եմ մի երկնչիք։
Եւ նոքա զարհուրեալ
և երկեալ կարծէին թէ
հոգի տեսանեն։ Եւ ա-
սէ ցնոսա. Ընդէ՞ր
խռովեալ էք և խոր-
հուրդք ելանեն ի սիրտս
ձեր. տեսէք զձեռս իմ
և զոտս իմ զի ես եմ
ինքն. շօշափեցէք ինձ
և տեսէք. զի հոգի մար-
մին և ոսկր չունի որ-
պէս զիս տեսանէք ու-
նիմ։ Եւ զայս ասացեալ
ցուցանէր նոցա զձեռս
և զոտս։ Եւ մինչդեռ
նոքա ոչ հաւատային
ուրախութեան և զար-
մանային. ասէ ցնոսա.
Ունիցի՞ք աստ ինչ ուտել։
Եւ նոքա մատուցին նմա
կտոր մի ձկան խորո-
վածոյ և մեղր մի հա-
նգոյ. և առեալ կերաւ
առաջի նոցա։ Եւ ասէ
ցնոսա. Ահա ասացի
ձեզ զբանս զոր խօսե-
ցայ ընդ ձեզ մինչդեռ
էի ընդ ձեզ. զի պարտ
է զամենայն որ գրեալ
են ի վերայ իմ ի Մովսի-
սի և ի մարգարէսն և
ի սաղմոսս լինել։ Եւ
բանայր նոցա զիմաս-
տութիւն զի իմասցեն
զգիրսն։ Եւ ասէ ցնոսա.
Զի գրեալ է և այսպէս
պարտ էր Քրիստոսի
չարչարել և յերրորդ
աւուր յարիցէ ի մեռելոց
և քարոզեսցի ի յանու-
նէ նորա ապաշխարու-
թիւն և թողութիւն մե-
ղաց ամենայն ազգաց
սկսեալ յԵրուսաղէմ։
Եւ դուք էք վկայք
բանիս այսորիկ. և ես
առաքեցից զխոստում
Հաւր իմոյ ի վերայ ձեր.
դուք ապա նստարուք
ի քաղաքին մինչև զգե-
ցայց զձեզ զօրութեամբ
յերկնից։ Եւ հանեալ
զնոսա արտաքոյ ի Բե-
թանիա. և վերացուցեալ
զձեռս իւր օրհնեաց
զնոսա։ Եւ եղև զի մին-
չդեռ օրհնէր զնոսա
բաժանեցաւ ի նոցանէ
և վերացաւ յերկինս։
Եւ նոքա երկիր պագին
նմա և դարձան յԵրու-
սաղէմ ուրախութեամբ
մեծաւ. և էին միշտ
յեկեղեցի օրհնելով զԱս-
տուած։ Ամէն

Նոքիմեաք առելոյ եմք
այլն օրհնութ արբ ինն՝
ուննին թերևս իրաւ
ունս Հակառակելոյ։
բայց յորժամ և առանց
այլին օրհնութեան արբ են
կենդանիքն զրա մատուց
առնեմք, զինչ պատճա
առ յեռայնորիկ անուն
թուխնոց եվնաստակար։
Ի՞ւ թէ քահանայական
պղծիքն և մարդապետից
և առաքելոց և աւետա
րանչացն բանք զրա ըն
թերնուն՝ վ՚ այլն և
խաչիւ դրոշմեն, պիղծ
առ Համարել նոց և ան
ուտել։ Ի՞ առաքելն
պօղոս Տ՚ըմայէ, ուշ միայն
զնուիրեալսն այ, այլ և
զՀարակաց հերակուս
և ըմպելիս նախ արբել
բանիւ այ և աղօթիւ
և ապա ուտել։ Ասելն
բառ մանիքեացոցն խոր
հին։ զի նախ անիծանեն
զհերակուսն, և ապա ու
տեն։ Ո՚վ անդգնութեա
նդ։ Զոր ընթեռնուն

Լար։ և զամանս պիղծս,
զոր և առնեսցեն աշա
Ի՞ւ ի մէջ անտի խրնդ
րեաց ի մարդկանէ նը
էին մատուցանել ին
քեան։ զոր և յայտ առ
նէ նոց որ յետ ըմպե
լին ի ջուր զամն մի սրբց կենդա
նեաց մատուցանէր այ
ողջակէզ։ յորոց և Հո
առաջին բան ուրս ի Հոս
նուելոց։ Ի՞ այնք զրա
ածային բանն ուրս լինիլ
Հրամայեաց, սրբ են և
առելիք անխղճաբար։
և զրա պիղծս առաց,
պիղծք են և գարշելիք
Հաւատացելոց։ Ի՞ որ
ուտ ի նոցանէ, Հակա
ռակ Հրամանին այ։
բաց ի խոզէ որ յառաջն
անուանեալ Տ՚ըմայ
ցան Հրամանաւ Տ՚ըմ
նոյ ի՞ձեռս առաքելոցն
վ՚ որոշելոյ զՀաւատա
ցեալս ի՞ւր ի Հեթինն
ասացանուէ։ Ի՞ արդ՝
եթէ մեք զմատաղն յան
սրբ կենդանեաց անտի

խոստմեալ զառն ի զառն
կին արձակ դնեն ի խո-
րանն ընդ արտաքուստ:
և յետ նորա խորհրդոյն կա-
զանդեալ, ջնջանեն զնա
ջինջիւք սպիտակովք: և ինքեան
խակ յեկեղեցին առնեն
յիւղ քան զալ Տիկաց
կենիցս: Իսկ այժմոյս
հիշաբեմի սովորութեան
մեր ոչ գաշակեն ի մսաց
տառապաց • այլ զայս առ-
նեմք անկանիլ ի նոցա
ճաշ ուղիղ: Այլ ինչիկիա
երկրամարդիկանացն ընդ
դէմ նոցա ունէ խառնեն զա
դասս որ ի մսատ նըշն
ջերմեալ, առացին, եթէ
ոչ գիշերացի յայնցանէ
առնեն արկանել մսատ
խառնել ընդ հաւուն
եղեալ:

Ընդ Պատմագրութիւն:

ընդառաջ և զամ օրհնե-
Հայոց և Յունաց,
ի Թուղմա մաքառե-
կատարեալ ուրախու-
ծէ զնա, ասա Է՛ր տա
Ընդ Պատմագրութիւն:

Ընդ Պատմագրութիւն:

և ի միա առացեն զբանիցն
առացեալ զոր ի վերայ
աղին ընծայեսցէ զա
Հանապազ մեր յօրինել,
և ցուցանեն զնոցա վե
նան: Ապա թէ ոչ կա
լեն ցուցանել ուսեցու
ցեն զերեսս խրատուց
ի շարամէ և մի գայ
Խակերացուցանիցեն զմ

Ընդ Պատմագրութիւն:

Ո՛ պատուական Է Հակա
ռակասիրեմ և կոտրե
նոյ • մանաւանդ թէ և
շարին խոտեմ թէ:

Ո՛ մեռելոյս զերանդիվ
պիծեալ կերակուրսն
և զմսակերսն զոր աս-
պիծս առաց՝ նոքա զա
Հանապատին օրհնեմք
խրատուց հաւատոյն ա
լինիլ • և զգաստութ
ման կայ զիշերային
առնել զայս կամ եկե
եղիցս ասացեալ:

Հաւատացեալ լուսոյ զաւուրս
դարձուացու՛ զամս
չարեաց։ Ա՛մէն։

Խոհեմութեան աղիւս օրհ
նութեան։

Նուէր լինիմ։ Ես։ Ո՛չ
ոք ինձ ընդդէմ կայ։ Ես
օրհնութեան վերատին տա
ցի։ և ասա ամենայն
ազգ։ և ասացին ամենայն
ժողովուրդք։ Ամէն։ Ես
ամենայն ազգաց առի ի յոտ
ից։ զի խաւսեսցի ընդ
նոսա ըստ բանի Տեառն։
կենդանեաց առի ի յոտ
ից զայն խաւսեալ ընդ
նոսա ըստ բանի Տեառն
և խաչին զամենայն ազգս
ու ամենայն ինչսդ
մա զայս ընծայեսցուք
յաւուրս բանիւք
դանեացն Տեառն։ զի
զերծցէ ամէն ոք
ի մէջ զայս կենդ
ի ամենայն ազգաց
ուր եղեն անմաքուք
և յաղտեղացան պատ
ժին։ և խնայեցէք
և խնայեցէք ամենայն
ինչսդ։ և ամենայն
ընկերսդ։ և ամենայն
ինչսդ զոր ունիք
ի ձեռս ձեր։ զի
ամենայն ազգաց
ամենայն ազգաց
ամենայն ազգաց

Եւ ասէ ցնա Տէր. Ոչ եւ զայլ
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Սկիզբն աւետարանին Յովհաննու։

Ի սկզբանէ էր Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն։ Նա էր սկզբանէ առ Աստուած։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ, եւ առանց նորա ոչ ինչ եղեւ, զոր եղեւ։ Ի նմա կեանք էին, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն յաւիտենից լուսաւորէ զխաւարն, եւ խաւարն զնա ոչ ընկալաւ։ Եղեւ մարդ առաքեալ յԱստուծոյ, որում անուն էր Յովհաննէս։ Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ։ Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան։ Որ ընկալան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդի Աստուծոյ լինել, հաւատացելոց յանուն նորա։ Որ ոչ յարեանց, եւ ոչ յարենէ մարմնոյ, եւ ոչ յակամայ կամաց, այլ յԱստուծոյ ծնան։ Եւ Բանն մարմին եղեւ, եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ միածնի յհաւր, լի շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ։ Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, եւ աղաղակէ ասելով. Սա էր, զոր ասացի, թէ որ յետ իմ գալոցն է, առաջի իմ եղեւ, զի նա էր առաջ քան զիս։ Եւ յլնութենէ նորա մեք ամենեքեան առաք, եւ շնորհս ընդ շնորհս։ Զի օրէնքն յՄովսէսէ տուաւ, շնորհն եւ ճշմարտութիւնն յՅիսուսէ Քրիստոսէ եղեւ։ ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միայն Միածինն որ յգրկի հաւր է, նա պատմեաց։

Եւ այս է վկայութիւն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին հրեայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս եւ ղեւտացիս, զի հարցանիցեն զնա, թէ դու ո՞վ ես։ Եւ խոստովանեցաւ, եւ ոչ ուրացաւ, եւ խոստովանեցաւ թէ ես ոչ եմ Քրիստոս։ Եւ հարցին զնա, թէ ապա դու Եղիա՞ ես։ Եւ ասէ, թէ ոչ եմ։ Մարգարէ՞ ես դու։ Եւ պատասխանի ետ, թէ ոչ։ Ասացին ցնա, թէ ապա ո՞վ ես, զի պատասխանի տացուք առաքելոցն։ Զի՞ ասես վասն քո անձին։ Ասէ, թէ ես ձայն աղաղակողի եմ յանապատի, ուղղեցէք զճանապարհ Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ։ Եւ առաքեալքն էին յֆարիսեցւոց։ Եւ հարցին զնա, եւ ասեն ցնա, թէ ընդէ՞ր ապա մկրտես, եթէ դու ոչ ես Քրիստոս, ոչ Եղիա, ոչ մարգարէ։ Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս, եւ ասէ, թէ ես ջրով մկրտեմ զձեզ, եւ յանկարծ կայ յձեզ զոր դուք ոչ գիտէք։ Նա է որ յետ իմ գալոցն է, առաջի իմ եղեւ, զի նա էր առաջ քան զիս։ Զոր ես ոչ արժանի եմ լուծանել զկօշիկ ոտից նորա։ Զայս ամենայն յԲեթաբարա եղեալ յայն կողմն Յորդանանու, ուր Յովհաննէս մկրտէր։

Եւ յաւուրն միւսում տեսանէ Յովհաննէս զՅիսուս գալ առ ինքն, եւ ասէ, թէ ահա Գառն Աստուծոյ, որ վերանայ զմեղս աշխարհի։ Նա է, զոր ես ասացի, թէ յետ իմ գալոցն է, առաջի իմ եղեւ, զի նա էր առաջ քան զիս։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ զի յայտնեսցի յԻսրայէլ, վասն այնորիկ եկի ես ջրով մկրտել։ Եւ վկայեաց Յովհաննէս, եւ ասէ, թէ տեսի զՀոգին իջեալ իբրեւ զաղաւնի յերկնից, եւ հանգեաւ ի նմա։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ որ առաքեաց զիս մկրտել ջրով, նա ասաց ցիս, թէ յորում տեսանիցես զՀոգին իջեալ եւ հանգեալ ի նմա, նա է որ մկրտէ Հոգւով սրբով։ Եւ ես տեսի, եւ վկայեցի, թէ նա է Որդի Աստուծոյ։

Եւ յաւուրն միւսում կայր Յովհաննէս եւ երկու ի աշակերտաց իւրոց։ Եւ հայեցեալ ի Յիսուս որ երթեւեկէր, ասէ, թէ ահա Գառն Աստուծոյ։ Եւ լուան երկու աշակերտքն նորա զբանն, եւ գնացին զհետ Յիսուսի։ Դարձեալ Յիսուս հայեցեալ, տեսանէ զնոսա գալ զհետ իւր, եւ ասէ ցնոսա, թէ զի՞ խնդրէք։ Եւ նոքա ասեն ցնա, թէ Ռաբբի, որ թարգմանի Վարդապետ, ուր բնակեցար։ Ասէ ցնոսա, թէ եկայք եւ տեսէք։ Եւ գնացին եւ տեսին զուր բնակեցաւ, եւ մնացին առ նմա յաւուրն յայնմիկ։ Էր ժամ որպէս տասն։ Էր Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի, մի ի երկուց որ լուան ի Յովհաննու, եւ գնացին զհետ նորա։ Նա գտանէ զեղբայր իւր զՍիմոն, եւ ասէ ցնա, թէ գտաք զՄեսիա, որ թարգմանի Քրիստոս։ Եւ տարաւ զնա առ Յիսուս։ Եւ հայեցեալ Յիսուս ի նա, ասէ, թէ դու ես Սիմոն որդի Յովնանու, դու կոչեսցիս Կեփաս, որ թարգմանի Պետրոս։

Յաւուրն միւսում կամեցաւ Յիսուս երթալ յԳալիլեա, եւ գտանէ զՓիլիպպոս, եւ ասէ ցնա, թէ հետեւեա՛ ինձ։ Էր Փիլիպպոս ի Բեթսայիդա, ի քաղաքէ Անդրէասի եւ Պետրոսի։ Փիլիպպոս գտանէ զՆաթանայէլ, եւ ասէ ցնա, թէ գտաք զոր գրեաց Մովսէս յօրէնսն եւ մարգարէքն, զՅիսուս որդի Յովսեփայ, որ է յՆազարեթ։ Եւ ասէ ցնա Նաթանայէլ, թէ ի Նազարեթէ կարի՞ է բան բարի։ Ասէ ցնա Փիլիպպոս, թէ եկ եւ տես։ Տեսանէ Յիսուս զՆաթանայէլ գալ առ ինքն, եւ ասէ վասն նորա, թէ ահա իսրայէլացի ճշմարիտ, յորում նենգութիւն ոչ է։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ, թէ ուստի ինձ ծանեար։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա, թէ յորժամ էիր ներքոյ թզենւոյն, տեսի զքեզ։ Պատասխանի ետ Նաթանայէլ, եւ ասէ ցնա, թէ Ռաբբի, դու ես Որդի Աստուծոյ, դու ես Թագաւոր իսրայէլի։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա, թէ վասն զի ասացի ցքեզ, թէ տեսի զքեզ ներքոյ թզենւոյն, հաւատայ՞ դարձեալ, մեծագոյնս քան զայս տեսանիցես։ Եւ ասէ ցնա, թէ ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս բացեալ, եւ զհրեշտակս Աստուծոյ ելանել եւ իջանել ի վերայ Որդւոյ մարդոյ։

Եւ յաւուր երրորդի հարսնիք եղեւ յԿանայ Գալիլեացւոց, եւ էր մայր Յիսուսի անդ։ Եւ կոչեցաւ Յիսուս եւ աշակերտքն նորա ի հարսնիսն։ Եւ պակասեցաւ գինի, եւ ասէ մայր Յիսուսի ցնա, թէ գինի չունին։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ կին, զի՞ ինձ եւ քեզ։ Ոչ եհաս ժամ իմ։ Ասէ մայրն ցծառայսն, թէ զոր ինչ ասիցէ ձեզ, արարէք։ Էին անդ վեց ագամք քարեղէնք, դրուեալք ըստ սահմանի մաքրութեան հրեայոց, առեալ ի նոցանէ երկուս երեսս։ Ասէ Յիսուս ցծառայսն, թէ լցէք զագամսն ջրով։ Եւ լցին զնոսա մինչեւ ի բերան։ Եւ ասէ ցնոսա, թէ մերկացուցէք եւ տարէք առ տանուտէրն։ Եւ տարին։ Եւ ճաշակեաց տանուտէրն զջուրն որ եղեալ էր գինի, եւ ոչ գիտէր ուստի է, այլ ծառայքն գիտէին որ ջուր էին առեալ, կոչեաց տանուտէրն զփեսայն, եւ ասէ ցնա, թէ ամենայն մարդ զբարին նախ դնէ, եւ յորժամ արբեցան, զվատթարագոյնն. դու զբարին մինչեւ ցայժմ պահեցեր։ Սկիզբն արար Յիսուս զնշանացն իւրոց յԿանայ Գալիլեացւոց, եւ յայտնեաց զփառս իւր, եւ հաւատացին ցնա աշակերտքն նորա։ Ի սմին ժամանակի իջին ի Կափառնայում, նա եւ մայր նորա եւ եղբարք նորա եւ աշակերտքն նորա, եւ բնակեցան անդ ոչ բազում աւուրս։

Եւ մերձեցաւ զատկի հրեայից, եւ ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ գտանէ ի տաճարին զվաճառականս ոչխարաց եւ եզանց եւ աղաւնեաց, եւ զդրամակերսն նստեալս։ Եւ արար մտրակ ի պարանոցաց, եւ հալածեաց զամենեսեան ի տաճարէն, զոչխարսն եւ զեզինսն, եւ զդրամակերսին ցրուեաց զդրամս, եւ սեղանս շուռ արկ, եւ ասէ ցվաճառականսն աղաւնեաց, թէ տարէք զայդոսիկ ի տեղւոջէ, մի՛ արասջիք զտուն հաւր իմոյ տուն վաճառանոցի։ Յիշեցին աշակերտքն նորա, թէ գրեալ է, թէ նախանձ տանն քո կերեալ է զիս։ Պատասխանի ետ հրեայքն, եւ ասեն ցնա, թէ զի՞նչ նշան ցուցանես մեզ, զի այսպէս առնես։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնոսա, թէ քակեցէք զտաճարս զայս, եւ երիւք աւուրք յարուցից զնա։ Ասեն հրեայքն, թէ քառասուն եւ վեց ամ շինեցաւ տաճարս զայս, եւ դու երիւք աւուրք յարուցանես զնա։ Նա ասէր վասն տաճարի մարմնոյ իւրոյ։ Եւ յորժամ յարոյց զնա յերկրորդ աւուրն, յիշեցին աշակերտքն նորա, թէ զայս ասէր, եւ հաւատացին գրոցն եւ բանին զոր ասաց Յիսուս։

Եւ էր յԵրուսաղէմ յաւուրն զատկի, եւ բազումք հաւատացին յանուն նորա, տեսեալ զնշանսն զոր առնէր։ Եւ Յիսուս ոչ ինքն ապաւինէր ցնոսա, վասն զի ինքն գիտէր զամենեսեան, եւ ոչ պիտոյ էր նմա զի վկայեսցէ ոք վասն մարդոյ, զի ինքն գիտէր զոր ինչ էր ի մարդոյ։

Էր մարդ մի յֆարիսեցւոց, որում անուն էր Նիկոդեմոս, իշխան հրեայից։ Նա եկն առ Յիսուս գիշերի, եւ ասէ ցնա, թէ Ռաբբի, գիտեմք զի յԱստուծոյ եկեալ ես վարդապետ, զի զայսոսիկ նշանս զոր դու առնես, ոչ ոք կարէ առնել, եթէ ոչ Աստուած իցէ ընդ նմա։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա, թէ ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի վերանորոգ, ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն Աստուծոյ։ Ասէ ցնա Նիկոդեմոս, թէ զի՞նչ կարէ մարդ ծնանել, որ ծեր է, եթէ կարէ երկրորդ անգամ ի մայրն իւր մտանել եւ ծնանել։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա, թէ ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի ջրով եւ Հոգւով սրբով, ոչ կարէ մտանել ի արքայութիւն Աստուծոյ։ Զի որ ծնանի ի մարմնոյ, մարմին է, եւ որ ծնանի ի Հոգւոյ, հոգի է։ Մի՛ զարմանար զի ասացի ցքեզ, թէ պարտ է ձեզ վերանորոգ ծնանել։ Հողմն ուր կամի փչէ, եւ զձայնն լսես, այլ ոչ գիտես ուստի գայ եւ ուր երթայ։ Այսպէս է ամենայն որ ծնանի ի Հոգւոյ։ Պատասխանի ետ Նիկոդեմոս, եւ ասէ ցնա, թէ զի՞նչ կարեն այսոքիկ լինել։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա, թէ դու ես վարդապետ Իսրայէլի, եւ զայսոսիկ ոչ գիտես։ Ամէն ամէն ասեմ քեզ, զոր գիտեմք խոսիմք, եւ զոր տեսաք վկայեմք, եւ վկայութիւն մեր ոչ առնուք։ Եթէ զերկրաւորսն ասացի ձեզ, եւ ոչ հաւատայք, զի՞նչ եթէ ասիցեմ ձեզ զերկնաւորսն, հաւատասջի՞ք։ Եւ ոչ ոք համբարձաւ յերկինս, եթէ ոչ որ իջեալ է յերկնից, Որդի մարդոյ որ է յերկինս։ Եւ որպէս Մովսէս վերացոյց զպատկեր օձին յանապատի, նոյնպէս պարտ է վերանալ Որդւոյ մարդոյ, զի ամենայն որ հաւատայ նմա, մի՛ կորիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ Զի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչեւ զՈրդին իւր միածին ետ, զի ամենայն որ հաւատայ նմա, մի՛ կորիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ Զի ոչ առաքեաց Աստուած զՈրդին իւր յաշխարհ, զի դատեսցէ զաշխարհ, այլ զի կեցուսցէ զաշխարհ նովաւ։ Որ հաւատայ նմա, ոչ դատի, եւ որ ոչ հաւատայ, արդէն դատեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն Որդւոյ Աստուծոյ միածնի։ Եւ այս է դատաստան, զի լոյս եկն յաշխարհ, եւ սիրեցին մարդիկ զխաւարն քան զլոյսն, զի չար էին գործք նոցա։ Զի ամենայն որ չարիս առնէ, ատէ զլոյսն, եւ ոչ գայ առ լոյսն, զի մի՛ յանդիմանեսցին գործք նորա։ Եւ որ առնէ զճշմարտութիւն, գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նորա, զի յԱստուծոյ են գործեալ։

Եւ յետ այսորիկ եկն Յիսուս եւ աշակերտքն նորա յերկիրն Հրէաստանի, եւ անդ բնակեցաւ ընդ նոսա, եւ մկրտէր։ Էր եւ Յովհաննէս մկրտէր յԱինոն մերձ ի Սաղիմ, զի ջուր բազում էր անդ, եւ գային եւ մկրտէին։ Զի ոչ էր դեռ արկեալ Յովհաննէս ի բանտ։ Եւ եղեւ հարցումն ի մէջ աշակերտաց Յովհաննու եւ հրեայից վասն սրբութեան։ Եւ եկեալ առ Յովհաննէս ասեն ցնա, թէ Ռաբբի, որ էր ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանու, զոր դու վկայեցեր, ահա նա մկրտէ, եւ ամենեքեան գնան առ նա։ Պատասխանի ետ Յովհաննէս, եւ ասէ, թէ ոչ կարէ մարդ առնուլ ինչ, եթէ ոչ տացի իցէ նմա յերկնից։ Դուք ինքեանք վկայեցէք ինձ, թէ ասացի, թէ ես ոչ եմ Քրիստոս, այլ առաքեալ առաջի նորա։ Որ ունի զկին, նա է փեսայ, իսկ բարեկամ փեսային որ կայ եւ լսէ զնա, ուրախութեամբ ուրախանայ ձայնի փեսային։ Այս ուրախութիւն իմ լցաւ։ Նա պարտ է աճել, եւ ես պակասել։ Որ յերկնից գայ, վերագոյն քան զամենեսեան է։ Որ յերկրէ է, յերկրէ է, եւ յերկրէ խօսի։ Որ յերկնից գայ, վերագոյն քան զամենեսեան է։ Եւ զոր ետես եւ լուաւ, զայն վկայէ, եւ վկայութիւն նորա ոչ առնու ոք։ Որ առնու զվկայութիւն նորա, կնքեաց թէ ճշմարիտ է Աստուած։ Զի որ առաքեցաւ յԱստուծոյ, զբանս Աստուծոյ խօսի, զի ոչ տայ Աստուած զՀոգին չափով։ Հաւրն սիրէ զՈրդին, եւ ամենայն ինչ ետ ի ձեռն նորա։ Որ հաւատայ Որդւոյն, ունի կեանս յաւիտենական, եւ որ ոչ հաւատայ Որդւոյն, ոչ տեսանէ զկեանս, այլ բարկութիւն Աստուծոյ մնայ ի վերայ նորա։

Եւ գիտաց Յիսուս զի լուան փարիսեցիքն եթէ Յիսուս աշակերտս առնու եւ մկրտէ զբազումս քան զՅովհաննէս, թէպէտ եւ ինքն Յիսուս ոչ մկրտէր, այլ աշակերտքն նորա։ Եւ թողեալ զերկիրն Հրէաստանի, գնաց դարձեալ յԳալիլեա։ Եւ պարտ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա։ Եւ գայ յքաղաք Սամարիայ որ կոչի Սիւքար, մերձ ի դաշտն զոր ետ Յակոբ Յովսեփայ որդւոյ իւրում։ Էր աղբիւր Յակոբայ անդ։ Եւ Յիսուս նստեալ ի վերայ աղբերին, ժամ որպէս վեց։ Գայ կին մի ի Սամարիայ քաղել ջուր։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ տո՛ւր ինձ ջուր արբուցանել։ Զի աշակերտքն նորա գնացեալ էին ի քաղաքն գնել կերակուր։ Ասէ ցնա կինն Սամարացի, թէ զի՞նչ դու հրեայ եւ յինէն խնդրես ջուր արբուցանել, կին Սամարացի եմ։ Զի ոչ գործակցին հրեայքն Սամարացւոց։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա, թէ եթէ գիտիցես զպարգեւն Աստուծոյ, եւ զոր ասէ ցքեզ, տո՛ւր ինձ ջուր արբուցանել, դու խնդրեցեր ի նմանէ, եւ ետ քեզ ջուր կենդանի։ Ասէ ցնա կինն, թէ Տէր, ոչ ունիս զի քաղեսցես, եւ աղբիւրն խոր է, ուստի ունիցիս զջուրն կենդանի։ Զի՞ մեծ ես դու քան զՅակոբ հայրն մեր, որ ետ մեզ զաղբիւրս զայս, եւ ինքն արբոյց ի նմանէ, եւ որդիք նորա, եւ անասունք նորա։ Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնա, թէ ամենայն որ արբուցանիցէ ի ջրոյդ զայդմանէ, ծարաւի լինիցի դարձեալ։ Եւ որ արբուցանիցէ ի ջրոյ զոր ես տամ նմա, ոչ ծարաւի լինիցի յաւիտեան, այլ ջուրն զոր ես տամ նմա, աղբիւր ջրոյ լինիցի նմա ի կեանս յաւիտենական։ Ասէ ցնա կինն, թէ Տէր, տո՛ւր ինձ զայդ ջուր, զի մի՛ ծարաւի լինիցիմ, եւ մի՛ գայցեմ անդ քաղել։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ գնա՛ կոչեա զայր քո, եւ եկ անդր։ Պատասխանի ետ կինն, եւ ասէ ցնա, թէ ոչ ունիմ ամուսին։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ լաւ ասացեր, թէ ոչ ունիմ ամուսին, զի հինգ ամուսին ունէիր, եւ զոր այժմ ունիս, ոչ է քո ամուսին, զայդ ճշմարիտ ասացեր։ Ասէ ցնա կինն, թէ Տէր, տեսանեմ զի մարգարէ ես դու։ Հարքն մեր ի լերինդ զայդոսիկ երկրպագեցին, եւ դուք ասէք, թէ Երուսաղէմ է տեղի ուր երկրպագանել է։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ կին, հաւատա՛ ինձ, զի գայ ժամ, եւ ոչ ի լերինդ այսոսիկ եւ ոչ ի Երուսաղէմ երկրպագանիցէք Հաւր։ Դուք երկրպագանէք զոր ոչ գիտէք, մեք երկրպագանեմք զոր գիտեմք, զի փրկութիւն յհրեայից է։ Եւ գայ ժամ, եւ է արդ, յորում ճշմարիտ երկրպագուք երկրպագանիցեն Հաւր ի հոգւոյ եւ ի ճշմարտութեան։ Զի եւ Հաւրն այնպիսիս խնդրէ զերկրպագուս իւր։ Հոգի է Աստուած, եւ որ երկրպագանեն նմա, հոգւով եւ ճշմարտութեամբ պարտ է երկրպագանել։ Ասէ ցնա կինն, թէ գիտեմ զի Մեսիա գայ, որ կոչի Քրիստոս, յորժամ եկեսցէ նա, պատմեսցէ մեզ զամենայն։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ ես եմ, որ խօսիմ ընդ քեզ։

Եւ ի սմին ժամանակի եկին աշակերտքն նորա, եւ զարմանային զի ընդ կնոջ խօսէր։ Եւ ոչ ոք ասաց, թէ զի՞նչ խնդրես, կամ զի՞նչ խօսիս ընդ նմա։ Եւ կինն եթող զկուժն իւր, եւ գնաց ի քաղաքն, եւ ասէ ցմարդիկն, թէ եկայք եւ տեսէք զմարդ մի որ ասաց ինձ զամենայն զոր ինչ արարի, մի՞թէ նա է Քրիստոս։ Եւ ելին ի քաղաքէն, եւ գային առ նա։ Ի միջոցի այսորիկ խնդրէին աշակերտքն նորա, եւ ասէին, թէ Ռաբբի, կեր։ Եւ նա ասէ ցնոսա, թէ ես կերակուր ունիմ ուտել, զոր դուք ոչ գիտէք։ Ասէին աշակերտքն ցմիմեանս, թէ մի՞թէ ոք բերեալ է նմա կերակուր։ Ասէ ցնոսա Յիսուս, թէ կերակուր իմ է առնել զկամս Հաւր իմոյ, որ առաքեաց զիս, եւ զգործ նորա կատարել։ Ոչ ասէք դուք, թէ չորս ամիս են, եւ հունձն գայ։ Ահա ասեմ ձեզ, ամբարձէք զաչս ձեր, եւ տեսէք զերկիրս, զի սպիտակ են արդէն ի հունձ։ Եւ որ հնձէ, վարձս առնու, եւ ժողովէ զպտուղ ի կեանս յաւիտենական, զի եւ որ սերմանէ, միանգամ ուրախ լիցի ընդ հնձողին։ Զի ի սմանէ է ճշմարիտ բանն, թէ այլ է որ սերմանէ, եւ այլ է որ հնձէ։ Ես առաքեցի զձեզ հնձել զոր ոչ դուք վաստակեցէք, այլ այլք վաստակեցին, եւ դուք ի վաստակս նոցա մտէք։ Եւ բազումք ի քաղաքէն ի Սամարացւոցն հաւատացին ցնա վասն բանի կնոջ որ վկայէր, թէ ասաց ինձ զամենայն զոր ինչ արարի։ Եւ յորժամ եկին առ նա Սամարացիքն, խնդրէին զի անդ բնակեսցէ, եւ բնակեցաւ անդ երկու աւուրս։ Եւ բազումք աւելի հաւատացին վասն բանի նորա, եւ կնոջն ասէին, թէ ոչ վասն քո խօսիցն հաւատամք, զի մեք ինքեանք լուաք, եւ գիտեմք զի նա է ճշմարիտ Փրկիչ աշխարհի։

Եւ յետ երկուց աւուրցն ել անտի, եւ գնաց յԳալիլեա։ Զի ինքն Յիսուս վկայեաց, թէ մարգարէ ի հայրենի իւրում ոչ ունի պատիւ։ Եւ յորժամ եկն յԳալիլեա, ընկալան զնա Գալիլեացիքն, տեսեալ զամենայն զոր արար յԵրուսաղէմ յաւուրն տաւնի, զի եւ նոքա եկեալ էին յաւուրն տաւնի։ Եկն դարձեալ Յիսուս յԿանայ Գալիլեացւոց, ուր արար զջուրն գինի։ Եւ էր մարդ մի թագաւորական, որում հիւանդ էր որդի ի Կափառնայում։ Եւ լուեալ նմա, թէ Յիսուս եկն յԳալիլեա, գնաց առ նա, եւ խնդրէր զի իջցէ եւ բժշկեսցէ զորդի նորա, զի մերձ էր ի մահ։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ եթէ նշան եւ սքանչելիս ոչ տեսանիցէք, ոչ հաւատայք։ Ասէ ցնա թագաւորական, թէ Տէր, իջ մինչ ոչ մեռանի որդի իմ։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ գնա՛, որդի քո կենդանի է։ Հաւատաց մարդն բանին զոր ասաց ցնա Յիսուս, եւ գնայր։ Եւ ընդ ճանապարհ նորա ծառայքն նորա ընդառաջ եկեալ պատմէին նմա, եւ ասէին, թէ որդի քո կենդանի է։ Եւ հարցանէր զժամն յորում ինչ ունկն դիւրացաւ, եւ ասեն ցնա, թէ երէկ ժամ եօթն թողեաց զնա ախտ տենդոյ։ Գիտաց հայրն թէ յայն ժամուն էր յորում ասաց ցնա Յիսուս, թէ որդի քո կենդանի է, եւ հաւատաց նա եւ ամենայն տունն նորա։ Սա էր երկրորդ նշան զոր արար Յիսուս, գալով յերկրէն Հրէաստանի յԳալիլեա։

Յետ այսորիկ էր տաւն հրեայից, եւ ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ է յԵրուսաղէմ ի դրան ոչխարաց աւազան մի, որ կոչի եբրայերէն Բեթեսդա, որ ունի հինգ սրահս։ Ի սոսա պառկէին բազում հիւանդք, կոյրք, կաղք, ցամաքեալք, որ ակն ունէին ջրոյն շարժման։ Զի հրեշտակ Տեառն ի ժամանակի ինչ իջանէր ի ջուրն, եւ շարժէր զջուրն, եւ որ առաջին մտանէր ի ջուրն յետ շարժման ջրոյն, առողջանայր յամենայն ախտէ զոր ունէր։ Էր անդ մարդ մի որ ունէր զհիւանդութիւն իւր երեսուն եւ ութ ամ։ Տեսանէ Յիսուս զնա պառկեալ, եւ գիտաց զի բազում ժամանակս ունի հիւանդ, եւ ասէ ցնա, թէ կամիս առողջանալ։ Պատասխանի ետ հիւանդն, եւ ասէ ցնա, թէ Տէր, մարդ ոչ ունիմ, զի յորժամ շարժեսցի ջուրն, արկցէ զիս ի ջուրն, այլ մինչ գամ ես, ուրիշ առաջ իմ իջանէ։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ յարի՛ւ, առ զմահիճ քո, եւ գնա՛ ի տուն քո։ Եւ յանկարծ առողջացաւ մարդն, եւ առ զմահիճ իւր, եւ գնայր ի տուն իւր։ Էր աւուրն յայնմիկ շաբաթ։ Ասէին հրեայքն ցբժշկեալն, թէ շաբաթ է, ոչ արժան է քեզ զմահիճ քո առնուլ։ Պատասխանի ետ նոցա, թէ որ զիս առողջացոյց, նա ասաց ցիս, թէ առ զմահիճ քո, եւ գնա՛ ի տուն քո։ Հարցին զնա, թէ ո՞վ է մարդն որ ասաց ցքեզ, թէ առ զմահիճ քո, եւ գնա՛ ի տուն քո։ Եւ ոչ գիտէր բժշկեալն թէ ո՞վ է, զի Յիսուս խոնարհեցաւ ի ժողովրդենէ որ էր ի տեղւոջն։ Յետ այսորիկ գտանէ Յիսուս զնա ի տաճարին, եւ ասէ ցնա, թէ ահա առողջացար, մեղանչեա՛ւ ոչ ևս, զի մի՛ ինչ չարագոյն քան զայս եղիցի քեզ։ Գնաց մարդն, եւ պատմեաց հրեայսն, թէ Յիսուս է որ առողջացոյց զնա։ Եւ վասն այսորիկ հալածէին հրեայքն զՅիսուս, զի զայսոսիկ առնէր յաւուրն շաբաթու։ Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս, թէ Հայրն իմ մինչեւ ցայժմ գործէ, եւ ես գործեմ։ Վասն այսորիկ առաւել խնդրէին հրեայքն սպանանել զնա, զի ոչ միայն զշաբաթն լուծանէր, այլ եւ զհայր իւր ասէր զԱստուած, զինքն հաւասար առնելով Աստուծոյ։

Պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնոսա, թէ ամէն ամէն ասեմ ձեզ, Որդին ոչ կարէ առնել ինչ ի միոյ իւրմէ, եթէ ոչ զոր տեսանիցէ զՀայրն առնել, զայն եւ Որդին նոյնպէս առնէ։ Զի Հայրն սիրէ զՈրդին, եւ ամենայն ինչ ցուցանէ նմա զոր ինքն առնէ, եւ մեծագոյն քան զայսոսիկ ցուցանիցէ նմա գործս, զի դուք զարմացիցիք։ Զի որպէս Հայրն յարուցանէ զմեռեալսն եւ կենդանացուցանէ, նոյնպէս եւ Որդին զորս կամի կենդանացուցանէ։ Զի Հայրն ոչ դատի զոք, այլ զամենայն դատաստան ետ Որդւոյն, զի ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդին որպէս պատուեն զՀայրն։ Որ ոչ պատուէ զՈրդին, ոչ պատուէ զՀայրն որ առաքեաց զնա։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ որ զբանս իմ լսէ, եւ հաւատայ Հաւրն որ առաքեաց զիս, ունի կեանս յաւիտենական, եւ ի դատաստան ոչ գայ, այլ անցեալ է ի մահուանէ ի կեանս։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ գայ ժամ, եւ է արդ, յորում մեռեալքն լսիցեն ձայնի Որդւոյ Աստուծոյ, եւ որ լսիցեն կեցցեն։ Զի որպէս Հայրն ունի կեանս յինքեան, նոյնպէս եւ Որդւոյն ետ կեանս ունել յինքեան։ Եւ զիշխանութիւն ետ նմա եւ դատաստան առնել, զի Որդի մարդոյ է։ Մի՛ զարմանայք զայսմանէ, զի գայ ժամ, յորում ամենեքեան որ ի գերեզմանս են լսիցեն ձայնի նորա, եւ ելիցեն որ զբարիս արարին ի յարուցումն կենաց, եւ որ զչարիս արարին ի յարուցումն դատաստանի։ Ոչ կարեմ ես ինքնին ոչ ինչ առնել, որպէս լսեմ դատեմ, եւ դատաստան իմ արդար է, զի ոչ կամիմ զկամս իմ, այլ զկամս Հաւր իմոյ որ առաքեաց զիս։

Եթէ ես վկայեմ վասն ինքեան, վկայութիւն իմ ոչ է ճշմարիտ։ Այլ է որ վկայէ վասն իմ, եւ գիտեմ զի ճշմարիտ է վկայութիւն նորա զոր վկայէ վասն իմ։ Դուք առաքեցէք առ Յովհաննէս, եւ վկայեաց ճշմարտութեան։ Ես ոչ ի մարդոյ վկայութիւն առնում, այլ զայս ասեմ զի կեցցէք։ Նա էր հուր այրեցուցանող եւ լուսաւորող, եւ դուք կամեցայք ժամանակ մի ցնծալ ի լուսոյ նորա։ Ես ունիմ զվկայութիւն մեծագոյն քան զՅովհաննու, զի զոր ետ ինձ Հայրն կատարել, զգործսն զայսոսիկ զոր ես առնեմ, վկայեն վասն իմ, զի Հայրն առաքեաց զիս։ Եւ Հայրն որ առաքեաց զիս, նա վկայեաց վասն իմ։ Ոչ ձայն նորա լուարուք երբէք, ոչ տեսիլ նորա տեսէք, եւ ոչ բան նորա ունիք բնակեալ ի ձեզ, զի զոր նա առաքեաց, դուք նմա ոչ հաւատայք։ Քննեցէք զգրսն, զի դուք կարծէք ի նոսա կեանս յաւիտենական ունել, եւ նոքա են որ վկայեն վասն իմ։ Եւ դուք ոչ կամիք գալ առ իս, զի կեցցէք։ Զփառս յմարդկանէ ոչ առնում, այլ գիտեմ զձեզ, զի զսէր Աստուծոյ ոչ ունիք ի ձեզ։ Ես եկի յանուն Հաւրն իմոյ, եւ ոչ ընկալայք զիս, եթէ այլ ոք եկեսցէ յանուն իւրում, զնա ընկալջիք։ Զի՞նչպէս կարէք դուք հաւատալ, որ փառս ի միմեանց առնուք, եւ զփառս որ յԱստուծոյ միայնոյ է ոչ խնդրէք։ Մի՛ կարծէք թէ ես մեղադրեմ զձեզ առ Հաւրն, զի կայ որ մեղադրէ զձեզ, Մովսէս, յորում դուք յուսացեալ էք։ Զի եթէ հաւատայիք Մովսիսի, հաւատայիք եւ ինձ, զի նա վասն իմ գրեաց։ Եթէ զգրոցն նորա ոչ հաւատայք, զի՞նչպէս զբանս իմ հաւատասջիք։

Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս անդրէն յայնկոյս ծովուն Գալիլեացւոց, որ է Տիբերիայ։ Եւ հետեւէր նմա բազում ժողովուրդ, զի տեսանէին զնշանսն զոր առնէր ի հիւանդսն։ Ելանէ Յիսուս ի լեառն, եւ անդ նստէր ընդ աշակերտսն իւր։ Էր մերձ զատիկ տաւնի հրեայից։ Եւ ամբարձեալ Յիսուս զաչս իւր, եւ տեսեալ զի բազում ժողովուրդ գայ առ նա, ասէ ցՓիլիպպոս, թէ ուստի գնեսցուք հաց, զի կերիցեն սոքա։ Եւ զայս ասէր փորձելով զնա, զի ինքն գիտէր զոր ինչ առնէր։ Պատասխանի ետ Փիլիպպոս, եւ ասէ ցնա, թէ երկու հարիւր դահեկանի հաց ոչ բաւականանայ նոցա, զի իւրաքանչիւր մի մի կտոր առցէ։ Ասէ ցնա մի ի աշակերտացն նորա, Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի, թէ է մանկտի մի ոմն որ ունի հինգ հաց գարի եւ երկու ձուկն, այլ զայդոսիկ զի՞նչ են ի մէջ այսքան մարդոյ։ Ասէ Յիսուս, թէ տո՛ւք նոցա նստուցանել։ Էր խոտ բազում ի տեղւոջն։ Նստուցին զարս, թուով ի հինգ հազարս։ Առ Յիսուս զհացսն, եւ գոհացեալ ետ աշակերտացն, եւ աշակերտքն բաշխեցին նստ

Եսայի ԽԲ-ԽԴ։

ի բարձրաբերձ տոչորս
կան հրոյն սասկանել։
Աչ այսու պահօք լու
ծին նինուէացիքն զ
վհիս մահուն զորս
նախան հրամանին. և ըն
կեցին առնելով յան
ձանց զմեզս զանցա՛ւորին
զառիմայն մահուամբն
սասկման մահաբեր
մարգարէին։ Տեսանէ
զերազարս հսկանս
քին և զվաղեմաց հա՛ս
զանգոմքին նինուէա
ցոց։ որոց ոչ միայն մար
դին ետ, այլ և խաշանց անգամ
ոչ ի խնայեց անգամ
ապին ծամել առ ի լինել
լոյ ի ժամանակին պահ.
ման հարուածոցն ընդ
և արագամեղ լինելոյ
վերք յանցանաց նոյ։

Աչ այսու պահօք ար՛ի
երինն փութամբ ա
րան յերս զփոքրիկն ա
մենայ. ոչ ի օրինակի
ւսուցեալոյ։ ի մի ի

Եսայի
3։5

Մատ
4։6

Եսայի
5։22

Եսայի
7։7

Ամոս
3։4

Ամոս
2։8

Մատ
3։12

Աչ այսու պահօք ար՛ի
դամեալ ամենայն ազ
գաց դամախնդիրքն
և ի տեղեաց իւրեանց
ի ժողովեցին։ Աչ այսու
պահօք մատնեցին ե
ղիցի ի քարեփ լեառն տա
նեաց և անդ եղեւ զար
ման. և յերկայ չոգաւ ի
լեռն սինեականն առնել
հրամայեաւ ի տուն զին
նոյն իւրոյ յերկիրն
որ ի վերայաւէն կոյ։
Աչ այսու պահօք ա
նեցան երեք մանկունքն

Եսայի
24։28

մեզ յորդորկեն բանիւք
խաւսեսս պահց առելոյ
և արդ այսպէս առ մեզ
առիս յամ արտ ձերումդ
պահօք և ամսով և կիսով։
Աստուեցէք զհիսս
ձեր և մի՛ զհանդերձս.
և դարձարուք առ մեզ
ասէ ձեր։ Ո՞ հողմամած
և զմած ի երկայնասիրս
և բազումողորմ որ զերծ
Ջանայ ի վեր չարեաց։
Ոսկ հարէք ի սիոն.
սրբեցէք պահս. քարող
կարդացէք պաղատանս։
Ժողվեցէք զժողովուրդ
սրբեցէք զերկիր ըմպո-
րեցէք զծերս. ժողովե
ցէք զտղայս ստնդիայս։
Ելցէ փեսայ ի սենեկէ
իւրմէ և հարսն յարա
դաւոյ։ Ընդ սրահսն
և ընդ սեղանս լացցեն
քհնայք և պաշտօնեայք
ասն և ասացեն, խնայեա՛
սր ի ժողովրդոց քո.
և մի՛ սար զժառանգու-
թիւն քո ի նախատինս

Յոել 2։12

մայրդիան առնէր զայս։
Ա՞յսպս և բազումք ի
նէցն պահօք և անուսա
զրեցին, դանիէլ և ամենա
նոքա հասին յերկիրն ա
ւերեալ. և ժառանգե
ցան զանտառսն ու
րախեցին և վկեաղա յա
խեռնականս։ Ա՞յնմիկ
յորդորէ զձեզ առաքեա
պատիս պահց առելոյ
մայ յամի ընծայեցու
ցէք զանձինս ձեր իբրև
զպաշտօնեայս աց համ
բերութիւն բազմաց։ ի նոս
դատաստանս, ի վիշտս, ի
հատանելս, ի գանս, ի
բանտս, ի խտտումս, ի
յաշխատութիւնս, ի հնոյկ
մտանս, ի պահս. ի սրբո
ւեսն. ի ողորմելս. յեր
կայնմտութեան. ի քաղցրա
բանութեան. ի հոգի սո. ի սէր
առանց կեղծաւորութեան։
Ջարկեք յոյժ կոչէ զմեզ

Յոել 2։4

Հաւատացեալ ամենայն ազգաց ի Քրիստոս։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՄԱՐԿՈՍԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՂՈՒԿԱՅԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՀԱՅՈՑ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՅԱԿՈԲՈՍԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՅՈՒԴԱՅԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՊԵՏՐՈՍԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՊԱՒԼՈՍԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՅԱԿՈԲՈՍԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ԹՈՄԱՅԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՄԱՏԹԷՈՍԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՅԱԿՈԲՈՍԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՅՈՒԴԱՅԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՍԻՄՈՆԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՅՈՒԴԱՅԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՊԱՒԼՈՍԻ։

Ա՚ Ի ՍԿԶԲԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Կու առաքեսցէ զամ
բո՛ղ զիսեր իւր, զի զեր
կեսցէ զանոնք ի մէջ
տանջանաց հրոյ։

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս։
Ոչ գիտէք թէ զինչ
խնդրէք։ Կարող էք
արբուցանել զբաժակ
զոր ես արբումն եմ
արբուցանել, եւ մկրտու
թեամբ զոր ես մկրտիմ
մկրտել։ Եւ նոքա ասեն
ցնա։ Կարող եմք։ Եւ
Յիսուս ասէ ցնոսա։
Զբաժակ զոր ես արբումն
եմ՝ արբուցանիցէք, եւ
մկրտութեամբ զոր ես
մկրտիմ՝ մկրտիցիք։
Բայց նստանել ի
ձախ եւ ի ձախմէ իմմէ
չէ իմ տալ, այլ որոց
պատրաստեալ է։

Եւ լուեալ տասնից
նոցա՝ սկսան ցա
ւել Յակոբայ եւ
Յովհաննու։

Եւ Յիսուս կոչեցեալ
զնոսա՝ ասէ ցնոսա։
Գիտէք զի որ իշխեն
ազգաց՝ տիրեն նոցա,
եւ մեծքն նոցա զօրու
թիւն առնուն ի նոսա։
Այլ ոչ այսպէս իցէ
ի ձեզ։ Այլ որ կամի
մեծ լինել ի ձեզ՝ եղիցի
ձեզ սպասաւոր։ Եւ որ
կամի ի ձեզ առաջին
լինել՝ եղիցի ձեզ
ամենեցուն ծառայ։
Զի եւ Որդի մարդոյ
ոչ եկն որ ծառայեսցի
նմա, այլ ծառայեսցէ
եւ տացէ զանձն իւր
փրկանս վասն բազ
մաց։

Եւ գան ի Յերի
քով։ Եւ յելանել
նորա ի Յերիքովայ
եւ աշակերտացն
նորա եւ բազմու
թեան ոմանց, որդի
Տիմէոսի Բարտիմէոս
կոյր նստէր առ ճա
նապարհաւ մուրա
նալ։ Եւ լուեալ նմա
թէ Յիսուս Նազովրե
ցի է, սկսաւ գոչել
եւ ասել։ Որդի Դա
ւիթ Յիսուս, ողորմեա
ինձ։ Եւ բազումք
նզովէին զնա զի
լռեսցէ։ Նա եւ
աւելի գոչէր։ Որդի
Դաւիթ, ողորմեա
ինձ։

Եւ կացեալ Յիսուս
հրամայեաց կոչել
զնա։ Եւ կոչեն զկոյրն
եւ ասեն ցնա։ Քաջա
լերեա, յարո՛ւ կոչէ
զքեզ։ Եւ նա ձգեալ
զհանդերձ իւր՝ յա
րուցեալ եկն առ
Յիսուս։ Եւ պատաս
խանի Յիսուս ասէ
ցնա։ Զի՞նչ կամիս
արարից քեզ։ Եւ
կոյրն ասէ ցնա։
Տէր, տես զի ընդ
դէմ լիցի ինձ։ Եւ
Յիսուս ասէ ցնա։
Երթ, հաւատք քո
զքեզ կեցուցին։ Եւ
անդէն ընդդէմ լինի
նմա, եւ երթայր
զճանապարհ իւր։

Եւ մերձենան
յԵրուսաղէմ եւ
ի Բեթփագէ եւ
ի Բեթանիա առ
լերինն Ձիթենեաց։
Եւ առաքէ երկուս
ի աշակերտաց իւ
րոց։ Եւ ասէ ցնոսա։
Երթայք ի գեղն որ
առաջի ձեր է, եւ
անդէն մտեալ ձեր
ի նա՝ գտանիցէք
զերինակ կապեալ,
յորում ոչ ոք երբէք
նստաւ մարդկան.
արձակեցէք զնա եւ
բերէք։ Եւ եթէ
ոք ասիցէ ձեզ։
Զի՞ արարէք զայդ։
Ասասջիք թէ Տեառն
է պիտոյ։ Եւ անդէն
զերինակն առաքէ
զնա յայսմ տեղի։

Եւ գնացին աշա
կերտքն եւ եկին
ի քաղաքն, եւ գտին
զերինակն կապեալ
առ դրանն դուրս
ի ճանապարհի, եւ
արձակեցին զնա։
Եւ ոմանք ի կայ
ձանէն կային ասէին
ցնոսա։ Զի՞նչ արա
րէք արձակեցանել
զերինակն։ Եւ նոքա
ասացին ցնոսա
որպէս պատուիրեաց
Յիսուս։ Եւ թող
եցին զնոսա։

Եւ բերին զերի
նակն առ Յիսուս,
եւ արկին զհան
դերձս իւրեանց
ի վերայ նորա։ Եւ
նստաւ Յիսուս ի
վերայ նորա։ Եւ
բազումք զհանդերձս
իւրեանց տարածա
նէին ճանապարհին։
Եւ այլք կտրէին
զոստս ի ծառոց
եւ տարածանէին
ճանապարհին։ Եւ
որ առաջի երթայր
եւ որ զհետ գային
աղաղակէին եւ
ասէին։

Օրհնեալ որ գայ
յանուն Տեառն։
Օրհնեալ արքայու
թիւն որ գայ յա
նուն Տեառն Դա
ւիթի հօր մերոյ։
Օսանա՛ յերկինս։

Եւ մտեալ Յիսուս
յԵրուսաղէմ՝ ի
տաճարն, եւ ընդ
նայեալ ամենայն
կողմանց՝ եւ ոչ
ինչ ժամանակ
եւս էր, ել ընդ
Տասնից հետ
յԲեթանիա։

Եւ ի վաղիւն
յորում ելին ի
Բեթանիայ՝ ան
կաւ։ Եւ տեսեալ
զթզենի մի հե
ռուստ՝ որ տերե
ւաբեր էր, եկն
եթէ գուցէ գտա
նիցէ ինչ ի նմա։
Եւ մերձեցեալ
ոչ գտ ինչ բայց
զտերեւս միայն։
Զի ոչ էր ժամա
նակ թզոյ։ Եւ
պատասխանի
Յիսուս ասէ ցնա։
Ոչ ուրեք յաւի
տեան ոք պտուղ
ուտիցէ յքէն։ Եւ
լուեալ աշակերտքն
նորա։

Եւ գան յԵրու
սաղէմ։ Եւ մտեալ
Յիսուս ի տաճարն
սկսաւ հանել զվա
ճառականսն ի
տաճարին, եւ զսե
ղանս մատուցող
աց եւ զաթոռս
վաճառողաց աղա
ւնեաց կործանեաց։
Եւ ոչ ետ զի ոք
ամանս տանիցէ
ընդ տաճարն։
Եւ ուսոյց եւ
ասէր ցնոսա։
Ոչ գրեալ է թէ
տուն իմ տուն
աղօթից կոչեսցի
ամենայն ազգաց
ազգաց։ Եւ դուք
արարէք զայն
տուն աւազակաց։
Եւ լուեալ դպիր
քն եւ քահանայա
պետքն՝ խնդրէին
զկերպ ինչ թէ
զիա՞րդ սպան
ցեն զնա։ Զի
երկնչէին ի նմա,
զի ամենայն ազ
գաբնակ զարմա
նայր ուսմանն
նորա։ Եւ յորժամ
իրիկնացաւ՝ ել
արտաքս ի քա
ղաքէն։

Եւ անցեալ
առաւօտուն
տեսին զթզենին
ցամաքեալ արմա
տանց։ Եւ յիշեալ
Պետրոս ասէ ցնա։
Ռաբբի, տես թզե
նին զոր անիծե
ցեր ցամաքեալ է։
Եւ պատասխանի
Յիսուս ասէ ցնոսա։
Ունիցիք հաւատս
Աստուծոյ։ Զի
ճշմարիտ ասեմ
ձեզ, եթէ ոք ասիցէ
լերինդ այդորիկ։
Վերացիր եւ
արկանիցիս ի
ծով, եւ ոչ երկ
պառակտիցի ի
սրտի իւրում,
այլ հաւատասցէ
եթէ զոր ասիցէ
եղիցի նմա։ Վասն
այդորիկ ասեմ
ձեզ, զամենայն
զոր աղաչիցէք
յաղօթս ձեր՝ հա
ւատասջիք եթէ
առիք, եւ եղիցի
ձեզ։ Եւ յորժամ
կայցէք յաղօթս՝
թողուցէք եթէ
ոք ունիցի ինչ
ընդդէմ ումեք,
զի եւ Հայր ձեր
որ յերկինս է
թողցէ ձեզ զան
ցանս ձեր։ Եւ
եթէ դուք ոչ
թողուցէք՝ եւ
Հայր ձեր որ
յերկինս է ոչ
թողցէ ձեզ զան
ցանս ձեր։

Եւ գան կրկին
յԵրուսաղէմ։ Եւ
յորժամ էր նա
յեալ ի տաճարին՝
գան առ նա քա
հանայապետքն
եւ դպիրքն եւ
երէցքն։ Եւ ասեն
ցնա։ Յի՞նչ իշ
խանութեամբ
զայդ առնես։
Եւ ո՞վ ետ քեզ
զիշխանութիւնս
զայդ առնել։
Եւ պատասխա
նի Յիսուս ասէ
ցնոսա։ Հարցից
ես ձեզ մի բան,
եւ պատասխանի
տուք ինձ, եւ
ասիցեմ ձեզ յի
նչ իշխանութեամբ
զայդ առնեմ։
Մկրտութիւնն
Յովհաննու յե
րկնից էր թէ ի
մարդկանէ։ Պա
տասխանի տուք
ինձ։ Եւ նոքա
խորհէին ընդ
միմեանս եւ ա
սէին։ Եթէ ասիցեմք
թէ յերկնից՝ ասիցէ
մեզ։ Ընդէ՞ր ոչ
հաւատացէք նմա։
Եւ եթէ ասիցեմք
թէ ի մարդկանէ՝
զժողովուրդն
երկնչէին։ Զի
ամենեքեան զՅով
հաննէս ունէին
զի իսկ մարգա
րէ էր։ Եւ պա
տասխանի տուեալ
ասեն ցՅիսուս։
Ոչ գիտեմք։ Եւ
Յիսուս պատաս
խանի ասէ ցնոսա։
Ոչ ես ասեմ ձեզ
յի՞նչ իշխանու
թեամբ զայդ
առնեմ։

Եւ սկսաւ առակս
ասել ցնոսա։
Այր ոմն տնկեաց
զայգի մի, եւ
պատեաց զնա
պատուարաւ,
եւ փորեաց հա
րակ հնձանի,
եւ շինեաց աշտա
րակ, եւ մշակաց
ետ զնա, եւ
գնաց ճանապարհ։
Եւ առաքեաց
առ մշակսն ի
ժամ հասանելոյ
զծառայ մի, զի
ի մշակացն առ
նուցուն ի պտղոյ
այգւոյն։ Եւ
նոքա բռնեալ
զնա՝ ծեծեցին
եւ արձակեցին
զնա ունայն։
Եւ կրկին առա
քեաց առ նոսա
զայլ ծառայ։
Եւ զնա գլխա
հարեալ նախա
տեցին։ Եւ կրկին
առաքեաց զայլ
եւ զնա սպան
ին։ Եւ զայլս
բազումս՝ զոմանս
ծեծեցին եւ զոմանս
սպանին։ Մնաց
եւս նմա մի որդի
սիրելի, եւ նա
առաքեաց զնա
վերջին առ նոսա
ասելով։ Եթէ
ամաչեսցեն զորդի
իմ։ Եւ նոքա
մշակքն ասացին
ընդ միմեանս։
Սա է ժառանգն,
եկայք սպանցուք
զնա, եւ մեր
եսցի ժառանգու
թիւնն։ Եւ նոքա
բռնեալ զնա սպա
նին եւ հանին
զնա արտաքս
յայգւոյն։ Ընդէ՞ր
արասցէ տէր այ
գւոյն։ Եկեսցէ
եւ կորուսցէ զմշա
կսն եւ տացէ
զայգին այլոց։
Ոչ զայդ գրեալ
է ընթերցեալ
էք։ Զքարն զոր
անարգեցին շի
նողքն՝ նա եղեւ
գլուխ անկեան։
Ի Տեառնէ եղեւ
այն, եւ է հրաշ
քի յաչս մեր։
Եւ խնդրէին
ունել զնա, եւ
երկնչէին ի ժո
ղովրդենէ։ Զի
գիտէին եթէ
զնոսա ասաց
զառակն։ Եւ
թողեալ զնա
գնացին։

Եւ առաքեցին
առ նա զոմանս
ի փարիսեցւոց
եւ ի հերովդիա
նոսաց։ Զի որ
սացեն զնա ի
խօսից։ Եւ եկեալ
նոքա ասեն ցնա։
Վարդապետ, գի
տեմք զի ճշմա
րիտ ես, եւ ոչ
հոգաս զոք։ Զի
ոչ հայիս ի դէմս
մարդկան, այլ
ճշմարտութեամբ
զճանապարհ Աս
տուծոյ ուսուցա
նես։ Արդ հա
մարիցի՞ մեզ
հարկս տալ կայ
սեր, թէ ոչ։
Տացո՞ւք, թէ ոչ
տացուք։ Եւ
նա գիտացեալ
զկեղծաւորու
թիւն նոցա ասէ
ցնոսա։ Զի՞ զիս
փորձէք։ Բե
րէք ինձ դահե
կան մի տեսից։
Եւ բերին։ Եւ
ասէ ցնոսա։
Որո՞ւ է պատ
կեր եւ գիր այս։
Եւ նոքա ասացին
ցնա։ Կայսեր։
Եւ պատասխա
նի Յիսուս ասէ
ցնոսա։ Տուք
զկայսերն կայ
սեր, եւ զԱս
տուծոյ Աստու
ծոյ։ Եւ զար
մացան ի նմա։

Եւ գան առ նա
Սադուկեցիքն,
որ ասեն զան
յարութիւն մի
լինել։ Եւ հար
ցանէին զնա
ասելով։ Վար
դապետ, Մովսէս
գրեաց մեզ եթէ
եղբայր ոմանց
եթէ մեռանիցի
եւ կին թողցէ
զկին իւր եւ
որդի մի ոչ
թողցէ, առցէ
եղբայր նորա
զկինն եւ յա
րուսցէ սերմն
եղբաւր իւրոյ։
Եւ եղեն եղբարք
եւթն։ Եւ առ
առին կին եւ
մեռեալ ոչ թող
ցին զսերմն։
Եւ երրորդն
նոյնպէս։ Եւ
առին զնա եւ
եղեւ ոչ թող
ցին զսերմն։
Եւ յետ ամե
նեցունց մեռաւ
եւ կինն։ Յա
րութեան յոր
ժամ յարիցեն՝
կնո՞ջ որո՞ւ
նոցա եղիցի։
Զի եւթն
ունէին զնա
կին։ Եւ պա
տասխանի տուեալ
Յիսուս ասէ
ցնոսա։ Ոչ
գիտէք զի ոչ
գրոցն գիտէք
եւ ոչ զզօրու
թիւն Աստուծոյ։
Զի յորժամ
յարիցեն ի մե
ռելոց՝ ոչ կնու
նեսցին եւ ոչ
կնանեսցին,
այլ իբրեւ զհրեշ
տակս որ յեր
կինս են։ Եւ
զմեռելոցն թէ
յարիցեն՝ ոչ
կարդացէք ի
գրքի Մովսիսի
զբանին զոր
ասաց ցնա Աս
տուած ասելով։
Ես եմ Աստուած
Աբրահամու եւ
Աստուած Իսա
կայ եւ Աստուած
Յակոբայ։ Ոչ
է Աստուած մե
ռելոց այլ կեն
դանեաց։ Դուք
ուրեմն մեծա
պէս մոլորիք։

Եւ մերձեցեալ
մի ի դպրաց
նոցա՝ որ լուեալ
էր նոցա խոր
հրդածելոց, եւ
գիտացեալ զի
լաւ պատասխա
նի ետ նոցա՝
հարցանէ զնա
թէ ո՞րն է
առաջին ամե
նայն պատուի
րանացն։ Եւ
Յիսուս պատաս
խանի ասէ
ցնա։ Զի առա
ջին ամենայն
պատուիրանացն
է։ Լուր Իսրա
էլ, Տէր Աստուած
մեր Տէր մի է։
Եւ սիրեսցես
զՏէր Աստուած
քո յամենայն
սրտէ քումմէ
եւ յամենայն
անձնէ քումմէ
եւ յամենայն
մտաց քոց եւ
յամենայն զօրու
թենէ քումմէ։
Եւ երկրորդն
այս է։ Սիրես
զընկեր քո իբրեւ
զանձն քո։ Այլ
մեծ պատուի
րան քան զայս
ոչ կայ։ Եւ
ասէ ցնա դպիրն
այն։ Լաւ է
վարդապետ,
ճշմարիտ ասացեր
զի Աստուած
մի է, եւ ոչ
կայ այլ բաց
յնմանէ։ Եւ
սիրել զնա յա
մենայն սրտէ
եւ յամենայն
հանճարոյ եւ
յամենայն զօրու
թենէ եւ սիրել
զընկեր իբրեւ
զանձն, քան
զամենայն ող
ջակէզս եւ
զպատարագս
առաւել է։
Եւ Յիսուս
տեսեալ զի
իմաստութեամբ
պատասխանի
ետ նմա՝ ասէ
ցնա։ Ոչ հե
ռի ես ի թա
գաւորութենէ
Աստուծոյ։
Եւ ոչ ոք
համարձակէր
հարցանել
զնա։

Եւ պատաս
խանի Յիսուս
ասէ ցնոսա
ուսուցանելով
ի տաճարին։
Զիա՞րդ ասեն
դպիրքն թէ
Քրիստոս Դա
ւթի որդի է։
Եւ ինքն Դա
ւիթ ասաց
Հոգւովն Սրբով
Ասաց Տէր
Տեառն իմում։
Նստիր ընդ
աջմէ կողմանց
իմոց, մինչեւ
եդից զթշնա
միս քո սան
դուխ ոտից
քոց։ Ինքն
Դաւիթ կոչէ
զնա Տէր, եւ
զիա՞րդ որդի
նորա է։ Եւ
բազումք ի
ժողովրդենէ
լսէին նմա
սիրով։

Եւ ասէ ցնոսա
ի ուսուցանելն
իւրում։ Զգու
շացարուք ի
դպրաց որ
կամին երթալ
շրջազգեստ
եամբ, եւ սի
րեն ողջունիս
ի հրապարակս,
եւ նստարանս
առաջնակարգս
ի ժողովարա
նսն, եւ կա
ղանդս ի հան
դիսիս։ Որ
ուտեն զտուն
այրեաց եւ
երկայնապա
տում աղօթս
առնեն, նոքա
առնուցուն
դատաստան
առաւել։
Եւ նստեալ
Յիսուս դի
մաց գանձա
նակին՝ տես
նէր զկերպ
որպէս ձգէ
ժողովուրդն
դրամ ի գան
ձանակն։ Եւ
բազումք հա
րուստք ձգէին
բազում։ Եւ
եկեալ այրի մի
աղքատ ձգեաց
երկու լումայս
որ է դանգ մի։
Եւ կոչեալ զաշա
կերտսն իւր
ասէ ցնոսա։
Ամէն ասեմ
ձեզ, զի այրի
այս աղքատ
ձգեաց քան
զամենեսեան
որ ձգեցին
ի գանձանակն։
Զի ամենեքեան
յառատութենէ
իւրեանց ձգե
ցին, եւ նա
յաղքատութենէ
իւրմէ զամե
նայն զոր ունէր
ձգեաց, զամե
նայն զկեանս
իւր։

Եւ ելեալ
նորա ի տա
ճարէն ասէ
ցնա մի ի աշա
կերտացն իւր
ոց։ Վարդա
պետ, տես
որպիսի քարք
եւ որպիսի
շինուածք։
Եւ պատաս
խանի Յիսուս
ասէ ցնա։
Տեսանե՞ս
զայս մեծա
մեծս շինուած
քս։ Ոչ մնայ
քար ի քարի
որ ոչ քակտի։
Եւ նստեալ
նորա ի լերինն
Ձիթենեաց
դիմաց տաճա
րին՝ հարցա
նէին զնա
առանձինն
Պետրոս եւ
Յակոբոս եւ
Յովհաննէս եւ
Անդրէաս։
Ասասջիք մեզ
երբ եղիցին
այս ամենայն
եւ ո՞րն է
նշան յորժամ
սկսցին այս
ամենայն կա
տարիլ։ Եւ
Յիսուս սկսաւ
ասել ցնոսա։
Տեսէք զգու
շացարուք
զանձինս ձեր
զի մատնեսցեն
զձեզ ի ժո
ղովարանսն
եւ ի ժողո
վուրդսն եւ
ի տեղիս ա
տեանց։ Եւ
ի կուսակալսն
եւ ի թագա
ւորսն կացու
ցանիցեն վասն
իմ, ի վկայու
թիւն նոցա։
Եւ ի բազում
սն ազգսն
նախ քան զա
մենայն պարտ
է քարոզել
զաւետարանն։
Եւ յորժամ
տարցեն զձեզ
եւ մատնեսցեն
զձեզ՝ մի նա
խապատրաստ
եսջիք ասել
զինչ ասասջիք
եւ մի խորհիք
զինչ ասասջիք
այլ զոր տա
ցի ձեզ ժամ
ուն՝ զայն
խօսեսջիք։
Զի ոչ դուք
էք որ խօսիք
այլ Հոգին
Սուրբ։ Եւ
մատնեսցէ
եղբայր զեղ
բայր ի մահ
եւ հայր զորդի
եւ յարիցեն
որդիք ի ծնող
սն եւ մահու
ամբ մատնեսցեն
զնոսա։ Եւ
լինիցիք ա
տելիս ամե
նեցուն վասն
անուան իմոյ։
Եւ որ համբե
րեսցէ մինչեւ
ի կատարած
փրկեսցի։
Եւ յորժամ
տեսանիցէք
զպղծութիւն
կործանութեան
զոր ասաց
Դանիէլ մար
գարէ կայ
ցէ ի տեղւոջ
սրբոյ, որ
ընթեռնոյ
հասցէ զիմա
ցի։ Յայնժամ
որ ի Հրէաս
տան իցեն
փախիցեն ի
լերինս։ Եւ
որ ի տանիսն
մի իջցէ ի
տունն եւ մի
մտցէ առնուլ
ինչ ի տանէ
իւրմէ։ Եւ
որ ի դաշտին
մի դարձցի
յետս առնուլ
զհանդերձս
իւր։ Վա՛յ
հղեացն եւ
կաթնեցուցա
նելոցն յաւուրս
յայնոսիկ։
Աղաչեցէք
զի մի եղիցի
փախուստ ձեր
ի ձմեռն։
Զի եղիցին
աւուրքն յայնոսիկ
նեղութիւն
զոր ոչ եղեւ
այնպիսի ի
սկզբանէ
արարածոց
զոր արար
Աստուած
մինչեւ ցայժմ
եւ ոչ եղիցի։
Եւ եթէ ոչ
կրճատեսցէ
Տէր զաւուրսն
ոչ կեցցէ
ամենայն մարմին։
Այլ վասն
ընտրելոցն
զորս ընտրեաց
կրճատեսցէ
զաւուրսն։
Եւ յայնժամ
եթէ ոք ասիցէ
ձեզ։ Ահա
աստ է Քրիստոս
կամ անդ է
Քրիստոս։
Մի հաւատայք։
Զի յարիցեն
սուտ Քրիստոսք
եւ սուտ մար
գարէք եւ
տացեն նշանս
եւ հրաշս
զի մոլորեցուցանիցեն
եթէ հնարաւոր
իցէ եւ զընտրեալսն։
Դուք ուրեմն
զգուշացարուք։
Ահա նախասա
ցի ձեզ զամե
նայն։
Այլ յաւուրս
յայնոսիկ յետ
նեղութեանն
յայնորիկ
արեգակն
խաւարեսցի
եւ լուսին
մի տացէ
զլոյս իւր։
Եւ աստեղք
երկնից անկցին
եւ զօրութիւնք
որ յերկինս
են շարժեսցին։
Եւ յայնժամ
տեսցեն զՈրդի
մարդոյ եկեալ
ի մեղս ամպոց
մեծաւ զօրու
թեամբ եւ
փառաւ։ Եւ
յայնժամ
առաքեսցէ
զհրեշտակս
իւր եւ ժո
ղովեսցէ
զընտրեալս
իւր ի չորից
հողմոց ի
ծագաց երկրի
մինչեւ ի ծա
գաց երկնից։
Եւ ի թզենւոյ
առակ ուսու
ցէք։ Յորժամ
ոստ նորա
մատղաշ լինի
եւ տերեւս
ածանիցէ՝
գիտէք եթէ
մերձ է ամառն։
Նոյնպէս եւ
դուք յորժամ
տեսանիցէք
զայս ամենայն
գիտասջիք
եթէ մերձ է
առ դրունսն։
Ամէն ասեմ
ձեզ, եթէ ոչ
անցցէ ազգս
այս մինչեւ
զայս ամենայն
եղիցի։ Երկինք
եւ երկիր
անցցեն, եւ
բանք իմ ոչ
անցցեն։
Եւ զաւուրն
յայնմիկ եւ
ժամուն ոչ
գիտէ ոք,
ոչ հրեշտակք
որ յերկինս
են, ոչ Որդի
այլ միայն
Հայր։
Զգուշացարուք
արթնացարուք
եւ աղօթեցէք։
Զի ոչ գիտէք
զի երբ ժամ
ն իցէ։
Իբրեւ այր
մեկնեալ ի
տանէ իւրմէ
եւ տացէ
զիշխանութիւն
ծառայից իւրոց
եւ իւրաքանչիւր
գործոյ իւրոյ
եւ դրան
պանին պատուի
րեսցէ զի
արթնասցի։
Արդ արթնացարուք
զի ոչ գիտէք
զի երբ տէր
տանն գայցէ
կամ երեկոյ
կամ կիսա
գիշերի կամ
հաւուն կամ
առաւօտուն։
Մի եթէ եկեալ
յանկարծ գտցէ
զձեզ քնացեալս։
Զոր ասեմ
ձեզ՝ ամենեցուն
ասեմ, արթնացարուք։
Եւ էր զատկին
եւ խմորոցն
երկու աւուր։
Եւ խնդրէին
քահանայապետքն
եւ դպիրքն
զկերպ ինչ
թէ զիա՞րդ
զնա ի խորհրդի
սպանցեն։
Եւ ասէին։
Ոչ յտօնի
մի թերեւս
խռովութիւն
եղիցի ի
ժողովրդեանն։
Եւ յորժամ
էր Յիսուս
ի Բեթանիա
ի տան Սիմոնի
բորոտի եւ
նստէր նա
յեալ ընդ
սեղանաւ՝
եկն կին մի
ունելով
սրուակ մի
իւղոյ նարդոսի
հարկանելոյ
ազնուականի։
Եւ կոտրեալ
զսրուակն
հեղոյր ի
գլուխ նորա։
Եւ էին ոմանք
որ ի միտս
առեալ ընդ
միմեանս
ասէին։ Ընդէ՞ր
եղեւ կորուստ
այդ իւղոյ։
Զի կարէր
այդ իւղ
վաճառել
աւելի քան
զերիս հարիւր
դահեկան եւ
տալ աղքատաց։
Եւ նեղէին
ընդ նմա։
Եւ Յիսուս
ասէ։ Թողէք
զնա, զի՞ նեղ
տալ կայք
նմա։ Զբարի
գործ արար
ինձ։ Զի
միշտ աղքատք
ունիք ընդ
ձեզ եւ յորժամ
կամիցիք
կարող էք
նոցա բարի
առնել, եւ
զիս ոչ միշտ
ունիք։ Զոր
կարաց արար
այս, կանխեաց
օծանել զմարմին
իմ յամփոփումն։
Ամէն ասեմ
ձեզ, ուր եթէ
քարոզեսցի
զաւետարանս
այս յամենայն
աշխարհի՝
եւ զոր արար
այս պատմեսցի
յիշատակ նորա։
Եւ Յուդա
Սկարիովտացի
որ էր ի թուոյ
տասնից՝ գնաց
առ քահանայապետսն
զի մատնեսցէ
զնա նոցա։
Եւ նոքա
լուեալ
ուրախացան
եւ խոստացան
տալ նմա
արծաթ։
Եւ նա
խնդրէր
զկերպ ինչ
զի ժամանակ
եղիցի մատնել
զնա։
Եւ առաջի
աւուրն
անխմորոցն
յորում զատիկն
մատուցանէին՝
ասեն աշակերտք
նորա ցնա։
Ուր կամիս
երթիցուք
պատրաստեսցուք
զի կերցես
զզատիկն։
Եւ առաքէ
երկուս ի
աշակերտաց
իւրոց։ Եւ
ասէ ցնոսա։
Երթայք ի
քաղաքն եւ
ընդ առաջ
ելցէ ձեզ
մարդ մի
ջրով կուժ
մի բարձեալ։
Զնա հետեսջիք
եւ ուր մտցէ
ասասջիք
տանուտերին
եթէ Վարդապետն
ասէ։ Ուր է
սենեակ իմ
զի զատիկն
կերայց ընդ
աշակերտսն
իմ։ Եւ նա
ցուցցէ ձեզ
վերնատուն
մեծ զարդարեալ
պատրաստ։
Անդ պատրաստեցէք
մեզ։ Եւ
գնացին
աշակերտքն
նորա եւ
եկին ի քաղաքն
եւ գտին
որպէս ասաց
նոցա եւ
պատրաստեցին
զզատիկն։
Եւ յորժամ
երեկոյ եղեւ
եկն ընդ
տասնիցն
հետ։ Եւ
նստեալ նոցա
ընդ սեղանաւ
եւ ուտելով
նոցա ասէ
Յիսուս։
Ամէն ասեմ
ձեզ, եթէ
մի ոք ի
ձէնջ մատնէ
զիս որ ուտէ
ընդ իս։
Եւ սկսան
տրտմել եւ
ասել ցնա
մի ըստ միոջէ
եթէ ոչ գուցէ
ես եմ։ Եւ
նա ասէ
ցնոսա։
Մի ոք ի
տասնից
որ ածէ
ընդ իս
ձեռն ի
կաթսայ։
Զի Որդի
մարդոյ
երթայ
որպէս
գրեալ է
վասն նորա։
Բայց վա՛յ
այնմ մարդոյ
որով Որդի
մարդոյ
մատնի։
Լաւ էր
նմա եթէ
չծնանէր
մարդն այն։
Եւ ուտելով
նոցա առ
Յիսուս
զհաց եւ
օրհնեալ
բեկ եւ
ետ նոցա
եւ ասէ։
Առէք
կերէք
զայս է
մարմին
իմ։
Եւ առեալ
զբաժակ
եւ շնորհակալ
եղեալ ետ
նոցա եւ
արբուն
ամենեքեան
ի նմանէ։
Եւ ասէ
ցնոսա։
Զայս է
արիւն իմ
նորոգ
ուխտի
որ վասն
բազմաց
հեղու
լ։
Ամէն
ասեմ
ձեզ, եթէ
ոչ արբից
այլ եւս
յայսմ
արտեան
որթոյ
մինչեւ
յաւուրն
յայնմիկ
յորում
զայն նոր
արբից
ի թագաւորութեան
Աստուծոյ։
Եւ
օրհնութիւն
ասացեալ
ելին ի
լերինն
Ձիթենեաց։
Եւ ասէ
Յիսուս
ցնոսա։
Զի ամենեքեան
գայթագղեսջիք
ի գիշերի
այսմիկ
վասն իմ։
Զի գրեալ է
թէ հարից
զհովիւն
եւ ցրուեսցին
ոչխարքն։
Բայց յետ
յարութեանս
իմոյ
նախագնասցեմ
ձեզ ի
Գալիլեա։
Եւ ասէ
Պետրոս
ցնա։
Եթէ
ամենեքեան
գայթագղեսցին
ես ոչ
գայթագղեցայց։
Եւ ասէ
ցնա
Յիսուս։
Ամէն
ասեմ
քեզ, եթէ
դու այսօր
այսմ
գիշերի
մինչեւ
երկիցս
աքաղաղ
կանչեսցէ
երիցս
ուրասցես
զիս։
Եւ նա
աւելի
խօսէր։
Եթէ
պարտ
իցէ
հետ
քում
մեռանել
ոչ
ուրասցեմ
զքեզ։
Նոյնպէս
եւ
ամենեքեան
ասէին։
Եւ գան
ի տեղի
որում
անուն
Գեթսեմանի
եւ ասէ
ցաշակերտսն
իւր։
Նստարուք
աստ մինչեւ
աղօթեցից
ես։
Եւ
առեալ
զՊետրոս
եւ զՅակոբոս
եւ զՅովհաննէս
ընդ իւր
սկսաւ
զարհուրել
եւ տագնապել
եւ ասել
ցնոսա։
Տրտում է
անձն իմ
մինչեւ
ի մահ։
Կացէք
աստ եւ
արթնացարուք
ընդ իս։
Եւ
անցեալ
նա
սակաւ
մի
անկաւ
ի վերայ
երկրի
եւ
աղաչէր
զի եթէ
հնարաւոր
իցէ
անցցէ
ի նմանէ
ժամ
նա։
Եւ ասէր
Աբբա
Հայր
ամենայն
հնարաւոր
է քեզ
զայս
բաժակ
հեռացո
ի
ինէն
բայց
ոչ զիս
կամեցայ
այլ
զոր
դու։
Եւ
գայ
եւ
գտանէ
զնոսա
քնացեալս
եւ
ասէ
ցՊետրոս։
Սիմոն
քնացեր
ես
ոչ
կարացեր
մի
ժամ
արթնանալ
ընդ իս։
Արթնացարուք
եւ
աղօթեցէք
զի
մի
մտանիցէք
ի
գայթագղութիւն։
Հոգին
պատրաստ
է
բայց
մարմին
տկար։
Եւ
դարձեալ
գնացեալ
աղաչէր
զնոյն
բանն
ասելով։
Եւ
դարձեալ
եկեալ
գտանէ
զնոսա
քնացեալս
զի
աչք
նոցա
ծանրացեալ
էին
եւ
ոչ
գիտէին
զինչ
պատասխանի
տացեն
նմա։
Եւ
երրորդ
գայ
եւ
ասէ
ցնոսա։
Քնացէք
ի
հանգիստ
արարէք
զայս
է
եկն
ժամ
ն
ահա
մատնի
Որդի
մարդոյ
ի
ձեռս
մեղաւորաց։
Արթնացարուք
երթիցուք
ահա
մերձեցաւ
մատնիչ
ն
իմ։
Եւ
դեռ
նա
խօսէր
եւ
ահա
գայ
Յուդա
մի
ի
տասնից
եւ
ընդ
նմա
բազում
ք
ամբոխ
ք
սրով
եւ
գաւազանաւ
յղեալ
ի
քահանայապետացն
եւ
ի
դպրաց
եւ
ի
երէցս
ն
ժողովրդեանն։
Եւ
մատնիչն
տուեալ
նշան
նոցա
ասելով։
Զոր
համբուրեցից
զնա
նա
է
ունիջիք
զնա
եւ
տարեալ
զգուշութեամբ
տարէք։
Եւ
եկեալ
մերձեցաւ
ասէ
ցնա
Ռաբբի
Ռաբբի
եւ
համբուրեաց
զնա։
Եւ
նոքա
ձգեցին
ի
նա
զձեռս
իւրեանց
եւ
կալան
զնա։
Եւ
մի
ոք
ի
կայականէն
հանեալ
զսուր
իւր
եհար
զծառայ
մի
քահանայապետին
եւ
կտրեաց
զականջ
նորա։
Եւ
պատասխանի
տուեալ
Յիսուս
ասէ
ցնոսա։
Իբրեւ
ընդ
աւազակ
մի
ելէք
սրով
եւ
գաւազանաւ
զիս
առնուլ
զամենայն
աւուր
ընդ
ձեզ
նստէի
ուսուցանելով
ի
տաճարին
եւ
ոչ
կալայք
զիս։
Այլ
զի
լցցին
գրքն։
Եւ
ամենեքեան
թողեալ
զնա
փախեան։
Եւ
մի
պատանի
մի
հետեւէր
նմա
ունելով
սաւան
մի
ի
վերայ
մերկ
մարմնոյ
եւ
կալան
զնա
պատանիքն
եւ
նա
թողեալ
զսաւանն
մերկ
փախեաւ
ի
նոցանէ։
Եւ
տարան
զՅիսուս
առ
քահանայապետն
եւ
ժողովեցան
ամենայն
քահանայապետքն
եւ
երէցքն
եւ
դպիրքն։
Եւ
Պետրոս
ի
հեռուստ
հետեւեցաւ
նմա
մինչեւ
ի
ներքինի
տանն
քահանայապետին
եւ
նստէր
ընդ
սպասաւորսն
եւ
ջերմանայր
առ
լոյսն։
Եւ
քահանայապետքն
եւ
ամենայն
ատեանն
խնդրէին
վկայութիւն
ի
Յիսուսէ
զի
սպանցեն
զնա
եւ
ոչ
գտանէին։
Զի
բազումք
սուտ
վկայէին
ընդ
նմա
եւ
ոչ
հաւասար
էր
վկայութիւն
նոցա։
Եւ
ոմանք
յարեան
սուտ
վկայէին
ընդ
նմա
ասելով
եթէ
մեք
լուաք
զնմանէ
ասելոյ
եթէ
ես
քակտեցից
զտաճարս
զայս
շինեալ
ձեռամբ
եւ
երիս
աւուրս
ընդ
այլ
անձին
ոչ
շինեցից։
Եւ
ոչ
այնպէս
էր
վկայութիւն
նոցա։
Եւ
յարեալ
քահանայապետն
ի
մէջ
հարցանէ
զՅիսուս
ասելով։
Ոչ
պատասխանի
տաս
ինչ
զոր
սոքա
ընդ
քեզ
վկայեն։
Եւ
նա
լռէր
եւ
ոչ
պատասխանի
ետ
ինչ։
Եւ
դարձեալ
քահանայապետն
հարցանէ
զնա
եւ
ասէ
ցնա։
Դո՞ւ
ես
Քրիստոս
Որդի
Օրհնելոյն։
Եւ
Յիսուս
ասէ
ցնա։
Ես
եմ
եւ
տեսանիցէք
զՈրդի
մարդոյ
նստեալ
ընդ
աջմէ
զօրութեան
եւ
գալ
ընդ
ամպս
երկնից։
Եւ
քահանայապետն
պատառեալ
զհանդերձս
իւր

մեղբ և խորիսխ առաքեալ՝
փեսային քո՛ւ կ՚ինջ։
Ո՞վ է այս քաղաքս՝
որ նման է մեծի ծովուն։
Ո՞վ կարէ ելանել ի նմանէ
ձկունս առանց ուռկանի։
Ո՞վ կարէ ելանել ի նմանէ
ոչ պահելով զբարեշահն
բանին և զուրբաթն։
Այլ այս քաղաքս ընդ երկաթեայ զգեստ
ամրացեալ՝ բանիւ աստուածային
պահելով զուրբաթն և զբարեշահն
բանին։ Այլ այս քաղաքս
հաստատեալ պահելով
զբարեշաբաթն և զուրբաթն։
Այլոյ հետէ պատ
հելիւ չէ զի վերացուի
փեսային քո՛ւ կ՚ինջ։

Ո՞ւր է Ներսէսն։

Այլ ա՛յս է կինանցն ընդ
ոչ պահելոյ զբարեշաբաթն
բանին և զուրբաթն։
այս այսու բանիւաւքն
զմեզ երկաթեայ զգեստ
սերով, զպահեալսն մեր
բերսին լուծանեն։

Ո՞ւր է Պետրոսն։

Ա՛խտուժ ոմն նաւքեղն ոտ
դեակիմ, զի մանկունք
եմք առաքեալն. և յոր
ժամ փեսայն քո՛ւ ընդ
մեզ, ոչ պահեմք տուժ
մինչև վերացցի և ապա
պահեմք քան զբուռնին
բանին։ Այս այն կեղ
համբարձմանն պահեմք
զբարեշաբաթն և զուր
բաթն. յայնմ հետէ պա
հելոյ չէ զի վերացուի
փեսային քո՛ւ կ՚ինջ։

Ո՞ւր է Երեմիան։

Ես եմ ծառայ Տեառն
մեղաց և խորհեցա առա
ջի՛ն. և կամ ոչ զբարեշա
բաթն լուծանէ, ընդ անօրէն
խաչողացն դատապարտի։

Ո՞ւր է Եղիա։

Ես եմ նախանձեցայ
առաքելականաւ և գործեցա
կամաւն։ Այլ ա՛յս առաքեալ
նման արեւմտից գբարեշա
բաթն. և վա՛յ գործեսա
կանին զուրբաթն, որով
արբասէր լեալ հայցուած
առ Աշխարհին և առ բա
նին կ՚ընծայէ այ։ Այս
որում հնազանդ ոչ հայցն
եաթրիոս, ինչ պահեսցուք
զօր բարեշաբաթին և զուր
բաթի կամ շաբաթս։
Այլ ա՛ն ինչ ձգնաւորքն
բեներսիքեսոս որ յաղագ
խուրեանց է, պահելի է
առ զբարեշաբաթին օրն
անառնաղութիւնք մինչև
ցինն ժամն։ Իսկ ոչ
երկրեմ առ, եթե ոչ
զբարեշաբաթին կամ զուր
բաթն լուծանէ, ոչ ե
ինչ մեղաւք միայն վակին
այլ և յիմ հաւատոց խու
ռանց որոշին։ Այսպէս
և հաւատակ վարդապետ
ասեն, ինչ ոչ զբարեշա
բաթն լուծանէ, ընդ
պիղատոսի դատապարտե

քեզ. եւ այն քնաւ
քացախ եւ լեղի չտուին
ըմպել։ Եւ այն քնաւ
հրեշտակաց տալ զսէր
ինձ մարիամայնցն զայս
բանիցն ասէ. եւ այն քա
ռասն՝ վճռեցաւ պա
հել զգերեզման սուրբ։

Յհ. 21.15 Եւ այն քնաւն Երկրորդ
խոստովանելով պետրո
սի զսէր սիրելով. եւ այն
քառասուն բոլոմն ար
ասուածայն պետրոսի ի՛ւ
Մտ. 20.75 ուրանալոյն զաբ՛ իշխելոյ
բանին։ Եւ այն քնաւն
ուրախութիւն առաքելոյն
ի՛ւ յարութիւն ն՛ա. եւ այն
քառասուն տրամութիւն
առաքելոյն ի՛ւ չտեսա
նելն ա՛ն։ Եւ այն քառա
սուն՝ հասուցիչ վար
ձուց. եւ այն քառասուն
զօրացուցիչ բարեգոր
ծից։ Եւ այն քառասուն
երանելութիւն Տեղոյն
եւ այն քառասուն մեջ
նորդ ապաշխարութիւն։
Եւ այն քնաւն Տեղիչ
մեղաց. եւ այն քնաւն

Ցհ. 4.1-4. Գ-ին։

քահիճ յանցանաց։
Եւ այն քնաւն՝ հաշտա
րար խաղաղութիւն. եւ այն
քնաւն՝ ազատօղ ա՛յ։
Եւ այն քնաւն՝ անցու
ցիչ բարիութիւն. եւ այն
քնաւն ցածուցիչ ցաւ
մանն։ Եւ այն քառասուն
մաքառակարար ոգոյմութ.
եւ այն քառասուն սուրբ
քաւութ։ Եւ այն քնաւն
սիրոյ եւ խաղաղութիւն.
եւ այն քառասուն սրոց
եւ արմութ։ Եւ այն քա
ռասուն ցնծութ եւ ու
րախութ. եւ այն քնաւն
լուոյ եւ արմատուց։
Եւ այն քառասուն ծոր
վելոյ փառաց եւ գովու
թեանց. եւ այն քնաւն
սերմանելոյ ցաւօք և
արմութ։ Եւ այն քառա
սուն ցօղացան օրհնութ.
եւ այն քառասուն սուրբ
աշխատութ։ Եւ այն քա
ռասուն նուիրեալ հան գիստ
խաղաղութ. եւ այն քա
ռասուն նուիրեալ շա
հաբերութ։ Եւ այն քա

ԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԻՆ։

Ի ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԻՆ։

Ի ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԻՆ։

Ի ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԻՆ։

պահեր և առնլոյն հետ
դժոխոց, պահեն զայս
որ վա՛ս ըզգաց անկն ունիմ
նոյնպես հաւատացեալ
երեքօրեայ պահելոյն.
և առլեցան յ՚ամենայն
զգեցաւ առաքելական
զմարդ և զանասուն և
զմանկտուն՝ յիւրաքանչիւր
և ըմպելիս ոչ էրպէս
զմարդ և զանասուն և
զմանկտուն՝ յիւրաքանչիւր
և ըմպելիս ոչ էրպէս

Յոել
3·4

Յոել
2·28

Յոել
2·32

Յոել
3·5

Յոել
2·32

Յոել
3·1

Յոել
2·29

Ճառ ի Մարգարէն։

Ո՛վ մարդ, ասացեալ է քեզ զոր բարի է, եւ զինչ պահանջէ Տէր ի քէն, բայց միայն առնել զդատաստան եւ սիրել զողորմութիւն, եւ խոնարհեալ երթալ ընդ Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ։ Ո՛վ մարդ, ասացեալ է քեզ զոր բարի է, եւ զինչ պահանջէ Տէր ի քէն, բայց միայն առնել զդատաստան եւ սիրել զողորմութիւն, եւ խոնարհեալ երթալ ընդ Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ։ Ո՛վ մարդ, ասացեալ է քեզ զոր բարի է, եւ զինչ պահանջէ Տէր ի քէն, բայց միայն առնել զդատաստան եւ սիրել զողորմութիւն, եւ խոնարհեալ երթալ ընդ Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ։ Ո՛վ մարդ, ասացեալ է քեզ զոր բարի է, եւ զինչ պահանջէ Տէր ի քէն, բայց միայն առնել զդատաստան եւ սիրել զողորմութիւն, եւ խոնարհեալ երթալ ընդ Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ։

Ճառ ի Հրեշտակէն։

Ո՛վ մարդ, ասացեալ է քեզ զոր բարի է, եւ զինչ պահանջէ Տէր ի քէն, բայց միայն առնել զդատաստան եւ սիրել զողորմութիւն, եւ խոնարհեալ երթալ ընդ Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ։ Ո՛վ մարդ, ասացեալ է քեզ զոր բարի է, եւ զինչ պահանջէ Տէր ի քէն, բայց միայն առնել զդատաստան եւ սիրել զողորմութիւն, եւ խոնարհեալ երթալ ընդ Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ։ Ո՛վ մարդ, ասացեալ է քեզ զոր բարի է, եւ զինչ պահանջէ Տէր ի քէն, բայց միայն առնել զդատաստան եւ սիրել զողորմութիւն, եւ խոնարհեալ երթալ ընդ Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ։

Ճառ ի Մարգարէն։

Հետագայ ժամանակներում էլ շարունակեցին նրանք ապրել միասին, մինչև որ մահը նրանց բաժանեց։ Նա մահացավ ծեր տարիքում, իսկ նրա կինը՝ Ռեբեկան, նրանից հետո էլ երկար ապրեց։ Նրանք թաղված են Քանանում՝ Քեթուրայի դաշտում գտնվող Մամբրե քաղաքի դիմաց, Քեթ որդի Սեթի թոռան՝ Եփրոնի արտում գտնվող քարայրում։ Այդ արտը Աբրահամը գնել էր Քեթ որդիներից։ Այնտեղ թաղեցին նրան նրա կնոջ՝ Սառայի կողքին։ Աբրահամի մահից հետո նրա որդի Իսահակը սկսեց ապրել Լահայ-Ռոի-Ռեհոբոթ անապատի մոտ գտնվող Բերսաբեի շրջանում։

Ահա Իսմայելի սերունդների ցեղերի անունները՝ ըստ նրանց ծննդյան հերթականության։ Իսմայելի անդրանիկ որդին Նաբեթն էր, հետո՝ Կեդարը, Աբդեելը, Մաբսամը, Մասմայը, Դուման, Մասսեն, Քադադը, Թեմանը, Հետուրը, Նափեսը և Կադմանը։ Սրանք Իսմայելի որդիներն էին, և նրանց անուններով էլ կոչվեցին ցեղերը՝ ըստ իրենց բնակավայրերի և ըստ իրենց ամրոցների։ Իսմայելը ապրեց հարյուր երեսունյոթ տարի, հետո մահացավ և միացավ իր նախնիներին։ Նրան թաղեցին նրա եղբայրների մոտ։ Իսմայելի սերունդները բնակվեցին Եվիլատից մինչև Սուր, որը գտնվում է Եգիպտոսի դիմաց՝ Ասորեստանի ուղղությամբ։ Նրանք ապրում էին իրենց բոլոր եղբայրների դեմ։

Սա է Իսահակի՝ Աբրահամի որդու պատմությունը։ Աբրահամը ծնեց Իսահակին։ Իսահակը քառասուն տարեկան էր, երբ առավ կնության Ռեբեկային՝ Բաթուելի դստերը, Լաբանի քրոջը, որը Միջագետքի Փադանայից էր։ Իսահակը աղաչեց Տիրոջը իր կնոջ համար, որովհետև նա ամուլ էր։ Տերը լսեց նրա աղաչանքը, և Ռեբեկան հղիացավ։ Հղիության ժամանակ երկվորյակները սկսեցին իրար հետ կռվել նրա որովայնում։ Նա ասաց. «Եթե այսպես է լինելու, ինչո՞ւ եմ ես ապրում»։ Եվ գնաց հարցրեց Տիրոջը։ Տերը պատասխանեց նրան. «Քո որովայնում երկու ազգ կա, երկու ժողովուրդ կբաժանվի քո ծոցից։ Մի ժողովուրդ կհզորանա մյուսից, և մեծը կծառայի փոքրին»։ Ռեբեկայի ծննդաբերության ժամանակը լրացավ, և նրա որովայնում իսկապես երկվորյակներ կային։ Առաջինը դուրս եկավ կարմրավուն, ամբողջ մարմինը մազոտ, և նրան անվանեցին Եսավ։ Հետո դուրս եկավ նրա եղբայրը, որի ձեռքը բռնած էր Եսավի գարշապարը, և նրան անվանեցին Հակոբ։ Իսահակը վաթսուն տարեկան էր, երբ նրանք ծնվեցին։

Երբ տղաները մեծացան, Եսավը դարձավ հմուտ որսորդ և դաշտերի մարդ, իսկ Հակոբը հանգիստ մարդ էր և բնակվում էր վրաններում։ Իսահակը Եսավին էր սիրում, որովհետև նրա որսից էր ուտում, իսկ Ռեբեկան Հակոբին էր սիրում։ Մի անգամ Հակոբը եփում էր ոսպնյա, երբ Եսավը վերադարձավ դաշտից և շատ հոգնած էր։ Եսավն ասաց Հակոբին. «Թույլ տուր, որ քո ոսպնյայից ուտեմ, որովհետև շատ հոգնած եմ»։ Դրա համար էլ նրան Եդոմ անվանեցին։ Հակոբն ասաց. «Ինձ քո անդրանկության իրավունքը վաճառիր այսօր»։ Եսավն ասաց. «Ես մեռնելու վրա եմ, ինչ օգուտ ինձ անդրանկության իրավունքից»։ Հակոբն ասաց. «Երդվիր ինձ այսօր»։ Եսավը երդվեց նրան և վաճառեց անդրանկության իրավունքը Հակոբին։ Հակոբը հաց տվեց Եսավին և ոսպնյա, նա կերավ, խմեց, վեր կացավ և գնաց։ Այսպես Եսավը արհամարհեց անդրանկության իրավունքը։

Երկրում սով եղավ, ինչպես առաջին սովը, որ եղել էր Աբրահամի ժամանակ։ Իսահակը գնաց Գերարի՝ Փղշտացիների թագավոր Աբիմելեքի մոտ։ Տերը երևաց նրան և ասաց. «Մի իջիր Եգիպտոս, այլ մնա այն երկրում, որ ես կասեմ քեզ։ Այդ երկրում ապրիր որպես պանդուխտ, և ես կլինեմ քեզ հետ և կօրհնեմ քեզ, որովհետև քեզ և քո սերունդներին եմ տալու այս բոլոր երկրները և կկատարեմ երդումը, որ արել եմ քո հայր Աբրահամին։ Քո սերունդները կբազմացնեմ երկնքի աստղերի պես և քո սերունդներին կտամ այս բոլոր երկրները, և քո սերունդների միջոցով երկրի բոլոր ազգերը կօրհնվեն, որովհետև Աբրահամը հնազանդեց իմ ձայնին և պահեց իմ պատվիրանները, իմ հրամանները, իմ օրենքները և իմ ուխտը»։ Իսահակը մնաց Գերարում։ Երբ տեղի մարդիկ հարցրին նրա կնոջ մասին, նա ասաց. «Նա իմ քույրն է», որովհետև վախենում էր ասել, թե կինն է, որովհետև մտածում էր. «Տեղի մարդիկ կսպանեն ինձ Ռեբեկայի համար, որովհետև նա շատ գեղեցիկ է»։ Երբ նա երկար ժամանակ էր ապրում այնտեղ, Փղշտացիների թագավոր Աբիմելեքը պատուհանից նայեց և տեսավ, որ Իսահակը խաղում է կնոջ՝ Ռեբեկայի հետ։ Աբիմելեքը կանչեց Իսահակին և ասաց. «Իրոք նա քո կինն է, ինչո՞ւ ասացիր, թե քույրն է»։ Իսահակն ասաց նրան. «Վախենում էի, որ կսպանեն ինձ նրա համար»։ Աբիմելեքն ասաց. «Ինչ է, որ արել ես մեզ հետ։ Մեր ժողովրդից մեկը հեշտությամբ կարող էր պառկել քո կնոջ հետ, և դու մեղք կբերեիր մեր վրա»։ Աբիմելեքը հրամայեց բոլոր ժողովրդին և ասաց. «Ով որ դիպչի այս մարդուն կամ նրա կնոջը, անպայման կսպանվի»։ Իսահակը սկսեց ցանել այդ երկրում և նույն տարի հարյուրապատիկ հունձք հավաքեց, որովհետև Տերը օրհնեց նրան։ Նա հարստացավ, և նրա հարստությունը օրեցօր մեծանում էր, մինչև որ շատ մեծ հարստության տեր դարձավ։ Նա ունեցավ ոչխարների մեծ հոտեր, խոշոր եղջերավոր անասունների մեծ հոտեր և շատ ծառաներ։ Փղշտացիները նրան նայում էին նախանձով։ Փղշտացիները փակեցին և լցրին հողով բոլոր ջրհորները, որ փորել էին նրա հայր Աբրահամի ծառաները նրա հոր օրոք։ Աբիմելեքն ասաց Իսահակին. «Հեռացիր մեզանից, որովհետև դու մեզանից շատ հզորացար»։ Իսահակը հեռացավ այնտեղից և վրաններ խփեց Գերարի հովտում և այնտեղ բնակվեց։ Նա նորից փորեց ջրհորները, որ փորել էին նրա հայր Աբրահամի ծառաները, որոնք փակել էին Փղշտացիները նրա հոր մահից հետո, և նա նրանց տվեց նույն անունները, որ նրանց տվել էր հայրը։ Իսահակի ծառաները փորեցին հովտում և գտան մի ջրհոր, որից աղբյուրի ջուր էր բխում։ Գերարի հովիվները վիճեցին Իսահակի հովիվների հետ և ասացին. «Մերն է ջուրը»։ Նա անվանեց ջրհորը Էսեկ, որովհետև նրանք վիճեցին նրա հետ։ Նրանք փորեցին մեկ ուրիշ ջրհոր, և նրա համար էլ վիճեցին, և նա անվանեց այն Սատանա։ Նա հեռացավ այնտեղից և փորեց մեկ ուրիշ ջրհոր, և նրա համար էլ չվիճեցին, և նա անվանեց այն Ռեհոբոթ, որովհետև ասաց. «Այժմ Տերը մեզ տեղ է տվել և մենք կբազմանանք այս երկրում»։ Նա այնտեղից բարձրացավ Բերսաբե։ Այդ գիշեր Տերը երևաց նրան և ասաց. «Ես եմ քո հայր Աբրահամի Աստվածը։ Մի վախեցիր, որովհետև ես քեզ հետ եմ, և կօրհնեմ քեզ և կբազմացնեմ քո սերունդներին իմ ծառա Աբրահամի համար»։ Նա այնտեղ սեղան շինեց և կանչեց Տիրոջ անունը։ Նա այնտեղ վրաններ խփեց, և նրա ծառաները ջրհոր փորեցին։

Գլուխ 25

Գլուխ 26

Եւ ասաց Տէրն Մովսէսի. Ահա ես
գամ առ քեզ ի խաւարի ամպոյն,
որպէս լուաւ ժողովուրդն զխօսել
իմ ընդ քեզ, եւ հաւատասցեն եւ
քեզ. եւ պատմեաց Մովսէս զբանս
ժողովրդեանն առ Տէր։ Եւ ասաց
Տէր Մովսէսի. Գնա առ ժողովուրդն
եւ սրբեսցես զնոսա այսօր եւ
վաղիւ, եւ լուասցեն հանդերձից
իւրեանց։ Եւ եղիցին պատրաստ
յաւուրն երրորդի, զի յաւուրն
երրորդի իջանիցէ Տէր առաջի
ամենայն ժողովրդեանն ի լեառն
Սինա։ Եւ կացցես դու ի սահմանի
ժողովրդեանն շուրջանակի եւ
ասասցես ցնոսա. Զգուշ լերուք
ելանել ի լեառն եւ մերձենալ
սահմանաց նորա. ամենայն որ
մերձենայ լերանն մահու մահիւ
մեռցի։ Ոչ ձեռն մի մերձեսցի
նմա, զի քարկոծութեամբ քարկոծեսցի
կամ նետիւք նետեսցի. եթէ
անասուն եւ եթէ մարդ, ոչ
կեցուսցէ։ Յորժամ ձայնիւ
մեծաւ քաշեսցէ եղջիւրն, նոքա
մերձեսցին լերանն։ Եւ իջեալ
Մովսէս ի լեռնէն առ ժողովուրդն
սրբեաց զնոսա, եւ լուացին
հանդերձից իւրեանց։ Եւ ասէ
ցժողովուրդն. Եղերուք պատրաստ
երիս աւուրս, մի մերձենայք
կնոջ։ Եւ եղեւ յաւուրն երրորդի
առաւօտուն, եղեն ձայնք եւ
շանթք եւ ամպ մահաբեր ի վերայ
լերինն Սինա, եւ հնչումն
եղջերու սաստկագոյն յոյժ, եւ
երկեաւ ամենայն ժողովուրդն
որ էր ի բանակին։ Եւ հանեալ
Մովսէս զժողովուրդն ընդ առաջ
Աստուծոյ ի բանակէն, եւ
կացին ի ստորոտս լերինն։
Եւ լեառնն Սինա ծխէր ամենայն
յերկրէ, վասն զի իջեալ էր
ի նա Տէր ի հրոյ, եւ ելանէր
ծուխ նորա որպէս ծուխ
հնոցի, եւ երկեաւ ամենայն
ժողովուրդն յոյժ։ Եւ եղեւ
ձայն եղջերուն երկայնագոյն
յոյժ, եւ Մովսէս խօսէր, եւ
Աստուած պատասխանի տայր
նմա ձայնիւ։ Եւ իջեալ Տէր
ի լեառն Սինա ի գագաթն
լերինն, եւ կոչեաց Տէր զՄովսէս
ի գագաթն լերինն, եւ ել
Մովսէս։ Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս.
Իջեալ վկայեա ժողովրդեանն,
մի ինչ խափանեսցեն զանցանել
առ Տէր տեսանել, եւ անկցին
բազումք ի նոցանէ։ Եւ քահանայքն
որ մերձենան առ Տէր,
սրբեսցին, մի ինչ սատակեսցէ
զնոսա Տէր։ Եւ ասէ Մովսէս
առ Տէր. Ոչ կարէ ժողովուրդն
ելանել ի լեառն Սինա, զի դու
վկայեցեր մեզ եւ ասացեր.
Սահման դիր շուրջ զլերինն
եւ սրբեսցես զնա։ Եւ ասէ
Տէր ցնա. Երթ իջիր, եւ
ելցես դու եւ Ահարոն ընդ
քեզ, եւ քահանայքն եւ
ժողովուրդն մի խափանեսցեն
զանցանել առ Տէր, մի ինչ
սատակեսցէ զնոսա Տէր։ Եւ
իջեալ Մովսէս առ ժողովուրդն
ասաց զամենայն, եւ նոքա
ելին։

Եւ խօսեցաւ Տէր ընդ Մովսէս
եւ ասէ. Ես եմ Տէր Աստուած
քո, որ հանի զքեզ յերկրէ
Եգիպտացւոց, յերկրէ գերութեան։
Մի լիցին քեզ աստուածք այլք
առաջի երեսաց իմոց։ Մի արասցես
քեզ կուռս եւ ամենայն նմանութիւն
զոր ինչ ի վերինն յերկինս
եւ զոր ինչ ի ներքինն յերկրի,
եւ զոր ինչ ի ջուրս ընդ երկրաւ։
Մի երկիր նոցա եւ մի պաշտեսցես
նոցա, զի ես եմ Տէր Աստուած
քո, Աստուած նախանձայոյզ,
հատուցանեմ զանօրէնութիւն
հարցն ի որդիս, ի սերունդս
երրորդ եւ չորրորդ ազգի
ատելեաց զիս, եւ առնեմ
ողորմութիւն ի հազարս սիրելեաց
զիս եւ պահեցելոց զպատուիրանս
իմ։ Մի առնուցուս զանուն Տեառն
Աստուծոյ քո ի վերայ սնոտի,
զի ոչ սրբեսցէ Տէր զամենայն
որ առնուն զանուն Տեառն
Աստուծոյ քո ի վերայ սնոտի։
Յիշեա զաւուրն հանգստեան
սրբել զնա։ Զվեց աւուրս
գործեսցես եւ առնիցես զամենայն
գործս քո, եւ զաւուրն եօթներորդի
հանգիստ Տեառն Աստուծոյ քո
է, մի արասցես ամենայն գործ
դու եւ որդի քո եւ դուստր քո,
ծառայ քո եւ աղախին քո,
անասունք քո եւ այր պանդխտեցեալ
որ ի դրունս քո։ Զի ի վեց
աւուրս արար Տէր զերկինս եւ
զերկիր եւ զամենայն որ ի նոսա
է, եւ հանգեաւ յաւուրն եօթներորդի,
վասն այնորիկ օրհնեաց Տէր
զաւուրն հանգստեան եւ սրբեաց
զնա։ Պատուեա զհայր քո եւ
զմայր քո, զի երկայնակեաց
լիցիս ի վերայ երկրի, զոր
Տէր Աստուած քո տայ քեզ։
Մի սպանցես։ Մի շնասցես։
Մի գողասցես։ Մի սուտ
վկայեսցես ընդ ընկերի քում։
Մի ցանկասցես զկին ընկերի
քում, մի ցանկասցես զտուն
ընկերի քում, մի զագաստան
նորա, մի զծառայ նորա, մի
զաղախին նորա, մի զեզն նորա,
մի զէշ նորա, եւ ոչ զամենայն
անասուն նորա, եւ ոչ զամենայն
որ ինչ ընկերի քում է։

Եւ ամենայն ժողովուրդն
տեսանէր զձայնս եւ զշանթս
եւ զձայն եղջերուն եւ զլեառնն
ծխացեալ, եւ երկեալ ամենայն
ժողովուրդն կայր հեռի։ Եւ
ասեն ցՄովսէս. Խօսեա դու
ընդ մեզ, եւ լուիցուք, եւ մի
խօսեսցի ընդ մեզ Աստուած,
մի ինչ սատակեսցէ զմեզ։
Եւ ասէ Մովսէս ցժողովուրդն.
Մի երկնչիք, զի փորձելոց
եկն Աստուած ընդ ձեզ, եւ
զի երկիւղ նորա եղիցի ի
ձեզ, մի մեղանչիցէք։ Եւ
կայր ամենայն ժողովուրդն
հեռի, եւ Մովսէս մերձեցաւ
ի մէգն, ուր էր Աստուած։
Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Այսպէս
ասասցես ցորդիս Իսրայէլի.
Դուք տեսէք, զի ես ընդ
երկինս խօսեցայ ընդ ձեզ։
Մի արասցէք ինձ աստուածս
արծաթեայս եւ աստուածս
ոսկեայս մի արասցէք ձեզ։
Սեղան հող արասցես ինձ,
եւ զոհեսցես ի վերայ նորա
զողջակէզս քո եւ զխաղաղութիւնս
քո, զոչխարս քո եւ զեզս քո
յամենայն տեղի, յորում
յիշեցուցանիցեմ անուն իմ,
եկեսցեմ առ քեզ եւ օրհնեցից
զքեզ։ Եւ եթէ սեղան քարեղէն
արասցես ինձ, մի շինեսցես
զնա տաշեալ, զի եթէ երկաթ
վերայ դիցես նմա, պղծեցեր
զնա։ Մի ելանիցես ի սեղան
իմ ընդ աստիճանս, մի ինչ
յայտնեսցի ամօթ մերկութեան
քո ի վերայ նորա։

Եւ սա են դատաստանք զոր
դասցես առաջի նոցա։ Եթէ
գնիցես ծառայ եբրայեցի, վեց
ամ ծառայեսցէ քեզ, եւ յեօթներորդում
ելցէ ազատ ընդ քեզ։ Եթէ
միայն իւր ելցէ, միայն ընդ
նմա ելցէ, եթէ կին առեալ
իցէ տէր նորա, եւ ծնցէ նմա
որդիս կամ դստերս, կին նորա
եւ որդիք նորա տիրասցեն
տեառն իւրոյ, եւ նա միայն
ելցէ։ Եթէ ասասցէ ծառայն.
Սիրեցի զտէր իմ եւ զկին եւ
զորդիս, ոչ ելանիցեմ ազատ,
մատուսցէ զնա տէր նորա առ
դուռնս կամ առ սեամբն, եւ
ծակեսցէ զականջն նորա սղոսկով,
եւ ծառայեսցէ նմա յաւիտեան։
Եւ եթէ որդի կամ դուստր
ծախեսցէ տէր իւր, ոչ ելցեն
որպէս ելանեն ծառայքն։ Եթէ
չարասցէ աղջիկն աչս տեառն
իւրոյ, որ ոչ հաճեցաւ նմա,
եւ ոչ ինքն առցէ զնա, եւ
ոչ տացէ զնա ազգի օտարի
չարասցէ, զի զանարգանս արար
նմա։ Եթէ որդւոյ իւրում
նշանեսցէ զնա, ըստ օրինի
դստերացն արասցէ նմա։ Եթէ
այլ կին առցէ նմա, զկերակուրն
նորա եւ զհանդերձն նորա եւ
զամուսնութիւն նորա մի
պակասեսցէ։ Եթէ երիս սակս
այսոցիկ ոչ արասցէ նմա,
ելցէ ազատ ընդ նմա, առանց
արծաթոյ։ Որ հարկանիցէ զայր
եւ մեռցի, մահու մահիւ
մեռցի։ Եթէ ոչ դաւեալ իցէ,
այլ Աստուած մատուսցէ ի
ձեռս նորա, եւ ես կացուցից
քեզ տեղի, ուր փախիցի
անդր։ Եթէ դաւեալ դաւեսցէ
ընկեր ընկերի իւրում սրով
սպանանել զնա, եւ ի սեղանոյ
իմմէ խլեսցես զնա մեռանել։
Որ հարկանիցէ զհայր իւր եւ
զմայր իւր, մահու մահիւ
մեռցի։ Որ գողասցի զոք եւ
ծախեսցէ զնա, եւ գտցի ի
ձեռս նորա, մահու մահիւ
մեռցի։ Որ անիծանիցէ զհայր
իւր եւ զմայր իւր, մահու
մահիւ մեռցի։ Եթէ երկու
արանց հարկանիցեն զմիմեանս
եւ ոչ մեռանիցի, այլ անկցի
ի մահիճ, եթէ կեցցէ եւ
զբազկաց ելցէ, եւ ելանիցէ
ի վերայ գաւազանի իւրոյ,
անպարտ եղիցի հարեալն,
միայն զգործ նորա հատուսցէ
եւ զդարմանս տացէ։ Եթէ
հարկանիցէ այր զծառայ իւր
կամ զաղախին իւր գաւազանաւ
եւ մեռցին ի ձեռաց նորա,
մահու մահիւ մեռցի։ Եթէ
մի եւ երկու աւուր կեցցեն,
ոչ մեռանիցի, զի արծաթ նորա
է։ Եթէ հարկանիցէ այր
զծառայ իւր կամ զաղախին իւր
եւ կուրասցի աչս նոցա, եւ
ապականեսցի, ազատ ելցեն
փոխանակ աչացն իւրոց։ Եթէ
զատամն ծառայի կամ զատամն
աղախնոյ իւրոյ հարցէ եւ
հատցէ, ազատ ելցեն փոխանակ
ատամանցն իւրոց։ Եթէ եզն
եղջիւրիւ իւրով հարցէ զայր
կամ զկին եւ մեռցին, քարկոծութեամբ
քարկոծեսցի եզն, եւ մի կերիցին
զմարմինս նորա, եւ տէր եզանն
անպարտ եղիցի։ Եթէ եզն
հրահարտ էր երէկ եւ երեկոյ
եւ յայտնի էր տեառն իւրոյ,
եւ ոչ պահեսցէ զնա, եւ
սպանցէ զայր կամ զկին, եզն
քարկոծեսցի, եւ տէր նորա
մեռցի։ Եթէ փրկութիւն
ինչ դիցի ի վերայ նորա,
տացէ զարժէքն հոգւոյ իւրոյ,
որպէս եթէ ինչ դիցի ի
վերայ նորա, տացէ։ Եթէ
զորդի կամ զդուստր հարցէ
եզն եղջիւրիւ իւրով, ըստ
դատաստանի այսորիկ արասցի
նմա։ Եթէ զծառայ կամ
զաղախին հարցէ եզն եղջիւրիւ
իւրով, երեսուն դրահմ տացէ
տէր եզանն, եւ եզն քարկոծեսցի։
Եթէ զոք ի փոսի բացցէ
կամ փորեսցէ զոք եւ ոչ
ծածկեսցէ զնա, եւ անկցի
ի նա եզն կամ էշ, տէր
փոսին հատուսցէ, եւ զանասունն
մեռեալ իւր ինքն ունիցի։
Եթէ եզն ընկերի իւրում
հարցէ եւ մեռցի, ծախեսցեն
զեզն կենդանի եւ կիսեսցեն
զարժէքն նորա, եւ զմեռեալն
կիսեսցեն։ Եթէ յայտնի էր
եզն հրահարտ երէկ եւ երեկոյ,
եւ ոչ պահեսցէ տէր նորա
զնա, հատուսցէ եզն փոխանակ
եզին, եւ զմեռեալն ինքն
ունիցի։ Եթէ գողասցի այր
զեզն կամ զոչխար, եւ սպանցէ
զնա կամ ծախեսցէ, զհինգ
եզինս հատուսցէ փոխանակ
եզին, եւ չորեքտասան ոչխարս
փոխանակ ոչխարին։ Եթէ
գտցի գողն ի տան իւրում
ճեղքելի, եւ հարցին զնա
մինչեւ մեռցի, արեամբ նորա
մի եղիցի նմա։ Եթէ արեգակն
ծագեսցէ ի վերայ նորա,
արեամբ եղիցի նմա։ Հատուսցէ
զամենայն, եթէ ոչ ունիցի,
ծախեսցի ի գողութեան իւրում։
Եթէ գտցի գողութիւն նորա
ի ձեռս նորա կենդանի, եզն
եւ էշ եւ ոչխար, կրկին
հատուսցէ։ Եթէ զոք հանիցէ
այր զանասուն կամ զեզն
կամ զոչխար ի վարելն ընկերի
իւրոյ, եւ ապականեսցի ի
նոսա, կամ ի պատուհանի
ինչ ելցէ, հատուսցէ զոր
ինչ ապականեսցի ի վարելն
ընկերի իւրոյ։ Եթէ հրդեհ
ելցէ եւ հասցէ ի տունկս
փշոյ, եւ այրեսցի կալ կամ
ցորեան կամ արտ, հատուսցէ
որ զհրդեհն արկեալ իցէ։
Եթէ զոք տացէ այր ընկերի
իւրում արծաթ կամ սպասս
պահել, եւ գողացեալ իցէ
ի տանէ այրոյն, եթէ գտցի
գողն, կրկին հատուսցէ։ Եթէ
ոչ գտցի գողն, մատուսցի
տէր տանն առ դուռնս, եթէ
ոչ ձեռն արկցէ ի գործ
ընկերի իւրոյ։ Ի բանս
հանդերձից, ի բանս էշոյ,
ի բանս ոչխարի, ի բանս
հագուստի, ի բանս ամենայն
կորուստի, զոր ասիցէ այր
եթէ սա է, մինչեւ ի դատաստան
հասցէ բան երկոցունց, զոր
դատաստանն ասիցէ, նա հատուսցէ
կրկին ընկերի իւրում։ Եթէ
տացէ այր ընկերի իւրում
էշ կամ եզն կամ ոչխար կամ
զամենայն անասուն պահել,
եւ մեռցի կամ կուրասցի կամ
գերեսցի, եւ ոչ տեսցէ զոք,
երդում Տեառն եղիցի ի մէջ
երկոցունց, եթէ ոչ ձեռն
արկցէ ի գործ ընկերի իւրոյ,
եւ առցէ տէր նորա, եւ ոչ
հատուսցէ։ Եթէ գողացեալ
գողասցի ի նմանէ, հատուսցէ
տեառն նորա։ Եթէ գազանաբար
կերեալ կերիցի, բերցէ զնա
ի վկայութիւն, եւ զգազանաբար
կերեալն ոչ հատուսցէ։ Եթէ
զոք խաբեսցէ այր զկոյս
որ ոչ է նշանեալ, եւ
պառկեսցի ընդ նմա, օրինեսցէ
զնա իւրեանն կնութեան։ Եթէ
հայրն նորա մի կամեսցի տալ
զնա նմա, արծաթ հատուսցէ
ըստ օրինի կուսանացն։ Զգայազանի
մի կեցուսցես։ Որ պղծիցէ
զանասուն, մահու մահիւ մեռցի։
Որ զոհեսցէ զոհ աստուածոց
եւ ոչ Տեառն միայնոյ, սատակեսցի։
Եւ զպանդխտեցեալ մի նեղեսցես
եւ մի ստահակեսցես զնա,
զի պանդխտեցեալք եղէք յերկրի
Եգիպտացւոց։ Ամենայն այրի
եւ որբ մի նեղեսցէք զնոսա։
Եթէ նեղելով նեղեսցես զնոսա,
եւ աղաղակեսցեն առ իս, լուայց
ես զաղաղակ նոցա, եւ բարկասցի
սրտմտութիւն իմ, եւ սատակեսցեմ
զձեզ սրով, եւ եղիցին կանայք
ձեր այրի եւ որդիք ձեր որբ։
Եթէ զարծաթ տաս զոք ի
ժողովրդենէ իմմէ, զաղքատ
որ բնակեալ իցէ ընդ քեզ,
մի եղիցիս նմա իբրեւ զհարկապահ,
մի դիցէք նմա տոկոս։ Եթէ
զհանդերձ ընկերի քում գրաւ
առցես, մինչեւ ի մտանել
արեգական հատուսցես նմա։
Զի միայն նա է հանդերձ
նորա, զի նա է հանդերձ
մարմնոյ նորա, եւ ի ինչ
պառկեսցի, եւ եղիցի, եթէ
աղաղակեսցէ առ իս, լուայց
նմա, զի ողորմած եմ ես։
Աստուածոց մի նախատեսցես,
եւ իշխանի ժողովրդեան քո
մի անիծեսցես։ Զպտուղ
հնձանի քո եւ զարտասուս
քո մի դադարեսցես։ Զանդրանիկ
որդւոց քոց տացես ինձ,
նոյնպէս արասցես եզան քում
եւ ոչխարի քում։ Եւ եղիցի
զաւրն իւր ընդ մորն իւրում
եւ ութ աւուրք ընդ մանկանն,
եւ յաւուրն ութերորդի տացես
զնա ինձ։ Եւ դուք սուրբ
եղիջիք ինձ, եւ միս գազանաբար
կերեալ մի կերիցէք, զի
շանց արկանիցէք զնա։

Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ելցես
դու եւ Ահարոն ընդ քեզ,
Նադաբ եւ Աբիուդ եւ եւթանասունք
ի ծերոց Իսրայէլի, եւ
երկիր պագանիցէք հեռի։ Եւ
մերձեսցի Մովսէս միայն առ
Տէր, եւ նոքա մի մերձեսցին,
եւ ժողովուրդն մի ելցէ ընդ
նոսա։ Եւ եկն Մովսէս եւ
պատմեաց ցժողովուրդն զամենայն
բանս Տեառն եւ զամենայն
դատաստանս։ Եւ պատասխանի
ետուն ամենայն ժողովուրդն
ձայնիւ մի եւ ասեն. Զամենայն
բանս զոր խօսեցաւ Տէր առ
մեզ, առնեմք եւ լուիցուք։
Եւ գրեաց Մովսէս զամենայն
բանս Տեառն։ Եւ կանուխ
կացեալ Մովսէս շինեաց սեղան
ի ստորոտս լերինն եւ տասն
սիւնս ի տասն ցեղս Իսրայէլի։
Եւ առաքեաց զերիտասարդսն
որդիս Իսրայէլի, եւ մատուցանէին
ողջակէզս եւ զոհէին զոհս
խաղաղութեան Տեառն զեզինս։
Եւ առեալ Մովսէս զկէս
արեանն եդ ի սկիհս, եւ զկէսն
արեանն ցանէր ի սեղանն։
Եւ առեալ զգիրս ուխտին
ընթերցաւ առ ժողովուրդն։
Եւ ասեն. Զամենայն զոր
խօսեցաւ Տէր առնեմք եւ
լուիցուք։ Եւ առեալ Մովսէս
զարիւնն ցանէ ի վերայ
ժողովրդեանն եւ ասէ. Ահա
արիւն ուխտին, զոր դնէ
Տէր ընդ ձեզ ի վերայ
ամենայնի բանիցս այսոցիկ։
Եւ ելին Մովսէս եւ Ահարոն,
Նադաբ եւ Աբիուդ եւ եւթանասունք
ի ծերոց Իսրայէլի, եւ
տեսին զտեղի ուր կայր
Աստուած Իսրայէլի, եւ ի
ներքոյ ոտից նորա իբրեւ
զգործ աղիւսի սապիրոսի,
եւ իբրեւ զերկինս յաստեղս
ի մաքրութեան։ Եւ ոչ ի
նոսա ձեռն արկ Աստուած
Իսրայէլի, եւ տեսին զտեղի
Աստուծոյ եւ կերան եւ արբին։
Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ելցես
առ իս ի լեառն եւ կացցես
անդ, եւ տացեմ քեզ զտախտակս
քարեղէնս եւ զօրէնս եւ
զպատուիրանս զոր գրեցի
ուսուցանել նոցա։ Եւ յարուցեալ
Մովսէս եւ Յեսու ծառայ նորա,
ելին Մովսէս ի լեառն Աստուծոյ,
եւ ասէ ցծերսն. Կացէք
ինքեանք ընդ մեզ ի տեղւոջ
յայսմիկ մինչեւ դարձցուք
առ ձեզ, եւ ահա Ահարոն եւ
Ովր ընդ ձեզ են, եթէ ոք
ունիցի դատաստան, առ նոսա
մերձեսցի։ Եւ ելանէ Մովսէս
ի լեառն, եւ ծածկէ զնա
ամպ։ Եւ բնակեցաւ փառք
Տեառն ի վերայ լերինն Սինա,
եւ ծածկէ զնա ամպ վեց
աւուրս, եւ կոչեաց զՄովսէս
յաւուրն եօթներորդի ի մէջ
ամպոյն։ Եւ տեսիլ փառացն
Տեառն իբրեւ զհուր ճարակ
ի գագաթան լերինն առաջի
որդւոցն Իսրայէլի։ Եւ մտանէ
Մովսէս ի մէջ ամպոյն, եւ
ելանէ ի լեառն, եւ էր Մովսէս
ի լերինն քառասուն աւուրս
եւ քառասուն գիշերս։

Եւ խօսեցաւ Տէր ընդ Մովսէս
եւ ասէ. Խօսեա ընդ որդիս
Իսրայէլի, եւ առցեն ինձ
պատարագս։ Յամենայն մարդոյ
որ տացէ սրտիւ իւրով,
առնուցուք զպատարագս իմ։
Եւ սա է պատարագ զոր
առնուցուք ի նոցանէ. ոսկի
եւ արծաթ եւ պղինձ, եւ
ծիրանի եւ կարմիր եւ կրկին
կարմիր եւ բիսոն եւ այծեամ
մազ, եւ կաշի խոյից կարմրագունից
եւ կաշի ոչխարաց եւ փայտ
սեթիմ, եւ իւղ լուսաւորութեան,
եւ համեմունք ի խունկ
անուշահոտութեան, եւ քար
ոսպնեայ եւ քար լցման
ի կապուտակ։ Եւ արասցեն
ինձ սրբարան, եւ բնակեցայց
ի մէջ նոցա։ Ըստ ամենայնի
զոր ինչ ցուցից քեզ զկերպարանս
խորանին եւ զկերպարանս
ամենայն կահուցն նորա, եւ
այսպէս արասցես։ Եւ արասցեն
տապանակ փայտից սեթիմ,
երկուքկանգնեայ երկայնութիւն
տապանակին, եւ կանգնեայ
եւ կէս լայնութիւն նորա,
եւ կանգնեայ եւ կէս բարձրութիւն
նորա։ Եւ պատեսցես զնա
ոսկւով մաքրով, ներքուստ
եւ արտաքուստ պատեսցես
զնա, եւ արասցես ի վերայ
նորա պսակ ոսկի շուրջանակի։
Եւ ձուլեսցես նմա չորս
օղակս ոսկի, եւ դիցես ի
չորս կողմունս նորա, երկու
օղակք ի կողմանէ մի եւ
երկու օղակք ի կողմանէ
միւսում։ Եւ արասցես երկու
գաւազանս փայտից սեթիմ,
եւ պատեսցես զնոսա ոսկւով,
եւ մտցես զգաւազանսն ի
մէջ օղակացն ի կողմունս
տապանակին, ի տանել զնովաւ
զտապանակն։ Ի մէջ օղակացն
եղիցին գաւազանքն, մի
հանցին ի նոցանէ։ Եւ դիցես
ի տապանակն զվկայութիւնն
զոր տացեմ քեզ։ Եւ արասցես
քաւարան ոսկի մաքուր, երկուքկանգնեայ
երկայնութիւն նորա, եւ
կանգնեայ եւ կէս լայնութիւն
նորա։ Եւ արասցես երկու
քերովբէս ոսկի, եւ դիցես
զնոսա ի երկուց կողմանց
քաւարանին։ Եւ արասցես
զերկուս քերովբէսն ի կողմանէ
մի եւ զերկուս քերովբէսն
ի կողմանէ միւսում, ի կողմանէ
քաւարանին արասցես զքերովբէսն
ի կողմանէ մի եւ ի կողմանէ
միւսում։ Եւ եղիցին քերովբէքն
տարածեալ զթեւս ի վեր,
ծածկեալ զքաւարանն թեւովք
իւրեանց, եւ երեսք նոցա
ընդդէմ միմեանց, եւ երեսք
քերովբէիցն ընդդէմ քաւարանին
եղիցին։ Եւ դիցես զքաւարանն
ի վերայ տապանակին, եւ
ի տապանակն դիցես զվկայութիւնն
զոր տացեմ քեզ։ Եւ ծանեայց
ընդ քեզ, եւ խօսեցայց ընդ
քեզ ի վերայ քաւարանին
ի մէջ երկուց քերովբէիցն
որ են ի վերայ տապանակին
վկայութեան, զամենայն զոր
պատուիրեցից քեզ առ որդիս
Իսրայէլի։ Եւ արասցես սեղան
փայտից սեթիմ, երկուքկանգնեայ
երկայնութիւն սեղանոյն,
եւ կանգնեայ լայնութիւն
նորա, եւ կանգնեայ եւ կէս
բարձրութիւն նորա։ Եւ պատեսցես
զնա ոսկւով մաքրով, եւ
արասցես նմա պսակ ոսկի
շուրջանակի։ Եւ արասցես
նմա ծոց մի չափով ի չորս
կողմունս նորա, եւ ձուլեսցես
նմա չորս օղակս ոսկի, եւ
դիցես ի չորս կողմունս
նորա, ի ծոցս նորա եղիցին
օղակքն, ի տանել զնովաւ
զսեղանն։ Եւ արասցես զգաւազանսն
փայտից սեթիմ, եւ պատեսցես
զնոսա ոսկւով, եւ տարցեն
զնովաւ զսեղանն։ Եւ արասցես
զամանս նորա, զգաւաթս նորա
եւ զսկիհս նորա եւ զկաթսայս
նորա, ի նոսա մատուսցես
զպատարագս նորա, եւ զսրուակս
նորա եւ զլիսակս նորա
արասցես ոսկի մաքուր։ Եւ
արասցես զսեղանն զցանցս
պղնձեայ, եւ դիցես ի ներքոյ
զսեղանն ի ներքոյ ծոցոյն,
եւ եղիցի ցանցն մինչեւ ի
կէս սեղանոյն։ Եւ արասցես
չորս օղակս պղնձեայ ի չորս
կողմունս ցանցոյն, ի տանել
զնովաւ զսեղանն։ Եւ արասցես
զգաւազանսն փայտից սեթիմ,
եւ պատեսցես զնոսա պղնձով,
եւ մտցես զգաւազանսն ի
մէջ օղակացն ի կողմունս
սեղանոյն, ի տանել զնովաւ
զսեղանն։ Եւ արասցես զսեղանն
տախտակամած, եւ ոչ ներքուստ
եւ ոչ արտաքուստ պատեսցես
զնա։ Եւ արասցես զաւլիսն
նորա, եւ զսկիհս նորա եւ
զկաթսայս նորա եւ զսրուակս
նորա եւ զլիսակս նորա
արասցես պղինձ։ Եւ արասցես
զսեղանն զցանցս պղնձեայ,
եւ դիցես ի ներքոյ զսեղանն
ի ներքոյ ծոցոյն, եւ եղիցի
ցանցն մինչեւ ի կէս սեղանոյն։
Եւ արասցես չորս օղակս
պղնձեայ ի չորս կողմունս
ցանցոյն, ի տանել զնովաւ

ՊԱՒՂՈՍ ՈՒ ԲԱՐՆԱԲԱՍ ՅԵՐԿՈՒՔ ՀԱՍԱՐԱԿ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ՔԱՐՈԶՔ ԵՒ ՍՈՒՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏՔ ԵՂԱՆ ԱՆՏԱՐԱՁԵԼԻ ՅԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆՔ ՄԵՐ ՈՒ ՄԵՂԱՔ ՅԱՅՏՆԻ ԵՆ ԱՄԵՆԵՔԵԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԵԱՆՑ ԱՆՈՒՆՈՎ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱՀԱՏԱԿԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐ ԵՒ ՊԱՏԱՐԱԳԱՒՈՐԻ ՄԵՐ ՅԻՇԱՏԱԿԱՑ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՈՑ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈԲԱՅ ՅԱԿՈԲԱՆՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՍՐԲՈՅ ԱՆԴՐԷԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՍՐԲՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՍՐԲՈՅ ՍԱՀԱԿԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՍՐԲՈՅ ՄԱՏԹԷՈՍԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՍՐԲՈՅ ՄԱՐԿՈՍԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՍՐԲՈՅ ՅՈՎՀԱՆՆԷ

յետ յարութեանն եկեր
ձուկն և աշակերտաց ։
յորում կրակէզ կայ
ծակացոյց տեսին և ձուկն
խորովեալ և հաց։ և օրն
էր շաբաթի։ և՛ ի
հինգ շաբաթի համբար
ձան ։ Ասէր թէ, կըր
կին սուտ և նոր աւե
տարան։ Այս՝ զի յետ
յարութեն ոչ էր պահ,
այլ զասիկ։ մինչ փեսայն
ընդ նոսա էր ոչ լինէր
հրամայեաց։ Եւ կրկին
սուտ։ զի ոչ զձուկն
կերին՝ հոգևոր յետ
սիրելոյ ծոմուն էր։
Ջոյս սուտ ձմնապատն
հետ կէմ և՛ լուծանէն
ձիմեննաց ուստի համ
բարձաւ։ Ասա յայտ
է զի ոչ ի շարաշաբթի
եկեր զձուկն, այլ ի յայն
ժեաւ կիրակէն։ Ո՞ ի
հինգ անգամ ի հինգ
կիրակէն երևեցաւ ։
աշակերտացն մինչ ի համ
բարձումն։ Եւ հինգ այն
գամ ի նոցն օրն յորում

յամանս և զլաստանն ի
բաց ընկեցին ։ այնպէս
երեկի ի կատարածի աշ
խարհիս։ երկեցին հրեշտակք
և մեկնեսցեն զարդա
ւոքն ի միջոց արդարոց ։

Եւ ածցուք ի մէջ զայս
պատմութիւն, զոր
ինչ պատմեցաք։
Ասէր ցնոսա, զոր
ինչ ասացի ձեզ
զամենայն հետ
ձեր ի կենդանու
թեան իմում ընդ
ձեզ, թէ ի վերնասեան
տանն ի նմին աւուր
ձուկն ուտել ։ Ասէր
թէ, ի վերնասեանն ըն
դունին կատարեաց մինչ
զմարմինն բաշխեաց և
նոր օրէնս եդ ։ և մեք
հինն ոչ եդաք պատուակն։
Ասէ թէ ոչ եդաւն ե
կեր ի մեր վերնասեանն,
ցեն և ոչ ի պատ։

Ասէր պատմեաւն թէ,

Ի ՍԱՂՄՈՍ ՊԱՀՈՑ։

Վկայեալ սուրբ գրոց. արդ ապաշխարեմ զի բացայայտեսցես քո ի մէջ մարդոց զի ես գիտացող սրտից եմ մեղաց պարտական լինիցիս մեղաց։

Ի ՍՈՒՏ Ի ՀՐԱՄԱՆԷ։

Կանգնել գրել և պատուիրեաց, քո մի յայլ խառնիցի և մի յայհեակ։ Այլ զիտգիկան ախտս՝ այլոյ կոչէ որ հպատաստութիւն. և մարմնական ախտս՝ յայհեակ կոչէ որ պակասութիւն։ Ո՞վ ի երկնքին գիտէ, այսինքն ադամ և աստուածն ծնան զերկուս գիտութիւնսդ և մեծապէս մեղուն։ Աստուծոյ զիպատուէրսն է. և ադամ զերկրայնսն գիտէ։ Կանգնել առ քեզ մարդ քո՝ զի շնաւսիս յօհաս քեզ՝ զշնաւսիս այ եամարդկութիւն, այսու ախտիւ քո յայհեակ հոգեղինին։ և ինքն այնու ախտիւ

Ի ՍՈՒՏ Ի ՀՐԱՄԱՆԷ։

Յաբեաւ՝ ի զերեզմանէ որ լինի տանն անդամ։ Ալելուեան սուտ առնն քեզ՝ ի շուրջ շաբաթի ձուկն եկեր։ Նա զրկէ եթէ առնն զձուկն ոչ գիտաս, վա՛յ այն ի պահն հոգն ուտեմք։ Ալեմք քեզ, և զձու հաւի և ըզկամն ոչ գիտաս՝ կե՛ր ըմպեա և զայնոսիկ ի պահ հոգ զի համառօտեալք են։ Ալեք առացեն ձուկն արիւն ոչ ունի։ առնմք քեզ ունի ոմն առացե՛ն։ Ուստ եթէ շունի ըստ կար ձեաց խրատուցդ, առնմք քեզ կոկորդիլոսն որ քամհարաւոր առնն և զկնի զերծուցս և զառաջան կերդանին զարիւնդ ոչ ունին զարիւնդ, կերպիցե՛ս ապա և զնա։

Ի ՍՈՒՏ Ի ՀՐԱՄԱՆԷ։

Ի յերեսս զրկեմ զոմանս

փորձեալ զամէ որդի կրօտաւանն և ժառանգա
ւոր խաւսից: Եւ զի հոգւոցս սխոտ
հոգին անկեալ տեսիցէ. և մարմնաւորս սխոտ
զմարմնաւորսն եհան ի դրախտէն: Եւ այսոքիկ
հայր ամ սխոտից շնջոյ
կոչէ հպարտութիւն. և
մայր ամ սխոտից մամո
նոյ որոմայաստուածութիւն:
Եւ զի յայս երիս սխ
ոտից ծնանին ամ սխոտ
մարդկան հոգեկանք և
մարմնականք որք այսր
աշխարհ:

Եւ զի ամեղք այսոցիկ ոչ հնա
զանին. որք ծնանին
ի նմանէ ամբարտաւա
ծութիւն, նախանձ, ան
դունդ, աշխատասի
րութիւն. լինին հարբակամ,
խառնակիր, խառնամիտ,
խառնախոս, հարամիտ,
բարկացօղ, սրտմտօղ,
խառնապարանոց, յանդա
նդնեալ, անհաւատ, անճշտագնդ,
հարացատասէր, արատ-

ամբիծացաւ ի փառաց:
Եւ յոյս սխոտիք տպան
ձերկրպաշտութիւն ագամ, և
լինին այնու սխոտիք հա
լածեցաւ ի դրախտ երկ
նաւորաց: Եւ յոյս սխ
ոտիք ընկեց զագամ ի
դրախտէն, և լինին այ
նու սխոտիք զհեթեցաւ
ի լուսեղինացն վայելից:
Եւ յոյս սխոտիք ընկեղ
ծաց զագամ ի դրախ
տին, և լինին այնու սխ
ոտիք ընկղմեցաւ ի տար
տարոս անդնդայինս:
Եւ յոյս սխոտիք եկաւ
զննչասիրութիւն ագամ, և
լինին այնու սխոտիք ի
նա յանդունդն զժոխոյն:
Եւ յոյս սխոտիք սկը
ծեաց զագամ ի դրախ
տին, և առին սխոտիք
զագամ յեռաս լինին ի ներ
քինս փորձեալ:
Եւ ի վերջ վիրաւորեցաւ ագամ
սրով դեռ կարծէր զնա
սուրիչն իբրև զասող
ծառայ փորձեալ. և լինին

նաացու՛թ. պաղշոտու՛թ.
անամօթու՛թ. լրբու՛թի.
այրատու՛թ. ծիծաղեցու
թիւն. շնու՛թ. պոռնկու
թիւն. իգացեալութիւն.
արու՛ագիտու՛թ։ Ի սա
առաքեալ որ յանդիմա
նէ զայնպիսիսն առեալ
ի գէպ նոցա փոխանակ ե՛ղ—օմ
ցին զպէտս բնականա՛ի 1·26
պէտս անբնականս. նոյն
պէս և արու՛ացդ թողեալ
զբնական պէտս իգուե՛ն,
բռնութեամբ ցանկութի՛ք
ի միմեանս. արու՛ք ընդ
արու՛ս զխայտառակու՛թ
գործէին։ Այսու՛հետև
ինն չարիք այսինքն վատ.
դատարկ. սուտ յարիր. վէ
հերոտ. դանդաղկոտ.
ջղտծու. չիեցու. դա
տարկակիր. ընկերակիր.
անգութ. երազասէր.
երազագէտ. վատ մարգա
րէ. ոգեղջ. տմարդի.
անմիտ. անիմաստ. ան
հանճար. ապաշնու՛թի.
անյագու՛թ. վհատու՛թ.
դժուա՛թ. հոգածու՛թ.

ցասումն, երկմտու՛թի,
նեղոտու՛թիւն, օձաքիմ,
հրամոլութիւն, ամենակերջ,
բիծամանկոտ, ամենաչար,
խոժոռամիտ, խոժոռա
դէմ, տրտմօղ, ուռուց
կոտ, սեղանաւոր, սեղա
խիձ, գոռոզ, գաղտասու
շիմօղ, գաղտախաչի,
քինասէր, վրիժառու,
երկիւղած, բռնաւորու՛թ,
հրապուրիչ, ուրուագէտ,
ոխակալ, քինապահ, ան
հաշտեցօղ։ Այս այն
պիսիք ունի կոչին ախտք
աշխ՛ որ ծնանին՝ իմօքն
իւրեանց, այսինքն ե՛ւ
հպարտու՛թի։

Ունակ մեղք յաչեկիւ է՛
սրկրամտու՛թիւն. ունք
ծնանին՝ ինանանէ անա
ռակու՛թ. անկարգու՛թ.
յապեցու՛թ. զմայլեցու
ցու՛թ. գիրացու՛թիւն.
շռայլու՛թ, պարարեցու
թիւն. արբեցու՛թիւն.
քնածու՛թ. ցանկու՛թի.
գէշ ձու՛թ. խղանդու՛թի.
ակնառեու՛թ. ակնադր

Ես. Ա. Եւ Բ.

ժամանակ արդարութիւն բնակեցաւ
ի նմա. այլ այժմ սպանողք. Արծաթ
քո խառնեցաւ ընդ ջրով. գինի քո
ապականեցաւ ընդ ջրով. Իշխանք
քո անհնազանդք. եւ ընկերք գող-
ուց. ամենեքեան սիրեն պարգեւս.
եւ հետեւին հատուցմանց. որբոյն
ոչ դատին. եւ այրի ոչ մտանէ առ
նոսա. Վասն այսորիկ ասէ Տէր
Աստուած զաւրութեանց. ա՛հ ես
հանգուցից զանհնազանդսն իմ ի
վերայ հակառակորդաց իմոց. եւ
վրէժխնդրեցից ի թշնամեաց իմոց.
Եւ դարձուցից զձեռն իմ ի վերայ
քո. եւ սրբեցից զանօրէնութիւնս
քո իբրեւ զլուծ. եւ հեռացուցից
զամենայն պղծութիւնս քո. Եւ
դարձուցից զդատաւորս քո իբրեւ
զառաջինսն. եւ զխորհրդականս
քո իբրեւ զսկզբանն. ապա կոչեսցի
քեզ քաղաք արդար. հաւատարիմ
դուռն. Սիովն ի դատաստանի
պահեսցի. եւ դարձեալ ի ժամ
դարձի նորա. Եւ ի ժամ դարձի
նորա ի հաւատս. Եւ ի ժամ դարձի
նորա ի հաւատս. Եւ ի ժամ դարձի
նորա ի հաւատս

պատասխանի մեզանէրկ
նայիլ բիւր քաղքենւոյ
աստուածով եւ հարուած
ցան մեղք չի. Տեղան
հանէ։ Ի՞նդէ բաղմա
դունի եւ զբանտարկեա
տեսանէ եւ զօսարս ըն
լցուցանէ եւ զհինանդս
կերակրէ եւ զծարաւիս
Շիք ոք որ զբաղցեալս
տանէ։ Ոչխարեցան տուրք
Արձեցան աղօթք
Յամարեցաւ սէր
Պայլացան մեղիք չի։
Եւ պտիք ի ծերունեց։
մանակ առեալ. Տա
տաւ գուխ ի մեղկանէ
Ի՞նչ ի՞ւ զի եկն ժա
ծաղ ծուխ, ահաւասիկ
ջացաւ ձեռն Տեառն։
որդւոցն իսկ նկուն կրկա զա
տայի, ։ եթէ խցեաւ թիւր
Քանզի աղաղակէ ե
բաց ոչ ամենեքեան։
զանազանեալ ձեռամբ
ղանէ զաղաղակ ի
Ի՞նչ ի՞ւ զի եկն ժա
մանակ առեալ. Տա
տաւ գուխ ի մեղկանէ
Եւ պտիք ի ծերունեց։
Պայլացան մեղիք չի։
Յամարեցաւ սէր
Արձեցան աղօթք
Ոչխարեցան տուրք
Շիք ոք որ զբաղցեալս
կերակրէ եւ զծարաւիս
լցուցանէ եւ զհինանդս
առնէ եւ զօսարս ըն
դունի եւ զանապատիկս
հանէ։ Քանզի բաղմա
ցան մեղք չի. Տեղան
տեսանէ ի բազմաց արդարութիւն
եւ սրտմտութիւնէ։ Ո՞
մեղանչեցաք առ Տէր
խաճատէ, լուռն թռ
նօք ապանանէ, եւ խօսօղն
լեզուաւ առակէ։ Ի
հերկող հուր, եւ արտա
քոյ սուր։ Ինքեանդոյ մարտ
եւ արտաքոյ պատերազմ։
Շիք ոք հաւատարիմ,
եւ ոչ ոք յուսալի։ ոչ
ոք լուռ մնայիս, եւ ոչ
մնայիս լուռ։ Ոչ
փուխրի. երկնաւորդն
հպարտանայ, եմանուկն
չի հնազանդի։ ‖ Շիք ոք
որ առնէ զարմի, եւ չէ
ոք միջէ ի մէ։ Ո՞ւր
չեցան ժամանակք փոր
ձուէ, հասին չարութիւն
ուրք. զարմեան պա
տերազմունք ի ջրոյ կոչ
մանց։ Խարճան եւ չե
ռացան իրաւունք մէջ
ծառեաց եւ իշխանաց։
կրեան ձշմարտութիւնք։
մոգացան նախատրաքն։
մերժեցան եւ հեռացան
ի բազմաց արդարութիւնք
եւ սրբութիւնէ։ Ո՞

ցուցանել զպարտութիւն
մեր ։ Ուստի՞ տէր
օրինացն եւ զուղիակէն
ապա՛տասդին ք զտէր
չուտեսեր եանկարդ խաո
նակութիւն ոս ի մեզաց ։
Ա՛ի երդեսցուք զերգս
այս երկիր օտար ։ այլ
ինքն յանիրաւ միտս եւ
յաղտեղեալ հոգիս ։
Ա՛ի զհետս մարմնական
ցանկութեց գնացաք ։
եւ մի՛ զօրէն անասնոց ի
պատա եւ յորովայն յա
ղեացաք ։ Ա՛ւ մեզ մեղ
քեանս հայեցաք ։ եւ
զամ ախտարտ պատա
ճառ անձինք ի բաց ընկե
ցաք ։ զամ մեղս ատե
ցաք եւ անարգեցաք ։
եւ զինեղբս ընկալեալն
դառն դեղօք ապաշխա
րութիւն փախեցաք ։ զամ
անդամս մեր սրբեցաք
զամ պատարագեցաք
ոս զամ ընդունելի
ապա՛տասդին ք զտէր
մեր ։ Ա՛ւ ի մեզաց ։

Ա՛ւ ի մեզաց ։ Ուստի՞ տէր
ապատասդին ք զտէր մեր
յաշխատակերամ զինեալ
չուտեսեր եանկարդ խաո
նակութիւն ոս ի մեզաց ։
Ա՛ի երդեսցուք զերգս
այս երկիր օտար ։ այլ
ինքն յանիրաւ միտս եւ
յաղտեղեալ հոգիս ։
Ա՛ի զհետս մարմնական
ցանկութեց գնացաք ։
եւ մի՛ զօրէն անասնոց ի
պատա եւ յորովայն յա
ղեացաք ։ Ա՛ւ մեզ մեղ
քեանս հայեցաք ։ եւ
զամ ախտարտ պատա
ճառ անձինք ի բաց ընկե
ցաք ։ զամ մեղս ատե
ցաք եւ անարգեցաք ։
եւ զինեղբս ընկալեալն
դառն դեղօք ապաշխա
րութիւն փախեցաք ։ զամ
անդամս մեր սրբեցաք
զամ պատարագեցաք
ոս զամ ընդունելի
ապա՛տասդին ք զտէր
մեր ։ Ա՛ւ ի մեզաց ։

Ա՛ւ ի մեզաց ։ Ուստի՞ տէր
ապատասդին ք զտէր մեր
յաշխատակերամ զինեալ
չուտեսեր եանկարդ խաո
նակութիւն ոս ի մեզաց ։
Ա՛ի երդեսցուք զերգս
այս երկիր օտար ։ այլ
ինքն յանիրաւ միտս եւ
յաղտեղեալ հոգիս ։
Ա՛ի զհետս մարմնական
ցանկութեց գնացաք ։
եւ մի՛ զօրէն անասնոց ի
պատա եւ յորովայն յա
ղեացաք ։ Ա՛ւ մեզ մեղ
քեանս հայեցաք ։ եւ
զամ ախտարտ պատա
ճառ անձինք ի բաց ընկե
ցաք ։ զամ մեղս ատե
ցաք եւ անարգեցաք ։
եւ զինեղբս ընկալեալն
դառն դեղօք ապաշխա
րութիւն փախեցաք ։ զամ
անդամս մեր սրբեցաք
զամ պատարագեցաք
ոս զամ ընդունելի
ապա՛տասդին ք զտէր
մեր ։ Ա՛ւ ի մեզաց ։

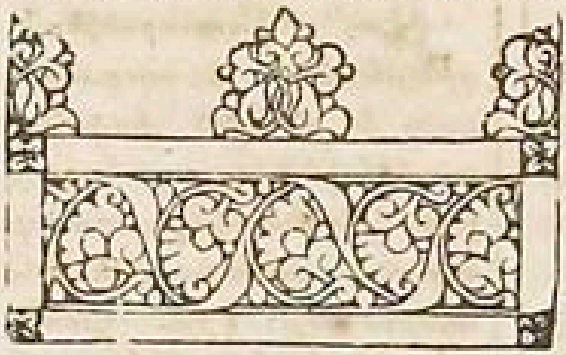
Ա՛ւ ի մեզաց ։ Ուստի՞ տէր
ապատասդին ք զտէր մեր
յաշխատակերամ զինեալ
չուտեսեր եանկարդ խաո
նակութիւն ոս ի մեզաց ։
Ա՛ի երդեսցուք զերգս
այս երկիր օտար ։ այլ
ինքն յանիրաւ միտս եւ
յաղտեղեալ հոգիս ։
Ա՛ի զհետս մարմնական
ցանկութեց գնացաք ։
եւ մի՛ զօրէն անասնոց ի
պատա եւ յորովայն յա
ղեացաք ։ Ա՛ւ մեզ մեղ
քեանս հայեցաք ։ եւ
զամ ախտարտ պատա
ճառ անձինք ի բաց ընկե
ցաք ։ զամ մեղս ատե
ցաք եւ անարգեցաք ։
եւ զինեղբս ընկալեալն
դառն դեղօք ապաշխա
րութիւն փախեցաք ։ զամ
անդամս մեր սրբեցաք
զամ պատարագեցաք
ոս զամ ընդունելի
ապա՛տասդին ք զտէր
մեր ։ Ա՛ւ ի մեզաց ։

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԱՂՄՈՍԵՐԳՈՒ։

կերացուք, այնինչ յայն
ժամանակի տաճարն էր։
Ո՞ւմ հնարս հնարել
ցուք. զայս վասնիկ վաս
տակեցաք։ մշտաշարժ
լեցաք յառաքեալսն։
դիւրաշարժ գնացաք
ի զօրուէ ի զօրուէ, զի
երեսացն մերոց հրեշ
տակք։ ոչ ի սրբոց և ոչ
ի սորա եկեալ էին
զնոսա։ ՚ի և զօրուս ասէ, ա
ուրեք էք ի սիրոյ նոցա
և ի գործ ու կենդանու
թեան վերինն և ի բժիշ
կեմ վերինն և ի բժիշ
շատ բանակս հշմարտ և
ի ժողովս անդամակից և
ի հոգիս արդար կառավար
ող զերծեալսն յերկիւղէ։
՚ի ընդնոսին յանձամա
բանին վայելեցաք և
աշխատութեանն այնմիկ
ժամանակ լեցաք և երկ
նից արքայութեանն, ՚ի ընդ
հօր և համագահութեանն սո
ղոց և փոկչին մերում։
՚ի սուրբ վայելէք հոգ
իշխանութեան և պատիւ,
այժմ և միշտ և յաւիտե
անից ամէն։

՚ի և զօրուս ասէ, ա
ուրեք էք ի սիրոյ նոցա
և ի գործ ու կենդանու
թեան վերինն և ի բժիշ
կեմ վերինն և ի բժիշ
շատ բանակս հշմարտ և
ի ժողովս անդամակից և
ի հոգիս արդար կառավար
ող զերծեալսն յերկիւղէ։
՚ի ընդնոսին յանձամա
բանին վայելեցաք և
աշխատութեանն այնմիկ
ժամանակ լեցաք և երկ
նից արքայութեանն, ՚ի ընդ
հօր և համագահութեանն սո
ղոց և փոկչին մերում։
՚ի սուրբ վայելէք հոգ
իշխանութեան և պատիւ,
այժմ և միշտ և յաւիտե
անից ամէն։

կերացուք, այնինչ յայն
ժամանակի տաճարն էր։
Ո՞ւմ հնարս հնարել
ցուք. զայս վասնիկ վաս
տակեցաք։ մշտաշարժ
լեցաք յառաքեալսն։
դիւրաշարժ գնացաք
ի զօրուէ ի զօրուէ, զի
երեսացն մերոց հրեշ
տակք։ ոչ ի սրբոց և ոչ
ի սորա եկեալ էին
զնոսա։ ՚ի և զօրուս ասէ, ա
ուրեք էք ի սիրոյ նոցա
և ի գործ ու կենդանու
թեան վերինն և ի բժիշ
կեմ վերինն և ի բժիշ
շատ բանակս հշմարտ և
ի ժողովս անդամակից և
ի հոգիս արդար կառավար
ող զերծեալսն յերկիւղէ։
՚ի ընդնոսին յանձամա
բանին վայելեցաք և
աշխատութեանն այնմիկ
ժամանակ լեցաք և երկ
նից արքայութեանն, ՚ի ընդ
հօր և համագահութեանն սո
ղոց և փոկչին մերում։
՚ի սուրբ վայելէք հոգ
իշխանութեան և պատիւ,
այժմ և միշտ և յաւիտե
անից ամէն։

զինքեանս։ և արդարա
նան և քաւիչն խորհեր
դով եկեղեցւոյ. և որը
չին միշտապակաս լեռնոյ
դացն. աղօթիւք և պա
տարագօք։ Այլ հասա
րեալ երկիւղն առնէր
մտաւքն նոցա սանձանք։
Այլ արդարոցն յուսով
խնդութիւն որ յուսով
առաջի կայ. և վասն հու
թիւն զոր ունէին առ աւե՛
երանութիւն այն հասա
րեալ նոցա արբայութի՛ն և
հանգիստ։ Ո՞ի խնամա
կան հոգին Ջանայէ ո՛
լոց արժանանել է. և խրա
դան և տրտմին անդ ար
կանել։ Այլ երկու ներ
քինքն փարաւօնի ար
չին և բանտին ընդ յոմ
հին։ Այլ յորմ մեկ
նեաց յոսէփ զերազ
տակատարութիւն և ասէ,
ալ և երեք աւուրք,
և յիշեսցէ փարաւօն զիշ
խանութիւն քո և անդէն
ի նմին տակատարեսո
թիւն քում կացուսցէ.

անկումն մահ է նոցա առ
նեսացին զերիզմունս։
նոյնպէս և հոգին չեռա բա
ժանման մարմնոյն։

Ի՞ւ Ի՞շխէրան։

Ի՛նչ եթէ ոչ զոյ քա
շարան, ապա հոգիք ար
դարոց ի մարմնոյ ե՛ր
դասին։

Ի՞ւ Ա՞ղթապան։

Ի՞նչպէս քարոզեմք և
ուսուցանեմք զմիմեա
նս շնմարտութ և ուղղափա
ռաց դատաւորք զնախատանք
լսեմն և զնախատինս
չինն հոգւոց, թէ խոս
տանութ կատարեալ
հոգիքն թէ արդարք և
թէ մեղաւորք ի մեռեալ
սեղանոյ կան. որպէս ասէ
տեսին թէ, տեսի՛ն ներ
քին զաթոռոյն իւ զիւմ
հոգիս մարդկան։
Այլ մեղաւորացեալքն ասեն
ցին մեռելոցն և ասեն
արտասուք թափեն ի
նոսա և ողբան զանձինս
իւրեանց։ Ո՞ի ոչ ոք
ողորմի նոցա։ Ո՞ի ոչ
ոք ողորմի նոցա։ Ո՞ի ոչ
ոք ողորմի նոցա։ Ո՞ի ոչ
ոք

ոչ ակնկալէր զի առնուլ
երկնից։ Ա առաքեաց ո
ծառայս իւր առնուլ զկոչեցեալսն
ի հարսանիսն. եւ ոչ կամեցան
գալ։ Ապա առաքեաց այլ
ծառայս, եւ ասէ. Ասացէք
ցկոչեցեալսն, ահա զճաշիս
իմ պատրաստեցի, եզինքս
եւ կերակուրս պատրաստեալ
են, եւ ամենայն ինչ պատրաստ
է. գացէք առ հարսանիսն։
Եւ նոքա ոչ ինչ հոգացին,
այլ գնացին մին յագարակ
իւր, եւ մին առ վաճառս
իւր։ Իսկ մնացեալքն բռնեցին
զծառայսն նորա, եւ նախատեցին
եւ սպան։ Եւ թագաւորն
բարկացաւ, եւ առաքեաց
զզինուորս իւր, եւ սատակեաց
զսպանօղսն նոցա, եւ զքաղաքն
նոցա հրկէզ արար։ Յայնժամ
ասէ ծառայիցն իւրոց. Հարսանիսն
պատրաստ է, եւ կոչեցեալքն
ոչ եղեն արժանի։ Երթայք
ուրեմն ի ճանապարհս
ելից, եւ որ գտանիցէք
կոչեցէք զնոսա հարսանիսն։
Եւ ելեալ ծառայքն նորա
ի ճանապարհս, ժողովեցին
զամենայն որ գտին, զչարս
եւ զբարիս, եւ լցաւ հարսանիսն
հանդերձեալ։ Եւ մտեալ
թագաւորն տեսանել զհանդերձեալսն,
եւ ետես անդ
մարդ մի ոչ հագեալ հանդերձ
հարսանեաց, եւ ասէ ցնա.
Ընկեր, զիա՞րդ մտեր ի տուն
հարսանեացս ոչ հագեալ
հանդերձ հարսանեաց։ Եւ
նա համրեցաւ։ Յայնժամ
ասէ թագաւորն սպասաւորացն
իւրոց. Կապեցէք զոտս նորա
եւ զձեռս, եւ տարէք
արտաքս ի խաւարն, անդ
իցէ լալն եւ կրճտումն
ատամանց։ Զի բազումք
են կոչեցեալք, եւ սակաւք
ընտրեալք։

Ա Ի նոյն աւուր մերձեցան
առ նա Փարիսեցիքն
եւ հարցին զնա
ի փորձ առնել, եթէ
արդեօք արժան է տալ
հարկս կայսեր, եւ ոչ։
Եւ գիտացեալ Յիսուս
զչարութիւն նոցա, ասէ.
Ընդէ՞ր փորձէք զիս
ոսկեղինք։ Ցուցէք ինձ
զդրամ հարկին։ Եւ
նոքա մատուցին նմա
զդահեկան։ Եւ ասէ
նոցա. Ո՞ւմ է պատկեր
սա եւ գրութիւն։ Ասեն
նմա. Կայսեր։ Յայնժամ
ասէ նոցա. Արդ տուք
զկայսերն կայսեր, եւ
զԱստուծոյ Աստուծոյ։
Եւ լուեալ զայս՝ զարհուրեցան,
եւ թողեալ
զնա գնացին։ Յաւուրն
յայնմիկ մերձեցան առ
նա Սադուկեցիքն, որ
ասեն զի չիք յարութիւն
մեռելոց, եւ հարցին
զնա։ Եւ ասեն. Վարդապետ,
Մովսէս ասաց
եթէ եթէ ոք մեռանիցի
եւ չիցէ նմա որդի, եղբայր
նորա կին առցէ զկին
նորա, եւ յարուսցէ զսերմն
եղբաւր իւրոյ։ Եւ
էին առ մեզ եղբարք եւթն,
եւ առեալ առն կին մեռաւ,
եւ ոչ ունէր սերմն, եւ
եթող զկին իւր եղբաւր
իւրում։ Նոյնպէս եւ
երկրորդ եւ երրորդ, մինչեւ
եւթներորդ։ Եւ յետ
ամենեցուն մեռաւ եւ կինն։
Ի յարութեան ուրեմն
յո՞ր ի նոցանէ եղիցի
կին, զի եւթներեքեան
ունէին զնա։ Եւ պատասխանի
ետ Յիսուս եւ
ասէ նոցա. Մոլորիք դուք
ոչ գիտելով զգիրս եւ
զզօրութիւն Աստուծոյ։
Զի յարութեան մեռելոց
ոչ առնուն կին եւ ոչ
առնուին, այլ են իբրեւ
զհրեշտակս Աստուծոյ
յերկինս։ Եւ զյարութենէ
մեռելոց ոչ ընթերցարուք
զոր ասացաւ
ձեզ ի Տեառնէ, որ ասէ.
Ես եմ Աստուած Աբրահամու
եւ Աստուած Իսահակայ
եւ Աստուած Յակոբայ։
Ոչ է Աստուած մեռելոց
այլ կենդանեաց։ Եւ լուեալ
զայս ամբոխն՝ զարհուրէին
ի վարդապետութենէ
նորա։ Եւ Փարիսեցիքն
լուեալ եթէ
զբերան արգել Սադուկեցւոցն,
ժողովեցան
ընդ միմեանս։ Եւ հարցին
ի նմանէ օրինապահ մի,
փորձելով զնա, եւ ասէ.
Վարդապետ, ո՞րպիսի է
պատուիրան մեծ յօրինացն։
Եւ Յիսուս ասէ
նմա. Սիրեսցես զՏէր
Աստուած քո յամենայն
սրտէ քումմէ, եւ յամենայն
անձնէ քումմէ,
եւ յամենայն մտաց քոց։
Սա է պատուիրան մեծ եւ
առաջին։ Եւ երկրորդ
նման նմին. Սիրեսցես
զընկեր քո իբրեւ զանձն
քո։ Յերկուսին պատուիրանսդ
կախեալ է
ամենայն օրէնք եւ մարգարէք։
Եւ ժողովեցելոցն
հարցանէր զնոսա Յիսուս
եւ ասէ. Զի՞նչ կարծիք
ձեզ վասն Քրիստոսի,
որդի ո՞ւմ է։ Ասեն նմա.
Դաւթի։ Ասէ նոցա. Արդ
զիա՞րդ Դաւիթ ոգեւորեալ
կոչէ զնա Տէր,
եթէ ասէ. Ասաց Տէր Տեառն
իմում. Նստիր ընդ
աջմէ կողմանց իմոց, մինչեւ
եդից զթշնամիս քո
սաստ ոտից քոց։ Արդ եթէ
Դաւիթ կոչէ զնա Տէր,
զիա՞րդ որդի նորա է։
Եւ ոչ ոք կարէր պատասխանի
ետ նմա բան
մի, եւ ոչ ոք համարձակեցաւ
յաւուրցն յայնցմանէ
հարցանել զնա
ամենեւին։

Ա Յայնժամ Յիսուս
խօսեցաւ ընդ
ամբոխսն եւ ընդ
աշակերտսն իւր, եւ ասէ.
Ի վերայ աթոռոյ Մովսիսի
նստան դպիրքն եւ
Փարիսեցիքն։ Զամենայն
ինչ զոր ասիցեն ձեզ
պահեցէք եւ արարէք,
այլ ըստ գործոց նոցա
մի առնէք. զի ասեն եւ
ոչ առնեն։ Կապեն ուրեմն
բեռինս ծանրս եւ
դժարակիրս, եւ արկանեն
ի վերայ ուսոց մարդկան,
եւ իւրեանք մատամբ
իւրեանց ոչ կամին
շարժել զնոսա։ Եւ զամենայն
գործս իւրեանց
առնեն, զի երեւեսցին
մարդկան. լայնացուցանեն
զպատուականս
իւրեանց, եւ ընդարձակեն
զսահմանս իւրեանց։
Սիրեն զառաջին
տեղիս ընդ հարսանիսն,
եւ զաթոռս առաջինս ի
ժողովարանսն, եւ զողջոյնս
ի հրապարակսն,
եւ կոչել զնոսա մարդկան
Ռաբբի, Ռաբբի։ Դուք
ոչ կոչեսջիք Ռաբբի, զի
մի ոք է վարդապետ ձեր,
եւ դուք ամենեքեան
եղբարք էք։ Եւ զհայր
մի մի կոչեսջիք ձեզ ի
վերայ երկրի, զի մի ոք
է հայր ձեր, որ յերկինս
է։ Եւ մի կոչեսջիք զձեզ
վարդապետս, զի մի ոք
է վարդապետ ձեր, Քրիստոս։
Եւ որ մեծ է
ի ձեզ՝ լիցի ձեր սպասաւոր։
Եւ որ հպարտանայ՝
խոնարհեսցի, եւ որ
խոնարհեցուցանէ զանձն
իւր՝ հպարտասցի։
Վասն որոյ վայ ձեզ
գրագիտացն եւ Փարիսեցւոցն
կեղծաւորացն,
զի կողէք զդրունս արքայութեան
յերեսաց մարդկան,
եւ ոչ դուք
մտանէք եւ զմտանելիսն
մի թողուք մտանել։
Վայ ձեզ գրագիտացն եւ
Փարիսեցւոցն կեղծաւորացն,
զի պատրեցէք
զկանայս այրեաց, եւ
երկայնապատիր աղաչանս
առնէք. վասն այնորիկ
առաւել դատաստան
կրիցէք։ Վայ ձեզ գրագիտացն
եւ Փարիսեցւոցն
կեղծաւորացն,
զի շրջիք ծով եւ ցամաք
մի ումեք հնար առնել
մտանել ի հաւատս։ Եւ
եթէ եղիցի՝ առնէք զնա
որդի գեհենի երկոցունց
առաւել։ Վայ ձեզ առաջնորդք
կուրք, որ ասէք.
Որ երդնուցուն զտաճարաւն,
ոչինչ է. եւ որ
երդնուցուն ոսկւոյ տաճարին,
պարտական է։
Զի՞նչ է առաւել, ոսկի՞ն
թէ տաճարն որ սրբէ
զոսկին։ Եւ որ երդնուցուն
զսեղանովն,
ոչինչ է. եւ որ երդնուցուն
զպատարագին որ
վերայ նորա, պարտական
է։ Զի՞նչ է առաւել,
պատարագն թէ սեղանն
որ սրբէ զպատարագն։
Որ երդնուցուն ուրեմն
զսեղանովն, երդնուցուն
եւ զամենայն որ
վերայ նորա։ Եւ որ երդնուցուն
տաճարաւն,
երդնուցուն եւ նմին որ
բնակեալ է ի նմա։ Եւ
որ երդնուցուն երկնիւք,
երդնուցուն եւ աթոռոյն
Աստուծոյ եւ նմին որ
նստի ի վերայ նորա։
Վայ ձեզ գրագիտացն եւ
Փարիսեցւոցն կեղծաւորացն,
զի տայք զտասանորդս
անանեայ եւ
կամոնի եւ սեւանդրի,
եւ թողուք զծանրագոյնսն
օրինացն, զդատաստանն
եւ զողորմութիւնն
եւ զհաւատսն։
Զայս ինչ պարտ էր առնել,
եւ զայնոսիկ մի
թողուլ։ Առաջնորդք կուրք,
որ զմծեծ ջրոյ
խափանէք, եւ զկամաւ
կուլ տուեալ զկամելն
կլանէք։ Վայ ձեզ գրագիտացն
եւ Փարիսեցւոցն
կեղծաւորացն,
զի սրբէք զարտաքինս
բաժակին եւ զկերակրին,
եւ ներքինքն ձերք լցեալ
են յանիրաւութենէ
եւ յանկարգութենէ։
Փարիսեցի կո՛յր, սրբեա
նախ զներքինս բաժակին
եւ կերակրին, զի
եւ արտաքինքն նոցա
սրբեսցին։ Վայ ձեզ գրագիտացն
եւ Փարիսեցւոցն
կեղծաւորացն,
զի նմանիք գերեզմանաց
ծեփեցելոց, որ
արտաքուստ երեւին գեղեցիկք
մարդկան, եւ
ներքուստ լցեալ են ոսկերօքն
մեռելոց եւ ամենայն
պղծութեամբ։ Նոյնպէս
եւ դուք արտաքուստ
երեւիք մարդկան
արդարք, ներքուստ
լցեալ էք կեղծեաւ եւ
անիրաւութեամբ։ Վայ
ձեզ գրագիտացն եւ Փարիսեցւոցն
կեղծաւորացն,
զի շինէք զգերեզմանս
մարգարէիցն, եւ
զարդարէք զյուշարձանս
արդարոցն, եւ ասէք.
Եթէ էաք մեք յաւուրս
հարցն մերոց, ոչ էաք
հաղորդք նոցա յարեանն
մարգարէիցն։ Վասն
որոյ վկայէք ինքեանք
ձեզ, եթէ որդիք էք
սպանողացն մարգարէիցն։
Եւ դուք լցէք
զչափ հարցն ձերոց։
Օձեր, ազգ իժից, զիա՞րդ
խոյանայցէք ի
դատաստան գեհենի։
Վասն որոյ ահա ես առաքեմ
առ ձեզ մարգարէս
եւ իմաստունս եւ
գրագիտս, եւ ի նոցանէ
սպանանիցէք եւ խաչեսջիք,
եւ ի նոցանէ
գանիցէք ի ժողովարանսդ
ձեր եւ հալածեսջիք
ի քաղաքէ յքաղաք։
Զի եկեսցէ ի ձեզ
ամենայն արիւն արդար
որ հեղաւ ի վերայ երկրի,
յարենէ արդարոյն
Աբելի մինչեւ յարիւնն
Զաքարիայ որդւոյ Բարաքիայ,
զոր սպանէք
միջի սրբոյ տաճարին
եւ զսեղանոյն։ Ամէն
ասեմ ձեզ, եկեսցէ այս
ամենայն ազգիս։ Երուսաղէմ,
Երուսաղէմ,
որ սպանանես զմարգարէսն
եւ քարկոծես
զառաքեալսն առ քեզ,
քանի՞ կամեցայ ժողովել
զորդիս քո, որպէս
հաւաքէ հաւ զճուտս իւր
ընդ թեւս իւր, եւ ոչ
կամեցարուք։ Ահա թողցի
ձեզ տուն ձեր աւեր։
Ասեմ ձեզ, զի ոչ տեսանիցէք
զիս յայսմհետէ,
մինչեւ ասիցէք. Օրհնեալ
որ գայ յանուն
Տեառն։

Ա Եւ ելեալ Յիսուս
ի տաճարէն՝ գնայր,
եւ մերձեցան աշակերտք
նորա ցուցանել
նմա զշինուածս տաճարին։
Եւ նա ասէ նոցա.
Ոչ տեսանէք զայս ամենայն։
Ամէն ասեմ ձեզ,
ոչ թողցի աստ քար ի քարի
որ ոչ քակեսցի։
Եւ նստեալ նմա ի լերինն
Ձիթենեաց, մերձեցան
առ նա աշակերտքն
առանձինն եւ ասեն.
Ասա մեզ, յե՞րբ եղիցի
այս, եւ զի՞նչ է նշան
գալստեան քոյ եւ
կատարման աշխարհի։
Եւ Յիսուս պատասխանի
ետ եւ ասէ նոցա.
Տեսէք զի մի ոք մոլորեցուսցէ
զձեզ։ Զի բազումք
եկեսցեն յանուն իմ
ասելով եթէ ես եմ Քրիստոս,
եւ զբազումս
մոլորեցուցանիցեն։
Եւ լուիցէք պատերազմունս
եւ զլուր պատերազմանց։
Տեսէք մի
զարհուրիցիք, զի պարտ
է զայս ամենայն լինել,
այլ ոչ է դեռ վախճան։
Զի յարիցէ ազգ ի վերայ
ազգի եւ թագաւորութիւն
ի վերայ թագաւորութեան,
եւ եղիցին
սովք եւ մահք եւ շարժմունք
երկրաց ըստ տեղեաց։
Եւ ամենայն
այս սկիզբն ցաւոց։
Յայնժամ մատնեսցեն
զձեզ ի նեղութիւն, եւ
սպանանիցեն զձեզ, եւ
եղիջիք ատելիք ամենայն
ազգաց վասն անուան
իմոյ։ Եւ յայնժամ բազումք
գայթակղեսցին,
եւ միմեանս մատնեսցեն,
եւ միմեանս ատեսցեն։
Եւ բազումք
սուտ մարգարէք յառնիցեն,
եւ մոլորեցուցանիցեն
զբազումս։
Եւ վասն բազմանալոյ
անօրինութեան՝ սառեսցի
սէր բազմաց։
Եւ որ համբերեսցէ մինչեւ
ցվախճան, նա
կեցցէ։ Եւ քարոզեսցի
աւետարանս արքայութեանս
յամենայն
աշխարհի, ի վկայութիւն
ամենայն ազգաց,
եւ յայնժամ եկեսցէ
վախճան։ Եւ յորժամ
տեսանիցէք զպղծութիւն
կործանութեան
զոր ասաց Դանիէլ մարգարէ
կայ ի տեղւոջ սրբոջ,
որ ընթեռնոյ՝ իմասցի։
Յայնժամ որ ի Հրէաստան
իցեն՝ փախիցեն
ի լերինս, եւ որ ի տանիսն
իցէ՝ մի իջցէ առնուլ
զինչ ինչ ի տանէ իւրմէ,
եւ որ ի դաշտին՝
մի դարձցի ի քաղաքն
առնուլ զհանդերձս իւր։
Վայ հղեացն եւ
կերակրեցելոցն յաւուրսն
յայնոսիկ։ Աղաչեցէք
զի մի եղիցի փախուստ
ձեր ձմերայն կամ
ի շաբաթու։ Զի յայնժամ
եղիցի նեղութիւն մեծ,
որպիսի ոչ եղեւ յսկզբանէ
աշխարհի մինչեւ
ցայժմ, եւ ոչ եղիցի։
Եւ եթէ ոչ կրճատեալ
լինէին աւուրքն յայնոսիկ,
ոչ ապրեցաւ
ամենայն մարմին. այլ
վասն ընտրելոցն կրճատեալ
լինիցին աւուրքն
յայնոսիկ։ Յայնժամ եթէ
ոք ասիցէ ձեզ. Ահա
աստ է Քրիստոս, կամ
անդ, մի հաւատասջիք։
Զի յարիցեն սուտ
քրիստոսք եւ սուտ մարգարէք,
եւ տացեն
նշանս մեծամեծս եւ
հրաշս, զի մոլորեցուսցեն
եթէ հնար իցէ
եւ զընտրեալսն։ Ահա
նախասացի ձեզ։ Եթէ
ասիցեն ձեզ. Ահա անապատ
է, մի ելանէք։
Ահա սենեակ է, մի հաւատասջիք։
Զի որպէս
փայլատակ ելանէ յարեւելից
եւ երեւի մինչեւ
ի մուտս արեգական,
նոյնպէս եղիցի եւ գալուստ
Որդւոյ մարդոյ։
Ուր եւ իցէ դի՝ անդ ժողովեսցին
արծիւք։ Եւ
յանդիման աւուրցն յայնոսիկ
արեգակն խաւարեսցի,
եւ լուսին
մի տացէ զլոյս իւր,
եւ աստեղք անկցին յերկնից,
եւ զօրութիւնք
երկնից շարժեսցին։
Եւ յայնժամ երեւեսցի
նշան Որդւոյ մարդոյ
յերկինս, եւ յայնժամ
ողբասցեն զամենայն
ազգք երկրի, եւ տեսցեն
զՈրդի մարդոյ գալ
ի վերայ ամպոց երկնից
զօրութեամբ եւ փառաւ
բազմաւ։ Եւ առաքեսցէ
զհրեշտակս իւր
հանդերձ հնչակաւ մեծաւ
եւ հոգեւոր շեփորի,
եւ ժողովեսցեն զընտրեալսն
նորա ի չորից
կողմանց, ի ծագաց երկնից
մինչեւ ի ծագս
նոցա։ Եւ ի թզենւոյ
առակ ուսարուք. Յորժամ
ոստ նորա մատղաշ
լինի եւ տերեւս ածանի,
գիտէք եթէ մերձ է
ամառն։ Նոյնպէս եւ դուք
յորժամ տեսանիցէք
զայս ամենայն, գիտասջիք
եթէ մերձ է ի դրունս։
Ամէն ասեմ ձեզ, ոչ
անցցէ ազգս այս մինչեւ
եղիցի այս ամենայն։
Երկինք եւ երկիր
անցանիցեն, բայց բանք
իմ ոչ անցանիցեն։
Զաւուրն եւ զժամուն
յայնմիկ ոչ ոք գիտէ,
ոչ հրեշտակք երկնից,
այլ միայն Հայր իմ։
Եւ որպէս աւուրքն Նոյի,
նոյնպէս եղիցի եւ
գալուստ Որդւոյ մարդոյ։
Զի որպէս էին
յաւուրսն յառաջագոյն
ջրհեղեղին, ուտէին եւ
ըմպէին, առնուին կանայս
եւ տային առնել,
մինչեւ յաւուրն յորում
մտանէր Նոյ ի տապանն,
եւ ոչ գիտացին մինչեւ
եկն ջրհեղեղն եւ տարաւ
զամենեսեան, նոյնպէս
եղիցի եւ գալուստ
Որդւոյ մարդոյ։ Յայնժամ
երկու եղիցին
ի դաշտի, մին առցի եւ
մին թողցի։ Երկու աղախինք
աղային ի միում
վայրի, մին առցի եւ մին
թողցի։ Արթնացարուք
ուրեմն, զի ոչ գիտէք
յորում ժամու Տէր ձեր
գայցէ։ Զայս գիտասջիք,
եթէ գիտասցէ տէր
տանն յորում պահուն
գողն գայցէ, արթնասցի
եւ ոչ թողցէ պատուհասել
զտունն իւր։
Վասն որոյ եւ դուք պատրաստ
եղիջիք, զի յորում
ժամու ոչ կարծիցէք՝
Որդի մարդոյ գայցէ։
Ո՞վ է արդեօք հաւատարիմ
եւ իմաստուն
ծառայ, զոր կացոյց տէր
նորա ի վերայ ծառայից
իւրոց, տալ նոցա
զկերակուր ի ժամու։
Երանի ծառայի այնմիկ,
զոր յորժամ գայցէ տէր
նորա, գտցէ զայդպէս
առնելով։ Ամէն ասեմ
ձեզ, ի վերայ ամենայն
ստացուածոց իւրոց կացուսցէ
զնա։ Իսկ եթէ
ասիցէ ծառայն այն չար
ի սրտի իւրում. Ուշանայ
տէր իմ գալ, եւ
սկսցի հարկանել զընկերս
իւր, եւ ուտել եւ
ըմպել ընդ արբեցանելոցն,
եկեսցէ տէր ծառային
այնմիկ յաւուր
մի յորում ոչ սպասէ,
եւ յժամու յոր ոչ գիտէ,
եւ պատառեսցէ զնա,
եւ զբաժին նորա դիցէ
ընդ կեղծաւորսն։ Անդ
իցէ լալն եւ կրճտումն
ատամանց։

Ա Յայնժամ նմանեսցի
արքայութիւն
երկնից տասնկուսի
կուսանաց, որ առեալ
զլապտերս իւրեանց
ելին ընդ առաջ փեսային
եւ հարսին։ Եւ հինգ
ի նոցանէ իմաստունք
էին, եւ հինգ յիմարք։
Յիմարքն առեալ զլապտերս
իւրեանց, ոչ
առին ընդ իւրեանս իւղ։
Իսկ իմաստունքն առին
իւղ ի սափորս իւրեանց
ընդ լապտերսն իւրեանց։
Եւ ուշացուցանէր
փեսայն, եւ նուազեցուցին
զամենեքեան
եւ քնացան։ Իսկ ի կէս
գիշերի գոչումն եղեւ.
Ահա փեսայն գայ, ելէք
ընդ առաջ նորա։ Յայնժամ
յարուցեալ
ամենայն կուսանքն այնոքիկ
պատրաստեցին
զլապտերս իւրեանց։
Եւ յիմարքն ասացին
ցիմաստունսն. Տուք մեզ
յձերոյ իւղոյ, զի մարեալ
են լապտերք մեր։
Պատասխանի ետուն իմաստունքն
եւ ասացին.
Գնացէք առ վաճառականսն
եւ գնեցէք ձեզ,
զի մի գուցէ ոչ բաւեսցէ
մեզ եւ ձեզ։ Եւ
մինչդեռ գնային նոքա
գնել, եկն փեսայն, եւ
որ պատրաստ էին մտին
ընդ նմա ի հարսանիսն,
եւ դրան եղեւ։ Ապա
գան եւ կուսանքն միւսքն
եւ ասեն. Տէր, Տէր,
բա՛ց մեզ։ Եւ նա պատասխանի
ետ եւ ասէ.
Ամէն ասեմ ձեզ, ոչ գիտեմ
զձեզ։ Արթնացարուք
ուրեմն, զի ոչ գիտէք
զաւուրն եւ զժամն։

Ա Եւ որպէս այր մեկնեալ
կոչեաց զծառայսն
իւր, եւ ետ նոցա
զստացուածս իւր։ Եւ
ընդ մի ետ հինգ տալանդս,
եւ ընդ միւսում
երկու, եւ ընդ երրորդում
մի, ամենեցուն
ըստ զօրութեան իւրեանց,
եւ մեկնեցաւ։ Եւ
գնաց անդէն որ հինգ տալանդսն
առեալ էր, եւ
գործեաց ընդ նոսա, եւ
եղեւ նմա հինգ տալանդ
այլ։ Նոյնպէս եւ որ երկուսն
առեալ էր, եղեւ
նմա երկու այլ։ Իսկ որ
մի առեալ էր, գնաց
եւ փորեաց զերկիր, եւ
ծածկեաց զարծաթ տեառն
իւրոյ։ Յետ ժամանակաց
բազմաց գայ տէր
ծառայիցն այնոցիկ, եւ
դնէ ընդ նոսա հաշիւ։
Եւ մերձեցեալ որ հինգ
տալանդսն առեալ էր,
մատոյց այլ հինգ տալանդս,
եւ ասէ. Տէր,
հինգ տալանդս ինձ ետուր,
ահա հինգ տալանդ
այլ շահեցայ։ Ասէ ցնա
տէր նորա. Եւ ես ասեմ
քեզ. Լաւ, ծառայ բարի
եւ հաւատարիմ, ի սակաւուկի
հաւատարիմ
եղեր, ի բազումս քեզ
կացուցից, մուտ արա
ի խնդութիւն տեառն
քո։ Մերձեցեալ եւ որ
երկու տալանդսն առեալ
էր, ասէ. Տէր, երկու
տալանդս ինձ ետուր,
ահա երկու տալանդ այլ
շահեցայ։ Ասէ ցնա տէր
նորա. Եւ ես ասեմ քեզ.
Լաւ, ծառայ բարի եւ
հաւատարիմ, ի սակաւուկի
հաւատարիմ
եղեր, ի բազումս քեզ
կացուցից, մուտ արա
ի խնդութիւն տեառն
քո։ Մերձեցեալ եւ որ
մի տալանդն առեալ էր,
ասէ. Տէր, գիտացի զքեզ
եթէ մարդ դժնդակ
ես, հնձես ուր ոչ սերմանեցեր,
եւ ժողովես
ուր ոչ սփռեցեր։ Եւ
երկեալ գնացի եւ փորեցի
զտալանդն քո ի
հող, ահա ունիս զքոյդ։
Պատասխանի ետ տէր
նորա եւ ասէ ցնա. Ծառայ
չար եւ ծոյլ, գիտացեր
եթէ հնձեմ ուր ոչ
սերմանեցի, եւ ժողովեմ
ուր ոչ սփռեցի։ Արդ
պարտ էր քեզ դնել զարծաթ
իմ առ փոխաւորսն,
եւ ես եկեալ
առնուի զիմն ընդ տոկոսի։
Առէք ուրեմն
ի նմանէ զտալանդն, եւ
տուք նմին որ տասն
տալանդ ունի։ Զի ամենայնի
որ ունիցի՝ տացի
նմա, եւ առատասցի,
եւ որ ոչ ունիցի՝ եւ զոր
կարծիցի ունել՝ առցի
ի նմանէ։ Եւ զծառայն
անպիտան արտաքս
հանէք ի խաւարն, անդ
իցէ լալն եւ կրճտումն
ատամանց։

Ա Եւ յորժամ եկեսցէ
Որդի մարդոյ
ի փառս իւր, եւ
ամենայն հրեշտակք
նորա ընդ նմա, յայնժամ
նստցի ի վերայ աթոռոյ
փառաց իւրոյ։ Եւ
ժողովեսցին առաջի նորա
ամենայն ազգք,
եւ սահմանեսցէ զնոսա
միմեանցմէ, որպէս
հովիւ սահմանէ զխոյսն
ի վերայ ուլոց։ Եւ
կացուսցէ զխոյսն ընդ
աջմէ կողմանց իւրոց,
իսկ զուլսն ընդ ահեկէ
կողմանց։ Յայնժամ
ասիցէ թագաւորն ընդ
աջմէ կողմանց իւրոց.
Եկայք օրհնեալք Հաւր
իմոյ, ժառանգեցէք զպատրաստեալ
ձեզ արքայութիւնն
յաշխարհէ։
Զի քաղցեալ էի եւ
կերակրեցէք զիս, ծարաւի
էի եւ արբուցէք
զիս, օտարական էի եւ
ընկալարարէք զիս,
մերկ էի եւ զգեցուցէք
զիս, հիւանդ էի եւ
այցելէք ինձ, ի բանտի
էի եւ եկէք առ իս։
Յայնժամ պատասխանի
տացեն նմա արդարքն
եւ ասիցեն. Տէր, երբ
զքեզ տեսաք քաղցեալ
եւ կերակրեցաք, կամ
ծարաւի եւ արբուցաք,
երբ զքեզ տեսաք օտարական
եւ ընկալարարեցաք,
կամ մերկ եւ
զգեցուցաք, կամ երբ
զքեզ տեսաք հիւանդ կամ
ի բանտի եւ եկաք առ
քեզ։ Եւ պատասխանի
տացէ թագաւորն եւ
ասիցէ նոցա. Ամէն ասեմ
ձեզ, զի որ ինչ արարէք
մի ումեք յեղբարցս
իմոց սոցա փոքունցս,
ինձ արարէք։ Յայնժամ
ասիցէ եւ ցձախակողմանսն
իւր. Երթայք
յինէն անիծեալք յհուր
յաւիտենական, որ պատրաստեալ
է սատանայի
եւ հրեշտակաց նորա։
Զի քաղցեալ էի եւ ոչ
կերակրեցէք զիս, ծարաւի
էի եւ ոչ արբուցէք
զիս, օտարական էի եւ
ոչ ընկալարարէք զիս,
մերկ էի եւ ոչ զգեցուցէք
զիս, հիւանդ եւ
ի բանտի էի եւ ոչ այցելէք
ինձ։ Յայնժամ
պատասխանի տացեն եւ
նոքա ասելով. Տէր, երբ
զքեզ տեսաք քաղցեալ
կամ ծարաւի կամ օտարական
կամ մերկ կամ
հիւանդ կամ ի բանտի
եւ ոչ սպասաւորեցաք
քեզ։ Յայնժամ պատասխանի
տացէ նոցա
ասելով. Ամէն ասեմ ձեզ,
զի որ ոչ արարէք մի
ումեք յեղբարցս իմոց
սոցա փոքունցս, ոչ ինձ
արարէք։ Եւ երթիցեն
սոքա ի տանջանս յաւիտենականս,
եւ արդարքն
ի կեանս յաւիտենականս։

Ա Եւ եղեւ յորժամ
կատարեաց Յիսուս
զամենայն բանս
զայսոսիկ, ասէ ցաշակերտսն
իւր. Գիտէք
եթէ յերկուս աւուրս
զատկին լինի, եւ Որդի
մարդոյ մատնեսցի
ի խաչել։ Յայնժամ ժողովեցան
քահանայապետքն
եւ գրագիտքն
եւ ծերք ժողովրդեանն
ի դահլիճ մեծի քահանայապետին,
որ կոչէր
Կայիափա, եւ խորհուրդ
արարին զի զՅիսուս
նենգութեամբ կալցեն
եւ սպանցեն։ Ասէին
սակայն. Ոչ յտօնի, զի
մի գուցէ խռովութիւն
լինիցի ի ժողովրդեանն։
Եւ Յիսուս յորժամ
էր ի Բեթանիա ի տանն
Սիմոնի բորոտի, մերձեցաւ
առ նա կին
մի ունելով սրուակ մի
մեծագին իւղոյ նարդոսի
հարկանելոյ, եւ
հարեալ զսրուակն՝ հեղոյր
ի վերայ գլխոյ նորա
հանգուցելոյ։ Եւ տեսեալ
աշակերտացն՝ վրդովեցան
ասելով. Ընդէ՞ր
կորուստ այդ։ Կարէր
բազում դրամոց վաճառել
զայդ եւ տալ
աղքատաց։ Եւ գիտացեալ
Յիսուս ասէ
նոցա. Զի՞ նեղէք զկինն,
գործ բարի արար
ինձ։ Զի զաղքատսն միշտ
ունիք ընդ ձեզ, եւ
զիս ոչ միշտ ունիք։
Զի արկեալ կինս զիւղս
զայս ի վերայ մարմնոյ
իմոյ՝ առ թաղման իմ
արար։ Ամէն ասեմ ձեզ,
ուր եւ քարոզեսցի աւետարանս
այս յամենայն
աշխարհի, եւ զոր արար
կինս այս՝ պատմեսցի
ի յիշատակ նորա։
Յայնժամ գնաց մի ի տասնեցելոցն,
որ կոչէր
Յուդա Սկարիովտացի,
առ քահանայապետսն
եւ ասէ. Զի՞նչ կամիք
տալ ինձ, եւ ես մատնեցից
զնա ձեզ։ Եւ
նոքա կշռեցին նմա երեսուն
արծաթս։ Եւ
յետ այնորիկ էր նա խնդրէր
զժամանակ մատնելոյ
զնա։ Իսկ յառաջին
աւուրն իմաստասիրացն
մերձեցան աշակերտքն
առ Յիսուս եւ
ասեն. Ուր կամիս պատրաստեսցուք
քեզ զզատիկն
ուտել։ Եւ նա ասէ.
Երթայք ի քաղաքն առ
այր մի եւ ասասջիք
նմա. Վարդապետն ասէ.
Ժամանակ իմ մերձ է,
առ քեզ արարից զզատիկն
ընդ աշակերտս
իմ։ Եւ արարին աշակերտքն
որպէս հրամայեաց
նոցա Յիսուս,
եւ պատրաստեցին զզատիկն։
Եւ յորժամ
երեկոյ եղեւ, նստաւ
ընդ տասնեցելոցն։ Եւ
ուտելոց նոցա ասէ. Ամէն
ասեմ ձեզ, զի մի ոք
ի ձէնջ մատնիչ է ինձ։
Եւ նոքա տրտմեցան
յոյժ, եւ սկսան ասել
ցնա ամենեքեան. Միթէ
ես եմ, Տէր։ Եւ նա պատասխանի
ետ եւ ասէ.
Որ մատնէ զիս ի ձեռն
ինձ՝ նա է։ Եւ Որդի
մարդոյ երթայ որպէս
գրեալ է վասն նորա,
բայց վա՛յ այնմ մարդոյ
որ մատնեսցէ զՈրդի
մարդոյ, լաւ էր նմա եթէ
չծնեալ լինէր մարդն
այն։ Եւ Յուդա մատնիչ
նորա պատասխանի
ետ եւ ասէ. Միթէ ես եմ,
Ռաբբի։ Ասէ նմա. Դու
ասացեր։ Եւ նոցա ուտելոց
առեալ Յիսուս
զհաց, եւ օրհնեալ բեկ
եւ ետ աշակերտացն
իւրոց, եւ ասէ. Առէք,
կերէք, զայս է մարմին
իմ։ Եւ առեալ զբաժակն,
եւ գոհացեալ ետ
նոցա, եւ ասէ. Արբուցէք
ի սմանէ ամենեքեան։
Զի այս է արիւն
իմ նորոյ կտակարանի,
որ վասն բազմաց
հեղու ի թողութիւն մեղաց։
Եւ ասեմ ձեզ,
զի ոչ արբից յայսմհետէ
յայսմ արգասեաց
որթոյ մինչեւ յաւուրն
յայնմ յորում զնա նոր
արբից ընդ ձեզ ի թագաւորութեան
Հաւր իմոյ։
Եւ օրհնութիւն ասացեալ
ելին ի լերինն
Ձիթենեաց։ Յայնժամ
ասէ նոցա Յիսուս. Ամենեքեան
դուք գայթակղեսջիք
ի գիշերիս
յայսմիկ վասն իմ, զի
գրեալ է. Հարից զհովիւն,
եւ ցրուեսցին
ոչխարք հօտին։ Բայց
յետ յարութեանս իմոյ
նախագնասցեմ ձեզ ի
Գալիլեա։ Պատասխանի
ետ Պետրոս եւ ասէ
նմա. Եթէ ամենեքեան
գայթակղեսցին վասն
քո, ես ոչ երբեք գայթակղեսցիմ։
Ասէ ցնա
Յիսուս. Ամէն ասեմ քեզ,
զի այսօր յգիշերի
այսմիկ մինչեւ ոչ աքաղաղ
երիցէ՝ երիցս
ուրասցես զիս։ Ասէ ցնա
Պետրոս. Եթէ ինձ
հարկ իցէ ընդ քեզ մեռանել,
ոչ ուրասցից
զքեզ։ Նոյնպէս եւ ամենեքեան
ասացին։ Յայնժամ
գայ Յիսուս ընդ
նոսա ի տեղի որ կոչի
Գեթսեմանի, եւ ասէ ցաշակերտսն
իւր. Նստարուք
աստ մինչեւ գնացից
անդր եւ աղաւթեցից։
Եւ առեալ զՊետրոս եւ
զերկոսին որդիսն Զեբեդեայ,
սկսաւ տրտմել
եւ տագնապել։ Եւ ասէ
ցնոսա. Տրտում է անձն
իմ մինչեւ ի մահ, նստարուք
աստ եւ արթնացարուք
ընդ իս։ Եւ
մատեալ փոքր մի՝ անկաւ
ի վերայ երեսաց իւրոց
եւ աղաւթէր եւ ասէր.
Հայր իմ, եթէ հնար իցէ,
անցցէ ի բաց ի
ինէն զբաժակս զայս,
բայց ոչ որպէս ես կամիմ,
այլ որպէս դու։
Եւ գայ առ աշակերտսն
եւ գտանէ զնոսա
քնացեալ, եւ ասէ ցՊետրոս.

Ի՟ւր Ա՟ստուածին։

Ա՟ստ վարդապետաց եկե-
ղեցւոյ ունին զուարա-
խութիւն հոգւոք արդա-
րոցն հինգ կերպիւ։
Ա՟խ՝ զի զերծեալքեն
ի վշտաց մարմնոյ և ի
խաղդախտէ թշնամոյն։
Թէպէտ զկատարեալ փո-
խարինեալ ոչ ունիմք իւրա-
քանչիւր կոմսութիւն։

Ի՟ւր Ա՟ստուածոյ։

Ի՟ր Տէր արդարոց եւ
մեղաւորաց են՝ ի
միում կայանի, ապա ի
քան ո՟րախութիւն և
միխիթարու՟թիւն արդարոց.
Քէպա՝ ի վերոյ ասացեր,
զարձ վերստին խնդա-
ցեմ՝ ի քէն զի կրկին
բացատրեցուս։

Ի՟ւր Ա՟ստուածոյ։

Ա՟ստ վարդապետաց եկե-
ղեցւոյ ունին զուարա-
խութիւն հոգւոք արդա-
րոցն հինգ կերպիւ։
Ա՟խ՝ զի զերծեալքեն
ի վշտաց մարմնոյ և ի
խաղդախտէ թշնամոյն։
Թէպէտ զկատարեալ փո-
խարինեալ ոչ ունիմք իւրա-
քանչիւր կոմսութիւն։

Ի՟ւր Ա՟ստուածոյ։

Ա՟ստ վարդապետաց եկե-
ղեցւոյ ունին զուարա-
խութիւն հոգւոք արդա-
րոցն հինգ կերպիւ։
Ա՟խ՝ զի զերծեալքեն
ի վշտաց մարմնոյ և ի
խաղդախտէ թշնամոյն։
Թէպէտ զկատարեալ փո-
խարինեալ ոչ ունիմք իւրա-
քանչիւր կոմսութիւն։

Ա՟ստուածոյ։ Ա՟ստ վարդապետաց եկեղեցւոյ ունին զուարախութիւն հոգւոք արդարոցն հինգ կերպիւ։ Ա՟խ՝ զի զերծեալքեն ի վշտաց մարմնոյ և ի խաղդախտէ թշնամոյն։ Թէպէտ զկատարեալ փոխարինեալ ոչ ունիմք իւրաքանչիւր կոմսութիւն։

Ի՟ւր Ա՟ստուածոյ։ Ա՟ստ վարդապետաց եկեղեցւոյ ունին զուարախութիւն հոգւոք արդարոցն հինգ կերպիւ։ Ա՟խ՝ զի զերծեալքեն ի վշտաց մարմնոյ և ի խաղդախտէ թշնամոյն։ Թէպէտ զկատարեալ փոխարինեալ ոչ ունիմք իւրաքանչիւր կոմսութիւն։

Յաղագս Աղօթից։

Յայնժամ ասէ ցնոսա առակս
զի պարտ է միշտ աղօթել եւ
ոչ նուաղել։ Եւ ասէ։ Դատաւոր
էր ոմն ի քաղաքի մի, որ զԱստուած
ոչ երկնչէր եւ զմարդ ոչ ամաչէր։
Եւ այրի մի էր ի քաղաքին
յայնմիկ, եւ գայր առ նա եւ
ասէր։ Արդա՛ր ինձ ի հակառակորդէ
իմմէ։ Եւ նա ոչ կամէր զժամանակս
բազումս։ Ապա յետ այսորիկ
ասէ ինքն ընդ ինքեան։ Թէպէտ
եւ զԱստուած ոչ երկնչիմ եւ զմարդ
ոչ ամաչեմ, սակայն վասն զի
այրի այս ինձ նեղ առնէ, արդա՛ր
զնա, զի մի յաւէտ գալով
յոգնեցուցանիցէ զիս։ Եւ ասէ
Տէր։ Լուարո՛ւք զինչ դատաւորն
անիրաւութեան ասէ։ Եւ Աստուած
ոչ առնիցէ զդատաստան ընտրելոցն
իւրոց, որ գոչեն առ նա ցա-
ւուր եւ գիշեր, եւ համբերէ
ի նոսա։ Ասեմ ձեզ, զի առնիցէ
զդատաստան նոցա վաղվաղակի։
Բայց Որդի մարդոյ երբ եկեսցէ
արդեօք գտցէ հաւատս յերկրի։

Ի Փարիսեցւոյն եւ ի Մաքսաւորէն։

Ասաց եւ առակ ցայնոսիկ
որ ինքեանց վստահ էին
եթէ արդարք են, եւ արհամարհէին
զայլս։ Երկու մարդիկ ելին
ի տաճարն աղօթել, մին Փարիսեցի
եւ միւսն մաքսաւոր։ Փարիսեցին
կայր եւ աղօթէր առ ինքն
զայսպիսի աղօթս, Աստուա՛ծ
գոհանամ քեզ զի ոչ եմ
իբրեւ զայլ մարդիկ յափշտակիչք
անիրաւք շինականք, կամ իբրեւ
զայս մաքսաւորս։ Պահեմ
երկիցս յաւուր, տամ տասանորդս
ամենայնի զոր ինչ ունիմ։
Եւ մաքսաւորն հեռի կայր
եւ ոչ կամէր զաչս իւր յերկինս
վերացուցանել, այլ հարկանէր
զկուրծս իւր եւ ասէր։ Աստուա՛ծ
ողորմեա՛ ինձ մեղաւորի։ Ասեմ
ձեզ, զի սա իջանէ արդարացեալ
ի տուն իւր քան զայնոսիկ։
Զի ամենայն որ զանձն իւր
բարձրացուցանէ՝ խոնարհեցուցի-
ցի, եւ որ զանձն իւր խոնարհեցու-
ցանէ՝ բարձրացուսցի։

Ի Մանկունսն։

Եւ մատուցանէին առ նա
մանկունս, զի մերձեցուցէ
նոցա ձեռն իւր։ Եւ տեսեալ
աշակերտացն՝ նզովեցին զնոսա։
Եւ Յիսուս կոչեաց զնոսա առ
ինքն եւ ասէ։ Թողէ՛ք զմանկունսն
գալ առ իս, եւ մի՛ արգելուք
զնոսա, զի նոցա է արքայու-
թիւն երկնից։ Ասեմ ձեզ, զի
որ ոչ ընկալցի զարքայութիւն
Աստուծոյ իբրեւ զմանուկ, ոչ
մտցէ ի նա։ Եւ գրկեալ զնոսա
եդ ձեռն իւր ի վերա նոցա
եւ օրհնեաց զնոսա։

Ի Մեծատունն։

Եւ ոմն իշխան հարցանէ
զնա եւ ասէ։ Վարդապե՛տ
բարի, զի՞նչ արարեալ
կեցից յաւիտենական։ Եւ Յիսուս
ասէ ցնա։ Զի՞ կոչես զիս բարի,
ոչ ոք բարի է, բայց միայն
Աստուած։ Զպատուիրանսն գի-
տես, մի՛ շնար, մի՛ սպան,
մի՛ գողացիր, մի՛ սուտ վկայեր,
պատուեա՛ զհայր քո եւ զմայր։
Եւ նա ասէ։ Զայս ամենայն
պահեցի յանմանկութենէ իմմէ։
Եւ Յիսուս լուեալ զայս ասէ
ցնա։ Դեռ մի ինչ պակասէ
քեզ, ամենայն զոր ինչ ունիս
վաճառեա՛ եւ բաշխեա՛ աղքատաց,
եւ ունիցիս գանձ յերկինս,
եւ եկ հետեւեա՛ ինձ։ Եւ նա
լուեալ զայս տրտմեցաւ յոյժ,
զի մեծատուն էր յոյժ։ Եւ
տեսեալ Յիսուսի զնա տրտմեալ
ասէ։ Որչա՛փ դժուարաւ մտանեն
հարուստք ի թագաւորութիւն
Աստուծոյ։ Զի դիւրագոյն է
ուղտի անցանել ընդ ծակ ասեղան
քան զհարուստ մտանել ի
թագաւորութիւն Աստուծոյ։ Եւ
ասեն որ լսեցին։ Եւ ո՞վ կարէ
ապրել։ Եւ Յիսուս ասէ։ Որ
մարդկան անկարելի է, Աստուծոյ
կարելի է։

այն Հաստատութեան նոցա
կեանքն եւ գործք, եւ
կերպ ի գործ, եւ
Թղթոյն Թիւն։ Ո՞ւ այս
ձեռաց, նոյնպէս եւ ոչ
ոչ ընդունին եկեղեցիք
ոչ մեք։ Այլ ասէ մեկնիչն,
զի յորժամ նա յայտնեա-
ցին, նման նմա լինելոց
եմք. զի տեսանելոց եմք
զնա որպէս է ։

Այսու ի թէ գալստեան
օրինէ յայտնելոց, եւ յայնմ
աւուր տալոց է զհատս
և զամենեսեան։ Այլ առաց
աւետարանիչն, յաւուրն
յորում յայտնեսցէ սէն՝
նման նմա լինելոց եմք։
և ոչ հոգիս եւեթ՝ ի
մարմնոյն։ Այսինքն՝
ընդունայն է ազօթք և
աւուրք և ամարդիք վա
նականցելոցն յորժամ
խնդրեսցեն քաւեցուցին։
Թէպէտ մոացածին զա
նիւթ պատճառն, այլ
ոչ ընդունին եկեղեցիք
աւետ։ Այլ ասէ տեսին,
զի ոչ կարէ մտանել ի

Տես
15. 8

Եւ զի՞ արտասուին։

Յորժամ հրեշտակացն։
Ասէ մեկնիչն՝ ոչ արդա
րացն համարձակացն զա
նութիւն, և ոչ մեղաւորացն
որ ի տանջանս հնազանդ
մինչև կատարեցցին հար
ուածք բարկութեան ոչ
ի վայ երկիւղ. որով փոր
ձին արդարք և մեղա
ւորք։ և ապա տացի սրբ
ոցն վերին տանջարին
բնակութիւն։

Ասէ Աստուած։

Ա՛ի Թողցի. ա՛ի յայտ եմ
աշխարհի և ա՛ի ի հան
դերձելումն տացս տալն.
որ ցուցանէ թէ դա՛յ ի
հանդերձելումն Թողու
թիւն մեղաց։

Ասէ Ա՛մբակում։

Ա՛ջդ անդ Թողուի
վէմ ի պատճառի։
Ա՛խ՝ ոչ ոչէ անդ գործ
մեղաց, նոյնպէս և ոչ
Թողութիւն։ Ո՞ւ այս
կեանքս է գործ, իսկ
այն Հաստատութեան նոցա

Եւ
3. 2

Եւ զի՞ արտասուին։

Յորժամ հրեշտակացն։
Ասէ մեկնիչն՝ ոչ արդա
րացն համարձակացն զա
նութիւն, և ոչ մեղաւորացն
որ ի տանջանս հնազանդ
մինչև կատարեցցին հար
ուածք բարկութեան ոչ
ի վայ երկիւղ. որով փոր
ձին արդարք և մեղա
ւորք։ և ապա տացի սրբ
ոցն վերին տանջարին
բնակութիւն։

Ասէ Ա՛մբակում։

Ա՛ջդ անդ Թողուի
վէմ ի պատճառի։
Ա՛խ՝ ոչ ոչէ անդ գործ
մեղաց, նոյնպէս և ոչ
Թողութիւն։ Ո՞ւ այս
կեանքս է գործ, իսկ
այն Հաստատութեան նոցա

Եւ՛ զարձ՛ զի անդ թո-
ղուն մեզաց ոչէ, զոր
աստ ոչ թողուն. այլ ամ-
մեղք որ աստ թողուն,
թողուն և անդ։ Ըստ,
զոր միանդամ կապեցէք
երկրի՝ եղիցի կապեալ
երկինս. և զոր արձա
կեցէք երկրի՝ եղիցի
արձակեալ երկինս։
Ձեռ՝ կապելն և արձա
կելն երկրիւրի լինի և ոչ
ի քահանայութեան։ Նմ այս
յայտնի, աստեղաց առ
կատարումն է հանդերձ
ձեռնն. այսինքն մեզաց
և արդարութեան. պատժի
և պարգևի. կապելոյ և
արձակելոյ։ զայն ասէ,
մի՛ աստ և մի՛ ի հանդերձ
ձեռնն։

Ա՚ Թագ. Ի.

Ընդաբ մեք ընդ հուր
և ընդ ջուր, և հաներ
զմեզ ի հանգիստ ասէ
մարգարէն։ արդ նոքա

Ա՚ Թագ. ԻԸ. ԻԹ.

բարեաց և չարեաց։ այս
կեանքս է սերմանելոյ,
և անդ հնձելոյ և ժողո
վելոյ։ աստ վաստակիլ,
և անդ հանդչիլ։ Ոչ
ասէ օգոստինոս՝ թէ ինչ
առաքեսցէ ինձ տէր
տանն արդարոյ եօթն
երորդ գնոսին, ի հան
դերձեալն ոչ լինի ա
ղօթքն հարկաւոր. վա
ղի ոչ գոյ թշնամութի
կամ փորձութի ինչ. և
ոչ ակնկալութի բարի
խոստմանցն խոկումն և
զմայլումն։ Ո՞վ հար
կաւոր է ի կեանս այս
որ է լցեալ թշուառու
թեամբ և փորձութ։
Երկիւղ՝ որպ մարմինն
յետ երման հոգւոյն ոչ
փոխի ի բարւոյ ի չար,
կամ ի հակինին. նոյնպ
եւ ոչ հոգին ընդ առաքինի
փայտն յոր կողմ անկ
ցի, ինոյն կացցէ. թէ ի
հարաւ, որ է ջերմ տերն
այ և ի լոյս. և թէ ի

զի վերնատունն։ Եւ ասէ
ցի զդպիրս առաքելոցն,
և երեսեցան նոցա բաժա
նեալ լեզուք իբրև
հուր և նստաւ ի վերայ
ամենից հոգւով սրբով. և
սկսան խօսել այլ և այլ
լեզուս որպէս և հոգին
տայր բարբառել նոցա։
Նոքա վասն հոյժ ասէ,
հուր եկիր սրկանել
յերկինս։ Նոքա ասէն յօ
հաննէս ասէ, որ գինով
իմ գալոց է, նա մկրտէ
սուրբ հոգւով
և հրով։ Նոքա սրբա
զանն պօղոս ասէ, մի՛ շի
նէք զհոգին սուրբ,
զոր կնքեցաք ձեզ
առ
հասարակ։

Եւ զդպիրս համարօտաբար
այսպէս խրատէ. ասէ Ե
հուր հոգւոյն և Ե ջուր
սուրբ հոգւոյն անպակասին,
յերկնից հանգիստն է
լսանելն։ Ի սա մկրտիլն
յօհաննու, ի սա մկրտիլ
զձեզ ջուրս ասէ, նա մկ
կրտեցէք զձեզ ի հոգին

Յհ. 1. 26
Մտթ. 3. 11
Մրկ. 1. 8
Ղկ. 3. 16
Յհ. 7. 39
Գործ 19. 2
Եփես. 4. 30

Եւ զի
3. 5

կոչեցաք զձեզ ի մի մարմին
և խաղաղութեան եղէք
երախտագիտացեալք։
Բանն քրիստոսի
հարուսցէ ի ձեզ
առատապէս
իմաստութեամբ
և ամենայն
հանճարով։

Եւ զի ոչ ոք ի ձեզանէ
կարծիցէ թէ ասացեալ
ինչ ասացաք ի վերայ
հոգւոյ սրբոյ, զի ոչ
ունիմք հոգի սուրբ։
Ո՛չ ի հոգւոյն սուրբ
ասեմ և
ոչ ի հոգւոյն
սրբոյ կերպարանեալ
զամենայն
զգայական
ստեղծուածս
ի
հոգւոյն
սրբոյ
ստեղծեալ
ի
հոգւոյն
սրբոյ
ի
հոգւոյն
սրբոյ
ի
հոգւոյն
սրբոյ

Յոհ" Պատարան։
կըտուցի՝ կեցցէ. եւ որ
ոչն հաւատացի՝ դատա-
պարտեցի։ Ես հաղոր
դութիւն՝ զոր ասաց յա-
ետարանին յօհաննու,
ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ Յօհ
եթէ ոչ կերիջիք զմարմին 6·54
որդւոյ մարդոյ և արբ
ջիք զարիւն նորա՝ ոչ ու
նիք կեանս յանձինս։
Յայս երկեակս անցա
նելով մեր ի Հանդիսա
կենցաղոյս՝ առանց կար
ծեաց երանեաց ի տան
դիսոյն. այսինքն յար-
քայութիւն երկնից։
Կարձ թէ ըստ կարգի
և զայն յարմարեաց,
կարծեմ ոչ ըստ երկի-
րացն։
Ո՞ւ ասաց թէ, քննե Յովհ
ցեր զգրեալ ոչ արձամ։ 5·39
և արձամին նախ հրով
մաքրեր, և ապա ի ջուրն
մեռք անցեալ ըստ փորձանա
կի յորդայիցեան սուսե
րով որ պատերազմէր
ընդդէմ ի մեզ հետ
ջուրց ի մեզ հետ

Ա՛ւետ Հռոմէացին։
տեր և՛ հոս։ Ասէ և
առաքեալն պետրոս, Ա Պետ
առաջին պետրոս, մկրտ 3·22
ութիւն ոչ ըստ մարմնոյ ապա,
այլ զգաստութիւն մտացն հան
դէպ մաքրի։ Ես յետ
մկրտելոյն մեր ի ջուրն
և՛ հոս հոգւոյն սրբոյ,
ապա յետ այնորիկ եկա
նեմք ի հանդիսասն ըստ Յոհ
ոմն բանի։ եթէ ոք ոչ 3·5
ծնանի ի ջուրց և՛ հոգւոյ,
ոչ կարէ մտանել յար-
քայութիւն աց, այսինքն
երանել ի հանդիսասն
կենաց։
Ես զգալ այլ ևս մեկ
նութիւն։ զի ջուրն ու
նի զիւրն հոգեւոր մկրտու
թիւն որ հաւատով լինի.
և հուրն զիւրն հոգ
ւոյն սրբոյ և
զորդեութիւնն մարմնոյ և
արեան կենդանարարին որ
միով լինի ընդ հոգեւորսն
քրիստոսի միտոյն։ Ես ասեմ
զայս ըստ ի խորհրդոյ
մեծանէ զմեզ յար-
քայութիւնն երկնից։
այսինքն մկրտութիւն։ Ընդ Ա՛ւետ
որ հաւատացէ և մկր 16·16

Եւ ոչ ոք կարէ ի ձեռն ինչ
կոմսիմք ասել։
Նոյն յայտնեալ յայտ է
որ զի յետ փրկանացն
վանելոյ Հանդիսաւէ սըր
բոյն։ Նոյն եթէ պնդին
ի հակառակին և ասեն,
զԻսու քամ այսմանէ
մըղըկեն, ապա և զոյն
զինչ ասեն։ Նոքա ըզ
Ջուրն մկրտել իմանան
և Հուրն զՍուրբ. քա՛
րոզել, ապա պարտ էր
առել մըղըկին, անցաք
մեք ընդ Ջուր և ընդ Հուր։
Նոքա այսպէս ասեն Ջուրն
էր առաջեալ, Թերևս
ունէին ինչ առեալ։
այլ մարգարէն նախ ըզ
Հուրս առ և ապա զՋուր
Վերնին սիրոյ է մեկնիչն
և իմացեալն նոցին։

Ասէ Աստուած։

Ես էր հրամայեաց ընդ
առեալ քուս վաղադրեան
առ այն, և կամ ասելն՝
ամէն առեմ քեզ այլ և
լանիցես առնել միոչեալ
հաստատութեանցս զերծելն

ցանկութեց. և մեր Համ
բերութիւնն առնեմ այլ
զերծաւ, այլ մաքրեցից
Նոյն յորժամ մաքրեցից
փրկութիւնն, մեռաց ըզ
ամէն ի հոգւոյն նոյ վը
առնն և եհան ի տոյս
Հանդերձեալ կենացն
և յանախառութիւն։
Ասեմ առ քեռնատ
առ ի գիտս առաքինու
թեց յերկն մասն արա
րութեան և յեօթնեղեզ
գլուխն, վ՚ր զի յամ օր
բոլորելի առն խղճի մը
առց մերոց Հրով գեհե
նոյն, այսինքն Թիւր գան
կուքն։ վասն պատուիրա
աղաղակել առ օգնու
շնորհացն այ և ընկճեալ
առ Ջուրս արտասուաց։
Աւարձ՝ ներգործ յամ
օր աւերածուէ չար խոր
հըրդոց որ բարձրանան
ի վեր գլխոց արտից մե
րոց։ ասան Հարկիմք
միշտ աղաղակել և աշա
կերտացն որ ի ծովուն,

Յետ այս յայտնեաց
Յիսուս եւս ինքեան
առաքեալսն իւր ընդ
ծովեզերս Տիբերիայ.
եւ յայտնեաց այսպէս։
Էին միասին Սիմոն
Պետրոս եւ Թովմաս
որ կոչեցեալ Երկնա-
ծին, եւ Նաթանայէլ
յԿանայ Գալիլեացւոյ,
եւ որդիքն Զեբեդեայ,
եւ այլք յաշակերտաց
նորա երկուք։ Ասէ
Սիմոն Պետրոս. Երթամ
ձկնորսութեան։ Ասեն
նմա. Երթամք եւ մեք
ընդ քեզ։ Ելին եւ
նաւեցան. եւ յայնմ
գիշերի ոչ բռնեցին
զինչ։ Եւ յորժամ
առաւօտն եղեւ, կայ-
ցէ Յիսուս ի հեղեղա-
տին. բայց ոչ գիտա-
ցին աշակերտքն թէ
Յիսուս է։ Ասէ ցնոսա
Յիսուս. Մանկունք,
միթէ ունիցիք ինչ
ուտելեաց։ Պատաս-
խանի տուին նմա.
Ոչ։ Նա ասէ ցնոսա.
Արկէք զուարակն ընդ
աջմէ կողմն նաւուն,
եւ գտանիցէք։ Արկին
եւ ոչ կարէին զայն
քաշել յերկայնու-
թենէ ձկանցն։ Ասէ
աշակերտն յոր սիրէր
Յիսուս Պետրոսի.
Տէր է։ Սիմոն Պետ-
րոս, լուեալ թէ Տէր
է, զգեցաւ զվերա-
կացուն, զի մերկ էր,
եւ ընկեցաւ ի ծով։
Իսկ այլ աշակերտքն
նաւաւ եկին, զի ոչ
էին հեռի երկրէ, այլ
իբրեւ ընդ երկու հա-
րիւր կանգուն, քա-
շելով զուարակն ձկանց։
Յորժամ ելին ի երկիր,
տեսին ածուխս ան-
թեղս, եւ ձուկն եդեալ
ի վերայ, եւ հաց։
Ասէ նոցա Յիսուս.
Բերէք ի ձկանցդ
որ բռնեցէք այժմ։
Ելեալ Սիմոն Պետ-
րոս քաշեաց զուա-
րակն ի ցամաք, լե-
ցեալ մեծաւ թուով
ձկամբ հարիւր հնգե-
տասան եւ երից։ Եւ
այսքան ինչ ձկանց
ոչ պատառեցաւ զուա-
րակն։ Ասէ նոցա
Յիսուս. Եկայք, ճա-
շակեցէք։ Եւ ոչ ոք
համարձակէր ի հար-
ցանել նմա. Դու ո՞վ
ես, գիտելով թէ Տէր
է։ Եւ գայ Յիսուս
առնու զհաց, եւ տայ
նոցա, եւ զձուկն
նոյնպէս։ Այս երրորդ
անգամ յայտնեցաւ
Յիսուս աշակերտաց
իւրոց յետ յարու-
թեանն ի մեռելոց։

Ասէ ցՍիմոն Պետ-
րոս Յիսուս. Սիմոն
Յովհաննու, սիրես
դու զիս աւելի քան
զայս։ Ասէ նմա. Այո,
Տէր, դու գիտես թէ
սիրեմ զքեզ։ Ասէ
նմա. Արածեա զգառունս
իմ։ Ասէ նմա երկրորդ
անգամ. Սիմոն Յով-
հաննու, սիրես դու
զիս։ Ասէ նմա. Այո,
Տէր, դու գիտես թէ
սիրեմ զքեզ։ Ասէ
նմա. Հովուեա զոչխարս
իմ։ Ասէ ցնա երրորդ
անգամ. Սիմոն Յով-
հաննու, սիրես դու
զիս։ Տրտմեցաւ Պետ-
րոս զի ասաց ցնա
երրորդ անգամ. Սի-
րես դու զիս։ Եւ
ասէ նմա. Տէր, դու
ամենայնի գիտես,
դու գիտես թէ սի-
րեմ զքեզ։ Ասէ նմա
Յիսուս. Արածեա զոչ-
խարս իմ։ Ամէն ամէն
ասեմ քեզ, յորժամ
էիր երիտասարդ, կա-
պէիր զգեստս քո, եւ
երթայիր ուր կամէիր.
իսկ յորժամ ծերա-
նայիցես, երկնցուս
զձեռս քո, եւ այլ
կապեսցէ զքեզ, եւ
տարցէ ուր ոչ կա-
միս։ Զայս ասաց
նշանակելով զինչ
մահուամբ փառա-
ւորեսցէ զԱստուած։
Եւ զայս ասացեալ
ասէ ցնա. Հետեւեա
ինձ։

Դարձեալ Պետրոս
դառնայ տեսանէ զաշա-
կերտն զոր սիրէր
Յիսուս, որ եւ հան-
գեաւ ի ստինսն նո-
րա ընդ ընթրեացն,
եւ ասէ. Տէր, զայն
որ մատնէ զքեզ։
Զայն տեսեալ Պետ-
րոս ասէ ցՅիսուս.
Տէր, զայդ ինչ լի-
նի։ Ասէ նմա Յիսուս.
Եթէ կամիցիմ զայն
մնալ մինչեւ եկեսցէ
իմ, զի՞ է քեզ ընդ
նմա։ Դու հետեւեա
ինձ։ Ել ասացեալ
այս բան ի եղբարսն
թէ աշակերտն այն
ոչ մեռանի։ Եւ ոչ
ասաց Յիսուս նմա
թէ ոչ մեռանի, այլ
եթէ եթող զնա մնալ
մինչեւ եկեսցէ։ Այս
է աշակերտն որ վկայէ
զայսոսիկ, եւ գրեաց
զայսոսիկ։ Եւ գիտեմք
զի ճշմարիտ է վկա-
յութիւն նորա։ Եւ
կան այլ բազումք
զոր արար Յիսուս,
զորս եթէ գրեսցին
զիւրաքանչիւրս, ոչ
կարծեմ զի աշխարհ
ինքն տեղի լինիցի
գրեանցն զորս գրե-
սցին։ Ամէն։

Ի Գործս Առաքելոցն։

Զառաջին բանն
արարի, ով Թէոփիլէ,
վասն ամենայնի զոր
սկսաւ Յիսուս առնել
եւ ուսուցանել, մինչ-
եւ յաւուրն յորում
պատուիրեաց առաքե-
լոցն զոր ընտրեաց
Հոգւովն Սրբով, եւ
համբարձաւ։ Յորոց
եւ ցուցանէր զանձն
իւր կենդանի յետ
չարչարանացն իւրոց
ի բազում հաստա-
տութեամբ, երեւե-
լով նոցա աւուրս
քառասուն, եւ խօսե-
լով զարքայութենէն
Աստուծոյ։ Եւ ժո-
ղովեալ ընդ նոսա
պատուիրեաց նոցա
ի Երուսաղէմէ մի
հեռանալ, այլ սպա-
սել զխոստումն Հօր,
զոր լուարուք, ասէ,
յինէն։ Զի Յովհան-
նէս զկնի մկրտեաց
զջրով, դուք զկնի
ոչ բազում աւուրց
մկրտեսջիք զՀոգւով
Սրբով։ Իսկ նոքա
ժողովեալք հարցա-
նէին նմա, եւ ասէին.
Տէր, միթէ ի ժամա-
նակի սորա վերա-
դարձուցանես զարքա-
յութիւն Իսրայէլի։
Ասէ նոցա. Ոչ է ձեր
գիտել զժամանակս
կամ զաւուրս զոր
Հայր եդ ի զօրու-
թեան իւրում։ Այլ
առնուցուք զզօրու-
թիւն Հոգւոյն Սրբոյ
որ գայ ի ձեզ, եւ
եղիցիք ինձ վկայք
ի Երուսաղէմ եւ ի
համայն Հրէաստան
եւ ի Սամարիա, եւ
մինչեւ ի ծագս երկրի։
Եւ զայս ասացեալ
ի տեսանել նոցա
համբարձաւ, եւ ամպ
ընկալաւ զնա ի
աչաց նոցա։ Եւ
յորժամ հայէին ընդ
երկինս երթալ նմա,
ահա երկու այր կա-
նգնեցան առ նոսա
հագեալ սպիտակա-
զգեստ, որ եւ ասեն.
Արք Գալիլեացիք,
զի՞ կայք հայեցեալ
յերկինս։ Այս Յիսուս
որ համբարձաւ ի
ձենջանէ յերկինս,
այնպէս եկեսցէ որ-
պէս տեսէք զնա
երթեալ յերկինս։
Յետ այսորիկ դար-
ձան ի Երուսաղէմ
յլերինէ որ կոչի
Ձիթենեաց, որ է
մերձ ի Երուսաղէմ
ի չափ ճանապարհի
շաբաթու։ Եւ մտեալ
ի քաղաքն, ելին ի
վերնատունն ուր
կային, որ էին Պետ-
րոս եւ Յակոբոս եւ
Յովհաննէս եւ Անդրէաս,
Փիլիպպոս եւ Թովմաս,
Բարթողիմէոս եւ Մատ-
թէոս, Յակոբոս Ալփէի
եւ Սիմոն Նախանձա-
ւոր, եւ Յուդա Յա-
կոբայ։ Սոքա ամե-
նեքեան էին հաստա-
տակամ միաբանու-
թեամբ ի պաղատանս
եւ ի խնդրուածս
ընդ կանայս եւ ընդ
Մարիամ մայր Յի-
սուսի, եւ ընդ եղ-
բարսն նորա։ Եւ
յաւուրսդ յայսոսիկ
յարեաւ Պետրոս ի
մէջ եղբարցն, եւ
ասէ (էր ամբոխ
անուանց ի միասին
մօտ հարիւր քսան).

Եւ ասէ ցնոսա. Ես եմ, մի՛ երկնչիք։
Եւ մտին առ նա ի նաւակն, եւ դադարեաց
հովն։ Եւ նոքա յոյժ ի միտս իւրեանց
զարհուրեալ էին։ Քանզի ոչ իմացան
զհացերն, այլ էր սիրտ նոցա կուրացեալ։
Եւ անցեալ յայնկոյս, եկին ի գաւառն
Գեննեսարեթ, եւ մերձեցան ի նաւահանգիստն։
Եւ ելեալ նոցա ի նաւակէն, յանդիման
եղեւ նմա ամենայն ժողովուրդն։

Եւ ասէ Յիսուս։
Ոչ ոք ասէ առ քեզ, զի՞ ես
ամենայն ինչ հրամ
առաջի։

Եւ ասէ Մարկոս։
Ընդառաջեալ վէր կայաս
բազմի հրոյն ասէ. որ և
ընդմարգէ երեսացն քո
և նստոյ որպէս զՅոս լսոյ
պերսոյն, այլ եկեալ
օր ոմն ի բերդն զգոյ. յո
լսեալ եկինէք տագնա
պաւն անցցեն. և բնակէք
հրամ հիմեալ լուծցին.
և եկիցէ և տայ ի նմա
գործ գոանիցին։
Եւ մտին ասէ, հրա
առաջի նոր բոլորեցաւ.
և շուրջ զնովաւ մրմիկ
յոյժ։ Եւ նոյն հրամ ի
մանէ այլոյն, որպէս ասէին
հայոց խոսա և երկեղն

Եւ ասէ Մարկոս։
ոչէ մի թէ, նա թէ,
ես ընդ ձեզ եմ մինչև
ի կատարած աշխարհի։
և յետ այնորիկ ոչէ։
Եւ յոյժ և առաւ մինչև
զոր մինչ առ ինքն նշա
նակէ և զհանդերձեալն
ոչ երկացուցանէ։
Արդէ՞ ոչ կամի հա
առացանել զերեսին քոյ
սէն ոչ աւգտակարութիւն
զերեսին մերոյն ապաշխա
րեսի։ Ո՞ի որ յառաջն
մերոյ և առաքելոցն հա
ստատեալն էին՝ որպա
րագաւ և հաւոյց զբնին
սէն. իսկ զայն որ՝ի ժամ
մահուանն մերոյ և այն
արժանաւոր հաղորդե
ցաւ խնդրեն զերեսին
քոյին և ոչ ունի հա
առացանել։ Այնժամ
զառաջին քո մասնէ
զնա ի ձեռն զահ ձին,
այսինքն ի ձեռս սուր
զոմ հրեշտակին. և զա
հին այսինքն ի բառն,
այսինքն յիմանալոց սուր
Յառնա. յոյժ զերծ ոչ

Ա՛որ 28. 20

Ա՛որ 25. 41

Ա՛որ 2 Պետ 3. 10

Ա՛որ 1 Պետ 3. 12

Ա՛որ Յովհ 49. 5

զոր ոչ ոք կարէ ընդդէմ
կալ։

Ի՟ե ԱՀԱՒԱՍՊ։

Ա՟յո ոչ կարեմ ընդդէմ կալ
զի ոչ ոք ինձ ընդդէմ է։

Ի՟ե ԱՌԱՔԵԼԱՊ։

Ա՟յո ոչ կարեմ ընդդէմ կալ
զի ոչ ոք ինձ ընդդէմ է։

Ի՟ե ՍՈՒՐԲԱՊ։

Ա՟յո ոչ կարեմ ընդդէմ կալ
զի ոչ ոք ինձ ընդդէմ է։

Ի՟ե ՍՈՒՐԲ ԳԱՐԱԳԻՆՈՍԱՊ։

Ա՟յո ոչ կարեմ ընդդէմ կալ
զի ոչ ոք ինձ ընդդէմ է։

Ի՟ե ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԱՊ։

Ա՟յո ոչ կարեմ ընդդէմ կալ
զի ոչ ոք ինձ ընդդէմ է։

Ի՟ե ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԱՊ։

Ա՟յո ոչ կարեմ ընդդէմ կալ
զի ոչ ոք ինձ ընդդէմ է։

Ի՟ե ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿԱՊ։

Ա՟յո ոչ կարեմ ընդդէմ կալ
զի ոչ ոք ինձ ընդդէմ է։

Ի՟ե ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍ

Ո՞ւմ ոչ ոք համարձակեցաւ
միանալ ընդ նոսա. և ժողովուրդն
յամենեցունց. և հաւատացեալ
քան առաւել լինէին տարեալք
Տեառն զիարս կանչէ մարդ
սինեն զանմարմինն ըմբռնել
նել ասելով և կամ հար
հարկել։ Իբրև դուք զբե
փրձեա՛ և խնամասի
րեա՛. երկի մերձ առ հր
նոց ինչ բոլորելոյ ա
հաւնակի և այլ խմբ
հնոցի հրոյն բոլորելոյ
զհատ. մի՛ թէ կարծէք
հուր հնոցին այնմի ա
րել զհատ զոր արկեր
ի մէջ նոր, քան եւ մի՛ լի
ցի. զի ուրբան և ջանա
ցես ոչ կարէ այս լինել։
քզի անմարմինն է հատ.
և մարմին հուր հնոցին.
վայրկին ոչ կարէ մարմ
նաւոր հուրդ զանմար
մին հատ ըմբռնել։

Ո՞ւնչ ասես առ այս.
բանականսդ կարելի
համարին արդեօք երկ
անկարելի։ Արեւ թէ
զի անկար է և անչնարին
երկ մարմնաւոր հուրն

զան։ Ա՛ւրդ յայտ է զի
և հատանաւոր անմար

մարմին է բանականն հո
գին մեր ըստ վիճակաւորեցոյ
առհասարակ, թէ
հոգինն անմարմին գոյա
ցուածն. կատարեալ
մարմնոյ։ Իբր վարդապե
տեցոյ առեն, հո
գինն հոգևոր գոյացու
ածն անմարմին բանա
կան. առեղծեալ գոյա
ցուի յոչնչէ առ ի կեր
դասաւորացեալ զմարդ
կայնեալ։ Իբր գրէ
առեն, հոգինն անմար
մին գոյացուածոյ, առատա
ւորութիւն մարմնոյն։ և
այլ այսպիսիսն որ առա
ջի ի վերոյ յիշեցուածն
գիտէք։ Ա՛ւրդ յայտ է զի
և հատանաւոր անմար

ասա քահանայն եկեսցէ
զի ի սխալանս ինչ, ոչ
ճշդիւ լսէ մարդն, եւայն
ինչ ի մարդկանէ ոչ
գիտի մարդ օգուտս
նմին ։ Մարդ մի ասէ
ինձ ցաւ ունիմ ի սրտի
իմում, եւ ես ոչ գիտեմ
զի ցաւ ունիս, եւ ոչ
գիտեմ զի ցաւ ունիս
ինձ օգուտ մարդկան։
Ոչ ցաւցուսցէ մի
զանազան ցաւովք
զանազանաւք ։ Ոչ
ցաւցուսցէ մի զանազան
ցաւովք զանազանաւք
զանազանութեան
ցաւոյ ։ Ոչ ցաւցուսցէ
մի զանազան ցաւովք

ոչ ոք ինձ ասէ. Ո՞ւր ես դու. Այլ զի
ես խօսեցայ ձեզ զայս՝ լցաւ սիրտ ձեր
տրտմութեամբ։ Բայց ես զճշմարտու-
թիւն ասեմ ձեզ. օգուտ է ձեզ զի ես
երթամ։ Զի եթէ ոչ երթայց՝ Մխի-
թարն ոչ գայ առ ձեզ. իսկ եթէ երթա-
ցից՝ առաքեցից զնա առ ձեզ։ Եւ
եկեալ նա՝ յանդիմանեսցէ զաշխարհ
վասն մեղաց, եւ վասն արդարու-
թեան, եւ վասն դատաստանի։ Վասն
մեղաց՝ զի ոչ հաւատան ինձ։ Եւ
վասն արդարութեան՝ զի առ Հայր
իմ երթամ, եւ ոչ եւս տեսանիցէք
զիս։ Եւ վասն դատաստանի՝ զի
իշխանն աշխարհիս դատապարտեալ
է։ Ունիմ բազում ինչ ասել ձեզ,
եւ ոչ կարէք հիմա տանել։ Բայց
երբ եկեսցէ նա՝ Հոգի ճշմարտու-
թեան, նա առաջնորդեսցէ ձեզ ի
ճշմարտութիւն ամենայն։ Զի ոչ
խօսեսցի յանձնէ իւրմէ, այլ զոր
լսիցէ՝ խօսեսցի, եւ զգալոցսն
յայտնեսցէ ձեզ։ Նա զիս փառա-
ւորեսցէ, զի յիմմէ առցէ, եւ յայտ-
նեսցէ ձեզ։ Ամենայն որ ունի Հայր՝
իմ է. վասն այսորիկ ասացի, զի
յիմմէ առցէ, եւ յայտնեսցէ ձեզ։
Սակաւ մի եւ ոչ տեսանիցէք զիս,
եւ դարձեալ սակաւ մի եւ տեսա-
նիցէք զիս, զի առ Հայր երթամ։
Ասացին ուրեմն ոմանք ի աշակերտաց
նորա ընդ միմեանս. Զի՞նչ է այս
զոր ասէ մեզ. Սակաւ մի եւ ոչ տե-
սանիցէք զիս, եւ դարձեալ սակաւ
մի եւ տեսանիցէք զիս, եւ զի առ
Հայր երթամ։ Ասէին ուրեմն. Զի՞նչ
է այս զոր ասէ. Սակաւ մի. Ոչ գի-
տեմք զինչ խօսի։ Գիտաց Յիսուս
կամել նոցա հարցանել զինքն, եւ
ասէ ցնոսա. Զայդ հարցանէք ընդ
միմեանս, զոր ասացի. Սակաւ մի եւ
ոչ տեսանիցէք զիս, եւ դարձեալ
սակաւ մի եւ տեսանիցէք զիս։ Ա-
մէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ լայցէք
եւ ողբայցէք դուք, եւ աշխարհ ու-
րախասցի. տրտմեսջիք դուք, այլ
տրտմութիւն ձեր յերկիւղ եղիցի։
Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմու-
թիւն ունի, զի եհաս ժամ նորա.
այլ յորժամ ծնցի մանուկն՝ ոչ եւս
յիշէ զնեղութիւնն՝ վասն ուրախու-
թեան զի ծնաւ մարդ յաշխարհ։
Եւ դուք արդ տրտմութիւն ունիք
ոմանք ի վերայ ժամանակի։ Այլ
տեսից զձեզ դարձեալ, եւ ուրախ
լիցին սիրտք ձեր, եւ զուարճու-
թիւն ձեր ոչ ոք առնուցուն ի ձե-
նանէ։ Եւ յաւուր յայնմիկ զիս ոչ
հարցանիցէք զինչ։ Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ, զի զոր ինչ խնդրիցէք
յԱստուծոյ յանուն իմ՝ տացէ ձեզ։
Մինչեւ ցայժմ ոչ խնդրէիք զինչ
յանուն իմ. խնդրեցէք եւ առցէք,
զի ուրախութիւն ձեր լցցի։ Զայս
առակս ասացի ձեզ. եկեսցէ ժամ
յորում ոչ եւս առակս ասասցեմ
ձեզ, այլ յայտնութեամբ վասն Հօր
ասասցեմ ձեզ։ Յաւուր յայնմիկ
յանուն իմ խնդրեսջիք, եւ ոչ ասեմ
ձեզ, զի ես աղաչեցից զՀայր վասն
ձեր։ Զի ինքն Հայր սիրէ զձեզ,
զի դուք զիս սիրեցէք, եւ հաւա-
տացէք, զի ես յԱստուծոյ ելի։ Ել
յՀաւրէ, եւ եկի յաշխարհ. դարձեալ
թողում զաշխարհ, եւ երթամ առ
Հայր։ Ասեն աշակերտքն նորա.
Ահա արդ յայտնութեամբ խօսիս,
եւ ոչ առակս ասես։ Արդ գիտեմք,
զի գիտես զամենայն, եւ ոչ պիտի
ոք հարցանել զքեզ. վասն այսորիկ
հաւատամք, զի յԱստուծոյ ելեր։
Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս.
Արդ հաւատայք։ Ահա գայ ժամ,
եւ եկեալ է արդէն, զի ցրուեսջիք
դուք իւրաքանչիւր յիւրսն, եւ զիս
միայն թողուցուք. եւ ոչ եմ միայն,
զի Հայր ընդ իս է։ Զայս ասացի
ձեզ, զի ի ինձ խաղաղութիւն ու-
նիցիք։ Յաշխարհի նեղութիւն ու-
նիք, այլ յուսացարուք, ես յաղթե-
ցի աշխարհի։

Ա՛ւետ Աւետեաց։

Զայս խօսեցաւ Յիսուս, եւ ամբա-
րձեալ զաչս իւր յերկինս՝ ասէ.
Հայր, եկն ժամ. փառաւորեա զորդի
քո, զի եւ որդի քո փառաւորեսցէ
զքեզ։ Որպէս տուեր նմա զիշխա-
նութիւն ամենայն մարմնոյ, զի զա-
մենայն զոր ետուր նմա՝ տացէ նոցա
կեանս յաւիտենական։ Եւ այս է
յաւիտենական կեանքն, զի ճանա-
չիցեն զքեզ միայն ճշմարիտ Աստ-
ուած, եւ զոր առաքեցեր Յիսուս
Քրիստոս։ Ես զքեզ փառաւորեցի
յերկրի, զգործն կատարեցի զոր
տուեր ինձ, զի արասցեմ։ Եւ արդ
փառաւորեա զիս դու, Հայր, առ
քեզ ինքն զփառսն յորում էի առ
քեզ յառաջ քան զաշխարհ։ Յայտ-
նեցի զանուն քո մարդկան զորս
ետուր ինձ յաշխարհէ. քո էին, եւ
ինձ ետուր զնոսա, եւ զբանն քո
պահեցին։ Արդ գիտացին, զի ա-
մենայն զոր ետուր ինձ՝ յքէն են։
Զի զբանս զոր ետուր ինձ՝ ետու
նոցա, եւ նոքա ընկալան, եւ ճշմա-
րիտ գիտացին, զի յքէն ելի, եւ
հաւատացին, զի դու զիս առաքե-
ցեր։ Ես վասն նոցա աղաչեմ. ոչ
վասն աշխարհի աղաչեմ, այլ վասն
որոց ետուր ինձ, զի քո են։ Եւ
զիմսն ամենայն քո են, եւ քոյքն
իմ են, եւ փառաւորեալ եմ ի նոսա։
Եւ ոչ եմ եւս յաշխարհի, եւ նոքա
յաշխարհի են, եւ ես առ քեզ գամ։
Սուրբ Հայր, պահեա զնոսա յանուն
քո զորս ետուր ինձ, զի եղիցին
մի որպէս եւ մեք։ Յորժամ էի ես
ընդ նոսա յաշխարհի՝ ես պահէի
զնոսա յանուն քո. զորս ետուր ինձ
պահեցի, եւ ոչ կորեաւ ոք ի նոցա,
բայց միայն որդի կորստեան, զի
գրոցն կատարեսցի։ Այլ արդ առ
քեզ գամ, եւ զայս խօսիմ յաշխար-
հի, զի ունիցին զուարճութիւն իմ
լցեալ յանձինս իւրեանց։ Ես տուի
նոցա զբանդ քո, եւ զնոսա աշխարհ
ատեաց, զի ոչ են յաշխարհէ, որ-
պէս եւ ես ոչ եմ յաշխարհէ։ Ոչ
խնդրեմ զի առցես զնոսա յաշխար-
հէ, այլ զի պահեսցես զնոսա ի չա-
րէ։ Յաշխարհէ ոչ են, որպէս եւ ես
ոչ եմ յաշխարհէ։ Սրբեա զնոսա
ճշմարտութեամբ. բանն քո ճշմա-
րտութիւն է։ Որպէս զիս առաքե-
ցեր յաշխարհ, եւ ես առաքեցի զնո-
սա յաշխարհ։ Եւ վասն նոցա ես
զանձն իմ սրբեմ, զի եւ նոքա եղիցին
սրբեալք ճշմարտութեամբ։ Ոչ վասն
նոցա միայն աղաչեմ, այլ եւ վասն
որ հաւատասցեն ի բանս նոցա ի
ինձ, զի ամենեքին մի եղիցին. որ-
պէս դու, Հայր, յիս, եւ ես ի քեզ,
զի եւ նոքա ի մեզ մի եղիցին. զի
աշխարհ հաւատասցէ, զի դու զիս
առաքեցեր։ Եւ զփառսն զոր ետուր
ինձ՝ ես ետու նոցա, զի եղիցին մի
որպէս եւ մեք մի եմք։ Ես ի նոսա,
եւ դու յիս, զի կատարեալ եղիցին
ի մի, եւ գիտասցէ աշխարհ, զի դու
զիս առաքեցեր, եւ սիրեցեր զնոսա
որպէս զիս սիրեցեր։ Հայր, զոր
ետուր ինձ՝ կամիմ զի ուր եմ ես,
եւ նոքա ընդ իս եղիցին, զի տես-
ցեն զփառսն իմ զոր ետուր ինձ,
զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զա-
շխարհի հիմնարկութիւնն։ Հայր
արդար, եւ աշխարհ զքեզ ոչ ե-
գիտ, այլ ես գիտացի զքեզ, եւ
նոքա գիտացին, զի դու զիս առա-
քեցեր։ Եւ ծանուցի նոցա զանուն
քո, եւ ծանուցից, զի սէրն զոր
սիրեցեր զիս՝ ի նոսա եղիցի, եւ
ես ի նոսա։

Ա՛ւետ Աւետեաց։

Զայս ասացեալ Յիսուս՝ ել ընդ
այն կողմն Կեդրոնի գետոյ, ուր էր
պարտէզ, յորում մտին ինքն եւ աշա-
կերտքն նորա։ Գիտէր եւ Յուդա
մատնիչ նորա զտեղին, զի յաճախ
ժողովեցաւ Յիսուս անդ ընդ աշա-
կերտսն իւր։ Յուդա ուրեմն առեալ
զզինուորութիւնն, եւ ի քահանայա-
պետացն եւ ի փարիսեցւոցն սպա-
սաւորս, գայ անդր ընդ լապտերս
եւ ընդ ջահս եւ ընդ սուսերս։ Յի-
սուս ուրեմն գիտելով զամենայն
որ գալոցն էր ի վերայ նորա, ել եւ
ասէ ցնոսա. Զո՞ որ խնդրէք։ Պա-
տասխանի ետուն նմա. ԶՅիսուս
Նազովրեցի։ Ասէ ցնոսա Յիսուս.
Ես եմ։ Կայր ուրեմն եւ Յուդա մա-
տնիչ նորա ընդ նոսա։ Եւ որպէս
ասաց ցնոսա. Ես եմ, գնացին յետս
եւ անկան ի գետին։ Դարձեալ հար-
ցանէ զնոսա. Զո՞ որ խնդրէք։ Եւ
նոքա ասացին. ԶՅիսուս Նազովրե-
ցի։ Պատասխանի ետ Յիսուս. Ասա-
ցի ձեզ, զի ես եմ. եթէ զիս խնդրէք,
զայսոսիկ թողէք երթալ։ Զի լցցի
բանն զոր ասաց, եթէ զոր ետուր
ինձ՝ ոչ կորուսի ի նոցանէ ոք։ Սի-
մոն ուրեմն Պետրոս ունէր սուր,
եւ հանեալ զնա՝ եհար զծառայն
քահանայապետին, եւ կտրեաց զա-
ջակողմն նորա։ Եւ էր անուն ծա-
ռային Մաղքոս։ Ասէ ուրեմն Յի-
սուս ցՊետրոս. Դիր զսուրն ի պա-
րանոցն. զբաժակն զոր ետ ինձ Հայր,
ոչ արբից զնա։ Զօրքն ուրեմն եւ
հազարապետն եւ սպասաւորքն հրէից
առին զՅիսուս, եւ կապեցին զնա։
Եւ տարան զնա առ Անան նախ,
զի էր աներ Կայիափայի, որ էր քա-
հանայապետ տարւոյն յայնմիկ։ Էր
ուրեմն Կայիափաս որ խորհուրդ
ետ հրէիցն, եթէ օգուտ է մի մարդ
մեռանել վասն ժողովրդեան։ Հե-
տեւէր ուրեմն Յիսուսի Սիմոն Պետ-
րոս եւ աշակերտ մի այլ։ Եւ աշա-
կերտն այն ծանօթ էր քահանայա-
պետին, եւ մտանէ ընդ Յիսուսի ի
դատարանն քահանայապետին։ Եւ
Պետրոս կայր առ դրանն արտաքոյ։
Ել ուրեմն աշակերտն այն որ ծա-
նօթ էր քահանայապետին, եւ ասաց
դրան պահապանուհւոյն, եւ մտա-
նէ զՊետրոս։ Ասէ ուրեմն աղախինն
դրան պահապանուհին ցՊետրոս.
Մի եւ դու յաշակերտաց մարդոյդ
այդորիկ ես։ Ասէ նա. Ոչ եմ։ Կային
ուրեմն ծառայքն եւ սպասաւորքն
որ ածուխ էին արարեալ, զի ցուրտ
էր, եւ տաքանային. էր եւ Պետրոս
ընդ նոսա կայեալ եւ տաքանայր։
Քահանայապետն ուրեմն հարցա-
նէր զՅիսուս վասն աշակերտացն
նորա եւ վասն վարդապետութեան
նորա։ Պատասխանի ետ Յիսուս.
Ես յայտնի խօսեցայ աշխարհի. ես
միշտ ուսուցի ի ժողովարանի եւ ի
տաճարի, ուր ամենայն հրէայք ժո-
ղովին, եւ ի ծածուկ ոչ խօսեցայ
ինչ։ Զի՞ զիս հարցանես. հարց-
անեա զլսողսն զինչ խօսեցայ ցնո-
սա. ահա նոքա գիտեն զոր ինչ ասացի
ես։ Զայս ասացեալ նորա՝ մի ոմն
ի սպասաւորացն որ կային առ նմա
ետ ապտակ Յիսուսի, եւ ասէ. Այդ-
պէս պատասխանի տաս քահանայա-
պետին։ Պատասխանի ետ նմա Յի-
սուս. Եթէ չարաբար խօսեցայ, վկա
լեր չարին. եթէ բարւոք, զի՞ զիս
ծեծես։ Եւ առաքեաց զնա Անան
կապեալ առ Կայիափաս քահանա-
յապետ։ Էր ուրեմն Սիմոն Պետրոս
կայեալ եւ տաքանայր։ Ասեն ուրեմն
ցնա. Մի եւ դու յաշակերտաց նորա
ես։ Ուրացաւ նա եւ ասէ. Ոչ եմ։
Ասէ մի ոմն ի ծառայից քահանա-
յապետին, ազգական նորա որոյ կտրեաց
Պետրոս զականջն. Ոչ տեսի զքեզ
ընդ նմա յայգւոջն։ Դարձեալ ուրա-
ցաւ Պետրոս, եւ անդէն աքաղաղն
կանչեաց։ Ածեն ուրեմն զՅիսուս
ի տանէ Կայիափայի ի դատաստան։
Եւ էր առաւօտ։ Եւ նոքա ոչ մտին
ի դատարանն, զի մի պղծեսցին, այլ
կերիցեն զպասեքն։ Ել ուրեմն Պիղա-
տոս առ նոսա արտաքոյ, եւ ասէ.
Զի՞նչ մեղադրանս բերէք զայրմէ
մարդոյ։ Պատասխանի ետուն եւ
ասացին նմա. Եթէ չար գործող ոչ
լիցէր, ոչ մատնեցաք զնա քեզ։ Ասէ
ցնոսա Պիղատոս. Առէք զնա դուք,
եւ ըստ օրինացն ձերոց դատեցէք
զնա։ Ասացին ցնա հրեայքն. Մեզ
ոչ է իշխանութիւն սպանանել զոք։
Զի բանն Յիսուսի լցցի զոր ասաց
նշանակելով զինչ մահու մեռանել
էր նմա։ Մտանէ ուրեմն դարձեալ
Պիղատոս ի դատարանն, եւ կոչէ
զՅիսուս, եւ ասէ ցնա. Դու ես թա-
գաւոր հրէից։ Պատասխանի ետ
Յիսուս. Յինքենէ դու զայդ ասես,
կամ ուրեք ասացին ինձ զայդ։ Պա-
տասխանի ետ Պիղատոս. Միթէ հրէայ
եմ ես. ազգդ քո եւ քահանայապետքն
մատնեցին զքեզ ինձ. զի՞նչ արարե-
ար։ Պատասխանի ետ Յիսուս. Թա-
գաւորութիւն իմ ոչ է յաշխարհէս
այսմիկ. եթէ յաշխարհէս այսմիկ
էր թագաւորութիւն իմ, սպասաւորք
իմ մարտնչէին, զի մի մատնեցայց
հրէից. այլ արդ թագաւորութիւն իմ
ոչ է յաշխարհէ։ Ասէ ուրեմն ցնա
Պիղատոս. Ուրեմն թագաւոր ես դու։
Պատասխանի ետ Յիսուս. Դու ասես
զի թագաւոր եմ ես։ Ես յայսմ ծնայ
եւ յայսմ եկի յաշխարհ, զի վկայեցից
ճշմարտութեան. ամենայն որ է յճշ-
մարտութենէ՝ լսէ ձայնի իմոյ։ Ասէ
ցնա Պիղատոս. Զի՞նչ է ճշմարտու-
թիւն։ Եւ զայս ասացեալ՝ դարձեալ
ել առ հրեայսն, եւ ասէ ցնոսա. Ես
ոչ գտանեմ ի նմա զոր ինչ մեղադրեմ
զնա։ Այլ է սովորութիւն ձեր զի
զմի ձեզ արձակեցից յաղատիկ։ Կա-
միք ուրեմն զի արձակեցից ձեզ զթա-
գաւոր հրէից։ Ամենեքին ուրեմն
դարձեալ աղաղակեցին եւ ասացին.
Ոչ զայդ, այլ զԲարաբբաս։ Էր ուրեմն
Բարաբբաս աւազակ։ Ապա ուրեմն
առեալ Պիղատոս զՅիսուս՝ եհար
մտրակաւ։ Եւ զինուորքն հիւսեալ
պսակ փշոյ՝ եդին ի գլուխ նորա, եւ
զգեստ ծիրանի զգեցուցին զնա։ Եւ
ասէին. Ողջոյն, թագաւոր հրէից։
Եւ ետուն նմա ապտակս։ Ել դարձեալ
Պիղատոս արտաքոյ, եւ ասէ ցնոսա.
Ահա ածից առ ձեզ զնա արտաքոյ,
զի գիտասջիք, զի ես ոչ գտանեմ ի
նմա զոր ինչ մեղադրեմ զնա։ Ել
ուրեմն Յիսուս արտաքոյ, կրելով
զպսակն փշոյ եւ զզգեստն ծիրանի։
Եւ ասէ ցնոսա Պիղատոս. Ահա մարդն։
Յորժամ ուրեմն տեսին զնա քահա-
նայապետքն եւ սպասաւորքն, աղա-
ղակեցին եւ ասացին. Խաչեա, խաչեա
զնա։ Ասէ ցնոսա Պիղատոս. Առէք
զնա դուք, եւ խաչեցէք զնա. զի ես
ոչ գտանեմ ի նմա զոր ինչ մեղադրեմ
զնա։ Պատասխանի ետուն հրեայքն
եւ ասացին նմա. Մեք օրէնս ունիմք,
եւ ըստ օրինացն մերոց պարտ է նմա
մեռանել, զի զանձն իւր Որդի Աստ-
ուծոյ արար։ Յորժամ ուրեմն լուաւ
Պիղատոս զբանս զայս՝ առաւել եւս
երկեաւ։ Եւ մտանէ դարձեալ ի դա-
տարանն, եւ ասէ ցՅիսուս. Յո՞ ես
դու։ Եւ Յիսուս ոչ ետ նմա պատաս-
խանի։ Ասէ ուրեմն ցնա Պիղատոս.
Ինձ ոչ խօսիս. ոչ գիտես, զի իշխա-
նութիւն ունիմ զքեզ խաչել, եւ իշ-
խանութիւն ունիմ զքեզ արձակել։
Պատասխանի ետ Յիսուս. Ոչ ունիս
իշխանութիւն ինչ ի վերայ իմ, եթէ
ոչ տուեալ իցէ քեզ յերկնից. վասն
այսորիկ որ մատնեաց զիս քեզ՝ մե-
ծագոյն մեղս ունի։ Եւ յայսմանէ
ժամանակէ Պիղատոս խնդրէր զար-
ձակել զնա։ Հրեայքն ուրեմն աղա-
ղակեցին եւ ասացին. Եթէ զայդ
արձակես, բարեկամ կայսեր ոչ ես.
ամենայն որ զանձն իւր թագաւոր
առնէ՝ հակառակ կայսեր է։ Յորժամ
ուրեմն լուաւ Պիղատոս զբանս զայս՝
հանեալ զՅիսուս արտաքոյ՝ նստաւ
ի դատաստանի աթոռ ի տեղւոջն որ
կոչի Քարահատակ, եբրայերէն ան-
ուանեալ Գաբաթա։ Էր ուրեմն պա-
տրաստութիւն զատկին, եւ ժամ
իբրեւ վեցերորդ։ Եւ ասէ ցհրեայսն.
Ահա թագաւոր ձեր։ Նոքա ուրեմն
աղաղակեցին. Առ զնա, առ զնա,
խաչեա զնա։ Ասէ ցնոսա Պիղատոս.
Զթագաւորն ձեր խաչեցից ես։ Պա-
տասխանի ետուն քահանայապետքն.
Ոչ ունիմք թագաւոր, բայց միայն
կայսր։ Յայնժամ ուրեմն մատնեաց
նոցա զՅիսուս, զի խաչեսցի։ Առին
ուրեմն զՅիսուս եւ տարան։ Եւ ինքն
բարձեալ զխաչն իւր՝ ել ի տեղին
որ կոչի Գանգատեղի, եբրայերէն
անուանեալ Գողգոթա, ուր զնա խա-
չեցին, եւ ընդ նմա այլ երկու կող-
մանս, եւ ի մէջ Յիսուս։ Գրեաց ու-
րեմն եւ Պիղատոս տիտղոս, եւ եդ
ի վերայ խաչին։ Եւ էր գրեալ. Յի-
սուս Նազովրեցի թագաւոր հրէից։
Զայս տիտղոս բազումք ընթերցին
հրէիցն, զի մերձ էր տեղին ուր խա-
չեցաւ Յիսուս ի քաղաքէ, եւ էր
գրեալ եբրայերէն, յունարէն, լատի-
նարէն։ Ասէին ուրեմն քահանայա-
պետքն հրէիցն ցՊիղատոս. Մի գրեր
թագաւոր հրէից, այլ զի նա ասաց.
Թագաւոր եմ հրէից։ Պատասխանի
ետ Պիղատոս. Զոր գրեցի՝ գրեցի։
Զինուորքն ուրեմն յորժամ խաչեցին
զՅիսուս, առին զհանդերձս նորա,
եւ արարին չորեքկոտոր, ամենայն
զինուորի մասն մի, եւ զպատմու-
չանն։ Էր ուրեմն պատմուչանն ան-
կար, յորմէ ի վեր հիւսեալ ամենայն
միջոցաւ։ Ասեն ուրեմն ցմիմեանս.
Մի պատառեսցուք զսա, այլ վիճա-
կեսցուք վասն նորա, զի որո՞ւ իցէ։
Զի գրոցն կատարեսցի որ ասէ. Բա-
ժանեցին զհանդերձս իմ ինձեանց,
եւ վասն պատմուչանի իմոյ վիճակ
արկին։ Եւ զայս զինուորքն արարին։
Կային ուրեմն առ խաչին Յիսուսի
մայր նորա, եւ քոյր մօր նորա Մա-
րիամ կին Կղոպասայ, եւ Մարիամ
Մագդաղենացի։ Յիսուս ուրեմն տե-
սեալ զմայրն, եւ զաշակերտն կայեալ
զոր սիրէր, ասէ ցմայրն. Կի՛ն, ահա
որդի քո։ Ապա ասէ ցաշակերտն.
Ահա մայր քո։ Եւ յայնմ ժամուց
առեալ աշակերտն զնա ի տունս իւր։
Յետ այսորիկ գիտելով Յիսուս զի
ամենայն ինչ կատարեալ է արդէն,
զի կատարեսցի գիրն՝ ասէ. Ծարաւի
եմ։ Եւ անօթի մի էր լի քացախով։
Եւ սպունգ լի քացախով շուրջ զեղ-
ևոյ դնեն, եւ մերձեցուցանեն բերա-
նոյ նորա։ Յորժամ ուրեմն առ Յի-
սուս քացախն՝ ասէ. Կատարեցաւ։
Եւ զայս ասացեալ՝ ետ զհոգին։

Ա՛ւետ Աւետեաց։

Հրեայքն ուրեմն զի պարասկեւի էր,
զի մի մնասցեն մարմինքն ի խաչին
յաւուրն շաբաթու, զի մեծ էր աւուր
յայնմ շաբաթուն, խնդրեցին ի Պի-
ղատոսէ զի կոտրեսցին զսրունսն
նոցա, եւ առցին։ Եկին ուրեմն զին-
ուորքն, եւ զառաջինն կոտրեցին եւ
զայլ որ խաչեցաւ ընդ նմա։ Եւ ա-
ռաքեալ առին զՅիսուս, եւ տեսեալ
զի մեռեալ էր արդէն՝ ոչ կոտրեցին
զսրունսն նորա, այլ մի ոմն ի զին-
ուորացն նիզակաւ խոցեաց զկող
նորա, եւ ելանէ անդէն արիւն եւ
ջուր։ Եւ որ տեսանէ՝ վկայեաց, եւ
ճշմարիտ է վկայութիւն նորա։ Եւ
նա գիտէ զի ճշմարիտ ասէ, զի եւ
դուք հաւատասջիք։ Զի եղեն զայս
զի գիրն կատարեսցի. Ոսկր ոչ կոտր-
եսցի ի նմանէ։ Եւ դարձեալ գիր
ասէ. Տեսցեն յորում խոցեցին։ Ա-
պա յետ այսորիկ աղաչեաց Յովսէփ
ի Պիղատոսէ, որ էր աշակերտ Յի-
սուսի ծածկաբար վասն երկիւղի հրէից,
զի առցէ զմարմին Յիսուսի։ Եւ
Պիղատոս ետ։ Եկն ուրեմն եւ առ
զմարմին Յիսուսի։ Եկն եւ Նիկոդէմոս
որ նախ եկեալ էր առ Յիսուս գի-
շերի, եւ ածեալ խառն զմուր եւ զա-
հար ասպնջիր ամս հարիւր։ Առին
ուրեմն զմարմին Յիսուսի, եւ կա-
պեցին զնա պատանեաւք հանդերձ
անուշահոտ իւղիւք, որպէս սովո-
րութիւն է հրէիցն թաղել։ Եւ էր
յայնմ տեղւոջ ուր խաչեցաւ պարտէզ,
եւ յպարտէզին գերեզման նոր, յո-
րում ոչ ոք եդեալ էր։ Անդ ուրեմն
վասն պարասկեւի հրէիցն, զի մերձ
էր գերեզմանն, եդին զՅիսուս։

Ա՛ւետ Աւետեաց։

Մարիամ ուրեմն Մագդաղենացի
գայ կանխաւ առաւօտուն, մինչդեռ
խաւար էր, առ գերեզմանն, եւ տես-
անէ զվէմն առեալ ի գերեզմանէն։
Վազէ ուրեմն եւ գայ առ Սիմոն Պետ-
րոս եւ առ աշակերտն միւս զոր սի-
րէր Յիսուս, եւ ասէ ցնոսա. Առին
զՏէր յգերեզմանէ, եւ ոչ գիտեմք
զուր եդին զնա։ Ել ուրեմն Պետրոս
եւ աշակերտն միւս, եւ գային առ
գերեզմանն։ Վազէին ուրեմն երկո-
քին ընդ միասին, եւ աշակերտն միւս
առաջ հասանէ քան զՊետրոս, եւ
գայ նախ առ գերեզմանն։ Եւ խոնար-
հեալ տեսանէ զպատանեսն դնեալ,
սակայն ոչ մտանէ։ Գայ ուրեմն եւ
Սիմոն Պետրոս որ զհետ նորա էր,
եւ մտանէ յգերեզմանն, եւ տեսանէ
զպատանեսն դնեալ, եւ զսաւանն
որ էր ի գլխոյ նորա, ոչ ընդ պատա-
նեսն դնեալ, այլ առանձինն ի մի
տեղւոջ փաթթեալ։ Ապա ուրեմն
մտանէ եւ աշակերտն միւս որ նախ
եկեալ էր առ գերեզմանն, եւ տես-
անէ եւ հաւատայ։ Զի ոչ գիտէին
զգրոցն զի պարտ է նմա յերկեղից
յարիցել։ Գնացին ուրեմն դարձեալ
աշակերտքն առ իւրեանս։

Ա՛ւետ Աւետեաց։

Մարիամ ուրեմն կայր առ գերեզ-
մանն արտաքոյ լալով։ Եւ մինչդեռ
լայր՝ խոնարհեցաւ առ գերեզմանն,
եւ տեսանէ երկուս հրեշտակս սպի-
տակազգեստս նստեալս, մի առ գլխով
եւ մի առ ոտիւք, ուր դրեալ էր մար-
մին Յիսուսի։ Եւ ասեն ցնա հրեշ-
տակքն. Կի՛ն, ընդէ՞ր լաս։ Ասէ
ցնոսա. Զի առին զՏէր իմ, եւ ոչ
գիտեմ զուր եդին զնա։ Եւ զայս
ասացեալ՝ դարձաւ յետս, եւ տես-
անէ զՅիսուս կայեալ, եւ ոչ գիտէր
թէ Յիսուս է։ Ասէ ցնա Յիսուս.
Կի՛ն, ընդէ՞ր լաս, զո՞ որ խնդրես։
Նա կարծեալ թէ պարտիզպան է,
ասէ ցնա. Տէր, եթէ դու տարեր
զնա, ասա ինձ ուր դրեցեր զնա,
եւ ես զնա տարայց։ Ասէ ցնա Յի-
սուս. Մարիամ։ Դարձեալ նա ասէ
ցնա. Ռաբբունի, որ ասի Վարդա-
պետ։ Ասէ ցնա Յիսուս. Մի դպիր
ինձ, զի ոչ եմ դեռ համբարձեալ առ
Հայր իմ։ Եւ գնա առ եղբարս իմ,
եւ ասա ցնոսա. Համբարձանիմ առ
Հայր իմ եւ Հայր ձեր, եւ Աստուած
իմ եւ Աստուած ձեր։ Գայ Մարիամ
Մագդաղենացի, եւ աւետէ ցաշա-
կերտսն. Տեսի զՏէր, եւ զայս ասաց
ինձ։ Եւ ոչ ոք ասէր ցնա. Զո՞ որ
խնդրես։ Զի ոչ գիտէին զի Տէր է։
Ասէ ցնոսա Յիսուս. Զի՞նչ լայք,
զո՞ որ խնդրէք։ Նոքա կարծեալ թէ
պարտիզպան է, ասեն ցնա. Տէր,
եթէ դու տարեր զնա, ասա ինձ ուր
դրեցեր զնա, եւ ես զնա տարայց։
Ասէ ցնոսա Յիսուս. Մարիամ։ Դար-
ձեալ նա ասէ ցնա. Ռաբբունի, որ
ասի Վարդապետ։ Ասէ ցնա Յիսուս.
Մի դպիր ինձ, զի ոչ եմ դեռ համբար-
ձեալ առ Հայր իմ։ Եւ գնա առ եղ-
բարս իմ, եւ ասա ցնոսա. Համբար-
ձանիմ առ Հայր իմ եւ Հայր ձեր,
եւ Աստուած իմ եւ Աստուած ձեր։
Գայ Մարիամ Մագդաղենացի, եւ
աւետէ ցաշակերտսն. Տեսի զՏէր,
եւ զայս ասաց ինձ։ Եւ ոչ ոք ասէր
ցնա. Զո՞ որ խնդրես։ Զի ոչ գիտէին
զի Տէր է։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. Զի՞նչ
լայք, զո՞ որ խնդրէք։ Նոքա կարծեալ
թէ

Եսայի ԽԲ։

Ես Տէր կոչեցի զքեզ արդարութեամբ, եւ բռնեցի զձեռս քո, եւ պահեցի զքեզ, եւ տուի զքեզ ուխտի ազգի, լուսաւորութեան հեթանոսաց։ Բանալ աչս կուրաց, հանել ի կապանաց կապեալս, եւ ի տանջարանէ նստեալս ի խաւարի։ Ես եմ Տէր, սա է անուն իմ, եւ զփառս իմ ուրուք ոչ տամ, եւ զպատիւ իմ կռոց։ Զառաջինսն ահա եկին, եւ զնորսն ես կու պատմեմ, մինչեւ ի ձեզ հասանիցեն։

Երգ նոր։

Երգեցէք Տեառն երգ նոր, զովեստն նորա յեզերաց երկրի, որ իջանէք ի ծով, եւ որ լնուք զնա, կղզիք եւ որ բնակիք ի նոսա։ Անապատ եւ քաղաքք նորա բարձցեն զձայն իւրեանց, գեղք որ բնակեալ են ի Կեդար, հանգիցին որ բնակեալ են ի վիմի, եւ գոչեսցեն ի գլխոյ լերանց։ Եւ տացեն փառս Տեառն, եւ զովեստն նորա յԵրկրի հասուսցեն։ Զօրութիւն իբրեւ զայր ելցէ, եւ իբրեւ զպատերազմող զայրասցի։ Գոչեսցէ եւ հնչեսցէ, եւ զթշնամիսն իւր զօրասցի։ Ես լռեցի յաւուրս յաւիտենից, համբերեցի, եւ զսպեցի զանձն իմ։ Իբրեւ զծնանելոյ ի ծնանել գոչեցից, եւ հեծեծեցից, եւ շնչեցից միանգամ։ Եւ ապականեցից զլերինս եւ զբլուրս, եւ զամենայն խոտ նոցա չորասցուցից, եւ դարձուցից զգետս ի կղզիս, եւ զայգիս նոցա չորասցուցից։ Եւ տարեալ տարից զկոյրս ի ճանապարհ զոր ոչ գիտեն, եւ ի շաւիղս զոր ոչ ծանեան, տարեալ տարից զնոսա։ Դարձուցից զխաւարն առաջի նոցա ի լոյս, եւ զանճանապարհսն ի շաւիղս ուղիս։ Զայս բանս արարի նոցա, եւ ոչ թողի զնոսա։ Դարձեալ ետուն զհանգիստ, եւ ամաչեսցեն ամաչանօք որ յուսան ի կուռս, եւ ասասցեն կոթողաց, դուք էք աստուածք մեր։

Ականջալուր եղիջիք։

Ականջալուր եղիջիք, խուլք, եւ տեսէք կուրք, տեսանել։ Ո՞վ է կոյր, եթէ ոչ ծառայ իմ, եւ խուլ, եթէ ոչ որ առաքեցի զհրեշտակս իմ։ Ո՞վ է կոյր, եթէ ոչ որ ի ծառայութեան իմում, եւ խուլ, եթէ ոչ որ ի տանն իմում

Եւ ես՝ Պետրոս՝
ասացի ցնա՝ Տէր,
ընդէ՞ր ոչ կարեմ
քեզ հետեւել հիմա.
զանձն իմ զքո վասն
դնեմ։

Պատ. Պետ.

Ասաց ցնա յիսուս՝
Զանձն քո վասն իս
դնես, ամէն ամէն
ասեմ քեզ՝ ոչ հաւկն
կանչէ մինչեւ զի
երիցս ուրասցես
զիս։

Եւ ասաց ցնոսա՝
Յորժամ առաքեցի
զձեզ առանց քսակի
եւ պարկի եւ կօշկաց,
միթէ պակաս ինչ
ունէիք։ Եւ նոքա
ասացին՝ Ոչ։ Եւ
ասէ ցնոսա՝ Բայց
արդ որ ունի քսակ՝
առցէ եւ պարկ, եւ
որ չունի՝ ծախեսցէ
զպատմուճանն իւր
եւ գնիցէ սուր։
Զի ասեմ ձեզ՝ եթէ
դեռ եւս այս գրեալ
է՝ որ կատարեսցի
ինձ։ Եւ ընդ
անօրինացն համարեցաւ։
Զի եւ զայն որ
վասն իմ է՝ կատարումն
առնու։

Եւ նոքա ասացին՝
Տէր, ահա երկու
սուր այսր կան։
Եւ նա ասէ ցնոսա՝
Բաւական է։

Եւ ելեալ գնաց
ըստ սովորութեան
ի լեառն ձիթենեաց։
Եւ աշակերտքն
նորա գնացին ընդ
նա։ Եւ յորժամ
եհաս ի տեղին՝ ասէ
ցնոսա՝ Աղաչեցէք
զի մի մտանիցէք ի
փորձութիւն։ Եւ
ինքն հեռացաւ ի
նոցանէ իբրեւ
քարի նետումն մի,
եւ դնէր զծունկս իւր
եւ աղօթէր՝ եւ ասէր՝
Հայր, եթէ կամիս
զբաժակս զայս
հեռացո ի ես։
Բայց ոչ կամք իմ,
այլ քո թող
կատարեսցի։ Եւ
երեւեցաւ նմա հրեշտակ
յերկնից՝ զօրացուցանելով
զնա։ Եւ
եղեալ յերկայնութեան
աղաչէր։ Եւ
եղեւ քրտինք նորա
իբրեւ զկաթիլս
արեան իջանելոց
ի վայր ի գետին։
Եւ յորժամ կացեալ
էր յաղօթս՝ եկն
առ աշակերտսն իւր,
եւ գտանէ զնոսա
ննջեցեալս ի
տրտմութենէ։ Եւ
ասէ ցնոսա՝ Ընդէ՞ր
ննջէք։ Յարուցեալ
աղաչեցէք զի մի
մտանիցէք ի
փորձութիւն։

Եւ դեռ նորա
խօսեցեալ էր՝ եւ
ահա բազում ժողովուրդ,
եւ որ կոչեցեալ
էր Յուդա
Իսկարիովտացի՝ մի
ի տասնեւերկուց,
առաջի նոցա գնայր,
եւ մերձեցաւ ի
յիսուս՝ համբուրել
զնա։ Եւ ասէ
ցնա յիսուս՝ Յուդա,
համբուրով զորդի
մարդոյ մատնես։
Եւ տեսեալ որ
առաջի նորա էին՝
զոր եղիցի՝ ասացին
ցնա՝ Տէր, եթէ
հարցուք զնոսա
սրով։ Եւ հարին
մի ոմն ի նոցանէ
զծառայն քահանայապետին,
եւ
կտրեաց զականջն
աջ։ Եւ պատասխանի
ետ յիսուս՝
եւ ասէ՝ Ձերո՛ւդ
եղիցի մինչեւ
ցայսմիկ։ Եւ
մերձեցեալ
դպաւ ականջին
նորա՝ եւ բժշկեաց
զնա։ Եւ ասէ
յիսուս ցքահանայապետսն
եւ ցպետս
տաճարին եւ ցծերսն
որ եկեալ էին
առ նա՝ Իբրեւ
ընդ աւազակ
ելէք ընդ իս սրով
եւ փայտիւք
կալանաւորել զիս։
Զօրէն ամենայն
աւուր ընդ ձեզ
էի ի տաճարի
ուսուցանելով, եւ
ոչ կալայք զիս։
Բայց ձեր է ժամ
եւ իշխանութիւն
խաւարի։

Եւ կալեալ
զնա՝ տարան եւ
մտուցին ի տուն
քահանայապետին։
Եւ պետրոս
հետեւէր հեռի։
Եւ յորժամ
վառեցին հուր ի
մէջ սրահին եւ
նստեալ էին
միասին՝ նստէր
պետրոս ի մէջ
նոցա։ Եւ տեսեալ
զնա աղախին մի
նստեալ առ լուսով՝
եւ հայեցեալ
ի նա՝ ասէ՝ Եւ
սա ընդ նմա էր։
Եւ նա ուրացաւ
զնա՝ եւ ասէ՝
Կին, չեմ ճանաչեր
զնա։ Եւ
սակաւ մի յետ
այլ տեսեալ
զնա՝ ասէ՝ Եւ դու
ի նոցանէ ես։
Պետրոս ասէ՝
Մարդ, չեմ։ Եւ
ընդ միում ժամու
մի ոմն այլ
հաստատեալ՝ ասէ՝
Ճշմարիտ եւ սա
ընդ նմա էր, զի
եւ գալիլեացի է։
Պետրոս ասէ՝
Մարդ, ոչ գիտեմ
զոր ասես։ Եւ
անդէն դեռ նորա
խօսեցեալ՝ հաւկն
կանչեաց։ Եւ
դարձեալ տեսեալ
տէրն՝ եւ
մտաւորեալ
պետրոսի՝ զի
ասացն ցնա՝ Մինչեւ
ցայսմիկ
երիցս ուրասցես
զիս։ Եւ ելեալ
պետրոս արտաքս՝
լայր դառնապէս։

Եւ արք որ
կային զնա՝ ծաղր
առնէին զնա եւ
հարանէին։ Եւ
ծածկեալ զնա՝
հարանէին զերեսս
նորա՝ եւ հարցանէին
զնա՝ եւ
ասէին՝ Մարգարէացո
մեզ, ո՞վ է
որ զքեզ հարեալ
է։ Եւ զայլ
բազում հայհոյութիւնս
ասէին
ընդդէմ նորա։

Եւ իբրեւ
եղեւ ցերեկ՝
ժողովեցաւ
ծերակոյտ ժողովրդեան,
քահանայապետքն
եւ դպիրքն,
եւ տարան
զնա յատեան իւրեանց
եւ ասէին՝
Եթէ դու ես
քրիստոս՝ ասա
մեզ։ Եւ ասէ
ցնոսա՝ Եթէ
ասացից ձեզ՝ ոչ
հաւատայք ինձ։
Եւ եթէ
հարցանիցեմ՝ ոչ
պատասխանի
տայք ինձ։ Այլ
յայսմհետէ
լիցի որդի
մարդոյ նստեալ
յաջմէ զօրութեան
աստուծոյ։
Եւ ասեն
ամենեքին՝ Դու
ուրեմն որդի
աստուծոյ ես։
Եւ նա ասէ
ցնոսա՝ Դուք
ասէք զի ես եմ։
Եւ նոքա ասեն՝
Ընդէ՞ր մեզ
վկայութեան
պիտոյ է։ Զի
մեք ինքեանք
լուաք ի բերանոյ
նորա։

Յոբ՝ Պատասխանի՝

կանգնեց և ինկաւ եր
կայնութիւն նը. և ինկան
նոց և ինկաւ զայնոսի
նը. և արասցես երկու
քեռօքդ ոսկիս Հասա
րակութեան. և դիցես զնա
ի վերայ երկոցունց կող
մանց քաւութեան. և ին
նոցին քեռօքդ մի՛ ի
մոլի կոչմանէ, և մի՛ ի
միւսոյ կողմանէ քաւու
թեան. և արասցես երկու
քեռօքդ ի վերայ երկո
ցունց կողմանցն նը. և
ինչ քեռօքդիցն ասես
Ճեալ զինեաւ խորանդ
ի վերուստ և հոսեսցի ու
նոցին թեռօքն խորանդ
ի վեր քաւութեանն. և
երեսք միոյա յանդիման
միմեանց, զի ի քաւութեան
հայեցին երեսք քեռօքդ
եհիցն. Նէ զայս յայտ
նաբանութիւն և մատու
ցէ ցաղտ Հոգւոյն
սեան մերոց անօրէնութեց
ասէ, ի զոր ես ասի քա

զքաւութիւնն յերկուց
ան մի յերից, ի արասցես
ցաղտ մերոց։ Այլ ես
ինչ քեռօքդ մի՛ ի
տեղոյ մերոյ։ Այլ ես
ընդ ամենայնի աւետա
նեցին ինչ ի Հասատ ա
քաւութեան մերոյ։ Ապա
ասէ, ի զոր ես ասի
զայս գրեմ ձեզ. եթէ
մեղանիցէ ոք՝ ունիմք ա
ռաքեալ առ Հայր քր
ստոս արդար։ և նա է
քաւութիւն վասն մե
ղաց մերոց։ Այլ ես
միայն, այլ և ամ Հա
մերոց։ Ապա
ցեալ ինձեզն ամա
մեղանիցէ ոք ի մեզ
մեղաց մերոց զմարմնաւո
ցաղտ մերոց զնոյն
քաւութիւն և մա
ինչ քեռօքդ մի՛ ի
տեղոյ մերոյ։ Այլ ես
ընդ ամենայնի աւետա
նեցին ինչ ի Հասատ ա
քաւութեան մերոյ։ Ապա
ասէ, ի զոր ես ասի
զայս գրեմ ձեզ. եթէ
մեղանիցէ ոք՝ ունիմք ա
ռաքեալ առ Հայր քր
ստոս արդար։ և նա է
քաւութիւն վասն մե

Ոչ՝ այլ զաղջեալսն արբէ
նեռ՝ զաղջեալսն արբէ
աւ՝ մարմնոյ արբուէ,
արբուի եւսաւէլ ար-
իւնն քո՝ որ ի ձեռն հո
գւոյն յաւիտենական՝
մատոյց զանձն անարատ
պատգ այս, արբեցի՛ զ
խնդիր մատոյ ձերոյ ի մե
ռելոսն գործոց անտի
պաշտել զած կենդանի։
Ա այսպիսի նորոյս
ուխտիս է միջնորդ։
Եւ զարձ ասէ՝ ուսոյ 2.17
պատա խոկ էր նմա ամե
նայնին եղբարց նմանիլ։
զի ողորմած լիցի եւ հա
ւատարիմ քհնայապետ
յածախոյս կոչմանէ այս
ոյ, աւ՛ի քաւել զմեղս
ժողովրդեանն։ Այսպէս
եւ քրիստոս լինի կիսերգ մեկ
նէ՛ի գիտս պատրաստեցո,
քաւութիւն եւ քաւարան
քո լինիլ։ զոր եւ ասէ,
օրինակ ուսեալ եղիցի
եւ յոյժ հաւաստի։ զի
քաւութիւն՛ ի ձեռն հա
ւատոց եղեւ մեզ էմմա
նուէլ։ Տէսուի որդեակ

Ոչ՝ 26.27
ասեալ բաժակ գոհա
ցեալ եւ տուեալ,
արբե՛ք ի նմանէ ամենե
քեան զի այդ է արիւն
իմ նորոյ ուխտի որ ի քէ
բազմաց հեղանի՛ ի թո
ղութիւն մեղաց։ Այս
պէս ասէ ամենայնին,
զի արբէ զմեզ 2Ցոհ
յամ մեզաց։ Իսկ սա 1.7
քեալն պօղոս այլ տա
ռապէ հաստատ զայս
սիկ ձշմարիտս գոլ։ ա
ոյ ասէ, զի երբ ա 9.12
իւն ցլոցն եւ նոխազացն
եւ մսխեր երինջին ցա
Ա՝ Ա

Յ՚ի Պատարագին։

Ի ԺԲ. Կիրակէ։

Ընթերցուած Գործոց Սրբոց Առաքելոց։

Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ, յորում ելանէին ի տանէն Կոռնելի, եւ գնային ի Կեսարիա, եւ Պետրոս ելանէր ի վերնատունն, եւ աղօթէր ի վեցերորդ ժամու։ Եւ սկսաւ քաղցել եւ կամէր ուտել։ Եւ մինչդեռ պատրաստէին, եղեւ նմա հափշտակութիւն մտաց։ Եւ տեսանէ զերկինս բացեալ, եւ իջանել ամանի մի ինչ իբրեւ զսաւան մեծ, չորեքկունդ ի վերայ երկրի արձակեալ։ Եւ էին ի նմա ամենայն չորքոտանիք երկրի եւ գազանք եւ սողունք եւ թռչունք երկնից։ Եւ եղեւ ձայն առ նա, եթէ յարի Պետրոս, սպանիր եւ կեր։ Եւ ասէ Պետրոս, ոչ այդպէս Տէր, զի ոչ երբէք ամենայն պղծութիւն եւ անմաքուր մտեալ է ի բերան իմ։ Եւ ձայն երկրորդ առ նա ի վերուստ, եթէ զոր Աստուած սրբեաց, դու մի՛ համարիր պղծութիւն։ Եւ այս եղեւ երիցս։ Եւ յետ այնորիկ առեալ զամանն ի վեր, եւ ամենայն անասունքն եւ գազանքն եւ սողունքն եւ թռչունքն ի նմա։ Եւ ահա երեք արանք կային առ դրանն տանն, յորում էր Պետրոս, առաքեալք ի Կոռնելի առ նա։ Եւ ասէ Հոգին Պետրոսի, ահա արանք երեք կան քեզ։ Եւ իջեալ Պետրոս ասէ ցարանսն, ահա ես եմ զոր դուք խնդրէք, զի՞ պատճառ է ձեր։ Եւ նոքա ասեն, Կոռնելի հարիւրապետ արդար եւ երկիւղած Աստուծոյ, եւ վկայեալ ամենայն ազգի Հրէից, ետուն հրեշտակ սուրբ առ նա կոչել զքեզ ի տուն իւր, եւ լսել բանից ի քէն։ Եւ հրաւիրեալ զնոսա ներս, հիւրասիրեաց։ Եւ յաւուրն վաղիւ յարեաւ Պետրոս եւ գնաց ընդ նոսա, եւ եղբարքն ի Յոպպէ եկին ընդ նմա։ Եւ յաւուրն վաղիւ մտին ի Կեսարիա։ Եւ Կոռնելի էր սպասեալ նոցա, կոչեալ զազգականս իւր եւ զսիրելիս իւր մերձաւորս։ Եւ եղեւ մտանելոյ Պետրոսի, ընդառաջ եղեալ նմա Կոռնելի, անկեալ առ ոտս նորա երկրպագեաց։ Եւ Պետրոս յարոյց զնա, ասելով, յարի, եւ ես մարդ եմ։ Եւ խօսելով ընդ նմա, մտանէր, եւ գտանէ բազումս ժողովեալս։ Եւ ասէ ցնոսա, դուք գիտէք, զի անօրէն է այր Հրեայ միանալ կամ մերձենալ օտարազգւոյ, եւ Աստուած ինձ ցուցին զոչ ոք ասել զմարդ պղծութիւն եւ անմաքուր։ Վասն որոյ եւ անարգել եկի կոչեալ։ Հարցանեմ զձեզ ուրեմն, վասն զի՞ կոչեցէք զիս։ Եւ Կոռնելի ասէ, չորեքօրեայ էի մինչեւ ցայսմ ժամու, եւ ինն ժամուն աղօթէի ես ի տան իմում, եւ ահա կայծակն մեծ կայր առաջի իմ։ Եւ ասէ ինձ հրեշտակն, մի՛ երկնչիր Կոռնելի, լուաւ Աստուած զաղօթս քո, եւ զողորմութիւնս քո յիշեցան առաջի Աստուծոյ։ Եւ այժմ առաքեա արանս յՅոպպէ, եւ կոչեցո զՍիմոն որ կոչի Պետրոս, սա հիւրընկալի է ի տան Սիմոնի կաշեգործի, որոյ է տունն մերձ ի ծով։ Եւ անդ ասացեալ է քեզ զոր արասցես։ Եւ ես առաքեցի առ քեզ անդէն, եւ դու լաւ արարեր եկեալ։ Արդ ահա մեք ամենեքեան առաջի Աստուծոյ կայաք լսել զամենայն զոր պատուիրեցեալ է քեզ Տէր։ Եւ Պետրոս բացեալ զբերան իւր ասէ, ի ճշմարտութիւն գտանեմ, զի ոչ է Աստուած երեսառու, այլ յամենայն ազգի որ երկնչի ի նմանէ եւ գործէ զարդարութիւն, հաճոյ է նմա։ Զբանն զոր առաքեաց առ որդիսն Իսրայէլի, աւետարանելով խաղաղութիւն Յիսուս Քրիստոս, նա է Տէր ամենայնի։ Դուք գիտէք զբանն որ եղեւ յամենայն Հրէաստան, սկսեալ ի Գալիլեայ յետ մկրտութեան զոր քարոզեաց Յովհաննէս։ ԶՅիսուսէ ի Նազովրեցւոյ, որպէս օծ զնա Աստուած Հոգւով սրբով եւ զօրութեամբ, որ եկն յաստուածասիրութիւն, զոր արար բարի եւ բժշկէր զամենայն որ նեղեալ էին յսատանայէ, զի Աստուած էր ընդ նմա։ Եւ մեք վկայք եմք ամենայնի զոր արար ի գաւառի Հրէից եւ ի Երուսաղէմ, զոր եւ սպանին կախեալ ի փայտի։ Զնա յարոյց Աստուած յերրորդ աւուր, եւ ետ զնա ծանիլ ոչ ամենայն ժողովրդեան, այլ վկայեալ Աստուծոյ նախընտրեալ մեզ, որ կերաք ընդ նմա եւ արբաք յետ յարութեան նորա ի մեռելոց։ Եւ պատուիրեաց մեզ քարոզել ժողովրդեան եւ վկայել, զի նա է որ ինքն Աստուած կարգեաց դատաւոր կենդանեաց եւ մեռելոց։ Զսմա ամենայն մարգարէք վկայեն, թողութիւն մեղաց առնուլ զանուամբ նորա ամենեքեան որ հաւատան ի նա։ Եւ դեռ խօսէր Պետրոս զբանս զայս, եւ եհաս Հոգին սուրբ ի վերայ ամենեցուն որ լսէին զբանն։ Եւ զարհուրեցան հաւատացեալքն ի թլփատութենէ որ եկին ընդ Պետրոսի, զի եւ ի հեթանոսս շնորհեցաւ պարգեւ Հոգւոյն սրբոյ։ Լսէին զի խօսէին լեզուաւք եւ մեծարէին զԱստուած։ Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս, եթէ միթէ ոք կարէ արգելուլ ջուր, զի մկրտեսցին սոքա որ զՀոգին սուրբ առին իբրեւ եւ մեք։ Եւ հրամայեաց նոցա մկրտել յանուն Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի։ Յայնժամ խնդրեցին ի նմանէ զի մնասցէ աւուրս ինչ։

Ի Ժ. Կիրակէ։

Ընթերցուած Գործոց Սրբոց Առաքելոց։

Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ, ելեալ Պետրոսի ի Յոպպէ, եկն ի Լիդդա։ Եւ գտանէ անդ զմարդ մի ինչ անուն Եւնէաս, որ էր ութ ամ ի մահիճս, որ ի ծնէ իւրմէ ախտացեալ էր։ Եւ ասէ ցնա Պետրոս, Եւնէա՛ս, բժշկէ զքեզ Յիսուս Քրիստոս, յարի եւ սարկ զանկողինդ քո։ Եւ նա անդէն յարեաւ։ Եւ տեսին զնա ամենեքեան որ բնակէին ի Լիդդա եւ ի Սարովնա, որ դարձան առ Տէր։ Էր ոմն աշակերտ անուն Տաբիթա, որ թարգմանի Դորկաս, սա լի էր գործովք բարեաց եւ ողորմութեանց զոր առնէր։ Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ հիւանդացեալ սա մեռանի։ Եւ լուեալ աշակերտացն թէ Պետրոս ի Լիդդա է, առաքեցին երկուս առ նա աղաչել զնա, եթէ մի՛ ինչ ծանրասցի գալ մինչեւ ցնոսա։ Յարուցեալ Պետրոս գնաց ընդ նոսա։ Եւ յորժամ եհաս, տարան զնա ի վերնատունն, եւ կային առ նա ամենայն այրիքն լալով եւ ցուցանէին զամենայն վերարկուս եւ զհանդերձս զոր գործէր Դորկաս ընդ նոսա։ Եւ հանեալ զամենեսեան Պետրոս, եդ զծունր եւ աղօթեաց, եւ դարձեալ առ մարմինն ասէ, Տաբիթա՛, յարի։ Եւ նա բացեալ զաչս իւր, տեսեալ զՊետրոս նստաւ։ Եւ տուեալ նմա ձեռն կանգնեաց զնա, եւ կոչեալ զսուրբսն եւ զայրիսն կենդանի կացոյց զնա առաջի նոցա։ Եւ յայտնի եղեւ ամենայն Յոպպէ, եւ հաւատացին բազումք առ Տէր։ Եւ եղեւ աւուրս բազումս մնալ նմա ի Յոպպէ առ Սիմոն ոմն կաշեգործ։

Ի ԺԱ. Կիրակէ։

Ընթերցուած Գործոց Սրբոց Առաքելոց։

Էր ոմն այր ի Կեսարիա անուն Կոռնելի, հարիւրապետ ի գնդէ որ կոչի Իտալացի, երկիւղած եւ աստուածասէր ամենայն տանն իւրոյ, որ առնէր ողորմութիւնս բազումս ժողովրդեանն, եւ միշտ աղաչէր զԱստուած։ Սա տեսանէ յերկնից յայտնապէս հրեշտակ Աստուծոյ մտեալ առ ինքն եւ ասեալ ցնա, Կոռնելի՛։ Եւ նա հայեցեալ ի նա եւ երկեալ ասէ, զի՞ է Տէր։ Եւ ասէ ցնա, աղօթքդ քո եւ ողորմութիւնդ քո յիշեցան առաջի Աստուծոյ։ Եւ այժմ առաքեա արանս յՅոպպէ, եւ կոչեցո զՍիմոն որ կոչի Պետրոս, սա հիւրընկալի է ի տան Սիմոնի կաշեգործի, որոյ է տունն մերձ ի ծով։ Եւ անդ ասացեալ է քեզ զոր արասցես։ Եւ ես առաքեցի առ քեզ անդէն, եւ դու լաւ արարեր եկեալ։ Արդ ահա մեք ամենեքեան առաջի Աստուծոյ կայաք լսել զամենայն զոր պատուիրեցեալ է քեզ Տէր։ Եւ Պետրոս բացեալ զբերան իւր ասէ, ի ճշմարտութիւն գտանեմ, զի ոչ է Աստուած երեսառու, այլ յամենայն ազգի որ երկնչի ի նմանէ եւ գործէ զարդարութիւն, հաճոյ է նմա։ Զբանն զոր առաքեաց առ որդիսն Իսրայէլի, աւետարանելով խաղաղութիւն Յիսուս Քրիստոս, նա է Տէր ամենայնի։ Դուք գիտէք զբանն որ եղեւ յամենայն Հրէաստան, սկսեալ ի Գալիլեայ յետ մկրտութեան զոր քարոզեաց Յովհաննէս։ ԶՅիսուսէ ի Նազովրեցւոյ, որպէս օծ զնա Աստուած Հոգւով սրբով եւ զօրութեամբ, որ եկն յաստուածասիրութիւն, զոր արար բարի եւ բժշկէր զամենայն որ նեղեալ էին յսատանայէ, զի Աստուած էր ընդ նմա։ Եւ մեք վկայք եմք ամենայնի զոր արար ի գաւառի Հրէից եւ ի Երուսաղէմ, զոր եւ սպանին կախեալ ի փայտի։ Զնա յարոյց Աստուած յերրորդ աւուր, եւ ետ զնա ծանիլ ոչ ամենայն ժողովրդեան, այլ վկայեալ Աստուծոյ նախընտրեալ մեզ, որ կերաք ընդ նմա եւ արբաք յետ յարութեան նորա ի մեռելոց։ Եւ պատուիրեաց մեզ քարոզել ժողովրդեան եւ վկայել, զի նա է որ ինքն Աստուած կարգեաց դատաւոր կենդանեաց եւ մեռելոց։ Զսմա ամենայն մարգարէք վկայեն, թողութիւն մեղաց առնուլ զանուամբ նորա ամենեքեան որ հաւատան ի նա։ Եւ դեռ խօսէր Պետրոս զբանս զայս, եւ եհաս Հոգին սուրբ ի վերայ ամենեցուն որ լսէին զբանն։ Եւ զարհուրեցան հաւատացեալքն ի թլփատութենէ որ եկին ընդ Պետրոսի, զի եւ ի հեթանոսս շնորհեցաւ պարգեւ Հոգւոյն սրբոյ։ Լսէին զի խօսէին լեզուաւք եւ մեծարէին զԱստուած։ Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս, եթէ միթէ ոք կարէ արգելուլ ջուր, զի մկրտեսցին սոքա որ զՀոգին սուրբ առին իբրեւ եւ մեք։ Եւ հրամայեաց նոցա մկրտել յանուն Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի։ Յայնժամ խնդրեցին ի նմանէ զի մնասցէ աւուրս ինչ։

Ի Ժ. Կիրակէ։

Ընթերցուած Գործոց Սրբոց Առաքելոց։

Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ, ելեալ Պետրոսի ի Յոպպէ, եկն ի Լիդդա։ Եւ գտանէ անդ զմարդ մի ինչ անուն Եւնէաս, որ էր ութ ամ ի մահիճս, որ ի ծնէ իւրմէ ախտացեալ էր։ Եւ ասէ ցնա Պետրոս, Եւնէա՛ս, բժշկէ զքեզ Յիսուս Քրիստոս, յարի եւ սարկ զանկողինդ քո։ Եւ նա անդէն յարեաւ։ Եւ տեսին զնա ամենեքեան որ բնակէին ի Լիդդա եւ ի Սարովնա, որ դարձան առ Տէր։ Էր ոմն աշակերտ անուն Տաբիթա, որ թարգմանի Դորկաս, սա լի էր գործովք բարեաց եւ ողորմութեանց զոր առնէր։ Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ հիւանդացեալ սա մեռանի։ Եւ լուեալ աշակերտացն թէ Պետրոս ի Լիդդա է, առաքեցին երկուս առ նա աղաչել զնա, եթէ մի՛ ինչ ծանրասցի գալ մինչեւ ցնոսա։ Յարուցեալ Պետրոս գնաց ընդ նոսա։ Եւ յորժամ եհաս, տարան զնա ի վերնատունն, եւ կային առ նա ամենայն այրիքն լալով եւ ցուցանէին զամենայն վերարկուս եւ զհանդերձս զոր գործէր Դորկաս ընդ նոսա։ Եւ հանեալ զամենեսեան Պետրոս, եդ զծունր եւ աղօթեաց, եւ դարձեալ առ մարմինն ասէ, Տաբիթա՛, յարի։ Եւ նա բացեալ զաչս իւր, տեսեալ զՊետրոս նստաւ։ Եւ տուեալ նմա ձեռն կանգնեաց զնա, եւ կոչեալ զսուրբսն եւ զայրիսն կենդանի կացոյց զնա առաջի նոցա։ Եւ յայտնի եղեւ ամենայն Յոպպէ, եւ հաւատացին բազումք առ Տէր։ Եւ եղեւ աւուրս բազումս մնալ նմա ի Յոպպէ առ Սիմոն ոմն կաշեգործ։

Ի ԺԱ. Կիրակէ։

Ընթերցուած Գործոց Սրբոց Առաքելոց։

Էր ոմն այր ի Կեսարիա անուն Կոռնելի, հարիւրապետ ի գնդէ որ կոչի Իտալացի, երկիւղած եւ աստուածասէր ամենայն տանն իւրոյ, որ առնէր ողորմութիւնս բազումս ժողովրդեանն, եւ միշտ աղաչէր զԱստուած։ Սա տեսանէ յերկնից յայտնապէս հրեշտակ Աստուծոյ մտեալ առ ինքն եւ ասեալ ցնա, Կոռնելի՛։ Եւ նա հայեցեալ ի նա եւ երկեալ ասէ, զի՞ է Տէր։ Եւ ասէ ցնա, աղօթքդ քո եւ ողորմութիւնդ քո յիշեցան առաջի Աստուծոյ։ Եւ այժմ առաքեա արանս յՅոպպէ, եւ կոչեցո զՍիմոն որ կոչի Պետրոս, սա հիւրընկալի է ի տան Սիմոնի կաշեգործի, որոյ է տունն մերձ ի ծով։ Եւ անդ ասացեալ է քեզ զոր արասցես։ Եւ ես առաքեցի առ քեզ անդէն, եւ դու լաւ արարեր եկեալ։ Արդ ահա մեք ամենեքեան առաջի Աստուծոյ կայաք լսել զամենայն զոր պատուիրեցեալ է քեզ Տէր։ Եւ Պետրոս բացեալ զբերան իւր ասէ, ի ճշմարտութիւն գտանեմ, զի ոչ է Աստուած երեսառու, այլ յամենայն ազգի որ երկնչի ի նմանէ եւ գործէ զարդարութիւն, հաճոյ է նմա։ Զբանն զոր առաքեաց առ որդիսն Իսրայէլի, աւետարանելով խաղաղութիւն Յիսուս Քրիստոս, նա է Տէր ամենայնի։ Դուք գիտէք զբանն որ եղեւ յամենայն Հրէաստան, սկսեալ ի Գալիլեայ յետ մկրտութեան զոր քարոզեաց Յովհաննէս։ ԶՅիսուսէ ի Նազովրեցւոյ, որպէս օծ զնա Աստուած Հոգւով սրբով եւ զօրութեամբ, որ եկն յաստուածասիրութիւն, զոր արար բարի եւ բժշկէր զամենայն որ նեղեալ էին յսատանայէ, զի Աստուած էր ընդ նմա։ Եւ մեք վկայք եմք ամենայնի զոր արար ի գաւառի Հրէից եւ ի Երուսաղէմ, զոր եւ սպանին կախեալ ի փայտի։ Զնա յարոյց Աստուած յերրորդ աւուր, եւ ետ զնա ծանիլ ոչ ամենայն ժողովրդեան, այլ վկայեալ Աստուծոյ նախընտրեալ մեզ, որ կերաք ընդ նմա եւ արբաք յետ յարութեան նորա ի մեռելոց։ Եւ պատուիրեաց մեզ քարոզել ժողովրդեան եւ վկայել, զի նա է որ ինքն Աստուած կարգեաց դատաւոր կենդանեաց եւ մեռելոց։ Զսմա ամենայն մարգարէք վկայեն, թողութիւն մեղաց առնուլ զանուամբ նորա ամենեքեան որ հաւատան ի նա։ Եւ դեռ խօսէր Պետրոս զբանս զայս, եւ եհաս Հոգին սուրբ ի վերայ ամենեցուն որ լսէին զբանն։ Եւ զարհուրեցան հաւատացեալքն ի թլփատութենէ որ եկին ընդ Պետրոսի, զի եւ ի հեթանոսս շնորհեցաւ պարգեւ Հոգւոյն սրբոյ։ Լսէին զի խօսէին լեզուաւք եւ մեծարէին զԱստուած։ Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս, եթէ միթէ ոք կարէ արգելուլ ջուր, զի մկրտեսցին սոքա որ զՀոգին սուրբ առին իբրեւ եւ մեք։ Եւ հրամայեաց նոցա մկրտել յանուն Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի։ Յայնժամ խնդրեցին ի նմանէ զի մնասցէ աւուրս ինչ։

երկաքանակաց վարդապետ
աստուածային գիր, այլ և
զայս ոչ միայն մեր ասե-
ցաք այլ և նախնիքն մեր
եկեղեցւոյ ասելով, որ
շնորհեցեր ողորմիլ ի
քանակաւոր հրեշտակաց
և մարդկան քոյոյն.
ոյժ զի ի ձայնէ սրբոյ քո
զվարագոյնն ասի,
զօրս պատուիրեա ասի,
ի յարկէ սրբութեանդ, և ի
տեղւոջ փառաւորութեան.
հրեշտակաց քանակաւոր
և մարդկան մեղաց քոց
ընդունել: Ոչ ի դատաս-
ցեցից ասի ինեւրեսուս,
զի սուտ դուռն երկնից
և Տէրն սրտմուտ զոր
ոխերաց այծ յախոյեան.
պղծաց հանդիսս. մի
զաւրացս քոյոյն. զի
անարգեսցի քանակաւոր.
հրեշտակաց քոց. ասաց ժողո
վարան. տեղի ապաւինի
և աստ ոյ: Կանգնի
զայս ոչ միայն մեր ասե-
ցաք այլ և նախնիքն մեր
եկեղեցւոյ վարդապետք
և ընդ նմա ամենայն
հոգիք սրբոց քոց
հանդերձ ամենայն
հոգիք սրբոց քոց
հանդերձ ամենայն
հոգիք սրբոց քոց
հանդերձ

զի ոչ։ եթէ ուրեք թո-
ղուցուք զմեզս՝ թողել
լինի. և եթէ զոմանք
ունիցիք՝ կալեալ լինի։
Եւ ըստ այսմ՝ ընդ
և քահանայք և ընդ-
նուր լսման եկեղեցւոյ
մանկունք՝ են քաւիչք
և քաւիչք մեզաց. ըստ
մեծին Գիւնէսիոսի որ՚ի
յեկեղեցական քահա
նայապետսն ոմն նոյն
չեցեալցն ասէ, այդ՝ ա-
զօթք յայծապետականին
բարեբարուէ հայցեն.
ամ մեզաց որ ընդ մարդ
կան ակարտեն են զոր
ծեցեալք ննջեցելոցն
թողութիւն շնորհել, և
փոխել զնա՛ի սրբոցն
լոյս և՛ի դասս կենդա
նեացն, և կարգել՛ի
գոն աբրահամս խա
հակայ և յակոբայ. ըստ
զոլ յոմն՝ ի բաց են
փախուցեալք ցաւք և
տրտմութիք և հեծութիք։
Եւ դարձեալ ասէ թէ,
որ առ՚ինամանէ ըստ սրբ

ապրեստ նոյնպէս ձայնակ
ցեալ հաստատէ՛ի գիտս
վերադարձ յերկնից զբ
տեսին և ասէ, զի ոչ մի
այլ ըստ նմանութեան ցու
ցանեն կամ ըստ կացուց
մանն նշանակեն, այլ և
ըստ ածական զօրութեն
մաքրեն՛ի մեզաց և տա
զնտիս, որով հոգին բռ
ժշկի՛ի հիւանդութենէ
տալոյ։ Եւ դարձեալ
ի նոյն գիրքն և յերկնի
դրախտն ասէ, քանզի վա
այն կացուցեալ եղեն
խորհուրդքն՛ի բանս և
ի տարերս, զի ունիցին
զբացայայտուն նշանա
կիչս և զօրութիւն մաք
սելոյ։ Ալ դա խոստա
ստուածք թէ որպէս
եռամեայ խորհրդով և
կարգի իշխանութեանն ա
ռաքելոցդ եկեղեցւոյ
մաքրեն զանցանս և
թողուն զմեզս։ Ընդ որս
նախան բանիւն որ առ ա

Եւ զայս ասեմ ոչ իբրեւ հրամայեցից
զայս ասեմ ոչ իբրեւ հրամայեցից
զայս ասեմ ոչ իբրեւ հրամայեցից

յայտնեցոյ ի: եւ զիւր-
օրն ընտրեցից. զի Տէրն
գործս յայտնեսցէ ի. զի
քեզա՛ն քեզ, իւրքիւրոց
չարիւք: Եւ ասէ առա-
ջելոյն յոյժ եւ
մտերիմ շնորհիւք եւայլ
եղեն հպարտութիւք որպէս
վայր՝ խոյ՝ եղիցի, ոչ
զանազան ասէ քինելոյ:
հաւատ յոյս սէր եւայլ
կանոն պատուականս. զի
ասէ, ոսկի, արծաթ, ա-
յսպիսիք ի վէր հաւա-
տոյ, ոչ ի վէր հաւա-
տոյ ոչ, եթէ ոչ շինել
զամենայն ասելիքինելոյ:
զամենայն յոյսիդ եւ
զամենայն սիրելիդ
զանազան ասելիքինելոյ:
զամենայն ասելիքինելոյ:
զամենայն ասելիքինելոյ:

I Կոր. 3. 12

Տիտ.

Կոչ Հաւատոյ:

Ո՞վ հոգի բերելոյ զբան
շնորհականին որ ասէ,
աչեզ խոհեմութիւն քահա
նայիցն. բազմաստուածք
կոչի ի բերելոյ առաջի սո
ւրբոցն. Տուր շնորհիւն
սուրբ հոգիդ ուրախանալ
խաչաւոր մեծի մարմնոյ
հոգիդն ուրախանալ զի
քաղաքի մեղաց լինիս.
ողորմած աստուածդ Տէր
գուցէ մեր ընդհատելոյ:

Կոչ Աղաւթից:

Օ՜ այս կոյսի սուրբ ե
կեղեցիդ քո, այսինքն ի
մեռանիդ գալստեանդ,
քու, զգաստակեաց Տուր
քո շնորհ. ու զմեռ մեր
քաղաքի հոգւոյ մեռանիդ

Կոչ Խոստովանութեան:

Ո՞վ հոգի խոստովանութեան
հոգւոյն եւմարմնոյն. ու
այնպէս երկիւղածութեամբ մտիր
սրտիդ ուպայծառացիր,
որ ի կենդանութեդ որ
կրօնութեամբ մեղուցեալ:
Ո՞հիշ փառաւորեն զա
մենեսեան ի մեռանելոյ
անապատ յաւիտենից:

Կոչ Հաշտութեան:

Ո կոյս բերելոյ զբան
շնորհականին որ ասէ,
աչեզ խոհեմութիւն քահա
նայիցն. բազմաստուածք
կոչի ի բերելոյ առաջի սո
ւրբոցն. Տուր շնորհիւն
սուրբ հոգիդ ուրախանալ
խաչաւոր մեծի մարմնոյ
հոգիդն ուրախանալ զի
քաղաքի մեղաց լինիս.
ողորմած աստուածդ Տէր
գուցէ մեր ընդհատելոյ:

երկաթեայ զայս հուր
ի մէջ եւ քեզ պարիսպ
պղնձի. եւ դիր զերեսս
քո ընդդէմ նմա, եւ
պաշարեսցի եւ դու
պաշարեսցես զնա.
նշան է սա ի տանն
Իսրայէլի։ եւ դու
պառկեա ընդ կող
քո ձախ, եւ դիր
զանօրէնութիւն տանն
Իսրայէլի ի վերայ
քո. զամս զորս
պառկիցիս ընդ նմա,
զանօրէնութիւնս
նոցա կրեսցես։
Եւ ես եդի քեզ
զանօրէնութիւն հօրն
քո ի վերայ քո
զամս ըստ թուոյ
աւուրց երեսուն
եւ հարիւր. եւ
կրեսցես զանօրէնու
թիւնս տանն Իսրայէլի։
Եւ կատարեցեր
զաւուրսն, եւ
պառկեսցիս ընդ
կող քո աջ երկ
րորդ, եւ կրեսցես
զանօրէնութիւնս
տանն Յուդայ
քառասուն աւուր
զաւուր մի ի տա
րւոջ մի դրեցի
քեզ։ Եւ դու
զերեսս քո ընդդէմ
պաշարման Երու
սաղէմի հաստա
տեսցես, եւ բազուկ
քո մերկասցի, եւ
մարգարէասցես
ընդդէմ նորա։
Եւ ահա կապեցի
զքեզ պարանոցօք,
եւ ոչ դարձցիս
ի կողմանէ ի կող
մանէ, մինչեւ
լցցին աւուրք
պաշարման քո։
Եւ դու ա
ռեր ցորեան
եւ գարի եւ
հնդիկ եւ
ոսպն եւ
կորկոտ, եւ
արասցես
զհացն ի
սմանէ, ըստ
թուոյ աւուր
ցն զոր դու
պառկիցիս
ընդ կող քո
երեսուն եւ
հարիւր աւուր
ցն կերիցես
զնա։ Եւ
կերակուր
քո զոր կերիցես
ի կշռոյ քսան
սիկղ ի աւուր
մի, ի ժամէ
ի ժամ կերիցես
զնա։ Եւ ջուր
ըմպեսցես
ի չափոյ
վեցերորդ
հին ի ժամէ
ի ժամ ըմպե
սցես։ Եւ
իբրեւ զկա
կաղ գարի
կերիցես
զնա, եւ
զնա ի
պղծու
թեան
մարդկան
կերիցես
առաջի
նոցա։
Եւ ասէ
Տէր. այսպէս
կերիցեն որդիք
Իսրայէլի
զհացս իւրե
անց պղծեալս
ի մէջ հեթա
նոսաց, յորս
ես հալածեցից
զնոսա անդ։
Եւ ասեմ
ես. ո՛հ
ո՛հ Տէր
Աստուած,
ահա անձն
իմ ոչ պղծե
ցաւ, եւ
մեռեալ եւ
գազան ոչ
կերի ես
յանձնէ
իմմէ
մինչեւ
ցայսօր
եւ ոչ
մտի
պղծու
թիւն
միս
յերե
սանց
իմոց։
Եւ
ասէ
ցես
ցես
ցես

Եւ յետոյ պարտական եղեալ
խաղալ զարդուրեալ։

Ա. Յետոյ պարտական եղեալ
պատուհասիւք եւ տառապանաց
բազմապիսեաւք մատնեալ
կամաց սրբոյ Աստուածոյ
ընդունել զանիծս եւ զանէծս
զոր ինքն ասաց ի Մովսէս
եւ ի մարգարէսն ի վերայ
անհնազանդ ժողովրդեանն
եւ ի վերայ ամենայն
հրամանացն զոր պատուիրեաց
նոցա։ Եւ ասաց ոմն
վարդապետն որդեսիրն
ի ողորմութիւնն եւ ասաց
ոտն եւ աղօթք եկեղեցւոյ
կանոնաց սրբոյ Աստուածոյ
ընդունելի։ Ա. Այսօր
նահատակեալ մարդապետն
եկեղեցւոյ Քրիստոսի
ընդոյ անկեալ գերկիր,
կարօտի ցօղոյ երկնից եւ
ջրոյ աստ մշակք երկրա-
գործեն, եւ յորժամ ընդ
ձեռամբ լինին, յայնժամ
բուսանին մարգարտեայ եւ
պատուական ցորենք։

Ա. Յետոյ պարտական եղեալ
խաղալ զարդուրեալ։

Ա. Յետոյ պարտական եղեալ
պատուհասիւք եւ տառապանաց
բազմապիսեաւք մատնեալ
կամաց սրբոյ Աստուածոյ
ընդունել զանիծս եւ զանէծս
զոր ինքն ասաց ի Մովսէս
եւ ի մարգարէսն ի վերայ
անհնազանդ ժողովրդեանն
եւ ի վերայ ամենայն
հրամանացն զոր պատուիրեաց
նոցա։ Եւ ասաց ոմն
վարդապետն որդեսիրն
ի ողորմութիւնն եւ ասաց
ոտն եւ աղօթք եկեղեցւոյ
կանոնաց սրբոյ Աստուածոյ
ընդունելի։ Ա. Այսօր
նահատակեալ մարդապետն
եկեղեցւոյ Քրիստոսի
ընդոյ անկեալ գերկիր,
կարօտի ցօղոյ երկնից եւ
ջրոյ աստ մշակք երկրա-
գործեն, եւ յորժամ ընդ
ձեռամբ լինին, յայնժամ
բուսանին մարգարտեայ եւ
պատուական ցորենք։

Եւ զի՞նչ ասիցեմ, զի ասիցէ ինձ
եւ ինքն արարեալ է զայն։ Ես
ամենայն ամս դառնութեամբ
հոգւոյ իմոյ։ Ո՛վ Տէր, եթէ
այսպէս կեան՛ք են, եւ ընդ
այսոսիկ է կեանք հոգւոյ իմոյ,
եւ ուղղեցուցեր զիս եւ կեցու-
ցեր զիս։ Ահա դառնութիւն
իմ խաղաղութի՛ւն եղեւ ինձ։
Դու սիրեցեր զանձն իմ, զի
ոչ անկցի ի փո՛ս ապականու-
թեան, զի թողեր զամենայն
մեղս իմ։ Զի ոչ գերեզման
օրհնեսցէ զքե՛զ, եւ ոչ մահ
գոհասցէ քեզ։ Եւ ոչ յուսա-
սցին ի ճշմարտութի՛ւնդ
որ իջանեն ի փոսն։ Կենդա-
նին, կենդանին գոհասցէ քեզ,
որպէս եւ ես այսօր։ Հայր
որդւոցն ծանուցանէ զճշմա-
րտութի՛ւնդ քո։ Տէր, զի
կեցուցեր զիս, եւ կեանս
իմ զքե՛զ երգեսցեն զամենայն
աւուրս կենաց իմոց, ի տանի
Տեառն։ Վասն որոյ երգեսցուք
զսաղմոսս մեր ամենայն զաւուրս
կենաց մերոց ի տանի Տեառն։

Եւ ասէ Եզեկիա՝

Ո՛վ Տէր, ի վերայ այսոցիկ
կեցցեն մարդիկ, եւ ամենայն
ինչ ի նոսա կեանք հոգւոյ
իմոյ։ Եւ դու կազդուրեցեր
զիս եւ կեցուցեր զիս։ Ահա
դառնութիւն իմ խաղաղութի՛ւն
եղեւ ինձ։ Դու սիրեցեր զանձն
իմ, զի ոչ անկցի ի փո՛ս ապա-
կանութեան, զի թողեր զամե-
նայն մեղս իմ։ Զի ոչ գերեզման
օրհնեսցէ զքե՛զ, եւ ոչ մահ
գոհասցէ քեզ։ Եւ ոչ յուսա-
սցին ի ճշմարտութի՛ւնդ
որ իջանեն ի փոսն։ Կենդա-
նին, կենդանին գոհասցէ քեզ,
որպէս եւ ես այսօր։ Հայր
որդւոցն ծանուցանէ զճշմա-
րտութի՛ւնդ քո։ Տէր, զի
կեցուցեր զիս, եւ կեանս
իմ զքե՛զ երգեսցեն զամենայն
աւուրս կենաց իմոց, ի տանի
Տեառն։ Վասն որոյ երգեսցուք
զսաղմոսս մեր ամենայն զաւուրս
կենաց մերոց ի տանի Տեառն։

Եւ ասէ Եզեկիա՝

Ո՛վ Տէր, ի վերայ այսոցիկ
կեցցեն մարդիկ, եւ ամենայն
ինչ ի նոսա կեանք հոգւոյ
իմոյ։ Եւ դու կազդուրեցեր
զիս եւ կեցուցեր զիս։ Ահա
դառնութիւն իմ խաղաղութի՛ւն
եղեւ ինձ։ Դու սիրեցեր զանձն
իմ, զի ոչ անկցի ի փո՛ս ապա-
կանութեան, զի թողեր զամե-
նայն մեղս իմ։ Զի ոչ գերեզման
օրհնեսցէ զքե՛զ, եւ ոչ մահ
գոհասցէ քեզ։ Եւ ոչ յուսա-
սցին ի ճշմարտութի՛ւնդ
որ իջանեն ի փոսն։ Կենդա-
նին, կենդանին գոհասցէ քեզ,
որպէս եւ ես այսօր։ Հայր
որդւոցն ծանուցանէ զճշմա-
րտութի՛ւնդ քո։ Տէր, զի
կեցուցեր զիս, եւ կեանս
իմ զքե՛զ երգեսցեն զամենայն
աւուրս կենաց իմոց, ի տանի
Տեառն։ Վասն որոյ երգեսցուք
զսաղմոսս մեր ամենայն զաւուրս
կենաց մերոց ի տանի Տեառն։

Յոհ՚ Ա՚ Ա՚ Ա

մեռանի եւ կարծեաց
սուրբ յարմատոյն պատ-
ուական եւ ազնուական
ծառոյ. այլ անուղեղաց
եւ անգիտաց հրեից
զայս անձինս խորհե՛ր
եւ ասէ, մի՛ զի ոչ պահե-
ցեր զպատուիրանս իմ
եւ անիծեցեր ընչասիրաց
քոց, արդ յետ կատա-
րածոյ ամենայնի մեռա-
նիս, եւ զի՞ զայս պահե-
ցեր զպատուիրանս իմ
զոր ես տուի քեզ ի պահ-
պանութիւն հոգւոյ քո-
ւոյ. ո՞չ յոչ հաւատոյ
եւ ի դիտման կա-
տարեալ սրտիւ եւ
անմատոյց միտքիւ
փիլիպպոս պատկեցաւ
ընդ ոտիւքն, առաքեալ
եւ վկայաբար ձայն եղեւ յերկ
նից որ ասէր, առաքեալ
փիլիպպոս եւ վկայեաց
եւ վկայակցաւ ընդ
սուրբ ի դիտման կա-
տարեալ սրտիւ եւ
անմատոյց միտքիւ
փիլիպպոս պատկեցաւ
ընդ ոտիւքն, առաքեալ
եւ վկայաբար ձայն եղեւ յերկ
նից որ ասէր, առաքեալ
եւ վկայակցաւ ընդ
եւ վկայակցաւ ընդ
եւ վկայակցաւ ընդ

Ա-ի
16·26

ընդ ձեզ: ՚ի կէս գի-
շեր ասէ ընդ մեզ եւ
ձեզ ոչ ոք ասէ ինձ
զի ո՞ւր երթայ. այլ
զի խոսեցայ ընդ ձեզ
զայս, լցաւ սիրտ ձեր
ցաւով: ՚ի կէս գիշեր
ասէ ընդ մեզ եւ ձեզ
ոչ ոք ասէ ինձ զի ո՞ւր
երթայ. այլ զի խոսե-
ցայ ընդ ձեզ զայս,
լցաւ սիրտ ձեր ցաւով:
ասէ ընդ մեզ եւ ձեզ
ոչ ոք ասէ ինձ զի ո՞ւր
երթայ. այլ զի խոսե-
ցայ ընդ ձեզ զայս,
լցաւ սիրտ ձեր ցաւով:

ոսոսը հրամայէ ի վերայ
դրամատան զսուրբս ոմանս
հանեալս ի մեծ եկեղեցւոյն
Հայոց ամենեցուն և սուրբ Հաս
տատն զվիմեալ քամեալ
լոյս ի լոյսն յաղթահատեալ
և այսու պնդելի ի հաստա
տութեան ընդ դէմ մեր
գոչեցանէն ընդ դէմ մեր
պատ ձեռագրատունքն կա
մ զմեզ ջնջեսցեն կամ
զանուն մեր ի կենդանեաց
ի բաց ածցեն։ Եւ ոչ
մարդ ոչ ոք ոչ ինչ
մատուցանէ մեզ ի պատաս
խան։ Զայս ի մեզ ամե
նայն ազգ ի մեզ ծանեան
զի ի խղճմտանաց մեր
ոչ ինչ ունիմք ընդդէմ
ասելոյ։ Եւ զայլ ամե
նայն ի մեզ ծանեան
զի ի խղճմտանաց մեր
ոչ ինչ ունիմք ընդդէմ
ասելոյ։ Եւ զայլ ամե

Ապա ի հարկէ ինքն
շարաչարեալ ի ոչ այսմ
բանիւ, եթէ ասացեալ էր
ոչ ինչ ունիմք ընդդէմ
ասելոյ։ Եւ զայլ ամե
նայն ազգ ի մեզ ծանեան
զի ի խղճմտանաց մեր
ոչ ինչ ունիմք ընդդէմ
ասելոյ։ Եւ զայլ ամե
նայն ազգ ի մեզ ծանեան
զի ի խղճմտանաց մեր
ոչ ինչ ունիմք ընդդէմ

զնա տանջեացեն զարշա-
րեացեն և զաւրեացեն։

Ո՞ւր չուղեսցի երեսաց
հոգւոյ. զի ոչ առաւել

Ոչ՝ պատասխան։

այսինքն՝ շնութիւն, պոռնկութիւն, կռապաշտութիւն, կախարդութիւն, դիւահարութիւն, թշնամութիւն, հերձուածք, նախանձ, բարկութիւն, հակառակութիւնք, երկպառակութիւնք, տեղահաճք, չարախոսութիւնք, սպանութիւնք, մեծամտութիւնք, անառակութիւնք. և այլ

ինչ սոցին նմանք են։

Իսկ գործք հոգւոյն հակառակ սոցա. սէր առ դարձեալ ի նոսին գտանի։ զի մարմին ցանկայ հակառակ հոգւոյն, և հոգին հակառակ մարմնոյն։ և սոքա հակառակ միմեանց են։ Ցեսանեն թէ ոչ զամենայն բանիւք և գործովք կարեն միաբանել ընդ հոգւոյն։ զի հակառակ են միմեանց։

Հակառակին սոցին։

Եւ արդ՝ զինչ իրաւունս ունիք ասել, եթէ զբարի սիրոյն և գործոյ սիրոյն հոգւոյ, և զանդիմանութեան սիրոյ և գործոյ հոգւոյ, զայդոսիկ ի մասին գործոց մարմնոյ հնդ

5. 19

դնէ առ նմա։ զի յայտ են գործք մարմնոյ։

Որ է մանաւանդ գործք մարմնոյն ներհակ և հակառակ են հոգւոյն։ զոր զիմանալ և զգալ և զամենայն սիրոյ, իսկ զոր առաքեալն սիրէ և խաղաղութիւն։

Եւ զոր առաքեալն ասացեալ է զգործս մարմնոյ, զի յայտ են գործք մարմնոյ։

2 Որ 32. 4

զատասնիք և գործք նոր անիրաւութեան։ զի այսպիսի անիրաւութիւն զիարդ առնէր այս։ զմարմնոյն հանգոյն ցանելով ի գերեզմանին և ի հոգին առնելով ի գերեզմանին։ այլ քանի՞ մեծ մեծ արդարութիւնք գան։

Եւ զոր առաքեալն ասացեալ է զգործս մարմնոյ։ զի յայտ են գործք մարմնոյ։

կատարիլ իբրև զնա։
Եւ զայս ասացեալ մարգարէն
զանձն զանձին տեսիլ տայր
և զերկրպագութիւն արդելոյր։
Ընդ այս ոչ կարեմ ես լսել վերոյ
գրելոցդ ասել թէ, մի՛ ի
ոք հասցէ այսմ
րոց և մեղաւորաց։
Եւ արդեօք առաքեալն
պօղոս և բազումք ևս հաս
տատ զայս ընդդէմ դո-
ւոյն։ Հասանեսցէ օր մի ասէ
յորում դատեցից ի զա
ւետեացդ։ ապա և սրբոց
մի ի օր հասանեսցէ։
Եւ զարձեալ ասէ, || զեռ
բուռ պատերազմ պատ
րաստեցայ։ զնեխաւսեան
կատարեցի։ Հասանեսցէ
պահեցին։ այսու հետև
հայ և մայ լինէ արդա
ւսեալ։ զոր ես պատ
րաստեցի, զայն ես
յայնմիկ արդարոյն դասուս
ուսցի լինել ոչ յանձն
առնու։ և այլ միայն ինձ,
այլ և ամենից սիրե-
լեաց։ ապա և ոչ ոք
ասէ զիմն ինչ ի
ձեռն ինքեան։
Եւ ոչ ոք ասէ զիմն ինչ ի
ձեռն ինքեան։ այլ
ամենայն ինչ ընդ
նմա։ Եւ ոչ ոք ասէ
զիմն ինչ ի ձեռն ինքեան։

զանազան ցաւս։ Եւ ամենայն ոք որ
ձեռնէր զնոսա՝ զօրութիւն ելանէր
ի նմանէ, եւ բժշկէր զամենեսեան։
Եւ ոգիք պղծութեան երբ տեսանէին
զնա՝ անկանէին առաջի նորա, եւ
գոռային ասելով. Դու ես Որդի Աստ-
ուծոյ։ Եւ նա սաստիկ կշտամբէր
նոցա, զի մի՛ յայտնեսցեն զնա, զի
գիտէին զնա թէ նա է Քրիստոս։
Եւ ելեալ յանապատէն՝ եկն ի քա-
ղաքն որ կոչի Մագդաղենացի, եւ
ուսուցանէր ի ժողովարանսն նոցա։
Եւ զարհուրեալ էին ամենեքին, եւ
ասէին միմեանց. Զի՞նչ է բանն
այս, զի իշխանութեամբ եւ զօրու-
թեամբ հրամայէ ոգւոց պղծութեան,
եւ ելանեն։ Եւ երթայր լուր նորա
յամենայն տեղիս գաւառին։ Եւ
յարուցեալ ի ժողովարանէն՝ մտա-
նէր ի տունն Սիմոնի։ Եւ սկեսր
Սիմոնի էր տագնապեալ ցաւով
մեծաւ, եւ աղաչէին զնա վասն նո-
ցա։ Եւ կացեալ ի վերայ նորա՝ հրա-
մայեաց տենդոյն, եւ լքեալ զնա։
Եւ նա յարուցեալ անդէն՝ սպասա-
ւորէր նոցա։ Իսկ ի մտանելն արե-
գական՝ ամենեքին որ ունէին հի-
ւանդս զանազան ցաւս՝ տանէին
առ նա։ Եւ նա դնելով ի վերայ
իւրաքանչիւր նոցա զձեռսն՝ բժշկէր
զնոսա։ Ելանէին եւ դեւք ի բազում-
սն՝ գոռային եւ ասէին. Դու ես Որդի
Աստուծոյ։ Եւ նա կշտամբէր նոցա,
եւ ոչ թողոյր զնոսա խօսել, զի գի-
տէին զնա թէ նա է Քրիստոս։ Եւ
յորժամ եղեւ ցերեկ՝ ելեալ գնաց
յանապատ տեղի, եւ ամբոխքն
խնդրէին զնա, եւ եկեալ մինչեւ
առ նա՝ կամէին զի մի՛ երթիցէ
յիւրեանց։ Եւ նա ասէ ցնոսա. Ես
պարտական եմ ամենայն քաղաքաց
աւետարանել զարքայութիւն Աստ-
ուծոյ, զի ընդ այդ առաքեցաւ ես։
Եւ քարոզէր ի ժողովարանսն Գա-
լիլեացւոց։

Եւ եղեւ յորժամ ամբոխքն
հրմշտէին զնա, եւ լսէին զբան
Աստուծոյ, եւ նա կայր առ լճա-
կաւն Գեննեսարեթ, եւ տեսանէր
զերկուս նաւակս կայեալս առ լճա-
կաւն. եւ նաւավարքն իջեալ էին
ի նոսանէ, եւ լուային զուարս իւ-
րեանց։ Եւ մտեալ ի մի՛ ի նաւակսն
յորում էր Սիմոն՝ խնդրեաց նմա
հեռի ինչ ի ցամաքէ դարձուցանել։
Եւ նստեալ՝ ուսուցանէր ի նաւակէն
զամբոխսն։ Եւ յորժամ դադարեաց
խօսելոյ՝ ասէ ցՍիմոն. Տար ի խո-
րին, եւ արկէք զուարս ձեր ի որս։
Եւ պատասխանի ետ Սիմոն եւ ասէ
ցնա. Վարդապետ, զամենայն գի-
շեր վաստակեալ՝ ոչ ինչ բռնեցաք,
բայց ի բանիդ քո արկից զուարս։
Եւ արարեալ՝ ընկալան բազում
ձուկն՝ մինչեւ ռնգեցան զուարք
նոցա։ Եւ նշան արարին ընկերաց
որ էին ի նաւակին միւսում՝ եկեալ
օգնել նոցա։ Եւ եկեալ՝ լցին երկու
նաւակսն, մինչեւ սկսան սոսկալ։
Զոր տեսեալ Սիմոն Պետրոս՝ անկաւ
առ ծունկս Յիսուսի՝ եւ ասէ. Երթ
ի բաց յինէն, զի մարդ մեղաւոր եմ
ես, Տէր։ Զի զարհուրանք էր պատ-
եալ զնա եւ զամենեսեան որ ընդ
նմա էին՝ վասն ձկանցն զոր բռնե-
ցին։ Նոյնպէս եւ զՅակովբոս եւ
զՅովհաննէս զորդիսն Զեբեդեայ,
որ էին ընկերք Սիմոնի։ Եւ ասէ
Յիսուս ցՍիմոն. Մի՛ երկնչիր, յա-
յսմհետէ մարդս կեցուցանես։ Եւ
հանեալ զնաւակսն ի ցամաք՝ թող-
եալ զամենայն՝ գնացին զհետ նո-
րա։

Եւ եղեւ յորժամ էր նա ի մի՛
ի քաղաքացն՝ եւ ահա էր մարդ
լի բորոտութեամբ, եւ տեսեալ զՅի-
սուս՝ անկաւ առ երեսս իւր, եւ
աղաչէր զնա՝ ասելով. Տէր, եթէ
կամիս՝ կարող ես զիս սրբել։ Եւ
նա երկարեալ զձեռն՝ շօշափեաց
նմա, եւ ասէ. Կամիմ, սրբեցիր։
Եւ նոյն ժամայն բորոտութիւնն
գնաց ի նմանէ։ Եւ նա պատուիրեաց
նմա զի մի՛ ումեք ասասցէ. այլ
գնա, ցո՛յց զանձն քո քահանայա-
պետին, եւ մատո՛ զպատարագն
վասն սրբութեան քո, որպէս հրա-
մայեաց Մովսէս, ի վկայութիւն
նոցա։ Բայց ելանէր բան նորա
յամենայն տեղիս գաւառին։ Եւ
նա էր քաշուեալ յանապատս, եւ
աղաչէին զնա ամբոխքն։

Եւ եղեւ յորում աւուրց նստեալ
էր նա ուսուցանէր, եւ էին նստեալ
փարիսեցիք եւ օրինաց վարդապետք
որ եկեալ էին յամենայն գիւղաց
Գալիլեացւոց եւ Հրէաստանեայց
եւ յԵրուսաղէմէ, եւ զօրութիւն
Տեառն էր ի բժշկել զնոսա։ Եւ ահա
արք ինչ բերէին ի վերայ մահճա-
կալի մարդ մի որ էր անդամալոյծ,
եւ խնդրէին մտանել եւ դնել առաջի
նորա։ Եւ մի՛ գտեալ զիարդ մտա-
նիցեն ընդ ամբոխն՝ ելեալ ի տանիս
իջուցին զնա ընդ ծածկոյթն՝ ընդ
մէջ կիսոցն առաջի Յիսուսի։ Եւ
տեսեալ զհաւատս նոցա՝ ասէ. Մար-
դ, քաւեցան քեզ մեղքդ քո։ Եւ
սկսան գրագէտքն եւ փարիսեցիքն
խորհել՝ եւ ասել. Ո՞վ է սա որ
հայհոյէ զԱստուած։ Ո՞ւմ կարող է
մեղս թողուլ, եթէ ոչ միայն Աստ-
ուծոյ։ Եւ գիտացեալ Յիսուս զխոր-
հուրդս նոցա՝ պատասխանի ետ եւ
ասէ ցնոսա. Զի՞նչ խորհիք ի սրտի
ձեր։ Զի՞նչ է դիւրագոյն, ասել՝
քաւեցան քեզ մեղքդ քո, կամ ասել՝
յարի՛ւ եւ շրջեա՛։ Եւ զի գիտասջիք
թէ իշխանութիւն ունի Որդի մարդ-
ոյ ի վերայ երկրի թողուլ մեղս՝ ասէ
անդամալուծին. Քեզ ասեմ, յարի՛ւ
եւ առ զմահիճս քո, եւ գնա՛ ի տուն
քո։ Եւ նոյն ժամայն յարեաւ առ
աչս նոցա, եւ առեալ զորում պա-
ռկէր՝ գնաց ի տուն իւր՝ փառաւո-
րելով զԱստուած։ Եւ զարհուրեալ
էին ամենեքին, եւ փառաւորէին
զԱստուած, եւ լցան երկիւղիւ՝ ասե-
լով. Զի տեսաք զայսօր հրաշս։

Եւ ելեալ՝ ետես մաքսաւոր մի
անուն Ղեւի նստեալ ի մաքսատա-
նի, եւ ասէ ցնա. Հետեւեա՛ ինձ։
Եւ նա թողեալ զամենայն՝ յարեաւ
եւ հետեւեցաւ նմա։ Եւ արար նմա
Ղեւի մեծ հանդէս ի տանի իւրում։
Եւ էր բազում ժողովուրդ մաքսա-
ւորաց եւ այլոց որ նստէին ընդ
նոսա։ Եւ տրտնջէին գրագէտքն եւ
փարիսեցիքն առ աշակերտս նորա՝
ասելով. Ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս
եւ ընդ մեղաւորս ուտէք եւ ըմպէք։
Եւ պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ
ցնոսա. Ոչ պիտոյ են առողջքն բժ-
շկի, այլ հիւանդքն։ Ոչ եկի կոչել
զարդարս, այլ զմեղաւորս ի ապա-
շխարութիւն։ Եւ նոքա ասեն ցնա.
Ընդէ՞ր աշակերտք Յովհաննու յա-
ճախ պահս պահեն եւ աղաւթս ա-
նեն, նոյնպէս եւ աշակերտք փա-
րիսեցւոց, եւ քո աշակերտք ուտեն
եւ ըմպեն։ Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս.
Միթէ կարող էք որդիս հարսանե-
ացն առնել ի պահս, մինչդեռ հա-
րսնացուն ընդ նոսա է։ Այլ եկեսցեն
աւուրք, եւ յորժամ վասն առցէ
հարսնացուն ի նոցանէ՝ յայնժամ
պահեսցեն յաւուրսն յայնոսիկ։ Եւ
ասէր առակ մի ցնոսա. Զի ոչ ոք
զկտոր ի նոր հանդերձէ պատառէ
եւ արկանէ ի հին հանդերձ, զի
եթէ եւ զնորն պատառէ, եւ ընդ
հնոյն ոչ յարմարի կտորն նորին։
Եւ ոչ ոք արկանէ զգինի նոր ի
տիկս հինս, զի եթէ արկանիցէ՝
պատառեսցէ գինի նոր զտիկսն,
եւ նա հեղցի, եւ տիկքն կորիցեն։
Այլ գինի նոր ի տիկս նոր արկա-
նել պարտ է, եւ երկոքին միանգա-
մայն պահեսցին։ Եւ ոչ ոք որ ըմ-
պէ հին՝ կամի նոր, զի ասէ. Հինն
քաղցրագոյն է։

Եւ եղեւ յաւուր շաբաթու ան-
ցանել նորա ընդ ցորենագործս, եւ
քակտէին աշակերտք նորա զհասկս
եւ ուտէին՝ շփելով ձեռաւքն։ Եւ
ասեն ոմանք ի փարիսեցւոցն. Ընդէ՞ր
առնէք զոր ոչ արժան է առնել յաւ-
ուրս շաբաթուց։ Եւ պատասխանի
ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Ոչ ընթ-
եռնուք զայս զոր արար Դաւիթ յոր-
ժամ եհարաւ եւ ամենայն որ ընդ
նմա էին։ Զիարդ մտեալ ի տունն
Աստուծոյ, եւ զհացսն երեսաց առեալ
կերաւ, եւ ետ եւ ընդ ընկերսն իւր
ուտել, զորս ոչ իշխան էր ուտել
այլ միայն քահանայապետաց։ Եւ
ասէ ցնոսա. Տէր է Որդի մարդոյ
եւ շաբաթուն։

Եւ եղեւ յաւուր շաբաթու մտա-
նել նորա ի ժողովարանն եւ ուսու-
ցանել։ Եւ էր անդ մարդ մի որում
ձեռն աջ չորացեալ էր։ Եւ դիտէին
զնա գրագէտքն եւ փարիսեցիքն,
եթէ արդեօք յաւուրս շաբաթուց
բժշկէ զնա, զի գտանիցեն մեղադ-
րել զնա։ Եւ նա գիտէր զխորհուրդս
նոցա, եւ ասէ ցայրն որ ունէր զձեռն
չորացեալ. Յարի՛ւ եւ կաց ի մէջ։
Եւ նա յարեաւ եւ կացեալ ետես։
Եւ ասէ Յիսուս ցնոսա. Հարցանեմ
զձեզ, զի՞նչ է օրէնք յաւուրս շա-
բաթուց, բարի՞ առնել կամ չա՞ր,
կեանս կորուսանել կամ կորուսա-
նել։ Եւ նայեցեալ ամենեցուն՝ ասէ
ցայրն. Երկարեա՛ զձեռն քո։ Եւ
նա արար նոյնպէս։ Եւ ձեռն նորա
դարձեալ առողջացաւ իբրեւ զայլ
ձեռն։ Եւ նոքա լցեալ էին խոր-
տակմամբ, եւ խորհէին միմեանց
զինչ արասցեն Յիսուսի։

Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ
ելանել նորա ի լեառն կատարել,
եւ էր գիշերս աղաւթս անելով առ
Աստուած։ Եւ յորժամ եղեւ ցերե-
կոյ՝ կոչեաց զաշակերտս իւր, եւ
ընտրեաց ի նոցանէ տասն եւ երկու
առաքեալս, զորս եւ անուանս ետ
նոցա։ ԶՍիմոն զոր եւ անուանեաց
զՊետրոս, եւ զԱնդրէաս զեղբայր
նորա, զՅակովբոս եւ զՅովհաննէս,
զՓիլիպպոս եւ զԲարթողիմէոս,
զՄատթէոս եւ զԹովմաս, զՅակովբոս
զորդի Ալփեայ, զՍիմոն որ կոչի
Նախանձաւոր, զՅուդա զեղբայր Յա-
կովբայ, եւ զՅուդա Իսկարիովտացի
որ եղեւ մատնիչ։ Եւ իջեալ ընդ
նոսա՝ կացեալ էր ի տեղւոջ դաշտա-
կան, եւ բազմութիւն աշակերտաց
նորա, եւ բազում ժողովուրդ յա-
մենայն Հրէաստանէ եւ յԵրուսաղէմ
եւ ի ծովեզերեայ Տիւրոսի եւ Սի-
դոնի, որ եկեալ էին լսել զնա եւ
բժշկել ի ցաւոց իւրեանց։ Եւ որ
տանջէին յոգւոց պղծոց՝ էին բժշկե-
ալք։ Եւ ամենայն ժողովուրդ ձգտէր
մերձենալ առ նա զի զօրութիւն ել-
անէր ի նմանէ եւ բժշկէր զամենե-
սեան։ Եւ նա ի վերացուցեալ զաչս
իւր ի վերայ աշակերտաց իւրոց՝
ասէր. Երանի՛ աղքատաց հոգւով,
զի ձերն է արքայութիւն Աստուծոյ։
Երանի՛ որ այժմ քաղցէք, զի յա-
գեցուցանիցիք։ Երանի՛ որ այժմ
լայք, զի ծիծաղեսջիք։ Երանի՛ եթէ
ատիցեն զձեզ մարդիկ, եւ եթէ
հալածեսցեն զձեզ, եւ եթէ նախա-
տեսցեն զձեզ, եւ եթէ հանցեն զա-
նուն ձեր իբրեւ զչար վասն Որդի
մարդոյ։ Ուրախ լերուք յաւուր յայ-
մմ եւ ցնծացէք, զի ահա վարձք ձեր
բազումք են յերկինս։ Նոյնպէս
զայրացուցանէին զհարսն նոցա
հարքն նոցա։ Այլ վա՛յ ձեզ հարուստ-
ք, զի ունիք զմխիթարանս ձեր։
Վա՛յ ձեզ որ լցեալ էք, զի քաղցիք։
Վա՛յ ձեզ որ ծիծաղիք այժմ, զի
սգասջիք եւ լայջիք։ Վա՛յ ձեզ յոր-
ժամ բարի ասասցեն զձեզ ամենայն
մարդիկ, նոյնպէս զայրացուցանէին
զհարսն նոցա հարքն նոցա։

Այլ ասեմ ձեզ որ լսէք. Սիրեցէք
զթշնամիս ձեր, բարի արարէք ա-
տելեաց ձերոց, օրհնեցէք զանիծ-
անողս ձեզ, եւ աղաւթս արարէք
վասն նեղչաց ձերոց։ Որ զքեզ հա-
րուածէ ի մի՛ ծնօտն՝ դարձո՛ւր
նմա եւ զայլն, եւ որ առնու զքո
վերարկուն՝ եւ զպատմուճանն մի՛
արգել նմա։ Ամենայնի որ խնդրէ
ի քէն՝ տո՛ւր, եւ որ առնու զքոյն՝
մի՛ խնդրեր։ Եւ որպէս կամիք զի
արասցեն մարդիկ ձեզ՝ նոյնպէս
արարէք նոցա։ Եւ եթէ սիրէք զսի-
րողս ձեր՝ զի՞նչ շնորհ է ձեզ, զի
եւ մեղաւորք զսիրողս իւրեանց
սիրեն։ Եւ եթէ բարի արարէք ա-
տելեաց ձերոց՝ զի՞նչ շնորհ է ձեզ,
զի եւ մեղաւորք զայդ նոյն առնեն։
Եւ եթէ տաջիք ի նոցանէ զոր յոյս
ունիք առնուլ՝ զի՞նչ շնորհ է ձեզ,
զի եւ մեղաւորք մեղաւորաց տան
զի առցեն զհատուցումն։ Այլ սի-
րեցէք զթշնամիս ձեր, եւ բարի
արարէք, եւ տուք փոխ՝ մի՛ ինչ
յուսացեալ ի նոցանէ, եւ լիցի ձեր
վարձք բազումք, եւ եղիջիք որդիք
Բարձրելոյն, զի նա քաղցր է ան-
շնորհաց եւ չարաց։ Եղերուք ող-
որմածք, որպէս եւ Հայր ձեր ող-
որմած է։ Մի՛ դատիք, եւ մի՛ դատ-
ապարտիք զձեզ, մի՛ դատիք, եւ մի՛
դատիք զձեզ, մի՛ դատիք, եւ մի՛
դատիք զձեզ, մի՛ դատիք, եւ մի՛
դատ

Եւ ոչ՝ զոք ի մարդկանէ
Հանդերձեալ։ Քանզի
եւ սուրբ պօղոսի ասէ, եր
թայք դուրս եկէք ազա
րիս միջէ դուս օր կայ.
զայ գիշեր, յորում ոչ
ոք կարէ գործել։
Այսպէս ևի ոչ քան կեն
դանի մարդ՝ ի տալ
չեռն ի. կարէ գործել
զբարին. և յետ մահ
ուանն ի՝ ի գիշերի. յո
րում խաւարին գործք
աս. երկի բարի և երկի
չար։ Ոչ յայտ յայտնի
կատարեցին ինամարդ
զոր հայցէինն. քանզի
անցեալէր ժամանակն։
Ձմեռն երկի էին և
նոյն կատակարանաց ոչ
անտես, զոնէ վարդա
պետին իւրեանց ալեր
տի լսելեն և հաճա
ցեալեն նմա. որ ասէ,
երկի արժանաւորելի
և երկի անարժանաւո
րելի, առացեալ լինի
ի կերոպ յայտ։ Եւ զոր
չեալ ասէ, մարդն ար

Եւ
9·4

Եւ
25·8

Եւ
6·2

Եւ
6·10

Եւ
49·8

Եւ
2

զոմն ի սուտ մեղադրեալ
զանձնապատիժս իմ եւ
ցի զանձնապատիժս իմ եւ
ամ գնացք իմ ընդ
գին՝ ասէ ցնծալով, ա-
զանձնապատիժս իմ
ձեր գիտեցէք եւ զգո
նացս ընդ ձեզ։ Ասէր ոչ
մանդամանս խորհուրդ
եւ ոչ մեղանագործ բան

Cor
31. 4

զոմն ի մեզ ընտրեալ յօգուտ
ցէ ի մէջ ընծայել զոմն
ման։

Ասէր առ նոսա՝ թէ
ժամանակացն հասանի
գամայն հոգւով եմք
ցիս։ Եղիցի երկո
թանգագոյնս վարձատրեցի
կամ պատճառի. ոստի
նոյնիսկ պարտի յառնել
նա ի գիտս առաքե
տալ զանձինս մահու
եւ յերկրի գտանել
վարդապետք իրեանց,
թէ ի քնութենէ նրբա
հայեաց դառնագոյնն,
եւ ոչ արդարոյն արդա
բոյն անհոգ եղիցի. զի
ոչ մայրն զմեծագոյնն,
այլ եւ զիոքրագոյնսն
աճել ի դառնասոյն։
ման ասէ Յովհաննէս։

Ընդ ի մէ բանին յօգուտ
ցէ զանձնապատիժս իմ եւ
ամ գնացք իմ ընդ
գին՝ ասէ մեկնիչն, ա-
զանձնապատիժս իմ
ձեր գիտեցէք եւ զգո
նացս ընդ ձեզ։ Ասէր ոչ
մանդամանս խորհուրդ
եւ ոչ մեղանագործ բան

քնութենէ բան վկայե
ոչ ինչ համարիմք, ի դա
առաքեալն նոյն ասացեր
առաց քնութեան։

Ի՛լ անդրան բերան
նց։ եւ թէ հոգին երեսս
ի մարմնոյն՝ եթէ արդ
ի մտանէ ի փառս, և
եթէ մերձաւոր՝ մտանի
ի տանջանս։ եւ թէ զուլ
ջացեալ է ոչ ժամա
նեալ ի կատարեալ յա
պաշխարութենէ, մտանէ ի
քաւարանն եւ անտի գա
ւել մտանէ յարքայու
թիւն, ասա ուր դիցեն
զբան ալեկոծին իւրոց
ոչ առաց, երկուքս ձգէ
վարձատրեցի կամ պատ
ժեցի. այսինքն հոգով
եւ մարմնով։ Ոչ կամ
զոյ բան առաքեալ թէց
դոյց իւրեանց ոչ առ,
թէ զանձնապատիժս եմ զոյ
փոքրագոյնսն զմանուկ
մանն եւ զոյ թերեւս
դոյնսն ածել ի դառա
ման։ Եթէ այսպէս խոր
ի դառնասոյնին մտան
քնութենէ բան վկայե

Ով՝ Քրիստոսի,
ընդդէմ ամ ածաշունչ
գրոց, զոր գիրք և սբր
բազան հարք վկայեն՝ ի
կատարածի գոլ յարու-
թիւն և հատուց
մունք։

Որոց լիցի մեզ ամենե
ցուն հաստատիլ առաջ
մուքեն մեծի ողորմա
ծին և փրկչին Յի Քի
և դասիլ յաջակողմանն։
Լիցի ընդ ձեզ լոյսն երկոց ա
նօթից և անճառութից։
Լիցի յերկինից արքայու
թեն պատկառարդեալք
ընդ հրեշտակս պատ
ուական օրհնեցուք և գո
ւեալ օրհնեցուք և գո
վեցուք. առաքել բա
րեբանեցուք զՀայր և
զՈգին և զնոր Տոմին
Ն։ Որ է օրհնեալ
յաւիտեան
Ն։մէն։

Ա-ԼՈՒԱ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ։

Ի բերնէ, ապա սրպիսիք
լեցեն մեզք ուրք Հրեա
ցանն արբին և մարքեին։
Աւրեմն սուտ մարք
լուան քահանային ըստ
բանից իւրեանց։
Ձի գարձեալ եմք քա
ւարան լեր նոցա որք
ասեն թէ Հոգին երեալ
ի մարմնոյն՝ առաքեալն
առնու զիսուս և զասէ
Ընդունարուք զՀոգին
արդէն երեալ էր։ Ձե
ռա առ իւրոք ոչ լինիլ
յարութեն Հոգացեալ
մարմնոյ։ ոչ գասուսանն
և ոչ Հատուցումն։
Ընդդէմ յարու-
թեան և դասուսանն՝
վասն Հատուցմանն է։
Որովհետև Հատուց
մունք գործոց երեալ է,
ապա զինչ Հարկ է լի
նիլ յարութեան և գա
սուսանն։ Ն-Հայ Նոր
Ջնջուին գասնդաշունչ
և Նոր վարդապետու-

Եւ ասէ Սամուէլ առ Սաւուղ. Զիս առաքեաց Տէր օծանել զքեզ ի թագաւոր ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ ի վերայ Իսրայէլի. եւ արդ լո՛ւր դու ձայնի բանից Տեառն։ Այսպէս ասէ Տէր Զաբաւովթ. Յիշեցի զոր արար Ամաղէկ Իսրայէլի, զոր դիմաց եդ նմա ի ճանապարհի յելանելոյ նմա յԵգիպտոսէ։ Արդ երթ եւ հարի զԱմաղէկ, եւ սրբեսցես զամենայն զոր ինչ են նորա, եւ մի՛ ողորմեսցիս նոցա. եւ սատակեսցես ի նոսա ի տղայոց մինչեւ ի ծիծաղս, եւ ի եզանց մինչեւ ի ոչխարս, եւ ի ուղտոց մինչեւ ի էշս։ Եւ հրամայեաց Սաւուղ ի ժողովրդեանն, եւ համարեցաւ զնոսա ի Տելայիմ երկու հարիւր հազար հետեւակ, եւ տասն հազար այր ի Յուդա։ Եւ եկն Սաւուղ մինչեւ ի քաղաքն Ամաղէկայ, եւ դիրաստեաց ի ձորոյն։ Եւ ասէ Սաւուղ առ Կինեցին. Երթ՝ գնա՛ իջիր ի միջոյ Ամաղէկայ, մի՛ եւ զքեզ կորուսից ընդ նոսա. դու ողորմեցար ամենայն որդւոց Իսրայէլի յելանելոյ նոցա յԵգիպտոսէ։ Եւ իջին Կինեցին ի միջոյ Ամաղէկայ։ Եւ եհար Սաւուղ զԱմաղէկ յԱւիլատայ մինչեւ յերթալ ի Սուր, որ է ի դիմաց Եգիպտոսի։ Եւ ըմբռնեաց զԱգագ թագաւոր Ամաղէկայ կենդանի, եւ զամենայն ժողովուրդն սատակեաց սրով։ Եւ խնայեաց Սաւուղ եւ ժողովուրդն Իսրայէլի Ագագայ, եւ ամենայնի անասնոյ գեղեցկի, եւ ոչխարաց, եւ ուղտոց, եւ ամենայնի որ ինչ լաւ էր, եւ ոչ կամեցան սատակել զնոսա. եւ զամենայն որ ինչ անարգ եւ տկար էր՝ սատակեցին։ Եւ եղեւ բան Տեառն առ Սամուէլ՝ եւ ասէ. Զղջացայ զի թագաւոր կացուցի զՍաւուղ, զի դարձաւ յետս ի հետոյ իմմէ, եւ զբանս իմ ոչ կատարեաց։ Եւ տրտմեցաւ Սամուէլ, եւ աղաղակեաց առ Տէր զգիշերն։ Եւ կանխեաց Սամուէլ երթալ ընդառաջ Սաւուղի առաւօտուն կանուխ, եւ պատմեցին Սամուէլի՝ եւ ասեն. Եկն Սաւուղ ի Կարմեղ, եւ ահա կանգնեաց իւր ձեռն, եւ դարձաւ եւ անցեալ իջին ի Գաղգաղա։ Եւ եկն Սամուէլ առ Սաւուղ, եւ Սաւուղ ասէ ցնա. Օրհնեա՛լ ես դու Տեառն, կատարեցի զբանս Տեառն։ Եւ ասէ Սամուէլ. Ո՞ւր է ձայն հոտիս յականջս իմ, եւ ձայն արջառոց զոր ես լսեմ։ Եւ ասէ Սաւուղ. Ի Ամաղէկայ բերին զնոսա, զի ողորմեցաւ ժողովուրդն զոչխարսն եւ զարջառսն լաւագունս, զի զոհեսցեն Տեառն Աստուծոյ քում, եւ զայլսն սատակեցաք։ Եւ ասէ Սամուէլ ցՍաւուղ. Կաց՛ զի պատմեցից քեզ զոր ինչ խօսեցաւ Տէր ընդ իս զգիշերն այս, եւ ասէ ցնա. Խօսեա՛։ Եւ ասէ Սամուէլ. Ոչ զի փոքր ինչ դու էիր յաչս քո, գլուխ ցեղից Իսրայէլի եղեր, եւ օծեաց զքեզ Տէր թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի, եւ առաքեաց զքեզ Տէր ճանապարհ, եւ ասաց. Երթ՝ սատակեա՛ զմեղաւորսն զԱմաղէկ, եւ պատերազմեսցիս ընդ նոսա մինչեւ ի կատարած զնոսա։ Եւ ընդէ՞ր ոչ լուար ձայնի Տեառն, եւ անկար ի զաւար, եւ արարեր չարիս առաջի Տեառն։ Եւ ասէ Սաւուղ ցՍամուէլ. Ես լուայ ձայնի Տեառն, եւ գնացի ճանապարհաւ զոր առաքեաց զիս Տէր, եւ բերի զԱգագ թագաւոր Ամաղէկայ, եւ զամենայն Ամաղէկ սատակեցի։ Եւ ժողովուրդն առին ի զաւարէն ոչխարս եւ արջառս, զառաջինսն նզովից, զի զոհեսցեն Տեառն Աստուծոյ քում ի Գաղգաղա։ Եւ ասէ Սամուէլ. Միթէ կամի Տէր ողջակէզս եւ զոհս, եւ ոչ լսել ձայնի Տեառն։ Զի լաւ է հնազանդութիւն քան զզոհս, եւ ունկնդրել քան զճարպ խոյից։ Զի իբրեւ զմեղս հմայութեան է ապստամբութիւն, եւ իբրեւ զանօրէնութիւն եւ զկուռս է կամակորութիւն։ Վասն որոյ եւ դու ապստամբեցեր ի բանէ Տեառն, եւ ապստամբեցուցանէ զքեզ Տէր ի թագաւորութենէ։ Եւ ասէ Սաւուղ ցՍամուէլ. Մեղայ, զի անցի զբանս Տեառն եւ զբանս քո, զի երկեայ ի ժողովրդենէն, եւ լուայ ձայնի նոցա։ Եւ արդ տո՛ւր զմեղս իմ, եւ դարձի՛ր ընդ իս, եւ երկիր առաջի Տեառն։ Եւ ասէ Սամուէլ ցՍաւուղ. Ոչ դարձայց ընդ քեզ, զի մերժեցեր զբանս Տեառն, եւ մերժեաց զքեզ Տէր ի թագաւորութենէ Իսրայէլի։ Եւ դարձաւ Սամուէլ երթալ, եւ կալաւ զծայր վերարկուին նորա, եւ պատառեցաւ։ Եւ ասէ Սամուէլ ցՍաւուղ. Պատառեաց Տէր զթագաւորութիւն Իսրայէլի ի քէն այսօր, եւ տացէ զայն ընկերի քում բարւոյ քան զքեզ։ Եւ Զօրութիւն Իսրայէլի ոչ սուտ խօսեսցի եւ ոչ զղջիցի, զի ոչ մարդ է զղջանալ նմա։ Եւ ասէ Սաւուղ. Մեղայ, բայց պատուեա՛ զիս առաջի երեցանց ժողովրդեանս եւ առաջի Իսրայէլի, եւ դարձի՛ր ընդ իս, եւ երկիր առաջի Տեառն Աստուծոյ քում։ Եւ դարձաւ Սամուէլ զհետ Սաւուղի, եւ երկրպագեաց Սաւուղ Տեառն։ Եւ ասէ Սամուէլ. Մերձեցո՛ւր առ իս զԱգագ թագաւոր Ամաղէկայ։ Եւ եկն առ նա Ագագ խրոխտութեամբ, եւ ասէ Սամուէլ. Թո՛ղ զի դառնութիւն մահու անցցէ։ Եւ ասէ Սամուէլ. Որպէս սատակեաց սուր զկանայս քո, նոյնպէս անկցի մայր քո ի կանանց։ Եւ կտրեաց Սամուէլ զԱգագ առաջի Տեառն ի Գաղգաղա։ Եւ գնաց Սամուէլ ի Հռամաթա, եւ Սաւուղ ելանէ ի տուն իւր ի Գաբաա Սաւուղի։ Եւ ոչ տեսանէր Սամուէլ զՍաւուղ մինչեւ ի աւուրն մահուան իւրոյ, զի տրտմեցաւ Սամուէլ վասն Սաւուղի, զի զղջացեալ էր Տէր զի թագաւոր կացուցեալ էր զՍաւուղ ի վերայ Իսրայէլի։

Ա. Թագ. Ժ.

Եւ Նաաս Ամմոնացի ելանէր եւ պատերազմէր ընդ Գաղաադացիսն։ Եւ ասեն ամենայն արք Յաբեսի ցՆաաս. Դի՛ր ընդ մեզ ուխտ, եւ ծառայեսցուք քեզ։ Եւ ասէ Նաաս Ամմոնացի. Ընդ այսմ դնեմ ընդ ձեզ ուխտ, զի հանից ամենայն աջ ձեր, եւ դիցեմ նախատինս ի վերայ ամենայն Իսրայէլի։ Եւ ասեն երեցունք Յաբեսի ցնա. Թո՛ղ մեզ եօթն աւուրս, եւ առաքեսցուք դեսպանս յամենայն սահմանս Իսրայէլի, եւ եթէ չիցէ որ ազատեսցէ զմեզ, ելցուք առ քեզ։ Եւ եկին դեսպանքն ի Գաբաա Սաւուղի, եւ խօսեցան զբանս այս առաջի ականջաց ժողովրդեանն, եւ վշտացաւ ամենայն ժողովուրդն, եւ լացին։ Եւ ահա Սաւուղ գայր զհետ եզանց ի դաշտէ, եւ ասէ Սաւուղ. Զի՞ է պատճառ լացի ժողովրդեանն, զի խօսեցան ընդ նոսա զբանս Յաբեսի։ Եւ ասեն ցնա զբանս Յաբեսի։ Եւ եղեւ իբրեւ լուան զբանս Յաբեսի, եւ եհար Սաւուղ զեզինսն զոր ունէր, եւ ելին ի Բեթսան, եւ ի Գաբաա Սաւուղի, եւ ի Ռամա, եւ ի Մասեփա, եւ ի Գաղաադ, եւ ի Յաբես, եւ ի Բեթսան, եւ ի Սեղոմ, եւ

Եւ ասաց ցնա Տէր. Ես եմ Աստուած Աբրահամու հաւրդ քո, մի՛ երկնչիր, զի ես ընդ քեզ եմ, և օրհնեցից զքեզ, և բազմասցուցից զսերունդ քո վասն Աբրահամու հաւր իմոյ։

Եւ շինեաց անդ սեղան, և կոչեաց զանուն Տեառն։ Եւ հաստատեաց անդ զվրանս իւր, և հրամայեաց ծառայից իւրոց փորել անդ ջրհոր։

Եւ յարեաւ Աբիմելէք առ նա ի Գերարայ, և Ոքոզաթ բարեկամ նորա, և Փիքոլ զօրավար նորա։

Եւ ասէ ցնոսա Իսահակ. Ընդէ՞ր եկէք առ իս, զի դուք ատեցէք զիս, և արձակեցէք զիս ի ձէնջ։

Եւ նոքա ասեն. Տեսանելով տեսաք, եթէ Տէր է ընդ քեզ, և ասացաք. Եղիցի երդումն մեր ընդ քեզ, և դիցուք ուխտ ընդ քեզ։

Եւ արար նոցա խրախոյս, և կերան և արբին։

Եւ յարուցեալ կանխեցին առաւօտուն, և երդուան միմեանց։ Եւ արձակեաց զնոսա Իսահակ, և գնացին ի նմանէ խաղաղութեամբ։

Եւ եղև յաւուրն յայնմիկ եկին ծառայքն Իսահակայ, և պատմեցին նմա վասն ջրհորոյն, զոր փորեցին, և ասացին ցնա. Գտաք ջուր։

Եւ կոչեաց զնա Սաբիաթ. վասն այնորիկ անուն քաղաքին Բերսաբեէ մինչև ցայսօր։

Եւ էառ Եսաւ կին ի դստերաց Քանանացւոց զՈւդիթ դուստր Բեերի Քեթացւոյ, և զԲասեմաթ դուստր Եղոնի Քեթացւոյ։

Եւ եղեն նոքա դառնութիւն հոգւոյ Իսահակայ և Հռեբեկայ։

Եւ եղև ի ծերանալ Իսահակայ, և խաւարեցան աչք նորա յոյս տեսանելոյ, կոչեաց զՀռեբեկա զկին իւր զմեծ, և ասէ ցնա. Որդեա՛կ իմ։ Եւ նա ասէ ցնա. Ահա ես։

Եւ ասէ ցնա. Ահա ծերացայ, և ոչ գիտեմ զաւուր մահուան իմոյ։

Եւ արդ առ զսպազէնս քո զզէնուս և զտոպրակ քո, և ել ի դաշտ, և որսա՛ ինձ որս։

Եւ արա ինձ կերակուր, որպէս սիրեմ ես, և բե՛ր ինձ, և կերայց, զի օրհնեսցէ զքեզ անձն իմ յառաջ քան զմեռանել իմ։

Եւ Հռեբեկա լսէր զխօսս Իսահակայ ասելոյ ցՍաբիաթ որդի իւր։ Եւ գնաց Սաբիաթ ի դաշտ որսալ որս, զի բերցէ։

Եւ Հռեբեկա ասէ ցՅակոբ որդի իւր. Ահա լուայ ես զխօսս հաւր քո ասելոյ ցՍաբիաթ եղբայր քո, և ասէ.

Բե՛ր ինձ որս, և արա ինձ կերակուր, և կերայց, և օրհնեցից զքեզ առաջի Տեառն յառաջ քան զմահ իմ։

Եւ արդ, որդեա՛կ իմ, լո՛ւր ձայնի իմում, զոր ես պատուիրեմ քեզ։

Երթ՛ առ հօտն, և բե՛ր ինձ անտի երկու ուլս ուրախութեան, և արասցէ ինձ կերակուր հայրդ քո, որպէս սիրէ նա։

Եւ բերցես, և տարցես հաւր քում, և կերիցէ, զի օրհնեսցէ զքեզ յառաջ քան զմահ իւր։

Եւ ասէ Յակոբ ցՌեբեկա մայր իւր. Ահա Սաբիաթ եղբայր իմ մազոտ է, և ես հարկ է ինձ։

Գուցէ շօշափեսցէ զիս հայր իմ, և եղիցիմ նմա իբրև խարդախ, և բերից ի վերայ ինձ անէծս, և ոչ օրհնութիւն։

Եւ ասէ ցնա մայր նորա. Ի վերայ իմ անէծքդ որդեա՛կ իմ, միայն լո՛ւր ձայնի իմում, և երթ՛ բե՛ր ինձ։

Եւ գնաց, և բերեալ ետ մօր իւրում, և արար մայր նորա կերակուր, որպէս սիրէր հայր նորա։

Եւ առեալ Հռեբեկա զհանդերձս Եսաւայ որդւոյ իւրոյ մեծի, որ էին առ նմա ի տանն, զի հագուսցէ զՅակոբ որդի իւր կրսեր։

Եւ զերկուս ուլիկս մատաղի ածելոյ ետ ի ձեռս Յակոբայ որդւոյ իւրոյ։

Եւ զհագուստսն զոր ետ

Եթէ ոք ոչ կամի աշխատել՝ ոչ ուտիցէ
զի ասէ, թէ պատրաստ եմ. և միւսն է
ինչ ասէ, թէ ոչ կարեմ։ Ոչ ասեմ
զայս ընդ ձեզ, զի ոչ ոք կարէ
ասել, թէ Տէր է Յիսուս, բայց
Հոգւովն Սրբով։ Եւ կան
պարգեւք շնորհացն տարբեր
բայց նոյն Հոգին է։ Եւ կան
պաշտօնք տարբեր բայց նոյն
Տէրն է։ Եւ կան գործք տարբեր
բայց նոյն Աստուածն է որ
ներգործէ զամենայն ի
ամենայնի։ Եւ ոչ ոք կարէ
ասել, թէ Տէր է Յիսուս

Եւ ոմանք ի նոցանէ ասեն. Ոչ ոք գիտէ զայս, եթէ ոչ միայն Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ասաց զայս ի վերայ իւրոյ մարմնոյն եւ արեանն, զոր ինքն ետ մեզ ի քաւութիւն մեղաց մերոց եւ ի կեանս յաւիտենից. եւ ոչ ոք կարէ ասել, եթէ ոչ ինքն Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ասաց զայս ի վերայ իւրոյ մարմնոյն եւ արեանն, զոր ինքն ետ մեզ ի քաւութիւն մեղաց մերոց եւ ի կեանս յաւիտենից. եւ ոչ ոք կարէ ասել, եթէ ոչ ինքն Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ասաց զայս ի վերայ իւրոյ մարմնոյն եւ արեանն, զոր ինքն ետ մեզ ի քաւութիւն մեղաց մերոց եւ ի կեանս յաւիտենից. եւ ոչ ոք կարէ ասել, եթէ ոչ ինքն Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ասաց զայս ի վերայ իւրոյ մարմնոյն եւ արեանն, զոր ինքն ետ մեզ ի քաւութիւն մեղաց մերոց եւ ի կեանս յաւիտենից. եւ ոչ ոք կարէ ասել, եթէ ոչ ինքն Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ասաց զայս ի վերայ իւրոյ մարմնոյն եւ արեանն, զոր ինքն ետ մեզ ի քաւութիւն մեղաց մերոց եւ ի կեանս յաւիտենից.

Եւ ոչ ոք կարէ ասել, եթէ ոչ ինքն Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ասաց զայս ի վերայ իւրոյ մարմնոյն եւ արեանն, զոր ինքն ետ մեզ ի քաւութիւն մեղաց մերոց եւ ի կեանս յաւիտենից. եւ ոչ ոք կարէ ասել, եթէ ոչ ինքն Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ասաց զայս ի վերայ իւրոյ մարմնոյն եւ արեանն, զոր ինքն ետ մեզ ի քաւութիւն մեղաց մերոց եւ ի կեանս յաւիտենից. եւ ոչ ոք կարէ ասել, եթէ ոչ ինքն Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ասաց զայս ի վերայ իւրոյ մարմնոյն եւ արեանն, զոր ինքն ետ մեզ ի քաւութիւն մեղաց մերոց եւ ի կեանս յաւիտենից. եւ ոչ ոք կարէ ասել, եթէ ոչ ինքն Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ասաց զայս ի վերայ իւրոյ մարմնոյն եւ արեանն, զոր ինքն ետ մեզ ի քաւութիւն մեղաց մերոց եւ ի կեանս յաւիտենից.

Եւ ասէ ցնոսա. Ես եմ հաց կենդանի, որ յերկնից իջի. եթէ ոք կերիցէ յայսմանէ հացէ, կեցցէ յաւիտեան. եւ հացն զոր ես տամ՝ մարմին իմ է, զոր ես տամ վասն կենդանութեան աշխարհի։ Յայնժամ վիճէին ընդ միմեանս հրեայքն՝ եւ ասէին. Զիա՞րդ կարէ սա մարմին իւր տալ մեզ կերակուր։ Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ, եւ արիւն նորա ոչ արբիջիք, կեանք ոչ ունիցիք ի ձեզ։ Որ ուտիցէ զմարմին իմ եւ արբուցէ զարիւն իմ, ունիցի կեանս յաւիտենական, եւ ես յարուցից զնա յաւուր յետնում։ Զի մարմին իմ ուտելի է, եւ արիւն իմ արբելի է։ Որ ուտիցէ զմարմին իմ եւ արբուցէ զարիւն իմ, ի մէնջ բնակեսցէ, եւ ես ի նմա։ Որպէս առաքեաց զիս կեցուցանող հայր, եւ ես կենդանի եմ հանապազ վասն հաւր, եւ որ ուտիցէ զիս, նա կեցցէ վասն իմ։ Սա է հացն որ յերկնից իջեալ է, ոչ որպէս հարքն ուտեցին զմանանայն, եւ մեռան. որ ուտիցէ զհացդ զայդ, կեցցէ յաւիտեան։

Զայս ասաց ի ժողովարանի՝ ուսուցանելով ի Կափառնայում։

Ճառ Ի Հոգեւոր Կերակուրն։

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, ոչ Մովսէս ետ ձեզ զհացն յերկնից, այլ հայր իմ տայ ձեզ զհացն ճշմարիտ յերկնից։ Զի հաց Աստուծոյ է որ իջանէ յերկնից, եւ կեանս տայ աշխարհի։ Ասեն ցնա. Տէր, միշտ տուր մեզ զհացդ զայդ։ Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Ես եմ հաց կենդանի, որ գայ առ իս՝ ոչ քաղցիցէ, եւ որ հաւատայ յիս՝ ոչ ծարաւեսցի յաւիտեան։ Այլ ասացի ձեզ, զի եւ տեսէք զիս, եւ ոչ հաւատայք։ Զամենայն զոր տայ ինձ հայր, առ իս եկեսցէ, եւ զգալոյն առ իս՝ ոչ հանից զդուրս։ Զի իջի յերկնից, ոչ զի արասցէ զկամս իմ, այլ զկամս հաւր իմոյ որ առաքեաց զիս։ Եւ կամք հաւր իմոյ որ առաքեաց զիս՝ զի զամենայն զոր ետ ինձ, մի կորուսից ի նմանէ, այլ յարուսցից զնա յաւուր յետնում։ Եւ կամք հաւր իմոյ որ առաքեաց զիս՝ զի ամենայն որ տեսանիցէ զորդի եւ հաւատասցէ ի նա, ունիցի կեանս յաւիտենական, եւ ես յարուցից զնա յաւուր յետնում։

Ասէին ուրեմն հրեայքն ընդ միմեանս տրտնջելով վասն իմ, զի ասացի. Ես եմ հաց որ յերկնից իջի։ Եւ ասէին. Ո՞չ է սա Յիսուս որդի Յովսեփայ, զոր մեք գիտեմք զհայր նորա եւ զմայր, եւ զիա՞րդ ասէ սա. Յերկնից իջի։ Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Մի տրտնջէք ընդ միմեանս։ Ոչ ոք կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ հայր որ առաքեաց զիս՝ քաշեսցէ զնա, եւ ես յարուցից զնա յաւուր յետնում։ Եւ է գրեալ ի մարգարէսն. Եւ եղիցին ամենեքեան ուսուցեալք Աստուծոյ։ Ամենայն որ լուիցէ ի հաւրէ եւ ուսանիցի՝ գայ առ իս։ Ոչ զի զհայր ոք տեսանիցէ, բայց միայն որ է յԱստուծոյ, նա տեսցէ զհայր։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, որ հաւատայ յիս՝ ունի կեանս յաւիտենական։ Ես եմ հաց կենդանի։ Հարքն ձեր կերան զմանանայն յանապատի, եւ մեռան։ Սա է հացն որ յերկնից իջանէ, զի որ կերիցէ յայսմանէ՝ ոչ մեռանիցի։ Ես եմ հաց կենդանի որ յերկնից իջի։ Եթէ ոք կերիցէ յայսմանէ հացէ, կեցցէ յաւիտեան. եւ հացն զոր ես տամ՝ մարմին իմ է, զոր ես տամ վասն կենդանութեան աշխարհի։ Յայնժամ վիճէին ընդ միմեանս հրեայքն՝ եւ ասէին. Զիա՞րդ կարէ սա մարմին իւր տալ մեզ կերակուր։ Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ, եւ արիւն նորա ոչ արբիջիք, կեանք ոչ ունիցիք ի ձեզ։ Որ ուտիցէ զմարմին իմ եւ արբուցէ զարիւն իմ, ունիցի կեանս յաւիտենական, եւ ես յարուցից զնա յաւուր յետնում։ Զի մարմին իմ ուտելի է, եւ արիւն իմ արբելի է։ Որ ուտիցէ զմարմին իմ եւ արբուցէ զարիւն իմ, ի մէնջ բնակեսցէ, եւ ես ի նմա։ Որպէս առաքեաց զիս կեցուցանող հայր, եւ ես կենդանի եմ հանապազ վասն հաւր, եւ որ ուտիցէ զիս, նա կեցցէ վասն իմ։ Սա է հացն որ յերկնից իջեալ է, ոչ որպէս հարքն ուտեցին զմանանայն, եւ մեռան. որ ուտիցէ զհացդ զայդ, կեցցէ յաւիտեան։

զանգիտ ի մեզ ոչինչ, զի ոչ ինչ ինչ ի մեզ
զանգիտ ի մեզ ոչինչ, զի ոչ ինչ ինչ ի մեզ
զանգիտ ի մեզ ոչինչ, զի ոչ ինչ ինչ ի մեզ
զանգիտ ի մեզ ոչինչ, զի ոչ ինչ ինչ ի մեզ

Ա. 18. 18

Ա. 18. 18

Յե՛ր Աթէոյ հ՚.
զեաւ լեցի նոյ. և եթէ
զուտ ոչխիցէ՝ կա
լեաւ լեցի։ Ո՞հա յայս
եղև թէ այս ամենեցուն
հաստատութիւն շնորհեաց
զիշխանութիւն կապելոյ և
արձակելոյ. ոչ յաւուկ
մասին պետուին որս նոց
թուեցաւ։ Յե զարձեալ
ամբարձեալ զձեռս իւր
և օրհնեաց զնա։ Եւ
զաւ Տոգեցոյն սէր
Ժամեալ ետուք ի Տէրն,
նասուլ իւրաքանչիւր ի
վեր նոցա։ Ո՞հա այս ինչ
հաստատ շնորհեաց. և
զինչ է յաւուկ պետու
սի առացեր։ Ո՞նա
Հանդ յաւուրս պետու
սի և առաքելոցն, վասն
բանալ թիզդ ոչ լինիցի ի
մէջ. զի խոստանայր
առաքել սրտե իւր վա
ճակին և ձեռնադրել
եպսկոպոս և քահանայս.
շինել եկեղեցիս և կար
գել զպաշտօնեայս. ոչ
դէզ զպաշտօնեայս առ պետ
դոյ ի ձեռնադրութիւն,

Լուկ Ա.
24. 49
Գործ
2. 3

զոր կապիցէք երկրի՝
եղիցի կապեալ երկինս.
և զոր արձակիցէք երկ
րի՝ եղիցի արձակեալ
երկինս։ Ոչ զինչէ
զոր ըստ ես պետուին և
յայլ աւետարանսն արդե՛
Ո՞վ
տեսաներ քո, ասա՛ մեզ
հասարակաց։ Ըստ նմա
19. 28 Ո՞նաքեզ երկոտասան յա
թոռ, դատել երկոտա
սան ազգս Իսրայէլի։
5. 13 Ոչ նմա՝ Դուք էք աղ
5. 14 երկրի. և նմա՝ Դուք էք
լոյս Ցհ։ Այս ինչ
գուշակ ոսկեղն ի վերնա
տունն, և զձայնակուսին
մարդոյ և արեան սո
հասարակ։ Այդպէս
Տէր յաւուրն Պենտեկոստէ,
28. 19 Գնացէք այսուհետև
աշակերտեցէ՛ք զամ հե
թանոս. մկրտեցէք զնո
նա յանուն Հօր և որ
դոյ և Հոգւոյն սրբ։
Գործ Դարձեալ ասաց, Ասէ՛
20. 22 Տգիտ ես. եթէ ոսկե
թողուցեալ զձեզ՝ թո

Եւ ոչ ոք կարէ ասել՝ Տէր Յիսուս, եթէ ոչ Հոգւովն Սրբով։

Եւ կան պարգեւք շնորհաց, բայց նոյն Հոգին է։ Եւ կան պաշտօնք, բայց նոյն Տէրն է։ Եւ կան գործք զանազան, բայց նոյն Աստուածն է որ ներգործէ զամենայն ինչս ամենեցուն։ Եւ ամենայն մարդոյ տրի յայտնութիւն Հոգւոյն՝ ի շահ։ Զի ումեմն տրի Հոգւովն խօսք իմաստութեան, եւ ումեմն խօսք գիտութեան՝ նոյն Հոգւովն։ Եւ ումեմն հաւատք՝ նոյն Հոգւովն։ Եւ ումեմն պարգեւք բժշկութեանց՝ նոյն Հոգւովն։ Եւ ումեմն զօրութիւնք գործոց՝ նոյն Հոգւովն։ Եւ ումեմն մարգարէութիւն՝ նոյն Հոգւովն։ Եւ ումեմն խտրութիւն հոգեաց՝ նոյն Հոգւովն։ Եւ ումեմն տեսակք լեզուաց՝ նոյն Հոգւովն։ Եւ ումեմն թարգմանութիւն լեզուաց՝ նոյն Հոգւովն։ Եւ զայս ամենայն գործէ միայն նոյն Հոգին՝ բաժանելով ամենեցուն առանձինն որպէս կամի։ Զի որպէս մարմինն մի է եւ անդամս բազումս ունի, եւ ամենայն անդամք մարմնոյ՝ որ բազումք են՝ մարմին մի են, նոյնպէս եւ Քրիստոս։ Զի եւ մարմին ոչ մի անդամ է, այլ բազումք։ Եթէ ասասցէ ոտն՝ զի ոչ եմ ձեռն՝ ոչ եմ յմարմնոյն, մի՞ ոչ է յմարմնոյն։ Եւ եթէ ասասցէ ականջն՝ զի ոչ եմ աչք՝ ոչ եմ յմարմնոյն, մի՞ ոչ է յմարմնոյն։ Եթէ ամենայն մարմինն աչք իցէ, ուր՝ լսելիք իցեն։ Եթէ ամենայն լսելիք իցեն, ուր՝ հոտոտելիք իցեն։ Այլ արդ Աստուած դնէ զանդամս զմի ոմանս ի մարմնի, որպէս կամեցաւ։ Եւ եթէ ամենայն մի անդամ էր, ուր՝ մարմին։ Այլ արդ բազումք են անդամք, այլ մարմին մի։ Եւ ոչ կարէ աչքն ասել ձեռին՝ թէ ոչ պիտոյ իմ ես քեզ։ Կամ դարձեալ գլուխն՝ ոտիցն՝ թէ ոչ պիտոյ եմ ես ձեզ։ Այլ եւ բազում եւս պիտոյք են անդամք մարմնոյն՝ որ թուին թուլագոյնք լինել։ Եւ զորս կարծիմք անարգագոյնս լինել մարմնոյն՝ զնոսա առաւել պատուով պատուեմք։ Եւ զամօթալիսն մերոց՝ առաւել պատշաճութեամբ ունին։ Զի պատշաճութիւն մեր ոչ պիտոյ է։ Այլ Աստուած խառնեաց զմարմինն՝ տուեալ առաւել պատուոյ անդամոյ անդամոյ։ Զի մի իցէ պառակտութիւն ի մարմնի, այլ զհոգս նոյն վասն միմեանց ունիցին անդամք։ Եւ եթէ տանջի մի անդամ, ընդ նմա տանջին ամենայն անդամք։ Եւ եթէ պատուի մի անդամ, ընդ նմա ուրախանան ամենայն անդամք։ Դուք էք մարմին Քրիստոսի, եւ անդամք յանդամոյ։ Եւ զոմանս եդ Աստուած յեկեղեցի՝ նախ առաքեալս, ապա մարգարէս, երրորդ վարդապետս, ապա զօրութիւնս, ապա շնորհս բժշկութեանց, օգնականութեանց, կառավարութեանց, տեսակս լեզուաց։ Միթէ ամենեքեան առաքեալք են։ Միթէ ամենեքեան մարգարէք են։ Միթէ ամենեքեան վարդապետք են։ Միթէ ամենեքեան զօրութիւնք են։ Միթէ ամենեքեան շնորհս ունին բժշկութեանց։ Միթէ ամենեքեան լեզուաւք խօսին։ Միթէ ամենեքեան թարգմանեն։ Նախանձիք զշնորհսն մեծամեծս։ Եւ ես ցուցից ձեզ ճանապարհ գերազանցագոյն։

Եթէ խօսիցիմ լեզուաւք մարդկան եւ հրեշտակաց, եւ սիրոյ ոչ ունիցիմ, եղէ որպէս պղինձ հնչեցուցանէ, կամ կիմբաղ ղողանջէ։ Եւ եթէ ունիցիմ զպարգեւս մարգարէութեան, եւ գիտիցեմ զամենայն խորհուրդս եւ զամենայն գիտութիւն, եւ եթէ ունիցիմ զամենայն հաւատս, մինչեւ զլերինս տեղի փոխել, սիրոյ ոչ ունիցիմ, ոչինչ եմ։ Եւ եթէ բաժանեցից զամենայն ինչս իմ, եւ եթէ մատնեցից զմարմին իմ, զի այրեցայց, սիրոյ ոչ ունիցիմ, ոչ ինչ օգտիմ։ Սէր երկայնամիտ է, քաղցրանայ, սէր ոչ նախանձի, սէր ոչ պարծի, ոչ հպարտանայ, ոչ անպատշաճ լինի, ոչ խնդրէ զիւրսն, ոչ բարկանայ, ոչ մտանայ զչարն, ոչ ուրախանայ ի գայթակղութեան, այլ ուրախանայ ճշմարտութեան։ Զամենայն ծածկէ, զամենայն հաւատայ, զամենայն յուսայ, զամենայն համբերէ։ Սէր երբէք չանկանի։ Եթէ լինիցին մարգարէութիւնք, սրբեսցին։ Եթէ լինիցին լեզուք, դադարեսցեն։ Եթէ գիտութիւն իցէ, սրբեսցի։ Զի ի մասին գիտեմք, եւ ի մասին մարգարէանամք։ Եւ յորժամ եկեսցէ կատարեալն, ապա սրբեսցի որ ի մասին է։ Յորժամ էի մանուկ, մանկութեամբ խօսէի, մանկութեամբ իմանայի, մանկութեամբ խորհէի։ Յորժամ եղէ այր, սրբեցի զմանկութիւնն։ Արդ տեսանեմք զհետ ակնարկութեամբ, ապա երեսաւ առ երես։ Արդ գիտեմ ի մասին, ապա գիտասցեմ որպէս եւ գիտացեալ եմ։ Արդ մնան հաւատք, յոյս, սէր, երեքեան սոքա։ Եւ մեծ ի սոսա սէր։

Հետեւեցարուք զսիրոյ։ Նախանձիք զհոգեւորսն, այլ առաւել քան զամենայն՝ զի մարգարէասցիք։ Զի որ խօսի լեզուաւ, ոչ մարդկան խօսի, այլ Աստուծոյ։ Զի ոչ ոք լսէ, այլ հոգին խօսի զառակս։ Իսկ որ մարգարէանայ, մարդկան խօսի շինութիւն եւ քաջալերութիւն եւ մխիթարութիւն։ Որ լեզուաւ խօսի, զանձն շինէ։ Իսկ որ մարգարէանայ, եկեղեցի շինէ։ Կամիմ զի ամենեքեան լեզուաւք խօսիցիք, այլ առաւել զի մարգարէասցիք։ Զի մեծ է որ մարգարէանայ, քան զլեզուաւք խօսողն, եթէ ոչ թարգմանեսցէ, զի եկեղեցի շինութիւն ընկալցի։ Իսկ արդ, եղբարք, եթէ եկեսցեմ առ ձեզ լեզուաւք խօսելով, զի՞ օգտիցիմ ձեզ, եթէ ոչ ձեզ խօսեսցիմ կամ յայտնութեամբ կամ գիտութեամբ կամ մարգարէութեամբ կամ վարդապետութեամբ։ Ոչ անշունչ ինչ, որ ձայն տայ, կամ թէ սրինգ կամ թէ կիթառ, եթէ ոչ զտարբերութիւն ձայնից տացեն, զիա՞րդ ճանաչեսցի որ սրինգն կամ որ կիթառն նուագի։ Եւ եթէ փող անորոշ ձայն տայ, ո՞ պատրաստեսցի ի պատերազմ։ Նոյնպէս եւ դուք, եթէ ոչ լեզուաւ բանական խօսեսցիք, զիա՞րդ ճանաչեսցի որ խօսի։ Զի լինիցիք ի քամի խօսեալ։ Այսչափ ազգ ինչ են ի կենդանիս աշխարհի, եւ ոչ ոք անխօս։ Եթէ ոչ գիտասցեմ զուժ ձայնիցն, եղէց ես ընդ խօսողին բարբարոս, եւ խօսողն ընդ իս բարբարոս։ Նոյնպէս եւ դուք, որպէս ընդ հոգեւորսն նախանձիք, առաւել զի շինութիւն եկեղեցւոյ խնդրեսցէ։ Վասն որոյ որ լեզուաւ խօսի, խնդրեսցէ զի թարգմանեսցէ։ Զի եթէ աղօթեցից լեզուաւ, հոգի իմ աղօթէ, իսկ միտք իմ անպտուղ է։ Զիա՞րդ է ուրեմն։ Աղօթեցից հոգւով, աղօթեցից եւ միտքն։ Երգեցից հոգւով, երգեցից եւ միտքն։ Զի եթէ օրհնեսցես հոգւով, որ լնոյ զտեղի իմաստնոյ՝ որպէս ասասցէ ամէն ի վերայ օրհնութեանդ, զի զոր ինչ ասես, ոչ գիտէ։ Զի դու լաւ շնորհակալ լինիս, այլ ոչ ոք շինի։ Շնորհակալ լինիմ Աստուծոյ, զի ամենեցուն ձեզ քան զիս լեզուաւք աւելի խօսիմ։ Այլ ի եկեղեցւոջ կամիմ հինգ բանիւք խօսել զմտաւ իմով, զի եւ այլս քարոզեցից, քան զբիւրս բանիւք լեզուաւ։

Եղբարք, մի՛ մանկամտիք ի միտս, այլ չարութեամբ մանկամտեցարուք, եւ ի միտս կատարեալք լերուք։ Յաւրէնսդրութեանն գրեալ է, թէ՝ Լեզուաւք օտարաց եւ շրթամբք այլազգեաց խօսեցայց ընդ ժողովրդեանդ այսմիկ, եւ ոչ այնպէս լսիցեն ինձ, ասէ Տէր։ Վասն որոյ լեզուք նշան են ոչ հաւատացելոց, այլ անհաւատից։ Իսկ մարգարէութիւն ոչ անհաւատից, այլ հաւատացելոց։ Եթէ ժողովեսցի ամենայն եկեղեցի ի միասին, եւ ամենեքեան լեզուաւք խօսեսցին, եւ մտանիցեն անկանիցին ի տեղի ոմանք ի կրթութենէ կամ ի հաւատացելոց, ոչ ասիցեն եթէ մոլեգնեալ են։ Եթէ մարգարէանայցեն ամենեքեան, եւ մտանիցեն ոք անհաւատ կամ ի կրթութենէ, յանդիմանեսցի ամենեցուն, եւ քննեսցի ամենեցուն։ Եւ ծածկեալքն սրտից նորա յայտնի լինիցին, եւ այնպէս անկեալ երեսաց իւրոց երկրպագեսցէ Աստուծոյ, պատմեսցէ եթէ Աստուած իսկ ի ձեզ է։ Զիա՞րդ է ուրեմն, եղբարք, յորժամ ժողովիցիք, ամենայն մի ունիցի սաղմոս, ունիցի վարդապետութիւն, ունիցի յայտնութիւն, ունիցի լեզու, ունիցի թարգմանութիւն։ Ամենայն ինչ առ շինութիւն եկեղեցւոյ եղիցի։ Եթէ լեզուաւք ոք խօսի, երկուք կամ առաւելն երիք, ընդ մի եւ ընդ մի, եւ մի թարգմանեսցէ։ Եթէ ոչ իցէ թարգմանիչ, լռեսցէ եկեղեցի, եւ ընդ անձն իւր խօսեսցի եւ Աստուծոյ։ Մարգարէք երկուք կամ երիք խօսեսցին, եւ միւսանգամ խորհեսցին։ Եթէ ումեմն յայտնեսցի նստելոյ, առաջինն լռեսցէ։ Զի կարէք ամենեքեան ըստ մի մարգարէանալ, զի ամենեքեան ուսանիցին, եւ ամենեքեան մխիթարեսցին։ Եւ հոգիք մարգարէիցն մարգարէիցն հնազանդեսցին։ Զի ոչ է Աստուած անկարգութեան, այլ խաղաղութեան։ Որպէս եւ յամենայն եկեղեցիս սրբոց։ Կանայք ձեր ի ժողովս լռեսցեն, զի ոչ է հրամայեալ նոցա խօսել, այլ հնազանդել, որպէս եւ օրէնքն ասեն։ Եթէ ինչ ուսանել կամիցին, ընդ տունս իւրեանց հարցեսցեն զայր իւր։ Զի ամօթ է կնոջ խօսել ի ժողովս։ Միթէ ձեզանէ՞ն ելեալ է բան Աստուծոյ, կամ ձեզ միայնոց հասեալ է։ Եթէ ոք կարծիցի մարգարէ լինել կամ հոգեւոր, ծանիցէ զգրեալսդ առ ձեզ, զի պատուիրանք Տեառն են։ Եթէ ոք անգիտանայ, անգիտասցի։ Վասն որոյ, եղբարք, նախանձիք զմարգարէանալ, եւ զլեզուաւք խօսելն մի՛ արգիլէք։ Ամենայն ինչ պատշաճութեամբ եւ կարգաւ եղիցի։

Յայտնի առնեմ ձեզ, եղբարք, զաւետարանն զոր քարոզեցի ձեզ, զոր եւ ընկալարուք, յորում եւ կայք, եւ որով եւ կենդանանայք, եթէ զոր ինչ քարոզեցի ձեզ, եթէ պահէք, եթէ ոչ զգուշութեամբ հաւատացարուք։ Յանձին ուսուցի ձեզ յառաջագոյն զոր եւ ընկալայ, եթէ Քրիստոս մեռաւ վասն մեղաց մերոց, ըստ գրոց, եւ թաղեցաւ, եւ յարեաւ յերրորդ աւուր, ըստ գրոց, եւ երեւեցաւ Կեփայի, ապա տասնեւերկուց։ Ապա երեւեցաւ ի միանգամ աւելի քան զհինգ հարիւր եղբարս, յորոց շատք կան մինչեւ ցայսօր, եւ ոմանք ննջեցին։ Ապա երեւեցաւ Յակոբայ, ապա առաքելոցն ամենեցուն։ Յետ ամենեցուն երեւեցաւ եւ ինձ իբրեւ ի տկարածնէ։ Զի ես եմ կրտսեր առաքելոցն, որ ոչ եմ արժան կոչել առաքեալ, զի հալածեցի զեկեղեցի Աստուծոյ։ Այլ շնորհաւք Աստուծոյ եմ զինչ եմ, եւ շնորհ նորա որ ի ինձ՝ ոչ դատարկ եղեւ, այլ առաւել քան զամենեսեան վաստակեցի, ոչ ես, այլ շնորհ Աստուծոյ որ ընդ իս։ Արդ թէ ես եւ թէ նոքա, այնպէս քարոզեմք, եւ այնպէս հաւատացարուք։ Եթէ Քրիստոս քարոզի, եթէ յարեաւ ի մեռելոց, զիա՞րդ ոմանք ի ձէնջ ասեն, եթէ յարութիւն մեռելոց չիք։ Եթէ յարութիւն մեռելոց չիք, ոչ Քրիստոս յարեաւ։ Եթէ ոչ Քրիստոս յարեաւ, սուտ է քարոզութիւն մեր, եւ սուտ է եւ հաւատք ձեր։ Եւ գտանիմք եւ սուտ վկայք Աստուծոյ, զի վկայեցաք զԱստուծոյ, եթէ յարոյց զՔրիստոս, զոր ոչ յարոյց, եթէ մեռեալք ոչ յարիցեն։ Զի եթէ մեռեալք ոչ յարիցեն, ոչ Քրիստոս յարեաւ։ Եթէ ոչ Քրիստոս յարեաւ, ունայն է հաւատք ձեր, եւ դեռ էք մեղս ձեր։ Ապա եւ որ ննջեցին ի Քրիստոս, կորեան։ Եթէ միայն ի կեանսդ յայսմիկ յուսացեալ եմք ի Քրիստոս, ողորմելագոյնք եմք քան զամենայն մարդիկ։

Այլ արդ Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց, պտուղ ննջեցելոց եղեւ։ Զի որպէս ի մարդոյ մահ, ի մարդոյ եւ յարութիւն մեռելոց։ Զի որպէս ի Ադամ ամենեքեան մեռանին, նոյնպէս եւ ի Քրիստոս ամենեքեան կենդանասցին։ Իւրաքանչիւր ոք յիւրում կարգի։ Պտուղ Քրիստոս, ապա որ Քրիստոսինք ի գալստեան նորա։ Ապա կատարած, յորժամ մատուսցէ զթագաւորութիւնն Աստուծոյ եւ Հաւր, յորժամ ունայնասցէ զամենայն իշխանութիւն եւ զամենայն զօրութիւն եւ զպատերազմ։ Զի պարտ է նմա թագաւորել, մինչեւ դիցէ զամենայն թշնամիս ընդ ոտս իւր։ Վերջին թշնամի՝ որ ջնջեսցի, մահ։ Զի զամենայն հնազանդեցոյց ընդ ոտս նորա։ Իսկ յորժամ ասիցէ, եթէ ամենայն հնազանդեցոյց, յայտնի է, զի բացեալ է զհնազանդեցուցանողն զամենայն նմա։ Եւ յորժամ հնազանդեցուցցէ նմա զամենայն, ապա եւ ինքն Որդին հնազանդեսցի հնազանդեցուցանողին զամենայն նմա, զի լիցի Աստուած ամենայն ամենայնիւ։ Այլապէս զիա՞րդ արասցեն որ մկրտին վասն մեռելոց, եթէ ընդհանրապէս մեռեալք ոչ յարիցեն։ Ընդէ՞ր եւ մկրտին վասն նոցա։ Եւ մեք ընդէ՞ր վտանգիմք ամենայն ժամ։ Զի օրհնութիւն ձեր զոր ունիմ ի Քրիստոս Յիսուս Տէր մեր, զի ամենայն աւուր մեռանիմ։ Զի եթէ ըստ մարդկան մարտեցայ ընդ գազանս ի Եփեսոս, զի՞ օգտի ինձ, եթէ մեռեալք ոչ յարիցեն։ Ուտեմք եւ արբցուք, զի վաղիւ մեռանիմք։ Մի՛ խաբիք, ապականեն բարք բարի զխրատս չարս։ Արթնացարուք արդարութեամբ եւ մի՛ մեղանչէք։ Զի ոմանք ոչ գիտեն զԱստուած։ Ամօթ ինչ ասեմ ձեզ։

Այլ ասիցէ ոք, թէ զիա՞րդ յարիցեն մեռեալք, եւ կամ որպիսի՞ մարմնով գան։ Անմիտ, զոր դու սերմանես, ոչ կենդանանայ, եթէ ոչ մեռանիցի։ Եւ զոր սերմանես, ոչ զմարմինն որ լինելոց է սերմանես, այլ մերկ հատ, եթէ պատահեսցէ, կամ ուրուք ի մնացելոցն։ Այլ Աստուած տայ նմա մարմին որպէս կամեցաւ, եւ իւրաքանչիւր սերմանց զանազան մարմին։ Ոչ ամենայն մարմին միով մարմնով, այլ այլ է մարդկան մարմին, եւ այլ անասնոց մարմին, եւ այլ թռչնոց, եւ այլ ձկանց։ Եւ կան մարմինք երկնաւորք, եւ կան մարմինք երկրաւորք։ Այլ փառք երկնաւորացն մի, եւ փառք երկրաւորացն մի։ Այլ է փառք արեգական, եւ այլ է փառք լուսնի, եւ այլ է փառք աստեղաց։ Զի աստղ աստղոյ զանազանի ի փառս։ Նոյնպէս եւ յարութիւն մեռելոց։ Սերմանի ի ապականութեան, յառնէ ի անապականութիւն։ Սերմանի ի անարգութեան, յառնէ ի փառս։ Սերմանի ի տկարութեան, յառնէ ի զօրութիւն։ Սերմանի մարմին հոգեւոր, յառնէ մարմին հոգեւոր։ Եթէ կայ մարմին հոգեւոր, կայ եւ մարմնաւոր։ Նոյնպէս եւ գրեալ է, թէ եղեւ առաջին մարդ Ադամ ի հոգի կենդանի, եւ վերջին Ադամ ի հոգի կենդանարար։ Այլ ոչ առաջին հոգեւոր, այլ մարմնաւոր, ապա հոգեւոր։ Առաջին մարդ յերկրէ հողեղէն, երկրորդ մարդ տէր յերկնից։ Որպիսի հողեղէնն, նոյնպիսի եւ հողեղինքն, եւ որպիսի երկնաւորն, նոյնպիսի եւ երկնաւորքն։ Եւ որպէս կրեցաք զպատկեր հողեղինին, կրեսցուք եւ զպատկեր երկնաւորին։ Զայս ասեմ, եղբարք, զի մարմին եւ արիւն զԱստուծոյ արքայութիւն ոչ ժառանգեսցեն, եւ ոչ ապականութիւն զանապականութիւն ժառանգեսցէ։ Ահա խորհուրդ մի ասեմ ձեզ։ Ամենեքեան ոչ ննջեսցուք, այլ ամենեքեան փոփոխեսցուք։ Յանկարծակի ի մի ակնթարթի, ի շեփորն յետին։ Զի շեփորն հնչեսցէ, եւ մեռեալքն անապականք յառնիցեն, եւ մեք փոփոխեսցուք։ Զի պարտ է ապականութեանդ զայսմիկ զգենուլ զանապականութիւն, եւ մահկանացուիս զայսոսիկ զգենուլ զանմահութիւն։ Եւ յորժամ զգեցցէ ապականութիւնս զայսոսիկ զանապականութիւն, եւ մահկանացուիս զայսոսիկ զգեցցէ զանմահութիւն, ապա եղիցի բանն որ գրեալ է, թէ կլանեալ է մահ ի յաղթութիւն։ Ո՞ւր է, մահ, խայթոց քո։ Ո՞ւր է, գերեզման, յաղթութիւն քո։ Խայթոցն մահու մեղք են, եւ զօրութիւն մեղաց՝ օրէնքն։ Այլ շնորհակալ Աստուծոյ որ տայ մեզ զյաղթութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ Ապա ուրեմն, եղբարք իմ սիրելիք, հաստատուն լերուք եւ անշարժ, յառաջադիմեալ ի գործ Տեառն ամենայն ժամ, գիտացեալ զի վաստակ ձեր ոչ է ունայն ի Տէր։

Եւ զհանգանակսն որ ի սուրբս՝ որպէս կարգեցի եկեղեցեաց Գաղատացւոց, նոյնպէս եւ դուք արարէք։ Յամենայն աւուր կիրակէ մի ամենեքեան դիցէ առ ինքն, որպէս եւ յաջողեսցի նմա, զի մի՛ յորժամ եկից, ապա հանգանակք լինիցին։ Եւ յորժամ հասից, զորս եթէ հաւանեսցին, զայնոսիկ նամակաւ առաքեցից տանել զողորմութիւն ձեր յԵրուսաղէմ։ Եւ եթէ արժան իցէ ինձ երթալ, ընդ իս երթիցեն։ Եկից առ ձեզ, յորժամ Մակեդոնիա անցից։ Զի Մակեդոնիա անցանելոց եմ։ Եւ գուցէ ընդ ձեզ կացից, կամ եւ ձմեռեսցից, զի դուք առաքեսջիք զիս, ուր եթէ երթիցեմ։ Զի ոչ կամիմ զձեզ այժմ տեսանել ճանապարհորդ, զի յուսամ ինչ ժամանել առ ձեզ, եթէ Տէր հաճեսցի։ Եւ կացից Եփեսոս մինչեւ ցՊենտեկոստէ։ Զի դուռն մեծ եւ կարեւոր բացաւ ինձ, եւ հակառակորդք բազումք։ Եւ եթէ եկեսցէ Տիմոթէոս, տեսէք զի անվախ եղիցի առ ձեզ։ Զի զգործ Տեառն գործէ, որպէս եւ ես։ Մի՛ ոք արհամարհեսցէ զնա։ Այլ խաղաղութեամբ առաքեսջիք զնա առ իս, զի ակն ունիմ զնմանէ, զի եկեսցէ ընդ եղբարսն։ Եւ զԱպողոս եղբարն խնդրեցի զի երթիցէ առ ձեզ ընդ եղբարսն, եւ ամենեւին կամք ոչ էին նորա երթալ, այլ երթիցէ, յորժամ ժամանեսցէ նմա։ Արդ ես ոչ ինչ ունիմ ասել ձեզ, եթէ ոչ զի զգուշասջիք։ Զի եթէ ոչ ինչ ունից

Եւ՝ զի նշխարեցան հո՛ղ՝
մոռա՛ փրկեցան անոր
ժանո՛ք։ Նո՛ւ դրկէ տայր
շարժէ խռովեալ եւ ժո
ղովէ ամբոխեալ եւ բա
ժանէ դայթակղեալ։
Վա՛ղ էր խռովարար է, և
խռովեա՛ց զայն խոսիլ
շարժէ զգրեանն, ժո
ղովէ և բաժանէ։ Նո՛ւ
և առ պետրոս ասէ, ա՛յ
դաշտէն վա՛ռ դի մի՛ա
կատարեցին Տէ՛ր զբա
նին։
Նո՛ւ ի՛ խմացան։
Նո՛ւ ի՛ խմացան՝ զոր
ինչ մի՛ ոք խրատեաց
ի՛ր ոք խրատէ զբա
նին Աստուծոյ կամ
ինչո՛ւ։ Նո՛ւ ցուցանէ
թէ միշտ ամենայն
աշակերտ և օգտա
ւոյ չէ անցանիլ։ Նո՛ւ ա
ռաջի՛ք քան զայլոցն
ոչ ինչ ուս

Յ-ղ՝ Նիւելեսայի ԽԲ՝։
զամենայն մեղքեն և աւե-
տարանիչ ի Հաւատսն
քի ասաց ի գործ պատա-
նան ի չինուածս մարմ
նոյն քի։ Նոյն յայտի ան
դրի պահէ զերկուս
անուն ի հաւատսկ իշ
խանս քեզնէն։ Սրոյ և
ոչ կարօտանալ ոչնմէ
Հաւատոյն, զոր ընդ
նեղում Հաւատոյս։

Ե՝ ԵՇԽԱՐՔ։

Տէր մեծն պետրոս ա-
ռաց, արձակուի զհնդ
իմ և Հոգևուի զի զա
ռնիս իմ։ Ներեալ պետ
րոսի փոխանորդ փոխին
Տիրի աստուածդի քի
ասեն Հոռմայեցիքի։

Ե՝ ԱՐԴԱՊԵՏ։

Սոյդ և ճշմարիտ ա
ռաց պետրոսի, արձակուի
և Հոգևուի։ քանց ոչ ա
ռաց զոր ես խնդրեցի
Տիրի և Հոգևապետ
զոցա։ և զոր ես խնդրեցի
խաչիցիք քո։ Ի՝ Հաց

Ա՝ ԱՐԴԱՊԵՏ։

ասեն, և զոր ես երբեմն
զարձցիս և Հաստատե
ցես զեղբարս քո։ Ո՝ վ
աս ասելովն և ի նոյն
ժամանակին ասաց զա
նոնք և Հաստատել զեղ
բարս։ Ոչ զի ուրացաւ
քէն պետրոս ախտա
ցաւ առաքեալքէն։ Այս
պրոտեակաւն բանիցն ար
ասց, ասելոյ ինդրեցաց
զնէդ խաղաղել ոգեղէն
առաքեալքէ։ և յոյժ ամ
զարձաւ պետրոս զեղջ
մամբն և արասաւնքն
ի մոլորուէն, յայնժամ
Հաստատեցան և առ քեզն
Ա՝ արձել զի զա ասէ
զարձցիս և Հաստատե
ցես զեղբարս քո, զոս
ցուցաք։ Այն ոչ ասաց
քի Հաստատեցես զեղ
Հաստատեցեալս եզ։ Ոչ
զի Հաստատեալքեն ե
ստատիցն Հաստատե
լոսի։ Այլ վասն զո
զոս ոչ քիչն խոստ առ
եիւսացիսն քի Այսոզ
զամենա առաքեալ և

Եսայի ԽԲ։ Եսայի ԽԳ։

Եսայի ԽԲ։ Եսայի ԽԳ։

Եսայի ԽԳ

Ես եմ Տէր Աստուած քո, որ ուսուցանեմ քեզ
օգտակարութիւն, որ վարեցուցանեմ զքեզ ճանապարհաւ
զոր երթայ քեզ։ Եւ լսեցեր զպատուիրանս իմ,
եւ եղեւ իբրեւ զգետ խաղաղութիւն քո,
եւ արդարութիւն քո իբրեւ զալիս ծովու։
Եւ եղեւ սերունդ քո իբրեւ զաւազ,
եւ որ ի փորոյ քումմէ իբրեւ զհատս աւազոյ։
Մի՛ հեռասցի եւ մի՛ ջնջեսցի անուն նոցա
յերեսաց իմոց։ Ես եմ Տէր Աստուած քո,
որ զարհուրեցուցանեմ զծովն, եւ ալեաց նորա
գոռալ առնեմ։ Տէր Զաբաւովթ անուն իմ է։
Եւ դրեցի զբերան քո իբրեւ զսուր սուր,
ի հովանեաւ ձեռին իմոյ ծածկեցի զքեզ,
դնել զերկինս եւ հաստատել զերկիր,
եւ ասել Սիովնի. Ժողովուրդ իմ ես դու։
Յարի՛ր, յարի՛ր, կաց յԵրուսաղէմ,
որ արբեր ի ձեռն Տեառն զբաժակ սրտմտութեան նորա,
զի զտապն բաժակին սրտմտութեան արբեր,
եւ ծծեցեր զնա։ Եւ ոչ էր որ կալցի զնա
ի բոլոր որդւոցն, զորս ծնաւ,
եւ ոչ էր որ բռնեսցի ձեռամբ
ի բոլոր որդւոցն, զորս սնոյց։
Եւ եղեն երկոքեան այսոքիկ քեզ,
որ ապականեցան եւ կորեան ի ներքոյ քո,
եւ ի սովոյ եւ ի սրոյ։ Ո՞ մխիթարեսցէ զքեզ։
Եւ եղեն որդիք քո, որ ի սկզբանէ
ի գլուխ ամենայն ճանապարհաց
իբրեւ զեղջերու ընդ ուռկան,
որ լցեալ էին սրտմտութեամբ Տեառն
եւ հանդիմանութեամբ Աստուծոյ քո։
Վասն այսորիկ լուր զայս, տառապեալ
եւ արբեալ ոչ ի գինւոյ։ Այսպէս ասէ
Տէր քո Տէր եւ Աստուած քո,
որ հակառակի ժողովրդեան իւրոյ.
Ահա առի ի ձեռանէ քումմէ
զբաժակ սրտմտութեան,
զտապն բաժակին սրտմտութեան իմոյ
մի՛ յաւելցուս արբուցանել զայն քեզ։
Եւ դնեմ զայն ի ձեռս նեղչաց քոց,
որ ասացին անձին քում.
Խոնարհեա՛ եւ անցցուք։
Եւ դրեցեր զմարմին քո իբրեւ զերկիր
եւ իբրեւ զճանապարհ անցաւորաց։

Եսայի ԽԴ

Զարհուրեա՛, ամուլ, որ ոչ ծնանիս,
բեր ցնծութիւն եւ ցնծա՛, որ ոչ ունիս երկունս,
զի բազում են որդիք ամլոյն
քան զորդիս առնականին, ասէ Տէր։
Ընդարձակեա՛ զտեղի խորանի քո,
եւ զվարս տանց քոց երկարեա՛ եւ մի՛ խնայեր,
երկայնեա՛ զպարանոցս քո եւ զհաստատութիւնս քո զօրացո՛ր,
զի աջ եւ ձախ տարածանիս,
եւ զսերունդ քո ազգք ժառանգեսցեն,
եւ զքաղաքս աւերակս բնակեցուսցեն։
Մի՛ երկնչիր, զի ոչ ամաչեցուցանիս,
եւ մի՛ ամաչիր, զի ոչ նախատեսցիս,
զի զամօթ երկայնութեան քո մոռասցիս,
եւ զնախատինս այրութեան քո ոչ յիշեսցես
եւս առաւել։ Զի արա՛րիչ քո տիրէ քեզ,
Տէր Զաբաւովթ անուն նորա,
եւ փրկիչ քո սուրբ Իսրայէլ,
Աստուած ամենայն երկրի կոչեսցի։
Զի իբրեւ զկին թողեալ եւ տրտում հոգւով
կոչեաց զքեզ Տէր,
եւ իբրեւ զկին երիտասարդութեան, զոր ատեցին,
ասէ Տէր Աստուած քո։
Ի պահու փոքուն թողի զքեզ,
եւ ողորմութեամբ մեծաւ ողորմեցայ քեզ։
Ի սրտմտութեան հարուածոյ
դարձուցի զերեսս իմ ի քէն ակնթարթի,
եւ ողորմեցայ քեզ յաւիտենից,
ասէ Տէր Աստուած քո։
Զի ջուրք Նոյի այսոքիկ ինձ,
զոր երդուայ ոչ եւս անցանել
զերկիր Նոյի ի վերայ երկրի,
այսպէս երդուայ ոչ եւս սրտմտել քեզ
եւ ոչ հանդիմանել զքեզ։
Զի լերինք շարժեսցին,
եւ բլուրք սասանեսցին,
եւ ողորմութիւն իմ ոչ շարժեսցի ի քէն,
եւ ուխտ խաղաղութեան իմոյ ոչ սասանեսցի,
ասէ Տէր, որ ողորմի քեզ։
Տառապեալ եւ ոչ մխիթարեալ,
ահա ես դնեմ զքարինս քո ի ներկս,
եւ զհիմունս քո ի սապփիրոս,
եւ դարձուցից զպատնէշս քո ի յաղատամանդ,
եւ զդրունս քո ի քարինս ընտրեալս,
եւ զամենայն սահմանս քո ի քարինս պատուականս։
Եւ բոլոր որդիք քո ուսուցեալք Տեառն,
եւ մեծ խաղաղութիւն որդեաց քոց։
Եւ յարդարութեան հաստատեսցիս,
հեռասցի՛ր յանիրաւութենէ,
զի ոչ երկնչիս,
եւ ի սարսափէ, զի ոչ մերձենայ քեզ։
Ահա պատերազմ նորոգեալ
ոչ յինէն եղեւ,
որ ինձ պատերազմեսցի ընդ քեզ,
ի քէն ընկճեսցի։
Ահա ես ստեղծի զդարբինն,
որ փչէ զածուխս ի կրակի,
եւ հանէ զգործ ի ձեռն իւր ի պատրաստութիւն,
եւ ես ստեղծի զաւերիչն սատակել։
Ամենայն սուր, որ ելանէ ի քեզ,
ի դատաստանի ընկճեսցի,
եւ զամենայն լեզու, որ հակառակեսցի քեզ,
ի դատաստանի դատապարտեսցես։
Զայս է ժառանգութիւն ծառայից Տեառն,
եւ արդարութիւն նոցա յինէն է,
ասէ Տէր։

Եսայի ԽԵ

Ամենայն որ ծարաւի, երթայք ի ջուր,
եւ որ ոչ ունիք արծաթ, երթայք գնեցէք եւ կերայք,
երթայք գնեցէք ի ջուր առանց արծաթոյ
եւ առանց գնոյ գինի եւ կաթ։
Ընդէ՞ր կշռէք զարծաթ ձեր առանց հացի,
եւ զվաստակս ձեր ոչ ի կշտութիւն։
Լուարո՛ւք ինձ եւ կերայք զբարին,
եւ հաճեսցի ի հոգի ձեր ճարպիւ։
Ականջս դիցո՛ւք եւ երթայք առ իս,
լուարո՛ւք եւ կեցցէ հոգի ձեր,
եւ դնեմ ընդ ձեզ ուխտ յաւիտենական,
զողորմութիւնս զհաւատարիմս Դաւթի։
Ահա զի վկայ ազգաց տուի զնա,
առաջնորդ եւ հրամանատար ազգաց։
Ահա կոչեսցես ազգս, զոր ոչ գիտէիր,
եւ ազգք, որ ոչ գիտէին զքեզ,
ի քեզ վազեսցեն
վասն Տեառն Աստուծոյ քո եւ սրբոյ Իսրայէլի,
զի փառաւորեաց զքեզ։
Խնդրեցէ՛ք զՏէր, զի գտանիցի,
կարդացէ՛ք զնա, զի մերձ է։
Թողցէ անիրաւ զճանապարհս իւր
եւ անօրէն զխորհուրդս իւր,
եւ դարձցի առ Տէր, եւ ողորմեսցի նմա,
եւ առ Աստուած մեր, զի բազում է
թողուլ մեղս։
Զի ոչ խորհուրդք իմ խորհուրդք ձեր,
եւ ոչ ճանապարհք ձեր ճանապարհք իմ,
ասէ Տէր։
Զի որպէս բարձրանայ երկինք յերկրէ,
այսպէս բարձրացան ճանապարհք իմ ի ճանապարհաց ձերոց,
եւ խորհուրդք իմ ի խորհրդոց ձերոց։
Եւ որպէս իջանէ անձրեւ եւ ձիւն յերկնից,
եւ ոչ դառնայ անդրէն,
մինչեւ արբուցանիցէ զերկիր
եւ ծնուցանիցէ զնա եւ բուսուցանիցէ,
եւ տացէ սերմանողի սերմանս
եւ հաց ուտելոյ,
այսպէս եղիցի բան իմ, որ ելանէ ի բերանոյ իմմէ,
ոչ դարձցի առ իս ունայն,
մինչեւ արասցէ զկամս իմ,
եւ յաջողեսցի զոր ինչ առաքեցի զնա։
Զի ուրախութեամբ ելանիցէք
եւ խաղաղութեամբ տարիցիք,
լերինք եւ բլուրք ցնծասցեն առաջի ձեր ցնծութեամբ,
եւ ամենայն ծառ դաշտի ծափս հարցէ։
Եւ փոխանակ տատասկի ելանիցէ սոսի,
եւ փոխանակ մաստակենեաց ելանիցէ մրտի,
եւ եղիցի Տեառն ի անուն,
եւ ի նշան յաւիտենական,
որ ոչ ջնջեսցի։

Եսայի ԽԶ

Այսպէս ասէ Տէր.
Երկինք աթոռ իմ է, եւ երկիր պատուանդան ոտից իմոց։
Զի՞ շինեսջիք ինձ տուն հանգստեան,
եւ զի՞նչ է տեղի հանգստեան իմոյ։
Զի զամենայն ձեռամբ իմով արարի,
եւ ամենայն ինչ իմ եղեն,
ասէ Տէր։
Եւ ո՞ վասն այսորիկ ինձ նայեսցի,
եթէ ոչ հեզ եւ խաղաղասէր
եւ որ դողայ զբանից իմոց։
Որ զոհէ զարջառ, իբրեւ զսպանող է մարդոյ,
որ զոհէ զոչխար, իբրեւ զշնչող է շան,
որ մատուցանէ զպատարագ, իբրեւ զարիւն խոզի,
որ յիշատակ խնկոյ տայ, իբրեւ զպաշտող է զանօրէնութեան,
որ ընտրի զճանապարհս իւր, իբրեւ զսիրող է զանօրէնութեան,
որ ընտրի զկամս իւր, իբրեւ զսիրող է զանօրէնութեան,
որ ընտրի զպատուհասս իւր, իբրեւ զսիրող է զանօրէնութեան։
Ես ընտրեցի զպատուհասս նոցա,
եւ զոր ինչ ոչ կամեցան՝ արարի,
զի կոչեցի եւ ոչ լուան,
եւ խօսեցայ եւ ոչ լուան,
եւ արարին զչարիս առաջի իմ,
եւ զոր ինչ ոչ կամեցայ՝ ընտրեցին։
Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր.
Ահա ծառայք իմ կերիցեն,
եւ դուք քաղցիք։
Ահա ծառայք իմ ըմպիցեն,
եւ դուք ծարաւիք։
Ահա ծառայք իմ ցնծասցեն,
եւ դուք ամաչիք։
Ահա ծառայք իմ գոհասցին սրտի ցնծութեամբ,
եւ դուք աղաղակիք սրտի ցաւոց,
եւ ողբասջիք հոգւով տրտմութեան։
Եւ թողցուք անուն ձեր անէծս ընտրելոց իմոց,
եւ Տէր Աստուած սատակեսցէ զձեզ,
եւ ծառայք իմ կոչեսցին անուամբ այլով,
որ օրհնեսցի ի վերայ երկրի,
եւ օրհնեսցի Աստուած ճշմարիտ,
եւ որ երդնուի ի վերայ երկրի,
երդնուի Աստուած ճշմարիտ։
Զի մոռացան զանձկութիւնս առաջնոցն,
եւ զի ծածկեցան յաչաց իմոց։
Զի ահա ես արարի զերկինս նոր
եւ զերկիր նոր,
եւ ոչ յիշեսցին առաջինքն,
եւ ոչ ելանիցեն ի սիրտ։
Այլ ուրախ լերուք եւ ցնծացէք յաւիտեան
յարարածս իմ զոր ես արարի։
Ահա ես արարի զԵրուսաղէմ ցնծութիւն,
եւ զժողովուրդ նորա ուրախութիւն,
եւ ցնծասցեմ ի Երուսաղէմ,
եւ ուրախ լինիցիմ ի ժողովրդեան իմում,
եւ ոչ լուիցի ի նմա ձայն լալոյ
եւ ձայն աղաղակի։
Եւ ոչ եղիցի անդ տղայ տասնաւուրեայ,
եւ ոչ ծերացեալ, որ ոչ լցցէ զաւուրս իւր,
զի տղայ հարիւրամեայ մեռանիցի,
եւ անիծեալ հարիւրամեայ եղիցի։
Եւ շինեսցեն տունս եւ բնակեսցեն,
եւ տնկեսցեն զայգիս եւ կերիցեն զպտուղս նոցա։
Ոչ շինեսցեն եւ այլք բնակեսցեն,
ոչ տնկեսցեն եւ այլք կերիցեն,
զի որպէս աւուրք ծառոյ կեանքն ժողովրդեան իմոյ,
եւ ընտրեալքն իմ զգործս ձեռաց իւրեանց հնասցեն։
Ոչ վաստակեսցեն ի դատարկ,
եւ ոչ ծնանիցին ի նեղութիւն,
զի սերունդ օրհնելոցն Տեառն են,
եւ ծնունդք նոցա ընդ նոսա։
Եւ եղիցի մինչդեռ կոչեսցեն,
ես լուայց,
մինչդեռ խօսեսցին,
ես լուայց։
Գայլ եւ գառն միանգամ արածեսցեն,
եւ առիւծ իբրեւ զարջառ կերիցէ զարդ,
եւ օձ հացի մի՛ կերիցէ,
ոչ չարչարեսցեն եւ ոչ սպանանիցեն
ամենայն լերինք սրբութեան իմոյ,
ասէ Տէր։

Եսայի ԽԷ

Ահա ես ընդ ձեզ եմ,
եւ դարձայց զձեզ,
եւ ծառայեսջիք ինձ,
եւ ես ձեզ ողորմեցայց,
եւ ես ձեզ ողորմեցայց,
եւ ես ձեզ ողորմեցայց։
Եւ ես ձեզ ողորմեցայց,
եւ ես ձեզ ողորմեցայց,
եւ ես ձեզ ողորմեցայց։
Եւ ես ձեզ ողորմեցայց,
եւ ես ձեզ ողորմեցայց,
եւ ես ձեզ ողորմեցայց։
Եւ ես ձեզ ողորմեցայց,
եւ ես ձեզ ողորմեցայց,
եւ ես ձեզ ողորմեցայց։

լայն որ չափաւ եկեր
զեղջոյն ջի։ Ուստ երեք
մասն չինայն, այսինքն
երեք տասն ձիւղ քան
զինս անկաւ ի ձեռայն
պետսին։ Ելոյց ինձեռն
տասանեայն և չորս
հանայն տասնեակ զերկոս
ինս տասն առ ջինն։ Ինայն
չեռ յարուեն դիտայլ
որ պետսին և ասէ,

‖ սիրեա զիս. և ես ասէ՝ 30
այո՛ որ և դու դիտես 21.15
զի սիրեմ զքեզ։ և ասէ
ցո՛ւ, արածեա զոչխարս
իմ. և արածեա զգ դա
ոչխա իմ. և դարձեալ՝
արածեա զոչխարս իմ։
Յո՛ւ ոյ զերկս տասնեա
կսն քարինս եգ տայն ի
մասանեայն պետսին ի
տեղ Կրօնսեղցին, և
եղև պետսս հասանկրդ
ի դասդս տասերց։
Եւ յարեխեն ամձա զ
եսանդ երից Չրգմանցն
և երից պարդեացն։
Եւ դարձ՝ զի թէպետս

Ո՚ տօրինակ՝ եթէ ինչ
երկոտասան եղբարք, և
ունինին իւրաքանչիւր
մասանի մի երկոտասան
քարամբք կազմեցեալ.
զի եթէ եղբօր մոյ տա
ասանցն անկանիցի երեք
քարինս, պարտ տրամիլ
և հոգալ ես կրօսեղ
լայն մինչև գասանել. և
նա՛ ինձանակ ունինի զս
ասնալ երես քարինս և
դնել ի տեղի անկեալցն
և առնել համաձօր մա
ասանեաց եղբարցն ոյն
և էր յառաջադոյն։
Ասանցն երկոտասա
նից եղբարց առաքելոյն
յաւետ չարչարանաց
ասի՝ մին անկեալ մեռաւ
չարչարեալ և գասն մահ
ուամբ որ էր յուդաս։
Եւ մեսայն, այսինքն
պետրոս առաքելոյն ի
մասանեայ նորին երես
քարինս անկաւ ի ձեռն
երից ուրացողացն։
Ասանցն քարինք են եր
կոտասան քանք առաք

ՅովՀ. Ա. ԹԷ.

Յո՛ Աբէլեայ ծո՛.
ռաքեալն արգելու ըզ
քրիստոնեայս յայդմ
խաղաղ ասելով ‖ ուր
և արդ են իսկ ի ձեզ
հեռ և նախանձ. ոչ ա՞
պաքէն մարմնա՞ւոր էք
և ըստ մարդկին դնայք.
յորժամ ասէ ոք ի՝ ես
ես պօղոսեան եմ, և ա՛յլ
թէ ես ապողոսեան. ո՞չ
պօղոս, կամ ո՞վ ապօ
ղոս. խնկարդ՝ բաժա
նեալ ինչ իցէ քո՞ն. մի
թէ պօղո՞ս ի խաչ ելեալ
իցէ վա՞ր ձեր.կամ յանուն
պօղոսի մկրտեցայք.

Ա՚Հա այսք ամենք յան
դիմանութիւն ոչք խըտ
րոյք են առաքելոցն և
աստոյք պօղոսեան և պետ
րոսեան. Այլ գտանի՛ ի
մէջ խելագար և թեթե
ւամիտ կարգաւորացն
մերոց ամանց որ զմի հօտ
նեայ լուսաւորչին բաժա
նեն՝ խիմեանց չարաչար
բաժանմամբ ասելով,
սա արևելցի է նա արև
մտցի. Ա՚վ յանդուգն

Գ՚Ա՚Ե՚Ա՚Ի՚Ե՚Ր.

կարգեաց քո՞ զպետրոս
գլխաւոր՝ի մէջ նոց. այլ
ո՛չ այնպէ ոմն եպիսկոպոս
գլուխ քահանայից և
կիթղկան եպիսկոպոսաց
որ կարգաւ և աստիճա
նաւ են գերազոյն, այլ
ոմն Տէրակ քահանայից
միոյն լինի գլխաւոր և
աճապերեց համակար
գից իւրեանց. Ա՚յսպէ
և պետրոս ըստ մեծին
դիոնէսիոսեայ որ ասէ,
և ինքն աշակերտաց գըլ
խաւորն հանդերձ հա
մակարգիւք քահանայա
պետականաւն իւրով
տանեկիւ՝ ի յերկուստ
սանեերդրդի թռուց աշա
կերտացն եկեալ կատա
րումն, զընտրութիւնն
յածպետուէին Թողոյր
երկիւղիւ, ‖ յայտնեա՛
ասէ զոր ընտրեցեր.

Գործ ա. 24

Ա՚Հա՛ զի գլխաւոր ասէ
և համակարգ. և ո՛չ թէ
ըստնոյ ունայնախոհու
աչեր և թագաւոր առա
քելոցն. Յաւէտ և ա

զի ոչ ոք ասէ զիմ ինչ
իմ լինել, այլ ամենայն
ինչ մեր ընդ միմեանս։

Ի՟ւ ՚ի ՚ուրբաթին։

Ի՟նչպէս պատրաստեն զկերակուրս եւ
զշաբաթուայ բաղարջս, թէ ամ թէ
պատղ ի թէզ լինիլ. եւ ամ
ոչխարի կարդալոյ. եւ
ամ պատուհասս պատահիցեն։

Ի՟նչպէս ամենայնիւ թա
զարեալ պատղ թա
զարել ի լինիլ. յամե
նայնմ կարգալոյ զերկուս
զօրաց գլուխ մի. եւ յամ
ոչխարի մունետիկն մի. և
յամենայն պարուց ոտ
քսան մի։

Ի՟նչ ի ՚ուրբաթին։

Ի՟ղջամուխ առաջի և
շաբաթուայ բացարձակ
ցերեկ, թէ ամ թէզ լինիլ
պատղ ի թէզ լինիլ. և
ոչխարի կարգալոյ. և
կարգի կարգալոյ. և ամ
պատուհասս պատահիցեն

Կատարածք Մարկոսի։

Բայց դուք մի՛ զանգ կո
չէք վարդապետ. զի մի՛ կ
ձեր ուսուցիչ. և ամէն
դուք եղբարք էք։ Եւ մի
կոչիցիք ուսուցիչք. զի
ուսուցիչ ձեր քրիստ
Իսկ որ ի ձեզանէ մեծ
և կարդի և ասպնջ լիցի
ձոց և բարձրութեանց
զինքն եւս քան և ոչ ըն
պետու։ և զամէն ո
ձայնարկու եղբարն կո
ձեզ ատելով ի՛ ամէն
դուք եղբարք էք։ և ոչ
ոք մեծ և առաջին։

Ա՛մէն ես ձեզ ասեմ
կու՝ ի՛մէջ առաքելոցն՝
մէ ոչ հոգի ինդնէ մեծ։
և խնամեալ մի՝ զինչ ա
ասիանոյց ինչ, ասաց՝
այդ հեթանոսք զոր
մեծ լինիլ ուզեր մի՞
մեռանց։ Բայց դուք ոչ
այսպէս։ այլ որ մեծն է ի
ձեզ՝ եղիցի ձեզ ծառայ
սերն։ և առաջնորդն ինչ
րես զառաւելութիւն։ Ո՞հ
սեր ինչ ոչ եղաւ ձեզ
մեծն և զ-ծառան և զա

Ա-ՄԱ
22·26

Յայտնութիւն Յովհ՚։

ուշնորդեն, և զինքն միշտ
եցոյց այսոցիկ ասե
Ո՞ւր ինչ անանց խնամ
անցցէ այսոցիկ ինչ
այսինքն մեծութիւն զ
լուսակատութիւն, եղիցի
անցեալ ծառայ և անցեալ
ապաստան։

Ո՞ւղ Ո՞ւղիսեան։

Պետրոս ապուսակիչ Յ
քի ասեն զիսպատա
էանքն և յայտնդ նոցին։
Անդրէ բնակեան, յոր
ժամ լինէր ոք երթայ
յայտու, կարդէ զամն
և հաստատ խոհեմ խր
զի նոսիա ուղղութիւն
պահեցին։ Ո՞ւր քո թա
գաւորն մեր հասկնայ
յերկինս և յայտնդեաց
զպետրոս։ զի ուղղ
նոսիա պահեցին։

Ո՞ւղ Ա՞ւրտպետ։

Լսդաւն մարդկանց
հշտասէր և պետ
ամենայն զայրէ լինիլ։
բայց հոգեորին ա

Յե" Աղեղոյն հ" :

Ղուկ Ա·

Ղուկ Ա·

Ղուկ Ա·

Եւ՝ զի Աստուածոյն հա՛ւ
էտ զինա կուշտուվ և ըզ
նա ոչք ընդ նմա կերջա
էտրեցան։ Ոչ ասաց՝ թէ
գաղատացուցին, այլ յոր
ժամ երկին կերթա յանձ
ոխոք, ընդ դէմ գարձայ
նէր։ քանզի գոգ իբրև
ըստգտաւալ լինէր։ ՚ք զի
սինչև երկաւալ կէին ո
մանք առ՚ի յարկաբայ՝ ՚ի
հեթանոս ոսոխը անխը
տիւ։ խակ իբրև երկին՝ զա
ռանիկը եղորշէր զանձն՝
երկուցեալ յայնցանէ
ոոք ի թլփատութէ ան
տի կէին։ և կերջաւորե
ցան ընդ նմա և այլ հը
րէայքն։ սինչև բառնա
բաս անգամ խոնարհե
ցաւ ի նոյ կերջաւորու
թին։ այլ իբրև տեսի
թէ ոչ ուղիղ գան առ
ճշմարտութի աւետարանին,
ասեմ ցկերեսս առաջի
ամենեցուն, երթ դու
որ հրէայդ ես՝ հեթանո
սաբար և ոչ հրէաբար
կեաս, զիարդ ստիպես հե
թանոց լինիլ հրէաբին։

Յոյ՛ Աստուածոյն հա՛։
էտ զինա կուշտուվ և ըզ
նա ոչք ընդ նմա կերջա
էտրեցան։ Ոչ ասաց՝ թէ
գաղատացուցին, այլ յոր
ժամ երկին կերթա յանձ
ոխոք, ընդ դէմ գարձայ
նէր։ քանզի գոգ իբրև
ըստգտաւալ լինէր։ ՚ք զի
սինչև երկաւալ կէին ո
մանք առ՚ի յարկաբայ՝ ՚ի
հեթանոս ոսոխը անխը
տիւ։ խակ իբրև երկին՝ զա
ռանիկը եղորշէր զանձն՝
երկուցեալ յայնցանէ
ոոք ի թլփատութէ ան
տի կէին։ և կերջաւորե
ցան ընդ նմա և այլ հը
րէայքն։ սինչև բառնա
բաս անգամ խոնարհե
ցաւ ի նոյ կերջաւորու
թին։ այլ իբրև տեսի
թէ ոչ ուղիղ գան առ
ճշմարտութի աւետարանին,
ասեմ ցկերեսս առաջի
ամենեցուն, երթ դու
որ հրէայդ ես՝ հեթանո
սաբար և ոչ հրէաբար
կեաս, զիարդ ստիպես հե
թանոց լինիլ հրէաբին։

Ա՛ստ ի՛նքեանց ոչ ի՛ մեզ։ Ոչ
ոք յամենայն մարդկանէ
ինչ կարէ ինչ ինքեան
առաքելոյն այլոյ։
Ո՛չ հաճախ զոք ա
ռնեսցես զնա անտ
ենից գիտնոյ, և ոչ
սիրոյ միաբանից և իշխող։
Այլ զարմանամ ՚ի այս
թէ յումէ՞ ուսան հր
ամայեցիք ներկայ ածա
շունչ ասելոյ նոր իմն գր
կուս ՚ի համանեալ ինքեան
գիտա բանից զեծումն։
Ա՛յլ աշակերտացս ձրիշ
մարտութէ պարոյն տա
րահասիլ յայնպիսեացդ
և ջնասանդիլ քէ ոչ
գիտեմ մարմնոյ հատա
ցոցելոց։ Ո՛չ ես՝ երթ
գիտեմ պարտ և
նմա պարտ էր ջնաւան
գիլ, տապա ընդ այնքան
յանդիմանեաց զնա սրբ
բառանն պօղոս ՚ի յայն
սիրք առակի ամ հատա
ցոցելոց՝ անուղղայ զնա
կիշերով, և ոչ ճշմարտու
պէս ընթացօղ զինքն ա
ճառասանին։ և կերջա

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա, որ ի նմա յուսային։ Որ զոհս նոցա ուտէր զճարպս, և ըմպէր զգինի ընծայից նոցա։ Յարիցի և օգնեսցէ ձեզ, և եղիցի ի ձեզ հովանի։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա։

Տեսէք զի ես եմ միայն, և չիք Աստուած բացի ինձանէ։ Ես սպանանեմ և կենդանի առնեմ, ես հարկանեմ և ես բժշկեմ, և չիք որ ի ձեռաց իմոց ազատեսցէ։ Ես համբառնում զձեռն իմ յերկինս, և ասեմ. Կեցուցանեմ զիս յաւիտեան։ Եթէ սրեցուցից զկայծակն իմ, և ձգեսցէ ի դատաստան ձեռն իմ, հատուցից վրէժս հակառակորդաց իմոց, և հատուցից ատելեաց իմոց։ Արբուցից զնետս իմ արեամբ, և սուր իմ կերիցէ զմարմին։ Արեամբ սպանելոցն և գերելոցն, ի գլխոյ թշնամեաց պատերազմի։

Գ՟ Թագ. Ի՟. ԼԱ՟։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա, որ ի նմա յուսային։ Որ զոհս նոցա ուտէր զճարպս, և ըմպէր զգինի ընծայից նոցա։ Յարիցի և օգնեսցէ ձեզ, և եղիցի ի ձեզ հովանի։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա։

Տեսէք զի ես եմ միայն, և չիք Աստուած բացի ինձանէ։ Ես սպանանեմ և կենդանի առնեմ, ես հարկանեմ և ես բժշկեմ, և չիք որ ի ձեռաց իմոց ազատեսցէ։ Ես համբառնում զձեռն իմ յերկինս, և ասեմ. Կեցուցանեմ զիս յաւիտեան։ Եթէ սրեցուցից զկայծակն իմ, և ձգեսցէ ի դատաստան ձեռն իմ, հատուցից վրէժս հակառակորդաց իմոց, և հատուցից ատելեաց իմոց։ Արբուցից զնետս իմ արեամբ, և սուր իմ կերիցէ զմարմին։ Արեամբ սպանելոցն և գերելոցն, ի գլխոյ թշնամեաց պատերազմի։

Գ՟ Թագ. Ի՟. ԼԱ՟։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա, որ ի նմա յուսային։ Որ զոհս նոցա ուտէր զճարպս, և ըմպէր զգինի ընծայից նոցա։ Յարիցի և օգնեսցէ ձեզ, և եղիցի ի ձեզ հովանի։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա։

Տեսէք զի ես եմ միայն, և չիք Աստուած բացի ինձանէ։ Ես սպանանեմ և կենդանի առնեմ, ես հարկանեմ և ես բժշկեմ, և չիք որ ի ձեռաց իմոց ազատեսցէ։ Ես համբառնում զձեռն իմ յերկինս, և ասեմ. Կեցուցանեմ զիս յաւիտեան։ Եթէ սրեցուցից զկայծակն իմ, և ձգեսցէ ի դատաստան ձեռն իմ, հատուցից վրէժս հակառակորդաց իմոց, և հատուցից ատելեաց իմոց։ Արբուցից զնետս իմ արեամբ, և սուր իմ կերիցէ զմարմին։ Արեամբ սպանելոցն և գերելոցն, ի գլխոյ թշնամեաց պատերազմի։

Գ՟ Թագ. Ի՟. ԼԱ՟։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա, որ ի նմա յուսային։ Որ զոհս նոցա ուտէր զճարպս, և ըմպէր զգինի ընծայից նոցա։ Յարիցի և օգնեսցէ ձեզ, և եղիցի ի ձեզ հովանի։

Ո՞ւր է Աստուածն նոցա։

Տեսէք զի ես եմ միայն, և չիք Աստուած բացի ինձանէ։ Ես սպանանեմ և կենդանի առնեմ, ես հարկանեմ և ես բժշկեմ, և չիք որ ի ձեռաց իմոց ազատեսցէ։ Ես համբառնում զձեռն իմ յերկինս, և ասեմ. Կեցուցանեմ զիս յաւիտեան։ Եթէ սրեցուցից զկայծակն իմ, և ձգեսցէ ի դատաստան ձեռն իմ, հատուցից վրէժս հակառակորդաց իմոց, և հատուցից ատելեաց իմոց։ Արբուցից զնետս իմ արեամբ, և սուր իմ կերիցէ զմարմին։ Արեամբ սպանելոցն և գերելոցն, ի գլխոյ թշնամեաց պատերազմի։

Գ՟ Թագ. Ի՟. ԼԱ՟։

մարմնոց, այլ այս լաւ
հաստատուկ լուացմունքն
բաց ընկեցուածն է այլ
մարմնոյ աղտին, որ
է ամօթ մարմնոյ լուացումն
է, սակայն մի՛ կարծէք
թէ մարմնոյ աղտին
միայն մարմնոյ լուացումն
է պէտք։ Այլ ինքն Քրիստոս
բաց ընկեցուածն է այլ
մարմնոյ աղտին, որ
է ամօթ մարմնոյ աղտին

Ո՛վ Աստուածասէր հո՛ր։

Ով հայր աստուածասէր, ով հայր ողորմած, ով հայր ամենակալ, ով հայր ամենազօր, ով հայր ամենակարող, ով հայր ամենագութ, ով հայր ամենաբարի, ով հայր ամենագիտող, ով հայր ամենայիշող, ով հայր ամենայոյս, ով հայր ամենայաղթ, ով հայր ամենայաջող, ով հայր ամենայարգելի, ով հայր ամենայարգոյ, ով հայր ամենայարգանաց, ով հայր ամենայարգանաց, ով հայր ամենայարգանաց

ցեղս եւ տոհմս իւրեանց, յիշեցին եւ
զանուանս հարցն իւրեանց եւ զաշխարհս
ուր բնակեալ էին, եւ զամենայն ինչ
զոր գործեցին եւ զոր կրեցին ի հեթանոսէ
ազգէ. զոր առաքելոյն Պօղոսի ասացեալ
կատարեցին. Ոչ ոք ինքեան զիւր ինչ
ինչ ասէ, այլ զոր ինչ ասիցէ զայն
ասասցէ. եւ զոր ինչ ասիցէ զայն
ասասցէ որպէս զբանս Աստուծոյ. զոր
ոչ ոք կարէ ի միջի հաց անտի հատանել
զաւրութեամբ. այլ ոչ ոք կարէ ի միջի հաց
անտի հատանել զաւրութեամբ. այլ
ոչ ոք կարէ ի միջի հաց անտի հատանել
զաւրութեամբ. այլ ոչ ոք կարէ ի միջի
հաց անտի հատանել զաւրութեամբ.
զոր ոչ ոք կարէ ի միջի հաց անտի
հատանել զաւրութեամբ. այլ ոչ ոք
կարէ ի միջի հաց անտի հատանել
զաւրութեամբ. զոր ոչ ոք կարէ ի
միջի հաց անտի հատանել զաւրութեամբ.
այլ ոչ ոք կարէ ի միջի հաց անտի
հատանել զաւրութեամբ. զոր ոչ ոք
կարէ ի միջի հաց անտի հատանել
զաւրութեամբ. այլ ոչ ոք կարէ ի
միջի

Յ-ԻՆ ԿՈՐԻՆԹՈՍԻ Գ-ԻՆ.

զանձ ինչ նշանակեցաւ զայս ամենայն զանձս ինչ ի մարդկան ժողովել, եւ ոչ ի Քրիստոսէ. եւ ոչ առաքեալ ընդդէմ հակառակ ոգւոյ ամենայնի հաստատեալ կամելով։

Իսկ երկրորդին հատորիս զառաքեալն մինչեւ երկրորդ առանձինն ելիցէ ի Տէր զհատուցումն ընդունել, զոր ի հատորդ մեկնեցաք։ Եւ այսմանէ ի մէկ հատորդ մեկնութեան կարգեցաք։

ԳԼՈՒԽ Ա.

Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի կամաւք Աստուծոյ, եւ Տիմոթէոս եղբայր։

Ա. Ընդդէմ զի առ ոչինչ արար զառաքելութիւնն իւր, եւ ոչ ունէր հեղինակութիւն, զոր ունէին առաքեալքն, զի ոչ ի մարդկանէ էր առաքեալ, այլ ի Քրիստոսէ։ Եւ զի ոչ ի մարդկանէ էր առաքեալ, ոչ ունէր զհեղինակութիւն առաքելոցն, զի ոչ ի մարդկանէ ուսեալ էր զառաքելութիւնն, այլ ի Քրիստոսէ։ Եւ զի ոչ ի մարդկանէ ուսեալ էր զառաքելութիւնն, ոչ ունէր զհեղինակութիւն առաքելոցն, զի ոչ ի մարդկանէ ուսեալ էր զառաքելութիւնն, այլ ի Քրիստոսէ։ Եւ զի ոչ ի մարդկանէ ուսեալ էր զառաքելութիւնն, ոչ ունէր զհեղինակութիւն առաքելոցն, զի ոչ ի մարդկանէ ուսեալ էր զառաքելութիւնն, այլ ի Քրիստոսէ։

Ա. Կոր ԱՄ. 4

զոհեցան, ոչ Աստուծոյ. ուստի չեմ կամիր
զձեզ հաղորդ դիւաց լինել։ Ոչ կարէք
բաժակ Տեառն խմել եւ բաժակ դիւաց։
Ոչ կարէք բաժին ունել Տեառն եւ բաժնի
դիւաց։ Միթէ նախանձեցուցանե՞մք զՏէր.
զի զօրագոյն եմք քան զնա։ Ամենայն
ինչ ինձ ազատ է, այլ ոչ ամենայն ինչ
օգտակար է. ամենայն ինչ ինձ ազատ է,
այլ ոչ ամենայն ինչ շինէ։ Ոչ ոք զինչ
օգտին իւրում խնդրեսցէ, այլ զինչ
օգտին ուրեմն։ Զամենայն որ ի մսա-
վաճառանոցի վաճառի, կերէք, ոչ
հարցանելով վասն խղճի։ Զի Տեառն է
երկիր եւ լրութիւն նորա։ Եթէ կոչէ
զձեզ ոք յապիկորոսաց, եւ կամիք երթալ,
զամենայն որ դնիցեն առաջի ձեր, կերէք
ոչ հարցանելով վասն խղճի։ Եթէ ոք
ասիցէ ցձեզ, զի սա զոհ կուռաց է,
մի կերիք վասն նորա որ ցուցին, եւ
վասն խղճի. ոչ խղճի քո, այլ խղճի
ուրեմն։ Զի ես ինձ ոչ խղճի, այլ
խղճի

Ես բարձրացուցի զձեռն իմ առ
հաւատացեալսն ի Տէր, եւ այլն։ Իսկ
զհաւատացեալսն ամբարտա-
ւան եւ բռնաւոր ոգի ոչ ինչ
ինչ ոչ ինչ ոչ ինչ ոչ

Տանէք եւ տուք ինձ զայդ մարդ՝ զոր
կամիմ ես. զի ոչ գիտեմ զտեղի նորա։
Եւ ասէ Պետրոս. Ոչ, զի մի՛ գուցէ
ուրանայցէ զնա։ Ասէ նոցա Յիսուս.
Ոչ ուրանայցէ զնա։ Այլ կացէք
դուք ընդ իս։ Եւ նոքա ոչ գիտէին
զի Յիսուս է։ Ասէ նոցա Յիսուս.
Տանէք եւ տուք ինձ ի կերակուր։
Ասէ նոցա Պետրոս. Ահա ես տամ
քեզ զայդ մարդ, զոր կամիս դու։
Ասէ նոցա Յիսուս. Ես եմ հաց
կենդանի, որ յերկնից իջի։ Եթէ
ոք կերիցէ յինէն հաց, կեցցէ յաւի-
տեան։ Եւ հացն զոր ես տամ, մարմին
իմ է, զոր ես տամ վասն կենդանու-
թեան աշխարհի։ Ասէ նոցա Պետրոս.
Ոչ, զի մի՛ գուցէ ուրանայցէ զնա։
Ասէ նոցա Յիսուս. Ոչ ուրանայցէ
զնա։ Այլ կացէք դուք ընդ իս։ Եւ
նոքա ոչ գիտէին զի Յիսուս է։ Ասէ
նոցա Յիսուս. Տանէք եւ տուք ինձ
ի կերակուր։ Ասէ նոցա Պետրոս.
Ահա ես տամ քեզ զայդ մարդ, զոր
կամիս դու։ Ասէ նոցա Յիսուս. Ես
եմ հաց կենդանի, որ յերկնից իջի։
Եթէ ոք կերիցէ յինէն հաց, կեցցէ
յաւիտեան։ Եւ հացն զոր ես տամ,
մարմին իմ է, զոր ես տամ վասն
կենդանութեան աշխարհի։ Ասէ նոցա
Պետրոս. Ոչ, զի մի՛ գուցէ ուրանայ-
ցէ զնա։ Ասէ նոցա Յիսուս. Ոչ
ուրանայցէ զնա։ Այլ կացէք դուք
ընդ իս։ Եւ նոքա ոչ գիտէին զի
Յիսուս է։ Ասէ նոցա Յիսուս. Տա-
նէք եւ տուք ինձ ի կերակուր։ Ասէ
նոցա Պետրոս. Ահա ես տամ քեզ
զայդ մարդ, զոր կամիս դու։ Ասէ
նոցա Յիսուս. Ես եմ հաց կենդանի,
որ յերկնից իջի։ Եթէ ոք կերիցէ
յինէն հաց, կեցցէ յաւիտեան։ Եւ
հացն զոր ես տամ, մարմին իմ է,
զոր ես տամ վասն կենդանութեան
աշխարհի։ Ասէ նոցա Պետրոս. Ոչ,
զի մի՛ գուցէ ուրանայցէ զնա։ Ասէ
նոցա Յիսուս. Ոչ ուրանայցէ զնա։
Այլ կացէք դուք ընդ իս։ Եւ նոքա
ոչ գիտէին զի Յիսուս է։ Ասէ նոցա
Յիսուս. Տանէք եւ տուք ինձ ի
կերակուր։ Ասէ նոցա Պետրոս. Ահա
ես տամ քեզ զայդ մարդ, զոր կամիս
դու։ Ասէ նոցա Յիսուս. Ես եմ հաց
կենդանի, որ յերկնից իջի։ Եթէ ոք
կերիցէ յինէն հաց, կեցցէ յաւիտեան։
Եւ

Եւ՝ զսուր ծննդեան
Յովհաննու Մարտիրոսացւոյ։

Եւ՝ երեկոյեցաւ ի միջի երեքշաբաթի
եւ ի միջի չորեքշաբաթի յանդիմանէ զնա
որ յանդիմանէ զնա։ Եւ՝ ի միջի երեքշաբաթի
զանգն երկրաշարժեցաւ։

Եւ՝ քահանայիցն մին
առաջի կուռացուածոյ որ
զնայ երկրպագել։

Եւ՝ զարհուրելիցս և
զնշանսդ մեծ որ եղեն
Տօթոյ կատարելն։

Եւ՝ Նաւեցիք, ասէ և մեզ
զիմ զկրօնսն ասէ։

Տանել բնաւ՝ կանացդ
տարագ մատուցանելն։

Տանել բնաւ՝ անցեալ
ամսոյ զտասնել և մի
թողուլ նշխարս սո
տարագ մատուցանելն։

Տանել բնաւ՝ անցեալ զտասնել և մի
ամսոյ զտասնել և մի թողուլ նշխարս
տարագ մատուցանելն։

Տանել բնաւ՝ զի ի
Տօթոյ զժոխոց մատնել
զնոսա։

Տանել բնաւ՝ աշխարհս
սրբազանին պօղոսի մեծին
դիւնէսիոս առէ, և ոչ
կարենալ անցեալ հեղու
նախատեալ զհեղ ննջեցելոյն քահա
նայապետս զհեղն. և յա
զագս անցեալ սրբազանին
աղօթս սրտացէ։ Ո՞չ
զարմանալին դիւնէսիոս
առհասարակ զօժուն նորա
ջնջեալ քահանայիցն։
Իսկ եկեղեցին Տօթոյ
այլ միայն ոչ օծանէ զնորն
ջնջեալ քէնայն, այլ և
ընդհանուր երանելոյն
մեծին Պետրոսի, միայն մարմինն
օծանէ, զնոչ նոր ընդ
ձեռ ի Տոգին։

Տանել բնաւ՝ զի ի քեռ
բնութիւն, է կամ,
և է նորոգութիւն,
ոչն և ոչն բան նորատիպ
համբաւեն։

Տանել բնաւ՝ մարդոյ
խոտոր ոգւոյ զսուր կատա
րեն։

զՏրամատ ասէր։
Ցե՛ր Աթենեոյի հա՛ր։
Ո՛վ, զՏեղմատեան և զանհեղ
զաստեղուսին, զերազոյն
և զսաղուդ, զօձա և զկա-
ռիչ, զկատաղ և զմեծիկ
զգոլոս և զկիսոյն, և
զայլ ամենայն կենդանին
անխիղճ ոտիւքն։
Ո՛վ, յաւետս պահոց
չէկամէք և զեռոմէք,
գինովիք և ձիթովիք,
և այլ ապականաց կե-
րակրովք շատանալն։
Ո՛վ, քահանայից և ե-
պիսկոպոսաց և եղու-
պեռաց զմրսուն հար
ձեռ ոտայեցուցանելն։
Ո՛վ, ի սերտոն կերակ
լոց՝ զշուռդ ի ներքուստ
բաժակացուցանելն։
Ո՛վ, ի պահս և ի խոստ
նակատ աւետս ընդ հեգ
կանոնաց մեզ հարցն՝ մեր
ձաւիտրտ չլսման տալն։
Ո՛վ, խոստատպչիք,
հիւսուածոց, ի ծերոց
և ի պատգիկատիկ ստա
նալն, արմոց և ակ
նատեցուցանելն։
Ո՛վ, ամենայն ոք ի
մեզ ի մանկանէ մինչև
ի ծերութիւն ի մեղս
անկեալ ոտեալն։
Ո՛վ, զմեղս մեր և զան-
հնարինս, զանթիւս և
զանհամարս, զանսահ-
մանս և զանքննին, զան-
գիտելիս և զանգիտե-
լիս, զանհասանելիս և
զանհասկանալիս, զան-
գիտակիս և զանգիտա-
կ

Ա՛ստ Ա՛ստիւած։

Ա՛ստ, որ ասացեր մեզ՝ ես եմ, ա՛ստ ընդէր պատճառեցեր մեզ ծին քո մեր պետրոսեն եմք. և պետրոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ և եղբայր Յակոբայ, ա՛ստ ասացեր մեզ՝ ես եմ Յիսուս, որ դու հալածես զիս. ա՛ստ ասացեր մեզ՝ ես եմ Յիսուս, որ դու հալածես զիս. ա՛ստ ասացեր մեզ՝ ես եմ Յիսուս, որ դու հալածես զիս.

Ա՛ստ Ա՛ստուածն։

Ա՛ստ, զգուշացիր մեզմէ՝ առանց ապաշխարութեան հանգչելոյ։

Ա՛ստ, խնդրեմ յարձանագրել ի քէնոյ առանց գիր շերտին աղօթից զքեզ պատասխանելոյ։

Ա՛ստ, աբեղայից իւր եանց ընդ կանայս քոնա կանոնից ընկերականից եան զանոնից լինելոյ։

Ա՛ստուածընդ՝ և անդադար ոչ դադարեալ զքեզ պատճառել ունայնախոհութիւնք են հոմանք, այլ և առ յաւէտ մարդկան արարողութիւնք բազումք են ինձ. որպէս նկատացոյն քննողաց յայտ է։

Ա՛ստ Ա՛ստիւած։

Ա՛ստ, զի այդպիսիք ոմանք են, ասա ընդէր պատճառեցեր զիս ծին քո մեր պետրոսեն եմք. և պետրոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ և եղբայր Յակոբայ, ա՛ստ ասացեր մեզ՝ ես եմ Յիսուս, որ դու հալածես զիս. ա՛ստ ասացեր մեզ՝ ես եմ Յիսուս, որ դու հալածես զիս. ա՛ստ ասացեր մեզ՝ ես եմ Յիսուս, որ դու հալածես զիս.

Ա՛ստ Ա՛ստուածն։

Ա՛ստ, զգուշացիր մեզմէ՝ առանց ապաշխարութեան հանգչելոյ։

Ա՛ստ, խնդրեմ յարձանագրել ի քէնոյ առանց գիր շերտին աղօթից զքեզ պատասխանելոյ։

Ա՛ստ, աբեղայից իւր եանց ընդ կանայս քոնա կանոնից ընկերականից եան զանոնից լինելոյ։

Ա՛ստուածընդ՝ և անդադար ոչ դադարեալ զքեզ պատճառել ունայնախոհութիւնք են հոմանք, այլ և առ յաւէտ մարդկան արարողութիւնք բազումք են ինձ. որպէս նկատացոյն քննողաց յայտ է։

Ոչ՝ Աստուծոյ հա՛.
պօղոսի. այլ և զամ զե
կեղեցիսն Հօսմայ քան
տեցին այրեցին և այ՛
րեցին։

Ա՛ն դարձեալ գրէ՛
ի նոյն գաւազանա՛
գիրս յերկնէ՛ հասոյն
ի՛ ձէ՛ երկրէ՛ ի կարդա
փափից։ Ի Քրիստ փրկ
չին ալեհ թէ, որ և ե՛
կեալ անթիւ բազմու
թիւնք առաքից, և ե՛զ
րեալք առ վեհանդիէն
դիրդիէլացւոց, և ի՛ջէ՛լ
ի նաւացն որպ մարդա
գերեսա երկրի լցին։
Ա՛ն եկեալ պաշտելցին
զՀօսմ և առին զնա. և
քանդեցին զամ գեղեց
կաշինութի՛ն նորա։ մանա
ւանդ զարբեւթիան. որ
և զտեղին այն վայելուչ
զաւա՛ղին ածէ՛ն պետու
ս՛ն լեօնին կոչեալ. և
զեկեղեցին իսկ յատա
կեցին և քակեցին և ա՛
խոռ արարին երիմաթաց
իւրեանց։ Ո՛հա յայտ
նեցաւ զանապատծուխ

Ա՛ստ ի՛ւրքն։
կայսերացն այսպ։ Ո՛րիա
դէոս ընդ եղբօրն իւր
օնորիոսի, սկսանէ յամս
սուն ՂԶՔ. ինքնակալել
արկադէոս ամս ԺԳ։
Ա՛ս որդի գոլով մեծին
թէոդոսի այր արի և հմուտ
Հարեղ ամ զօրութ՛ և
քաջութ՛ լի. սա զինչ
մահուն հօրն իւրոյ ինչ
էրն ի պրոպոնտիա, ի զօ
րացն եղև եղէ՛լ ինքնա
կալ։ Ա՛յս ոսկեդէոսի,
արկադէոսի, ալարիգոս
թագաւորն գօթացւոց
յայնմ ժամանակի որ թու
նաւն՝ եկեալ բազում
զօրօք յիտալիայ։ Ա՛յլ
կեալ ի Հռօմ, եմուտ ի
քաղաքն. և սկսեալ յան
հնոյ կոտորել ազգ զամ
Հասակ. և զամ շինս հր
ոյն ածել և յաւարկել։
Ա՛ր և հրամանեաւ զի
սկիզբն առնէ՛ջանգն նախ
ի սրբուհին սկանդիկին.
այսինքն ի կայսերական
յեկեղեցին ուր և փրկ
չին և ուրեք պետրոսի և

Եւ զի՞նչ նոյն ապաքէն
ընդ հաւատարմացուցա-
նել զնա ի Տէր. զի եւ
առեալ ի Թէոփիլոսէ.
եւ Թէոփիլոս ի Թադէո-
սէ սրբոյն առաքելոյն
Հայոց։ Եւ այսու խոր
հրդով ինքնակալին պատ
րաստեցին հատ գնահատ
արհի եպատեհ ածայրա
գոյն պատրիարգութիւն։
Ստորոգեալ վկայէ քաջին
ագաթանգեղոսի թէ,
ընդ ժամանակս ընդ այնո
սիկ մեծ արք եղեալն գրի
գորիոս եւ Թէոդորոս սրբ
դասք լուսոյն ընդ գարձեն
կոստանդիանոսի որդւոյ
կոստանդեայ. յոյժ ու
րախացեալ գնացին յա
ղագս սիրոյ եւտեսե
ալ Թէոդին կոստանդիա
նոսի եւ արք եղեալն սեղ
բեւտրոսի։ Ցերեկն ան
հաւանքն զի յիշ քան
զնալն ի հռոմ համա
պատասխանեալ զնրն գրի
գոր եւ զնրն սեղբեւտ
րոս արք եպիսկոպս կոչէ։
Եւ հաւատարմացուցա
նէ զնա նոյն ագաթան

Ա՛ւետ ի ս-ԼԱՀԵՏԵ։

խրեանց. եւ մեք ընդ այս
անապատս եմք. քանզի գիտէք
եւ պատմութիւնք նոցին
վկայեն վասն ինքեանց
եւ ոչ մեք։

Ո՞ւ Ո՞ՀԻԹԻՈՍ։

Ո՞ի լուսաւորիչն ձեր
ասեն անդ ընկալաւ
զձեռնադրութիւն. վասն այս
պատուիք ինձ ազգանդիլ ե
կեղեցւոյն հռոմայ։

Ո՞ւ Ս ՊՐԻԱՆՈՍ։

Ա՛յո այդ ևս հիւանդանք
խաբէութ պարզամը
տաց է. զի լուսաւորիչն
մեր ոչ վա՛ ձեռնադրու
թիւ գնաց ի հռոմ, այլ
վա սիրոյ եւ առաջելիս
նարհութիւ. եւ յատակա
հաշտութիւ երկուց թա
գաւորաց ընդ միմեանս
արդասաց եւ կոստանդի
անուն։ Բայզի յատա
ջագոյն քան զգնալն ի
հռոմ, ընկալեալ էր ի
ղեւոնդիէ պատմագրէն
զձեռնադրութիւն եպիսկո

Ց՚ր՚ Լուկիոյն կ՚՝.

պետս կոչեաց որ ունէր
ընդ իւր զառասնորիչն.
ասէ ետուն և քահա
նայս. որպ և ունէր ա՛ր
քայն տղայս հնծելա՛
զօրս Հն ։ Եւս մնծն
սեղբեսպրս ընդ լուս
ւորիչն մեր Հայրապետն
անուամբ պատմէր ։

Ա՚ն դրձի ընն խոսե
ցուք ասք ասեն թէ,
Հռոմայ եկեղեցին է զը
լուխ ամ եկեղեցեաց.
ուշ ունելով վկայ իրին
այնմիկ։ Պ՚ետ թէ կամին
լսիցեն և՚ իմոս առցեն
զի ա՛ր էզմիածինն է սիօն
և մայր ամ եկեղեցեց ։
քանզի ա՛ծ ասէ և քրս
հինն է ։ Որպ իւրեանք
ևս վկայեն զայս ձշմա
րիս գոլ եւշ կարեն ու
լսոս լինել. որպ և մեք
նոյե ա՛ւրինին իւրենց
յոկզբան յելնաբանուեն
գրեալ են, օրինեալ երա
խայրիք և առաջին արմա
տիք Քրդեսաստեղին ա՛
գարակին Հայաստանեց

գեղ թէ, յորժամ հան
դերձեալ էին գնալ ա՛ր
ետուն գրիգորիոս կոչել
զամ ետուսն Տին զոր
ինքն էր ձեռնադրեալ
յանձնեաց նոցա գՀօն
էի. և զդուշացոյց վն
ծողմէդեանն որ Տա՛ա
ստացա՛ նց ։ և ինքն ա
ռեալ ընդ իւր զորդին
իւր զարիստակէս ետուն
և գմիւս ետուն պաղեստ
ի՚ստորեա՛ վկայէ ար
քայն կոստանդիանոս ի՛
Թուղթս միաբանու
ասելով նա և ըզվակից
եղբայրս մեր ստեպա՛ ար
ժայ իւրօք գահէրէց
եօթանասունհազարօքն
Ուսկ երկոքին Հայրա
պետս իւրեանց ա՛ր
ետուր և էջՆայիւք և
կոմօքն այլ, ՚ի՚նորոգուէ
ա՛ր ա՛ծածինն ևնք առա
քելոցս և սա՛ նց սիա
խոհուդ Համաշունչ
եղբարբ գրոցաք մեծաց
Տեա՛ ա՛ղբայն զնա Տասա
կարդ եղբարս և Հայրա

Ցաւ՝ Աղիքեցոյն հա՛։
Աղաչենն։ Ասոր եղև
մեծ ահագին թնդիւն
Լսողաց սոսկալի ան-
դրդ։ Եւ ելոյր կամք
բանել եղեալ ի նմանէ
թէ գմբեթայարկ խո-
րանն որպէս զպղպձակս
անձրևի. և խաչ ոսկի
կառուցեալ երևեցաւ ի
գլուխ խորանին։ Ո՞ի հինգ-
կամար ձևացն, և հինգ
խաչ ոսկեղէն ի գլուխ
կամարացն կայացաւ։
Եւ ըզ կնի ասէ, զոր
յորդառատ ել Լուսաւ-
րչէն և ելից զմայրն աւ։
Եւ սեաւ հօտս այծից
անթիւս ի գոյն սեաւ
ոչխ անցեալ ընդ Լուսն՝
յօդիս գարձան. և ըզ
գոյն խորհուրդ՝ նիկոմա
լուսոյ սպիտակութեան
շողիցին. և լուսակէզ
աստղ փայլէր առ-
նովին. Հա
ստանէին ի նոցանէ։

Եւ սկիզբ գործ նայէի
ես՝ յանկարծակի ճնաղ

Վերսի Ուրուհայեցոյ։
խաչատրահայաց լուսա
ծագելոյն հարուցաւ ձը
նունդ, հաստատիւն
սիրոյ աճմակատոյց սըր
բոյն Հռիփսիմեայ։

Ալ և պատմէ լուսաւո
րիչն մեր զխորհուրդ
ընդհանրական եկաց
գոմ սիօնական ես
սիածնէ, թէ սեամ ես
սեամիս աչեղ և զարմա
նալի. զի պատահեցաւ
հաստատութիւն երկնից
և լոյս սաստիկ հեղեալ
ի բարձանց և երից զեր
կիր աւն։ Եւ ձգեալ ընդ
լուսոյն բազմութիւն զօրաց
երկնաւորաց ոչ մանրա
մասն ճառ ի նմանէ
ասացեալ։ Եւ սիածնէ
սրտիկ ես ի նմանութիւն
ամարայնոյ։ Եւ սիածնէ
առն պնդեալ ոսկեր զա
ռաջս լուսոյն. և սկսեալ
ի վերուստ խոյանալ
ոչ զարծուի. և հատեալ
խեղ ոսկի ուռամբեզ զոր
ոսկեր ի ձեռինն հուսա
լ։

Հօտքն և բաղմացան և լցին զերկիր. և ծնեալ գառինքն առ լուսակիր երին։ Իսկ յանկարծ այլ ծնունդք յառնեցին և բազմացան. և կերպքն անկեալ էանէին յայն կոյս ջրոյն։ և գառինքն գայլք եղեն և յարձակեցան երթալ ի մէջ հօտին և սկսան կոտորել. և եղեն արեան հոսող վէմք։ Եւ մինչ դեռ նայէին, տեսանէին զի բազմացան թևք հօտին և եղեն թևաւորք. և վերացան խառնեցան ի հօտսն լուսեղէնս։ և յարձակէին հերձել հրեղէն սրովք։

տարած զգայնոյն։

Ես որ խորհրդածու հրեշտակին ի խորհրդոց զգած առնէին զսուրբն դիմեալ, ասացի։ Որոնք հրեղէն՝ կիզիկք եկեղեցին է որ ժողովի զամ ժողովուրդս ի միաբան նուիրեն հաւատոյ ի նեղութեան թևոց խորհրդոյ։ Ես՝ տէր կայծակն հրոյ։ Իսկ խաչն լուսոյ ի նմա՝ ինքն մեծ քահանայապետն է ի մէջ ժողովրդոց. օրինակ քահանայապետութեան մարմնացելոյ քահանայապետէն ծովուն ածուցեալ։ Եւ սա ինն այն՝ լիցի տաճար այլ և սուն աղօթից ինդերձ ոսածոց ամ հաւատացելոց և անօթ քահանայապետութեան։ Եւ այն ի քրմէ է սրինն առաջին, զի մեծ և բարձր է պատիւ կապուտիկ երեսեցոյ քո զամ բարձրութեան աջոյ։ Եւ այլ այսպիսիք բազմք զոր մեր ունեմք զնա ոչ ինչ խօսիմք. և նք ունայնախօս ձայնիւ գոչեն թէ պատուէ աղ գաց և աղանց հնազանդութիւն դիմ երեսեցոյն հոսմայ։

Եւ գարձեալ ասէ հրեշտակն, գեռն որ երևեալ նէր՝ նշանակէ զընդհանուր աշխարհն որ անդուստ երկիր։ Եւ հասք բազ

զոհեան սրբութեանն։

Եւ բազում թողուն
ոխիսն սրբութիւն։

Ոչ՝ ի գործս մեռելս, այլ ի
ծառայել Աստուծոյ կենդանւոյ։

Ոչ՝ ի հնութիւն մահու
կամ զգործս յափշտա-
կութեան նոցին ելցեն,
այլ ի հնութիւն արդարոյ
հոգւոյն։

Ոչ՝ ի հնութիւն մահու
զոհեան սրբութիւն։

Ոչ՝ ի գործս մեռելս, այլ ի
ծառայել Աստուծոյ կենդանւոյ։

Ոչ՝ ի հնութիւն մահու
կամ զգործս յափշտա-
կութեան նոցին ելցեն,
այլ ի հնութիւն արդարոյ
հոգւոյն։

Ոչ՝ ի հնութիւն մահու
զոհեան սրբութիւն։

Ոչ՝ ի գործս մեռելս, այլ ի
ծառայել Աստուծոյ կենդանւոյ։

Ոչ՝ ի հնութիւն մահու
կամ զգործս յափշտա-
կութեան նոցին ելցեն,
այլ ի հնութիւն արդարոյ
հոգւոյն։

Ի՚ՆԴ Ի՚ՇԽԱՆԻՆ։

Ա[illegible]ԵՐԵՆ ՔՐԵԱՆ ԵՒ ԱՂ-
ԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱՄԵՆ ՆՔ
Ի՚ՋԻՍԾ[illegible]ՆՆ Ի ՊԱՐԾԱՆՔ
ՊԱՐԾԱՆԱՑ ԵՒ ՄԱՐՔ ՉԱ-
ՓԱՑԱՆ · ԻՍԿ ՈՒՆԱՅՆ ԵՆ
ՊԱՐԾԱՆՔ ՀՈԳԱՑԵՑԱՑ
ՈՐՔ ՈՉ ՄԱՍԱՆ ԻՆՉ ՈՒՆԻՆ
Ի՚ ՀԱՒԱՏՈՑ ԵՒ Ի՚ ԴԱՒԱ
ՆՈՒԵՑ ԱՌԱՔԱՆԻՆ ԱՍԱ
ՔԵԼՑԱՆ ՊԵՏՈՍԻ։

Ի՚ՆԴ Ի՚ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱՊԻՆ։

Ի՚ՁԵՌՆԷՆ ԲԵՐՄՈՒՆԻՆ ՈՐՊ-
ՍԶԻ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՌՆՈՒ
ԼԵՐԱՆՔ ԶԻՄ Ի՚ ԽԱԶԻՆՔ·
ԶԻ ԲԱԶՄԱՆՔ ԵՒԿԵՑՈՑՆ
ՅԱՌՈՒՆ ԻՄ ԵՒ ԱՍԱՑԵՑՆ
ՔԵԶ ԵՒ ԵՍ ՔՐԻՍ. ԵՒ ՁԱՒ
ՁԱՒՆ ՄՈՂԵՑԱՑՈՒՑԱՆԻՆ
ՁԵՑՆ։ Ի՚ՆՔ ՊԵՏՈՍ,

ԶԱՒԱ ԳԻՏԱՑԻՔ ԶԻ Ի՚ ՎԽԱՏԱՆ ԱՀ ՈՐՈՒ ՀԱՍԱՆԻ ՔԵԶ ԵՒ ՀԱՍԱՆԻ ՔԵԶ ԱՌ ՔՐԻՍՏՈՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵՑԱՑ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՈՒՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱՄԵՆ ՆՔ Ի՚ՋԻՍԾ[illegible]ՆՆ Ի ՊԱՐԾԱՆՔ ՊԱՐԾԱՆԱՑ ԵՒ ՄԱՐՔ ՉԱՓԱՑԱՆ · ԻՍԿ ՈՒՆԱՅՆ ԵՆ ՊԱՐԾԱՆՔ ՀՈԳԱՑԵՑԱՑ ՈՐՔ ՈՉ ՄԱՍԱՆ ԻՆՉ ՈՒՆԻՆ Ի՚ ՀԱՒԱՏՈՑ ԵՒ Ի՚ ԴԱՒԱ ՆՈՒԵՑ ԱՌԱՔԱՆԻՆ ԱՍԱ ՔԵԼՑԱՆ ՊԵՏՈՍԻ։

Ի՚ՆԴ Ի՚ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱՊԻՆ։

Ի՚ՁԵՌՆԷՆ ԲԵՐՄՈՒՆԻՆ ՈՐՊ-
ՍԶԻ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՌՆՈՒ
ԼԵՐԱՆՔ ԶԻՄ Ի՚ ԽԱԶԻՆՔ·
ԶԻ ԲԱԶՄԱՆՔ ԵՒԿԵՑՈՑՆ
ՅԱՌՈՒՆ ԻՄ ԵՒ ԱՍԱՑԵՑՆ
ՔԵԶ ԵՒ ԵՍ ՔՐԻՍ. ԵՒ ՁԱՒ
ՁԱՒՆ ՄՈՂԵՑԱՑՈՒՑԱՆԻՆ
ՁԵՑՆ։ Ի՚ՆՔ ՊԵՏՈՍ,

ԶԱՒԱ ԳԻՏԱՑԻՔ ԶԻ Ի՚ ՎԽԱՏԱՆ ԱՀ ՈՐՈՒ ՀԱՍԱՆԻ ՔԵԶ ԵՒ ՀԱՍԱՆԻ ՔԵԶ ԱՌ ՔՐԻՍՏՈՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵՑԱՑ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՈՒՆ

ՎԵՐԱՆԱՆ։

Ի՚ ՁԵՌՆԷ ԼԻՆԵԼՈՑՆ ԱՍԱ-
ՑԵԼՈՑ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՎԵՐԱՆԱՆԱԼ ՄԵԶ ՄՈՍԿՈՎՆ
ՅԱՂԹԱՀԱՐԵՑԱՑ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՈՒՆ
ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱՄԵՆ ՆՔ
Ի՚ՋԻՍԾ[illegible]ՆՆ Ի ՊԱՐԾԱՆՔ
ՊԱՐԾԱՆԱՑ ԵՒ ՄԱՐՔ ՉԱՓԱՑԱՆ
ՈՐՈՒ ՀԱՍԱՆԻ ՔԵԶ ԵՒ ՀԱՍԱՆԻ ՔԵԶ ԱՌ ՔՐԻՍՏՈՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵՑԱՑ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՈՒՆ

աստեղք մոլորք. որոց
խաւարն պահի յաւիտեան.
զայս եառաւել քան զամ-
ոյն յուդայապաշխիրն.
Եղբարանն եկեղեցւոյ
ածաբարբառ նշանագա-
րանն քարոզն քրիստոս
ածային բանին ճարտա-
սանն ճշմարտութեան
որորդն հեթանոսաց
սրբազանն պօղոս ասէ,
Գիտեմ եթէ զի յետ իմոյ
Ղուկ
20.29
երանելոյ յՅէսս՝ եկեսցեն
գեղն առ ձեզ գայլք ծա-
նուցք որք ոչ խնայեսցեն
գեղն ի հօտէ։ Ցետեր
արդեօք զբանն առաքելոյ
դացն իւրեանց որ վա-
ստ յաստոյ եկեալ փո-
խանորդաց. ուրեմն մի՛
պարծեսցին նորօք որ ոչ
պահեն զպաստօնէր և
զքարոզութիւն նոցին,
այլ հերետիկեալ մեկու
սացան ի ճշմարիտ խոս
տովանութենց առաքելոց
իւրեանց։ Իսկ ժողո
վուրդն երկաբնակ աղ
ջաց քրիստոսէից, որոյ

Ա Յովհ
4.1

զաւծ ոչ ճանաչէ։
Ո՛ սիրելիք յօհաննէս
որդին որոմանն որ քան
զամ սբս սիրեցեալն էր
որ ի ծոցս միոջէ ի
ծադս Տեր Յիսուսի ըզ
բարբառ աւետարանին։
Ընդ նմին և յակոբոս
առաքեալ ասէ, որ կա
միցի բարեկամ նոցա լի
նիլ աշխարհի առնէ զանձն
իւր այլ։ Նմ յուդաս՝
ի վախճան ժամանակի
ասէր եկեսցեն այսպա
ղոք ցնծութեամբ
իւրեանց երթալով. առնել
անկարգութիւն հաղմակոծելք

Յուդ
4.3

Յուդ
ե.12

Եբր. Ի-ԺԲ. Ի-ԺԳ.

Արիւնով՝ կարգաւորք
լաւինացոց ձշմարիտ
կերպաւորք են և խա
բօք. մանաւանդ և
այժմու ժամանակիս։
Ասոնք ոչ բաւական
համարեան զաղանդն ի
մէջ խրեանց, այլ և ի
մէջ այլոց ազգաց քրիս
տոնէից զնոյն ազանդն
օրըստօրէ մուծանել ջա
նան։ զիաղաղացեալ
սիրտ ժողովրդեան խոտ
վոքէ ամբոխեն միշտ
և լինին մայր գայթակ
ղութեան և արմատ խոտ
վութեան։ Ասարեալ էր
ելիէ զՏէրեայս և զՏե
թանոս երկն պատճառ
ի յոտնկոյս խրեանց
և ոչ զհիմս անվեղ քրիս
տոնէից խարեալ և
ամբոխել։ Նմա թէպէտ
հրամանն առաք ի Տէր
պատուիրանէն քի թէ
ամ քրիստոնէից ի ղ

Եբ. 13. 34

հան հաւատոց մերոց,

Եբր. Ի-ԺԲ. Ի-ԺԳ.

Տեառն անմեղն և ըզ
հաւատակ քրիստոնէա
կան հաւատն խոտոռա
նին ի մէջ հաւատքին,
ապա նոքա ոչ թէ վա
յրադունց վրդովացն
խրեանց առաջնոց զա
տելին, այլ նոյա զոմ
ճոց խրեանց զատիցն
են յաւետին զատուածն
նին։ Ո՞տարց ի ժամա
նակի հարկաւորութեա
կարօղեմք յերկերեցիս
նոցա մտանել և սիրելիս
սրտիւ ազօթել ընդ նո
ւսկ ժամանակ հարկա
ւորութեան յորժամ
յայնպիսի տեղ զատին
ոք ոչ զոն երկերեցիքն
վարդապետից։ Նայց և
յայնժամ առաւել ջո
խարուն պարսի գնալ
յերկերեցիս յոյոց քի
թէ լաւինացոց վասն
երկուց պատճառաց։

Նախ՝ զի յոյնք ոչ ու
նին զայն քան բազմա
պատիկ ուսոյցանախտա
ւորքն ձայնք ոչ նոքա

Ցաւոյ ի մահ ընկենոյ զանձն իւր, եւ ոչ ի
կենդանութիւն. զի ոչ ոք ատեցաւ զմարմին
իւր, այլ սնուցանէ զայն եւ ջերմացուցանէ,
որպէս եւ Քրիստոս զեկեղեցին: Եւ ոչ
միայն զայս ինչ ասացեալ է, այլ եւ զայլ
ինչ ևս աւելի մեծագոյն. զի զանդամս
մարմնոյ իւրոյ ասէ զմեզ լինել, եւ ոսկր
ի ոսկերաց մերոց, եւ մարմին ի մարմնոց
մերոց: Ոչ ասաց թէ նման է մարմին
մեր մարմնոյ նորա, այլ զանդամս մարմնոյ
նորա զմեզ ասաց լինել, եւ ոսկր ի ոսկերաց
մերոց, եւ մարմին ի մարմնոց մերոց: Ոչ
ասաց թէ նման է ոսկր մեր ոսկերաց նորա,
այլ ոսկր ի ոսկերաց մերոց: Ոչ ասաց թէ
նման է մարմին մեր մարմնոյ նորա, այլ
մարմին ի մարմնոց մերոց: Ոչ ասաց թէ
նման է ոսկր մեր ոսկերաց նորա, այլ

Ողբ Տաճարին
երկրի։

Աղբատութեան Աստուածոյ
Հայեցիր Աղքատութեան
Հաստատելոյ։ Արձակեցիր
զիմաստութիւն իմաստնոցն ու
գաղն գիտնոցդ։

Ասէ Աստուած։

Յորում ամի և յորում ժամու
շինեցաւ զաձն Տաճարիս։ և կամ զինչ անցք
անցին ընդ նմանէ։ արդ
չեմ ոչ յամաւօտաբար
և փոքր ի շատէ ճանաչ
ցանես ինձ։

Ասէ Աստուած։

Ով մարդ, մի՛ ք,
երկրի հիմնարկութեան
Տաճարիս։ Արձակեցից
զիմաստութիւն իմաստնոցն ու
գաղն գիտնոցդ։

Ասէ Աստուած։

Ով մարդ, մի՛ ք,
երկրի հիմնարկութեան
Տաճարիս։ Արձակեցից
զիմաստութիւն իմաստնոցն ու
գաղն գիտնոցդ։

Ասէ Աստուած։

Ով մարդ, մի՛ ք,
երկրի հիմնարկութեան
Տաճարիս։ Արձակեցից
զիմաստութիւն իմաստնոցն ու
գաղն գիտնոցդ։

Ի ԹՈՒԻՆ ՓԱԿՉԻՆ Մ՚ԱՂՔ,
բաշխեայ տեղեաց բուժել
յոյժ սաստիկ։ Ի՚ հա-
նուագիս տեղեց արիւն
ի յօդն։ Ի՚ ի անդամս
մեծ ի բազում աւուր
երեւեցաւ խոչ մի
սուր երակիկ։ Ի՚ խաստա-
ւորացայ տեղեաց քամ
սուք քաղաքաւ։ Ի՚ ի
տապալեաց շուրջ զան
ջինին մարդիկ։ և կերակ
բաշարժէ զերծանն քեզ
զի լսեսի ձգտի շըր
բազում աւուրս։ Ապէ
զակին խոչարերցաւ
զբազում քաղաքաւ։ և
ի տասնամեայ ծաղկեաց
գնացար։ և ծուխ երեսաւ
ամարտանք աւերի քան
և քակտեցան տունք և
ոսկ երեւ շարժ մի մեծ
կու գետին։ Ի՚ ի հր
նուկ մի ոտն ընդ գեր
ռաւ և ծնաւ անդ մա
ցաւ մարդկային բաղա
դին լուսնկտի խոսե
ժամանակի ի կանդիոյ
Յոյն Օթոնէն հա՚։

Ի ԹՈՒԻՆ ՓԱԿՉԻՆ Ի՚ՆՁ,
ի բազում յոյժ։
բաշխեայ տեղեաց բուժել
յոյժ սաստիկ։ Ի՚ հա-
նուագիս տեղեց արիւն
ի յօդն։ Ի՚ ի անդամս
մեծ ի բազում աւուր
երեւեցաւ խոչ մի
սուր երակիկ։ Ի՚ խաստա-
ւորացայ տեղեաց քամ
սուք քաղաքաւ։ Ի՚ ի
տապալեաց շուրջ զան
ջինին մարդիկ։ և կերակ
բաշարժէ զերծանն քեզ
զի լսեսի ձգտի շըր
բազում աւուրս։ Ապէ
զակին խոչարերցաւ
զբազում քաղաքաւ։ և
ի տասնամեայ ծաղկեաց
գնացար։ և ծուխ երեսաւ
ամարտանք աւերի քան
և քակտեցան տունք և
ոսկ երեւ շարժ մի մեծ
կու գետին։ Ի՚ ի հր
նուկ մի ոտն ընդ գեր
ռաւ և ծնաւ անդ մա
ցաւ մարդկային բաղա
դին լուսնկտի խոսե
ժամանակի ի կանդիոյ
Յոյն Օթոնէն հա՚։

Ի ԹՈՒԻՆ ՓԱԿՉԻՆ ՁԵ,
երանելի առաքեալքն
պետրոս և պօղոս երկուս
մարտիրոսք ի հռոմ վա՚
անուանեալ քի՚ ի ներոնէ
արքայէն հռոմայեցւոց.
զպետրոս ի գլխիվայր
խաչելով, և զպօղոս
գլխատելով։

Ի ԹՈՒԻՆ ՓԱԿՉԻՆ Ի՚, ի
հռոմայ երեւեցան ի
յօդս բազում բազմութ
ազգ պատերազմին ընդ
միմեանս։ և լսելի լինէին
ձայնմունք և բամբիւռք
զարհուրելիք։ և կայծակ
ի հար զդիս լուսնկտիս
և մանրեաց։ և զնդեան
վիրաց։ Ի՚ ի նոյեմբ
զամսոյ ի հռոմ։

Ի ԹՈՒԻՆ ՓԱԿՉԻՆ ԺԶ,
ի հռոմ վա՚ անուանեալ
քի՚ ի ներոնէ արքայէն
հռոմայեցւոց. զպետրոս
զգլխիվայր խաչելով,
և զպօղոս գլխատելով։
Ի ԹՈՒԻՆ ՓԱԿՉԻՆ ԺԷ,
երանելի առաքեալքն
պետրոս և պօղոս երկուս
մարտիրոսք ի հռոմ վա՚
անուանեալ քի՚ ի ներոնէ
արքայէն հռոմայեցւոց.
զպետրոս զգլխիվայր
խաչելով, և զպօղոս
գլխատելով։

ի գահավանդիս հր
ոսմայեցւոց յերկրորդ
հատոյն ի Թէոդոս ի
կարգս փոխից գրել,
մարտիրոսս առաքինեա
զգաւառ հռոմայեցի, սո
նուաճ փոխ ամս ը աշ
խոյ ը աւուրս իբ։
Սա բռնադատեալ ի
դիոկղետիանոսէ կայսր
էն խոնկ մատոյց չաստ
ուածոցն. և ինքց ի
գրծին փոխեալ Քեան
սինչև ի մահ։
Ի Թուինն փրկչին Ցղէ,
ի գահավանդիս հր
ոսմայեցւոց յերկրորդ
հատոյն երեսունեղբ ի
կարգս փոխից գրել,
մարտիրոսս երկիր աղ
գաւ հռոմայեցի, նուաճ
փոխ ամս ե աւուրս ժբ։
Սա հրամայեց մարք
միանալ զի երթ ոչ զր
հերձէ կուռն՝ դիցէ ըզ
նա սխտապան երիա
րացն իւրոց։ Ել և ըզ
տունն լուցինէ ի ձանա
պարհն որ հանէ ի հօ

մայ որ կոչի վիսլատա՝
եկեղեցի օրհնեաց։ զոր
լուեալ մաքսիմիանոսի,
հրամայեաց զեկեղեցին
զայն սխտա առնել. և
զմարտիրոսն անդ տա
նել դնել ծովեալ երիա
րացն. և պնտել զնա ի
կոձեղս և ի շղթայս զի
այլ մի՛ կարասցէ ելանել
անտի։ Եւ Վիկէր
պապն յարիանոցն ձեռ
նադրեալ եղև պապ որ
էր հերմիսկոս. Քէպէտ
առեն դարձաւ յետոյ
յաղանդոյն։ Ո՞յր վի
ճիլոս պապն էր աղան
դին եւտիքէսի. ուսո
ւցիչս վրդպան իւր
եանց առ Թէ, վիճիլ
ոս դատապարտեց զուղ
ղափառն։ Ո՞յր և ի
պէրս պապն ընկալաւ
Թէ Ձրդայմարիթին իւր
եանց էր հերմիսկոս։
Այս ասաց Ձգնաւորին
իլարիոնի Թէ, դու ես
խաւող, բայց ոչ ի հաւէ.
և ասաց իլարիոն նմա,

դու ես առիւծ, այլ ոչ
ի տանէն յուդայ։
Ո՞ւր է յօհաննէս պատն
ի քեզ երդուղ՝ էր հերձուա
ծող. քանզի ուրացաւ
զյաւիտենական երանու
թիւն տըգէն. և կամ թէ
ասէր ոչ գոլ յաւիտե
նական կենաց. և երբեմն
ասէր կարելի է ասել
բայց ժամանակաւորս։
Ո՛չ միայն զայսոսիկ հեր
ձուածողք ոչ ցուցաք,
այլ և են ոմանք որ բա
րուքն խրտնեցուցին մե
ղայրս. քանզի ասէ ոմն
թուի թէ՝ լուսն վերջինն
Քանաց խաղաղացուցա
նել զհեռաւորսն ժողո
վուրդն բազում գոր
ծովք. ոգիսուքեամբ
և մինչ կատարեալ
ապականեալ յանցեալ
քահանայապետից։
Ո՞ւր և յօհաննէս ձէն
երդուղ՝ էր վաշտող և
բղջախոհութիւն ախտացեալ.
մինչ զի հրապարակաւ
կանայս պահէր. լի՛ զո

Յա՛ Յոփրեան հա՛։
լով ամ զերկուսիցէ ըստ
վկայութեան Ոգւոյն։
Եւ պատն ապիլինոս
այնքան նախանձեցաւ
ընդ գլխոցն պապոյն,
մինչ զի ի սասիկ բար
բառանն կամէր ըզ
գրեանս նորա այրել։
Ո՞ւր և կլէմէս Հռոմ
ձգեաց զկէֆէստիանոս
յաթոռոյն վա՛ր նա՛
խանձու և ինքն նստաւ
ան ուխտ։ Ո՞ւր և յա
նակիա պատն ըմբռնե
ցաւ նօվարէիտոսիւ և՛
բանս արիւա՛ւ ևմեռաւ։
Նո՛ւ վա՛ տրա ասէ սկը
թաս ածաբան վրդպան
իւրինց թէ, եմուտ ոգի
գայլ. թագաւորեաց ոգի
չարութ. և մեռաւ ոգի
շուն։ Ո՞ւր և սիլվիստ
րոս երկրորդն՝ ի պետրո
սէ ձեռնադրեցաւ՝ գաշնա
գիր եղև ընտանեացն
և եղև պապ և նստաւ
ան գ։
Ի թուին փրկչին Յիզ
եղև սասիկ զարհու

Յոյժ Յոտնեցան գ՚։

Ի թուին փրկչին շիե, ի գահառին Թոսկանայ իշխանութեան տերկնեց ի միջոկեն։ և արեգակն խաւարեցաւ։ և երկիր երե կեր։ Յի՚ի Յոան ծնաւ երկնից էր ոմն ունէր զեր կու գլուխս և եղջիւրս։ և սատանայն Տուաքնեցոյ ի յայլ տեղ ղեռաց ցուրան։ և՚ի Յոան առնկ։

Ի թուին փրկչին շղե, ի Յոան երե մահ։ և՚ի յօդս երուէին մարդիկ առատութենե ընձ սիմեան։ և երե Յոան առանկ զբազում շին տեղեաց։

Ալսոր Ալեքսիոս։

երեի երկրաշարժ ընդամ երկիր։ Յի՚ քաղաքն նէ սիոյ բոլորովին քակուեցաւ։ այնպէ մինչ զի ոչ ինչ նշան մնաց քաղաքի։ և ծուխն երկնից ծածկեաց Յի՚ի սիմէոնի կղզոյն քաղաք զանազան վերի մնաց։

Ի թուին փրկչին ՂԹ, առաւ զՅոան այրեցաւ և քակուեցաւ յաղագս ամբարշտութ։

Ի թուին փրկչին նլե, ի գահառին Թոսկանայ յաւուր միում ի վաղուց դենէ մինչև ցերեկոյ բղխեաց արիւն ի երկ նից ի միջոկեն։ և արեգակն խաւարեցաւ։

Ի թուին փրկչին շլե, ի միամն երե սով մեծ։ մինչ զի կանայք զանդ նոյ հրամայեց կերան։ Յի՚ի քաղաքին ոմն կոչի վեր նէտա, ծնաւ էշ մի ոմն ունէր զերս սուր և զակունս իշոյ։

Ի թուին փրկչին շլե,

ամիս մի։ Այս ոչ երեւի
եւ որպէս ասեն իսկ՝ կինն
զայր. եւ յաղջկունքն
եւ ի յուսեալն զերկի
կամ սերեալ ի զեղեր
զբեռս առնուցի յամէնա
տարեալ եղեւ. եւ անդ
նոյն սերեալն ի զանա
զան ուսմունս գիտե
նէց օգտեցաւ. եւ եղեւ
այնչափ հմուտ իմաստու
նէ զի ընդեան ոմին ոչ գ
տանիւր։ Զի երկեալ ի
հասմ զան երիս գաս
տուն բռնել կարդայր։
Ել եւ զամ իմաստունքն
եւ անճառանճ վարդապետքն
յամ սերեալ գային լե
սել զգան նորա եւ օգ
տին ինամանէ։ Զի մինչ
ի հասմ այսպիսի իմաս
տուն նա եւ վարուց եւ
կացուց եւ հաստատ եւ
անուն ընկալաւ, հասմ
կամուք եւ համաձայն ի
պատուիր ընտրեցաւ։
Ուր լեալ պատ ի ձեր
սէն իւրոյ յղանայր. եւ
զաղջ աւուրս ծնեալն

ուածս եւ զբանակուիս։
եւ յիսուսիայ ծնաց սա
կամ բնակութիւն։
Թուին փրկչին ՈՂԵ,
ի վրանացայ եղեւ սա
տիկ հոգմ մրրկախառն.
կարկուտ եւ կայծակունք
եւ որոտմունք։ Արկուտ
քըն կարի մեծամեծք.
այնք մինչ զի մինն եր
կուսանն ոսկոյ չափով.
եւ էր կարծր ոչ մարմար
եւ ապանին զբազումս ի
կենդանեաց եւ իմարդ
կանց։ Ի պօնտոսիայ ան
կան ի յօդոյն բազում
օձք. եւ ի յօդս երեւէին
բազում այսակերպ կեն
դանիք որք մեզ էին։
Թուին փրկչին ՈՂՀ,
ի գաւազանապետիս հր
ոսմայեցւոց ի ձեր երդուղ
ի կարգս փառից գրել
այսպէս թէ, յօհաննէս
ոչ Թուեցին ազգաւ անկ
լինիս ի քաղաքին մակա
նիոյ՝ նստաւ ամս երկու
ամիս ե եւ աւետս ։
զաղջ եաս եղեւ Թիւն

զեռանն անպիտանացար։
և մինչ ի յապարանիցդ
պատուն որ ի նմանէ յո
հանեսցես լաւագունիցդ ի
սբան պետրոս գնացեր և
անցանէր ընդ տեղին այն
ուր էր պատանին այն եր
կայն որ կոչէր գողոզ ընդ
մէջ այնմ և եկեղեցւոյն
սբոյն կլեմէնտոսի անդ
ծնանէր. և ընդ ծնանիլին
ասի մեռանիլ նա. որ և
ի նոյն եկեղեցի սբոյն
գլեմէնտոսի ասի թաղիլ
գոլ։ Իբր զի մինչ ընդ
այն ձանձրոյն դնալոյն
ուր պատն մերձ էանէք
ի ձնապարհէն և ոչ այն
ցանէք ընդ այն տեղին։
Հաւատաք ի քաղցոյ ըզ
նոյնն լինիլ պատճառ ե
լանելոյն կամ խաւարե
լոյն ի ձնապարհէն պա
պին մինչ դիպեացին ընդ
այն անցանելոյ։ Իբր զի
այսմ պատճառի՝
ոչ դնէք սա ի քրիս
տոնէութեան վէս կա

ղեալ մի ոք ուսանիցէ զձեռա
շան և զսկանդա իշոյ և
զսուտ խոսել։ Իբր ի վի
թխոտայ որ մերձ հաս
մայ՝ ծնաւ կին մի
զկաստ։
Իբրեն փոխէին ջեր,
աղքն լոխմանայ որոշե
ցան՝ի հռօմայ հաւաստ
և կրօնիւք։ Ասկայն զի
տեսին և այս, զի այս
փոխոխմունք և մոլորու
թիւնքն փոխադարձանա
զոր այժմ պատահեմք
ոչ թէ հիմասոյ էին
ժամանակի մեռալ հոգին
ի մէջ նոցա, քան լիցի.
քանզի զայս հնասոյսն
ի մօտ ժամանակս ըսկը
սան ի մէջ նոց. և յաւել
քան զհինդ հարիւր տա
րիս ամենևին ոչ էին
էին. և այս մոլորութիւնքն
յայն ոգիսոյ ժամա
նակն բողբոջեցան։
Իբր հետայ յոյժ հնա
տութիւն ես նո՝

Ե՛ւ զ՚Ե՛ւ ոչ զ՚Ե՛ւ ոչ զ՚Ե՛ւ։

Լուսաբիւռն Հանապազեայ. եթէ յայտնապէս և եթէ ծածկաբար խոստովանելոյն։

¶ Թո՛ւխն փրկչին ՅՀ, ազգն լերկոց ընդ իւր եռաց Թէոդորն երէց քրիստոնեայ։

¶ Թո՛ւխն փրկչին ՅՀ, սկիզբն երկի Թագաւորեալ մանկանէ։

¶ Թո՛ւխն փրկչին ՈՀԲ, զօսիմիկոս կացոյց զի կարգ քարոզողաց և զի ձև կարգաւորաց։

¶ Թո՛ւխն փրկչին ՈԼԴ, փախին եւ՚ի հռօմայոց և գնաց ՚ի քաղաքն ամի նիօն. և անդ եղ զաթոռ եպիսկոպոսէ իւրոյ։

¶ Թո՛ւխն փրկչին ՈՁԿ, հռօմայ առաւ ՚ի կոմմոդոսէ և ապաստակեցաւ և մեծ մասն այրեցաւ։

¶ Թո՛ւխն փրկ՚ ՈՁԿԲ, ՚ի մկրտեան երկի այնք մեծ ամրոն և ձիւն առատիկ, մինչ զի իմանան ամենայն մարդիկ. և հրաշացան առ

բազումք ոչ ընկալեալ զայն ոգիսուրբ մոլորուս թիւնան ՚ի բաց կացին ՚ի հաւատոյն եկեղեցւոյն և լոմբրան դարձան. որք քան զիմաստասէրսն բազմապատիկ իմաստուն գոյնք էին։ Ասկ այլ ոք գիտասցէ զայն մոլորութիւն. իբրեւ զի եթէ սրբոյ գրեմք զնա, ապա խոտան լինիմք թէ նախնիքն մեր աննենգքեն մոլորեալ էին ՚ի հայրապետաց։ և զայս բանս զիմիդ կայ գրեմք խոստովան լինիլ սրովհետև զբազումս ՚ի թիւս սրբոց եմք եղեալ և ասեն կատարեմք։ Յո՛ւ այսպէս էր կընդհեալ ՚ի գայթակղու թենէն ժողովրդենց ոչ կամեցան սրբադրել զմոլորուն իւրեանց։

Ասկ բազումք ՚ի նոցանէ ոչ միայն զայս մոլ

Ողորմութիւն։

Եւ թէպէտ տալով տամ ամենայն
ինչս իմ, եւ եթէ մարմինս իմ
մատնեսցի, որ ոչ ունիմ սիրոյ,
ոչինչ եմ, եւ ոչինչ օգտի ինձ։

Սէր երկայնամիտ է, քաղցրա-
ցուցիչ է, սէր ոչ նախանձի, սէր
ոչ պարծի, ոչ հպարտանայ։

Ոչ անվայելչութեամբ վարի,
ոչ խնդրէ զիւր եւ ոչ բարկանայ,
ոչ դիւրագրգիռ է, ոչ խորհի
զչարն։

Ոչ ուրախանայ անիրաւու-
թեան վերայ, այլ ուրախանայ
ճշմարտութեան հետ։

Զամենայն ծածկէ, զամենայն
հաւատայ, զամենայն յուսայ,
զամենայն համբերէ։

Սէր երբէք չի վախճանի։

Եւ թէ կան մարգարէութիւն-
քն, պիտի ջնջուին, եւ թէ
լեզուք, պիտի դադրին, եւ թէ
գիտութիւն, պիտի վերանայ։

Զի մասամբ գիտեմ, եւ մասամբ
մարգարէանամ։

Եւ երբ եկեալ իցէ կատարեալն,
ապա մասնականն պիտի վերանայ։

Երբ մանուկ էի, մանկութեամբ
կը խոսէի, մանկութեամբ կը
խորհէի, մանկութեամբ կը
դատէի։

Եւ երբ եղայ մարդ, զմանկու-
թենէն ձգեցի զսովորութիւնսն։

Արդ տեսանեմ զհայելեաւ ի
մթին տեղւոջ, այլ յայնժամ
երեսաւ առ երես։

Արդ գիտեմ զմասամբ, այլ յայ-
նժամ ճանաչեցայց որպէս եւ
ես ճանաչեցայ։

Արդ մնան հաւատք, յոյս, սէր,
այս երեքքս, բայց մեծագոյն
քան զամենեսին է սէրն։

Ա. Կոր. ԺԴ. 529

Հետեւեցարուք զսիրոյ, նախան-
ձեցարուք զհոգեւորսն, այլ
մանաւանդ զի մարգարէանասջիք։

Զի որ լեզուաւ խօսի, ոչ մար-
դոյ խօսի, այլ Աստուծոյ, զի
ոչ ոք լսէ, բայց հոգին խօսի
զխորհուրդսն։

Իսկ որ մարգարէանայ, մարդ-
կան խօսի շինութիւն եւ
յորդորանս եւ մխիթարութիւն։

Որ լեզուաւ խօսի, զանձն իւր
շինէ, իսկ որ մարգարէանայ,
զեկեղեցին շինէ։

Կամիմ զի ամենեքին լեզուաւ
խօսիցիք, այլ մանաւանդ զի
մարգարէանայցէք։

Զի մեծ է որ մարգարէանայ,
քան զլեզուաւ խօսողն, եթէ
ոչ մեկնիցէ, զի եկեղեցին
շինութիւն առնուցու։

Արդ, եղբարք, եթէ գամ առ
ձեզ լեզուաւ խօսելով, ի՞նչ
օգտիցիք ձեզ, եթէ ոչ ձեզ
խօսիցիմ կամ յայտնութեամբ
կամ գիտութեամբ կամ մարգա-
րէութեամբ կամ վարդապե-
տութեամբ։

Եւ անշունչ ինչ ձայնք տան,
թէ սրինգ կամ քնար, եթէ
զանազանութիւն ձայնից ոչ
տան, որպէս գիտասցի՞ որ
սրինգն կամ որ քնարն նուա-
գի։

Եւ եթէ փող անորոշ ձայն
տայ, ո՞վ պատրաստեսցի ի
պատերազմ։

Նոյնպէս եւ դուք, եթէ լեզուաւ
անպատշաճ բան ասիցէք, ո՞ր-
պէս գիտասցի՞ որ ասացեալն
է, զի խօսեալ իցէք յանդիման։

Զի լինիցին, ասեմ, բազում
ազգք ձայնից յաշխարհի, եւ
ոչ ինչ անձայն։

Եթէ ուրեմն չգիտացից զիմաս-
տութիւն ձայնիցն, եղէց ես
օտարազգի խօսողին, եւ խօսո-
ղն օտարազգի ինձ։

Նոյնպէս եւ դուք, որպէս
ընդունակ էք հոգեւոր պարգե-
ւաց, ի շինութիւն եկեղեցւոյ
խնդրեցէք զի առատասցիք։

Վասն որոյ որ լեզուաւ խօսի,
թող աղաչեսցէ զի թարգմանեսցէ։

Զի եթէ աղաչեսցէ լեզուաւ,
հոգի իմ աղաչէ, իսկ միտք իմ
անպտուղ է։

Զի՞ արդեօք է։ Աղաչեցից
հոգւով, աղաչեցից եւ միտքն։
Երգեցից հոգւով, երգեցից եւ
միտքն։

Զի եթէ օրհնեսցես հոգւով,
որ լնոյ զտեղի անդամոցն ոչ
գիտասցի՞ զի ասես ամէն ի
վերայ օրհնութեանդ։

Զի դու լաւ շնորհակալ լինիս,
այլ ոչ ոք շինի։

Շնորհակալ լինիմ Աստուծոյ
իմում, զի ամենեցուն ձեզ
աւելի լեզուաւ խօսիմ։

Այլ ի եկեղեցւոջ կամիմ հինգ
բան խօսել միտքս իմով, զի
եւ ուրիշս ուսուցանիցեմ, քան
զբիւրս բանից լեզուաւ։

Եղբարք, մի՛ մանկամիտ լինիք
ի խորհրդի, այլ չարութեամբ
մանկամիտ լերուք, եւ ի խոր-
հրդի կատարեալք լերուք։

Ի Հրեայսն գրեալ է, թէ Ես
լեզուաւ օտարաց եւ շրթամբք
օտարաց խօսեցայց ընդ ազգիս
այսմ, եւ ոչ այնպէս լսիցեն
ինձ, ասէ Տէր։

Ուրեմն լեզուք նշան են ոչ
հաւատացելոցն, այլ անհաւա-
տից, եւ մարգարէութիւն ոչ
անհաւատից, այլ հաւատացելոց։

Եթէ ուրեմն ժողովեսցի ամ-
բողջ եկեղեցի ի միասին, եւ
ամենեքին լեզուաւ խօսեսցին,
եւ մտանիցեն անուսումնք կամ
անհաւատք, ո՞չ ասիցեն թէ
խելագարեալ են։

Իսկ եթէ ամենեքին մարգա-
րէանասցեն, եւ մտանիցէ ոք
անհաւատ կամ անուսումն, կո-
չեցի՞ նա ամենեցունց, եւ
քննեցի՞ ամենեցունց։

Եւ այսպէս ծածուկք սրտի
նորա յայտնի լինիցին, եւ
այսպէս անկեալ երեսաց իւրոց
երկիր պագցէ Աստուծոյ, եւ
պատմեսցէ թէ Ճշմարիտ Աստ-
ուած ի ձեզ է։

Ինչ ուրեմն է, եղբարք։ Յոր-
ժամ ժողովիցիք, ամենայն մի
ձեզանէ սաղմոս ունի, վարդա-
պետութիւն ունի, լեզու ունի,
յայտնութիւն ունի, մեկնու-
թիւն ունի։ Ամենայն ինչ
շինութեան եկեղեցւոյ եղիցի։

Եթէ լեզուաւ ոք խօսի, երկու
կամ առաւելն ի բաժին, եւ
մեկնեսցի, մի՛ լիցի։

Եթէ ոչ իցէ մեկնիչ, լռեսցէ
յեկեղեցի, եւ խօսեսցի ինքն
ընդ անձին իւրում եւ ընդ
Աստուծոյ։

Մարգարէք երկուք կամ երիք
խօսեսցին, եւ միւսք քննեսցեն։

Եթէ ուրիշ ոք յայտնութիւն
առնուցու նստելոյ, առաջինն
լռեսցէ։

Զի կարող էք ամենեքին մար-
գարէանալ ըստ մի ըստ միոջէ,
զի ամենեքին ուսանիցին եւ
ամենեքին մխիթարիցին։

Եւ հոգիք մարգարէիցն մարգա-
րէիցն հնազանդ լինիցին։

Զի ոչ է Աստուած անկարգու-
թեան, այլ խաղաղութեան,
որպէս ի բոլոր եկեղեցիս սրբոց։

Կանայք ձեր յեկեղեցիս լռե-
սցեն, զի ոչ է հրամայեալ նոցա
խօսել, այլ հնազանդել, որպէս
եւ օրէնքն ասէ։

Եթէ ինչ ուսանել կամիցին,
հարցանիցեն զիւրեանց արանս
տանն, զի ամօթ է կնոջ խօսել
յեկեղեցի։

Թէ ի ձէնջ ելանէ բան Աստ-
ուծոյ, կամ միայն ձեզ հասաւ։

Եթէ ոք կարծէ զանձն մարգա-
րէ կամ հոգեւոր, ծանիցէ զոր
գրեմ առ ձեզ, զի պատուիրան
Տեառն է։

Եթէ ոք անգիտանայ, անգի-
տասցի։

Ուրեմն, եղբարք, նախանձեցարուք
զմարգարէանալ, եւ զլեզուաւ
խօսելն մի՛ արգիլէք։

Ամենայն ինչ պատշաճաւ եւ
կարգաւ եղիցի։

Ցաւք ասաց։ Տես զի ոչ ոք
մատաւսէր արասցէ զբե-
զանէ զայս ի յոլովից բազմաց հա-
կառակեալ զայդ ասացեալ
քրիստոսի հաւատացեալդ զոր
յայտնեցին զնոսա ի սկզբանէ
ամ անդամոց։

Յայտնի եւ ոչ ծածուկ
եղիցի ինչ, եթէ ոչ յայտնի-
ցի։ Ոչ ինչ ծածուկ եղեւ
բայց զի յայտնի լիցի։ Եւ
ոչ ինչ ծածուկ եղեւ բայց
զի գայցէ յայտնի։ Եթէ
ոք ունիցի ականջս լսել
լուիցէ։

Ասէր ցնոսա, Տեսէք զի-
նչ լսէք։ Որով չափով
չափէք, նոյնով չափեսցի
ձեզ, եւ յաւելցի ձեզ։ Ո-
րովհետեւ որ ունի տացի
նմա, եւ որ ոչ ունի եւ զոր
թուի ունել նմա առցի։

Եւ ասէր, Թէ այսպէս է
արքայութիւն աստուծոյ
որպէս եթէ մարդ արկա-
նէ սերմունս ի հող, եւ
քնանայ եւ յառնէ գիշեր
եւ ցերեկ, եւ սերմունքն
բուսանին եւ երկարին
մինչ չգիտէ նա։ Զի հող
պտղաբեր ինքնին, նախ
զդալար, ապա զհասկն,
ապա զլցեալ ցորեան ի հասկին։
Եւ յորժամ մատուցանիցէ
զպտուղն, անդէն առաքէ
զդանակն, զի հասեալ է
հունձքն։

Եւ ասէր, Զո՞ւր նմանեցու-
ցանիցեմք զարքայութիւն
աստուծոյ, կամ ո՞ւր առակի
համեմատեսցուք զնա։ Որ-
պէս հատ մանանխոյ որ
յորժամ սերմանեսցի յերկ-
րի, փոքր է քան զամենայն
սերմունս որ յերկրի։ Եւ
յորժամ սերմանեսցի, ելա-
նէ եւ լինի մեծ քան զամե-
նայն ոտիս, եւ ածանի ա-
ծուխս մեծամեծս, մինչեւ
կարասցեն ի ստուերի նո-
րա բնակել հաւք երկնից։

Եւ առանց առակի ոչ
խօսէր ընդ նոսա։ Եւ ա-
ռանձինն աշակերտացն
իւրոց մեկնէր ամենայն։

Եւ ասէր ցնոսա յաւուր
յայնմիկ, իրիկնացեալ,
Անցանեմք յայն կողմն։
Եւ արձակեալ զբազմու-
թիւնն առնուին զնա որ-
պէս էր ի նաւուն, եւ այլ
նաւք էին ընդ նմա։ Եւ
լինի մեծ սաստիկ հով
հողմոյ, եւ ալեացն զար-
կանէին ի նաւն, մինչեւ
լցաւ նաւն։ Եւ նա էր ի
յետնում նաւուն ի բա-
լիշին քնացեալ։ Եւ զար-
թուցանեն զնա եւ ասեն
ցնա, Վարդապետ, ոչ
հոգայ քեզ զի կորնչիմք։
Եւ նա զարթեալ սաստէ
հողմոյն եւ ասէ ցծովն,
Դադարեա, լռեա։ Եւ
դադարեաց հողմն եւ
եղեւ խաղաղութիւն մեծ։
Եւ ասէ ցնոսա, Զի՞ այդ-
պէս երկնչիք, ոչ ունիք
հաւատս։ Եւ երկեան եր-
կիւղիւ մեծաւ եւ ասէին
ցմիմեանս, Ո՞վ է այս, զի
եւ հողմն եւ ծովն հնա-
զանդին նմա։

Եւ եկին յայն կողմն ծո-
վուն ի գաւառն Գերգեսա-
ցւոց։ Եւ իջեալ նորա ի
նաւէն, անդէն ընդա-
ռաջ եղեւ նմա ոմն ի քա-
ղաքէն որ ունէր դեւս
ի մարմնի, եւ ոչ զգեցա-
նէր հանդերձ ոչ ի տան
բնակէր այլ ի գերեզմա-
նի։ Եւ տեսեալ զյիսուս
գոչեաց եւ անկաւ առ
նովաւ եւ ասէ ձայնիւ
մեծաւ, Զի՞ ինձ եւ քեզ,
յիսուս որդի աստուծոյ
բարձրելոյ։ Երդնում զքեզ
աստուած, մի զիս տան-
ջեսցես։ Զի ասէր նմա,
Հան զոգի անմաքուր յայ-
մանէ մարդոյ։ Եւ հարց
զնա, Զի՞ է անուն քո։
Եւ ասէ, Լեգէոն է անուն
իմ, զի բազումք եմք։ Եւ
աղաչէին զնա բազում-
կերպ, մի հրամայիցէ
նոցա երթալ յանդունդն։
Էր ուրեմն անդ ի լերինն
հօտ խոզից բազմաց
արածեալ։ Եւ աղաչեցին
զնա դեւքն ասելով, Ա-
ռաքեա զմեզ յայդ խո-
զսն, զի մտցուք ի նոսա։
Եւ հրամայեաց նոցա։
Եւ ելեալ դեւքն յայնմ-
մարդոյ մտին ի խոզսն։
Եւ ընկեցաւ հօտն ի
վիմէ ի ծովն, եւ խեղդե-
ցան ի ծովուն։ Եւ որ
արածէին զխոզսն փա-
խեան եւ պատմեցին ի
քաղաքին եւ ի գեղսն։
Եւ ելին տեսանել զոր
եղեւ։ Եւ եկին առ յիսուս
եւ տեսին զայրն որ էր
դեւահար, նստեալ հան-
դերձեալ եւ առողջա-
միտ, զոր ունէր զլեգէոն,
եւ երկեան։ Եւ պատմե-
ցին նոցա որ տեսին զի-
նչ եղեւ դեւահարին եւ
խոզուցն։ Եւ սկսան աղա-
չել զնա ամենայն բազ-
մութիւն գաւառին գե-
րգեսացւոց, մեկնել ի
նոցանէ, զի երկիւղ մեծ
պատեաց զամենեսեան։
Եւ նա մտեալ ի նաւ դար-
ձաւ։ Եւ աղաչէր զնա
այրն յորմէ ելին դեւքն
լինել ընդ նմա։ Եւ ոչ
արձակեաց զնա յիսուս
ասելով, Դարձիր ի տուն
քո եւ ի մերձաւորս քո,
եւ պատմեա նոցա զոր
արար տէր քեզ եւ ողոր-
մեցաւ քեզ։ Եւ գնաց եւ
սկսաւ քարոզել ի Դեկա-
պոլիս զոր արար յիսուս
ընդ նմա։ Եւ զարմանա-
յին ամենեքեան։

Եւ դարձեալ յիսուս ան-
ցեալ ի նաւէն յայն կող-
մունս, ժողովեցաւ առ
նա բազմութիւն մեծ։
Եւ նա էր առ ծովեզերբն։
Եւ ահա գայ ոմն ի պետ-
սն որոց անուն էր յայրոս,
եւ տեսեալ զնա անկանի
առ ոտս նորա։ Եւ աղա-
չէ զնա բազում անգամ
ասելով, Զի դստերիկ իմ
մեռանի, եկ եդ ձեռս ի
վերայ նորա, զի կեցցէ
եւ կեցցէ։ Եւ գնայր ընդ
նմա։ Եւ բազմութիւն
մեծ հետեւէր նմա եւ
նեղէին զնա։ Եւ կին մի
որ էր ի հոսանս արեան
տասն եւ երկու ամ։ Եւ
բազում չարչարեալ ի
բազում բժշկաց եւ ծախ-
եալ զամենայն ինչս իւր
եւ ոչ ինչ օգտեալ, այլ
առաւել ի վատթարու-
թիւն եկեալ։ Եւ լուեալ
զյիսուսէ, եկեալ ի բազ-
մութեանն ի թիկունս
նորա, հպեցաւ հանդե-
րձից նորա։ Զի ասէր,
Եթէ հպիցիմ միայն հան-
դերձից նորա, կեցից։
Եւ անդէն ցամաքեցաւ
աղբիւր արեան նորա։
Եւ գիտաց մարմնով զի
բժշկեցաւ ի չարչարա-
նաց իւրոց։ Եւ անդէն
յիսուս գիտացեալ ի
նմանէ զզօրութիւն որ
ելեալ էր ի նմանէ, դար-
ձեալ ի բազմութենէն
հարցանէր, Ո՞վ հպաւ
հանդերձից իմոց։ Եւ
ասէին աշակերտք նորա,
Տեսանես զբազմութիւն
զայս նեղեալ զքեզ, եւ
ասես, Ո՞վ հպաւ ինձ։
Եւ նա դարձեալ տեսա-
նէր զայն որ արարեալ
էր զայդ։ Եւ կինն երկեալ
եւ դողացեալ, գիտացեալ
զոր եղեւ նմա, եկեալ
անկաւ առ ոտս նորա եւ
պատմեաց նմա զամե-
նայն ճշմարտութիւն։
Եւ նա ասէ ցնա, Դուստր,
հաւատք քո կեցուցին
զքեզ, գնա յաղագս խա-
ղաղութեան եւ լեր ա-
ռողջ ի չարչարանաց քո։

Եւ դեռ նորա խօսելոյ
գան ոմանք ի տանէ պե-
տին ասելով, Զի դուստր
քո մեռաւ, մի նեղեր զվար-
դապետն։ Եւ յիսուս լուեալ
զբանն որ ասացաւ, ասէ
ցպետն, Մի երկնչիր, այլ
միայն հաւատա։ Եւ ոչ
եթող զոք երթալ ընդ
նմա բայց զՊետրոս եւ
զՅակոբոս եւ զՅովհան-
նէս եղբայր Յակոբայ։
Եւ գան ի տուն պետին
եւ տեսանէ զխռովութիւն
եւ զլալ եւ զողբալ բազ-
մաց։ Եւ մտեալ ասէ ցնո-
սա, Զի՞ խռովիք եւ լա-
ցէք։ Մանուկն ոչ մեռաւ
այլ քնանայ։ Եւ ծիծաղէին
ի նա։ Եւ նա հանեալ զա-
մենեսեան, առնու զհայր
մանկանն եւ զմայր եւ
զոր ընդ նմա էին, եւ
մտանէ ուր էր մանուկն
պառկեալ։ Եւ բռնեալ
զձեռն մանկանն ասէ
ցնա, Թալիթա կումի,
որ է մեկնեալ, Աղջիկ,
քեզ ասեմ, յարի։ Եւ ան-
դէն յարոյց զաղջիկն եւ
կենդանացաւ եւ սկսաւ
երթալ։ Էր ուրեմն ամ
երկոտասան։ Եւ զարհու-
րեցան զարհուրմամբ մե-
ծաւ։ Եւ պատուիրեաց
նոցա զոր ոք մի գիտասցէ
զայդ։ Եւ ասաց տալ նո-
ցա ուտել։

Եւ ելեալ անտի եկն ի
գաւառն իւր եւ գնային
ընդ նմա աշակերտք նո-
րա։ Եւ եղեւ շաբաթու
օրն, սկսաւ ուսուցանել
ի ժողովարանին։ Եւ բա-
զումք լուեալ զարհուրէին
ասելով, Ուստի այսոքիկ
եղեն եւ զի՞նչ է իմաստն
որ տրեալ է նմա, եւ զի-
նչ զօրութիւնք այսպիսիք
որ ընդ ձեռս նորա լինին։
Ոչ այս է՞ արհեստաւորն,
որդի Մարիամայ եւ եղ-
բայր Յակոբայ եւ Յովսէ-
ի եւ Յուդայի եւ Սիմո-
նի։ Եւ ոչ են քոյրք նո-
րա աստ ընդ մեզ։ Եւ
նեղէին զնա։ Եւ ասէ ցնո-
սա յիսուս, Զի ոչ է մար-
գարէ անպատիւ բայց
ի գաւառի իւրում եւ ի
հարս իւրում եւ ի տան
իւրում։ Եւ ոչ կարաց
անդ զոր ինչ զօրութիւն
առնել բայց զի քանի-
սունց հիւանդաց ձեռն
եդեալ բժշկեաց զնոսա։
Եւ զարհուրէր անհաւա-
տութեան նոցա։ Եւ շր-
ջէր ի գեղսն շուրջանակի
ուսուցանելով։

Եւ կոչեալ զտասն եւ
երկուս սկսաւ առաքել
զնոսա երկուս երկուս,
եւ ետ նոցա զիշխանու-
թիւն ոգւոցն պղծոց։ Եւ
պատուիրեաց նոցա զոր
ոչ ինչ առնուցուն ի ճա-
նապարհ բայց միայն
գաւազան, ոչ պարկ, ոչ
հաց, ոչ ի գոտի դրամ,
այլ կոշիկս ի ոտս եւ մի
զգեցուցանիցեն երկու
պատմուճանս։ Եւ ասէր
ցնոսա, Յորում տանն
մտանիցէք, անդ կացէք
մինչեւ ելանիցէք անտի։
Եւ զոր տեղի ոչ ընդու-
նիցին զձեզ եւ ոչ լուիցեն
ձեզ, ելեալ անտի սրբեցէք
զփոշին որ ի ոտից ձե-
րոց ի վկայութիւն նո-
ցա։ Ամէն ասեմ ձեզ, հա-
նդուրժելի եղիցի Սո-
դոմացւոց եւ Գոմորացւոց
յաւուր դատաստանին
քան զքաղաքն այն։

Եւ գնացեալ քարոզէին
զի զղջացարուք։ Եւ դե-
ւս բազումս հանէին եւ
օծանէին զբազումս իւղով
ի հիւանդս եւ բժշկէին։

Եւ լուաւ Հերովդէս թա-
գաւոր, զի յայտնի եղեւ
անուն նորա, եւ ասէին
զի Յովհաննէս մկրտիչ
յարեաւ ի մեռելոց, եւ
վասն այնորիկ զօրու-
թիւնք գործին ընդ նմա։
Ոմանք ասէին զի Եղիա
է, եւ ոմանք ասէին զի
մարգարէ է իբրեւ զմի
ի մարգարէիցն։ Եւ լուեալ
Հերովդէսի ասաց, Զոր
ես հատի զգլուխ Յովհան-
նու, նա յարեաւ ի մե-
ռելոց։ Զի Հերովդէս ինքն
առաքեալ էր եւ կալեալ
զՅովհաննէս եւ եդեալ
ի բանտի վասն Հերովդիա-
դայ կնոջ Փիլիպպոսի
եղբօր իւրոյ, զի զնա
առեալ էր կին։ Զի ասէր
Յովհաննէս Հերովդէսի,
Ոչ իրաւ է քեզ առնել
զկին եղբօր քո։ Եւ Հե-
րովդիադա ատէր զնա
եւ կամէր սպանանել
զնա, եւ ոչ կարէր։ Զի
Հերովդէս երկնչէր ի
Յովհաննէսէ, գիտացեալ
զի այր արդար է եւ սուրբ,
եւ պահէր զնա, եւ լուեալ
նորա բազում ինչ առնէր,
եւ հաճոյ լսէր նմա։ Եւ
եղեւ ժամանակ յարմար,
յորում Հերովդէս ընդ
ծննդեանն իւրում արար
ճաշ մեծամեծաց իւրոց
եւ հազարապետաց եւ
առաջնոց գաւառին գա-
լիլեացւոց։ Եւ մտեալ
դստերն Հերովդիադայ
եւ պարեալ հաճոյ արար
Հերովդէսի եւ ընդ հան-
գիստ արկելոցն ընդ
նմա։ Եւ ասէ թագաւորն
աղջկանն, Խնդրեա յինէ
զոր ինչ կամիս, եւ տա-
ցից քեզ։ Եւ երդնոյ նմա
զոր ինչ խնդրեսցես ինձ
տացից քեզ, մինչեւ կէս
թագաւորութեանս։ Եւ
նա ելեալ ասէ մաւրն իւ-
րում, Զի՞ խնդրեցից։
Եւ նա ասէ, Զգլուխ Յով-
հաննու մկրտչին։ Եւ
մտեալ անդէն աղջիկն
ընդ հանգիստ արկելոցն
ասէ թագաւորին, Կա-
միմ զի անդէն տացես
ինձ ի սկուտեղի զգլուխ
Յովհաննու մկրտչին։
Եւ տրտմեցաւ թագաւո-
րն, եւ վասն երդմանն եւ
վասն հանգիստ արկելոց-
ն ընդ նմա, ոչ կամեցաւ
նորա հակառակել։ Եւ
առաքեալ թագաւորն
սպահի, հրամայեաց բե-
րել զգլուխ նորա։ Եւ
գնացեալ սպահին ի բան-
տին, հատ զգլուխ նորա
եւ եբեր ի սկուտեղի եւ
ետ զնա աղջկանն, եւ
աղջիկն ետ զնա մաւրն
իւրում։ Եւ լուեալ աշա-
կերտացն նորա եկին եւ
առին զմարմին նորա եւ
եդին ի յարանի։

Եւ ժողովեցան առաքե-
լքն առ յիսուս եւ պատ-
մեցին նմա զամենայն
զոր արարին եւ զոր ու-
սուցին։ Եւ ասէ ցնոսա,
Եկայք դուք առանձինն
յանապատ տեղի եւ հան-
գիստ արարէք սակաւ։
Զի էին որ գային եւ որ
երթային բազումք, եւ
ոչ ժամ էր նոցա ուտել։
Եւ գնացեալ ի նաւէն
յանապատ տեղի առան-
ձինն։ Եւ տեսին զնոսա
ազգք բազումք երթա-
լով, եւ ծանեան զնոսա
բազումք, եւ հետիոտն
ամենայն քաղաքաց հա-
սին անդր առաջի նո-
ցա։ Եւ ելեալ յիսուս
տեսանէ զբազմութիւն
մեծ, եւ ողորմեցաւ նո-
ցա, զի էին իբրեւ զոչխարս
որ ոչ ունին հովիւ։ Եւ
սկսաւ ուսուցանել նո-
ցա զբազումս։ Եւ երե-
կոյացեալ աշակերտքն
նորա եկին առ նա ասե-
լով, Անապատ է տե-
ղիս եւ ժամ է ուշ, արձա-
կեա զնոսա, զի երթեալ
ի շուրջանակի գեղսն եւ
ի գիւղսն գնեսցեն ինքե-
անց հաց, զի ոչ ունին
ինչ ուտել։ Եւ պատաս-
խանի տուեալ ասէ ցնո-
սա, Տուք դուք նոցա ու-
տել։ Եւ ասեն ցնա, Եթէ
երթեալ գնեսցուք հաց
դահեկանաց երկերիցս
հարիւրից, եւ տացուք
նոցա ուտել։ Եւ նա ասէ
ցնոսա, Քանի՞ հաց ու-
նիք դուք, երթեալ տե-
սէք։ Եւ գիտացեալ ասեն,
Հինգ, եւ երկու ձուկն։
Եւ պատուիրեաց նոցա
զոր ամենեքեան հան-
գուսցեն ի խումբս խում-
բս ի վերայ կանաչ խո-
տոյ։ Եւ հանգեան ի խում-
բս խումբս ի հարիւրոց
եւ ի յիսնից։ Եւ առեալ
զհինգ հացսն եւ զերկու
ձուկն, հայեցեալ յերկինս
օրհնեաց եւ կոտրեաց
զհացսն եւ ետ աշակերտ-
ացն իւրոց զոր դնիցեն
առաջի նոցա, եւ զերկու
ձկանցն բաժանեաց ա-
մենեցուն։ Եւ կերան ա-
մենեքեան եւ յագեցան։
Եւ վերացուցին զկտորսն
տասն եւ երկու կողով
լցեալ եւ ի ձկանցն։ Եւ
էին որ կերան զհացսն
հինգ հազարք արանց։

Եւ անդէն հրամայեաց
աշակերտացն իւրոց մտա-
նել ի նաւ եւ նախ անց-
անել յայն կողմն առ
Բեթսայիդա, մինչդեռ
նա արձակեսցէ զբազ-
մութիւնն։ Եւ զբազմու-
թիւնն արձակեալ գնաց
ի լեառն աղօթել։ Եւ նա
մինակ էր ի ցամաքի։ Եւ
տեսանէ զնոսա տանջե-
լով ի վարելն, զի հակա-
ռակ էր նոցա հով։ Եւ
ի չորրորդ պահուն գիշե-
րոյ գայ առ նոսա քայ-
լելով ի վերայ ծովուն,
եւ կամէր անցանել զնո-
սա։ Եւ նոքա տեսեալ
զնա քայլելով ի վերայ
ծովուն, կարծեցին զի
տեսիլ է, եւ գոչեցին։
Զի ամենեքեան տեսին
զնա եւ խռովեցան։ Եւ
անդէն խօսեցաւ ընդ
նոսա եւ ասէ, Համարձա-
կեցարուք, ես եմ, մի
երկնչիք։ Եւ մտանէ առ
նոսա ի նաւ եւ դադարեաց
հողմն։ Եւ ի միտս ինքե-
անց զարհուրէին։ Զի ոչ
իմացան զհացսն, զի էր
սիրտ նոցա կուրացեալ։

Եւ անցեալ յայն կողմն
եկին ի գաւառն գենեսա-
րեթացւոց եւ մերձեցան
ի նաւահանգիստն։ Եւ
ելեալ նոցա ի նաւէն, ան-
դէն ճանաչեցին զնա։
Եւ շրջեցան ամենայն
գաւառն այն եւ սկսան
ի մահիճս դնել զհիւան-
դսն ուր լսէին զնա թէ
անդ է։ Եւ ուր մտանէր
ի գեղս կամ ի քաղաքս
կամ ի գիւղս, ի հրապա-
րակս դնէին զհիւանդսն
եւ աղաչէին զնա զի թէ-
կուզ միայն զծայրն հան-
դերձից նորա հպեսցին,
եւ որ հպէին նորա կեն-
դանանային։

Եւ ժողովին առ նա փա-
րիսեցիքն եւ ոմանք ի
դպրացն եկեալ ի Երու-
սաղէմէ։ Եւ տեսեալ զոմանս
ի աշակերտացն նորա զի
ապականեալ ձեռամբ
այսինքն անլուայ հացս
ուտեն։ Զի փարիսեցիքն
եւ ամենայն հրեայք ոչ
ուտեն մինչեւ զձեռսն
լուասցեն յարմարով, զա-
ւանդ երեցանցն պահե-
լով։ Եւ յորժամ գան ի
հրապարակէ, մինչեւ
լուասցեն ոչ ուտեն։ Եւ
այլ բազումք են զոր
ընկալեալ պահեն, լուա-
նալ բաժակաց եւ սկու-
տեղաց եւ պղնձեղինաց։
Եւ հարցանէին զնա փա-
րիսեցիքն եւ դպիրքն,
Զի՞ վասն այնորիկ ոչ
գնան աշակերտք քո ըստ
աւանդի երեցանցն, այլ
ապականեալ ձեռամբ
հանապազ հանեն զհացս։
Եւ նա պատասխանի տա-
լով ասէ ցնոսա, Լաւ
մարգարէացաւ Եսայի
վասն ձեր ծածկաւորաց,
որպէս գրեալ է, Ժողո-
վուրդս այս շրթամբք
պատուեն զիս, եւ սիրտ
նոցա հեռի է ինձ։ Եւ
զարդարեալ պաշտեն զիս
պատուիրանաւք եւ վար-
դապետութեամբ մարդ-
կան։ Զի զպատուիրանս
աստուծոյ թողեալ զա-
ւանդ մարդկան պահէք։
Եւ ասէ ցնոսա, Լաւ ան-
արգէք զպատուիրանս
աստուծոյ, զի զաւանդ
ձեր պահեսցէք։ Զի Մով-
սէս ասաց, Պատուեա
զհայր քո եւ զմայր քո,
եւ որ չարաչար բանիւ
անիծանիցէ զհայր կամ
զմայր մահու մահիցէ։
Եւ դուք ասէք, Եթէ ասիցէ
մարդ հաւր կամ մաւր,
Կորբան, որ է ասել, Ող-
ջակէզ, զոր ինչ ի քէն
օգտիցիս, եւ ոչ ետուք
նմա ինչ առնել հաւր կամ
մաւր, զբանն աստուծոյ
ոչնչացուցանէք զաւան-
դիւ ձերով։ Եւ զայսպիսի
բազումս առնէք։

Եւ կոչեալ զամենայն
զբազմութիւնն ասէ ցնո-
սա, Լուարուք ինձ ամե-
նեքեան եւ իմացարուք։
Ոչ ինչ է արտաքոյ մարդ-
կան որ մտանիցէ ի նա
եւ կարասցէ պղծել զնա,
այլ որ ելանէ ի մարդոյ
զայն պղծէ զմարդ։ Եթէ
ոք ունիցի ականջս լսել
լուիցէ։ Եւ յորժամ մտա-
նէր ի տուն ի բազմու-
թենէն, հարցանէին զնա
աշակերտքն նորա զառակ-
սն։ Եւ ասէ ցնոսա, Այդ-
պէս եւ դուք անխելք էք,
ոչ իմանայք զի ամենայն
որ ինչ արտաքոյ մտա-
նէ ի մարդ ոչ կարէ պղծել
զնա, զի ոչ մտանէ ի սիրտ
նորա, այլ ի փորն, եւ ի
պատուական ելանէ։ Եւ
ասէր, Զի որ ելանէ ի մար-
դոյ զայն պղծէ զմարդ։
Զի ներքուստ ի սրտէ մար-
դոյ չարախորհուրդք
ելանեն, պոռնկութիւնք,
գողութիւնք, սպանդք,
շնութիւնք, ագահու-
թիւնք, չարութիւնք, նե-
նգութիւն, անառակու-
թիւն, նախանձ, հայհո-
յութիւն, հպարտութիւն,
անմտութիւն։ Զայս ա-
մենայն չարիս ներքուստ
ելանեն եւ պղծեն զմարդ։

Եւ յարուցեալ անտի
գնաց ի սահմանս Տիւրոսի
եւ Սիդոնի։ Եւ մտեալ ի
տուն մի ոչ կամէր ոք
գիտասցէ, եւ ոչ կարաց
ծածկել։ Զի լուեալ կնոջ
մի որ էր դուստր նորա
ունէր դեւ պիղծ, եկեալ
անկաւ առ ոտս նորա։
Եւ կինն էր հեթանոս,
ազգաւ փիւնիկեցի ի
Սիւրիայ, եւ աղաչէր զնա
զի հան զդեւն յդստերէ
նորա։ Եւ նա ասէ ցնա,
Թո՛ղ նախ կշտասցին
որդիքն, զի ոչ է բարի
առնուլ զհաց որդւոցն
եւ արկանել շանց։ Եւ
նա պատասխանի տուեալ
ասէ ցնա, Այո՛, տէր, եւ
շունք սեղանոյ տակաւ
ուտեն ի փշրանաց մանկանց։
Եւ ասէ ցնա, Վասն
այդ բանի երթ, ելեալ
դեւն յդստերէ քումմէ։
Եւ գնացեալ կինն ի տուն
իւր գտանէ զդեւն ելեալ
եւ զդուստր իւր ննջեալ
ի մահիճ։

Եւ դարձեալ ելեալ ի
սահմանաց Տիւրոսի եկն
ի Սիդոն ընդ ծովն գա-
լիլեացւոց ընդ միջոց
սահմանաց Դեկապոլեայ։
Եւ բերեն առ նա խլա-
մուտ մի եւ համր, եւ
աղաչեն զնա զի եդցէ
ձեռն ի վերայ նորա։ Եւ
առեալ զնա ի բազմու-
թենէն առանձինն, եդ
զմատունս իւր ի ականջս
նորա, եւ թքեալ մատա-
մբ իւրով շօշափեաց զլե-
զու նորա։ Եւ հայեցեալ
յերկինս հառաչեաց եւ
ասէ ցնա, Եփփաթա, որ
է մեկնեալ, Բացարձակ
լեր։ Եւ անդէն բացան
ականջք նորա եւ կապ
լեզուի նորա արձակե-
ցաւ, եւ խօսէր ուղիղ։
Եւ պատուիրեաց նոցա
զոր ոք մի գիտասցէ զայդ։
Եւ որչափ նա պատուի-
րէր նոցա, այնչափ աւե-
լի եւս քարոզէին։ Եւ
զարհուրեալ զարհուրէին
ասելով, Զամենայն ինչ
լաւ արար, եւ խուլս լսել
տայ եւ համրս խօսել։

Յաւուրսն յայնոսիկ
դարձեալ բազմութեան
մեծի եղելոյ եւ չունելոյ
զինչ ուտել, կոչեալ յի-
սուս զաշակերտս իւր
ասէ ցնոսա, Խղճամիտ
եմ ես ի վերայ բազմու-
թեանս, զի արդ երիս աւուր
համբերեցին ինձ եւ ոչ
ունին ինչ ուտել։ Եւ եթէ
արձակեցից զնոսա ան-
կեր ի տունս իւրեանց,
նեղեսցին ճանապարհի։
Զի ոմանք ի նոցանէ հե-
ռագոյն եկեալ են։ Եւ
պատասխանի տուեալ
աշակերտքն նորա ասեն
ցնա, Ուստի կարասցէ
այսոքիկ ոք յանապատի
հանել հաց ի վերայ սո-
քա։ Եւ հարցանէ զնոսա,
Քանի՞ հաց ունիք դուք,
երթեալ տեսէք։ Եւ գի-
տացեալ ասեն, Եօթն։
Եւ պատուիրեաց բազ-
մութեանն հանգուցա-
նել ի վերայ երկրի։ Եւ
առեալ զեօթն հացսն,
գոհացեալ կոտրեաց եւ
ետ աշակերտացն իւրոց
զոր դնիցեն առաջի նո-
ցա, եւ դնէին առաջի
բազմութեանն։ Եւ ունէին
ձկունս սակաւս, եւ օրհ-
նեալ զնոսա ասաց դնել
զնոսա եւ զայդ առաջի
նոցա։ Եւ կերան եւ յա-
գեցան ամենեքեան։ Եւ
վերացուցին զկտորսն
եւ զձկունսն եւ զհացսն
եւ լցան եւ ի կողովս։
Եւ էին որ կերան չորք
հազարք արանց։ Եւ ար-
ձակեաց զնոսա։

Եւ անդէն մտեալ ի նաւ
գնաց ընդ ծովն գալիլեա-
ցւոց ի սահմանս Դալ-
մանութայ։ Եւ ելեալ
փարիսեցիքն սկսան հե-
տուել նմա, եւ փորձէին
զնա նշան ինչ յերկնից
խնդրել ի նմանէ։ Եւ նա
հառաչեալ ի հոգւոյն ասէ,
Զի՞ ազգս այս նշան խնդ-
րէ։ Ամէն ասեմ ձեզ, թէ
տացի ազգիս այսմիկ նշան։
Եւ թողեալ զնոսա մտեալ
դարձեալ ի նաւ գնաց յայն
կողմն։

Եւ մոռացան առնուլ
հաց, եւ ոչ ունէին ընդ
նմա ի նաւուն բայց զհաց
մի։ Եւ պատուիրեաց նո-
ցա ասելով, Տեսէք զգու-
շացարուք ի խմորոյ փա-
րիսեցւոցն եւ ի խմորոյ
հերովդէսի։ Եւ նոքա
խորհէին ընդ միմեանս
ասելով, Զհաց ոչ ունիմք։
Եւ գիտացեալ յիսուս
ասէ ցնոսա, Զի՞ խորհիք
զհաց ոչ ունել։ Ոչ դեռ
գիտէք եւ ոչ իմանայք,
եւ ունիք զսիրտ ձեր կու-
րացեալ։ Ունիք աչս եւ
ոչ տեսանէք, եւ ունիք
ականջս եւ ոչ լսէք։ Եւ
ոչ յիշէք, յորժամ զհինգ
հացսն բեկի ի հինգ հա-
զարս, քանի՞ կողով լցեալ
կտորաց վերացուցէք։
Ասեն ցնա, Տասն եւ երկու։
Եւ յորժամ զեօթն հացսն
ի չորս հազարս, քանի՞
կողով լցեալ կտորաց
վերացուցէք։ Եւ ասեն
ցնա, Եօթն։ Եւ ասէ ցնո-
սա, Զի՞ ոչ իմանայք։

Եւ գան ի Բեթսայիդա։
Եւ բերեն առ նա կոյր մի
եւ աղաչեն զնա զի մերձե-
ցուսցէ զնա։ Եւ առեալ
զձեռն կուրին հան զնա
ի գեղէն արտաքոյ, եւ
թքեալ ի բերան նորա եւ
եդեալ ձեռս ի վերայ նո-
րա հարցանէ զնա, Տես-
անե՞ս զինչ։ Եւ հայեցեալ
նա ասէ, Տեսանեմ զմարդ-
կունսն որպէս ծառս շր-
ջելով։ Եւ դարձեալ եդ
զձեռսն ի վերայ աչաց
նորա եւ սկսաւ հայել
նա, եւ դարձաւ ի բնու-
թիւն իւր եւ տեսանէր
զամենայն ինչ պայծա-
ռութեամբ։ Եւ առաքեաց
զնա ի տուն իւր ասելով,
Մի ի գեղն մտանիցես,
եւ մի ոք ասասցէ գեղին
զայդ։

Եւ ելեալ յիսուս եւ աշա-
կերտքն նորա գնացին ի
գեղսն կեսարիոյ փիլիպ-
պոսի։ Եւ ի ճանապարհին
հարցանէր զաշակերտսն
իւր ասելով, Զո՞ր ասեն
մարդիկ զիս լինել։ Եւ
նոքա պատասխանի տա-
լով ասեն ցնա, Ոմանք
զՅովհաննէս մկրտիչ,
ոմանք զԵղիա, եւ ոմանք
զմի ի մարգարէիցն։ Եւ
նա ասէ ցնոսա, Դուք
զիս զո՞ր ասէք լինել։
Պատասխանի տուեալ
Պետրոս ասէ ցնա, Դու
ես քրիստոս որդի աս-
տուծոյ կենդանւոյ։ Եւ
պատասխանի տուեալ յի-
սուս ասէ ցնա, Երանի
քեզ, Սիմոն Յովնանայ,
զի ոչ մարմին եւ արիւն
յայտնեցին քեզ զայդ,
այլ հայր իմ որ յերկինս
է։ Եւ ես ասեմ քեզ, թէ
դու ես Պետրոս, եւ ի վե-
րայ այսր վիմի շինեցից
զեկեղեցի իմ, եւ դրունք
դժոխոց ոչ յաղթեսցեն
նմա։ Եւ տացեմ քեզ զկլ-
ուխս արքայութեան երկ-
նից, եւ զոր ինչ կապիցես
ի վերայ երկրի կապեալ
եղիցի յերկինս, եւ զոր
ինչ լուծանիցես ի վերայ
երկրի լուծեալ եղիցի յեր-
կինս։ Եւ պատուիրեաց
նոցա զոր ոք մի ասասցէ
զայդ։

Եւ սկսաւ ուսուցանել
նոցա թէ պարտ է որդւոյ
մարդոյ բազում չարչա-
րանաց կրել եւ մերժել
ի ծերոց եւ ի քահանայա-
պետաց եւ ի դպրաց, եւ
սպանանել զնա, եւ յետ
երից աւուրց յարիցէ։ Եւ
զբանն զայդ յայտնի ասէր
նոցա։ Եւ առեալ զնա
Պետրոս սկսաւ նզովել
զնա ասելով, Ողորմած
լեր քեզ, տէր, մի եղիցի
քեզ զայդ։ Եւ նա դարձեալ
եւ նայեցեալ ի վերայ աշա-
կերտացն իւրոց նզովեաց
զՊետրոս եւ ասէ, Երթ
յետս իմ, սատանայ, զի
ոչ համի զաստուածայինսն
այլ զմարդկայինսն։ Եւ
կոչեալ զբազմութիւնն
ընդ աշակերտսն իւր ասէ
ցնոսա, Եթէ ոք կամիցի
զհետ իմ գալ, ուրասցի
ինքն ինքեան եւ առցէ
զխաչ իւր եւ հետեւեսցի
ինձ։ Զի որ կամիցի զան-
ձն իւր կեցուցանել կոր-
ուսցէ զնա, եւ որ կորու-
սցէ զանձն իւր վասն իմ
եւ վասն աւետարանին
զայն կեցուսցէ։ Զի զի՞նչ
օգտի մարդոյ եթէ զաշ-
խարհս ամենայն շահեսցի
եւ զանձն իւր կորուսցէ
կամ զի՞նչ տացէ մարդ
փոխանակ անձին իւրոյ։
Զի որ ամաչեսցէ զիս եւ
զբանս իմ ի սմա ազգի
շնացողի եւ մեղաւորի,
եւ որդի մարդոյ ամաչե-
սցէ զնա յորժամ գայցէ
ի փառս հաւր իւրոյ ընդ
սուրբ հրեշտակսն։

Եւ ասէր ցնոսա, Ամէն
ասեմ ձեզ, թէ կան ոմանք
ի կայնելոցս աստ որ ոչ
համեսցին մահու մինչեւ
տեսցեն զարքայութիւն
աստուծոյ գալ զօրու-
թեամբ։

Եւ յետ վեց աւուրց առ-
նու յիսուս զՊետրոս եւ
զՅակոբոս եւ զՅովհան-
նէս եղբայր Յակոբայ եւ
տանի զնոսա ի լեառն բարձր
առանձինս։ Եւ պայծառա-
ցաւ առաջի նոցա։ Եւ
հանդերձք նորա եղեն
փայլուն եւ սպիտակ
յոյժ, որպէս զի ոչ կարէ
լուացանել ոք ի վերայ
երկրի զայնպիսի սպի-
տակութիւն։ Եւ երեւե-
ցան նոցա Եղիա հան-
դերձ Մովսիսի, եւ էին
խօսակցեալ ընդ յիսուսի։
Եւ պատասխանի տուեալ
Պետրոս ասէ ցյիսուս,
Վարդապետ, բարի է մեզ
այստեղ լինել, եւ արասցուք
երեք տաղաւարս, մի քեզ
եւ մի Մովսիսի եւ մի Եղիայի։
Զի ոչ գիտէր զի՞նչ ասասցէ,
զի էին ապշեալ։ Եւ
եղեւ ամպ ստուերեալ
նոցա, եւ եղեւ ձայն ի
միոյ ամպոյն ասելով,
Սա է որդի իմ սիրելի,
զայս լուարուք։ Եւ ան-
դէն նայեցեալ ոչ ոք տե-
սին զոք բայց զյիսուս
միայն ընդ իւր

Յաւե՛ տեսցեն զձեռս իմ զոտիս զիմ, եթէ ես եմ նոյն. շո՛ւշ արարէք ինձ, եւ տեսէք, զի հոգի մարմին եւ ոսկերս չունի, որպէս զիս տեսանէք ունիմ։

Եւ ասացեալ զայս՝ ցոյց ետ նոցա զձեռս եւ զոտս։ Եւ մինչդեռ նոքա դեռ ոչ հաւատային ուրախութենէ, եւ զարմանային, ասէ ցնոսա. Ունի՞ք ինչ կերակուր աստ։ Եւ նոքա մատուցին նմա կտոր մի տապակեալ ձկան եւ մեղրահաց մի։ Եւ առեալ կերաւ առաջի նոցա։

Եւ մնացորդսն առեալ տուին նմա։ Եւ ասէ նոցա. Ահա՛ այս են բանք իմ, զոր խօսեցայ ընդ ձեզ մինչդեռ էի ընդ ձեզ, զի պարտ է կատարել զամենայն զոր գրեալ է ի մովսիսի օրինաց եւ ի մարգարէսն եւ ի սաղմոսս վասն իմ։ Յայնժամ բացաւ նոցա զմիտս, զի իմասցեն զգրոցն։ Եւ ասէ նոցա. Զի այսպէս գրեալ է, եւ այսպէս պարտ էր Քրիստոսի չարչարել եւ յարիցել յերկրորդումն աւուր ի մեռելոց։ Եւ քարոզել ապաշխարութիւն եւ թողութիւն մեղաց յամենայն ազգս, սկսեալ յերուսաղեմէ։ Եւ դուք վկայք եք այսոցիկ։ Եւ ահա՛ ես առաքեմ զխոստումն հաւր իմոյ ի վերայ ձեր։ Դուք ապա նստարուք ի քաղաքին երուսաղեմի, մինչեւ զգեցցիք զզօրութենէ յերից։

Եւ հանեալ զնոսա արտաքս ի քաղաքէն մինչեւ ի բեթանիա, ամբարձ զձեռս իւր եւ օրհնեաց զնոսա։ Եւ եղեւ մինչդեռ օրհնէր զնոսա, եղեւ ի նոսա եւ եկաց ի նոսա, եւ ամբարձաւ յերկինս։ Եւ նոքա երկիր պագին նմա, եւ դարձան յերուսաղեմ ուրախութեամբ մեծաւ։ Եւ էին միշտ յեկեղեցւոջ օրհնեալ զաստուած։ Ամէն։

Ղուկաս Աւետարանիչ։

Ի սկզբանէ էր բանն, եւ բանն էր առ աստուած, եւ աստուած էր բանն։ Նա էր ի սկզբանէ առ աստուած։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ, եւ առանց նորա ոչ ինչ եղեւ, զոր եղեւ։ Ի նմա կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն յաւիտենից լուսաւորէ, եւ խաւարն զնա ոչ ընկալաւ։ Եղեւ մարդ մի, որ առաքեցաւ յաստուծոյ, անուն նորա յովհաննէս։ Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր ճշմարիտ լոյսն, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ, որ գայ յաշխարհս։ Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան։ Որ ընկալան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդի աստուծոյ լինել, հաւատացելոց յանուն նորա։ Որ ոչ յարեանց, եւ ոչ յարենէ մարմնոյ, եւ ոչ յակամայութենէ այրոյ, այլ յաստուծոյ ծնան։ Եւ բանն մարմին եղեւ, եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ միածնի յհաւրէ, լի շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ։ Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, եւ աղաղակէ եւ ասէ. Սա էր, զոր ասացի, թէ որ յետ իմ գալոցն է, առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր։ Եւ յլնութենէ նորա մեք ամենեքեան առաք, եւ շնորհս ընդ շնորհս։ Զի օրէնքն յմովսէսէ տուաւ, շնորհն եւ ճշմարտութիւնն յիսուսէ քրիստոսէ եղեւ։ Զաստուած ոչ ոք երբէք ետես, միածինն որդի, որ է յգրկի հաւր, նա պատմեաց։

Եւ այս է վկայութիւն յովհաննու, յորժամ առաքեցին հրեայքն յերուսաղեմէ քահանայս եւ ղեւտացիս, զի հարցանիցեն զնա. Դու ո՞վ ես։ Եւ խոստովան եղեւ, եւ ոչ ուրացաւ, եւ խոստովան եղեւ. Զի ես ոչ եմ քրիստոս։ Եւ հարցին զնա. Ապա ի՞նչ, եղիա՞ դու ես։ Ասէ. Ոչ եմ։ Մարգարէ՞ դու ես։ Պատասխանի ետ. Ոչ։ Ասեն ցնա. Ապա ո՞վ ես, զի պատասխանի տացուք առաքելոցն մերոց։ Զի՞ ասես վասն քո։ Ասէ. Ես ձայն մի եմ որ աղաղակի յանապատի. Ուղղեցէք զճանապարհ տեառն, որպէս ասաց եսայի մարգարէ։ Եւ առաքեալքն էին յփարիսեցւոց։ Եւ հարցին զնա, եւ ասեն ցնա. Զի՞ մկրտես, եթէ դու ոչ ես քրիստոս, եւ ոչ եղիա, եւ ոչ մարգարէ։ Պատասխանի ետ նոցա յովհաննէս, եւ ասէ. Ես ջրով մկրտեմ զձեզ, եւ յձեզ մէջ կայ մի, զոր դուք ոչ գիտէք։ Նա է որ յետ իմ գալոցն է, առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր։ Զոր ես ոչ արժանի եմ լուծանել զկօշիկ նորա։ Զայս ամենայն յԲեթանիա եղեւ, յայնկոյս յորդանանայ, ուր յովհաննէս մկրտէր։

Եւ յաւուրն միւսում տեսանէ յովհաննէս զյիսուս գալով առ ինքն, եւ ասէ. Ահա՛ գառն աստուծոյ, որ վերանայ զմեղս աշխարհի։ Սա է, վասն որոյ ես ասացի, թէ յետ իմ գայ մարդ մի, որ առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ զի յայտնեսցի յիսրայէլի, վասն այսորիկ եկի ես ջրով մկրտել։ Եւ վկայեաց յովհաննէս եւ ասէ. Զհոգին տեսի իջանելով իբրեւ զաղաւնի յերկնից, եւ հանգեաւ ի վերայ նորա։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ որ առաքեաց զիս մկրտել ջրով, նա ասաց ցիս. Յորում տեսանիցես զհոգին իջանելով եւ հանգչելով ի վերայ նորա, նա է որ մկրտէ հոգւով սրբով։ Եւ ես տեսի, եւ վկայեցի, եթէ սա է որդի աստուծոյ։

Եւ յաւուրն միւսում կայր յովհաննէս եւ երկու ի աշակերտաց նորա։ Եւ հայեցեալ յիսուսի որ գնայր, ասէ. Ահա՛ գառն աստուծոյ։ Եւ լուան երկու աշակերտքն նորա զբանն, եւ գնացին զհետ յիսուսի։ Դարձեալ յիսուս եւ տեսեալ զնոսա զհետ իւր գալ, ասէ ցնոսա. Զի՞ խնդրէք։ Եւ նոքա ասեն ցնա. Ռաբբի, որ թարգմանի վարդապետ, ուր բնակեցար։ Ասէ ցնոսա. Եկայք եւ տեսէք։ Եկին եւ տեսին զուր բնակեցաւ, եւ մնացին առ նմա յաւուրն յայնմ։ Եւ էր իբրեւ ժամ տասներորդ։ Էր անդրէաս եղբայր սիմոն պետրոսի մի ի երկոցունց որ լուան յովհաննու եւ գնացին զհետ նորա։ Գտանէ նա նախ զսիմոն եղբայր իւր, եւ ասէ ցնա. Գտաք զմեսիա, որ է թարգմանի քրիստոս։ Եւ տարեալ զնա առ յիսուս։ Եւ հայեցեալ յիսուս ասէ. Դու ես սիմոն որդի յովնանու, դու կոչեսցիս կեփաս, որ է թարգմանի պետրոս։

Յաւուրն միւսում կամեցաւ յիսուս երթալ յգալիլեա, եւ գտանէ զփիլիպպոս, եւ ասէ ցնա. Հետեւեա՛ ինձ։ Եւ էր փիլիպպոս ի բեթսայիդա, ի քաղաքէ անդրէասի եւ պետրոսի։ Գտանէ փիլիպպոս զնաթանայէլ, եւ ասէ ցնա. Գտաք զոր գրեաց մովսէս յօրինաց եւ մարգարէքն, զյիսուս որդի յովսեփայ, որ է յնազովրէթ։ Եւ ասէ ցնա նաթանայէլ. Ի նազովրէթէ կարի՞ է բան մի բարի։ Ասէ ցնա փիլիպպոս. Եկ եւ տես։ Տեսանէ յիսուս զնաթանայէլ գալով առ ինքն, եւ ասէ վասն նորա. Ահա՛ իսրայէլացի ճշմարիտ, յորում նենգութիւն չիք։ Ասէ ցնա նաթանայէլ. Ուստի գիտես զիս։ Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցնա. Յորժամ էիր դու ընդ թզենեաւն, տեսի զքեզ։ Պատասխանի ետ նաթանայէլ եւ ասէ ցնա. Ռաբբի, դու ես որդի աստուծոյ, դու ես թագաւոր իսրայէլի։ Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցնա. Վասն զի ասացի քեզ, թէ տեսի զքեզ ընդ թզենեաւն, հաւատացեր. մեծագոյնս քան զայս տեսցես։ Եւ ասէ ցնա. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս բացեալ, եւ զհրեշտակս աստուծոյ ելանելով եւ իջանելով ի վերայ որդւոյ մարդոյ։

Եւ յաւուրն երրորդի հարսնիս եղեւ ի գալիլեա կանայ, եւ էր մայր յիսուսի անդ։ Կոչեցաւ եւ յիսուս եւ աշակերտքն նորա ի հարսնիսն։ Եւ պակասեցաւ գինի, եւ ասէ մայր յիսուսի ցնա. Գինի չունին։ Ասէ ցնա յիսուս. Զի՞ ինձ եւ քեզ, կին, ոչ եհաս ժամ իմ։ Ասէ մայրն ցսպասաւորսն. Զոր ինչ ասիցէ ձեզ, արարէք։ Եւ էին անդ վեց ագամ քարէ դրուանք, դրեալ ըստ սահմանի մաքրութեան հրէից, առնուլ ի նոսա երկուս եւ երիս չափս։ Ասէ ցնոսա յիսուս. Լցէք զդրուանսն ջրով։ Եւ լցին զնոսա մինչեւ ի բերան։ Եւ ասէ ցնոսա. Մատուցէք այժմ եւ տարէք առ տեսուչն հարսնեացն։ Եւ տարին։ Եւ որպէս ճաշակեաց տեսուչն հարսնեացն զջուրն որ եղեալ էր գինի, եւ ոչ գիտէր զորմէ էր, այլ սպասաւորքն գիտէին որ քաղեալ էին զջուրն, կոչէ տեսուչն հարսնեացն զփեսայն, եւ ասէ ցնա. Ամենայն մարդ զառաջին գինի դնէ, եւ յորժամ արբեցեալ լինիցին, զայն որ պակաս է. դու զբարի գինի մինչեւ ցայժմ պահեցեր։ Սկիզբն արար յիսուս զնշանացն իւրոց յանդ ի կանայ գալիլեացւոց, եւ յայտնեաց զփառս իւր, եւ հաւատացին ցնա աշակերտքն նորա։

Յետ այսորիկ իջին յկափառնայում, նա եւ մայր նորա եւ եղբարք նորա եւ աշակերտքն նորա, եւ անդ բնակեցան ոչ բազում աւուրս։ Եւ մերձեցաւ զատկն հրէից, եւ ել յիսուս յերուսաղեմ։ Եւ գտանէ ի տաճարին զվաճառականս ցուլս եւ ոչխարս եւ աղաւնիս, եւ զդրամատունսն նստեալ։ Եւ արարեալ մտրակ ի պարանոցաց, հանին զամենեսեան արտաքս ի տաճարէն, եւ զոչխարսն եւ զցուլսն, եւ զդրամն դրամատանցն սփռեաց, եւ սեղանս նոցա շրջեալ տապալեաց։ Եւ ասէ ցվաճառականսն աղաւնեաց. Տարէ՛ք զայդոսիկ աստի, մի՛ արասջիք զտուն հաւր իմոյ տուն վաճառանոցի։ Յիշեցին աշակերտքն նորա եթէ գրեալ է. Նախանձ տանն քո կերիցէ զիս։ Պատասխանի ետ հրեայքն եւ ասեն ցնա. Զի՞ նշան ցուցանես մեզ, զի այսպէս առնես։ Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Քակեցէ՛ք զտաճարդ զայդ, եւ երիւք աւուրք յարուսցից զնա։ Ասեն հրեայքն. Քառասուն եւ վեց ամ շինեցաւ տաճարդ զայդ, եւ դու երիւք աւուրք յարուսցես զնա։ Նա ասէր զտաճարէ մարմնոյ իւրոյ։ Եւ յորժամ յարոյց զնա յերից, յիշեցին աշակերտքն նորա եթէ զայդ ասէր, եւ հաւատացին գրոցն եւ բանին զոր ասաց յիսուս։

Եւ էր յերուսաղեմ յաւուրսն զատկին, ի տաճարին, եւ բազումք հաւատացին յանուն նորա, տեսեալ զնշանսն զոր առնէր։ Եւ յիսուս ոչ հաւատայր զանձինս իւր նոցա, վասն զի ինքն գիտէր զամենեսեան, եւ ոչ պիտոյ էր նմա զի վկայեսցէ ոք վասն մարդոյ, զի ինքն գիտէր զոր էր ի մարդոյ։

Եւ էր մարդ մի ի փարիսեցւոց, անուն նորա նիկոդեմոս, իշխան հրէից։ Նա եկն առ յիսուս գիշերի, եւ ասէ ցնա. Ռաբբի, գիտեմք զի յաստուծոյ եկեր վարդապետ, զի զայսոսիկ նշանս զոր դու առնես, ոչ ոք կարէ առնել, եթէ ոչ եղիցի աստուած ընդ նմա։ Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցնա. Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի յերկնից, ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն աստուծոյ։ Ասէ ցնա նիկոդեմոս. Զիա՞րդ կարէ մարդ ծնանել, որ ծեր է, եթէ կարէ երկրորդ անգամ մտանել ի որովայն մաւր իւրոյ եւ ծնանել։ Պատասխանի ետ յիսուս. Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի ջրով եւ հոգւով, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն աստուծոյ։ Որ ծնանի ի մարմնոյ, մարմին է, եւ որ ծնանի ի հոգւոյ, հոգի է։ Մի՛ զարմանար զի ասացի քեզ, թէ պարտ է ձեզ ծնանել յերկնից։ Հոգին ուր կամի փչէ, եւ զձայնն նորա լսես, եւ ոչ գիտես ուստի գայ եւ ուր երթայ։ Այսպէս է ամենայն որ ծնանի ի հոգւոյ։ Պատասխանի ետ նիկոդեմոս եւ ասէ ցնա. Զիա՞րդ կարեն այսոքիկ լինել։ Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցնա. Դու ես վարդապետ իսրայէլի, եւ զայսոսիկ ոչ գիտես։ Ամէն ամէն ասեմ քեզ, զոր գիտեմք խօսիմք, եւ զոր տեսաք վկայեմք, եւ վկայութիւն մեր ոչ առնուք։ Եթէ զերկրաւորսն ասացի ձեզ եւ ոչ հաւատայք, զիա՞րդ հաւատասջիք եթէ զերկնաւորսն ասիցեմ ձեզ։ Եւ ոչ ոք համբարձաւ յերկինս, եթէ ոչ որ իջեալ է յերկնից, որդի մարդոյ որ է յերկինս։ Եւ որպէս մովսէս վերացոյց զպատարագ յանապատի, նոյնպէս պարտ է վերանալ որդւոյ մարդոյ, զի ամենայն որ հաւատայ նմա, մի՛ կորիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ Զի այսպէս սիրեաց աստուած զաշխարհ, մինչեւ զմիածին որդի իւր ետ, զի ամենայն որ հաւատայ նմա, մի՛ կորիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ Զի ոչ առաքեաց աստուած զորդի իւր յաշխարհ, զի դատեսցէ զաշխարհ, այլ զի կեցուսցէ զաշխարհ նովաւ։ Որ հաւատայ նմա, ոչ դատի, եւ որ ոչ հաւատայ, արդէն դատեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի որդւոյ աստուծոյ։ Եւ այս է դատաստան, զի լոյս եկն յաշխարհ, եւ սիրեցին մարդիկ զխաւար քան զլոյս, զի չար էին գործք նոցա։ Զի ամենայն որ չարիս առնէ, ատէ զլոյսն, եւ ոչ գայ առ լոյսն, զի մի՛ յայտնեսցին գործք նորա։ Եւ որ առնէ զճշմարտութիւն, գայ առ լոյսն, զի յայտնեսցին գործք նորա, զի աստուծով են արարեալ։

Եւ յետ այսորիկ եկն յիսուս եւ աշակերտքն նորա յերկիրն հրէաստանեայ, եւ անդ բնակեցաւ ընդ նոսա եւ մկրտէր։ Եւ էր յովհաննէս մկրտեալ ի հնոնայ մերձ ի սաղիմ, զի ջուր բազում էր անդ, եւ գային եւ մկրտէին։ Զի ոչ էր դեռ արկեալ յովհաննէս ի բանտ։ Եղեւ ուրեմն հարցումն աշակերտաց յովհաննու ընդ հրեայսն վասն սրբութեան։ Եւ եկեալ առ յովհաննէս ասեն ցնա. Ռաբբի, որ էր ընդ քեզ յայնկոյս յորդանանայ, զորոյ դու վկայեցեր, ահա՛ նա մկրտէ, եւ ամենեքեան գնան առ նա։ Պատասխանի ետ յովհաննէս եւ ասէ. Ոչ կարէ մարդ առնուլ ինչ, եթէ ոչ եղիցի տուեալ ինչ ի յերկնից։ Դուք ինքեանք վկայ էք ինձ, զի ասացի, թէ ես ոչ եմ քրիստոս, այլ առաքեալ եմ առաջի նորա։ Որ ունի զկին, նա է փեսայ, իսկ բարեկամ փեսային որ կայ եւ լսէ զնա, ուրախութեամբ ուրախանայ ձայնէ փեսային։ Ուրեմն զայս ուրախութիւն իմ լցաւ։ Նա պարտ է աճել, եւ ես պակասել։ Որ յերկնից գայ, վերագոյն քան զամենեսեան է։ Որ յերկրէ է, յերկրէ է, եւ յերկրէ խօսի։ Որ յերկնից գայ, վերագոյն քան զամենեսեան է։ Եւ զոր ետես եւ լուաւ, զայն վկայէ, եւ վկայութիւն նորա ոչ ոք առնու։ Որ առնու զվկայութիւն նորա, կնքեաց եթէ ճշմարիտ է աստուած։ Զի որ առաքեացն զաստուած, զբանս աստուծոյ խօսի, զի ոչ տայ զհոգին չափով։ Հաւրն սիրէ զորդի, եւ ամենայն ինչ ետ ի ձեռն նորա։ Որ հաւատայ որդւոյ, ունի կեանս յաւիտենական, եւ որ ոչ հաւատայ որդւոյ, ոչ տեսցէ զկեանս, այլ բարկութիւն աստուծոյ մնայ ի վերայ նորա։

Եւ գիտաց յիսուս զի լուան փարիսեցիքն եթէ յիսուս աշակերտս առնու եւ մկրտէ զբազումս քան զյովհաննէս, թէպէտ եւ ինքն յիսուս ոչ մկրտէր, այլ աշակերտքն նորա։ Եւ թողեալ զհրէաստանեայ, գնաց դարձեալ յգալիլեա։ Եւ պարտ էր նմա անցանել ընդ սամարիա։ Եւ գայ յքաղաքն սամարացւոց որ կոչի սիւքար, մերձ ի դաշտն զոր ետ յակոբ յովսեփ որդի իւր։ Եւ էր անդ ջրհոր յակոբայ։ Եւ յիսուս նստեալ ի վերայ ջրհորոյն, ժամ էր իբրեւ վեց։ Գայ կին մի ի սամարացւոց քաղել ջուր։ Ասէ ցնա յիսուս. Տո՛ւր ինձ ջուր արբուցանել։ Զի աշակերտքն նորա գնացեալ էին յքաղաքն զկերակուր գնել։ Ասէ ցնա կինն սամարացի. Զիա՞րդ դու հրեայ եւ յինէն խնդրես ջուր արբուել, որ կին սամարացի եմ։ Զի ոչ գործեն հրեայքն ընդ սամարացիսն։ Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցնա. Եթէ գիտիցես զպարգեւ աստուծոյ, եւ զոր ասէ ցքեզ, տո՛ւր ինձ ջուր արբուցանել, դու խնդրեցեր ի նմանէ, եւ ետ քեզ ջուր կենդանի։ Ասէ ցնա կինն. Տէր, ոչ ունիս զի քաշեսցես, եւ ջրհորն խոր է, ուստի ունիցիս զջուրն կենդանի։ Զի՞ մեծ ես դու քան զհայր մեր յակոբ, որ ետ մեզ զջրհորդ զայդ, եւ ինքն արբեաց ի նմանէ, եւ որդիք նորա, եւ անասունք նորա։ Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցնա. Ամենայն որ արբուի ի ջրոյ զայդմանէ, ծարաւի լինիցի դարձեալ, եւ որ արբուի ի ջրոյ զոր ես տացեմ նմա, ոչ ծարաւի լինիցի յաւիտեան, այլ ջուրն զոր ես տացեմ նմա, աղբիւր ջրոյ լինիցի նմա, որ բղխէ ի կեանս յաւիտենական։ Ասէ ցնա կինն. Տէր, տո՛ւր ինձ զայդ ջուր, զի մի՛ ծարաւի լինիցիմ, եւ մի՛ գայցեմ հանել ի ջրոյն։ Ասէ ցնա յիսուս. Երթա՛ կոչեա զայր քո, եւ եկ անդրէն հոս։ Պատասխանի ետ կինն եւ ասէ. Չունիմ ամուսին։ Ասէ ցնա յիսուս. Լաւ ասացեր թէ չունիմ ամուսին, զի հինգ այր ունէիր, եւ արդ զոր ունիս, ոչ է քո ամուսին, զայդ ճշմարիտ ասացեր։ Ասէ ցնա կինն. Տէր, տեսանեմ զի մարգարէ ես դու։ Հարքն մեր ի լերինս զայսոսիկ պագանէին, եւ դուք ասէք թէ յերուսաղեմ է տեղի ուր պագանել պարտ է։ Ասէ ցնա յիսուս. Հաւատա՛ ինձ, կին, զի գայ ժամ, յորում ոչ յայսմ լերինս եւ ոչ յերուսաղեմ պագանիցէք հաւրն։ Դուք պագանէք զոր ոչ գիտէք, մեք պագանեմք զոր գիտեմք, զի փրկութիւն յհրեայսն է։ Եւ գայ ժամ, եւ արդ է, յորում ճշմարիտ պագանողքն հոգւով եւ ճշմարտութեամբ պագանիցեն հաւրն, զի եւ հայր այնպիսիս խնդրէ զպագանողս իւր։ Հոգի է աստուած, եւ որ պագանեն նմա, հոգւով եւ ճշմարտութեամբ պագանել պարտ է։ Ասէ ցնա կինն. Գիտեմ զի մեսիա գայ, որ կոչի քրիստոս, եւ յորժամ եկեսցէ նա, պատմեսցէ մեզ զամենայն։ Ասէ ցնա յիսուս. Ես եմ, որ խօսիմ ընդ քեզ։

Եւ ի սմին ժամու եկին աշակերտքն նորա, եւ զարմանային զի ընդ կնոջ խօսէր։ Սակայն ոչ ասաց ոք. Զի՞ խնդրես, կամ զի՞ խօսիս ընդ նմա։ Եւ կինն եթող զջրհորդն իւր, եւ գնաց յքաղաքն, եւ ասէ ցմարդիկն. Եկայք եւ տեսէք մարդ մի որ ասաց ինձ զամենայն զոր արարի, մի՞թէ նա է քրիստոս։ Եւ ելին յքաղաքէն, եւ գային առ նա։ Եւ ի միջոցի աղաչէին զնա աշակերտքն նորա, եւ ասէին. Ռաբբի, կե՛ր։ Եւ նա ասէ ցնոսա. Ես կերակուր ունիմ կերակրել, զոր դուք ոչ գիտէք։ Ասէին աշակերտքն ցմիմեանս. Մի՞թէ ոք բերեալ է նմա կերակուր։ Ասէ ցնոսա յիսուս. Իմ կերակուր է, զի արարից զկամս հաւր իմոյ, որ առաքեաց զիս, եւ կատարեցից զգործ նորա։ Ոչ ասէք դուք, եթէ ամիսք չորք են, եւ հունձք գան։ Ահա՛ ասեմ ձեզ, ամբարձէ՛ք զաչս ձեր, եւ տեսէ՛ք զանդս, զի սպիտակ են հունձք արդէն։ Եւ որ հնձէ, վարձս առնու, եւ ժողովէ զպտուղ ի կեանս յաւիտենական, զի եւ որ սերմանէ, միանգամ ուրախ լիցի, եւ որ հնձէ։ Զի ի սմա է ճշմարիտ ասացեալն, եթէ այլ է որ սերմանէ, եւ այլ է որ հնձէ։ Ես առաքեցի զձեզ հնձել զոր ոչ դուք վաստակեցէք, այլ այլք վաստակեցին, եւ դուք ի վաստակս նոցա մտէք։

Եւ յայնմ քաղաքէ բազումք հաւատացին ցնա սամարացիքն, վասն բանի կնոջ որ վկայէր եթէ ասաց ինձ զամենայն զոր արարի։ Եւ երթեալ առ նա սամարացիքն, աղաչէին զնա որ մնասցէ ընդ նոսա։ Եւ մնաց անդ երկու աւուրս։ Եւ բազումք աւելի հաւատացին նմա վասն բանի նորա։ Եւ կնոջն ասէին. Ոչ այլ ինչ վասն խօսից քոց հաւատամք, զի մեք ինքեանք լուաք եւ գիտեմք, եթէ սա է ճշմարիտ քրիստոս, փրկիչ աշխարհի։

Եւ յետ երկուց աւուրց ել անտի եւ գնաց յգալիլեա։ Զի յիսուս ինքն վկայեաց, եթէ մարգարէ ընդ իւրում հայրենեաց պատուական չէ։ Եւ եկն յգալիլեա, եւ ընկալան զնա գալիլեացիքն, տեսեալ զամենայն զոր արար յերուսաղեմ յաւուրն տաւնին, զի եւ նոքա եկեալ էին յտաւնին։ Եկն ուրեմն յիսուս յկանայ գալիլեացւոց, ուր արար զջուրն գինի։ Եւ էր ոմն թագաւորական, որ որդի հիւանդ ունէր յկափառնայում։ Եւ լուեալ նմա եթէ յիսուս եկն յերկիրն հրէաստանեայ յգալիլեա, գնաց առ նա, եւ աղաչէր զնա որ իջցէ եւ բժշկեսցէ զորդի նորա, զի մեռանէր։ Ասէ ցնա յիսուս. Եթէ նշան եւ սքանչելիս ոչ տեսանիցէք, ոչ հաւատայք։ Ասէ ցնա թագաւորական. Տէր, իջի՛ր մինչ ոչ մեռանի որդի իմ։ Ասէ ցնա յիսուս. Երթա՛ որդի քո կենդանի է։ Հաւատաց մարդն բանին զոր ասաց ցնա յիսուս, եւ գնայր։ Եւ մինչդեռ նա իջանէր, ծառայքն նորա ընդառաջ եկեալ պատմեցին նմա եւ ասեն. Որդի քո կենդանի է։ Եւ հարցանէ զնոսա զժամ յորում լաւացաւ։ Եւ ասեն ցնա. Երէկ ժամ եւթն թողաւ զնա ախտ տենդոյ։ Գիտաց հայրն զի յայն ժամու էր յորում ասաց ցնա յիսուս. Որդի քո կենդանի է։ Եւ հաւատացին նա եւ ամենայն տունն նորա։ Զայս երկրորդ նշան արար յիսուս, գալով յերկրէ հրէաստանեայ յգալիլեա։

Եւ յետ այսորիկ էր տաւն հրէից, եւ ել յիսուս յերուսաղեմ։ Եւ է յերուսաղեմ ի դրան ոչխարաց ջրհոր մի, որ կոչի եբրայերէն բեթսայիդա, որ ունի հինգ սեամս։ Յայսոսիկ պառկէին բազում հիւանդք, կոյրք, կաղք, ցամաքեալք, սպասեալք շարժման ջրոյն։ Զի հրեշտակ տեառն յամի ի ժամ ինչ ի ջուրն իջանէր, եւ խառնէր զջուրն, եւ որ առաջին մտանէր ի ջուրն խառնելոյ, առողջանայր յամենայն ախտէ զոր ունէր։ Էր ուրեմն անդ մարդ մի, որ ունէր զհիւանդութիւն իւր երկոտասան ամ։ Տեսեալ յիսուսի պառկեալ զայն, եւ գիտացեալ զի բազում ժամանակս ունի, ասէ ցնա. Կամիս ողջանալ։ Պատասխանի ետ հիւանդն եւ ասէ. Տէր, մարդ չունիմ, զի յորժամ խառնեսցի ջուրն, արկցէ զիս յջրհորն, այլ մինչ գամ ես, ուրիշ առաջի իմ իջանէ։ Ասէ ցնա յիսուս. Յարի՛ր, առ զմահիճ քո եւ գնա։ Եւ յանդիման եղեւ մարդն, եւ առ զմահիճ իւր եւ գնայր։ Եւ էր յաւուրն յայնմ շաբաթ։ Ասէին հրեայքն ցբժշկեալն. Շաբաթ է, եւ ոչ օրէն է քեզ առնուլ զմահիճ քո։ Պատասխանի ետ նոցա. Որ զիս առողջացոյց, նա ասաց ցիս. Առ զմահիճ քո եւ գնա։ Հարցին զնա. Ո՞վ է մարդն որ ասաց ցքեզ. Առ զմահիճ քո եւ գնա։ Եւ բժշկեալն ոչ գիտէր զորմէ էր, զի յիսուս խոտորեցաւ ի բազմութենէ ժողովրդեանն որ անդ էր։ Յետ այսորիկ գտանէ զնա յիսուս ի տաճարին, եւ ասէ ցնա. Ահա՛ առողջացար, մեղո՛ւ մի՛ ևս մեղանչեր, զի մի՛ գուցէ չարագոյն քան զայս եղիցի քեզ։ Գնաց մարդն եւ պատմեաց հրեայսն եթէ յիսուս է որ առողջացոյց զնա։ Եւ վասն այսորիկ հալածանս կային հրեայքն ցյիսուս, զի զայսպիսի գործս առնէր յաւուրն շաբաթու։ Եւ պատասխանի ետ նոցա յիսուս. Հաւրն իմ մինչեւ ցայժմ գործէ, եւ ես գործեմ։ Վասն այսորիկ առաւել խնդրէին հրեայքն սպանանել զնա, զի ոչ միայն զշաբաթն լուծանէր, այլ եւ զհայր իւր ասէր զաստուած, զինքն հաւասար առնելով աստուծոյ։

Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, ոչ կարէ որդի ինքնին առնել ինչ, եթէ ոչ զոր տեսանիցէ հաւրն առնել, զի զոր ինչ նա առնէ, զայն եւ որդի նոյնպէս առնէ։ Զի հայր սիրէ զորդի, եւ ամենայն ինչ ցուցանէ նմա զոր ինքն առնէ, եւ մեծագոյնս քան զայս ցուցանիցէ նմա գործս, զի դուք զարմասջիք։ Զի որպէս հայր յարուցանէ զմեռեալս եւ կենդանացուցանէ, նոյնպէս եւ որդի զորս կամի կենդանացուցանէ։ Զի ոչ դատէ հայր զոք, այլ զամենայն դատաստան ետ որդւոյ, զի ամենեքեան պատուեսցեն զորդի որպէս պատուեն զհայր։ Որ ոչ պատուէ զորդի, ոչ պատուէ զհայր որ առաքեաց զնա։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ որ զբանս իմ լսէ եւ հաւատայ առաքելոյ իմոյ, ունի կեանս յաւիտենական, եւ ի դատաստան ոչ գայ, այլ անցեալ է ի մահուանէ ի կեանս։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ գայ ժամ, եւ արդ է, յորում մեռեալքն լսիցեն ձայնի որդւոյ աստուծոյ, եւ որ լսիցեն կեցցեն։ Զի որպէս հայր ունի կեանս յինքեան, նոյնպէս եւ որդւոյ ետ կեանս ունել յինքեան, եւ իշխանութիւն ետ նմա եւ դատաստան առնել, զի որդի մարդոյ է։ Մի՛ զարմանայք զայդ, զի գայ ժամ, յորում ամենեքեան որ ի գերեզմանս են լսիցեն ձայնի նորա, եւ ելցեն որ զբարիս արարին ի յարուցումն կենաց, եւ որ զչարիս արարին ի յարուցումն դատաստանի։ Ոչ կարեմ ես ինքնին առնել ինչ, որպէս լսեմ դատեմ, եւ դատաստան իմ արդար է, զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս հաւր իմոյ որ առաքեաց զիս։

Եթէ ես վկայեմ վասն ինքեան, վկայութիւն իմ ոչ է ճշմարիտ։ Այլ է որ վկայէ վասն իմ, եւ գիտեմ զի ճշմարիտ է վկայութիւն զոր վկայէ վասն իմ։ Դուք առաքեցէք առ յովհաննէս, եւ վկայեաց ճշմարտութեան։ Ոչ թէ ես ի մարդոյ վկայութիւն առնում, այլ զայս ասեմ զի կեցցէք։ Նա էր ճրագ այրեալ եւ լուսաւորեալ, եւ դուք կամեցայք մի ժամ ուրախանալ ի լուսոյ նորա։ Ես ունիմ վկայութիւն մեծագոյն քան զյովհաննու, զի զոր ետ ինձ հայր կատարել, զգործսն զայսոսիկ զոր ես առնեմ, վկայեն վասն իմ, եթէ հաւրն առաքեաց զիս։ Եւ հայր որ առաքեաց զիս, նա վկայեաց վասն իմ։ Ոչ տեսէք զձայն նորա յաւուրս, եւ ոչ զկերպարանս նորա տեսէք, եւ զբանն նորա ոչ ունիք բնակեալ ի ձեզ, զի զոր նա առաքեաց, դուք ոչ հաւատայք նմա։ Քննեցէ՛ք զգրոցն, զի դուք կարծէք ի նոսա կեանս յաւիտենական ունել, եւ նոքա են որ վկայեն վասն իմ։ Եւ ոչ կամիք գալ առ իս, զի կեցցէք։ Զպատիւ յմարդկանէ ոչ առնում, այլ գիտեմ զձեզ, զի զսէր աստուծոյ ոչ ունիք ի ձեզ։ Ես եկի յանուն հաւրն իմոյ, եւ ոչ ընկալայք զիս, եթէ այլ ոք եկեսցէ յանուն իւրում, զնա ընկալջիք։ Զիա՞րդ կարէք դուք հաւատալ, որ զպատիւ միմեանց առնուք, եւ զպատիւն որ յաստուծոյ միայնոյ է, ոչ խնդրէք։ Մի՛ կարծէք թէ ես մեղադրեմ զձեզ առ հաւրն, կայ որ մեղադրէ զձեզ, մովսէս, յորում դուք յուսացեալ էք։ Զի եթէ հաւատայիք մովսիսի, հաւատայիք եւ ինձ, զի նա վասն իմ գրեաց։ Եթէ ոչ հաւատայք գրոցն նորա, զիա՞րդ հաւատասջիք բանիցս իմոց։

Յետ այսորիկ գնաց յիսուս անդրէն յայնկոյս ծովուն գալիլեացւոց, որ է տիբերիայ։ Եւ հետեւեցաւ նմա բազում ժողովուրդ, տեսեալ զնշանսն զոր առնէր ի հիւանդսն։ Ել ուրեմն յիսուս ի լեառն, եւ անդ նստաւ ընդ աշակերտսն իւր։ Եւ էր մերձ զատիկն տաւն

Ա՛ր՛ Ա՛ր՛ Ա՛ր՛

Ի ՏԱՆ ՀԱՅՈՑ։

Ի զաւրեմ զի վանն սուրբ Լեռ
ցադրեցցեն բանս հինգ
ի տուց յաղթութեց քա-
ղաքացւոցն Հռոմայեցւոց։

Ի՞նչ ի՞նչ։

Ի զաւրեմ զի վանն սուրբ Լեռ
ցադրեցցեն բանս հինգ
ի տուց յաղթութեց քա-
ղաքացւոցն Հռոմայեցւոց։

Ի՞նչ ի՞նչ։

Ի զաւրեմ զի վանն սուրբ Լեռ
ցադրեցցեն բանս հինգ
ի տուց յաղթութեց քա-
ղաքացւոցն Հռոմայեցւոց։

Յոբ՝ Յոթեներդ հր՝

ցոց եպան զոր դէտս կորուս աղէքսանդրացին էլոյծ զնա ի պատուհոյ. զի յայնժամ սարիաբազ էր իբաս առ ք[ա]ղաքաւ։ Ի՞ր էր նա տեղեակ առ սուրի գրոց և յոյն թարգմանութ[ե]ց. և նա ընդամ հերձուածս յաւելեալ յաստրի գրեանն յոր ժամ էր ի թարգմանն։ Ի՞ր այսու զիւրեանց որոմն գաղտագող սեր մանեալ բուսուցին ի նա զի մի՛ ոք դիտասցէ զնոց արուեստաւորս խորամանկութ[ե]ն։ Ո՞վ ի աթանաս և կիւրեղ անա պական առցին զվաշխելն քո. իսկ նոք բանիւ ջհա մարձակեցան առ անա պական. և անտեսանելի հաստատեցին զհերձ ուածն խրենց. եապա կանացու առհմանեցին զնոյն համարձակ փրկուե մէ րոյ զմարմին և զարիւն որդւոյն այ խմորոյն և չորոյն։ և այնու հնարե

ՆՈՒԱ ՈՒՐԱԳՐՈՑ։

Նստիք են հիմնադրեալ այսինքն ի մէջ հայոց և պարսից. և են դաւանա կից մեզ ոչ խափիք և հա պճշդ։ Նայց յակոբ ա նուն ոմն հերձուածող նոյնպէս և զվրդպան իւր զբարսաման զաշկերտն ներստրի որ դառն աղան դուվ լցին զաղջն աստ ըոց և ուղղափառս ան ուանեցին զնոս. ոչ այժմ յակոբիկս անուանին։ Ո՞վ ի ժողովէին զնոսա օտարոտիս ամ զնեստո րին և զնդդիմաբանու թիան. և զամ հակիկս ուսուցանէին։ Ի՞ զամ խոսք զաղաանսան և ըղ կիւրեղ որ ընդեմ պըղ ծոյն նեստորի զաղջոյ բանաւոր՝ իգիտս պարտ մանց կայր՝ ապականէին և ըստ խրենց կամացն դնէին բանս՝ ինամա։ Ինդ րուամ և համախոհ ե ղեալ նց իբաս եղեռա

առանց յայտնելոյ և խոս-
զացեալ էր զայն ընդ գործ մարդկ-
գիտող և տեսանող էր
ոչ ընդունել. այլ զանձ-
միայն աղաչել և առնել
նալ։ Ո՛ խնամանելին
ոչ անհնազանդել այսոքը
մեղաւորաց առանց ա-
պաշխարութե։ Արդ
ասէ, ոչ պատնիկ. ոչ
շունք. ոչ կռապարիշտք
ոչ խղացեալք. ոչ մա-
սապիտք. ոչ գող. և
ոչ ագահ զարքայու-
այ ժառանգեն։ Այս
ասէ զիւրք։ Ըստացարուք
սրբեցարուք. արդարա
ցարուք յանուն տն մե
մերոյ։ Այլ զիւրն ա-
պաւանիցուք այ զոր
շացուցանեն սրբով
մեզնով ի նմա խոնարհ
ք. իսկ նա օրինադրեց
առանց սրբուե մերձե
նալ։ Ո՛ խոնարհելոյ
և հացն զոր բեկանեմք,
ոչ ապաքէն հաղորդու
թիւ մարմնոյն քո։
Ո՛չ անիծեալն յակոբ
անխտիր առաց տալ զնա
մեղաւորաց առանց ա-
պաշխարութե։ Արդ
ասէ, ոչ պատնիկ. ոչ
շունք. ոչ կռապարիշտք
ոչ խղացեալք. ոչ մա-
սապիտք. ոչ գող. և
ոչ ագահ զարքայու-
այ ժառանգեն։ Այս
ասէ զիւրք։ Ըստացարուք
սրբեցարուք. արդարա
ցարուք յանուն տն մե
մերոյ։ Այլ զիւրն ա-
պաւանիցուք այ զոր
շացուցանեն սրբով
մեզնով ի նմա խոնարհ
ք. իսկ նա օրինադրեց
առանց սրբուե մերձե
նալ։ Ո՛ խոնարհելոյ
և հացն զոր բեկանեմք,
ոչ ապաքէն հաղորդու
թիւ մարմնոյն քո։

Ա՛ն անիծեալն յակոբ
անխտիր առաց տալ զնա
մեղաւորաց առանց ա-
պաշխարութե։ Արդ
ասէ, ոչ պատնիկ. ոչ
շունք. ոչ կռապարիշտք
ոչ խղացեալք. ոչ մա-
սապիտք. ոչ գող. և
ոչ ագահ զարքայու-
այ ժառանգեն։ Այս
ասէ զիւրք։ Ըստացարուք
սրբեցարուք. արդարա
ցարուք յանուն տն մե
մերոյ։ Այլ զիւրն ա-
պաւանիցուք այ զոր
շացուցանեն սրբով
մեզնով ի նմա խոնարհ
ք. իսկ նա օրինադրեց
առանց սրբուե մերձե
նալ։ Ո՛ խոնարհելոյ
և հացն զոր բեկանեմք,
ոչ ապաքէն հաղորդու
թիւ մարմնոյն քո։

Ա՛ն անիծեալն յակոբ
անխտիր առաց տալ զնա
մեղաւորաց առանց ա-
պաշխարութե։ Արդ
ասէ, ոչ պատնիկ. ոչ
շունք. ոչ կռապարիշտք
ոչ խղացեալք. ոչ մա-
սապիտք. ոչ գող. և
ոչ ագահ զարքայու-
այ ժառանգեն։ Այս
ասէ զիւրք։ Ըստացարուք
սրբեցարուք. արդարա
ցարուք յանուն տն մե
մերոյ։ Այլ զիւրն ա-
պաւանիցուք այ զոր
շացուցանեն սրբով
մեզնով ի նմա խոնարհ
ք. իսկ նա օրինադրեց
առանց սրբուե մերձե
նալ։ Ո՛ խոնարհելոյ
և հացն զոր բեկանեմք,
ոչ ապաքէն հաղորդու
թիւ մարմնոյն քո։

Ա՛ն անիծեալն յակոբ
անխտիր առաց տալ զնա
մեղաւորաց առանց ա-
պաշխարութե։ Արդ
ասէ, ոչ պատնիկ. ոչ
շունք. ոչ կռապարիշտք
ոչ խղացեալք. ոչ մա-
սապիտք. ոչ գող. և
ոչ ագահ զարքայու-
այ ժառանգեն։ Այս
ասէ զիւրք։ Ըստացարուք
սրբեցարուք. արդարա
ցարուք յանուն տն մե
մերոյ։ Այլ զիւրն ա-
պաւանիցուք այ զոր
շացուցանեն սրբով
մեզնով ի նմա խոնարհ
ք. իսկ նա օրինադրեց
առանց սրբուե մերձե
նալ։ Ո՛ խոնարհելոյ
և հացն զոր բեկանեմք,
ոչ ապաքէն հաղորդու
թիւ մարմնոյն քո։

Ա՛ն անիծեալն յակոբ
անխտիր առաց տալ զնա
մեղաւորաց առանց ա-
պաշխարութե։ Արդ
ասէ, ոչ պատնիկ. ոչ
շունք. ոչ կռապարիշտք
ոչ խղացեալք. ոչ մա-
սապիտք. ոչ գող. և
ոչ ագահ զարքայու-
այ ժառանգեն։ Այս
ասէ զիւրք։ Ըստացարուք
սրբեցարուք. արդարա
ցարուք յանուն տն մե
մերոյ։ Այլ զիւրն ա-
պաւանիցուք այ զոր
շացուցանեն սրբով
մեզնով ի նմա խոնարհ
ք. իսկ նա օրինադրեց
առանց սրբուե մերձե
նալ։ Ո՛ խոնարհելոյ
և հացն զոր բեկանեմք,
ոչ ապաքէն հաղորդու
թիւ մարմնոյն քո։

Յովհ. Յայտ. Ա.

Յայտնութիւն Յովհաննու Աստուածաբանի։

Յայտնութիւն Յիսուսի Քրիստոսի, զոր ետ նմա Աստուած ցուցանել ծառայից իւրոց զոր պարտ է եղանել սպասել ի վաղվաղակի. և եդ նշանակեաց առաքեալ զհրեշտակ իւր ծառայի իւրում Յովհաննու։ Որ վկայեաց զբան Աստուծոյ և զվկայութիւն Յիսուսի Քրիստոսի, զամենայն զոր ինչ ետես։ Երանի ընթերցողի և լսողաց զբանիս մարգարէութեան և պահողաց զոր ինչ գրեալ է ի նմա. զի ժամանակ մերձ է։

Յովհաննէս եպիսկոպոսն եղ եղ եղ

օրհնեն և սանդք ուսեն
շեմի պիղծ կենդանուց
զմկնօրհնէ զի. որ զգա-
րեգ ի ծովուն ելանէ
և ի նմա մտանէ. ոչ
սիրէ զի ոչ զինչ ինդ
նուէր և ընծայ լինիլ.
Ո՞վ է որ զամենայն թիւս
ասէ. ոչ պակասի տղայ
ոչ ոք ի ծերոց որ զամ երեխայս
նախ քան զժամուն և ապա
մկրտեսցէ: Եւ զսոյն ծնեալն
դեռևս ի զարմանալին
կատարել ի դեղեսմէ
ին ձեռն ըստ յուշոյ:
Ո՞վ մատուռ ուր զանկին
և այլ տրտնջական այն
ուրց արհամարհեն ուշ
ընդունին: Ասա ունին
զմկնօրհնէ զի. որ զգա-
շեմի պիղծ կենդանուց
օրհնեն և սանդք ուսեն

Ելից ԻԹ. Թուոց Ե՛.

մտանելոց էր: Ասացէ
ասէ, ու և ընդ առաջօրա 16·2
մեծաշահութեան գան ի
գրկմանն և արեւագալն
Ո՞չ որ զամն զառաջա
նէ և զառաջօրն առնէ
սիրելն այսուր և ոչ զի
ընկերացն զոր առաց յա

Կոչն ոգեմ:

Ո՞վ և ի մատամբ խոշ
հանեն յերեսս իւրից:
Ո՞չ հրամանն ասեն այսպ
սարկաւագաց կին առ
նուլ և ընծայել լինիլ:
Ո՞չ և զամենայն թիւս
ասեն. ոչ պակասի տղայ
պէշից որ զամ երեխայս
նախ քան զժամուն և ապա
մկրտեսցէ: Եւ զսոյն ծնեալն
դեռևս ի զարմանալին
կատարել ի դեղեսմէ
ին ձեռն ըստ յուշոյ:
Ո՞վ մատուռ ուր զանկին
և այլ տրտնջական այն
ուրց արհամարհեն ուշ
ընդունին: Ասա ունին
զմկնօրհնէ զի. որ զգա-
շեմի պիղծ կենդանուց
օրհնեն և սանդք ուսեն

Ելից ԻԹ. Թուոց Ե՛.

Ելից Իսահակեան:

խաւարն: Արդ մանկ
կուռքն յօրինեալ ա
սացին, սուրբ և գիշեր. 4·71
լոյս և խաւար գոյր օրինե
գէք: Ո՞չ ասա քեզամ
բանք թողաք զմարգա
կեցին գիմի ծանրացի
լառաջագ: Ո՞չ սբ աւե
տարանն մատթէոսի աս
Ո՞վ ի յերեկոյի շաբաթուն, 28·1
յորում լուսանայր միա
շաբաթին: Ո՞չ զերս
կուսին շաբաթուն աց.
և ոչ զայն սիրելն միա
շաբաթուն: Ո՞չ վասն 27·57
ուրբաթուն աց, որում
երեկոյ եղև քանզի ուր
բաթ էր որ ի շաբաթն
մատանէր, եկն այր մի:
Ո՞չ զաւուցանէ զուր 27·62
բանն ի զատ և ասէ, որ
վաղիւ անդր որ էր յետ
ուրբաթուն ժողովեցան
քէնեպետքն: Ո՞չ սբ աւե
տարանչն մարկոս ասէ
Ո՞վ ի մերում երեկոյ եղև քէզ
ուրբաթ էր որ ի շաբաթն 15·42
մատանէր: և ոչ ասաց թէ
մատ շաբաթն, այլ թէ

ի պատուս նախատանաց
գոանեմք առաստիս որ
կարի յոյժ ամօթ է օրի
նադրացն ձեւ համ հաւա
տացելոց քե՚ որ ինքեանք
առաջնորդք իւրեանց յոր
ժամ մեռանին առանց
խառնուրդ եկանեն յՅե
ա՚ւ։ Ուրեմն ոչ ուսան ի
տղոմանէ որ առ՚ի համա
ուսի յերս ձանձրանայ
գոլի. և՚ խղճուցեալ ձմրեակս
յամախսիր ձմրեակս
քաղել։ Այլ և այլ հնա
գոանի, զի կրօնաւորքն ձեզ
որք բնակիք ի յանդիս
ի ժամ մատուռ և ոչ ձեր
հաղորդին ևս երբեմն թո
շակին արժանի լինիցին։
Ձե արդ՝ զինչ այլ պատ
ճառս կրօնաւորին քան
զհաղորդիլն քե՚ ձչմար
խառնուրդ ի մահիճս իւր։
Ձե համ զինչ կրօնաւո
ձեզ որ առանց հաղորդե
լոյ ելանեն Յեսու։ Ձե
աչս զայս առնելով և

որք ձեզ հայհոյեսի և
ընդհատի ընդեմ արար
չին ալ որ առաց առմամ
սեր քե՚, զաքեսն և զբ
մուկն և զսխտեռն և զբ
խոտորդն, այս ամ պիղծ
է։ ամ որ մերձի խաղալ
նց պիղծ լինիցի։ Ամասն
ինչ ի սանսէ գասոյն ի
կանայս հայոց ի տեղիս
տեղիս։ և ոչ ի նա եկե
ղեցիս հայաստանեայց։
քանզի անմաքուր կա
նայք սանսէ խառնին ի
այր կիսակի պչեն եամար
մնական գործ բնաւ ին
ոչ կատարեն։ ասելոյ
այսօր մինոսնէ եմէ մար
մնական գործս ինչ առ
նեմք գան մեռնեք եկեղ
բասեն ձնոնդերձս մեր։
Ամօթ առաջնորդաց և
քահանայից իւրեանց ոչ
նախատեն և զբկեն ի
ձայնակիսին և զբկեն ի
մատնակցութեէ մարմնոյ
և արեան ոչ ինչ
գործելոյ։

Գործք Առաքելոց.

ոչ ես ձեզ հայհոյեսի և
ընդհատի ընդեմ արար
չին ալ որ առաց առմամ
սեր քե՚, զաքեսն և զբ
մուկն և զսխտեռն և զբ
խոտորդն, այս ամ պիղծ
է։ ամ որ մերձի խաղալ
նց պիղծ լինիցի։ Ամասն
ինչ ի սանսէ գասոյն ի
կանայս հայոց ի տեղիս
տեղիս։ և ոչ ի նա եկե
ղեցիս հայաստանեայց։
քանզի անմաքուր կա
նայք սանսէ խառնին ի
այր կիսակի պչեն եամար
մնական գործ բնաւ ին
ոչ կատարեն։ ասելոյ
այսօր մինոսնէ եմէ մար
մնական գործս ինչ առ
նեմք գան մեռնեք եկեղ
բասեն ձնոնդերձս մեր։
Ամօթ առաջնորդաց և
քահանայից իւրեանց ոչ
նախատեն և զբկեն ի
ձայնակիսին և զբկեն ի
մատնակցութեէ մարմնոյ
և արեան ոչ ինչ
գործելոյ։

նեռայց ոչ օրհնեալ առնէր
զնոսա ի եկեղեցւոյ Հայաստա-
նեայց. զի ոչ ընդունէին
զաստուածասիրութիւն
զոր ի մերոց բնաւեցան
ի հոմանսին սիրելոյ
ի բնութեան աստեղ՝ կրօն և սի-
րեցեալ ասեն՝ կրօն և սի-
կամ և սի ներգործութիւն:
Այլ զհոգին սրբոյ ի հօրէ
բղխեալ ասեն. Այլ ի մերոց
բնութեան այսինքն ընդ սուրբ-
սահմանեցան: Ո՞ չքա-
րանայ այսմ ամենայնի
պիղծ ժողովն քաղկեդո-
նի ընդունելոյ. Այս՝ ընդ մեզ
լուծանելոյ զմարգարէին
սրբոյ Նահատակացն կերակ
ասէ՝ Ընդ ո՞ր ազգ
ասացին զայս. Այլ
ասեն՝ ընդ մեզ
զի առաքեալ ես ցեղ ես:

Եւ այս ես գիտելի է,
զի առաքեալ ես ցեղ ես:
գրիգորիկ. յակոբիկ. մըր
քիկ. ներսիսիկ. և սի-
մեանց հինգիք: Այսքան
զնեստոր նզովեն. բայց
զայս յարմար բանս գտա
նել ի մեկնիչն սուրբ ասցէ:
Այլ և ասեն զՔրիս-
ոսէ ընդ Հայոց
առաքեալ ես ցեղ ես:
որ յերկուց բնութեց ան
շփոթապէս միաւորեալ
մի բնութի առեն՝ կրօն և սի-
կամ և սի ներգործութիւն:
Այլ զհոգին սրբ ի հօրէ
բղխեալ ասեն: Այլ ի մերոց
բնութեան այսինքն ընդ սուրբ-
սահմանեցան: Ո՞ չքա-
րանայ այսմ ամենայնի
պիղծ ժողովն քաղկեդո-
նի ընդունելոյ. Այս՝ ընդ մեզ
լուծանելոյ զմարգարէին
սրբոյ Նահատակացն կերակ
ասէ՝ Ընդ ո՞ր ազգ
ասացին զայս. Այլ
ասեն՝ ընդ մեզ

զի առաքեալ ես ցեղ ես:
գրիգորիկ. յակոբիկ. մըր
քիկ. ներսիսիկ. և սի-
մեանց հինգիք: Այսքան
զնեստոր նզովեն. բայց
զայս յարմար բանս գտա
նել ի մեկնիչն սուրբ ասցէ:
Այլ և ասեն զՔրիս-
ոսէ ընդ Հայոց
առաքեալ ես ցեղ ես:
որ յերկուց բնութեց ան
շփոթապէս միաւորեալ
մի բնութի առեն՝ կրօն և սի-
կամ և սի ներգործութիւն:
Այլ զհոգին սրբոյ

Ներբողեան զննութիւն։

Ա՛ռ ձեռն ի գրիչ ի սկսանելն զայս ներբողեան ճառս՝ ոչ յայտ առնեմ ինձ զանձն իմ ի մտի ունելով. եւ ոչ ինչ ինձ ինքեան ի գովութիւն համարելով. այլ զի ոչ ոք ոչ ինչ գիտասցէ զանձն իւր ի գովութիւն համարել. եւ ոչ ինչ ինքեան ի գովութիւն համարելով՝ ոչ ինչ ինքեան ի գովութիւն համարի։

Ի ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱՄԱՅՆ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ ԱՐՄԱՏԱՆ

Ի քում ահին ամենասուրբ խաչիդ առաջի կանգնեալ երկիր պագանեմ, տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ ի վերայ նորա խաչեցար վասն իմ մեղաւորիս, եւ ի քում խաչիդ զիս ազատեցեր ի մեղացն եւ ի մահուանէ յաւիտենից.

ՆՈՒԱՃԵԼ ԵՐԿԵՐԻՆ ԱՐԱՐԱՏ
ԱՌԱՆ։ ՆԱՀԱՆԳԻՆ ՅԱՌԱՋ
ԱՐԱՐԱԿԱՉԻՆՆԵՐՔԵ ԵՒ ԱՆ
ԺԱՄԱՆԱՆ ԼԵԶՒՆԱՑ ՈՐ ԱՆ
ԿՈՂՔՆԱՆԱՆ ԱՇԱՒԱՐԱԿԻՆ
ԵՂԵՒ ԱՆԼՈՒԾԵՐ ԲԱՐԲԱՌ
ԲԱԺԱՆՄԱՄԲ ԼԵԶՒՆԱՑՆ.
ԵՒ ԽՐԱԽԱՆՈՂՔ ՅԻ ՎԵՐԱՅ
ՄԻԱԲԱՆՑ ՄԻԱԲԵԼ ԿԱՄԵԻՆ։
ՆԵՐԲՈՂՔԱՊԷՍ ԵՒ ԼՆԵԼՄԱՆԲ
ՈՐ Է ԵՒ ԵՂԵՒ ԱՌԱՋԻՆ
ԹՂԹԻՆ ՈՐ ՀԻՆԵՑԱՑ ՂԵՒ
ԲԻԼՈՆ. ԱՌԱՔՍԻՆ ԵՐՆԱՅԻ
ՆՈՅՆ ՄԵՐ ՀԱՅԿ՝ ՈՂԻ ԹՈՐ
ԴՈՒՄԱՅ. ՈՐ ԵՐ ՅՈՂԱՍՑՆ
ՆՈՅՆ։ ՆԱՀԱՆԳԻՆ ՆԱՅ ՅԱՌԱՋ
ՂԱՐԱԲԱՂ. ՅԱՔԵՂ ՅԱՐ
ՆԱՀ ՂԱՒԱՂԸ ՝ ԳԱՒԱՌ
ՅԱՌԱՋ ԳԻՒՂԱՔԱՂԱՔ ԹՂԹԱՒ
ՅԱՌԱՋ ԳԻՒՂԱՔԱՂԱՔ. ԹՈՂ
ԳԱՒԱՌ ՀԱՅԿԱՆ ԶԲԱՂՄԱՆ
ՀԱՅԿԱՆ ԱՅՍ՝ԻՆՔՆ ՀՂԱՒ
ԿԱՅԻՆՆ ԱՒԱՐՏԻՆ։ ՍԱՒՄԱՏԱՒՃ
ՁՁԵՏՆ ԻՒՐ ԸՆԴ ԴԻՄՔ ԵՒ
ԼԱՅ։ ՊԱՏՈՒ ՂԱՒԴԻ ԻՒՐ
ՁԱՌԱՄԱՆՈՒԱԿ՝ ՀՐԱՄԱԼ
ԱՌԱՒ ՈՂՋՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԹԱՑ
ԻՒՐՈՎ ԵՒ ԵՐԿՐՈՒՄՔԲ ՄԱ

ՅԱՅՍՄԱՎՈՒՐՔ ՀԱՅՈՑ։
ՅԵՐԿԻՐՆ ԱՐԱՐԱՏՈՅ։
ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՆՑՔԻՆ ՀԱՅՈՑ
ՁԱՅՐՆ ԱՄԵՆԱՅՆ. ԵՒ ԿՈՉԷ
ԸՆ ՀԱՅԿԻՆ Ի ԲԱԲԵԼՈՆ։
ՊՐՈՒՄ ՈՉ ԱՌԵԼ ՅԱՆՁՆ՝
ԴԱՅ ԵԷ Ի ՎԵՐԱՅ ՆՈՅՆ
ԽՐԱԽԱՆՈՂՔ։ ՊՏՈՒՈՂ
ԱՇԽԱՐՀ ԵՒ ԽՈՏԵՄ ՀԱԿԱՅՔ
ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒՆ ԵՒ ԽՈՏՈՐ
ԱԿՆ՝ ԱՃԱՊԱՐՏԵԼ ՀԱՏՈՒ
ՔԷ ՁԱՕՐՆ ԻՒՐ. ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԻ ԾՈՒԼԱԿԻ ՄԵՂՄՈՑ
ԱՂԻ ԵՆ ՉՈՒՐՔ. ՄՆԱՑՈՒՑԱ
ՈՒՆԵԼՈՎ ՀՐՆՔԵԱՆՆ ՀՐ
ԿՈՒՆԱ։ ՊԷ ՅԱՌԱՋԿԱՑԱ
ԱՆՑԵԼ՝ ՀԱՅՈՑՆ Ի ԼԵՌԱՆ
ՄԱՀՆ ՂԵՒՈՆԴԻ ԵՒ ՄԻ
ՈՒՆՔ ՂԵՒՈՆԴԻՆ ՅԱՄԵՐ
ԼԻՆԻՆ ԵՂԱՑ. ԾՈՒՆԵԱՑ
ՀԱՅԿԻՆ ԶԵՂԵԼ ՈՒՂԻՂ ԲՈՂ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՅՆ. ԵՒՂԵՒ
ՀԱՅՈՑՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՄԲ ՎԱՌԵ
ՈՒԱԼ ԱՐԱՄԲՔ ԿՈՏՈՐՄԱՆԲ։
ՅԱՌԱՋ ՄՈՒՏՔԸ ՀՐԵՐ
ԿՈՂՈՒՆՑ ԿՈՂՄՈՆՑ ՀՐԱ
ԿԱՅԻՆՑ ԱՌ ՄԻՄԵԱՆՍ՝ ԶԱ
ՀԱՊԻՆ ՂԵՂԵՄՈՒՏՔ Ի
ՎԵՐԵՒԻՒՆ ԱՌՆԵԼԻՆ ՀԱՏ

Ով՝ Յաթեոյ հոյ՝ և զայլ բազում քաջս քրիստոնեայ հայկազն ընդդէմ ներհակացն մեռանէին։

Ո՛չ կարէ հայկազն քան զաւետարանական ուղղին նոր առաքեալ և բնակիչ ի լեառնանման քաջսն դասուին։ և կոչէ զնոսա՝ արուագործ։ Այլ կերպարանեալ ամենայն յոլովս՝ ծնանին զարմացիս և մեռանին։

Ընդդէմ ուղղի արմատ ներակեաց։ ասի շինեաց իւր տուն՝ ի վէմ ոտից միոյ առ ջերմ գետոյն։ և կոչէ միւր անուանն այր մաքուր։ և ըզ գետն յայնու թուին իւրոյ ե՛ բազում՝ երեսից։ Ընդ ուղղի իւր զշարուց զայրացուածին և զշարուակերն առաքէ ընդ հիւսիսոյ ի դաշտ մի արգաւանդ և բարեբեր։ ուր անուանն կոչեցաւ շէրտակուան։ Եւ յայնմ ծնանին զամս միոյ։ կերպեալ ամն բազումս և մեռանին։

տակելով հակառակութիւնք ըզ միմեանս։ արկանէին անդ ոչ սակաւք յերկոցունց կողմանցն մարք յաղթանդամք և բերուա նոյ սրոյ դիպաւք տապալ յերկիր կործանէին։ Այնպիսի անակնոնս ի դիպուածս տարակուսանաց տեառն զարհուրս ցաւս։ և՛ ի բլուրն ուստի էջ՝ վերջնոսն եղանէր։ Ո՛ զայս խոհեցեալ աղեղնաւորին հայկայ՝ յիշ վարէ զինքն։ մեռ հասաս նէ առ արքայն բէլ։ քարշ ձի զայնաւիճն։ զիպեր ցուցանէ վերս քթիանն կրծից տախտակին։ և շնշուն ընդ ինքն թիկանցն թռուցիկ լեալ՝ յեր կիր հարստի սլաքն։ և այսպէս ձուխացեալն տիտա նեան՝ յերկիր զարկու ցեալ փշէ զոգին։ Ուր ամբոխին տեսեալ զայն պիտի սոհագին քաջս քինն՝ փախեան։ Ո՛ զայս

և յիւրում սիրոյն կո
չեցեալ։ Ի ինէ դաստա
կերտին և յիւր անուն
կոչէ զերազոյն. զոր ի
գառնկայ յիւրոյ Թոունէ
գառնի կոչեցաւ։ յոյժ
ի ծննդոց սր առ արտա
շեսիւ վարուժ անուանի
ի վերայ ոչոց։ յորմէ
առնեն վարուժնուանի։

Ա՚ա զերազոյն հրամայէ
ոդոյ իւրում Յարմայէլ
բնակիլ յարմատիս։ և
ինքն առաց բազմաց
տեառնի։

Յարմայ ոդի զերազ
մայ։ սա ծնանի զարամ։
և յետ առաց ինչ տեա
նի։ Ա՚ղամ ոդի Յար
մայէ։ սա երկն այր պա
տերազմող և Յաստէր.
որ սիրելով զՅայրենիս
իւր՝ լաւ Յամարէր մե
ռանիլ ի վերայ ազգին,
քան թէ օտարազանց Թըշ
նամեաց կոխել զաս՝
մանս իւր։ Ա՚ա երեսել
ի պատերազմ բազմօք քաջ
արամբք յարուեալ կոյս։

Ա՚ղետ ոդի Յառանէր։

Ա՚ղետա որդի արմայի
սայ։ սա բնակէ յարմա
տիս։ ծնանի զգերազամ և
զփարոխս և զգղտակ։

Ե՚ւ ինէ մերձ ի լեառն
երկու տունս և սայ ի
որդոցն արուցն փարո
խայ և կայտառինն ցոլա
կայ։ որք կոչին յանուն
նոցն փարոխատ և ցոլա
կերտուն լեառն յանուանն
իւր տասիս։ Ա՚ա կերգել
ամս տակաւ յարմատիս
և մեռանի։

Ա՚գերազամ որդի ամիհայ
սա ծնանի զՅարմայ։

Ե՚ւ ինէ զերգր ծովակին
միոյ։ և կոչէ զերեսան
գեղ։ և զշինեան գերեզ
քունն։ և զծումն գերեզ
քունեայ ծով։ Ո՚նանիք
գերազամ զրհեսակ։ և սա
մանս Յատանէ նմա ի
ծովին Ըարեբեայ կոյս։
քնդոր անցանէ գեռն
երասխ յորձանուտ խո
խոջիւք ի գաշտն որ կո
չի քաղաքազ։ և ծնի այն
անուանի սիրեխս։ սորզ

ժամանակս բազումս։
Եւ անդրէն խաղացեալ
գնաց յարեւմտեան կողմն
ի կեռամիայ կղզեաղամ
կացոյց։ Եւ պատճէ
պատմիչ ոմն բերդ
նացեալ ունէր զմիջոցս
երկուց, այսինքն պոն
տոսի եւ ովկիանոսի. եւ
դիմի հարեալ յայնմէ
բռնաւորին։ եւ զբօսն նոր
բնակիչս արարեալ բա
նակ ի միջոյ։ Եւ այսո
ւարձակեալ զաւետա
հայոց քաջուէն Յուս
միոն ղի ամ ազգէ ի յա
նուն արամայ արմէն կո
չեն զհայ ազգ։ Ուր ոմն
ի քաջ արբունի արամ
յոմանց էառ զկապա
դովկիա՝ եւ լուզիշակ ոմն
յազգէ Խալմ երկոտ
այնդ։ եւ քիւրմի ի զօ
քացն ի վէր աշխատիին։
եւ ինքն դառնայ ի հայս
որ շինուց զմայրակ։ եւ
յետոյ կոչեցաւ կեսա
րիա։ Գնաց անդ եւ
կեդրո հայկակոն ուս

պաշտօն ասէր ասորիք
եկեղեցի պատուական
ցուց զօրաց. որոց զօրա
ւարին մաղէս անուն կո
չեցեալ. որ էր այր հզ
պատ և պատերազմօղ
գիրք և ամբակումին արտեալ
ծառայեցոյց ամս իննն։
Յայնմ ժամանակի հա
սեալ ի վեր նոր արամայ
զօրօք բազմօք, առաւել
զգօտս նոր. և զգօտսն
ձերբակալ արարեալ բե
րի յարմաւիր. և անդ
ցից վարսեալ երկաթի
Հայոց և հրամայէ
դնել ի վէմ պատոյին ի
տեսիլ անցաւորաց. և
մնալն անդ զամսոկ
և զամսեան անդ զամսոկ
նեին երկրին խոտոյ կնիք
բեւր հեծելոց և հետե
ւակաց զօրուց. և հայոց
սուրբ պատերազմ՝
առաւել խոտոյն զգօտսն
և զբազումսն զերիս
պաշտօն ասէր ասորիք

Ո՜ւր ընթացեալ գայ՝
Եւս առաւել զմեզ ապականութիւն
Խոկ արբոյն արար՝ ծը-
նանել զորդի. և կեա ա-
մաց լինել մեռանիլ։
Լուայն զերեզմիկ սիրե-
լոյ հարց։ Լե՛ զինի ե՛ւ լոյ
քո՛ղ նինուս ամս ձե։
Լ սուրա խե ամին ծնա
նի քարա զաբահամ։
Լե՛ կինն նինոսի վա-
ւաշն այն և բորբոքիմն
շանիրամ փախուցանէ
զայր իւր զնինուս ի կին
ան կղզին. և ինքն ժա
ռանգէ զիշխանութիւն առն
իւրոյ։ Լ սկեալ ի բաղ
մաց զերեզիկուիմէ ա
րային՝ առաքէ զՀրշտակս
առ արայն զերեզիկ քա
զեա ընծայիւք ազաչել
զնա զի կատարեսցէ ըն
կալ. կամ առնուլ
զնա ի կնութիւն և տիրել
քո՛ղուքիւ նոր, կամ կա
տարել զխնդիր ցանկու
թիւն նոր և գառնալ
առ քեն բաղում պար
գեւ ի յերկրէն իւր։
Վասն զի Տէառնէ

Նիլ։ Լ ընդ անուանեն
յոյնք զայն պրոմոսն
արմենիան։ որ Թարգմա
նի առաջին Հայք։
Լբ անուն միջնէ ի սահ
մանս իւր՝ երից մարդ
կամբք։ որք երկրորդ
և երրորդ անուանեցան
Հայք։ այլ և չորրորդ։
Լ կապադովկացոց կո
ւարիայն միջնէ ցգետնա
ս կոչին՝ առեն առջին
Հայք։ Լբ ի պօնտոսէ
միջնէ ցմեծունն երկիր
Հայք։ Լբ անուն միջնէ
ցառաջնոյ ծովուց՝ երդ
Հայք։ Լբ անուն միջնէ
ցքաղաքն մարմիսոսաց
յաղնիս յարևմտեայ՝
չորրորդ Հայք։ Խոկ զսե
փհական ՅՆ, այսինքն
զառնեն նախիջևանայ և
արարատա՝ Տանդերձ
քաղաքօք և գաւառօք
հոշին մեծ Հայք։ Խոկ
ի կամախոս միջնէ ցայր
զերամ, հոշին վերին
Հայք։ Լբ ամ աշխարհն
Հայաստանեայց ունի զա

Ցաւ ի սրտի։ Ցաւ է սրտի ամենայն մարդոյ, որ ոչ ունի զանձն իւր ի կշռի արդարութեան

Նիմն դաս պատմակնա
գոյն կայ մերոյ ինչայս.
և բառնագեալ գառաք
զաղջ գնիմունեաց ի
նմանէ։ Ո՞ այս և բառնք
ազգին յայտ առնէ քա
նանացին գոլ զնոս։

Ա՛ր յետ ժամանակաց
ինչ անցելոց պարոյր
ոգին Տիկայէլ եղև Թա
գաւոր Հայոց. պատկել
ի վարձակայ առնին Թա
գաւորին Մարաց։

Լուաբայ ոգին պա
տմայ. առ սոսա գե
րեաց զէմ նոքօտդոր
նոսա. և ելն ի գերե
ցոյն գիւաւորից Տիկիցն
խոնդրեաց ի նոքօտդո
գոնատայ՝ առնուն շամ
բան. և բնակեցոյց առ
ինքեան մեծաւ ւյոսով։
յորմէ եղեն ազգ բազ
բառնեաց։ եւմպատ
առուն է շամբամ։ Ա՛ր
գերեցկուհի վկայ ունի
առ զմիջնեկն երեսմառ
որ ի բառս նոր Տրամ
կե ընդդէմ բաբելոնի

Ո՛ր՝ Ո՞ւրեք հայ՝։

ի պատերազմն Տրդատա
առ ասէ արարատեան
Թիւրուքք և ազգանա
զեան գնդին։ Ասացյ յետ
սորա՝ Թիւրոք վատնա
ւազ և պաշտչ և կոտ
նակ եփաւս և Տպիկակ
և երրնանդ որ շինեաց
զքաղաքն զերնաւն։

Ա՛ր յետ նր սեդրատ
սոյ ինքներդոյն ի պա
տոյ առաջին Թագա
ւորէ. առ որով եկին
սոդիքն սենեքերիմայ
ադրամելիք և սանասար
առ ամրեռատան կող
մանքն. և սկեցեր լցին
զսիմն լեառն։ Ա՛ր նոցա
խնամատարդքն վն մը
տերմոքք ցուցատեղոյ
առ Թիւրոքն մեր՝ ըզ
քեքեշտոքի կողմանցն
արժանաբերցան առ
նոս։ Ասէ յանդրատն
զանէն արձրունիք և զը
նոսէն։ Ասէ ի պատ
մոյ Թոռնէ Հայկակայ
լեռ ասեն անգեղատնեն
յետ սպանանելոյ զամ

պահանջս։ Այսպէս մի
արար բռնութեան և հարկա
դիր կացեալ՝ ընդդէմ
սուրբ քահանային Աթանա
սի եղբարն Գրիգորի։ և ընդ
երբեմն ի ձեռն նոցա զայրա
ցուցեալ զաղգս
ամենայն։ Ոչ ինչ ասացից
վասնզի զոյժն առ
նէր մանր ամենայն։
Այս և զայլ բազում
յանձնարարեալ
խարտեաշ այս և աղեղ
բեկ ծայրիւ հերձուած
երևեցուցանէր ամեն
երեսօք գոմեշեան։ և
մեղմ ակն։ անձնեղ։ և
թիկնատ։ առյդպէս
բարձ։ և դեղեցկատես։
պարկեշտ ի կերակուրս
և յըմպելիս։ և առհասա
րակ օրինաւոր։
ամբիծս և սրբազնագոյն
և ամ որ ինչ մարդկու
թեան պիտանի։ Ի սմոյ
սիրեմ կոչել այսու բոլո
քաջութեան՝ Տայկ արամ
ամենայն։ քանզի ըստ քա
ջացեն ազգին քաջ։
Այլ զի առ ամեն թագա
ւորացն մերոց Տարսա
գոյն։ այլ արանց, զկնի
արուէ ցուցեալ զազգս
մեր բարձրացոյց։ և ընդ
լծով կացեալ ընդ ազգս
սուրբ բազմաց և հարկա

դահակ ոչ թագաւորին
վիշապ։ Ոչ անդղ գոյ
ապատարագ սովորեալ
ամենայն մարդկան հա
տակ յընդհատակ ան
պակին։ և յամենիմեր
միաբանեալ զնեռն ար
ատն՝ զկէս մասին քո
քացն հանդերձ զինուո
ր ի դուռս բերէ։ Ոչ
ինչ ասացից զոյժն
ձեռն զերկաթ ի հան
դերձ շամիրդ զաժդա
հակ յընդարձակ ան
պակին։ և յամենիմեր
միաբանեալ զնեռն ար
ատն՝ զկէս մասին քո
քացն հանդերձ զինուո
ր ի դուռս բերէ։ Ոչ
ինչ ասացից զոյժն
ձեռն զերկաթ ի հան
դերձ շամիրդ զաժդա
հակ յընդարձակ ան
պակին։ և յամենիմեր
միաբանեալ զնեռն ար
ատն՝ զկէս մասին քո
քացն հանդերձ զինուո
ր ի դուռս բերէ։ Ոչ

իւրով անուամբ սիզ-
բան։ որ սիզբանակերտ
լինի զգաւառսն զայնո-
սիկ ի ծառայու նոմա
հրամայէ։ Լինի զգաւառն
անուանեալ կողմանցն
այնոցիկ ազատութիւ։ և
ի զարմից տուրս առեալ
իբրև թագաւորական գաւա-
կինն ամբաստակաց և զգ
բազումս ի սերմանէ ամ
դասիկաց ազգիսն հան
գերձ պատանեկօք և այլ
բազմօք գերեօք որ ա
ւերէն քան զբնակիսն էր
նախկնոցանէ յարեաւ
առ ի թիկունս մատուց
ուին։ մինչև ի տնտոն
պատուին զողջունս։
Ուրա որդի եաբ սիզ
բան վհատին։ զորմէ ա
սեն և ընչաւոյց կըռ
ոճել նոմա և յաղթել։
Ի՛ր ասեն զնա և աս
սուածացուել։ և անդր
ի իւրոց տիրն հանդիսա
ունէին զնա։ Լինի աս

Պատ Պատերազ։

քերս ոսկւոյ և արծա
թոյ և քարանց պատու
կանաց և զգեստուց և
պէս պէս գունից եանիկ
ուածոց։ արանց միանգա
մայն և կանանց հասա
րակաց բազմացոյց։
Տգեղագոյնքն իբրև զ
գեղատեսս երեւիլն գե
ղեցիկք։ և գեղատեսքն
ըստ ժամանակին առհա
սարակ գիւցազունց։
Հետեւմարտքն ի վեր
ուստ ձիոց բերեալք։
և պատուհասքն առհա
սարակ գիտ աղեղունդ։
և շեշտատեսքն հետեւեր
և ի նիզակ վառեալք։
Ոմերքն վհատեալ և
զգեստիւք երկաթեօք
պատածածկեալ։ գինուց
վայելմունդք և շղթաւք զգ
քշնամիս արուհատե
ծէր։ Ի զկնի պատե
րազմին առաքէ սիզ
բան զբոյր իւր սիզբա
նութիւն թագաւորական
ի հայս մեծաւ ամեն
խիւ յաւետեան զաղ շինող

Յոբ՝ Յոթեղբ հոյ՝

և գամ՝ ազան ոդիք պա
տասխանի ինձ հասան յան
դին աբրահամու. և ի
ճանկունց և՝ իսրայեղ
լսան սիրելիքն։ Հասել
հայրն հատրակաց մեծ
աբրահամ՝ ի ծերու
անդ մանկացեալ՝ ի զօ
րեսն այ՝ ծնանել՝ և
կենդանացոյ ոդիս վեց.
զերկրան և զերքան. զլ
մադան և զմադիան։

զերբոկ և զամիհ։

Եւ սպանեալ եմրանայ
զերքան և զմադիան.
զահիհարեալ աբրահա
մու գուցէ և զիսահակ
սպանցէ. զինի մահու նո
ցա նոքա և երէքեան ինքե
ան և արձակէ յարեերա։

Յորոց շինեցաւ քաղ
քէն յատեան եմրանայ.
յորմէ կոչեցաւ ազգն
բալհան։ ուստի զօրա
ցաւ արշակ մեծ և առա
ջին։ Եւ՝ ի հայկայ
մինչև ցարշակ՝ էր տա
ճիկ։ և յաղէքսանդրէ
մակեդոնացւոյ՝ մեք կ՝

Ադամ՝ Ադամեան հոյ՝

լսեր զբանդ քո,
և վախեցայ ես.
Ես՝ Աստուած

Ես՝ Աստուած քո զօրաւոր եմ
նախանձոտ. հատուցանեմ
մեղս հարցն որդոց մինչև
ի երրորդ և չորրորդ ազգ
ատելեաց ինձ։

Ես՝ ի Տէր

Ես՝ Տէր Աստուած քո
որ հանի զքեզ յերկրէ
եգիպտացւոց յերկրէ
ստրկութեան։

Ես՝ ի Տէր

Ես՝ Տէր Աստուած քո
որ հանի զքեզ յերկրէ
եգիպտացւոց յերկրէ
ստրկութեան։ Մի
լինիցին քեզ աստուածք
այլք բայց ես։ Մի
առնիցես քեզ կուռս
և ամենայն նմանու
թիւն զոր ինչ յերկին
ի վերուստ. և զոր ինչ
յերկրի ի վարուստ.
և զոր ինչ ի ջրոց
ընդ երկրաւ։ Մի
երկրպագանիցես նոցա
և մի պաշտիցես նոցա։
Ես՝ Տէր Աստուած քո
զօրաւոր եմ նախանձոտ.
հատուցանեմ մեղս հարցն
որդոց մինչև ի երրորդ
և չորրորդ ազգ ատելեաց
ինձ։ Եւ առնեմ ողորմու
թիւն ի հազարս սիրելեաց
իմոց և պահեցելոց զպա
տուիրանս իմ։

Ա. Յովհ. Յոսիմեց հայ.

Ա՚ստղակ որդին արտաշի
սի արի և քաջ հզօրն որ
կոչեցաւ մեծ, պատերազմի
ընդ դեմաւորեայ որդւոյ
դեմաւորի անուանեալոյ,
՚Ի հանդի ի վեր նոր եկն
՚ի բաբելոն մակեդոնա
կան զօրու. և պատերազ
մեալ ՚ի պարսս ի մաս
նեցաւ. զոր կալեալ ար
շակայ տարաւ ՚ի պարթև
հանդերձ երկամեայ զեղն
կապանօք. ուստի և ա՛ե
րնակեցաւ կոչեցաւ։

Ա՚յնմ իմացեալ եղբօրն
նորին սեդիւքայ անտես
քոյ զդնալն արշակայ
երկուսասան բիւրօք,
անդրկին դարձեալ. և
անտեղեակ ՚ի սասանէ ձը
ձերայնոյն հերքեալ՝ պա
տասխի նմա պատերազմաւ
յանձուկ տեղիս և կո
րընչի հանդերձ զօրօքն.
և արշակ տիւն երրորդ
մասին աշխարհին։ Որ
երկիւղածն պատմէ
հերովդիանոսեայ ոսա
նել ՚ի շարդէն որ յետ

Ա՚ստղակ որդին

Ա՚ստղակ որդին արտաշի
սի արի և քաջ արշակա
տոհ ՚ի քաղաքին որ կոչի
բասիլ յատաւօսին յերկ
րին քուշանաց առ ա
ետրազմունս առաքեա
յոյժ. Թափելով յինքն
զիմ արեւելեայս հարա
ճէ ՚ի բաբելոնէ զմակե
դոնացոց իշխանութիւն։
Ա՚ն և զզօրանալն հռո
մայեցոց ՚ի վեր առնոյն
արեւմտից և ծովու. և
եթէ ՚ի հիւսիսոյ թափե
ցին զերմանք. ոչ
ոք ոսկի և արծաթ հա
ւանի. և զդաղատացիս
հարեալ ընդհարիւ ա
րարին։ և գիմագաւոն
առնոցուց հզօրիկ առա
քեալ ընդդէմ զդաշնա
ւորսն գիմի օդնեցին
մակեդոնացոց. ոչ ա
ւել հարկս, այլ պատե
ալ ամի ամի միայն հարիւր
քանքարս արծաթոյ։

Ա՚ստղակ որդին արտաշի
սի արի և քաջ արշակա
հայ՝ թագի ամս իբ։

Ագաթանգեղոս Պատմութիւն Հայոց։

Ագաթանգեղոս Պատմութիւն Հայոց։

Ագաթանգեղոս Պատմութիւն Հայոց։

Եւ ոչ ոք կարէ ասել թէ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, զի ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զանձն իւր, բայց միայն հոգի մարդոյ որ է ի նմա։

պահելոյ համար։ Եւ զայդ
պահ ոչ միայն ի ժամ ան
շահ, եւ ի նիզակ չուեցաց վ
զեղեայր իւր եւ վաղուց
շահ ոս թագաւորեցաւ
արտաքոյ երկնից ա
ծոյն վ մարտիս քամ
իշխանութ ան նոր
Վ՚ի գիտել զի յաղ
թող վ մարտիս քամ
ոսկի ազգս Հայոց յան
ծայս ազգս Հայոց յան
ան նոր։ Վ՚ի յետս տա
ղանդաւոր՝ թագաւոր
վաղարշա Հայր մեծին
գոյն այ։
Արտակ առաջին՝ որդի
ամենայն շնորհաց Տ
ազգին Հայոց և աղեխտ
գոլ ընդհանուր աս
ծայրագոյն պատմիչ
գոլ ընդհանուր աս
կոչեցաւ Խորենացի։
Որդի Բարդենայ Հայ
զօրաց Տիգրանայ ըն տու
ասացեալ Հոգոց մերոց.
և յետ հրաշալի տեսլեանն
Ներսէհ Մեծն գրիգորայ ըն տու
զօրաց Տիգրանայ ըն տու
Ներսէհ Մեծն գրիգորայ ըն տու
Ներսէհ Մեծն գրիգորայ ըն տու
Ներսէհ Մեծն գրիգոր

Թագաւորական գեղջ
մեծութեան պահելով առ
ժողովուրդսն մեծարեալ
ուներ կարծիս մեծարեալ
եւ ի հնազանդ ծառայից
եւ ի հպատակաց իւրոց
սիրելի։ Իսկ հանապազորեայ
ուրախութեանցն եւ հանգստեան
ժամանակս ի վերայ
ամենայնի ոչ ինչ ինձ
ասելոյ։ որ եւ թագաւորն
ժողովրդոցն ինձ իբրեւ
ընկեր եւ հաւասար
ինքեան ընդունէր։ եւ
ամենայն ինչ ինձ
ասելոյ ոչ արգելոյր։
Ես ինչ ասելի եմ
ի վերայ այսպիսի
մեծութեան եւ
փառաց եւ
հանգստեան
թագաւորին
Հայոց։ զոր
ամենայն
ազգք
երկրպագանեն
եւ
հնազանդին
նմա։ Ես
ինչ ասելի
եմ ի վերայ
այսպիսի
մեծութեան
եւ փառաց
եւ հանգստեան
թագաւորին
Հայոց։ զոր
ամենայն
ազգք
երկրպագանեն
եւ
հնազանդին
նմա։ Ես
ինչ ասելի
եմ ի վերայ
այսպիսի
մեծութեան
եւ փառաց
եւ հանգստեան
թագաւորին
Հայոց։ զոր
ամենայն
ազգք
երկրպագանեն
եւ
հնազանդին
նմա։ Ես

սա յղէ առիւր սոհ-
մայինան պարիեւական
պահանիկք ազգան կո
շեցեալ. զի առնա եկէլ
վրէժս յարատչէն պա
հանջեացեն։ Ուսկ նոքա
ոչ առին յանձն յառաջ
առացեալ ցեղջն, այլ
ինքն ազգն սուրեներան
և ազգն կոմշին. որ աս
պահապետ անուանին։
Ասայց միայն չիառին
ազգն կարենեան պալ
հաւ գայր ի կոչ խոսր
վոս. և արտաշէր զօրագն
հետամուտ եղեալ կոսո
րեաց զնոս. և ինքաց միայն
տուայ մի մանուկ. զոր ա
ռեալ մատրիմ սուն նո
ւիրէ Տրդատայ Խոսրո
վեան զհարազատ քոյր
դայինն նորա։ Ուսկ խոս
րով զվրէժ կոստուածի
արեանն պահանջ յա
լուս խնդրեց. և զնաց
ի վերայ նոր հետամուտ զօ
րագն սիրեցելոյ յարեցո
լաք միւրեան. և հետս
այնոցիկ զազգն յալէ
ան

հետամուտ, վայ ի դիմա
ցան պատերազմաւ ար
տաշիր զօրագն սասա
նոյ։ Ասայց յոլովագոյն
հետս լուսաւ զաւրուկ
շիտիքին թագաւոր հայոց
խոստով դիմեաց յօգնա
կանութիւն արտաւանոյ
երէց հնար լինի ազգ
պարսից ապստամբել
միոյն զարտաւանէ։

Ուր միջանուխ եղեալ
յաստղեատան՝ լսէ զգօմի
տահուանն արտաւանոյ
և զմիաբանութիւն այ պար
սից զօրացն և նախարա
րաց։ Եւսև զիւրոյ ազ
գաց։ զայն պարիեւաց եպալ
հաւ հայոց բաց ի ցեղէն
կարենեան։ առաւ հրով
տանիս առաքեալ խոսր
վայ զաստղեհայ հայոց
հետ մեծաւ սրտմտութե

և հիմնայօրէ։

Ուսկ խոսրով թագաւոր
հայոց սուի հայր մեծին
արշաւոյ ի վերայ ի միւ
շեցաւ ի միւ սպասաւոր
ուրեք ի ներքոյ ի ներքոյ

երկնից ի Տեառնէ պատրաստեալ իբրեւ հարսն զարդարեալ առ
ամուսին իւր: Եւ լուայ ձայն մեծ ի յաթոռոյն ասելոյ. Ահա
խորանն Աստուծոյ ընդ մարդիկ, եւ բնակեսցէ ընդ նոսա, եւ
նոքա լինիցին ժողովուրդք նորա, եւ ինքն Աստուած նոցա
Աստուած նոցա: Եւ սրբեսցէ Աստուած զամենայն արտասուս
ի նոցանէ, եւ մահ ոչ իցէ այլ ոչ սուգ եւ ոչ աղաղակ եւ ոչ
ցաւ իցէ այլ եւս, զի առաջինքն անցին: Եւ ասէ նստեալն
յաթոռոյն. Ահա նորոգեմ զամենայն: Եւ ասէ ինձ. Գրեա զի
հաւատարիմ են բանքս եւ ճշմարիտք: Եւ ասէ ինձ. Եղեւ.
Ես եմ Ալփա եւ Օմեգա, սկիզբն եւ վախճան: Ես ծարաւեցելոյն
տացից ի ներքինէ աղբերէ ջրոյ կենդանւոյ ձրի: Որ յաղթեսցէ
ժառանգեսցէ զայս ամենայն, եւ եղէց նմա Աստուած, եւ նա
եղիցի ինձ որդի: Բայց երկչոտացելոցն եւ անհաւատից եւ
պղծեալ սպանողաց եւ պոռնկաց եւ դեղագործաց եւ կռապաշտից
եւ ամենայն ստախօսաց բաժին նոցա լիցի ի լճի հրոյ եւ
ծծմբոյ, որ է մահ երկրորդ: Եկն առ իս մի ի եօթն հրեշտակացն
որ ունէին զեօթն սկաւառակսն լի եօթն պատուհասաւքն վերջին-
ացն, եւ խօսեցաւ ընդ իս եւ ասէ. Եկ, ցուցից քեզ զհարսն
կին Գառնին: Եւ տարաւ զիս հոգւով ի լեառն մեծ եւ բարձր,
եւ ցուցին ինձ զսուրբ քաղաքն զԵրուսաղէմ իջանել ի յերկնից
յԱստուծոյ, ունելով զփառս Աստուծոյ: Եւ լոյս նորա նման
քարանց թանկագնից, իբրեւ զքար յասպեայ պայծառ իբրեւ զբա-
ղորոտ: Եւ ունէր պարիսպ մեծ եւ բարձր, ունէր դրունս տասն-
երկու, եւ ի դրունսն տասներկու հրեշտակք, եւ անուանք գրեալք
որ են անուանք տասներկու ազգացն որդւոցն Իսրայէլի: Ի
հարաւոյ կողմանէ դրունք երեք, եւ ի հիւսիսոյ կողմանէ դրունք
երեք, եւ յարեւելից կողմանէ դրունք երեք, եւ յարեւմտից կող-
մանէ դրունք երեք: Եւ պարիսպ քաղաքին ունէր հիմունս տասն-
երկու, եւ ի հիմունսն տասներկու անուանք տասներկուց առաքե-
լացն Գառնին: Եւ որ խօսէր ընդ իս ունէր եղէգն չափոյ ոսկի
զի չափեսցէ զքաղաքն եւ զդրունսն եւ զպարիսպսն: Եւ քաղաքն
քառակուսի կայր, եւ երկայնութիւն նորա իբրեւ զլայնութիւն:
Եւ չափեաց զքաղաքն եղէգամբն ի տասն հազարս ասպարիզաց:
Եւ երկայնութիւն նորա եւ լայնութիւն եւ բարձրութիւն հաւա-
սարք են: Եւ չափեաց զպարիսպն նորա հարիւր քառասուն եւ
չորս կանգունս, չափ մարդոյ որ է հրեշտակի: Եւ էր շինուած
պարսպին նորա ի քարանց յասպեայ, եւ քաղաքն ոսկի մաքուր
նման ապակւոյ մաքրոյ: Եւ հիմունք պարսպին քաղաքին զար-
դարեալ էին ամենայն քարանց թանկագնից: Հիմն առաջին յաս-
պեայ, երկրորդ սափիր, երրորդ քաղկեդոն, չորրորդ զմրուխտ,
հինգերորդ սարդիոն, վեցերորդ սարդիս, եօթներորդ քրիսոլիթ,
ութերորդ բերիղղոս, իններորդ տոպազ, տասներորդ քրիսոպրաս,
տասնմեկերորդ յակինթոս, տասներկուերորդ ամեթիստոս: Եւ
տասներկու դրունքն տասներկու մարգարիտք էին, եւ ամենայն
դրունք ի մի մարգարտէ էին: Եւ հրապարակ քաղաքին ոսկի
մաքուր իբրեւ զապակի: Եւ տաճար ոչ տեսի ի նմա, զի Տէր
Աստուած Ամենակալ տաճար նորա է եւ Գառն: Եւ քաղաքն ոչ
պիտի ունի զարեգակն եւ զլուսին, զի փառք Աստուծոյ լուսա-
ւորեցին զնա, եւ լապտեր նորա Գառն: Եւ ազգք փրկելոցն
գնասցեն ի լոյս նորա, եւ թագաւորք երկրի բերցեն զփառս իւրե-
անց ի նա: Եւ դռունք նորա ոչ գոցցին ցցերեկ, զի գիշեր ոչ
իցէ անդ: Եւ բերցեն զփառս եւ զպատիւ ազգացն ի նա: Եւ ոչ
մտցէ ի նա ամենայն պղծութիւն, եւ որ առնէ զանարգութիւն եւ
զստութիւն, եթէ ոչ որ գրեալ են ի գրքի կենդանութեան Գառնին:
Եւ ցուցին ինձ գետ ջրոյ կենդանւոյ, պայծառ իբրեւ զբիւրեղոս,
որ բղխէր յաթոռոյ Աստուծոյ եւ Գառնին: Ի մէջ հրապարակին
նորա եւ յայսկոյս եւ յայնկոյս գետոյն ծառ կենաց, որ արդիւնս
տայ տասներկու անգամ, մի ամի մի արդիւն իւր տայ, եւ տերեւք
ծառոյն ի բժշկութիւն ազգաց: Եւ ամենայն նզովք ոչ իցեն
այլ եւս: Եւ աթոռ Աստուծոյ եւ Գառնին ի նմա իցէ, եւ ծառայք
նորա պաշտեսցեն զնա: Եւ տեսցեն զերեսս նորա, եւ անուն նո-
ցա ի ճակատս նոցա: Եւ գիշեր ոչ իցէ անդ, եւ ոչ պիտի ունին
լապտերի եւ լուսոյ արեգական, զի Տէր Աստուած լուսաւորէ
նոցա, եւ թագաւորեսցեն յաւիտեանս յաւիտենից: Եւ ասէ ինձ.
Ահա հաստատեալ են բանքս եւ ճշմարիտք: Եւ Տէր Աստուած
հոգւոց մարգարէիցն առաքեաց զհրեշտակ իւր ցուցանել ծառայից
իւրոց զորս պարտ է շուտով լինել: Ահա գամ շուտով: Երանի
որ պահէ զբանս մարգարէութեան գրոցս այսորիկ: Եւ ես Յով-
հաննէս տեսի եւ լուայ զայս ամենայն: Եւ յորժամ լուայ եւ
տեսի, անկայ երկիր առաջի ոտից հրեշտակին որ ցուցանէր ինձ
զայս ամենայն: Եւ ասէ ինձ. Տես մի արասցես, զի ծառայ
քո եմ ես եւ եղբարց քոց մարգարէիցն եւ պահողաց բանիցն
գրոցս այսորիկ: ԶԱստուած երկիր պագ: Եւ ասէ ինձ. Մի
կնքեր զբանս մարգարէութեան գրոցս այսորիկ, զի ժամանակ
մերձ է: Որ անիրաւ է՝ անիրաւեսցէ դեռ, եւ որ պղծեալ է՝
պղծեսցի դեռ, եւ որ արդար է՝ արդարասցի դեռ, եւ որ սուրբ է՝
սրբեսցի դեռ: Ահա գամ շուտով, եւ վարձս իմ ընդ իս է, հա-
տուցանել իւրաքանչիւր ումեք որպէս գործ իցէ նորա: Ես եմ
Ալփա եւ Օմեգա, սկիզբն եւ վախճան, առաջին եւ յետին: Երան-
ելիք են որ լուանան զպատմուճանս իւրեանց յարեան կենաց,
եւ մտցեն ի քաղաքն ի դրունսն: Արտաքոյ են շունք եւ դեղա-
գործք եւ պոռնիկք եւ սպանողք եւ կռապաշտք եւ ամենայն որ
սիրէ եւ առնէ զստութիւն: Ես Յիսուս առաքեցի զհրեշտակ իմ
վկայել ձեզ զայս ամենայն ի վերայ եկեղեցեաց: Ես եմ արմատ
եւ ազգ Դաւթի, աստղ պայծառ առաւօտեան: Եւ Հոգին եւ
հարսն ասեն. Եկ: Եւ որ լսէ՝ ասասցէ. Եկ: Եւ որ ծարաւի՝
եկեսցէ: Եւ որ կամի՝ առցէ ջուր կենաց ձրի: Վկայեմ ես ամե-
նայն որ լսէ զբանս մարգարէութեան գրոցս այսորիկ. Եթէ ոք
յաւելցէ ի սոսա, յաւելցէ Աստուած ի նա զհարուածս գրեալս
ի գրքի սմին: Եւ եթէ ոք պակասեցուսցէ ի բանից գրոցս այսո-
րիկ, պակասեցուսցէ Աստուած զբաժին նորա ի գրքէ կենդանու-
թեան եւ ի քաղաքէ սրբոյ եւ ի բաներէ գրեալ ի գրքի սմին:
Ասէ վկայեալն զայս ամենայն. Այո՛ եկից շուտով: Ամէն: Եկ՝
Տէր Յիսուս: Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ
ամենեսեան: Ամէն:

Ի սկզբանէ էր Բան, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած
էր Բանն: Նա էր ի սկզբանէ առ Աստուած: Ամենայն ինչ նո-
վաւ եղեն, եւ առանց նորա ոչ ինչ եղեւ զոր եղեւ: Ի նմա
կեանք էին, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան: Եւ լոյսն ի խաւարի
լուսաւորէ, եւ խաւարն զնա ոչ ընկալաւ: Եղեւ մարդ առաքեալ
յԱստուծոյ, որում անուն էր Յովհաննէս: Նա եկն ի վկայու-
թիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն
նովաւ: Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն: Էր
լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ:
Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ
ճանաչեաց: Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան: Որ ընկա-
լան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդի Աստուծոյ լինել, հա-
ւատացելոցն յանուն նորա: Որ ոչ յարեանց արեանց, եւ ոչ յա-
մենայն կամաց մարմնոյ, եւ ոչ յամենայն կամաց արանց, այլ
յԱստուծոյ ծնան: Եւ Բանն մարմին եղեւ, եւ բնակեցաւ ի մեզ,
եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ զմիածնէ յհարանէ, լի
շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ: Յովհաննէս վկայէ վասն նորա,
եւ աղաղակէ եւ ասէ. Սա էր որ ասացի. Որ յետ իմոյ գալոցն
առաջի իմ եղեւ, զի նա էր յառաջ քան զիս: Եւ յլնութենէ նո-
րա մեք ամենեքեան առաք, եւ շնորհս ընդ շնորհս: Զի օրէնքն
յՄովսիսէ տուաւ, շնորհն եւ ճշմարտութիւնն յՅիսուսէ Քրիստոսէ
եղեւ: ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միածինն Որդի որ է յան-
դրունս հաւր, նա պատմեաց: Եւ այս է վկայութիւն Յովհան-
նու, յորժամ առաքեցին հրեայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս եւ
ղեւտացիս հարցանել նմա. Դու ո՞վ ես: Եւ խոստովանեցաւ եւ
ոչ ուրացաւ, եւ խոստովանեցաւ. Ես ոչ եմ Քրիստոս: Եւ հարց-
ին զնա. Ապա ի՞նչ, Եղիա՞ ես դու: Ասէ. Ոչ եմ: Մարգարէ՞ ես
դու: Պատասխանի ետ. Ոչ: Ասացին ցնա. Ապա ո՞վ ես դու,
զի պատասխանի տացուք առաքելոցն որ առաքեցին զմեզ: Զի՞
ասես վասն քո: Ասէ. Ես ձայն բարբառոյ եմ յանապատի, ուղ-
ղեցէք զճանապարհ Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ: Եւ
առաքեալքն էին յաստիճանաւորացն: Եւ հարցին զնա եւ ասեն
ցնա. Զի՞ մկրտես, եթէ դու ոչ ես Քրիստոս, ոչ Եղիա, ոչ մար-
գարէ: Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս եւ ասէ. Ես ջրով
մկրտեմ զձեզ ի ապաշխարութիւն, եւ որ զետեղեալ է ի ձեզ
զոր դուք ոչ գիտէք, նա է որ ինձ ի յետոյ գալոցն առաջի իմ
եղեւ, զոր ես արժան ոչ եմ զսանդալի կօշկացն նորա արձակել:
Զայս ամենայն ի Բեթանիա յայնկոյս Յորդանանայ գետոյ ասա-
ցին, ուր Յովհաննէս մկրտէր: Եւ հասանելոյ առ նա Յիսուսի
ասէ. Ահա Գառն Աստուծոյ, որ վերանայ զմեղս աշխարհի: Նա
է որոյ ասացի. Ի յետոյ իմոյ գալոցն առաջի իմ եղեւ, զի նա
էր յառաջ քան զիս: Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ զի յայտնեսցի
յԻսրայէլ, վասն այնորիկ եկի ես մկրտել ջրով: Եւ վկայեաց
Յովհաննէս եւ ասէ. Տեսի զհոգին իջեալ իբրեւ զաղաւնի յերկ-
նից, եւ հանգեաւ ի նմա: Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ որ առա-
քեաց զիս մկրտել ջրով, նա ասաց ցիս. Յորոյ տեսանիցես զհո-
գին իջեալ եւ հանգեալ ի նմա, նա է որ մկրտէ հոգւով սրբով:
Եւ ես տեսի եւ վկայեցի, եթէ նա է Որդի Աստուծոյ: Եւ յաջորդ-
եալ էր Յովհաննէս եւ երկու ի աշակերտացն իւրոց: Եւ հայեցեալ
ընդ Յիսուս երթեւեկեալ, ասէ. Ահա Գառն Աստուծոյ: Եւ լուան
երկու աշակերտքն նորա զբանն եւ գնացին զհետ Յիսուսի: Դար-
ձեալ Յիսուս եւ տեսեալ զնոսա զհետ գալ ասէ ցնոսա. Զի՞ խն-
դրէք: Եւ նոքա ասացին ցնա. Ռաբբի, որ թարգմանի Վարդապետ,
ուր բնակեցար: Ասէ ցնոսա. Եկայք եւ տեսէք: Եկին եւ տեսին
զտեղի ուր բնակեցաւ, եւ մնացին առ նմա յաւուրն յայնմիկ:
Ժամ էր որպէս տասն: Էր Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի
մի ի երկուց որ լուան ի Յովհաննու եւ գնացին զհետ նորա:
Գտանէ նա նախ զեղբայր իւր զՍիմոն եւ ասէ ցնա. Գտաք զՄե-
սիա, որ թարգմանի Քրիստոս: Եւ տարաւ զնա առ Յիսուս:
Հայեցեալ Յիսուս ասէ. Դու ես Սիմոն որդի Յովնանու, դու
կոչեսցիս Կեփաս, որ թարգմանի Պետրոս: Յաւուրն միում կա-
մեցաւ Յիսուս երթալ յԳալիլեա, եւ գտանէ զՓիլիպպոս եւ ասէ
ցնա. Հետեւեա ինձ: Էր Փիլիպպոս յԲեթսայիդա, ի քաղաքէ
Անդրէասի եւ Պետրոսի: Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ եւ
ասէ ցնա. Զոր գրեաց Մովսէս յօրէնսն եւ մարգարէքն, գտաք
զՅիսուս որդի Յովսեփայ յԱզգարայ: Ասէ ցնա Նաթանայէլ.
Ի Նազարեթէ կարէ՞ լինել ինչ բարի: Ասէ ցնա Փիլիպպոս.
Եկ եւ տես: Տեսանէ Յիսուս զՆաթանայէլ գալ առ ինքն եւ ասէ
վասն նորա. Ահա արդարեւ Իսրայէլացի, յորում նենգութիւն
ոչ է: Ասէ ցնա Նաթանայէլ. Ուստի գիտես զիս: Պատասխանի
ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա. Յորժամ էիր ներքոյ թզենւոյն, տեսի
զքեզ: Պատասխանի ետ Նաթանայէլ եւ ասէ ցնա. Ռաբբի, դու
ես Որդի Աստուծոյ, դու ես Թագաւոր Իսրայէլի: Պատասխանի
ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա. Վասն զի ասացի ցքեզ. Տեսի զքեզ ներ-
քոյ թզենւոյն, հաւատայ՞ դարձեալ: Մեծագոյնս քան զայս տե-
սանիցես: Եւ ասէ ցնա. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք
զերկինս բացեալս, եւ զհրեշտակս Աստուծոյ ելանելս եւ իջանելս
ի վերայ Որդւոյ մարդոյ: Եւ երրորդ աւուր հարսանիս եղեւ ի
Կանա Գալիլեացւոց, եւ էր մայր Յիսուսի անդ: Կոչեցաւ եւ
Յիսուս եւ աշակերտքն նորա ի հարսանիսն: Եւ պակասեցաւ գի-
նին, եւ ասէ մայր Յիսուսի ցնա. Գինի չունին: Ասէ ցնա Յի-
սուս. Զի՞ ինձ եւ քեզ, կին, ոչ եկն ժամ իմ: Ասէ մայրն նորա
ծառայիցն. Զոր ինչ ասիցէ ձեզ, արարէք: Էին անդ վեց ան-
կանք քարէ, դրեալք ըստ սահմանի մաքրութեան Հրէից, տե-
ղիք երկուք կամ երիք: Ասէ ցնոսա Յիսուս. Լցէք զանկանսն
ջրով: Եւ լցին զնոսա մինչեւ ի բերան: Եւ ասէ ցնոսա. Հան-
եալ արդ տարէք առ տանուտէրն: Եւ տարին: Եւ որպէս ճա-
շակեաց տանուտէրն զջուրն որ եղեալ էր գինի, եւ ոչ գիտէր
զորմէ էր, բայց ծառայքն գիտէին որ հանին զջուրն, կոչէ տա-
նուտէրն զփեսայն եւ ասէ ցնա. Ամենայն մարդ զբարին նախ
դնէ, եւ յորժամ արբեցան՝ զվատթարագոյնն. դու մինչեւ ցայժմ
պահեցեր զբարի գինին: Սկիզբն արար Յիսուս նշանացն ի Կանա
Գալիլեացւոց, եւ յայտնեաց զփառս իւր, եւ հաւատացին նմա
աշակերտքն նորա: Ի սմին ժամանակի իջին ի Կափառնայում
նա եւ մայր նորա եւ եղբարք նորա եւ աշակերտքն նորա, եւ
բնակեցան անդ ոչ բազում աւուրս: Եւ մերձ էր զատկին Հրէից,
եւ ել Յիսուս յԵրուսաղէմ: Եւ գտանէ ի տաճարին զվաճառա-
կանս եզանց եւ ոչխարաց եւ աղաւնեաց, եւ զդրամակերսն նս-
տեալս: Եւ արարեալ մտրակ ի պարանոցաց՝ հալածեաց զամե-
նեսեան ի տաճարէն, եւ զոչխարսն եւ զեզինսն, եւ զդրամն
դրամակերսացն սփռեաց, եւ սեղանս նոցա շրջեաց: Եւ ասէ
վաճառականացն աղաւնեաց. Զայդոսիկ տարէք անտի, մի արա-
սջիք զտուն հաւր իմոյ տուն վաճառանոցի: Յիշեցին աշակերտք
նորա եթէ գրեալ է. Նախանձ տանն քո կերիցէ զիս: Պատաս-
խանի ետուն Հրեայքն եւ ասեն ցնա. Զի՞ նշան ցուցանես մեզ,
զի այսպէս առնես: Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա.
Քակեցէք զտաճարս զայս, եւ երիւք աւուրք յարուցից զնա:
Ասացին Հրեայքն. Քառասուն եւ վեց ամ շինեցաւ տաճարս
զայս, եւ դու երիւք աւուրք յարուցանես զնա: Նա ասէր վասն
տաճարին մարմնոյ իւրոյ: Եւ յորժամ յարոյց զնա յերկրորդ-
ոյ, յիշեցին աշակերտք նորա եթէ զայս ասէր, եւ հաւատացին
գրոցն եւ բանին զոր ասաց Յիսուս: Եւ յորժամ էր յԵրուսաղէմ
ի տաւնի զատկին, բազումք հաւատացին անուան նորա, տեսա-
նելով զնշանսն զոր առնէր: Եւ Յիսուս ոչ ինքն հաւատայր
նոցա, վասն զի ինքն գիտէր զամենեսեան: Եւ ոչ պիտոյ էր նմա
զոր ոք վկայեսցէ վասն մարդոյ, զի ինքն գիտէր զոր էր ի մարդ-
կան: Էր մարդ մի յազգէ Փարիսեցւոց, Նիկոդեմոս անուն, իշ-
խան Հրէից: Նա եկն առ Յիսուս գիշերի եւ ասէ ցնա. Ռաբբի,
գիտեմք զի յԱստուծոյ եկեալ ես վարդապետ, զի զայսոսիկ նշան-
ս զոր դու առնես ոչ ոք կարէ առնել, եթէ ոչ եղիցի Աստուած
ընդ նմա: Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա. Ամէն ամէն
ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի վերստին, ոչ կարէ տեսանել զար-
քայութիւն Աստուծոյ: Ասէ ցնա Նիկոդեմոս. Զիա՞րդ կարէ մարդ
ծնանել, որ ծեր է: Միթէ կարէ՞ երկրորդ անգամ մտանել ի
արգանդ մաւր իւրոյ եւ ծնանել: Պատասխանի ետ Յիսուս. Ամէն
ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի ջրով եւ հոգւով, ոչ կարէ
մտանել ի արքայութիւն Աստուծոյ: Որ ծնեալ է ի մարմնոյ՝
մարմին է, եւ որ ծնեալ է ի հոգւոյ՝ հոգի է: Մի զարմանար
զոր ասացի ցքեզ. Պարտ է ձեզ վերստին ծնանել: Հոգին ուր
կամի՝ փչէ, եւ զձայնն նորա լսես, այլ ոչ գիտես զորմէ գայ եւ
ուր երթայ: Այսպէս է ամենայն որ ծնեալ է ի հոգւոյ: Պատաս-
խանի ետ Նիկոդեմոս եւ ասէ ցնա. Զիա՞րդ կարեն այսոքիկ
լինել: Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա. Դու վարդապետ
Իսրայէլի ես, եւ զայսոսիկ ոչ գիտես: Ամէն ամէն ասեմ քեզ,
զոր գիտեմք խօսիմք, եւ զոր տեսաք վկայեմք, եւ վկայութիւն
մեր ոչ ընկալանիք: Եթէ զերկրաւորսն ասացի ձեզ եւ ոչ հաւա-
տայք, զիա՞րդ հաւատասջիք եթէ զերկնաւորսն ասիցեմ ձեզ:
Եւ ոչ ոք համբարձաւ յերկինս, եթէ ոչ որ իջեալ է յերկնից,
Որդի մարդոյ որ է յերկինս: Եւ որպէս Մովսէս վերացոյց զօձն
յանապատի, նոյնպէս պարտ է վերացեալ լինել Որդւոյ մարդոյ:
Զի ամենայն որ հաւատայ նմա՝ մի՛ կորիցէ, այլ ունիցի կեանս
յաւիտենական: Զի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչեւ
զմիածին Որդի իւր ետ, զի ամենայն որ հաւատայ նմա՝ մի՛ կո-
րիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական: Զի ոչ առաքեաց Աստ-
ուած զՈրդի իւր յաշխարհ, զի դատեսցէ զաշխարհ, այլ զի կեցցէ
աշխարհ նովաւ: Որ հաւատայ նմա՝ ոչ դատի, եւ որ ոչ հաւատայ՝
արդէն դատեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնին Որդւոյ
Աստուծոյ: Եւ այս է դատաստան, զի լոյս եկն յաշխարհ, եւ
սիրեցին մարդիկ զխաւար քան զլոյս, զի չար էին գործք նոցա:
Զի ամենայն որ չարագործ է՝ ատէ զլոյս, եւ ոչ գայ առ լոյսն,
զի մի՛ յանդիմանեսցին գործք նորա: Եւ որ առնէ զճշմարտու-
թիւն՝ գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նորա, զի յԱստ-
ուծոյ են գործեալք: Եւ յետ այսորիկ եկն Յիսուս եւ աշակերտք
նորա յերկիրն Հրէաստանեայ, եւ անդ հանգոյն ժամանեցին ընդ
նոսա եւ մկրտէին: Էր եւ Յովհաննէս մկրտէր ի Հնոնայ մերձ
ի Սաղիմ, զի ջուրք բազումք էին անդ, եւ գային եւ մկրտէին:
Զի ոչ էր դեռ արկեալ Յովհաննէս ի բանտ: Եղեւ ուրեմն հարց-
ումն ի մէջ աշակերտաց Յովհաննու եւ Հրէից վասն սրբութեան:
Եւ եկեալ առ Յովհաննէս ասեն ցնա. Ռաբբի, որ էր ընդ քեզ
յայնկոյս Յորդանանայ, զոր դու վկայեցեր, ահա նա մկրտէ, եւ
ամենեքեան գնան առ նա: Պատասխանի ետ Յովհաննէս եւ ասէ.
Ոչ կարէ մարդ առնուլ ինչ, եթէ ոչ եղիցի տուեալ նմա յերկնից:
Դուք ինքեանք վկայեցէք ինձ, զի ասացի. Ես ոչ եմ Քրիստոս,
այլ զի առաքեալ եմ առաջի նորա: Որ ունի զկին՝ նա է փեսայ,
իսկ բարեկամն փեսային որ կայ եւ լսէ զնա, ուրախութեամբ
ուրախանայ ձայնէ փեսային: Ուրեմն զայս ուրախութիւն իմ
լցաւ: Նա պարտ է աճել, իսկ ես պակասել: Որ ի վերուստ գայ՝
ամենեցուն վերագոյն է: Որ է յերկրէ՝ յերկրէ է, եւ յերկրէ
խօսի: Որ յերկնից գայ՝ ամենեցուն վերագոյն է: Եւ զոր տե-
սանէ եւ լսէ՝ զայն վկայէ, եւ վկայութիւն նորա ոչ ընկալանի:
Որ ընկալաւ զվկայութիւն նորա՝ կնքեաց եթէ ճշմարիտ է Աստ-
ուած: Զի զոր առաքեաց Աստուած՝ զբանս Աստուծոյ խօսի,
զի ոչ տայ զհոգին չափով: Հայր սիրէ զՈրդի, եւ ամենայն ինչ
ետ ի ձեռս նորա: Որ հաւատայ Որդւոյ՝ ունի կեանս յաւիտենա-
կան, եւ որ ոչ հաւատայ Որդւոյ՝ ոչ տեսցէ զկեանս, այլ բարկու-
թիւն Աստուծոյ մնայ ի վերայ նորա: Գիտաց ուրեմն Տէր զի
լուան Փարիսեցիքն եթէ Յիսուս առաւել աշակերտս առնու եւ
մկրտէ քան զՅովհաննէս, թէպէտ եւ Յիսուս ոչ ինքն մկրտէր,
այլ աշակերտքն նորա: Թողեալ զերկիրն Հրէաստանեայ եւ գնաց
դարձեալ յԳալիլեա: Պարտ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա:
Եկն ուրեմն յքաղաքն Սամարիայ որ կոչի Սիքար, մերձ ի դաշտն
զոր ետ Յակոբ Յովսեփայ որդւոյ իւրում: Էր աղբերն Յակոբայ
անդ: Յիսուս ուրեմն յոգնեալ ի ճանապարհորդութենէ նստէր
ընդ աղբերն: Ժամ էր որպէս վեց: Գայ կին մի ի Սամարիայ
քաղել ջուր: Ասէ ցնա Յիսուս. Տուր ինձ ջուր արբուցանել:
Զի աշակերտքն նորա գնացեալ էին ի քաղաքն գնել կերակուր:
Ասէ ցնա կինն Սամարացի. Զիա՞րդ դու Հրեայ եղեալ ինձ Սա-
մարացւոյ խնդրես ջուր արբուցանել: Զի Հրեայքն ոչ ունին
հաղորդութիւն Սամարացւոց: Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ
ցնա. Եթէ գիտիցես զպարգեւն Աստուծոյ, եւ զորմէ ասէ ցքեզ.
Տուր ինձ ջուր արբուցանել, դու խնդրեցեր ի նմանէ, եւ ետ
քեզ ջուր կենդանի: Ասէ ցնա կինն. Տէր, ոչ ունիս զի քաշեսցես,
եւ աղբերն խոր է, ուստի ունիցիս զջուրն կենդանի: Միթէ դու
մեծ ես քան զհայր մեր Յակոբ, որ ետ մեզ զաղբերս զայս, եւ
ինքն արբեաց ի նմանէ, եւ որդիք նորա, եւ անասունք նորա:
Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա. Ամենայն որ արբուցանիցէ
ի ջրոյ յայսմանէ, ծարաւի՛ կրկին լինիցի: Եւ որ արբուցանիցէ
ի ջրոյ ինձանէ զոր ես տացեմ նմա, ոչ ծարաւի՛ յաւիտեանս,
այլ ջուրն զոր ես տացեմ նմա՝ աղբեր ջրոյ լինիցի նմա ի կեանս
յաւիտենական: Ասէ ցնա կինն. Տէր, տուր ինձ զայդ ջուր, զի
ոչ ծարաւի՛ լինիցիմ, եւ ոչ գամ հոս քաղել ջուր: Ասէ ցնա Յի-
սուս. Գնա կոչեա զայր քո, եւ եկ հոս: Պատասխանի ետ կինն
եւ ասէ ցնա. Ոչ ունիմ ամուսին: Ասէ ցնա Յիսուս. Լաւ ասացեր
եթէ ոչ ունիմ ամուսին: Զի հինգ այր ունէիր, եւ արդ զոր ունիս
ոչ է քո ամուսին: Զայս ճշմարիտ ասացեր: Ասէ ցնա կինն.
Տէր, տեսանեմ զի մարգարէ ես դու: Հարքն մեր ի լերինս
յայսմիկ երկրպագեցին, եւ դուք ասէք եթէ Երուսաղէմ է տեղի
ուր երկրպագանել է: Ասէ ցնա Յիսուս. Կին, հաւատա ինձ, զի
գայ ժամ յորում ոչ յայսմ լերինս եւ ոչ յԵրուսաղէմ երկրպա-
գեսջիք Հաւր: Դուք երկրպագանէք զոր ոչ գիտէք, մեք երկրպա-
գանեմք զոր գիտեմք, զի փրկութիւն յՀրեայսն է: Եւ գայ ժամ
եւ արդ է յորում ճշմարիտ երկրպագուք երկրպագեսցեն Հաւր
հոգւով եւ ճշմարտութեամբ: Զի եւ Հայր զայսպիսիսն խնդրէ
երկրպագուս իւր: Հոգի է Աստուած, եւ որ երկրպագանեն նմա
հոգւով եւ ճշմարտութեամբ պարտ է երկրպագանել: Ասէ ցնա
կինն. Գիտեմ զի Մեսիա գայ, որ կոչի Քրիստոս: Յորժամ եկն
նա՝ ամենայնի մեզ պատմեսցէ: Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եմ որ
խօսիմ ընդ քեզ: Եւ ի սմին ժամանակի եկին աշակերտքն նորա,
եւ զարմանային զի ընդ կնոջ խօսէր: Բայց ոչ ոք ասաց. Զի՞ խն-
դրես, կամ զի՞ խօսիս ընդ նմա: Եւ եթող կինն զկուժն իւր եւ
գնաց ի քաղաքն, եւ ասէ ցմարդիկն. Եկայք եւ տեսէք մարդ
զոր ասացի ամենայն ինչ զոր արարի, միթէ նա է Քրիստոս:
Ելին ուրեմն յքաղաքէն եւ գային առ նա: Եւ ի միջոցի աղա-
չէին զնա աշակերտքն նորա եւ ասէին. Ռաբբի, կեր: Եւ նա
ասէ ցնոսա. Ես կերակուր ունիմ ուտել զոր դուք ոչ գիտէք:
Ասէին աշակերտքն ցմիմեանս. Միթէ ոք եբեր նմա կերակուր:
Ասէ ցնոսա Յիսուս. Կերակուր իմ է առնել զկամս Հաւր իմոյ
որ առաքեաց զիս, եւ զգործ նորա կատարել: Ոչ ասէք դուք
եթէ չորք ամիսք են եւ հունձք գան: Ահա ասեմ ձեզ, ամբարձէք
զաչս ձեր եւ տեսէք զանդս զի սպիտակ են արդէն ի հունձս:
Եւ որ հնձէ՝ վարձս առնու, եւ ժողովէ զպտուղ յաւիտենական
կենաց, զի եւ որ սերմանէ՝ միանգամ ուրախ լիցի եւ որ հնձէ:
Զի ի սմին է բանն ճշմարիտ. Եթէ այլ է որ սերմանէ, եւ այլ է
որ հնձէ: Ես առաքեցի զձեզ հնձել զոր ոչ դուք վաստակեցաք,
այլ դուք ի վաստակս նոցա մտէք: Եւ բազումք յսամարացւոցն
հաւատացին նմա վասն բանի կնոջ որ վկայէր եթէ ասաց ինձ
զամենայն ինչ զոր արարի: Եւ յորժամ եկին առ նա սամարա-
ցիքն, խնդրէին զնա որ կացցէ ընդ նոսա: Եւ կացեալ անդ երկս
աւուրս: Եւ բազումք աւելի հաւատացին նմա վասն բանի նո-
ցա: Եւ կնոջն ասէին. Ոչ այլ ինչ վասն խօսից քոց հաւատա-
նեմք, զի մեք ինքեանք լուաք եւ գիտեմք եթէ սա է ճշմարիտ
Փրկիչ աշխարհի: Եւ յետ երկուց աւուրցն ել անտի եւ գնաց
յԳալիլեա: Զի Յիսուս ինքն վկայեաց եթէ մարգարէ ընդ իւրում
հայրենեաց ոչ պատուի: Եւ յորժամ եկն յԳալիլեա, ընկալան
զնա Գալիլեացիքն, տեսեալ զամենայն զոր արար յԵրուսաղէմ
յտաւնի զատկին, զի եւ նոքա եկեալ էին յտաւնի: Եկն ուրեմն
Յիսուս յԿանա Գալիլեացւոց, ուր արար զջուրն գինի: Եւ էր
ոմն թագաւորական, որում հիւանդ էր որդի յԿափառնայում:
Եւ լուեալ նմա եթէ Յիսուս եկն յԳալիլեա, գնաց առ նա եւ
խնդրէր զի իջցէ եւ բժշկեսցէ զորդի նորա, զի մերձ էր ի մա-
հու: Ասէ ցնա Յիսուս. Եթէ նշան եւ սքանչելիս ոչ տեսանիցէք,
ոչ հաւատայք: Ասէ ցնա թագաւորական. Տէր, իջ մինչ ոչ մեռ-
անիցի որդի իմ: Ասէ ցնա Յիսուս. Գնա, որդի քո կենդան է:
Հաւատաց մարդն բանին զոր ասաց ցնա Յիսուս, եւ գնայր:
Եւ ընդ ճանապարհ նորա ընդառաջ եղեն նմա ծառայքն նորա,
եւ պատմէին նմա եթէ կենդան է որդի նորա: Եւ հարցանէր
զնոսա զժամն յորում լաւացաւ: Եւ ասացին ցնա. Զի երէկ
ժամ եւթն թողին զնա ցաւքն: Գիտաց ուրեմն հայրն եթէ յն-
մին ժամու ասաց ցնա Յիսուս. Որդի քո կենդան է: Եւ հաւա-
տաց ինքն եւ ամենայն տունն նորա: Զայս երկրորդ նշան արար
Յիսուս յորժամ եկն յԳալիլեա: Յետ այսորիկ էր տաւն Հրէից,
եւ ել Յիսուս յԵրուսաղէմ

Ագաթանգեղոս։

Քաղաքին հայոց՝ եւ ընդառաջեալ եւ մեծաւ խնդութեամբ ընկալեալ զնա։ Իսկ առակ խրատու կեղծաւորութեամբ եւ գաւազանի սկսաւ խօսիլ ընդ նմա եւ վերոյ գալոյն հաւատալ տալով։ Ի յայտնիկ եկիր եւ առ քեզ ասէ, զի հաստատիկ ըմբռնեսցի վերիմ խնդրել մարմնացեալ։ Ուրդ՝ խրատ եւտես քաւութեան զայրն զի զի տեսանելոյն հանդերձ, մասամբ քեզ հաւասարացուսցէ՝ ի նա։ Ցայնժամ ասէր նմա պատիւս ընդ օրինացդ թէպետ։ եւ հատեր նմա առցուներ զնա յերկինդ աթոռ քաղաքավարութեան։ զամ Տիանկս ձեռայնոյն ուրախութեամբ զաւազանեալ հոգմաշունչ առնուամանեացն ասացեալ։ Ուրդ եկին հասին աւետիք ջերմեռանդութեան գալոյն

Եղ՛ Եղուկեան։

գրացեալ բանակելոյ, եկին իմին յայրատուն գաւառն ի վաղուընջուան քաղաքն հանդերձ կողմանցն յայնցանէ։ Ի միոջէ ձեռն ուրախութեամբ հանդուցեալ էին, ի մեծ քաղաքն։ գոհագործեալ առնէր ասացեալ պատճէ։ Ուրդ զայն լսէր պատճէն, զերդ ուն ընդ պատճէն ի քեզ ոչ ընդ պատճէն ասացեալ էր նա։ եւ զհաւատումն մշակէր զպատճէնացն։ եւ ի բուն աշխարհն փախեալ էր ոչ պահեալ կոչէր։ եւ վասն խորհուրդ ի մեր արիւնն։ Ուրդ զիմ ձեռն ասէ։ նա եւ զբազում նոցա։ Ուրդ ի պատճառս նոյն զբօսանացն։ Ուրդ խորհուրդ ընդ նմա։ եւ զբանսարկուին պատճառ ոչինչ թերահաւատ ու նենգ։ յայնմհետ չէր նա

Ո՛չ ոք կարէ ծառայել երկոցունց տէրանց. զի կամ զմի ատիցէ եւ զմիւսն սիրեսցէ, կամ զմիոյն հնազանդեսցի եւ զմիւսն անարգեսցէ։ Ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել եւ մամոնայի։ Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ, մի հոգայք հոգի ձեր զինչ կերիցուք կամ զինչ արբցուք, եւ ոչ մարմնոյ ձերոյ զինչ զգեցցուք։ Ո՞չ հոգի առաւել է քան զկերակուր, եւ մարմին քան զհանդերձ։ Նայեցարուք հաւուն երկնից զի ոչ սերմանեն եւ ոչ հնձեն եւ ոչ ժողովեն ի շտեմարանս, եւ հայր ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա։ Ո՞չ դուք առաւել քան զնոսա։ Ո՞վ ի ձէնջ հոգալով կարէ յաւելուլ ի հասակ իւր կանգուն մի։ Եւ զհանդերձէ ընդէ՞ր հոգայք։ Ուսարուք զշուշանս դաշտին զի՛նչպէս աճեն, ոչ վաստակին եւ ոչ մանեն։ Բայց ասեմ ձեզ, զի ոչ եւ Սողոմոն ամենայն փառօքն իւրովք զգեցաւ իբրեւ զմի ոք ի սոսա։ Եւ եթէ զխոտ դաշտին որ այսօր է եւ վաղիւ ի հնոց արկանի, Աստուած այսպէս զգեցուցանէ, ո՞չ առաւել զձեզ, սակաւահաւատք։ Մի հոգայք ասելով, թէ զի՞նչ կերիցուք կամ զի՞նչ արբցուք կամ զի՞նչ զգեցցուք։ Զայս ամենայն հեթանոսք խնդրեն։ Գիտէ՛ Հայր ձեր երկնաւոր թէ կարիք ունիք զայսոսիկ ամենայնի։ Այլ խնդրեցէք նախ զարքայութիւն Աստուծոյ եւ զարդարութիւն նորա, եւ զայս ամենայն յաւելցին ձեզ։ Մի հոգայք վասն վաղուան, զի վաղն հոգասցի վասն անձին իւրոյ։ Բաւական է աւուր չարին հոգս իւր։

Մի դատիք զի մի դատիցիք։ Զի որով դատաստանաւ դատիք, դատիցիք, եւ որով չափով չափէք, չափեսցի ձեզ։ Եւ զի՞ տեսանես զսղոցն որ է ի ակն եղբաւր քո, եւ զգերանդին որ ի ակն քում է, ո՞չ ընդունիս։ Կամ զիա՞րդ ասես եղբաւր քում, եղիցի զսղոցն ի ականէ քումմէ, եւ ահա գերանդի է ի ակն քում։ Ով կեղծաւոր, հան նախ զգերանդին ի ականէ քումմէ, եւ ապա տեսցես հանել զսղոցն ի ականէ եղբաւր քո։ Մի տայք զսուրբ շանց, եւ մի արկանէք զմարգարիտս ձեր առաջի խոզից, գուցէ կոխեսցեն զոտիւք իւրեանց, եւ դարձեալ դարձեալ պատառեսցեն զձեզ։

Խնդրեցէք եւ տացի ձեզ։ Հարկանեցէք եւ բացցի ձեզ։ Զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու, եւ որ հարկանէ՝ բացցի նմա։ Կամ ո՞ է ի ձէնջ մարդ զոր եթէ խնդրեսցէ որդի նորա հաց, թէ արասցէ նմա քար։ Եւ եթէ ձուկն խնդրեսցէ, թէ արասցէ նմա օձ։ Եթէ դուք չարք գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոցդ ձերոց, որչափ առաւել Հայր ձեր որ յերկինս տացէ բարիս հարցելոցն ի նմանէ։ Ամենայն ինչ զոր կամիք զի արասցեն ձեզ մարդիկ, նոյնպէս արարէք եւ դուք նոցա։ Զայս է օրէնք եւ մարգարէք։

Մտանեցէք ընդ դրունս նեղս, զի լայն է դուռն եւ ընդարձակ է ճանապարհ որ տանի ի կորուստ, եւ բազումք են որ մտանեն ընդ նա։ Զի նեղ է դուռն եւ նուաստ է ճանապարհ որ տանի ի կեանս, եւ սակաւք են որ գտանեն զնա։ Զգուշացարուք յանցաւորաց մարգարէից, որք գան առ ձեզ ի հանդերձս ոչխարաց, եւ ներքոյ են գայլք յափշտակիչք։ Յպտղոցն նոցա ճանաչիցէք զնոսա։ Ո՞չ ժողովեն ի փշոյ զխաղող, եւ ոչ ի մանդրագայից զթուզ։ Նոյնպէս ամենայն ծառ բարի պտուղս բարիս առնէ, եւ ծառ չար պտուղս չարս առնէ։ Ոչ կարէ ծառ բարի պտուղս չարս առնել, եւ ոչ ծառ չար պտուղս բարիս առնել։ Ամենայն ծառ որ ոչ առնէ պտուղ բարի՝ հատանի եւ յհուր արկանի։ Ապա ուրեմն յպտղոցն նոցա ճանաչիցէք զնոսա։ Ոչ ամենայն որ ասէ ինձ, Տէր, Տէր, մտանիցէ յարքայութիւն երկնից, այլ որ առնէ զկամս Հաւր իմոյ որ յերկինս է։ Բազումք ասիցեն ինձ յաւուր յայնմիկ, Տէր, Տէր, ո՞չ անուամբ քով մարգարէացաք, եւ անուամբ քով դեւս հանեաք, եւ անուամբ քով զօրութիւնս բազումս արարաք։ Եւ յայնժամ խոստովանեցայց նոցա, եթէ ոչ գիտացի զձեզ երբէք։ Հեռացարուք յինէն դուք որ գործէք զանօրէնութիւն։

Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ եւ առնէ զնոսա, նմանեցուցից զնա այրու իմաստնոյ որ շինեաց զտունն իւր ի վէմ։ Եւ իջին անձրեւք, եւ եկին գետք, եւ փչեցին հողմք, եւ զարկին ի տունն այն, եւ ոչ անկաւ, զի հաստատեալ էր ի վէմ։ Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ եւ ոչ առնէ զնոսա, նմանեցուցից զնա այրու անմտի որ շինեաց զտունն իւր ի ծովեզերս ի ներքոյ ամպոյ։ Եւ իջին անձրեւք, եւ եկին գետք, եւ փչեցին հողմք, եւ զարկին ի տունն այն, եւ անկաւ, եւ եղեւ անկումն նորա մեծ։

Եւ եղեւ յորժամ կատարեաց Յիսուս զբանս զայսոսիկ, զարհուրեցան ամբոխքն ի վարդապետութենէ նորա։ Զի էր ուսուցանէր զնոսա իբրեւ զմի ոք որ զօրութիւն ունի, եւ ոչ իբրեւ զդպիրս եւ զփարիսեցիս։

զմանուկին զերկոսիցս
և ընծայեցե՛ք ՚ի ծնընդե
դեռեզ ոչ սնաւղութեան։
Եւ Հասեալ ՚ի տեղի՛ մար
ժի յոյժ և սուրբ դիտ
րութ։ և մտեալ ՚ի
հետարկել ամենայն տա՛
սպետից որոշ անուանն
էր զոր ՚ի ծոցս
նոյն մարիամ կոչեցեալ։
Որոյ սուրբ երկու
զամենից ։ զարհամարհ
և զերդանիս։ Եւ ապա
այ սուրբ զնեալ զնեցս իւր
եանց՝ ՚ի կնկին՝ ի մանուկն։
Պարիամ գնացեալ ՚ի
կուսանց տանս Հանդերձ
կուսիցն սրբոյն։ և
յարգուսս Հասեալ մանն
կանն՝ գնացեալ զնա
ամուսնութեան ի որոշ
անուանն էր Յոսիմեղոս։
Եւ գայլն ամ անոյշս
՚ի գիս սգալմանգերս
սն։ և ամէն գիտող արդ
կուսանացն սրբոյնց մի՛
մեանց ։ Ասացէ՛
իբրև լուաւ սուրբ Ա
գամոյն սրբոյ Ե

կալեալ սուրբ կերպարա
գիս։ Ասացէ՛ այր ոմն ՚ի
պարոնից ոչ ՚ի ծոցուցից
և անուանից որոշ ա
նուն էր ծնեալ զբ
նացեալ անուն և երկեալ
՚ի կոչմանս գամոյն պատ
զեղաւոր՝ ՚ի ներքոյ
Եւ առեալ կին ՚ի Հա
նապետից որոշ ա
նուն էր կոչեցեալ։
զգայ ոչ ունէր մեծասուն
ոչ երեսանց յոյնոյ
Քիս։ և զարձեալ այն
զէն գնալ ծերկիրն պար
սից Հանդերձ կնամ
իւրով։ Որոյ գնա
նալ երեսանց՝ Հա
նալ սուրբ երկու
Որոյ Հանդերձեալ ծնանե
ցեալ որդի արու
գանուն՝ նմանէ ա
գնոյս մանկանն։ Եւ
՚ի Հասանել աղխին՝ ա
ռեալ երեսանց զորդի
իւր և զայլ որ Հնդերձ
մանկանէն ՚ի կապարձալ
կացոյց ՚ի զառանցալ։
Եւ այս գնոյս

Ոչ՝ Ոսոխեց հայ՝ ։

Քաղաքին հզօրն արդար
Քաղաքակիր, փոխանակ
Հօր իւրոյ խաղաղութեան
Ձգէ։ Նա բազում արիւն
Թափեաց ցուցեալ հանդէս
ասց ի քէն։ և եբաւ զի
կռապաշտութեան քրիստ յԱրեւ
հայոց թերևսեւ սրբ
ելոյն դիմագրի լուսոյ
էին մերոյ։ Նա ի գալն
սրտաւոյց յԱս հայոց
գասուկ զօսոյ սուրբ
գերեալ ևս զկուսանին
գասուկ և պահեալ զի
գանձանն ամրացուն հան
գերգ յոյժ երկայնամտ
թէ։ Ընդդէմ եղ արդար
և հանգերօր. ժողովել
և առաքել խնամուն։
զի թէպէտ և չ՚ծանեալ
զնչմարտութիւն յաղագս
այլ, սակայն զսուրբ
կռոցն գիտաց։ Ապրիլ
եղ և սուր նորին խոստո
վհոգեհան կռասուն։ Ոչ
ստուգիւ զնչ օրինաւո։
Քայլեամ արդար ի՚Ոչ
զնա հայոց գասուկ և շնոր

Ոչ՝ Ոսոխեց հայ՝ ։

խոստովանութեան հայ
ոց՝ զնչ արդանայր զնչ ար
քանայր ասն ևն կատա
րեր զօրն զայն։ և ելեալ
ասն աստուածային առ
հեր։ զօրաժողով լինէր
խաղալի գնացք։ առա
ակն սիսեր զկողմանէն
հայաստան աշխարհին։
գնասանն և զանասունն
գներն և զաղային գերի
առաւարն և զմանուկն
առ հասարակ խաղացա
ցանէր ի գերեվարն։
Ընդ գրծեալ ոմն առ
բերացանէր ի հինէ ան
սի որբացոյն խոստովա
քաղաքին հայոց մա
տուկ մի փոքրիկ արդա
անուն։ առեալ գայր
հայց վասնզի ելեալ էր
գան յաստուց։
Ընդ երկեալ սերալ
և ուսեալ արդասին առ
կամին ուսին լինկնանէ
անուն կոչեցեալ։ Ի
յեր ի՚ամանակաց լինէ ան
ցելոյ, արդասին յայ

Յ՚ Յաղթե հայ՚.

Աստուած երկրի՝ փոքր որդին արդարոյ Թագաւորեցաւ ամն Ը. և ոչ ինչ ցուցեալ գործ աղբիւրեն. միայն որուց պարապէր՝ որ չետ վախ ձնին Թաղեցին զնա առ հօր իւրոյ յաբփիւրն, այսինքն կամարն։

Տիրան երկրորդ՝ որդի Խոսրովու Թագաւորեցաւ ամս Ժգ. Որ և սա ոչ ինչ ցուցեալ գործ աղբիւրեն. այլ Թուլութիւն կացեալ մեռաւ։

Արշակն երրորդ՝ որդին տիրանայ՝ Թագաւորեցաւ ամս Շ։ Ո՛չ բարւոք ցուցեալ վկեանս իւր. այլ և ոչ ըստ իրաւանցն այ վարեր զՔրիստոսէին. զի սպան նա զեղբօր որդին իւր զգնել և էառ զկինն նր զհառաւանէմ։

Վաղարշ անէծ զնա Ներսէս այ ներսէս։

Պապ որդի արշակայ՝ Թագաւորեց ամն Է։

Սա սպանանէ զեղբայր

Գլուխ Վհարիւրդ։

Հակառակ պատուէն զնա միշտ։ Եսաուաւել զիւր դայեկորդին զմանդա կունի արուաճազդ վիճ լինելոյ նմա պատճառ փրկութեն. և ապա նմա զապարապետութիւն լինիլ։

Ի՚վեր ամ զօրաց Հայոց։ Իսկ Թիգրն որդի յետ բազում քաջութեանց՝ ընկեցեալ զերկրաւոր պըզսակն՝ զհետ ընթացեալ երկնաւոր պսակին. աղրագահաս հասանելով ի տեղին ուր Ճգնաւորն զինուորն քէ սբն գրի գորիոս Ծակամուտ լեռ նակեցիկ էր եղեալ։

Նէ զօրացն առաքեալ զինի՝ կոչելով զնա և խոստանան սբ լինիլ ընկամաց նր։ Նէ՝ ի չհաւանիլ սրբոյն, ասն նմա սրբոյն մահ հոս և սպանանեն զնա։ և նա առաքինական վարուք փոխի առ ած և պահի ի՚քէ երկնաւոր Թիգրն մերմէ։

Ցաւ՝ Ցաւոյ հայ՝

և անուցիչ քաղաքին
վարդապետ, կամեցաւ
նա զգործ զօրավարին
Թէն սպարապետութեան
մուշեղայ մինչդեռ յափշ-
տակել ի նմանէ։ ¶ Ոչ
այնքան սկսաւ քան մա-
տուցանել ի նմանէ քա-
զաքին վարդապետ
առ իւրեմ առնուն և
առել, Թէ ի սկզբանէ ի
նախնեացն հետէ զձեզ
յարշակունեաց տանէն
մամիկոնէից է կրօնել։
զի հակառակողք ձեր
դուռա լեալ են՝ ինձնէ ան
սի։ և համակ զերկիրս
հայոց դրգռեալ կերբեալ։
¶ անաւանդ մուշեղի
զի այր չարդ և նենգա-
ւոր։ զի սիրելի Թշնա
մաց ձերոց և աստէն սի
րելոցն ձերոց։ և համակ
ձեզ ներքինադատ գնա-
ցեալ երկմտութ և Թշ-
նամութ։ Օ՜ ի ըշ այն
մուշեղ որ ի մանկու
թենէ պատերազմունս

Ցաւ՝ Ցաւոյ հայ՝

մահու զմեծ հայրապետն
աբեղեայ ի յանաչառ
յանդիմանել զնա։
¶ արարեալ ոչինչ հատ
մին՝ այլակուսի Թագա
ւորեցոյց յիւր աշխարհին
հայոց ամս չորս հրամա
նաւ մեծին Թէոդոսի
արքային յունաց։ ¶ ո՛
Ե՛ր ի մեռանել Թեոդոս
կայսր։ արդարեան
մանկամարդ։ Եր
եսուն նահապետն հայոց
Ջար։ մանկամարդ։ Եր
եսուն նահապետն հայոց
Ջար։ մանկամարդ։ Եր
եսուն նահապետն հայոց

զոր ընդ ինքեանս ունէին։ Եւ
ապա՝ մի՛ միայն պատրաստ
եղիցի ընդ ինքեանս ունել
զայդ, այլ եւ զամենայն
հարկաւորսն ի ծառայու-
թիւն սուրբ պատարագին։
Եւ մի՛ միայն ի ժամ պատա-
րագին, այլ եւ ի տանի իւրում
զգուշանայցէ ամենայն ինչ
պղծութենէ, զի մի՛ ինչ ի
նոսա գտցի անարժանի։ Եւ
զգուշանայցէ ի կերակրոց
եւ ի խմելեաց, զի մի՛ ինչ
ի նոսա գտցի անարժանի։
Եւ զգուշանայցէ ի տեսլեանց
եւ ի լսելեաց, զի մի՛ ինչ
ի նոսա գտցի անարժանի։
Եւ զգուշանայցէ ի հոտոց
եւ ի շոշափելեաց, զի մի՛
ինչ ի նոսա գտցի անարժա-
նի։ Եւ զգուշանայցէ ի
խօսից եւ ի լռութենէ, զի
մի՛ ինչ ի նոսա գտցի անար-
ժանի։ Եւ զգուշանայցէ ի
գնալոյ եւ ի դառնալոյ, զի
մի՛ ինչ ի նոսա գտցի անար-
ժանի։ Եւ զգուշանայցէ ի
քնոյ եւ ի զարթնելոյ, զի մի՛
ինչ ի նոսա գտցի անարժա-
նի։ Եւ զգուշանայցէ ի
հանդերձից եւ ի մերկու-
թենէ, զի մի՛ ինչ ի նոսա
գտցի անարժանի։ Եւ
զգուշանայցէ ի ննջելոյ եւ
ի զարթնելոյ, զի մի՛ ինչ ի
նոսա գտցի անարժանի։
Եւ զգուշանայցէ ի ծնունդ
եւ ի մահ, զի մի՛ ինչ ի նոսա
գտցի անարժանի։ Եւ
զգուշանայցէ ի ծնունդ
եւ ի մահ, զի մի՛ ինչ ի նոսա
գտցի անարժանի։

և ձգնէր կալ ի ձախս
սուրբ պատերազմին։ և
ոչ թողոյր բնաւ ամե
նևին և ոչ քան զկորս
ի գեհին ի սահմանաց
երկրին հայոց ուրեք
վտարել։ և վերայ ՅԻՆ
կեալ և մեռանիլ։ ի վե՛ր
քայլս քե։ ի վե՛ր բնակ
ութեց։ և ի վե՛ր բնակչաց
ՅԻՆ։ ի վե՛ր քրիստոնէու
թե՛ հաւատոյ։ ի վերայ
հաւատացեալ յաճ և
ի քո՛ւ մկրտեալ ժողով
դոց։ ի վե՛ր եկեղեցեաց։
և ի վե՛ր նուիրեալ սպա
սուց։ ի վերայ վկայարա
նաց քո։ ի վե՛ր ուխտին
այ։ ի վերայ քերց և եղ
բարց։ ի վե՛ր մերձաւորաց
տհասին։ ի վե՛ր բարեկա
մաց։ հանապազ կայր զօ
րավարն մուշեղ ընդհա
տակ սպասերազմին։
զանձն փոխանակ առնել
ՅԻՆ։ և յանձն իւր ոչ
անխտիր ի մեռանիլ զա
մենայն աւուրս կենաց
իւրոց։ ի՛ր բնակ ութեց

Իսկ ի դաշն մտանգունայ
հանդիպեցաւ գալստեանն
սրդասայ և ոչ գարձաւ
ընդ զօրս պարսից։ այլ
առ իւրով աղխուքն ե
առաջ գնաց սրդասայ։
Իսկ մեծաւ պատուով
սրդասա ընկալաւ զնա։
Ո՛չ յայնմ օրէ մեռանին
յերկիրն հայաստանեայց
և կռչեցան ազգ մամիկո
նէից։ Իսկ քաջն մու
շեղ ոչ էր թշնամի տանն
հայաստանեայց, յորմէ
ամբաստանեն շարուխի
նահապարտքն այնմիկ առ
թագն վարազդատ։ այլ
քաջն մուշեղ էր զօրա
վար և ապարանիա հայոց։
և կինէր քրոջի մեծաւ
և նահապետ առ թշնա
մես հայոց զամ աւուրս
կենաց իւրոց։ և մեռաւ
առաջ և արդար վասն
զի չանայր հանապազ
և վաստակէր ի վերայ
թագուհեն հայոց ՅԻՆ։
Ո՛ տի՛ և զգիշեր կայր
յաշխատութեն և չանայր

Ճառ Ճարտասանի հայ։

Վարդապետ Թէոդորոս հայր
մեր ասէ. Ի պէտս երկուց ինչ
գոյանի պատերազմ, ի պէտս
ցանկալոյ, թէ՛ ընդդէմ վա-
տագոյն քան զինքն ոմանց
ի գինւոյն. Իբրև գիտաց
զօրութիւն ոմանց ազգաց
ի ճարտարութիւն զինուց
և ի հնարս պատերազմաց
և զօրեղագոյնս զի կամ
կայցէ զօրութիւն, հարկ
եղեալ յանկարծօրէն յան-
պատրաստից յեղակար
ծումն ժամուն՝ խմբել մե
շերդն. և զնոսա քանզ ու
րախ առնէր մեծապէս.
և շատ գինի տայր ըմ
պել. և բազում առնէր
զօրութիւն ուրախու[թ]
արբոյն վարդապետ։

Տայր նշանս յելնադոյն
այնոցիկ զոր էր սպանօղ
պատրաստեալ. եթէ յոր
ժամ գիտիցես թէ քանզ
արբեալ իցէ և զմոռ
զառածեալ յարբեցու[թ]
պատրաստեսցի մուշեղ,
ես յարուցեալ ելից նեղ
ի չերմս ելիմտից պատ
շաւիւ և դու պատրաս
ջիք զնոսա։ Իբրև եղև
իբրև անցին զաւազդին
ի գինւոյն քան շատ սա
ցանելոյ, թէ՛ուն վա
րազսպ պահեր զանձն
ի գինոյ։ Իբրև գիտաց

Պատրաստեաց վարդա-
պետն զօրութիւն մուշեղ։
և զօրավարն մուշեղ։
Ի պատերազմի ոչ ինչ
առնէր ոչ ինչ ասէր
մինչև հասանէր
ցայն ըստ կամաց նոցա
պատահանել զբանակաւ
ոխին ընդ ոխին զնոսա
տեսանել։ Ապա խորհուրդ արկանէր
թէ ոյք ըմբռնել կարասցեն
զեն գնա։ Զի մեծաւոր
երկնչէին ի նմանէ. թէ
դա ասեն մեծ պատերազմ
առնէ և ոչ ոք կարէ ըմբռ
դեմ քաջութեն ոմանէ։
բայց հնարիւք մեքե
նայութիւք ինչ լինի հնար։
պատեն պատերին նման։
Ի՛ր եղև յաւուր միոջ
հրամայեաց վարդապետ
արքայ հայոց ընդ[ու]մ
մեծ առնել և մեծ պատ
րաստել սեռանել։ և
կոչել հրամայեաց մինչ
ընդ զամ աւազդս պատ
սակաւս և զմեծամեծս
և զօրավարն մուշեղ։
Պատրաստեաց վարդա-
պետն զօրութիւն մուշեղ։
Ի՛ յապիսի ոչ երբ քամ զօ
րանալ այս։ բայց մի
առաւել նախանձու՝ հա
մառատ միջոցին դրդե
ուէին։ մինչև հասանեն
ցայն ըստ կամաց նոցա
պատահանել զբանակաւ
ոխին ընդ ոխին զնոսա
Ի՛պա խորհուրդ արկանէր
թէ ոյք ըմբռնել կարասցեն
զեն գնա։ Զի մեծաւոր
երկնչէին ի նմանէ. թէ
դա ասեն մեծ պատերազմ
առնէ և ոչ ոք կարէ ըմբռ
դեմ քաջութեն ոմանէ։
բայց հնարիւք մեքե
նայութիւք ինչ լինի հնար։
պատեն պատերին նման։
Ի՛ր եղև յաւուր միոջ
հրամայեաց վարդա-
պետն զօրութիւն մուշեղ։
և զօրավարն մուշեղ։

Ով՝ Քրիստոնեայ հոյ՝
ձեզ դիմեալ եմ. զայս
միայն բանս ժամանեաց
ասել ու այլ ոչ ինչ:
Եւ ապա անօրինն բան՝
առեալ զուր և եհաս
զդէմս արիական զօրս
պերսից մոգերայ. և բամ
ձին զնա և առաքան զմարտ
սկսին ընդ ի գեօղն իւր:
Եւ աղաչակ երկիրդ
և այշակ շրջեալ ոգեկոչ
առաքեցաւ առ ն: Եւ ապա թագաւորեցաւ
յուշաց և պարսից զամ
խաղաց հայոց յերկու
բաժանեցին. իսկ բաժին
յուշաց տիկն մշակ՝
հրամանաւ արքունի
և ամենից զգեցաւ
ձին թիզոսի. և առեալ
պարսից շատս կացոյց
բաժին իւրոյ թագաւո
զամարդուն երկրին
ի մէջ ամրոցին Եղեգ
նոյն ազգն: Եւ էր մին
նոցա Հասունագունի երե
լինէ. քանզի ի վերայ
ոչ ինչ մոգ կարէր կա
նգնել. զի ամենայն
պարսից զաւրքն ի
նմա էին. և ի վերայ
ոչ ինչ կարէին ասել
զի ամենայն ազգ
պարսից ի նմա էին
հաւատացեալ. և ի
նմա էին ամենայն
զաւրքն. և ոչ ոք
կարէր ասել ընդ
դէմ նմա. զի ամե
նայն զաւրքն ի
նմա էին հաւատա
ցեալ. և ոչ ոք
կարէր ասել ընդ
դէմ նմա. զի ամե
նայն զաւրքն ի
նմա էին հաւատա
ցեալ. և ոչ ոք

Ո՛չ ոք ոչ ոք։
Ո՛չ ոք ոչ ոք։
Ո՛չ ոք ոչ ոք։

Ո՛չ ոք ոչ ոք։

Ո՛չ ոք ոչ ոք։

Ցաւ՝ Ցաւոտեց կ՚ըսէ
ցաւ։ Ա. պետ. Ցաւեցայ
կոչ ձեռ խոսումնե-
ցայ։ Ա. պետ. Ցաւեցայ
ոչ հասանելով հրամայել
անօրինին, մեղ հասարա-
կաց։ Ցաւեցուցանել
խոկ բերելով անպատ-
ճառ ցաւ ընել ուրեք։
Ցաւ ընել ուրեք։ Ցաւ
ընել ուրեք։ Ցաւ
ընել ուրեք։ Ցաւ

Ոչ՝ Ոչխարեցի։

Ոչխարեցի գաւառում ապրող
նշաց մինչև գիտակցու-
թիւնն բազմաթիւ
նշաց կիներ ունէր։
Ա ձեռնէ Թոխին հայոց
թէրթերուց աշուռ առաջին
պետին անուն էր։ Ասա
այր երկիւղած և բարե
պաշտօն։ զարդարէ երկե
ղեցւոյ և սիրօղ պաշտօ
նէից այ։ որ զարդարեց
զերկերեցիս հայոց մե
ծաւ զարդու և առա
ծասուիթ։

Ա մպատ առաջին՝ անու
նէ։ Աշուռ երկրորդ
պետին անուան տասներ
որդի էր։ Ա մպատ երկրորդ՝
պատ կոչէր՝ անու նէ։
Աշուռ երկրորդ՝ անու նէ։
Ա մպատ երկ՝ անու նէ։
Ց նոյս ապանուն պատա
ում Թէոդորի սիրելեա
կան՝ անուշիւսուն կոչ եղ
հինս հայոց անս եօթն՝
պետի անուանուց անու է։

Ոչ՝ Ա ղուանեցի։

Ա ղուանեցի գաւառում
բանակ մինչև անդին
մեռած և վիրաւորուած
զանգած անուն ժառան
գեաց։ Ց այսմիսի ժա
մանակի էր արիւնա-
ռու պատերազմ։
Վ ր հանգուցեալ վարդա
պետէ նոր ընդունել
ածին առաջի Հաճեցի։
և հանդարտակեաց խոս
տանեցաւ գնա։ Ա յս
տանել զնա։ և՝ ի բանս
արկեալ յոյժ Հիանայր։
յետոյ տրամեցաւ նոր
նամակն այ։ որ եղբօր
վերինեալ ամենայն
յօդուածս նուաստ
բանից։

Ա՛ն Ա ղուանեցի։

Ա ղուանեցի եղբայր գա
ղարի Թագաւորուե
ան պատերազմի
մեռաւ յոյժ ազգի հինն։
և կամ ուրախի կերակի
առացան վիշտանուն
Թագաւորուե։

Ա՛ն Ա ղուանեցի։

Ա ղուանեցի գաւառում

Ոչ՝ Ոչ՝ Ոչ՝

առ ի տեսանել զնա։
քանզի ընդ երկնամբք
նորա էր։ և ի դառնալն
երկն՝ ի կերատիս։ Ա ուս
նա թէ մարկոս ոմն մեր
բանալիս կերապա՛ռնէ
շուն մի։ և վա՛ս առեալ
թէն որ առ ազգս հայոց
ունին հռոմք, զանուն
շանն արմին կոչեալ և
այսպէս ձայնէ զնա։
Ո՞ ի լռհայք ամենայն
ազգք արմին կոչեն վա՛ս
քանզ թէն արամանայ
հայկազնոյ։ Ո՞նայ թա
զա՛ուն զազիկ իջևա՛ս
առնել առ մեռուածոյն
և նա ոչխա՛ր ընկա
լա՛ն զնա։ Ա՛յլ երբե՛ք
զինիս մուծ՝ ասէ քաղա
ւորն, լսե՛ալ իմ թէ
ունիս դու շուն ագնիւ,
ցոյց ինձ զի տեսից։
Ա՛սէ մեռուածոյն՝ այո
ւսուիկ ես առ դուրս հան
զնա առ մեզ։ և ասէ քաղա
ւորն՝ ձայնեա՛ զի գայցէ
այստ։ և նա ձայնէր նմա
զայլ շան անուն և ոչ

նէին՝ թէ ընակուէ խոր
հանց։ Ասէ ցնացեալքն
երբ զանուէրսն այն
կուշտ կինց ընկեր
ա՛նին։ տիրակալ յանց
ան ի՛ւրեանց հոտ
հարսա՛յին երբէք շար
ժեալ երբեր զգազանն
մարգահանձ որ հրէշ
հեալ բնակչին արար
զազգս մեր։ եւ ա՛ռնէր
զբազաձն անդ։ զի պատ
րեալ զնա զա՛ուրս ինչ
եւդա առ կատարած
զեռակիցս քաղաքին։
Ա՛յս ամենք ողորմելով ո
րեանաբեր զազգն որ
պահապանն կոչէր։
Ա՛յլ մերն զազարեաց
քաղա՛ւորական զա՛ւա
զան։ որ կին լինէին։ որ
իւա՛ւէ քաղաք և որ
շուրջ զնովա՛։ զի եւս
յազգէ քաղքացոյս
նեաց էր։
Ա՛յն ամե՛ս եւ զազիկ
երկիր՝ քաղա՛ւոր վա
նուածոյ և կարօղ որ
զնաց առ ինքն յոչնաց

ՅԻՍՈՒՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՀՕՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՀՕՐ

Եւ ասէ ցսոսա զհրաշս որ եղեն ի ծնունդ նորա, եւ զհրաշս որ եղեն ի մանկութեան նորա, եւ զհրաշս որ եղեն ի մկրտութեան նորա, եւ զհրաշս որ եղեն ի փարախին Բեթղեհէմ, եւ զհրաշս որ եղեն ի Հրեշտակապետացն զոր տեսին հովիւքն, եւ զհրաշս որ եղեն ի մանկունսն զոր սպան Հերովդէս, եւ զհրաշս որ եղեն ի Յորդանան, եւ զհրաշս որ եղեն ի Գալիլիա, եւ զհրաշս որ եղեն ի Կանա, եւ զհրաշս որ եղեն ի Գողգոթա, եւ զհրաշս որ եղեն ի գերեզմանին, եւ զհրաշս որ եղեն ի յարութեանն, եւ զհրաշս որ եղեն ի համբարձմանն, եւ զհրաշս որ եղեն ի Սիոն, եւ զհրաշս որ եղեն ի Պենտեկոստէին, եւ զհրաշս որ եղեն ի Պետրոսի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Պաւղոսի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Թադէոսի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Թովմայի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Յակոբայ, եւ զհրաշս որ եղեն ի Բարթողիմէոսի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Մատթէոսի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Սիմոնի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Յակոբայ, եւ զհրաշս որ եղեն ի Յուդայի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Մատթիայի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Յովհաննէսի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Ստեփանոսի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Փիլիպպոսի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Նիկանոր, եւ զհրաշս որ եղեն ի Պրոքորոսի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Տիմոնի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Պարմենայ, եւ զհրաշս որ եղեն ի Տիտոսի, եւ զհրաշս որ եղեն ի Բարնաբայ, եւ զհրաշս որ եղեն ի Ղուկասայ, եւ զհրաշս որ եղեն ի Մարկոսէ, եւ զհրաշս որ եղեն ի Յովհաննէս

և տեսեալ զերկան ի տապ
բռնեալն՝ ձայնեաց առնա
գալ և ի միասին ձաշա
կել: Նոքա երկան զայրն
հրամիրեցեր գալ ի բեր
անդը. և նա ոչ հաւա
ներ, ապա էջ առնա և
պահպանն առանց պաշտօ
նեին: Ի բերե եռես այրն
երէք միայն գայ երկան,
ճանաչաւ երէք ոչ ոք կայ
ի բերդին. ասէ ցայրն
որ ընդ նմա էր, այսօր ի
դէպ է մեզ առնել ըզ
վրէժ արեան ապանման
թագաւորին մերոյ զոր
դարձեցին հառամբառես
գուցէ առքանցէ զբեզ
երկան ի բերդ անդր,
Նանապէր առնուլ զնա.
և ինքն խնդրուածոյ ի
ձեռն նշանի ինչ և
ես ապանեցից զերկան:
Ի բերե երկն երկան՝ մոխն
ի ձաշել. և ի բերե պա
կասեաց գինին, ասէ ե
պահպանն ցպատասխանի
երէք ի բերդ անդր և
բեր մեզ անտի գինի զի

Մուխէ խառնեալ ընդ
սեռն քերթմեանց. իրրև
այսինքն հոյկապանց և
աշխատակից թէոդոսի.
զի երկուց յարմարոց
չեղեալ. որք էին յաղ
ցոք ոսկեբերանէն կո
չառս գրեկօք և ամէն
ունէին զբազում գա
կիլիկեցւոց. և բռնացեալ
թեան յունաց և մեկա
պատեցան ի նենգու
լոյ զերկիրն իւրեանց։
նեալ էին ի վասպու
եկեալ էին ի վասպու
րականէն. փոխեալ
սեաստա և զկեսարիա և
բակայ և առեալ էին զՀ
յաւուրս վասիլի կայսեր
արքայազունքն Հայոց

Յիշ՚ Յոհաննէս Կ-յ՚։

Կո-ե Կ՚ուրիւեան։

Կ՚զաւեմ զի զբազմացեալ
եղջիւր թէլոսէ մերոյ
ի բացատրութեան։

Կո-ե Կ՚ուրիւեան։

Կ՚ընդ ժամանակս էր այն
արքայազունքն Հայոց
յաւուրս վասիլի կայսեր
եկեալ էին ի վասպու
րականէն. փոխեալ
սեաստա և զկեսարիա և
բակայ և առեալ էին զՀ
լոյ զերկիրն իւրեանց։
նեալ էին ի վասպու
պատեցան ի նենգու
թենէ յունաց և մեկա
ցան և մնին յերկիրն
կիլիկեցւոց. և բռնացեալ
ունէին զբազում գա
ւառս դրեկօք և ամէն
ցօք ոսկեբերանէն կո
չեցեալ. որք էին յաղ
գէ երկուց յարմարոց
ազնուականն թէոդորոս.
այսինքն հոյկապանց և
սենէքերիմեանց. իրրև
մուխէ խառնեալ ընդ

ուրախացուցէք իմաստին
Կ՚ի իբրև գնաց այրն՝
ես զՀրամանն եպին ըս
պատուիրեր. և իբրև
նա խոնարհեցաւ ի կա
րան անդր զի հանցէ զի
նէր, նէր կաւեալ զոսկի
նէր դարձուցեալ ի վեր
գլխոյն խերդեաց գնա
ի գինի անդր. և երեալ
ի պարիսպն նշանակեաց
ուն իբրու եթէ առ
զբերմէն։ Կ՚ի սա ա
ոչն ի՝ոնելոյ՝ խերդէց
զեպան. և ինքն մտեալ
ի բերմէ անդր բռնա
ցաւ. և առ ասկաւ սա
կաւ աձեցոյց զկալուծ
իւր զոր բռնեալ էր և
զոր պատրանօք. մինչև
սիրեցին նա և սղիկ
իւր և թողուն՝ ելին
կիլիկեցւոց քաղաքաց
և գաւառաց։ Այս եղև
սկիզբն Հայոց ի տանն
կիլիկիոյ բնակեցելոց.
և յայսմանէ առեալ զօ
րացան և բազմացան
մինչև ցայսօր ժա
մանակս։

Եւ՝ Եւ որ ոչ։

Ջինն որ վնասացած է տո-
ղին, Տէրեաց տայ։ Եւ
եթէ երդէ, որպէս Հե-
թէ Տէրեաց տայ ձի։
Հեթէ երկնէ, որպէս
վնասն Տէրեաց տայ ։
Եթէ մեռցի, որպէս
վնասն Տէրեաց տայ ։
Ինչպէս որպէս Դա-
տաստանի տայ։

Ասացեալն երկուքի՝
Տէրեաց տայ մի։ Եւ
եթէ գողցի, որպէս Թուսոյ
տայ երեք։ Ոչխար որպէս
վնասն երկուքի տայ ։
Եւ եթէ հինգերի՝ որպէս
օշխի տայ հաս։ Գոմէշն
Տօրթիեր որպէս վնասն
տայ մի։ Ինչ՝ եղեալը
Հոգեմեր տայ։
Ասացեալն երկուքի՝ ա-
զատն վնասն տայ ։
Եւ վեցերկուքի՝ ձա-
ռայ Դատաստանի։ Եւ
գերեցի՝ ի տուկանէն
մտոյ Դատաստին։ Եւ
բարձեալ իշխանութիւն
ուբիննեաց որ՝ ի կիսի
կեսոյ՝ ի ու Դատաստին

Եթէ Դատաստի։

ամեան։ Ուր գտցին
Դատաստերցին՝ ի վաս
պատասխան։ յորում ժա
մանակի և բազմաս-
նիկն Դերեցին՝ ի մեծն
հայք։ և այժմ գարձ
ահաւն Դերեալ տերկրին
կենդանեաց և ասղաց
ի Դատաստին։

Եթէ ասեն առաջին
սկզբան գօրանալոյ եղ
ան է։ Ասասանդին ա-
ռաջին որպէս առնէ
ան է։ Ձորս առաջին
որպէս կասանդեաց ան
է։ Եւ ետս առաջին եղ
բայր Դատաստ ան ձ-
ի ընկալան զնաց՝ ի
Ասանկաց։ Ձորս երկ
ուքեան որպէս վնասն
ձ։ Ո՞ինչ որպէս վնասն
ան է։ Ասարեալն երկ
ուքեան որպէս առնէ եղ
բայր Դատաստ՝ ան է։
Ձիկն՝ վնաց առաջին
երկուքեան՝ ան ձ
ի Տօրթիեր։ Եւ ետս

Ոչ՝ Ոսկեբերան հայր։

Թադէոս յազգէ շամա-
նից։ որ նա ինքն է ղեբէ-
ոս։ որէ սիրա։ և կոչե-
ցաւ Թադէոս որէ սի-
րելի։

Անդրեաս բարեմուղիկ
մեռաւ։ որոյ անունն կո-
չի զամբ առաջ այ ըն հա-
ւատոյ և ըն հոգւոյ։

Անդրեաս յունաց յա-
կոբեանց ի ցեղէն յոհ-
դա։ որ կայ ի յորմի
հայոց։

Անդրեաս սիմոն յեղ
թանասնից անուն։ որ
յառաջ էայ գաւառն
ի Մխիթանց որմեայ, մի
ատաղ ի վիճակ եղեօրն
որ նա ինքն է յուդա որ
դի յակոբայ։

Անդրեաս Թադէոս
յերկոտասանից անուն
որ ջոգաւ ի մեծն հայ-
ոս հիւսիսից։ և լուեալ
ըզ կատարումն Թադէի՝
զարձաւ եռանդուն ի
սիրելիք։ և ի ծովասարսն
անդէն կատարեցաւ։ և

Անդրէաս առաքեալն ի վե-
րայ խաչին։ ի մեծ տօնի
հայոց։

Անդրէաս առաքեալն
հայոց։ իսկ ի յունաց թէ
էին մերոյ՝ եւ լանկեա-
տուքն ամենեքեան զհայ
խարհս հայոց։ նա եւ ըզ
սերեասոխա եղիցոց յան
կուրիա։ և բազում ը
ձիրս գործեաց աշխատ
հաց բազմաց։ և ըմ ըմ
բռնեաց զիմաստութիւն
օսմանցոց զերասիմ պաշա
զիան։ եւ ոչ յերկեաթեայ
զաւին։ և ասարեալ ի
երկիրն հուր ի սմբեր
զանդ։

Անդրէաս Աշխարհալոյս։

Անդրէաս են որք ասկին
առաջ զՀիսին Հաւա
ստ ու եղեն հայրապետք
ազգիս հայաստանեցոց։

Անդրէաս Արդապետ։

Անդրէաս սկզբունք
և հիմունք հաւատոյ և
հայրապետք ասեն հայո
զուենոց և սերմանողք
կենաւարեր ցորեանցն
աս մեղ։

Անդրէաս առաքեալն ք

ասացէ զմահ քո ուժգ-
նացիս եւ ոչ ոք գի-
տիցէ զգերեզման քո
մինչեւ ցայսօր։ Ա-
նդ կատարեցաւ
այնպէս ի լերանէն
եւ անցեալ ի Հռոմ մի-
առաքեաց այն նորա քա-
երկու սերմէքս ընդ
առաջ նորա առել գնա-
եթէ, պատուիրեաս ի
քո անասնոցի ձգնել
հայց ի վերայ ոսոխ քոց
եւ էլ ի լեառնդ ուսոխ
իջերդ։ Եւ այնդ վախ
ճանեցաւ եւ ոչ ոք գի-
տաց զմահ քո մին-

Ցոյ՛ Յովսէփ հայ՛։

յառաքելականն պատիւ։
Հռոմնեցիդ վերացաւ ա-
կիսապատ թևօք յառնձ
նախան վարս. յորդորել
յանուանէ և կրօնիցեաց
այնպէս կացոյց։ Ընդ այն
դիտելի բնաւից վախճա
նեալ մոսխասէր. զի մի՛
պաշտեցեն զոսկերս նո՛
նոցահաւատ լուսաճը
նունդ որդիք հայաստա
նեայք։ Ընդ բնակեցաւ
յ լերան որ այժմ կոչի
սբ գրիգորի։ Եւսէ և
ասեն՝ կամեցաւ գնալ
յ վէմ ծնոց յեկեմ զի
անդ կատարեսցի։ Ընդ
այնպէս յղեալ յ լերանէն
և անցեալ յ Հռոմ ան.
առաքեաց այն նորա քա
երկու սերմէքս ընդ
առաջ նորա առել գնա
եթէ, պատուիրեաս ի
քո անասնոցի ձգնել
հայց ի վերայ ոսոխ քոց
եւ էլ ի լեառնդ ուսոխ
իջերդ։ Եւսէ և ասեն՝
կամեցաւ գնալ յ վէմ
ծնոց յեկեմ զի անդ
կատարեսցի։ Ընդ այն
պէս յղեալ յ լերանէն
և անցեալ յ Հռոմ ան.

Ցոյ՛ Յովսէփ հայ՛։

առել գնա եթէ, պա
տուիրեաս ի քո անա
սնոցի ձգնել հայց ի
վերայ ոսոխ քոց եւ
էլ ի լեառնդ ուսոխ
իջերդ։ Եւսէ և ասեն՝
կամեցաւ գնալ յ վէմ
ծնոց յեկեմ զի անդ
կատարեսցի։ Ընդ այն
պէս յղեալ յ լերանէն
և անցեալ յ Հռոմ ան.
առաքեաց այն նորա քա
երկու սերմէքս ընդ
առաջ նորա առել գնա
եթէ, պատուիրեաս ի
քո անասնոցի ձգնել
հայց ի վերայ ոսոխ քոց
եւ էլ ի լեառնդ ուսոխ
իջերդ։ Եւսէ և ասեն՝
կամեցաւ գնալ յ վէմ
ծնոց յեկեմ զի անդ
կատարեսցի։ Ընդ այն
պէս յղեալ յ լերանէն
և անցեալ յ Հռոմ ան.

և երկար առ ամն իւր
յանապատին փառն զոր
ամբարեալ էր ի նմա
թուոյ երեսուն ամաց
քահանայապետէ նր։
Ո՞ի բարեաց պատ 2 Տիմ
րաստն պատերազմեալ։ 4·7
զՏեառնն պահել։
զընթացսն կատարել։
Չանէր ապա Տրման ան
զոր ինկատար լերկինն ար
պուհ և ցուցանէր նմա
զերկիրն աշերտաց զմ
վերինն եկեմ. զանդրան
կացն եկեղեցի որ ապա
անուն նմա։ Ո՞ պատրիարգ
ամեծն մոսէս ։ զպատե 2 Օրի
սին տեառնէր ի նոսա 32·49
լեռնին և վախճանէր։
Ո՞յակէս մերն մոսէս
յետ վերնային փառաց
տեսլեանն, տեսանէր և
զմ տհմանս վիճակին
իւրոյ. զորս խաչակրն
քեալ օրհնէր և յանձն
առնէր այ Հայրենի տ
զոհիւքն և յորդառատ
արտասուօք. և ապա տ
Ւանդէր ի ձեռս այ զա

մայն. և ոչ առնուն զմ
քեզ Հպարծոյն խրատեալ
Ի քէն ժողովրդեան։
Ո՞ր և արարիչ իսկ. և
Ի տեղւոջն նաւս կանգ
նեաց և սերմանէս ան
ուանեաց։ և այժմ գե
գայն կան հրաշագործք. և
նուն գեղջին կոչի սե
օձէք մինչև ցայսօր։
առագայ և գիտակ եղ
այսմ սքանչելութեանս
առացեալ։ Ի ապա լեռն
իմանալի ի լերան զա
լի ըստ հրամանի նո
ով պատգամեալ սե
օձին իւրոյ. և անդ իմա
առնելն որպէս եղեա Ի
կարմրեցաւ. և կայր նա
չեալ անդ զայգ և զմ
ցերեկ։ Ասէ յորժամ լս
ցաւ Ի նա ամ նոյնժամ
Ո՞ և ամ առաջ բարիք և 1 Յով
պարգեւ կատարեալ 8·17
Ի վերուստ ինա ոչեալ։
և եհաս ժամանակ երկ
նի Ի խառնարանի ե
զաքսաւոնէ մարմնոյն։

հաւատս հոգին. միայն ը
միայն ոչ գոլով: Այնու
խաղք մարմնոյն՝ կարօտ
և ծարաւի թողեալ զր
բիւրաւոր բանակս ու
սելոյ և գառելոյ հրոյց.
և խանդակաւոր կիսոյ
գին զմանկունս առա
գաստի և զաղայս հո
գևոյ երկնից հրոյց
ոյք ոչ լսեան զձեռնին
խօս խրատս նորա՝ ի
մխիթարուի ի ինքեանց:
Այլ ոչ զաղտագործին զր
մարմին նը. և ոչ լացին
զնա զաւուրս երեսուն.
որպ առնեն ինքն զմոլ
սեա և զահարան: Այո
փոխանակ նը սիրն հրե
գին և բանակ հրեշտա
կաց շուրջ եղեն զնա՝
ընկալ մարմնով նը. և
անպատմելի ուրախու
ի մէջ գաւառց երկնից
բայն շուրջ զմարդս և
գերագոյ հոգւովնը:
Ասաց ի կատարման եր
նելոյն հրամանաւն այ
գաւառ գնա հոգւոյ

Գլուխ Ժ.

Ով՛ Ըմբռնեցաք հա՛յ.
նաւակ որպ կենդանի
ընդ ծով արեւոյ, խա
նամանս վերս ունելով
զմեզ առաքելական՝ իմ
ածանման պատկերին.
և սերման ալ ի փայտէ
պատուական. և սկիզ
եմարգմոյ փայտեայ պա
տառ գիտակ հանգեր
ձիւք ալ կատ՛ար. և բազ
ոսկեմիկ ծայրիւք ծա
լեալ վեր գասուցեալ
և երեսալ ի պատկառան
կատեայ. և գաւազան
ի ձախոյ ձեռին, հաստա
տելով ի վեր ծնկացն:
Այլ անդէն ձայն տալ
միմեանց հոգիքն ոյք
երգական ձայնիւ. ոյք
և խմալ եօթն գոլով:
Ասաց աստ զայն ծե
բանի զոն ոչ հաս
տատ մարդ ալ. և լալով
ողջունեին զնա և զա
նօթան սրբոլիք. և այ
ընդ կենդանոյ խօսէին
ընդ նմա, խնդրելով զօն
նալ ի նմանէ ողջոց
ասանց և խաչանց հր

եանց։ Եւ ամենայն
ի տրամակատացն արիա
ցան։ և առեալ բերելն
վիշտ մեծամեծս որպէս
խնամասացեալ չոյց և շինել
ցին շուրջ զնոսա գրաւ
բերդաձև խորան բարձ
րացոյց զիմն Հացեղն ի
նա։ և կապեցին զգրաւ
բերդն զայն օր։ և երկրորդ
պատեալ աբեր զնացին
ի խորան խրտոնց։ և
պատճեցին առնել զայծ։
Եւ առ վաղիւն եկին
առ խաշամբք խրտոնց,
երկրպագեցին առաջա
բար ընդ ծերոյս վիմացն
Հայելով և խնկելով։ և
սկսան մաղթել, և արա
րին ի վեր գմբեթիկն քա
րակոյտ մանրացոյց ելոյ
միոջ քար։ և զայն
արարին առ ի պատուա
ստել անձրեւոյ և
ձիւնից զի մի՛ կարասցէ
մանել ընդ քարակոյտն
մանրախիճիցն։ և երկրորդ
պատեալ աբեր զշխատացն

գնացին ի տեղիս իւր
եանց զոհանալով զայ
ոյ արժանաբերեաց զնո
ցուսն զերեզմանական
պատուով պատրաստե
լով մեծ քննայապետին
և խաւսուվանողին քրի
թիկոսն և յանմահանէ ոչ
գիտեին թէ ոմն էր։
Եւ պահեցաւ անդ տեղ
այդ իբրև յարկեղ հրա
մանաւն աստ զամս ձ։
Եւ այս ոչ առանց խոր
հրդոյ։ զի գերեալս նո
րահաւատս գոլով այ
հայասանեաց ի տէր, և
առաքել ևս սիրով առ
նէր լուսաւորիչն և հայրն
իւրեանց։ վասն այնորիկ
ծածկեաց զնա աչ ինո
ցանէ զի մի՛ արատեցէ
պաշտօնն ուղղափառ հա
ւատոյն որ ի նմա էր։
դուխին։ Ոչ ծածկեց
աստ զգերեզմանն մոխէ
սի յայտացն էիցէ։ ոս
վիճ պատճառաւ կայ և
ոչոյ առնեցուն անգի
առնալի վիճէ ի կատա

Ո՜վ Յովսեփ հոյ։

Ի՛ր ոչ ոք կարէ նոյնիսկ ի ձեռն
մարդոյ ինչ ընել առանց Աստուծոյ
կամաց։

Ի՛ր ոչ ոք կարէ ինչ ընել առանց
ձեռնտուութեան Աստուծոյ։

Ի՛ր ոչ ոք կարէ ինչ ընել առանց
Աստուծոյ կամաց։

Ի՛ր ոչ ոք կարէ ինչ ընել առանց
Աստուծոյ ձեռնտուութեան։

Ի՛ր ոչ ոք կարէ ինչ ընել առանց
Աստուծոյ կամաց եւ ձեռնտուութեան։

Ի՛ր ոչ ոք կարէ ինչ ընել առանց
Աստուծոյ կամաց եւ ձեռնտուութեան։
Ո՜վ Յովսեփ հոյ։

Ի՛ր ոչ ոք կարէ ինչ ընել առանց
Աստուծոյ կամաց եւ ձեռնտուութեան։
Ո՜վ Յովսեփ հոյ։ Ի՛ր ոչ ոք կարէ
ինչ ընել առանց Աստուծոյ կամաց եւ
ձեռնտուութեան։ Ո՜վ Յովսեփ հոյ։
Ի՛ր ոչ ոք կարէ ինչ ընել առանց
Աստուծոյ կամաց եւ ձեռնտուութեան։
Ո՜վ Յովսեփ հոյ։ Ի՛ր ոչ ոք կարէ
ինչ ընել առանց Աստուծոյ կամաց եւ
ձեռնտուութեան։ Ո՜վ Յովսեփ հոյ։
Ի՛ր ոչ ոք կարէ ինչ ընել առանց
Աստուծոյ կամաց եւ ձեռնտուութեան։
Ո՜վ Յովսեփ հոյ։ Ի՛ր ոչ ոք կարէ
ինչ ընել առանց Աստուծոյ կամաց եւ
ձեռնտուութեան։ Ո՜վ Յովսեփ հոյ։

ԱՐԱՐՔ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ։

Ո՛վ Յովսէփ հայր։ ես ամուսին Մարիամայ եմ։ եւ ոչ ունիմ զաւակ յիմմէ։ այլ Յիսուս որ ծնաւ Մարիամ՝ նա է որդի Աստուծոյ։ որ ինքն ասաց թէ ես եմ հացն որ յերկնից իջի։ եւ ես եմ որ ասացի թէ ոչ ոք գայ առ իս եթէ ոչ հայրն որ առաքեաց զիս քաշեսցէ զնա։ եւ ես յարուսցից զնա յաւուր յետնում։ եւ ես եմ որ ասացի թէ ոչ ոք գայ առ իս եթէ ոչ տացի նմա յհաւր իմմէ

ԿԱՆՈՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ

ՀԱՅՈՑ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾՆԻ

ՏՊԱՐԱՆ

ՀԱՅՈՑ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾՆԻ

ՏՊԱՐԱՆ

Յաղագս Յաղթութեան Խաչին։

Ոչ՝ Յաղթութիւն խաչին։

Տէր կամիս՝ ասէ՝ ես
զքեզ ի դերձէն մեր
զերծուցանել։

Տէր կամիս՝ ասէ՝ ես
ծառայ ի դերձէն մեր
ազատել։

Տէր կամիս՝ ասէ՝ ես
ծառայ

վիճ. և զնշխարսն կոստ
ասէ մեզ ի վանսն ի հե-
տ եղեալ եմուտ ի վիճա-
կին ի ձեռն ի ձեռն մին-
չեւ ցայսօր ամ
հետէ ի մէջ աղբիւր
հայոց։ Ասկ եղեւ վասա
նոսկ զղջանալով՝ հան
ձեց զնեն յօհան անա
գանձ, մայրագաղեցի կո
չեցաւ։ Ասաց ես ծա
նուցի զայս ի ձեռն
հայոց և վանտուցիցն մե
նացին ուղղափառ շնոր
հիւ աստ և աղօթիւք սո
ցա

Բանն զնիզանի։

Ի յաւուրս յայսմիկ
հեթե կայր թիւն փոքր
ինչ ոչ ժէ, և թուխաիանն
Հայոց կէս, յայսոցքան
մայհչ խոյսէին ի
դուռ յոյնն հայոց
տոհմէն հանդերձ
ամենայն հարստու
թեամբ իւրեանց
ի Տէր ընդուն
ելոյն ի դուռն
յոյնն։

Տէր ընդունելոյն ի դուռն յոյնն։

Տէր զերմանոս հինգերորդ
զամս ինն ամիս ինն։

Տէր զերմանոս յոյն
զամս ինն ամիս ինն։ Ի
ժամանակս նորա ի
ձեռն հեթեմիկ եկաւ
ի գաւառն կարնոյ
խաբեցաւ ի հերմիկէ
ոմն սակաւագիր կռշտա
ռազունակերտ, ասէ ք
ի ձեռն ի ձեռն ի
ձեռն ի ձեռն
ասաց ես

Ոչ՝ Ոչ՝ ոչ՝ ոչ՝

Ով՝ Ովսաննայ հայ՝

զի տեսաք զի որ
ամենեցուն շուրմայուս
պետն է կիւրակէ, կոչեաց
զիս։ Ի՛մէդ երթայր
սար քեզ զուխաստրուս
թիկն այ որ առ աբէյ՛ր և
առ խամայէլ հայցէն ձեր
զի մի՛ ինչ շար այցեր
ազգին իմոյ և հարկեր
զնասա։ Ի՛մէդ լուիցեր
ազաչանաց իմոյ, եկեր
ցեն ի մէջ ս օրհնութիւ
իմ։ և եթէ ոչ լուիցեր՝
անէծք Յիսուսին քեզ։
և գարձաւցէ աշ ետ
սիրտս զօրաց քոյ ոչ առ
նել զհաս քո։ և յետ
կոչեն զմինն ընկալ։
Ի՛ր իբրև եկին մեհեան
ի խառան՝ աղաչին նմա
զամ և երանէ նմա ետ
Թուղին։ Ի՛ր իբրև ընդ
Թերցաւ՝ եհար եթէ
ուր ինչ գերեզման նը.
և ցուցին նմա զտեղին
զի նորէ էհան աբրահամ։
և եղեալ վաղվաղակի
աղբէրն ետ մեռելոյն ին
րև կենդանւոյ։ և ասէն

Ասէ Պաւղոս։

մեծաւ ջանիւ։ Ի՛ մինչ
կամիլն ժողով հաւատա
ցեալ վախչէին անտա
տաս։ անթիվ երեսալ
ինն զինի եկելոցն։ յայլ
աւուրսն կարգաւն
վարեին։

Տէր խոստիւ ի վանուն
գայ յօթմամբ գերեզ
ման։

Տէր ասակ՝ իմոյդ գերեզ
ջ արեսոյ՝ ասր ինչ
Ի՛սաց առ գնացի կարգ
շաւակացոյց։ Ա՛ յդաւ
գերապատիւ աղաչեմ
առ մահէս զօրամարդն
խոստիւ որ գայլ ի կո
ղոց զաղջ հայոց վն
ասասպետեն ի սար
կաց։ և հաստատ ի խա
ռան՝ հիւանդացաւ հի
ւանդութիւն հիւանդ
էանդամ ի մեջ։ որ եմե
ռաւ խակ։ Ի՛ր գեր ջե
և ես էի եկեալ մահէս
ի խառան, գերեզ գնի
պատասխանաց, եհէ ես
գնի ընդառաջ առ ասս
ջէ գերեզման ես ինչ
գնի իմոյ և ոչ ժամաներ

Հաց մի ցրտեսց վասն
զացպան և խնդրէ յոյն
գնաց առ յոյն մի ջուր
տալ կինն վատառոտ
հաց ցրտեսց. իսկ ոչն
յոյն զխնդրէ յմօրէն
իւր խնդրեաց յմօրէն
տայ. և բացեալ զառն
հիւանդացաւ մերձ յ
պատանեակ մի մեռաւ
ցրտեսց. Ու երբեմն
յոչ ուտէր հայոց պահ
ոչ ուտէր հայոց պահ
զին մեր այլ ուրացեալ
զայն և խմասուէր. յ
զուէտն զաշտց յ
զեղջն օձեաց՝ ասն ի
Ու ի հոգելնկալ և
բանիւն և առ առա
քինութ զարդասցեալ.
Ջան երիցուց և ա
խոյտան հաւատոյ և ջա
ռաքելոյ և կրօնս հա
զամ պահպանող. և
վարդապետի երկոց զա
Քրիստոսիմեն. և ասն
կատա առաքեաց հայոց
հարկ եղեալ յիւր նց.

և ելից զաղջն հայոց
հարկ եղեալ յիւր նց.

Ու ելից զաղջն հայոց
ալիսայ յ զերզին ար
զիշոյ՝ ասն է.

Ու ելից յօհան օծեալ
զի երկնեալ լուսո
զին մեր այլ ուրացեալ
զայն և խմասուէր. յ
զուէտն զաշտց յ
զեղջն օձեաց՝ ասն է.
Ու ի հոգելնկալ և
բանիւն և առ առա
քինութ զարդասցեալ.
Ջան երիցուց և ա
խոյտան հաւատոյ և ջա
ռաքելոյ և կրօնս հա
զամ պահպանող. և
վարդապետի երկոց զա
Քրիստոսիմեն. և ասն
կատա առաքեաց հայոց
հարկ եղեալ յիւր նց.

և ելից զաղջն հայոց
հարկ եղեալ յիւր նց.

Ու ելից զաղջն հայոց
ալիսայ յ զերզին ար
զիշոյ՝ ասն է.

Ու ելից յօհան օծեալ

Ագաթոն Քաջաբերդի։

Ասաց Ագաթոն. Ես ոչ ունեցայ ինչ ինձ մեղադրել ի մարդկանէ, զի ոչ ունէի ինչ ի բերանոյ իմոյ, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի սրտի իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի գործս իմ, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի կենցաղի իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի մարմնի իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի հագուստ իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի կերակուր իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի քնոյ իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի ննջեցեալ իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի ննջեցեալ իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի ննջեցեալ իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։

Ասաց Ագաթոն. Ես ոչ ունեցայ ինչ ինձ մեղադրել ի մարդկանէ, զի ոչ ունէի ինչ ի բերանոյ իմոյ, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի սրտի իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի գործս իմ, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի կենցաղի իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի մարմնի իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի հագուստ իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի կերակուր իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի քնոյ իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի ննջեցեալ իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի ննջեցեալ իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։ Եւ ոչ ունէի ինչ ի ննջեցեալ իմում, զոր ոչ ուսայ ի նոցանէ։

լերինն զոր ցամաքեալ
ասացեալ սինն կոչեցեալ
ասէ՝ ասմն։ Այս ա-
ռումն՝ ասմն։ Եւ ի գեղջէ
աղձնեաց՝ ի գեղջէ ելի
Տէր սիոն՝ ի գաւառէն
Նաբարայ՝ ասմն գ։
Տէր մեռա արդաւիսա
ասէ՝ ասմն լգ։
Տէր ոտքաս՝ ի վանան
դայ՝ ի գեղջէն յօթմէ
երեմնից՝ ասմն ի գ
Տէր դաւիթ՝ ի կոտայս
ի գեղջէն յեկեղեցիս Հայոց։
Տէր գաւիթ՝ ի գեղջէն
հարցին զմեզաք ասին։
Եղկարդ մեծ ասնիցն որ
սինչև ցայսօր պաշտի
ի գաւառին եւ յանուն
նոցա ասին։ Եւ երգեաց շարական
ծննդեան սուն ասնիցն։
ռաբելոյն։ զոր այլ ազգ
գարնին եւ յանուն ո-
մի ասոյ, զաւթի մար
դի ասին եւ յանուն
ոյն դրիգորի։ եւ ասնե
ցին ի իբեր դեկտեմբե
րի ասոյ դրիգորի։ եւ ասնե
ոյն կիւրղի։ եւ զամ
ասնն որպէս գրեալ էր
ոյն դրիգորի։ եւ ասնե
ցին ի իբեր դեկտեմբե
րի ասոյ, զաւթի մար
գարնին եւ յանուն ո-
ռաբելոյն։ զոր այլ ազգ
ծննդեան սուն ասնիցն։
Եւ երգեաց շարական
հարցին զմեզաք ասին։
եղկարդ մեծ ասնիցն որ
սինչև ցայսօր պաշտի
յեկեղեցիս Հայոց։
Տէր գաւիթ՝ ի գեղջէն
երեմնից՝ ասմն գ։
Տէր մեռա արդաւիսա
ասէ՝ ասմն լգ։
Տէր ոտքաս՝ ի վանան
դայ՝ ի գեղջէն յօթմէ
Տէր սիոն՝ ի գաւառէն
աղձնեաց՝ ի գեղջէ ելի
ասմն։ Այս ա-
ռումն՝ ասմն։ Եւ ի գեղջէ
լերինն զոր ցամաքեալ
ասացեալ սինն կոչեցեալ
կամոզիկոսէ ունէր ան
կարգուին զնոս Հայոց։
Արդէլ զընթերցուածն
ասէ

Յե՛ Յոթե՛ր հա՛յր։

ապաստանեսին հայոց։

Տէր մեղաց յաստա-
ծասանէ՛ ի գերկնից
երկարդա՛ ասա ։

Լա՛ սա այլ ե՛ւ առա
քինի կերա՛ հանձարով
և խնամո՛ւք. և ընակէր
ի կղզին սեան մեծաւ
ձգնո՛ւթեամբ զամս իւ։
Ապա ոչ երեր և զուր
ոչ խաբէ. մահանդերձ
և ընկոյն։ Սա կարդաց
զգիրսն սո ըստ սովո՛ն
հերետ կոչի մեղոց։
ժողովեա՛ զամ կարգել
առօքսն և զսնեմերց
սաճառն խնամոյն։ յար
մարեա՛ տաճարաշա՛ն
հիմն։ որ ոչնի յին
քեան զամ կարդա հա
ւատոյ քրիստոնէու՛։
Ի՛ հասեալ ժամերու՛
պատրաստ հանդերձ
ի՛ քո՛ հատո՛ւածոյն. և
երեք ի գերեզմանի ի՛
երկո՛ւ հատո՛ւածոյն
գառնի հոգ առաքոյս
ի՛ քո՛ ընդ ամենայն
հոգո՛ւ հաւատացելո՛ց
վայելո՛ւչ եկեղեցի։

Տէր

Տէր մեղաց յաստա-
ծասանէ՛ ի գերկնից
երկարդա՛ ասա ։

Տէր ողորմեա՛ ի գեր
նոյ՝ ամէն ։

Տէր յաղթող յաստանէն՝
ասիա վեց ։

Տէր առգանեա՛ ի գեր
ամէն ։

Տէր գերեզման ի քրիստ
կանգ՝ ասա ։

Տէր յաղթող յաստա-
ասանէ՛ ի քրիստ
գերեզման, ասա ։

Տէր գո՛ւթի ի գա՛ւ
ասէ ասգասան ի գեր
ջէն կանգնա՛, ասա ։

Տէր գաղտնի ի գաւ
ասէ ասգասան ի գեր
ասիա ։

Տէր յոչնանէ՛ ի գա՛ւ
ասէ կասգեն ի գեր
ասիա, ասա ։

Տէր գաղտնի ի գաւ
ասէ կասգեն ի գեր
գառնի, ասա ։

Տէր գերեզման ի քրիստ
կանգ՝ ասա ։

Տէր ողորմեա՛ ի գեր
նոյ՝ ամէն ։

Տէր ասգասան ի գեր
ասիա ։

Տէր յաղթող յաստանէն՝
ասիա վեց ։

Տէր գո՛ւթի ի գա՛ւ
ասէ ասգասան ի գեր
ջէն կանգնա՛, ասա ։

Տէր գաղտնի ի գաւ
ասէ ասգասան ի գեր
ասիա ։

Տէր յոչնանէ՛ ի գա՛ւ
ասէ կասգեն ի գեր
ասիա, ասա ։

Տէր գաղտնի ի գաւ
ասէ կասգեն ի գեր
գառնի, ասա ։

Տէր գերեզման ի քրիստ
կանգ՝ ասա ։

Տէր ողորմեա՛ ի գեր
նոյ՝ ամէն ։

Տէր ասգասան ի գեր
ասիա ։

Տէր յաղթող յաստանէն՝
ասիա վեց ։

Տէր գո՛ւթի ի գա՛ւ
ասէ ասգասան ի գեր
ջէն կանգնա՛, ասա ։

Տէր գաղտնի ի գաւ
ասէ ասգասան ի գեր
ասիա ։

Տէր յոչնանէ՛ ի գա՛ւ
ասէ կասգեն ի գեր
ասիա, ասա ։

Տէր գաղտնի ի գաւ
ասէ կասգեն ի գեր
գառնի, ասա ։

Տէր գերեզման ի քրիստ
կանգ՝ ասա ։

Յոյ Յոհաննէս հոյ.

դէսի առաքելոյն. և
սխապատե. և ընկեց՝ ար
առաքեցին զնա յաթո
ռոյն. Կանգի նախկը
նակաւն կարգ մեր այսէ.
որ այն չորից բանիւ
և հաւանութիւն նուագին
կաթողիկոսութիւն և՛ նո
ցանէ օծցին. և եթէ ոչ
գնացեն ըստ հայրենա
կան սնանդութեց և ա
զաբախտութեց հայոց
տանեայց եկեղեցւոյ,
արտաքսեցին հրամա
նաւ նոցուն. վասն զի
նոքա են պատճառք և
ոչ այլոք. Յաղէտ որոյ
ընկերեցիկ լեալ ինդուսեց
անոն. մանաւանդ նախա
սուբ ուն. Ոչ զինի ար
ասմբժեցելոյն յամե
նայն գահէն ըստ արժա
նեաց այնմ անհատի, զի
դէմս երեսաց չսբեալ
ատրաճիպ գնացեալ զե
տեղեալ յերկիրս հայոց
վասուրականի. և այն
գանօր սիսաւ այլ ընդ
այլոյ շաղակրատել և

Ալոխ Խաչէրէ.

Ես յօհաննէս աշկըտ
արքն մաշտոցի և ազ
գակից՝ ասն ինչ: Սա էր
այր խնամասէր և բանա
հոյ, յի գեօղաքաղաքէն
գառնոյ: Սա գրեաց
պատմութիւն գեղեցիկ
յամառօտ զոր ինչ գոր
ծեցին ազգն հայոց
ցոց ընդ աշխարհս ամ
զանազան չարիս:

Ես սահմանեալ՝ ամ մի
Ես թէոդորոս՝ ասն Ֆա
Ես եղիսէ՝ ասն եօթն
Ես անանիա մոկացին՝
ասն ինչ:

Ես վահան՝ ասն ամ:

Սա պատմագրեալ զայ
գազանութիւնս գառնեցին
թագուհեալ ի պատմին
սերոյ. այլ յոմանս
ծայրագեալ եղև փոքր
ինչ ամենայնիւ, յոյնսամ
արձրծմամբ հրաման
կաց զազանդն հերձ
ուածողսն: Պատա
սխան ոմն ծաղկեալ ճարտ
թասակաց, այնպէս
առեալ վանից. և ա

Ի՞նչ" Ի՞նչ ասես հոյ"։
առանց հին՝ բերել ձեռ-
նադիր նոա կամ ոոմկա-
կան պատմութիւն։
Այս եկել յայտնի կա
ղոոմկան աղբիւրից
հաշուել պատմել ի
ՄՀՔԹԵՐԻՆ և հայրապետին՝
հանել ղկաթողիկոսն ի
բանտէն։ Ուրև սեռին
ասիկ բազմութ քաղա-
քին անոյ՝ եթէ արձակե
ցաւ կաթողիկոսն ի բան-
տէն՝ ընթացել յանդիմ-
նութ իւր դեսկոպոսին՝
պատուհասին զքօղ երե-
սաց նր յաւուր յայտ-
նութեան ոն մինչ զեռ
օրհնէին զՔՈՒՆ։ քանզի
քօղով վարէին յայնմ
ժամակի կաթողիկոսքն։
և հանին զնա անտրդա
նօք ի քաղաքէն և կա
ցուցին զպետոս յաթո-
ռի։ և զնաց դեսկոպոս
պատուիրէ ի սանահին
ի տուն իւր և անդ եղև
վախճան կենաց նր։
Ասկ երանելի հայրապետս
գնաց ի կատարածս

Պետ Պետրոս։
իրազեկ լինիլ զաթոռա
կալից և զարհիապատ
ուաց ընտրողացն
իւրոց։ սուսկաւագան
բանիւք շողոքորթու-
ասելով թէ, այնք պետք
արհիացեալք նախանձո
ւոյք գոլով յաջողկո
ուք զպատուերցին և
պատուհասդանն դարանա
գործեցին ինձ։ Այլց
սակայն բնաւ ոչ եղև
լսելի։ քանզի ամբաստան դի
տելին քծնօղ և պատա
ճառն զվարս նորին։

Ջե Տէր ամբաստանս նոսա
կերպն՝ ասէ ։

Ջէ Տէր խաչիկ՝ ասէ ։

Ջէ Տէր ապագիս ամ ին կե
ցեալ՝ եթող զաթոռ իւր
և աղօթից պատրաստէր։

Ջը Տէր պետրոս՝ ասէ ։
Քանզի սպա էր թա
գաւորն յօհաննէս։ որ
գժուարութեամբ լեալ ի
հայրապետին պետրոսի՝ դը
նել զնա ի բանտ։ և զղ
դեսկոպոսսն ամենայնդ
սուրբ ոխերին որ կոչի

պօլիս. և կայսրն յուզուց վասն մեծաւ պատճառի ընկալաւ զնա և եդ նմա տեղի ոսկի. և ի բերել յարեաւ յամօտոյն և կամէր արտաքս ելանել եպս մի անուն նիւ եղիա ասէ՝ էառ զայլիսն ոս կի յորոյ վերայ նստաւ կա թողիկոսն. իսկ սպասաւորքն էրկեան արտունին ոչ տային նմա թոյլ առնուլ։

Ի՛ն եհարց կայսրն զեպիսկոպոսն եթէ ընդ զայդ առնես. և ասէ ցնա եպն, օրէնք մեր՝ յամօտոն որոնսի կամ ղիկոն՝ ոչ է այլ ոմեք նստիլ բաց ի նմանէ։ Ի՛ն զարմացաւ կայսրն ընդ պատիժն զոր էառ պիսկոպոսն կիթղիկոսին. և հրամայեաց սպասաւորացն էրկացն թոյլ տալ զի առցէ եպն։ Ի՛ն ասէ ցնա, Էթ զաչեկանի է այդ. սար պաշտօ զայդ ի պատիւ կաթողիկոսին քո։

Ագաթոն Պատրիարք

Ագաթոն Պատրիարք՝ ի ժամանակս Յուստինոսի կայսեր եղև երբեմն ժա մանակ, զի չուէր յաշտարակէն ոտն ի ներքս էին ամ բռնաւորացն և այլ ամենայն բազում ի տրտմութիւն ընկեալ էին ամենայն քրիստոնեայք. և ըստ նախանձուն զոր ունէին յոյնքն ընդ հայս՝ կացուցին զՀայրապետն պետրոս իւրեանց ժողովոյդ՝ ի վերոյ. և ինքեանք՝ իներ քոյ կոչմանէ գեաղին։ Ի՛ յապիսի մտօք, զի թէ ըստնատար հնարին զօրն հռոմայ. զի՝ իներ քոյ հայոց. զի՝ իներ քոյ կալով զօրինելն ի հայոց վերատին օրինեացուցեն։ Ասորեցուցեալ էին և զաղանդն մի սպիտակ որ գայր և խառնէր զՔրիստոս և վերատայր. որով խա բէին զանլուռեան եղբ ի հոգին սբ եկ՝ ինամուել աղանդոյ։ Ի՛ յօրինելն զՔրիստոս Հայրապետին պետրոսի՝ գործաւ Քրիստոս ի վեր. և էյս սա

զոպտել և ապանութել։
զաւերկոծել նուէն կո-
ղոպտից աշխատին
ժողովել։ ի մի վայր կա-
ցուցանեն զաս յամօտն
Տայրիպոլին։ Այլ յիւրմէ
մեկնեաց զարուեստ քե-
րականին։ և ամենիմաստ
վարդապետն իբրև
արար զիւրս ածաբանե-
թեան քաղցր և անուշ
ձայն։ Ո՞յ սքանչելի
Տայրիպատուական թարգմանեաց
բազում շատս վկայեցեր
այ և զներբողեանս ի
յոտնից և յատրուց։
Այս կոչեցաւ գրիգոր
վկայարեր։ և շուտ ի
թարգմանութիւն իկատանն
դրնուածոյին և գարձաւ
յերէմ։ և յարուցեալ բեր
նուէք Տղմոյ ծովուն
և տարեալ զնոսն ի մայ
Հանապարհն Տանէ զնոս
յերգիպատոս։ Ուսկուցէ ի
նմայն էին ապատուղքն
երկիրեան։ զի տեսութիւն
էր բնակչաց աշխատին
զաւերկոծեալ նուէն կո-
ղոպտել և ապանութել։

սուիկ ծագեաց որ նուա-
զեցուցանէր զմեզուցին
արեգականն։ Ընդ որում
եկին ազատեցին նոց խաւա-
նիկ ընդ ջուրն ոչ սակաւ
էր, յանկարծակի խոյա
ցեալ արծիւն մի էառ զա
զանէին և գնաց։ և զա
մօթի Տարան առ յոյնքն
և ակամայ գովեին զՏա
էաոս Տայոց։ Ընդ հրա
մանաց կայսերն Տայրա
պետին գնել զամօտ իւր
ի սերաստիայ և անտի
Տոմանել զՏաոս իւր։ և
անդ եկաց Տայրապետն
մինչև ցվախճանն իւր և
եղեւ անդէն ի սերաս
տիայ։ Ա սոյն զերկու
Տանգուտեան և զմարտի
րոսայ և զեռասուն ի
մանկտեացն։

Ցէր խաչիկ քեռորդի
Տայրապետին պետրոսի
ան է։ Ասատրեցաւ
ի սերաստիայ։

Ցէր վահրամ որդի գե
ղեցկի մանքիասոսի

անձրեւ այս. եւ նէ ասեն այս. եւ ասէ ցնա վասն զինչ պատճառանաց խնդրեր զայս. եւ նորա ասացին թէ երկեաք վասն սովորութեան ձիս՝ զի սպանանէ զինուածեալ եզաք՝ զի ծոմս. եւ զամ իսոն ասացին առ նա։ Յայնժամ զարմացաւ սուրբն եւ գոհեաց զՏէառնոյ եւ ասէ ցՀայրապետն՝ նմա սո յաղէ բանդր քաղաք՝ զի յաթոռն մարկոսի. եւ ամ քրիստոնեայք որ ընդ նմա խանուք խմալ են՝ քեզ լեցին ջնազանդ։ Նէ եւս նմա պարգեւս էզուս. եւ սիրեաց զնա նէ ըզ Հայրս։ Նէ յայնմ օրէ եղեւ ջնազանդ աթոռոյն ագէքսանդրի աթոռոյն սրբոյն գրիգորի լուսաւորչին։ Նէ անդ եկաց ամս չ. եւ ապա եկեալ առ գոգ վասին կատարեցաւ՝ ի կիսարմիր վանսն։

Նէ սա առաց ըզ խոր

Նէ կացեալ սբ հայրս պետրոս գրիգորի յոգիս եղեւ անձրեւ սաստիկ յերփսաոս որ երբեք չէր լեալ. իբրև տեսին զայս բնակիչք աշխարհին՝

Տին զարհուրեցան։ Նայց հազարացին որ թէր էր նց այլ խմաս առեն էր. կոչեց զսբօրն խոր և ասէ ցնա, զոր քնքնին գիտէք զի յՏփս երփսաացոց անձրեւ չէ եկեալ յսկզբանց աստ մինչև ցայժմ։ Բայց միայն կարկտաւ յաւուրսն մով ասէ. և անձրեւ մի յրմէ յոնէ եկեալ։ Նոյնպէս և այս նշան գալստեան աչք չեն լսած մարդոյ է. տեսէք և խնդրեցէք զի նա թէ ոմն լսէ։ Նէ շոր զնա զնալ զօրացն ընդ նմա զոմն զգրիգորիս խորով պաշտօնէիցն սբ կայսրն յաղօթս առեալ ծռնեաց և աջին գնաց առ սուրբ թանն։ Նէ հարց զնոսա և ասէ թէ վասն ձեր եկեն

Գ-ՂԵ Գ-ՂԶ

Գ-Ղ՛ Գ-ՂԵ

Գ-Ղ՛

կիրակէին զամենայն։ Եւ
զբո պետրոսի եւ պօղոսի
զօրհնեմք։ այսինքն զ
ցնծայ այսօր։ Տանդերձ
մանկունքին եւ համ
բարձիցին։ Եւ զաե զը
դաց պրոտմանն զօրհնե
թիւնն։ այսինքն, որ ինն
յերեքիե։ Ի՞մ եւ զշա
բաւոն անուանի։ եւ զ
թէոդոսին։ եւ զքառաս
նիցն։ Ի՞մ զաճապշաբա
թու երից աւուրց զօրհ
նութիւն։ այսինքն, երկու
շաբաթին երեքշաբթին
եւ չորեքշաբաթին։
Ի՞մ զնիւնէացւոցն։
եւ զՏիրշուակապետացն։
եւ զեօթանասնից։ եւ
զղեւոնդեանցն։ եւ զմար
գարեից զէրմէդ Տարցն։
եւ զնոտիհրաշն։ զնոյեա
սիրուին։ զԻնքեն հայ
գեմքն։ զարեւագալի շա
բաթանան։ զօրհնեմք զը
քեզն։ զԼուսաւորեցաւն։
զՀարիցարեցաւն։ զայսօր
անձառն։ զայրիչականն։
զաճունեղն։ զՀիշեցուքն

յաշխարհն իւր։
Տէրն երանեսցէ շնորհալին
եղբայրն գրիգորիսի
հայրապետին եւ ազգական
գրիգորիսի մաքսիմոսի՝
ամէն։ Ի՞մ սա առա
ջելոյ ինամասիրէ եւ
գիտութիւն։ ըստ որում
զարգարեց զերկերկին
հայոց քաղաք եղանա
կաւ ոսանաւորօք եւ շա
րականօք եւ մեղեդիւք
եւ տաղօք եւ այլ զանա
զան երգօք հոգեւորօք։
Ոյոց զծաղկազարդի
հարցն։ եւ զՀոգւոյ գա
լուստեան ջրոց պատկերն։
եւ զմարդաւէտի զերկու
պատկերն։ եւ զհոխման
ածածկի զերկու պատ
կերն։ եւ զաղու հացից

Ո՞ւ՞ր Ք՞ահանայ հայ՝
Հիշատ ալյուս ես. որոյ ի
շատակն օրհնութ եղիցի։

Տէր ողորմեա՛ ամէն։

Տէր ողորմեա քառ՝

Վիճակ քեռորդի ոչխ
ներսէհի։ Ա՛ւ վերատես
հատատուրաց զօծացոյց
մեր ոսկեր զերծոյ ես ի
վերաւորց Թագդ հիւա
հիւծ ջոկեր շաբթիոյ և
ուրբաթի. ոսկ կարգելն
եր ի գոհգոհե վիայա
սիրէն։ Ի՛ր նա հատա
կուէն գերեզիկ եառտա
կուէն բարեբեր. ելոյց ան
խոցոտե բաղուքեր երես։
Ա՛ւ ոչ սրկին բարեբա
ճիշ ի վեր նոր և մատնե
ցին զնա սրտաբ լեռնի
Թագաւորին. և նա հրա
տարեր սրդեալ զնա
ի երեսն սի սինձե հատցե
լրտեսացն։ Ելաւ ի
միտ սերսին զնա ան
հետ ընդ պարիսպ եբե
դին. ուներալ կուսէ ըզ
սիրտ երեսաց։ Ի՛ զայս
ոսկեր սուրն քեռ, Քրիստ
սիրէ նոր ընկերցին. և հեռ

Ա՛ւետ Քաւութեր։

և զարմիկն. զաւակ
լուսոյն. և զհիւսիսոյ ա
ստեղծիչն. և զնոր յոհ
բայն։ Ա՛մէն զոհ
է՛ստացեալ մատաղիս
լուսոյ և առաւօտոյ։
Ա՛յցելոյ և աշակերտ նո
րին արիասակիս, և նո
րայն աշակերտ երիտա
ս՛ա՛ր։ Ա՛ՀԱ
զարդ բանիւք։ Ա՛ՀԱ
և ստիւոց երանելոյ
ներսէհ ըղբարձեալ
ցեր և զամ շատ ասելո
լիւն։ Ա՛ւետաց նա և ըղ
ձառա հիշատակաց հան
զոյն ծնողացն արիս
ատաղացոյն։ Ծարգա
նեաց և ձառս բազում
վիայիցն ալ։ Ա՛մէն
զաղօթն զարմանագործ
խորհրդով։ Ա՛մէն
առակս խորհրդաբանս
ի գրոց. զի փոխանակ
առաքելոց զայն ա
ստղեր ի գիտարար
և՛ ի հարանիս։ Ա՛յ երկ
նային ամէն։ Ա՛մէն

Ես՝ Յովհաննէս Ոսկեբերան՝ ասացի զայս ամենայն
դեղերացս, եւ զիւրաքանչիւր ոք ի նոցանէ
ունիմ։

Ի՞նչ է ցաւակիցն զոր ունի դեղ ի դեղոյ
պէտս կոչի անուն նորա։

Ես՝ Յովհաննէս կոչի անուն նորա։
Ես՝ կոստանդին։
Ես՝ պօղոս։
Ես՝ թէոդոս։
Ես՝ կարապետ։
Ես՝ դաւիթ։
Ես՝ մեսրոպ կարապետ։
Ես՝ դեմետր։
Ես՝ պօղոս։
Ես՝ կոստանդին։
Ես՝ յովհէփ։
Ես՝ դեմետր որ մեսրոպ
պէտս կոչի անուն նորա։

Ես՝ Յովհաննէս ասացի զայս ամենայն
դեղերացս, եւ ընդ ժամանակ ան
կեալ յանթառէն դիմա
հարեցաւ. և բազում
անգամ լինի՝ իդիմաց
վշտացս զկեանս իւր
դառն մահուամբ։

Ես կոստանդին ախթար
մայ՝ ասի ինձ։

Ես կոստանդին լսեր
ընացին՝ ասի ինձ։

Ես յակոբ սրեցին՝
ասի ինձ։

Ես մախթար՝ ասի ինձ։
Ես մեսրոպ՝ ասի ինձ։
Ես կոստանդին։
Ես պօղոս։
Ես թէոդոս։
Ես կարապետ։
Ես դաւիթ։
Ես մեսրոպ կարապետ։
Ես դեմետր։
Ես պօղոս։
Ես կոստանդին։
Ես յովհէփ։
Ես դեմետր որ մեսրոպ
պէտս կոչի անուն նորա։

Ի՞նչ է ցաւակիցն զոր ունի դեղ ի դեղոյ
պէտս կոչի անուն նորա։

Ես՝ Յովհաննէս ասացի զայս ամենայն
դեղերացս, եւ ընդ ժամանակ ան
կեալ յանթառէն դիմա
հարեցաւ. և բազում
անգամ լինի՝ իդիմաց
վշտացս զկեանս իւր
դառն մահուամբ։

Ես կոստանդին ախթար
մայ՝ ասի ինձ։

Ես կոստանդին լսեր
ընացին՝ ասի ինձ։

Ես յակոբ սրեցին՝
ասի ինձ։

Ես մախթար՝ ասի ինձ։
Ես մեսրոպ՝ ասի ինձ։
Ես կոստանդին։
Ես պօղոս։
Ես թէոդոս։
Ես կարապետ։
Ես դաւիթ։
Ես մեսրոպ կարապետ։
Ես դեմետր։
Ես պօղոս։
Ես կոստանդին։
Ես յովհէփ։
Ես դեմետր որ մեսրոպ
պէտս կոչի անուն նորա։

Ի՞նչ է ցաւակիցն զոր ունի դեղ ի դեղոյ
պէտս կոչի անուն նորա։

Ես՝ Յովհաննէս ասացի զայս ամենայն
դեղերացս, եւ ընդ ժամանակ ան
կեալ յանթառէն դիմա
հարեցաւ. և բազում
անգամ լինի՝ իդիմաց
վշտացս զկեանս իւր
դառն մահուամբ։

Ես կոստանդին ախթար
մայ՝ ասի ինձ։

Ես կոստանդին լսեր
ընացին՝ ասի ինձ։

Ես յակոբ սրեցին՝
ասի ինձ։

Ես մախթար՝ ասի ինձ։
Ես մեսրոպ՝ ասի ինձ։
Ես կոստանդին։
Ես պօղոս։
Ես թէոդոս։
Ես կարապետ։
Ես դաւիթ։
Ես մեսրոպ կարապետ։
Ես դեմետր։
Ես պօղոս։
Ես կոստանդին։
Ես յովհէփ։
Ես դեմետր որ մեսրոպ
պէտս կոչի անուն նորա։

Ցուցակ գրոց որ ի տանն Գրիգորի Տարսայիչի գտան

Աստուածաշունչ մեծ մի
Մեկնութիւն Ծննդոց
Մեկնութիւն Ելից
Մեկնութիւն Ղեւտացւոց
Մեկնութիւն Թուոց
Մեկնութիւն Երկրորդ Օրինացն
Մեկնութիւն Յեսուայ
Մեկնութիւն Դատաւորացն
Մեկնութիւն Ռութայ
Մեկնութիւն Մատթէոսի
Մեկնութիւն Մարկոսի
Մեկնութիւն Ղուկասի
Մեկնութիւն Յովհաննու
Մեկնութիւն Գործոց
Մեկնութիւն Կաթուղիկէ
Մեկնութիւն Պօղոսի
Մեկնութիւն Յակոբայ
Մեկնութիւն Պետրոսի
Մեկնութիւն Յովհաննու
Մեկնութիւն Յուդայի
Մեկնութիւն Յայտնութեան
Մեկնութիւն Ներսէսի
Մեկնութիւն Եղիշէի
Մեկնութիւն Ագաթանգեղոսի
Մեկնութիւն Խորենացւոյ
Մեկնութիւն Եզնկայ
Մեկնութիւն Եւսեբիոսի
Մեկնութիւն Ոսկեբերանի
Մեկնութիւն Ներսէսի
Մեկնութիւն Ներսէսի
Մեկնութիւն Ներսէս

Ցայ՛ Յաղթութեան Խաչին։

զինքսուքինն եղբօրսդ դեղոյն ի ոտ սահկին։ և ինքն փախչի՛ ի լոմ և անդ վախճանին։

Ցերբ պատիսն։
Ցերբ սահկ։
Ցերբ մոմեսս հոգիդ ելանէ, պատճառ նոցդ գնան սրբոց դասն ելոյ ընդ նոսա հազարդ և ամենայն դիմ, երբ ի գաւառն սիւնեաց ի գեղջին խոտա՛ նուռս ի ձէն թմրին։ Եղև հայցուած սուրբ գիտաւք և հաւատոք ամ ժողովրդովք արեւ լուսոյ և արեւմտեայ նոքա։ Այլ պատուց ընդ լայնանիստ և ընդարձակ պատիսդ շուրջանակի սրբոյ էջմիածնին։ Եւ ահ ի մէջ պատիսդ յա՛ տեսան կողմն հիւսիսոյ զդարպասս և զսուսն ի պէտս ինքնոց և հիւրոց։ Եւ ի հիւսիսային կողմն և յարեւելեան կողմն հին նեաց խուցս ի բնակու

Ցայ՛ Ցաղթութեան Խաչին։

Ցերբ մեքենայք։
Ո՞յս երկու կամարիկս առնքս դամբիծ և մեղ քեզնէ առեալ դարձեալ, զոր ասեն զանգակատուն, արկին զնաբատուն իներ ոչ պատուց։ Ցանդիպ մեքենային եմուտ ի ներքոյ ծանր գաւազանի և խոտացաւ սակս ոտից։ Եւ ի քաղ գիտաւք զդամբիծն և ինքն սկսան վարել։ Եւ յայնժամ ծանր գաւազանն ընդ կարաց վիմարկ, ոչ կարաց վարել, մինչ բերին զսրահսիոն այլոն սրահսիոն և առնեն կա թողիկոս։ և յետոյ նոքա խառնին ընդ նմա։ Ասէ սրահսիոն այլոն ցանկալի կուսեն, հրաժարի ի նմանէ ցանկ եգեալ ի բնակարան իւր յամիս ի։ ոչ թողու։ Ասէ մեքենային վասն ասացին պատուցն, ասէ վասն

Եւ ես տեսի, եւ ահա ի հիւսիսոյ
հողմ փոթորկի գայր, եւ ամպ մեծ,
եւ հուր փաթթեալ, եւ լոյս շուրջ
զնովաւ, եւ ի մէջ նորա իբրեւ
զգոյն սուսինի ի մէջ հրոյ։ Եւ
ի մէջ նորա կերպարանք չորից
կենդանեաց, եւ այս էր կերպա-
րանք նոցա, նմանութիւն մար-
դոյ էր նոցա։ Եւ չորեքին դէմք
ունէին, եւ չորեքին թեւք նոցա։
Եւ ոտք նոցա ուղիղ էին, եւ
կրունկ ոտից նոցա իբրեւ զկրունկ
ոտից հորթոյ, եւ փայլէին իբրեւ
զերկաթ պղծեալ։ Եւ ձեռք մար-
դոյ էին ընդ թեւովքն իւրեանց
ի չորեքին կողմանս։ Եւ երեսք
նոցա եւ թեւք նոցա չորեքեան
նոցա։ Թեւք նոցա միացեալ էին
ընդ միմեանս, ոչ դառնային յեր-
թալն իւրեանց, այլ ի չորեքին
կողմանն իւրաքանչիւր երեսաւք
իւրեանց երթային։ Նմանութիւն
երեսաց նոցա, երես մարդոյ, եւ
երես առիւծու ընդ աջմէ չորեքե-
ան նոցա, եւ երես եզան ընդ ձա-
խմէ չորեքեան նոցա, եւ երես
արծուոյ չորեքեան նոցա։ Եւ
երեսք նոցա եւ թեւք նոցա վե-
րանային ի վեր ի չորեքին կող-
մանս։ Երկու թեւք միացեալ էին
ընդ միմեանս, եւ երկու ծածկէին
զմարմինս իւրեանց։ Եւ իւրա-
քանչիւր երեսաւք իւրեանց երթա-
յին, ուր գնալ կամէր հոգի, ոչ
դառնային յերթալն իւրեանց։
Եւ նմանութիւն կենդանեացն,
կերպարանք նոցա իբրեւ զածու-
խս հրոյ վառելոյ, իբրեւ զկերպ
ջահելոց, նոքա երեւէին ի մէջ
կենդանեացն, եւ լոյս հրոյն, եւ
ի հրոյն փայլակն ելանէր։ Եւ
կենդանիքն վազէին եւ դառնա-
յին իբրեւ զերեւոյթ կայծականց։
Եւ տեսի զկենդանիսն, եւ ահա
անիւ մի ի վերայ երկրի առ կեն-
դանեաւքն, առ չորեքին երեսս
նոցա։ Երեւոյթ անուանց եւ գոր-
ծուածք նոցա իբրեւ զգոյն քրիսո-
լիթոսի, եւ նմանութիւն մի էր
չորեցունց նոցա, եւ երեւոյթ նո-
ցա եւ գործուածք նոցա իբրեւ
զանիւ մի ի մէջ անուանց։ Յեր-
թալն իւրեանց ի չորեքին կող-
մանս երթային, ոչ դառնային
յերթալն իւրեանց։ Եւ բարձրու-
թիւն անուանցն սոսկալի էր եւ
ահագին ի նոսա, եւ լի էր մարմին
ամենայն չորեցունց անուանցն
շուրջանակի նոցա։ Եւ յերթալ
կենդանեացն երթային անիւքն
առ նոսա, եւ յառնել կենդանեացն
ի վեր յերկրէ՝ վերանային անիւքն։
Ուր գնալ կամէր հոգի, անդ գնա-
յին, եւ վերանային անիւքն առ
նոսա, զի հոգի կենդանեացն ի
նոսա էր անուանցն։ Եւ կենդա-
նիքն երթային, եւ կայնէին անիւքն
առ նոսա, եւ յառնել կենդանեացն
ի վեր յերկրէ՝ վերանային անիւքն
առ նոսա։ Ուր գնալ կամէր հոգի,
անդ գնային, եւ վերանային անիւքն
առ նոսա, զի հոգի կենդանեացն
ի նոսա էր անուանցն։ Եւ նմա-
նութիւն վերի կամարին իբրեւ
զերեւոյթ սառոյցի սոսկալի, եւ
տարածեալ ի վերայ գլխոց նո-
ցա ի վեր։ Եւ ներքոյ կամարին
ուղիղ էին թեւք նոցա, մի առ
միոյ, եւ ունէր իւրաքանչիւր երկու
ծածկէին զնոսա, եւ ունէր իւրա-
քանչիւր երկու ծածկէին զմարմինս
իւրեանց։ Եւ լուայ զձայն թեւոց
նոցա իբրեւ զձայն ջուրց բազմաց,
իբրեւ զձայն Ամենակալին, յեր-
թալ նոցա ձայն բազմութեան
իբրեւ զձայն զինուորաց։ Եւ յա-
ռնել նոցա կայնէին, եւ իջուցա-
նէին զթեւս իւրեանց։ Եւ ձայն
եղեւ ի վերուստ կամարէն, որ
էր ի վերայ գլխոց նոցա, յառնել
նոցա կայնէին, եւ իջուցանէին
զթեւս իւրեանց։ Եւ ի վերուստ
կամարէն, որ էր ի վերայ գլխոց
նոցա, նմանութիւն աթոռոյ երե-
ւէր իբրեւ զերեւոյթ քարինոսի։
Եւ ի նմանութիւն աթոռոյն նմա-
նութիւն մի երեւէր իբրեւ զերե-
ւոյթ մարդոյ ի վերուստ։ Եւ
տեսի իբրեւ զգոյն սուսինի, եւ
իբրեւ զերեւոյթ հրոյ ներքոյ նո-
ցա շուրջանակի, ի մէջ նորա
ի վերուստ։ Եւ ի վերուստ ի
մէջ նորա իբրեւ զերեւոյթ հրոյ
շուրջանակի նոցա։ Եւ ի վերուստ
ի մէջ նորա իբրեւ զերեւոյթ հրոյ
շուրջանակի նոցա։ Եւ ի վերուստ
ի մէջ նորա իբրեւ զերեւոյթ հրոյ
շուրջանակի նոցա։ Եւ ի վերուստ
ի մէջ նորա իբրեւ զերեւոյթ հրոյ
շուրջանակի նոցա։ Եւ ի վերուստ

Ոչ՝ ըստ ոչ կատարելոյ
գիտութեան։

Ոչ ըստ ոչ կատարելոյ գիտութեան։ Ոչ ըստ կատարելոյ գիտութեան ասելով՝ ցուցանէ զանկատարելութիւն գիտութեան մերոյ։ Եւ զանկատարելութիւնն մեծ է եւ ընդարձակ։ Ոչ միայն զի ոչ կարեմք ամենայն ինչ գիտել, այլ եւ զի ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ կատարելապէս։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ կատարելապէս, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։

Ոչ ըստ ոչ կատարելոյ գիտութեան։ Ոչ ըստ կատարելոյ գիտութեան ասելով՝ ցուցանէ զանկատարելութիւն գիտութեան մերոյ։ Եւ զանկատարելութիւնն մեծ է եւ ընդարձակ։ Ոչ միայն զի ոչ կարեմք ամենայն ինչ գիտել, այլ եւ զի ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ կատարելապէս։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ կատարելապէս, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։

Ոչ ըստ ոչ կատարելոյ
գիտութեան։

Ոչ ըստ ոչ կատարելոյ գիտութեան։ Ոչ ըստ կատարելոյ գիտութեան ասելով՝ ցուցանէ զանկատարելութիւն գիտութեան մերոյ։ Եւ զանկատարելութիւնն մեծ է եւ ընդարձակ։ Ոչ միայն զի ոչ կարեմք ամենայն ինչ գիտել, այլ եւ զի ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ կատարելապէս։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ կատարելապէս, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։

Ոչ ըստ ոչ կատարելոյ
գիտութեան։

Ոչ ըստ ոչ կատարելոյ գիտութեան։ Ոչ ըստ կատարելոյ գիտութեան ասելով՝ ցուցանէ զանկատարելութիւն գիտութեան մերոյ։ Եւ զանկատարելութիւնն մեծ է եւ ընդարձակ։ Ոչ միայն զի ոչ կարեմք ամենայն ինչ գիտել, այլ եւ զի ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ կատարելապէս։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ կատարելապէս, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։ Ոչ կարեմք գիտել զամենայն ինչ, զի ոչ ամենայն ինչ կարեմք գիտել։

Ա՛ռ և զեկեղեցիս կար
գօք և կրօնի՛ք և դրա
լացի՛ք ոգջամի՛ս վարդա
պե՛տք Հոխացո՛ցեալ
պայծառացեալ ։ Ա՛մէն
և զգիրս վիճաբանե՛ք
ի դէմ երկաբնակաց ։
Ա՛նա գրեաց Թուղթս
ընդ դիմա՛ծ առ կղե
մեդոս փափն Հռօմայ
բազմահոգ վիշա՛ք յա
ղագս Հաստատե՛ալ ու
դափառ Հա՛ստատ մերոյ
ճշմարտական՛ն. ոչ մեծն
առեփինոս պետն սիմն
եաց գրեաց առ գերմա
նոս պատրիարքն յոանաց
Նո՛ր բարո՛ք կերտո՛ք
պահելոյ զոր սկզբան
հանդե՛ա՛ւ ։

Տէր ա՛ծատուր Տամա
ստանցի Հերաբարոյ և
Հոգիբնակ՝ ա՛մէն ։

Ա՛յս ապեռակացո՛ցեալ
զմի՛ մեր տաճարին մեծի
պե՛տքն գերանկար զար
դիւք և զանազան տա
կիսախոյլ ծուխօք եերկին
երկին որոկօք Տիտղա

գի՛ատն Թ։ Ա՛յ շինեաց
զաղաւիաթի եկեղեցին
Հ՛ամազան յօրինո՛ւածով
Հնդիկ զանկակատունն։
Նո՛ր յա՛ռաջս իւր բա
րո՛ւք քաղաքակրթութ
զատացո՛ւածս ա՛ռ այս
ուղն առաքե՛լացո՛ւցէ
Հոգի և պերճ պահելոյ
Հանդեա՛ւ ի՛ քո՛ ի Տէրէ
տակարգ անպատ շա
տիկս։ և եերեսաւ ատիս
փեցի՛ ի զանկակատունն
ա՛ռ յաղաւիաթի ։

Տէր ա՛ծատուր Ջու
ղայեցի այր բանիբո՛ւն
և ա՛ծաբա՛ն՝ ա՛մէն ։

Ա՛յս շինեաց զեղեգնա
տունն Հնդերգ
զանազան ա՛ճաբոք. ա՛մ
լակաղ և խարտեա՛ղ քա
րի՛ք։ Ա՛յլ և ա՛ծացոյց
զայնանման այդ՛ին ա՛
մէն ընդ ա՛ռ Տեսիսի
մեայ ։ Ա՛նա ա՛ծեցոյց
զուռս եղեգն և զամ
շոց և առդեղս։ և շինեց
նոցունց Հիսաւոյն մե
ծաձա՛ս վա՛ն Հնդերգ ։

մաբար կատարէին. իսկ զոզայս և զայլ ընտանս հանդերձ ընդհուպ և կայ բաստիք սուրբ առնէին։ Իսկ յետ ամաց ինչ զձիլ սատակացաւ ցամէն ևդի զացեալ կուտակմամբ շտեմարանաց ի վերայ գետոց մերոց առ այն միմեանս և մէգ անձրև բառնէին։ Ընդեղ ոմն զօրագլուխ ապստամբ բռնայն յարքայէն պարսից մեռաւ կոչեցեալ յանկարծօրէն և թողոյց զի տուր ոսկի ոմն ժառանգել արշաւմամբ սրընթաց։ Հեծելազօրօք եւ յոգնախուռմբ տասհարիւր և եկն պարսից զարքայանիստ մայրաքաղաքն շոշ. վշտիւ և նեղութ տամբ և ծարաւ մամբ զբազմակուսակ և զմ յոգնաժողով բնակիչս մեծի քաղաքին։

Այնժամ արքայն պար

շիւք զարմացմամբ շքեղ զացուցեալ պայծառացեալ Աթերկրէ հեռաստանէ բերելով զպատուական քարինս մարմարիոնեայս զերեզկայարմար յօրինուածովք կառուցմամբ կազմեալ կանգնեաց ըզ տեղի իջման միածնին քո նման։ Կամ զմին խոտ տեալ սիրեն մեծի տա ձարին վերատին ի հիմա նէ նորոգմամբ հաստատ տուց ոմն եղեն յատա ջագոյն։ Ո՞յր և շինեց զանազան քարիւք։ Ո՛չ զանազան պէսպէս յօրինուածովք զարդարուց զամ տան։

Ընդ՛՛ Եւսեբեայ սպա

զայնու ոսկերաց հայրապե-
սին, բայց նա ոչ այնպես
սրտմտեաց ոտք կարծիւր։
այլ միտով ընկալեալ զնա
առանց վնասու։ և պա-
հեաց զնա առ ինքն մինչ
երեն ի նահանջեանն։ Ապա
յետ աւուրց ինչ անցե-
լոց սրտի արքային յեր-
կիւղ օամանացոց գնաց
գետ երեսս յարքային
նիսա քաղաքն իւրեանց
ի մարշատ։ և անդ կե-
գետ ամս չ։ Ապա ե՛
լեալ անդէն բազում և
անհուն հեծելազօրօք
գնաց ի վերայ հօշայ։ և
Ձակաս առ Ձակաս պա
տերազմելով ընդ զօրս
սիմբելինին յաւուրս ե
րեքտասան, քանզ էր քա
պատահեալ երկոցունց
կռմանց դիմամարտելոյ
յոգեակուսակս լինելոյ։
քանզի պահապին և սար
սրելի էր սեռազաց։

Իսկ զօրքն պարսից յար
ձակեալ զնա կատարե
լով փախուցին մինչև

սից հանդերձ արքայի
կանօք, և իշխանքն ընդ
իշխեցելովք, և զօրագը
լուխքն ընդ զօրականօք
ի պատուի մատեցան։
Ձ՚ակամայ կամօք երթալ
մեծամեծօք և փոքուքով
ընդառաջ բռնակալին
մահմետայ սիրով և մե
ծարանօք մուծին ի քա
ղաքն։ և տարեալ ի պա
լատն արքունի, նստու
ցին զնա յաթոռն արքայական։ Ի վերափոխե
սից և քառասներին այնմիկ։

Ապրեցաւ այս առա
նակատ զրծս առաջա
նոց զի ի ձգձգել ծուա
ղեալ ամանակին։

Իսկ շահ մահմատ ոդի
արքային պարսից, վա
խեալ երկիւղ ի նահանջեանն։
և կիզեալ առ ինքն ըզ
սէր ազգին։ Ձ՚ի թէպէտ
մինչ ի մտանել առ ոդի
կի զկնի։ Ձ՚ի ամենայն
արքային առաջեալ զո
րագը

Յոբ՝ Յոբաբեց կոչ՝

փախստական լեալ զօրաց
Հանդերձ։ Եւ յետ
առնելոյն զվիրս՝ յարեն
ի վերա անդր արարաւտ.
Ձախտա առ Ձախտա պա
տերազմունս մղելով ընդ
դէմ հզօրացեն և բարձ
րաբերձ ամրոցին և զը
ղեկին երևեալ։ Ասէ
ազգն պարսից յօժարու
թեամբն իւրեանց ոչ
եւս զբերդն. այլ
ընդդիմուք մաքառեալ
ամրացեալք ի դղեկի ը
դէմ կացեալ ազդին հզ
զօրաց և արանցն քաջա
սրտաց պատերազմունս
տալով ամիս երիս։
Ասայց յետոյ նկատեալ
ի տուժս եւս զամրոցն
իւրոյ՝ ազգին խամայե
լեան և հնազանդեցան
նմա. քանզի անտիրացեալ
էին և ոչ ունէր որ հա
ւատ ի թիկունս կալ
առ ի օգնել և կամ տալ
տել զինս ի ձեռաց նեղ
ջաց իւրեանց։ Ասայց ի
երկրին Դահիջեանոյ

Ասէ՝ Ասաներէ՝

զբաղանատահար յորմէ է
լեալն էին. և ինքն ոդի
արքային նստաւ հիսպա
հան յաթոռն իւր։
Եւ ոչ ոք յայնժամ ա
մանակի միջոցեւս ոչ
դի արքային պարսից ի
մաշած էր, և միմիեանց
օգնին ի շոշ, յայնժամ
ոդիքն խամայելեան յոր
ժամ լսեան զկրս եղե
լոյն որ գործեցաւ ի
պարսիկս և ի հայս, յայն
ժամ ձայն առեալ մի
ջանց ի սադրելոյ ար
քային իւրեանց ոդիկոս
ասեն զօրս կոչ
ակեցան և յոգնահան
դէս խառնեալ կառա
ցան. գինով և սուսե
րօք, անթիւ և անքանակ
հեծելազօրօք, բարկու
և զայրացմամբ հասին
ի վերայ բազմաւէրն և
ցաւալից ասացին հայոց
վրաց և պարսից։ Ասին
զսիմիոն քաղաքն վրաց.
և ինքնագլուխ իշխանն
վրաց՝ Քոռէլ զբազաքն

զիսոյ. զշուշտասան. զհա
մատան. զդանձոյ։ և
զայլ ամ գաւառս և
զգեօղս նոցին։

Լսեք ի նոտեմպրիոս և
ի ծերտրացեալ աւուրս
եր կիզիցս ամէն աշ
արեան հայրապետն ամ
հայոց որ ի գահն ած
էջմիածնի. որ բազմե
ցուսն և յոյնսատեղ տա
ռապօք վարեաց զին
խատնին հայրապետական
գահ. և այլ ազգի ազգի
ցաւօք և փորձու հա
լածանօք հանդերձ. վե
ատանդի շրջելով ղ
բօք և արտասուօք ամէն
բեկիչ և անախտիմատոյ
ոգով Լրբերին խոսնեղ
վայց, երբեմն խոսնեղ
նախընտանոյ. և անդր
դարձեալ գայ հոտին տ
կան յամառն խր ի նե
էջմիածին. ու գոն
ամէն հայոց և
ի վեր գիշատել և ա

Ալուտ Կաւատեան։

եղեալ գաւառք և
գիւղաքաղաքն ամայ
ատատատա ագուհս չա
հոկ և ամ ոչն երկն
չակոյ. և գոլմնեց խա
անամբ կոչեցեալ գե
լոյ ամ. նախկնագոյն
ատատատեալ զանձին
խրեաց գնացեալ ա
զօտատեան ոսմանց հ
նազանդեցան նմա. և
բերեալ զերծոյ նաս
ցին ի յերկիրն խրենց
ղաղտի ի մէջ նոցա. և
ոյ անկան ի գերու
տանխտանատատ մէջ ո
մէն անտրտ ապահաց
կան և յոյժ ձախատա
տատատ հշօտացեալ
և գաւառն սէտատ
գիւղ քաղաքն օսմանց
կարն և յոյժ ձախատա
մէն անտրտ ապահաց
մէն անտրտ ապահաց

մատուցեալ զանձն քո ի պատարագ
եւ ի հաճոյս կամ
մաց հօր
ամէն։

Ո՜վ Քրիստոս Աստուած մեր

պատրաստ խաչեցար եւ մի
բանս արհամարհ զառանցն
խրոց անմեղաց. այլ երե
ւեա՛ ի մեզ ՅԻՆԸ ԽԷՂԻ։
Ո՛վ հանդերձ Հոգւով ա
րեամբ յօժարութիւն
զանձն խաչ եդիր վերայ
բանաւոր ոչխարիդ քո.
կամէր մատնել զանձն
իւր ի զան եւ ի բանսա
ի մեծ քահանայ եւ ի յաղտակա
ի վիշտս եւ ի նեղութիւն
ի հարբարան եւ ի մահ
ւո փրկութ եւ ազատու
թեան ազգին իւրոց եւ
ախտացն։ Ո՛ւստի ՆԵՐ
վարանեցմանն վճարեց
զկեանս իւր առ յոյն
բնաւից. եւ ՚ի բարեխոս
ՎՐ ՄԵՐ։

ՅԻՆ ԽԱՉԸ կարգեալ զԽՈՒՆ
ՅԻ այլ շքեղ եւ փառա
զարդեալ ամս չ։

ՅԻՆ ԽԱՉԸ ահաւոր մշեցի
այլ առաքինի եւ ՅՂԿ
նազգեաց. Հմուտ հին եւ
նոր կտակարանաց եւածա
բանական սուրբ գրոց։
Ո՛վ շինեաց երկու խո

Ո՛չ՝ ընտրեցեալ հայ՝ խոչընդոտիչ դրժմամբ հիմն ընել կաղմիցաւ և կարուցաւ։

Իսկապէս նախագնահ ծայրագոյն պարծանքդ և սիրելութիւն հայրենի պետք ընդհանուր հայոց զուներաց՝ նոքա են որ՝ի գերամբարձեալ սրբոյ գահին են վիճակեցեալ և ընդ առաքեալսն հաստին քի միացեալ անախտ զուգակցութիւն։

Իսկ ահա կիթղկուած աղուսանից՝ ի լուսատուր չէն մերմէ հաստատեցաւ։ Քանզի յորժամ լուսաւորութեան գնաց հայոց ազգին, յայնժամ ձեռնադրեաց գերաց կաթողիկոս զՀեթոդիկոս զբնեաղազեղ թոռն իւր զնեն գրիգորիս և յղեց յաղթանդամ։ և անդ եղև ահա կաթողիկոսութիւն։ Ձի թէպա յետոյ ազգն աղուանից դարձան՝ ի մահմետականութիւն, սակայն մեր հայազուն

ժխտ

Գլուխ Ի՛ԹԱՍՈՒՆԵՐՈՐԴ։

Ո՛ՐԴԵ Ն՛ԱՀԱՊԵՏԻՆ։

Ո՛ պատճառ ելոյց կաթողիկոսաց մերոց առաջեմ զի բացադրեցաւ թէ ոչ յաղագաւ եւսկոպոսի պատճառանաց է զնեն։

Ո՛ՐԴԵ Ս՛ԱՐԴԱՊԵՏԻՆ։

Ա՛ստ խնդրոյ առնուս զդէն որդեկիր խոյտաց քեզ ըզ Համառօտ պատճառ նոցունց Թարգմանեալ Հնոյն և ուղղակի մօտ։ «Այս՝ ընդհանրապէս պատահեալ զլուխ սուրբ էջմիածնին մայր Հաւատոյ և աթոռ առաքելոյն բարդուխոսի և Թադէոս։ և զերկրագործսին իմա ոչ պէտք առնել լուսաւորչէն մինչ Հոգւոց մերոց մեզն զնիզոսի առաքեալ լուսաւորչէ Հայոց։

Ոչ կամաւ Հօր և ի մանկեն ոչ որդւոյն և Հաւատոյ սուրբ Հոգւոյն,

Ո՛չ՝ ընտրեցեալ հայ՝ խոչընդոտիչ դրժմամբ հիմն ընել կաղմիցաւ և կարուցաւ։

Իսկապէս նախագնահ ծայրագոյն պարծանքդ և սիրելութիւն հայրենի պետք ընդհանուր հայոց զուներաց՝ նոքա են որ՝ի գերամբարձեալ սրբոյ գահին են վիճակեցեալ և ընդ առաքեալսն հաստին քի միացեալ անախտ զուգակցութիւն։

Իսկ ահա կիթղկուած աղուսանից՝ ի լուսատուր չէն մերմէ հաստատեցաւ։ Քանզի յորժամ լուսաւորութեան գնաց հայոց ազգին, յայնժամ ձեռնադրեաց զերաց կաթողիկոս զՀեթոդիկոս զբնեաղազեղ թոռն իւր զնեն գրիգորիս և յղեց յաղթանդամ։ և անդ եղև ահա կաթողիկոսութիւն։ Ձի թէպա յետոյ ազգն աղուանից դարձան՝ ի մահմետականութիւն, սակայն մեր հայազուն

Հայկ Արաքելի, Հայկ Նահապետ, Հայկ Արամեան, Հայկ Տիտանակործան, Հայկ Հսկայ, Հայկ Ամենահզոր, Հայկ Անվեհեր, Հայկ Անպարտելի, Հայկ Անյաղթ, Հայկ Անհաղթելի, Հայկ Անկոտրում, Հայկ Անսասան, Հայկ Անդրդվելի, Հայկ Անսակարծիք, Հայկ Անսակարծ, Հայկ Անսակարծիք, Հայկ Անսակարծ, Հայկ Անսակարծիք, Հայկ Անսակարծ

մեղանչեցի քեզ, Տէր, ողորմեա՛ ինձ։ Ո՛վ
ամենաբարի Տէր եւ մարդասէր Աստուած,
որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զդարձ
եւ զապաշխարութիւն, ընկալ զիս զապաշ-
խարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ մեղացս
իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ ողորմու-
թեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես զամենայն
զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կորուստ մեղա-
ւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ
զիս զապաշխարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ
մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ
ողորմութեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես
զամենայն զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կո-
րուստ մեղաւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեց-
ցեն, ընկալ զիս զապաշխարեալս առաջի քո,
եւ ոչ ըստ մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս,
այլ ըստ ողորմութեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ
ատես զամենայն զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս
կորուստ մեղաւորաց, այլ զի դարձցին եւ
կեցցեն, ընկալ զիս զապաշխարեալս առաջի
քո, եւ ոչ ըստ մեղացս իմոց վարեսցես ընդ
իս, այլ ըստ ողորմութեան քոյ։

Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, ողորմեա՛ ինձ։ Ո՛վ
Տէր, որ ոչ ատես զամենայն զոր ստեղծեր,
եւ ոչ կամիս կորուստ մեղաւորաց, այլ զի
դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ զիս զապաշ-
խարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ մեղացս
իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ ողորմու-
թեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես զամենայն
զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կորուստ մեղա-
ւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ
զիս զապաշխարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ
մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ
ողորմութեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես
զամենայն զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կո-
րուստ մեղաւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեց-
ցեն, ընկալ զիս զապաշխարեալս առաջի քո,
եւ ոչ ըստ մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս,
այլ ըստ ողորմութեան քոյ։

Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, ողորմեա՛ ինձ։ Ո՛վ
Տէր, որ ոչ ատես զամենայն զոր ստեղծեր,
եւ ոչ կամիս կորուստ մեղաւորաց, այլ զի
դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ զիս զապաշ-
խարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ մեղացս
իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ ողորմու-
թեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես զամենայն
զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կորուստ մեղա-
ւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ
զիս զապաշխարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ
մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ
ողորմութեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես
զամենայն զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կո-
րուստ մեղաւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեց-
ցեն, ընկալ զիս զապաշխարեալս առաջի քո,
եւ ոչ ըստ մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս,
այլ ըստ ողորմութեան քոյ։

Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, ողորմեա՛ ինձ։ Ո՛վ
Տէր, որ ոչ ատես զամենայն զոր ստեղծեր,
եւ ոչ կամիս կորուստ մեղաւորաց, այլ զի
դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ զիս զապաշ-
խարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ մեղացս
իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ ողորմու-
թեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես զամենայն
զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կորուստ մեղա-
ւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ
զիս զապաշխարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ
մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ
ողորմութեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես
զամենայն զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կո-
րուստ մեղաւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեց-
ցեն, ընկալ զիս զապաշխարեալս առաջի քո,
եւ ոչ ըստ մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս,
այլ ըստ ողորմութեան քոյ։

Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, ողորմեա՛ ինձ։ Ո՛վ
Տէր, որ ոչ ատես զամենայն զոր ստեղծեր,
եւ ոչ կամիս կորուստ մեղաւորաց, այլ զի
դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ զիս զապաշ-
խարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ մեղացս
իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ ողորմու-
թեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես զամենայն
զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կորուստ մեղա-
ւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ
զիս զապաշխարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ
մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ
ողորմութեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես
զամենայն զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կո-
րուստ մեղաւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեց-
ցեն, ընկալ զիս զապաշխարեալս առաջի քո,
եւ ոչ ըստ մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս,
այլ ըստ ողորմութեան քոյ։

Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, ողորմեա՛ ինձ։ Ո՛վ
Տէր, որ ոչ ատես զամենայն զոր ստեղծեր,
եւ ոչ կամիս կորուստ մեղաւորաց, այլ զի
դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ զիս զապաշ-
խարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ մեղացս
իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ ողորմու-
թեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես զամենայն
զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կորուստ մեղա-
ւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ
զիս զապաշխարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ
մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ
ողորմութեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես
զամենայն զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կո-
րուստ մեղաւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեց-
ցեն, ընկալ զիս զապաշխարեալս առաջի քո,
եւ ոչ ըստ մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս,
այլ ըստ ողորմութեան քոյ։

Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, ողորմեա՛ ինձ։ Ո՛վ
Տէր, որ ոչ ատես զամենայն զոր ստեղծեր,
եւ ոչ կամիս կորուստ մեղաւորաց, այլ զի
դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ զիս զապաշ-
խարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ մեղացս
իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ ողորմու-
թեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես զամենայն
զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կորուստ մեղա-
ւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեցցեն, ընկալ
զիս զապաշխարեալս առաջի քո, եւ ոչ ըստ
մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս, այլ ըստ
ողորմութեան քոյ։ Ո՛վ Տէր, որ ոչ ատես
զամենայն զոր ստեղծեր, եւ ոչ կամիս կո-
րուստ մեղաւորաց, այլ զի դարձցին եւ կեց-
ցեն, ընկալ զիս զապաշխարեալս առաջի քո,
եւ ոչ ըստ մեղացս իմոց վարեսցես ընդ իս,
այլ ըստ ողորմութեան քոյ։

Յոբ՝ Յոթեց հոյ՝

բացոյց զսիրելսդատաստ
դաւազան ծայրագոյն
քննչպտուքե մերոյ՝ ի
նախկնակին ածակատոյց
յանդուն մեր աբ եղմաշ
ծին։ Ասա սեսեալ
Ընտուր ազգիս հայա
զունեաց օրհրդացն քե
յարտզնւարձ բերկրա
նօք ընծացան առմայրն
խրեանց. որպ մանուկ
պատեալ և քաղցեալ
առ բանին մօրն։ Զայն
տնեալ միամանց նուա
կասիս մեծ կատարելով
օրհնէին և գովէին զը
շնորհատուն արարածոց
և զբաշխօղն ծայրագոյն
պարգեաց իրեանց զը
հայր և զորդի և զնբ հո
գին սբ։ Յբ մեծահրաշ
խորհուրդ զարմանա
կերպ սքանչելաբ եաղ
մանհանդէս ժողովմամբ
յոչնազնւարձ բերկրու
քե ուրախանան հան
գիստ արարչին գերա
կան հայնձատարեալ

Ասա Տեառն

Ելից՝ 3. 32

Գործ՝ 102. 10

Ասա Տեառն։

Ասա Տեառն էքեալ ուխտիւ և
երդմամբ հաստատեին
զմարգնակուե իւրեանց.
վն այնր խափան լինելր
խորհեցեալ խորհուրդ
երանելեացն մերոց։
Ասկ պատճառ կամօ
ղելոյացն սատանայի
էին ոչ ցուցան։
Ասանկ ուր գրիգոր
երկրորդ վկայասերն և
երջայր նորին ուր ներ
սէս կկայեցին, վն կաս
կածանաց և երկիւղի
պղտզեաց ազատացան՝ի
դրեակն հոտմ կկայ. և
անդ հաստատեցին զա
թոռ կամողիկոսութե
իւրեանց։ Յբ նստան՝ի
նմա կամ ղիկոսունս երե
սուն եւ մ։ Ասինչև սր
զարմացաբ։ Ասր ոչ ըստ
մերոց մերոց արար, և
ոչ ըստ անօրինութե մե
րոմ հաստց մեզ. այլ
որպ բարձր են երկինք
երկրէ, այնպ գերազ
բարձր վերասին բարձ

Ա-ը Ա-ոյին հայ՝
ասելէ զանձս կանո
ղնկատեաս մերոյ նոանա
հիւիկիոյ։ Ա Հ զխոհեմ
ողորմելին թէ ինչո՞ւ
կայցէ հասասատելին ա
ռաքին աբգն. և ոչ որպէ
այժմ լսիս։ Ա Հ խոհե
ցան ի լարհատուցս խոր
հրդեկան եղբայակցքն
այնքան, թէ երբեմն ի
դէին և երբեմն իմայրա
քաղաք արքայապերճն
յանի և երբեմն ետեսա
սիոյ նոսան կամողնկո
սուէք բազումք և օրհ
նեցին զածադործ իւրա
քաղումն և օրհնեցին զե
պիսկոպոսուն յոյնս.
բայց ոչ երեն կամողն
կոսարանք։ նոյնպէս և
սուէն հիւիկիոյ։ Որպ
երբեմն փախին հռոմայ
կերկիւղէ բազաւորայ
փախեաց ի հռոմայ զա
նոան եւ ի քաղաքն
ասիոնիոն ի Թուքին փերկ
էին ընդ. և ետա ժամա
նակաց ինչ անցեալ զա
ձեալ վերստին փախեց

Պատ Պետրոս։

ապրանաւորս անձն և
ծայրագոյն գազաթն
արիականս. ապձառն բա
րեաց և աղբիւրն ողոր
հոգէ ազգին ազգա
նալոնս և ասէն հոյոս
ասնեայց։ Որոյ հիշոյն
օրհնութէ երեցն վիշա և
անդրանիկ, ամէն։

Ասայց ողորմելի եղեալ
և կարգաւորեալ սրոյ
Թէպէտ կարգաւ և կրօ
նեալ Տանդերձ վարդա
կութէ Տնազանդեցան
ընդ Տանրական ամօսոյ
աբեղեկիսճնին եճայրա
գոյն ազարիարդի նոսին,
սակայն փառասիրութէ
մոլեալ յաշխարհասէր
ցանկութէն, որոշեցան
ի սէճ ի ամօսոյն. և ա
ռեալ իւրեանց մոնա
կան անուր
Հերձական մոսէոլքն։
Ասանձնեալ զկամօ
ղնկատեան առաջին, ե
թէ նոսան նէք կերկիւղ
էր. ուրեմն ուրսոր
կամիմք ասել՝ անդ հա

Յոբ՝ Յոթե՛ր եւ եօթանասնապատիկ։

Ձեր արկի. եթէ լսի՞ ցե՛ք բառը առնէք. եթէ ոչ՝ նա եկեալ զա
տանջանս պահանջեցի՛ւ

Ձենջ տկնամբ։

Հանդի զրեէ՛ւ ի գիրս թուոց թէ, ‖ մեռա
նան ցեղքն անապատին որք արտերին զաբազանս
խրեանց հակառակ զա
բազանին աՀտրօնի եկա
էին յաւիշտակել զիշ
խանութիւն ի նմանէ,
վայ Համոզեաց մոխա
զընդդիմուե՛ւ նց և կա
պեաց զմեռանսն զաբա
զանս նոցին և զահարօ
նիոն խմասին և եղ զին
ի խորան վկայութե։

Նբ՝ ի գիշերին աղօթե
ցին առ աՀ. և յորժամ
արտաքս ելին, մայն
զաբազանս աՀտրօնի էր
ծաղկեալ։ Զոյնպէս և
ի մէջի հայոց առաքեա
խիտ կանաչացեալ ծա
ղիկ եալ և պտղաբերեալ
զաբազան հայրապետ
ի ներքն ելմիածնի։

Յոբ՝ 17·6

Ա՛ծա 93·14

Ա՛ծ 7·3

Ա՛ծ 9·16

Ա՛ծ 35·27

Ա՛ծ

Ա՛ծ

Ա՛ծ

Ոսկի Բառեր։

Ամենայն ինչ որ կամիք զի արասցեն ձեզ մարդիկ՝ նոյնպէս և դուք արասջիք նոցա։ Զի սա է օրէնք և մարգարէք

Ով՝ որ ասաց տրան քեզ, մի՛
կացցէ հակառակ։
Ա՚ի ոչռս գրէ, թէ
Ընդ զոյգս ձերոց։ Ո՚վ
ոչխարաց ձերոց։ Ո՚վ՝ որ
թամամայ տէր գրէ
մեր կամ ոմիկոն տղ
գրէ։ և եպատնդրն
աս. և վարդապետն աս։

Ա՚ստ ՚Ի սուրբ գրէ։
բոլոր ազգաց։ նայ լեզ
ուաց քրիստոնէից ու՛ղ
զափառաց կենդանեաց
և հանգուցելոց։
Ա՚րձ՚ գրեր օրհնէ՚ի
և պահպանէ՚ի և արձա
կուն յայ կապանաց,
ոնք ընդհանուր տեղիս
հայոց ազգիս հոգևոր
ոդւոց սէյն գրիգորի
լուսաւորչին։
Ա՚րձ՚ գրեր օրհնէ՚ի
և պահպանէ՚ի շնորհօք
և զօրէ՚ն հոգւոյն սէյ
և արձակուին յայ կա
պանաց։ անիծից և բա
նադրանաց և մեղաց կա
պանաց որ եղել յազգս
Հայոց ազգիս հոգևոր
անէից ուղղափառաց։
Ա՚ջայնը բարձր և յայտ
նի՛ լինի այ իմոյ, արձա
կեր զայ կապէրս և զմեզ
բանադրեալս յանիծից։
Ա՚նանուանդ զաղթատան
լոյ կամօղիկոսն զտէր
դաւիթ։ և եպատնդրն
աս. և վարդապետն աս։

Ով՝ որ ասաց տրան քեզ, մի՛
կացցէ հակառակ։
Ա՚ղէ ոչռս գրէ, թէ
Ընդ զոյգս ձերոց։ Ո՚վ
ոչխարաց ձերոց։ Ո՚վ՝ որ
թամամայ տէր գրէ
մեր կամ ոմիկոն տղ
գրէ։ և եպատնդրն
աս. և վարդապետն աս։

Ա՚ստ ՚Ի սուրբ գրէ։
բոլոր ազգաց։ նայ լեզ
ուաց քրիստոնէից ու՛ղ
զափառաց կենդանեաց
և հանգուցելոց։
Ա՚րձ՚ գրեր օրհնէ՚ի
և պահպանէ՚ի և արձա
կուն յայ կապանաց,
ոնք ընդհանուր տեղիս
հայոց ազգիս հոգևոր
ոդւոց սէյն գրիգորի
լուսաւորչին։
Ա՚րձ՚ գրեր օրհնէ՚ի
և պահպանէ՚ի շնորհօք
և զօրէ՚ն հոգւոյն սէյ
և արձակուին յայ կա
պանաց։ անիծից և բա
նադրանաց և մեղաց կա
պանաց որ եղել յազգս
Հայոց ազգիս հոգևոր
անէից ուղղափառաց։
Ա՚ջայնը բարձր և յայտ
նի՛ լինի այ իմոյ, արձա
կեր զայ կապէրս և զմեզ
բանադրեալս յանիծից։
Ա՚նանուանդ զաղթատան
լոյ կամօղիկոսն զտէր
դաւիթ։ և եպատնդրն
աս. և վարդապետն աս։

Ա՚ստ ՚Ի սուրբ գրէ։
բոլոր ազգաց։ նայ լեզ
ուաց քրիստոնէից ու՛ղ
զափառաց կենդանեաց
և հանգուցելոց։
Ա՚րձ՚ գրեր օրհնէ՚ի
և պահպանէ՚ի և արձա
կուն յայ կապանաց,
ոնք ընդհանուր տեղիս
հայոց ազգիս հոգևոր
ոդւոց սէյն գրիգորի
լուսաւորչին։
Ա՚րձ՚ գրեր օրհնէ՚ի
և պահպանէ՚ի շնորհօք
և զօրէ՚ն հոգւոյն սէյ
և արձակուին յայ կա
պանաց։ անիծից և բա
նադրանաց և մեղաց կա
պանաց որ եղել յազգս
Հայոց ազգիս հոգևոր
անէից ուղղափառաց։
Ա՚ջայնը բարձր և յայտ
նի՛ լինի այ իմոյ, արձա
կեր զայ կապէրս և զմեզ
բանադրեալս յանիծից։
Ա՚նանուանդ զաղթատան
լոյ կամօղիկոսն զտէր
դաւիթ։ և եպատնդրն
աս. և վարդապետն աս։

Ով՝ որ ասաց տրան քեզ, մի՛
կացցէ հակառակ։
Ա՚ղէ ոչռս գրէ, թէ
Ընդ զոյգս ձերոց։ Ո՚վ
ոչխարաց ձերոց։ Ո՚վ՝ որ
թամամայ տէր գրէ
մեր կամ ոմիկոն տղ
գրէ

Յոբ՝ Յոթեց հոյ՝

հանդէպ եւ ժողովեցաւ
կանչեր աս, այլ եւ կա
նայր, ծերեր եւ ազա՛յ
կերպանիկ եւ ննջեցեալ,
ամէն օրհնեալ եղեցին
յայ ես՝ մինչ։ Ա՛ռ եւ
օրհնելին ի նոցանէ՝ օհ
նեցին։ եւ կապեալքն
կապուցին ի յերկրի եւ
յերկինս։ եւ արձակե՛ցին
արձակուցին։ Ձեռնա
դրեալն՝ ձմարիտ ձեռ
նադրեալ։ եմկրեալն
ի նոցանէ՝ ձմարիտ մե
կնեալ։ պահեալն
ձմարիտ պահեալ։ եւ
խոստովանեալքն նոցա
ձմարիտ արձակեալ ի
մեղաց իւրեանց։ Ա՛յլ
ոտակի առնին քե՛զ
զառեալ եղեցին իրա
ստացուածքեն իւ
րեանց։

Ի՛սայ կի՛ղիկոսն Հա
եռնէ վերադառ
նալ ի Հռոմ, տարի՛ւ ոսկի
եւ կրօնաւորք, աս՝ Տա
նայէ, ծերեր եւ ազա՛յ
կերպանիկ եւ ննջեցեալ,
ամէն օրհնեալ եղեցին
յայ ես՝ մինչ։ Ա՛ռ եւ
օրհնելին ի նոցանէ՝ օհ
նեցին։ եւ կապեալքն
կապուցին ի յերկրի եւ
յերկինս։ եւ արձակե՛ցին
արձակուցին։ Ձեռնա
դրեալն՝ ձմարիտ ձեռ
նադրեալ։ եմկրեալն
ի նոցանէ՝ ձմարիտ մե
կնեալ։ պահեալն
ձմարիտ պահեալ։ եւ
խոստովանեալքն նոցա
ձմարիտ արձակեալ ի
մեղաց իւրեանց։ Ա՛յլ
ոտակի առնին քե՛զ
զառեալ եղեցին իրա
ստացուածքեն իւ

Ի՛սայ կի՛ղիկոսն Հա
եռնէ վերադառ
նալ ի Հռոմ, տարի՛ւ ոսկի
եւ կրօնաւորք, աս՝ Տա

Ոչ՝ Ոչ-փոխեց հայ՝՝։
և զերազանցեալն Տան
Ճարտ, լուսաւորեալն
մօք և դրսեւորեալն զի
տուեալ Աճն Աստուած
երկնային լուսաւորիչն
Հայաստանեայց աշխա
նաւորն զոմանէ որ ա
րար զիւրս հայոց և նո
վաւ պայծառացուցմամբ
զարդարեաց զեկեղեցիս
մեր։ Ոչնդի երանելին
Աստուած եկեալ առնէր
ատեան եթէ հնար ինչ
լինի սուրճանել նշանա
գիր հայերէն լեզուի.
և զգիտ զնա առաւել
և այնմ փափագօղ։
Ոչնդի ցայնմ վայր ոչ
ունէին գիր հայերէն,
այլ յոյն և ասորի գրով
վարէին և նշանագրաւ։
Նա ծանուցանէին զչ
խորհուրդն վաստակոյ
Թգրին. և նա այց Թէ՝
ինչ կի ես և կոմանոս
ասուց՝ ասաց ինձ ոմն
եպիսկոպոս ասորի զա
նունն անուն, Թէ ոչնիմ
ես նշանագիր հայերէն

Ոչ՝ Ոչ-փոխեց հայ՝՝։
արձակեալ. և բանա
զրեալն աղաւեալ ի
կապանաց մեղաց։
Ե նոյնօքն մերոյ և
փրկչին Ես Ոչ. որում
փառք և պատիւ և օր
և ընդ աւգ Հոգւոյն։
Ոչ-յԺմ և յաւ-խոեանա
յաւ-խոենից,
Ոչ-մէն։

Ոչ-ե Ոչ-շաւիթ։

Ոչ՝ յԱրեն Թարգմանիչք
և ածաբանք բանին
կենաց և սիանք եկեղե
ցւոյս Հայաստանեայց և
արբուցիչք պատգեղաց
անձանց մերոց։

Ոչ-ե Ոչ-արթաւեան։

Ոչարիսա Տաճատոյ և
Հիմունք եկեղեցւոյ
ակունք պատուիրանացն
այ և լուսաւոր Տ
գւոց մերոց վարժարք
և ածաբանք՝ են Հայաս
տանեայցս այսոքիկ։
Ոչ՝ Ոչսի՝ լցեալ ի շնոր
հաց Հոգւոյն սրբոյ

Ե խե

լսոպոց Թամի ձեռին Տը
զօրին դրեալ ի վերոյ
վի ին։ և ծանուցան ամ
հանգամանան։ և յարու
ցեալ առեղծ զգիին։
Նա ժողովեն այնու հե
ան մանկունս բազումս
և ուսուցանեն զբանին
դակ Ցս։ և բաժանեն
զմանկունս մատաղս և
քաջառողունս փոխիկ
ձայնս և երկար ոգիս
յերկուս։ և կարգեն
դպրոցս առաքելին և
յանուանէ։ Նա ուսել
մանկանացն այնոցիկ զամ
իմաստս նոցին և
առաքինս՝ եղեն Թարգ
մանիչք աշխարհիս Թե
և Թարգմանեցին զամ
գիրս Տեն և նոր կտակա
րանաց։ ակտեալ յառա
կացն առումնի բանին
դակեցին զամենայն։
Իսկ ոբ վարդապետս մեծ
լսոպ իբրև ելից ի երկիրս
Հայոց ուսանէր և Թարգ
մանէր, յանձն առնէ
զամ կի զկին ՚Նակոյ։

լեզուի։ և ես անիոյն
արարի յայնժամ։
Նա առաքեն նախարար
զամն վոսմանայ անուն
առաքինին խնդրել ի
նմանէ ընշանագիրն։ և
առաքէ ի ձեռն Տաբելի
իրիցու։ Իբրև տեսին
ուրախ եղեն։ և սկսան
ի Տայոց լեզու փոխել
զամ գիրս ածաշունչս։
Նայց Տայերեակ տեսին
զի ոչ էր բաւական զամ
սրոցայնս ոգիս ածել և
զշուկապս և զբառս։
սկսան դրել ի Տոգս մը
առնել։ Նա իբրև Թա
փեցան յամ մարդկային
Տնարից, ապաքինեցան
յայն որ ամ ինչ Տնարա
ւորէ նոմա։ ոգիս
խնդրել ի ունէ յանձն
առեալ զպատճառ պնդու
Թիւն և զաղօթս։ Իսկ
այն որ զկամս երկիրս
ծաց իւրոց առնէ և ա
ղօթից նոցա լսէ՝ ոչ ան
տես այլ զբարին խնդրո
ւածսն։ Նրեեալ մեծ

ամենայն սրբոյն ի
միաձնին։

Պատճառ սքանչելին զոր
Թագաւորն կուզեցաւ
եր յաշակերտաց սրբոյն
ամենայն։ Ասէ սա
զհամառօտ քերականու
թիւն դեղեցկաշար ոճով
ի խնդրոյ ընկերին
բառնալոյ։ Իսկ զպատ
ճէն սրբոյն Ծաղկի
նոյնին ի խնդրոյ հիւանդաց առ
ծերասնեաց։ Իսկ զգ
դիմէն պիտոյից ի խնդր
լոյ Թէոդոսի ուսման։
Իսկ զներբողեան վար
դապետին։ և զնեց հոխո
րեմեանց։ ևայլ ճառս և
նոստս իմաստասիրական։
Ի՞նչ և զինչպէսն շա
րադրեաց։ և զմեծացուա
ցեալն։ և զնոնէ առաջին
և զիմաստնոյ ածածնին
առաջին պատկերն։
Ասէ ինձն ամենիմաստ
ոն յաղթի փիլիսոփայն,
եր և առ յաշակերտաց

Ա-ղ Ա-ուգոստինոս։

եւ ինքն դնացեալ յաղ
ուամն՝ առնէ և նոցա նոր
շարադիրս։ Իսկ վարդա
պետս Թողեալ նոցա գնայ
յաշխարհն վրաց։ առնէ
և նոցա նշանագիրս ըստ
սահմանի նոցա շնորհացն
ի վերուստ։ Իսկ այնպէ
զուարճացուցեալ զնո
ա՛ս անպայման խնդու
թեամբ, Թողեալ և նոցա
վերադառնայ յիւրոց աշակե
ացն գառնայ ի հայս.
և գառնէ զմեծն ոսկէ
բարգմանութիւն պատա
պեալ։ Իսկ ինքն զարդա
լէ զեկեղեցիս կարգօք
և կրօնիւք. և ապէ ըզ
կարգն ապաշխարուէ շա
րականաց. և հաստատէ
ի նոսա զերամշտական
եղանակ։ Իսկ յետ բազ
մադիմի արդեանց և բ
բահասարութեց փոխի
առ քս. և ամփոփի ըզ
պատուական նշխար նո
յեկեղեցին ուշակայ
ի նեղութեան ազ
գին յունաց ի սիեզերական

Ես՝ Յովհաննէս Հայ՝ նախ
նոյնացայ, և զիւրս կանոնս
կամաց, և այլ մեկնութիւն
ըստ գրոց, և զայրեցուցա
նոցս փոխեցին։ Ի՞նչ և
արար զաղօթս մարգար
տաշար ոճով և խորին
խորհրդով Իդէոմ այլա
կերպութեանն քէ. որ
յայնմ աւուր ընթեր
նանիմ յեկեղեցիս Հայոց
տանեայց։

Ազարն գիտնական
ձոխ իմաստ և արուես
տագէտ, էր և աս յաշակերտ
ուց սբոյն Մեսրոպայ ի
գեղջէն փարպու։
Ի՞նչ զգիրս ձարտասա
նութ։ և զպատմութիւն
Համանուագաց իւրոց։
Ամբոխ վերծանօղն,
էր և աս յաշակերտուց
սբոյն Մեսրոպայ։ Ի՞նչ
ներբողեանս ի յօրն ար
տաքնեաց Իգաւառէնն
քէ յեկն։ և այլ բանս
խրատականս։
Առեալ սբոյն սեռն սիսա
ցաց յաղթօղ ապստա
մբութեան Հաւսաւոյ և իմաս

սբոյն Մեսրոպայ։ Ի՞նչ
զգիրս սահմանաց։ և
զկանոնս։ և զմեկնութիւն
սրբոյ ժողովոյն։ և ներբո
ծութիւնս սրբոյն։ և
այլ հարցմունս և զպա
տասխանիս։ Ի՞նչ գներ
քոլեան սբոյ խաչին ըզ
քարձրացուցեալն։ և ըզ
ծննդեան տն մերոյ Յի
քէ։ Եւս զյաղթողա
կան պատմութիւն ընդ
դէմ Հարցմանց փիլիսո
փայիցն յունաց առաջի
մարկիանոսի ամբարշտին
յաղագս անխրատ ժողո
վոյն քաղկեդոնի։
Արիւնն սրբի և զարմա
նալի, էր և աս յաշա
կերտուց սբոյն Մեսրոպայ։
Ի՞նչ զպատմութիւն ժա
մանակաց։ և զիշխանաց
պատմութիւն սբոյն Մես
րոպայ։
Ընդհանուր զարմանալի
և բազմախոհութիւն,
էր և աս յաշակերտուց
սբոյն Մեսրոպայ։ Ի՞նչ
զպատմութիւն սուրբ վարդա

թե չարչարանացն, և
զարութիւն, և զհամբարձմանն, և զհոգւոյն
սուրբ գալստեանն, և զկենդանեացն, և
զմեռելոցն։ Եւ զայսոսիկ օրհնեմն կարդաք, զայս
ի վառէն։ և զպատուական սեղանոյն, և զայլ ամենայն որոյ
նակութեանց և սրբոց բան
մանց։ զոր միշտ ցայսօր պաշտի յեկեղեցիս հայ
աստանեայց։

Օհան մայրավանեցի
այր իմաստուն և բան
միշտ ուրեակ աճ
պիւն սուրբ գրոց, սա
գրեց զաստուածաբա
նութիւն ի պէտս եկեղե
ցւոյս Հայաստանեայց
և ի կրթութիւն ընթեր
նեականի կենցաղավա
րութեանց յորդորակիւն
և բազում ոճով։

Ո՜յ երանելի և սրբա
զան հրաշագործ վար
դապետ յօհան, յոյժ
դիմանեաց զաղքատին
երկրի կամաւորին։

Ինչ ես փոխառակ զըղ

ատիսն պատկառելի՝
հր սա յաշակերտաց սըր
բոյն մովսէսի քերթողա
հօրն։ Ո՜րպէս զմեկնու
թիւն ածաշունչ գրոց։
և զմեկնութիւն սըբց աւե
տարանին Համառօտա
պէս։ Ոյնա զյոբայն։ և
զդանիէլեայն։ և զեզեկիէ
լեայն։ և զհատս մեկնօրէն
ի վեր ժամերգութեց
աղօթից։ Եւ զպատա
հական թիւնսն գերմա
նոյն պատմիարգին կոս
ատնդնեաղոյ քաղդէ
և ատուշ ոճով։ Ո՜յլ և
քարոզութեանց զմեկնու
թիւն մեծին դիոնէսիոսի
ի յունականէն ի հայ
բարբառ։ Ո՜րպէս և զմ
Համառօտ քերականու
թիւնս։ Եւ երգեաց
զերգս շնչից քաղդէ
և զերեցիկ երամակաւ
և մեծ խորհրդով։

Ո՜ դիտեմն քէ, և զմ
մկրտութիւն։ և երկու
լութիւն ի քերականէ և
գիտէ, և զմեծ շարա

Ես" ես Թովմէ հայ":

Ի յուշաց յոտից սմանէ
և ի մերմէ կոմսանէս
Թիւրքացան՝ ոչ կա
րեմք ընդունել:

Մահմանոս երկրորդ-
պետն սիւնեաց՝ որդի
ամրամայիճ հայոց իշխա
նին, այլն ուղղափառ և
ամուսնացեալն հաճասոյ,
որ գրեաց Թուղթ վա
հանայ և կարդաց ե
կեղեցւոյ յոտնէրէսն
աշխատեցաւ ի սուրն կի
լիկիոյ առ կամբադիկոսն
հայոց տէր գրիգոր վա
կասկածանաց ինչ յղեա
մաբանութ ի յուշաց,
նմա այսպէս գրեայ էր
այս, նմա թէպէտ բան
և խրհուրդ յոմէ ու
նիս, չէ պատա մեզ եր
կայնել. և այդ ոչ գիտ
ես ուսուցանել. այլ առ
կայն խնամոյդ բանի
կանացի, ևսկ եթէ ա
նել կամ պակաս ինչ
կամիք մուծանել յեր
եցս մեր զոր ոչ ու
նիմք ի հայցն, և կամ

Ցաւոտ Ինամութիւն:

Ջանալոյ հալածեաց զձ
մեզ անարգանօք, մայրա
գոմեցի կոչելով

Ամբաստանեալ պետն
սիւնեաց այդ ընդեր
ցոյց և ուսուցմամբ,
սա գրեաց Թուղթ վա
հանայ առ հերմիլ
արքայն յունաց հրամա
նաւ երկի կամբադիկոսին
հայոց, նմա յոր քառ
մաշար վարդապետական
Թղթոյն գրեաց այսո
կերպիւ, Ախր հաճ
ասոյ խոստովանող զոր
ծոց անձնասիրեաց ձերոյ
արտերակեր առնուս
առնիս մեր, սուտանդ
լոյս մեք գտաք բան սա
հայոյն ձշմարտիս ուղիղ
խոստովանութ առ միաս
նական մեր Աթանասիոն
բառերաշուեաւ զոր ըն
կալաք և ընդունիմք,
Հայց զիմոդիլն քարկո
նիմ որ զբաժանութ
սրբոյն պահէ և ոչ
սայ առել ած խոշոր
տրտիս և այլք բառու

գրեալքս խոստան եմն առ
ձեզ յայնժամ մի՛ աշխատ
լինիք եւ մի՛ զմեզ աշխատ
առնէք. բայց ձեր կամաց
լիցի աշխատիմք այդ, եւ
այլ ոչ ոք կամիցի։ եւ զմ
մեզ թողէք իմեր տրտմ
գերութիւն. եւ մեք կաց
ցուք ծառացուք անտու
նելով վերինն այցելու
թեան։ Այլ եթէ թագա
ւորական առաքինի պատ
ուիրանքն զմեզ պատուի
րեալ իւրեանց ոչ ի բան
ի մտիւ եւ ի սիր ոչ առ
նիցիմ ի վեր ոչ առա
քելական հարցն աւան
դից։

Ընդդէմ ի շինուկ գա
ւանին, զոր բանիցուն
եւ հանձարեղ, գիտող
յոյժ ամ օսմանակին ար
հեստից եւ առատզգեղ
ուեցս։ Այս գրեցաք վա
երկուս եւ երկիցս. վա՛ ըն
թացից երկաւորեան կեղ
ծաւոր եւ մոլորեալ։

Այս արար գիտող վեցհա
զարեայս ճաճուկ խոր
հրդով։ Ո՞ առ կուշտաց
առ ինքն տէր անառաս
կի ղեկուն զի արուցէ
անշարժ օսմարս հայոց
ազգ այլոց ազգաց. զոր ո՞
չար մեծաւ չանիւ։
Խորամանկ մեծն հայր սրբ
բոյն գրիգորն նարե
կացոյն։ Այ արար ըզ
անկնուն ժամերգուեց
աղօթից. և զկարհրդոյ
ազն պատգին շնորհա
պերգ վարդապետ։
Լրիզոր նարեկացին
այր գիտնական և իմաս
ատասուր. ձգնակեր
և խարտնաղբեաց. մաք
րասիրտ կրօնից բարւոյ
գեալ ունէր զմարս ան
մարմնական. ոտ ամբոյն
կեանք և շարժումն ա
րին՝ անդիր օրէնք էին
սուրգաց։ Այ արար
մեղրածորան շրթամբք
զգիտուս աղօթից մատու
ուցանէր։ Այ արար
առաքինութեան։

Ոչ՝ Աստուած, հոյ՝
ոչ ես շնորհապարտ. վա
նիչ հերձուածողաց և
կարկին երիսաքանակաց։
Այլ արար զինքս վիճա
բանել ընդդէմ քաղ
կեդոնականաց առ փիւ
սոս խնամատարէին յոյ
նաց յաղթողական նո
սիք և լայնածաց վե
կայութիւք։ Զի էր ինձ
գալ ի հեռաց ոչխարա
հաւաստոյ քրիստոնէա
կանի։

Օհանանէս երկնակացին
առ գոլիւտոսէ արժա
նին ոտն պատուին կոչեցեալ։

Այլ առաց զառաքեալսն
ի վեր եմերականաց և
առաջացն ընթացից զար
մանալոյն գիտութիւք։
Ո՞վ և շարադրեաց զայ
բանս հեշտագոյն վասն
երկնի և երկրի. և ո՞ր
երկնային կամարաձգու
թեան. ամպոց և օդոյ
մանց, կայծից և շանթից
ծովուց և ցամաքաց։
Ո՞րպէս և ներբողեսցուս
ի դէմս մեծ լուսաւորչին

Աստուածոյ։

բանեանն ի վեր սրբոյ
վերուստ զայրմանալի ու
ժապաց։ Զի զնաւս մեծ
խաչին ապարանից։
Ո՞վ և քարտուղ եւիեղե
ցւոյ և խաչի և հոգւոյն
սուրբ գալստեան։ Զոր
ի դէմս սբ աճաճնեին։
և սեաց առաքելոց. և առ
յակոբ հայրապետն մերձ
եղեալ. և ի փայտին ժառա
նգեալ։ Զոր և երգեաց ի
դէմս աճաճնի զաչքն
ծակիծուն, յորժամ ե
տես զնա ի վեր վառեալ ծո
ւխոն։ Զի զհատուածս հա
ւատոյ արձանագրեալն։
Զի զայրեան հատն։
և զերեսաձայն զառիւծուն։
և զհամբիկ մի պայծառն։
և զգառնայ վարդն։
Զի զայլ բազում բանս
և զմեզեդիս քաղցր և
անուշ երգոք հոգևորօք
Ո՞վ և բանս խրատուո
կանս առ կրօնասիրս յա
ղագս ապօթից և ժամ
երգութեանց։
Զօրս սարսռացին այր

Յոբ՝ Յոթեց հոյ՝

ցին. և զչեռին տեղին եռուն նման. և նա կայր խոնարհեալ. և յարձակման ժամուն գնաց ի խուցն. և բնաւ ոչ ոք տեսեալ առնա: Իսկ ի ցերեկին իբրև զեղ խեցեան և արբեցեալ, ապա եկին տօն վարդապետին:

Եւ զի հասակաւ կարճ էր երանելին, վայ եղին երկայն գրակալ զի ի ձգելին ծաղր արասցեն զնա. իսկ նա ի շնորհաց Հոգւոյն սրբոյ զամ ընթերցուածս ի բերան առեալ առանց գրի անուր խաւսեր սուրգուկ:

Ո՞ւր ի տուէք և ի գիշեր զաբարձուէք. և նոքա ոչ անասային բնաւ և ոչ դառնային ի տեղաց:

Ո՜վ անկաւ մահ սառնատիկ. զի աներեւոյթքն իբրև զմարմնաւորս երես ընդ երես տեսանէին յայտնապէս զմանկունս ի գիրկս մօրցն և զայրս

Աւետ Աւետեաց.

և ի լեառն սեպուհիոյ իբրև լզմեղս խոսիսխ քաղցրատակ շարադրուէք Ո՞ւր և աւազ՝ այսօր զբ էարձացին. և զերկինքն ոչ տեսանէին: և որ զայս անձառն ոչ գիտեն ներ սէին: և զո՞ւրս վեր ջինն, եօթն խոսաձայրս կացին: և զիշեռա սրտն: Ո՞ւր և աւրս զմիկնուէք քերականին. և զբարձս խոհեղծուէ՞ր իմէ սրտ նախանաց ոսկից՝ աւազ ուռածոց կերպին:

Այս վարդապետս ազգ տասը ոչ հոգւոյն զբ նաց ի չանկ քարուել և խրատել զնա զի զարձցին ի մոլորութէն և ի չար գործոց խոբեանց: Ո՞ւրով յաւետ եկեղեցին օծեցաւ զգիշերն. և ոչ ոք կարաւ փոյթ առնել ոչ ինչ գնալ առնա տալ հարցանել և ոչ ջուն զնա: Ո՞ւր իբրև ինչ ցուցին ըզ ժամն գիշեր լայնին, գնաց յեկեղեցի

անկան առ ոտս նոր վարդապետին, և հայցէին ի նմանէ զիմաստութիւն, և խոստանային դառնալ ի մեղաց իւրեանց։

Նոյն յետ ակաւ աւուրց սկսին գործել զարմիս և թաւալել ի գետնի։

Յայնժամ բարկացեալ սուրբ առաքեաց զաւազանս ջուրս և այլակերպս. որ գային ի մէջ գիշերի և լնուին զամանիսն ջրով և մոռանային տանել ի տուն. զայսոսիկ և զմանկունս յանդիմանէր սուրբն, և հրամայէր տանել։ Եւ առաւօտուն տեսանէին յաղտաջուր տանց իւրեանց գիշատեալ. ոմանց զձեռս և ոմանց զոտս. ոմանց զգլուխ. և ոմանք կիսատեալ այն կերակուր կային արիւնաշաղախ և գիսակատուտ։ Եւ կին մի ոչնեալ զմիամօր սնդի զոր յորոյ զանց. զայ արտասուօք փշրատակեալ եղև ի գթութիւն զոր ի մանկունսն։ Եւ խնդրէր զձագեալ

Ցոյց Յաղթութեան։

ի մահիճս. զոմանս ի մէջ քնոյն և զայլս ի յատենս։ Իբրև տեսին քաղաքացիքն զպատահարս հաս եկեալ ի վերայ իւրեանց, յայնժամ կամ լեալ ըմբռնեցին զնա վարդապետն և եդին ի բանտի ի նեղ տեղի. ասեն ցմի ելիկ պատուհան ատա և հաշտեցո ընդ մեզ զնա ոչ մեռանիս ի ձեռաց մերոց։ Իսկ նա պատասխանի ետ և ասէ, ահ կերկին բարկացուցիք զնա։ Եւ նոքա ոչ անդադարեալ կիսէին նզ, յանձն էառ մատուցանել պատասխանի։ Եւ երեկ գնաց յերկեղ ցին։ Եւ յորժամ էջ ի տեղին առեալ էր ի նմանէ զիմաստութիւն և զհրաշս։ Եւ յետ ոչ բազում աւուրց եղև մահ ի տանն։ Եւ խնդրէին զէջանել

Ի ՍՈՒՐԲ ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱՐԱՊԵՏԻ.

Ոչ՝ Ոչ՝ փութանք հոգ՝ թիւնս քո և դարձցին ի չարեաց իւրեանց: Այնժամ եռաց կատաղութիւն մարմնին. կցեցի ոսկր առ ոսկր և կենդանացան նեցուկ. և դարձան հոգի մանկանն և յարուցեալ կանգնեցաւ: Նոսկ ոգք շուրջն կային իբրև սեռին զբանիւք լինէին զահի հարեալ անհաւատս վարդապետին և մեղայ գոչէին. և ահ վաղակի գնացեալ բերէին զդիակունս իբրեանց առաջի վարդապետին և աղաչէին զի յարուսցէ նոսկ ոք վարդապետն յոմ հանգեաւ եկաց յաղօթս և գոչեաց առ Տէր, ով ոք անմեղք են ի ցանկ, եղիցի նոցա ըստ հաւատոց իւրեանց: Այնժամ դի մեցին գայլք ի վր նոց յանկարծակի. և պատռեցին սիրտս նոցա զուսն ի նոցանէ:

Ի ՍՈՒՐԲ ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱՐԱՊԵՏԻ.

անկանի առ ոտս վարդապետին ասելով, արդ օգնեա առաւել ըզմի հաւատոյ ինձ. վասն զի պահեալ էի զամ պատուիրանս քո. և արդ պահեմ հետ մինչև ցմահ: Այնժամ տեսեալ վարդապետին զհաստատուն կամն նորին նման քանանեան հոգւոյն, յաղօթս եկաց առ Տէր: Այնժամ դարձեալ զանգն որ զանգամն որ զայնն յանիւնէլէին, ականեալ բերեալ եդին առաջի սրբոյ վարդապետին. և վարդապետն առեալ զանգամն տայնն դնէր և շարէր և ձգէր իւրաքանչիւր տեղիսն: Եւ սկսաւ աղօթել առ ածայնէ, որ յոր ոտիէն յարուցեալ քուեցեր զմիաւոր որդի այրուդն ի նայնէն քաղաքէ, նոյն զօրութիւնդ և ողորմութիւնդ յարո՛յ զսա և կենդանացո՛. վասն զի անմեղ է: այլ և առեալ մերձ եղեալքն զգօրս

զնա. և ապա բերեալ կամեցին զամբիւղին ի դուռն աւազակ եկեղեցւոյն զի մտանօղք և ելանօղքն տեսցեն։

Նոյն ժամուց ինչ անցեալ զարթեաւ ի քնոյէ. և զգաստացեալ եւեթ զինքն այնպիսի կերպարանօք. սկսաւ ոչ գոց հանել և լալ զառ նապէս։ Նոյն լուեալ ըզձայնն՝ խնդոյն լքուցին. և բրածեծ արարեալ աքսորեցին զնա. զոմն ոմիսեալով և աղացուցա նելով, եթէ այսու հե տև մի՛ տեսցուք զքեզ առ մեզ. ապա թէ ոչ՝ չարա չար մեռանիս ի ձեռաց մերոց։ Նոյն տեսեալ զայրաւմ վարդապետին յոմանց՝ հրով՝ ել ի վերայ բարձր բլրի միոյ և անդէն զբա զաքն. կրկնեաց ծուխդ առելովմ՝ այլ ոչ լինիմ երաշխաւոր. այսու հե տև զոր ինչ կամիս այնպ արա։ Նոյն յանկարծակի

Ագաթանգեղոս

նէ ի տեսանելն զայս աւազակն, ափշեցան ահիւ մեծաւ. և սկսան խոստովանել մեղայ գոչել և աղաւնալ ինչպէս գործոց։ Նոյն յետ երից ամաց մուսացան զառաքինին Հարութեան և սկսան կրկին ի սիրտն թափանել. ասելով թէ, առաքինին Հարութեան ի պատահմանէ եղև և ոչ վասն մեզաց մերոց։

Նոյն դէմ եկին վրդովման յոմանցն և սկսան քարկոծել։ Նոյն երբոր տե սին զնա զի կրկին յան դիմանէր զնա, բարկա ցան և սկսան ասել ընդ միմեանս, եթէ այն մեր քահանայ։ և խորհեցան խորհուրդ նանիր. և ար ձուցին նմա թմրադեղս և թմրեցին ի խոհեզան։ Նոյն ապա մերկացուցին զնա և արկին ի վերայ սայլի. և այնպէս մերկ և խայտառակ ի մէջ քաղաքին շուրջ ածեալ մուծ նեն իկան ծաղր առնէին

ոչ բաղում ամաց զԸղ
ուեալ ի ննեսուայ դիւ
նէաբատոյ ազգէն, դե
պան յղեն ի կապադո
կիս ի քաղաքն որ էր ի
մէջ միջագետից։ զոր
Քրանկհատար անեն։
Եւ ոչխար եղեալ ընդ
իշխանին Հաստատանդ,
շուեալ գան ի կապադոկ.
և ամանք ի գիւղ մի հաս
նեն։ Եւ այնք ան
ցեալք գնացին իսուսնն
ևէհաց. որ ասի ըմանոց
թէ, Իսու տունք էին
Ջոխք և փարիսեցիք։
Եւ յետ ժամուց բնիչ
գարձեն յերիահոնակոյ
և փշացան աղօթիւք ա
ռաւօտուընչին։ Իսկ նո
ցա ծագին ի նեղեալ իշ
խանէ օսմանցւոց և
պատից և ի միաբնակու
թե՝ ողջմուխք ան ա
ենն Ջոխք և փարիսեցիք
Հոգեալ և մարմնով։
Իսկ ոչ ծագին ի կա
գեան՝ ակաան շինել և
կերեցիք և վանդակք։

Ասեն Ղեսեցիք։

Եւ ասեալ Հրամանն ի
քաղաքիսանէն, ընակիչ
ի յաղատոյ կոչեցեալ
վայրի. որ և մերձ ա
ռաքեանս։ Եւ յետ

ժամուց ոչ բազում
հմ։ և սկսան քաղաքն
շարժիլ և տապալիլ պա
տերազմն։ Եւ զայն տե
սեալ ամ ոչ, ասէր ընդ
քացմամբ միմեանս
բուռն հարեալ ի ձեռաց
ընտանեաց և զամակաց
իւրեանց և տարածեալ
եղեալ վտարեցան. Թող
լով զբաղաքն և զերկե
ղեցիս և զսուկեզօծ պա
տատս և զգծագրեալ
գաշտս իւրեանց ոչ վա
խրտական։ Եւ կէսքն
ձղեալ գնացին ի Հռո
գայ. և կէսքն առ ե
զերքն կատիսկան ծո
վուն. և ամանք ի վան.
և այլք ի սիս։ Իսկ այնք
որք անցին ընծուն կաս
էից, գնացեալ յարեցան
յազգն ներոզայ. զոր
Թաթար անեն։
Եւ առեալ Հրամանն ի
Թաթարիսանէն, ընակիչ
ի յաղատոյ կոչեցեալ
վայրի. որ և մերձ ա
ռաքեանս։ Եւ յետ

Ծ. Ի ԾՈՎՀԱՆՆԷՍ ՀՕՅ։

հրեաստանին։ Ի՞նչ և առաջ զարմեալ լինի ի վախճան ածածինին։

Եւ առաւր զառաքեալսն իւր։

Ի ժողովել զամենայն ազգսն ի Հայոց Հրաժարման լեզուին։ Այլ արար զմեկնութիւն առաքելոցն ի լեզուն և յանուանս վարեալ խոստաձարակս առնէ։

Եւ արար զմեկնութիւն առաքելոցն ի մի լեզուն և ի մի ձայնս մեկնեալ խորհրդոյ նոցա պարզին։ և զմեկնութիւն աղօթիցն յօհաննու աշխարհաբարս։ որ է, հր ը եղբարս։ Ի՞ւրեանց և զբանս երկոտասանից մարգարէից։ Ի՞սայ և զմեկնութիւն եկեղեցական խորհրդոյ։ Ի՞սայ և ըզ Ճառս յաւետ պերճ կոտոր զարմանալեաւքն Հ վարդապետէ։ Ի՞սայ և զառաքելական խրթնաճա

Ծ. Ի ԾՈՎՀԱՆՆԷՍ ՀՕՅ։

Խոյզ զի ամէն ոչ կա տալին ի միջոյ բերելիս։ Հինել վէս վարքուն։ Ի՞ն ազգն նեստոյց ը էնիկ սովրուէց իւր եանց գայլն գաղատա ղի և յաչիշտակէին զատ տերա և զգատերս իւր եանց և տարեալ վանդ ուէին։ Ի՞ն յորժամ տե սին զայս մերոցնեայքն կրկին գաշն եդին ընդ լատին իշխանին։ և հրա ման առին վ՚ի ինքեանց նոր բերել հինել կին ա ռաջի բերելիս։ և ակսան հինել։ և յետ մինչ ժամա նակաց էառ տանկին։ Ի՞ն եղև սկիզբն գա լոյն իւրոց ի կաթոլիկէ՚ն էն թուին մերոյ։ իսկ ի սիրկ չինն, ՌԼՀ։

Ի երակոս այլ գերա պանծ և կենդանատես տուկեալ կայծակամբք։ Այլ թարգմանեաց ըզ մեկնութիւն յօհաննու աւետարանին։ որ արարե ցեալ է ի յօհաննու ոս

առնել զուկասս աւետարանին. և նա ոչ էառ
յանձն։ Ապա տեսեալ զի ոչ կարէ ի տեղեան տուն մի
լուսաւոր և զարդարել ամ վայելչութեամբ. և զամ
վարդապետ եկեղեցւոյ անդ խրախացեալ։ կամ
եցաւ և ինքն մտանել ի ներքս. և արդեօք ին
զնա և ասէին, եթէ վա
զի ոչ աշխատեցար՝ համակ
նել զաւետարանն զու
կասս խոնհրդական և
մտաւոր բանիւք։ Նա
զարմացել ի տեսլենէ
մեկնեաց զաւետարանն
զուկասս և մարկոսի
լուսաւոր վարդապե
տութեամբ։

Ընդանիս ի տանտեղին,
այր մեռաւ և հանձա
րեզ. զիսոզ տօմարակին
արուեստի, և ածայնոց
գրոց մեկնող։ Այս հա
ւաքեալ ի մեկնութ
եսիոսի և յօհաննու ա
կեբեանի և կիւրղի և

ծուկ աղօթից սէր նա
ընկալցոյն։ Ածագմա
նեաց զմեկնութիւն տես
լեանն յօհաննու ա
տարանցին։ նաև զկա
նոնս սբց երեսնիսիոս
սի։ Ընդ եղերս շարա
կանաց, այսինքն զայսօր
յարեաւն. և զնորոգել
կղզիքն. և զլուծումն
սէր լուսաւորչին։ Ի՞ր
սա աղաւնիդ սբյն ներ
սէս կլայեցոյն։

Արդեօք շնորհալին
ածապատում վարդա
պետն եկեղեցւոյ և սո
հիմանելի ճառագայթ
ձակ Լամն հաւատոյ և
քանոնն ճշմարտու
Այս արար զմեկնութիւն
կամարիկեացն. և յետոյ
հրկին հաստատուեաց
ածուած շնորհին
իւրոյ։

Ի գնասիս այր հոգե
տես. որում հրամայեաց
կամարիկոսն գրիգորիս
եղբայր սբյն ներսէսի
կլայեցոյն, մեկնութիւն

ասէ. Ես ոչ ունիմ ոսկի եւ արծաթ, այլ
զոր ունիմ՝ տամ քեզ. յանուն Յիսուսի
Քրիստոսի Նազովրեցւոյ՝ յառ եւ շրջեա՛։
Եւ նա առեալ նորա զաջ ձեռն՝ յարոյց
զնա. եւ նոյնժամայն զօրացան ոտք նո-
րա եւ կոճք նորա, եւ ցատկեալ կայր եւ
շրջէր. եւ մտանէր ընդ նոսա ի տաճարն՝
շրջելով եւ ցատկելով եւ օրհնելով զԱս-
տուած։ Եւ ամենայն ժողովուրդ տեսին
զնա շրջեալ եւ զԱստուած օրհնեալ։ Եւ
ճանաչէին զնա թէ նա էր որ ի գեղեցիկ
դրան տաճարին նստէր խնդրելով ողոր-
մութիւն. եւ լցան զարմացմամբ եւ յա-
րութեամբ ի վերայ այնմ՝ որ պատա-
հեցաւ նմա։ Եւ մինչդեռ կալաւ զՊետ-
րոս եւ զՅովհաննէս՝ ամենայն ժողովուրդ
վազեցին առ նոսա ի սրահն որ կոչի
Սողոմոնի՝ զարհուրեալ։ Եւ Պետրոս
տեսեալ՝ պատասխանի ետ ցժողովուրդն
եւ ասէ. Արք Իսրայէլացիք, ընդէ՞ր զար-
հանիք ի վերայ այսորիկ, կամ ընդէ՞ր
մեզ նայիք իբրեւ զիւրովք զօրութեամբ
կամ զիւրովք սրտի ինչ մարդասիրու-
թեամբ արարեալ զայս շրջել զսա։ Աս-
տուած Աբրահամու եւ Իսահակայ եւ
Յակոբայ Աստուած հարցն մերոց՝ փա-
ռաւորեաց զՅիսուս զորդի իւր, զոր դուք
մատնեցիք եւ ուրացայք զնա առաջի
Պիղատոսի՝ դատեալ նորա արձակել։
Դուք զսուրբն եւ զարդարն ուրացայք,
եւ խնդրեցիք մարդասպան արձակել
ձեզ։ Զկեանքն սպանէք, զոր Աստուած
յարոյց ի մեռելոց, որոյ մեք վկայք եմք։
Եւ յանուն նորա հաւատովն զայս զոր
տեսանէք եւ գիտէք՝ զօրացոյց զանուն
նորա. եւ հաւատն որ է նորա տուաւ
նմա զայս ամենայն առաջի ձեր։ Եւ
այժմ, եղբարք, գիտեմ եթէ անգիտու-
թեամբ արարէք, որպէս եւ իշխանքն ձեր։
Եւ Աստուած զոր ինչ նախասացաւ ի
բերանոյ ամենայն մարգարէից՝ չարչա-
րել զՔրիստոս, կատարեաց այսպէս։
Ապաշխարեցէ՛ք ուրեմն եւ դարձարո՛ւք,
որ ջնջեսցին մեղքք ձեր, եւ եկեսցեն
ժամանակք հանգստեան ի տեսանելոյ
երեսաց Տեառն։ Եւ առաքեսցէ զՅիսուս
զՔրիստոս, որ նախապատրաստեցաւ ձե-
զի քարոզել։ Զոր երկինք պարտ է ընդ-
ունել մինչեւ ցժամանակս վերակացու-
թեան ամենայնի, զոր խօսեցաւ Աստուած
ի բերանոյ սրբոց իւրոց մարգարէից յա-
ւիտենից։ Մովսէս ասաց թէ. Զմարգա-
րէ մի յարուսցէ Տէր Աստուած ձեր ի
ձէնջ յազգաց ձերոց՝ իբրեւ զիս, զնա
լուիջիք ըստ ամենայնի զոր ինչ խօսե-
սցի ընդ ձեզ։ Եւ ամենայն հոգի որ ոչ
լուիցէ մարգարէին այնորիկ՝ սատակեսցի
յազգէ մէջ։ Եւ ամենայն մարգարէք
յԱսամուելէ եւ ի հետեւակս նորա՝ որ-
պէս խօսեցան՝ նոքա եւ աւետեցին զաւուրս
սոքա։ Դուք էք որդիք մարգարէիցն եւ
ուխտին զոր ուխտեաց Աստուած առ հա-
րսն մեր՝ ասելով Աբրահամու. Եւ ընդ
զաւակի քում օրհնեսցին ամենայն ազ-
գաք երկրի։ Ձեզ նախ յարուցեալ Աս-
տուած զՅիսուս զորդի իւր՝ առաքեաց
օրհնել զձեզ, դարձուցանել զամենեսեան
ի չարեաց ձերոց։

Եւ մինչդեռ խօսէին նոքա առ ժողո-
վուրդն՝ եկին ի վերայ նոցա քահանայքն
եւ հրամանատարն տաճարին եւ սադու-
կեցիքն, տրտմեալ զի ուսուցանէին զժո-
ղովուրդն եւ աւետարանէին ի Յիսուսէ
զյարութիւն ի մեռելոց։ Եւ ձգեցին զնո-
սա ի կալանս եւ եդին ի բանտի մինչեւ
յաւուրն հետեւեալ. զի էր ուշ երեկոյ։
Բայց բազումք ի լսողացն հաւատացին
եւ եղեւ թիւ արանց հինգ հազարք։ Եւ
եղեւ ի վաղիւն ժողովեցան իշխանքն
նոցա եւ ծերքն եւ դպիրքն ի Երուսաղէմ,
եւ Անանիա քահանայապետ եւ Կայիափա
եւ Յովհաննէս եւ Աղեքսանդրոս եւ որ-
քանք էին ազգակիցք քահանայապետին։
Եւ կացուցեալ զնոսա ի մէջ՝ հարցանէին
նոցա. Ո՞ր զօրութեամբ կամ ո՞ր անուն
արարէք դուք զայս։ Յայնժամ Պետրոս
լցեալ Հոգւովն Սրբով՝ ասէ ցնոսա. Իշ-
խանք ժողովրդեան եւ ծերք Իսրայէլի,
եթէ մեք այսօր քննիմք վասն բարեգոր-
ծութեան մարդոյ հիւանդի, որով եղեւ
նա առողջ, գիտելի լիցի ամենեցուն ձե-
զանէ եւ ամենայն ժողովրդեան Իսրայէլի,
եթէ յանուն Յիսուսի Քրիստոսի Նազո-
վրեցւոյ, զոր դուք խաչեցէք, զոր Աս-
տուած յարոյց ի մեռելոց, նովաւ կայ
այս առողջ առաջի ձեր։ Սա է քարն որ
արհամարհեցաք դուք շինողքդ, որ եղեւ
գլուխ անկեան։ Եւ չիք յայլում ոմանէ
փրկութիւն. քանզի ոչ է այլ անուն ընդ
երկինս տուեալ մարդկան, յորում պար-
տ իցեն մեք փրկել։ Եւ տեսեալ զհաս-
տատակամութիւն Պետրոսի եւ Յովհան-
նու՝ եւ գտեալ զնոսա անգրագէտ եւ
տգէտ մարդ՝ զարհուրեցան. եւ ճանա-
չէին զնոսա թէ ընդ Յիսուսի էին։ Եւ
զմարդն տեսեալ կայեալ ընդ նոսա՝ ոչ
կարէին հակառակ կալ։ Եւ հրամայեցին
արտաքս ելանել զնոսա ի ժողովոյն, եւ
խորհեցան ընդ միմեանս՝ ասելով. Զի՞նչ
արասցուք մարդկանցդ այսոցիկ, զի
յայտնի նշան եղեւ նոցա ամենեցուն
որ բնակեալ են Երուսաղէմ, եւ ոչ կա-
րեմք ուրանալ։ Այլ զի մի՛ եւս տարա-
ծեսցի ի ժողովրդեանն՝ սպառնացարո՛ւք
նոցա, զի մի՛ եւս խօսեսցին ի յանուն
այնորիկ ընդ մարդկան։ Եւ կոչեցեալ
զնոսա՝ պատուիրեցին նոցա զի մի՛ եւս
խօսեսցին եւ մի՛ եւս ուսուցանիցեն ի
յանուն Յիսուսի։ Պետրոս եւ Յովհան-
նէս պատասխանի տուեալ ասեն ցնոսա.
Եթէ արդար է առաջի Աստուծոյ լսել
զձեզ քան զԱստուած, դատեցէ՛ք դուք։
Մեք ոչ կարեմք զոր տեսաք եւ լուաք
մի՛ խօսել։ Եւ նոքա սպառնացեալ եւս
արձակեցին զնոսա, զի ոչ գտանէին զի-
նչ պատուհաս տալ նոցա վասն ժողով-
րդեանն, զի ամենեքեան փառաւորէին
զԱստուած վասն եղելոյն։ Քանզի էր
մարդն յորում եղեւ նշանդ այդ բժշկու-
թեան՝ յամաց քառասնից։ Եւ արձակեալ
նոքա՝ եկին առ իւրեանց ընկերս եւ պա-
տմեցին զամենայն զոր ինչ ասացին ցնո-
սա քահանայապետքն եւ ծերքն։ Եւ նո-
քա լուեալ՝ համակամ արարին զձայն
առ Աստուած եւ ասեն. Տէր, դու ես
Աստուած որ արարեր զերկինս եւ զերկիր
եւ զծով եւ զամենայն որ ինչ ի նոսա է։
Որ Հոգւովն Սրբով ի բերանոյ հարցն
մերոց՝ մանկանց Դաւթի ծառայի քո՝ ա-
սացեր. Ընդէ՞ր զայրացան հեթանոսք,
եւ ազգք մտածեցին զդատարկս։ Կացին
թագաւորք երկրի, եւ իշխանք ժողովե-
ցան ի միասին ի վերայ Տեառն եւ ի վե-
րայ Քրիստոսի նորա։ Զի ժողովեցան
ի քաղաքիդ այդ ի վերայ սրբոյ մանկանդ
քո Յիսուսի, զոր օծեր, Հերովդէս եւ
Պոնտացի Պիղատոս ընդ հեթանոսս եւ
ընդ ազգս Իսրայէլի՝ առնել զամենայն
զոր ինչ նախասահմանեաց ձեռն քո եւ
խորհուրդ քո առաջի լինել զոր ինչ ա-
ռնել։ Եւ արդ, Տէր, նայեաց ի սպառ-
նալիսն նոցա, եւ տո՛ւր ծառայից քոց
ամենայն համարձակութեամբ խօսել զբա-
նն քո, ձգելով զձեռն քո ի բժշկութիւն
եւ ի նշանս եւ ի սքանչելիս լինել ան-
ուամբ սրբոյ մանկանդ քո Յիսուսի։ Եւ
որպէս աղաչեցին՝ սասանեցաւ տեղին
յորում էին ժողովեալ. եւ լցան ամենեքեան
Հոգւովն Սրբով, եւ խօսէին զբանն Աս-
տուծոյ համարձակութեամբ։ Եւ ամենե-
ցուն հաւատացելոցն էր սիրտ եւ հոգի
մի, եւ ոչ ոք ասէր զինչ ինչ ի մասնաւո-
րի ինչ իւրում, այլ էին նոցա ամենայն
ինչ ընդհանրական։ Եւ զօրութեամբ մե-
ծաւ առաքեալքն վկայէին զյարութիւն
Տեառն Յիսուսի, եւ շնորհք մեծ էին
ի վերայ ամենեցուն։ Եւ ոչ ոք էր նոցա
կարօտ. զի որ էին տիրականք ագարաց
կամ տանց՝ վաճառէին եւ բերէին զգինս
վաճառեալ եւ դնէին առաջի առաքելոցն։
Եւ բաշխէր իւրաքանչիւր որպէս ումեք
պիտոյ էր։ Եւ Յովսէփ որ անուանեցաւ
ի նոցանէ Բառնաբաս, որ է մեկնեալ որ-
դի մխիթարութեան, Ղեւտացի, ազգաւ
Կիպրացի, որ էր նմա տիրական արտի,
վաճառեալ եբեր զգինն եւ եդ առաջի
առաքելոցն։

նեղը զնա։ Նա՛ նա ասէ
ցնա, մինչև ցայժմ զամ
զտայց էր, ցայսմ հետէ
սուբհանանոյ արարեր։
դա ընդ սպաներ զիս
յեկեղեցւոյն և առեր
զիարտս իմ։ Նայեա երա
նելին, գարձեալ մոռնից
զբեզ յեկեղեցին թող
զիս ի բաց։ Նա՛ նա թո
զեալ զնբն եկն ի վանս
իւր, կոչեաց զեղբարսն
և ասաց, զայր ինչ ասէին
զեղբօրն մերմէ զասե
ցիանոսն՝ կարծեմ թէ
սուտ։ Նայեա՛սիկ մո
ծանեմ զնա յեկեղեցին։
և հրամայեաց եկեղեց
պանին առնել զնա ա
շապիկ երկոց։ Նբ ընդա՛մ
քարկնցին էր վշտիկ։
և ասէին թէ, անարժան
էր և նա կաշառ էառ և
եմոյծ յեկեղեցին։ և
ոչ գիտէին զպատճառն
թէ վա՛յր եղև այս։
Նբրև եհաս ժամ խոր
հրդականն նբ պատարա
գին, ել Քրիստոսական

Ագաթոն Պատմութիւն։

զնբն ի բեմն անդր զի մատուա
ցէ պատգ։ Նկին վարդա
պետն ի գաւթի անդր
ի մէջ առնելին հանդէպ
սեղանոյն։ եբաց բե
րան իւր ի ներբողս և սկսա՛ ա
ղօթել։ Նյ՛ վարդապետ
ոգի շար եմուտ յայրն
անդրկիսեալ և ընկէց զնա
ի բեմն անտի յատակ
տապանին և սկսա՛ լալ
կիր զնա յոյժ։ և հանին
զնա արտաքս ի տապանէ
անտի ոտիւք զոգիացն։ և
երկիրդ մեծ անկաւ ի
վերայ տեսանողացն։
Նյ՛ այսպիսի բարեաց
գործակցաւորք կեցցեն
յՅն՛ փոխեցա՛ ի քր
աշխատասէրն ի հանգէտս։
և թաղեցին զնա յարև
ելից կուսէ եկեղեցւոյն
մեծի առ դուրս փոքր
դոյն եկեղեցւոյն։
Օ՜ որ յետոյ քակեաց
եպիսկոպոսն համարձաւ
և շինեաց հրաշալի շին
ուածս ուր զանկանին
կոխէին։ յարմարեալ

ի նմանէ և եկեղեցիս։
Այլ երկեայ մեր
ի Տէրէն Յիսուսէ։

Ա խրատ որ գոյն կո
չիւր։ շինող վանգին
գեղակոյ։ այլ ոչ և խմա
ուն և հեզ։ և վարդա
պետական ուսմամբ հըս
չակեալ։ Այս արար զմեզ
նուիրեալ երեսփոխի մար
գարէին։ և զաստուա
ծային

Ա անուկան այլ պար
կեշտ վարդապետական բա
նին ձեռնտու։ որ ինչ
ունկնդրել ցանկանայր բա
նին ճշմարտութեան մօտ և յար
մար բանիւք։ վայ բա
զումք զերծերին առ
նա ուսման աղագաւ։
Արար առ զմեզկեալ ի
յօժար։

Ա արդեան մեծն և ա
ռաքեալ, այլ գիտակին
և ուշաբան։ Այս արար
զմեզկեալ սրտմտոց։
և զմեզկեալ սազմուցն
գանի։ և զմեզկեալ
երգոց երգոյն սաղմոսին

եզդունիչելոն։ Այլ թարգ
մանեաց զաստուածային
միսայելի կանխագիտին
առաքեալ։ Այլ երգեաց
զերգս շարականաց։
Ո ոչնախիմացն։ և զոչ
ի յանապատնան ծովէն։
և զիարգմանչացն։ և
զանթիմ ծաղիկն։

Ա իրակոս այր ցանկալի
և հանճարեղ ազգ։ աշա
կերտ յովհաննու վար
դապետին որ վանականն
կոչիւր։ Այս արար զիա
մանակագրեալ, ակունք
ի լուսաւորչէն առին
սկսարեալ։

Ո՞ հանանեաս ծագ ծագ
գին։ այր քաջ ուսեալ
և մտապերճ։ Այս մեզ
նեաց զսքանչանն մատ
թէոսի պարզ և դիւրա
հաս ոճով։ և մեզկեաց
զբերականութիւն։

Ա արդան երկիզ։ այր
ճոխ խմաստ և շնորհա
զարդ։ Այս արար հանդ
ուս մեզկութիւն ջրից
սքանչացոց գիւսարիսից

ոչ ոք կարէ ասել զայս ինչ է, եւ զի՞նչ
ասեն զայս ամենայն, որ ասեն զայս
ամենայն, ոչ ոք կարէ ասել զայս ինչ է,
եւ զի՞նչ ասեն զայս ամենայն, որ ասեն
զայս ամենայն, ոչ ոք կարէ ասել զայս
ինչ է, եւ զի՞նչ ասեն զայս ամենայն,
որ ասեն զայս ամենայն, ոչ ոք կարէ
ասել զայս ինչ է, եւ զի՞նչ ասեն զայս
ամենայն, որ ասեն զայս ամենայն, ոչ
ոք կարէ ասել զայս ինչ է, եւ զի՞նչ
ասեն զայս ամենայն, որ ասեն զայս
ամենայն, ոչ ոք կարէ ասել զայս ինչ
է, եւ զի՞նչ ասեն զայս ամենայն, որ
ասեն զայս ամենայն, ոչ ոք կարէ ասել
զայս ինչ է, եւ զի՞նչ ասեն զայս ամե-
նայն, որ ասեն զայս ամենայն, ոչ ոք
կարէ ասել զայս ինչ է, եւ զի՞նչ ասեն
զայս ամենայն, որ ասեն զայս ամենայն,
ոչ

բոլոր աշխարհս հե-
ծոցից և խցից գետ
նից ելանելով հե-
ղեղաց ջրոյն և ա-
ղաց ամպոցն ի
վերայ հերձուա-
ծոց երկրի։ Եւ
ամենայն ծառ
և խոտ ի ներքս
ծածկեցաւ։ Եւ
ոչ մնաց ի վեր
բայց միայն
Նոյ և որ ընդ
նմա էին ի տա-
պանին։ Եւ
ջուրն հզա-
նային ի վերայ
երկրի հարիւր
և հնգիսուն աւուր։ Եւ յիշեաց Աստուած զՆոյ և զամենայն գազանս և զամենայն անասունս որ էին ընդ նմա ի տապանին։ Եւ եբեր Աստուած հո-
վիս ի վերայ երկրի և դադարեցան ջուրքն։ Եւ
փակեցան աղբերք անդնդոցն և պատուհանք
երկնից։ Եւ կալաւ անձրեւ յերկնից։ Եւ դար-
ձան ջուրքն յերկրէ երթալով դառնային։ Եւ
նուազեցան ջուրքն հարիւր և հնգիսուն աւուր։
Եւ հանգեաւ տապանն յամսեանն եւթներորդի
ի տասն և եւթն աւուրն ամսոյն ի լերինս Արա-
րատայ։ Եւ ջուրքն երթալով նուազէին մինչև
ցամսեանն տասներորդի։ Յամսեանն տասներոր-
դի ի մի աւուրն ամսոյն երեւեցան գագաթունք
լերանցն։ Եւ եղեւ յետ քառասուն աւուր բա-
ցեալ Նոյ զպատուհանն տապանին զոր արար։
Եւ արձակեաց զագն և եհան ելանելով դառնա-
յր մինչև ցորոշել ջուրցն յերկրէ։ Եւ արձակեաց
զաղաւնին յետ իւրոյ տեսանել եթէ դադարե-
ցին ջուրքն յերեսաց երկրի։ Եւ ոչ գտանէր հան-
գիստ թռչնոյն ոտից իւրոց և դարձաւ առ նա
ի տապանն։ Եւ ջուրքն էին յերեսաց ամենայն
երկրի։ Եւ երկարեալ ձգեաց զձեռն իւր և ա-
ռեալ զնա ընկալաւ ի տապանն առ ինքն։ Եւ
սպասեաց եւս աւուրս եւթն այլ

եկեղեցւոյ. ի զարդ և ի պայծառութիւն աշակերտացս Քրիստոսի։ Եւ են այսոքիկ. զմեծ հարցմունքն. զսիրուն տեառն գրոց լուծմունքն. զաստուածբերելն. զսէր իմաստից. և զառաքինութեանցն. նաև զայր փիլիսոփայութեանց. զպատարագացն լուծմունքն. զառակից քաղուածոն. զառակից քաղուածոն. զերգեր գոցին. զհմայութիւնն. և զժողովոյն։ Ո՞ւմ առաւել հայիմ. և զձմեռան հայիմ. զդրօշ լուծմունքն. զօրհնութիւնս աւետարանի քաղուածոն. զլուծմունքն արեւմտից կիսոյ. և զԷջերգեայ գլխոյ հնոյն զԷջերգեայ լուծմունքն մասնիցն. ըստ սահմանին. զերեցից քաղուածոն. զսակերփոյ ընկէզիլն. և զդիմելն ծայրագոյն վարդապետին մերոյ։

բերութիւնց յորդահոսանն վարդապետին։

Արիգոր սահմանագիր, հոյակապ լուսաւորիչն հայոց. սիեփերոյ անշէն վանեցի. գրագէն. պայծառագոյն արուեստիւն. բնաւորեցեան անօծին. արբուքէ սաղմոսարան. հանճարոյ հաստատուին. եկեղեցւոյ ամրակիրն. մարգարէից առաքելագէն. հաւատոյ վարժապետն. Աշմարտութեանց քանանէն. հիւն և նորոյ կտակարանացդ դպիրն. վէմն անգամանդ. գեայ և խորհրդակիցն փիլն առնաքարտուղ աղուեսաց բարոյ հերձուածողաց։ Որ և արժանապատիւ փառօք փառաւորեցաւ յերկրաւորացս և յերկնաւորացն։ Ասոնց զոր պերազանց շնորհօք փայլեցեալ գերջ զամ վարդապետ եկեղեցւոյ։

Ո՞րպէս զգիտես բազմութիւն եղկելոցդ հերձուածողիս վարդապետիդ ի պէտս հայաստանեայց

Ես՝ ես ծառայ Տեր՝ զոր հրեղինաւ լեզուաւ
և ջուր և զաղմ գիշեր ոտանաւորութեամբ հոմերա
կան ոճով։ Լատ և ըզ լուծմունս քերականա
թեան։ այլ և զլուծմունս տգիտացն դատմի։
Լատ և զտառեալսն իմիջիս ընդ ինքեանս
լուսաբորչին, և մեծին Ներսէսի։ Լիբ՝ զ դէմս
վարժապետին հռոմ ճե
րեց գրիգորին։ Լիբ՝ զ
դէմս սրբոյն գրիգորի
նարեկացւոյն։ Լիբ՝ զ
դէմս նորատարժից սան
կանոնի՝ ի հրատիրուելն կըր
թութեց։ և՝ զ դէմս հոգ
մոց և երգառակաց։

Ա՝ սոմէոս՝ աշակերտ
սրբոյն գրիգորի տաճե
ցացւոյն։ այլ ազնուա
կիսատեսակ գիտութիւ
և ճարտարն։ Ա՝ տառ
քառոտ ճ, ճարտուր
շնորհիւն հոգւով։ և ըզ
քաղաքածոյս հոգից այլ

Ա՝ տառ Ա՝ տառ։

Ճ՝ ճօհաննէս ճարտար
վարդապետն գօղտնոյ.
աշակերտ սրբոյն գրիգորի
տաճեցացւոյն։ ազատ զե
այլոց քաղաքածոյս,
և զհոգեկոիսն լուծ
մունքն։

Ա՝ եղիազ երգնկացի այր
կրթասէր և հրատեան
գիտնական։ աշակերտ սրբոյն
յօհաննու որոմնեցոյն։
Ա՝ տառ զլուծմունս
առակին։ և զմեկնութիւն
եւայեայ մարգարէին։
Ա՝ նա տառ քառոտ ի
մատաւիրակին ոճով՝ ի
պետս վարդապետաց երկե
ղեցւոյ։

Յ՝ յակոբ հանճարաշատն
գրիմեցի՝ աշակերտն
գէորգեայ՝ տառ զմեկ
նութիւն ոտանաւորի և զհայր
մունք լուծմունքն։

Ռ՝ ռաբբել պետն սիւն
եաց։ քերականի սրբոյն
գրիգորի տաճեցացւոյն։
այլ նաև և մատենի գեղ
իմաստ և էջմնադարեայ

Ա՝ տառ զհին քառ

տարանացն. և զգործոց առաքելոցն. և զևաւգ ըստ այ ի խորհրդոց քահ նաժոռն։ Ի՞րար և զգ գիրս վերծուխին Հայոց։

Ի՞նդրեալ բանիշեցի, այլ զնա՞խարհաւոն և կրոնաբան. Հանձարոտ պերճ և ածաբան։ Ի՞սաց բազում գանձս և տաղս քաղցր եանուշ երգանակս. զոր երգէք մինչև ցայսօր յեկեղեցիս ցիս Հայաստանեայց։ Ի՞րար և ոսանաւ՞որ զգ պատմութի յոմանսիոյ Թէոդորն Քնդիկաց։

Իմաստ ձուղայեցի այր բարեբարոյ և հեզահո գիւ՞ղ և առաքինի. Ել ժուռ աճապարանք գրոց և խնամատարութիւն առաքելոց պրակաց. որ գե զեցկին և պատշաճաւո՞ր ընդ շարադրութիւ յօրի նեալ յարդարեալ զբանս քարոզից և խրատուց և ջանկնութիւս առաքելն

Յա՞ր Յարութեայ հայ՞։

գրոց։ Ի՞րար և զքերա կանութի պարզ և յոտակ ոճով։ Ի՞րար և զարա մաբանութի՞ս որ ե՞ներ աճուրդ արուեստից գրոց. այսինքն է, տիեզ Ը՞հան բախանացն պարսից, և ասան աստղաբաց. և այլ արուեստաբանութե՞ն արիստոտելի։ Ա՞յս ըզ գիրքն պրոկղի խնամատարի զոր ի վրաց լեզ ուէն թարգմանեալ էր ի մեր լեզուս այլ ոմն նախադոյն երէց սիմէօն անուամբ քահանայ։

Ա՞յս սիմէօն վարդապետ զայն գիրքն ևս ուղեցաց. վա՞ղ ի առաջին թարգմանութենն զաշխատութի՞ւն բազում այլ կարդացողին. զի հոլով անուանցն և խոնարհումք բայից և շարադրութիւք բազիցն ոչ էր ըստ պատշաճին և ըստ քերականի արհեստ սի. յաղագս որոյ և մինչ բանին Ը՞նդին այլոյլեւս

Ի՞նչ իմաստ ունի ընդհանրական
ընդհանրական ասելս։

Եթե ես ընդհանրական ասելով
բան մը չեմ հասկնար։

Անկե՛ր երեսունցի, այլ
բառերու եւ քաղաքացիութեան
ազատ շրջանակ գոյց եւ ար
ատելով վիրաւորական
նոյց։ Ա՛ւ երբ պատճառ
ատելագործութեան գոյցն
հայոց։ եւ ատելոց զաճա
շուհյն գիտասերով եւ
սուտերով։ այն յայտ
սերազոյց։ Ա՛ա, ա՛ա ու գնա
մաքայիտութիւն բանակա
կից աճաշնեցոյն առա
գրեաց։ այլ եւ վերատին
Թարգմանեաց ըստ բառա
տուի ոգոյ սիրեալ.
ու զգացած աճաշնե
ցոյն։ Ա՛ւ եւ ատելոց ըստ
նոյն կուսակցաբար եւ գիշ
բանակաւոր։ եւ այլ բազում
գրեաց ոգոյն յայտ
հասարակ։

Ա՛յսպես մեզ գրեցի մեր
բառ ուրիշ հնչմամբ։
այլ արտասան եւ ամենուն
կան։ Ա՛ա բառամտիկ հա
մար ես հնչմամբ
Ի՞նչ Ի՞մաստ ունի։

Ի՞նչ իմաստ ունի ընդհանրական
ընդհանրական ասելս։

Եթե ես ընդհանրական ասելով
բան մը չեմ հասկնար։

Անկե՛ր երեսունցի, այլ
բառերու եւ քաղաքացիութեան
ազատ շրջանակ գոյց եւ ար
ատելով վիրաւորական
նոյց։ Ա՛ւ երբ պատճառ
ատելագործութեան գոյցն
հայոց։ եւ ատելոց զաճա
շուհյն գիտասերով եւ
սուտերով։ այն յայտ
սերազոյց։ Ա՛ա, ա՛ա ու գնա
մաքայիտութիւն բանակա
կից աճաշնեցոյն առա
գրեաց։ այլ եւ վերատին
Թարգմանեաց ըստ բառա
տուի ոգոյ սիրեալ.
ու զգացած աճաշնե
ցոյն։ Ա՛ւ եւ ատելոց ըստ
նոյն կուսակցաբար եւ գիշ
բանակաւոր։ եւ այլ բազում
գրեաց ոգոյն յայտ
հասարակ։

Ա՛յսպես մեզ գրեցի մեր
բառ ուրիշ հնչմամբ։
այլ արտասան եւ ամենուն
կան։ Ա՛ա բառամտիկ հա
մար ես հնչմամբ

զտեսեալ զարհուրեցիջ. զի
զերծեալ հանդիպիջ զմարդասպանէն
եւ անկանիջ ի ձեռս գազանի. զի
ծօրէ՛ եւ խորին խոսիցի
պարզ մեկնիջէ։ Ոգա
սիրէ երկերեցոյ, եւ
ամրամիկ պարիսպ
զոց նորա։ աշտանակի
լուսաւորէ եւ ջահ զբան
բերելով ընդառաջ ծա
ղերաց։ Ի աջմաբանէ
բանին կենաց, եւարբու
ցիջ պատերազմ անձին.
զուարճացուցիջ առատ ջեր
մեռ բանսարկուին, եւ
ջերացուցիջ ցրտացե
լոցն ի հաւատս։ Ոգա
երկերցօղ ծիծառնէ.
առատիկ քաղցեալ
առատ ի մարգարէս
եւ ոզջախոհ. սիրելի
սիրիջ եւ սլուերուելի
անառիջ։ Ոգա մայր
կոյս դաստիարակ, եւ
երիսառատ ծառի ո
րիւնակ։ Ուսուցող
զանդ։ սուսնացելոյ
զանդ. ամենայն
օրինաւորեալ
ոգեղէն դարձուցիջ.
զերծեալ հանդիպիջ
զմարդասպանէն
եւ անկանիջ ի ձեռս գազանի. զի
ծօրէ՛ եւ խորին խոսիցի
պարզ մեկնիջէ։ Ոգա
սիրէ երկերեցոյ, եւ
ամրամիկ պարիսպ
զոց նորա։ աշտանակի
լուսաւորէ եւ ջահ զբան
բերելով ընդառաջ ծա
ղերաց։ Ի աջմաբանէ
բանին կենաց, եւարբու
ցիջ պատերազմ անձին.
զուարճացուցիջ առատ ջեր
մեռ բանսարկուին, եւ
ջերացուցիջ ցրտացե
լոցն ի հաւատս։ Ոգա
երկերցօղ ծիծառնէ.
առատիկ քաղցեալ
առատ ի մարգարէս
եւ ոզջախոհ. սիրելի
սիրիջ եւ սլուերուելի
անառիջ։ Ոգա մայր
կոյս դաստիարակ, եւ
երիսառատ ծառի ո
րիւնակ։ Ուսուցող
զանդ։ սուսնացելոյ
զանդ. ամենայն
օրինաւորեալ
ոգեղէն դարձուցիջ.

Ոգա երեք Թագաւորիջ
ասեն զքեզ. զի ի քէն
ծագեաց արեգակն
արդարութեան։ Ոգա
ամենայն ազգաց եւ թագաւորաց
ազգաց եւ թագաւորաց
ազգաց եւ թագաւորաց

Ցաւ՝ ցաւագին։
Ցաւագին՝ ցաւոտ։
Ցաւագնեալ՝ ցաւոտ։
Ցաւագնիլ՝ ցաւիլ։
Ցաւալի՝ ցաւագին։
Ցաւալից՝ ցաւագին։
Ցաւանալ՝ ցաւիլ։
Ցաւանալի՝ ցաւագին։
Ցաւանալից՝ ցաւագին։
Ցաւանաւոր՝ ցաւագին։
Ցաւանել՝ ցաւիլ։
Ցաւանելի՝ ցաւագին։
Ցաւանելից՝ ցաւագին։
Ցաւանոտ՝ ցաւագին։
Ցաւանք՝ ցաւ։
Ցաւանքոտ՝ ցաւագին։
Ցաւանքոտեալ՝ ցաւագին։
Ցաւանքոտիլ՝ ցաւիլ։
Ցաւանքոտութիւն՝ ցաւ։
Ցաւանքոտ առնել՝ ցաւեցուցանել։
Ցաւանքոտ լինել՝ ցաւիլ։
Ցաւանքոտ լինել՝ ցաւեցուցանել։
Ցաւանքոտ առնել՝ ցաւեցուցանել։
Ցաւանքոտ լինել՝ ցաւիլ։
Ցաւանքոտութիւն՝ ցաւ

ապրին և երջանկացին զեր
դա՛ հոգևոր քաղցր և
զանակա՛ի զաղդ և յի
պայծառութի՛ եկեղե
ցւոյս հայաստանեայց՝
են այսքիկ ։

Աւետա՛ն նաւթկացին ։
Յովհաննէս պատ՛ն ։
Ա՛ետէս հայացին ։
Յակոբ սաքցին որ ապար
զուժմանա նորք գրոց
Աւետիս ծերընց որ ա՛
բար զայսմ՛ուրկն ։
Ղազար սիւնեցին ։
Ա՛կոպէ նաղաշն ։
Խաչատուր կեչառացին ։
Աւետիս կիթղիկա ար
քեպս՛ն Ղ՛ազար
բաղիշեցին ։ Յովհաննէս
թուխուրանցին ։

Տե՛ր Ղ՛ուկաս ։

Յումի՛ սերեցա՛ ա՛ռ
ձեզ ջ՛այրագոյն գա՛
ղաղն իշխանական վար
դապետա՛ն հայոց ։
Ա՛նանա՛նդ զիշխանու
թիւն դասատու ա՛ր
կն հնչմիածնի ։

Տեղ

Տե՛ր Ղ՛ուկաս ։

Ա՛ղաչանե՛ք զամենայն
ջ՛ուրեանն զերկնի՛ մատ
թէոս ։ Ղ՛ուրանի՛կեր՝
հեղմամ ։ Ղ՛ուրանք եր՛
թաւմա ։ Ղ՛ուրանգեր՛
առաքեա՛ զոգին սո՛ւրբ
վիմեցի ։ Ղ՛ուրաստեղ
եր՛ զերեմիա զաիր կաս
ատանդաստօղեցի ։
Ղ՛ուրաստեղ հինգ եր՛
զուկաս զաիր վանան
զեցի ։ որ արար զհատա
ատրած աշխատասցոյցս
նեղբանդակեա՛լ ադիատա
կօք ։ Ա՛յսա՛ զոգ հայեցի՛
ածաշունչս հայոց ։ զոգ
զուռն խնամատա՛ր
երկոքեան փոքրատոյն
զրեցան ։

Տե՛ր Ղ՛ուկաս ։

Ա՛ղաչանե՛ք զամենայն
զուրեանն զերկնի՛ մատ
կիմամ զի տասանեւ ինձ
թէ ո՛րք են զանձանց՛ք
և տաղտապ՛քն մեր ։

Տե՛ր Ղ՛ուկաս ։

Ա՛ղ զ՛ուրանա հոգւոյն

Գլուխ ԻԱ. Ընդդէմ Ասորեստանեայց։

Ընդդէմ Ասորեստանեայց ասէ. Ասորեստանեայք ոչ ունին զաստուածս զոր պաշտեն, այլ ամենայն ազգք զոր ունին զաստուածս, ի նոցանէ ստացեալ են զաստուածս իւրեանց։ Ասորեստանեայք ոչ ունին զաստուածս, զի ոչ ինքեանք ստացան

Եւ՝ Եսայի՝ Եսայեայ հա՛յ՝

«Ա՛յսպէս աշակերտ պէտ
է ասել վարդապետ։ Ա՛յսպէս աշա
կերտ եւս վերապատ
ուազան վարդապետաս։
Ա՛յն իմ աշակերտութ տէ
ր՝ ամենայն եւ յօհաննէս վար
դապետ։ Ա՛յսպէս աշակերտ
եւ գոհութիւն երկնաւոր
վարդապետին մերոյ յի՛ք քե
անդրանիկ յաւիտենից
ամէն։

Ա՛յն գրեալ է ասել մանուկ՝
առաքեալ վարդապետ
առ մերոյ առաքեալ տէր
սոքա եղեւ որ արար գիր
ազգիս մերոյ և վասց և
աղանձից։ և թարգմա
նեաց զնա գիրս ի մեր
լեզու։ Ա՛յն գնաց ի յար
քայութիւն քրիստոսի առ
հասարակաց ամենայն
գերեզմանաց մեռելոց
դաս և առ նա հայրապետ
յօհան ոսկեբերան։ և
նոր ժողովք արարեալ
թիւրքաց և հայոցմանէ,
եռաւն նմա գաւազան
վարդապետական քարոզել
և ուսուցանել յամ ազգս։

Ա՛յսպէս աշակերտ
դպիրս ասացին։ Ա՛յսպէս աշա
կերտ դպրութեան
ուսանէր։ Ա՛յսպէս աշա
կերտ յովհաննէս Համ
շէնցին։ Ա՛յսպէս աշակերտ
Թորոս։ Ա՛յսպէս աշակերտ
դպիրս ասացին։ Ա՛յս
րուս աշակերտ յօհաննէս
որ մանկ անուանէ շիտակ
ասէ։ Ա՛յսպէս աշակերտ
գրեալս կերեցին։ Ա՛յսպէս
աշակերտ առաքիոն ու
հայեցի որ եղեւ կամա
ղիկոս տաճկին։
Ա՛յսպէս աշակերտ դպիրս
կերասացին։ Ա՛յսպէս աշա
կերտ Համլետ պետնեցի
որ եղեւ կաթողիկոս տաճկին
Հայոց և Համատարած
եկեղեցւոյ։ Ա՛յսպէս աշա
կերտ յակոբ կաթողիկոս
տաճկին։ Ա՛յսպէս աշակերտ
Ա՛յսպէս աշակերտ գաւազան
վարդապետ։ Ա՛յսպէս աշա
կերտ ածաւուր կամա
ղիկոս տաճկին։

Յոյն խրատու։ Ո՛վ կատա-
ւոյն Յովհաննէս Ոսկեբե-
րան։ Ո՛վ Տրամանացն
Չաստաւոմն Կանոնա-
գիր Եկեղեցւոյ Պատ-
մագիր և արտորդ Հա-
ւատոյ Ընդհանրական
Եկեղեցւոյ պաշտօ-
նեայ Հոգեւոց Հինգե-
րանց Հա-
ւատոց Հինգերանց
Հոգեւոց Հա-
ւատոց Հինգերանց
Հոգեւոց Հա-
ւատոց Հինգերանց
Հոգեւո

Յաւ՛ Յաւելեաց հոյ՛։

Ի՛մ արժան էցէ՝ ընդու-
նել զձեծադոյն պատիւ
քո՝ նկնցուե՛ ապա թէ ոչ
ծանրաբեռնեն զհոգիս
խրատուց չարաչար և
ծանր մեղօք. և պարտա
էորին դասուցանել մեզ
ձեռնադրօղն և ձեռնա-
դրեալն ։ Մանաւանդ
ձեռնադրօղն ։

Լ՛ԻՐ և պաշտօն է զձե-
նոյ հանդերձս ծիսա
նոյ եւսակեցեալ ձայնիւ
զօսիս ի պատարագին. և
մատանիս ոսկեայ ի ձա-
մատս նոյ. և գնոսաձև
գաւազան ի ձեռս. և
ձօղ յերեսաց. և ձոյլ
և խոյշ ի գլուխս. և զա
էազան աւետի որ ցուցա
նէ թէ հայրապետ է ։

Լ՛ԻՐ և պաշտօն է օրհ
նել զմեռոնս աւետի՛ ի ձեռն
ձիթենեաց և խաչատա
նէ, յաւուր հինգշաբա
թի ընթրեաց աւն. և կամ
յաւուր պեղոսկուսէի
Լ՛ԻՐ հրամայեաց հանել նր
էիմակաց, յերկրս ամն

Աւետ Քառասնից։

վարս թէ քանզեան ես
լոր առտուտ բերելոց։
Ո՛ պայծառաս եկեղե
ցոյ և վանդիսաւորս
թիւն խորհրդոց նորին։
Ո՛ արմատակի խոնարհ
սիմնականաս թէ յին
քեանց և յայլոց այսինքն
զի ձին կոչեցեն զար
ժանաւորն ի պատիւ
եպսոսէ։ Լ՛ԻՐ ևս ի համ
բառնալոնէ որ չիցէ
բաւականութիւն փորձեալ
և ոչ այնքան հմտացել
ի կրօնաւորին քէնեսիին
և վարդապետին։ Լ՛ԻՐ ևս
ծածուկ ձեռնադրել
զոք. զի այն նշան անար
ժանաւէ է. ևս հրամա
րակաւ ի միջ ժողովրդ
դեան։ Լ՛ԻՐ զձեռ
նադրելն հարցանել և
նոց. և՛ ի նոցանէ ևս վր
կայութիւն ունել. զի ա
նանց խղճի ընտիցին
զնա և մի՛ արտնջելով։
զի այնպիսին ոչ է արժա
նի քահանայութեան լինել
մի՛նոյնդ ևս եմարդիան։

Յոյ՛ Յարուցեց Տէր՛։

մեռելոցմէ։ եւ մատանէ
ի ծաղ մատն։

Եւ պատա՛ եւ ելանէին
զի ըստ կանոնական հրա
մանացն մի՛ զուբ իշխեա
ցի՛ ձեռնադրել վասն
երեսպաշտութե՛ կամ մի՛
կաշառաց։ այլ առնեն զօ
շաքար և արծաթասէր
անձնդիք ժամանակիս
Այլ ապշմանեն ա՛ր կա
նոնք, եթէ ոչ զընծայ
կամ զպատի՛ւ ի ձեռ
նադրելոց առցէ, բայց
զսիմոնական լուծցի՛ ի
կարգէ եղկեցի իշխա
յասունդանաց իւրց և
ի պատի՛ւ։ Այլ՛ ա
ի հաղորդութե՛ ուղղա
պէս զձեռնադրեալս,
զոյս ոչ հաստատիցին
ունիցին։ Եթէ զոք
շուտ զինել զերեսուղա
և զազգասունս ձեռնա
դրելոյ։ զոմանք ի
ծուխս։ զպատուաս։ զի
բատս։ զընդունակսն։
զուսանող։ զայլեսս։

Եւ
Եւ՛ Եպատ՛ եղ Տ՛։

մեռելոցմէ։ եւ մատանէ
ի ծաղ մատն։

Եւ պատա՛ եւ ելանէին
զի ըստ կանոնական հրա
մանացն մի՛ զուբ իշխեա
ցի՛ ձեռնադրել վասն
երեսպաշտութե՛ կամ մի՛
կաշառաց։ այլ առնեն զօ
շաքար և արծաթասէր
անձնդիք ժամանակիս
Այլ ապշմանեն ա՛ր կա
նոնք, եթէ ոչ զընծայ
կամ զպատի՛ւ ի ձեռ
նադրելոց առցէ, բայց
զսիմոնական լուծցի՛ ի
կարգէ եղկեցի իշխա
յասունդանաց իւրց և
ի պատի՛ւ։ Այլ՛ ա
ի հաղորդութե՛ ուղղա
պէս զձեռնադրեալս,
զոյս ոչ հաստատիցին
ունիցին։ Եթէ զոք
շուտ զինել զերեսուղա
և զազգասունս ձեռնա
դրելոյ։ զոմանք ի
ծուխս։ զպատուաս։ զի
բատս։ զընդունակսն։
զուսանող։ զայլեսս։

Եւ

Եւ ես՝ Յովհաննէս՝ տեսի զսուրբ քաղաքն զնոր Երուսաղէմ՝ իջանելոյ ի յերկնից ի Տեառնէ՝ պատրաստեալ իբրեւ զհարս զարդարեալ առ ամուսին իւր։ Եւ լուայ ձայնի մեծի ի յերկնից՝ որ ասէր։ Ահա վրանն Աստուծոյ ընդ մարդկամբ՝ եւ բնակեսցէ ընդ նոսա։ Եւ նոքա ժողովուրդք նորա լինիցին։ Եւ ինքն Աստուած նոցա՝ լիցի Աստուած նոցա։ Եւ սրբեսցէ Աստուած զամենայն արտասուս ի նոցանէ։ Եւ մահ ոչ իցէ այլ ոչ սուգ եւ ոչ աղաղակ եւ ոչ ցաւ իցէ այլ։ Զի առաջինքն անցին։ Եւ ասէ ինձ որ նստեալ էր ի գահոյն։ Ահա նորոգեմ զամենայն։ Եւ ասէ ինձ։ Գրեա՛ զի ճշմարիտ եւ հաւատարիմ են բանքս։ Եւ ասէ ինձ։ Եղեւ։ Ես եմ Ալփա եւ Օմեգա՝ սկիզբն եւ վախճան։ Ես ծարաւեցելոյն տացից ի ներքինէ աղբերէ ջրոյ կենդանւոյ՝ ձրի։ Որ յաղթէ՝ ժառանգեսցէ զամենայն։ Եւ լինիցիմ նմա Աստուած՝ եւ նա լիցի ինձ որդի։ Իսկ երկչոտացն եւ անհաւատիցն՝ եւ պղծելոցն եւ սպանողացն՝ եւ պոռնկաց եւ գաղտնադիտաց՝ եւ կռապաշտաց եւ ամենայն սուտ սիրողաց՝ բաժին նոցա լիցի ի լճին որ բորբոքի հրով եւ ծծմբով։ Որ է մահ երկրորդ։

Եւ եկն առ իս մի ի եօթն հրեշտակացն՝ որ ունէին զեօթն բաժակսն լի եօթն պատուհասաւ վերջնովքն։ Եւ խօսեցաւ ընդ իս՝ եւ ասէ։ Եկ՝ ցուցից քեզ զհարսն կին Գառնին։ Եւ տարեալ զիս ի հոգի՝ ի լեառն մեծ եւ բարձր՝ ցուցին ինձ զսուրբ քաղաքն զԵրուսաղէմ՝ իջանելոյ ի յերկնից ի Տեառնէ՝ ունելով զփառս Աստուծոյ։ Եւ լոյս նորա նման քարոյ թանկագնի՝ իբրեւ զքարն Յասպիս՝ որ է իբրեւ զբիւրեղ։ Եւ պարիսպ նորա մեծ եւ բարձր՝ ունելով դրունս տասներկուս։ Եւ ի դրունսն տասներկուս հրեշտակք տասներկու։ Եւ անուանք գրեալք՝ որ են անուանք տասներկու ցեղից որդւոցն Իսրայէլի։ Ի հիւսիսոյ դրունք երիք։ Եւ ի հարաւոյ դրունք երիք։ Եւ ի արեւելից դրունք երիք։ Եւ ի մուտս դրունք երիք։ Եւ պարիսպ քաղաքին ունի հիմունս տասներկուս։ Եւ ի նոսա անուանք տասներկու առաքելոցն Գառնին։ Եւ որ խօսէր ընդ իս՝ ունէր եղէգն չափոյ ոսկի՝ զի չափեսցէ զքաղաքն եւ զդրունսն նորա եւ զպարիսպսն։ Եւ քաղաքն քառակուսի դրութեամբ կայ։ Եւ երկայնութիւն նորա իբրեւ զլայնութեանն է։ Եւ չափեաց զքաղաքն եղէգամբն ի տասն հազարս ասպարիզաց։ Եւ երկայնութիւն նորա եւ լայնութիւն եւ բարձրութիւն հաւասարապէս կան։ Եւ չափեաց զպարիսպսն նորա հարիւր քառասուն չորից կանգնաց՝ չափ մարդկան՝ որ է հրեշտակի։ Եւ էր շինուած պարսպին նորա ի Յասպիսէ։ Եւ քաղաքն ոսկի մաքուր՝ նման ապակւոյ մաքրոյ։ Եւ հիմունք պարսպին քաղաքին զարդարեալ ամենայն պատուական քարամբ։ Հիմն առաջին Յասպիս։ Երկրորդ Սափիր։ Երրորդ Քաղկեդոն։ Չորրորդ Զմարագդ։ Հինգերորդ Սարդիոն։ Վեցերորդ Սարդիս։ Եօթներորդ Քրիսողիթ։ Ութերորդ Բերիղղոս։ Իններորդ Տոպազ։ Տասներորդ Քրիսոպրաս։ Տասնմեկերորդ Յակինթոս։ Տասներկուերորդ Ամեթիստոս։ Եւ տասներկու դրունքն՝ տասներկու մարգարիտք։ Եւ ամենայն դրունք ի մի մարգարտէ էին։ Եւ հրապարակ քաղաքին՝ ոսկի մաքուր՝ իբրեւ ապակի թափանցիկ։ Եւ տաճար ոչ տեսի ի նմա։ Զի Տէր Աստուած Ամենակալ տաճարն նորա է՝ եւ Գառնին։ Եւ քաղաքն ոչ պիտի ունի զարեգակն եւ զլուսին՝ զի փառք Աստուծոյ լուսաւորեցին զնա։ Եւ լոյս նորա Գառնին։ Եւ ազգք փրկելոցն՝ որ կան ի լոյսն նորա՝ գնասցեն։ Եւ թագաւորք երկրի բերցեն զփառս իւրեանց ի նա։ Եւ դռունք նորա ոչ գոցեսցին ցցերեկ։ Զի գիշեր ոչ իցէ անդ։ Եւ բերցեն զփառս եւ զպատիւ ազգաց ի նա։ Եւ ոչ մտցէ ի նա ամենայն պղծութիւն՝ եւ որ առնէ զանարգութիւն եւ զսուտ՝ եթէ ոչ որ գրեալ են ի գրքի կենաց Գառնին։

Եւ ցուցին ինձ գետ մի ջրոյ կենդանւոյ՝ պայծառ իբրեւ զբիւրեղ՝ որ ելանէր ի գահոյն Աստուծոյ եւ Գառնին։ Ի մէջ հրապարակի քաղաքին նորա։ Եւ ի կողմանս գետոյն ի կենաց ծառ՝ որ արդիւնս տայ տասներկուս։ Ամենայն ամսոյ մի արդիւնս իւր տայ։ Եւ տերեւք ծառոյն՝ ի բժշկութիւն ազգաց։ Եւ ամենայն նզովք ոչ իցեն այլ։ Եւ գահոյն Աստուծոյ եւ Գառնին՝ լիցի ի նմա։ Եւ ծառայք նորա պաշտեսցեն զնա։ Եւ տեսցեն զերեսս նորա։ Եւ անուն նորա ի ճակատս նոցա։ Եւ գիշեր ոչ իցէ անդ։ Եւ ոչ պիտի ունին պէտս լուսոյ ճրագի՝ եւ ոչ լուսոյ արեգական։ Զի Տէր Աստուած լուսաւորէ զնոսա։ Եւ թագաւորեսցեն յաւիտեանս յաւիտենից։

Եւ ասէ ինձ։ Ահա ճշմարիտ են եւ հաւատարիմ բանքս։ Եւ Տէր Աստուած սրբոց մարգարէիցն՝ առաքեաց զհրեշտակ իւր՝ ցուցանել ծառայից իւրոց զորս պարտ է լինել շուտով։ Եւ ահա եկեսցէ շուտով։ Երանի՝ որ պահէ զբանս մարգարէութեան գրոցս այսորիկ։ Եւ ես՝ Յովհաննէս՝ որ լսեմ եւ տեսանեմ զայս։ Եւ որ լուայ եւ տեսի՝ անկայ երկիր պագանել առաջի ոտից հրեշտակին՝ որ ցուցանէր ինձ զայս։ Եւ ասէ ինձ։ Տես մի՛ արասցես։ Զի ծառայ եմ ես ընդ քեզ եւ ընդ եղբարս քո մարգարէս՝ եւ ընդ որս պահեն զբանս գրոցս այսորիկ։ ԶԱստուած երկիր պագանեա։ Եւ ասէ ինձ։ Մի՛ կնքեր զբանս մարգարէութեան գրոցս այսորիկ։ Զի ժամանակ մերձ է։ Որ անիրաւ է՝ անիրաւեսցի եւս։ Եւ որ պիղծ է՝ պղծեսցի եւս։ Եւ որ արդար է՝ արդարասցի եւս։ Եւ որ սուրբ է՝ սրբասցի եւս։ Ահա եկեսցէ շուտով։ Եւ վարձս իմ ընդ իս է՝ հատուցանել իւրաքանչիւր ումեք որպէս գործ իցէ նորա։ Ես եմ Ալփա եւ Օմեգա՝ սկիզբն եւ վախճան՝ առաջին եւ յետին։ Երանի՝ որ լուանան զպատմուճանս իւրեանց՝ զի իշխանութիւն լիցի նոցա ի ծառն կենաց՝ եւ ի դրունսն մտանել ի քաղաքն։ Զի արտաքոյ են շունք եւ գինեմոլք եւ պոռնիկք եւ սպանողք եւ կռապաշտք՝ եւ ամենայն որ սիրէ եւ առնէ զսուտ։

Ես Յիսուս՝ առաքեցի զհրեշտակ իմ՝ վկայել ձեզ զայս ի վերայ եկեղեցեաց։ Ես եմ արմատ եւ ազգ Դաւթի՝ աստղ պայծառ առաւօտեան։ Եւ հոգին եւ հարսն ասեն՝ եկ։ Եւ որ լսէ՝ ասասցէ՝ եկ։ Եւ որ ծարաւի՝ եկեսցէ։ Եւ որ կամի՝ առցէ ջուր կենաց ձրի։ Վկայեմ ես ամենայն լսողի գրոցս մարգարէութեան այսորիկ։ Եթէ ոք յաւելցէ ի սոսա՝ յաւելցէ Աստուած ի նա զհարուածս գրեալս ի գրքի սմա։ Եւ եթէ ոք պակասեցուսցէ ի բանից գրոցս մարգարէութեան այսորիկ՝ պակասեցուսցէ Աստուած զբաժինն նորա ի գրոց կենաց՝ եւ ի քաղաքէն սրբոյ՝ եւ ի բաներէն որ գրեալ են ի գրքի սմա։ Ասէ որ վկայէ զայս։ Այո՛ եկայց շուտով։ Ամէն։ Եկ՝ Տէր Յիսուս։ Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ամենեսեան։ Ամէն։

Ի Տիմոթէոսէ Ա. 3. 2

Ի Տիմոթէոսէ Ա. 5. 12

և զնոսէրս ժողովրդեան
մինեարս և գանձել ի
քեռն Հոգւոյն անխոյժ
առնելով զպատուական
և զառաքելական ձայնն
որք յաղագս այսոցիկ
խրատեն, մերժեցի այն
պիսին յետ երկիցս և
երիցս զգուշացուցանել
լոյ. և գանիք խրատել
առժեցի ի միմեանց աս-
ոյն էգմաճնէ և՝ի կա
թողիկոսէն. և անկցի
ի պատուոյն։

Առաջի պարսի եղիսկո
զի ինչ կատարեալ ՚ի ճե
սուս Քրիստոսէ.
և ինչ առձեկ կանոնաց
և իրաւանց եկեղեցակա
նաց անաչառ, անկաշառ
զի կաշառ կուրացուցիչ
է Հոգւոյն աչացն։
Եւ լինիցի Տէրս Տ
զերծական քառասուն
րուք։ Ոչ զի կարասցէ
ասացանել և չասացո
վել զՀայրապետութիւն կա
թողիկէ եկեղեցւոյ. և
անակնատուէ Տոհմիկ

Ա-ՂԱ Ա-ՈՒՆԵՑ Ա-Յ։

և՝ պատուոյն. և զառ
ժանս ըստ արժանւոյն
կրեցից ՚ի նա, ասացոյն
էգ ՚ի ճաճնէ և՝ի կամ-ոզի
կոսէն. զի յանդգնեցիւ
աղճատել զկարգն սբ
առաքելական։

Առաջի պարսի եղիսկո
զի ի՝ անդամ ՚ի տարեջն
շրջեցից ՚ի վիճակին իւ.
և հարցաքննեալ առնե
կացից զնոսա ըստ
եկեղեցական արուեստ
թեանց թէ զինչ ա՛ռ
սին։ Եւ ժողովոյս
նոց թէ զառաքելա
զին արդեօք ընդ պատ
նի քրիստոնէութեան.
և հետևաբար լսուցէ
զպահապանէս. ուղեցէ
զանարատ խրատուլ. առ
տիւ և օրինակաւ։ Ասէ
եթէ ծուլացի և անհո
գութիւն ՚ի փափ
կութիւն ուսեալ և ըմ
պելոյ և զբնելոյ և յոյժ
պատկառելի և հանդուր
ժողական, և միայն զՏառ
նէ, և զայն ոչ առ

Յ-Ղ Յոթերորդ կոչ։

Ի գիշեր քարոզել արդել տան քարոզել։ և պատիւ առցա մեծադոյն է. քան զքար ելոյսն որ չունիցի զծայրագոյն դասուցանն։ Ո՞ւր և պաշտօնէ մի է ղեկին իբրև զվէմն առ շարժելիս ի դիտոյց գործոց։ և համարձակ քարոզել և մի՛ երկնչել ի մահուանէ։ մի՛ զրուել ի մարդկանէ. մի՛ առնուլ կաշառս. մի՛ երեսապաշտ. մի՛ աչառութիւն. մի՛ ծուլութիւն. մի՛ հպարտութիւն։ և մի՛ թերութիւն ի հաւատոյ կարգս և ի կրօնս իւրեանց։ Ո՞ւր և լինիլ հեզ և խոնարհ. և առ ձանձիր ուսուցանող. առ զանձն օրինակ բարեկրթից և առաքինութեան։ զի զոր քարոզեցէ՝ զնոյնն պարտ իսկ է առնել նոցա։ Ո՞ւստ ոչ ունակն բանին թէ, զայս գիտէք առ, երա-

Ես 13.15

ղջացին։

Պաշտօն ծայրագոյն վերադասուց է ոչ ու նիցին զուսումն վարդապետութեան և զիմաստ հին և նոր աճապին կամ կարանաց և զաւետարան քրիստոսի խոստովանութեամբ ուղղափառ հաւատոյ ի մարդեղութիւնէ յայ մահ։ Ո՞ւր և պաշտօն է զգեստուլ հանդերձս սուրբս և երդնելն։ և ունել խոհականութեան զաւազան. նմանիլ իմաստից աղախնոց. և առնել զգեստս զարդարութեան։ և ծա-

Աստ
ծ. 19

Աստ Աստուածոյ։

Նիցէ՛ք զայս. Այն դրէ՛ր
ասէ, որ արտացէ և ու
սուցէ՛ նայ մեծ կոչեցի
յարքայութեան երկնից։
Պատի՛ճ ոչ՝ մի՛ գուցէ
յամօթ այնցին գործ
իւրոց զբանս շրմտանց.
զի մի՛ յորժամ՝ ի խօսին՝
առացեն ժողովուրդքն
ցնոս, ընդէ՞ր զոր ասէք
ոչ առնէք։

Կատարելոյն պաշտօնէ
գիտել զժամս կանոնա
կան. և մատուցանել
զաղբատանոցական պատա
րագն. և խնամալ քէ
զինչէ սրբազնութիւնն
պահանջէ. զինչ երեւ մա
սունք նորին. որպէս
ինչէ վախճանն նորին.
և որպիսիք են արատա
ղութիւնքն. զի ոչ է նիւթն
և զի ոչ կերպարն։

Այլ պատուական զաւրք
խորհուրդս երկրորդ
այսոքիւ։ Ո՞ վկայութիւն.
զաղաչեալսն է. զպատ
և զմեծութիւն օծութեան։

Գիտել զաղաղտութիւն

Ո՞ր
ծ. 19

Ո՞ր է Քրիստոս, հոգ՛։
դրոշմին և զձեռնադրու
թեան որք պատշաճին
առ եպիսն։ Այլ գիտել
քարոզել զբանն այլ և
հոգալ զհոգս հաւատաց
եալցն քոյ։ Այլ ունել
զկարգ առաքինութիւնս պա
տեհս. այսինքն զխոնար
հութիւն, զառաւաձեռնու
թիւն, զհամբաւոտութիւն, զնա
խանձ պաշտամանն այլ,
ըզպատկառանս և զպա
տիւս՝ ի դէմս երկեղեցա
կանաց. և արքեպան իրաց
զհամաստատութիւն՝ ի
պատուս իւրում։ Ո՞ պա
րիսպ. զհամբերութիւն.
՝ի հակառակութիւնս տա
նել յանցուածոց ընկե
րին. ունել զսէր. զպա
տիժ. զնզովս. զաշխատուն
պատեհս. զխոհեմութի՛ն
յընկերակցութենէ շա
րեաց և՝ի գործոց աշ
խարհականաց. և միան
գամայն ունել զաստ
նայն զոր վերամնդիմ
առաքեալն պատուիրէ։

Լուայց առ՛ի մատիկ ար

Ով՝ Ովսաննա հայ՝
պիտի՝ ի պաշտամունն այ
և՝ ի տաճարսն Տեառն
հեղեցական։ Եւ մի՛ զայս
բերեալ բնակիլ աշխա-
տութեանց՝ ի փառս այ և՝ ի
փրկութիւն հոգւոց
հաւատացելոց։

Ամէնդրեալ՝ հեղուն մը
առաջ առ՝ ի տեղեկանալ
և հարցանել զինս դէպ
պատմիս յայնոց հետս
գտանից. մանաւանդ յե
պիտիոյն խրատ։

Ներեալ՝ զի հազուագիւտ
առաջ եւս մերձենուն։
Ընդարմացեալ՝ առօթք մտա
ծմտակեր. որով մեծացեալ
զերկիւղն այ։

Տաժանեալ՝ կրօնել զինքն
յերկիւղն այ։

Աներեալ՝ հեղգացեալ
վարել ի բարեհամբաւ
և առաքինի եկեղեցակա
նաց, հանդերձ դիտաւո
րեալ շահել զինս և ո
ւրացեալ զաստեղծ
ողն։

Ոչ՝ Ոչխար հայ՝
պիտի՝ ի պաշտամունն այ
և՝ ի տաճարսն Տեառն
հեղեցական։ Եւ մի՛ զայս
բերեալ բնակիլ աշխա-
տութեանց՝ ի փառս այ և՝ ի
փրկութիւն հոգւոց
հաւատացելոց։

Ամէնդրեալ՝ հեղուն մը
առաջ առ՝ ի տեղեկանալ
և հարցանել զինս դէպ
պատմիս յայնոց հետս
գտանից. մանաւանդ յե
պիտիոյն խրատ։

Ներեալ՝ զի հազուագիւտ
առաջ եւս մերձենուն։
Ընդարմացեալ՝ առօթք մտա
ծմտակեր. որով մեծացեալ
զերկիւղն այ։

Տաժանեալ՝ կրօնել զինքն
յերկիւղն այ։

Աներեալ՝ հեղգացեալ
վարել ի բարեհամբաւ
և առաքինի եկեղեցակա
նաց, հանդերձ դիտաւո
րեալ շահել զինս և ո
ւրացեալ զաստեղծ
ողն։

Ա՛ռաք՝ Ա՛ռաքեալք։

Ա՛ռաքեալք՝ առաքեալ
ամենայն հոգւոց և դէմ
ա՛ռաքեց այլ հոգւոց
խղճմտանաց։

Ա՛ռաքեալք՝ արեամբ վա
ճառեալ ի Քրիստոսէ
հեղեցականս, պատու
զի կոչիցին յայլ։ Լուսո
բանի առաքելոյն խրատ
զհոգւոն։ Ա՛ռանձին ան
շարժի յինքեանէ, կամ՝ ի
ծնողաց, կամ՝ ի պատ
ուոյ, և կամ այլ իրաց
աշխարհականացդ, ասե
ն զինչ կոչմանն այ.
և չէ արժանաւոր առան
ձնի։ Ասի նշան կոչ
մանն այ՝ երբ այսպիսի
ոք՝ զանգիտելի բնա
կութիւնք և զերբեալութիւնք
պատեհանդերձ այսմ առ
առանձնութիւն։ Ա՛րկեալ՝ հետա
ցուցեալ իրաց ի բանից և
ի գործոց Տեառնց։

Ա՛ղքատ՝ առանձնակա
նութիւն. զի զիւրաքան
չիւրոյ ոչ ինչ ունի։

Ա՛ղջիկ՝ տէր աղօթից։

Ա՛ղտեղի՝ ազնուագոյն զի
պատուականագոյն զմարդկան
խղճմտանաց։

Ա՛ղտեղի՝ արիւնք զի
ասեն հոգւոց և զիւր
սեպհական։

Ա՛ղտեղի՝ ա՛ղտեղի
ամենայ

Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։ Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։ Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։

Ի՞նչ է Հոգի մարդոյ։

Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։ Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։ Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։

Ի՞նչ է Հոգի մարդոյ։

Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։ Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։ Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։

Ի՞նչ է Հոգի մարդոյ։

Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։ Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։ Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։

Ի՞նչ է Հոգի մարդոյ։

Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։ Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։ Հոգի մարդոյ է ներքին մարդն, որ ծածկեալ է ի մարմնոյ։

Ը. Ը. Ընդհանուր։

Ընդհանուր այդ քան զամենայն փոյթ յանձին ունիցի զի եկեղեցւոյն հայոց ամենայնից, այդ պաշտեմ զի առանցք բանին լինիցի խոստովանութեամբ քրիստոնէից զի ոմանք ի մեզանէ ասեն զի խոստովանողացն։

Ը. Ա. Առաքեալք։

Ա առ կանոնին այնմիկ զոր ասեն առաքեալք եկեղեցւոյ, նախ զի խոստովանութիւն ոչ հարկանի ընդ քահանայապետին հրեից, զի ոչ ունի զօրութիւն կապելոյ և լուծանելոյ։ Ա՛ի մեզ ոչ յորժամ ուղղափառ հոգևոր կարգ ընդունի զքահանայութիւն, ոչ կարի ձանաչել զդա նազան մեղս, ոչ կարի դիտել և զգեղ նոցա։ Ա՛ի մեզ գեղ լինի դնել զայդ կարգ առաքելական եկեղեցւոյ հայոց։

Ա՛ի մեզ ոչ հարկանի

Ը. Ը. Ընդհանուր։

Ընդհանուր այդ քան զամենայն փոյթ յանձին ունիցի զի եկեղեցւոյն հայոց ամենայնից, այդ պաշտեմ զի առանցք բանին լինիցի խոստովանութեամբ քրիստոնէից զի ոմանք ի մեզանէ ասեն զի խոստովանողացն։

Ը. Ա. Առաքեալք։

Ա առ կանոնին այնմիկ զոր ասեն առաքեալք եկեղեցւոյ, նախ զի խոստովանութիւն ոչ հարկանի ընդ քահանայապետին հրեից, զի ոչ ունի զօրութիւն կապելոյ և լուծանելոյ։ Ա՛ի մեզ ոչ յորժամ ուղղափառ հոգևոր կարգ ընդունի զքահանայութիւն, ոչ կարի ձանաչել զդա նազան մեղս, ոչ կարի դիտել և զգեղ նոցա։ Ա՛ի մեզ գեղ լինի դնել զայդ կարգ առաքելական եկեղեցւոյ հայոց։

Ա՛ի մեզ ոչ հարկանի

դներ ի վերնոյ տախտակ մարմնոյ ցաւոք՝ ոչ
դադարեցուցանել ցաւն, եւ մարմինն ի
վերայ տախտակին ի ժամանակս
խաղալոյ։ Ա՛յլ ազդ
ի վէր ներգործ ազդեսոյ.
եւայլ ի վէր հեշտացեալ
փորձմամբ։ Ա՛յլ
պարտ է զանազանել ի
միմեանց։ Ա՛յլ կերակիւ
ազդեալ. եւայլ կերակիւ
ծերացեալ։ Ա՛յլ կերակիւ
առն. եւայլ կերակիւ կա-
նոջն։ Ա՛յլ կերակիւ ո
առջնորդեալն ոտք են՝ ի
տեղի աշացն, եւայլ կեր
պիւ խաւնիճաղանձ ո-
ղորդեալն ոտք են՝ ի տե
ղի ականց։

Արդ՝ ի ով մարդոյս
ես բժիշկս յորժամ
տեսանէ զհիւանդն որ
ի մահս դուռն է հա
տել, ոչ ասէ նմա դեղ
ոմն ի վերայ բնութիւն տալ
ախտացեալ։ Ա՛յլպէս
պարտ է հոգեւոր բժշ
կին յորժամ տեսանէ զին
զհիւանդացեալ հա-
մարիւնոյ ցաւօք՝ ոչ
դադարեցուցանել ցաւն, եւ մարմինն ի
վերայ տախտակին ի ժամանակս
խաղալոյ։ Ա՛յլ ազդ
ի վէր ներգործ ազդեսոյ.
եւայլ ի վէր հեշտացեալ
փորձմամբ։ Ա՛յլ
պարտ է զանազանել ի
միմեանց։ Ա՛յլ կերակիւ
ազդեալ. եւայլ կերակիւ
ծերացեալ։ Ա՛յլ կերակիւ
առն. եւայլ կերակիւ կա-
նոջն։ Ա՛յլ կերակիւ ո
առջնորդեալն ոտք են՝ ի
տեղի աշացն, եւայլ կեր
պիւ խաւնիճաղանձ ո-
ղորդեալն ոտք են՝ ի տե
ղի ականց։

Արդ՝ ի ով մարդոյս
ես բժիշկս յորժամ
տեսանէ զհիւանդն որ
ի մահս դուռն է հա
տել, ոչ ասէ նմա դեղ
ոմն ի վերայ բնութիւն տալ
ախտացեալ։ Ա՛յլպէս
պարտ է հոգեւոր բժշ
կին յորժամ տեսանէ զին
զհիւանդացեալ հա-
մարիւնոյ ցաւօք՝ ոչ

զարմացաւ եւ զհոգաց.
մանաւանդ եւ հասակաց.
զի զանազանութիւն ժա
մուց։ Ի ով գիտաս
դուռն՝ զշաբաթ ասաշխա
տ սիրոյ ոչ առ ի չէն
ոմանք ի գիտասէրս ժա
մանակաց եւ հասակաց.
զարմացաւ եւ զհոգաց.
զի զանազանութիւն ժա
մուց։ Ի ով գիտաս
դուռն՝ զշաբաթ ասաշխա
տ սիրոյ ոչ առ ի չէն

ասելոյ յայտնեցաւ։

Արիւ զի քահանային պարտ է զնուռնա
նեալն զնուռնալ։ Եթէ
և մատաղ մատուցանել
զինքն։ Օ՛ի թէ յայտ
նէ՝ բազումք երկչոտին
և այլ ոչ խոստովանին։
և զարիւն նոցա ած՛ի
յայտնեալ քահանային զի
ասելոյ զնուռնալ։

Արիւ զի քահանային պարտ է զնուռնալ
նեալն զնուռնալ։ Եթէ
և մատաղ մատուցանել
զինքն։ Օ՛ի թէ յայտ
նէ՝ բազումք երկչոտին
և այլ ոչ խոստովանին։
և զարիւն նոցա ած՛ի
յայտնեալ քահանային զի
ասելոյ զնուռնալ։

Ընդդէմ ոմանց որ ասեն զի ոչ պարտ է
խոստովանել զմեղս իւր
քահանային, այլ միայն ինքն
իւր յանձնել
Աստուծոյ կամեցեալ ինչ ըստ
պատշաճի կանոնին լինել այն
մեղացն։ զի թէ յարմիցէ
ի հիւանդութիւն կամ
ընդդէմ։

Արիւ պարտ է խոստո
վանիլ զի գիտասցէ
ցէ զդեղ ամ ցաւոց։
զի ապրի դեղ հոգւոյն
ցաւոց մեղաց։ Այլ ընդ
դէմ ամբարտաւանու
թեան՝ զիմաստասիրսն գո
ծել։ Ընդդէմ ագահու
թեան և արծաթասիրու
թեան՝ առնել ողորմու
թիւն։ Ընդդէմ սակաւամտու
և արբեցութեան պահք և աղ
ջոխք և տանջանք մար
մնոյ։ Ընդդէմ բամբա
սանաց և նախան
ձուն սէր։ Ընդդէմ
սրտմտութեան՝ զիջողու
թիւն, զձեղայն և զի
հիւանդացն։

անմահացուցանել խաչն
անմահանալ ի մահ.
անմահանալ ի դուրն.
անեղծանել ի գանձն.
անանձնասել ի կապն.
անժամանել ի ցաւն.
անանձնասել ի մահն.
անմահանալ ի մահ.
անմահացուցանել խաչն

Ով՛ Քրիստոս Աստուած մեր՛
ամօթով կամ վասն երբ
կ՛եղանի, նա իբրև զկայծ
մի հրոյ ի համարեալ՝ ի
ծուխն ոսկիանայ։ Եւ յայնժամ
ոտքումբ սուն անչարժ ի
և անսպառ. և յորժամ
զմեզս քո՝ ի ձեռն խոս
տովանեալ միջնորդեալ
քահանային ձգեացես ի
ծով ողորմութեանն այ՝
խոկայն շինանի երբեմն
զկայծ մի։

Եթէ՝ երեխ ոք ոչ կամի
միաբանել վարել ըստ
մեզ, պարտ է նմա
դեղ տալ ոչ վատ։ այլ
ինքն, երկիւղածանալ
զնա ատելոյն դժոխոյն
տալով ի մեզ պատճառս
Կուռն անշէջ և ոտին
անքուն բան իւայեալ։
ի՞նչ ի անհատ կսկիծս.
անատնանալ չարչրանքն.
անբժշկելի է ցաւն.
անատձակելի է կապն.
անանձնասել է բանտն.
անեղանել է դուրն.
անմոխիթարելի է սուգն.
անմահացուցանել խաչն

Եթէ՝ երեխ ոք ոչ կամի
միաբանել վարել ըստ
մեզ, պարտ է նմա
դեղ տալ ոչ վատ։ այլ
ինքն, երկիւղածանալ
զնա ատելոյն դժոխոյն
տալով ի մեզ պատճառս
Կուռն անշէջ և ոտին
անքուն բան իւայեալ։
ի՞նչ ի անհատ կսկիծս.
անատնանալ չարչրանքն.
անբժշկելի է ցաւն.
անատձակելի է կապն.
անանձնասել է բանտն.
անեղանել է դուրն.
անմոխիթարելի է սուգն.
անմահացուցանել խաչն

Եթէ՝ երեխ ոք ոչ կամի
միաբանել վարել ըստ
մեզ, պարտ է նմա
դեղ տալ ոչ վատ։ այլ
ինքն, երկիւղածանալ
զնա ատելոյն դժոխոյն
տալով ի մեզ պատճառս
Կուռն անշէջ և ոտին
անքուն բան իւայեալ։
ի՞նչ ի անհատ կսկիծս.
անատնանալ չարչրանքն.
անբժշկելի է ցաւն.
անատձակելի է կապն.
անանձնասել է բանտն.
անեղանել է դուրն.
անմոխիթարելի է սուգն.
անմահացուցանել խաչն

Ով՝ Քրիստոս հայ՝
անյուսութ։ Հայց թէ
յոյս ունի հաստատել
լինի և տակաւին ի զջա
ցեալ՝ ապաշխարելոյն կա
րէ քաւել զնա։

Զրկէ զի յոյժ ոք
ծանրագոյն մեղանչէ,
ոչէ պարտ զի՝ ինքն ժա
մու հաստատել զնա յան
դգաստ եկեղեցւոյ բանա
դրանք կամ անիծիւք.
այլ պարտ է խնամելով
և դարմանելով դարձու
ցանել՝ ի մեղացն։ Զի
թէ ոչ դատապարտի այլ ոք
երկարել ի մեղս, յայնժամ
պարտ հաստատել զնա
յեկեղեցւոյ բանադրա
նօք և անիծիւք. զի մի՛
զայլս ապականեսցէ. ոչ
առ պօտոս, թէ ||Երկեր՝ I Կորնթ.
զջարն ի միջոյ։ 5.13

Զրկէ պարտ է խոստո
վանահօրն փորձել.
զի թէ կարէ քաղցր հո
գիւք և թեթեւ կամօք
մեղաւորն բարուցն է,
և թէ ոչ՝ առա պարտ է

Զրկէ զի թէ ոք չին
անդադրեալ է մեղաց,
պարտ է զի առողջացու
ցանէ ապաշխարութիւն.
և յորժամ առողջացեալ
լինի հոգւով եւ ժողով
ցեալ, պարտ է նմա յա
ռողջութիւն պահել զնա
միշտ. այսինքն ջրով ար
ասուց և խաւիտով
և այլ դանդաղս առաքի
նութիւն։

Զրկէ զոյգ խոստո
նահօրն երկոքեան իսկա
գիտելոյն և հարցանել
զնա. և ի հիւանդութէ չո
զուն և մխիթարել և
հաստատել միմեանս
յուսով զի մի՛ յուսահա
տեսցի։ Ոչ մեղք յու
սահատիլ՝ եւս ծանր
քան զամենայն մեղս։ Քանզի յուսահատիլն
ոչ երեք վէս ծանրութիւն
մեղացն կարեւ, այլ վէս

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ի ԴԱՐՁԱՆ ԱՐՇԱԿԱՅ ԵՒ ՎԱՐԴԱՆԱՅ ԵՒ ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ի ԴԱՐՁԱՆ ԱՐՇԱԿԱՅ ԵՒ ՎԱՐԴԱՆԱՅ ԵՒ ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Ի ԴԱՐՁԱՆ ԱՐՇԱԿԱՅ ԵՒ ՎԱՐԴԱՆԱՅ ԵՒ ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Ի ԴԱՐՁԱՆ ԱՐՇԱԿԱՅ ԵՒ ՎԱՐԴԱՆԱՅ ԵՒ ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ցած ի լեռն Հարցմունք։ զոր դրեմ
զայդ ի նոցն ոմանց Տեսլեանց
եւ ասեն ոչ։ Այլ ոչ ասեն զայդ
առնելոյ հրամանն ասեն,
եւ ասեն ոչ։ Այլ ոչ ասեն
եւ անհաւատ մերոյս
Հաշտեցականն եւ կինք
իսկ ասեն ոչ։ Ո՞
ասեն ոչ։ Ո՞ զասելն
շաբաթին լուծանեն, եւ
զօր շաբաթուն նուա-
ասեն ոչ։ Ո՞ զերկն
եւ ասեն ոչ։ Ո՞ զասելն
ասեն ոչ։ Ո՞ զերկն
ասեն ոչ։ Ո՞ զերկն
ասեն ոչ։ Ո՞ զերկ

Եւ ասէ ցնոսա՝ Ո՞վ է սա պատկերս եւ
գրութիւնս։ Ասեն նմա՝ Կայսերն։ Յա-
պա ասէ նոցա՝ Տուք կայսերն զկայսե-
րականն, եւ Աստուծոյ զԱստուածայինն։
Եւ զարհուրեալ եղեն ի բանէ նորա։ Եւ
եկին առ նա Սադուկեցիքն, որ ասեն
զանչարութիւն չլինել, եւ հարցանէին
զնա՝ եւ ասեն՝ Վարդապետ, Մովսէս
գրեաց մեզ, եթէ եղբայր իւր եթէ մեռա-
նիցի, եւ կին նորա կենդանի թողցէ,
եւ որդի ոչ ունիցի, առցէ եղբայրն զկի-
նոջն նորա, եւ յարուսցէ զսերմանիս
եղբաւր իւրոյ։ Եւ էին եղբարք եւթն։
Եւ առեալ առին կին, եւ մեռաւ անզա-
ւակ։ Եւ երկրորդ առ նա, եւ մեռաւ եւ
նա անզաւակ։ Եւ երրորդ նոյնպէս։ Եւ
եւթներորդ ոչ եթող զաւակ։ Եւ յետ
ամենեցուն մեռաւ եւ կինն։ Ի յարու-
թեան ուստի՞ կին լինիցի նոցա։ Զի եւ-
թեքին ունէին զնա կին։ Եւ ասէ նոցա
Յիսուս՝ Որդիք աշխարհիս այսորիկ
կնանան եւ կնանին։ Բայց որ արժան
կացցեն հասանել աշխարհին յայնմիկ
եւ յարութեանն ի մեռելոց, ոչ կնանան
եւ ոչ կնանին։ Զի ոչ եւս կարասցեն
մեռանել, զի հրեշտակաց նմանք են,
եւ որդիք Աստուծոյ են, որ յարութեան
որդիք են։ Եւ զի մեռեալքն յարիցեն,
եւ Մովսէս ցուցանէ առ մորենին, որ-
պէս ասէ Տէր՝ Աստուած Աբրահամու
եւ Աստուած Իսահակայ եւ Աստուած
Յակոբայ։ Ոչ է Աստուած մեռելոց, այլ
կենդանեաց։ Դուք ուրեմն մոլորեալ
էք յոյժ։ Եւ ասեն ոմանք ի դպրացն՝
Վարդապետ, բարւոք ասացեր։ Եւ ոչ
ոք համարձակէր ինչ հարցանել նմա
յետ այնորիկ։ Եւ ասէ նոցա՝ Զիա՞րդ
ասեն զՔրիստոս լինել որդի Դաւթի։
Եւ ինքն Դաւիթ ասէ ի գրքի սաղմոսա-
ցն՝ Ասաց Տէր Տեառն իմում՝ Նստիր
ընդ աջմէ իմում, մինչեւ դիցեմ զթշնա-
միս քո սաստիկ ոտից քոց։ Դաւիթ ուրեմն
տէր կոչէ զնա, եւ որպէս որդի նորա
լինիցի։ Եւ լսելի արարեալ ամենայն
ժողովրդեան՝ ասէ աշակերտացն իւրոց՝
Զգուշացարուք ի դպրացն, որ կամին
երթալ շրջազգեստ, եւ սիրեն ողջոյնս
ի հրապարակս, եւ նստել ի ժողովս ա-
ռաջին, եւ ընդ ճաշս առաջին պատուա-
կանս, որ ուտեն զտունս այրեաց եւ
երկայնակի աղօթիւք պատրուակեն։ Սոքա
առնուցուն դատաստան յաւելուածոյ։

Եւ նայեցեալ՝ տեսանէր զհարուստսն,
որ ածէին զպատարագսն իւրեանց ի գան-
ձանակն։ Եւ տեսանէր զաղքատ այրին
զերկուս լումայս ածեալ անդ։ Եւ ասէ՝
Ճշմարիտ ասեմ ձեզ, զի այրին այս աղ-
քատ զամենեսեան առաւել ածեալ է։
Զի ամենեքին ի պարապուրդ իւրեանց
ածին ի պատարագսն զոր ունէին, եւ
սա ի պակասութենէ իւրմէ զամենայն
զոր ունէր ածեալ է զամենայն կեանս
իւր։ Եւ ոմանք ասէին զտաճարին, թէ
քարամբք գեղեցկաց եւ շինուածովք
սրբոց զարդարեալ է։ Ասէ՝ Այսոքիկ
զոր տեսանէք, եկեսցեն աւուրք յորս
մի քար ի քարի ոչ թողցի, որ ոչ քակտե-
ցի։ Եւ հարցանէին զնա՝ եւ ասեն՝ Վար-
դապետ, երբ՞ եղիցին այսոքիկ, եւ ո՞ր
իցէ նշան, երբ այսոքիկ սկսցին լինել։
Եւ նա ասէ՝ Տեսանէք զի մի մոլորեցի՛ք։
Զի բազումք եկեսցեն յանուն իմ, ասե-
լով՝ Թէ ես եմ Քրիստոս, եւ ժամանակն
մերձեցաւ։ Մի երթայք զհետ նոցա։
Եւ երբ լուիցէք զպատերազմունս եւ
զխռովութիւնս, մի զարհուրիք։ Զի
պարտ է այսոքիկ նախ լինել, այլ ոչ
անդէն վախճան։ Զի յարիցէ ազգ ընդ
ազգի, եւ թագաւորութիւն ընդ թագա-
ւորութեան։ Եւ երկրաշարժք մեծամեծք
եղիցին ըստ տեղեաց, եւ սովք եւ մա-
հացուցանք։ Եւ տեսլեանք սարսափե-
լիք եւ նշանք մեծամեծք ի երկնից եղի-
ցին։ Այլ առաջի այսոցիկ ամենայնի
ձեռն արկցեն ի ձեզ եւ հալածեսցեն
զձեզ, մատնեսցեն ի ժողովարանս եւ
ի բանտս, տարցեն առ թագաւորս եւ
առ իշխանս վասն անուան իմոյ։ Եւ
դիցէ ձեզ ի վկայութիւն։ Դիցէք ուրեմն
ի սրտի ձերում՝ մի խորհիլ նախ զինչ
պատասխանի տալ։ Զի ես տաց ձեզ
բերան եւ իմաստութիւն, զոր ոչ կա-
րասցեն ամենեքին հակառակ կալ եւ
հերքել։ Եւ մատնեսցին ձեզ ծնողքն
եւ եղբարքն եւ ազգականքն եւ բարե-
կամքն, եւ զոմանս ի ձէնջ սպանցեն։
Եւ ատեալ եղիջիք յամենայնի վասն
անուան իմոյ։ Եւ ոչ կորուսանիցէ մի
ոք ի գլխոյ ձերմէ։ Ի համբերութեան
ձերում շահեսջիք զանձինս ձեր։ Եւ
յորժամ տեսանիցէք զերուսաղէմ պա-
տեալ զօրաւք, յայնժամ գիտասջիք,
եթէ մերձեցաւ աւերումն նորա։ Յայ-
նժամ որ ի Հրէաստան իցեն՝ փախցին
ի լեռինս, եւ որ ի մէջ նորա՝ ելցեն,
եւ որ ի դաշտս՝ մի մտցեն ի նա։ Զի
աւուրք վրիժուց են սոքա, լնուլ զա-
մենայն որ գրեալ է։ Վասն որոյ վայ
հղեացն եւ կերակրեցելոցն յաւուրս
յայնոսիկ։ Զի լինելոց է նեղութիւն
մեծ ի վերայ երկրի, եւ բարկութիւն
ժողովրդեանս այսորիկ։ Եւ անկցին
ի բերան սրոյ, եւ գերեալ տարցին ի
մէջ ամենայն ազգաց։ Եւ Երուսաղէմ
կոխեսցի յազգաց, մինչեւ լցցին ժա-
մանակք ազգաց։ Եւ լինիցին նշանք
յարեգական եւ յլուսնի եւ յաստեղս։
Եւ ի վերայ երկրի նեղութիւն ազգաց
ի շփոթմանէ ծովուն եւ ալեաց նորա։
Եւ մարդիկ տկարասցին ի սրտից իւ-
րեանց ի սպասելոյ հարուածոցն, որ
եկեսցեն ի վերայ տիեզերաց։ Զի զօրու-
թիւնք երկնից շարժեսցին։ Եւ յայնժամ
տեսցեն զՈրդի մարդոյ գալ ի մէջ ամ-
պոյ զօրութեամբ եւ փառաւ բազմաւ։
Եւ յորժամ սկսցին այսոքիկ լինել՝ յա-
ռէք զգլուխս ձեր եւ հառեցէք զաչս
ձեր, զի մերձեցաւ ազատութիւն ձեր։
Եւ ասաց նոցա առակ՝ Տեսէք զթզենին
եւ զամենայն ծառս։ Յորժամ տեսանիցէք
զնոսա ծաղկեալ, գիտասջիք, եթէ մեր-
ձեցաւ ամառն։ Նոյնպէս եւ դուք, յոր-
ժամ տեսանիցէք զայս ամենայն լինել՝
գիտասջիք, եթէ մերձ է արքայութիւն
Աստուծոյ։ Ամէն ասեմ ձեզ, զի մինչ-
եւ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչեւ ամե-
նայն լինիցին։ Երկինք եւ երկիր անց-
ցեն, եւ բանք իմ ոչ անցցեն։ Եւ զգու-
շացարուք ձեզ, զի մի երբէք ծանրասցին
սիրտք ձեր ի գինարբուսութենէ եւ ի
հարբեցութենէ եւ ի հոգս կենցաղոյս
այսորիկ, եւ յանկարծ հասցէ ի ձեզ
աւուրն յայնմիկ։ Զի որպէս որոգայթ
մտցէ ի վերայ ամենայն երեսաց երկրի։
Արթնացարուք ուրեմն ամենայն ժա-
մանակի, աղաչելով, զի արժանի լիցիք
փախչել ի սոցանէ ամենայնի չարեաց
որ լինելոց են, եւ կալ առաջի Որդոյ
մարդոյ։ Եւ էր զցերեկս ուսուցանէր
ի տաճարին, եւ զգիշերս ելեալ կայր
ի լերինն որ կոչի Ձիթենեաց։ Եւ ամե-
նայն ժողովուրդ կանուխ գային առ
նա ի տաճարն, լսել ուսուցանելոյ նո-
րա։

Եւ մերձեցաւ տօն խմորոցն անդ-
րէն, որ կոչի Զատիկ։ Եւ խորհէին
քահանայապետքն եւ դպիրքն, թէ
զիա՞րդ սպանցեն զնա, զի երկնչէին
ի ժողովրդենէ։ Եւ մտեալ սատանայ
ի Յուդա, որ կոչէր Իսկարիովտացի,
որ էր ի թուոյ երկոտասանից։ Եւ գնա-
ցեալ խօսեցաւ ընդ քահանայապետսն
եւ ընդ հրամանատարսն, թէ զիա՞րդ
մատնեսցէ զնա նոցա։ Եւ ուրախ եղեն,
եւ ուխտեցին տալ նմա արծաթ։ Եւ
խոստացաւ, եւ խնդրէր ժամանակ մա-
տնելոյ զնա նոցա առանց ժողովրդեան։
Եւ եկն աւուրն անխմորից, յորում
պարտ էր մատաղ մորթել։ Եւ առաքեաց
զՊետրոս եւ զՅովհաննէս՝ եւ ասէ՝ Եր-
թայք պատրաստեցէք մեզ զզատիկն,
զի կերիցուք։ Եւ ասեն նմա՝ Ուր կա-
միս, զի պատրաստեսցուք։ Եւ ասէ նո-
ցա՝ Ահա մտանելոյ ձերոյ ի քաղաքն՝
պատահեսցէ ձեզ մարդ մի ջրով կա-
ւիճ բարձեալ, զհետ եկայք նորա ի տու-
նն, յորում մտանիցէ նա։ Եւ ասասջիք
տանուտերին տանն՝ Ասէ քեզ վարդա-
պետն՝ Ո՞ւր է տեղի հիւրանոցի, ուր
զատիկն ընդ աշակերտաց իմոց կերայց։
Եւ նա ցուցցէ ձեզ տուն մեծ յարկա-
բաժին, անդ պատրաստեցէք։ Եւ գնա-
ցեալ գտին որպէս ասաց նոցա, եւ
պատրաստեցին զզատիկն։ Եւ յորժամ
եղեւ ժամ, նստաւ եւ տասն եւ երկու
առաքեալքն նորա ընդ նմա։ Եւ ասէ
նոցա՝ Ցանկացեալ ցանկացայ զզատիկս
զայս ընդ ձեզ կերակրել նախ քան զի
չարչարիցիմ։ Զի ասեմ ձեզ, եթէ ոչ
կերիցում զայն մինչեւ լցցի նա ի թա-
գաւորութեան Աստուծոյ։ Եւ առեալ
զբաժակն՝ գոհացաւ եւ ասէ՝ Առէք զայս
եւ բաժանեցէք ընդ ձեզ։ Զի ասեմ ձեզ,
եթէ ոչ խմեցից յայսմհետէ յարտասու-
կէ այգւոյ մինչեւ թագաւորութիւն Աս-
տուծոյ գայցէ։ Եւ առեալ հաց՝ գոհա-
ցաւ եւ բեկ եւ ետ նոցա՝ եւ ասէ՝ Այս
է մարմին իմ, որ ձեզ տրեալ է։ Զայս
արարէք ի յիշատակ իմ։ Նոյնպէս եւ
զբաժակն ետ նոցա յետ ընթրելոյ՝ եւ
ասէ՝ Այս բաժակ նոր ուխտ է յարեան
իմում, որ ձեզ եւ ամենայն բազմաց
հեղեալ է ի թողութիւն մեղաց։ Բայց
ահա ձեռն մատնչին իմոյ ընդ իս է ի
սեղանոյ։ Եւ Որդի մարդոյ երթայ որ-
պէս որոշեալ է, բայց վայ այնմ մարդոյ
որով մատնեսցի։ Եւ սկսան խնդրել
ընդ միմեանս, թէ ո՞վ իցէ արդեօք ի
նոցանէ, որ զայդ գործեսցէ։ Եւ եղեւ
հարցումն ի մէջ նոցա, թէ ո՞վ իցէ
նոցանէ մեծ։ Եւ նա ասէ՝ Թագաւորք
ազգաց տիրեն նոցա, եւ որ իշխանու-
թիւն ունին ի վերայ նոցա՝ բարերարք
կոչին։ Դուք ոչ այնպէս, այլ որ մեծ
է ի ձէնջ՝ եղիցի իբրեւ զկրտսեր, եւ
որ առաջնորդ է՝ իբրեւ զծառայ։ Զի
ո՞վ է մեծ, որ նստի ընթրեալ, եթէ ոչ
որ ընթրեալ կայցէ։ Ես ուրեմն եղէ
ընդ ձեզ իբրեւ զծառայ։ Եւ դուք էք
որ մնացէք ընդ իս ի փորձութիւնս
իմ։ Եւ ես կտակեմ ձեզ, որպէս կտա-
կեաց ինձ Հայր իմ թագաւորութիւն,
զի կերիջիք եւ արբիջիք ընդ սեղանոյ
իմոյ ի թագաւորութեան իմում, եւ
նստիջիք ընդ աջմէ եւ ընդ ահեկէ իմ
ի վերայ աթոռոց, դատել զերկոտասան
ցեղս Իսրայէլի։ Եւ ասէ Տէր՝ Սիմոն,
Սիմոն, ահա սատանայ խնդրեաց զձեզ
մաղել որպէս զցորեան։ Եւ ես աղա-
չեցի վասն քո, զի մի պակասեսցի հա-
ւատք քո։ Եւ դու երբեմն դարձեալ
ամրացո զեղբարս քո։ Եւ նա ասէ նմա՝
Տէր, ընդ քեզ պատրաստ եմ եւ ի բան-
տի եւ ի մահ երթալ։ Եւ ասէ՝ Ասեմ
քեզ, Պետրոս, ոչ կանչեսցէ այսօր աք-
լոր, մինչեւ երիցս ուրասցես զիս, թէ
ոչ ճանաչեմ զքեզ։ Եւ ասէ նոցա՝ Յո-
րժամ առաքեցի զձեզ առանց քսակի
եւ պարկի եւ կոշկաց, միթէ պակասեաց
ինչ ձերոց։ Եւ նոքա ասեն՝ Ոչ։ Եւ ասէ
նոցա՝ Այլ այժմ որ ունիցի քսակ, կամ
պարկ, առցէ։ Եւ որ ոչ ունիցի, ծախեսցէ
զհանդերձ իւր եւ գնեսցէ սուր։ Զի ասեմ
ձեզ, եթէ դեռ եւս այս գրեալ է, որ
լցցի ի վերայ իմ, զի ընդ անօրինացն
համարեցաւ։ Զի եւ զայն որ ինձ վասն
է՝ կատարումն ունի։ Եւ նոքա ասեն՝
Տէր, ահա սուր երկու ի սոսա։ Եւ նա
ասէ՝ Բաւական է։ Եւ ելեալ գնաց ըստ
սովորութեան իւրոյ ի լեռինն Ձիթենեաց,
եւ գնացին զհետ նորա աշակերտքն։
Եւ եղեալ ի տեղւոջն՝ ասէ նոցա՝ Աղա-
չեցէք, զի մի մտանիցէք ի փորձութիւն։
Եւ ինքն հեռացաւ ի նոցանէ քարի մի
չափ, եւ դրեալ զծունկս՝ աղօթէր։ Եւ
ասէր՝ Հայր, եթէ կամիս, հեռացո զբա-
ժակս զայս յինէն։ Բայց ոչ կամք իմ,
այլ քո թող եղիցին։ Եւ երեւեցաւ նմա
հրեշտակ յերկնից՝ զօրացուցանէ զնա։
Եւ եղեալ նա ի տագնապի՝ յաւելուածով
աղօթէր։ Եւ եղեւ քրտինք նորա իբրեւ
զկաթիլս արեան իջանելոց ի վերայ երկ-
րի։ Եւ յարուցեալ յաղօթից՝ եկն առ
աշակերտսն իւր, եւ գտ զնոսա ննջեալ
ի տրտմութենէ։ Եւ ասէ նոցա՝ Զիա՞րդ
ննջէք։ Յարուցեալ աղօթեցէք, զի մի
մտանիցէք ի փորձութիւն։ Եւ դեռ նա
խօսէր, եւ ահա բազմութիւն, եւ որ
կոչէր Յուդա, մի ի թուոյ երկոտասա-
նից, առաջի նոցա գնայր, եւ մերձեցաւ
առ Յիսուս՝ համբուրել զնա։ Եւ Յիսուս
ասէ ցնա՝ Յուդա, համբուրով զՈրդի
մարդոյ մատնես։ Եւ տեսեալ որ ընդ
նմա էին զոր եղեւ՝ ասեն՝ Տէր, եթէ
հարցուս զգործ։ Եւ ահա մի ոմն ի նո-
ցանէ հարեալ զծառայն քահանայապե-
տին՝ կտրեաց զականջն աջ։ Եւ Յիսուս
պատասխանի ետ՝ եւ ասէ՝ Ձգեցէք
մինչեւ ցայս։ Եւ դպեալ ականջին՝ ա-
ռողջացոյց զնա։ Եւ ասէ Յիսուս ցքա-
հանայապետսն եւ ցհրամանատարսն
տաճարին եւ ցծերսն՝ որ եկեալ էին
ընդ նմա՝ Իբրեւ ընդ աւազակ ելէք
հարկանել զիս սրով եւ գաւազանաւ։
Զի ամենայն աւուր ընդ ձեզ էի ի տա-
ճարին, եւ ոչ ձգէիք զձեռս ձեր ի վերայ
իմ։ Այլ ձերդ է ժամ եւ իշխանութիւն
խաւարի։ Եւ բռնեալ զնա՝ տարան եւ
մտուցին ի տուն քահանայապետին։
Եւ Պետրոս հետեւէր հեռուստից։ Եւ
վառեալ հուր ի մէջ սրահին՝ եւ նստեալ
ամենեքեան ընդ միմեանս, նստէր Պետ-
րոս ի մէջ նոցա։ Եւ տեսեալ զնա աղ-
ջիկ մի նստեալ ընդ լուսով՝ եւ հայեցեալ
ի նա՝ ասէ՝ Եւ սա ընդ նմա էր։ Եւ նա
ուրասցեալ ասէ՝ Ոչ ճանաչեմ զնա։
Եւ ասէ՝ Այր, ոչ եմ ես։ Եւ ետ ժամ
մի, եւ ուրեք ոմն ասէ՝ Ճշմարիտ եւ
դու ի նոցանէ ես։ Եւ Պետրոս ասէ՝
Այր, ոչ եմ ես։ Եւ անցեալ ժամ մի
ուրեք, եւ ոմն ասէ՝ Ճշմարիտ եւ սա
ընդ նմա էր, զի եւ Գալիլացի է։ Եւ
Պետրոս ասէ՝ Այր, ոչ գիտեմ զոր ասես։
Եւ ի նոյն ժամ՝ դեռ նա խօսէր, եւ
աքլոր կանչեաց։ Եւ դարձեալ Տէր՝ հա-
յեցաւ ի Պետրոս։ Եւ յիշեաց Պետրոս
զբանն Տեառն, որպէս ասաց նմա՝ Մին-
չեւ ոչ կանչեսցէ աքլոր այսօր, երիցս
ուրասցես զիս։ Եւ ելեալ Պետրոս ար-
տաքս՝ լայր դառնապէս։ Եւ էին զնա
մարդիկ որ կալեալ էին զՅիսուս՝ ծա-
ղրէին եւ հարկանէին։ Եւ ծածկէին
զնա, եւ հարկանէին երեսս նորա, եւ
հարցանէին զնա՝ եւ ասեն՝ Մարգարէա-
ցո, ո՞վ է որ զքեզ հարկանէ։ Եւ զա-
նա բազումս հայհոյութեամբ ասէին
ընդ նա։ Եւ յորժամ եղեւ ցերեկ՝ ժո-
ղովեցաւ ծերակոյտ ժողովրդեանն, եւ
քահանայապետքն եւ դպիրքն, եւ տա-
րան զնա ի ժողովարանս իւրեանց, եւ
ասեն՝ Եթէ դու ես Քրիստոս, ասա մեզ։
Եւ ասէ նոցա՝ Եթէ ասացից ձեզ, ոչ
հաւատասջիք ինձ։ Եւ եթէ հարցից,
ոչ պատասխանի տայք ինձ, եւ ոչ ար-
ձակէք զիս։ Յայսմհետէ Որդի մարդոյ
նստիցի ընդ աջմէ զօրութեան Աստու-
ծոյ։ Եւ ասեն ամենեքեան՝ Դու ուրեմն
Որդի Աստուծոյ ես։ Եւ նա ասէ՝ Դուք
ասէք, զի ես եմ։ Եւ նոքա ասեն՝ Զի՞
ինչ պիտոյ է մեզ վկայութեան։ Զի մեք
ինքեանք լուաք ի բերանոյ նորա։ Եւ
յարուցեալ ամենայն բազմութիւն նո-
ցա՝ տարան զնա առ Պիղատոս։ Եւ
սկսան մեղադրել զնա՝ եւ ասել՝ Զայս
գտաք խոտորեցուցանող զազգ մեր, եւ
արգելու հարկս տալ կայսեր, եւ ասէ
թէ ինքն Քրիստոս թագաւոր է։ Եւ
Պիղատոս հարցանէ զնա՝ եւ ասէ՝ Դու
ես թագաւոր հրեից։ Եւ նա պատաս-
խանի ետ նմա՝ եւ ասէ՝ Դու ասես։
Եւ Պիղատոս ասէ առ քահանայապետսն
եւ առ ամբոխսն՝ Ոչ գտանեմ ես ինչ
մեղս յայսմ մարդոյ։ Եւ նոքա զօրա-
նային՝ եւ ասեն՝ Զի ուսուցանէ զամե-
նայն ժողովուրդ ի հրէից՝ սկսեալ ի
Գալիլեայ մինչեւ ցայսր տեղի։ Եւ Պի-
ղատոս լուեալ՝ հարցանէ եթէ Գալիլա-
ցի է մարդն։ Եւ գիտացեալ՝ թէ ի
Հերովդէսի իշխանութենէ է, առաքեաց
զնա առ Հերովդէս, որ եւ ինքն էր
յԵրուսաղէմ յաւուրսն յայնոսիկ։ Եւ
Հերովդէս տեսեալ զՅիսուս՝ ուրախ
եղեւ յոյժ, զի էր ի բազում ժամանա-
կաց ցանկացեալ տեսանել զնա, վասն
զի լուեալ էր զնմանէ, եւ յուսայր նշան
ինչ տեսանել յնմանէ արարեալ։ Եւ
հարցանէր նմա բազում բանիւ, եւ նա
ոչ պատասխանի ետ նմա։ Եւ կային
քահանայապետքն եւ դպիրքն՝ մեղա-
դրելով զնա սաստիկ։ Եւ արհամարհեաց
զնա Հերովդէս եւ զօրքն իւր, եւ ծա-
ղրեցին զնա՝ զգեցուցեալ զնա հանդերձ
պայծառ, եւ առաքեաց զնա առ Պիղա-
տոս։ Եւ եղեն բարեկամք Հերովդէս եւ
Պիղատոս յաւուրն յայնմիկ ընդ միմեանս,
զի նախ էին ընդ միմեանս ի թշնամու-
թեան։ Եւ Պիղատոս կոչեալ զքահանա-
յապետսն եւ զիշխանսն եւ զժողովուրդն՝
ասէ ցնոսա՝ Մատուցէք առ իս զայր
զայս իբրեւ զխոտորեցուցանող զժո-
ղովուրդ, եւ ահա ես առաջի ձեր քննե-
լով՝ ոչ գտի ես ինչ մեղս յայսմ մարդոյ
յորոց մեղադրէք զնա։ Եւ ոչ Հերովդէս
զի առաքեցի զձեզ առ նա, եւ ահա ոչ
ինչ արժան մահու գործեալ է նա։ Ուս-
տի պատժեցից զնա եւ արձակեցից։
Զի պարտ էր նմա ի տօնի մի արձակել
նոցա զմի կապեալ։ Եւ ամենայն ամ-
բոխ միաբան գոչեցին՝ եւ ասեն՝ Զայդ
մարդ մի՛ արձակեր մեզ, այլ զԲարա-
ւաս։ Եւ էր Բարաւաս ի բանտի արկեալ
վասն խռովութեան մի որ եղեւ ի քա-
ղաքին, եւ սպանման։ Եւ Պիղատոս
կամեցաւ արձակել զՅիսուս, եւ կոչեաց
դարձեալ առ նոսա։ Եւ նոքա գոչեցին
ասելով՝ Խաչեա՛, խաչեա՛ զնա։ Եւ
նա երրորդ անգամ ասէ ցնոսա՝ Զի՞ ինչ
չար գործեաց այս մարդ։ Ոչ գտի ես
ինչ մեղս մահու յնմանէ, ուստի պատ-
ժեցից զնա եւ արձակեցից։ Եւ նոքա
զօրանային ձայնիւ մեծաւ՝ խնդրելով
զի խաչեսցի։ Եւ հաստատեցաւ ձայն
նոցա եւ քահանայապետացն։ Եւ Պի-
ղատոս հրամայեաց լինել խնդրելոյ
նոցա։ Եւ արձակեաց զնոսա զոր խնդ-
րէին զՅիսուս մատնել ի կամս նոցա։
Եւ զԲարաւաս, զոր ի բանտ եւ ի սպան-
ման արկեալ էին վասն խռովութեան
որ եղեւ ի քաղաքին։ Եւ զՅիսուս մա-
տնեաց ի կամս նոցա։ Եւ յորժամ տա-
նէին զնա՝ բռնեցին զՍիմոն մի Կիւրենա-
ցի, որ գայր ի գեղջկութենէ, եւ եդին
ի վերայ նորա զխաչն, տանել զնա զհե-
տ Յիսուսի։ Եւ էին զնա բազում ժո-
ղովուրդ եւ կանայք, որ եւ սգային եւ
ողբային զնա։ Եւ դարձեալ Յիսուս
առ նոսա՝ ասէ՝ Դստերք Երուսաղէմի,
մի՛ լայք զիս, այլ լայք զանձինս ձեր
եւ զորդիս ձեր։ Զի ահա գան աւուրք,
յորս ասասցեն՝ Երանի՛ ամուլ եւ որո-
վայնք որ ոչ ծնան եւ պտուղք որ ոչ
սնուցին։ Յայնժամ սկսցին ասել լե-
ռանց՝ Անկարուք զմեզ, եւ բլրոց՝ Ծած-
կեցէք զմեզ։ Զի եթէ զկանաչ փայտ
այսպէս առնեն, զչորոցն զի՞ արասցեն։
Եւ տանէին զնա, եւ բռնեցին զՍիմոն
մի Կիւրենացի, որ գայր ի գեղջկութենէ,
եւ եդին ի վերայ նորա զխաչն, տանել
զնա զհետ Յիսուսի։ Եւ էին զնա բազում
ժողովուրդ եւ կանայք, որ եւ սգային
եւ ողբային զնա։ Եւ դարձեալ Յիսուս
առ նոսա՝ ասէ՝ Դստերք Երուսաղէմի,
մի՛ լայք զիս, այլ լայք զանձինս ձեր
եւ զորդիս ձեր։ Զի ահա գան աւուրք,
յորս ասասցեն՝ Երանի՛ ամուլ եւ որո-
վայնք որ ոչ ծնան եւ պտուղք որ ոչ
սնուցին։ Յայնժամ սկսցին ասել լե-
ռանց՝ Անկարուք զմեզ, եւ բլրոց՝ Ծած-
կեցէք զմեզ։ Զի եթէ զկանաչ փայտ
այսպէս առնեն, զչորոցն զի՞ արասցեն։
Եւ տանէին զնա, եւ բռնեցին զՍիմոն
մի Կիւրենացի, որ գայր ի գեղջկութենէ,
եւ եդին ի վերայ նորա զխաչն, տանել
զնա զհետ Յիսուսի։ Եւ էին զնա բազում
ժողովուրդ եւ կանայք, որ եւ սգային
եւ ողբային զնա։ Եւ դարձեալ Յիսուս
առ նոսա՝ ասէ՝ Դստերք Երուսաղէմի,
մի՛ լայք զիս, այլ լայք զանձինս ձեր
եւ զորդիս ձեր։ Զի ահա գան աւուրք,
յորս ասասցեն՝ Երանի՛ ամուլ եւ որո-
վայնք որ ոչ ծնան եւ պտուղք որ ոչ
սնուցին։ Յայնժամ սկսցին ասել լե-
ռանց՝ Անկարուք զմեզ, եւ բլրոց՝ Ծած-
կեցէք զմեզ։ Զի եթէ զկանաչ փայտ
այսպէս առնեն, զչորոցն զի՞ արասցեն։

Յով՛ ի ձեռս իշխանին։

գտանել քննողաց։

Եւ զձի՛ եթէ մարմնա-
կան թագաւորութիւն
պարծին, և թուլամորթ
անմտապոյն դիւրախոտ
ազգն մեր վա՛տ զրկել
ի ձշմարտութի՛ն ոմանք չեն
տեսին նոցա, այս ևս թիւր։
Ոմանցն ոչ միայն յին-
քեանս գտանի պերճու-
թիւն այս նիւթականաց,
այլ և՛ ի բազում ազգս։
այսինքն, ի հապիշս. ի
մսխօղիս. ի լօթրանս.
ի մահմէտականս. ինչ-
պէս ՀՆդիկս. և՛ ի զանա-
զան ազգս բազումս և
ի տակաւին ոչ ինայ
յոլով գտանին ինչս
նոքին և պերճութիւն
Ուրեմն անտուկք են որք
իշխանութի՛ն պարծին
ազգն երկաբնակաց և
առեղ, ա՛լ միայն ունելիք
զիա՛գրութի՛ն և զհայրա-
պետ. և ա՛մ ազգ և
աղունք պարսից Հնազան-
դիլ մեզ. ոչ ընդհատ

Ա՛ծ այլոց ևս զգաց։

Իսկ
Ա՛ծ ի ձեռն
Յեր. 6.24
Յով.
5.2

Ա՛ծ ի ձեռն Յերեմիայ։ Ա՛հա՛ ներգե
լոց և վտանգելոց երա
նութի՛ն ի մէնէ. իսկ մե
ծամասնագ և վարձամատոյ
լոց և՛ ինոյն յղփացեալ
բարձրայօնից մեծատոյ
տաց՝ թշուառութի՛ն և
պարտաւանութ։ Ասացեմ,
Ա՛լ ևս ձեզ մեծատոնց. զի
ընկալայք զմխիթարու-
ձեր։ Ա՛լ ձեզ որ յոյ
գեալք եք։ զի մեծու
թի՛ ձեր ոչինչ է և հան
գերձ ձեր կերակրոյ ցե
ցոյ. արծաթ ձեր և ոս
կի ժանգահար. և ժանգ
նոց լինի ձեզ՝ ի վկայու
և կերիցէ զմարմինս ձեր։
իբրև զհուր գանձեցիք
աւուրցն յետնոց. արդ
այսուհետև մեծատոնք
լացէք և ողբացէք՝ ի վր
թշուառութեանցն որ գա
լոց են ի վր ձեր տանջ
ուածքն յանկարծ։
Ա՛ն այսպիսիք բնիք յան
դիմանական բազում
են առ այնպիսի փառա
մոլեալքն զորս դիւրինի

Ելք 32.32

Ես 22.14

Ղուկ 30.23

Գործ 25.23
Ես 1.2

Եսայ 37.28
41.40
42.6

Եսայ 13.2
14.37

Եւ՝ Յաւելեաց կոյս։

Եւ՝ Յաւելեաց կոյս։ Ի մեծ ամբարտաւանութեան եւ ի մեծ հպարտութեան

Եւ ես ի նոյն ժամուն ելի ի տաճարէն, եւ գնացի ի տուն Սիմոնի կաշեգործի, որ էր մերձ ի ծով. եւ նա ասէ ինձ. Ահա ասացեալ է քեզ զոր արասցես. եւ ես ասացի. Տէր իմ, դու գիտես։ Եւ ասէ ինձ. Երանի քեզ, որ հաւատացեր, զի կատարեսցին քեզ բանք յՏեառնէ։ Եւ ես ասացի. Տէր իմ, ահա ես ծառայ քո եմ, եւ ծառայ մօրդ իմոյ, որ հաւատացեալ է ի Քրիստոս։ Եւ ասէ ինձ. Ահա ես եմ Տէր քո, եւ ծառայ մօրդ քո։ Եւ ես ասացի. Տէր իմ, ահա ես եմ ծառայ քո, եւ ծառայ մօրդ իմոյ։ Եւ ասէ ինձ. Ահա ես եմ Տէր քո, եւ մայր քո։ Եւ ես ասացի. Տէր իմ, ահա ես եմ ծառայ քո, եւ մայր իմ։ Եւ ասէ ինձ. Ահա ես եմ Տէր քո, եւ քոյր քո։ Եւ ես ասացի. Տէր իմ, ահա ես եմ ծառայ քո, եւ քոյր իմ։ Եւ ասէ ինձ. Ահա ես եմ Տէր քո, եւ եղբայր քո։ Եւ ես ասացի. Տէր իմ, ահա ես եմ ծառայ քո, եւ եղբայր իմ։ Եւ ասէ ինձ. Ահա ես եմ Տէր քո, եւ որդի քո։ Եւ ես ասացի. Տէր իմ, ահա ես եմ ծառայ քո, եւ որդի իմ։ Եւ ասէ ինձ. Ահա ես եմ Տէր քո, եւ հայր քո։ Եւ ես ասացի. Տէր իմ, ահա ես եմ ծառայ քո, եւ հայր իմ։ Եւ ասէ ինձ. Ահա ես եմ Տէր քո, եւ ամենայն ինչ քո։ Եւ ես ասացի. Տէր իմ, ահա ես եմ ծառայ քո, եւ ամենայն ինչ

որ էից զպատասխանի
ասէ և բարեզուիսոյս
բանիք և շնորհք երկ
նայինք որ պատմեամ մեզ
շնորհեցաւ և ոչ ամաչ
գաց : Պաւլինէ, գրչէն
հայոց ի գիտուն ձեռ
մատուցեալ է ի լոյս
ածաշունչ ի ձեռն
մեծաշնորհ վարպետի
Էջմին գիտնոյն : Ասի
երեսաց կենդանուն
պատուական երկնաւոր
և երկնային պարգեւին
և նոյնպէս այն և ան
երեսաւոր վկայն որ
առաքեալ աշխարհաշատ
որ պատճառ էից ձեր
կիր ծագէ ի ծագ նշա
նաք որ նոյնպէս գործե
ցաւ ի փառս Տեր : Այս
էտ և ժառանգէց զոս
տիճան և զանուն և զա
թոռ առաքելոյն Քրիս
տոս և բարեզուիսոյս

Ա Ե Ր Պ Ե Տ Ի Ն :

Ա յսպիսիկ են պարգեւք
բանիք և շնորհք երկ
նայինք որ պատմեամ մեզ
շնորհեցաւ և ոչ ամաչ
գաց : Պաւլինէ, գրչէն
հայոց ի գիտուն ձեռ
մատուցեալ է ի լոյս
ածաշունչ ի ձեռն
մեծաշնորհ վարպետի
Էջմին գիտնոյն : Ասի
երեսաց կենդանուն
պատուական երկնաւոր
և երկնային պարգեւին
և նոյնպէս այն և ան
երեսաւոր վկայն որ
առաքեալ աշխարհաշատ
որ պատճառ էից ձեր
կիր ծագէ ի ծագ նշա
նաք որ նոյնպէս գործե
ցաւ ի փառս Տեր : Այս
էտ և ժառանգէց զոս
տիճան և զանուն և զա
թոռ առաքելոյն Քրիս
տոս և բարեզուիսոյս

Ե Զ Ե Կ Ի Ա Յ :

Ո՛վ հնդէն առանձնա
կան բարեմիտդ պար
ծանս և ուրախութիւն
ամենայն եկեղեցեաց
Աստուծոյ յաւիտենական
հոգի : Ո՛վ ի Հոգւոյն
սրբոյ լցեալ
ոչ նուազեցաւ : Ի բա
լի սերմանս ցորենոյն՝
որոյն ամկանիջ ոչ խաո
նեցաւ : Ո՛վ աղբիւր յոր
ակ աւանդոմիդ մեր
ցոյ առատապէս չոր
սաստիկ ուսմանդ ոչ
պակասեաց : Ի սոսկ
մեծին Գրիգորի
հայցեալ կենդանական
մեռելական խմոր եհեր
ձուած քացախոտ չա
րութեան ոչ զանգեցաւ :
Ոսկի ամբիծ Հոգւոյս
և յարծաթ քաւարարիչ
բանիցս, պինձ ժանաս
հաս և կապար սեամորդ
ոչ գտաւ : Ի՛մ պատճիկ
խոնարհութեամբ մեծ ոս
հասակիդ չի տեսի գրի
գոյն մեր շնորհեցաւ.
ոչ ի քեզ սուտ սին և հիմն
կեղծաց յանէ ծանուցեալ
Նոց :

Ե Զ Ե Կ Ի Ա Յ :

Ո՛վ հնդէն առանձնա
կան բարեմիտդ պար
ծանս և ուրախութիւն
ամենայն եկեղեցեաց
Աստուծոյ յաւիտենական
հոգի : Ո՛վ ի Հոգւոյն
սրբոյ լցեալ
ոչ նուազեցաւ : Ի բա
լի սերմանս ցորենոյն՝
որոյն ամկանիջ ոչ խաո
նեցաւ : Ո՛վ աղբիւր յոր
ակ աւանդոմիդ մեր
ցոյ առատապէս չոր
սաստիկ ուսմանդ ոչ
պակասեաց : Ի սոսկ
մեծին Գրիգորի
հայցեալ կենդանական
մեռելական խմոր եհեր
ձուած քացախոտ չա
րութեան ոչ զանգեցաւ :
Ոսկի ամբիծ Հոգւոյս
և յարծաթ քաւարարիչ
բանիցս, պինձ ժանաս
հաս և կապար սեամորդ
ոչ գտաւ : Ի՛մ պատճիկ
խոնարհութեամբ մեծ ոս
հասակիդ չի տեսի գրի
գոյն մեր շնորհեցաւ.
ոչ ի քեզ սուտ սին և հիմն
կեղծաց յանէ ծանուցեալ

Ի՞նչ" Ի՞նչ եղեալ է քեզ".
Համառօտաբար ի քէն եւ ելա
ներքս ի տունն. եւ եղեն
հայք նախընծայ քոյոց
առնելոյ եւ պատրաստ
բանին կիրառց։

Այսոցիկ շնորհէր
քումդ գիրն ածախտալ եւ
ի բաղեղն մեռօտալ երկնէտ
մոլեկսին մերոյ։

Եղե՛ է լեառն մատոյց
ա՛ր կայ ի վերոյ նէ առ
պանդն նոյն՝ մայրն առ
կերեդանեաց։

Հայաստանս բղխեն
երեմաբուխ երակ հո
աստն գերոց։

Այսոցմանեայք կոչին
արեւելեանք. եւ անդէն
շարժին լուսատուքն առ
ի լրնթացս իւրեանց։

Ի՞նչ արեգական եւ ի՞նչ
լուսին. եւ ի՞նչ աստեղացն
առաջ մոլորականք
եւ անմոլարք։

Հայաստանս ամիսոիւր
ցամաքաւոր կղզեայ
ինչ կարապետին. եղեալ
հայր առաքելոցն մերոց
սրբեզանից ոտ ցուցաք։

Ա՛ռաւ ի հայաստանեայ
աշխարհացն զքեզ ի մայր
մեր իւրաքանչիւր զինուց
ուսաց գործոյ հոգեւոր
մշակացն յանդաստանս
նոյ. եւ էիր այնքան
լուսով ծայրէ ի ծայր
զամ հայաստանեայս։

Ա՛յլ ի հայաստանեայ
աշխարհէ ամենայն
քրմական եւ առաքե
լական մայրն հաճոյ
եղեալ. որ հաս
տատեալ կազմեցաւ տես
լեամբ լուսաւորչին մե
ծոյ աբեղայ գրիգորի. և
իշմամբ միածնին բանին
այ ուռամբ ոսկեղինեայ
հանդերձ զօրօք հրեղէն
նոքա։ Ա՛յլ այնքան
երեք առաքեալքն մեր.
բարդուղիմէոս եւ թադէ
ոս և յուդա յակոբեան
որք են յերկուասանեից
աթոռ սիմէօն և թադէ
ոսի որք են յեօթանասնից,
անդ առաքեցան և ան
դէն կատարեցան։

Այսոցմանեայք Թէոն
աբգար՝ նախ ի գիտէն

Ոչ՝ Ոչ՝ ասել։

Ընդ է երեք ան նշանա
հրաշագործ զոր կամ
մեաց առնլն Քրիստոս
ձեռօք իւրով ի քարից
հրոյ և կռանահարին։

Ընդ է և սուրբ նշանն
մարգարէից. որ ի
գալստենէ Քրիստոսին յեր
կիրն սիրեաց՝ նաև
առ գեռով նորին և զե
րեաց զբանակիչ երկրին
Նի ու ի գերելոցն էր
յովհաննէս առեալ ոմն
ելս։ Այնժամ առեալ
նա կապեաց զնբ նշանա
յուն իւր և անկաւ ի
գետն։ և շնորհօք սբ նոր
շանին գնացեալ իմն ջուրն
ոտ ի ցամաքին։ Ներս
սեւին զօրքն լանկեա
մուրայ, տեսին պակեալ
զարհուրեցան։ և զաղա
ղակ բարձին առնս երդ
մամբ, զի թէ դարձցի
յետս՝ ոչինչ ձեռնտ
ցեն նմա։ բայց միայն
հարցանիցեն թէ վասն
այր պատճառի են սքան
չելիքն այն։ Ներս երկն

Ընդ է ամենասիրելի
պատկեր խաչելութեան
տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի։

Ընդ է ամենայն վարդ
զարդեալ զոր երբեր չքնաղա
գեղն հոխորտի։

Ընդ է նշանակ զոր երբեր
տեսլեամբ ի հօրէ
առեալ։

Ընդ է և վիրհատեան
պատկերն ձի ոս ի վիրհատեան
պատկերն ձի ոս ի
զարմանի կոչեն։

Ընդ է և ամենազարդ
պատկեր աստուածոյն։

Ընդ է ոսկի ձեռն
զարդեալ զոր երբեր
ներկեալ պատկին փշոյ.
և իւղն սրբալոյս զօհ
նեալն ի քէն զոր երբեր
առաքեալն Թադէոս ի
հայս։ Նբեր և առքին
բարեխաւսին երբեք
մանն ի օրհնեալ հայէն
զոր քո ամենայնի։ և ե
գալ ի հինն եկեղեցի
ս՛ հայի գեղ ի իշխանա
գաւառս առեալս գե
ամ ի հետէ առեալս
զարմանի կոչեն։

Ընդ է և վիրհատեան
պատկերն ձի ոս ի
զարմանի կոչեն։

Ընդ է ոսկի ձեռն
զարդեալ զոր երբեր
ներկեալ պատկին փշոյ.
և իւղն սրբալոյս զօհ
նեալն ի քէն զոր երբեր
առաքեալն Թադէոս ի
հայս։ Նբեր և առքին
բարեխաւսին երբեք
մանն ի օրհնեալ հայէն
զոր քո ամենայնի։ և ե
գալ ի հինն եկեղեցի
ս՛ հայի գեղ ի իշխանա
գաւառս առեալս գե
ամ ի հետէ առեալս

յոլովակի գերեալքս։
Եւ ընդ այլ ինամսեան
եւ ոչ ինչ գոյին ի նմա.
խնկոյն ձայն ոչ ելանել ի
մեռանց հիացմամբ յայս
կոյս և յայնկոյս պոռնե
լով, ոչ ուրեք գերեալն ի ա
յնկոյս գիտայն ի ա
փառակ տեղւոջ ուրուք
բանակեալ։ և եկեալ
պատգին բռնակալին
լանկթամուրայ։ Ընդ ա
յնչ երկիւղին հրա
մայեաց զօրացն չուել
անդէն. ասելով, մի՛ մնալ
նացուք աստ զուցէ
պատժիցուք ի հրաշիցս
զոր տեսաք։
Ընդէ այլն ամենայն
մեզ այսքան լայն թամայի։
Ընդէ ոչ ոք ընդհատ
անդրկէն և անտակայի
առաքեցան մեզ։
Ընդէ զանձն անկո
զոպտելի ածակիր նոշ
խատ և ամ սրեայ լուա
ծուցին մերոյ։
անեալ օրհնեցան քե ի

Եպիսկոպոս, հարցին թէ
զինչ նշան ինչ զոր տե. և կամ
տաք ի քեզ։ Պատասխա
նեալ եպիսկոպոսն ասէ, այս
հրաշ և զօրութիւն սքանչ
շանիս զոր տեսիք և
ոչ կամ։ Այնժամ զար
մացմամբ ասեցին թամուրն
լանկ, ինդրեմ ինձ
զոր կամիս։ Նա ինդրէ զ
բանակին իշխ փոքրատղն
մատուցի։ և ինդրեաց
եպիսկոպոսն թէ այն մա
տուռնն չափ ոսկ քան
տանիցին, այնչ գերիք
շնորհել ինձ։ և նա այն
չատատ եղև։ Նա իբրև
սկսան գերեալքն մատ
նել ի մատուռն, չայն
ժամ շնորհօք աբդնչանին
թևս առեալ սպանին
հերոգ թռեան ի պատու
հանէն։ Նա իբրև վճա
րեցան գերեալքն ամ
չայնժամ զօրքն չուել
ասէին, զիարդ այն քան
փոքրատղն մատուռն
պատուհակեց զայս քան

ասի մեր միտքս։ ու
մինչեւ ոչ ոք ինձ
ասէ. Ո՞ւր երթաս։
Ընդէ՞ւ ես քաղաքս մաս
նաւորութեան։

Ընդէ՞ւ ես դեռ հանգիստ
ապրուն ասածս։ ու
կայ աշխարհիս վրայ
կեանց փայտէ. զոր ես
հերակլ ազգէն յունաց
արդեւս սիկիոնէն սիրե
ես։ Պահ ես քո եւ
ըստ նշանակուս ազգն այ
սուն զամբարան ծոմ
նաւոյս վարդապետութեան
մերոյ սրբոյն գիմոթէոսի
ասիացւոյն։

Ընդէ՞ւ ես քաղաքդ մայր
սիրուսաղէմ, ու
մինչեւ ոչ ոք ինձ ասէ
պատճառ ելանելոյ իմոյ
ի քեզնէ գոր
ծիս նուիրեալ։

Ընդէ՞ւ ես մատն ի նշանա
կաց սրբոյ սուրբ
նախավկային զոր եբրա
ի ձեռն վարդապետին։
Ընդէ՞ւ ես դեռ հանգիստ
ապրուն ասածս։ ու
կայ աշխարհիս վրայ
կեանց փայտէ. զոր ես
հերակլ ազգէն յունաց
արդեւս սիկիոնէն սիրե
ես։ Պահ ես քո եւ
ըստ նշանակուս ազգն այ
սուն զամբարան ծոմ
նաւոյս վարդապետութեան
մերոյ սրբոյն գիմոթէոսի
ասիացւոյն։

Ընդէ՞ւ ես լեռն սեպուհ
ուր աղօթեաց մերն մով
սէս. և առեալ զիւրն
արդասաց զոր ես նմա
կատարեալ ծնեալ և
օծեց զնա ոչ զհայէ և
ես ի յօդն բանիւն այս։

Ո՛ որ յեսոյ վարդապետ
սրբոց հոգեխոհիմացոց և
գայիանեանցդ և ընկեր
բազ նոցունց։

Ընդէ՞ւ ես ի վիրապն խոր
ուր բնակեցաւ հոշոկն
ի մարմնի լուսաւորչին
մեր ամս ԺԳ։

Ընդէ՞ւ լեառն արարատ
ծու ուր ի գագաթն լե
ցին աղօթեաց լուսա
ւորչին մեր. և կամեաց
կանխեաց առանց չար
նի. և ելից արտասուօք
և վառեցաւ հրով երկ
նային։ Ընդէ՞ւ մինչև
ցայսօր ի վառ աղօթիւք
հօրն մերոյ և առաւելի
արժանաւորութեամբ։ որպէս
եւս արժանաւոր վար
դապետին որ կոչեցաւ
անանուն։

Ընդէ՞ւ ես լեռն սեպուհ
ուր աղօթեաց մերն մով
սէս. և առեալ զիւրն
արդասաց զոր ես նմա
կատարեալ ծնեալ և
օծեց զնա ոչ զհայէ և
ես ի յօդն բանիւն այս։

Ո՛ որ յեսոյ վարդապետ
սրբոց հոգեխոհիմացոց և
գայիանեանցդ և ընկեր
բազ նոցունց։

Ընդէ՞ւ ես լեռն սեպուհ
ուր աղօթեաց մերն մով
սէս. և առեալ զիւրն
արդասաց զոր ես նմա
կատարեալ ծնեալ և
օծեց զնա ոչ զհայէ և
ես ի յօդն բանիւն այս։

Ո՛չ" Ո՛չ-ասէ Տէր".

Նշխար ապէն սարդիս և սրդոյ նը մարմնոյն։

Ընդ են բէմ սբ նշանք վիճեցաց վայել, և յոյժ նշխարք սբցն այ. անդի տելի մեզ և անհնարելի։

Ընդ են գերահռչակ և շքեղազարդ վանորայք և հրեշտակաբնակ անապատք միանձանց ի լսանց և կանանց։

Ընդ են եկեղեցիք բազմք. և մատուռք սբոց յոլով։ Ոմանք հիմ նեցեալ և շինեալ յառաքելոց սբց, և ոմանք ի հայրապետաց սրբազնից. և ոմանք ի թագաւորացն սբոց բարեպաշտից և ի սրանց այծատիրաց։ Ոչ կան ի պաշտօն և ի փառաբանութիւն այ երկնաւորի

Հոգևորօք անլռելի

օրհնեցցուք մեք։

Ա՛յլ եւ ունիմք յերկիրն պարսից ի մայրաքաղքն շոշ, վանս գերապատուս բազմամբոխ վարդապետաւ տակաւին ձեռնադիր։

Ա՛ւետ ո՛ւրախութիւն։

կայ բազում նշխարս սբց մարտիրոսաց։

Ընդ է և բազմահոլ ձա ռաքայիւթիւն նշխարս հայրապետացն սբոց սուրբ զանից և հոգեկիր վար դապետացն սբոց ածա բանից և այլ ձգնակիր կրօնաւորացն միանձանց։

Ընդ է և նշխարս սբց վարդանանց զօրավա րացն հայոց։

Ընդ է մասն ինչ ի նոյն խաչաց սբոյն գեղարդ յաղթօղ զօրականին քրի ստոսի։

Ընդ է և նշխար պատ ուարացն հայոց եօթն խոստաձարակացն որ ի շնորհապուրծ և վանս ինեան ակնեան սբոյ կարմրավոն որ ի խաչոյն. ուր երեք և պատուական նշխար աքանաչիւղեայ սրբոյ հայրապետին։

Ընդ է և նշխարս սբց նահատակացն աստուածանց. և սրբոց առաքելոց և սուրբ քահանայիցն։

Ընդ է և պատուական

Ով՛ Ովսաննա՛ հայ՛։

լուր պանծալին Տառոյ
նից և ըղձալին Տնտեսո՛ց,
արհիապատում դիտա
պետաց և ոգեշունչ վար
դապետաց շքեղացեալ։
յոյն և օգնեսցի և առա
խտութեամբ անեղակա
նին այ երկնի և ի վեր եղ
հիշատակս անմոռաց պա
տուական հայրապե
տիս մերոյ Ներսէսի, ասէ։

Ա՛ստ և եթե մեզ յար
քայական տաճարս
զարդ և ի կատարեալս պա
տիւ բազմաճաշակ Տաճա
րաձեւութեամբ հիմնադիր
և դիպուցաց իմաստասիրաց
տրամիք և օգտաւոր եր
կիր-զածազարդ հշտա
նոք և լուսաշաւիղ ան
ցեալ ժողովրդոյն
Ցոյն ի Թոռնէ և
ի մանկունէ մինչև ի
ծերս ամենայն
ազգս։ Ա՛ստ
և հիմնիչ և ամենայն
ազգն ասացեալ մինչև
ի Թոռան և ի սեբաս
տոյ, ունիմք վաստա
և երկիւղիս։ և երջան

Ա՛ստ Խոստիւ։

և դպրացաց գիտնակա
նաւ ուսմանցեալս։ Ար
ունի յոյժ մեծաձախ
երկիւղիս, հանդերձիւ
խոնարհութեամբ և հանճարա
զօս ածադաշտ ժողո

վրդոյ։

Ա՛ստ ունիմք երկիւղիս
աստուածային հիշատակ ըս
տուիս հոգւոց մերոց
ազգի զիտիդ զիշատ
վառ կանխեալ իմերոյ
կենդանական ամենատէր
գերերգմանին քո։ և ըզ
վերնատունն հանդէպ
եկն։ և զանցուս միանձ
նացեալ ի գերերգմանն
ամենօրհնեալ ածածնի։
Ա՛ստ և պարգև տուռ
ցանեալ ի գերերգմանն
ամենօրհնեալ ածածնի։
Ցոյն և յամենայն տնօ
րինական ստեղծուն Քրիս
պարգևման շնորհագիրք
գերամեծանդականաւն սի
րոյ և զուարթ մեր կա
տարեալ։ Ամէն։ Ամէն
ունիմք զամենահրաշ
ամենայն ցանկալի զնուռ
ազգն յոյժ ստաղե

գրոց քարոզեալ։

Պատմէր տուեալ յիւնէն Լուկ
ասէ սը արտասուեան 21։27
քրիստոսէցին և ազգանուա
զեան գնդին։ Ելոյսէ
և պատմի իդիմս եւայէց
մարգարէին վը ոդոյն
սեռնեքարիմայ ազգամբ
Հեթայ և սանասարայ,
Իսկ յորմէ սպանին զըզ Լուսաչ
հայր իւրեանց, ինքեանք 37։38
գնացին փախստական
ի հայս։ Ինքեանք,
սպանիչքն սրգիքն սեռնեքա
րիմայ ազգային զերծան
յերկիրն արարատեան։
Որ առ սէ եղեկիէլ ի Լուկ
սանէ թոդոսոյ ձիով 27։14
և հեծելովք և զորով
լցին զվաճառս քո։
Պարս և ամրսիչքն քո
կան ի պատէ զազգս
և զազինս, ի քո նախագա
հանեն ազգին հայոց
զպարսիկն յառաջ գնէ
և զհոռմ վերջին։ առ
լսէ և զիմաստ հատեալ քեզ Պարսիկ
հիւրասիրչիցն բարձրա 2։8
սեր յորում ծնեալ եմք։

կազարդ ենքսէնա և
Հոմիմասա իշխանն հան
գերձ ամբոխ ժողովր
դովք։ Ալ և եղիցին
պահպանեալ և նոմանք
նամեալ ամենազօր ո
Ջոյն քե յ իւրաս հայցին
հոգոյ միոյեւ ցմիսանգիմ
գալոսաց ի սը։
Ազգ յաբեթին և Թոր
գոմեան նաև աբրահա
մեան, հազարաց պատեալ
բարձրահասակաց և
Հզմարտաձեռն և գիմե
նուն զամակ առաջ
Հզմարտանայն և գիմե
լոյս, առանց ամ տարա
կուսանաց և Հսկասա
կուց հայք են եւոքին։
Ազգք տասիմ օրհնել։
երկաթ բարեբանեալ։
երկաթ կանխագատող
եռալ գրոյ բարգաւա
ձեալ։ Հաւատալ ազգն
Հաղեալ։ աւետարք ձր
խոյեալ։ առաքեալովք
բարեպաշտեալ։ յն ա
պարգեցեալ։ և զնմանէն
գՀայկ և յորդորեալ
ի ձեռն։

Ո՞ւ Ո՞ւրուբաս։

Ո՞վ Ո՞ւրուբաս։

Ով՝ Ովսեփ հայր։

Այն Քրիստոս յոյսով եւ
Քրիստոսմբ բնակել ի
նմանէ, եւ զծառայն
տապ անտի լուծանել։
Այն ոչ միայն աղքատ
զանազան անասնոյն եղ
պէտս լինել, այլ եւ զբա
նատուր մարդկան առա
ւոյն զարթուցումն շնոր
հին միջոցեամբ բղխել։ եւ
ամ բնութի՝ անասնոց
հոգեւորականաց եւ բանա
ւոր մարդկանց՝ ի միոջէ
աղբերէ բնակեալ զկեա
նսդին։ Ի հոգիսի
իմն է ասացին զայս վար
գեալսն։ Այնէ վա
զի՝ ի միոջէ այ իմաստա
խեղճ գհատուին ունի։
գործոյն եւ զգանազան
միոյ մարդկան իմաստ
նացուցանէ։ Ի նմանէ
վարդք իմաստանան,
եւ աշակերտք յարմարին
Հակիրճիք անուշահոտ
լինիցին։ եւ ծառայ իբ ամ
պեն։ եւ իմաստնիբ լու
սաւորին։ Այդ որով
հետեւ սեռութի գոյց

Ով՝ Ովսեփ հայր։

Հաստատէ վարդս վոխա
նակ վաստակոց քոց։ ա
մէն։ Այլ արդ ազա
չեմ զի ժամանակ եւ
ղեղի եւ զպատճառ իրա
ղութեա գոյ արձանա
ցուցեալ աւանդեցեր
ա՛ի զբօսանս ապաւիկ
ոց լոց լուսաւորչական
եկեղեցւոյս մանկանց
Հշմարտասիրաց։

Նե ի Սուրբ։

Ո՛ վստահելով ազեր
ջոյ բնութի, յոյսիկ եւ
զանազան կենդանութեաց
զբաշխութի ծառայեցն
շնորհէ, Ո՛ի արքայութ
անեղեայդ եւ ոչխարացն
հօտք առնա ընծանա
լոյ արբուցումն ընդու
նին։ Այն հոգիբ առնա վարելոյ
զպատրաստ ծառայեցն
իւրոյց զմացուցանեն։
Այն որովհետեւ զա
զանաց բազմազան ազգ
առնա ձեռնելոյ, եւ ի
ամենէ նորա ընծանել։

Ո՞ւր Ո՞ւրուեց հոյ՝
Հզօրակերտ յանապատն
Շառիկեան։ Ի՞նչ անունով
Գիտնական վարժապետն
Իմոյ տեառն Մեսրոպայ
Քաղիքն առաքինապէս
Անձին արձանեցոյ։

Ո՞ւստի ի՞նչ իմ ինկաւ
Ասղագործին յարգած
Նուիրակութեան սէրն
Ի՞նչ մահճակալ հիւծոյ,
Եւ ի ժամանելն իմ ի Թէ
Քանիս մերձաւ, անդ ես
Կեսայ ի կին արկանելով
Ծնանիլ զայս գործս վա
Ղեմնասասէր. ներ երեք
Ամսոջ շնորհօք ամենա
Զօրին այ։ Ես հոգա
Բարձեալ նորին զիմէ
Սէն աբրահամ եղբայն
Հազարդ բաբունեցւոյն։
Ընդ հոմանեան սիրե
ցեալն ի միոյ աշակե
տեն էի սրբոյ աբեռա
բանչին յօհաննու։
Ընդ որ ի գուցէ վատն
ձայնի վիճամոց և կա
նանց ոգեց, ասէ ես
զակոյտ, ասէ ոմանք հա

Կրտսեր Վահանին։
ասեց յոյժ բազմանայ.
ոմն ի նոցանէ ջուր յիւրա
քանչիւր բնութիւն.
ուրեմն պատուի աշակե
ասց ուղղեր ոչ յանձ
նէ խոսիլ. այլ նախընթաց
ասեց հետեւեալ ենթագ
ուղղել։ Ոմն սուրանէ
զայս պատուղ յոդնա
դիմի աշխատասցես ոմ
բազմերջանիկ ածատիկ
պատիեալ և խնամասիրդ
փեսայք եկեղեցւոյ սր
հիսկան գլուխք հայոց
առնեսցէ և սրբ ցան
կութեանց. Հոգւոյն
ւածայնն ամենատես գան
ձուցն հանապատիկ և
խնամասէր սիտեսք ի
ոնէ երանելեաք. Համօ
րէն մաքառնակ մանկունք
եկեղեցւոյն քրդ։

Ա՛ր եէ յոյժ զայս
յածախանիցէ բանիցս
սերմանց ի վաղնջուց
գիտալ ի սեռերին սուրբ
խնդիր յածախակերտ և ի

նոցունք զձեզ վտասանդի
մատուցանիցեն բանից առ
հոգւոյն այնոցիկ ասէ,
պետրոս վն կորնելիոս
զոյնպէս և առաքեալքն
մեռեալքն ի մէնջ։
լինելին եթէ ոչ էին ա
մէնջ էին, ապա առ մեզ
մնային. այլ զի յայտնի
եղիցին եթէ ոչ էին ա

եթէ յետոյն ժամանակի։
ասէ մեռեալ ի մէնջ էին
էին ի մէնջ. զի եթէ ի
ի մէնջ ելին. այլ ոչ
մեզ ի մէնջ։ զի եթէ
մեռեալքն ի մէնջ։
զոյնպէս և առաքեալքն
պետրոս վն կորնելիոս
հոգւոյն այնոցիկ ասէ,
լինելին եթէ ոչ էին ա
մէնջ էին, ապա առ մեզ
մնային. այլ զի յայտնի
եղիցին եթէ ոչ էին ա

եթէ յետոյն ժամանակի։
ասէ մեռեալ ի մէնջ էին
էին ի մէնջ. զի եթէ ի
ի մէնջ ելին. այլ ոչ
մեզ ի մէնջ։ զի եթէ

Ա Յովհ. 2.18

ասեն։ Ա՛ստուծ գիտէ
ածեալ ի մէնջ։ Ա՛յլ
ծանեալ ոչ էր զի ամենեքին
զամէն մէնջ մնալոցն
թեան ձանձրանայիցէ և
մոլորեցան ի ձշմարտու
զայն մէնջ մոլորեցուս
կանոց։ Ա՛յլ ինքեանք
զաւրաց և աշխատիցի
ի մէնջ հետեւելոց կամ
ընտրեալն հոգւոյ ամենայն
ընկեր իմ ճշմիցին վն կո
վայն իմ ցաւի և զգայուս
զի ես ինչ գործեմի։

Ա՛յ զի որովհայն իմ սրտ

Համառ. 3.2

Ա՛յ ի եթէ ըստ գաւթի,
վն ներելոյց հոգւոց և
հայասաց բռնութիւնէ ոք
չէ ինչ գործեմի։

Ա՛յ զի որովհայն իմ սրտ
վայն իմ ցաւի և զգայուս
րանք իմ ճշմիցին վն կո
րեալն հոգւոյ ամենայն
ի մէնջ հետեւելոց կամ
գաւրաց և աշխատիցի
կանոց։ Ա՛յլ ինքեանք
մոլորեցան ի ճշմարտու
թեան ձանձրանայիցէ և
զայն մէնջ մոլորեցուս
ցանեալ ոչ էր զի ամենեքին
եղէ։ Ա՛ստուծ գիտէ
ածեալ ի մէնջ։ Ա՛յլ

Ա Յովհ. 2.18

ասեն։ Ա՛ստուծ գիտէ
ածեալ ի մէնջ։ Ա՛յլ
ծանեալ ոչ էր զի ամենեքին
զամէն մէնջ մնալոցն
թեան ձանձրանայիցէ և
մոլորեցան ի ճշմարտու
զայն մէնջ մոլորեցուս
կանոց։ Ա՛յլ ինքեանք
զաւրաց և աշխատիցի
ի մէնջ հետեւելոց կամ
ընտրեալն հոգւոյ ամենայն
ընկեր իմ ճշմիցին վն կո
վայն իմ ցաւի և զգայուս
զի ես ինչ գործեմի։

Ա՛յ զի որովհայն իմ սրտ

Համառ. 3.2

Ա՛յ ի եթէ ըստ գաւթի,
վն ներելոյց հոգւոց և
հայասաց բռնութիւնէ ոք
չէ ինչ գործեմի։

զաւանդն իմ. խոստանալ
ի պղծոց և ի նախաձայն
բանից. և ի հակառակու
թէ. և ի մոլար անուն
դիտութէ, զոր սանդց
յանձն առեալ վերին
ցան ի հաւատոց անտի։
2 Կոր 11·13 ՚Ո՛ ի այնպիսիքն են ա
սէ առաւ առաքեալ.
մշակք նենգաւորք.
կերպարանին ի կերպա
րանս առաքելոցն քր.
և չեն ինչ զարմանք.
քանզի և ինքն սատանայ
կերպարանի ի հրեշտակ
լոյս։ Վասիցիս ոչ
լեալ մեծ աղաչեմ ի ձեզ
դէմ քանասար գալոյն
այսինքն ի խոստապաճոյճ
հարկաւորաց և աշխար
հականաց. սանկ ի սուն
տեղօք և ջարդշուկ
արկանօղ վնասուն քա
սակ սխալմամբցիցն մե
ղաց։ Ալ և թողնեք ի
ի ներքոյ հոմանց ոչ
նին. և սոսնեսքի վի
շապաց են սերմանաց
լուծիչք նոցա։

Ա-ի Ա-ութեան ։

որոց դատաստանն ի բա
նէ ոչ դատակնաց և
կորուստ նոց ոչ նիրհե
2 Տիմ 3·5 ցէ։ Ալ ուրուանիցին սակ
առաքեալն պօղոս զներ
պարտան աշխարհաւէ,
և ի զօրուէ անուն նոցա
ուրացեալք հցեն՝ խոր
հիլով ի նոցանէ եւ
2 Տիմ 4·3 ի նոցանէ են որք մոտ
նեն սանկ խոստն ևգե
լեն զկանայս շեղջակու
տուալ մեղօք և վարել
ի տարփս ցանկութիւն։
Ա Քանզի եկեսցէ ժա
մանակ զի առողջմտու
վարդապետութեան ոչ ան
ասցեն. այլ ըստ իւրա
քանչիւրոց ցանկութեց
կուտեացեն իւրեանց
վարդապետս ըստ սոր
մտիլոյ ականջաց իւր
եանց. և ի ճշմարտու
թենէ անտի դարձու
ցանիցեն զականջս և յա
ռասպելս կործանեսցին
Եւ դուք արթուն պատ
րեսջիք ի ամենայն աշխատու
թեան տարակուսեցիր
2 Տիմ 6·20 ՚Ո՛ ամենեքեան պահեա

Յո՛ւ Յովհաննէս ոսկեան։

Հարազատագունեղ մանկունք։ Ունկն եղիցին առացեալ բանք. և նոքա էնդ պատասխանաց ի կամաց ձերոց իբրև ոչ չարիչ ընդունելի. և սրտից ձերոց ճշգրտասոյց։ Արեւմէջ և երախտասէրք ձերոց և ճշմարտաբան եղիցի ընդ ձեզ զբանեալ յաւետարանի ի կարեաց ժամու ի հաշտութիւն այլ և ի թողութիւն մեղաց ի փառս անմահն հոգւոյ։ Արեւմ փառս և զոհս քրիստոնէութեամբ ամենայնիւ Հոգւոյդ սրբոյ պատուականի և միոյ Աստուածութեանն տէր և Արարչի և Տնօրէնի։ Այժմ և միշտ և անդր յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Պատ Հանդերձ։

Արք ոմանք և կանայք, անկցին և ոչ կարացեն կանգնիլ։ Արեւմն մի՛ հեղգացուք ի քարոզել լոյ և մի՛ երկնչիցուք ի նախատանաց. և բանբասանաց նոցա զմեզ յամօթ մի՛ արասցեն։ Այլ՝ ներաք ազայոց են խօսք և բանբասանք նոցա առ մեզ. և ոչէ օրէն հզօրի ընդդէմ մանկան երևել։ Հանգի և ոչ սխալ լինի փղոց վանն ծանր բոմբէ ձանձոց և մժեղ խայց։ Այդպէս և նոցա վհատական ձարտարութիւնն առաքանէ ոչ կարացէ վնասել վիմին հաստատեալ նոյ զոր երդին հիմն զմիտս յիւրս։

Այլ՝ զառիւծ ընծայ զկարձառօմբի բա նիս ինձ զազատս պի տակ վարդապետս ձայն կեցոյց, ընկալարուք ի ձերում ընդարձակութենէ զանձարանի սրտի, երկե ղեցոյն հայաստանեայց

Յաղագս ընծայից և պատարագաց ընդհանրապէս

Պատք Ն֊Ի լուսոյն մեծի. արարողին ամենայ֊նի.
երկեակ անձանցն անձառելի. միակ բնութեն անքննելի.
Հօր այ ծնողին բանի. որդւոյ ծննդեանն անպատմելի.
Հոգւոյն բղխմանն անսպառելի. յանցելն յայժմոյս յապագայի.
Ամենազօր ոյն էական. ստեղծիչ զամբոյն յիւր կերպարան.
եդ ի դրախտին անմահութե. պատճէր տուեալ հնազանդութե.
Զոր նա չկացել ի պատճիւրան. եղև մահու մեղաց կիրան.
քրմի պատրեալ օձին խաբմամբ. կերեալ զպտուղն հրաժարիմբ.
Ինակ բարերգութ կամաց հայրենին. ամենազօր մարդասիրին.
ոչ հանդուրժեց իւր պակերին. Թողու Ինձերս բանսարկուին.
Ինչց գարուն աւուրս հասել. բզգաբրիել պատն առաքեալ.
մարիամու կուսին ազդեալ. զուրախութե ձայնն տուեալ.
Յորժամ սուրբ կոյսն հաւանեալ. բանն այ առնա ինքեալ.
ի յարենէ կուսին առեալ. անձառապէս միաւո բեալ.
Ծնանի յայրին աղբատաբար. բայց կուսութե ածաբար.
երկիրն շնչեալ խոնարհաբար. այլ սքեհերօք իշխանաբար.
Ի մարգարան գայ մարդկաբար. մերով բնութ ձգմարտաբար.
պլնդեալ ի փայտն մահարար. զոր մեզ եղև կենդանարար.
Ինչեալ ի գուբ բանտարաբար. զոր մըթիցն նախ ազդ արար.
յարեաւ փառօքն տիրաբար. զմահկանացուս անմահ արար.
Ընթեցաւ մեռաւանին. յեռ յարութեանն ածայ֊ին.
զաջըն մեկնեաց օրհնեաց ընտրին. և վերացաւ փառօք յերկին.
Ինակ ի լման յուսալիւնին. Եվ առնուա ածն Տո գին.

անձամբ ընտիրք լսոյց զնոսին. և ամենայնի ընդեմ չար ելին։
Արբա ընթացեալ քարոզեցին. զբանըն կենաց աւրհնեցին.
զաւուրքնեսին ի նմա տեսին. յայտնաբանեալ մեզ ծանուցին։
Շահեսցուք նոցին բանից. սուրբ երջանիկքն հոգեւոց.
աճապանքն շնորհալոց. մեզ ուսուցին զբանս հրա շից։
Ունկիս դուստրելով. ի բիւրանդին ժողովէ լով.
և յերեսս հաւատքելով. զերկրպագութիւն քարոզէ լով։
Ընդ չարախտս մաքառելով. զհերձուածս հալածէ լով.
զմարթս հաւատս աւանդելով. դրախտ արքայ հաստատելով։
Ահ ես զազարս ինչ ասեմ. թախտր դրով յիմաստ բանից.
անկեալ ի գուբ յորդայիթից. և հետևօղս մեզաց ախտից։
Ունցուն բանից սառնալով. կարի և խիտ յարմարէ լով.
խորհիս մերձ զաս կազմելով. ուղղահաւատքդ ջամբէ լով։
Ո՞վ եւ ի պետս քարոզողացդ. և բարեմիտ վերծանողացդ.
աճապանդ մարթ արանցդ. եկեղեցեաց աբգ մանկանցդ։
Այն ապի ոտանիկեցաւ. ձեռամբ նոսաստս նորոգեցաւ.
տոմսեցոց պարգեւեցաւ. բաժակ կենաց ձեզ շնորհեցաւ։
Այն հոս անուշ և բուրաստան. ածառունկ դրախտին նրման.
և ոչք կարդան մտաւակաս. զմայլին հոտով անմահս կան։
Ուռոյ նման է սա բղխեալ. երկնարփիղէն շնորհօք փայլել.
ոչք ջրոյն կենաց են ծլեալ. յանհուն ծովէս լինին բմպել։
Ուրբ հաւատով ի սոյն հրապին. փութով մտեալ ի մէջ նորին.
և ձայնիւն զպատ ոչ տրին. համեղ և քաղցր լսոյ տալոցին։
Տեսեալ ծաղկունք գոյն զգեստին. որ զարդարել կան ի մէջին.
և հաւաքին մի մի ընտրին. կապեն զիրենս ասեն խնդրոցին։
Ես այգեզործ այսմ դրախտիս. ձեզ պատչեմ ես երկնելիս.
զիս հիշեալ սուբ ոգոյին. և աստղեք հոյլ մեր յերկինս։

Ազատեալքն ի գժոխոց	271
Անհեղ խոնհարումն	467
Անկնային ինչ հրամայ տուժեցին	454
Անկնային ինչ տուրք է	377
Անկ ոք տպանդանոցի վաճառի	377
Անհաւատութիւն այնմանիկ	161
Անհաւատութիւնն	126
Անձն ածցեն քեզ գօտի	490
Այս է մարմին իմ	346
Անապականէ մարմինն քո	216
Անձամբ մարմնացաւ բանն	88
Անձամբ մարմնանալոյն	99
Անկին տահճանն ցուցանի	106
Անձն բանին այ	90
Անձն էառ զմեզ	91
Անուանեաց այ ի գիրս տեառ	69
Անակնիզեն է մարմինն քո թէ ոչ	217
Անցաք մեք ընդ ծով և ընդ ջուր	449
Անուց քառասքն անիծիցին	632
Անօրէն կատէ	397
Անհատականացոյց զնա տէր	345

Ա զաւակ մի զիմացդ տան	65
Ա ռաքեալսն պահքն	428
Ա ռարկութիւն զիմոյդ	12
Ա ռարկութեամբ պատասխանի	12
Ա ռարկութիւն նոյն հարցման	13
Ա ռաջնոյն նա առ չէզ	290
Ա հեղ զհոգին նա	294
Ա հեծ երեխին նա	65
Ա ստղոց յաւուրն	532
Ա տեաւ զայն հաւատոյ	76
Ա ճառանութեամբ կերով	56
Ա ճառանք հայոց	621
Ա յ մի այ մի հնդ մեռելոցն	239
Ա յ խոշտանգ նա տան	241
Ա յն կամ զոյգ զոյգ անուն	152
Ա յ ո մարդ ո յ	136
Ա յսօր զանձուցանեմ յոյ	409
Ա յսօր սկիզբն զոյգ	532
Բ	✱
Բ ազմանիցն հոգւոցն գի	263
Բ ոլոշիմ եթէ առաստաղեալ	336
Բ ոյն մեռեալ մարմնացեալ	80
Բ արկ գի նոյ տան ա	65
Բ երան ա նոյ տան	65
Բ նակ է մեռելոցն տոմն	101
Բ ոլոր երեսնեան գի	57

Անուն քո դիցէ, ցուցանէ	104
Անուն Քրիստոս է, յայտնեալ	145
✻	
Աղջիկ ասի ձիոն	431
Այլ անուանի ՚ի Տայոց	550
Ինչպէս ոչ փոխի յարիւղ քէ	357
Ինչպէս Ջրոյ ի գոլացութիւն	343
Խոսի ՚ի մեզ Տեղանին	37
Խոսի այ և Տրեշտակաց	37
Խոսի ի արձեսս	48
Խոսիմ ընդ քեզ քանի՞ ոչ	36
Լուխ և ձեռք քո	148
Լուխք մեղաց իւրեանց	435
Ոսկք են մատանց	33
✻	
Պատանութիւն խաչին	261
Պատանութիւն յարութեանն	273
Ժոխոց սահմանք	264
Ժոխք ջրոս են ընդանց	265
Ոս ես ՚ի մէմ առաց քո	485
Ռնտասանաց պաշտօնք	659
✻	
Քո Տէսի ոնցեմ	203
Հայր կերակրի՛ զՏաճն իմն	339
Հերձցին ոսք թագաւոր	409
Հերձցին որպէս նայր	409

Ի զանակ աճապարութեան	63
Ի զանակ միոյ կամացն զի	195
Ի զիսաւորէն յառաջ	111
Ի պիսակութեան կրօնք ու ձեւք	652
Ի զգեցուցչաց կրօնք	658
Ի պիսկոպոսութէ ելին ի հայս	332
Ի սիոց լեառ մի բնութիւն	128
Ի սիոն բնութիւ ոչ առեալ	138
Ի սուրբ հինգ գերեան	540
Ի մէմ ջուխ լսանէն զգինին	342
Ի մասնաւորէն վկայութիւք	72
Ի ոչ դու երբեմն զաղջիս	488
Ի ոչխարէն գիմոյ	509
Ի զոն միանգամ կապեցես	586
Ի ոչխարին շիտակեալ աստղ	127
✻	✻
○ ամենալաւ տուն ա	65
○ ընտանեաց կենդանեաց	408
○ ընտանեաց պատճառ	409
○ ընտանեաց ընտրելի ես	409
○ ի ձի ոս յերկնից	199
○ ի ոչ ինչ կիպ ուխտ	397
○ ի վայրեացաւ յայ հօրն	273
○ ի ոչ ուն	285
○ մի բնութիւն յաստուծոյ	104
○ մի աստղ շնորհ մի ուսուցիչ	394

Օ

Օր դու քո խոստիցդ 273

Ա

Աղեն զգենուիս իւր ✠ 341

Աղաչին զնա մայր հաւատոյ 511

Աղաչին զնա զիւրս 516

Աստի ծնանին քէ անձն 62

Ա

Ընդ հաւատոյն և գործըն ✠ 85

Ընկերացուցանեցաք պաշտօնէք 657

Պ

Պատարտուիք առաջին ✠ 540

Պատարտուիք երկրորդ 550

Պատարտուիք երրորդ 570

Պատարտուիք չորրորդ 575

Պատմականիցն հայոց 621

Պերճութիւնդ այս հոգւոյն մեր 263

Վ

Վարդանայ քաջի հայոց ✠ 321

Վարդան առաջին 307

Վարդան երկրորդ 307

Վարդան երրորդ 308

Վարդան չորրորդ 309

Վարդան հինգերորդ 309

Վարդան վեցերորդ 319

Վարդան եօթներորդ 319

Վարդան ութերորդ 320

Յաղագս սրտիյ և աւանդից 325
Յաղագն պիղծ եմուտ՝ ի հայս 332

Ի

Ի գալ իմ ընկերիկեացի հուրն 455
Ամաւրէն և արհեստ արհեա" 49
Ամաւրէն խոհումն մահու 51
Ամաստատիրուն և նման այլ 47
Ամաստուածեան կերպիք 50
Ապրուքիւն այլ 41
Ապրուքիւն մարդոյս 45

Լ

Անկեամուրի գալն 575
Իր իրաւ՝ախտ՝ն ստեղի քուամ 452
Ուսուցչին ծնունդն 550
Ուսուցչին մահն 577
Ուսուցչին տեսիլն 513
Ուսուցչին գնայ՝ի հուամ 511
Օծութեանց յաւելուքիւնք 539

Ի

Իսկն այլ պարտի տալ 227
Իսահակ մարդն ընդ այլ 96
Իմաստ կերակուր 406
Իրհուդ աւազակն 385
Իրհուդ երկերեցւոյ 380
Իրհդայ զօրութիւն 385
Իրաւ խոստովանութիւն 259

Խօսք ի մտայ և ի բանէն 293

Ն

Նաւթափոյն մաւուրտին ի ձէ 136
Նոթ երեխին ու զինչէ 67
Նոխտաղիին ու զինչէ 67
Նոննդեան պրիմուտը 115
Նոննդեան պրտուց 58
Նոնտնդն ի՛ իմէցն յոնվարի 112

Ա

Ալթուխիկ զինչ թադմանի 324
Ալթուխիկուաց կրօնք 650
Արդաւորաց կրօնք 650
Արդիւորդն ոչ հրեշտակ 21
Արդն բանիւ աւանդեցաւ 379
Ամէն ձի ալ՛հ, ձի երկու 195
Երակուր ոյջ պղծէ զմարդ 397
Երկիցն սիրելի իմ 345
Իսատարկաւադին պաշտօն 658
Լրտաւորդք առաց ոչ հաղ" 532

Յ

Յայտ ձի յաւակութիւնք 540
Յայտ ձի բաժանում 540
Յայտ առանձին պարդք 670
Յայտ առաջին թէշուրք 532
Յայտ երկրորդ թէշուրք 550

Հայոց երկրին քաղաքներէն	570
Հայոց ընդհանուր քաղաքներէն	575
Հայոց գաւառաց	647
Հայոց գաւառին վերնայոյց	647
Հայոց գերդաստանացն	666
Հայոց թագաւորիցն	621
Հայոց խոստովանութիւն հաւատոյ	659
Հայոց կարգաւորութեան կրօնից	650
Հայոց կաթողիկոսութենէ	577
Հայոց կին ղեկուցաց պատմագրէ	612
Հայոց պատմադրէ	646
Հայր ծնող ընդդէմ	61
Հայր գոհանայ ընդհուպ	170
Հայր իմ մեծ է քան զիս	173
Հանգարտ ու խնամուրեամբ	50
Հարկաւորաբար առ ես	61
Հարկաւորութիւն խոնհղոյ	339
Հարցուածք զինչ է	10
Հարցմունք առ երկաբնակս	187
Հարցմունք հոգւոյն ընդ	296
Հացն զոր պատրաստեցին, ի բաղարջէ	336
Հացն փոխի ի մարմին քրիստոսի	359
Հաւատոյ զինչ է	75
Հաւատոյ երիս քարոզ առին	84
Հերձուածողքն ոտորն	394
Հիւանդանոցին ոք ի չէին	389

Ոգին ի վերայ հօրէ	283
Ոգիս յօժար է	321
Ոգիք ոչ երբեք դադարին	444
Ոգոց սահման գիտէ	15
Պատուէր է արմատ մեղաց	435
Սերմնատուութիւնդ	228
Սերմանիս համեմատութիւն	17
Սերմանիք համեմատին ոմ	20
Տիրոջիք ոչխարին երեխին մեզ	26
Սերմանիս ոչէ առարկու	13
Սերմանիս սահման	15
Սերմանիս զանազանութիւն	17
Սերմանիս մեկնութիւնք	18
Սերմանիս Քանաչուին	20
Սերմանիս ոչ նմանիմք	22
Սերմանիս խնամարկութիւն	16
Տիրոջիս օգնու է մարդոյ	24
Տիրոջիս սրոշուին վհատուց	27
Տօմ է սուրն մայր	481
Տօմ է աքսոր պետրոսի	482
Տօմ է ընդդէմ պետրոսի	500
Տօմ առաքելոյ է յաղթող	665
Տօմ պարծի քեզբուքէ	666
Տօմ պարծի պետրոսիւ	506
Տօմայ քահանայն Քրիստոսի	506
Տօմայ յաւուրքիւնդ	520

Յոսմայ շինող եւ ձեռնարկ 520
Յոսմայ պետական առ Մեզ 516

Ը

Ընդունելութիւն առ Մեզ 67
Ընկեր անխոնջ ուսուցանող 431

Ղ

Ղազարոս գոչեցաւ աբրահամու 470
Ղազարոսի յարութիւնն 170

Ճ

Ճանապարհ զինչ թարգմանի 324
Ճառագայթք հոգեւոր աչաց 287

Մ

Մանուկն ոչնչ անանիր 31
Մատանեաց մարդոյ գործ 32
Մատաղ նորոյս օրինաց 414
Մարդ երեսիւրն եւ 66
Մարդոյ շինչաբերիչն 31
Մարդս ոչնչ նմանիր եւ 47
Մարմինն ի յարութենէ 352
Մարմնոյ միաբերիչն 351
Մարմնոյ թաղումն 357
Մարմնոյն գոյն եւ հասն 361
Մեծատուն եւ աղքատին 470
Խոցեալն քեզ միաբերեցան 143
Խաբերեալն անշուք 94

Ա՝խաչատրութիւն բնութեանցն 92
Ա՝ի բնութեան աստղքն 139
Ա՝ի բնութիւն թարց շփոթմանն 132
Ա՝ի բնութիւն բանին և մարմնոյն 128
Ա՝ի ե բնութիւն բանին մարմնա՛՛ 196
Ա՝ի՛ թողցի՛ մի՛ այսմ ՝ծին և՛՛ 448
Ա՝իոյ ներգործութիւն եղանակ 195
Ա՝կնոջանն աստուց 532
Ա՝կրոնաւ երէց խորհուրդն 386
Ա՝ուշիղ ապանանի՝իգուհոյց 550

Բ

Բիմիք անուն առնուցու 286
Բինանց չորեքշեթ հաւր՛՛ 426
Բիշատակարան գրոյս 703
Բոլորակ պիտանացու 435
Բունաց յատկութիւնք 530
Բօհան որոտնեցին 324
Բօհան քոնեցին 324

Գ

Գա զիս փառաւորեսցէ 290
Գախճկանայ երկաբնակքն 324
Գաւակատեաց խորհուրդ 371
Գեաորկ փախչելի ե 127
Գերգործութիւնն քէ մի ե 206
Գերբին և վերին գծիկք 266

Ա, ով հինէ զնախիջևան	540
Ա, տգին փառաւիդ Տոգտոյն	290
Ա, Տէրն ու Ք̃ս հինէ զնշանակէ	65
✠	
Բ, աբեղայութիւն նշանակութիւն	424
Բ, Նորհեաց նմա անուն	157
✠	
Գ, զջոյն քնդ քեզ մի՛ ասեր	121
Գ՛է կարեմ ես յանձնէ առնել	195
Գ՛է ուրեք մի խմացաք	213
Գ՛է ոչ ել յերկինս	153
Գան կաղն ու հինէ զնշանակէ	67
Դրէին և Տոգին երէկ ծն՛՛	60
Դ եղ ար զօրութեանց	292
Դ հինէ մտանէ ի բերանն	397
Դկրամոլութիւն զլուխ մեղաց	435
Դշխին անձն և բնութիւն	104
Դուռ գՀացս օրհնեալ	364
Դուռ ծանեաք զնծ	305
Դքանութիւն աՀմանաց	41
Ենկն ու զիմդ ասի	67
Երախութիւն Տոգւոց	446
Ըր եղիք զղաւակսն	169
Ը՛ր մարմինն է, անդ է և արՀ՛՛	315

Ը

Ըստ երեքշաբաթի և ուրբաթի ✠ 425

Ի

Ի ահից վեհագործն ✠ 391
Ի ահից պնդութիւնք 421
Ի աշխոյն ես սրտիդ 81
Ի առանոյն քաւուցելոյ 279
Ի առաքեցեալ երեք ային 413
Ի առաքեալ ինդրս քանի՞ցն 412
Ի առաքեալն յանբանից 412
Ի առաքեալք օգտին հոգւոց 457
Ի աւրիքն խաշերցան 67
Ի աւրհնեալ երեխին ես 324
Ի երդս սրտիդ փախանդիդ քի 496
Ի օգտս առաւ պերտսին 496

Հ

Հայր իմ մինչև ցայսմ աշխատի ✠ 658
Հայր ով երկին երեսաց 369
Հայրն խոնհրդաբար է 342
Հայրն սակաւ խառնին 368
Հայ ով երկրայն խորհուրդ 338

Ո

Ոահման անձին ցուցանի ✠ 106
Ոահման առել զինչ է 14
Ոահման խնառնող 34

Սահման հաւատոյ 75
Սահման մաքրութեան 30
Սահմանաց օգտակարքն 324
Սահման ոչ առ ոք 14
Սարկաւագաց պաշտօնքն 658
Սէր և ատելութիւն 152
Սէր ոչ դիմէ ի դէմս 248

Ո

Ողորմեա՛ Տէր զվաղամեռիկսն 550
Ոսկի գողգոթային 235
Ոստիկեցա՛ք 222
Ոտնակոխ կրօնք 655
Ուրբաթ օրուան պատճիկ քանք 363
Ուրբաթի շարժմունքն 33
Ուրից սահմանաց խնդիրք 41
Կայսերական մարմնոյն 319
Կայսերքիկ բնութիւնն 175
Կայսերք ներգործութիւն 208
Կայսերք հաւատացեալք 243
Կայսերքիւնք ոչ ապիկ 255
Կայսերք բռնութեան հոգւոյն 299

Տ

Տարերքն ոչ բարձան 100
Տարեմուտ ի մարմինն 218
Տաց քեզ զինակոնս արքայութ 586

Տեառն ուշադիր լերուք 53
Տեառն լուսաւորչին 511
Տեառն մի՛ ներհսիներացիր 374
Տիրական անուանդ 71
Ց
Յանկամ երանելի հայրապետացս 470
Փ
Փառք ի յաւուրն սեծի 684
Փառին Հոգւոյ սուրբ ասելի է 499
Փառին փոխանակ պետրոսի 490
Փառին քրիստ Ծնաւ 520
Փառին ի Հոգի պետրոսի 500
Փառին կուսապաշտ եղեւ 520
Փրկիցէ զանձն իմ 266
Ք
Քաղցեալ երկրին այլ 66
Քաղցեալոյդ պաշտօնէ 656
Քաղցեա՛ զի՛ և ծարաւեցի 222
Քանի՞ են կերպ պաշտաւնէ 75
Քանի՞ սիրատուն ի վե՛ր 136
Քեռուն պետրոս փիլիպպոսի 470
Քրիստոս այլ տեսի 459
Քրիստոս ի մարմինն չի 460
Քրիստոս ի խորհուրդ եկն 463
Քրիստոս տեսին զաշխատեցեալ 463
Քրիստոս տեսին ոգւոյսուրբ 497

Համարանն ասեն սրբոյ 455 միգ
Համարան այս է սեղմ 463 միր
Համարան վասն ըր ոչ ասելոյ 447 մը
Համարան անմտացն կարծիք 474 միա
Համարանին ընդհակ վկայիք 474 միա
Համարանն չէ ընդունելի 443 մը
Հայ ասծ է վկայուիլ նա գրոց 150 ղա
Հայ կամքն մի ծանուցանի 196 ձգ
Հայ լինանելն ի դժոխս 267 ձլա
Հայ յարեաւ ի մեռելոց 273 ձլը
Հայ ի մասունս հացին 367 ձհղ
Հրեայքն հոսէր ի նմանէ 228 ձիգ

()

()ճանն խորհուրդ է 383 ձկգ
()ճանն ննջեցեալ քշնային 388 ձկձ
()ն արիք գնացուք առաջ 234 ձիբ
()լինակ երկրորդութիւն 74 ճդ
()լինակ հոգւոյն աւետ 243 ձխբ

Եւ գիտելի է, զի Տէր Յակոբ ամէն իմաստ Ա՛րդիպան Ն՛ֆաբան, աշա կերտ Յօհաննու մեծի Պատրիարքին կոստանդնուպօլսոյ, արար զգիրս ածականս որ կոչի Ա՛ր հայեաւոյ. զանազան առարկութեամբ և բազմահոյլ վկայութեամբ ընդդէմ երկաբնակաց. Յոր ընդ շարս ածաւ զանից կարգեցաք. Թէպէտ յաստ եդաւ. Որոյ պատճառէ զի՛ւ յարմարել զբերայն՝ գեռ էին աշարտեալ զբանսեղ մատեանս իւր. յայ զապա որոյ գրեցաւ աստ զի հաշուեցցի՛ւ կարգս գրեցելոցն առաջնոց.

Տաք անհաս վեհին. աննիւազ փրկչին. ապէ-
նիազ արարչին. որ անբաւաղօր կարողու-
նորին հանդերձեալ աւարտեցաւ գիրքս
տուս Աստուծոյ այս ածային։ Բայց գոհու-
և անքաւ փառաւորել. և անգրաւ յաւիտենից
երկրպագութիւն յաւիտեանս, Ամէն։

Այլ արդեօք զայս ի վերհասու[թ]ենէ Տիեզե-
րական Աթոռոյն Հայոց Մեծաց Հայրապետ
Սրբազան Աթոռիկոսի և ինքնագլուխ Դասպետի և
Պատրիարգի ամ հայոց Տօրն Հասարակաց։
Եւ ի Պատրիարգութենէ սբյն Եջմ. Ստեփա-
Տեղեացն և մեծի Աթոռոյ սբց Յակոբեանց
առաքելոյն ընտրեցելոց, ուն Տրիզոյի Քեռաբան
Աարգսի և Սրբոյն արտի Նախիջեւանի։
Յրամանաւ կաստանդնուպօլսոյ երիցս երանելոյ
Սրբոյն Պատրիարգի ուն Յօհաննու ամենիմաստ
Աարգսի և արդիւնեղն քաջաբարոզ ուղղաշուղի
և արտի Նախիկոպոսի։
Ընդեռաձ և ծախիւք Սրբոյն Եջմիածնի, ի
ձեռն թուին ՌՄԲ։ ի Պատանդնուպօլիս։ ի
Տպարանի մահտեսի Յակոբոյ։
Այլ յիշեսջիք զտէր Աբելայ Տոքեցի վարդապե-

զաց սրին ամեն աստ ի՛նչ անդրդուածելումն, Ա՛մեն։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Ի՛ն եղեալ ողորմութիւն այս աստիճան ի վեր աշխատասիրեալ
Հաճամարս վիպասէից ժողովեալ եղ ի լեռնականացն։
Ի՛ն եղեալ ողորմութիւն ի վեր Աղեքսանդրացի Աթենոդորոսի
Ա՛րքելացւոյ մերոց։ Ի՛ն աստուածային խոհականն
առիթ և օժանդակ եղև ի լոյս ածելոյ այսմ տա
ռիս։ որոյ ի՛ւրանէ եղիցի նմա վարձատրութիւն
բազումս։ Ա՛մէն և միաբանիւք զայրս ամենապատ
և ուղղափառս զմեծատաւ Սարգիս զաղիանոյն։
Ի՛ն գլխաւորապէս մեծատաւ զմեծաւ Յարութիւն
ճշմարտութիւն որդին։ Ի՛ն զմեծատ մտերիմ տիրա
ցու Աղեքսի որդի մանուկ Սարգիս Ա՛զային
վերայ դրեցելոյ։ որք սերտ հայեաւղ խրեանց
պատճառ եղեն տպագրելոյն տրին։ Ա՛ւրեմն տա
տղամարդացն նոցա լսատ մեծի տղմտութիւն իւրում։

«Ա՛ռաւ միւսանգիր զվիշնորհ աշակերտքն յարմատո
ղի գրոյց զտէր Յովհաննէս վարդապետն ամատացի.
որ յատաջնոյ յօրինակէ տրին գաղտմարեալ եւ
մեզ զայս առ՛ի տպել։ Ի՛ն գիտատանդնուածոյ
արձակ Աղեքսի։ որ բազում աշխատութ
գտաւ սրին ամեն աստ ի՛նչ անդրդուածելումն, Ա՛մէն։